STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD
ÅRGÅNG 3
1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Statistisk tidskrift / utgiven av Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Norstedt, 1860-1913, 1952-1962.
Efter ett uppehåll 1914-1951 uppstod Statistiska tidskrift igen åren 1952-1984.
H. 165, utg. 1913 utgör register till 1860-1913. – I Statistisk tidskrift årgångarna 1871-1913 publicerades *Sveriges officiella statistik i sammandrag* som första nummer.

Efterföljare:

Journal of official statistics : JOS : an international quarterly / published by SCB, Statistics Sweden. – Stockholm : Statistics Sweden [Statistiska centralbyrån], 1985-.
Tidskriften finns från 1985 fritt tillgänglig i fulltext på internet.

Anmärkning: Vid digitalisering av Statistisk tidskrift har häftena med *Sveriges officiella statistik i sammandrag* och tre bilagor brutits ut ur sin årgång och behandlats som separata häften.

Statistisk tidskrift, 1954
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

URN:NBN:SE:SCB-st-1954

STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD
ÅRGÅNG 3
1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM

STATISTICAL REVIEW

NEW SERIES

VOL. 3

1954

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

ÄMNESREGISTER

Siffran inom parentes anger tidskriftshäftets nummer

Arbetsförhållanden

Se: Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Personalstatistik avseende det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet 479 (10)
Urvalsmetoder inom lönestatistiken 437, 518 (10)

Bankväsen

Se: Penning- och bankväsen

Brottslighet

Se även: Fylleriförseelser och spritsmuggling
Brott som kommit till polisens kännedom
1953: 4 kv. ... 138, 144 (2)
1954: 1 » ... 266, 270 (5)
2 » ... 380, 384 (8)
3 » ... 536, 540 (11)
GROTH, S., Brott som kommit till polisens kännedom år 1952 ... 20, 128 (1)

Finanser

Kommunalskatterna år 1954 ... 139 (2)
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1954 ... 610 (12)
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1952—1954 ... 121 (1)
Landstingens finanser år 1952 ... 421 (9)
Primärkommunernas finanser år 1952 610 (12)
SJÖSTRAND, J., Kommunernas finanser åren 1918—1951 ... 324, 372 (7)
Städernas finanser år 1952 ... 368 (7)
Taxeringsutfallet år 1954 ... 575 (11)

Fiske

Se: Jordbruk med binäringar

Folkmängden och dess förändringar

Befolkningsutvecklingen: hela riket och städerna
1953: 4 kv. ... 154, 156 (3)
1954: 1 » ... 290, 292 (6)
2 » ... 404, 406 (9)
3 » ... 584, 586 (12)
CARLSSON, G., The regional distribution of intelligence ... 313 (7)
Folkräkningen den 31 dec. 1950
Folkmängden efter ålder och kön länsvis den 31 dec. 1950 ... 91 (1)
Förvärvsarbetande befolkning efter yrkesställning och näringsgren ... 360 (7)
Förvärvsarbetande befolkning länsvis efter näringsgren ... 276 (5)
Förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren och ålder ... 362 (7)
Kommande publikationers innehåll 227, 249 (4)
Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 dec. 1950
Söd., Göteb., Älvsb., Skar., Vrnl. 92 (1)
Gävl., Jämtl., Sthlms stad ... 228 (4)
Kommunredovisningen ... 234 (4)
Ny församlingsgruppering ersätter kommungrupperingen ... 240 (4)
Inrikes omflyttning 1952. Preliminära uppgifter ... 223 (4)
Mikrofilmning av emigrantregistret . 209 (4)
Nya dödlighets- och livslängdstabeller 357 (7)
Observerade dödsrisker för åldrar över 67 år: 1950 och 1951 ... 305 (6)
Prognos för den vuxna befolkningen åren 1955—1970 ... 364, 372 (7)
Program för en ny folkräkning 1955 . 478 (10)
Romkonferensen i befolkningsfrågan. 342 (7)
SÖDERMAN, SIRI, Förteckning över tabellverkets sockentabeller för Hallands län 1749—1859 ... 250 (4)
De värnpliktigas längd ... 513 (10)

Folkräkning

Se: Folkmängden och dess förändringar

Fylleriförseelser och spritsmuggling

1953: 4 kv. ... 138, 143 (2)
1954: 1 » ... 266, 275 (5)
2 » ... 380, 389 (8)
3 » ... 536, 545 (11)

Förmögenhet

Se: Inkomst och förmögenhet

Försäkringsväsen

De enskilda försäkringsbolagen 1953. Preliminära uppgifter ... 503, 522 (10)
Livförsäkringsbolagens nyanskaffning
1953: jan.—1954: jan. ... 172 (3)
1954: jan.—april ... 304 (6)
» —juli ... 413 (9)
» —okt. ... 597 (12)

Handel och industri

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m., branschvis. Preliminära uppgifter
1951 och 1952 eller motsvarande bokföringsår ... 83, 104 (1)
1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår 267, 284 (5), 291, 306 (6), 343, 348 (7), 381, 390 (8), 405, 414 (9), 494 (10), 537, 548 (11), 585, 598 (12)
Nordiskt möte för industri- och annan näringsstatistik samt partiprisindex ... 82 (1)

Hälso- och sjukvård
De värnpliktigas längd 513 (10)

Industri
Se: Handel och industri

Inkomst och förmögenhet
Se även: Finanser
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m., branschvis. Preliminära uppgifter
1951 och 1952 eller motsvarande bokföringsår 83, 104 (1)
1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår 267, 284 (5), 291, 306 (6), 343, 348 (7), 381, 390 (8), 405, 414 (9), 494 (10), 537, 548 (11), 585, 598 (12)
Förmögenhetsfördelningen år 1952. Preliminär redogörelse 173 (3)
Inkomstfördelningen år 1952. Preliminär redogörelse 108, 131 (1)
Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1952 ..... 242 (4)
Preliminär redogörelse för utredningen om jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952. [1]—2 ... 420 (9), 626 (12)
Den årliga inkomststatistiken 208 (4)

Intelligensmätning
Se: Folkmängden och dess förändringar

Internationella organisationer och möten
Europeiska statistikerkonferensen 211 (4), 341 (7)
FN-uppdrag i Grekland åt svensk statistiker 211 (4)
Förenta Nationernas statistiska kommission 481 (10)
Nordiska statistiska chefsmötet 339 (7)
Nordiska utskottet för samfärdselstatistik 81 (1)
Nordiskt möte för industri- och annan näringsstatistik samt partiprisindex 82 (1)
Nordiskt statistiskt möte i Oslo 211 (4)
Oslomötet 339 (7)
Romkonferensen i befolkningsfrågan. 342 (7)

Jordbruk med binäringar
Arealinventeringen
1954: 1 juni 396 (8)
okt. 627 (12)
Arealinventeringen och svinräkningen i oktober 1953 ..... 125 (1)
BROLIN, P.-E., Omdömen om skördarna i Sverige under 1700-talet och början av 1800-talet 427, 517 (10)
Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1952 ..... 242 (4)
Jordbruksräkningen 1951
Se även: LINDMAN, K.
Nyodlingar, täckdikning, gödselvård, vattenledning. Preliminära uppgifter .. 616 (12)
Ägoslagsfördelningen, arrendejorden och åkerarealen efter storleksklass. Preliminära uppgifter 556 (11)
LINDMAN, K., Antalet jordbruk av olika storlek och arealen åkerjord enligt 1951 års jordbruksräkning 450, 519 (10)
Preliminär fångststatistik för det svenska havsfisket år 1953 ..... 242 (4)
Preliminär redogörelse för utredningen om jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952. [1]—2 ... 420 (9), 626 (12)
Priserna på jordbruksfastigheter år 1953 278 (5)
Provundersökningarna rörande ny skördeberäkningsmetod
2. Av O. ZETTERBERG 15, 127 (1)
Pälsdjursräkningen i samband med 1951 års jordbruksräkning 366 (7)
Svin- och hönsräkningen den 20 april 1954 396 (8)
Yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m. m. år 1952 ..... 397 (8)

Kommunikationsväsen
Se: Transport- och kommunikationsväsen

Konkurser och protesterade växlar
1953: dec. 86 (1)
1954: jan. 146 (2)
febr. 162 (3)
mars 218 (4)
april 268 (5)
maj 298 (6)
juni 346 (7)
juli 382 (8)
aug. 408 (9)
sept. 486 (10)
okt. 538 (11)
nov. 592 (12)

Konsumtion
Se: Priser och konsumtion

Litteratur
Bokanmälningar 133 (1), 527 (10)
Folkräkningen den 31 dec. 1950
Kommande publikationers innehåll 227, 249 (4)
The issue in brief 127 (1), 247 (4), 372 (7), 517 (10)
Nyare svensk statistisk litteratur. Ett urval av tidskriftsartiklar och böcker 261 (4)
Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1954 XII
Statistisk ordlista till salu 375 (7)
Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Urval ur accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek 132 (1), 373 (7), 525 (10)

Löneförhållanden
Se: Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Penning- och bankväsen
Se även: Konkurser och protesterade växlar
SJÖSTRAND, J., Allmän sparbanksstatistik år 1952 ..... 39, 129 (1)
Sparbankernas verksamhet länsvis år 1953 546 (11)

Priser och konsumtion

Nordiskt möte för industri- och annan näringsstatistik samt partiprisindex 82 (1)
Ålderspensionärernas levnadsförhållanden 515 (10)

Protesterade växlar

Se: Konkurser och protesterade växlar

Rättsväsen

Se: Brottslighet, Fylleriförseelser och spritsmuggling, Konkurser och protesterade växlar

Spritsmuggling

Se: Fylleriförseelser och spritsmuggling

Statistikens historia

Se: Statistikens organisation och historia

Statistikens organisation och historia

Anlitande av statistiska centralbyråns maskincentral och utredningsinstitut 338 (7)
BROLIN, P.-E., Omdömen om skördarna i Sverige under 1700-talet och början av 1800-talet 427, 517 (10)
FN-uppdrag i Grekland åt svensk statistiker 211 (4)
Mikrofilmning av emigrantregistret .. 209 (4)
Personalstatistik avseende det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet 479 (10)
Program för en ny folkräkning 1955 . 478 (10)
Statistikens samordning i Kanada .. 212 (4)
Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet
5. DALENIUS, T., Utredningsinstitutet
1. Basurvalet 60, 130 (1)
2. Fältorganisationen ....: 177, 247 (4)
6. LINDH, T., Den finansstatistiska avdelningen 193, 247 (4)
7. CÖSTER, SIGNE, Den rättsstatistiska avdelningen 461, 521 (10)
Statistiska föreningens verksamhet år 1953 210 (4)
Stockholms högskolas institut för statistik 81 (1)
Stuart A. Rice avgår från sin befattning i Office of Statistical Standards 481 (10)
SÖDERMAN, SIRI, Förteckning över tabellverkets sockentabeller för Hallands län 1749—1859 ..... 250 (4)
Transportstatistiken. Förslag om koordinering 480 (10)

Statistikens teori och metod

BJERVE, P. J., Kryssløpsforsking i Statistisk Sentralbyrå 3, 127 (1)
Provundersökningarna rörande ny skördeberäkningsmetod
2. AV O. ZETTERBERG 15, 127 (1)
Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter 333 (7)
Urvalsmetoder inom lönestatistiken 437, 518 (10)
Viktigare urvalsundersökningar i Sverige. 1953 års rapporter till FN 79 (1)

Transport- och kommunikationsväsen

Beställningstrafik med lastbil. Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd
1953: nov. 83, 88 (1)
dec. 140 (2)
1954: jan. 164 (3)
febr. 215, 220 (4)
mars 272 (5)
april 300 (6)
maj 343, 354 (7)
juni 386 (8)
juli 410 (9)
aug. 483, 500 (10)
sept. 542 (11)
okt. 594 (12)
Beställningstrafiken med lastbil under 1953 167 (3)
Centrala bilregistret
Bilar fördelade efter drivmedel
1953: 2 kv. 155, 160 (3)
3 » 291, 296 (6)
4 » 483, 490 (10)
1954: 1 » 585, 590 (12)
Fordon fördelade efter fordonsslag
1953: 2 kv. 155, 158, 161 (3)
3 » 291, 294, 297 (6)
4 » 483, 488, 491 (10)
1954: 1 » 585, 588, 591 (12)
Förändringar i beståndet av motorfordon
1953: 2 kv. 155, 161 (3)
3 » 291, 297 (6)
4 » 483, 491 (10)
1954: 1 » 585, 591 (12)
Motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1953 års slut.. 483, 492 (10)
Nordiska utskottet för samfärdselstatistik 81 (1)
Transportstatistiken. Förslag om koordinering 480 (10)
Vägtrafikolyckor
Antal
1953: 3 kv. 84 (1)
4 » 216 (4)
1954: 1 » 344 (7)
2 » 484 (10)
Skadade personer
1953: 3 kv. 85 (1)
4 » 217 (4)
1954: 1 » 345 (7)
2 » 485 (10)

Undervisning

Stockholms högskolas institut för statistik 81 (1)
Studerande vid universitet och högskolor höstterminen 1953 ..... 303 (6)
Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter 333 (7)

Vägtrafikolyckor

Se: Transport- och kommunikationsväsen

ALFABETISKT REGISTER

Siffran inom parentes anger tidskriftshäftets nummer

Artiklar och meddelanden

Anlitande av statistiska centralbyråns maskincentral och utredningsinstitut 338 (7)
BJERVE, P. J., Kryssløpsforsking i Statistisk Sentralbyrå 3, 127 (1)
Bokanmälningar 133 (1), 527 (10)
BROLIN, P.-E., Omdömen om skördarna i Sverige under 1700-talet och början av 1800-talet 427, 517 (10)
CARLSSON, G., The regional distribution of intelligence 313 (7)
CÖSTER, SIGNE, Den rättsstatistiska avdelningen. (Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. 7.) 461, 521 (10)
DALENIUS, T., Utredningsinstitutet. (Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. 5: 1—2.) 60, 130 (1), 177, 247 (4)
Europeiska statistikerkonferensen 211 (4), 341 (7)
FN-uppdrag i Grekland åt svensk statistiker 211 (4)
Folkräkningen den 31 dec. 1950
- Folkmängden efter ålder och kön länsvis den 31 dec. 1950 ..... 91 (1)
- Förvärvsarbetande befolkning efter yrkesställning och näringsgren 360 (7)
- Förvärvsarbetande befolkning länsvis efter näringsgren 276 (5)
- Förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren och ålder 362 (7)
- Kommande publikationers innehåll 227, 249 (4)
- Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 dec. 1950
  Söd., Göteb., Älvsb., Skar., Vrnl. 92 (1)
  Gävl., Jämtl., Sthlms stad 228 (4)
- Kommunredovisningen 234 (4)
- Ny församlingsgruppering ersätter kommungrupperingen 240 (4)

GROTH, S., Brott som kommit till polisens kännedom år 1952 ..... 20, 128 (1)
Jordbruksräkningen 1951
- Se även: LINDMAN, K.
- Nyodlingar, täckdikning, gödselvård, vattenledning. Preliminära uppgifter .. 616 (12)
- Ägoslagsfördelningen, arrendejorden och åkerarealen efter storleksklass. Preliminära uppgifter 556 (11)

Kommunernas inkomster och utgifter åren 1952—1954 ..... 121 (1)
LINDH, T., Den finansstatistiska avdelningen. (Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. 6.) 193, 247 (4)
LINDMAN, K., Antalet jordbruk av olika storlek och arealen åkerjord enligt 1951 års jordbruksräkning 450, 519 (10)
Mikrofilmning av emigrantregistret .. 209 (4)
Nordiska statistiska chefsmötet 339 (7)
Nordiska utskottet för samfärdselstatistik 81 (1)
Nordiskt möte för industri- och annan näringsstatistik samt partiprisindex 82 (1)
Nordiskt statistiskt möte i Oslo 211 (4)
Nya dödlighets- och livslängdstabeller 357 (7)
Oslomötet 339 (7)
Personalstatistik avseende det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet 479 (10)
Preliminär redogörelse för utredningen om jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952. [1]—2 ... 420 (9), 626 (12)
Prognos för den vuxna befolkningen åren 1955—1970 ..... 364, 372 (7)
Program för en ny folkräkning 1955 . 478 (10)
Provundersökningarna rörande ny skördeberäkningsmetod
2. AV O. ZETTEBERG 15, 127 (1)
Pälsdjursräkningen i samband med 1951 års jordbruksräkning 366 (7)
QUENSEL, C.-E. Se: Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter
Romkonferensen i befolkningsfrågan. 342 (7)
SJÖSTRAND, J., Allmän sparbanksstatistik år 1952 ..... 39, 129 (1)
— Kommunernas finanser åren 1918—1951 324, 372 (7)
Statistikens samordning i Kanada ... 212 (4)
Statistisk ordlista till salu 375 (7)
Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet
5. DALENIUS, T., Utredningsinstitutet
   1. Basurvalet 60, 130 (1)
   2. Fältorganisationen 177, 247 (4)
6. LINDH, T., Den finansstatistiska avdelningen 193, 247 (4)
7. CÖSTER, SIGNE, Den rättsstatistiska avdelningen 461, 521 (10)

Stockholms högskolas institut för statistik 81 (1)
Stuart A. Rice avgår från sin befattning i Office of Statistical Standards 481 (10)
SÖDERMAN, SIRI, Förteckning över tabellverkets sockentabeller för Hallands län 1749—1859 ..... 250 (4)
Transportstatistiken. Förslag om koordinering 480 (10)
Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter 333 (7)
Urvalsmetoder inom lönestatistiken 437, 518 (10)
WOLD, H. Se: Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter
De värnpliktigas längd 513 (10)
ZETTERBERG, O. Se: Provundersökningarna rörande ny skördeberäkningsmetod. 2
Ålderspensionärernas levnadsförhållanden 515 (10)
Den årliga inkomststatistiken 208 (4)

Periodiska statistiska uppgifter och andra regelbundet återkommande översikter

Om en uppgift eller översikt publiceras mer än en gång årligen, lämnas sidhänvisning endast i det systematiska registret.

Allmän sparbanksstatistik år 1952 39, 129 (1)
Arealinventeringen 1954: 1 juni; okt.
Arealinventeringen och svinräkningen i oktober 1953 ..... 125 (1)
Befolkningsutvecklingen, kvartalsvis
Hela riket
Städerna
Beställningstrafik med lastbil, månadsvis. Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd
Beställningstrafiken med lastbil under 1953 167 (3)
Brott som kommit till polisens kännedom, kvartalsvis. Preliminära uppgifter
Brott som kommit till polisens kännedom år 1952 ..... 20, 128 (1)
Centrala bilregistret
Bilar fördelade efter drivmedel, kvartalsvis
Fordon fördelade efter fordonsslag, kvartalsvis
Förändringar i beståndet av motorfordon, kvartalsvis
Motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1953 års slut .. 483, 492 (10)
De enskilda försäkringsbolagen 1953. Preliminära uppgifter 503, 522 (10)
Fylleriförseelser och spritsmuggling, kvartalsvis
Förenta Nationernas statistiska kommission 481 (10)
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m., branschvis. Preliminära uppgifter
Förmögenhetsfördelningen år 1952. Preliminär redogörelse 173 (3)
Havsfisket år 1953. Preliminär fångststatistik 242 (4)
Inkomstfördelningen år 1952. Preliminär redogörelse 108, 131 (1)
Inrikes omflyttning 1952. Preliminära uppgifter 223 (4)
The issue in brief, quarterly
Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1952 ..... 242 (4)
Jordbruksfastigheternas priser år 1953 278 (5)
Kommunalskatterna år 1954 ..... 139 (2)
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1954 ..... 610 (12)
Konkurser och protesterade växlar, månadsvis
Landstingens finanser år 1952 ..... 421 (9)
Livförsäkringsbolagens nyanskaffning
Nyare svensk statistisk litteratur. Ett urval av tidskriftsartiklar och böcker 261 (4)
Observerade dödsrisker för åldrar över 67 år: 1950 och 1951 ..... 305 (6)
Primärkommunernas finanser år 1952 610 (12)
Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1954 XII
Sparbankernas verksamhet länsvis år 1953 546 (11)
Statistiska centralbyråns bibliotek. Urval ur accessionen: utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Statistiska föreningens verksamhet år 1953 210 (4)
Studerande vid universitet och högskolor höstterminen 1953 ..... 303 (6)
Städernas finanser år 1952 ..... 368 (7)
Svin- och hönsräkningen den 20 april 1954 396 (8)
Taxeringsutfallet år 1954 ..... 575 (11)
Urvalsundersökningar i Sverige. 1953 års rapporter till FN 79 (1)
Vägtrafikolyckor, kvartalsvis
Antal
Skadade personer
Yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m. m. år 1952 ..... 397 (8)

SUBJECT INDEX

The figures in parentheses indicate the issue numbers

Agriculture and Fisheries

Assets and debts of farmers on December 31, 1952. Preliminary report. [1]—2 420 (9), 626 (12)
BROLIN, P.-E., Harvest estimates in Sweden in the 18th and the first part of the 19th centuries 427, 517 (10)
Catches in the sea fisheries in 1953. Preliminary figures 242 (4)
Census of agriculture 1951
See also: LINDMAN, K.
Land use, land on lease, and arable land according to size. Preliminary figures 556 (11)
Reclaimed land, drainage, conservation of manure, water-service. Preliminary figures 616 (12)
Census of pigs and poultry: April 1954 396 (8)
Farmers' income and expenditure in cash, and net income: 1952 ..... 242 (4)
Fur farming according to the 1951 census of agriculture 366 (7)
Income and expenditure of professional fishermen in 1952 ..... 397 (8)
LINDMAN, K., The number of farms of different sizes and the area of arable land according to the 1951 census of agriculture 450, 519 (10)
Pilot crop cutting survey
2. By O. ZETTERBERG 15, 127 (1)
Real estate prices in 1953 ..... 278 (5)
Survey of acreage
1954: June 1 ..... 396 (8)
Oct. 627 (12)
Survey of acreage and census of pigs: October 1953 ..... 125 (1)

Banking

See: Money and Banking

Bankruptcies and Protested Bills

1953: Dec. 86 (1)
1954: Jan. 146 (2)
Febr. 162 (3)
March 218 (4)
April 268 (5)
May 298 (6)
June 346 (7)
July 382 (8)
Aug. 408 (9)
Sept. 486 (10)
Oct. 538 (11)
Nov. 592 (12)

Commerce and Manufacturing

Income, expenditure, and profits of business enterprises by branches. Preliminary figures 1951 and 1952 ..... 83, 104 (1)
1952 » 1953 267, 284 (5), 291, 306 (6), 343, 348 (7), 381, 390 (8), 405, 414 (9), 494 (10), 537, 548 (11), 585, 598 (12)
Meeting for the Northern Countries on production and distribution statistics and wholesale price index numbers 82 (1)

Communications

See: Transport and Communications

Conditions of Work and Wages

See: Labour Market and Conditions of Work and Wages

Consumption

See: Prices and Consumption

Convictions for Drunkenness and Smuggling of Liquors

1953: 4 qr. 138, 143 (2)
1954: 1 » 266, 275 (5)
2 » 380, 389 (8)
3 » 536, 545 (11)

Criminality

See also: Convictions for Drunkenness and Smuggling of Liquors
GROTH, S., Offences known to the police in 1952 ..... 20, 128 (1)
Offences known to the police. Preliminary data
1953: 4 qr. 138, 144 (2)
1954: 1 » 266, 270 (5)
2 » 380, 384 (8)
3 » 536, 540 (11)

Education

Institute of Statistics, Stockholm University 81 (1)
Number of students in universities and graduate schools: autumn 1953 ..... 303 (6)
The subject of statistics in university studies. Principles 333 (7)

Fisheries

See: Agriculture and Fisheries

History of Statistics

See: Organization and History of Statistics

Income and Property

See also: Public Finance
The annual income distribution 208 (4)
Assets and debts of farmers on December 31, 1952. Preliminary report. [1]—2 420 (9), 626 (12)
Distribution of property in 1952. Preliminary data 173 (3)
Farmers' income and expenditure in cash, and net income: 1952 ..... 242 (4)

The income distribution of 1952. Preliminary data 108, 131 (1)
Income, expenditure, and profits of business enterprises by branches. Preliminary figures 1951 and 1952 ..... 83, 104 (1)
1952 » 1953 267, 284 (5), 291, 306 (6), 343, 348 (7), 381, 390 (8), 405, 414 (9), 494 (10), 537, 548 (11), 585, 598 (12)

Insurance

New business of life insurance companies
1953: Jan.—1954: Jan. 172 (3)
1954: Jan.—April 304 (6)
» —July 413 (9)
» —Oct. 597 (12)
Private insurance companies in 1953. Provisional data 503, 522 (10)

Intelligence Measurement

See: Population and Vital Statistics

International Organizations and Conferences

Committee of the Northern Countries on transport and communications statistics 81 (1)
Conference of European Statisticians 211 (4), 341 (7)
Meeting for the Northern Countries on production and distribution statistics and wholesale price index numbers 82 (1)
Meeting of the Northern statistical directors 339 (7)
Statistical meeting for the Northern Countries in Oslo 211 (4)
The statistical meeting in Oslo 339 (7)
Swedish statistician to Greece in the UN technical assistance program 211 (4)
United Nations Statistical Commission 481 (10)
World Population Conference 342 (7)

Justice and Crime

See: Bankruptcies and Protested Bills, Convictions for Drunkenness and Smuggling of Liquors, Criminality

Labour Market and Conditions of Work and Wages

Sampling methods in wage statistics 437, 518 (10)
Statistics concerning State employees 479 (10)

Literature

Book reviews 133 (1), 527 (10)
Foreign books and new foreign series and periodicals. Selected list of the accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics 132 (1), 373 (7), 525 (10)
The issue in brief 127 (1), 247 (4), 372 (7), 517 (10)
The population census of 1950
Proposed contents of future issues 227, 249 (4)
Recent Swedish books and articles on statistics 261 (4)
Reports and pamphlets issued in 1954 by the Central Bureau of Statistics XII
Statistical vocabulary for sale 375 (7)

Manufacturing

See: Commerce and Manufacturing

Money and Banking

See also: Bankruptcies and Protested Bills
Activity of local savings banks in 1953 546 (11)
SJÖSTRAND, J., Local savings banks in 1952 39, 129 (1)

Organization and History of Statistics

BROLIN, P.-E., Harvest estimates in Sweden in the 18th and the first part of the 19th centuries 427, 517 (10)
Emigrant register microphotographed 209 (4)
Institute of Statistics, Stockholm University 81 (1)
Organization and activity of the Central Bureau of Statistics
5. DALENIUS, T., The Survey Research Centre
1. The design of the general purpose sample 60, 130 (1)
2. The field staff 177, 247 (4)
6. LINDH, T., Financial statistics, etc. 193, 247 (4)
7. CÖSTER, SIGNE, Statistics of justice 461, 521 (10)
Problems of coordinating the Canadian statistical system 212 (4)
Proposal for a population census in 1955 478 (10)
Statistics concerning State employees 479 (10)
Stuart A. Rice retires from Office of Statistical Standards 481 (10)
The Swedish Statistical Society: activity in 1953 ..... 210 (4)
Swedish statistician to Greece in the UN technical assistance program 211 (4)
SÖDERMAN, SIRI, List of population and vital statistics tables for the years 1749—1859. Parochial tables for Halland County 250 (4)
Transport statistics. A scheme for coordination 480 (10)
Utilization by State authorities and committees of the Machine Tabulation Service and the Survey Research Centre of the Central Bureau of Statistics 338 (7)

Population and Vital Statistics

CARLSSON, G., The regional distribution of intelligence 313 (7)
Emigrant register microphotographed 209 (4)
Internal migration in 1952. Preliminary data 223 (4)
Mortality rates for ages over 67 years: 1950 and 1951 ..... 305 (6)
New life tables 357 (7)
The population census of 1950
The active population by county and by industry 276 (5)
Administrative districts in some counties: population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status
Söd., Göteb., Älvsb., Skar., Vrnl. 92 (1)
Gävl., Jämtl., Sthlms stad 228 (4)

Characteristics for administrative districts 234 (4)
Economically active females by industry and age 362 (7)
Economically active population by occupational status and industry 360 (7)
New classification of small administrative districts 240 (4)
Population by sex and age in each county according to the census of 1950 . 91 (1)
Proposed contents of future issues 227, 249 (4)
Population projections 1955—1970: adults 364, 372 (7)
Proposal for a population census in 1955 478 (10)
Stature of Swedish conscripts 513 (10)
SÖDERMAN, SIRI, List of population and vital statistics tables for the years 1749—1859. Parochial tables for Halland County 250 (4)
Vital statistics: total and urban districts
1953: 4 qr. 154, 156 (3)
1954: 1 » 290, 292 (6)
2 » 404, 406 (9)
3 » 584, 586 (12)
World Population Conference 342 (7)

Population Census

See: Population and Vital Statistics

Prices and Consumption

Living conditions of old-age pensioners 515 (10)
Meeting for the Northern Countries on production and distribution statistics and wholesale price index numbers 82 (1)

Property

See: Income and Property

Protested Bills

See: Bankruptcies and Protested Bills

Public Finance

County council finance in 1952 ..... 421 (9)
Finance of primary communes in 1952 610 (12)
Local taxation: taxable income and debited tax in 1954 ..... 610 (12)
Local taxes in 1954 ..... 139 (2)
Revenue and expenditure of local governments in 1952—1954 ..... 121 (1)
SJÖSTRAND, J., Local government finance in 1918—1951 ..... 324, 372 (7)
Taxation returns in 1954. Preliminary data 575 (11)
Town finance in 1952 ..... 368 (7)

Public Health

Stature of Swedish conscripts..... 513 (10)

Road Accidents

See: Transport and Communications

Smuggling of Liquors

See: Convictions for Drunkenness and Smuggling of Liquors

Theory and Method of Statistics

BJERVE, P. J., Input-output research in the Central Bureau of Statistics of Norway 3, 127 (1)
Important sampling surveys in Sweden. Notes to UN delivered in 1953 ..... 79 (1)
Pilot crop cutting survey
2. By O. ZETTERBERG 15, 127 (1)
Sampling methods in wage statistics 437, 518 (10)
The subject of statistics in university studies. Principles 333 (7)

Transport and Communications

Committee of the Northern Countries on transport and communications statistics 81 (1)
For-hire lorry transportation. Statistics prepared by the State Board of Motor Traffic
1953: Nov. 83, 88 (1)
Dec. 140 (2)
1954: Jan. 164 (3)
Febr. 215, 220 (4)
March 272 (5)
April 300 (6)
May 343, 354 (7)
June 386 (8)
July 410 (9)
Aug. 483, 500 (10)
Sept. 542 (11)
Oct. 594 (12)
For-hire lorry transportation in 1953 167 (3)
Registered motor vehicles
Changes in registration of motor vehicles
1953: 2 qr. 155, 161 (3)
3 » 291, 297 (6)
4 » 483, 491 (10)
1954: 1 » 585, 591 (12)
Motor cars by fuel type
1953: 2 qr. 155, 160 (3)
3 » 291, 296 (6)
4 » 483, 490 (10)
1954: 1 » 585, 590 (12)
Motor vehicles by make and model at the end of 1953 ..... 483, 492 (10)
Motor vehicles by type
1953: 2 qr. 155, 158, 161 (3)
3 » 291, 294, 297 (6)
4 » 483, 488, 491 (10)
1954: 1 » 585, 588, 591 (12)
Road accidents
Number
1953: 3 qr. 84 (1)
4 » 216 (4)
1954: 1 » 344 (7)
2 » 484 (10)
Persons killed and injured
1953: 3 qr. 85 (1)
4 » 217 (4)
1954: 1 » 345 (7)
2 » 485 (10)
Transport statistics. A scheme for coordination 480 (10)

Wages

See: Labour Market and Conditions of Work and Wages

Vital Statistics

See: Population and Vital Statistics

ALPHABETICAL INDEX

The figures in parentheses indicate the issue numbers

Articles and notes

The annual income distribution 208 (4)
Assets and debts of farmers on December 31, 1952. Preliminary report. [1]—2 420 (9), 626 (12)
BJERVE, P. J., Input-output research in the Central Bureau of Statistics of Norway 3, 127 (1)
Book reviews 133 (1), 527 (10)
BROLIN, P.-E., Harvest estimates in Sweden in the 18th and the first part of the 19th centuries 427, 517 (10)
CARLSSON, G., The regional distribution of intelligence 313 (7)
Census of agriculture 1951
  See also: LINDMAN, K.
  Land use, land on lease, and arable land according to size. Preliminary figures 556 (11)
  Reclaimed land, drainage, conservation of manure, water-service. Preliminary figures 616 (12)
Committee of the Northern Countries on transport and communications statistics 81 (1)
Conference of European Statisticians 211 (4), 341 (7)
CÖSTER, SIGNE, Statistics of justice. (Organization and activity of the Central Bureau of Statistics. 7.) 461, 521 (10)
DALENIUS, T., The Survey Research Centre. (Organization and activity of the Central Bureau of Statistics. 5: 1—2.) 60, 130 (1), 177, 247 (4)
Emigrant register microphotographed 209 (4)
Fur farming according to the 1951 census of agriculture 366 (7)
GROTH, S., Offences known to the police in 1952 ..... 20, 128 (1)
Institute of Statistics, Stockholm University 81 (1)
LINDH, T., Financial statistics, etc. (Organization and activity of the Central Bureau of Statistics. 6.) 193, 247 (4)
LINDMAN, K., The number of farms of different sizes and the area of arable land according to the 1951 census of agriculture 450, 519 (10)
Living conditions of old-age pensioners 515 (10)
Meeting for the Northern Countries on production and distribution statistics and wholesale price index numbers 82 (1)
Meeting of the Northern statistical directors 339 (7)
New life tables 357 (7)
Organization and activity of the Central Bureau of Statistics
  5. DALENIUS, T., The Survey Research Centre
    1. The design of the general purpose sample 60, 130 (1)
    2. The field staff 177, 247 (4)
  6. LINDH, T., Financial statistics, etc. 193, 247 (4)
  7. CÖSTER, SIGNE, Statistics of justice 461, 521 (10)
Pilot crop cutting survey
  2. By O. ZETTERBERG 15, 127 (1)
The population census of 1950
  The active population by county and by industry 276 (5)
  Administrative districts in some counties: population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status
    Söd., Göteb., Älvsb., Skar., Vrnl. 92 (1)
    Gävl., Jämtl., Sthlms stad 228 (4)
  Characteristics for administrative districts 234 (4)
  Economically active females by industry and age 362 (7)
  Economically active population by occupational status and industry 360 (7)
  New classification of small administrative districts 240 (4)
  Population by sex and age in each county according to the census of 1950.. 91 (1)
  Proposed contents of future issues 227, 249 (4)
Population projections 1955—1970: adults 364, 372 (7)
Problems of coordinating the Canadian statistical system 212 (4)
Proposal for a population census in 1955 478 (10)
QUENSEL, C.-E. See: The subject of statistics in university studies. Principles
Revenue and expenditure of local governments in 1952—1954 ..... 121 (1)
Sampling methods in wage statistics 437, 518 (10)
SJÖSTRAND, J., Local government finance in 1918—1951 ..... 324, 372 (7)
— Local savings banks in 1952 39, 129 (1)
Statistical meeting for the Northern Countries in Oslo 211 (4)
The statistical meeting in Oslo 339 (7)
Statistical vocabulary for sale 375 (7)
Statistics concerning State employees 479 (10)
Stature of Swedish conscripts 513 (10)
Stuart A. Rice retires from Office of Statistical Standards 481 (10)
The subject of statistics in university studies. Principles 333 (7)
Swedish statistician to Greece in the UN technical assistance program 211 (4)
SÖDERMAN, SIRI, List of population and vital statistics tables for the years 1749—1859. Parochial tables for Halland County 250 (4)
Transport statistics. A scheme for coordination 480 (10

Utilization by State authorities and committees of the Machine Tabulation Service and the Survey Research Centre of the Central Bureau of Statistics 338 (7)
WOLD, H. See: The subject of statistics in university studies. Principles
World Population Conference 342 (7)
ZETTERBERG, O. See: Pilot crop cutting survey. 2

Periodical statistical tables and other regular surveys

If a table or survey is published more than once annually, page reference is given only in the systematical index.

Bankruptcies and protested bills, monthly
Census of pigs and poultry: April 1954 396 (8)
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors, quarterly
County council finance in 1952 ..... 421 (9)
Farmers' income and expenditure in cash, and net income: 1952 ..... 242 (4)
Finance of primary communes in 1952 610 (12)
For-hire lorry transportation, monthly. Statistics prepared by the State Board of Motor Traffic
For-hire lorry transportation in 1953 167 (3)
The income distribution of 1952. Preliminary data 108, 131 (1)
Income, expenditure, and profits of business enterprises by branches. Preliminary figures
Internal migration in 1952. Preliminary data 223 (4)
The issue in brief, quarterly
The Library of the Central Bureau of Statistics. Selected list of the accessions: foreign books and new foreign series and periodicals
Life insurance companies: their new business
Local savings banks: their activity in 1953 546 (11)
Local savings banks in 1952 ... 39, 129 (1)
Local taxation: taxable income and debited tax in 1954 ..... 610 (12)
Local taxes in 1954 ..... 139 (2)
Mortality rates for ages over 67 years: 1950 and 1951 ..... 305 (6)
Offences known to the police, quarterly. Preliminary data
Offences known to the police in 1952 20, 128 (1)
Private insurance companies in 1953. Provisional data 503, 522 (10)
Professional fishermen: their income and expenditure in 1952 ..... 397 (8)
The property distribution of 1952. Preliminary data 173 (3)
Real estate prices in 1953 ..... 278 (5)
Recent Swedish books and articles on statistics 261 (4)
Registered motor vehicles
Changes in registration of motor vehicles, quarterly
Motor cars by fuel type, quarterly
Motor vehicles by make and model at the end of 1953 ..... 483, 492 (10)
Motor vehicles by type, quarterly
Reports and pamphlets issued in 1954 by the Central Bureau of Statistics XII
Road accidents, quarterly
Number
Persons killed and injured
Sampling surveys in Sweden. Notes to UN delivered in 1953 ..... 79 (1)
Sea fisheries in 1953. Preliminary figures for catches 242 (4)
Students in universities and graduate schools: autumn 1953 ..... 303 (6)
Survey of acreage 1954: June 1; Oct.
Survey of acreage and census of pigs: October 1953 ..... 125 (1)
The Swedish Statistical Society: activity in 1953 ..... 210 (4)
Taxation returns in 1954. Preliminary data 575 (11)
Town finance in 1952 ..... 368 (7)
United Nations Statistical Commission 481 (10)
Vital statistics, quarterly
Total
Urban districts

Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1954

Reports and pamphlets issued in 1954 by the Central Bureau of Statistics

Sveriges officiella statistik

Befolkningsrörelsen 1951.
Brottsligheten 1951 och 1952.
Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet 1949—1952.
Dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondet 1941—1950.
Dödsorsaker 1951.
Fiske 1952.
Folkräkningen den 31 december 1945.
7: 2. Partiella undersökningar (tolvtedelssamplingen). Behandlar delar av familjestatistiken.
11. Redogörelse för råtabellernas innehåll m. m.
Folkräkningen den 31 december 1950.
3. Totala räkningen. Folkmängden efter ålder och kön i kommuner, församlingar och tätorter.
4. Totala räkningen. Folkmängden efter yrke i kommuner, församlingar och tätorter.

Företagens intäkter, kostnader och vinster 1952.
Jordbruk och boskapsskötsel 1953.
Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1953.
Vägtrafikolyckor 1953.
Årsväxten 1953.

Andra publikationer

Arealinventeringen i oktober 1954. [Stencilerad.]

Den extra svinräkningen den 11 januari 1954. [Stencilerad.]

I Gravarnes fiskauktion försåld fångst av fisk m. m., fördelad efter typ av fiske och fångstområde m. m., 1954: jan.—mars. [Stencilerad.]

I jordbruket den 1 juni 1954 sysselsatt arbetskraft över 15 år och antal under år 1953 lejda arbetstimmar. [Stencilerad.]

Inventeringen av arealerna för rödklöver-, alsikeklöver- och timotejfrö år 1954. [Stencilerad.]

Kommunalskatterna år 1954 (preliminära uppgifter). [Stencilerad.]

P. M. angående jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1952. [Stencilerad.]

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1953. [Stencilerad.]

Preliminära resultat från den representativa svinräkningen den 11 januari 1954, i jämförelse med motsvarande räkning den 12 oktober 1953. [Stencilerad.]

Provundersökningen i Gravarnes fiskauktion. Redogörelse för andra halvåret 1953. [Stencilerad.]

Provundersökningen i Gravarnes fiskauktion. Redogörelse för tiden 1/7 1953—30/6 1954. [Stencilerad.]

Sammandrag av till statistiska centralbyrån inkomna årsväxt- och skörderapporter 1954: 15 maj; 15 juli; 15 oktober.

Skördeuppskattning för potatis, enligt provytemetoden, i Södermanland år 1954. [Stencilerad.]

Statistisk tidskrift, Ny följd, 2 (1953): 12; 3 (1954): 1—11.

Statistisk årsbok för Sverige, årg. 41 (1954).

Svin- och hönsräkningen den 20 april 1954. [Stencilerad.]

Svinräkningen den 11 oktober 1954. [Stencilerad.]

Undersökningen i Södermanlands län 1954 med användning av provytemetod för skördeuppskattning. [Stencilerad.]

Yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m. m. år 1952. [Stencilerad.]

Ålderspensionärernas levnadsförhållanden februari 1954. En intervjuundersökning verkställd av statistiska centralbyråns utredningsinstitut på uppdrag av 1952 års åldringsvårdsutredning. [Stencilerad.]

Ålderspensionärernas levnadsförhållanden i Göteborg februari 1954. En intervjuundersökning verkställd av statistiska centralbyråns utredningsinstitut på uppdrag av Göteborgs stad. [Stencilerad.]

Årsbok för Sveriges kommuner, årg. 37 (1954).

Register över signaturer

Signatures

Tjänstemän vid statistiska centralbyrån, där ej annat angives.

B. S.	Bo Sten, amanuens
E. B-d	Erik Berglund, amanuens
Ed	Åke Englund, byrådirektör, riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap
F. L.	Folke Lublin, förste aktuarie
H. Gwd	Henrik Geschwind, tf. byråchef
I. F.	Inez Falken, aktuarie, kommerskollegium
J. B. B.	John Bredal-Bauer, förste aktuarie
Jo S.	Josef Södergren, förste aktuarie
K. K.	Karin Kock, överdirektör
K. L.	Karl Lindman, förste aktuarie
L. A.	Lars Asplund, förste aktuarie
M. V.	Margit Vinge, förste aktuarie
O. Zbg	Otto Zetterberg, byråchef
R. F.	Rolf Frankenberg, fil. lic., Uppsala
R. S.	Richard Sterner, generaldirektör, försäkringsinspektionen
Sjd	Johannes Sjöstrand, byråchef
S. R.	Sven Rengby, aktuarie
Sv. G.	Sverker Groth, byrådirektör
Th. L.	Thure Lindh, förste aktuarie
T. S.	Torsten Söderlind, tf. förste aktuarie
T. W-m	Ture Widstam, tf. byrådirektör
T. Z-r	Tage Zander, aktuarie
V. S.	Vera Sandahl, kontorist, fil. stud.
VT	Viktor Tryselius, förste byråsekreterare, statens biltrafiknämnd
Zbg	Otto Zetterberg, byråchef

Kungl. Bokfr. Stölen 1955
543144

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 1 JANUARI 1954

INNEHÅLL

ARTIKLAR

PETTER JAKOB BJERVE:
Kryssløpsforsking i Statistisk Sentralbyrå 3

OTTO ZETTERBERG:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. II 15

SVERKER GROTH:
Brott som kommit till polisens kännedom år 1952 20

JOHANNES SJÖSTRAND:
Allmän sparbanksstatistik år 1952 ... 39

Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. V

TORE DALENIUS:
Utredningsinstitutet. I: Basurvalet .. 60

MEDDELANDEN

Viktigare urvalsundersökningar i Sverige. 1953 års rapporter till FN 79
Stockholms högskolas institut för statistik 81
Nordiska utskottet för samfärdselstatistik 81
Nordiskt möte för industri- och annan näringsstatistik samt partiprisindex .. 82

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 83
Vägtrafikolyckor 84
Konkurser och protesterade växlar 86
Beställningstrafiken med lastbil 88
Folkmängden efter ålder och kön länsvis den 31 dec. 1950 91
Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 dec. 1950 92
Företagens intäkter, kostnader, vinster m. m. 1951 och 1952. Preliminära uppgifter 104
Inkomstfördelningen år 1952. Preliminär redogörelse 108
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1952—1954 121
Arealinventeringen och svinräkningen i oktober 1953 125

THE ISSUE IN BRIEF 127

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier. Urval ur accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under sista halvåret 1953 132
Bokanmälningar 133

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 | No. 1 | JANUARY 1954

CONTENTS

ARTICLES

P. J. BJERVE:
Input-output research in the Central Bureau of Statistics of Norway 3

O. ZETTERBERG:
Pilot crop cutting survey. II..... 15

S. GROTH:
Offences known to the police in 1952 20

J. SJÖSTRAND:
Local savings banks in 1952 39

Organization and activity of the Central Bureau of Statistics. V

T. DALENIUS:
The survey research centre. I: The design of the general purpose sample 60

NOTES

Important sampling surveys in Sweden. Notes to UN delivered in 1953 79

Institute of statistics. Stockholm university 81

Committee of the Northern countries on transport and communications statistics 81

Meeting for the Northern countries on production and distribution statistics and wholesale price index numbers 82

TABLES

Commentary 83

Road accidents 84

Bankruptcies and protested bills 86

For-hire lorry transportation 88

Population by sex and age in each county according to the census of 1950 91

Administrative districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status 92

Income, expenditure, profits, etc. of certain industries in 1951—1952. Preliminary figures 104

The income distribution in 1952. Preliminary data 108

Revenue and expenditure of local governments 121

Survey of acreage and census of pigs: October 1953 125

THE ISSUE IN BRIEF 127

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Selected list of the accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics July—Dec. 1953 132

Book reviews 133

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
För litet för att upptagas	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	·	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

KRYSSLØPSFORSKING I STATISTISK SENTRALBYRÅ[1]

Av direktør PETTER JAKOB BJERVE
Statistisk Sentralbyrå, Oslo

I eit moderne samfunn med differensiert og spesialisert produksjon er dei ymse næringane og bransjane sterkt bundne til kvarandre, fordi det produktet som blir laga i ei næring, blir nytta som produksjonsfaktor i andre næringar. Stort sett kan vi i dag ikkje få ein produksjonsauke på eit område av næringslivet utan at det skjer ein auke i produksjonen på andre område, nemleg hos leverandørane av råstoff og hjelpestoff. Dertil vil det som regel måtte skje ein viss auke i importen både direkte til den næringa som produksjonsauken byrjar i, og indirekte til dei næringane som skal produsere det som trengst meir av råstoff og hjelpestoff. Den elektrokjemiske industrien til dømes må som produksjonsfaktor mellom anna nytte varer frå papirvareindustrien, først og fremst sekker til emballasje. Papirvareindustrien på si side, må til sekkeproduksjonen ha papir frå papirindustrien, og for å kunne produsere papir må papirindustrien atter kjøpe cellulose og tremasse. Cellulose- og tremassefabrikkane må med andre ord levere råstoff til papirfabrikkane for at dei skal kunne levere papir til produksjonen av papirsekkene som den elektrokjemiske industrien nyttar i sin produksjon. Vidare krev produksjonen i den elektrokjemiske industrien ein viss import. I 1950 importerte denne industrien såleis råstoff for 24 mill. kr. direkte frå utlandet. Dertil måtte treforedlingsindustrien ha ein viss import for å kunne produsere det som denne industrien selde til den elektrokjemiske industrien. Skal den elektrokjemiske industrien kunne produsere, trengst det såleis import både direkte og indirekte.

På tilsvarande vis er det samanheng mellom produksjonskostnadene og prisane i ulike næringar. Går til dømes arbeidslønene eller importprisane opp, vil kvar næring ikkje berre få ein direkte auke i importutgiftene og i arbeidslønene, men den vil og som regel få ein indirekte kostnadsauke fordi prisane på vareleveransar frå andre næringar går opp. For den elektrokjemiske industrien vil såleis ein importprisauke slå indirekte ut i produksjonskostnadene såframt treforedlingsindustrien må heve produktprisane sine som fylgje av importprisauken.

I mange høve vil det kunne vere nyttig å rekne ut kor mye ein gjeven produksjonsauke i ei næring krev at meirimport til og meirproduksjon i andre næringar. Like eins vil det kunne vere interessant å vite noko om kor sterkt ein gjeven auke i importprisar eller løner vil slå ut via kostnadene i prisane på ymse ferdigprodukt. Problemet er då først og fremst å finne storleiken av dei indirekte verknadene på produksjonen eller prisane. Her kan kryssløpsforskinga kome til hjelp. Ei av hovedoppgåvene for kryssløpsfor-

[1] Foredrag i Statistiska Föreningen, Stockholm, den 5. oktober 1953. Terminologien »kryssløp» i staden for det engelske »input-output» er nytta etter framlegg av professor Ragnar Frisch.

skinga i Statistisk Sentralbyrå er å legge til rette statistisk materiale og analytiske verkty som gjer det mogeleg å rekne ut slike indirekte verknader på produksjon og prisar.

Krysløpforskinga i Statistisk Sentralbyrå går for det første ut på å stille opp det vi kaller *krysløpstabellar*, dvs. tabellar som syner kor mye kvar einskild sektor i Norges økonomi leverer av varer og tenester til kvar av dei andre sektorane, eller omvendt som syner kor mye kvar sektor tek imot av varer og tenester frå kvar av dei andre sektorane. For det andre freistar vi å gå eit steg vidare og lage *krysløpsmodellar*, dvs. økonometriske modellar som er lagt opp slik at strukturparametrane kan estimerast lett ved hjelp av talmaterialet i ein krysløpstabell. Eg skal først seie eit par ord om arbeidet vårt med krysløpstabellane. Vidare skal eg kort gjere greie for det teoretiske grunnlaget for krysløpsmodellane og freiste å illustrere bruken og nytten av dei ved å nemne resultata av nokre prøveutrekningar. Eg vil så nemne nokre av dei innvendingane som kan gjerast mot det teoretiske opplegget av krysløpsmodellane. Til slutt skal eg meir konkret fortelje om arbeidsprogrammet for krysløpsforskinga i Statistisk Sentralbyrå.

Ein krysløpstabell har både i hovud og forspalte ei inndeling etter sektorar, næringssektorar og andre sektorar. Langs kvar line i tabellen finn vi leveransane frå ein gjeven sektor til dei ymse andre sektorane. Langs kvar kolonne finn vi kor mye ein gjeven sektor tek imot av varer og tenester frå dei ymse andre sektorane. Slike tabellar har vi no fått ferdig for tre år, nemleg 1938, 1947 og 1948. Dessutan er ein krysløpstabell for 1950 under arbeid.

Krysløpstabellen for 1948 er offentleggjort i publikasjonen »Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951».[1] Den norske nasjonalrekneskapen har serskilte produksjonskonti for dei ymse næringssektorane. Posteringane på desse konti representerar leveransane av varer og tenester mellom dei ymse næringane. Det same talmaterialet kan stillast opp i ein krysløpstabell.[2] I prinsippet er skilnaden berre at vi i vanleg kontooppstilling finn kvart tal på to ulike konti, medan vi i krysløpstabellen finn kvart tal berre ein stad.

Krysløbstabellen for 1948 gjeld leveransane til og frå 30 næringssektorar. Tabellen for året 1950 vil gje tal for i alt omlag 60 næringssektorar. Ein slik krysløpstabell gjev interessante opplysningar om strukturen i næringslivet, og etter kvart som vi får krysløpstabellar for fleire og fleire år, trur eg at dei kan hjelpe oss til å kome på spor etter strukturendringar som eventuelt måtte skje. Krysløpstabellane vil nok og kunne bli til nytte for marknadsanalytikarane, berre sektorspesifikasjonen blir nok detaljert. Eg kan her nemne at Bureau of Labour Statistics i Washington D. C. har utarbeidd ein krysløpstabell for Sambandsstatane[3] for året 1947 som gjev tal for i alt 197 næringssektorar. Når spesifikasjonen på næring blir så detaljert, skulle ein tru at marknadsanalytikarane vil få stor nytte av krysløpstabellane. Men det kostar mye arbeid å gå så detaljert til verks. Amerikanarane nytta heile tre år på 1947-tabellen.

Elles trur eg at arbeidet vårt med å stille opp krysløpstabellar etter kvart vil gjere kvaliteten av produksjonsstatistik-

[1] Norges Offisielle Statistikk XI. 109.

[2] Denne måten å legge opp nasjonalrekneskapen på byr på føremoner ikkje berre for arbeidet med krysløpsanalysen, men og for kvaliteten av nasjonalrekneskapen i det heile teke.

[3] USA.

ken betre. For det første vil vi lettare kunne kontrollere at definisjonane i produksjonsstatistikken for dei ymse næringane samsvarar med kvarandre. For det andre vil kryssløpstabellane sette oss på spor etter målingsfeil då vi får tal for den same transaksjonen både for leverandørsektor og mottakarsektor.

Jamvel om det såleis kan førast fram gode argument for at kryssløpstabellane i og for seg er nyttige, kan det hevdast at det er vanskeleg å få oversyn over den mengda av tal som ein slik tabell byr på. Dette gjeld di sterkare di meir detaljert sektorspesifikasjonen blir. Full nytte av kryssløpstabellane får vi først når vi rår over analytiske verkty som gjer det mogeleg å nytte ut talmengda systematisk og mekanisk. Eit slikt verkty har vi i kryssløpsmodellane.

Ein fullstendig økonometrisk modell må i tillegg til eit sett av definisjonsrelasjonar ha både produksjonsrelasjonar og etterspurnadsrelasjonar. Serleg dei siste er det vanskeleg å finne fram til statistisk. I Statistisk Sentralbyrå vil vi førebels arbeide berre med partielle kryssløpsmodellar der vi har definisjonsrelasjonar og produksjonsrelasjonar, men ikkje etterspurnadsrelasjonar. Konsekvensen av dette er at modellane våre får fleire variable enn talet på relasjonar. For å kunne dra konklusjonar ved hjelp av desse modellane, må vi difor gjere føresetnader om storleiken på like mange variable som skilnaden mellom talet på variable og talet på relasjonar.

Eg kan ikkje her gå inn på alle dei teoretiske problema som vi kjem bort i jamvel når vi nøyer oss med slike partialmodellar. Men for at de skal få eit visst inntrykk av kva modelltyper vi arbeider med, skal eg så einfelt som råd er, freiste å illustrere med symbol dei relasjonane som desse modellane er bygd opp av. Til dei som plar bli skremde ved synet av symbol, vil eg med ein gong seie at matematikken her er av det slaget som vi lærde før vi byrja i gymnaset.

I

$$x_{11} + x_{12} + x_{13} + \ldots\ldots + x_{1n} + Z_1 = X_1$$
$$x_{21} + x_{22} + x_{23} + \ldots\ldots + x_{2n} + Z_2 = X_2$$
$$x_{31} + x_{32} + x_{33} + \ldots\ldots + x_{3n} + Z_3 = X_3$$
$$\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots$$
$$x_{n1} + x_{n2} + x_{n3} + \ldots\ldots + x_{nn} + Z_n = X_n$$

Under I finn vi definisjonsrelasjonane. Her syner x-ane vare- og tenesteleveransane mellom dei ymse næringane. x_{23} syner til dømes kor mye næring nr. 2 leverer til næring nr. 3. Z-ane syner kor mye dei ymse næringane leverer i alt til konsum, investering og eksport. Summen av desse leveransane kaller vi sluttetterspurnaden. Z_1 er med andre ord sluttetterspurnaden andsynes næring nr. 1; Z_2 er sluttetterspurnaden andsynes næring nr. 2 osb. Endeleg syner X-ane summen av det som blir produsert i dei ymse næringane. X_1 er total-produksjonen i næring nr. 1, X_2 totalproduksjonen i næring nr. 2 osb. Totalproduksjonen i ei næring må vere lik summen av leveransane til alle næringssektorar og til sluttetterspurnadsføremål.

II

$$x_{11} = a_{11}X_1; \quad x_{12} = a_{12}X_2;$$
$$x_{13} = a_{13}X_3; \ldots\ldots\ldots\ldots \quad x_{1n} = a_{1n}X_n$$

$$x_{21} = a_{21}X_1; \quad x_{22} = a_{22}X_2;$$
$$x_{23} = a_{23}X_3; \ldots\ldots\ldots\ldots \quad x_{2n} = a_{2n}X_n$$

$$x_{31} = a_{31}X_1; \quad x_{32} = a_{32}X_2;$$
$$x_{33} = a_{33}X_3; \ldots\ldots\ldots\ldots \quad x_{3n} = a_{3n}X_n$$

$$\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots$$

$$x_{n1} = a_{n1}X_1; \quad x_{n2} = a_{n2}X_2;$$
$$x_{n3} = a_{n3}X_3; \ldots\ldots\ldots\ldots \quad x_{nn} = a_{nn}X_n$$

Under II finn vi produksjonsrelasjonane. Her er a-ane det vi kaller *fabrikasjonskoeffisientar*. Ein slik koeffisient syner kor mye ein sektor nyttar av ein gjeven produksjonsfaktor pr. eining av den produktmengda som sektoren framstiller, til dømes syner a_{23} kor mye sektor 3 nyttar pr. produkteining av leveransar frå sektor nr. 2. Vi kan estimere storleiken av desse fabrikasjonskoeffisientane ved hjelp av talmaterialet i krossløpstabellen, men vi kan og nytte anna talmateriale til dette føremålet. Formelt kan vi elles godt sjå på likningane under II som definisjonar av dei ymse fabrikasjonskoeffisientane.

III

$$a_{11}X_1 + a_{12}X_2 + \ldots + a_{1n}X_n + Z_1 = X_1$$
$$a_{21}X_1 + a_{22}X_2 + \ldots + a_{2n}X_n + Z_2 = X_2$$
$$a_{31}X_1 + a_{32}X_2 + \ldots + a_{3n}X_n + Z_3 = X_3$$
$$\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots$$
$$a_{n1}X_1 + a_{n2}X_2 + \ldots + a_{nn}X_n + Z_n = X_n$$

Kombinerar vi I og II, får vi relasjonssystem III. Denne modellen har i alt n relasjonar. Tenkjer vi oss fabrikasjonskoeffisientane konstante, vil kvar relasjon syne totalproduksjonen i ei gjeve næring som funksjon av sluttetterspurnaden og av totalproduksjonen i dei ymse andre næringane. I alt har systemet 2 n variable. Vi må altså fastsette storleiken på n variable for å få systemet determinert. Er sluttetterspurnaden andsynes kvar næring kjent, kan vi løyse systemet slik at vi finn totalproduksjonen i kvar næring uttrykt ved sluttetterspurnaden andsynes dei ymse næringane. Tilsvarande vil vi kunne finne *tilveksten* i totalproduksjonen i kvar næring uttrykt ved *tilvekstane* i sluttetterspurnaden andsynes dei ymse næringane. Ved hjelp av modell III kan vi med andre ord finne kor mye produksjonsvolumet vil auke eller minke i dei ymse næringane som fylgje av ein gjeven oppgang eller nedgang i sluttetterspurnaden andsynes kvar næring.

IV

$$B_1 + B_2 + B_3 + \ldots\ldots\ldots + B_n + Z_B = B$$
$$B_1 = b_1X_1;\ B_2 = b_2X_2;$$
$$B_3 = b_3X_3;\ \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ B_n = b_nX_n$$

Under IV har vi ein tilleggsmodell som kan nyttast til å fastlegge storleiken av importen. B er her importen i alt av varer og tenester. B_1, B_2, B_3 osb. syner kor stor del av importen som blir brukt av sektor nr. 1, 2, 3 osb. Z_B er leveransen av import direkte til sluttetterspurnad. Totalimporten B er definert lik summen av importleveransane til dei ymse næringane og importleveransen direkte til sluttetterspurnad. Vidare finn vi under IV eit sett av relasjonar som for kvar næring syner importleveransen til vedkomande næring som funksjon av produksjonsvolumet i næringa. Såleis er til dømes B_3, dvs. importleveransen til næring nr. 3, ein funksjon av produksjonsvolumet i næring nr. 3. Parametrane i desse relasjonane, nemleg b-ane, er det vi kaller *importkoeffisientar*.

Dersom vi ved hjelp av modell III har greidd å fastlegge produksjonsvolumet (eller tilveksten i produksjonsvolumet) i dei ymse næringane, vil vi kunne nytte modell IV til å fastlegge dei tilsvarande importleveransane (eller tilveksten i importleveransane) til kvar næring. Kjenner vi dessutan importleveransen direkte til sluttetterspurnadsføremål (Z_B), kan vi finne totalimporten (eller den totale tilveksten i importen.)

V

$$N_1 + N_2 + N_3 \ldots\ldots\ldots\ldots + N_n = N$$
$$N_1 = c_1X_1;\ N_2 = c_2X_2;$$
$$N_3 = c_3X_3;\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ N_n = c_nX_n$$

Under V har vi ein tilsvarande tilleggsmodell som kan nyttast til å fastlegge storleiken av sysselsettinga (eller tilveksten i sysselsettinga) i dei ymse næringane. Her er N sysselsettinga i heile landet. N_1, N_2, N_3 osb. er sysselsettinga i næring nr. 1, 2, 3 osb. Sysselsettinga i heile landet er lik summen av sysselsettinga i dei ymse næringane. Vidare har vi eit sett av sysselsettingsrelasjonar, som for kvar næring syner sysselsettinga i vedkomande næring som ein funksjon av produksjonsvolumet i næringa. Parametrane i desse relasjonane, nemleg c-ane, er det vi kaller *sysselsettingskoeffisientar*.

Ved hjelp av denne modellen kan vi finne sysselsettinga (eller tilveksten i sysselsettinga) i dei ymse næringane når vi kjenner produksjonsvolumet (eller tilveksten i produksjonsvolumet) i dei tilsvarande næringane, og produksjonsvolumet (eller tilveksten i dette) vil vi atter kunne fastlegge ved hjelp av modell III.

Tilleggsmodellane IV og V vil såleis saman med modell III kunne nyttast til å rekne ut kva konsekvensar ein gjeven sluttetterspurnad (eller ein gjeven tilvekst i sluttetterspurnaden) vil få for importen og for sysselsettinga i dei ymse næringane, men for desse modellane gjeld det og at dei berre tek omsyn til verknadene via produksjonen.

Når eg no har tala om verknadene av ein gjeven auke i sluttetterspurnaden på produksjonsvolum, import og sysselsetting, har eg heile tida hatt i tanken både dei direkte verknadene og alle dei indirekte verknadene via produksjonen som ein slik etterspurnadsauke vil føre med seg. Verknadene gjeld til dømes ikkje berre den direkte importauken som ein produksjonsoppgang i den kjemiske industrien fører med seg, men dertil heile den indirekte importauken som skriv seg frå at treforedlingsindustrien og andre industriar må auke produksjonen tilsvarande. Eller for å nytte eit anna døme: Sett at sluttetterspurnaden aukar med 1 000 nye bustader som har ein gjeven storleik og kvalitet. Dette vil kreve ein direkte importauke av visse varer som trengst til bustadsbygging, men som ikkje blir produsert innanlands. Dessutan vil det kreve ein indirekte importauke. Til bygginga av dei tusen bustadene trengst det til dömes sement, og for å produsere meir sement trengst det atter meir importert brensel til bruk i sementindustrien. Auken i bustadbygginga krev såleis ein større sementproduksjon, som atter krev ein viss indirekte auke i importen. Den importauken som vi finn ved hjelp av kryssløpsmodellen er summen av den direkte og alle dei indirekte tilvekstane i importen som ein gjeven auke i slutterspurnaden fører med seg.

Statistisk Sentralbyrå har nytta modellar av det slaget, som eg no har skissert, til å rekne ut verknadene på produksjonsvolum, import og sysselsetting av gjevne endringar i sluttetterspurnaden. Fabrikasjonskoeffisientane, importkoeffisientane og sysselsettingskoeffisientane til desse modellane fastla vi ved hjelp av kryssløpstabellen for 1948. Dette talmaterialet er for veikt til at vi kan nytte resultata av utrekningane til praktiske føremål, men eg skal likevel nemne nokre av dei for å illustrere bruken av ein kryssløpsmodell.

Vi fann at om vi aukar konsumet av dei ymse vare- og tenesteslag proporsjonalt med konsumet i 1948, vil dette føre til ein samla importauke på omlag 20 pct. av konsumauken. Ein tilsvarande auke i eksporten vil føre til ein importauke på 30 pct. av eksportauken, og ein auke i investeringane vil føre til ein importauke på omlag 40 pct. av in-

vesteringsauken. Verknaden på importen ser etter dette ut til å vere ikkje så lite ulik alt etter som vi reknar med at auken i sluttetterspurnaden gjeld konsumet, eksporten eller investeringane. Ei tilsvarande utrekning av importverknaden ved ein proporsjonal auke i bygge- og anleggsverksemda ga som resultat ein importauke på berre 15 pct. av produksjonsauken i bygg og anlegg. Det er elles vel kjent at bygg- og anleggsproduksjonen krev etter måten liten import. Den indirekte importauken som fylgje av ein porporsjonal auke i bygge- og anleggsproduksjonen, synte seg å vere like stor som den direkte, nemleg omlag 7 pct.

Sjølsagt kan vi og rekne ut importverknaden av ein kombinasjon av endringar i konsum, investering og eksport. Eg skal nemne eit døme: Sett at eksporten går ned med 700 mill. kroner og proporsjonalt med eksporten i 1948. Sett dessutan at bygge- og anleggsverksemda skal auke så mye at det blir arbeid å få for all arbeidskraft som blir frigjort i eksportnæringane. Kva verknad vil dette få på driftsbalansen andsynes utlandet.

Etter utrekningane våre vil nedgangen i eksporten isolert sett, føre til at importen går ned med 30 pct. av 700 mill. kroner, det vil seie med omlag 210 mill. kroner. På den andre sida vil det under våre føresetnader vere naudsynleg å auke bygge- og anleggsproduksjonen med i alt 350 mill. kroner. Gjennomsnittleg går det nemleg omlag 30 årsverk på ein mill. 1948-kr. i eksport og omlag 63 årsverk på ein mill. 1948-kr. i bygge- og anleggsproduksjon,

$$\text{dvs. } \frac{700 \text{ mill. kr. } 30}{63} = \text{ca. } 350 \text{ mill. kr.}$$

Denne produksjonsauken vil føre med seg ein importauke på 15 pct. av 350 mill. kroner, det vil seie ca 50 mill. kroner. Nettonedgangen i importen vil difor bli 210 mill. kr. ÷ 50 mill. kr. = 160 mill. kroner, og netto-verknaden på driftsbalansen andsynes utlandet blir ein nedgang i overskottet på 700 mill. kr. ÷ 160 mill. kr. = 540 mill. kr.

Dersom slike utrekningar kunne gjerast grannsame nok, er det klårt at dei ville vere til stor nytte for alt nasjonalbudsjettarbeid, for arbeidet med å stille opp program for industriell mobilisering i krigstilfelle og for liknande former for økonomisk planlegging.

VI

$$\begin{array}{llll}
a_{11}p_1 & a_{12}p_1 & a_{13}p_1 \ldots\ldots & a_{1n}p_1 \\
+a_{21}p_2 & +a_{22}p_2 & +a_{23}p_2 \ldots\ldots & +a_{2n}p_2 \\
+a_{31}p_3 & +a_{32}p_3 & +a_{33}p_3 \ldots\ldots & +a_{3n}p_3 \\
\ldots\ldots & \ldots\ldots & \ldots\ldots\ldots & \ldots\ldots \\
+a_{n1}p_n & +a_{n2}p_n & +a_{n3}p_n \ldots\ldots & +a_{nn}p_n \\
+b_1q_1 & +b_2q_1 & +b_3q_1 \ldots\ldots & +b_nq_1 \\
+c_1q_2 & +c_2q_2 & +c_3q_2 \ldots\ldots & +c_nq_2 \\
+\Pi_1 & +\Pi_2 & +\Pi_3 \ldots\ldots & +\Pi_n \\
\hline
=p_1 & =p_2 & =p_3 \ldots\ldots & =p_n
\end{array}$$

Lat oss så gå over til krysløpsmodell VI. Medan dei variable storleikane i modellane I—V må tolkast som mengdestorleikar, har relasjonssystem VI prisar og kostnader som variable. Denne modelltypen kan nyttast som hjelpemiddel til å rekne ut verknadene på *prisane* av endringar i arbeidsløn og andre kostnader, eller omvendt som hjelpemiddel til å fastlegge dei endringar i arbeidsløn og andre kostnader som under visse føresetnader vil svare til gjevne endringar i prisane på ferdigprodukt.

Strukturkoeffisientane i relasjonssystem VI er dei same fabrikasjonskoeffisientane som vi finn under III. Elles symboliserer p_1, p_2, p_3 osb. prisen pr. produkteining for dei varene og tenestene som næring nr. 1, 2, 3 obs. produserer. q_1 er gjennomsnittleg arbeidsløn pr. års-

verk for heile næringslivet. q_2 er gjennomsnittsprisen for importvarer, og Π_1, Π_2, Π_3 osb. er reststorleikar som vi vil kalle »fortenesta» pr. produkteining i næring nr. 1, 2, 3 osb. Likningane er stilt opp vertikalt, og kvar likning syner prisen som ein sum av kostnadskomponentane og »fortenesta». Kjenner vi fabrikasjonskoeffisientane, vil systemet i alt ha $2n + 2$ variable og n relasjonar. Vi må difor binde $n + 2$ variable for å få systemet determinert. Ålment kan vi løyse systemet slik at vi får n av prisane og »fortenestesatsane» fastlagde som funksjoner av dei resterande $n + 2$ prisane og »fortenestesatsane». Meir spesielt kan det vere interessant å fastlegge dei n produktprisane som funksjonar av dei n fortenestesatsane, den gjennomsnittlege arbeidsløna og den gjennomsnittlege importprisen. Modellen kan vidare nyttast til å rekne ut prisverknadene av ein gjeven auke eller nedgang i indirekte skattar eller i pristilskot. Om vi vil, kan vi og føre inn i modellen fleire ulike lønsnivå, ulike slag importvarer og ulike prisar på desse. Ved å bygge ut modellen på det viset, vil vi i somme tilfelle kunne få meir grannsame resultat, men logikken blir den same.

På grunnlag av krysløpstabellen for 1948 har Statistisk Sentralbyrå i samarbeid med Universitetets sosialøkonomiske institutt i Oslo nytta ein modell av typen VI til å rekne ut prisverknadene av visse kostnadsendringar. Desse utrekningane synte at ein ålmen lønsauke på 10 pct. vil føre med seg ein prisoppgang på 4 pct. for varer frå jern- og metallindustrien, 2 pct. for varer frå nærings- och nytingsmiddelindustrien og 5 pct. for bygg og anlegg, alt under føresetnad av at importprisnivået og fortenestesatsane er konstante. Under dei same føresetnadene vil ein 10 pct. lønsauke føre til at konsumprisnivået går opp med 3 pct., prisane på investeringsvarer med 4 pct. og eksportprisane med 2 pct. På tilsvarande vis fann vi at ein isolert oppgang på 10 pct. i importprisnivået vil føre med seg ein auke på 2 pct. i konsumprisnivået, 3 pct. i investeringsprisnivået og 3 pct. i eksportprisnivået.

Desse prisverknadene er summen av dei direkte og dei indirekte prisverknadene på kostnadssida. Vi får såleis til dømes med både den konsumprisauken som skriv seg frå at prisane på importerte varer til direkte konsum har gått opp, og prisverknadene som fylgje av at importert råstoff har stege i pris. Derimot vil føresetnadene om lønene og fortenesta seie at vi ser bort frå at prisane kan stige som fylgje av auka etterspurnad.

Dei krysløpsmodellane som vi no har sett på, er som nemnt sterkt forenkla, og utrekningane våre bygger på eit nokså primitivt talmateriale. Når eg likevel har gått så pass mye inn på dei, var det i von om at dei skulle gjere det lettare å skyne både opplegget og bruken av krysløpsmodellane.

Det ålmenne opplegget av dei krysløpsmodellane vi har sett på her, har tre sermerke som av mange blir sett på som alvorlege ulemper, nemleg at det er statisk, at det ikkje tek med etterspurnadsrelasjonar og at vi i produksjonsrelasjonane har eit fast høve mellom faktormengd og produktmengd ved alle nivå for produktmengda.

Ulempene ved at krysløpsmodellane er statiske kan vere ulike alt etter kva føremålet med dei er. Skal krysløpsmodellen fullt ut kunne klårlegge utviklinga gjennom eit visst tidsrom, vil berre ein dynamisk modell kunne gje eit fullgodt svar. Er det derimot stoda ved utgangen av tidsrommet vi er mest in-

teressert i, vil dei statiske modellane i mange tilfelle vere tilfredsstillande. Vidare er det til dømes ikkje så turvande å ha eit dynamisk opplegg når vi ynskjer å granske verknadene av alternative statsinngrep, som når modellen skal nyttast til å lage prognosar. Teoretisk og rekneteknisk er det elles ikkje noko i vegen for å legge opp kryssløpsmodellane dynamisk, men det er enno vanskeleg, for ikkje å seie umogeleg, å skaffe det statistiske grunnmaterialet som trengst når ein skal estimere parametrane i dei dynamiske relasjonane. I Statistisk Sentralbyrå vil vi ikkje minst av denne grunnen førebels nøye oss med statiske opplegg.

Kryssløpsmodellar utan etterspurnadsrelasjonar vil kunne nyttast til å klårlegge viktige sider ved somme problem, men i andre høve kan det nettopp vere verknadene via etterspurnaden vi er ute etter å finne og då er produksjonsmodellane til lite hjelp. Når det fri konkurranse på konsumvaremarknaden, vil nemleg etterspurnaden frå konsumentane i vid mon rette seg etter kor store inntekter dei har, og inntektene vil atter variere med produksjonsnivået. Skal vi då kunne rekne ut verknadene på produksjonen av ein gjeven auke eller nedgang i, la oss seie eksporten, vil vi ikkje utan vidare kunne gå ut frå at den innanlandske konsum- og investeringsetterspurnaden er konstant. Ein auke eller nedgang i eksporten kan nemleg føre til at inntektene går opp eller ned, og dette vil atter ha ein tendens til å verke på konsumet og investeringane.

Slike verknader via konsum- og investeringsetterspurnaden får vi ikkje teke omsyn til i kryssløpsmodellar som III og VI. Serleg i VI er dette ei sers veik side, for endringar i lønsnivået, til dømes, vil ikkje berre verke på prisane via kostnadene, men og via etterspurnaden og fortenesta. Difor vil det gjerne vere ein samanheng mellom importprisar, løner og forteneste, slik at det er urealistisk å tenkje seg den eine av desse kostnadsfaktorane konstant når dei andre varierer.

Vil vi bøte på denne ulempa, har vi 3 alternative vegar å gå: 1) Vi kan bygge ut modellen slik at vi får med dei viktigaste etterspurnadsrelasjonane. 2) Vi kan supplere dei partielle produksjonsmodellane med partialmodellar som har etterspurnadsrelasjonar, men ikkje produksjonsrelasjonar. 3) Vi kan nøye oss med å bygge på intuisjon når vi dømer om verknadene via etterspurnaden. Professor Frisch og medarbeidarane hans på Universitets sosialøkonomiske institutt, freistar no å gå den vegen som først vart nemnt. Dei arbeider på ein økonometrisk modell som både har produksjonsrelasjonar og etterspurnadsrelasjonar av ymse slag, serleg relasjonar for konsumetterspurnaden. Det kan elles vere mye som taler for å gå den andre vegen og altså nøye seg med to partialmodellar, den eine med produksjonsrelasjonar, men utan etterspurnadsrelasjonar og den andre med etterspurnadsrelasjonar, men utan produksjonsrelasjonar. Ved analyse av problem som krev bruk av to slike partialmodellar, må vi i så fall stø oss på intuisjon og iterasjon når vi skal kombinere dei to modellane. Førebels vil vi i Statistisk Sentralbyrå nøye oss med dei partielle produksjonsmodellane. Vi vil med andre ord konsentrere oss om å bygge opp kryssløpsmodellar av det slaget som er illustrert ved modell III og modell VI. Når vi skal nytte slike modellar, vil vi difor til så lenge måtte bygge på intuisjon eller på svært primitive tilleggsmodellar dersom vi vil døme om verknader på sluttresultatet

via etterspurnaden. På den andre sida har vi visse planar om å bygge ut produksjonsmodellane med spesifikasjoner på landsluter.

Jamvel om føremålet med krysløpsmodellane blir avgrensa så radikalt at ein statisk produksjonsmodell i og for seg skulle vere tilstrekkeleg, blir innvendingane mot dei faste fabrikasjonskoeffisientane ståande ved lag.

For det første vil vi av praktiske grunnar måtte nøye oss med å rekne ut produksjonsvolumet for etter måten få næringssektorar. Jamvel om vi for 1950 får ein krysløpstabell med om lag 60 næringssektorar, vil produksjonsresultatet for kvar av desse sektorane vere samansett av mange slag produkt som kan vere svært ulike. Difor vil fabrikasjonskoeffisientane lett bli påverka av endringar i produksjonssamansetnaden.

For det andre vil produsentane gjerne bruke meir av ein produksjonsfaktor og mindre av andre når prisen på den første produksjonsfaktoren går ned i høve til dei andre faktorprisane. I den nyklassiske produksjonsteorien har det vore vanleg å rekne med kontinuerleg substitusjon mellom produksjonsfaktorane i slike tilfelle. Valet av relativ faktorkombinasjon vil etter denne teorien rette seg etter prisane på produksjonsfaktorane og omfanget av produksjonsvolumet jamvel om vi har med eit homogent produkt å gjere. Men for mange produksjonsprosessar er nok føresetnaden om kontinuerlig faktortilpassing lite realistisk. Eg tenkjer då serleg på tilfelle då det rår fysiske eller kjemiske band mellom somme produksjonsfaktorar eller mellom produktetog produksjonsfaktorane. Serleg i analyser for kortare tidsrom er det realistisk å rekne med slike band. Elles må vi vere merksam på at dersom endringane i sluttetterspurnaden ikkje kan ventast å verke noko serleg på faktorprisane, vil det sjølsagt heller ikkje være spørsmål om substitusjon som fylgje av endringar i faktorprisane.

For det tredje har det i klassisk produksjonsteori vore vanleg å gå ut frå at det i produksjonen rår ei optimumslov både ved ein partiell faktorvariasjon og ved ei utviding av produksjonskapasiteten. Dei empiriske granskingane som er gjort i fleire land om samanhengen mellom produktmengd og fabrikasjonskoeffisientar for det einskilde foretaket, tyder ikkje på at optimumslova gjer seg serleg sterkt gjeldande i det variasjonsområdet som her kan kome på tale. Men ei anna sak er at vi over lengre tidsrom kan få endringar i fabrikasjonskoeffisientane for ei heil næring når dei mest effektive foretaka etter kvart produserer meir og meir i høve til dei mindre effektive.

For det fjerde kan det skje skift i produktfunksjonane som fylgje av tekniske og organisatoriske framsteg. Gjeld analysen eit kort tidsrom, vil vi ved bruken av krysløpsmodellane snautt trenge å ta omsyn til slike skift, men dei kan likevel vere overlag viktige over lengre tidsrom, eller når det har gått lengre tid mellom det året som fabrikasjonskoeffisientane er estimert for og analyseåret.

Omframt desse innvendingane mot bruken av faste fabrikasjonskoeffisientar, vil eg til slutt nemne at det vil kunne vere vanskeleg å bruke dei krysløpsmodellane vi har sett på her, i visse særtilfelle. Kapasitetsgrenser, skort på produksjonsfaktorar, lengda av produksjonsperioden osb. vil nemleg kunne gjere det mest realistisk å rekne produktmengda som gjeve utanfrå. I slike tilfelle vil ein sjølsagt ikkje kunne velje sluttetterspurnaden fritt.

Det er ikkje mogeleg ved teoretiske resonnement åleine å finne ut kor stor

vekt vi bør legge på dei innvendingane som eg no har nemnt. Det kan vi berre gjere ved empiriske studier og ved at vi for kvart einskilt tilfelle, då vi skal nytte modellen, tenkjer over korleis modellen eventuelt bør leggast opp for at han skal kunne gje eit så godt resultat som mogeleg. Dette synet har vore avgjerande for det programmet som Statistisk Sentralbyrå fylgjer i arbeidet med kryssløpsmodellane.

Arbeidsprogrammet[1] vårt går ut på at vi skal drive både teoretiske og empiriske studier parallelt, men naturleg nok vil vi legge störst vekt på det empiriske arbeidet. Eg vil difor nøye meg med å gjere greie for dette.

Programmet for dei empiriske granskingane går for det første ut på å finne fram til og avgrense det vi kallar homogene produksjonsprosessar. For det andre røkjer vi etter kva form produktfunksjonane for desse homogene prosessane har eller kan ventast å få i ulike situasjonar. For det tredje må vi slå saman visse homogene produksjonsprosessar til aggregerte kryssløpssektorar. La meg etter tur få seie eit par ord om kvar av desse arbeidsoppgåvene.

Ein homogen produksjonsprosess er ein prosess der endringar i samansetnaden av produktet ikkje kan seiast å ha nokon serleg verknad på relasjonen mellom faktorforbruk og produktmengd. I visse tilfelle set sjølsagt det statistiske materialet ei grense for kor sterkt vi kan spesifisere i homogene produksjonsprosessar. I den norske statistikken for trelastindustrien høyrer til dømes både sagbruk og høvleri heime. No let det seg gjere å dele opp dette materialet, slik at vi får eigne tal for sagbruk og eigne tal for høvleri. Men heller ikkje sagbruk representerar ein heilt homogen produksjonsprosess. Mange bruk skjer til dømes både bjelkar og plankar, og forbruket av produksjonsfaktorar vil rette seg etter korleis produksjonen er delt på desse to produkta. Diverre kan vi i grunnmaterialet til produksjonsstatistikken ikkje skille ut bjelkeproduksjonen frå plankeproduksjonen. Vi må difor rekne produksjonen av desse produkta som ein prosess. Trass i slike statistiske vanskar er røynslene våre hittil likevel gode. Stort sett har vi greidd å avgrense så homogene produksjonsprosessar at variasjonane i faktorforbruket som fylgje av endringar i *produktsamansetnaden* blir etter måten små i høve til dei faktorvariasjonane som fylgjer av endringane i *produktmengda.*

For kvar homogen produksjonsprosess freistar vi å granske kva form den funksjonelle samanhengen mellom produktmengd og faktorinnsats har. Som regel har vi funne tilnærma proporsjonale samanhengar, dvs. at fabrikasjonskoeffisientane er faste. I nokre tilfelle ser det likevel ut til at lineære funksjonar med konstantlekk gjev ei betre tilnærming. Det er elles ingen ting i vegen for å arbeide med slike lineære funksjonar. Dei skaper såleis ikkje reknetekniske problem. Finn vi at fabrikasjonskoeffisientane er påverka av ytre tilhøve, til dømes av prisane på produksjonsfaktorane eller av tekniske og organisatoriske omleggingar, freistar vi å fastlegge alternative koeffisientar. Endeleg legg vi vinn på å granske fabrikasjonskoeffisientane for foretak av ulik storleik. Syner det seg at koeffisientane er ulike for dei ymse foretaksstorleikane, freistar vi å fastlegge serskilte fabrikasjonskoeffisientar for kvar foretaksstorleik.

Fabrikasjonskoeffisientane for dei ho-

[1] Programmet vart fastlagt alt hausten 1952. Det var konsulent Per Sevaldson som laga det tekniske opplegget til dette programmet.

mogene produksjonsprosessane vil ikkje utan vidare kunne nyttast i kryssløpsmodellane. Skulle vi spesifisere alle dei homogene prosessane i kryssløpsmodellane, ville vi få for mange relasjonar og vanskelege reknetekniske problem. I fleire homogene produksjonsprosesser blir det dessutan laga produkt som er så like at vi ikkje kan skille mellom dei når dei blir brukt som produksjonsfaktorar i andre prosessar. Av desse grunnane må vi difor slå saman slike prosessar i grupper som vi kallar kryssløpssektorar. Fabrikasjonskoeffisientane for kvar kryssløpssektor finn vi som eit gjennomsnitt av fabrikasjonskoeffisientane for dei homogene prosessane som vi slær saman. Aggregeringsproblemet blir difor både et *utvalsproblem*, som går ut på å avgjere kva prosessar vi skal slå saman til ein kryssløpssektor, og eit *vegingsproblem*, dvs. eit spørsmål om kva vekter vi skal gje dei ymse fabrikasjonskoeffisientane som vi tek gjennomsnittet av.

Arbeidet med å avgrense homogene produksjonsprosessar og estimere produktfunksjonane for desse prosessane, vil etter kvart gje oss ei kartotek av fabrikasjonskoeffisientar, og ved hjelp av dette vil vi kunne rekne ut gjennomsnittlege fabrikasjonskoeffisientar for alternative sett av aggregerte kryssløpssektorar. For kvar kryssløpsmodell, som vi ynskjer å lage, må vi difor freiste å finne fram til ei optimal aggregering av dei homogene produksjonsprosessane. Vi er såleis ikkje bundne til alltid å nytte den same sektorspesifikasjonen og heller ikkje dei same fabrikasjonskoeffisientane for kvar kryssløpssektor. Vi kan velje sektorspesifikasjon og fabrikasjonskoeffisientar alt etter kva konkrete problem vi har til oppgåve å løyse.

Utvalsproblemet og vegingsproblemet kan i viss mon løysast på grunnlag av opplysningar om produksjonsstrukturen. Dei vanlegaste døma på slike tilfelle er:

1) I ein prosess blir det laga eit produkt som så å seie berre blir nytta som produksjonsfaktor i ein annan prosess. Dersom det i den andre prosessen ikkje kan nyttast andre produksjonsfaktorar i staden, vil vi kunne slå saman dei to prosessane til ein kryssløpssektor utan å tape noko på det.

2) Fabrikasjonskoeffisientane er like store eller omlag like store i to eller fleire prosessar. Slike prosessar er det heller ingen ulemper med å slå saman, dersom vi ikkje skulle vere interessert i å studere produksjonsnivået serskilt for nokon av dei.

3) Det same gjeld når produktmengda i to eller fleire prosessar varierer proporsjonalt på grunn av tekniske eller kjemiske band eller fordi produkta er komplimentære i etterspurnaden.

På grunnlag av slike opplysningar om produksjonsstrukturen, vonar vi at vi skal kunne fastlegge visse kryssløpssektorar som det er føremålstenleg å spesifisere i alle eller i dei fleste kryssløpsmodellar. I desse modellane vil vi ofte kunne nytte dei same aggregerte fabrikasjonskoeffisientane i stor mon.

Elles vil aggregeringsmåten måtte rette seg etter føremålet med kryssløpsmodellen. Somme gonger vil problemet vere formulert slik at vi får opplysning om korleis produktionsnivået i ein homogen prosess varierar i høve til produksjonsnivået i andre prosessar. Dersom modellen til dømes skal nyttast til å fastlegge verknadene av ein gjeven auke i bustadbygginga, veit vi at produksjonen av høvla trelast i slike tilfelle er etter måten stor i høve til produksjonen av skoren trelast. Det er klårt at vi må ta omsyn til dette når vi skal aggregere, slik at vi gjev fabrikasjonskoeffisienten for høvla

last etter måten stor vekt når vi skal rekne ut gjennomsnittet av denne koeffisienten og fabrikasjonskoeffisienten for skoren last. Eit anna døme har vi når vi skal studere prisverknadene av ein auke i importprisane. Då vil vi kunne gå ut frå at det i ein viss mon vil bli nytta innanlandske produksjonsfaktorar i staden for utanlandske. Endeleg vil eg nemne at problemet ikkje sjeldan er slik at somme prosessar har lite å seie for sluttresultatet. Då vil det vere føremålstenleg å slå desse prosessane saman til ein krossløpssektor.

I visse høve vil vi korkje i opplysningane om produksjonsstrukturen eller i kjennskapet til analyseføremålet finne rettleiding for valet av aggregeringsmetode. Då har vi ikkje noko anna å gjere enn å fastlegge ei over- og undergrense for dei aggregerte fabrikasjonskoeffisientane. Konsekvensen av dette blir sjølsagt at dei resultata som vi kjem fram til ved hjelp av krossløpsmodellen, må bli oppgjevne som over- og undergrenser.

Det statistiske grunnlaget for krossløpsarbeidet, som vi no driv på med i Statistisk Sentralbyrå, er krossløpstabellen for 1950. Slik nasjonalrekneskapen vår er lagt opp, vil vi, som alt nemnt, frå denne rekneskapen så å seie automatisk få ein krossløpstabell på omlag 60 næringssektorar. Men omsynet til krossløpsmodellane vil truleg kreve ei vidare oppdeling til i alt mellom 100 og 120 krossløpssektorar. Denne oppdelinga vil bli gjennomført ved hjelp av dei metodane som vi nyss har sett på. Under dette arbeidet får vi bruk for så å seie all offentleg produksjonsstatistikk. Det er her ein føremon at storparten av denne statistikken blir utarbeidd av Statistisk Sentralbyrå, slik at vi har lett tilgjenge til primærmaterialet. Når vi under krossløpsarbeidet har bruk for meir spesifiserte oppgåver enn dei som blir gjeve ut, går vi til spørreskjema- eller holkortarkivet og gjer dei ekstraheringane eller sorteringane som trengst. Vi plar så samanlikne oppgåvene for 1950 med tilsvarande tal for fleire tidlegare år. Om det trengst, studerer vi til og med oppgåvene frå kvart einskild foretak. På dette viset meiner vi at det skal vere mogeleg å nå fram til eit brukande bilete av korleis produksjonssamanhengane vil bli i dei næraste åra frametter.

Får vi ikkje eit brukande resultat ved hjelp av den offentlege statistikken, freistar vi å nytte andre hjelpemiddel. Det viktigaste har hittil synt seg å vere dei tekniske handbøkene. Vi har og fått i gang eit samarbeid med andre offentlege institusjonar og med private næringsorganisasjonar, slik at vi vil kunne få tekniske opplysningar av dei om det trengst. Det kan dessutan bli spørsmål om å sette i verk serskilte statistiske etterrøknader av omsyn til arbeidet med krossløpsmodellane.

Ved hjelp av dette materialet og den arbeidsmåten som eg har gjort greie for, vonar vi at vi om eit par år skal ha greidd å bygge krossløpsmodellar som vil vise seg å vere praktiske og nyttige analyseverkty. Sjølsagt vil ikkje desse modellane kunne gje svar på alle spørsmål, og svara vil heller ikkje alltid kunne bli fullgode. Men krossløpsmodellane vil i mange tilfelle kunne hjelpe oss til å svare monaleg betre enn det let seg gjere utan slike modellar. Den store føremonen ved krossløpsmodellane er at dei gjer det mogeleg å nytte ut statistikken meir effektivt enn kan hende noko anna teoretisk opplegg som vi i dag kjenner.

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. II

Av byråchefen OTTO ZETTERBERG

I Statistisk tidskrift 1953, sid. 135—143, lämnades en redogörelse dels för de undersökningar, som 1952 utfördes med en metod för objektiv skördeuppskattning, den s. k. provytemetoden, dels ock för planläggningen av 1953 års undersökningar av detta slag. Under 1952 sökte man lösa de tekniska problemen och skaffa erfarenhetsdata beträffande den för svenska förhållanden lämpligaste utformningen av provytemetodiken. Under 1953 ämnade man pröva metoden under realistiska förhållanden och i större skala vid fältprov i Östergötland. Här nedan skall redogöras för de resultat, som erhållits vid östgötaundersökningen och för de fortsatta undersökningar, som planeras för 1954.

I. Undersökningen i Östergötland 1953

Undersökningen planlades av statistiska centralbyrån i samband med representanter för statens jordbruksnämnd, lantbrukshögskolans avdelning för statistik och försöksteknik, Östergötlands läns hushållningssällskap och jordbrukets utredningsinstitut. För undersökningen verkställdes ett urval av församlingar och brukningsenheter. Länets församlingar uppdelades på 25 strata. Stratifieringen grundades på geografiskt läge, jordbrukets struktur 1951 (förekomst av stora respektive små brukningsenheter), odlingsbetingelser enligt bedömning av hushållningssällskapet, odlingsinriktning 1951 i fråga om de tre växtslag, som skulle provskördas (höstvete, vårvete och havre) samt slutligen hektaravkastning 1951 och 1952 för dessa växtslag. Inom varje stratum valdes slumpmässigt en församling (sannolikheten bestämdes av församlingens sammanlagda areal av nämnda tre grödor). Inom varje församling uttogs slumpmässigt 7 brukningsenheter med urvalssannolikheten proportionell mot åkerarealen. På så sätt utvaldes 175 brukningsenheter.

Hushållningssällskapet tog kontakt med respektive jordbrukare, förberedde dem på den kommande undersökningen, anhöll om arealuppgift för odlingen av de tre grödorna samt uppmanade dem att till sällskapet i god tid lämna varsel om tidpunkten för skörden.

Personalen för fältarbetet anställdes av sällskapet och utgjordes till stor del av personer, som tidigare prövats i sällskapets tjänst och var förtrogna med de lokala förhållandena. En utbildningskurs för personalen anordnades under två dagar i Linköping omedelbart före skördens början. Enligt planen skulle arbetslagen själva göra valet av fält och placeringen av provytorna på fälten, vilket ställde stora krav på utbildningen. Fältpersonalen organiserades på 4 arbetslag om vartdera två personer. Varje lag hade bil till sitt förfogande.

Ett arbetslag avdelades dessutom för mottagning, tröskning, vägning och rensning av skördeproven; lokal därför erhölls vid Tornby egendom i Linköping. Som arbetsledare fungerade förre jordbrukskonsulenten i länet, som hade ingående kännedom om Östergötland och dess jordbrukare. Denne mottog meddelanden från de utvalda jordbrukarna, när skörden skulle verkställas, vilket enligt direktiven skulle ske så nära skördetillfället som möjligt. Fältarbetslagen, som per telefon höll daglig kontakt med hushållningssällskapet, dirigerades till de olika gårdarna så planmässigt som möjligt. Lagen hade en krävande arbetsuppgift, nämligen att uppsöka vederbörande jordbrukare, anskaffa uppgifter om totala åkerarealen och arealerna för ifrågavarande tre växtslag, slumpmässigt välja det fält, som skulle provskördas, lokalisera och uppmäta detta, fastställa läget för de fyra provytor, som skulle skördas på fältet, samt utföra själva provskörden. För samtliga arbetsmoment gjordes anteckningar i särskilda protokoll om arbetstid m. m. För markering av provytorna användes två olika instrument, dels en kvadratisk ram och dels ett cirkelinstrument, som bägge omfattade en kvadratmeter. På varje utvalt fält skördades två kvadratiska och två cirkulära provytor. De skördade proven transporterades av arbetslagen själva eller hämtades till Linköping för tröskning m. m. Tröskningsresultatet för varje provyta vägdes och undersöktes i fråga om renhet. För varje provskördat fält uttogs ett prov, som sändes till frökontrollanstalten i Linköping för vattenhaltsbestämning. Fältarbetet övervakades av representanter för centralbyrån och hushållningssällskapet.

Arbetsprotokoll från fältarbetet, tröskningen och vattenhaltsbestämningen insändes till centralbyrån, som bearbetade materialet. Med ledning av avkastningen på provytorna beräknades hektarskörden för gården; med hjälp därav och arealen för respektive grödor (enligt brukarens uppgifter) beräknades den totala skörden för gården. Därefter skattades den totala skörden och den odlade arealen för substrata inom församlingen. Genom summering därav erhölls totalskörden och totalarealen för hela församlingen. Skattningarna utfördes separat för cirkulära och kvadratiska provytor. På grundval av sålunda erhållen totalskörd och totalareal för de uttagna församlingarna skattades skörd och odlad areal för respektive stratum inom länet. Genom summering för samtliga 25 strata erhölls totalskörd och totalareal för länet; hektarskörden framräknades genom division.

Den sålunda skattade hektarskörden är den biologiska skörden. För att få den faktiskt tillvaratagna skörden måste en reducering för »spill» göras. För att få ett mått på spillets storlek göres för närvarande särskilda undersökningar. I följande tablå har gjorts ett uppskattat avdrag för spill på 10 %. Tablån lämnar länsuppgifter för den vid provyteundersökningen skattade skörden före och efter reducering för spill. För jämförelse har införts av hushållningssällskapets jordbrukskonsulent fullt fristående gjorda »okuläruppskattningar» av medelhektarskörden. Dessa uppskattningar utfördes för var och en av de för undersökningen uttagna 25 församlingarna, varefter skattning av hektarskörden för länet av centralbyrån gjordes enligt samma metod som för provyteskördarna. I tablån har dessutom införts motsvarande hektarskördar enligt de av hushållningssällskapens lokalom-

Växtslag	Hektarskörd i Östergötlands län 1953			
	enligt provyteundersökningen		enligt särskild »okulär-uppskattning» av jordbrukskonsulenten inom de församlingar, som utgjorde för provyteundersökningen	enligt den av hushållningssällskapets lokalombud för varje församling gjorda sedvanliga uppskattningen per den 15 oktober
	Biologisk skörd, avseende 16,5 % vattenhalt	Reducerad med 10 % för spill	Ej vattenhaltsbestämd	Ej vattenhaltsbestämd
Höstvete, kg	4 310	3 880	3 400	3 270
Vårvete, kg	3 420	3 080	2 850	2 700
Havre, kg	2 890	2 600	2 630	2 400

bud gjorda sedvanliga uppskattningarna per den 15 oktober.

Under förutsättning att den antagna spillprocenten ungefär motsvarar det faktiska förhållandet, synes relativt god överensstämmelse föreligga för vårvete och havre; för höstvete däremot har provytemetoden givit åtskilligt högre hektarskörd.

Vid bearbetningen av arbetsprotokollen fick man även viktiga erfarenhetsdata beträffande tidsåtgången för olika arbetsmoment samt uppgifter om variationerna i avkastningen inom samma fält och mellan olika fält. Den relativa standardavvikelsen för avkastningen på provytor inom samma fält uppgick i genomsnitt till c:a 15 %. Fördelades församlingarna efter standardavvikelsen i procent av medelavkastningen per provyta inom församlingen, erhölls för medianförsamlingen en standardavvikelse av c:a 15 % för höstvete och havre och 15—20 % för vårvete.

Erfarenheter vid östgötaundersökningen. Undersökningar av här ifrågavarande slag är mycket känsliga för extrema väderleks- och skördeförhållanden. På grund av att sommaren 1953 samtliga stråsädesslag mognade så gott som samtidigt, måste det allmänna skördearbetet starkt forceras. Därigenom uppstod vid provyteundersökningen — trots övertidsarbete — svårigheter att med tillgänglig instrumentuppsättning och arbetsstyrka hinna utföra provskördarna, och ett visst bortfall av uttagna grödor blev ofrånkomligt. Dessutom rapporterade några jordbrukare ej i tid, när skörden skulle börja. För havre förekom bortfall, på grund av att den av jordbrukarna uppgivna havreodlingen i vissa fall visade sig vara blandsäd. — Förarbetet för provskörden, d. v. s. uppsökande av brukarna, lokalisering och uppmätning av fälten, visade sig särskilt tidskrävande. Fälten var ofta mycket oregelbundna, vilket ställde stora krav på noggrannhet vid fastställandet av provytornas läge för att slumpmässigheten ej skulle rubbas. — Kravet på provtagning omedelbart före skördetillfället medförde stundom, att fält, som var mogna för skörd med bindare, ej kunde provskördas förrän senare, därför att skörden skulle utföras med skördetröska. — Resorna mellan de olika gårdarna visade sig bli både tidskrävande och kostsamma. Med de korta varsel, som förekom, blev det ibland nödvändigt att göra en rätt lång resa för skörd av en enstaka gröda.

II. Preliminär plan för provundersökningar 1954

Ursprungligen hade ifrågasatts, att man efter den första länsundersökningen redan följande år möjligen skulle kunna gå direkt över till en riksomfattande provundersökning. De erfarenheter, som vunnits vid östgötaundersökningen, talar emellertid för önskvärdheten av att provytemetodiken prövas vid *ytterligare en länsundersökning* för att vidgad erfarenhet och ett säkrare underlag skall erhållas för planläggning av prov i stor skala. Det har synts lämpligt att förlägga provundersökningarna under 1954 till ett annat län än Östergötlands för att få erfarenhet i nya förhållanden. Valet har fallit på Södermanlands län, som erbjuder skiftande natur och växlande brukningsförhållanden. Hushållningssällskapet i detta län har beredvilligt lovat sin medverkan. Sällskapet åtager sig sålunda att biträda vid den slutgiltiga planeringen av undersökningen, att taga kontakt med respektive jordbrukare och att handha den lokala ledningen av fältarbetet.

I samråd med representanter för statens jordbruksnämnd, lantbrukshögskolans avdelning för statistik och försöksteknik, Södermanlands läns hushållningssällskap och jordbrukets utredningsinstitut har följande preliminära plan utarbetats. Den avviker i vissa hänseenden från den, som tillämpades vid östgötaundersökningen. Omläggningen har motiverats av de därvid gjorda erfarenheterna och av önskemålet att pröva ett system, som torde bättre lämpa sig för användning vid undersökningar i större skala. Södermanlandsundersökningen skall omfatta c:a 150 utvalda brukningsenheter inom ett 20-tal församlingar. Urvalet göres enligt en urvalsplan av likartat slag, som användes vid östgötaundersökningen. I jordbruksstatistiken är Södermanland ej delat på olika naturliga jordbruksområden. För att underlätta stratifieringen av församlingarna kan dock lämpligen användas den indelning i tre naturliga jordbruksområden, som hushållningssällskapet genomfört för sin försöksverksamhet. Provskördarna skall tagas på samma sädesslag som i Östergötland, nämligen höstvete, vårvete och havre. Havreodlingen har i Södermanland betydligt större relativ omfattning än i Östergötland, varför reducering av antalet utvalda havrefält ej torde uppträda i samma omfattning som i Östergötland. För varje växtslag bör 4 provytor skördas per brukningsenhet, och undersökningen skulle således maximalt omfatta 1 800 provytor sammanlagt för de tre sädesslagen.

Med stöd av de erfarenheter, som vunnits vid en av lantbrukshögskolans avdelning för statistik och försöksteknik under 1953 gjord undersökning angående möjligheten att använda provytemetod för uppskattning av potatisskörden, skall i Södermanland provskördar tagas även på potatis, förslagsvis 4 prov på var och en av 25 utvalda brukningsenheter, för att giva vidgad erfarenhet av de praktiska problemen beträffande denna gröda.

Med avvikelse från det system, som användes vid östgötaundersökningen, är det avsikten att i Södermanland låta ledaren för fältarbetet, sällskapets förre jordbruksinstruktör med mångårig praktik inom länet, under juli månad på förhand besöka alla de uttagna gårdarna och därvid anskaffa behövliga identifieringsuppgifter, utföra allt förarbete med val och arealbestämning av fält, fastställande av provytornas läge och

markerande av dessa. Samtidigt skall han uppgöra en skiss över fältet med inprickning av provytorna. För att få tillförlitligaste arealuppgifter skall man utnyttja allt tillgängligt kartmaterial såsom markkartor och skifteskartor; i behövliga fall skall en enkel uppmätning av fältet företagas. Dessa förhandsbesök vid gårdarna skall göras efter en i förväg fastställd plan, som garanterar kortast möjliga färdväg och -tid. Genom ett dylikt förfaringssätt torde betydande fördelar vinnas: principerna för undersökningen blir konsekvent genomförda, utbildningen av fältarbetarna kan betydligt förenklas, och arbetslagen bör hinna skörda avsevärt flera fält per dag, då de blott behöver gå direkt till fälten och taga provskördarna. Det har vidare ansetts lämpligt att fältarbetslagen (4 eller 5 st.), för genomförande av resplan och reducering av resekostnader och arbetstid, tilldelas var sitt distrikt med fast stationeringsort, där lagerlokaler för tillfällig lagring av provskördarna kan anordnas. Säckarna med provskördarna skall med jämna mellanrum transporteras till central ort, där tröskning, rensning o. d. skall utföras; alternativt kan tröskverket förflyttas mellan stationeringsorterna, om detta skulle ställa sig billigare. Prover för vattenhaltsbestämningen måste sändas till den av frökontrollanstalterna i Linköping, Stockholm eller Örebro, som kan åtaga sig att snabbt utföra den.

För att förebygga bortfall genom att jordbrukaren ej i tid lämnar varsel om att han skall skörda, skall arbetsledaren i god tid taga telefonkontakt i ärendet. För att så mycket som möjligt begränsa antalet resor till varje gård skall man pröva den metoden att taga provskördarna vid den tidigare tidpunkt, då skörd med bindare skall äga rum, även på de fält, som senare skall skördas med skördetröska.

Särskilda åtgärder kommer att vidtagas för att beräkna spillet eller som ovan nämnts skillnaden mellan den biologiska och den tillvaratagna skörden. Redan vid förhandsbesöket skall arbetsledaren informera jordbrukaren om önskvärdheten av att denne så snart som möjligt lämnar uppgift till hushållningssällskapet om den skörd, han i verkligheten erhållit på det utvalda fältet. Denna uppgift skall ligga till grund för beräkning av spillets storlek och bör lämpligen denna gång infordras från alla utvalda jordbrukare, för att man skall erhålla bästa möjliga underlag för fortsatta undersökningar. För jämförelse skall vidare en på okulärbesiktning grundad uppskattning av medelhektarskördarna av ifrågavarande växtslag i de utvalda församlingarna företagas av jordbrukskonsulenten eller annan sakkunnig person.

Vissa specialundersökningar. Lantbrukshögskolans avdelning för statistik och försöksteknik skall under 1954 utföra den undersökning av möjligheterna att med provytemetodik beräkna skörden av höstraps, vilken ej kunde utföras under 1953, då höstrapsen i Uppland till största delen utvintrade. Vidare skall högskolan fortsätta och avsluta studierna av spillproblemet.

Avdelningen för statistik och försöksteknik vid lantbrukshögskolan skall liksom vid tidigare undersökningar medverka vid 1954 års länsundersökning och bearbetningen av resultaten därifrån.

För de provundersökningar, som statistiska centralbyrån sålunda planerat för 1954, har ämbetsverket hos Kungl. Maj:t hemställt om ett anslag av sammanlagt 26 500 kr, vilket också upptagits i 1954 års statsverksproposition.

BROTT SOM KOMMIT TILL POLISENS KÄNNEDOM ÅR 1952

Av byrådirektören SVERKER GROTH

Inledning

Statistiken över brott som kommit till polisens kännedom grundar sig på uppgifter som åklagare och polischefer jämlikt kungl. kung. 10/2 1950 (nr 28) har att lämna till statistiska centralbyrån. Uppgifterna skall avlämnas å särskilda blanketter dels för kalenderkvartal och dels för kalenderår.

Efterföljande redogörelse är den tredje i ordningen av de polisstatistiska årsberättelserna. Den första, avseende år 1950, har offentliggjorts i en särskild publikation. Berättelsen för år 1951 återfinnes i denna tidskrift 1952, s. 189—207. Sammanställningar av uppgifter för de olika kvartalen under åren 1950—1952 samt 1—3 kvartalen år 1953 är jämväl intagna i denna tidskrift (se bl. a. 1952, s. 140 och 1953, s. 514).

Uppgifterna enligt kvartalsstatistiken om antalet brott av olika slag som kommit till polisens kännedom är icke fullt överensstämmande med motsvarande uppgifter enligt årsstatistiken. Olikheterna torde åtminstone delvis kunna förklaras av det sätt varpå enligt anvisningarna till uppgiftsformulären brottsrubriceringen skall ske i primärmaterialet. Brotten skall rubriceras i enlighet med åklagarens ansvarsyrkande eller, där åklagaren vid tiden för redovisningen ännu icke tagit ställning till ansvarsfrågan, med ledning av vad som vid nämnda tid är i saken känt. Ett brottsfall kan sålunda komma att å formuläret för årsstatistiken redovisas under annan rubrik än å formuläret för kvartalsstatistiken.

En närmare jämförelse mellan kvartalsstatistiken och årsstatistiken har med bortseende från de av tullåklagarna redovisade brotten gjorts i följande tablå.

	Årsstatistik	Kvartalsstatistik
SL 10 kap.	3 503	3 186
» 11 »	489	423
» 12 »	1 443	1 401
» 13 »	770	545
» 14 »	8 485	8 338
» 15 »	1 976	1 917
» 18 »	2 446	1 977
» 19 »	2 718	2 795
» 20 »	131 530	128 929
» 21 »	15 485	14 670
» 22 »	6 100	5 830
» 23 »	371	317
» 24 »	5 826	5 811
» 25 »	937	698
» i övrigt	3 708	3 132
Lönnbränning	392	391
Rattfylleri	5 530	5 399
Övriga brott	33 460	30 704
Summa	225 169	216 463

Såsom framgår av tablån är differenserna mellan kvartalsstatistiken och årsstatistiken i fråga om åtskilliga brottsgrupper ganska avsevärda.

Brott som kommit till polisens kännedom

Uppgifterna i de särskilda till statistiska centralbyrån avgivna årsredogörelserna om antalet brott som kommit till polisens kännedom har sammanställts i

Tab. A. Brott, som kommit till polisens kännedom, länsvis på 100 000 av medelfolkmängden, år 1952

Av tulläklagare redovisade brott ej medtagna

Områden	Hela antalet	Brott mot staten (utom enl. SL 11: 10 och 11)	Brott mot allmänheten	Brott mot person (utom enl. SL 16 och 17 kap.)	Brott mot egendom		Övriga brott
					Hela antalet	Därav enl. SL 20 kap.	
Stockholms stad	5 213,5	215,7	119,7	315,1	4 304,8	3 434,9	258,2
Stockholms län	3 553,2	128,7	52,4	175,9	2 478,1	2 150,4	718,1
Uppsala län	3 721,0	101,1	72,9	159,9	2 654,7	2 313,7	732,4
Södermanlands län	2 960,3	95,1	86,7	158,8	1 901,1	1 464,5	718,6
Östergötlands län	3 136,7	77,5	75,5	144,9	2 397,2	2 103,1	441,6
Jönköpings län	2 157,7	54,9	75,7	108,8	1 551,5	1 211,3	366,8
Kronobergs län	1 570,4	59,8	39,1	131,0	910,3	750,9	430,2
Kalmar län	1 914,5	74,4	52,6	134,2	1 153,6	897,5	499,7
Gotlands län	2 629,5	[1] 247,1	63,1	134,6	1 632,6	1 392,3	552,1
Blekinge län	2 246,9	[2] 512,2	42,4	162,5	1 087,9	842,7	441,9
Kristianstads län	1 907,8	97,6	37,4	114,5	1 133,2	924,6	525,1
Malmöhus län	3 707,4	79,6	49,0	242,6	2 977,5	2 519,1	358,7
Malmö stad	5 243,3	63,3	47,1	373,0	4 585,3	3 944,5	174,6
Länet i övrigt	2 930,5	87,8	49,9	176,7	2 164,2	1 798,1	451,9
Hallands län	2 999,1	88,1	52,3	123,4	2 094,0	1 818,7	641,3
Göteborgs och Bohus län	4 407,5	114,5	33,6	260,1	3 648,0	3 099,7	351,3
Göteborgs stad	5 426,6	129,8	23,0	325,6	4 681,1	4 036,1	267,1
Länet i övrigt	2 611,0	87,5	52,3	144,7	1 826,9	1 449,0	499,6
Älvsborgs län	2 098,5	43,3	57,3	107,3	1 405,6	1 180,9	485,0
Skaraborgs län	2 031,4	132,3	51,0	131,0	1 225,0	974,9	492,1
Värmlands län	3 014,1	124,6	98,6	233,7	1 801,1	1 449,1	756,1
Örebro län	2 754,8	78,0	86,5	155,3	1 913,0	1 630,0	522,0
Västmanlands län	2 699,2	68,0	66,6	171,9	2 114,0	1 855,4	278,7
Kopparbergs län	2 121,8	83,7	53,9	153,4	1 261,3	972,9	569,5
Gävleborgs län	2 350,2	77,0	63,2	156,5	1 592,6	1 289,3	460,9
Västernorrlands län	2 747,7	98,6	105,2	162,2	1 734,1	1 286,1	647,6
Jämtlands län	2 260,5	110,6	67,8	114,8	1 341,5	1 013,0	625,8
Västerbottens län	2 327,6	59,9	105,9	89,6	1 457,4	1 263,7	614,8
Norrbottens län	3 132,7	193,6	68,1	163,0	1 892,3	1 547,8	815,7
Tillsammans år 1952	3 097,5	115,9	69,2	181,1	2 236,0	1 846,0	495,3
» » 1951	3 235,8	127,6	57,8	194,5	2 367,8	1 899,1	488,1
» » 1950	2 749,9	117,9	59,3	180,5	1 940,2	1 577,1	452,0

[1] Därav 158,5 brott av krigsmän. — [2] Därav 417,3 brott av krigsmän.

tab. 1. Brotten har där fördelats länsvis efter beskaffenhet. Redovisningen avser dels strafflagsbrott utom fylleri (11: 10) och förargelseväckande beteende (11: 11), dels i strafflagen ej upptagna brott å vilka urbota straff kan följa.

Tab. A visar antalet brott av vissa huvudslag i de olika länen på 100 000 av medelfolkmängden i respektive län. Strafflagsbrotten har i denna tabell fördelats på de fyra huvudgrupperna: 1) brott mot staten, 2) brott mot allmänheten, 3) brott mot person och 4) brott mot egendom. Härvid har räknats till första gruppen: brott mot rikets säkerhet (8 kap.), högmålsbrott (9 kap.), brott mot allmän verksamhet (10 kap.), brott mot allmän ordning utom fylleri och förargelseväckande beteende (11 kap. utom 10 och 11 §§), ämbetsbrott (25 kap.) samt de med de sistnämnda närbesläktade brotten av

krigsmän (26 kap.); till andra gruppen: förfalskningsbrott (12 kap.), mened och därmed besläktade brott (13 kap.) samt allmänfarliga brott (19 kap.); till tredje gruppen: misshandelsbrott (14 kap.), frihets- och fridsbrott (15 kap.) och sedlighetsbrott (18 kap.); samt till fjärde gruppen tjuvnadsbrott och liknande (20 kap.), bedrägeri och liknande (21 kap.), förskingring och liknande (22 kap.), gäldenärsbrott (23 kap.) samt skadegörelse m. m. (24 kap.). Om ärekränkningsbrotten (16 kap.) och brotten mot familj (17 kap.) lämnas ej särskilda uppgifter till polisstatistiken; dessa relativt fåtaliga brott hör till brotten mot person men har i tabellen sammanförts med de i strafflagen ej upptagna brotten till en grupp »övriga brott». Tjuvnadsbrott och liknande (20 kap.), vilka liksom år 1951 utgör 58 % (år 1950: 57 %) av hela antalet till polisens kännedom komna brott, har i tabellen redovisats särskilt vid sidan om samtliga de till fjärde gruppen hörande brotten. Strafflagens 27 kap., som innehåller särskilda bestämmelser för krig, beredskapstillstånd m. m., har kunnat lämnas ur räkningen i denna berättelse.

Rikssiffrorna i tab. A visar i förhållande till år 1951 någon minskning utom i fråga om brotten mot allmänheten och gruppen »övriga brott», vilka visar ökning. I jämförelse med år 1950 har år 1952 högre rikssiffra utom för brotten mot staten. Såsom framgår av en jämförelse med motsvarande tabell för år 1951 har de flesta länssiffrorna undergått minskning år 1952. Var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö har för redogörelseåret en siffra som är större än siffran för år 1950 men ej når upp till siffran för år 1951.

Absoluta antalet till polisens kännedom komma brott är 225 169 för år 1952 mot 232 252 för år 1951; minskningen år 1952 uppgick sålunda till 3 %. Följande tablå visar antalet brott av olika slag åren 1951 och 1952 i procent av antalet brott av motsvarande slag år 1950.

	1951 %	1952 %
SL 10 kap.	98,2	99,5
» 11 »	110,0	92,3
» 12 »	72,5	87,2
» 13 »	152,4	197,9
» 14 »	104,4	100,5
» 15 »	125,6	113,2
» 18 »	111,2	98,7
» 19 »	108,5	128,3
» 20 »	121,4	118,9
» 21 »	149,5	105,7
» 22 »	105,2	111,5
» 23 »	112,0	127,1
» 24 »	102,0	115,1
» 25 »	106,0	116,3
» 26 »	120,7	97,3
» i övrigt	74,8	70,3
Lönnbränning	97,6	95,6
Rattfylleri	134,6	159,8
Jaktlagstiftningen	111,3	122,3
Fiskelagstiftningen	85,9	97,3
Skattestrafflagen	88,3	91,5
Övriga brott	112,6	115,5
Samtliga brott	118,9	115,3

Antalet mord och dråp är 50 för år 1952 mot 53 för år 1950 och 60 för år 1951. Inbrottsstölderna uppgick år 1952 till ett antal av 26 511 mot 20 714 år 1950 och 24 159 år 1951, medan antalet tillgrepp av bilar och motorcyklar är 9 108 för 1952 mot 7 065 och 9 228 för år 1950 resp. år 1951.

Dödsfall och bränder

Under denna rubrik har i årsrapporterna redovisats samtliga under redogörelseåret till polisens kännedom komna dödsfall (= döda personer) och bränder, vilka föranlett utredning, oavsett

Tab. B. Under år 1952 till polisens kännedom komna dödsfall och bränder, vilka föranlett polisundersökning

Län m. m.	Dödsfall			Bränder	
	Antal	I ‰ av		Antal	I ‰ av
		medelfolkmängden	samtliga dödsfall		medelfolkmängden
Stockholms stad	777	1,0	114,0	246	0,3
Stockholms län	245	0,7	78,9	371	1,0
Uppsala län	89	0,6	59,7	168	1,1
Södermanlands län	105	0,5	47,3	200	0,9
Östergötlands län	204	0,6	56,8	284	0,8
Jönköpings län	88	0,3	33,4	222	0,8
Kronobergs län	62	0,4	36,4	72	0,5
Kalmar län	92	0,4	37,3	119	0,5
Gotlands län	27	0,5	41,0	41	0,7
Blekinge län	44	0,3	29,8	110	0,8
Kristianstads län	114	0,4	47,4	168	0,6
Malmöhus län	431	0,7	77,9	517	0,9
Hallands län	76	0,5	46,5	183	1,1
Göteborgs och Bohus län	379	0,7	74,4	791	1,4
Älvsborgs län	156	0,4	43,2	277	0,8
Skaraborgs län	100	0,4	37,7	180	0,7
Värmlands län	146	0,5	47,5	322	1,1
Örebro län	73	0,3	27,8	144	0,6
Västmanlands län	82	0,4	44,0	222	1,1
Kopparbergs län	134	0,5	47,8	189	0,7
Gävleborgs län	140	0,5	49,1	330	1,1
Västernorrlands län	124	0,4	46,1	400	1,4
Jämtlands län	73	0,5	55,1	138	1,0
Västerbottens län	73	0,3	37,7	260	1,1
Norrbottens län	108	0,4	54,6	297	1,2
Hela riket år 1952	3 942	0,6	57,8	6 251	0,9
» » » 1951	3 888	0,5	55,8	5 995	0,8
» » » 1950	3 581	0,5	51,0	5 649	0,8

om fallen redovisats även under andra rubriker i rapporterna. Uppgifterna är i första hand att anse som bidrag till kännedomen om polisens arbetsbörda. Sammanställda efter län m. m. ter de sig som *tab. B* utvisar.

Uppklarade brottsfall

En summering för hela riket av de såsom uppklarade redovisade fallen ger det resultat som *tab. 2* utvisar.

Enligt anvisningarna till uppgiftsformuläret skall såsom uppklarade redovisas fall i vilka 1) brott konstaterats *icke* föreligga; 2) gärningen konstaterats ha blivit begången av person som vid gärningens utförande ännu icke fyllt 15 år; 3) åtal, strafföreläggande eller åtalseftergift åtminstone preliminärt beslutats; eller 4) gärningsmannen uppdagats men frågan om åtal förfallit på grund av dödsfall, sinnessjukdom, oanträffbarhet eller preskription och anledning till ytterligare förundersökning icke finnes. Såsom ännu en allmän anvisning har tillfogats, att ett brottsfall *icke* må redovisas såsom uppklarat blott därför att undersökningsledaren personligen är övertygad om vem den skyldige är utan att dock kunna förete tillräck-

Tab. C. Uppklaringsprocent åren 1950—1952

Brott	1952	1950–1952
10 kap.	86,7	86,5
11 »	75,3	74,2
12 »	61,7	69,3
13 »	70,9	74,5
14 »	79,0	78,9
Därav: mord och dråp	90,0	83,4
barnamord o. dyl.	42,1	62,7
fosterfördrivning	82,8	81,2
övriga brott	79,0	78,9
15 kap.	73,8	71,5
18 »	70,9	70,5
Därav: otukt (1—10 a §§)	80,9	79,5
sedlighetssår. handl.	60,5	61,4
övriga brott	81,2	81,8
19 kap.	63,8	63,1
20 »	22,7	24,7
Därav: inbrottsstöld	26,2	25,0
övriga brott	21,8	24,6
21 kap.	58,8	60,7
22 »	60,4	63,3
23 »	47,2	41,0
24 »	45,4	43,2
25 »	77,9	80,9
26 »	90,8	88,5
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	39,4	37,7
Lönnbränning	77,6	75,9
Rattfylleri	83,7	82,6
Jaktlagstiftningen	73,6	73,1
Fiskelagstiftningen	77,7	80,1
Skattestrafflagen	74,7	77,2
Övriga brott	82,4	82,3
Samtliga brott	43,5	45,0

liga skäl för den misstänktes ställande under åtal.

Inemot 15 % (åren 1950 och 1951: mellan 12 och 14 %) av de uppklarade fallen hade kommit till polisens kännedom före redogörelseårets ingång. Huvudmassan, 97 938 fall, fick polisen kännedom om under redogörelseåret. Om detta antal sättes i procentuell relation till hela antalet under året till polisens kännedom komna brott, 225 169, får man en viss uppfattning om effektiviteten av kriminalpolisens arbete. Procenttalet blir 43,5, vilket alltså innebär att drygt två femtedelar av alla brott som kommo till polisens kännedom under år 1952 blev uppklarade före årets utgång. Den på enahanda sätt beräknade uppklaringsprocenten för åren 1950 och 1951 är 49,8 resp. 42,5. Det är anledning antaga, att antalet uppklarade fall blivit av vissa uppgiftslämnare för högt angivet, särskilt så vitt angår år 1950. Landsfiskalsdistriktens genomsnittliga uppklaringsprocent är 56,8 (för åren 1950 och 1951: 61,6 resp. 58,6); för de till landsfiskalsdistrikt ej hörande städerna är antalet 34,0 (år 1950 och 1951: 42,1 resp. 33,5). För Stockholm, Göteborg och Malmö uppgår procenttalet till resp. 25,2, 32,3 och 32,6 mot 28,6, 55,5 och 29,7 för år 1950 samt 24,2, 29,1 och 28,5 för år 1951. Vad angår Göteborg är siffran för år 1950 uppenbart för hög.

Uppklaringsprocenten för olika slag av brott redovisas i *tab. C.*

I ögonen fallande är de låga procenttalen för tjuvnadsbrott (20 kap.) samt för gäldenärsbrott (23 kap.) och skadegörelsebrott (24 kap.).

Den sista kolumnen i tab. 2 utvisar antalet uppklarade brottsfall, där från början tydlig anvisning lämnats på den vid förundersökningens avslutande misstänkte. Enligt de för uppgiftsblanketternas ifyllande givna reglerna menas med »tydlig anvisning», att den misstänkte tagits på bar gärning eller att angivare eller vittne vid förundersökningens början utpekat någon person såsom misstänkt eller lämnat klar uppgift var den brottslige står att anträffa. Däremot avses ej sådana signalements- eller andra uppgifter som endast tjänar till ledning vid polisens spaning.

Det ligger i sakens natur, att en förhandskännedom om vem brottslingen är måste underlätta polisens spaningsarbete. Man torde också kunna utgå från,

att uppklaringsprocenten genomsnittligt är större för brottsfall, där sådan förhandskännedom förelegat, än för övriga brott. Detta kan emellertid icke siffermässigt ådagaläggas, enär basen för beräknande av uppklaringsprocenten för var och en av dessa båda brottsfallskategorier icke kan erhållas. Härför skulle nämligen erfordras, att primärmaterialet — såsom fallet nu ej är — för varje till polisens kännedom kommet, uppklarat eller icke uppklarat brott lämnade upplysning om, att polisen från början varit på det klara med vem som förövat brottet.

Av hela antalet uppklarade brottsfall utgjordes 57,5 % (åren 1950 och 1951: 54,8 resp. 57,2 %) av sådana där polisen haft vad som i denna redogörelse betecknas såsom förhandskännedom om brottslingens identitet. Av anförda siffror framgår först och främst den i och för sig intressanta omständigheten att antalet fall av dylik förhandskännedom är relativt ganska betydande. Siffrorna utvisar också, att större delen av de uppklarade fallen utgjordes av sådana ur spaningssynpunkt genomsnittligt lättare fall, där förhandskännedom förelegat. Huru det i dessa avseenden förhåller sig vid olika slag av brott redovisas i *tab. D.*

De låga siffrorna för brotten enligt strafflagens 20 kap. och särskilt för inbrottsstöld står väl tillsammans med den förut redovisade låga uppklaringsprocenten för dessa brott. Att det procentuella antalet fall av förhandskännedom om brottslingens identitet är högt för gäldenärsförbrytelserna (SL 23 kap.) är lika naturligt som att detta oaktat den i föregående tablå redovisade uppklaringsprocenten för dessa brott är låg. Det måste ju nämligen mera sällan inträffa, att gäldenärsbrott kommer till polisens kännedom utan att polisen samtidigt blir underrättad om vem brottslingen är, men å andra sidan är ofta gäldenärsförbrytelser av den svårutredda beskaffenhet att det, även om brottslingen är känd och kanske gör vad han förmår för att underlätta utredningen, kräver mycken tid, innan brottet kan betecknas såsom uppklarat. Erinras bör i detta sammanhang, att uppklaringsprocenten sådan den är bestämd i denna berättelse utgör antalet under redogörelseåret uppklarade brottsfall i procent av antalet under samma år till polisens kännedom komna fall.

Tab. 2 ger i kol. 4 upplysning om antalet fall beträffande vilka polisutredningen resulterat i att de befunnits icke vara brott. Hit hör enligt anvisningarna till uppgiftsformuläret endast fall, där de objektiva förutsättningarna för brott saknas, och sålunda icke objektivt sett brottsliga gärningar, som begåtts av exempelvis minderåriga eller sinnessjuka personer. Hela antalet fall där brott befunnits icke ha förelegat är 19 358 (åren 1950 och 1951: 16 576 resp. 17 871), vilket antal utgör 17 % av hela antalet uppklarade fall (15 resp. 16 %). Huru detta procenttal växlar från brottsgrupp till brottsgrupp framgår av *tab. E.*

Bland de brott som i tabellen redovisats med höga procenttal må särskilt nämnas de som omtalas i strafflagens 25 kap., d. v. s. ämbetsbrotten, vilket alltså betyder att förmenta sådana brott relativt ofta visat sig i verkligheten icke ha inneburit brottslig gärning.

För brott misstänkta personer

Redovisningen under denna rubrik omfattar endast för brott *skäligen* miss-

Tab. D. Procentuella antalet fall av förhandskännedom bland de under åren 1950—1952 uppklarade fallen

Brott	1950	1951	1952
10 kap.	93,1	91,9	91,7
11 »	73,4	63,3	63,3
12 »	40,4	60,0	52,0
13 »	62,4	70,0	67,2
14 »	83,1	79,8	68,3
Därav: mord och dråp	53,5	66,7	68,8
barnamord o. dyl.	60,0	60,0	46,2
fosterfördrivning	66,7	61,6	35,5
övriga brott	83,8	80,7	69,0
15 kap.	65,7	64,8	62,4
18 »	54,7	54,1	61,0
Därav: otukt (1—10 a §§)	71,3	59,5	68,1
sedlighetssår. handl.	40,4	48,9	53,1
övriga brott	29,3	32,3	48,9
19 kap.	37,6	37,8	39,7
20 »	18,5	21,8	23,1
Därav: inbrottsstöld	9,1	11,1	11,0
övriga brott	20,3	24,2	26,9
21 kap.	64,2	58,5	57,6
22 »	70,3	66,8	72,2
23 »	91,8	83,2	88,1
24 »	44,2	45,5	40,9
25 »	73,5	73,9	71,0
26 »	68,6	71,7	90,1
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	59,1	54,7	58,0
Lönnbränning	56,4	53,7	61,8
Rattfylleri	80,9	82,4	74,5
Jaktlagstiftningen	57,2	55,2	64,1
Fiskelagstiftningen	76,0	66,4	76,0
Skattestrafflagen	94,2	89,7	92,5
Övriga brott	80,2	82,1	82,5
Samtliga brott	54,8	57,2	57,5

Tab. E. Procentuella antalet fall som befunnits icke vara brott bland de under åren 1950—1952 uppklarade fallen

Brott	1950	1951	1952
10 kap.	3,1	2,8	3,3
11 »	36,9	38,9	40,0
12 »	10,0	13,4	15,3
13 »	34,5	31,7	29,1
14 »	11,8	13,6	14,5
Därav: mord och dråp	14,0	25,9	31,3
barnamord o. dyl.	55,0	44,0	53,8
fosterfördrivning	26,0	20,6	24,5
övriga brott	11,3	13,2	14,1
15 kap.	32,1	27,0	30,3
18 »	14,2	29,2	18,6
Därav: otukt (1—10 a §§)	16,5	34,3	20,8
sedlighetssår. handl.	9,5	19,3	12,4
övriga brott	55,2	54,2	50,0
19 kap.	35,1	35,6	38,2
20 »	13,2	14,1	13,0
Därav: inbrottsstöld	3,3	3,4	3,6
övriga brott	15,2	16,5	15,9
21 kap.	16,5	17,4	20,0
22 »	25,7	24,3	24,3
23 »	18,4	20,3	17,8
24 »	15,8	15,7	15,0
25 »	43,4	41,1	42,3
26 »	1,9	3,1	7,0
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	38,3	25,8	20,2
Lönnbränning	9,3	17,2	15,5
Rattfylleri	15,5	15,2	15,4
Jaktlagstiftningen	24,3	28,8	27,4
Fiskelagstiftningen	23,7	12,3	14,9
Skattestrafflagen	14,1	14,3	13,4
Övriga brott	13,7	15,1	19,2
Samtliga brott	14,7	15,9	16,9

tänkta personer. Såsom sådana skall enligt anvisningarna till uppgiftsformuläret anses personer, vilka anhållits för brott eller vid förhör underrättats om misstanken (jfr rättegångsbalken 23 kap. 18 §) eller vidgått brott och med vilka polis eller åklagare tagit befattning under redogörelseåret.

Uppgifterna om de för brott misstänkta personerna korresponderar icke med uppgifterna om brott, som kommit till polisens kännedom. Sistnämnda uppgifter avser endast brott av vissa slag och vidare endast sådana som kommit till polisens kännedom under redogörelseåret. Uppgifter om misstänkta personer skall återigen lämnas oavsett arten av de brott för vilka personerna misstänkts och oavsett när dessa brott blivit kända för polisen. Ytterligare gäller, att person, vilken såsom misstänkt varit föremål för förundersökning, räknats såsom *en* misstänkt även om undersökningen avsett flera brott.

De misstänkta har i *tab. 3* fördelats efter ett flertal olika synpunkter. I första hand har skilts mellan personer beträffande vilka åtal beslutats och per-

soner som ej åtalats. De sistnämnda har i sin ordning uppdelats efter anledningen till att de icke blivit åtalade (straffföreläggande, åtalseftergift o. dyl., etc.). För alla de sålunda erhållna grupperna anges antalet misstänkta män resp. kvinnor i åldersklasserna »under 18 år», »18 men ej 21 år» samt »21 år eller däröver». Åldersgrupperingen hänför sig till antalet fyllda år vid den tidpunkt, då personen först hördes såsom skäligen misstänkt.

Hela antalet redovisade misstänkta personer är 302 706 (åren 1950 och 1951: 264 955 resp. 276 314) eller 5 563 (4 922 resp. 5 106) på 100 000 av den preliminärt beräknade straffmyndiga medelfolkmängden. Detta innebär emellertid icke, såsom man utan närmare kännedom om redovisningssättet vore berättigad antaga, att omkring var tjugonde straffmyndig invånare i riket under åren 1950—1952 varit misstänkt för att ha gjort sig skyldig till brott eller förseelse. De misstänkta individerna är nämligen i stor utsträckning dubbelräknade i statistiken. För det första gäller sålunda, att en och samma individ kan ha varit misstänkt för flera olika brottsfall vid olika tillfällen under året. Han har då räknats som en särskild person för vart och ett av dessa tillfällen. Vidare har för det fall att förundersökning rörande misstänkt person nedlagts (RB 23: 4 sista punkten) och därefter ånyo upptagits beträffande samma person, denne redovisats särskilt för varje sådan del av förundersökningen. Slutligen måste det ofta ha inträffat (jfr s. 31 under rubriken Biträde vid förundersökningar), att polis och åklagare i olika distrikt tagit befattning med en och samma för visst brottsfall misstänkt individ, som då vederbörligen redovisats i årsrapporten för vart och ett av dessa distrikt och sålunda blivit dubbelräknad vid summeringen av siffrorna för samtliga distrikt.

Med hänsyn till vad nu sagts om sättet för redovisningen av de misstänkta ter sig siffran 5 563 (1951: 5 106) på 100 000 av medelfolkmängden i åldern 15 år och däröver icke så skrämmande. Till jämförelse må nämnas, att antalet under år 1951 för brott sakfällda personer preliminärt beräknats uppgå till 3 538 på 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden (siffran för år 1952 är ännu ej tillgänglig). Märkas bör, att antalet sakfällda personer i statistiken redovisas utan annan dubbelräkning än att en individ, som sakfällts i olika mål, räknas som en person för vart och ett av dessa mål. Därest såväl antalet misstänkta som antalet sakfällda personer kunde erhållas utan någon som helst dubbelräkning, skulle säkerligen skillnaden mellan dessa båda storheter vara väsentligt mindre än den som föreligger mellan de i statistiken redovisade summorna för de misstänkta resp. sakfällda.

Såsom framgår av efterföljande tablå är antalet misstänkta i förhållande till folkmängden mycket olika för olika efter ålder och kön bestämda persongrupper. I tablån redovisas dels samtliga misstänkta personer, dels sådana misstänkta beträffande vilka åtal beslutats (rubriken »Åtalsbeslut»), dels ock de som varit föremål för åtalseftergift o. dyl. (rubriken »Åtalseftergift») resp. straffföreläggande (rubriken »Straffföreläggande»).

Frekvenstalen för de misstänkta, som ej fyllt 21 år, är nästan genomgående jämförelsevis höga. I fråga om personer, som erhållit straffföreläggande, gäller dock, att yngsta åldersklassen har lägre siffror än de som fyllt 21 år. Detta är naturligt med hänsyn till regeln i rätte-

Samtliga misstänkta personer	Män	Kvinnor	Män o. kvinnor
Under 18 år.....	19 506,4	2 875,0	11 333,9
18 men ej 21 år ..	18 320,0	2 339,7	10 367,0
21 år eller däröver	9 491,0	676,8	5 021,5
Samtliga år 1952	10 386,3	851,8	5 562,7
» » 1951	9 758,5	748,0	5 199,0
» » 1950	9 150,1	789,7	4 922,1
Åtalsbeslut			
Under 18 år	9 190,9	1 903,7	5 610,1
18 men ej 21 år .	6 489,0	474,1	3 495,6
21 år eller däröver	2 963,6	217,8	1 571,3
Samtliga år 1952	3 427,4	305,4	1 848,0
» » 1951	3 262,8	235,2	1 730,8
» » 1950	3 054,4	233,8	1 628,0
Åtalseftergift			
Under 18 år	2 772,9	375,1	1 594,7
18 men ej 21 år	711,3	116,7	415,4
21 år eller däröver	301,4	33,1	165,3
Samtliga år 1952	438,7	52,3	243,2
» » 1951	430,3	59,8	242,8
» » 1950	531,9	88,5	307,6
Strafföreläggande			
Under 18 år	15,6	8,9	12,3
18 men ej 21 år	7 838,4	1 432,0	4 650,1
21 år eller däröver	3 821,4	301,0	2 036,3
Samtliga år 1952	3 829,7	339,6	2 064,0
» » 1951	3 665,5	319,4	1 972,3
» » 1950	3 196,4	305,8	1 734,6

gångsbalken 48 kap. 1 §, att strafföreläggande ej må användas, om den misstänkte är under 18 år. I de fall av strafföreläggande som redovisats för personer under 18 år har vederbörande ej fyllt 18 år, då han först hördes såsom misstänkt men uppnått nämnda ålder innan strafföreläggande för honom meddelades.

I *tab. F* har de misstänkta personerna fördelats procentuellt efter beslutet i åtalsfrågan. Anmärkningsvärd är den stora utsträckning i vilken åtal beslutats beträffande de misstänkta i lägsta åldersklassen (47,1 % för män, 66,2 % för kvinnor). Syftet med åtalen i denna åldersklass torde i det övervägande flertalet fall ha varit att åvägabringa villkorlig dom. De jämförelsevis höga siffror för åtalseftergift o. dyl., som återfinnes vid denna åldersgrupp, sammanhänger otvivelaktigt med tillämpningen av 1944 års lag om eftergift av åtal mot vissa underåriga. Av tabellens tre sista kolumner framgår bl. a. att antalet åtalseftergifter minskats något från år till år.

Nämnas bör i detta sammanhang, att rubriken »Åtalseftergift o. dyl.» avser ej blott åtalseftergift i egentlig mening enligt rättegångsbalken 20: 7 och den nyssnämnda lagen av år 1944 utan också underlåtenhet att åtala efter lämplighetsprövning enligt barnavårdslagen 44 § 3 mom., ungdomsfängelselagen 19 § och alkoholistlagen 49 a § ävensom sådan underlåtenhet att åtala som stöder sig på vissa stadganden i strafflagen (8: 13, 14: 26, 20: 12, 21: 11, 22: 10 m. fl.).

Tab. G ger upplysning om den procentuella fördelningen på de olika åldersklasserna av de i närmast föregående tabell redovisade personerna.

Antalet misstänkta kvinnor i procent av hela antalet misstänkta personer framgår av följande tablå.

Beslut i åtalsfrågan	1950	1951	1952
Åtal beslutat	7,3	6,9	8,4
Ej åtal på grund av			
a) strafföreläggande	8,9	8,2	8,3
b) åtalseftergift o. dyl.	14,5	12,5	10,9
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	7,0	6,3	8,2
d) sinnessjukdom o. dyl.	8,8	8,1	10,0
e) gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	6,3	5,8	5,6
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare ..	3,6	3,2	3,5
g) att brott visats ej föreligga (den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt) eller bevisningen befunnits otillräcklig	7,9	6,6	6,4
Samtliga	8,1	7,3	7,7

Tab. F. **För brott misstänkta personer, procentuellt fördelade efter beslutet i åtalsfrågan, år 1952**

Beslut i åtalsfrågan	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta				
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män o. kv.		
									1952	1951	1950
Åtal beslutat	47,1	66,2	35,4	20,3	31,2	32,2	33,0	35,9	33,2	33,3	33,1
Ej åtal på grund av											
a) strafföreläggande	0,1	0,3	42,8	61,2	40,3	44,5	36,9	39,9	37,1	37,9	35,2
b) åtalseftergift o. dyl.	14,2	13,1	3,9	5,0	3,2	4,9	4,2	6,1	4,4	4,7	6,2
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	0,2	0,2	0,6	0,5	1,2	1,5	1,1	1,1	1,1	1,2	1,5
d) sinnessjukdom o. dyl.	0,1	0,1	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
e) att gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	29,4	12,3	0,0	—	0,0	—	2,6	1,9	2,6	2,3	1,6
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	5,3	3,6	9,4	5,2	8,1	3,1	7,9	3,4	7,6	7,8	7,3
g) att brott visats ej föreligga eller bevisningen befunnits otillräcklig[1]	3,6	4,2	7,6	7,6	15,7	13,4	14,0	11,3	13,7	12,5	14,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

[1] Den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt.

Tab. G. **För brott misstänkta personer, grupperade efter beslutet i åtalsfrågan och procentuellt fördelade efter åldern vid tiden för första förhöret, år 1952**

Beslut i åtalsfrågan	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Åtal beslutat	12,8	28,1	8,9	7,1	78,3	64,8	100,0	100,0
Ej åtal på grund av								
a) strafföreläggande	0,0	0,1	9,7	19,3	90,3	80,6	100,0	100,0
b) åtalseftergift o. dyl.	30,2	32,3	7,6	10,2	62,2	57,5	100,0	100,0
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	1,9	2,2	4,8	5,2	93,3	92,6	100,0	100,0
d) sinnessjukdom o. dyl.	3,6	5,5	7,3	7,7	89,1	86,8	100,0	100,0
e) att gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	99,7	100,0	0,0	—	0,3	—	100,0	100,0
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	6,0	15,9	9,8	19,0	84,2	65,1	100,0	100,0
g) att brott visats ej föreligga eller bevisningen befunnits otillräcklig[1]	2,3	5,7	4,6	8,5	93,1	85,8	100,0	100,0
Samtliga år 1952	9,0	15,2	8,3	12,6	82,7	72,2	100,0	100,0
» » 1951	8,7	17,1	9,0	16,6	82,3	66,3	100,0	100,0
» » 1950	7,7	16,7	8,6	15,9	83,7	67,4	100,0	100,0

[1] Den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt

Tab. H. För brott misstänkta personer mot vilka vidtagits vissa straffprocessuella tvångsåtgärder, i promille av samtliga misstänkta personer, år 1952

Straffprocessuella tvångsåtgärder	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta				
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män o. kv.		
									1952	1951	1950
Anhållande	25,0	8,1	42,3	19,0	21,4	12,6	23,4	12,7	22,6	24,1	21,1
Häktningsframställning	3,8	—	15,5	3,7	8,3	2,8	8,5	2,5	8,0	7,4	9,1
Häktning	3,9	0,6	17,0	6,4	10,4	3,2	10,4	3,2	9,8	9,2	8,2
Övervakning enl. RB 24: 3	0,4	—	0,3	—	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Reseförbud enl. RB 25 kap.	0,7	—	2,0	1,0	1,0	1,4	1,1	1,1	1,1	1,2	0,9

Tablån ger bl. a. vid handen att kvinnornas andel i antalet fall av åtalseftergift minskats ganska avsevärt under de tre årens förlopp.

Fördelas de misstänkta personerna på åldersklasserna »under 18 år», »18 men ej 21 år» samt »21 år eller däröver» befinnes det, att kvinnorna procentuellt taget minskat i antal från år till år, så vitt angår de båda yngsta åldersklasserna. För åldern 21 år eller däröver föreligger minskning år 1951 men ökning år 1952; se nästa tablå.

År	Under 18 år	18 men ej 21 år	21 år el. däröver	Samtliga
1950	16,0	14,0	6,6	8,1
1951	13,3	12,7	5,9	7,3
1952	12,5	11,2	6,8	7,7

År 1952 utgjorde de misstänkta personer som icke var svenska medborgare 4,0 % av samtliga misstänkta (åren 1950 och 1951: 2,9 resp. 3,8 %); motsvarande relativtal är för männens vidkommande 3,7 (2,7 resp. 3,4) och för kvinnornas 7,7 (5,6 resp. 8,4). Antalet misstänkta icke svenska kvinnor utgjorde under redogörelseåret 14,8 % av samtliga misstänkta icke svenska medborgare; för åren 1950 och 1951 är siffran 15,7 resp. 16,2 %.

Av intresse vore en siffra som utvisade relationen mellan antalet för brott misstänkta icke svenska medborgare och antalet straffmyndiga icke svenska medborgare i riket. Någon sådan siffra kan icke, i brist på uppgift om antalet straffmyndiga utlänningar i riket, erhållas för år 1952 (jfr denna tidskrift 1952, s. 199).

Tab. 3 ger i sin nedre del upplysning om den utsträckning vari vissa straffprocessuella tvångsmedel kommit till användning i avseende å de för brott misstänkta personerna. Vid denna redovisning har för fall då en person flera gånger varit föremål för sådan åtgärd tillgått så, att personen räknats som en enhet för var och en av dessa gånger. — *Tab. H* visar för varje åldersgrupp förhållandet mellan antalet personer, som varit föremål för viss åtgärd, och hela antalet misstänkta personer, medan *tab. I* för varje slag av åtgärd visar förhållandet mellan antalet till varje åldersgrupp hörande personer och hela antalet personer som varit föremål för åtgärden. — Antalet häktade personer utgjorde 2 973 av vilka 76 eller 2,6 % var kvinnor och 257 eller 8,6 % var icke svenska medborgare. Häktningsprocenten var större bland männen (1,0 %) än bland kvinnorna (0,3 %) och större bland de misstänkta icke svenska medborgarna (2,1 %) än bland samtliga misstänkta personer (1,0 %).

Tab. I. För brott misstänkta personer mot vilka vidtagits vissa straffprocessuella tvångsåtgärder, procentuellt fördelade efter ålder vid tiden för första förhöret, år 1952

Straffprocessuella tvångsåtgärder	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Anhållande	9,6	9,7	15,0	18,8	75,4	71,5	100,0	100,0
Häktningsframställning	4,0	—	15,2	19,0	80,8	81,0	100,0	100,0
Häktning	3,4	2,6	13,6	25,0	83,0	72,4	100,0	100,0
Övervakning enl. RB 24: 3	47,4	—	31,6	—	21,0	100,0	100,0	100,0
Reseförbud enl. RB 25 kap.	5,6	—	15,3	11,5	79,1	88,5	100,0	100,0

Husrannsakan och kroppsbesiktning

Uppgifter lämnas till polisstatistiken om antalet fall, i vilka under året verkställts husrannsakan eller kroppsbesiktning.

Enligt anvisningarna till uppgiftsformuläret skall, vad angår uppgifterna om husrannsakan, varje förrättning som företagits inom ett hemvist med tillhörande utrymme, räknas som en enhet. Hela antalet redovisade fall av husrannsakan är 2 734 (åren 1950 och 1951: 2 629 resp. 2 616).

Antalet fall av kroppsbesiktning vid vilka endast tagits blodprov är enligt primärmaterialet 4 496; dessutom har redovisats ytterligare 332 fall av kroppsbesiktning. Möjligen är sistnämnda tal något för högt, beroende på att uppgiftslämnarna, trots påminnelser, kanske icke alltid beaktat skillnaden mellan kroppsbesiktning enligt rättegångsbalken 28:12 och kroppsvisitation enligt samma balk 28: 11.

Biträde vid förundersökningar

Enligt de insända rapporterna har under år 1952 biträde lämnats annan åklagare vid 67 107 förundersökningar. Motsvarande tal för åren 1950 och 1951 är 51 060 resp. 59 207. Denna redovisning avser diarieförda åtgärder som vidtagits jämlikt rättegångsbalken 23: 7. Nyssnämnda antal utgör drygt 22 % (åren 1950 och 1951: nära 20 % resp. drygt 21 %) av hela antalet misstänkta personer.

Tab. 1. Brott som kommit till polisens kännedom, länsvis, år 1952

	Brottens beskaffenhet		Hela antalet	Stockholms stad	Stockholms län	Uppsala län
	Strafflagsbrott					
1	10 kap.	Våld eller hot mot tjänsteman o. dyl. (1—3 §§) .	758	278	27	8
2		Våldsamt motstånd (4 §)	1 727	410	86	32
3		Övriga brott	1 018	419	46	7
4	11 kap.	Upplopp (1, 2 §§)	11	1	—	—
5		Övriga brott (utom enl. 11: 10 och 11)	478	37	14	7
6	12 kap.	Urkundsförfalskning o. dyl. (1—4, 9, 12 §§)	1 045	128	35	31
7		Signaturförfalskning o. dyl. (5, 9, 12 §§)	46	7	—	—
8		Penningförfalskning o. dyl. (6, 9, 10, 12 §§)	254	181	7	4
9		Övriga brott	98	19	9	—
10	13 kap.	Mened o. dyl. (1—3, 15 §§)	259	14	22	1
11		Falsk angivelse, falskt åtal o. dyl. (5—7 §§)	110	26	4	2
12		Övriga brott	401	149	15	4
13	14 kap.	Mord och dråp (1, 3 §§)	50	4	10	—
14		Försök till mord eller dråp (2, 3 §§)	63	5	11	1
15		Misshandel varav döden följt (4—8 §§)	19	3	2	—
16		Vållande till annans död (9 §)	399	66	26	10
17		Barnamord o. dyl. (22—25, 34 §§)	19	2	7	1
18		Fosterfördrivning (26—28 a §§)	174	34	11	2
19		Övriga misshandelsbrott (10—14 §§)	7 378	1 459	322	151
20		Överförande av könssjukdom o. dyl. (21 §)	40	10	2	1
21		Övriga brott	343	80	13	5
22	15 kap.	Våldtäkt (12—15 a §§)	310	48	23	7
23		Övriga brott	1 666	309	96	30
24	18 kap.	Otukt (1—10 a §§)	1 150	160	49	9
25		Sedlighetssårande handling (13 §)	1 195	177	74	33
26		Övriga brott	101	28	2	—
27	19 kap.	Mordbrand (1, 2, 10, 11 §§)	271	35	19	3
28		Övriga brott	2 447	347	82	69
29	20 kap.	Stöld, även grov (1, 4, 10 §§)	66 902	16 725	4 824	1 811
30		Snatteri och bodräkt (2, 3 §§)	6 477	1 154	323	31
31		Tillgrepp av bilar och motorcyklar (1—4, 6, 10 §§)	9 108	3 315	480	159
32		Rån (5, 10 §§)	198	59	6	2
33		Övriga brott	48 845	4 749	2 288	1 614
34	21 kap.	Utpressning (4, 8 §§)	52	13	2	2
35		Ocker (5, 8 §§)	80	29	2	15
36		Häleri o. dyl. (6 §)	1 616	405	87	23
37		Bedrägeri och övriga brott	13 737	4 148	440	203
38	22 kap.	Förskingring m. m. (hela kap.)	6 100	1 293	251	133
39	23 kap.	Gäldenärsbrott (hela kap.)	371	25	15	3
40	24 kap.	Skadegörelse m. m. (hela kap.)	5 826	672	410	154
41	25 kap.	Ämbetsbrott (hela kap.)	937	16	63	18
42	26 kap.	Undanhållande o. rymning (11, 12, 19 §§)	1 260	211	125	15
43		Övriga brott	2 072	261	113	71
44	Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)		376	199	8	6
	I strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa					
45	Lönnbränning		392	3	20	6
46	Övriga brott mot förf. ang. rusdrycker o. pilsnerdrycker		4 691	53	36	14
47	Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar		24	12	—	—
48	Rattfylleri		5 530	761	431	115
49	Jaktlagstiftningen		1 399	10	147	30
50	Fiskelagstiftningen		723	2	139	19
51	Skattestrafflagen		2 594	204	163	111
52	Övriga brott		24 029	711	1 701	844
53		Summa	225 169	39 466	13 088	5 817

Södermanlands län	Östergötlands län	Jönköpings län	Kronobergs län	Kalmar län	Gotlands län	Blekinge län	Kristianstads län	Malmöhus län	Därav Malmö stad	
17	10	5	12	16	8	12	15	60	29	1
59	48	22	38	57	24	36	43	122	37	2
43	14	20	8	24	3	13	27	84	30	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
10	13	13	7	29	6	6	17	44	7	5
95	64	60	10	48	6	22	21	80	39	6
1	—	—	2	2	—	—	2	8	—	7
3	7	2	—	2	1	—	1	16	4	8
1	4	1	2	9	—	—	4	3	1	9
9	14	1	3	8	2	2	7	20	7	10
8	7	1	—	3	—	9	4	18	2	11
7	35	16	—	2	1	3	10	19	10	12
2	—	1	1	1	—	2	2	6	1	13
1	2	2	—	6	—	—	2	4	3	14
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	15
19	16	8	19	17	2	4	9	37	10	16
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	17
3	3	2	2	—	—	3	3	2	1	18
188	289	153	131	182	44	140	172	878	492	19
2	—	—	—	7	—	—	—	3	1	20
7	13	8	5	12	1	4	5	31	20	21
5	13	3	4	8	3	11	9	21	8	22
38	74	43	22	38	7	34	44	193	88	23
44	34	28	16	32	21	19	27	73	25	24
34	61	48	7	16	1	20	18	169	80	25
1	3	3	1	—	—	1	4	9	8	26
5	5	2	5	7	4	—	2	27	7	27
59	129	125	40	44	23	26	46	97	23	28
1 824	2 416	1 496	571	910	368	683	1 229	6 814	3 626	29
214	1 041	210	69	95	17	84	117	636	265	30
195	305	199	49	83	43	61	122	811	414	31
2	6	5	1	5	—	1	6	29	17	32
938	3 618	1 419	502	1 041	389	405	924	6 526	3 471	33
1	2	4	—	2	—	2	3	5	1	34
1	4	1	—	4	—	1	—	5	1	35
30	107	44	19	73	6	13	20	56	12	36
460	398	497	105	231	37	126	226	1 288	719	37
245	217	141	50	137	40	63	96	576	293	38
9	19	16	6	31	3	10	20	49	13	39
200	286	232	73	131	55	144	176	717	227	40
31	65	14	9	36	11	72	41	68	2	41
20	47	26	7	7	31	176	35	34	3	42
26	75	51	14	8	62	435	75	56	17	43
2	6	5	4	15	—	8	9	15	1	44
9	17	3	4	10	9	2	7	3	—	45
226	51	20	12	47	20	38	35	75	33	46
1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	47
126	191	159	87	159	58	97	194	433	146	48
78	34	40	14	49	6	18	38	30	—	49
61	50	12	14	23	3	6	17	4	—	50
76	147	57	77	86	8	31	141	249	60	51
978	1 055	712	470	799	220	447	921	1 300	105	52
6 414	11 016	5 930	2 493	4 552	1 543	3 290	4 948	21 805	10 359	53

Tab. 1 (forts.). Brott som kommit till polisens kännedom, länsvis, år 1952

	Brottens beskaffenhet	Hallands län	Göteborgs o. Bohus län	Därav Göteborgs stad	Älvsborgs län
	Strafflagsbrott (forts.)				
1	10 kap. Våld eller hot mot tjänsteman o. dyl. (1—3 §§)	11	102	87	19
2	Våldsamt motstånd (4 §)	29	161	104	46
3	Övriga brott	9	28	11	17
4	11 kap. Upplopp (1, 2 §§)	—	—	—	—
5	Övriga brott (utom enl. 11: 10 och 11)	26	21	2	10
6	12 kap. Urkundsförfalskning o. dyl. (1—4, 9, 12 §§)	11	48	32	54
7	Signaturförfalskning o. dyl. (5, 9, 12 §§)	3	1	1	—
8	Penningförfalskning o. dyl. (6, 9, 10, 12 §§)	2	4	4	—
9	Övriga brott	2	14	14	5
10	13 kap. Mened o. dyl. (1—3, 15 §§)	3	10	10	22
11	Falsk angivelse, falskt åtal o. dyl. (5—7 §§)	1	3	2	9
12	Övriga brott	5	22	16	8
13	14 kap. Mord och dråp (1, 3 §§)	2	5	1	3
14	Försök till mord eller dråp (2, 3 §§)	2	5	2	—
15	Misshandel varav döden följt (4—8 §§)	—	2	1	1
16	Vållande till annans död (9 §)	5	9	2	12
17	Barnamord o. dyl. (22—25, 34 §§)	—	3	2	—
18	Fosterfördrivning (26—28 a §§)	—	3	3	1
19	Övriga misshandelsbrott (10—14 §§)	132	965	771	235
20	Överförande av könssjukdom o. dyl. (21 §)	—	6	5	—
21	Övriga brott	2	22	16	11
22	15 kap. Våldtäkt (12—15 a §§)	7	41	32	16
23	Övriga brott	17	157	119	44
24	18 kap. Otukt (1—10 a §§)	13	58	42	23
25	Sedlighetssårande handling (13 §)	20	172	157	41
26	Övriga brott	3	22	21	2
27	19 kap. Mordbrand (1, 2, 10, 11 §§)	8	2	1	8
28	Övriga brott	51	86	3	102
29	20 kap. Stöld, även grov (1, 4, 10 §§)	1 230	9 180	7 657	1 736
30	Snatteri och bodräkt (2, 3 §§)	80	321	198	254
31	Tillgrepp av bilar och motorcyklar (1—4, 6, 10 §§)	120	1 489	1 353	205
32	Rån (5, 10 §§)	4	34	32	11
33	Övriga brott	1 558	6 494	5 314	2 077
34	21 kap. Utpressning (4, 8 §§)	—	3	3	2
35	Ocker (5, 8 §§)	—	4	3	2
36	Häleri o. dyl. (6 §)	12	219	196	48
37	Bedrägeri och övriga brott	228	1 551	1 308	365
38	22 kap. Förskingring m. m. (hela kap.)	66	816	504	179
39	23 kap. Gäldenärsbrott (hela kap.)	9	31	16	17
40	24 kap. Skadegörelse m. m. (hela kap.)	138	475	296	202
41	25 kap. Ämbetsbrott (hela kap.)	52	11	4	27
42	26 kap. Undanhållande o. rymning (11, 12, 19 §§)	9	95	61	5
43	Övriga brott	9	229	199	33
44	Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	5	8	3	2
	I strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa				
45	Lönnbränning	1	15	11	18
46	Övriga brott mot förf. ang. rusdrycker o. pilsnerdrycker	11	306	286	65
47	Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar	—	4	3	—
48	Rattfylleri	153	471	319	217
49	Jaktlagstiftningen	18	14	1	67
50	Fiskelagstiftningen	6	13	—	30
51	Skattestrafflagen	72	190	107	274
52	Övriga brott	789	964	233	1 086
53	Summa	4 934	24 909	19 568	7 611

Offences known to the police, by county (cont.)

Skaraborgs län	Värmlands län	Örebro län	Västmanlands län	Kopparbergs län	Gävleborgs län	Västernorrlands län	Jämtlands län	Västerbottens län	Norrbottens län	Rikets tullåklagare	
19	39	19	13	10	16	21	6	2	13	.	1
34	114	63	40	58	49	70	20	20	46	.	2
23	52	36	25	24	20	24	9	15	23	5	3
—	—	—	1	—	—	4	—	5	—	.	4
17	25	12	4	23	28	28	16	21	44	.	5
31	48	22	19	48	51	36	22	20	35	.	6
2	2	—	2	—	3	1	—	6	4	.	7
3	1	3	3	2	4	3	—	1	4	.	8
1	2	2	—	4	6	1	2	2	5	.	9
4	19	11	6	7	4	31	15	5	19	.	10
—	2	2	1	—	4	3	1	1	1	.	11
2	20	11	9	15	11	6	2	9	20	.	12
1	2	5	—	2	—	—	1	—	—	.	13
—	9	1	2	2	2	—	1	4	1	.	14
2	—	—	2	—	2	1	1	—	1	.	15
14	17	6	9	14	17	23	10	14	16	.	16
—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	.	17
—	5	4	8	47	22	6	—	9	4	.	18
175	382	190	163	197	196	248	90	88	208	.	19
1	4	—	—	2	—	1	—	1	—	.	20
18	16	11	13	20	15	7	3	8	13	.	21
8	14	7	9	8	6	12	5	8	14	.	22
47	86	44	59	41	47	62	25	38	71	.	23
45	86	31	51	45	107	83	20	21	55	.	24
14	40	84	42	35	32	19	9	14	15	.	25
1	2	5	1	3	4	2	1	1	2	.	26
6	21	21	12	3	24	11	12	17	12	.	27
78	165	144	87	67	75	209	44	185	67	.	28
1 195	2 176	1 479	1 480	1 362	1 773	2 276	718	1 037	1 589	.	29
257	315	239	152	182	167	132	115	161	111	.	30
165	230	144	135	158	182	158	94	126	80	.	31
1	9	1	1	5	3	5	—	—	2	.	32
807	1 387	2 209	2 106	931	1 590	1 109	538	1 611	2 015	.	33
—	2	—	2	1	2	—	1	2	1	.	34
—	—	1	—	2	1	3	1	3	1	.	35
35	69	26	21	67	57	75	7	60	37	.	36
264	396	331	224	406	456	573	238	190	356	—	37
141	225	154	119	144	182	395	112	98	227	.	38
9	22	16	5	9	15	8	4	2	18	.	39
173	286	179	169	153	161	228	112	95	205	.	40
68	51	30	34	30	29	37	30	24	70	—	41
32	17	21	3	34	45	50	32	35	148	.	42
136	56	14	22	48	35	48	47	17	131	.	43
13	14	7	24	6	2	7	5	1	5	.	44
5	53	11	12	37	31	12	28	21	55	.	45
57	87	53	31	70	76	136	19	32	108	3 013	46
1	—	2	—	1	1	—	—	—	—	.	47
175	270	191	167	200	230	193	123	147	182	.	48
30	120	50	54	101	72	81	91	126	81	.	49
8	23	27	16	36	7	37	22	42	106	.	50
23	77	160	8	28	109	128	48	107	20	.	51
912	1 504	803	270	1 065	800	1 259	569	952	1 444	1 454	52
5 053	8 563	6 882	5 636	5 753	6 772	7 862	3 269	5 406	7 685	4 472	53

Tab. 2. Till polisens kännedom komna, under år 1952 uppklarade brottsfall

Brottens beskaffenhet	Hela antalet	Därav fall		
		som kommit till polisens kännedom under tidigare år	som befunnits icke vara brott	där från början tydlig anvisning lämnats på den vid förundersökningens avslutande misstänkte
Strafflagsbrott				
10 kap. Våld eller hot mot tjänsteman o. dyl. (1—3 §§)	692	118	30	608
Våldsamt motstånd (4 §)	1 742	169	19	1 632
Övriga brott	981	92	64	893
11 kap. Upplopp (1, 2 §§)	9	2	2	6
Övriga brott (utom enl. 11: 10 o. 11)	408	47	165	258
12 kap. Urkundsförfalskning o. dyl. (1—4, 9, 12 §§)	938	164	120	505
Signaturförfalskning o. dyl. (5, 9, 12 §§)	30	7	4	14
Penningförfalskning o. dyl. (6, 9, 10, 12 §§)	35	4	27	2
Övriga brott	79	17	15	42
13 kap. Mened o. dyl. (1—3, 15 §§)	231	60	112	181
Falsk angivelse, falskt åtal o. dyl. (5—7 §§)	92	22	36	71
Övriga brott	353	48	49	202
14 kap. Mord och dråp (1, 3 §§)	48	3	15	33
Därav: i förening med självmord	11	—	3	9
Försök till mord eller dråp (2, 3 §§)	55	2	17	35
Misshandel varav döden följt (4—8 §§)	17	1	10	13
Vållande till annans död (9 §)	381	46	116	296
Barnamord o. dyl. (22—25, 34 §§)	13	5	7	6
Fosterfördrivning (26—28 a §§)	155	11	38	55
Övriga misshandelsbrott (10—14 §§)	6 703	842	824	4 595
Därav: hustrumisshandel	437	28	80	392
Överförande av könssjukdom o. dyl. (21 §)	37	10	10	20
Övriga brott	253	37	71	181
15 kap. Våldtäkt (12—15 a §§)	240	24	133	139
Övriga brott	1 436	194	374	907
18 kap. Otukt (1—10 a §§)	1 065	135	222	725
Därav: med person under 15 år	791	90	157	532
Sedlighetssårande handling (13 §)	832	109	103	442
Därav: exhibitionism	325	43	22	154
Övriga brott	88	6	44	43
19 kap. Mordbrand (1, 2, 10, 11 §§)	158	10	62	58
Övriga brott	1 758	172	670	702
20 kap. Stöld, även grov (1, 4, 10 §§)	22 703	3 595	2 882	5 008
Därav: medelst sprängning el. svetsning	53	2	4	7
övriga fall av inbrottsstöld	8 222	1 323	294	902
Snatteri och bodräkt (2, 3 §§)	3 380	327	294	943
Tillgrepp av bilar och motorcyklar (1—4, 6, 10 §§)	3 976	630	226	770
Rån (5, 10 §§)	113	18	38	42
Övriga brott	4 821	613	1 095	1 329
21 kap. Utpressning (4, 8 §§)	40	5	18	24
Ocker (5, 8 §§)	34	8	18	20
Häleri o. dyl. (6 §)	1 538	267	193	603
Bedrägeri och övriga brott	10 285	2 515	2 147	6 200

Brottens beskaffenhet	Hela antalet	Därav fall		
		som kommit till polisens kännedom under tidigare år	som befunnits icke vara brott	där från början tydlig anvisning lämnats på den vid förundersökningens avslutande misstänkte
Strafflagsbrott (forts.)				
22 kap. Förskingring m. m. (hela kap.) ...	5 125	1 443	1 247	3 700
Därav: olovl. förfog. över avbet. gods (4 §)	851	218	216	659
23 kap. Gäldenärsbrott (hela kap.)	370	195	66	326
24 kap. Skadegörelse m. m. (hela kap.) ...	2 866	219	429	1 173
25 kap. Ämbetsbrott (hela kap.)	901	171	381	640
26 kap. Undanhållande o. rymning (11, 12, 19 §§)	1 265	106	65	1 214
Övriga brott	2 110	243	171	1 826
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	188	40	38	109
I strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa				
Lönnbränning (Kungl. förordn. 11/6 1926 ang. tillv. och beskattning av brännvin 30 §) ..	343	39	53	212
Övriga brott mot förf. ang. rusdrycker och pilsnerdrycker	4 459	163	134	3 869
Överträdelse av bestämmelserna om narkotiska ämnen o. beredn. (Kungl. kung. 18/8 1933, nr 559, med ändr.)	11	2	5	7
Rattfylleri	5 036	405	777	3 750
Jaktlagstiftningen	1 135	105	311	727
Fiskelagstiftningen	638	76	95	485
Skattestrafflagen	2 376	439	318	2 198
Övriga brott	22 260	2 883	4 998	18 177
Summa	114 802	16 864	19 358	66 016

Tab. 3. För brott misstänkta personer, år 1952 *Persons suspected of committing offences*

Personer	Antal									
	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Summa		Därav icke svenska medborgare	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
beträffande vilka åtal beslutats	11 793	2 360	8 247	597	72 113	5 451	92 153	8 408	5 205	429
som ej åtalats på grund av										
a) strafföreläggande	20	11	9 962	1 803	92 986	7 534	102 968	9 348	3 080	994
b) åtalseftergift o. dyl.	3 558	465	904	147	7 334	828	11 796	1 440	278	135
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	57	6	146	14	2 822	251	3 025	271	493	81
d) sinnessjukdom o. dyl.	30	5	60	7	732	79	822	91	41	1
e) att gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	7 356	439	1	—	20	—	7 377	439	62	6
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	1 324	128	2 185	153	18 655	524	22 164	805	317	35
g) att brott visats ej föreligga[1] eller bevisningen befunnits otillräcklig	891	150	1 778	225	36 281	2 274	38 950	2 649	841	118
Summa	25 029	3 564	23 283	2 946	230 943	16 941	279 255	23 451	10 317	1 799
som anhållits	625	29	984	56	4 935	213	6 544	298	441	41
beträffande vilka häktningsframställning gjorts	95	—	362	11	1 921	47	2 378	58	253	7
som häktats	98	2	395	19	2 404	55	2 897	76	243	14
som övervakats enl. RB 24: 3	9	—	6	—	4	1	19	1	2	—
beträffande vilka reseförbud enl. RB 25 kap. meddelats	17	—	46	3	238	23	301	26	29	4

[1] Den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt.

ALLMÄN SPARBANKSSTATISTIK ÅR 1952

Av byråchefen JOHANNES SJÖSTRAND

Redogörelsen Allmän sparbanksstatistik publiceras för de år, vilka slutar på 5 eller 0, som en särskild berättelse i serien Sveriges officiella statistik och under mellanliggande år i denna tidskrift. Redovisning av de särskilda sparbankernas verksamhet, som hittills lämnats i en tabell i den årliga berättelsen, publiceras icke i tidskriften utan kommer att separat utdelas till eller kan rekvireras av de närmast intresserade.

Antalet sparbanker, deras belägenhet och storlek (tab. 1 och tab. A). Hela antalet sparbanker utgjorde vid 1952 års slut 450 mot 451 år 1951. Hjulsjö sparbank i Örebro län har nämligen uppgått i Örebro sparbank. Några namnändringar har ägt rum. Sålunda har Tingsås sockens sparbank i Kronobergs län fått sitt namn ändrat till Tingsryds sparbank, Madesjö och Örsjö kommuners sparbank i Kalmar län till Madesjö sparbank samt Fagerhults sparbank i Kristianstads län till Skånes Fagerhults sparbank.

Efter huvudkontorets belägenhet tillhörde 136 sparbanker städerna och 314 landsbygden. Av de senare lågo 46 i köpingar och 46 i municipalsamhällen. Av tab. A framgår, att det största antalet sparbanker finnes i Skåne- och Smålandslänen samt i Östergötlands, Gotlands och Blekinge län, där sammanlagt mer än $^2/_3$ av samtliga sparbanker är belägna. I nämnda län är särskilt småbankerna talrikt representerade. Insättarbehållningen per sparbank är, om man bortser från Stockholms stad, störst i Stockholms, Uppsala, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, där antalet sparbanker är ringa och större stadsbanker dominerar.

Vid 1952 års slut uppgick insättarbehållningen till högst 2 milj. kr i 82 sparbanker mot 88 föregående år och till mer än 20 milj. kr i 103 sparbanker mot 95 föregående år. Över 100 milj. kr i insättarbehållning hade följande 15 sparbanker, för vilka även antalet konton är angivet:

	Antal konton	Insättarbehållning, 1 000 kr
Stockholms sparbank	446 012	645 951
Göteborgs och Bohus läns sparbank	128 420	308 948
Göteborgs sparbank	201 280	301 198
Örebro sparbank	124 761	200 147
Uppsala sparbank	122 938	181 086
Sparbanken Bikupan i Malmö	140 979	180 077
Stockholms läns sparbank	113 507	166 156
Malmö sparbank	86 487	150 036
Kopparbergs läns sparbank	115 206	141 268
Karlstads sparbank	86 851	131 213
Borås sparbank	82 629	127 583
Jönköpings stads och läns sparbank	74 426	123 350
Sparbanken i Lund	52 486	119 379
Linköpings sparbank	68 766	115 865
Kronobergs läns sparbank	58 623	109 028

Verksamhetsområdet utgjordes enligt sparbanksreglementena för 3 sparbanker av stad allenast, för 141 sparbanker av såväl stad som landsbygd och för återstående 306 uteslutande av landsbygd. Även utanför det reglementerade verksamhetsområdet kan emellertid sparbankerna bedriva inlåning och i viss utsträckning utlåning.

Antalet sparbanker med filialer (av-

Tab. A. Sparbankernas fördelning länsvis efter storlek vid årets slut
Savings banks by size of deposits

Län	Insättarbehållning i milj. kr $^{31}/_{12}$								Landsbygd	Städer	S:a	Behållning per sparbank milj. kr	
	I -1	II 1-2	III 2-5	IV 5-10	V 10-20	VI 20-50	VII 50-100	VIII Över 100				1952	1951
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	646,0	590,5
Stockholms län	—	—	—	—	—	2	—	1	—	3	3	76,7	70,5
Uppsala län	—	—	—	1	—	1	—	1	1	2	3	75,4	69,2
Södermanlands län	—	—	2	3	2	3	2	—	5	7	12	23,4	22,0
Östergötlands län	6	9	7	3	6	3	1	1	27	9	36	12,2	11,3
Jönköpings län	—	3	6	7	5	5	—	1	18	9	27	17,5	16,1
Kronobergs län	1	2	10	11	2	1	—	1	26	2	28	10,2	9,3
Kalmar län	4	4	15	8	5	3	1	—	32	8	40	8,7	8,1
Gotlands län	19	3	—	—	—	1	—	—	22	1	23	1,6	1,5
Blekinge län	2	6	6	5	3	1	1	—	20	4	24	8,2	7,7
Kristianstads län	4	9	29	24	6	5	1	—	69	9	78	6,9	6,5
Malmöhus län	1	2	9	11	7	15	4	3	32	20	52	28,0	26,4
Hallands län	—	—	7	1	—	2	3	—	8	5	13	22,3	20,6
Göteborgs o. Bohus län	—	—	—	5	4	—	1	2	5	7	12	62,9	58,5
Älvsborgs län	—	—	2	2	1	5	1	1	6	6	12	33,0	30,6
Skaraborgs län	—	—	—	—	4	—	5	—	2	7	9	41,2	38,0
Värmlands län	—	3	1	2	1	3	—	1	7	4	11	24,6	22,0
Örebro län	—	—	4	5	3	2	—	1	9	6	15	22,8	19,8
Västmanlands län	—	—	1	—	1	2	2	—	1	5	6	40,3	37,2
Kopparbergs län	—	—	3	5	2	2	—	1	8	5	13	20,5	18,6
Gävleborgs län	—	—	4	—	2	2	2	—	5	5	10	24,8	22,9
Västernorrlands län	—	1	—	1	1	1	1	—	2	3	5	21,5	19,1
Jämtlands län	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	2	37,3	33,4
Västerbottens län	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	2	55,3	49,1
Norrbottens län	1	2	7	1	1	1	—	—	8	5	13	5,8	5,2
Hela riket år 1952	38	44	113	96	56	61	27	15	314	136	450	19,3	.
Landsbygd » »	38	43	109	82	30	11	1	—	314	—	314	5,6	.
Städer » »	—	1	4	14	26	50	26	15	—	136	136	51,2	.
Hela riket år 1951	40	48	119	93	56	61	20	14	316	135	451	.	17,9
Landsbygd » »	40	47	116	79	25	9	—	—	316	—	316	.	5,1
Städer » »	—	1	3	14	31	52	20	14	—	135	135	.	47,7

delningskontor och sparbankskommittéer) utgjorde 165, varav 83 med huvudkontor i stad och 82 med huvudkontor på landsbygden. Av samtliga 756 filialer sorterade 583 under huvudkontor i stad och 173 under dylikt på landsbygden. Antalet filialer hade ökats med 9 under år 1952.

Av stadssparbankerna hade nästan alla eller 132 av 136 öppet varje dag, under det att detta på landsbygden endast gällde 119 av de 314 sparbankerna. Sammanlagt hade således 251 banker öppet varje dag. I övrigt var antalet expeditionsdagar 2—4 i veckan för 115 banker, 1 dag i veckan för 62 och 1—4 dagar i månaden för 22. Med undantag för 3 hade alla banker med över 10 milj. kr insättarbehållning öppet varje dag, medan flertalet banker med mindre än 1 milj. kr insättarbehållning hade öppet endast en dag i veckan eller mindre. Medelantalet expeditionsdagar uppgick till 206 år 1952 liksom år 1951.

Inlåningsräntan. Sparbankernas inlåningsräntor har liksom riksbankens dis-

År	Faktisk medelränta för inlåning i sparbanker,	Riksbankens medeldiskonto,	Effektiv medelränta å statsobligationer,	Högsta depositionsränta hos större affärsbanker i medeltal,	Ränta å sparkasseräkning hos större affärsbanker i medeltal,	Ränta hos postsparbanken i medeltal,
	%	%	%	%	%	%
1948	2,47	2,50	3,08	2,00	2,00	2,00
1949	2,49	2,50	3,02	2,00	2,00	2,00
1950	2,50	2,54	3,11	2,04	2,04	2,00
1951	3,00	3,00	3,23	2,50	2,50	2,50
1952	3,00	3,00	3,28	2,50	2,50	2,50

konto varit oförändrade under år 1952. Av de 450 sparbankerna hade 375 enkel och 75 differentierad ränta. För 367 av de förra var räntefoten 3 %, och för 8 var räntan likaså 3 %, varjämte ett tillägg lämnades av 1 % på det årliga räntebeloppet, så att räntefoten uppgick till 3,03 %. Antalet banker med differentierad ränta, som gått tillbaka under en följd av år, hade från år 1951 minskats med 4, varvid 7 hade upphört och 3 tillkommit. Den av dessa banker förräntade insättarbehållningen utgjorde år 1952 21 % av hela insättarbehållningen. Flertalet tillämpade det s. k. Halmstadssystemet, vilket innebär, att högsta gällande ränta blott utgår på medel, som innestått hela året (lägsta behållningen), medan övriga medel förräntas efter lägre räntefot, för närvarande ½ % lägre. För de övriga gäller, att högre ränta lämnats på långtidsbundna medel. Det av banker med differentierad ränta förräntade kapitalet uppgick till 1 852 milj. kr efter en medelränta av 2,99 % eller samma procenttal som år 1951.

Efter medelinlåningsräntans höjd kan sparbankerna grupperas på följande sätt:

Medelinlåningsräntan	Sparbanker		Förräntat kapital		Gottgjorda räntor	
	Antal	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%
2½–2¾	2	0,4	4,9	0,1	0,13	0,1
2¾–3	62	13,8	1 032,8	12,4	30,32	12,1
3 –3¼	386	85,8	7 289,0	87,5	219,19	87,8
2½–3¼	450	100	8 326,7	100	249,64	100

Med medelränta avses här den s. k. faktiska medelräntan, varmed menas genomsnittliga förhållandet mellan gottgjorda räntor och faktiskt förräntat kapital, d. v. s. kapitaliserade värdet av räntorna enligt respektive räntesatser. Vid differentierad ränta är emellertid de gottgjorda räntornas fördelning på olika räntesatser icke alltid känd. Som närmevärde har i sådana fall tagits aritmetiska mediet av behållningarna vid årets början och slut (utom gottskrivna räntor).

Medelräntans förändringar under de senaste fem åren framgår av ovanstående sammanställning av sparbankernas inlåningsränta, jämförd med vissa andra räntesatser. Siffrorna rörande medelräntan på statsobligationer är hämtade ur Ekonomisk översikt, bilaga till Kommersiella meddelanden. För affärsbankerna anförda tal har tagits ur Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen. Talen avser, liksom de för postsparbanken lämnade, det aritmetiska mediet av gällande räntesatser.

Endast räntan på statsobligationer har undergått någon ändring sedan år 1951, nämligen en mindre höjning.

Utlåningsräntan. Oavsett förändringar i det allmänna ränteläget företer utlåningsräntan större eller mindre variationer, beroende på lånets löptid och säkerhet. Uppgifterna avser de lägsta räntesatserna för under olika tider av

året utlämnade icke bundna kommunlån, inteckningslån och borgenslån, i huvudsak lån mot bästa säkerhet och utgörande den väsentligaste delen av sparbankernas utlåning. Även för dessa lån kan säkerheten vara mer eller mindre god, varför räntans höjd under en viss period blir beroende av mot vad slags i de inkomna redogörelserna.

I nedanstående sammanställning lämnas ovägda medeltal beträffande de nyssnämnda slagen av lån.

År	Kommunlån, icke bundna	Inteckningslån, icke bundna	Borgenslån
	%	%	%
1948	2,99	3,01	3,62
1949	2,99	3,01	3,63
1950	3,00	3,01	3,64
1951	3,49	3,52	4,31
1952	3,50	3,53	4,36

Endast utlåningsräntan för borgenslån har undergått någon nämnvärd höjning under år 1952.

Nedanstående översikt visar sparbankernas fördelning efter medelutlåningsräntans storlek. Beträffande flertalet sparbanker låg utlåningsräntan för icke bundna kommunlån och inteckningslån liksom föregående år mellan 3 1/2—3 3/4 %. De flesta borgenslånen låg mellan 4 1/2—4 3/4 %, men ett betydande antal återfinnes ock mellan 4—4 1/4 %. Även i fråga om borgenslånen var förhållandet likartat år 1951.

Antal konton (tab. 1, kol. 4—8). Hela antalet konton, inräknat barnsparböcker, sparklubbsböcker, rikskonton m. m., som vid 1952 års slut uppgick till 5 470 700, ökade under året med 2,3 %, såsom tab. B visar. Att full överensstämmelse icke föreligger i tab. 1 mellan antalet konton vid slutet av ett år och början av följande år beror på brister i de inkomna redogörelserna.

Ökningen av antalet konton under en följd av år framgår av följande sammanställning:

År	Antal konton	D:o pr 1 000 invånare
1905	1 374 632	260
1915	1 807 498	316
1925	2 497 449	413
1935	3 424 648	548
1940	3 767 128	591
1945	4 596 352	689
1950	5 214 048	740
1952	5 470 677	765

Vad beträffar storleksgrupperna har antalet konton vid årets slut jämfört med motsvarande tal vid 1951 års slut ökats avsevärt i grupperna med 50—100 och över 100 milj. kr men gått tillbaka i övriga grupper.

Utlåningsränta % (i medeltal)	Icke bundna kommunlån		Icke bundna inteckningslån		Borgenslån	
	antal sparbanker	%	antal sparbanker	%	antal sparbanker	%
3 —3 1/4	4	1,0	—	—	—	—
3 1/4—3 1/2	25	6,0	1	0,2	—	—
3 1/2—3 3/4	371	89,6	407	90,5	4	0,9
3 3/4—4	6	1,5	32	7,1	1	0,2
4 —4 1/4	8	1,9	10	2,2	110	24,4
4 1/4—4 1/2	—	—	—	—	43	9,6
4 1/2—4 3/4	—	—	—	—	271	60,2
4 3/4—5	—	—	—	—	13	2,9
5 —	—	—	—	—	8	1,8
Samtliga	414	100	450	100	450	100

I detta sammanhang kan nämnas, att antalet konton i postsparbanken år 1952 uppgick till 4,7 samt på sparkasseräkning i affärsbankerna till 1,6 och i centralkassorna för jordbrukskredit till 0,1 milj. Dessutom förekommer sparkonton hos en del sammanslutningar, särskilt Kooperativa förbundet, vilka dock endast bedriver inlåning från egna medlemmar. Antalet konton i Kooperativa förbundet uppgick till 0,12 milj.

Insättarnas medel (tab. 1, kol 9—14). Vid 1952 års början utgjorde insättarbehållningen 8 060 och vid årets slut 8 703 milj. kr, varav gottgjorda räntor 250 milj. kr. Insättarbehållningen vid årets slut översteg densamma vid årets början med 643 milj. kr eller 8,0 mot 5,8 % år 1951. Frånsett räntorna var ökningen (insättningsöverskottet), såsom framgår av tab. B, icke så obetydligt större än föregående år, 4,9 mot 2,8 %. Det förräntade kapitalet har beräknats till 8 327 milj. kr mot 7 738 år 1951.

I postsparbanken uppgick behållningen vid årets slut till 2 638, på sparkasseräkning i affärsbankerna till 1 807 och i centralkassorna för jordbrukskredit till 90 milj. kr. Summan av dessa belopp samt behållningen i sparbankerna utgjorde 13 238 milj. kr mot 12 116 år 1951. Behållningen på sparkonton hos Kooperativa förbundet var 190 milj. kr. Den procentuella ökningen (med räntor) av dessa medel steg under redogörelseåret, såsom nedanstående femårsöversikt visar:

År	Ökning under året av insättarbehållningen på sparkasseräkning, %					
	Sparbankerna	Postsparbanken	Affärsbankerna	Centralkass. f. jordbr.-kredit	Kooperativa förbundet	Samtliga
1948	6,2	11,7	5,5	3,7	0,2	7,0
1949	7,1	8,3	8,2	7,8	7,7	7,5
1950	5,2	2,9	3,0	1,7	2,9	4,5
1951	5,8	8,5	4,0	10,2	6,6	6,1
1952	7,9	13,5	9,3	17,7	10,6	9,3

Som mått på utvecklingen av sparbankernas verksamhet användes insättningsöverskottet. I nedanstående översikt redovisas detta för de fem sista åren. Gottskrivna räntor har här icke räknats som *insättningar*.

År	Insatta belopp, milj. kr	Uttagna belopp, milj. kr	Insättningsöverskott, milj. kr
1948	1 803	1 570	233
1949	1 922	1 615	307
1950	2 071	1 880	191
1951	2 307	2 097	210
1952	2 584	2 190	394

Efter nedgång år 1950 steg insättningsöverskottet något år 1951 och betydligt år 1952. Tab. B visar ock samma utveckling i fråga om överskottet i % av behållningen. Av samma tabell framgår även vad storleksgrupperna beträffar, att för grupp I, insättarbehållning upp till 1 milj. kr, motsvarande procenttal är betydligt lägre än för övriga grupper. Mellan dessa är skillnaderna ganska små.

Den s. k. omloppshastigheten eller förhållandet mellan uttagna belopp och medelsaldot (aritmetiska mediet mellan insättarnas medel vid årets början och slut utan gottskrivna räntor) är något mindre än år 1951 (tab. B). Den s. k. omloppstiden (inverterade värdet av omloppshastigheten) har följaktligen stigit något, 3,8 år mot 3,7 år 1951.

Medelbehållningen per konto (tab. B), som ökats under en lång följd av år, steg även år 1952. Vad angår de olika storleksgrupperna observeras, att medelbehållningen är minst i de lägsta grupper-

Tab. B. Antal konton och insättarnas medel
Accounts and deposits by size of banks

Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1952 i milj. kr	Sparbanker		Antal konton per sparbank vid årets slut	I % av antalet konton vid årets början utgjorde			Insättarbehållning			Antal omsättningar per 100 konton	I % av medelbehållningen		Uttagna belopp i % av insatta	Överskott av insättningar i % av behållningen 1 jan.
							per sparbank vid årets slut 1 000 kr	per konto						
	Antal	%		Öppnade konton	Dödade konton (utom preskrib.)	Ökning av konton		vid årets slut kr	ökn. under året (utom räntor) %		Insättningar	Uttag (omloppshastighet)		
I T. o. m. 1	38	8,4	646	5,9	3,4	2,0	599	927	— 1,1	74	18,0	17,0	95	0,9
II 1— 2	44	9,8	1 232	5,8	3,1	2,2	1 532	1 243	+ 1,6	80	25,6	21,8	85	3,8
III 2— 5	113	25,1	2 408	6,0	3,1	2,6	3 270	1 358	+ 2,4	92	30,2	25,2	83	5,1
IV 5— 10	96	21,3	4 030	5,6	3,4	1,8	7 112	1 765	+ 2,4	119	31,2	27,1	87	4,2
V 10— 20	56	12,5	8 983	6,7	3,3	2,4	14 411	1 604	+ 2,2	151	32,2	27,6	86	4,7
VI 20— 50	61	13,6	18 715	6,3	3,5	2,4	31 331	1 674	+ 2,3	195	31,1	26,4	85	4,7
VII 50—100	27	6,0	43 884	6,5	3,6	2,1	68 172	1 553	+ 2,6	205	32,7	28,1	86	4,7
VIII Över 100	15	3,3	126891	6,1	3,2	2,4	200086	1 577	+ 2,8	203	30,7	25,6	83	5,3
Samtliga år 1952	450	100	12 157	6,2	3,4	2,3	19 339	1 591	+ 2,5	184	31,3	26,5	85	4,9
» » 1951	451	100	11 850	6,6	3,5	2,5	17 871	1 508	+ 0,3	180	29,9	27,1	91	2,8
» » 1950	451	100	11 561	6,7	3,5	2,6	16 892	1 461	+ 0,0	178	28,2	25,6	91	2,6
» » 1949	453	100	11 212	7,0	3,6	2,4	15 962	1 424	+ 2,1	178	27,8	23,4	84	4,5
» » 1948	456	100	10 877	7,3	3,6	3,0	14 805	1 361	+ 0,7	174	27,9	24,3	87	3,7

na och störst i sparbanker med 5—10 milj. kr insättarbehållning. Insättarbehållningen per invånare uppgick till 1 217 kr mot 1 135 år 1951. Medräknas även postsparbanken samt sparkasseräkning hos affärsbankerna, centralkassorna för jordbrukskredit samt Kooperativa förbundet, blir motsvarande siffra 1 878 kr mot 1 731 år 1951.

Insättningar och uttagningar gjordes i 7,2 resp. 2,8 milj. poster. Antalet omsättningar var alltså 10,0 mot 9,6 milj. föregående år. I nedanstående sammanställning lämnas en närmare redogörelse för omsättningsposterna från olika synpunkter.

Till följd av fordringspreskription avförda belopp (tab. 1 kol. 13) motsvarar liksom föregående år 0,07 ‰ av insättarbehållningen. Det är för övrigt att märka, att även sådana preskriberade medel enligt allmänt tillämpad praxis på begäran återbetalas, varför preskriptionen de facto endast innebär, att räntekrediteringen upphör.

Barnsparverksamhet, hemsparbössor, sparklubbsrörelse, intressekontorsverksamhet och lönsparande (tab. 1, kol. 15

År	Insättningsposterna i % av omsättningarna	Medelbelopp, kr, per insättningspost	Medelbelopp, kr, per uttagningspost	Per 1 000 konton, antal insättningsposter	Per 1 000 konton, antal uttagningsposter	Per 1 000 konton, antal omsättningar	Per 1 milj. kr insättarbeh., antal omsättningar
1948	72,8	288	671	1 264	472	1 736	1 275
1949	71,6	296	628	1 277	506	1 783	1 253
1950	70,5	317	689	1 253	523	1 776	1 215
1951	71,4	336	762	1 286	515	1 801	1 194
1952	72,2	356	785	1 326	510	1 836	1 154

—28). Beträffande dessa verksamhetsgrenars tillkomst och organisation hänvisas till publikationen Allmän sparbanksstatistik år 1950 i serien Sveriges officiella statistik.

Barnsparverksamhet bedrevs under år 1952 liksom år 1951 av 429 (95 %) sparbanker. För ett mindre antal av dessa är de lämnade uppgifterna något ofullständiga, men detta påverkar icke resultatet nämnvärt. Som insatta grundbelopp redovisas sammanlagt 240 700 kr till 79 500 nyfödda barn och 127 000 kr till 47 700 skolbarn. Grundbeloppen per motbok utgjorde i medeltal 3,03 för nyfödda barn och 2,66 kr för skolbarn. I övrigt insattes under året på barnsparböcker av barnen eller deras anhöriga 56,1 milj. kr. Hela antalet barnsparböcker uppgick vid 1952 års slut till 1,58 milj. med en behållning av 237,5 milj kr, vilket gör 150 kr per motbok. År 1951 var motsvarande tal 1,54 milj., 206,7 milj. kr samt 134 kr. Sedan år 1948 har iakttagits en rätt avsevärd ökning av insättningarna på barnsparböcker, vilket åtminstone delvis torde bero på att de statliga barnbidragen insättes för barnens räkning.

Hemsparbösserörelse bedrevs av 362 sparbanker mot 357 föregående år. Även för en del av dessa har något ofullständiga uppgifter lämnats. Antalet redovisade hemsparbössor uppgick vid 1952 års slut till omkring 989 000 mot 935 000 år 1951. Bössorna hade av sparbankerna tömts omkring 626 000 gånger mot 594 000 år 1951, och de insatta medlen utgjorde 19,9 mot 17,3 milj. kr. Den genomsnittliga omloppstiden per bössa utgjorde omkring 1 ½ år. Insättningarna motsvarar 20 kr per bössa och år eller 32 kr per tömning.

Sparklubbsverksamhet utövades år 1952 av 240 sparbanker mot 242 år 1951. Däremot hade såväl antalet sparklubbar som deras medlemsantal ökats. Beloppen av under året insatta medel och vid årets slut innestående medel var ock avsevärt högre än år 1951. Vid 1952 års slut innestående medel uppgick till 63,8 milj. kr.

Intressekontorsverksamheten har efter källskattens införande varit ganska obetydlig. År 1952 bedrevs dylik verksamhet av endast 40 sparbanker mot 120 år 1945, då den hade sin största omfattning. Behållningen av intressemedel utgjorde vid 1952 års slut 2,6 milj. kr.

Lönsparande är en form av sparbankernas verksamhet, som påbörjats först under de sista åren. Statistiska uppgifter för detsamma har insamlats först fr. o. m. år 1951. Antalet sparbanker med denna verksamhetsform uppgick år 1952 till 132 mot 129 år 1951. Även antalet insättare och under året insatta medel hade ökats något år 1952. Vid årets slut innestående medel uppgick dock endast till 10,5 milj. kr.

Inkomster, utgifter och nettovinst eller -underskott (tab. 1, kol. 29—42). Inkomsterna under år 1952 utgjorde enligt vinst- och förluströkningarna 336,8 milj. kr. Efter avdrag av ett belopp motsvarande insättarna gottgjorda räntor, 249,6 milj. kr, återstår 87,2 milj. kr mot 90,9 föregående år. Utgifterna med avdrag för gottgjorda räntor uppgick till 78,9 milj. kr mot 82,6 år 1951. De egentliga förvaltningskostnaderna, 53,4 milj. kr, motsvarar 11,2 ‰ av omsättningssumman (insatta och uttagna medel) och 6,1 ‰ av insättarbehållningen vid årets slut, vilket i båda fallen innebär en obetydlig ökning från föregående år. Förvaltningskostnaderna länsvis och efter sparbankernas storlek framgår av tab. 1, kol. 36, 37 och 39. Beträffande sparbanker av olika storlek lämnas uppgif-

ter i följande sammanställning, som visar, att förvaltningskostnaderna är något högre i de mindre sparbankerna.

Storleksgrupper Insättarbehållning milj. kr	Förvaltningskostnaderna i ‰ av omsättningssumman		insättarbehållningen	
	år 1951	år 1952	år 1951	år 1952
I T. o. m. 1	18,8	21,4	6,9	7,2
II 1— 2	14,3	13,9	6,4	6,3
III 2— 5	12,5	12,4	6,2	6,5
IV 5— 10	10,6	11,2	5,9	6,2
V 10— 20	12,1	11,2	6,4	6,4
VI 20— 50	11,1	11,3	6,0	6,2
VII 50—100	9,4	10,4	5,5	6,0
VIII Över 100	10,4	11,3	5,6	6,0
Samtliga	10,7	11,2	5,9	6,1

Bland utgifterna märkes vidare avlöningar samt pensioner och understöd med 33,6 milj. kr och avskrivningar med 18,2, varav på obligationer 15,2 milj. kr.

Nettovinsten efter avskrivningar (tab. 1, kol. 42) uppgick till 8,3 milj. kr eller närmare 1 ‰ av insättarbehållningen, vilket är ungefär lika mycket som år 1951. Beträffande 447 sparbanker redovisas vinst, för 2 förlust och för 1 varken vinst eller förlust.

Fonder (tab. 1, kol. 43—46). Sparbankernas fonder är enligt sparbankslagen grundfond, säkerhetsfond och reservfond. Grundfond och säkerhetsfond är endast av preliminär resp. supplementär karaktär och saknas nu i de flesta fall. Fonderna, som vid årets början uppgick till 409,1 milj. kr, hade under året ökats med 7,9 milj. kr eller 1,9 %. Insättarbehållningens ökning var betydligt större, nämligen 8,0 %. Förhållandet mellan fonderna och insättarbehållningen i banker av olika storlek framgår av följande tablå.

Fonder i % av insättarbehållningen inom olika storleksgrupper (se sid. 40):

	I	II	III	IV	V
År 1952	7,9	6,3	5,2	4,9	4,6
» 1951	7,9	6,5	5,5	5,0	5,0

	VI	VII	VIII	I-VIII
År 1952	5,0	4,9	4,5	4,8
» 1951	5,3	5,1	4,8	5,1

Övriga skulder (med anslag av årets vinst). Med övriga skulder avses andra skulder än insättarnas medel och sparbankernas fonder (tab. 1, kol. 47—51). I tab. 1 ingår under »tillfällig upplåning» sådana skulder, vilka i det statistiska formuläret redovisas under rubriken »skuld för upptagna lån samt å checkräkning». Till övriga skulder hör vidare pensionsfonderna, varjämte under en gemensam rubrik sammanförts till sparsamhetens främjande avsatta medel samt i förekommande fall redovisade anslag av årets vinst. Återstående skulder har förts under beteckningen »å andra räkningar» och omfattar bl. a. donationsmedel och reserverade skattemedel.

Den tillfälliga upplåningen, som vid slutet av 1952 uppgick till 22,3 milj. kr, kan givetvis variera avsevärt. Pensionsfonderna uppgick till 11,8 milj. kr. I kol. 49 ingår till sparsamhetens främjande tidigare avsatta medel med 1,1 milj. kr, av årets vinst beviljade anslag till sparsamhetsfrämjande ändamål (35 § 1 st. sparbankslagen) med 0,44 och till allmännyttiga eller välgörande ändamål (35 § 2—4 st.) med 0,16 milj. kr. Antalet banker, som beviljat anslag för allmännyttiga och välgörande ändamål, var 99. Såväl detta antal som anslagens totalbelopp har under senare år varit betydligt mindre än tidigare. Sparbankernas karaktär av delvis välgörenhetsinrättningar har minskats betydligt.

Tillgångar (tab. 1, kol. 53—85). Enligt 25 § sparbankslagen är sparbankernas tillgångar av två slag: »täckningsfria», för vilka ingen eller endast mind-

Tab. C. Tillgångarnas fördelning på realekonomiska grupper och sparbanker av olika storlek
Assets, by economic categories and by size of banks

Tillgångar (Siffrorna inom parentes avse motsvarande kol. i tab. 1)		Storleksgrupper efter insättarbehållning 31/12 1952 i milj. kr								Samtliga sparbanker	
		I T. o. m. 1	II 1—2	III 2—5	IV 5—10	V 10—20	VI 20—50	VII 50—100	VIII Över 100	År 1952	År 1951
Kassa och likvida bankmedel (53, 54, 68)	1 000 kr	1 551	3 298	12 960	23 992	21 976	44 165	26 552	18 556	153 050	140 842
	%	6,3	4,6	3,3	3,3	2,6	2,2	1,4	0,6	1,7	1,7
Bundna bankmedel (55)	1 000 kr	260	1 459	5 790	11 030	12 940	23 679	15 717	13 000	83 875	90 057
	%	1,0	2,0	1,5	1,5	1,5	1,2	0,8	0,4	0,9	1,1
Svenska statens obligationer m. m. (56)	1 000 kr	863	4 599	29 246	62 398	63 903	139 629	130 675	182 543	613 856	581 506
	%	3,5	6,4	7,5	8,7	7,6	6,9	6,7	5,8	6,7	6,8
Andra obligationer (57, 58, 69)	1 000 kr	48	1 158	5 199	15 681	17 162	49 119	57 722	100 877	246 966	240 247
	%	0,2	1,6	1,3	2,2	2,0	2,4	3,0	3,2	2,7	2,8
Statsgaranterade lån till jordbruk (59)	1 000 kr	22	503	3 674	5 445	5 246	11 579	10 674	5 152	42 295	33 655
	%	0,1	0,7	0,9	0,8	0,6	0,6	0,5	0,2	0,5	0,4
Statsgaranterade lån, övriga (60)	1 000 kr	46	56	1 472	1 448	1 072	4 682	4 337	13 585	26 698	21 128
	%	0,2	0,1	0,4	0,2	0,1	0,2	0,2	0,4	0,3	0,2
Kommunlån och lån mot kommunal borgen (61)	1 000 kr	843	3 273	13 964	31 098	45 563	89 921	108 765	272 840	566 267	520 958
	%	3,4	4,5	3,6	4,3	5,4	4,5	5,6	8,6	6,2	6,1
Lån mot pant av fullgoda obligationer (62)	1 000 kr	185	914	5 546	10 848	15 326	39 932	31 529	31 101	135 381	135 994
	%	0,8	1,2	1,4	1,5	1,8	2,0	1,6	1,0	1,5	1,6
Lån mot inteckning i jordbruksfastighet (63, 71, 74)	1 000 kr	4 897	16 625	74 803	115 600	98 353	198 464	158 065	70 258	737 065	703 777
	%	19,8	23,1	19,2	16,1	11,6	9,9	8,2	2,2	8,0	8,3
Lån mot inteckning i annan fastighet (64, 65, 72, 75)	1 000 kr	6 594	18 920	134 695	279 798	407 718	1 095 001	1 153 885	1 943 640	5 040 251	4 581 746
	%	26,6	26,3	34,5	38,9	48,1	54,3	59,4	61,6	55,0	53,8
Lån mot inteckning i tomträtt (66, 73, 76)	1 000 kr	—	56	164	1 077	2 641	21 193	25 523	307 466	358 120	277 209
	%	—	0,1	0,0	0,1	0,3	1,1	1,3	9,8	3,9	3,2
Lån mot inteckning jämte borgen (77)	1 000 kr	1 594	5 990	29 734	51 385	51 516	119 469	86 335	50 511	396 534	422 464
	%	6,4	8,3	7,6	7,1	6,1	5,9	4,5	1,6	4,3	5,0
Lån mot borgen (78)	1 000 kr	7 274	13 309	63 353	94 049	82 352	119 014	83 213	62 018	524 582	532 364
	%	29,4	18,5	16,2	13,1	9,7	5,9	4,3	2,0	5,7	6,3
Lån mot annat hypotek (79, 80)	1 000 kr	115	255	1 492	2 867	4 157	16 960	13 775	24 204	63 825	64 203
	%	0,5	0,3	0,4	0,4	0,5	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8
Övriga tillgångar (70, 81—84)	1 000 kr	450	1 631	8 442	13 252	17 848	42 474	34 626	56 964	175 687	162 605
	%	1,8	2,3	2,2	1,8	2,1	2,1	1,8	1,8	1,9	1,9
Summa tillgångar	1 000 kr	24 742	72 046	390 534	719 968	847 773	2 015 281	1 941 393	3 152 715	9 164 452	8 508 755
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

re fondtäckning erfordras, och »icke täckningsfria», vilka kräver större fondtäckning. De totala tillgångarna belöpte sig till 9 164 milj. kr vid 1952 års slut (8 509 milj. kr f. å.), varav 6 939 milj. kr täckningsfria. De senares andel i procent av samtliga tillgångar inom banker av olika storlek visas här nedan.

Täckningsfria tillgångarna i % av samtliga inom olika storleksgrupper (se sid. 40):

	I	II	III	IV	V
År 1952	53	64	68	72	75
» 1951	53	62	64	67	71

	VI	VII	VIII	I–VIII
År 1952	78	79	75	75,7
» 1951	74	75	69	71,0

De täckningsfria tillgångarnas andel stiger med bankernas storlek så när som på den högsta storleksgruppen, som har lägre procenttal än de två närmast lägre grupperna. För samtliga sparbanker har procenttalet under flera år hållit sig omkring 70 men hade för år 1952 stigit till nära 76.

Tillgångarnas fördelning på olika poster och efter sparbankernas storlek vid 1952 års slut framgår av tab. 1 och tab. C. I den senare tabellen lämnas såväl absoluta tal som procenttal.

Bland tillgångarna märkes främst inteckningslånen, som tillsamman uppgingo till 6 532,0 milj. kr eller 71,2 % av summa tillgångar. Ökning iakttages jämfört med år 1951 för de olika slagen av inteckningslån med undantag av lån mot inteckning jämte borgen.

Av övriga tillgångar utgjorde obligationer 860,8, kommunlån 566,3 och lån mot borgen 524,6 milj. kr. De båda förra hade ökats sedan föregående år, medan borgenslånen gått något tillbaka.

Beträffande tillgångarnas fördelning på sparbanker av olika storlek iakttages vissa skiljaktigheter. Behovet av kontanter och likvida medel är relativt större i de små bankerna än i de större. Detta gäller även fastän i mindre grad beträffande bundna bankmedel. Obligationer o. dyl. samt lån mot pant av obligationer förekommer relativt mest i de medelstora bankerna och minst i de små. Kommunlån o. dyl. är starkast företrädda i de största bankerna, vilka med sina större resurser lämpar sig för dessa ofta stora lån, som för övrigt är täckningsfria.

Lån mot inteckning i jordbruksfastighet är relativt talrikast i de mindre, i allmänhet på landsbygden belägna sparbankerna, medan däremot procenttalen för lån mot inteckning i annan fastighet samt lån mot inteckning i tomträtt stiger med bankernas storlek. Den sistnämnda låneformen, som är en typisk stadsföreteelse, är nästan helt koncentrerad till de största bankerna. Lån mot borgen jämte inteckning och framför allt lån mot endast borgen har däremot mycket större betydelse i de mindre bankerna. Vad slutligen beträffar lån mot annat hypotek och övriga tillgångar är skillnaderna mellan banker av olika storlek jämförelsevis obetydliga.

Hela beloppet av utlämnade lån (och fordringar) av olika slag (tab. 1, kol. 59—66 och 71—81) uppgick år 1952 till 7 894 milj. kr mot 7 296 år 1951. Utlåningen steg sålunda med 598 milj. kr mot 643 för inlåningen och motsvarade vid årets slut 86,1 % av samtliga tillgångar mot 85,7 % år 1951.

Fordringar beroende på lagsökning eller utredning under konkurs eller administration utgjorde 0,9 milj. kr eller 0,1 ‰ av lån och fordringar.

Antalet lån. Hela antalet utlämnade lån vid redogörelseårets slut uppgick till 691 340 mot 683 643 år 1951, vilket

Storleksgrupper Insättarbehållning milj. kr	Antal lån	Medeltal lån per sparbank	Antal lån per 1 milj. kr förvaltade medel	Utlånade medel, milj. kr	Medelbelopp per lån, kr
I T. o. m. 1	6 183	163	250	21,6	3 489
II 1— 2	13 034	296	181	59,9	4 596
III 2— 5	61 992	549	159	328,9	5 305
IV 5— 10	91 521	953	127	593,6	6 486
V 10— 20	87 018	1 554	103	713,9	8 205
VI 20— 50	168 560	2 763	84	1 716,6	10 184
VII 50—100	133 795	4 955	69	1 676,1	12 527
VIII Över 100	129 237	8 616	41	2 780,8	21 517
Samtliga år 1952	691 340	1 536	75	7 891,4	11 415
» » 1951	683 643	1 516	80	7 293,5	10 669
» » 1950	676 443	1 500	83	6 948,6	10 272
» » 1949	647 789	1 430	84	6 440,4	9 942
» » 1948	626 040	1 373	87	5 916,4	9 450

innebär en ökning med 7 697. I ovanstående sammanställning visas antalet lån för sparbanker av olika storlek i relation till förvaltade medel. Medelbeloppet per lån stiger med bankernas storlek, varför antalet lån per 1 milj. kr förvaltade medel sjunker.

Tab. 1. Sparbankernas verksamhet länsvis och efter storlek år 1952

1	2	3	4	5	6	7	8
Län Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1952 i 1 000 kr	Antal sparbanker	Antal avdelningskontor o. sparbankskommittéer	Antal konton				
			Vid årets början	Tillkomna under året	Dödade under året		Vid årets slut
					genom slututtagning	till följd av preskription[1]	
1 Stockholms stad	1	21	429 326	32 144	13 030	2 428	446 012
2 Stockholms län	3	48	151 834	10 134	4 439	773	156 756
3 Uppsala län	3	12	144 077	7 993	4 731	207	147 132
4 Södermanlands län	12	44	191 340	13 067	7 962	1 880	194 565
5 Östergötlands län	36	52	275 731	17 859	9 817	2 630	281 143
6 Jönköpings län	27	19	246 662	15 258	8 671	22	253 227
7 Kronobergs län	28	44	153 597	8 418	4 785	413	156 817
8 Kalmar län	40	28	191 684	12 289	6 487	844	196 642
9 Gotlands län	23	3	39 418	1 845	1 163	30	40 070
10 Blekinge län	24	5	132 069	7 899	4 695	1 848	133 425
11 Kristianstads län	78	18	306 463	14 946	10 031	977	310 401
12 Malmöhus län	52	53	776 335	38 162	27 203	1 739	785 555
13 Hallands län	13	2	171 443	7 981	5 189	2 672	171 563
14 Göteborgs o. Bohus län	12	60	404 930	24 727	12 452	6 047	411 158
15 Älvsborgs län	12	17	234 180	17 124	8 211	795	242 298
16 Skaraborgs län	9	17	208 284	12 744	6 787	1 365	212 876
17 Värmlands län	11	32	165 584	11 513	5 701	246	171 150
18 Örebro län	15	42	218 444	13 242	9 419	725	221 542
19 Västmanlands län	6	35	155 753	10 512	5 454	989	159 822
20 Kopparbergs län	13	88	187 427	9 830	4 412	296	192 549
21 Gävleborgs län	10	40	221 412	15 390	8 328	1 393	227 081
22 Västernorrlands län	5	21	116 082	9 701	3 866	1 131	120 786
23 Jämtlands län	2	10	56 365	4 301	1 147	164	59 355
24 Västerbottens län	2	42	93 893	9 936	3 211	280	100 338
25 Norrbottens län	13	3	74 893	6 548	2 437	590	78 414
Storleksgrupper							
26 I T. o. m. 1 000	38	1	24 076	1 428	827	111	24 566
27 II 1 000— 2 000	44	15	53 078	3 062	1 621	295	54 224
28 III 2 000— 5 000	113	45	265 146	15 931	8 091	867	272 119
29 IV 5 000— 10 000	96	56	380 114	21 362	12 822	1 798	386 856
30 V 10 000— 20 000	56	78	491 094	32 974	16 404	4 628	503 036
31 VI 20 000— 50 000	61	84	1 115 412	69 891	39 193	4 484	1 141 626
32 VII 50 000—100 000	27	172	1 160 423	75 586	41 842	9 288	1 184 879
33 VIII Över 100 000	15	305	1 857 883	113 329	58 828	9 013	1 903 371
34 Summa år 1952	450	756	5 347 226	333 563	179 628	30 484	5 470 677
35 » » 1951	451	747	5 213 938	346 686	182 500	33 990	5 344 134
36 » » 1950	451	726	5 079 896	341 448	176 482	30 814	5 214 048
37 » » 1949	453	701	4 959 585	345 169	178 369	47 176	5 079 209
38 » » 1948	456	683	4 816 513	353 972	174 207	36 427	4 959 851

[1] Enligt allmänt tillämpad praxis återbetalar sparbankerna även preskriberade medel på begäran av kontoinnehavaren.

The savings banks' business in each county, by size

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Insättarnas medel, 1 000 kr						Barnsparverksamhet				Antal sparbanker med hemsparbössesrörelse	
Vid årets början	Under året insatta medel	Gottgjorda räntor	Under året uttagna medel	Preskriberade medel[1]	Vid årets slut	Antal sparbanker med dylik	Av sparb:a under året insatta medel				
							Antal sparbanker	1 000 kr			
								till skolbarn	till nyfödda		
590 529	179 547	18 585	142 465	245	645 951	1	1	13,8	6,8	1	1
211 606	65 523	6 624	53 709	3	230 041	3	3	3,1	9,3	3	2
207 587	84 038	6 426	71 955	3	226 093	3	3	2,0	8,0	3	3
263 438	89 865	7 893	80 689	19	280 488	12	12	3,3	13,2	12	4
407 765	167 061	12 604	147 192	22	440 216	36	36	5,7	13,8	26	5
433 674	142 326	13 567	116 310	0	473 257	25	25	5,4	18,0	20	6
261 156	76 909	8 134	60 953	11	285 235	27	26	4,1	10,1	21	7
325 132	134 743	9 940	122 384	10	347 421	38	38	5,9	12,0	30	8
34 745	6 741	1 046	6 372	5	36 155	20	19	0,6	1,6	13	9
185 996	59 251	5 728	53 338	29	197 608	22	21	5,4	5,9	14	10
506 483	140 334	15 423	124 773	16	537 451	72	70	10,7	11,0	59	11
1 371 145	425 287	41 922	383 171	18	1 455 165	52	52	10,6	20,2	51	12
267 495	80 435	8 294	66 012	33	290 179	13	13	1,6	9,7	9	13
702 381	207 849	22 126	177 657	53	754 646	11	11	11,9	12,7	9	14
367 480	112 947	11 361	95 890	33	395 865	11	11	3,6	17,4	10	15
342 214	106 594	10 632	88 815	12	370 613	9	9	5,4	11,1	9	16
242 453	82 134	7 660	61 727	1	270 519	11	11	6,2	6,3	9	17
316 495	84 501	9 692	68 953	14	341 721	15	15	2,8	8,1	15	18
223 217	64 301	6 836	52 562	8	241 784	12	12	3,1	9,8	12	19
241 972	68 911	7 667	52 037	1	266 512	10	10	1,4	7,4	10	20
228 563	85 511	7 146	73 715	8	247 497	6	6	7·5	11,3	6	21
95 479	34 676	2 923	25 515	13	107 550	5	5	7,0	4·0	5	22
66 817	24 665	2 150	19 148	2	74 482	2	2	2,4	1,9	1	23
98 101	37 146	3 142	27 740	1	110 648	2	2	2,5	6,9	2	24
67 927	22 519	2 115	17 007	6	75 548	11	11	1,0	4,2	12	25
21 910	3 958	659	3 753	2	22 772	33	32	1,1	1,0	17	26
63 096	16 430	1 924	14 037	2	67 411	39	36	2,6	2,6	28	27
341 561	105 708	10 487	88 194	18	369 544	107	106	12,8	11,3	82	28
636 725	202 698	19 509	176 107	29	682 796	91	91	13,2	20,6	80	29
749 037	246 886	23 030	211 904	39	807 010	56	56	16,8	25,5	53	30
1 772 428	563 443	54 599	479 223	52	1 911 195	61	61	23,5	56,9	61	31
1 707 292	571 169	52 851	490 557	122	1 840 633	27	27	23,9	62,2	26	32
2 767 801	873 522	86 577	726 314	302	3 001 284	15	15	33,1	60,6	15	33
8 059 850	2 583 814	249 636	2 190 089	566	8 702 645	429	424	127,0	240,7	362	34
7 618 552	2 306 779	231 950	2 096 842	574	8 059 865	429	424	163,9	238,4	357	35
7 241 300	2 071 124	186 372	1 879 698	545	7 618 553	429	419	164,5	243,5	352	36
6 750 892	1 921 503	173 352	1 614 554	547	7 230 646	424	414	170,1	250,5	341	37
6 356 838	1 803 510	161 238	1 570 341	353	6 750 892	426	415	163,1	269,7	339	38

Tab. 1 (forts.). Sparbankernas verksamhet länsvis och efter storlek år 1952

1		20	21	22	23	24	25	26
Län		Sparklubbsrörelse					Lönsparande	
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1952 i 1 000 kr		Antal sparbanker med dylik	Antal sparklubbar vid årets slut	Antal medlemmar i sparklubbar vid årets slut	Under året insatta medel, 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr	Antal sparbanker med dylikt	Antal insättare
1	Stockholms stad	1	2 190	49 461	7 806	10 118	1	667
2	Stockholms län	3	67	982	206	289	3	8
3	Uppsala län	3	325	8 822	2 352	3 707	1	898
4	Södermanlands län	11	402	12 584	3 127	3 576	6	980
5	Östergötlands län	22	630	15 655	4 223	3 267	12	1 683
6	Jönköpings län	13	394	7 459	1 721	1 824	6	436
7	Kronobergs län	14	149	2 613	694	1 154	6	244
8	Kalmar län	15	233	4 278	882	1 223	6	597
9	Gotlands län	9	87	1 634	383	491	2	56
10	Blekinge län	8	69	1 578	263	395	5	382
11	Kristianstads län	28	275	5 517	1 162	1 399	13	318
12	Malmöhus län	28	762	19 304	3 600	4 338	18	4 133
13	Hallands län	9	341	10 103	2 017	3 463	5	199
14	Göteborgs och Bohus län	3	301	5 713	1 237	1 519	2	417
15	Älvsborgs län	10	474	13 505	3 173	3 514	8	1 158
16	Skaraborgs län	9	260	4 577	1 125	1 268	6	904
17	Värmlands län	6	217	5 930	1 553	1 369	4	962
18	Örebro län	12	653	16 919	3 290	5 690	6	440
19	Västmanlands län	10	405	10 527	2 565	3 220	4	768
20	Kopparbergs län	6	335	8 231	2 158	3 245	4	118
21	Gävleborgs län	6	285	13 101	1 464	1 819	3	762
22	Västernorrlands län	4	305	9 974	1 877	2 170	3	250
23	Jämtlands län	2	95	1 978	429	548	1	39
24	Västerbottens län	2	438	15 149	2 854	3 673	2	120
25	Norrbottens län	6	104	1 979	885	551	5	397
	Storleksgrupper							
26	I T. o. m. 1 000	8	15	332	24	133	2	137
27	II 1 000— 2 000	12	30	610	80	217	2	259
28	III 2 000— 5 000	36	148	3 385	726	1 181	12	125
29	IV 5 000— 10 000	48	291	5 394	1 251	2 009	9	255
30	V 10 000— 20 000	38	641	12 325	2 953	3 543	23	1 075
31	VI 20 000— 50 000	57	1 838	52 275	12 061	12 148	44	3 046
32	VII 50 000—100 000	26	2 477	72 292	13 013	17 541	25	4 188
33	VIII Över 100 000	15	4 356	100 960	20 938	27 058	15	7 851
34	Summa år 1952	240	9 796	247 573	51 046	63 830	132	16 936
35	» » 1951	242	9 509	238 713	43 182	53 891	129	16 843
36	» » 1950	244	9 850	235 271	38 704	48 307	[1] ..	[1] ..
37	» » 1949	235	8 445	214 854	34 415	42 609	—	—
38	» » 1948	221	7 886	194 626	29 266	35 965	—	—

[1] Ingick år 1950 till större delen under sparklubbsrörelsen.

The savings banks' business in each county, by size (cont.)

27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
		Inkomster, 1 000 kr					Utgifter, 1 000 kr			
Under året insatta medel, 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr	Debiterade räntor (å lån, obligationer m. m.)[1]	Vinst å utlottade o. försålda obligationer	Övriga inkomster å rörelsen	Uppskrivningar m. m. (enl. 33 § spb-lagen)	Summa	Räntor (utom till insättarna)	Förlust å utlottade och försålda obligationer	Avlöningar, pensioner, understöd o. d.	
267	458	23 721	841	1 154	541	26 257	3	—	3 371	1
2	6	8 361	98	189	—	8 648	28	—	1 077	2
304	550	8 222	72	241	7	8 542	15	—	756	3
431	625	10 200	283	294	5	10 782	38	—	1 174	4
625	1 053	16 276	69	384	11	16 740	60	—	1 499	5
185	355	17 068	237	487	5	17 797	45	—	1 619	6
93	172	10 166	215	139	—	10 520	28	5	941	7
140	396	12 760	145	195	9	13 109	67	—	1 355	8
14	27	1 425	1	27	1	1 454	4	—	174	9
144	237	7 599	247	191	—	8 037	22	—	819	10
103	189	20 418	218	477	2	21 115	110	—	2 083	11
1 436	2 061	54 716	1 688	805	7	57 216	138	—	5 828	12
68	124	10 582	320	162	—	11 064	40	—	891	13
121	203	27 893	640	498	2	29 033	52	—	2 505	14
508	856	14 565	390	275	5	15 235	19	—	1 485	15
305	542	13 492	622	360	—	14 474	37	—	1 173	16
327	606	9 574	113	224	3	9 914	28	—	1 115	17
188	317	12 400	131	487	—	13 018	26	—	1 350	18
237	378	8 714	178	274	—	9 166	20	—	798	19
25	128	9 656	170	171	—	9 997	31	—	763	20
341	564	9 359	286	225	0	9 870	71	—	1 081	21
80	181	4 082	89	253	1	4 425	15	—	584	22
13	36	2 892	26	62	—	2 980	8	3	261	23
52	121	4 155	22	136	—	4 313	3	—	408	24
300	342	2 945	7	108	1	3 061	15	—	459	25
103	96	906	—	10	1	917	9	—	107	26
198	244	2 520	9	21	5	2 555	17	—	267	27
37	79	13 770	88	254	22	14 134	95	—	1 487	28
90	160	25 345	357	439	7	26 148	146	8	2 715	29
373	714	29 683	203	813	3	30 702	93	—	3 142	30
1 052	2 008	70 857	1 509	1 830	9	74 205	127	—	7 424	31
1 636	2 607	68 226	2 119	1 544	5	71 894	244	—	6 761	32
2 820	4 619	109 934	2 823	2 907	548	116 212	192	—	11 666	33
6 309	10 527	321 241	7 108	7 818	600	336 767	923	8	33 569	34
5 653	6 569	300 376	15 832	6 610	99	322 917	1 695	11	28 957	35
[2] ..	[2] ..	255 735	11 504	6 052	110	273 401	1 715	23	24 834	36
—	—	239 536	16 062	5 802	290	261 690	1 215	4	23 192	37
—	—	225 211	34 833	5 343	111	265 498	1 621	14	23 039	38

[1] Avdrag har här ej gjorts för insättarna gottgjorda räntor. — [2] Se noten på föregående sida.

Tab. 1 (forts.). Sparbankernas verksamhet länsvis och efter storlek år 1952

1	37	38	39	40	41	42
Län Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1952 i 1 000 kr	Utgifter[1], 1 000 kr (forts.)					Årets nettovinst 1 000 kr
	Utgifter för barnsparverks., sparklubbar, intressek.-verksamhet m. m.	Skatter	Övriga utgifter för rörelsen	Avskrivningar	Summa	
1 Stockholms stad	104	672	1 641	1 167	6 958	714
2 Stockholms län	40	77	403	269	1 894	130
3 Uppsala län	57	166	480	327	1 801	315
4 Södermanlands län	33	96	608	750	2 699	190
5 Östergötlands län	78	336	895	779	3 647	489
6 Jönköpings län	31	358	1 132	596	3 781	449
7 Kronobergs län	17	300	420	413	2 124	262
8 Kalmar län	29	175	582	618	2 826	343
9 Gotlands län	5	29	105	55	372	36
10 Blekinge län	10	200	492	551	2 094	215
11 Kristianstads län	17	447	1 377	1 044	5 078	614
12 Malmöhus län	61	1 246	2 992	3 570	13 835	1 459
13 Hallands län	39	206	359	962	2 497	273
14 Göteborgs och Bohus län	84	409	1 705	1 784	6 539	368
15 Älvsborgs län	41	193	664	1 037	3 439	435
16 Skaraborgs län	48	348	629	1 170	3 405	437
17 Värmlands län	39	100	420	372	2 074	180
18 Örebro län	30	169	570	789	2 934	392
19 Västmanlands län	25	113	692	488	2 136	194
20 Kopparbergs län	31	300	464	493	2 082	248
21 Gävleborgs län	26	117	775	497	2 567	157
22 Västernorrlands län	25	81	559	180	1 444	58
23 Jämtlands län	1	61	298	118	750	80
24 Västerbottens län	3	83	415	133	1 045	126
25 Norrbottens län	9	57	238	80	858	88
Storleksgrupper						
26 I T. o. m. 1 000	1	29	57	14	217	41
27 II 1 000— 2 000	3	53	155	69	564	67
28 III 2 000— 5 000	14	256	907	495	3 254	393
29 IV 5 000— 10 000	22	506	1 516	997	5 910	729
30 V 10 000— 20 000	58	504	1 941	1 214	6 952	720
31 VI 20 000— 50 000	146	1 362	4 238	4 234	17 531	2 075
32 VII 50 000—100 000	216	1 353	4 036	4 762	17 372	1 671
33 VIII Över 100 000	423	2 276	6 065	6 457	27 079	2 556
34 Summa år 1952	883	6 339	18 915	18 242	78 879	8 252
35 » » 1951	826	6 132	17 488	27 503	82 612	8 355
36 » » 1950	681	5 888	14 728	30 708	78 577	8 452
37 » » 1949	627	7 558	13 559	33 879	80 034	8 304
38 » » 1948	597	5 912	13 223	51 463	95 869	8 392

[1] Här ingår ej insättarna gottgjorda räntor, varom uppgift lämnas under »insättarnas medel», kol. 11.

The savings banks' business in each county, by size (cont.)

43	44	45	46	47	48	49	50	51	
Egna fonder, 1 000 kr				Övriga skulder, 1 000 kr					
Vid årets början	Vid årets slut	Därav		Tillfällig upplåning	Pensionsfonder	Till sparsamh. främj. avsatta medel, anslag etc.	Å andra räkningar	Summa	
		Grund o. säkerhetsfonder	Reservfonder						
26 150	26 774	—	26 774	532	300	174	2 417	3 423	1
9 613	9 723	—	9 723	1 100	509	39	412	2 060	2
8 980	9 279	2	9 277	405	132	24	55	616	3
11 836	11 993	36	11 957	443	272	53	369	1 137	4
19 813	20 287	784	19 503	1 662	300	51	175	2 188	5
18 741	19 171	312	18 859	603	415	84	221	1 323	6
10 922	11 197	465	10 732	346	203	30	72	651	7
15 228	15 631	562	15 069	691	208	58	165	1 122	8
2 595	2 629	6	2 623	86	—	10	24	120	9
9 906	10 109	182	9 927	847	595	30	135	1 607	10
29 864	30 482	656	29 826	508	1 218	80	363	2 169	11
82 601	84 024	179	83 845	4 908	1 162	314	2 017	8 401	12
13 377	13 622	66	13 556	500	74	75	88	737	13
40 690	41 033	2	41 031	3 409	210	48	429	4 096	14
17 142	17 547	69	17 478	687	119	60	180	1 046	15
15 392	15 801	—	15 801	502	1 341	70	305	2 218	16
9 067	9 257	92	9 165	247	116	27	224	614	17
15 389	15 756	—	15 756	371	1 298	238	192	2 099	18
11 315	11 500	52	11 448	239	253	84	642	1 218	19
10 937	11 175	458	10 717	1 733	197	39	40	2 009	20
12 698	12 835	33	12 802	1 348	1 998	43	178	3 567	21
5 506	5 542	106	5 436	29	399	28	107	563	22
4 499	4 572	5	4 567	36	220	12	23	291	23
3 260	3 366	—	3 366	760	100	30	61	951	24
3 632	3 713	188	3 525	339	164	15	45	563	25
1 893	1 810	115	1 695	126	4	9	21	160	26
4 616	4 239	300	3 939	306	50	13	27	396	27
21 270	19 268	1 371	17 897	1 190	265	67	200	1 722	28
33 198	33 548	1 152	32 396	1 771	1 366	129	358	3 624	29
41 387	37 278	1 118	36 160	1 453	1 576	124	332	3 485	30
106 946	96 105	134	95 971	3 280	2 580	363	1 758	7 981	31
72 618	91 019	65	90 954	3 748	4 105	398	1 490	9 741	32
127 225	133 751	—	133 751	10 457	1 857	613	4 753	17 680	33
409 153	417 018	4 255	412 763	22 331	11 803	1 716	8 939	44 789	34
400 610	409 153	4 080	405 073	18 207	11 562	1 767	8 201	39 737	35
392 778	400 610	3 401	397 209	97 500	11 459	1 868	8 002	118 829	36
383 981	392 271	3 348	388 923	53 217	11 822	1 769	8 024	74 932	37
376 402	384 003	3 362	380 641	48 898	12 201	1 935	7 121	70 155	38

Tab. 1 (forts.). Sparbankernas verksamhet länsvis och efter storlek år 1952

1	52	53	54	55	56	57	58
Län Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1952 i 1 000 kr	Summa förvaltade medel, 1 000 kr	Tillgångar för vilka fondtäckning ej erfordras enligt					
		Kontant i kassan	I riksbanken m. fl.[1], innestående		Svenska statens obligationer m. m.[2]	Obligationer av nedan angivet slag[3]	Andra fullgoda inhemska obligationer
			på högst 4 mån. uppsägn.	bundna på längre tid			
1 Stockholms stad	676 148	2 296	625	3 000	38 785	18 011	6 740
2 Stockholms län	241 824	580	1 899	1 200	8 735	5 433	6 461
3 Uppsala län	235 988	505	2 760	850	15 161	3 216	1 146
4 Södermanlands län	293 618	890	2 190	1 990	16 766	4 719	1 862
5 Östergötlands län	462 691	1 277	8 719	3 929	32 447	4 378	1 898
6 Jönköpings län	493 751	1 481	7 810	6 560	39 259	6 343	1 028
7 Kronobergs län	297 083	796	4 655	3 870	35 134	4 179	2 236
8 Kalmar län	364 174	1 398	6 835	3 380	32 611	3 626	1 963
9 Gotlands län	38 904	353	767	700	2 060	—	—
10 Blekinge län	209 324	619	1 571	1 090	14 265	1 373	1 469
11 Kristianstads län	570 102	1 880	13 523	8 260	38 806	4 067	3 278
12 Malmöhus län	1 547 590	3 598	25 636	12 926	87 381	30 669	25 678
13 Hallands län	304 538	795	4 532	2 490	28 470	4 011	5 874
14 Göteborgs o. Bohus län	799 775	2 172	3 907	4 060	41 238	15 048	7 350
15 Älvsborgs län	414 458	896	2 661	4 380	30 564	4 643	1 589
16 Skaraborgs län	388 632	1 143	7 549	5 630	28 684	9 312	6 516
17 Värmlands län	280 390	664	5 289	3 890	14 810	3 676	7 448
18 Örebro län	359 576	837	5 942	5 460	24 388	4 554	1 476
19 Västmanlands län	254 502	526	3 941	2 180	16 496	2 747	373
20 Kopparbergs län	279 696	1 637	3 224	2 980	24 471	6 774	7 134
21 Gävleborgs län	263 899	758	2 784	2 280	20 869	3 860	4 191
22 Västernorrlands län	113 655	327	1 677	630	5 978	1 451	2 118
23 Jämtlands län	79 345	199	513	200	3 528	1 460	976
24 Västerbottens län	114 965	372	156	1 270	6 949	1 392	834
25 Norrbottens län	79 824	385	1 043	670	6 001	156	80
Storleksgrupper							
26 I T. o. m. 1 000	24 742	292	715	260	863	48	—
27 II 1 000— 2 000	72 046	483	2 075	1 459	4 599	398	717
28 III 2 000— 5 000	390 534	1 655	10 433	5 790	29 246	3 427	1 728
29 IV 5 000— 10 000	719 968	2 981	19 485	11 030	62 398	8 073	7 525
30 V 10 000— 20 000	847 773	2 760	18 862	12 940	63 903	8 520	8 236
31 VI 20 000— 50 000	2 015 281	4 508	38 768	23 679	139 629	26 343	21 988
32 VII 50 000—100 000	1 941 393	4 786	21 309	15 717	130 675	31 357	25 875
33 VIII Över 100 000	3 152 715	8 919	8 561	13 000	182 543	66 932	33 649
34 Summa år 1952	9 164 452	26 384	120 208	83 875	613 856	145 098	99 718
35 » » 1951	8 508 755	25 848	110 119	90 057	581 506	142 528	95 835
36 » » 1950	8 137 992	21 353	49 906	92 490	624 929	144 781	104 786
37 » » 1949	7 697 849	19 882	95 976	92 420	637 800	154 211	115 542
38 » » 1948	7 205 050	19 316	94 017	92 420	674 880	160 224	112 546

[1] Här avses postsparbanken, centralkassa för jordbrukskredit, inländskt bankbolag samt postgiro. — [2] Svenska statens, Sveriges allmänna hypoteksbanks och Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer samt skattkammarväxlar och andra av riksgäldskontoret utfärdade skuldförbindelser. — [3] Andra obligationer, vilka förmyndare äger utan överförmyndares samtycke för omyndigs medel inköpa.

The savings banks' business in each county, by size (cont.)

59	60	61	62	63	64	65	66	67	

25 § sparbankslagen, 1 000 kr

Statsgaranterade lån		Kommunlån (inkl. lån mot kommunal borgen)	Lån mot pant av fullgoda inhemska obligationer	Icke bundna lån mot inteckning i				Summa	
				fast egendom inom					
				60 % av tax.värdet i		50 % av taxeringsvärdet[2]	tomträtt inom 60 % av tax.-värdet[2]		
till jordbruket	övriga			jordbruksfastighet	annan fastig. (utom ind.-fast.)[1]				
—	4 217	106 772	3 454	1 882	205 666	29 302	39 087	459 837	1
461	346	22 080	1 825	9 989	98 526	34 620	3 348	195 503	2
1 647	2 772	13 951	960	14 149	109 063	20 341	—	186 521	3
1 960	222	17 277	4 124	30 228	135 693	28 587	1 462	247 970	4
661	1 045	17 925	8 980	36 560	198 072	48 111	1 258	365 260	5
2 024	1 132	25 498	6 654	41 598	189 319	47 452	5 835	381 993	6
2 953	483	30 492	3 581	28 664	96 889	24 818	25	238 775	7
966	326	13 936	7 250	34 238	123 794	39 913	—	270 236	8
200	63	1 842	480	4 494	13 894	3 230	—	28 083	9
1 202	835	8 377	3 416	18 144	72 235	32 294	—	156 890	10
6 022	912	16 933	6 888	90 619	144 485	50 247	4 981	390 901	11
4 309	7 755	37 825	34 523	138 033	517 837	90 671	100 638	1 117 479	12
2 775	443	14 487	5 470	35 592	90 413	30 913	412	226 677	13
849	963	49 576	5 911	15 537	308 023	35 389	91 072	581 095	14
3 248	675	22 035	9 025	27 491	175 512	39 772	4 323	326 814	15
3 688	566	34 132	6 482	40 292	125 182	19 378	1 415	289 969	16
488	758	19 180	6 956	15 948	121 349	17 699	7 527	225 682	17
1 729	571	41 011	3 388	23 351	139 563	20 521	6 665	279 456	18
1 341	418	9 570	1 663	27 482	126 045	23 427	3 758	219 967	19
784	414	21 143	4 173	11 642	110 076	43 821	1 677	239 950	20
681	561	10 671	3 666	10 671	114 027	35 347	2 755	213 121	21
197	346	7 414	2 146	5 812	43 353	17 791	—	89 240	22
1 507	283	6 818	912	7 873	25 901	7 324	—	57 494	23
2 086	455	14 642	2 227	10 066	47 735	5 147	72	93 403	24
517	137	2 680	1 227	10 239	20 158	12 478	467	56 238	25
22	46	843	185	4 446	1 557	3 783	—	13 060	26
503	56	3 273	914	15 474	4 306	11 660	56	45 973	27
3 674	1 472	13 964	5 546	70 334	46 759	70 379	49	264 456	28
5 445	1 448	31 098	10 848	109 788	145 407	101 326	1 021	517 873	29
5 246	1 072	45 563	15 326	91 973	280 210	81 586	2 385	638 582	30
11 579	4 682	89 921	39 932	186 560	793 501	162 854	18 943	1 562 887	31
10 674	4 337	108 765	31 529	147 002	830 749	142 729	19 963	1 525 467	32
5 152	13 585	272 840	31 101	65 017	1 250 321	184 276	234 360	2 370 256	33
42 295	26 698	566 267	135 381	690 594	3 352 810	758 593	276 777	6 938 554	34
33 655	21 128	520 958	135 994	636 185	2 833 371	605 567	206 632	6 039 383	35
22 925	15 430	537 032	139 189	622 926	2 715 569	549 381	170 764	5 811 461	36
22 542		504 209	144 873	596 780	2 559 680	482 693	120 748	5 547 356	37
9 749		459 664	147 183	571 999	2 332 169	430 563	82 306	5 187 036	38

[1] I stad, köping eller municipalsamhälle. — [2] I fastighet, belägen annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle och å vilken finnes uppförd byggnad, som är avsedd huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler. — [3] Beträffande byggnad, som är avsedd huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler.

Tab. 1 (forts.). Sparbankernas verksamhet länsvis och efter storlek år 1952

1		68	69	70	71	72	73	74	75	76
Län		Tillgångar, för vilka fondtäckning erfordras enligt 25 § spar-								
Storleksgrupper efter insättarbehållning 31/12 1952 i 1 000 kr		I annan sparbank innestående	Andra obligationer än de i kol. 56–58 upptagna	Aktier och andelar	Bundna lån mot inteckning i			Icke bundna lån, ej redovisade i kol. 63–66, mot inteckning i		
					jordbruksfastighet	annan fastighet	tomträtt	jordbruksfastighet	annan fastighet	tomträtt
1	Stockholms stad	596	217	704	27	109 015	3 662	829	40 305	17 434
2	Stockholms län	37	3	320	112	14 489	—	234	9 811	294
3	Uppsala län	37	—	397	169	6 312	—	1 489	16 259	—
4	Södermanlands län	132	500	521	331	7 677	—	1 077	11 066	557
5	Östergötlands län	955	2	392	1 668	10 628	—	1 305	19 863	—
6	Jönköpings län	724	—	753	159	4 863	—	1 238	21 677	1 688
7	Kronobergs län	574	63	297	457	2 873	—	870	10 891	115
8	Kalmar län	980	9	529	109	5 314	—	1 854	13 012	—
9	Gotlands län	59	—	41	—	483	—	678	1 124	—
10	Blekinge län	149	184	261	—	781	—	869	13 129	—
11	Kristianstads län	417	61	556	144	7 712	—	6 881	29 487	220
12	Malmöhus län	790	356	1 889	2 117	88 763	1 518	9 363	82 660	26 409
13	Hallands län	278	99	429	576	5 611	—	3 845	19 154	602
14	Göteborgs o. Bohus län	66	12	1 002	—	102 288	—	7[illegible]6	49 340	19 784
15	Älvsborgs län	110	136	281	243	6 383	—	1 076	23 130	1 702
16	Skaraborgs län	100	70	386	771	5 272	—	2 931	31 370	—
17	Värmlands län	62	184	421	279	3 934	—	757	24 658	2 831
18	Örebro län	33	16	309	366	16 682	—	1 208	27 416	2 935
19	Västmanlands län	62	—	324	—	1 693	—	218	9 252	424
20	Kopparbergs län	71	127	366	—	5 625	—	228	14 872	202
21	Gävleborgs län	84	111	209	—	3 738	—	417	19 021	956
22	Västernorrlands län	105	0	134	—	610	—	182	9 821	—
23	Jämtlands län	—	0	70	—	1 804	—	86	5 487	—
24	Västerbottens län	25	—	155	—	85	—	508	9 874	1
25	Norrbottens län	12	0	68	—	366	—	64	3 168	9
	Storleksgrupper									
26	I T. o. m. 1 000	544	—	26	—	—	—	451	1 254	—
27	II 1 000— 2 000	740	43	74	—	—	—	1 151	2 954	—
28	III 2 000— 5 000	872	44	430	—	—	—	4 469	17 557	115
29	IV 5 000— 10 000	1 526	83	847	25	384	—	5 787	32 681	56
30	V 10 000— 20 000	354	406	918	1 584	5 684	—	4 796	40 238	256
31	VI 20 000— 50 000	889	788	2 241	1 965	40 026	100	9 939	98 620	2 150
32	VII 50 000—100 000	457	490	2 215	2 679	59 017	1 418	8 384	121 390	4 142
33	VIII Över 100 000	1 076	296	4 063	1 275	307 890	3 662	3 966	201 153	69 444
34	Summa år 1952	6 458	2 150	10 814	7 528	413 001	5 180	38 943	515 847	76 163
35	» » 1951	4 875	1 884	10 843	7 660	443 510	4 958	59 932	699 298	65 619
36	» » 1950	3 674	2 523	10 855	7 720	449 194	5 044	53 774	584 755	62 419
37	» » 1949	4 020	2 929	10 845	7 857	440 443	4 722	45 091	508 187	57 428
38	» » 1948	4 002	3 137	11 019	7 974	451 111	4 245	43 561	449 327	34 254

The savings banks' business in each county, by size (cont.)

77	78	79	80	81	82	83	84	85	
bankslagen, 1000 kr									
Lån mot inteckning jämte borgen	Lån mot borgen	Lån mot pant av aktier eller förlagsbevis	Lån mot annat hypotek[1]	Fordr. å utgifts- och tillfälliga räkningar	Upplupna men ej inbetalda räntor	Fastigheter	Andra tillgångar	Summa	
9 131	11 237	4 382	2 204	475	5 422	10 222	449	216 311	1
6 294	5 133	1 074	3 129	64	2 247	3 033	47	46 321	2
7 844	12 589	302	715	34	1 974	1 279	67	49 467	3
9 755	7 768	451	870	41	2 033	2 750	119	45 648	4
18 844	32 727	1 440	1 943	79	3 490	3 838	257	97 431	5
36 000	34 867	327	1 133	109	4 121	4 018	81	111 758	6
10 380	26 285	407	641	51	3 253	1 124	27	58 308	7
28 627	33 929	607	2 129	68	3 622	2 915	234	93 938	8
1 519	5 755	357	96	10	535	162	2	10 821	9
10 912	20 831	239	728	36	2 247	2 008	60	52 434	10
50 538	67 247	1 479	2 094	175	6 940	4 992	258	179 201	11
71 631	91 392	8 120	12 576	526	19 014	12 585	402	430 111	12
21 377	21 192	405	710	19	2 122	1 402	40	77 861	13
9 928	25 187	491	791	53	6 478	2 296	228	218 680	14
23 261	22 880	1 189	1 058	61	3 384	2 290	460	87 644	15
19 980	28 879	1 410	613	17	3 280	3 483	101	98 663	16
4 401	11 153	315	1 842	105	1 603	2 133	30	54 708	17
7 060	14 223	200	1 580	67	4 484	3 439	102	80 120	18
8 918	8 360	113	489	67	2 196	2 325	94	34 535	19
4 727	9 765	300	669	47	1 563	1 086	98	39 746	20
10 302	9 414	1 552	845	62	2 147	1 593	327	50 778	21
4 951	5 325	245	529	21	1 386	1 052	54	24 415	22
9 165	3 753	351	203	4	836	89	3	21 851	23
3 706	4 606	65	227	26	1 294	973	17	21 562	24
7 283	10 085	7	183	37	1 236	995	73	23 586	25
1 594	7 274	86	29	11	352	56	5	11 682	26
5 990	13 309	55	200	29	962	501	65	26 073	27
29 734	63 353	465	1 027	111	4 607	3 146	148	126 078	28
51 385	94 049	982	1 885	172	8 190	3 823	220	202 095	29
51 516	82 352	1 108	3 049	186	8 441	7 980	323	209 191	30
119 469	119 014	7 389	9 571	476	21 307	17 300	1 150	452 394	31
86 335	83 213	5 913	7 862	190	17 593	13 846	782	415 926	32
50 511	62 018	9 830	14 374	1 079	25 455	25 430	937	782 459	33
396 534	524 582	25 828	37 997	2 254	86 907	72 082	3 630	2 225 898	34
422 464	532 364	24 384	39 819	2 439	81 792	65 367	2 164	2 469 372	35
411 142	532 661	24 679	43 966	2 617	69 716	60 178	1 614	2 326 531	36
372 385	510 618	23 787	38 340	2 059	64 265	56 564	953	2 150 493	37
347 379	484 376	21 757	38 744	2 242	59 817	54 148	921	2 018 014	38

[1] Såsom »annat hypotek» räknas obligationer, för vilkas innehav fondtäckning erfordras (jfr kol. 69), fordringsbevis hos bank, livbrev, m. m.

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS ORGANISATION OCH VERKSAMHET

V. UTREDNINGSINSTITUTET. 1: BASURVALET

Av byrådirektören TORE DALENIUS

Ehuru denna artikel inordnats i den serie, som redovisar de olika grenarna av statistiska centralbyråns verksamhet, har den en annan karaktär än de övriga. Orsaken är inte bara att det gäller en ny verksamhetsgren utan lika mycket att denna helt bygger på stickprovsteori. Ingen historik finnes men en utförlig beskrivning på hur centralbyrån lagt upp riktlinjerna för institutets verksamhet.

I Statistisk tidskrift 1952: 4 redogjorde överdirektören Karin Kock för tillkomsten av statistiska centralbyråns utredningsinstitut.

Institutets arbete kommer till kanske största delen att bestå i att verkställa statistiska undersökningar i egen regi för olika statliga verks och kommittéers räkning. Grunden för detta arbete utgöres av ett basurval, en engångsuppsättning av intervjuområden, med en kader av lokalombud.

I artikeln lämnas en redogörelse för den problematik, som är förknippad med användningen och konstruktionen av detta basurval. I en följande artikel skall redovisning givas för rekryteringen och utbildningen av lokalombuden.

Red.

I. Tillkomsten

Inledning. Vid planeringen av en statistisk undersökning träffar statistikern först ett val mellan en totalundersökning och en stickprovsundersökning. Han väljer därvid det förfarande som ger den erforderliga noggrannheten i resultaten till lägsta möjliga kostnad. I regel kan detta val göras utan tidsödande beräkningar.

Om valet blir en stickprovsundersökning, leder en fortsatt tillämpning av det i föregående stycke nämnda kriteriet till att statistikern träffar ett val mellan två olika stickprovssystem:

1. ett system, som i renodlad form kan beskrivas som enstegsurval med användning av populationens elementära enheter[1] som urvalsenheter; och

2. ett system, som karakteriseras av att grupper av elementära enheter används som urvalsenheter (»cluster sampling»).

Det finns icke någon explicit utformad teori, som kan läggas till grund för valet mellan dessa två system. Det är emellertid möjligt att träffa detta val på basis av en jämförelse av kostnaden att vid en undersökning uppnå en viss noggrannhetsgrad, varvid jämförelsen givetvis måste avse optimala utföranden av respektive system.

Ett exempel på en typ av undersökningar, där system 1 i regel är att föredraga, är undersökningar på grundval av (lätt tillgängliga) register, hålkortskartotek etc. Ett exempel på en typ av undersökningar, där system 2 däremot i regel är att föredraga, är riksomfattande intervjuundersökningar (och överhuvud un-

[1] *Den elementära enheten* är det slags enhet, som är bärare av den egenskap, som studeras vid en undersökning.

dersökningar, där en stor del av kostnaderna avser fältarbete och dessa kostnader kraftigt påverkas av den geografiska spridning, som fältarbetet får).

En riksomfattande intervjuundersökning baseras så gott som alltid på två- eller flerstegsurval; som primära urvalsenheter användes något slags administrativa enheter. Därigenom ernås en betydande geografisk koncentration av fältarbetet i jämförelse med vad fallet skulle bli vid användning av system 1.

Urvalsplanen för en intervjuundersökning måste göras avhängig av den organisationsform, som väljes för undersökningen. De organisationsformer, som kommer i fråga, är följande två:

a) det för fältarbetets genomförande erforderliga antalet intervjuare rekryteras lokalt inom var och en av de uttagna primära urvalsenheterna. Varje intervjuare arbetar endast inom den primära urvalsenhet, där han är bosatt.

b) en intervjuarkår rekryteras centralt och sändes ut till de uttagna primära urvalsenheterna.

(Det är också möjligt att kombinera dessa två organisationsformer genom att låta en intervjuare arbeta dels i den urvalsenhet, där han bor, dels i en eller flera närbelägna urvalsenheter.)

Inom den administrativa ram, som ges av a respektive b, är det givetvis möjligt att tillämpa alla de förfaranden, t. ex. användningen av speciella urvalssannolikheter, stratifierat urval etc., som är ägnade att reducera kostnaden för att ernå en viss noggrannhet i resultaten. Det sätt varpå denna noggrannhet beror av urvalsplanens detaljer beskrives medelst en variansfunktion. Om uppgiften är att estimera en viss total X, skriver vi denna variansfunktion σ_x^2, där x symboliserar estimatorn.

Analogt kan vi medelst en kostnadsfunktion $C(x)$ beskriva, hur kostnaden för undersökningen beror av urvalsplanens detaljer. Kostnadsfunktionens utseende måste bestämmas empiriskt. Det är i princip möjligt att skriva en relativt generell funktion $C(x)$, som med relevanta parameter-värden kan användas vid såväl organisationsform a som b. Exempelvis är

$$C(x) = C_0 + C_1 \sqrt{m} + C_2 m + C_3 m\bar{n} + C_4 m \sqrt{\bar{n}}$$

en sådan relativt generell kostnadsfunktion för ett tvåstegsurval; här är C_0 en fast kostnad, m antalet primära urvalsenheter i urvalet och $\bar{n}$ medelantalet sekundära urvalsenheter i var och en av de m primära enheterna.

Om vi föreskriver, att vi skall estimera X med en noggrannhet, som anges av att $\sigma_x^2 = \sigma_{0x}^2$, konstruerar vi för var och en av organisationsformerna a och b funktionen

$$F = C(x) + \lambda \left[\sigma_x^2 - \sigma_{0x}^2\right]$$

och beräknar minimum av F; vi väljer därefter den organisationsform, som har lägsta minimum (= minsta kostnaden).

De komponenter, C_0, $C_1 \sqrt{m}$ etc., som konstituerar $C(x)$, är vanligen av mycket olika relativ betydelse vid organisationsform a respektive b. Den fasta kostnaden C_0, som bl. a. innehåller kostnader för konstruktionen av urvalet och för rekrytering och utbildning av intervjuare, är sålunda i många fall betydligt större vid a än b; detta kan i så fall vara tillräcklig grund varför organisationsform b är överlägsen a vid en engångsundersökning.

Situationen blir i grunden en annan, om de fasta kostnaderna vid organisationsform a kan slås ut på flera undersökningar: då blir C_0 liten för varje enskild undersökning och organisationsform

a eventuellt överlägsen b. Det är på denna punkt basurvalsidén kommer in i bilden.

Basurvalsidén innebär, att en och samma uppsättning av primära urvalsenheter användes vid flera undersökningar. Därigenom blir det bl. a. möjligt att slå ut kostnadsposten C_0 på flera undersökningar.

Basurvalsidén lämpar sig — har det visat sig — särskilt väl för en statlig organisation för intervjuundersökningar, som tjänstgör som service-organ åt hela den statliga statistikproduktionen och vidare för kommersiella organisationer för marknadsundersökningar.

Innan statistiska centralbyrån beslöt att till grund för verksamheten vid utredningsinstitutet lägga ett basurval, hade ett inom centralbyrån tillsatt arbetsutskott, som förberett institutets tillkomst,[1] gjort en enkät bland de statistikproducerande statliga verken rörande behovet av en statlig organisation för bl. a. intervjuundersökningar. Arbetsutskottet lät vidare utreda frågan om användbarheten av ett basurval som grundval för undersökningsverksamheten vid en sådan organisation; i samband därmed prövades de i svaren på enkäten redovisade behoven. Resultaten av denna utredning, som tidigare publicerats i en stencilerad rapport, återges här i korthet, varvid huvudvikten lägges vid de stickprovsteoretiska synpunkterna (1).

I punkterna 1—5 beskrives olika användningar av ett basurval, medan punkterna 6 och 7 belyser dess begränsning.

1. De primära urvalsenheter, som ingår i ett basurval, har uttagits med kända sannolikheter. I princip kan urvalet därför användas för undersökningar av vilka som helst variabler (X, Y, Z etc.). Uppenbarligen är basurvalet olika effektivt för undersökningar av olika variabler och för estimation av olika parametrar.

Ett slags test på användbarheten av ett färdigt urval kan fås, om för ett stort antal variabler estimat av typen

$$X^* = \sum_i \frac{x_i}{p_i}$$

beräknas och jämföres med det sanna värdet X; här är x_i totalvärdet av en viss variabel (t. ex. totala antalet skattekronor eller totala antalet yrkesverksamma över 15 år etc.) i den i:te primära urvalsenheten i basurvalet, och p_i är den sannolikhet, varmed denna enhet uttagits. Estimatet X^* kan nu jämföras med X. Om kvoten X/X^* är 1 eller nära 1, är situationen tillfredsställande; då det icke är möjligt att objektivt ange hur stor avvikelse, som skall tolereras, är detta slags test dock icke helt tillfredsställande.[2]

Generellt kan man säga, att *ett basurval är användbart för statistiska undersökningar av företeelser med betydande frekvens och stor geografisk spridning; detta gäller såväl undersökningar i syfte att estimera sådana parametrar som totaler och medeltal som — och framför allt — undersökningar i syfte att estimera förändringar i sådana parametrar.* Detta är ofta fallet vid undersökningar, där den elementära enheten utgöres av individer, familjer, hushåll, lägenheter, fastigheter, jordbruk m. m.

För vissa typer av undersökningar, för vilka enligt ovanstående ett basurval skulle vara användbart, gäller dock, att

[1] Detta arbetsutskott bestod av: professor G. Enequist, Uppsala, professor C.-E. Quensel, Lund, byråchef E. von Hofsten, socialstyrelsen, byråchef I. Uhnbom, förste aktuarie F. Lublin, och författaren, alla i statistiska centralbyrån.

[2] Ett tillfredsställande test kan baseras på variansberäkningar; dessa är dock vanligen mycket tidsödande.

basurvalet ensamt icke är tillräckligt, men kan utnyttjas på ett betydelsefullt sätt. Detta kan generellt sägas gälla undersökningar av variabler med en markant sned fördelning (omsättningen i detaljhandeln är exempel på en variabel med markant sned fördelning: ett litet antal stora företag svarar för en betydande del av den totala omsättningen).

Då det gäller att beräkna exempelvis den totala detaljhandelsomsättningen, innebär sålunda ett förfarande av följande slag oftast en mycket god approximation till en optimal användning av givna resurser: populationen av företag delas i tre strata: stora, medelstora och små företag (i fråga om omsättningen). Alla stora företag inkluderas i urvalet oberoende av geografisk belägenhet. Urvalet av medelstora och små företag begränsas till basurvalet. Sålunda uttas i varje uttagen primär urvalsenhet alla lokalt stora företag (som ej redan uttagits bland de stora) och ett urval av de resterande, små företagen. — Denna teknik är användbar så snart undersökningen gäller att beräkna totalen av en variabel med sned fördelning; ju snedare fördelningen är, desto bättre är i regel förfarandet.

Som illustration till ovanstående skall här i korthet redogöras för hur basurvalsidén tillämpas i Förenta staterna, Kanada och Indien.

U.S. Bureau of the Census konstruerade 1943 ett basurval omfattande 68 primära urvalsenheter; en primär urvalsenhet utgjordes i detta urval av minst ett »county», i vissa fall av en kombination av flera counties. Detta basurval ersattes 1953 av ett nytt, omfattande 230 primära urvalsenheter.

1943 års basurval konstruerades primärt för att vara en grundval för »labor force sample surveys» men därvid tillsågs, att »it should be serviceable, also, as a general purpose sample» (2). Förutom för »labor force sample surveys» (och vissa specialundersökningar av arbetskraftsförhållandena, t. ex. undersökningar rörande yrkesrörligheten) har urvalet använts vid bl. a. följande undersökningar, av vilka vissa görs en eller flera gånger om året:

demografiska undersökningar;
undersökningar rörande utbredningen av vissa folksjukdomar (t. ex. ledgångsreumatism);
undersökningar rörande förekomsten av vissa lyten;
undersökningar avsedda att komplettera den reguljära inkomststatistiken;
bostadsstatistiska undersökningar; och
undersökningar rörande omsättningen i detaljhandeln.

I Kanada var det liksom i Förenta staterna behovet av arbetskraftsundersökningar, som ledde fram till skapandet av en särskild statlig organisation för intervjuundersökningar. Inom Dominion Bureau of Statistics organiserades sålunda 1945 en »Sampling Unit» som för sina undersökningar använder ett basurval av i princip samma utförande som motsvarande amerikanska (3).

Detta basurval användes varje kvartal för arbetskraftsundersökningar. Dessutom har basurvalet framgångsrikt utnyttjats för bl. a.:

specialundersökningar rörande veteranernas återinträde på arbetsmarknaden;
demografiska undersökningar (exempelvis för undersökningar rörande familjesammansättning och interprovinsiell flyttning);
konsumtionsundersökningar;
undersökningar rörande befolkningens hälsotillstånd (exempelvis rörande förekomsten av reumatism samt rö-

rande förlorad arbetstid till följd av sjukdom);

bostadsstatistiska undersökningar;

byggnadsstatistiska undersökningar inklusive undersökningar rörande nybyggnadsverksamheten.

I Indien har the Indian Statistical Institute under ledning av professor P. C. Mahalanobis skapat ett basurval, som 1952 kom till användning vid den första av en planerad serie undersökningar, avsedda att belysa framför allt befolkningens ekonomiska förhållanden. Projektet benämnes av Mahalanobis, som beskrivit det i United Nations Economic and Social Council, E/CN.3/Sub. 1/L.7, »The Indian National Sample Survey». Av denna redovisning framgår, att man avser att skapa en i ordets egentliga bemärkelse allsidigt användbar organisation; bland de variabler, som sålunda skall studeras, kan nämnas: sysselsättning, inkomst, konsumtionsvanor, produktionskostnader vid företag av olika slag, avkastning och produktion av olika slags grödor, priser m. m.

Det tidigare nämnda arbetsutskottets behovsinventering visade, att många undersökningar, av vilka det förelåge behov, gällde det slags populationer, som i Förenta staterna, Kanada etc. med framgång studerats med användning av ett basurval. De kunde dessutom i flertalet fall bedömas icke ställa sådana speciella krav på intervjuarna, att organisationsform *b* vore en nödvändighet.

2. Vid varje statistisk undersökning måste man ha tillgång till en förteckning över den aktuella populationens urvalsenheter, en ram (i princip en förteckning för varje steg i urvalsplanen). Om ett basurval ur stickprovsteoretisk synpunkt är användbart vid en statistisk undersökning, kan det också användas för att *skapa den erforderliga ramen av andrastegsenheter* etc. I själva verket representerar nästan alla av den amerikanska censusbyråns användningar av det ovan nämnda basurvalet tillämpningar av denna idé (exempelvis föregås arbetskraftsundersökningarna av listning av bostadsenheter; situationen är analog i fråga om t. ex. byråns »Business Sample Surveys»).

Några av de vid den ovan nämnda inventeringen redovisade behoven avsåg populationer, för vilka användbara ramar f. n. saknas men med fördel skulle kunna skapas med utnyttjande av ett basurval (t. ex. ett register över butiker i detaljhandeln).

3. En härmed analog användning av ett basurval är *kontroll av fullständigheten hos tillämnade totalundersökningar*. Ingen totalräkning är i egentlig mening total; det bör därför alltid vara angeläget att studera omfattningen och arten av föreliggande brister. Ett exempel på en sådan kontrollundersökning är den amerikanska »Post-Enumeration Survey», som censusbyrån utförde 1947 som kontroll av årets Census of Manufactures.

4. Vid 1950 års folkräkning i Förenta staterna gjordes en intervjuundersökning med ett urval av befolkningen för *värdering av kvaliteten hos folkräkningsdata;* därvid användes det basurval, som tidigare omtalats.

5. I bl. a. Kanada har man utnyttjat ett basurval för att *lösa bortfallsproblemet.* Ett urval av bortfallsobjekt har undersökts och resultaten från denna del av undersökningen och »medverkande-delen» har därefter vägts samman.[1] Urvalet av bortfallsobjekt har därvid begränsats till objekt inom basurvalets primära urvalsenheter. — I den amerikanska »Business

[1] För en detaljerad redovisning av denna teknik, som utvecklats av Hansen och Hurwitz vid U.S. Bureau of the Census, hänvisas till (4).

Sample Survey» insamlas data från de stora företagen per post men från övriga företag, vilka som ovan redovisats uttagits inom basurvalets primära urvalsenheter, medelst intervjuare; i princip kan denna uppläggning betraktas som ett sätt att angripa just bortfallsproblemet.

Det existerar ett allvarligt bortfallsproblem i svensk statistikproduktion. I många fall kan detta problem, som i olika sammanhang framhållits, lösas med hjälp av ett basurval.

*

Ovannämnda redovisning av användbarheten av ett basurval måste givetvis kompletteras med en redovisning av (de viktigaste typerna av) undersökningar, som icke lämpligen kan vare sig helt eller delvis grundas på ett basurval.

6. Ett basurval är sålunda i sig självt icke tillräckligt för undersökningar, vilkas resultat skall redovisas med användning av en långtgående geografisk uppdelning av undersökningsmaterialet. Ett basurval är exempelvis otillräckligt för en arealinventering av det slag, som utförts i Sverige sedan 1950; dessa arealinventeringar har planerats så, att resultat av användbar precision erhölls för vart och ett av landets naturliga jordbruksområden (inalles 60 sådana).

7. Ett basurval är icke heller tillräckligt för undersökning av populationer som till övervägande del är koncentrerade till en viss del av Sverige, dock med undantag för undersökningar av sådana populationer, som är koncentrerade till vissa storstäder. Ett exempel på en sådan population, som icke lämpligen låter sig studeras med den planerade organisationen, är »företag inom pappersmasseindustrin».[1]

[1] Ovanstående redovisning i punkterna 6 och 7 avser endast den rent stickprovstekniska begränsningen hos statistiska centralbyråns organisation för intervjuundersökningar. En fullständig redovisning måste också inkludera den fältarbetstekniska begränsningen, som i praktiken är oundviklig med en organisation av typ a.

Sammanfattningsvis bedömde arbetsutskottet, att för en statlig organisation för bl. a. intervjuundersökningar organisationsform a, d. v. s. den som utnyttjade ett basurval, vore den mest tillfredsställande, och rekommenderade därför organisationsform a för statistiska centralbyråns utredningsinstitut.

II. Stickprovsteorins roll

Inledning. I den följande framställningen visas först hur *teorin* för tvåstegsurval kan utnyttjas till ledning för konstruktionen av ett basurval. I nästa avdelning lämnas en redogörelse för hur centralbyråns basurval konstruerats och hur det kan och bör utnyttjas.

Det för planeringen av en engångsundersökning (»special purpose survey») karakteristiska är att alla de parametrar som skall estimeras, är specificerade; ytterligare är den erforderliga noggrannhetsgraden åtminstone approximativt känd och en given budget tillgänglig. I princip kan därför den för planeringen av urvalet ansvarige statistikern konstruera en urvalsplan, som är optimal, t. ex. på så sätt, att den ger ett maximum av information per investerad krona.

Vid planeringen av ett basurval kan statistikern visserligen precisera vissa parametrar, som rimligen kommer att estimeras vid framtida undersökningar (jämför situationen vid planeringen av det amerikanska basurvalet) och han kan dessutom sannolikt också precisera vissa variabler, som torde komma att studeras. Men hela tiden måste statistikern hålla

i minnet, att planeringen av basurvalet måste ske så att detta blir i verklig mening mångsidigt användbart, blir ett »general purpose sample».

Sedan basurvalet en gång konstruerats, har statistikern begränsade möjligheter att för en speciell undersökning utnyttja de optimaliseringsprinciper, som redovisas i stickprovsteorin; de möjligheter, som står till buds, gäller i första hand urvalet inom de uttagna primära urvalsenheterna och valet av estimationsförfarande. Icke desto mindre kan stickprovsteorin, trots att den således är en teori för val av förfaranden för estimation av *en* viss parameter, läggas till grund för konstruktionen av ett basurval.

Teorin. Framställningen anknytes till problemet att estimera en total X medelst tvåstegsurval.[1] Populationen räknar M stycken primära urvalsenheter, pue, som vi antar är olika stora. Den i:te av de M pue räknar sålunda N_i sekundära urvalsenheter; för enkelhetens skull antar vi vidare, att dessa också är elementära enheter. Totalen X kan skrivas:

$$X = \sum_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{N_i} X_{ij} = \sum_{i=1}^{M} X_i$$

Vi uttar n stycken elementära enheter medelst ett tvåstegsurval så utformat, att produkten av den i första steget använda urvalsfraktionen f_1 och dito i andra steget f_2 är konstant, d. v. s.:

$$f_1 \cdot f_2 = f$$

Urvalets storlek blir i detta schema en *slumpvariabel.* Om vi, för att skilja mellan elementära enheter i populationen och i urvalet, skriver x_{ij} för de senare, är:

$$\sum_{i=1}^{m} \sum_{j=1}^{n_i} x_{ij}$$

[1] För en utförlig redovisning hänvisas till (5), särskilt kap. 9.

en med totalen X analog storhet. Som estimator av X kan vi nu använda:

$$x = \frac{1}{f} \sum_{i=1}^{m} \sum_{j=1}^{n_i} x_{ij} = \frac{1}{f} \sum_{i,\,j}^{n} x_{ij}$$

vilken estimator är förväntningsrätt, d. v. s. $\mathcal{E}(x) = X$.

För den relativa variansen $V_x^2 = \sigma_x^2/X^2$ gäller approximativt följande uttryck:

$$V_x^2 = V_{\bar{x}}^2 + V_n^2 + 2\, \varrho_{\bar{x}n}\, V_{\bar{x}}\, V_n$$

där

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i,\,j}^{m} x_{ij}$$

och $\varrho_{\bar{x}n}$ är korrelationen mellan $\bar{x}$ och n.

Som synes kan V_x^2 skrivas som summan av tre komponenter:

Den första komponenten $V_{\bar{x}}^2$ är relativa variansen för estimatorn $\bar{x}$ av medeltalet $\overline{X} = \frac{1}{N} X$. Denna komponent består i sin tur av två delkomponenter, en som hänför sig till variation *mellan* pue och en som hänför sig till variation *inom* pue.

Den andra komponenten V_n^2 är ett bidrag till V_x^2 från variationen i storleken N_i på de olika pue utöver vad som redan ingår i $V_{\bar{x}}^2$.

Den tredje komponenten $2\, \varrho_{\bar{x}n}\, V_{\bar{x}}\, V_n$, slutligen är dubbla produkten av $V_{\bar{x}}$, V_n och korrelationskoefficienten $\varrho_{\bar{x}n}$. Ofta är $\varrho_{\bar{x}n}$ mycket nära noll, och då gäller:

$$V_x^2 = V_{\bar{x}}^2 + V_n^2$$

vilken formel tas till utgångspunkt för den fortsatta diskussionen.

Formeln för V_x^2 visar, att variation i storleken N_i på pue (för det valda urvalsförfarandet) ger ett bidrag till V_x^2; detta kommer direkt till synes i kompo-

nenten V_u^2 och indirekt i $V_{\bar{x}}^2$.[1] Erfarenheten ger vid handen, att V_u^2 ofta är förhållandevis stor.

Problemet vid konstruktionen av ett basurval kan nu formuleras på följande sätt: det gäller att konstruera basurvalet på sådant sätt, att de faktorer, som producerar en stor variabilitet hos en estimator, får minsta möjliga spelrum. Vid en engångsundersökning avsedd att utföras medelst tvåstegsurval är det i första hand i nedanstående operationer, som denna målsättning kan realiseras:

a) konstruktionen av pue; man kan visa, att dessa bör göras så internt heterogena som möjligt, då urvalet skall omfatta ett litet antal pue.

b) stratifieringen av pue; strata bör göras så internt homogena som ske kan; med iakttagande härav bör de om möjligt göras lika stora; i princip gäller, att ju fler strata, som konstrueras, desto effektivare är — ceteris paribus — urvalsförfarandet.

En oftast god tumregel är att eftersträva ungefär samma homogenitetsgrad i alla strata; ett fåtal heterogena strata ger många gånger ett bidrag till variansen, som är långt större än den samlade variansen från många någorlunda homogena strata.

c) fixeringen av sannolikheterna P_{hi} för urval av den i:te pue i det h:te stratum; i princip kan P_{hi} ges ett optimalt värde; i regel är detta sådant, att P_{hi}-värdena är inbördes olika. Val av P_{hi}-värden proportionella mot något mått på storleken på pue är ett särskilt effektivt medel att reducera komponenten V_u^2.

d) urvalet av pue; det (i regel) effektivaste är att uttaga $m_h = 1$ pue per stratum (jfr punkt b ovan).

[1] Däremot är variationen i N_i av mindre betydelse vid estimation av medeltal (procenttal) och kvoter.

e) fixeringen av sannolikheterna P_{hij} för urval av den j:te sekundära urvalsenheten i den i:te pue i det h:te stratum; även här gäller, att det ges ett optimalt värde.

f) valet av estimationsförfarande; vanligen har statistikern möjlighet att träffa ett val mellan olika estimatorer, av vilka vissa har mindre varians än andra; vanligen är de räknetekniskt minst komplicerade icke de som har den minsta variansen.

Konstruktionen av ett basurval är avslutad i och med att ett antal pue uttagits. Vid konstruktionen av pue, stratifieringen etc. måste dock som strax skall förklaras hänsyn tas till hur de två sist uppräknade operationerna kan komma att verkställas vid användningen av basurvalet.

I själva verket måste — framför allt vid konstruktionen av ett basurval men också vid konstruktionen av ett urval för en engångsundersökning — de olika arbetsoperationerna genomföras som av varandra beroende operationer i ett enhetligt urvalssystem. Innebörden härav kan enklast redovisas i samband med en diskussion om hur information (kunskap om pue i olika avseenden) kan utnyttjas vid urvalsplaneringen.

Information kan i princip användas vid vilken som helst av operationerna a)—f) i avsikt att öka precisionen hos resultaten av en viss undersökning. Man kan emellertid visa att ett visst slag av information har olika effekt vid olika operationer. På grund av den korrelation, som i regel existerar mellan olika slags information, är det vidare så, att »den avtagande avkastningens lag» gör sig gällande: användningen av information Y eller Z i ett visst led (t. ex. vid stratifieringen) är starkt verksam, men användningen av både Y och Z icke märk-

bart verksammare än endera ensam. — Om tillgänglig information skall kunna användas framgångsrikt, måste en på urvalsteorin baserad plan läggas till grund härför. Den vid konstruktionen av centralbyråns basurval använda planen karakteriseras av att *kvantitativ information (från t. ex. folkräkningarna) i viss utsträckning reserverats för valet av estimationsförfarande*, medan kvalitativ information i hög grad utnyttjats för konstruktionen av pue och för stratifieringen. För det sätt, varpå denna plan utförts, redogöres i det följande i samband med redogörelsen för genomförandet av vart och ett av de ovan nämnda leden a)—f).

Vid konstruktionen av ett basurval måste vidare — i motsats till vad fallet är vid konstruktionen av ett engångsurval — så långt möjligt tillses, att *urvalet blir tidlöst.* Detta kan ernås ge om att — i första hand vid konstruktion av pue och vid stratifieringen — utnyttja information, som icke alls eller endast långsamt ändras under loppet av säg 10 år (ett exempel på sådan information är geografiskt läge), och utnyttja den kvantitativa information, som snabbast förändrar sig, vid estimationsförfarandet.

III. Konstruktionen

1. *Villkor.*

Statistiska centralbyråns basurval har konstruerats med iakttagande av följande villkor:

Det skall vara användbart för riksomfattande undersökningar, som företas i syfte att ge rikssiffror.

Det skall också möjliggöra separat redovisning av resultaten från sådana undersökningar för städer och landsbygd.

Pue måste konstrueras så att tillgängliga befolkningsregister enkelt låter sig utnyttjas.

Varje pue måste vara geografiskt sammanhängande.

Gränsen mellan två pue får icke i något fall gå genom en församling.

De fyra universitetsstäderna skall ingå i basurvalet.

Totala antalet pue i basurvalet skall vara relativt litet; målsättningen formulerades: »högst 75». Av det anslag om 100 000 kr, som statistiska centralbyrån erhöll för skapandet av utredningsinstitutet, beräknades c:a 55 000 kr förbrukas för rekrytering och utbildning av en ombudskår. Med 2 ombud i flertalet pue och flera i de största beräknades medlen räcka för högst 75 pue.

Basurvalet måste göras sådant, att det kan läggas till grund för undersökningar baserade på sannolikhetsurval; ytterligare kräves, att detta måste kunna ske på ett enkelt (och därför praktiskt genomförbart) sätt. I princip har eftersträvats att möjliggöra ett realiserande i svensk statistikproduktion av följande av U.S. Bureau of the Census tillämpade kriterier för användningen av stickprovsmetodik; enligt dess kriterier (6) skall endast ifrågakomma att använda:

a) »Methods for which, if the procedures specified are followed out and if reasonably large samples are used, it is possible to measure the precision of estimates made from the sample; that is, methods for which, in addition to making estimates of certain population characteristics from the sample, one can also derive from the sample approximate measures of the precision of those estimates that indicate the maximum error that may be reasonably expected in the results.

b) It isn't sufficient to say that *if the procedures specified are followed* then the reliability of the results can be evaluated. The methods must have a second characteristic, that is, the methods and proce-

dures specified must be sufficiently simple and straight-forward that they can be carried out substantially as specified, so that the sampling theory and the sampling practice are in fact the same. When the methods actually followed are precisely or substantially those specified in the theory, then the available sampling theory not only provides the measure of precision but in addition it guides in important aspects of efficient sample design.

c) From among the various methods that meet the above two specifications, that method is chosen which produces the maximum information per dollar expended. Available sampling theory provides powerful tools for selection of relatively efficient methods from among the various alternative methods that might be used.»

2. *Resurser.*

De viktigaste resurser, som stod till förfogande vid planeringen och konstruktionen av basurvalet, var följande:

A. 1945 års folkräkning (Folkräkningen den 31 december 1945, del V). Följande data för varje församling kom till användning:

a. hela folkmängden,
b. antalet män och kvinnor totalt och i var och en av åldersgrupperna 0—15, 15—65, 65—ω år,
c. hela befolkningens fördelning på $6 + 1 = 7$ näringsgrenar,
d. den förvärvsarbetande befolkningens fördelning på 6 näringsgrenar,
e. den förvärvsarbetande befolkningens inom jordbruk med binäringar fördelning på jordbruk och boskapsskötsel (»egentligt jordbruk»), skogsbruk och fiske,
f. den förvärvsarbetande befolkningens inom industri och hantverk fördelning på $10 + 1 = 11$ industrigrenar,
g. antalet familjer totalt och med 0, 1, 2, 3—ω barn under 18 år.

B. 1950 års folkräkning (Folkräkningen den 31 december 1950, del I). Denna statistik har huvudsakligen använts för framräkning av antalet personer över 15 år i varje församling.

C. 1948 års valresultat (Riksdagsmannavalen åren 1945—1948). Av denna statistik har fördelningen av röster mellan de borgerliga och arbetarpartierna använts.

D. 1944 års jordbruksräkning (Jordbruksräkningen år 1944). Antalet brukningsdelar totalt och i var och en av följande storleksklasser: 0,26—10 ha (= små brukningsdelar), 10—50 ha (medelstora brukningsdelar) och 50—ω ha (stora brukningsdelar).

E. Ytterligare skall här antecknas, att centralbyrån under arbetet på basurvalet haft förmånen få konsultera bl. a. geografisk expertis och arbetsmarknadsexpertis.

3. *Konstruktionen operation för operation.*[1]

I avdelning II redovisades sex operationer vid konstruktionen av ett tvåstegsurval; där lämnades också en motivering, varför alla sex operationerna måste beaktas även vid konstruktionen av ett basurval. I denna avdelning skall basurvalets konstruktion redovisas operation för operation; framställningen följer därvid motsvarande framställning i avdelning II.

a:1 K o n s t r u k t i o n a v p u e.

Som tidigare sagts bör pue göras så internt heterogena som möjligt. Kravet på heterogenitet är i praktiken liktydigt

[1] Den urvalsplan, som här redovisas, utarbetades av författaren vintern 1951 under en studievistelse vid U.S. Bureau of the Census, som möjliggjorts genom anslag från the Economic Cooperation Administration. Författaren hade därvid förmånen att få diskutera en preliminär urvalsplan, A Design for a General Purpose Sample in Sweden, med U.S. Bureau of the Census' samplingexperter.

med att pue görs stora, mätt i folkmängd; detta leder i sin tur till att pue görs geografiskt stora.

Som exempel kan nämnas, att U.S. Bureau of the Census som mål vid konstruktionen av det 1943—1953 använda basurvalet angav, att pue borde omfatta minst 10 000 invånare, 400 »farms» och 500 »non-farm dwellings». För att nå detta mål kombinerades Förenta staternas 3 000 counties till 2 000 pue; i genomsnitt är en pue 40 svenska kvadratmil.

För att göra det möjligt för statistiska centralbyrån att utnyttja folkräkningarnas resultat var det nödvändigt att konstruera pue med användning av församlingen som »byggkloss». Tre olika alternativa pue kunde då konstrueras: pue bestående av *en* församling; pue bestående av den nuvarande storkommunen eller en kombination av storkommuner; och pue bestående av någon annan kombination av församlingar än storkommuner.

Flertalet svenska församlingar kan a priori antagas vara för små (i folkmängd) för att effektivt tjäna som pue i ett basurval. Den minsta administrativa enhet, som kunde komma i fråga, var storkommunen; denna uppfattning fick stöd av beräkningar för vissa »folkräkningsvariabler» av bidraget till den totala variansen från variation mellan pue bestående av församlingar, respektive pue bestående av storkommuner, i förening med kostnadsdata. Då storkommunerna icke alltid utgör utpräglat heterogena enheter, har i mellersta och södra Sverige, där storkommunerna är betydligt mindre än i norra Sverige och kommunikationerna bättre utvecklade, storkommuner i viss utsträckning kombinerats vid konstruktionen av pue.

Därvid har, då så bedömts vara ur kommunikationssynpunkt möjligt, jordbruks- och industrikommuner, landsbygds- och stadskommuner etc. kombinerats. Ett par exempel belyser hur denna princip använts.

> »Stor-Uppsala» utgör en pue, som — av skäl, för vilka nedan redogöres — konstituerar ett separat stratum. Stor-Uppsala utgöres av: Uppsala stad, Vaksala, Almunge, Rasbo, Vattholma, Björklinge, Bälinge, Norra Hagunda, Södra Hagunda och Knivsta. »Växjö» utgöres av: Växjö stad och Bergunda.

Inga kostnads- och variansdata har stått till förfogande, som gjort det möjligt att med tillfredsställande noggrannhet ange en övre gräns för storleken av en pue. Då framdeles sådana data kommer att stå till förfogande, kan det eventuellt visa sig, att pue borde ha gjorts större. För att kunna möta en sådan eventualitet har »super-pue» konstruerats; se a:2 nedan.

Vid konstruktionen av de pue, vari Stockholm, Göteborg, respektive Malmö ingår, har speciella synpunkter beaktats; sålunda har ett »Stor-Stockholm», ett »Stor-Göteborg» och ett »Stor-Malmö» konstruerats (i de två första fallen i samråd med respektive städers egna statistiska verk) för att möjliggöra att vid framtida undersökningar (eventuellt genom utvidgning av dessas omfattning) ge separata data för dessa områden och vidare för att möjliggöra separata lokala undersökningar.

b. Stratifiering.

De sålunda konstruerade pue delades därefter i 70 såvitt möjligt homogena strata. Denna stratifiering har skett på följande sätt.

Först företogs en *storleksstratifiering.* Med 70 strata och 1945 approximativt 6,7 milj. invånare skulle 70 lika stora

strata räkna knappt 100 000 invånare. Tre pue, Stor-Stockholm, Stor-Göteborg och Stor-Malmö, räknade var för sig mer än 100 000 invånare. De gjordes därför omedelbart till separata strata.

Dessa tre separata strata innehöll 1945 tillsammans ca 1,3 milj. invånare. De återstående pue räknade alltså tillsammans 6,7 milj. — 1,3 milj. = 5,4 milj. invånare, som nu skulle delas på 70 — 3 = 67 strata, d. v. s. med ca 80 000 invånare per stratum. Med användande av en vid U.S. Bureau of the Census utarbetad tumregel enligt vilken åtminstone de pue som har ca 2/3 av 80 000 invånare eller mer bör var för sig göras till separata strata (analogt med Stor-Stockholm etc.), gjordes följande pue till separata strata:

			Appr. ant. inv.
Hälsingborg—Landskrona	med	omnejd	90 000
Örebro	»	»	90 000
Norrköping	»	»	70 000
Uppsala	»	»	70 000
Gävle—Sandviken	»	»	65 000
Uddevalla—Vänersborg—Trollhättan	»	»	65 000
Eskilstuna	»	»	55 000
Jönköping—Huskvarna	»	»	55 000
Västerås	»	»	55 000
Borås	»	»	50 000
Falun—Borlänge	»	»	45 000
Linköping	»	»	45 000
Sundsvall	»	»	45 000
			800 000

Sedan också dessa pue gjorts till separata strata återstod 6,7 milj. — (1,3+0,8) milj. = ca 4,6 milj. invånare att delas på 70 — (3 + 13) = 54 strata, d. v. s. med ca 80 000 invånare per stratum.

Vid konstruktionen av dessa 54 strata användes först en kombinerad geografisk och kostnads-stratifiering. De pue, som återstod sedan ovan redovisade 16 strata konstruerats, delades nämligen i två strata:

ett dyrt stratum bestående av pue i norra Sverige och västra mellersta Sverige; dessa pue karakteriseras av att intervjuarbetet inom dessa pue kan beräknas bli relativt *dyrt* till följd av de stora avstånden;

ett billigt stratum, bestående av övriga pue; intervjuarbete i dessa strata kan beräknas bli billigare än i det föregående stratum.

Det dyra stratum delades nu i L_D strata och det billiga stratum i L_B strata, $L_D + L_B = 54$. Talen L_D och L_B bestämdes approximativt med hjälp av formeln:

$$L_D = \frac{F_D/\sqrt{C_D}}{(F_D/\sqrt{C_D}) + (F_B/\sqrt{C_B})} \cdot 54$$

där

F_D = folkmängden 1945 i det dyra stratum

F_B = folkmängden 1945 i det billiga stratum

C_D = kostnaden per observation i det dyra stratum

C_B = kostnaden per observation i det billiga stratum

Vid användningen av formeln antogs på basis av erfarenhetsdata, att $\sqrt{C_D}/\sqrt{C_B} \doteq 2$. Användningen av denna formel innebär (ett försök till) approximation av »optimum allocation» i förening med optimal stratifiering.

Den ytterligare stratifieringen av det dyra stratum i L_D strata och det billiga stratum i L_B strata skedde med utnyttjande av i första hand följande information:

statistik och expertinformation rörande näringslivets struktur och allmänna konjunkturkänslighet;
geografiskt läge;
urbaniseringsgrad; och
pue-storleken.

Som uttryck för »näringslivets struktur» har använts data från 1945 års folkräkning rörande befolkningens fördelning på näringsgrenar, och då i första hand jordbruk med binäringar samt industri och hantverk, som 1945 räknade 1,9 milj. respektive 2,5 milj. eller tillsammans 4,4 milj. mot 0,8 miljoner för den största av övriga näringsgrenar (handel). Det har sålunda varit möjligt att gruppera pue efter en tvådimensionell skala med »jordbrukarprocent» respektive »industriprocent» som argument.

De pue, som sålunda 1945 hade en hög jordbrukarprocent och alltså en låg industriprocent har vidare karakteriserats efter jordbruksnäringens struktur. I norra och västra mellersta Sverige har sålunda en sekundär klassificering skett på grundval av data rörande den förvärvsarbetande befolkningens inom jordbruk med binäringar fördelning på »egentligt jordbruk», skogsbruk resp. fiske. I övriga Sverige, där det egentliga jordbruket är dominerande, har i stället en sekundär klassificering skett på grundval av 1944 års jordbruksräknings data angående brukningsenheternas storlek.

De pue, som 1945 hade en hög industriprocent, har karakteriserats på grundval av 1945 års folkräknings data rörande den förvärvsarbetande befolkningens inom industri och hantverk fördelning på malmbrytning och metallindustri, jord- och stenindustri, träindustri, pappers- och grafisk industri, livsmedelsindustri, textil- och beklädnadsindustri etc. Med användning av denna statistik och med hjälp av expertinformation har en rad »industri-strata» skapats, varvid eftersträvats att erhålla strata, som karakteriseras av homogenitet icke endast i avseenden, som låter sig mätas med folkräkningsdata etc. utan också i avseende på konjunkturkänslighet, »arbetslöshetsrisk».

I viss utsträckning har strata konstruerats på grundval av data som hänför sig till andra näringsgrenar än jordbruk med binäringar respektive industri och hantverk. Exempelvis har ett stratum konstruerats av pue, som kan karakteriseras som »stora järnvägsknutpunkter» och alltså har en hög procent av befolkningen redovisad i näringsgrenen samfärdsel.

Vid stratifieringen eftersträvades att erhålla geografiskt kompakta strata, d. v. s. de pue, som placerats i ett visst stratum, har alla tagits inom ett begränsat område; exempel på sådana områden är »Götalands högland», »Östgötaslätten» och »Södra Dalarna». Ju större pue är, desto kompaktare strata är det tydligen möjligt att skapa. Däremot har strata icke gjorts geografiskt sammanhängande.

Vid konstruktionen av dessa geografiskt kompakta strata inträffade det i ett par fall, att de i dessa strata ingående pue var av mycket olika storlek; som exempel kan nämnas, att Hallands städer samt Ängelholm med omkringliggande landsbygd bildade ett sådant geografiskt kompakt stratum (»Södra Västkusten»). I detta fall tillgreps återigen storleksstratifiering, varvid Halmstad med omnejd gjordes till ett separat stratum, oaktat denna pue är »liten» (mindre än 2/3 av 80 000). Vid bedömningen av om de två pue det här gällde skulle göras till separata strata eller ej, lades särskild vikt vid att det var frågan om residensstäder. Det är för en organisation, som måste arbeta med folkbokföringsregister, fördelaktigt att ha just residensstäder i basurvalet.

Vid stratifieringen har — då så varit aktuellt — eftersträvats att erhålla strata, som är homogena med avseende på proportionen stads- och landsbygdsbefolkning. Möjligheterna att skapa i detta

avseende homogena strata beaktades givetvis vid konstruktionen av pue.

De ovan redovisade stratifieringsvariablerna användes så långt möjligt simultant.

a:2. Konstruktion av extra stora pue, »super-pue».

Som tidigare redovisats bör pue för ett basurval av här eftersträvat slag göras stora. Då för beräkning av den lämpligaste pue-storleken erforderliga data t. v. saknas i Sverige och det alltså framdeles skulle kunna visa sig, att den valda puestorleken är för liten (motsatsen torde vara utesluten), har genom konstruktionen av »super-pue» möjlighet skapats för att vid behov utvidga pue.

En super-pue består av två (eller i vissa fall tre) till varandra gränsande pue, som tillhör samma strata. På grund av det sätt, varpå strata konstruerats, representerar en super-pue tydligen icke den mest heterogena enhet av viss storlek, som kan konstrueras. Icke desto mindre kan man räkna med att superpue ur noggrannhetssynpunkt är överlägsen pue; det är t. v. icke möjligt att ange om den är i egentlig mening effektivare.

Existensen av super-pue har emellertid en viss självständig betydelse. Vid vissa undersökningar kan det möjligen vara en fördel, om lokalombuden icke är personligen kända i sitt intervjuområde. Det är då möjligt att (i viss utsträckning) göra ett byte av pue inom super-pue och på så vis reducera reskostnader etc.

c. Fixering av urvalssannolikheten P_{hi} i varje stratum.

I det h:te stratum tilldelades den i:te pue en sannolikhet P_{hi} att bli uttagen. Tydligen måste P_{hi} bestämmas så, att $\sum_i P_{hi} = 1$.

För de pue, som var för sig är separata strata, är tydligen $P_{hi} = P_{hi} = 1$. I övriga strata är $P_{hi} < 1$.

I princip kan P_{hi} fixeras godtyckligt. Teoretiskt kan man dock — i en univariat undersökning — ange ett optimalt P_{hi}-värde. För många undersökningar, som kan komma att utföras av utredningsinstitutet, representerar sannolikheter proportionella mot respektive pues folkmängd en tillfredsställande god approximation till ett teoretiskt optimum.

Bland de mått på pues folkmängd, som i princip kunde komma i fråga, har antalet personer över 15 år enligt 1950 års folkräkning valts. Detta antal A_{hi} är approximativt proportionellt mot t. ex. totala antalet invånare, antalet hushåll (i olika meningar), antalet bostadslägenheter etc. Det torde också vara approximativt proportionellt mot t. ex. totala omsättningen inom detaljhandeln inom pue i fråga.

d:1. Urval av 1 pue per stratum.

Enligt den för konstruktionen av basurvalet upprättade planen uttogs 1 pue per stratum.

En fördel med detta system är att antalet strata kunnat göras maximalt stort; en ökning av antalet strata från c:a 40 (som antalet blivit vid urval av 2 pue per stratum) till 70 ger för urval av det slag det här är frågan om en betydande precisionsökning. En nackdel med det valda systemet uppträder vid s. k. variansberäkningar; jfr nedan.

I varje stratum uttogs alltså *en* pue med en sannolikhet:

$$P_{hi} = \frac{A_{hi}}{\sum_i A_{hi}} = \frac{A_{hi}}{A_h}$$

Urvalet av en viss pue ledde automatiskt till urvalet av den super-pue, av

vilken pue var en del. Denna super-pue uttogs tydligen med en sannolikhet proportionell mot summan av A_{hi} för de i super-pue ingående pue.

I de strata, där $P_{hi} = P_{h1} = 1$, uttogs den enda i stratum ingående enheten. I flertalet strata med $P_{hi} < 1$ skedde urvalet »oberoende» av urvalet i övriga strata. I vissa strata skedde dock urvalet med användning av »kontrollerat urval» (7).

Kontrollerat urval användes i detta fall för att ge vissa kombinationer, som ansågs representera dåliga urval (nämligen pue, som gränsade till varandra; det kan med fog göras gällande, att pue i ett basurval bör vara spridda),[1] förhållandevis små sannolikheter att uttagas.

d:2. Urval av segment inom pue.

Tidigare har redovisats sammansättningen av den pue, som betecknats Stor-Uppsala. Denna pue består alltså av en statds-kärna och ett antal omkringliggande landsbygdssegment. De kommuner, som bildar de omkringliggande landsbygdssegmenten, är alla sinsemellan relativt lika; dessa kommuner kan m. a. o. betraktas som ett relativt homogent stratum. De har därför behandlats som ett stratum för sig och en kommun uttagits.

Det kan synas ha inneburit en onödig komplikation att först som skett konstruera en pue Stor-Uppsala och sedan bara utnyttja en av de i de omkringliggande landsbygdssegmenten ingående kommunerna. Motivet för det valda förfarandet är i korthet följande. De kommuner det här är frågan om är i många avseenden olika övriga jordbrukskommuner i Uppland; denna olikhet är betingad av den omedelbara närheten till en stor marknad. Vilken som helst av dessa kommuner kan till överkomlig kostnad nås från Uppsala. Av kostnadsskäl har det icke ansetts försvarligt att t. v. låta alla dessa kommuner ingå i basurvalet; därför har en kommun uttagits, men möjligheten att utta *alla* dessa kommuner finns (jfr den funktion, som super-pue spelar). Analogt har förfarits i en rad andra pue, som konstruerats enligt samma grunder.

e. Utnyttjandet av urvalet.

I princip kan vid en urvalsundersökning, som helt eller delvis förlägges till basurvalet, den inom varje pue använda urvalsfraktionen bestämmas godtyckligt. Användningen av godtyckligt bestämda urvalsfraktioner inom pue är emellertid i flertalet fall oekonomisk och därför olämplig.

Två exempel e:1 och e:2 skall här ges som visar hur urvalsfraktionerna f_{2h} vid olika undersökningar med fördel kan bestämmas.

e:1. För hushållsundersökningar är det i regel lämpligt att bestämma urvalsfraktionen f_{2h} inom strata så att:

$$f_{1h} \cdot f_{2h} = f$$

där $f_{1h} = A_{hi}/A_h = P_{hi}$, $f_{2h} = n_{hi}/N_{hi}$ och f är en för alla strata gemensam konstant, den totala urvalsfraktionen. Om f_{2h} bestäms på detta sätt, blir urvalet självvägt, vilket i hög grad underlättar det räknetekniska arbetet vid estimationerna. — Alternativt kan ifrågakomma att använda en urvalsfraktion f_B i de strata, där det är billigt att arbeta, och en annan f_D i de strata, där det är dyrt att arbeta. I så fall är det tekniskt fördelaktigt att göra f_B till en heltalsmultipel av f_D (t. ex. $f_B = 2 \cdot f_D$); total-

[1] Ett annat exempel på en typ av kontrollerat urval, ges av användningen av »meaningful ordering» i 1950 års representativa jordbruksräkning.

resultatet erhålles då genom en enkel vägning av resultaten från respektive delar.

e:2. För en detaljhandelsundersökning i syfte att beräkna den totala omsättningen kan en lämplig urvalsplan utformas efter i stort sett följande allmänna riktlinjer.

Alla stora företag, oberoende av geografisk belägenhet, uttas. Urvalsfraktionen för dessa företag är alltså $f_s = 1$.

Av de medelstora företagen uttas alla lokalt stora (sedan de som betecknats som »stora» borttagits). I den i:te pue i det h:te stratum är alltså urvalsfraktionen $f_{Mhi} = 1$ och den för de medelstora företagen i det h:te stratum $f_{Mh} = f_{1h} \cdot 1 = P_{hi}$.

Av de övriga företagen i basurvalet, de som har liten omsättning, uttas i den i:te pue i det h:te stratum en urvalsfraktion f_{Lh} så beräknad att $f_{1h} \cdot f_{Lh} =$ konstant f_L (d. v. s. samma förfarande användes som i e:1).

f. Val av estimationsförfarande.

Valet av estimationsförfarande måste göras beroende av bl. a. de urvalsfraktioner, som använts.

Om det i e:1 rekommenderade förfarandet använts, d. v. s. f_{1h} och f_{1h} bestämts så, att $f_{1h} \cdot f_{2h} = f$, där f är en konstant gemensam för alla strata, kan en total X estimeras medelst estimatorn:

$$x = \frac{1}{f} \sum_h \sum_j x_{hij}$$

där $\sum_h \sum_j x_{hij}$ är summan av x-variabeln för de i undersökningen ingående elementära enheterna.

Vid en detaljhandelsundersökning för estimation av den totala omsättningen X, varvid den i e:2 skisserade urvalsplanen använts, är

$$x = X_S + x_M + x_L$$

en enkel estimator. Här är

X_S = totala omsättningen i de stora företagen;

x_M = en estimator av X_M, totala omsättningen i de medelstora företagen; och

x_L = en estimator av X_L, totala omsättningen i de övriga företagen, de med liten omsättning.

Som estimator av X_M kan användas

$$x_M = \sum_h \frac{1}{P_{hi}} \sum_j x_{Lhij}$$

och som estimator av X_L:

$$X_L = \frac{1}{f_L} \sum_h \sum_j x_{Lhij}$$

Som tidigare redovisats, har enligt den för konstruktionen av basurvalet använda planen kvantitativ information i viss utsträckning reserverats för användning vid estimationen. Innebörden härav skall här illustreras med ett par exempel.

Antag att vi medelst en »labor-force»-undersökning vill beräkna antalet sysselsatta. Vi kan då beräkna dels antalet sysselsatta medelst estimatorn x, dels totala antalet personer (= antalet sysselsatta + antalet icke sysselsatta) medelst estimatorn y. Vi konstruerar nu estimatorn:

$$x_r = \frac{x}{y} \cdot Y$$

där Y är det faktiska totala antalet personer, beräknat på grundval av t. ex. folkbokföringen. Estimatorn x_r är exempel på en kvot-estimator; den är (i regel) icke medeltalsriktig. Denna är — om vissa relationer mellan V_x, Y_y och korrelationen ϱ_{xy} är uppfyllda — överlägsen en medeltalsriktig estimator av typen $x = \frac{1}{f} \sum_h \sum_j x_{hij}$; den reducerar bidraget

till den totala variansen från »variation mellan pue».[1]

Vid en detaljhandelsundersökning i syfte att estimera totala omsättningen X skulle lämplig kvantitativ information kunna användas för att konstruera analoga estimatorer. Så kommer t. ex. data rörande totala omsättningen 1950 i detaljhandeln enligt den kommande företagsräkningen sannolikt att visa sig mycket värdefulla just på detta sätt.

Den omständigheten att viss kvantitativ information reserverats för användning vid estimationen gör det möjligt att allteftersom nya totalräkningar (folkräkningar, jordbruksräkningar, företagsräkningar etc.) blir färdiga, utnyttja resultaten vid dessa och så att säga aktualisera basurvalet. I viss utsträckning är de data, som legat till grund för konstruktion av pue, stratifiering etc. icke tidsinvarianta: en pue som 1945 var utpräglat jordbruksbetonad är kanske 10 år senare icke längre så. Detta leder till att bidraget till den totala variansen från variation mellan pue småningom måste antas ökas; men om nya totalräkningar kommer fram, kan denna tendens motverkas genom att utnyttja den nya informationen vid estimationsförfarandet. Detta förhållande är möjligen förklaringen till att användningen av kvot-estimatorer ibland (felaktigt) betraktas som »korrigeringsförfaranden».

[1] Ett exempel på en kvot-estimator, som (under analoga gynnsamma förhållanden) reducerar bidraget till variansen från både »variation mellan pue» och »variation inom pue», är följande vid U.S. Bureau of the Census' »labor forcesample surveys» använda estimator, där x och y har samma betydelse som i exemplet ovan:

$$x'_r = \sum_a \frac{\sum_c \frac{x_{ac}}{f} \cdot \frac{Z_c}{Z'_c}}{\sum_c \frac{y_{ac}}{f} \cdot \frac{Z_c}{Z'_c}} \cdot Y_a$$

där

x_{ac} = summan i urvalet av x-variabeln för den a:te kombinerade ålders- och könsgruppen i den c:te »color-residence»-gruppen;

y_{ac} = totala antalet personer i urvalet i samma »ac-grupp»;

Z_c = totala antalet personer enligt 1940 års folkräkning i den c:te »color-residence»-gruppen;

Z'_c = ett estimat av Z_c

Y_a = totala antalet personer i den a:te ålders-könsgruppen vid undersökningstillfället;

$f = f_{1h} \cdot f_{2h}$; urvalet är m. a. o. självvägt.

g. Variansberäkningar.

Av föregående redogörelse framgår, att basurvalet är resultatet av ett urval av *en* pue i vart och ett av 70 strata.

Det är i princip icke möjligt att konstruera en medeltalsriktig estimator s'^2_P av variansen σ^2_p hos estimatorn av parametern P (där P kan vara vilken som helst parameter, t. ex. en total eller ett medeltal).

Det är emellertid möjligt att konstruera en estimator s'^2_p, som något överskattar σ^2_p. Denna möjlighet är baserad på användningen av vad U.S. Bureau of the Census kallar »the grouped stratum technique».

Det som givit tekniken i fråga denna benämning är, att strata grupperas till »stor-strata», varvid principerna för effektiv stratifiering används, d. v. s. sinsemellan likartade strata grupperas till möjligast homogena stor-strata. Variansen σ^2_p kan därefter estimeras som vid stratifierat flerstegsurval med två (eller flera) pue uttagna i varje storstratum.

Det enklaste sättet att i föreliggande fall utnyttja denna teknik är att behandla alla 70 strata på ovan skisserade sätt, således också de strata, som består av vardera en pue. Ett annat, mera komplicerat sätt är att var för sig behandla de strata, som består av vardera en pue,

och de strata, som räknar mer än en pue. För en utförlig diskussion av detta senare förfarande hänvisas till (5).

IV. Slutanmärkningar

1. Är basurvalet »representativt»?

Författaren har många gånger fått denna fråga och skall därför söka besvara den. Om man med »representativt» menar struktur-representativt (8) kan genast fastslås, att *urvalet av pue icke är men icke heller skall vara struktur-representativt.* På grund av att stora pue haft större sannolikhet att uttas än små pue, är de uttagna pue större än genomsnittet för alla pue.

Basurvalets förmåga att producera struktur-representativa urval av individer, hushåll etc. kan demonstreras genom att på grundval av folkräkningsdata X_{hi} för var och en av basurvalets pue estimera kända totaler X; därvid begagnas som estimat:

$$X^* = \sum_{h=1}^{70} \frac{x_{hi}}{p_{hi}}$$

Sådana beräkningar har gjorts för två variabler med nedan redovisade resultat:

Variabel	X/X^*
Totalt antal i jordbruk sysselsatta 1945	1,0038
D:o industri	0,9910

Beräkningar av detta slag är emellertid av mindre intresse; av större värde är beräkningar av storleken av det bidrag till den totala variansen, som härrör från »variation mellan pue». Approximativa beräkningar på grundval av data, som kan antas vara ungefär proportionella mot detaljhandelsomsättningen i respektive pue, pekar på att detta bidrag i statistiska centralbyråns basurval är av ungefär samma storleksordning som motsvarande bidrag i det basurval, som U.S. Bureau of the Census använt t. o. m. år 1953. Dessa beräkningar har utförts på grundval av en försökstillämpning av »the grouped stratum technique» och är därför preliminära.

2. Hur länge kan basurvalet användas?

Det är naturligt att fråga sig hur länge statistiska centralbyråns basurval kan användas.

I *princip* kan basurvalet användas hur länge som helst. Ett urval av pue uttagna med kända sannolikheter kan i dag lika väl som om ett eller hundra år läggas till grund för undersökningar, som skall utföras medelst sannolikhetsurval.

I *praktiken* måste man dock räkna med att ett basurval — statistiska centralbyråns eller något annat — har en begränsad livslängd. Om mycket betydande strukturförändringar träffar en eller flera av de populationer, som skall studeras på grundval av basurvalet, blir följden, att bidraget till variansen från »variation mellan pue» blir större än det är nu; det kan då vara oekonomiskt att kompensera härför genom att reducera bidraget till variansen från »variation inom pue» (genom att öka urvalet av hushåll etc. vid en undersökning) och i stället vara mera ekonomiskt att konstruera ett nytt basurval. Folkräkningar och liknande totalundersökningar möjliggör en fortlöpande kontroll av ett basurval.

Om antalet undersökningar av en viss population blir stort, måste man räkna med att vissa pue, i första hand de med en liten andel av populationen i fråga, »förbrukas». Om antalet förbrukade pue

är ringa, kan metoden med »rotation av pue» användas; lämpligen koordineras den med den nyanställning av intervjuare, som under alla förhållanden måste antas bli en nödvändighet. En annan möjlighet är att samordna nyanställningen av intervjuare med en (partiell) revision av basurvalet (konstruktion av bättre pue och strata etc.). En partiell revision underlättas av att strata gjorts geografiskt kompakta.

Det är icke möjligt att ställa en prognos för livslängden hos statistiska centralbyråns basurval. I Sverige göres lämpligen antalet pue, som konstituerar separata strata, större än i t. ex. Förenta Staterna. En förhållandevis stor del av det nuvarande basurvalet kommer redan av detta skäl att under alla förhållanden ingå också i ett eventuellt reviderat basurval.

Litteraturförteckning

1. Dalenius, T., Användbarheten av en organisation för stickprovsundersökningar. Sthlm 1951. [Stenc.]
2. Hansen, M. H., & Hurwitz, W. N., A new sample of the population. Estadistica 2 (1944), s. 483—497.
3. Keyfitz, N., & Robinson, H. L., The Canadian sample for labour force and other population data. Population studies 2 (1948—49), s. 427—443.
4. Hansen, M. H., & Hurwitz, W. N., The problem of non-response in sampling surveys. Journal of the American Statistical Association 41 (1946), s. 517—529.
5. Hansen, M. H., Hurwitz, W. N., & Madow, W. G., Sample survey methods and theory. Vol. I—II. New York 1953.
6. Hansen, M. H., The use of sampling in opinion surveys. (U.S. Bureau of the Census). Washington 1947.
7. Goodman, R., & Kish, L., Controlled selection — A technique in probability sampling. Journal of the American Statistical Association 45 (1950), s. 350—372.
8. Dalenius, T., Representativitet. Statistisk tidskrift, Ny följd, 2 (1953), s. 274—284.

Viktigare urvalsundersökningar i Sverige. 1953 års rapporter till FN

Important Sampling Surveys in Sweden. Notes to UN delivered in 1953

1. Bostadsförhållandena i några större städer

Housing Conditions in Some Cities

Under år 1946 undersöktes bostadsförhållandena i några större och medelstora städer och köpingar. Delvis baserades de på stickprov. Ändamålet var att få fram riktlinjer för bostadspolitiken. Undersökningarna leddes centralt av bostadsstyrelsen som utgav en sammanfattning av resultaten, medan dessa i övrigt publicerades av varje särskild stad.

Endast familjer var föremål för undersökning. De uppdelades i familjer utan barn eller med ett barn och familjer med två eller flera barn. Vid det systematiska urvalet tog man en mindre del av den första gruppen (t. ex. var sjunde familj) och en större del av den senare gruppen (alla eller halva antalet familjer). Uppgifterna insamlades med intervjumetoden. Bortfallet var omkring 10 %.

Som urvalsram användes 1946 års mantalslängder. Varje intervju upptog ett 50-tal frågor, mest beträffande familjernas önskemål i fråga om bostadens beskaffenhet.

Kostnaderna för undersökningen delades mellan bostadsstyrelsen och de berörda städerna.

Statens offentliga utredningar 1949: 49.

2. Godstransporter på landsväg

Goods Transport by Road

På begäran av Ekonomiska europakommissionens transportkommitté utfördes en urvalsundersökning med intervjuer rörande godstransporter med lastbil under en vecka våren 1953. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hade en föregående undersökning att stödja sig på, vilken utförts av Industriens utredningsinstitut (se denna tidskrift 1952, s. 125), men ett par provundersökningar fick dock föregå starten. Av undersökta egenskaper var de viktigaste godsets art och mängd, transportens längd och tid, godstonkilometer, tomkörning, lastställen, lasttid och bränsle.

Man åsyftar i första hand att erhålla rikssiffror över trafikvolymen för olika viktklasser ävensom att belysa säsongvariationerna.

Urvalsramen bestod av det centrala bilregistret. Urvalet gjordes systematiskt med stratifierad tvåstegssampling, varvid första stegets strata var geografiska områden och andra stegets viktklasser. Urvalssannolikheten i första steget var proportionell mot ett standardiserat mått på bilbeståndet i området. För att i andra steget förhållandevis flera enheter skulle bli uttagna ur större viktklasser än ur mindre, gjordes urvalssannolikheten proportionell mot det uppskattade antalet tonkilometer i viktklassen (»value allocation»).

Något över 1 000 bilar blev uttagna, men ett 80-tal befanns vara nedskrotade eller tillfälligt oregistrerade. Svarsprocenten blev totalt omkring 94 %.

Intervjuarna och bilförarna i samarbete ifyllde 3 slag av frågeformulär: ett för varje resa, ett för varje dag och ett för hela veckan. Ägaren lämnade ett for-

mulär med kostnadsuppgifter angående reparationer, försäkringar m. m.

Kostnaden för denna undersökning beräknas till 100 000—120 000 kr.

Undersökningen har senare upprepats med delurval under tre veckoperioder, fördelade över ett år, och en fjärde period infaller under januari—februari 1954. Urvalsmassan grupperades för ändamålet i 40 undergrupper, som var geografiskt väl koncentrerade, och var åttonde undergrupp uttogs successivt med olika begynnelsenummer, så att åtta huvudgrupper bildades. Vid de två första delundersökningarna användes en huvudgrupp vid vardera, vid den tredje två huvudgrupper, vilket också blir fallet vid den nästkommande undersökningen.

Eftersom en intervjuundersökning utspridd över ett stort område måste bli ganska kostsam, gjorde man från och med den andra delundersökningen en ändring i metoden. De bilförare, som villigt och utan fel medverkat vid huvudundersökningen, fick tillfälle att bli sina egna intervjuare och erhöll särskilda anvisningar för ändamålet. Hälften använde sig av möjligheten. Den bias, som kan förmodas följa av metodändringen, skall vidare studeras. Svarsprocenten blev denna gång åtskilligt högre, 97 %.

En grov uppskattning har resulterat i ett medelfel av 4 % i det totala antalet tonkm.

Slutligen är att säga, att man för att kunna uppskatta den totala trafikvolymen vid vissa räknepunkter överväger att samordna dylika undersökningar med de periodiska trafikräkningar, som gäller antalet fordon, vilka under viss tidrymd passerar dessa punkter (jfr årg. 1952, s. 209).

3. Levnadskostnadsundersökning

Family Living Inquiry

Levnadskostnadsundersökningarna har på senare tid företagits med intervjumetoden. I början av 1953 utförde socialstyrelsen en ny undersökning, som avsåg hela riket. Det huvudsakliga syftet var att få material för en revision av den budget som ligger till grund för levnadskostnadsindex.

Undersökningen baserades på ett av statistiska centralbyrån draget urval om 71 primära urvalsenheter, bland vilka ett urval om totalt 39 uttogs.

»Hushållet» i mantalsskrivningens mening var den sekundära enheten, och urvalet gjordes systematiskt ur 1953 års mantalsuppgifter. Sannolikheterna P_{ijh} bestämdes så att:

$$P_{ijh} \cdot P_{ij} = t$$

där i avser stratum
j » primär urvalsenhet
h » hushåll
t » urvalskvoten, svarande mot ett urval av cirka 700 hushåll.

Det faktiskt uttagna antalet hushåll var 664, varav 573 lämnade användbara uppgifter. Intervjuarna fick genomgå en fyra dagars instruktionskurs, men flertalet hade även förut varit med i intervjuarbete för budgetundersökningar. De fick skicka in dagliga rapporter om sitt arbete, som var till större delen färdigt inom fyra veckor. Bortfallet var 14 %, varav hälften berodde på svarsvägran.

Kostnaden för fältarbetet blev närmare 54 000 kr, och bearbetningen beräknas kosta ungefär lika mycket.

Sociala meddelanden 1953: 4 och 1954: 1.

4. Fastighetspriserna

Real Estate Prices

En utökning har skett av statistiska centralbyråns statistik över fastighetspriser och taxeringsvärden för fastigheter, vilken hittills har omfattat endast jordbruksfastigheter. Priser och taxeringsvärden på övriga fastigheter (dock ej industrifastigheter) skall årligen undersökas medelst ett urval på cirka 10 000 enheter.

Inskrivningsdomarna har att insända uppgift för varje såld fastighet. Därefter kommer centralbyrån att ta ut alla fastigheter som köpts vid frivillig försäljning, utom släktköp m. fl. Ur den så erhållna ramen görs urvalet med multi-

pel stratifiering i avseende på 1) värdet (2 strata), 2) geografiskt läge (50 substrata). I det stratum som avser det högre värdet blir alla fastigheter föremål för undersökning, i det andra uttages troligen en femtedel genom systematiskt urval. De uttagna enheterna — fastigheterna — skall undersökas med hänseende till byggnadsmaterial, ålder, användning, storlek, husens kvalitet m. m.

Kostnaden är beräknad till 16 200 kr. Hålkortsbearbetning skall användas. Resultatet kommer att publiceras i Statistisk tidskrift.

5. In- och utflyttning i Stockholm och Stor-Stockholm år 1950

Stockholm Migration Study

En undersökning av de flyttandes kön, ålder och civilstånd har utförts av Stockholms stads statistiska kontor för år 1943 och nu senast för år 1950. Som ram för urvalet användes dels mantalskontorets in- och utflyttningsböcker, dels länsstyrelsens i Stockholm utflyttningslistor; båda dessa material var grupperade *församlingsvis. Urvalet gick till så*, att var fjärde sida i materialet användes, sedan det stickprovsmässigt konstaterats att de olika sidorna i flyttningsböckerna sannolikt är genomsnittligt likartade med avseende på förekomsten av ensamflyttande personer och familjer och att slumpvariationen därför inte kan vara större än om individen hade varit urvalsenhet i stället för sidan. De undersökta egenskaperna var: geografiskt område (40 grupper), åldersgrupper (5) samt kön och civilstånd (9).

Kostnaden var 8 000 kr.

Statistisk månadsskrift för Stockholm 1953: 2, s. 6*.

Rapporten nämnde i korthet också dels tillkomsten av nedannämnda institut, dels följande mindre undersökningar:

6. Statistiska centralbyråns utredningsinstitut, se s. 60 (*Survey Research Centre of the Central Bureau of Statistics*, v. p. 130).
7. Bilarnas säkerhetsanordningar *(Use of Safety Arrangements of Motor Vehicles)*.
8. Hästbeståndet år 1952 *(Horse Stock)*.
9. Trädgårdsnäringens ekonomiska läge 1949—1951 *(Economic Conditions of Gardeners)*.

Stockholms högskolas institut för statistik

Institute of Statistics, Stockholm University

I samma hus Linnegatan 87 (f. d. Svea livgarde), där statistiska centralbyrån inflyttat under 1953, har två rum upplåtits åt Stockholms högskolas statistiska institut. Institutet har dessutom kvar sin lokal i Upplandsgatan 34, och föreläsningarna hålles fortfarande i högskolan, Norrtullsgatan 2. Det nya utrymmet skall användas till studielokal för mera försigkomna studerande, för utredningar o. d. Anordningen väntas inleda ett ökat samarbete mellan institutet och statistiska centralbyrån, främst genom att det förra har nära tillgång till centralbyråns bibliotek och maskincentral, men måhända också genom att centralbyrån använder studenter såsom arbetskraft.

Början har gjorts bl. a. genom att chefen för maskincentralen kommer att hålla föreläsningar i hålkortsteknik samt anordna demonstrationer och ge tillfälle till praktiska tillämpningsövningar.

Nordiska utskottet för samfärdselstatistik

Committee of the Northern Countries on Transport and Communications Statistics

Nordiska utskottet för samfärdselstatistik höll sitt första sammanträde den 30 november och 1 december 1953 i Oslo under ordförandeskap av direktör K. Petersen i Statistisk Sentralbyrå. Närvarande var från Danmark kontorschefen Rigmor Skade och expeditionssekreteraren C. Fl. Steenstrup, Statistisk departement, från Finland avdelningsche-

fen G. Fougstedt, Statistiska centralbyrån, från Norge utom ordföranden byråchefen J. Paxal, samfærdselsdepartementet, samt från Sverige byråchefen Å. Odén, Statens biltrafiknämnd, vägtrafikinspektören G. Ekberg, Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och aktuarien S. Rengby, Statistiska centralbyrån. Som sekreterare fungerade sekreteraren A. Schram.

Vid sammanträdet behandlades statistiken över lastbilstrafiken, vägtrafikolycksstatistiken och turiststatistiken. Dessutom diskuterades formerna för utskottets fortsatta arbete samt en rad förslag om framtida arbetsuppgifter. Förslag angående vilka arbetsuppgifter utskottet skall behandla kommer att framläggas för det nordiska statistiska chefsmötet i Oslo 1954.

Nästa sammanträde beräknas kunna äga rum under hösten 1954.

S. R.

Nordiskt möte för industri- och annan näringsstatistik samt partiprisindex

Meeting for the Northern Countries on Production and Distribution Statistics and Wholesale Price Index Numbers

I Helsingfors höll nordiska utskottet för industri- och annan näringsstatistisk sitt första möte i oktober 1953. Överdirektör V. Lindberg var mötets ordförande, och deltagare var från Danmark kontorscheferna H. N. Skade och H. Stjernqvist, från Finland avdelningschefen G. Fougstedt, från Norge byråchefen O. Sundsbö samt från Sverige kommerserådet K.-G. Nilsson, byråcheferna A. Eriksson och S. Moberg och 1:e aktuarie L. Björk. Mötet diskuterade industristatistik, lagerstatistik och statistik över inrikeshandeln. Riktlinjer för det fortsatta arbetet skall utarbetas och förslag underställas 1954 års chefsmöte i Oslo.

I samband med mötet fortsattes ett tidigare inlett samarbete rörande principerna för partiprisindexens beräkning. I detta möte, som leddes av avdelningschefen Fougstedt, deltog från svensk sida kommerserådet Nilsson och aktuarien Inez Falken.

Vid mötet fastslogs att nya indexserier för partipriserna bör utarbetas enligt ett för de nordiska länderna gemensamt schema och med 1949 som basår.

Vid besluten togs hänsyn till de rekommendationer som framlagts av Förenta Nationernas statistiska byrå i promemorior av 1951 och 1953 rörande partiprisindextal.[1]

Följande indextal kommer att beräknas:

1. En *partiprisindex*, motsvarande nu publicerade generalindex och omfattande varor för inhemsk konsumtion, såväl importerade som inom landet tillverkade. Hänsyn tages vid indexberäkningarna till ev. tullar, acciser och subventioner. Priserna skall i princip utgöras av köparnas priser, d. v. s. priset i sista grosshandelsledet, men i praktiken kan man många gånger få nöja sig med prisnoteringar ab fabrik el. dyl. Detta bör dock icke ge anledning till större fel, då priserna i de olika leden ofta utvecklas parallellt.

2. En *importprisindex* uträknad på cifpriser.

3. En *exportprisindex* uträknad på fobpriser.

Ovanstående tre indexserier uträknas åtminstone för Sveriges del varje månad. Dessutom utarbetas:

4. En *produktionsprisindex* avseende den inhemska produktionen för såväl inhemsk konsumtion som export. Prismaterialet skall här i princip bestå av säljarens priser. Denna indexserie utarbetas troligen med längre tidsintervall än de tre förstnämnda serierna.

Man beslöt även att i enlighet med FN:s rekommendation lägga den internationella handelsnomenklaturen, SITC, till grund för indexsystemets varugruppering. För att möjliggöra jämförelser

(Forts. å sid. 126).

[1] Statistical Office of the United Nations, Statistics of Wholesale Prices: Draft Report, 1951, samt Memorandum, 8 May 1953 (E/CN 3/Conf. 3/L. 3). Båda stencilerade.

Kommentar

Commentary

Beställningstrafiken med lastbil. Biltrafiknämndens statistik för november 1953 över beställningstrafiken för godsbefordran med lastbil redovisas i detta nummer.

Sysselsättningstiden under 1953 — använd tid per bil i all trafik — har fram till och med oktober månad uppgått till i genomsnitt 174 timmar per månad. Detta är mindre än motsvarande siffra för 1952, som var 179. Differensen uppgick dock under september och oktober månader till endast 1 respektive 3 enheter, vilket måhända antyder, att sysselsättningsnivån är på väg att höjas. Under november månad 1953 började den säsongmässiga minskningen mot årsslutet.

Antalet bilar i trafiken har visserligen även under 1953 visat en stigande tendens, men ökningen var mindre än under 1952. Under de tre senaste åren har antalet varit störst under oktober månad. Antalet bilar i trafiken var denna månad under 1951, 1952 och 1953 respektive 18 190, 19 177 och 19 594. Som synes var ökningen under 1953 icke hälften så stor som under 1952.

Fraktavgifterna, som ökade under första halvåret 1953, har under september—november 1953 visat en svagt sjunkande tendens. Den genomsnittliga frakten vid sådan körning, som redovisats under timtariff, utgjorde under september, oktober och november således respektive 12,90, 12,88 och 12,83 kronor per timme använd tid, medan frakten vid körning, som redovisats under kombinerad tariff, samtidigt var respektive 93, 92 och 91 öre per körd km.

Samma tendens kan spåras även i frakten per tonkm (vid kombinerad tariff), vilken under september—november 1953 utgjorde 21,4 respektive 21,3 och 21,0 öre, medan denna siffra var 22,0 öre i augusti 1953.

Härmed kan sammanställas, att medelbärigheten var 4,42 ton i augusti och 4,43 ton i november 1953. Minskningen i frakt under den senaste tiden har således ägt rum utan att medelbärigheten nämnvärt ökats.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1951 och 1952 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 104.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 thereof primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 thereof wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Antal vägtrafikolyckor
Road accidents: Number

År och kvartal *Year and quarter*	Dödlig utgång *Deaths*	Annan personskada *Bodily injury*		Endast egendomsskada *Damage*	Summa *Total*	Därav				
		svår *serious*	lindrig *slight*			i Stockholm	i Göteborg	i Malmö	i samtliga städer *in towns*	vid trafik med motorfordon *in motor traffic*
1938 [1]	530	1 570	4 373	10 031	16 504	3 403	1 047	640	8 767	16 504
1939	538	1 709	4 972	10 041	17 260	3 838	1 167	599	9 640	16 314
1940	270	940	2 868	4 574	8 652	2 604	588	298	5 604	7 190
1941	276	820	2 906	3 886	7 888	2 446	562	266	5 217	6 256
1942	295	903	3 223	4 238	8 659	2 642	602	332	5 718	6 765
1943	266	877	3 522	3 799	8 464	3 015	591	279	5 986	6 352
1944	252	742	3 480	3 701	8 175	2 960	571	313	5 894	6 100
1945	289	901	3 449	3 812	8 451	2 892	654	374	6 116	6 507
1946	435	1 688	5 153	8 590	15 866	4 319	1 163	636	10 313	14 410
1947	500	1 923	5 877	10 943	19 243	4 915	1 296	915	12 077	17 847
1948	492	1 770	5 340	9 215	16 817	4 116	1 241	1 008	10 677	15 468
1949	494	1 792	5 550	9 325	17 161	3 913	1 382	820	10 615	15 859
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	4 559	1 496	1 013	12 697	20 427
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	3 890	3 258	1 458	15 155	24 561
1952 [2]	723	2 529	7 713	19 294	30 259	4 325	3 465	1 472	17 379	29 510
1950* 3 kv.	173	625	1 943	2 775	5 516	1 199	270	198	3 064	5 173
4 kv.	148	634	1 466	3 862	6 110	1 159	441	247	3 406	5 901
1951* 1 kv.	99	290	935	4 024	5 348	865	465	255	2 850	5 252
2 kv.	152	490	1 437	2 697	4 776	984	592	346	3 104	4 556
3 kv.	199	736	1 970	3 377	6 282	776	449	351	3 233	6 051
4 kv.	175	568	1 583	3 782	6 108	751	875	404	3 641	5 919
1952* 1 kv.	111	353	1 134	4 180	5 778	748	466	278	3 067	5 677
2 kv.	167	541	1 593	3 253	5 554	1 005	462	267	3 241	5 371
3 kv.	221	784	2 249	4 251	7 505	1 106	486	313	3 942	7 308
4 kv.	199	611	1 860	5 901	8 571	1 012	1 047	428	4 731	8 409
1953* 1 kv.	118	404	1 207	4 656	6 385	922	511	322	3 592	6 269
2 kv.	197	683	2 093	3 812	6 785	1 261	522	377	4 113	6 591
3 kv.	304	952	2 761	4 834	8 851	1 236	557	393	4 736	8 622
Därav										
i Stockholm	18	95	429	694	1 236	1 236	.	.	.	1 169
i Göteborg	4	19	177	357	557	.	557	.	.	513
i Malmö	4	60	123	206	393	.	.	393	.	366
Samtl. städer *Urban districts*	85	422	1 571	2 658	4 736	.	.	.	4 736	4 545

Anm. Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon. — [2] Sedan det inom föreskriven tid inkomna primärmaterialet bearbetats, har uppgifter inkommit om ytterligare 390 vägtrafikolyckor som inträffat under år 1952 (109 på landsbygden, 160 i Stockholm och 121 i andra städer). Dessa olyckor, av vilka ingen hade dödlig utgång, är ej medräknade i tabellen.

Antal vid vägtrafikolyckor skadade personer
Road accidents: Persons killed and injured

År och kvartal *Year and quarter*	Skadans grad			Summa *Total*	D ä r a v							
	Dödsskada *Death*	Annan svår skada *Serious injury*	Lindrig skada *Slight injury*		Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passeng. heavy mc*	Förare av lätt mc *Drivers light mc*	Cyklister *Bicyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Other*
1938 [1]	547	1 751	5 598	7 896	3 809					2 262	1 599	226
1939	568	1 911	6 227	8 706	764	1 676	544	171	683	2 751	1 806	311
1940	283	996	3 347	4 626	257	562	113	21	42	2 074	1 183	374
1941	283	869	3 390	4 542	122	468	16	—	4	2 525	1 141	266
1942	301	957	3 661	4 919	131	421	40	11	3	2 826	1 173	314
1943	268	909	3 976	5 153	144	433	58	13	8	2 969	1 226	302
1944	257	779	3 963	4 999	154	442	53	21	18	2 813	1 088	410
1945	299	955	3 979	5 233	197	448	125	29	64	2 666	1 245	459
1946	461	1 866	6 456	8 783	654	1 297	1 003	259	193	3 075	1 764	538
1947	527	2 141	7 187	9 855	904	1 619	1 098	249	162	3 386	1 971	466
1948	531	1 942	6 641	9 114	683	1 474	1 087	243	127	3 070	1 911	519
1949	517	1 993	6 985	9 495	745	1 624	1 160	222	141	3 288	1 811	504
1950	595	2 471	8 112	11 178	1 182	2 161	1 553	272	130	3 484	1 845	551
1951	708	2 681	8 559	11 948	1 294	2 163	2 096	425	102	3 280	554	11 948
1952 [2]	750	2 854	9 992	13 596	1 544	2 724	2 457	557	247	3 270	581	13 596
1950* 3 kv.	179	721	2 540	3 440	331	630	605	142	53	1 189	430	60
4 kv.	156	711	1 887	2 754	373	561	294	41	35	717	575	158
1951* 1 kv.	104	330	1 191	1 625	270	425	83	19	12	241	390	185
2 kv.	158	540	1 737	2 435	199	300	516	101	25	791	464	39
3 kv.	212	846	2 603	3 661	382	645	839	219	48	1 033	444	51
4 kv.	188	641	1 970	2 799	343	546	400	52	25	750	572	111
1952* 1 kv.	112	418	1 503	2 033	312	568	165	31	16	365	399	177
2 kv.	173	584	2 011	2 768	244	412	655	145	34	761	455	62
3 kv.	234	915	2 969	4 118	412	757	961	276	89	1 063	498	62
4 kv.	206	674	2 379	3 259	488	738	365	49	66	701	700	152
1953* 1 kv.	124	459	1 516	2 099	339	475	202	40	25	418	462	138
2 kv.	208	749	2 708	3 665	364	591	802	199	198	902	558	51
3 kv.	320	1 104	3 640	5 064	518	888	1 213	270	324	1 171	609	[9] 71
Därav:												
dödsskada	320	.	.	320	26	25	[3] 84	10	[4] 28	69	65	13
annan svår skada	.	1 104	.	1 104	74	142	[4] 347	67	[7] 82	244	139	9
lindrig skada	.	.	3 640	3 640	418	721	[5] 782	[3] 193	[8] 214	858	405	49

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon. — [2] Personer som skadats vid de i not 2 på föregående sida omförmälda olyckorna är icke medräknade. — [3] Därav typ scooter 1. — [4] Därav typ scooter 3. — [5] Därav typ scooter 4. — [6] Därav cykel med hjälpmotor 20. — [7] Därav cykel med hjälpmotor 60. — [8] Därav cykel med hjälpmotor 70. — [9] Därav: 13 passagerare på cykel, 11 passagerare på spårvagn, 10 hästfordonstrafikanter, 8 förare av traktor, 8 passagerare på traktor, 6 barncyklister, 6 passagerare på rälsbuss, 3 barn i vagn, 2 förare av tåg.

Konkurser och protesterade växlar

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1951 Dec.	68	7	1 053	376	462	60	1 951	415	115	79
1952 Jan.	97	10	999	346	390	73	1 808	348	151	101
Febr.	87	11	1 026	301	424	74	1 825	384	163	81
Mars	96	9	1 169	387	487	94	2 137	406	155	109
April	82	18	1 119	374	434	87	2 014	397	124	107
Maj	77	4	1 200	412	533	93	2 238	455	151	109
Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70

Anm. Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360.4	1 320.6	3 418,4	1 420,8	8 520.2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544.3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143.3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340.2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442.3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596.1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,2	1 204,5	1953
254,0	277,1	1 012,1	649,1	2 192,3	506,9	129,2	90,8	1951 Dec.
237,4	253.6	847,8	731,8	2 070,6	438,7	196,2	90,0	1952 Jan.
252,6	222,1	943,7	1 266,2	2 684,6	978,5	128,6	144,7	Febr.
290,7	285,1	1 082.3	1 968,4	3 626,5	1 464,6	191,8	99,4	Mars
268,3	276,1	971,0	1 167,2	2 682.6	859,9	239,2	89,0	April
300,3	301,8	1 127,4	1 197,1	2 926,6	686,2	186,4	106,5	Maj
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	Juni
335,3	327.5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260.7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278.6	971,5	813,5	2 292,2	646.9	177,2	86.5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137.1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357.8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353.9	977,6	2 979,5	612.3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139.6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262.2	849.0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277.7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057.8	171.7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915.8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.

Beställningstrafik med lastbil — November 1953

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar[1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1948: Medeltal per månad	16 474	3,94	12 112	1 460	8,30
2	1949: » » »	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
3	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
4	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
5	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
6	1952: November	19 129	4,30	24 642	1 964	12,56
7	1953: Juni	19 325	4,39	26 158	2 035	12,84
8	Juli	19 255	4,39	23 563	1 826	12,92
9	Augusti	19 393	4,42	25 854	2 005	12,91
10	September	19 511	4,44	27 873	2 158	12,90
11	Oktober	19 594	4,43	28 105	2 184	12,88
12	November	[2] 19 481	4,43	26 768	2 087	12,83
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 380	3,64	5 324	409	13,03
B	Stockholms län	956	4,35	1 765	126	14,03
C	Uppsala län	470	4,97	399	34	11,88
D	Södermanlands län	670	4,46	908	71	12,87
E	Östergötlands län	838	4,89	894	71	12,60
F	Jönköpings län	678	4,66	732	58	12,70
G	Kronobergs län	427	4,74	233	20	11,79
H	Kalmar län	605	5,10	472	37	12,65
I	Gotlands län	175	3,96	123	11	11,18
K	Blekinge län	346	5,16	340	27	12,50
L	Kristianstads län	639	4,88	433	34	12,73
M	Malmöhus län	1 337	4,57	1 466	140	10,47
N	Hallands län	451	4,32	328	28	11,60
O	Göteborgs och Bohus län	1 606	4,05	3 030	241	12,56
P	Älvsborgs län	899	4,58	883	75	11,73
R	Skaraborgs län	665	4,83	523	43	12,27
S	Värmlands län	793	4,59	886	66	13,34
T	Örebro län	682	4,89	914	71	12,82
U	Västmanlands län	588	4,77	750	57	13,16
W	Kopparbergs län	758	4,62	768	61	12,67
X	Gävleborgs län	879	4,59	1 202	91	13,18
Y	Västernorrlands län	882	4,33	1 708	122	14,05
Z	Jämtlands län	354	4,06	501	36	14,08
AC	Västerbottens län	700	4,18	952	67	14,19
BD	Norrbottens län	703	4,08	1 234	91	13,55

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 156 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	1 778	13 034	6 335	33	34	1 278	12 938	67
2	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
3	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
4	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
5	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
6	2 484	16 561	7 518	31	39	1 424	21 444	89
7	2 966	17 452	8 725	33	37	1 489	24 055	92
8	2 682	15 816	8 070	34	36	1 377	21 675	91
9	2 939	17 575	8 730	33	38	1 504	24 243	92
10	3 046	18 465	8 662	32	39	1 525	25 090	93
11	3 179	18 950	8 868	32	38	1 533	25 501	92
12	2 885	17 850	8 017	31	39	1 434	23 609	91
A	6	145	1		323	6	225	154
B	91	453	285	39	23	45	619	84
C	95	597	281	32	36	50	738	84
D	96	770	309	29	49	57	914	85
E	170	1 084	492	31	42	88	1 441	91
F	102	937	314	25	54	68	1 125	90
G	97	749	271	27	45	56	848	83
H	109	1 008	358	26	58	71	1 219	89
I	57	194	106	35	14	19	285	95
K	44	608	143	19	96	36	637	85
L	159	1 132	387	25	54	88	1 566	103
M	252	1 346	563	30	38	115	1 969	103
N	54	521	210	29	57	45	616	84
O	59	469	193	29	59	34	596	90
P	119	1 004	402	29	47	80	1 152	82
R	139	1 092	379	26	50	78	1 276	87
S	153	820	453	36	27	74	1 193	94
T	98	737	329	31	54	54	940	88
U	83	697	272	28	54	54	829	86
W	207	797	475	37	23	74	1 247	98
X	142	787	395	33	35	63	1 151	97
Y	130	585	369	39	26	53	882	92
Z	111	284	247	47	14	31	522	98
AC	170	637	470	42	22	57	970	88
BD	142	397	313	44	13	38	649	91

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[1] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[1] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[1] *Capacity ton-km used* %		
1	60 814	21	79 150	16	75	166	1 521
2	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
3	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
4	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
5	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
6	96 368	22	148 070	14	65	177	2 409
7	109 630	22	168 798	14	65	182	2 598
8	96 069	23	153 351	14	63	166	2 349
9	110 304	22	173 941	14	63	181	2 583
10	117 264	21	181 250	14	65	189	2 715
11	119 511	21	184 947	14	65	190	2 736
12	112 249	21	173 636	14	65	181	2 586
A	1 970	11	2 056	11	96	174	2 331
B	2 089	30	3 786	16	55	178	2 494
C	3 401	22	5 628	13	60	178	2 420
D	4 716	19	7 098	13	66	191	2 719
E	7 143	20	11 192	13	64	190	2 787
F	5 540	20	8 733	13	63	185	2 738
G	4 385	19	6 348	13	69	178	2 532
H	6 353	19	9 279	13	68	178	2 796
I	824	35	1 380	21	60	171	2 331
K	4 242	15	5 785	11	73	184	2 825
L	8 622	18	12 051	13	72	190	3 129
M	9 598	21	14 105	14	68	191	2 569
N	3 076	20	4 886	13	63	162	2 093
O	3 520	17	5 103	12	69	172	2 258
P	5 610	21	8 964	13	63	173	2 264
R	6 955	18	9 609	13	72	182	2 705
S	4 145	29	7 088	17	58	177	2 622
T	5 289	18	8 327	11	64	184	2 718
U	4 470	19	7 075	12	63	188	2 686
W	4 798	26	8 028	16	60	178	2 659
X	5 048	23	9 163	13	55	176	2 677
Y	3 352	26	5 513	16	61	198	2 937
Z	1 524	34	2 833	18	54	189	2 892
AC	3 663	26	6 295	15	58	177	2 746
BD	1 916	34	3 311	20	58	184	2 679

[1] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Folkmängden efter ålder och kön länsvis den 31 dec. 1950

Population by sex and age in each county according to the census of 1950

Uppgifter från 1950 års folkräkning (totala räkningen) enligt indelningen den 1 januari 1952.

Län	0—14 år	15—19 år	20—24 år	25—29 år	30—34 år	35—39 år	40—44 år	45—49 år	50—ω[1] år	Hela folkmängden
Män										
Stockholms stad	77 015	15 566	21 618	31 787	31 992	30 465	29 086	24 723	81 850	344 102
Stockholms l....	44 943	10 065	11 253	14 083	14 625	14 385	14 103	11 881	42 353	177 691
Uppsala l.	18 319	4 415	5 174	5 925	5 876	5 567	5 655	5 110	20 082	76 123
Södermanlands l.	26 060	6 182	6 656	7 851	8 009	8 273	8 356	7 563	28 571	107 521
Östergötlands l..	41 714	10 395	11 463	13 008	13 302	13 288	13 234	12 332	44 706	173 442
Jönköpings l....	32 500	8 388	8 862	10 580	11 027	10 872	10 425	9 160	34 789	136 603
Kronobergs l. ..	18 659	5 120	5 303	5 665	5 769	6 145	6 146	5 558	22 722	81 087
Kalmar l.....	28 877	7 728	7 786	8 295	8 505	9 247	9 274	8 379	32 183	120 274
Gotlands l.	7 885	2 059	1 937	2 011	2 064	2 119	2 136	1 885	7 730	29 826
Blekinge l.....	18 165	5 319	5 075	5 022	5 226	5 468	5 455	4 976	18 800	73 506
Kristianstads l..	31 940	8 898	8 954	9 255	9 345	9 795	9 517	8 374	34 459	130 537
Malmöhus l.....	66 595	16 792	18 990	21 907	21 937	22 393	22 398	19 946	72 787	283 745
Hallands l.....	19 497	5 155	5 436	6 154	6 215	6 403	6 297	5 784	21 615	82 556
Göteb. o. Bohus l.	62 934	15 459	18 310	22 826	22 530	22 319	22 043	19 261	67 944	273 626
Älvsborgs l.....	41 802	10 951	12 081	13 371	13 650	14 343	14 032	12 466	46 480	179 176
Skaraborgs l....	29 471	7 975	8 350	8 897	9 207	9 121	9 334	8 593	34 949	125 897
Värmlands l. ...	31 600	8 767	9 446	10 516	10 839	10 924	11 059	10 257	39 466	142 874
Örebro l.	28 743	6 191	7 219	9 199	9 842	10 120	9 919	9 046	33 232	123 511
Västmanlands l.	25 747	5 938	6 862	8 341	8 759	8 623	8 242	7 011	24 597	104 120
Kopparbergs l. .	31 579	7 757	8 148	9 965	10 538	10 519	10 562	9 534	36 721	135 323
Gävleborgs l.	34 079	8 697	9 328	10 279	10 664	10 924	11 103	10 340	38 183	143 597
Västernorrl. l. ..	36 033	9 558	9 453	10 498	10 322	10 676	10 932	10 016	35 773	143 261
Jämtlands l.	18 993	4 646	4 647	5 278	5 807	5 678	5 255	4 737	19 222	74 263
Västerbottens l.	33 014	8 991	8 522	8 989	9 122	8 780	8 465	7 667	26 030	119 580
Norrbottens l...	37 957	9 919	9 359	9 525	9 193	9 043	8 790	7 394	23 021	124 201
Summa	844 121	210 931	230 232	269 227	274 365	275 490	271 818	241 993	888 265	3 506 442
Kvinnor										
Stockholms stad	73 257	16 507	25 088	34 485	34 912	34 452	34 957	30 973	115 410	400 041
Stockholms l. ..	42 655	9 442	11 538	14 340	14 786	14 586	13 965	12 084	45 787	179 183
Uppsala l.....	17 679	4 522	5 269	6 041	5 910	5 593	5 548	5 258	22 717	78 537
Södermanlands l.	24 723	6 006	6 625	7 679	7 933	7 964	7 937	7 400	30 224	106 491
Östergötlands l..	40 095	9 988	11 057	12 826	12 979	12 992	13 030	12 260	48 868	174 095
Jönköpings l....	31 547	8 153	8 927	10 171	10 300	10 100	9 890	9 159	36 593	134 840
Kronobergs l. ..	17 638	4 829	4 912	5 141	5 159	5 326	5 496	5 260	22 790	76 551
Kalmar l.....	27 559	7 435	7 190	7 755	8 021	8 372	8 739	8 111	33 318	116 500
Gotlands l.....	7 616	1 985	1 788	1 822	1 946	1 963	2 040	1 882	8 127	29 169
Blekinge l.....	17 826	4 643	4 543	4 787	4 874	5 232	5 196	4 829	20 654	72 584
Kristianstads l..	30 396	8 215	8 361	8 609	8 729	9 140	8 952	8 127	37 668	128 197
Malmöhus l.....	64 004	16 821	19 873	22 335	22 209	23 029	23 486	21 246	85 585	298 588
Hallands l.....	18 586	5 114	5 247	5 743	5 621	5 829	6 035	5 535	23 189	80 899
Göteb. o. Bohus l.	59 791	15 406	19 004	22 520	22 979	22 948	22 651	20 381	77 493	283 173
Älvsborgs l.....	39 673	10 853	11 775	12 988	13 417	13 999	13 629	12 762	50 716	179 812
Skaraborgs l....	28 078	7 575	7 584	8 442	8 483	8 614	8 477	8 389	36 849	122 491
Värmlands l. ...	30 232	8 486	8 849	9 701	9 878	10 168	10 460	10 263	40 485	138 522
Örebro l.	27 340	6 112	7 376	9 204	9 699	9 690	9 567	8 781	35 670	123 439
Västmanlands l.	24 163	5 489	6 513	7 912	8 334	7 666	7 233	6 403	25 720	99 433
Kopparbergs l. .	30 274	7 431	8 106	9 290	9 989	9 893	9 900	9 235	37 640	131 758
Gävleborgs l....	32 912	8 433	8 814	9 845	10 376	10 119	10 770	10 047	40 021	141 337
Västernorrl. l. ..	34 519	9 280	9 204	10 086	9 968	10 253	10 506	9 654	37 019	140 489
Jämtlands l.	18 131	4 518	4 444	5 146	5 176	4 829	4 663	4 554	18 339	69 800
Västerbottens l.	31 489	8 567	8 200	8 514	8 311	8 105	7 552	7 038	24 394	112 170
Norrbottens l...	36 398	9 549	8 790	8 722	8 240	8 356	7 638	6 882	22 713	117 288
Summa	806 581	205 359	229 077	264 104	268 229	269 218	268 317	246 513	977 989	3 535 387

[1] Fördelning av denna åldersgrupp på åldrarna 50—64 och 65—ω år lämnas i den tabell över kommunernas folkmängd efter ålder och kön m. m., som fortlöpande publicerats fr. o. m. häfte 4 år 1953.

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950

Anm. Kommunindelningen avser den 1 januari 1952. För varje kommun redovisas den i fråga om antalet förvärvsarbetande största undergruppen inom industri och hantverk (utom byggnadsverksamhet) samt gruvbrytning, varvid undergrupperna utmärkes enligt följande: A = metallind., B = jord- och stenind., C = träindustri m. m., D = pappers- och grafisk ind., E = livsmedels-, dryckes-

A. Landskommuner

Län Landskommuner	Hela befolkningen									Antal hushåll
	15—30 år		30—50 år		50—65 år		65—ω år		Hela folkmängden	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 *Södermanlands län* ..	9 312	8 319	14 268	13 322	9 134	8 811	6 227	6 176	99 996	32 300
2 Tunaberg	190	140	330	289	170	155	130	112	2 000	680
3 Jönåker	416	392	688	661	442	380	300	310	4 729	1 541
4 Björkvik	190	182	367	336	231	244	173	147	2 487	745
5 Stigtomta	235	198	336	346	276	252	183	187	2 575	864
6 Rönö	264	240	452	378	296	298	235	222	3 116	1 011
7 Svärta	256	216	346	326	168	155	105	105	2 301	719
8 Tystberga	303	214	461	414	297	303	217	214	3 141	874
9 Vagnhärad	277	237	449	399	297	266	184	157	3 058	981
10 Hölö	234	205	390	335	243	213	171	148	2 551	873
11 Gnesta	294	290	437	434	249	270	189	217	3 068	1 051
12 Daga	390	372	616	579	393	389	268	314	4 407	1 347
13 Åker	336	296	530	462	300	262	180	166	3 458	1 137
14 Enhörna	86	76	147	142	105	95	78	66	1 040	344
15 Stallarholmen	250	227	432	379	261	250	184	172	2 950	925
16 Tosterö	112	146	168	176	107	102	62	46	1 241	368
17 Vårfruberga	205	165	277	259	221	174	162	165	2 161	642
18 Kafjärden	383	298	479	424	354	317	202	199	3 555	1 065
19 Hällby	313	267	405	397	282	271	174	179	3 017	972
20 Västra Rekarne	370	345	539	474	346	371	248	240	3 833	1 200
21 Husby-Rekarne	399	369	553	526	337	317	223	205	3 969	1 250
22 Ärla	371	284	433	430	300	274	171	174	3 255	985
23 Mellösa	397	373	651	578	330	313	177	189	4 150	1 322
24 Malmköpings köping	333	344	531	505	321	353	268	286	3 826	1 297
25 Sparreholm	279	224	438	411	312	300	203	223	3 116	1 056
26 Bettna	308	295	578	533	399	390	320	292	4 109	1 410
27 Sköldinge	366	332	581	528	332	363	259	234	3 911	1 300
28 Floda	242	208	346	311	286	244	165	167	2 573	787
29 Stora Malm	354	294	529	502	329	312	249	238	3 712	1 203
30 Västra Vingåker	855	841	1 343	1 368	782	835	508	518	9 294	3 189
31 Julita	304	249	436	420	368	343	239	284	3 393	1 162
32 *Göteborgs o. Bohus län*	13 863	12 576	20 376	19 210	12 300	12 286	8 477	8 873	140 366	44 325
33 Landvetter	299	292	446	435	251	244	185	171	3 086	933
34 Partille	1 349	1 348	2 039	2 074	974	999	426	470	12 711	4 137
35 Råda	402	394	670	649	270	268	137	151	3 891	1 300

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status

varu- o. tobaksind., F = textil- o. sömnadsind., G = läder-, hår- o. gummivaruind., H = kemisk-teknisk ind., I = el-, gas- o. vattenverk m. m., J = malmbrytning, K = kolbrytning. Länen redovisas i den ordning materialet blir färdigbearbetat.

Förvärvsarbetande befolkning													
Näringsgren								Yrkesställning					
Jordbruk med binäringar	Byggnadsverksamhet	Ind. o. hantv. i övr. o. gruvbrytn.	Därav största undergrupp	Samfärdsel	Handel	Offentliga tjänster m. m.	Samtliga förvärvsarbetande[1]	Företagare[2]			Tjänstemän	Arbetare	
								Samtliga	Därav i jordbruk m. binär.	Därav med anställda[3]			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
17 184	3 003	10 744	A 4 504	2 193	2 966	2 427	40 254	10 141	7 738	4 281	6 469	23 644	1
240	30	440	A 256	20	41	27	813	162	136	48	127	524	2
839	152	500	A 171	108	117	84	1 867	499	400	208	258	1 110	3
638	62	85	C 37	34	49	46	972	324	265	129	126	522	4
559	88	144	A 52	40	70	63	1 023	208	159	131	190	625	5
790	91	81	A 29	52	56	75	1 222	393	312	183	185	644	6
344	87	402	F 243	31	44	40	993	155	129	78	96	742	7
716	110	140	A 56	83	73	61	1 251	371	282	173	181	699	8
493	129	228	A 112	96	84	99	1 173	318	230	132	203	652	9
461	72	289	B 198	39	80	42	1 023	221	168	114	164	638	10
339	127	236	A 69	159	241	140	1 290	272	160	124	321	697	11
928	186	149	A 38	115	116	134	1 705	520	391	252	283	902	12
404	92	657	A 324	73	80	61	1 413	194	146	67	248	971	13
199	31	89	B 46	21	29	28	411	114	76	57	63	234	14
517	86	298	B 137	58	59	46	1 133	281	204	124	159	693	15
178	15	53	B 18	18	18	243	546	112	96	40	225	209	16
548	60	73	C 29	20	39	70	843	321	274	164	92	430	17
840	106	250	A 165	34	76	75	1 438	507	434	210	153	778	18
318	91	547	A 417	74	105	58	1 244	240	166	89	172	832	19
989	97	206	A 103	64	81	56	1 561	602	519	223	154	805	20
534	92	649	A 450	100	119	56	1 619	322	231	110	256	1 041	21
563	116	412	A 275	55	120	70	1 373	349	286	130	201	823	22
270	114	992	A 861	62	130	86	1 723	211	131	77	318	1 194	23
535	150	319	A 121	99	198	121	1 481	393	248	167	302	786	24
499	103	291	C 217	108	64	58	1 171	293	217	121	193	685	25
874	89	204	C 77	112	96	74	1 541	443	347	184	268	830	26
485	99	570	A 194	110	149	118	1 603	367	261	172	282	954	27
653	66	175	A 94	44	45	46	1 065	376	326	131	119	570	28
631	90	430	A 131	74	92	64	1 458	311	256	144	231	916	29
1 031	285	1 646	F 948	223	417	223	3 979	811	524	322	718	2 450	30
769	87	189	B 72	67	78	63	1 320	451	364	177	181	688	31
22 196	4 508	15 908	A 4 178	4 955	6 105	3 723	58 955	22 004	16 384	5 588	9 827	27 124	32
364	145	364	A 124	149	210	83	1 335	370	228	124	277	688	33
136	491	2 933	A 1 534	580	1 203	450	5 899	567	71	185	1 938	3 394	34
109	142	1 124	F 832	113	265	143	1 928	206	63	67	498	1 224	35

[1] Häri ingår även huvudgrupperna husligt arbete och ospecificerad verksamhet. — [2] Redovisningen avser enskilda personer och är sålunda ej liktydig med antalet företag. — [3] Såsom anställda har räknats även medhjälpande familjemedlemmar, dock icke hustrur till företagare.

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Kållered	129	177	238	271	110	131	73	70	1 542	490
2 Askim	310	328	480	495	253	258	152	162	3 252	975
3 Styrsö	263	244	399	383	215	235	153	194	2 790	887
4 Öckerö	765	741	1 035	965	503	532	318	335	7 192	2 121
5 Torslanda	219	186	292	269	201	157	108	88	1 948	563
6 Tuve	181	167	359	350	132	111	61	64	2 013	568
7 Säve	315	307	388	443	193	185	95	127	2 660	679
8 Hermansby	207	155	328	293	206	226	183	209	2 298	728
9 Ytterby	237	252	362	295	147	129	87	81	2 227	642
10 Romelanda	242	183	320	286	237	232	168	168	2 348	718
11 Kode	331	265	432	430	274	317	265	287	3 319	971
12 Stenungsund	472	411	627	602	415	450	323	359	4 667	1 440
13 Inlands Torpe	356	314	495	453	353	358	281	261	3 595	1 179
14 Ljungskile	227	261	401	382	213	274	183	212	2 828	962
15 Forshälla	154	132	248	208	136	123	105	106	1 642	474
16 Tjörn	880	781	1 234	1 135	807	777	505	581	8 688	2 734
17 Morlanda	338	284	515	491	356	388	325	377	3 846	1 361
18 Tegneby	377	312	466	438	363	339	267	289	3 737	1 138
19 Myckleby	285	237	477	425	319	308	290	297	3 453	1 188
20 Skaftö	292	230	443	414	283	328	283	299	3 324	1 144
21 Skredsvik	319	263	446	377	280	240	182	186	3 018	926
22 Lane-Ryr	100	93	158	128	88	93	68	67	1 044	320
23 Smögen	180	169	254	237	176	172	85	89	1 731	577
24 Södra Sotenäs	516	543	917	827	565	542	356	341	5 864	1 908
25 Tossene	379	355	623	619	432	381	283	267	4 170	1 483
26 Stångenäs	529	441	621	630	480	422	322	291	4 833	1 464
27 Munkedal	456	419	741	706	415	415	278	279	4 732	1 455
28 Svarteborg	323	301	389	344	264	260	177	159	2 874	845
29 Sörbygden	317	262	391	329	243	274	158	195	2 937	839
30 Bullaren	277	231	396	321	241	230	178	167	2 657	803
31 Kville	564	434	730	704	538	504	374	433	5 444	1 760
32 Tanum	564	491	878	835	566	575	452	504	6 205	2 125
33 Tjärnö	146	111	244	200	147	168	101	113	1 601	503
34 Vette	563	462	894	767	654	641	490	424	6 199	1 985
35 *Älvsborgs län*	22 861	20 791	34 132	32 057	19 587	20 110	13 364	14 226	229 120	71 860
36 Tössbo	521	451	888	753	508	525	422	401	5 764	1 906
37 Lelång	453	350	682	587	477	445	332	336	4 646	1 471
38 Bengtsfors köping	356	358	529	508	231	242	131	147	3 266	1 045
39 Steneby	414	415	740	681	372	400	270	258	4 519	1 485
40 Dals-Ed	585	510	929	834	578	602	418	458	6 303	1 970
41 Bäckefors	144	155	273	269	139	153	120	122	1 764	561
42 Högsäter	425	318	521	422	332	383	288	285	3 768	1 208
43 Färgelanda	282	265	411	346	253	228	139	172	2 641	903
44 Ödeborg	211	188	301	236	194	179	127	122	2 070	651
45 Kroppefjäll	307	256	430	402	296	357	260	290	3 207	1 080
46 Skållerud	238	221	405	406	248	230	131	137	2 647	841
47 Melleruds köping	413	393	570	554	351	387	242	274	4 059	1 422
48 Bolstad	303	221	402	371	264	255	182	193	2 877	847
49 Brålanda	459	373	604	527	376	393	274	275	4 256	1 367
50 Frändefors	292	241	483	410	309	310	231	262	3 237	1 001
51 Västra Tunhem	525	451	826	747	456	450	284	265	5 142	1 708
52 Södra Väne	408	338	599	529	360	350	256	254	4 027	1 209
53 Bjärke	517	453	794	681	487	559	416	424	5 544	1 729

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status (cont.)

12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	22	23	24	
94	43	254	A	68	62	150	107	735	134	64	56	264	337	1
198	171	324	A	145	161	301	165	1 386	241	96	86	519	626	2
572	61	59	A	23	127	127	100	1 059	576	448	62	207	276	3
1 423	184	384	A	190	190	268	136	2 627	1 636	1 313	207	343	648	4
369	67	179	A	96	104	99	38	876	312	247	115	112	452	5
174	72	278	A	184	90	117	102	853	172	103	68	244	437	6
370	66	266	A	121	61	131	408	1 326	274	219	110	444	608	7
619	50	109	A	36	52	61	25	937	522	468	125	80	335	8
252	73	433	G	189	71	91	33	974	230	175	67	123	621	9
563	37	292	G	89	48	45	21	1 054	479	429	113	69	506	10
755	120	198	G	42	83	110	50	1 379	669	533	205	136	574	11
783	199	291	F	106	204	188	186	1 936	758	533	246	321	857	12
492	89	572	D	320	80	118	53	1 452	426	337	115	187	839	13
346	140	226	F	112	117	132	129	1 118	339	209	96	248	531	14
364	70	74	A	30	26	36	34	639	289	247	79	67	283	15
1 839	225	624	E	351	497	273	145	3 660	1 989	1 465	404	378	1 293	16
597	81	401	E	277	243	125	73	1 553	694	495	128	206	653	17
992	97	204	A	75	125	80	56	1 598	898	727	239	132	568	18
846	83	173	A	70	89	70	42	1 352	758	658	160	108	486	19
487	116	284	A	79	179	112	60	1 264	579	406	103	169	516	20
639	110	233	A	128	71	68	40	1 207	479	418	153	125	603	21
274	20	38	A	20	21	15	22	403	214	200	58	31	158	22
373	38	113	E	51	49	105	40	731	464	362	47	127	140	23
704	235	934	E	403	207	272	120	2 525	987	654	183	350	1 188	24
385	190	756	B	458	92	202	85	1 747	488	283	172	260	999	25
501	150	992	B	505	100	144	79	2 013	486	347	152	255	1 272	26
466	137	932	D	632	114	159	121	2 023	383	240	147	347	1 293	27
608	98	171	E	41	101	112	81	1 223	510	398	194	196	517	28
853	38	104	F	37	35	48	51	1 160	638	566	177	86	436	29
782	47	80	C	34	53	50	46	1 094	594	501	199	98	402	30
1 015	187	432	B	167	220	180	97	2 197	1 021	741	315	217	959	31
1 254	194	361	E	137	227	242	131	2 484	1 191	905	311	327	966	32
455	18	17	F	4	55	40	26	631	462	417	41	58	111	33
1 143	224	699	B	397	159	156	145	2 577	969	818	279	280	1 328	34
36 187	6 401	38 375	F	19436	5 444	8 455	4 792	102834	32 642	24 539	10350	13 943	56 249	35
1 158	119	632	D	260	160	136	109	2 408	941	822	214	265	1 202	36
1 154	86	513	D	307	104	70	58	2 048	899	804	156	198	951	37
66	169	637	D	289	143	296	115	1 478	216	36	119	377	885	38
389	94	1 130	D	657	113	145	93	2 008	382	260	98	311	1 315	39
1 722	157	316	C	115	181	223	137	2 828	1 328	1 090	405	298	1 202	40
307	56	134	A	50	73	74	82	755	279	201	67	149	327	41
1 186	69	94	F	32	60	85	59	1 614	911	804	301	125	578	42
410	73	470	F	360	44	108	61	1 222	357	278	134	184	681	43
423	28	222	A	152	44	35	33	820	286	243	121	89	445	44
816	68	140	C	52	88	89	123	1 388	657	546	189	163	568	45
139	36	652	D	564	110	80	51	1 101	154	96	36	202	745	46
456	148	281	A	73	351	278	142	1 717	494	309	193	364	859	47
937	53	63	A	22	50	42	52	1 236	718	641	225	84	434	48
1 163	90	158	E	51	66	145	76	1 787	947	830	312	173	667	49
863	67	126	A	52	70	60	68	1 300	728	639	175	94	478	50
434	126	1 165	D	547	105	187	156	2 241	332	223	121	405	1 504	51
718	141	461	A	231	71	112	40	1 607	587	501	220	137	883	52
1 339	106	409	C	170	113	143	82	2 280	1 140	910	330	205	935	53

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Flundre	427	375	594	583	378	361	202	241	4 032	1 296
2 Lilla Edets köping	306	258	509	459	240	227	156	163	2 986	1 042
3 Lödöse	238	226	347	335	241	250	194	193	2 593	865
4 Skepplanda	197	183	334	283	218	216	178	162	2 228	693
5 Starrkärr	585	556	1 009	905	364	362	244	244	5 806	1 912
6 Nödinge	464	447	800	754	363	352	193	171	4 635	1 525
7 Angered	229	214	360	341	179	166	88	88	2 220	708
8 Stora Lundby	410	332	527	537	371	369	248	255	3 886	1 189
9 Lerum	560	594	906	976	492	486	293	351	6 138	1 979
10 Skallsjö	302	294	472	473	259	265	133	171	3 131	1 039
11 Hemsjö	191	156	287	266	174	192	130	149	1 997	586
12 Vårgårda	841	727	1 207	1 164	745	753	539	564	8 538	2 629
13 Herrljunga	431	398	607	536	316	367	208	224	3 960	1 254
14 Gäsene	554	483	811	755	617	546	407	437	5 887	1 831
15 Hökerum	325	259	477	482	336	343	251	267	3 446	1 066
16 Toarp	626	615	901	957	504	562	305	335	6 243	2 008
17 Brämhult	138	158	292	313	85	83	35	47	1 701	484
18 Fristad	476	453	774	752	407	448	265	320	5 139	1 612
19 Sandhult	573	564	866	859	384	371	238	268	5 513	1 602
20 Bollebygd	524	514	720	691	398	412	296	322	5 138	1 410
21 Björketorp	265	251	357	334	205	228	167	176	2 559	753
22 Sätila	320	330	453	462	306	359	231	283	3 510	988
23 Seglora	260	233	376	368	225	234	115	144	2 456	851
24 Kinnarumma	293	286	530	508	210	241	126	175	3 143	1 073
25 Fritsla	311	342	505	553	244	316	155	233	3 351	1 110
26 Kinna köping	468	516	766	813	398	432	169	213	4 839	1 621
27 Örby	345	296	463	482	270	265	159	175	3 076	921
28 Skene köping	464	410	668	639	286	283	145	145	3 997	1 248
29 Västra Mark	394	329	487	463	348	358	224	293	3 674	1 069
30 Horred	271	235	394	351	240	254	175	198	2 689	794
31 Kungsäter	197	190	294	227	196	177	124	141	1 995	572
32 Svansjö	289	235	377	331	231	234	203	197	2 673	747
33 Högvad	280	225	341	313	189	195	166	149	2 418	703
34 Kindaholm	291	227	402	347	228	226	205	174	2 771	792
35 Axelfors	214	174	310	257	175	192	163	129	2 058	636
36 Svenljunga köping	245	258	396	359	174	186	117	141	2 435	787
37 Lysjö	280	263	363	353	237	235	174	196	2 657	813
38 Länghem	249	239	390	390	208	208	135	136	2 585	759
39 Limmared	124	118	200	176	90	85	45	40	1 180	400
40 Tranemo	471	454	721	644	372	396	275	277	4 640	1 459
41 Dalstorp	280	278	372	353	235	236	157	150	2 738	768
42 Åsunden	537	485	717	691	434	478	282	316	5 094	1 538
43 Redväg	763	654	1 063	959	784	713	526	498	7 628	2 324
44 *Skaraborgs län*	17 497	15 024	25 218	22 728	15 640	15 121	10 717	11 182	173 862	54 459
45 Tun	308	177	287	237	115	97	64	74	1 828	524
46 Grästorp	650	651	981	866	622	620	410	421	6 720	2 053
47 Essunga	660	532	1 008	890	592	557	422	415	6 584	1 976
48 Vedum	256	219	403	354	270	272	201	192	2 767	915
49 Larv	272	223	393	366	253	251	199	202	2 742	903
50 Ryda	431	338	582	527	425	412	279	288	4 245	1 330
51 Vara köping	263	341	372	382	198	239	127	152	2 658	884
52 Levene	256	225	398	373	256	256	177	157	2 715	879
53 Järpås	224	169	333	267	158	162	107	133	2 010	631

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status (cont.)

12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	22	23	24	
507	91	962	F	791	95	110	65	1 882	444	329	128	212	1 226	1
53	78	831	D	685	99	133	81	1 325	129	26	71	285	911	2
370	53	330	A	170	76	95	53	1 022	346	274	97	185	491	3
523	54	174	C	49	62	48	33	917	437	383	110	82	398	4
426	178	1 497	A	635	125	227	92	2 604	442	305	155	478	1 684	5
113	99	1 312	B	666	109	328	113	2 117	188	68	56	560	1 369	6
112	81	515	A	161	73	162	35	1 003	129	60	42	188	686	7
689	164	332	A	116	145	242	89	1 710	572	409	185	324	814	8
272	236	1 012	F	351	276	493	216	2 593	391	134	177	891	1 311	9
165	116	744	F	414	90	136	65	1 354	165	65	50	275	914	10
351	83	205	F	113	58	83	51	858	323	236	84	135	400	11
1 793	190	981	F	347	149	234	129	3 560	1 507	1 209	553	338	1 715	12
519	88	607	C	154	219	214	100	1 802	600	354	246	294	908	13
1 482	122	495	A	184	141	114	88	2 510	1 276	1 066	360	203	1 031	14
915	60	305	F	208	60	63	43	1 511	817	697	219	89	605	15
535	197	1 970	F	1 671	83	230	94	3 181	638	413	216	377	2 166	16
79	75	325	F	222	31	114	53	710	138	57	49	184	388	17
633	183	917	F	644	93	230	117	2 270	619	427	213	378	1 273	18
554	339	1 250	F	947	116	239	120	2 693	622	410	231	386	1 685	19
713	207	875	F	557	94	214	166	2 359	670	477	215	296	1 393	20
327	81	274	F	129	107	213	83	1 128	341	201	117	219	568	21
793	97	385	F	228	48	63	58	1 492	656	534	218	116	720	22
180	41	937	F	484	24	67	58	1 330	181	120	42	184	965	23
139	47	1 169	F	1 050	31	96	46	1 559	156	96	43	211	1 192	24
169	74	1 232	F	1 109	38	149	82	1 796	279	102	100	235	1 282	25
116	230	1 497	F	1 290	105	325	165	2 517	294	53	167	496	1 727	26
276	147	954	F	832	33	105	68	1 632	286	195	76	160	1 186	27
148	148	1 385	F	1 241	61	185	98	2 066	216	88	99	272	1 578	28
914	81	415	F	302	55	97	54	1 654	765	616	241	112	777	29
663	89	290	F	172	42	99	47	1 256	562	418	197	117	577	30
574	40	188	F	122	39	33	21	915	459	359	160	50	406	31
719	64	327	F	247	36	34	33	1 229	587	502	163	55	587	32
403	48	432	F	285	77	86	32	1 106	414	296	116	165	527	33
771	74	178	F	67	42	35	32	1 161	573	502	177	84	504	34
485	34	322	F	208	28	39	28	959	383	330	110	65	511	35
118	67	545	F	231	57	148	107	1 088	199	72	84	242	647	36
458	78	523	F	406	70	89	37	1 291	444	320	121	120	727	37
466	67	487	F	427	54	62	35	1 210	401	313	115	88	721	38
26	38	347	B	206	53	55	30	562	76	16	31	101	385	39
640	145	1 043	F	677	89	147	65	2 190	659	467	182	254	1 277	40
576	61	393	F	289	16	40	34	1 152	501	405	158	85	566	41
891	93	1 027	F	865	67	99	132	2 364	760	598	246	285	1 319	42
1 851	177	783	F	412	132	172	107	3 358	1 641	1 304	514	244	1 473	43
34 912	4 492	16 711	A	4 403	3 824	5 619	4 419	72 653	29 251	23 311	8 951	9 593	33 809	44
307	30	82	A	70	16	37	367	860	219	194	67	359	282	45
1 555	237	346	A	126	128	280	141	2 802	1 324	1 083	444	348	1 130	46
1 599	119	545	A	318	117	173	84	2 744	1 401	1 176	420	266	1 077	47
739	55	158	C	53	41	79	41	1 145	681	558	180	89	375	48
740	65	177	F	43	46	68	36	1 205	616	511	192	110	479	49
1 116	118	182	A	69	118	93	50	1 755	930	816	236	145	680	50
167	71	237	E	60	159	378	142	1 206	301	100	139	393	512	51
670	77	155	E	41	46	79	59	1 134	548	448	172	113	473	52
443	52	203	A	104	21	87	42	879	373	288	134	112	394	53

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Örslösa	252	214	420	380	222	216	177	190	2 752	868
2 Norra Kålland	433	337	603	562	345	328	245	225	4 293	1 240
3 Kållands-Råda	175	185	298	269	162	159	106	99	2 009	590
4 Vinninga	320	277	479	400	303	307	202	207	3 241	981
5 Husaby	429	327	597	568	403	427	277	321	4 404	1 424
6 Kinnekulle	425	330	569	565	409	403	319	317	4 260	1 406
7 Götene köping	459	476	773	724	384	374	266	287	5 011	1 668
8 Valle	403	346	566	585	440	424	271	298	4 327	1 283
9 Ardala	305	269	492	430	326	268	208	210	3 298	1 028
10 Saleby	210	164	263	258	180	162	113	120	1 943	563
11 Kvänum	508	476	713	585	401	401	287	267	4 711	1 491
12 Vilske	582	486	768	674	501	535	376	379	5 499	1 794
13 Frökind	226	185	340	271	207	199	124	135	2 221	692
14 Vartofta	427	329	601	503	349	306	272	257	3 912	1 202
15 Mullsjö	383	338	547	525	327	382	248	290	3 891	1 218
16 Habo	486	427	626	538	355	361	204	240	4 275	1 262
17 Fågelås	265	199	356	330	248	227	135	152	2 492	773
18 Hökensås	325	303	558	491	320	302	220	231	3 482	1 087
19 Fröjered	219	181	308	280	251	214	164	177	2 281	730
20 Dimbo	319	261	464	423	332	305	241	263	3 331	1 060
21 Stenstorp	364	320	537	475	356	340	243	281	3 734	1 230
22 Gudhem	295	211	430	438	342	293	212	189	3 110	1 028
23 Skultorp	227	238	321	277	205	213	132	149	2 293	702
24 Värsås	377	293	558	508	336	318	242	264	3 773	1 122
25 Tibro köping	647	646	1 036	965	467	409	251	281	6 471	1 866
26 Binneberg	304	280	448	420	316	284	225	251	3 326	1 049
27 Timmersdala	205	201	323	277	206	197	194	178	2 348	765
28 Tidan	273	228	330	306	208	190	142	134	2 377	783
29 Moholm	464	396	644	518	402	408	293	292	4 417	1 383
30 Mölltorp	427	389	624	556	411	408	329	350	4 521	1 416
31 Karlsborg	530	458	604	578	233	220	58	101	3 781	1 172
32 Undenäs	347	267	559	489	401	375	277	268	3 797	1 225
33 Töreboda köping	597	532	864	756	481	521	314	352	5 775	1 949
34 Ullervad	335	241	398	339	298	287	181	190	2 979	929
35 Lugnås	159	121	273	265	181	188	151	154	1 981	651
36 Hasslerör	265	188	363	308	227	208	167	138	2 516	758
37 Lyrestad	217	162	286	262	217	226	162	185	2 140	705
38 Amnehärad	300	274	478	456	243	258	208	179	3 233	913
39 Hova	485	416	668	595	486	398	307	338	4 841	1 523
40 Tiveden	208	178	376	317	270	214	188	209	2 547	835
41 *Västernorrlands län*	22 073	19 933	31 323	29 143	17 442	17 038	10 372	10 825	212 120	66 790
42 Haverö	285	234	384	334	227	177	151	134	2 601	806
43 Borgsjö	376	350	651	590	422	421	314	306	4 434	1 546
44 Ånge köping	399	360	469	437	216	196	85	95	3 119	1 092
45 Torp	812	844	1 335	1 226	804	752	477	487	8 912	2 861
46 Stöde	482	389	615	578	392	400	244	250	4 603	1 344
47 Selånger	667	555	797	737	454	445	300	257	5 581	1 679
48 Tuna	451	432	657	634	397	432	234	231	4 601	1 490
49 Attmar	274	218	384	354	240	242	171	173	2 736	865
50 Njurunda	1 088	1 055	1 807	1 765	1 051	960	541	544	11 451	3 846
51 Alnö	550	444	692	724	499	492	282	357	5 257	1 704
52 Sköns köping	1 087	1 183	1 682	1 724	969	919	480	535	11 165	3 959
53 Timrå köping	889	849	1 305	1 286	808	729	354	389	8 637	2 882

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status (cont.)

12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	22	23	24	
754	72	100	C	27	42	55	46	1 114	574	491	194	88	452	1
888	116	265	A	114	152	103	65	1 631	725	593	223	154	752	2
385	49	193	A	59	25	48	32	763	263	223	88	98	402	3
790	97	257	A	84	46	97	49	1 396	586	502	219	141	669	4
856	102	433	A	171	68	129	66	1 736	674	534	197	182	880	5
556	88	684	B	502	98	125	74	1 702	341	239	96	312	1 049	6
668	169	707	C	222	68	262	92	2 052	667	487	220	372	1 013	7
854	134	332	A	107	76	146	202	1 809	664	539	207	268	877	8
908	89	156	E	46	56	69	53	1 390	698	624	165	126	566	9
572	25	125	F	77	16	27	23	830	418	370	144	55	357	10
1 215	109	346	A	184	83	159	78	2 058	1 013	823	325	251	794	11
1 479	111	447	F	191	111	163	68	2 433	1 317	1 107	331	200	916	12
617	37	186	C	77	24	44	25	955	503	441	163	65	387	13
1 103	79	343	F	142	58	83	52	1 760	897	779	273	136	727	14
501	128	573	F	197	114	175	89	1 648	540	318	196	267	841	15
638	93	700	C	205	89	110	86	1 775	569	413	203	239	967	16
656	62	179	B	55	57	37	34	1 060	439	353	159	106	515	17
732	75	533	F	274	35	56	60	1 546	581	478	190	126	839	18
548	44	229	C	68	48	40	28	969	448	364	147	72	449	19
914	83	171	B	46	53	63	45	1 397	602	517	205	115	680	20
752	78	366	E	108	146	134	79	1 599	707	553	174	188	704	21
888	59	213	B	99	39	67	53	1 370	632	565	161	135	603	22
372	56	235	A	87	50	90	83	927	326	256	96	138	463	23
1 014	72	232	A	88	65	95	76	1 625	756	666	224	168	701	24
456	176	1 392	C	1 052	105	330	107	2 635	731	289	342	391	1 513	25
694	106	211	A	63	72	120	58	1 323	592	488	152	133	598	26
462	108	213	F	60	52	49	36	958	421	337	100	74	463	27
430	66	361	F	205	44	98	43	1 075	391	308	103	147	537	28
993	117	310	A	96	139	122	68	1 814	667	566	237	204	943	29
736	175	439	C	125	83	140	180	1 812	615	491	173	264	933	30
8	72	563	H	304	80	176	819	1 751	110	5	54	930	711	31
687	120	452	A	173	70	96	100	1 590	496	393	121	177	917	32
670	160	781	A	360	164	316	135	2 314	731	485	233	430	1 153	33
734	96	208	D	62	41	68	45	1 242	553	482	176	102	587	34
416	70	129	D	36	34	40	30	757	337	270	76	63	357	35
543	68	162	D	62	102	52	52	1 012	385	334	109	125	502	36
337	56	251	A	90	91	65	37	872	314	243	104	116	442	37
348	74	471	A	181	166	98	62	1 274	355	245	85	189	730	38
850	115	539	C	282	176	147	84	1 977	785	598	221	219	973	39
552	62	139	C	41	94	51	43	972	435	368	80	92	445	40
28 889	9 178	23 525	D	8 091	7 087	7 881	5 410	85 847	21 627	15 478	5 627	14 467	49 753	41
601	77	86	C	46	93	61	49	1 036	258	200	50	139	639	42
801	156	373	C	130	157	153	90	1 844	500	380	110	256	1 088	43
65	101	106	A	46	677	226	85	1 286	124	29	53	369	793	44
1 377	421	863	H	519	183	301	279	3 688	880	625	248	667	2 141	45
969	162	231	C	93	122	146	101	1 830	575	438	158	244	1 011	46
932	286	488	A	134	188	249	144	2 399	712	539	239	346	1 341	47
439	202	730	D	329	148	165	107	1 885	364	234	149	311	1 210	48
701	73	134	C	64	58	68	47	1 126	410	330	156	104	612	49
720	475	2 166	D	1 065	344	545	265	4 698	675	378	234	937	3 086	50
309	225	839	C	414	166	240	130	1 999	301	172	82	348	1 350	51
203	444	2 071	C	606	514	870	420	4 730	372	105	136	1 313	3 045	52
278	517	1 773	D	1 154	219	392	246	3 584	342	113	123	760	2 482	53

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950 (forts.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Indals-Liden	574	485	810	708	519	493	313	316	5 605	1 690
2	Hässjö	647	526	905	856	620	617	397	414	6 627	1 991
3	Säbrå	791	756	1 205	1 146	702	692	489	472	8 544	2 537
4	Högsjö	368	288	551	538	321	324	215	242	3 775	1 256
5	Noraström	341	300	548	540	317	357	251	302	3 916	1 214
6	Nordingrå	325	302	504	468	248	245	173	192	3 321	1 106
7	Ullånger	343	290	475	448	249	299	204	210	3 292	1 062
8	Bjärtrå	394	299	610	611	390	432	244	258	4 302	1 424
9	Boteå	376	297	595	537	311	354	221	246	3 883	1 246
10	Ytterlännäs	795	751	1 266	1 249	763	819	456	481	8 564	2 882
11	Långsele	571	544	834	749	453	462	229	253	5 533	1 682
12	Resele	352	329	512	454	315	296	197	192	3 488	1 142
13	Helgum	224	179	331	277	205	217	172	168	2 289	732
14	Ramsele	827	642	1 119	838	488	453	337	305	7 002	2 095
15	Ådals-Liden	404	380	682	541	259	201	132	117	3 811	1 251
16	Junsele	414	321	559	475	337	271	183	183	3 728	1 148
17	Fjällsjö	449	412	639	535	339	279	213	213	4 321	1 269
18	Tåsjö	507	395	642	502	304	270	189	193	4 246	1 191
19	Anundsjö	1 046	1 007	1 422	1 287	779	782	523	510	9 883	2 765
20	Nätra	907	804	1 188	1 167	646	624	362	399	8 250	2 625
21	Mo	230	174	211	223	166	168	83	95	1 832	521
22	Själevad	1 915	1 846	2 522	2 324	901	884	368	469	15 570	4 901
23	Arnäs	616	546	770	717	403	446	272	271	5 374	1 593
24	Grundsunda	493	445	595	606	393	355	171	188	4 363	1 322
25	Gideå	278	214	371	352	178	167	118	154	2 578	698
26	Björna	361	303	453	393	223	251	167	149	3 245	865
27	Trehörningsjö	165	185	226	213	134	115	60	75	1 681	508

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status (cont.)

12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1 483	187	150	A	36	135	114	118	2 308	885	731	258	254	1 169	1
1 096	207	638	D	409	148	211	121	2 564	833	646	172	316	1 415	2
1 320	370	643	A	191	246	318	264	3 309	1 132	927	218	518	1 659	3
279	129	605	D	345	92	132	93	1 390	300	182	79	238	852	4
594	159	306	D	103	137	112	108	1 459	608	457	123	210	641	5
549	54	488	G	339	108	69	59	1 370	590	430	151	138	642	6
600	127	255	G	85	107	102	74	1 309	565	415	127	177	567	7
345	118	748	C	439	91	114	116	1 602	297	176	71	247	1 058	8
802	160	185	B	31	105	119	111	1 555	371	282	114	244	940	9
811	327	1 188	C	444	249	339	299	3 372	661	398	178	658	2 053	10
579	328	487	D	165	401	212	142	2 237	420	296	114	416	1 401	11
563	243	136	I	39	149	94	140	1 414	367	265	106	215	832	12
521	91	99	C	39	62	62	51	942	332	253	83	119	491	13
1 256	819	194	A	63	133	181	184	2 909	774	593	211	410	1 725	14
398	674	151	I	79	110	117	64	1 579	268	176	73	277	1 034	15
918	133	141	G	28	104	106	82	1 540	517	395	101	194	829	16
871	199	128	E	29	114	121	155	1 681	502	360	102	283	896	17
981	181	128	C	38	142	149	108	1 761	617	458	136	262	882	18
2 423	251	361	F	115	424	259	215	4 071	1 534	1 259	341	511	2 026	19
1 131	247	1 157	D	548	211	230	157	3 275	1 042	768	238	457	1 776	20
317	63	152	A	28	72	52	39	720	257	206	55	96	367	21
728	507	3 497	D	1 529	358	746	405	6 513	881	459	261	1 458	4 174	22
747	191	726	A	312	172	207	86	2 241	669	482	181	301	1 271	23
441	104	803	D	683	139	125	101	1 782	434	305	102	302	1 046	24
627	58	108	D	27	45	48	49	969	509	428	105	107	353	25
786	69	127	A	37	107	73	61	1 255	476	378	126	182	597	26
328	43	64	C	24	57	53	45	615	273	210	63	83	259	27

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950

B. Städer

Län Städer	Hela befolkningen									Antal hushåll
	15—30 år		30—50 år		50—65 år		65—ω år		Hela folkmängden	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 *Södermanlands län*	11 377	11 991	17 933	17 912	8 681	9 486	4 529	5 751	114 016	40 813
2 Nyköping	2 149	2 342	3 179	3 218	1 402	1 656	839	1 071	20 427	7 454
3 Oxelösund	496	458	889	844	446	428	242	256	5 398	1 841
4 Flen	444	480	619	677	399	443	234	283	4 594	1 670
5 Katrineholm	1 418	1 658	2 240	2 245	1 113	1 224	548	670	14 522	4 995
6 Eskilstuna	5 384	5 475	8 715	8 566	4 191	4 388	1 915	2 466	53 363	19 142
7 Torshälla	471	440	778	711	296	267	139	175	4 582	1 628
8 Strängnäs	735	769	977	1 117	518	702	362	499	7 280	2 652
9 Mariefred	202	240	362	367	232	263	166	218	2 620	959
10 Trosa	78	129	174	167	84	115	84	113	1 230	472
11 *Göteborgs o. Bohus län*	42 732	44 354	65 777	69 749	32 258	36 324	14 909	20 010	416 433	146006
12 Göteborg	35 784	37 053	55 913	59 960	27 859	31 406	12 425	17 023	353 687	124482
13 Mölndal	2 377	2 383	3 368	3 298	1 523	1 547	756	846	20 813	6 903
14 Kungälv	497	540	751	743	301	331	167	208	4 648	1 489
15 Marstrand	102	86	189	182	113	133	70	95	1 226	462
16 Lysekil	803	795	1 122	1 145	630	693	420	440	7 727	2 650
17 Uddevalla	2 841	3 054	3 975	3 914	1 587	1 885	904	1 175	24 982	8 814
18 Strömstad	328	443	459	507	245	329	167	223	3 350	1 206
19 *Älvsborgs län*	13 542	14 825	20 359	21 750	8 934	10 245	4 595	6 135	129 868	46 952
20 Vänersborg	1 612	1 830	2 417	2 619	1 227	1 409	681	899	16 239	5 706
21 Trollhättan	2 554	2 652	4 146	3 819	1 698	1 723	941	985	24 157	8 804
22 Alingsås	1 501	1 729	2 472	2 596	976	1 232	632	877	15 688	5 493
23 Borås	6 193	6 861	9 033	10 306	3 786	4 457	1 597	2 489	58 019	21 042
24 Ulricehamn	786	875	1 067	1 233	519	678	384	440	7 705	2 876
25 Åmål	896	878	1 224	1 177	728	746	360	445	8 060	3 031
26 *Skaraborgs län*	7 716	8 566	11 037	11 234	5 412	6 367	3 180	4 176	74 502	26 215
27 Mariestad	1 005	1 137	1 378	1 430	710	803	378	463	9 593	3 311
28 Lidköping	1 507	1 782	2 167	2 309	1 122	1 253	521	677	14 524	5 286
29 Skara	819	914	1 187	1 236	634	792	434	609	8 378	3 074
30 Skövde	2 202	2 191	3 146	2 946	1 220	1 434	637	876	19 469	6 572
31 Hjo	445	448	648	645	385	439	328	416	4 811	1 668
32 Tidaholm	540	601	887	898	488	574	353	451	5 923	2 136
33 Falköping	1 198	1 493	1 624	1 770	853	1 072	529	684	11 804	4 168
34 *Västernorrlands län*	7 436	8 637	10 623	11 238	5 414	5 946	2 545	3 210	71 630	25 955
35 Härnösand	1 660	1 892	2 267	2 509	985	1 216	493	743	15 331	5 991
36 Sundsvall	2 468	3 158	3 790	4 117	2 072	2 329	881	1 180	25 706	9 159
37 Kramfors	1 413	1 293	2 055	2 064	1 318	1 252	658	631	13 829	4 835
38 Sollefteå	1 124	1 298	1 380	1 345	587	622	311	379	9 428	3 325
39 Örnsköldsvik	771	996	1 131	1 203	452	527	202	277	7 336	2 645

Cities and towns in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status

Förvärvsarbetande befolkning												
Näringsgren								Yrkesställning				
Byggnadsverksamhet	Ind. o. hantv. i övr. o. gruvbrytn.	Därav största undergrupp		Samfärdsel	Handel	Offentliga tjänster m. m.	Samtliga förvärvsarbetande[1]	Företagare[2]		Tjänstemän	Arbetare	
								Samtliga	Därav med anställda[3]			
12	13	14		15	16	17	18	19	20	21	22	
3 884	26 174	A	18 327	3 549	8 385	6 208	51 208	4 479	2 237	15 939	30 790	1
786	4 070	A	1 418	608	1 660	1 706	9 472	746	442	3 449	5 277	2
156	1 019	A	730	399	285	168	2 197	151	74	554	1 492	3
212	673	A	279	251	302	272	1 934	225	103	578	1 131	4
530	3 204	A	2 040	626	1 161	619	6 386	544	266	1 940	3 902	5
1 679	14 608	A	12 119	1 257	3 963	2 081	24 532	1 880	922	7 311	15 341	6
106	1 343	A	1 203	63	203	88	1 932	189	84	391	1 352	7
264	785	A	297	204	561	1 077	3 171	382	192	1 332	1 457	8
93	315	A	166	110	153	119	1 106	252	101	250	604	9
58	157	A	75	31	97	78	478	110	53	134	234	10
15 450	75 915	A	32 717	25 621	49 764	25 592	199532	16 975	7 310	72 982	109575	11
12 787	61 475	A	29 190	23 144	44 363	22 233	169394	13 801	5 869	64 811	90 782	12
886	5 939	F	2 419	707	1 603	896	10 514	814	370	2 388	7 312	13
151	1 132	G	446	106	356	220	2 174	288	161	581	1 305	14
76	167	A	128	66	105	57	534	132	45	145	257	15
269	1 774	A	692	309	548	294	3 583	543	201	893	2 147	16
1 107	4 958	F	1 685	1 140	2 346	1 643	11 767	1 155	530	3 639	6 973	17
174	470	E	163	149	443	249	1 566	242	134	525	799	18
4 954	33 434	F	18 005	4 214	10 338	7 104	63 500	5 849	2 846	18 614	39 037	19
658	2 437	A	918	605	1 186	2 068	7 640	876	321	2 918	3 846	20
813	6 568	A	4 514	556	1 484	690	10 675	773	466	3 198	6 704	21
589	4 111	F	2 267	363	1 170	622	7 476	923	434	1 886	4 667	22
2 388	16 949	F	13 427	1 901	5 246	3 036	30 529	2 348	1 129	8 620	19 561	23
277	1 645	F	1 117	231	676	421	3 634	600	289	930	2 104	24
229	1 724	A	971	558	576	267	3 546	329	207	1 062	2 155	25
2 607	14 243	A	4 978	2 861	6 355	4 902	33 584	4 022	1 758	10 633	18 929	26
429	1 848	D	1 051	254	726	762	4 299	423	207	1 491	2 385	27
572	3 418	A	1 377	434	1 357	779	6 841	631	306	2 148	4 062	28
252	1 223	A	341	367	887	522	3 643	588	218	1 237	1 818	29
613	3 404	A	1 759	592	1 621	1 752	8 666	869	416	3 025	4 772	30
123	823	A	381	115	265	153	1 971	446	171	431	1 094	31
164	1 673	H	597	155	399	202	2 726	287	138	601	1 838	32
454	1 854	F	941	944	1 100	732	5 438	778	302	1 700	2 960	33
2 884	9 218	D	2 924	3 518	7 203	6 605	32 017	3 338	1 472	12 760	15 919	34
597	1 832	A	647	761	1 534	1 855	7 055	717	260	3 088	3 250	35
1 110	2 832	A	1 091	1 489	3 197	2 467	11 799	1 091	524	5 230	5 478	36
521	2 844	D	1 951	541	677	403	5 512	544	187	1 212	3 756	37
372	778	A	244	389	830	1 291	4 294	571	257	1 736	1 987	38
284	932	A	386	338	965	589	3 357	415	244	1 494	1 448	39

[1] Häri ingår även huvudgrupperna jordbruk med binäringar, husligt arbete och ospecificerad verksamhet. — [2] Redovisningen avser enskilda personer och är sålunda ej liktydig med antalet företag. — [3] Såsom anställda har räknats även medhjälpande familjemedlemmar, dock icke hustrur till företagare.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1951 och 1952 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Vissa industriföretag

Anm. Procenttal inom parentes grundar sig på små tal och är därför av mindre värde.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Mejeriindustri (22 företag)[1] *Manufacture of dairy products*			
		1951	1952	Ökning (+) el. minskn. (—) 1951—1952	
				absolut	%
1	Antal arbetare	4 257	4 266	+ 9	+ 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	11,2	19,5	+ 8,3	+ 74
3	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	— 0,0	— 43
4	Räntor	1,0	1,1	+ 0,1	+ 12
5	Överskott å annan rörelse	0,8	0,4	— 0,4	— 48
6	Övriga intäkter	1,1	0,8	— 0,3	— 31
7	Summa	14,1	21,8	+ 7,7	+ 54
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	1,6	1,8	+ 0,2	+ 11
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	8,3	15,1	+ 6,8	+ 82
10	Skatter samt (1952) investeringsavgifter	0,8	1,6	+ 0,8	+102
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,6	2,5	— 0,1	— 5
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,5	0,3	— 0,2	— 36
14	Redovisad vinst	0,3	0,5	+ 0,2	+ 66
15	Summa	14,1	21,8	+ 7,7	+ 54
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	[2]910,1	[2]1 004,8	+ 94,7	+ 10
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	897,3	983,4	+ 86,0	+ 10
18	Varuskatter	0,2	0,3	+ 0,1	+ 65
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	1,4	1,6	+ 0,3	+ 19
20	Summa avgående poster	898,9	985,3	+ 86,4	+ 10
21	Bruttovinst	11,2	19,5	+ 8,3	+ 74
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	22,7	18,8	— 3,9	— 17
23	därav egentlig investering	20,7	17,2	— 3,6	— 17
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,2	+ 0,1	+ 37
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	11,2	11,6	+ 0,3	+ 3
26	Lagervärdeförändring	+ 4,1	— 0,7	..	..
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 3,4	+ 1,0	..	..
28	Uppskattad lagerreservförändring	— 0,7	+ 1,6	..	..
29	Lön till anställda	53,1	63,1	+ 10,0	+ 19
30	därav till arbetare	27,4	32,8	+ 5,3	+ 19
31	Betald utdelning	0,1	0,1	—	—
32	Beslutad utdelning	0,1	0,1	+ 0,0	+ 24

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. Förmedlade leveranstillägg, producent- och kontantbidrag ingår icke i redovisningen. — [2] Nettointäkten av statliga och interna bidrag minus erlagda avgifter utgjorde 50,3 milj. kr år 1951 och 85,9 milj. kr år 1952.

Income, expenditure, profits, etc., of manufacturing enterprises. Preliminary figures

Manufacturing enterprises

Slakteriindustri (26 företag)[1] *Slaughtering and manufacture of meat products*				Annan livsmedelsindustri samt komb. företag (12 företag) *Other food manufacturing industries*				
1951	1952	Ökning (+) el. minskn. (—) 1951—1952		1951	1952	Ökning (+) el. minskn. (—) 1951—1952		
		absolut	%			absolut	%	
4 591	4 589	— 2	— 0	5,902	5,689	—213	— 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
6,3	12,7	+ 6,4	+102	30,1	41,9	+ 11,8	+ 39	2
0,0	0,0	— 0,0	— 45	1,3	1,8	+ 0,5	+ 36	3
0,4	0,5	+ 0,1	+ 22	1,6	0,8	— 0,8	— 52	4
0,0	0,0	+ 0,0	+ 22	1,6	2,3	+ 0,6	+ 39	5
0,5	0,2	— 0,3	— 59	0,6	0,8	+ 0,3	+ 48	6
7,2	13,4	+ 6,2	+ 86	35,2	47,6	+ 12,4	+ 35	7
1,1	1,4	+ 0,3	+ 27	3,3	4,1	+ 0,9	+ 27	8
3,7	7,7	+ 4,1	+111	14,6	22,7	+ 8,1	+ 55	9
0,9	1,5	+ 0,6	+ 67	7,3	8,6	+ 1,4	+ 19	10
0,3	1,5	+ 1,1	(+346)	0,3	0,8	+ 0,4	+122	11
0,0	0,0	— 0,0	— 53	—	—	—	—	12
0,5	0,4	— 0,1	— 26	0,4	0,2	— 0,2	— 43	13
0,6	0,9	+ 0,3	+ 44	9,3	11,1	+ 1,8	+ 20	14
7,2	13,4	+ 6,2	+ 86	35,2	47,6	+ 12,4	+ 35	15
887,4	1 066,9	+179,5	+ 20	650,8	744,3	+ 93,5	+ 14	16
881,1	1 054,2	+173,2	+ 20	585,6	646,9	+ 61,3	+ 10	17
—	0,0	+ 0,0	..	33,7	55,5	+ 21,7	+ 64	18
0,0	—	— 0,0	..	1,4	0,0	— 1,3	— 98	19
881,1	1 054,2	+173,1	+ 20	620,7	702,4	+ 81,7	+ 13	20
6,3	12,7	+ 6,4	+102	30,1	41,9	+ 11,8	+ 39	21
15,1	11,1	— 4,0	— 26	24,9	28,0	+ 3,2	+ 13	22
14,8	10,8	— 4,0	— 27	24,7	27,7	+ 3,0	+ 12	23
0,2	0,7	+ 0,5	(+230)	4,9	6,6	+ 1,7	+ 35	24
5,0	5,3	+ 0,3	+ 7	16,5	21,0	+ 4,4	+ 27	25
+ 6,6	— 8,6	..	..	+ 42,5	+ 30,5	..	..	26
+ 4,5	— 5,3	..	..	+ 31,1	+ 11,6	..	..	27
— 2,1	[2]+ 3,3	..	..	— 11,3	— 18,9	..	..	28
56,2	65,2	+ 9,1	+ 16	53,2	62,2	+ 9,0	+ 17	29
29,8	34,7	+ 4,8	+ 16	35,2	40,9	+ 5,7	+ 16	30
0,2	0,2	—	—	8,5	8,7	+ 0,1	+ 2	31
0,2	0,2	+ 0,0	+ 19	8,7	8,7	— 0,0	— 0	32

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. — [2] Dessutom har prisfallsreserverna ökats med 1,9 milj. kr.

Vissa industriföretag (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Livsmedelsindustri; samtliga branscher (136 företag)[1] *Total food manufacturing industries*			
	1951	1952	Ökning (+) el. minskn. (—) 1951—1952	
			absolut	%
1 Antal arbetare	26 374	26 273	— 101	— 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	78,5	113,3	+ 34,8	+ 44
3 Utdelning å aktier och andelar	6,9	8,1	+ 1,2	+ 18
4 Räntor	5,5	4,6	— 0,8	— 15
5 Överskott å annan rörelse	3,4	4,0	+ 0,6	+ 19
6 Övriga intäkter	5,3	4,3	— 1,0	— 19
7 Summa	99,6	134,4	+ 34,8	+ 35
Kostnader och vinst				
8 Räntor	10,7	13,1	+ 2,4	+ 23
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	37,9	60,5	+ 22,6	+ 60
10 Skatter samt (1952) investeringsavgifter	18,0	22,1	+ 4,1	+ 23
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	4,8	7,4	+ 2,7	+ 56
12 Avsättningar till investeringsfonder	0,0	0,0	— 0,0	— 53
13 Övriga kostnader	2,9	2,6	— 0,3	— 10
14 Redovisad vinst	25,4	28,7	— 3,3	+ 13
15 Summa	99,6	134,4	+ 34,8	+ 35
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	3 148,3	3 671,1	+ 522,8	+ 17
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	2 918,5	3 370,0	+ 451,6	+ 15
18 Varuskatter	148,4	186,2	+ 37,7	+ 25
19 Export- och konjunkturutjämningsavgifter	3,0	1,7	— 1,3	— 43
20 Summa avgående poster	3 069,8	3 557,9	+ 488,0	+ 16
21 Bruttovinst	78,5	113,3	+ 34,8	+ 44
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	91,5	82,6	— 8,9	— 10
23 därav egentlig investering	86,3	75,7	— 10,6	— 12
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	6,6	8,3	+ 1,7	+ 26
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	48,9	52,3	+ 3,4	+ 7
26 Lagervärdeförändring	+ 93,3	+ 31,8	..	..
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 55,6	— 0,4	..	..
28 Uppskattad lagerreservförändring	— 37,7	[2]— 32,2	..	..
29 Lön till anställda	269,6	315,7	+ 46,1	+ 17
30 därav till arbetare	164,3	193,8	+ 29,6	+ 18
31 Betald utdelning	22,3	23,1	+ 0,8	+ 4
32 Beslutad utdelning	23,1	22,9	— 0,2	— 1

[1] Följande i gruppen ingående branscher har redovisats i tidigare nr av tidskriften: Bryggerier och vattenfabriker (nr 5), choklad- och konfektindustri; konservindustri (nr 7), kvarnar; bageriindustri (nr 8). — [2] Däremot har prisfallsreserverna ökats med 1,9 milj. kr.

Manufacturing enterprises (cont.)

Andra kombinerade företag (16 företag) *Other enterprises combining different manufactures*				Samtliga industribranscher (1 374 företag) *Total*				
1951	1952	Ökning (+) el. minskn. (—) 1951—1952		1951	1952	Ökning (+) el. minskn. (—) 1951—1952		
		absolut	%			absolut	%	
19 991	20 381	+ 390	+ 2	414 023	403 903	[5](—10 120)	[5](— 2)	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
114,8	112,2	— 2,5	— 2	2 682,7	2 357,9	—324,9	— 12	2
2,9	3,8	— 0,9	+ 33	118,8	123,9	+ 5,2	+ 4	3
4,7	3,9	— 0,8	— 19	102,7	105,1	+ 2,4	+ 2	4
3,6	3,5	— 0,1	— 2	151,0	195,6	+ 44,6	+ 30	5
4,1	2,8	— 1,3	— 32	143,3	146,8	+ 3,5	+ 2	6
130,1	126,2	— 3,8	— 3	3 198,5	2 929,3	—269,2	— 8	7
4,6	6,9	+ 2,3	+ 49	149,4	177,4	+ 27,9	+ 19	8
33,4	50,7	+ 17,3	+ 52	793,8	816,3	+ 22,4	+ 3	9
35,6	28,3	— 7,3	— 20	920,7	799,5	—121,2	— 13	10
14,5	5,9	— 8,6	— 59	298,4	174,3	—124,2	— 42	11
0,0	0,1	+ 0,1	..	26,2	0,2	— 26,0	— 99	12
3,5	[1] 2,9	— 0,6	— 18	187,0	125,1	— 62,0	— 33	13
38,5	31,4	— 7,0	— 18	822,8	836,6	+ 13,9	+ 2	14
130,1	126,2	— 3,8	— 3	3 198,5	2 929,3	—269,2	— 8	15
947,6	931,8	— 15,8	— 2	22 075,0	22 170,4	+ 95,3	+ 0	16
806,8	808,6	+ 1,8	+ 0	18 565,4	19 311,1	+745,7	+ 4	17
—	1,9	+ 1,9	..	193,6	276,4	[5](+ 82,8)	[5](+ 43)	18
26,1	9,1	[2]— 17,0	[2]— 65	633,2	225,0	[2]—408,2	[2]— 64	19
832,9	819,6	— 13,3	— 2	19 392,3	19 812,5	+420,2	+ 2	20
114,8	112,2	— 2,5	— 2	2 682,7	2 357,9	—324,9	— 12	21
106,0	111,2	+ 5,2	+ 5	1 387,5	1 396,8	+ 9,3	+ 1	22
102,5	79,2	— 23,3	— 23	1 330,4	1 308,5	— 21,9	— 2	23
7,6	3,5	— 4,1	— 54	69,5	48,3	— 21,3	— 31	24
43,3	54,3	+ 11,0	+ 25	680,3	747,0	+ 66,7	+ 10	25
+ 35,8	+ 50,9	..	..	+ 698,2	+ 539,9	..	..	26
+ 51,6	+ 94,9	..	..	+ 443,5	+ 762,8	..	..	27
+ 15,8	[3] + 44,0	..	..	— 254,7	[4] + 222,9	..	..	28
194,2	239,3	+ 45,2	+ 23	4 002,0	4 691,5	+689,5	+ 17	29
139,4	169,7	+ 30,3	+ 22	2 770,7	3 211,0	+440,3	+ 16	30
21,8	23,5	+ 1,7	+ 8	375,1	424,4	+ 49,2	+ 13	31
23,5	22,8	— 0,7	— 3	424,4	455,1	+ 30,8	+ 7	32

[1] Varav avsättning till investeringskonto för skog 1,1 milj. kr. — [2] På grund av det förändrade marknadsläget bortföll konjunkturutjämningsavgifterna på papper, pappersmassa och trävaror i juni 1952. — [3] Däremot har prisfallsreserverna minskats med 10,4 milj. kr. — [4] D:o 248,0 milj. kr. — [5] Uppgifterna för 1951 och 1952 är icke fullt jämförbara.

Inkomstfördelningen år 1952.

Preliminär redogörelse

The income Distribution.

Preliminary Data

Liksom för närmast föregående år har uppgifter till inkomststatistiken även för år 1952 (taxeringsåret 1953) erhållits dels och till största delen genom en urvalsundersökning, dels genom en fullständig undersökning. Uppgifterna, som jämlikt kungl. kungörelsen om uppgifter till den årliga inkomststatistiken den 21 december 1951 (nr 832) införskaffats genom länsstyrelsernas och taxeringsnämndsordförandenas försorg, avser endast *fysiska* personer och omfattar utom inkomstbelopp och yrkesbeteckningar bl. a. även födelsenummer, födelsetid och civilstånd. Närmare redogörelse för undersökningsmetoden lämnas i publikationen Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1952.

Enligt föreskrifterna skall uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 och 25 dagen i månaden. Vidare skall båda makarna i ett äktenskap medtagas, även om endast endera av dem är född å sådan dag, i fall båda haft inkomst under redogörelseåret. Slutligen skall uppgifter insamlas för alla personer, som ensamma eller tillsammans med maken haft inkomst uppgående till minst 30 000 kr.

Inkomstuppgifterna avser den sammanräknade nettoinkomsten eller summan av enligt förordningen om statlig inkomstskatt uppskattade inkomster av olika förvärvskällor (jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet samt kapital), sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla. De största individuella årsinkomsterna härrör ofta från mer än en förvärvskälla, t. ex. både tjänst och kapital.

Yrkesbeteckningarna har tidigare avsett 8 huvudgrupper (näringsgrenar), nämligen jordbruk med binäringar, industri och hantverk, samfärdsel, handel, allmän förvaltningstjänst, fria yrken, husligt arbete och övriga. Fr. o. m. för år 1952 uppdelas emellertid huvudgruppen industri och hantverk i tvenne, byggnadsverksamhet samt industri och hantverk i övrigt. Till byggnadsverksamhet räknas då husbyggnadsverksamhet, måleri, glasmästeri, rörledningsinstallation, elektrisk installation, väg- och vattenbyggnad samt annan byggnads- och anläggningsverksamhet.

Huvudgruppernas antal är alltså numera 9. Inom varje huvudgrupp är inkomsttagarna uppdelade på företagare, anställda och icke yrkesverksamma med undantag för huvudgrupperna allmän förvaltningstjänst och husligt arbete, i vilka företagare icke förekommer. Statistiken upptager alltså 25 grupper. Såsom anställda räknas såväl arbetare som tjänstemän (även i chefsställning, såsom disponenter, verkställande direktörer m. fl.). Till icke yrkesverksamma hänföres f. d. yrkesutövare, pensionärer, rentierer o. d.

Genom uppgifterna om födelsetid och födelsenummer erhålles uppgifter om ålder och kön (udda födelsenummer avser man, jämnt kvinna). Då dessutom uppgifter inhämtas om civilstånd, kan sammanställningar ske mellan å ena sidan inkomstuppgifterna och å andra sidan uppgifterna om *ålder* samt *kön* och *civilstånd.*

Primärmaterialets beskaffenhet. Som förut framhållits, inhämtas uppgifterna till den årliga inkomststatistiken dels och till största delen genom en urvalsundersökning, dels genom en fullständig undersökning. I båda fallen föreligger vissa brister hos primärmaterialet. Vid granskning av materialet till urvalsundersökningen har befunnits, att antalet personer födda den 5 resp. 25 understiger antalet födda den 15 med 1,7 resp. 1,1 %. Uppgifterna för dem som är födda den 15 skall användas även för det s. k. befolkningsregistret, och därför skulle för desamma i motsats mot de övriga uppgifter lämnas även om namn. Dessa uppgifter kan därför möjligen ha synts uppgiftslämnarna viktigare och av den anledningen blivit fullständigare redovisade. Svårare är att förklara skill-

naden mellan antalet födda den 5 och 25. Även föregående år översteg antalet födda den 15 de båda övriga grupperna men då i ungefär samma grad.

Även beträffande den som fullständig avsedda undersökningen föreligger sannolikt en del brister. Alla inkomsttagare med minst 30 000 kr inkomst skulle medtagas, oavsett om de tillhörde urvalsbefolkningen eller icke, men enligt vad ämbetsverket kunnat konstatera har dylika i åtskilliga fall icke kommit med. Visserligen sökte centralbyrån i så stor utsträckning, som den knappa tiden för materialets bearbetning medgav, komplettera statistiken i detta avseende, men fortfarande torde en viss ofullständighet förefinnas.

För att förena de båda nämnda undersökningarna till en fullständig översikt över inkomstfördelningen har företagits en uppräkning av urvalsdelen.

Beträffande inkomstbeloppen kan jämförelse göras med inkomstlängdens A-längd. Härvid är att märka, att i densamma i motsats mot inkomstuppgifterna ingår oskifta dödsbon och familjestiftelser samt eftertaxerade belopp. De sistnämnda brukar dock i allmänhet vara ganska obetydliga. För hela riket understiger inkomststatistikens slutbelopp för sammanräknad nettoinkomst, 26 035 milj. kr, taxeringslängdernas, 26 978 milj. kr, med 943 milj. kr eller 3,5 %. Föregående år var skillnaden procentuellt ungefär lika stor (3,8 %). På grund av att kännedom saknas om huru mycket av skillnaden mellan inkomststatistikens och taxeringsstatistikens uppgifter, som faller på dödsbon, stiftelser och eftertaxeringar, kan icke någon uppgift erhållas om den del av skillnaden, som beror på brister i primärmaterialet. Någon korrigering med hänsyn till dessa har därför icke kunnat ske.

Då den i år använda metoden för insamling av uppgifter till inkomststatistiken genomfördes redan föregående år, borde en jämförelse mellan de båda årens resultat kunna ske. Möjligheterna härtill minskas emellertid av följande skäl. Till följd av ändrade bestämmelser i taxeringsförordningen har inkomster under 1 200 mot tidigare 600 kr i allmänhet icke deklarerats utom i fråga om samtaxerade äkta makar. På så sätt har de minsta inkomsttagarna icke kommit med i 1952 års inkomststatistik. Den minskade jämförbarheten berör de tabeller, vari individuella inkomstuppgifter redovisas. Hela antalet inkomsttagare har ock minskats från 3 815 221 år 1951 till 3 735 086 år 1952 eller med 2,1 %, ehuru det eljest borde ha ökats något. Det är emellertid icke endast totala antalet och fördelningen på inkomstklasser, som påverkas härav, utan även fördelningen efter yrke, ålder och civilstånd. De inkomsttagare, som fallit bort, tillhör nämligen huvudsakligen dels vissa yrkesgrupper, dels de yngsta och äldsta åldersgrupperna. Detta skall närmare behandlas vid redogörelsen för de olika tabellerna. De tabeller, som speciellt avser samtaxerade äkta makar, torde däremot i allmänhet icke beröras nämnvärt av nämnda förhållande.

Som ovan sagts har någon korrigering icke kunnat ske med hänsyn till bristerna hos primärmaterialet. Vidare är att märka, att uppräkningen av urvalsundersökningens siffror i många fall grundar sig på ganska små tal. Tabellerna bör därför användas med försiktighet, särskilt i de fall då talen är låga.

Den ovan nämnda förändringen i fråga om yrkesbeteckningarna har varit orsaken till en betydande försämring av materialet i vad angår fördelningen på näringsgrenar. Yrkesbeteckningarna skall liksom inkomstuppgifterna lämnas av taxeringsnämndernas ordförande. Trots starkt markerade påpekanden om förändringen i de tryckta anvisningar, som tillställts taxeringsordförandena, och sedermera genom länsstyrelserna på centralbyråns begäran gjorda påminnelser har en del uppgiftslämnare använt de gamla beteckningarna med bokstäverna A—H i stället för A—I. Näringsgrenen industri och hantverk, som tidigare betecknades med B, skulle fördelas på B och C enligt vad ovan sagts. De följande grenarna skulle alltså i stället för den bokstav, de tidigare haft, betecknas med den närmast följande. Till

följd av uraktlåtenheten att tillämpa de nya bestämmelserna har för de berörda taxeringsdistrikten en successiv förskjutning till närmast föregående näringsgren ägt rum, varvid dock den första grenen, jordbruk med binäringar (A), icke berörs. Ämbetsverket har i möjligaste mån sökt korrigera felaktigheterna. I de fall det kunnat konstateras, att uppdelning av industrigrenen på föreskrivet sätt icke ägt rum, har centralbyrån i allmänhet med ledning av de individuella yrkesuppgifterna på uppgiftsformulären kunnat verkställa denna uppdelning. Vid jämförelse med 1950 års folkräkningsuppgifter synes ock fördelningen vara rimlig. Även i övrigt har försök gjorts att införa de riktiga beteckningarna, men på grund av ofullständigheter i primärmaterialets yrkesuppgifter har detta i viss utsträckning icke varit möjligt. I en del fall har primärmaterialet återsänts till vederbörande uppgiftslämnare för rättelse, men detta har på grund av bearbetningsförhållandena endast kunnat ske undantagsvis. Fördenskull kvarstår vissa felaktigheter, vilket skall något närmare belysas vid redogörelsen för tabellerna.

Undersökningsresultatet. I tab. 1 lämnas uppgifter för hela riket (inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet), landsbygden och städerna om antalet inkomsttagare och i tab. 2 om den totala inkomstsumman inom samtliga 25 i inkomststatistiken förekommande närings- och yrkesgrupper.

Hela antalet inkomsttagare uppgick enligt 1952 års inkomststatistik till 3 735 086 för riket, varav för landsbygden 1 786 302 och för städerna 1 948 279. Motsvarande tal var enligt 1951 års statistik 3 815 221, 1 853 188 resp. 1 961 489. Som ovan påvisats, är de båda årens siffror icke fullt jämförbara. I förhållande till folkmängden utgjorde antalet inkomsttagare år 1952 för riket 52,2, för landsbygden 48,2 och för städerna 56,6 % mot 53,7, 50,1 resp. 57,7 % föregående år.

Fördelningen av inkomsttagarna efter yrkesställning framgår av nedanstående sammanställning.

	1952		1951
	Antal	%	%
Företagare	535 247	14,3	14,4
Anställda	2 765 983	74,1	73,0
Icke yrkesverksamma	433 856	11,6	12,6
Summa	3 735 086	100	100

Med avseende på näringsgrenar fördelar sig inkomsttagarna, som sammanställningen nederst på sidan visar.

Jämfört med år 1951 framträder vissa oregelbundenheter. Totala antalet har gått tillbaka, vilket beror på förut nämnt bortfall av en del mindre inkomsttagare. Beträffande de olika näringsgrupperna gör sig en stark minskning gällande för gruppen övriga. Detta beror delvis på att just denna grupp omfattar många mindre inkomsttagare, men delvis på att, som ovan sagts, för en del taxeringsdistrikt lämnats oriktiga yrkesbeteckningar, så att gruppen övriga för dessa distrikt blivit hänförd till närmast föregående grupp, husligt arbete. Detta gäller särskilt i fråga om icke yrkesverksamma, beträffande vilka det vid bearbetningen på grund av uppgifternas karaktär varit särskilt svårt att avgöra, till vilken grupp de hör. För jordbruksgruppens del torde minskningen av antalet inkomsttagare helt bero på verklig minskning. Industrigruppen skulle san-

	1952		1951	
	Antal	%	Antal	%
Jordbruk med binäringar	689 584	18,5	702 852	18,4
Byggnadsverksamhet	259 284	6,9	1 406 530	36,9
Industri och hantverk i övrigt	1 129 103	30,2		
Samfärdsel	312 563	8,4	297 707	7,8
Handel	579 927	15,5	565 585	14,8
Allmän förvaltningstjänst	373 278	10,0	388 965	10,2
Fria yrken	46 728	1,2	43 990	1,1
Husligt arbete	121 498	3,3	116 830	3,1
I övrigt	223 111	6,0	292 762	7,7
Summa	3 735 076	100	3 815 221	100

	Medelinkomst, kr			
	Företagare		Anställda	
	1952	1951	1952	1951
Jordbruk med binäringar	7 230	6 314	4 766	3 819
Byggnadsverksamhet	9 174	7 502	8 633	6 512
Industri och hantverk i övrigt	8 160		7 566	
Samfärdsel	9 571	8 284	8 197	6 942
Handel	10 742	9 852	6 717	5 876
Allmän förvaltningstjänst	.	.	9 106	7 674
Fria yrken	12 989	12 443	7 501	6 930
Husligt arbete	.	.	2 734	2 289
Övriga	3 965	4 317	3 400	3 810
Samtliga	8 223	7 321	7 234	6 110

nolikt ha minskats något, om icke för de nyssnämnda taxeringsdistrikten en del tillförts densamma från gruppen samfärdsel. Vad de övriga grupperna angår iakttages ökning för samfärdsel, handel, fria yrken och husligt arbete. Detta torde sammanhänga med nämnda felaktighet. Att icke också gruppen allmän förvaltningstjänst undergått ökning utan i stället minskning synes ha sin orsak i att den efterföljande gruppen är mycket liten. En icke obetydlig del av förvaltningsgruppen har sålunda felaktigt tillförts handelsgruppen, medan tillskottet till förvaltningsgruppen från gruppen fria yrken varit ringa.

I tab. 1 lämnas ock uppgifter om antalet inkomsttagare inom olika inkomstklasser och i tab. 3 om deras procentuella fördelning på samma inkomstklasser. Av hela antalet inkomsttagare hade 1 495 940 eller 40 % inkomster under 5 000 kr och 1 536 650 eller något över 40 % mellan 5 000 och 10 000 kr. Endast omkring 86 200 eller 2 % av inkomsttagarna hade 20 000 kr eller däröver. Inkomsttagarna i de högre inkomstklasserna utgör en större andel i städerna än på landsbygden. Jämfört med föregående år visar samtliga inkomstklasser under 7 000 lägre procentuell andel. Beträffande de lägsta inkomstklasserna sammanhänger detta delvis med det tidigare omnämnda bortfallet av de minsta inkomsttagarna men i övrigt med penningvärdets fall och lönehöjningarna. Å andra sidan har procenttalen för alla de högre inkomstklasserna med undantag för inkomster på 50 000 kr och däröver ökats.

Medelinkomsten, som även påverkats av bortfallet av de små inkomsterna, uppgick år 1952 till 6 970 kr mot 5 920 år 1951. Medelinkomsten inom de skilda näringsgrenarna uppgick för företagare och anställda till ovanstående belopp åren 1952 och 1951.

Företagarnas inkomster är högre än de anställdas. Bland företagarna ligger de inom fria yrken, handel, samfärdsel och byggnadsverksamhet högst. Av de anställda uppvisar grupperna allmän förvaltningstjänst, byggnadsverksamhet och samfärdsel de högsta medelinkomsterna. Medelinkomsterna för de olika näringsgrenarna har påverkats av de angivna felaktigheterna i yrkesbeteckningarna.

I tab 4 lämnas redogörelse för inkomsttagarnas fördelning på åldersgrupper och inkomstklasser. I den lägsta åldersgruppen återfinnes vad beträffar hela riket flertalet inkomsttagare i inkomstklasserna under 3 000 kr; i den näst lägsta liksom i den högsta gruppen tillhör övervägande antalet inkomstklasserna under 5 000 kr. Inkomsttagarna i övriga åldersgrupper är mera koncentrerade till de medelhöga inkomstklasserna. Medelinkomsten stiger från den lägsta åldersklassen, 2 795 kr, kontinuerligt till åldersklassen 40—50 år, 8 304 kr, för att sedan sjunka. I åldersklassen 67 år och däröver var medelinkomsten 4 940 kr eller något lägre än i åldersklassen 20—25 år, 5 026 kr. Till följd av de minsta inkomsternas bortfall har jämfört med föregående år antalet inkomsttagare minskats framför allt i åldersgrupperna under 20 år men även i grupperna mellan 20 och 30 år.

I tab. 5 redovisas antalet inkomsttagare med fördelning efter kön och civilstånd

samt inkomstklasser. Av samtliga inkomsttagare utgjorde gifta män 42 och gifta kvinnor 15 eller sammanlagt 57 %. Motsvarande procenttal är för ogifta 19, 15 och 34 samt för förut gifta 3,5, 5,5 och 9. De kvinnliga inkomsttagarna är betydligt flera i städerna än på landsbygden, vilket särskilt gäller i fråga om de gifta.

Inkomstmedeltalen för olika kön och civilstånd framgår av nedanstående sammanställning.

	Inkomstmedeltal kr
Ogifta män	5 919
» kvinnor	4 824
Gifta män	9 746
» kvinnor	3 595
Förut gifta män	6 587
» » kvinnor	4 620
Samtliga	6 970

De gifta kvinnornas låga inkomster beror delvis på det förhållandet att många av dem endast utövar förvärvsverksamhet under en del av året eller har deltidsarbete. Vidare inräknas bland de gifta kvinnorna ett stort antal med inkomster under 1 200 kr, som till största delen taxerats på grund av samtaxering med maken och som ej skulle ha taxerats, om de varit ogifta eller förut gifta.

I jämförelse med föregående år har särskilt ogifta men även ehuru i mindre grad förut gifta minskats till antalet beroende på bortfallet av de minsta inkomsterna.

Tab. 6 innehåller redogörelse för fördelningen på inkomstklasser av äktenskap, i vilka makarna samtaxerats. Hela antalet här redovisade samtaxerade äktenskap uppgår till 496 300, men enligt tab. 5 var antalet gifta kvinnor med inkomst 547 900. Skillnaden torde huvudsakligen bero på följande förhållanden: 1) Kvinnor, som ingått äktenskap fr. o. m. 1 juli redogörelseåret, blir enligt taxeringsbestämmelserna icke samtaxerade; 2) hemskilda kvinnor redovisas som gifta men är ej samtaxerade; 3) äkta makar, som är upptagna i olika inkomstlängder, blir av skäl, vilka sammanhänger med uppgiftslämningen, icke räknade som samtaxerade i inkomststatistiken (i verkligheten blir de samtaxerade). Jämfört med föregående år har antalet samtaxerade äktenskap ökats med omkring 20 000 eller 4 %. Hustrurna tillhörde utom i de lägsta, här ej specificerade inkomstklasserna till större delen lägre inkomstklasser än männen. Av männen hade 39 % inkomster mellan 7 000 och 10 000 och 29 % mellan 10 000 och 20 000 kr. Av hustrurna hade 47 % inkomster under 2 000 och 75 % under 5 000 kr. Jämför vad ovan sagts om de gifta kvinnornas inkomster.

I tab. 7 redovisas fördelningen av äktenskap, i vilka makarna samtaxerats, på näringsgrenar. Hustrurna till männen inom jordbruk med binäringar, industri och hantverk i övrigt, handel samt allmän förvaltningstjänst var i större utsträckning sysselsatta inom samma näringsgren som mannen än inom andra näringsgrenar. Inom byggnadsverksamhet och samfärdsel hade däremot flera av männen sina hustrur sysselsatta inom industri och hantverk i övrigt samt inom handel än i den egna näringsgrenen.

I nedanstående sammanställning lämnas slutligen för de samtaxerade äktenskapen uppgifter om inkomstbeloppen med fördelning på olika inkomstklasser efter makarnas sammanlagda inkomst.

Inkomstklasser kr	Antal äktenskap		Summa inkomster (1 000 kr)			
			Männen	Hustrurna	Makarna tillsamman	
	1952	1951	1952	1952	1952	1951
— 2 000	920	3 809	964	617	1 581	6 614
2 000— 3 000	10 516	13 489	15 905	11 200	27 105	34 174
3 000— 5 000	25 126	27 668	66 015	33 703	99 718	111 449
5 000— 7 000	31 619	49 520	143 708	48 861	192 569	303 977
7 000—10 000	105 513	144 238	744 288	171 704	915 992	1 234 247
10 000—20 000	276 949	207 589	2 730 432	1 042 764	3 773 196	2 707 639
20 000—50 000	42 211	26 994	820 882	300 501	1 121 383	734 282
50 000—	3 478	2 832	250 274	41 069	291 343	241 839
Summa	496 332	476 139	4 772 468	1 650 419	6 422 887	5 374 221

(Forts. å sid. 120).

Tab. 1 a. Antal inkomsttagare inom olika yrkesgrupper, fördelade efter inkomstens storlek år 1952. Hela riket[1]

Income earners, by industry and size of income: Total

Närings- och yrkesgrupper	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare	
	–2 000[2]	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1952	1951
Företagare										
Jordbruk m. binär. .	15 790	27 450	73 020	69 130	69 640	55 530	6 172	376	317 108	324 353
Byggnadsverksamhet	570	1 000	3 310	4 670	5 490	5 040	1 074	132	21 286	97 134
Ind. o. hantv. i övr. .	6 520	6 040	13 730	13 910	14 880	12 650	3 101	483	71 314	
Samfärdsel	300	690	3 460	4 640	6 570	6 880	1 200	75	23 815	22 627
Handel	4 110	4 960	12 190	13 640	18 010	24 140	7 064	1 060	85 174	86 469
Fria yrken	1 400	1 390	2 350	1 590	1 570	2 180	2 773	358	13 611	15 328
I övrigt	1 440	420	490	200	170	160	52	7	2 939	3 361
Summa	30 130	41 950	108 550	107 780	116 330	106 580	21 436	2 491	535 247	549 272
Anställda										
Jordbruk m. binär. .	49 510	54 020	76 090	64 430	50 070	11 900	936	43	306 999	314 225
Byggnadsverksamhet	7 970	9 070	23 560	35 290	77 720	70 380	2 623	151	226 764	1 254 844
Ind. o. hantv. i övr. .	73 840	62 020	144 530	186 710	337 200	190 990	13 452	1 818	1 010 560	
Samfärdsel	9 980	10 870	25 850	41 040	112 680	53 720	3 615	206	257 961	246 356
Handel	62 740	52 730	100 690	89 880	94 620	57 200	12 513	1 800	472 173	460 011
Allm. förv.-tjänst ...	28 990	18 680	37 520	48 040	87 610	98 540	17 943	593	337 916	354 930
Fria yrken	4 090	3 200	6 230	5 400	4 910	4 940	1 565	115	30 450	26 292
Husligt arbete	34 320	33 070	28 150	4 860	1 250	390	50	3	102 093	106 010
I övrigt	9 420	3 730	3 850	1 570	1 420	910	147	20	21 067	22 921
Summa	280 860	247 390	446 470	477 220	767 480	488 970	52 844	4 749	2 765 983	2 785 589
Icke yrkesverksamma										
Jordbruk m. binär. .	26 510	20 540	12 150	3 380	1 780	950	149	18	65 477	64 274
Byggnadsverksamhet	4 100	3 210	2 150	1 040	460	200	64	10	11 234	54 552
Ind. o. hantv. i övr. .	15 370	13 410	8 450	4 790	2 930	1 810	418	61	47 239	
Samfärdsel	2 780	3 000	5 180	8 940	7 770	2 910	197	10	30 787	28 724
Handel	5 680	4 930	4 780	2 650	2 010	1 990	474	66	22 580	19 105
Allm. förv.-tjänst ...	2 340	2 580	5 250	7 110	8 950	7 620	1 446	66	35 362	34 035
Fria yrken	890	460	600	280	180	180	69	8	2 667	2 370
Husligt arbete	12 050	4 140	2 230	550	240	180	14	1	19 405	10 820
I övrigt	114 030	37 510	26 270	9 110	5 670	4 890	1 379	246	199 105	266 480
Summa	183 750	89 780	67 060	37 850	29 990	20 730	4 210	486	433 856	480 360
Samtliga										
Jordbruk m. binär. .	91 810	102 010	161 260	136 940	121 490	68 380	7 257	437	689 584	702 852
Byggnadsverksamhet	12 640	13 280	29 020	41 000	83 670	75 620	3 761	293	259 284	1 406 530
Ind. o. hantv. i övr. .	95 730	81 470	166 710	205 410	355 010	205 450	16 971	2 362	1 129 113	
Samfärdsel	13 060	14 560	34 490	54 620	127 020	63 510	5 012	291	312 563	297 707
Handel	72 530	62 620	117 660	106 170	114 640	83 330	20 051	2 926	579 927	565 585
Allm. förv.-tjänst ...	31 330	21 260	42 770	55 150	96 560	106 160	19 389	659	373 278	388 965
Fria yrken	6 380	5 050	9 180	7 270	6 660	7 300	4 407	481	46 728	43 990
Husligt arbete	46 370	37 210	30 380	5 410	1 490	570	64	4	121 498	116 830
I övrigt	124 890	41 660	30 610	10 880	7 260	5 960	1 578	273	223 111	292 762
Totalsumma år 1952	494 740	379 120	622 080	622 850	913 800	616 280	78 490	7 726	3 735 086	.
» » 1951	698 020	418 660	729 580	758 850	783 160	362 370	57 968	6 613	.	3 815 221

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet. — [2] Här ingår samtaxerade makar med mindre än 1 200 kr inkomst.

Tab. 1 b. Antal inkomsttagare inom olika yrkesgrupper, fördelade efter inkomstens storlek år 1952. Landsbygden

Income earners, by industry and size of income: Rural districts

Närings- och yrkesgrupper	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare	
	–2 000[1]	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1952	1951
Företagare										
Jordbruk m. binär. .	14 790	26 190	69 400	66 040	66 510	53 190	5 647	327	302 094	310 175
Byggnadsverksamhet	410	710	2 570	3 400	3 700	2 520	398	12	13 720	52 179
Ind. o. hantv. i övr. .	4 090	3 450	7 470	7 270	7 590	5 840	1 316	161	37 187	
Samfärdsel	220	530	2 460	3 410	4 190	3 540	585	22	14 957	14 251
Handel	1 890	2 180	4 910	5 700	7 230	9 110	1 684	137	32 841	33 916
Fria yrken	590	460	810	460	250	500	453	20	3 543	3 740
I övrigt	840	220	220	60	50	40	23	4	1 457	1 847
Summa	22 830	33 740	87 840	86 340	89 520	74 740	10 106	683	405 799	416 108
Anställda										
Jordbruk m. binär. .	46 470	51 130	71 610	59 020	45 150	10 060	584	22	284 046	292 952
Byggnadsverksamhet	4 370	5 620	15 460	23 300	42 820	24 940	448	24	116 982	528 217
Ind. o. hantv. i övr. .	32 440	26 340	62 810	81 770	139 940	48 410	2 875	382	394 967	
Samfärdsel	4 540	5 070	12 670	19 700	44 520	12 460	467	21	99 448	97 354
Handel	18 580	18 310	31 890	20 210	18 580	8 270	1 199	159	117 198	115 706
Allm. förv.-tjänst ..	11 850	7 070	12 530	13 970	21 010	29 480	3 501	51	99 462	108 326
Fria yrken	1 370	1 260	1 800	1 430	960	650	235	9	7 714	6 006
Husligt arbete	23 680	22 090	13 590	2 120	530	150	10	1	62 171	65 470
I övrigt	3 820	1 220	1 240	220	430	130	15	3	7 078	5 671
Summa	147 120	138 110	223 600	221 950	313 730	134 550	9 334	672	1 189 066	1 219 702
Icke yrkesverksamma										
Jordbruk m. binär. .	24 250	18 680	10 730	2 830	1 390	720	113	10	58 723	57 861
Byggnadsverksamhet	2 170	1 710	990	400	130	50	24	—	5 474	22 935
Ind. o. hantv. i övr. .	7 230	5 140	3 150	1 400	690	460	69	15	18 154	
Samfärdsel	1 280	1 150	2 420	3 260	2 280	780	32	3	11 205	10 682
Handel	1 940	1 480	1 250	580	490	430	65	8	6 243	5 711
Allm. förv.-tjänst ...	1 090	770	1 560	2 450	3 000	1 720	161	6	10 757	10 293
Fria yrken	280	70	170	40	70	50	1	1	682	452
Husligt arbete	7 220	1 940	1 040	240	120	40	11	1	10 612	6 250
I övrigt	47 710	11 170	6 810	2 050	1 020	630	161	36	69 587	103 194
Summa	93 170	42 110	28 120	13 250	9 190	4 880	637	80	191 437	217 378
Samtliga										
Jordbruk m. binär. .	85 510	96 000	151 740	127 890	113 050	63 970	6 344	359	644 863	660 988
Byggnadsverksamhet	6 950	8 040	19 020	27 100	46 650	27 510	870	36	136 176	603 331
Ind. o. hantv. i övr. .	43 760	34 930	73 430	90 440	148 220	54 710	4 260	558	450 308	
Samfärdsel	6 040	6 750	17 550	26 370	50 990	16 780	1 084	46	125 610	122 287
Handel	22 410	21 970	38 050	26 490	26 300	17 810	2 948	304	156 282	155 335
Allm. förv.-tjänst ...	12 940	7 840	14 090	16 420	24 010	31 200	3 662	57	110 219	118 619
Fria yrken	2 240	1 790	2 780	1 930	1 280	1 200	689	30	11 939	10 198
Husligt arbete	30 900	24 030	14 630	2 360	650	190	21	2	72 783	71 720
I övrigt	52 370	12 610	8 270	2 540	1 290	800	199	43	78 122	110 712
Totalsumma år 1952	263 120	213 960	339 560	321 540	412 440	214 170	20 077	1 435	1 786 302	.
» » 1951	386 040	240 590	397 520	386 540	305 320	121 690	14 207	1 281	.	1 853 188

[1] Här ingår samtaxerade makar med mindre än 1 200 kr inkomst.

Tab. 1 c. Antal inkomsttagare inom olika yrkesgrupper, fördelade efter inkomstens storlek år 1952. Städerna

Income earners, by industry and size of income: Urban districts

Närings- och yrkesgrupper	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare	
	–2 000[1]	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1952	1951
Företagare										
Jordbruk m. binär.	1 000	1 260	3 620	3 090	3 130	2 340	525	47	15 012	14 176
Byggnadsverksamhet	160	290	740	1 270	1 790	2 520	676	120	7 566	} 44 955
Ind. o. hantv. i övr.	2 430	2 590	6 260	6 640	7 290	6 810	1 785	322	34 127	
Samfärdsel	80	160	1 000	1 230	2 380	3 340	615	53	8 858	8 376
Handel	2 220	2 780	7 280	7 940	10 780	15 030	5 380	923	52 333	52 553
Fria yrken	810	930	1 540	1 130	1 320	1 680	2 320	338	10 068	11 588
I övrigt	600	200	270	140	120	120	29	3	1 482	1 514
Summa	7 300	8 210	20 710	21 440	26 810	31 840	11 330	1 806	129 446	133 162
Anställda										
Jordbruk m. binär.	3 040	2 890	4 480	5 410	4 920	1 840	352	21	22 953	21 273
Byggnadsverksamhet	3 600	3 450	8 100	11 990	34 900	45 440	2 175	127	109 782	} 726 627
Ind. o. hantv. i övr.	41 400	35 680	81 720	104 940	197 260	142 580	10 577	1 436	615 593	
Samfärdsel	5 440	5 800	13 180	21 340	68 160	41 260	3 148	185	158 513	148 992
Handel	44 160	34 420	68 800	69 660	76 040	48 910	11 314	1 640	354 944	344 285
Allm. förv.-tjänst	17 140	11 600	24 990	34 040	66 470	68 990	14 300	535	238 065	246 166
Fria yrken	2 720	1 940	4 430	3 970	3 950	4 290	1 330	106	22 736	20 286
Husligt arbete	10 640	10 980	14 560	2 740	720	240	40	2	39 922	40 540
I övrigt	5 600	2 510	2 610	1 140	1 200	770	132	17	13 979	17 250
Summa	133 740	109 270	222 870	255 230	453 620	354 320	43 368	4 069	1 576 487	1 565 419
Icke yrkesverksamma										
Jordbruk m. binär.	2 260	1 860	1 420	550	390	230	36	8	6 754	6 413
Byggnadsverksamhet	1 930	1 500	1 160	640	330	150	40	10	5 760	} 31 617
Ind. o. hantv. i övr.	8 140	8 270	5 300	3 390	2 240	1 350	349	46	29 085	
Samfärdsel	1 500	1 850	2 760	5 680	5 490	2 130	165	7	19 582	18 042
Handel	3 740	3 450	3 530	2 070	1 520	1 560	409	58	16 337	13 394
Allm. förv.-tjänst	1 250	1 810	3 690	4 660	5 950	5 900	1 285	59	24 604	23 742
Fria yrken	*610*	*390*	*430*	*240*	*110*	*130*	*68*	7	1 985	*1 918*
Husligt arbete	4 830	2 200	1 190	310	120	140	3	—	8 793	4 570
I övrigt	66 300	26 340	19 420	7 060	4 650	4 260	1 207	209	129 446	163 212
Summa	90 560	47 670	38 900	24 600	20 800	15 850	3 562	404	242 346	262 908
Samtliga										
Jordbruk m. binär.	6 300	6 010	9 520	9 050	8 440	4 410	913	76	44 719	41 862
Byggnadsverksamhet	5 690	5 240	10 000	13 900	37 020	48 110	2 891	257	123 108	} 803 199
Ind. o. hantv. i övr.	51 970	46 540	93 280	114 970	206 790	150 740	12 711	1 804	678 805	
Samfärdsel	7 020	7 810	16 940	28 250	76 030	46 730	3 928	245	186 953	175 410
Handel	50 120	40 650	79 610	79 670	88 340	65 500	17 103	2 621	423 614	410 232
Allm. förv.-tjänst	18 390	13 410	28 680	38 700	72 420	74 890	15 585	594	262 669	269 908
Fria yrken	4 140	3 260	6 400	5 340	5 380	6 100	3 718	451	34 789	33 792
Husligt arbete	15 470	13 180	15 750	3 050	840	380	43	2	48 715	45 110
I övrigt	72 500	29 050	22 300	8 340	5 970	5 150	1 368	229	144 907	181 976
Totalsumma år 1952	231 600	165 150	282 480	301 270	501 230	402 010	58 260	6 279	1 948 279	.
» » 1951	311 950	178 070	332 030	372 230	477 710	240 550	43 626	5 323	.	1 961 489

[1] Här ingår samtaxerade makar med mindre än 1 200 kr inkomst.

Tab. 2. Summa inkomster inom olika närings- och yrkesgrupper, milj. kr, år 1952
Total income, by industry and status

Yrkesgrupper	Jordbruk m. binär.	Byggnadsverks.	Ind. o. hantv. i övr.	Samfärdsel	Handel	Allm. förv.-tjänst	Fria yrken	Husligt arbete	I övrigt	Summa 1952	Summa 1951
Hela riket[1]											
Företagare	2 293	195	582	228	915	—	176	—	12	4 401	4 021
Anställda	1 463	1 958	7 646	2 114	3 172	3 077	229	279	72	20 010	17 021
Icke yrkesverksamma	188	38	181	193	117	292	13	43	559	1 624	1 544
Summa	3 944	2 191	8 409	2 535	4 204	3 369	418	322	643	26 035	22 586
Landsbygden											
Företagare	2 180	107	277	130	301	—	31	—	5	3 031	2 735
Anställda	1 327	901	2 710	723	616	830	44	157	18	7 326	6 225
Icke yrkesverksamma	163	16	59	63	27	76	3	22	150	579	548
Summa	3 670	1 024	3 046	916	944	906	87	179	173	10 936	9 508
Städerna											
Företagare	113	88	305	98	614	—	145	—	7	1 370	1 286
Anställda	136	1 057	4 936	1 391	2 555	2 240	185	122	54	12 676	10 789
Icke yrkesverksamma	25	22	122	130	90	216	10	21	409	1 045	995
Summa	274	1 167	5 363	1 619	3 259	2 456	340	143	470	15 091	13 070
Totalsumma år 1952	3 944	2 191	8 409	2 535	4 204	3 369	418	322	643	26 035	.
» » 1951	3 410	9 080		2 054	3 648	2 966	383	261	784	.	22 586

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet.

Tab. 3. Inkomsttagarnas procentuella fördelning på inkomstklasser år 1952
Percentage distribution of income earners

Inkomstklasser, kr	Landsbygden			Städerna			Hela riket[1]			
	Företagare	Anställda	Samtliga	Företagare	Anställda	Samtliga	Företagare	Anställda	Samtliga 1952	Samtliga 1951
— 2 000[2]	5,6	12,4	14,8	5,7	8,5	11,9	5,7	10,1	13,2	18,3
2 000— 3 000	8,3	11,6	11,9	6,3	6,9	8,5	7,8	9,0	10,3	11,0
3 000— 5 000	21,7	18,9	19,0	16,0	14,1	14,5	20,2	16,1	16,7	19,2
5 000— 7 000	21,2	18,7	18,0	16,5	16,2	15,5	20,2	17,2	16,7	19,9
7 000—10 000	22,1	26,4	23,1	20,8	28,8	25,7	21,7	27,8	24,4	20,5
10 000—20 000	18,4	11,3	12,0	24,6	22,5	20,6	19,9	17,7	16,4	9,4
20 000—50 000	2,5	0,7	1,1	8,7	2,8	3,0	4,0	1,9	2,1	1,5
50 000—	0,2	0,0	0,1	1,4	0,2	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet. — [2] Här ingår samtaxerade makar med mindre än 1 200 kr inkomst.

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade efter åldersgrupper och inkomstklasser år 1952

Income earners, by age and size of income

Åldersgrupper	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare	
	–2 000 [2]	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1952	1951 [3]
Hela riket [1]										
0—16.....	5 650	4 860	1 980	390	320	220	43	12	13 475	24 138
16—20.....	33 150	56 600	97 520	38 450	7 590	650	63	9	234 032	256 422
20—25.....	38 800	47 590	94 750	98 690	64 550	9 630	272	24	354 306	370 925
25—30.....	35 830	24 990	51 820	76 520	132 660	50 660	1 765	81	374 326	389 245
30—35.....	38 860	21 020	43 720	61 260	129 980	88 310	6 718	225	390 093	391 862
35—40.....	38 740	20 520	39 960	53 900	113 160	92 620	9 957	476	369 333	376 195
40—50.....	76 050	44 800	86 030	109 540	210 060	179 080	24 725	1 940	732 225	726 165
50—67.....	96 500	71 350	123 050	133 130	207 120	162 130	27 761	3 768	824 809	836 534
67—	131 160	87 390	83 250	50 970	48 360	32 980	7 186	1 191	442 487	443 735
Summa	494 740	379 120	622 080	622 850	913 800	616 280	78 490	7 726	3 735 086	3 815 221
Landsbygden										
0—16.....	3 220	2 630	1 070	210	160	40	10	4	7 344	13 236
16—20.....	22 020	36 220	51 680	18 690	4 110	420	37	2	133 179	146 573
20—25.....	22 410	27 940	50 480	40 890	23 810	3 630	150	7	169 317	181 171
25—30.....	16 680	13 490	27 360	36 640	50 990	14 980	505	24	160 669	167 467
30—35.....	17 320	10 660	23 090	31 960	54 830	26 200	1 569	60	165 689	169 268
35—40.....	17 490	10 400	20 850	30 340	53 470	30 870	2 439	105	165 964	171 033
40—50.....	36 720	23 130	45 560	60 410	103 380	65 830	6 523	388	341 941	341 347
50—67.....	51 550	40 750	72 250	76 260	100 530	61 020	7 233	640	410 233	426 221
67—	75 710	48 740	47 220	26 140	21 160	11 180	1 611	205	231 966	236 872
Summa	263 120	213 960	339 560	321 540	412 440	214 170	20 077	1 435	1 786 302	1 853 188
Städerna										
0—16.....	2 430	2 230	910	180	160	180	33	8	6 131	10 902
16—20.....	11 130	20 380	45 830	19 760	3 480	230	26	7	100 843	109 829
20—25.....	16 380	19 640	44 270	57 800	40 720	6 000	122	17	184 949	189 714
25—30.....	19 150	11 500	24 460	39 850	81 610	35 670	1 250	57	213 547	221 688
30—35.....	21 540	10 360	20 630	29 290	75 130	62 100	5 137	165	224 352	222 473
35—40.....	21 240	10 120	19 110	23 560	59 670	61 730	7 474	370	203 274	205 085
40—50.....	39 330	21 670	40 460	49 130	106 670	113 230	18 168	1 547	390 205	384 738
50—67.....	44 950	30 600	50 780	56 870	106 590	101 070	20 476	3 123	414 459	410 197
67—	55 450	38 650	36 030	24 830	27 200	21 800	5 574	985	210 519	206 863
Summa	231 600	165 150	282 480	301 270	501 230	402 010	58 260	6 279	1 948 279	1 961 489

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet. — [2] Här ingår samtaxerade makar med mindre än 1 200 kr inkomst. — [3] Indelningen i åldersgrupper = 1952, men motsvarande födelseårsgrupper är 1936—1951, 1932—1935, o. s. v.

Tab. 5. Inkomsttagarna fördelade efter kön och civilstånd samt inkomstklasser år 1952

Income earners, by sex, marital status, and size of income

Kön och civilstånd	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare	
	-2 000 [2]	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1952	1951
Hela riket [1]										
Ogifta män	57 510	93 690	178 850	154 420	177 970	61 310	4 114	300	728 164	770 630
» kvinnor	85 020	102 210	147 080	118 990	72 430	30 610	1 696	91	558 127	606 372
Gifta män	39 350	57 050	138 530	224 400	562 980	469 230	66 570	6 586	1 564 696	1 553 678
» kvinnor	241 420	65 750	90 340	72 760	51 620	23 760	2 066	165	547 881	533 527
Förut gifta män	19 570	19 340	20 370	21 380	29 870	18 910	2 349	318	132 107	135 159
» » kvinnor	51 870	41 080	46 910	30 900	18 930	12 460	1 695	266	204 111	215 857
Summa	494 740	379 120	622 080	622 850	913 800	616 280	78 490	7 726	3 735 086	3 815 221
Landsbygden										
Ogifta män	39 870	65 700	120 570	97 850	84 970	22 760	1 041	60	432 821	461 804
» kvinnor	55 450	58 560	63 980	33 290	15 740	7 800	235	16	235 071	264 130
Gifta män	21 880	40 330	99 930	153 890	285 200	168 310	17 533	1 218	788 291	789 352
» kvinnor	101 810	21 720	27 820	18 450	12 010	7 830	496	38	190 174	186 208
Förut gifta män	14 290	11 550	12 370	10 700	11 130	4 950	484	61	65 535	68 853
» » kvinnor	29 820	16 100	14 890	7 360	3 390	2 520	288	42	74 410	82 841
Summa	263 120	213 960	339 560	321 540	412 440	214 170	20 077	1 435	1 786 302	1 853 188
Städerna										
Ogifta män	17 640	27 990	58 280	56 560	92 980	38 540	3 072	239	295 301	308 755
» kvinnor	29 570	43 640	83 090	85 690	56 630	22 800	1 461	75	322 956	342 142
Gifta män	17 470	16 720	38 600	70 500	277 760	300 850	48 898	5 361	776 159	764 050
» kvinnor	139 590	44 030	62 490	54 300	39 600	15 920	1 559	123	357 612	347 234
Förut gifta män	5 280	7 790	8 000	10 680	18 730	13 960	1 863	257	66 560	66 304
» » kvinnor	22 050	24 980	32 020	23 540	15 530	9 940	1 407	224	129 691	133 004
Summa	231 600	165 150	282 480	301 270	501 230	402 010	58 260	6 279	1 948 279	1 961 489

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet. — [2] Här ingår samtaxerade makar med mindre än 1 200 kr inkomst.

Tab. 6. Samtaxerade äkta makar fördelade efter inkomstklasser år 1952

Income-earning spouses, by size of income

Mannens inkomst kr	Hustruns inkomst, kr								Summa män
	–2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	
Hela riket[1]									
— 2 000.....	13 608	2 121	3 101	2 684	2 483	1 790	137	15	25 939
2 000— 3 000.....	9 514	1 716	1 769	1 247	1 233	568	40	2	16 089
3 000— 5 000.....	17 501	3 395	4 510	3 647	2 573	1 242	47	4	32 919
5 000— 7 000.....	31 780	7 052	10 177	7 927	3 826	1 431	46	2	62 241
7 000—10 000.....	88 697	25 026	34 484	27 820	14 047	2 911	83	6	193 074
10 000—20 000.....	63 410	17 956	23 597	17 679	15 868	7 013	310	14	145 847
20 000—50 000.....	8 426	1 820	2 154	1 336	1 457	2 073	476	52	17 794
50 000—	1 023	302	290	181	187	282	141	23	2 429
Summa hustrur	233 959	59 388	80 082	62 521	41 674	17 310	1 280	118	496 332
Landsbygden									
— 2 000.....	7 562	963	1 242	1 031	989	780	34	2	12 603
2 000— 3 000.....	5 452	905	770	515	406	225	15	—	8 288
3 000— 5 000.....	10 390	1 690	1 836	1 343	794	636	10	1	16 700
5 000— 7 000.....	18 669	3 679	4 541	2 600	1 084	611	17	1	31 202
7 000—10 000.....	37 414	8 384	11 053	6 663	2 737	974	16	1	67 242
10 000—20 000.....	16 874	3 452	4 351	2 916	2 595	1 847	39	5	32 079
20 000—50 000.....	1 714	337	324	213	210	287	65	10	3 160
50 000—	158	49	46	35	27	52	16	4	387
Summa hustrur	98 233	19 459	24 163	15 316	8 842	5 412	212	24	171 661
Städerna									
— 2 000.....	6 046	1 158	1 859	1 653	1 494	1 010	103	13	13 336
2 000— 3 000.....	4 062	811	999	732	827	343	25	2	7 801
3 000— 5 000.....	7 111	1 705	2 674	2 304	1 779	606	37	3	16 219
5 000— 7 000.....	13 111	3 373	5 636	5 327	2 742	820	29	1	31 039
7 000—10 000.....	51 278	16 642	23 431	21 157	11 310	1 937	67	5	125 827
10 000—20 000.....	46 536	14 504	19 246	14 763	13 273	5 165	270	9	113 766
20 000—50 000.....	6 702	1 479	1 823	1 118	1 239	1 782	408	38	14 589
50 000—	865	252	243	146	158	230	125	19	2 038
Summa hustrur	135 711	39 924	55 911	47 200	32 822	11 893	1 064	90	324 615

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet.

Tab. 7. Samtaxerade äkta makar fördelade efter vardera makens näringsgren år 1952

Income-earning spouses, by groups of industry

Mannens näringsgren	Hustruns näringsgren									Summa män
	Jordbruk m. binär.	Byggnadsverks.	Ind. o. hantv. i övr.	Samfärdsel	Handel	Allm. förv.-tjänst	Fria yrken	Husligt arbete	I övrigt	
Hela riket [1]										
Jordbruk m. binär. .	18 158	359	4 215	1 366	3 015	4 806	267	2 148	9 937	44 271
Byggnadsverksamhet	3 089	3 051	14 117	2 601	13 062	7 426	568	2 099	7 829	53 842
Ind. o. hantv. i övr. .	6 081	1 944	84 621	7 235	49 117	21 842	2 168	5 558	27 313	205 879
Samfärdsel	1 841	611	12 787	7 491	16 315	7 157	495	1 711	9 978	58 386
Handel	918	613	9 883	3 256	29 834	8 280	1 043	1 286	12 247	67 360
Allm. förv.-tjänst ..	757	329	6 091	1 909	10 640	21 374	1 084	889	9 541	52 614
Fria yrken	65	32	760	276	1 503	1 470	1 475	174	1 828	7 583
Husligt arbete	16	42	95	48	102	58	6	143	62	572
I övrigt	217	124	773	201	1 007	519	55	150	2 779	5 825
Summa hustrur	31 142	7 105	133 342	24 383	124 595	72 932	7 161	14 158	81 514	496 332
Landsbygden										
Jordbruk m. binär. .	16 989	338	3 439	1 200	2 186	4 184	221	1 916	8 312	38 785
Byggnadsverksamhet	2 740	1 246	5 297	1 095	3 360	2 985	159	991	3 029	20 902
Ind. o. hantv. i övr. .	5 051	523	30 827	2 226	9 714	5 899	443	2 095	8 474	65 252
Samfärdsel	1 508	200	3 371	3 164	3 361	2 115	106	665	2 761	17 251
Handel	714	138	2 065	809	5 500	1 846	202	497	2 326	14 097
Allm. förv.-tjänst ...	540	90	990	361	1 576	6 335	135	271	1 745	12 043
Fria yrken	36	11	156	75	227	375	294	68	341	1 583
Husligt arbete	16	26	21	32	37	16	5	53	27	233
I övrigt	179	69	223	47	214	92	5	48	638	1 515
Summa hustrur	27 773	2 641	46 389	9 009	26 175	23 847	1 570	6 604	27 653	171 661
Städerna										
Jordbruk m. binär. .	1 169	21	776	166	829	622	46	232	1 625	5 486
Byggnadsverksamhet	349	1 805	8 820	1 506	9 702	4 441	409	1 108	4 800	32 940
Ind. o. hantv. i övr. .	1 030	1 421	53 794	5 009	39 403	15 943	1 725	3 463	18 839	140 627
Samfärdsel	333	411	9 416	4 327	12 954	5 042	389	1 046	7 217	41 135
Handel	204	475	7 818	2 447	24 334	6 434	841	789	9 921	53 263
Allm. förv.-tjänst ...	215	239	5 101	1 548	9 063	15 036	949	618	7 746	40 515
Fria yrken	29	21	604	201	1 276	1 095	1 181	106	1 487	6 000
Husligt arbete	—	16	74	16	65	42	1	90	35	339
I övrigt	38	55	550	154	793	427	50	102	2 141	4 310
Summa hustrur	3 367	4 464	86 953	15 374	98 419	49 082	5 591	7 554	53 811	324 615

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet.

(Forts. från sid. 112).

Makarnas sammanlagda inkomst i dessa äktenskap uppgick till 6 423 milj. kr eller 24,7 % av hela den sammanräknade nettoinkomsten enligt inkomststatistiken. Av makarnas sammanlagda inkomst kom nära $^3/_4$ på männen. I inkomstklasserna mellan 10 000 och 20 000 kr återfinnes mer än 55 % av såväl antalet äktenskap som av totala inkomstbeloppet. År 1951 inrymdes i nämnda inkomstklasser 44 % av äktenskapen och 50 % av inkomstbeloppet. Medelinkomsten per äktenskap uppgick år 1952 till 12 941 kr mot 11 287 år 1951.

Sjd.

Kommunernas inkomster och utgifter åren 1952—1954

Revenue and Expenditure of Local Governments

Konjunkturinstitutets och nationalbudgetdelegationens behov av aktuell finansstatistik har de sista åren fört med sig en utvidgning av den kommunala finansstatistiken. I Kungl. Maj:ts brev till statistiska centralbyrån den 8 augusti 1952 ålägges ämbetsverket att årligen insamla och bearbeta uppgifter angående kommunernas finanser för dels det löpande räkenskapsåret och dels det närmast efterföljande. Jämsides med denna prognosstatistik utför centralbyrån även en snabbearbetning av de senast inkomna ordinarie räkenskapssammandragen. Resultaten av undersökningarna överlämnas till konjunkturinstitutet årligen omkring den 20 november.

Uppgifterna till prognosstatistiken skall avlämnas till centralbyrån senast den 5 november på blanketter, som fastställes av ämbetsverket. Undersökningen är icke total utan omfattar ett urval av kommuner bestående av c:a 400 egentliga landskommuner, 60 köpingar, de flesta städerna eller 120 jämte samtliga 25 landsting. Municipalsamhällena berörs däremot icke alls liksom ej heller kommunalförbunden. Dessutom avser uppgifterna endast den borgerliga kommunens räkenskaper. I enlighet med konjunkturinstitutets behov inskränker sig bearbetningen i huvudsak till en realekonomisk fördelning av inkomsterna och utgifterna, medan däremot uppgifter om fördelningen efter förvaltningsgrenar endast infordras beträffande investeringsutgifter.

För övrigt skall i huvudsak samma principer gälla för prognosstatistiken som för den ordinarie kommunala finansstatistiken, då syftet är att erhålla med denna senare statistik jämförbara siffror. De för prognosstatistiken insamlade uppgifterna måste dock helt naturligt innefatta en betydande grad av osäkerhet, då de avser dels ett räkenskapsår, som icke är avslutat vid tidpunkten för uppgiftslämnandet, och dels nästföljande som icke påbörjats. Uppgifterna för det löpande budgetåret skall visserligen lämnas med utgångspunkt från de upplysningar, som föreligger vid tidpunkten för blanketternas ifyllande, alltså de faktiska inkomsterna och utgifterna sådana de vid detta tillfälle kan beräknas, men man torde dock kunna förmoda, att statförslaget i stället ofta blir vägledande. Detta torde särskilt gälla större städer. Uppgifterna för det nästföljande räkenskapsåret skall regelmässigt avse den fastställda staten för ifrågavarande år.

De undersökningar, som utfördes under hösten 1953, avsåg dels en preliminär sammanslagning av de ordinarie räkenskapssammandragen för år 1952, dels prognosstatistik för åren 1953 och 1954. De huvudsakliga resultaten av undersökningarna framlägges i tab. 1—3. De siffror, som hänför sig till prognosstatistiken, avser icke enbart de bearbetade kommunerna utan är till totalsiffror uppräknade tal.

En jämförelse av siffrorna i tab. 1 med 1951 års kommunala finansstatistik enligt räkenskapssammandragen ger vid handen, att utgifterna för samtliga borgerliga primärkommuner mellan åren 1951 och 1952 steg med ungefär 20 %. Nyinvestering i fastigheter och anläggningar ökade med c:a 200 milj. kr eller 28 %. Beträffande lönerna utvisar dessa en ökning av 13 %, men siffrorna för år 1952 är icke fullt jämförbara med tidigare år. Fr. o. m. år 1952 redovisas nämligen arbetarlöner vid underhållsarbeten icke i lönekolumnen utan ingår i kostnaderna för underhåll. Lönestegringen är därför i realiteten större än vad som framgår av tabellen. Primärkommunernas inkomster under år 1952 redovisas i tabellen med 3 739 milj. kr. Lägger man härtill de kyrkliga kommunernas skatter, erhålles en siffra på 3 896 milj. kr, som är lättare att jämföra med år 1951 och som uppvisar en ökning av 20 %.

I tab. 2 har gjorts en sammanställning av primärkommunernas finanser under femårsperioden 1950—1954. Avsikten härmed är icke att verkställa en direkt

Tab. 1. Kommunernas inkomster och utgifter enligt räkenskapssammandragen år 1952, 1 000-tal kr. Preliminära tal

Actual revenue and expenditure of local governments. Preliminary figures

	Samtliga inkomster	Utgifter					
		Löner	Fastighetsanskaffning och nyanläggning	Underhåll av fastigheter o. anläggningar	Anskaffning och underhåll av maskiner o. inventarier	Övriga	Samtliga utgifter
Landkommuner (endast borgerliga)							
Stockholms län	61 777	21 297	25 812	2 529	2 161	24 924	76 723
Uppsala län	19 609	8 260	6 274	1 071	693	7 899	24 197
Södermanlands län	24 597	10 471	6 285	1 216	902	10 271	29 145
Östergötlands län	35 286	14 792	8 213	1 444	1 251	12 787	38 487
Jönköpings län	26 962	11 504	6 696	1 441	890	8 839	29 370
Kronobergs län	21 974	9 150	5 778	945	626	8 830	25 329
Kalmar län	38 934	16 765	13 011	1 982	1 341	15 332	48 431
Gotlands län	10 851	4 587	3 759	406	426	3 995	13 173
Blekinge län	21 230	9 183	4 875	1 000	609	8 161	23 828
Kristianstads län	35 994	16 141	8 691	1 895	1 148	13 109	40 984
Malmöhus län	40 384	17 463	5 927	2 163	1 311	15 048	41 912
Hallands län	19 497	8 698	4 890	1 008	566	7 625	22 787
Göteborgs och Bohus län	33 063	14 410	9 096	1 847	895	13 110	39 358
Älvsborgs län	44 656	20 332	14 278	2 278	1 676	18 320	56 884
Skaraborgs län	30 697	14 178	7 057	1 326	1 113	10 969	34 643
Värmlands län	44 282	18 267	6 961	2 902	1 326	18 158	47 614
Örebro län	27 248	10 962	5 894	1 411	733	10 803	29 803
Västmanlands län	20 643	8 278	5 856	773	726	8 269	23 902
Kopparbergs län	55 555	21 214	15 510	3 141	1 831	22 118	63 814
Gävleborgs län	55 589	20 603	14 739	2 950	1 593	21 624	61 509
Västernorrlands län	71 783	27 429	21 960	2 965	1 677	27 289	81 320
Jämtlands län	37 791	15 487	10 432	1 928	879	15 898	44 624
Västerbottens län	55 968	24 577	10 141	2 483	956	22 813	60 970
Norrbottens län	76 142	33 199	18 845	3 118	1 548	31 392	88 102
Samtliga borgerliga landskommuner	910 512	377 247	240 980	44 222	26 877	357 583	1 046 909
Köpingar	178 183	56 153	51 284	10 636	6 367	72 231	196 671
Städer	2 649 855	1 060 715	610 190	192 728	112 664	1 081 506	3 057 803
Samtl. borg. primärkom.	3 738 550	1 494 115	902 454	247 586	145 908	1 511 320	4 301 383
Kyrkliga kommuner	253 058	101 682	24 235	54 098	6 150	91 109	277 274
Landsting	643 107	332 341	75 283	13 448	30 821	239 765	691 658

jämförelse mellan den ordinarie statistiken och prognosstatistiken utan endast att skapa möjlighet för att bedöma utvecklingstendenserna under hänsynstagande till prognosstatistikens preliminära karaktär. För detta ändamål har för år 1952 redovisats siffror såväl enligt de ordinarie räkenskapssammandragen som enligt prognosstatistiken. Såsom synes är både summa inkomster och summa utgifter betydligt lägre enligt prognosstatistiken än enligt räkenskapssammandragen. Man torde sålunda komma fram till för låga totalsiffror genom prognosstatistiken, en erfarenhet som gjorts redan vid liknande undersökningar de närmast föregående åren. Det finnes dock skäl att antaga, att en del av differensen för år 1952 är beroende av stigande löner och priser under detta år. Givetvis är det svårare för kommunerna att under sådana betingelser lämna en tillförlitlig prognosuppgift, och siffrorna synes tyda på att såväl inkomster som kostnader underskattats. Måhända behöver man därför icke befara, att prognossiffrorna

Tab. 2. Primärkommunernas inkomster och utgifter åren 1950—1954, milj. kr

Revenue and expenditure of communes

	Enligt räkenskapssammandragen			Enligt prognosstatistiken		
	1950	1951	1952	1952	1953	1954
Inkomster:						
Skatter	1 527,1	1 574,9	1 771,9	1 800,2	2 658,1	3 112,9
Statsbidrag	432,7	522,1	2 123,6	635,2	756,5	836,3
Övriga	1 011,7	1 142,0		1 193,0	1 382,0	1 444,2
S:a egentliga inkomster	2 971,5	3 239,0	3 895,5	3 628,4	4 796,6	5 393,4
Från skatteregleringsfond	..	..	119,0	36,6	7,4	4,9
Från andra fonder	..	..		67,2	109,2	96,7
Upplåning	351,9	520,2	549,3	666,0	748,5	1 042,8
Utgifter:						
Fastighetsanskaffning o. nyanläggning	560,0	703,0	902,4	897,5	1 141,8	1 473,2
Underhåll av fastigheter o. anläggningar	164,9	188,9	247,6	197,3	230,6	244,0
Anskaffning och underhåll av maskiner o. inventarier	..	..	145,9	165,4	182,3	193,1
Löner o. pensioner	1 086,5	1 319,6	1 494,1	1 390,8	1 569,5	1 650,1
Räntekostnader	84,2	96,9	120,4	116,9	147,8	158,8
Folkpensioneringskostnader	92,1	97,4	99,3	107,8	130,0	162,9
Övriga	969,2	1 163,9	1 291,7	1 249,5	1 435,8	1 715,2
S:a egentliga utgifter	2 956,9	3 569,7	4 301,4	4 125,2	4 837,8	5 597,3
Avsättn. till skatteregleringsfond	..	..	117,1	12,9	187,8	291,8
» till andra fonder	..	..		70,9	194,1	229,9
Amorteringar	144,8	151,7	162,8	156,7	184,8	201,7

för åren 1953 och 1954 skall understiga de verkliga i samma grad.

Med reservation för vad ovan sagts angående jämförbarheten de olika åren emellan skall i det följande siffrorna något kommenteras. Vad först inkomsterna beträffar, påverkas dessa främst av skatternas storlek. Under åren 1951 och 1952 förblev skatteunderlaget ganska oförändrat i förhållande till år 1950, delvis beroende på höjda kommunala ortsavdrag. De influtna skatterna steg därför långsamt, ehuru år 1952 medförde något större uppgång på grund av kraftiga utdebiteringshöjningar i anledning av ortsavdragsreformen. Först år 1953 påverkades de till kommunerna influtna skattemedlen av de skattskyldigas ökade inkomster under »inflationsåret» 1951. Kommunernas skatteintäkter ökade sålunda från 1 772 milj. kr år 1952 till icke mindre än c:a 2 650 milj. kr år 1953. Under år 1954 beräknas skatterna komma att öka med ytterligare omkring 450 milj. kr. Kommunernas skatteintäkter skulle därmed ha något mer än fördubblats sedan år 1950. I såväl tab. 2 som tab. 3 ingå kyrkliga kommunernas skatter, men i övrigt avser tabellerna endast de borgerliga kommunerna. Det må nämnas, att prognosstatistikens uppgifter om influtna skatter äger en större grad av tillförlitlighet än siffrorna i övrigt. Beträffande inkomstsidan skall i övrigt endast upplåningen något beröras. Enligt prognosstatistiken beräknades denna för år 1952 uppgå till 666 milj. kr men torde ha stannat vid 550 milj. kr. Nästan hela differensen är att hänföra till Stockholms stad. Upplåningen för åren 1953 och 1954 torde i motsvarande mån böra reduceras med c:a 100 milj. kr, för år 1954 troligtvis ännu mera.

Kommunernas utgiftsökning under femårsperioden kan beräknas till omkring 90 % med en tämligen jämn stegring under de olika åren. Utgiftssidan påverkas främst av investeringar och

Tab. 3. Kommunernas beräknade inkomster och utgifter enligt prognosstatistiken åren 1953—1954, milj. kr

Estimated revenue and expenditure of local governments

	Landskommuner		Köpingar		Städer		Samtliga primärkommuner		Landsting	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Inkomster:										
Skatter	808,8	910,5	147,7	160,7	1 701,6	2 041,7	2 658,1	3 112,9	743,6	899,8
Statsbidrag	344,8	387,6	38,8	43,6	372,9	405,1	756,5	836,3	57,1	59,5
Övriga	109,9	116,8	43,3	45,1	1 228,8	1 282,3	1 382,0	1 444,2	98,9	111,8
S:a egentliga inkomster	1 263,5	1 414,9	229,8	249,4	3 303,3	3 729,1	4 796,6	5 393,4	899,6	1071,1
Utgifter:										
Fastighetsanskaffning o. nyanläggning	321,6	412,2	75,8	72,5	744,4	988,5	1 141,8	1 473,2	98,3	173,4
Underhåll av fastigheter o. anläggningar	40,5	40,9	10,6	11,3	179,5	191,8	230,6	244,0	11,2	12,1
Anskaffning o. underhåll av maskiner o. invent.	22,7	25,6	6,6	7,5	153,0	160,0	182,3	193,1	29,4	32,6
Löner o. pensioner	374,2	402,7	59,4	64,5	1 135,9	1 182,9	1 569,5	1 650,1	354,9	378,6
Övriga	367,8	452,7	74,4	90,9	1 271,4	1 493,3	1 713,6	2 036,9	275,8	330,0
S:a egentliga utgifter	1 126,8	1 334,1	226,8	246,7	3 484,2	4 016,5	4 837,8	5 597,3	769,6	926,7

löner samt, vid sidan av de egentliga utgifterna, även fondavsättningar. Fastighetsanskaffning och nyanläggning utvisar *enligt tab. 2 en ökning på omkring* 160 % under de fem redovisade åren. Siffran för år 1954 bör dock reduceras med c:a 100 milj. kr, redan av den anledningen att investeringsprogrammet för Stockholms stad enligt uppgift torde komma att nedpressas med nämnda summa. Även i övrigt torde investeringarna för år 1954 överskattats av uppgiftslämnarna. Tendensen till för låga siffror i prognosstatistiken synes sålunda icke gälla nyanläggningar, då den motverkas av att i statförslagen planerade investeringar icke i beräknad omfattning kommer igång. Beträffande investeringar infordras även uppgifter om fördelningen på vissa förvaltningsgrenar. I nedanstående tablå redovisas fördelningen av nyanläggning och underhåll i milj. kr för åren 1952—1954 (samtliga år enligt prognosstatistiken). Slutsummorna understiger motsvarande siffror i tab. 2 och 3 beroende på att i tablån icke ingår anskaffning genom inköp av fastigheter jämte tomtmark.

Kommunernas löneutgifter utvisar den största ökningen under år 1951 på grund av löneförhöjningarna detta år.

	1952	1953	1954
Förvaltningsbyggnader	31,5	39,2	65,2
Bostäder	116,4	119,4	157,3
Gator och vägar	178,3	236,3	266,1
Hamnar	41,7	50,0	67,4
Elverk	117,5	154,9	188,9
Gasverk	18,0	20,3	18,3
Hälso- och sjukvård	30,0	34,3	50,0
Allmän hygien (vattenverk, avlopp, reningsverk m. m.	185,0	251,7	311,1
Undervisning	231,6	265,5	355,6
Sociala ändamål	36,4	52.6	69,3
Övriga ändamål	46,0	70,6	97,2
Summa	1 032,4	1 294,8	1 646,4

Siffran för år 1952 har tidigare nämnts såsom icke fullt jämförbar med tidigare år. Lönebegreppet i prognosstatistiken är detsamma som i 1952 års räkenskapssammandrag. Enligt tab. 2 beräknades lönerna i prognosstatistiken för år 1952 (enligt de i november samma år insamlade uppgifterna) till 1 391 milj. kr men utgjorde enligt den preliminära hopslagningen av räkenskapssammandragen 1 494 milj. kr. Då löneförhandlingarna

icke var avslutade vid uppgörandet av 1952 års statförslag och då statförslagen, som ovan nämnts, ofta lägges till grund för uppgifterna även för det löpande räkenskapsåret, synes det förklarligt, att lönestegringarna underskattades. Uppgifterna för åren 1953 och 1954 bör därför på grund av i stort sett stillastående löner vara mera tillförlitliga, och ökningen i förhållande till siffran 1 494 milj. kr för år 1952 torde i stort sett kunna godtagas som beroende på ökad kommunal verksamhet.

Vid sidan av de egentliga utgifterna tilldrar sig de kommunala fondavsättningarna under senare år intresse. Viss avsättning till skatteregleringsfond har genom särskild lag gjorts obligatorisk och avspeglar sig i betydande fondavsättningar för åren 1953 och 1954. Förutom tabellens uppgifter kan nämnas, att skatteregleringsfondernas storlek i samtliga borgerliga primärkommuner beräknas till 430 milj. kr efter fastställande av 1953 års stat och till 720 milj. kr efter fastställande av 1954 års stat. Avsättningar till andra fonder utvisar likaledes betydande ökningar under åren 1953 och 1954. Prognosstatitikens uppgifter om fonder har visat sig vara något för låga.

I tab. 3 har de viktigaste uppgifterna ur prognosstatistiken fördelats på skilda slag av primärkommuner, varjämte även landstingen medtagits.

Th. L.

Arealinventeringen och svinräkningen i oktober 1953

Survey of Acreage and Census of Pigs October 1953

Genom kungl. kungörelser den 25 september 1953 (nr 595 och 596) erhöll statistiska centralbyrån i uppdrag att dels verkställa en inventering av de under hösten 1953 med vete, råg, raps och rybs besådda arealerna samt av de arealer, som under år 1953 använts för skörd av vissa vallfröslag, dels ock utföra en svinräkning den 12 oktober 1953. Här lämnas en kort sammanfattning av resultaten av dessa undersökningar. Mer utförliga redogörelser har intagits i »Jordbruksekonomiska meddelanden» nr 12 1953.

Arealinventeringen

Hösten 1953 utmärktes av en lång period med ovanligt gynnsam väderlek för höstbruk och höstsådd. Genom arealinventeringen i oktober konstaterades också en utökning av framförallt *höstsädsarealerna*. Inventeringen omfattade som vanligt 20 län (Götaland, Svealand och Gävleborgs län). Inom detta område besåddes hösten 1953 390 900 hektar med höstsäd, vilket innebar en ökning med 41 200 hektar (11,8 %) i förhållande till den hösten 1952 besådda arealen. Odlingen av höstvete utvidgades med 30 000 hektar (14,5 %) och av höstråg med 11 200 hektar (7,9 %). Den nu med vete besådda arealen är den största, som förekommit sedan 1930-talet; beträffande råg behöver man ej gå längre tillbaka i tiden än till år 1947 för att finna större höstsådd. De ovanligt gynnsamma väderleksförhållandena och den för brödsäd fördelaktiga prissättningen torde ha bidragit till denna utveckling.

Beträffande odlingen av höstsådda *oljeväxter* utmärktes höstarna 1951 och 1952 av att arealen för raps reducerades och den för rybs utökades. Hösten 1953 var förhållandet omvänt. Den med höstraps besådda arealen omfattade 61 600 hektar och ökade i förhållande till hösten 1952 med 5 500 hektar (9,9 %); höstrybsarealen uppgick till 20 200 hektar, som innebar en minskning med 7 400 (26,8 %). För de två oljeväxterna sammanslagna var emellertid arealen 1 900 (2,3 %) hektar mindre än hösten 1952. Den numera mindre fördelaktiga prissättningen på oljeväxtfrö torde förklara arealminskningen.

Inventeringen av *vallfröodlingen* inom Götaland och Svealand under år 1953 gav följande huvudresultat i jämförelse med närmast föregående inventering år 1951. Timotejfrö skördades på en areal av 16 000 hektar, vilken var 2 600 hektar (14,0 %) mindre. Även arealen för rödklöverfrö hade minskat, nämligen med

2 200 hektar (9,7 %) till 20 300 hektar. Odlingen av alsikeklöverfrö hade däremot ökat med 800 hektar (29,0 %) och omfattade 3 500 hektar.

Svinräkningen

Totala antalet svin i Svealand, Götaland och Gästrikland utgjorde den 12 oktober 1953 1 562 000, vilket var 19 000 eller över 1 % mindre än vid motsvarande tidpunkt 1952. Nedgången berörde enbart gödsvin. Antalet avelssvin, 164 500, fördelade på 4 600 fargaltar, 33 400 modersuggor, dräktiga första gången, och 126 500 övriga modersuggor, var sammanlagt 5 400 (3,4 %) högre än förra året. Fargaltarna företedde ökning med nära 7 %. För modersuggor, dräktiga första gången, förelåg en minskning med över 3 % men för övriga modersuggor konstaterades ökning med drygt 5 %. Antalet gödsvin, 1 397 000, varav 696 000 svin 3 månader och däröver och 701 000 grisar under 3 månader, uppvisade nedgång med 24 000 (1,7 %). För den förstnämnda åldersgruppen gödsvin utgjorde minskningen nära 3 % och för den senare knappt 1 %. Av gödsvinen beräknades 185 000 vara hushållssvin. Totala antalet besättningar uppgick till nära 190 000 eller c:a 4 % mindre än 1952.

O. Zbg.

(Forts. från sid. 82).

bakåt med hittills framräknade indextal kommer dock en gruppering enligt nuvarande grunder även i fortsättningen att ske där den gamla grupperingen avviker från den nya enligt SITC.

I enlighet med tidigare beslut kommer uppdelningen enligt bearbetningsgrad att uppta tre grader, nämligen obearbetade varor, oväsentligt bearbetade varor samt väsentligt bearbetade varor.

Förutom indelningen enligt art och bearbetningsgrad kommer en indelning efter användning att företagas enligt följande:

1. Produktionsförnödenheter
   därav a) byggnadsmaterial
   b) bränsle, kraft och smörjmedel
   c) övriga produktionsförnödenheter
2. Maskiner och transportmedel
   (för Sveriges del kommer ett försök att göras till uppdelning för produktionsändamål resp. konsumtionsändamål)
3. Konsumtionsförnödenheter.

Delindextal enligt ovannämnda grunder kommer i första hand att publiceras för partiprisindex. Det kan inte nu anges hur detaljerad publiceringen blir för övriga huvudindexserier. *I. F.*

Input-Output Research in the Central Bureau of Statistics of Norway

By P. J. Bjerve

The Norwegian national accounts have production accounts for the individual industries. Debit and credit items on these accounts represent the interindustry flows of goods and services. These flows may also be presented in the form of an input-output table.

On the basis of input-output tables, and statistics from other sources, input-output models are being prepared by the Research Department of the Central Bureau of Statistics. These models are partial as they consist only of definitional relationships and production functions. No demand relationships are included. Consequently, assumptions have to be made as regards the magnitude of a number of variables corresponding to the degrees of freedom in the model. The variables that have to be assumed, are the items of the so-called »final demand» from the respective industries; that is, deliveries of the various industries for final consumption, investment, and exports.

Some illustrations are given of the kind of models the Central Bureau of Statistics is preparing. In addition, examples are given of how the input-output models may be applied to practical purposes. Two different types of models are discussed: in one of these the variables are the deliveries of goods and services between industries, and in the other, the prices of the deliveries are the variables.

After a discussion of the shortcomings of such models, a short description is given of the future work program of the Central Bureau of Statistics in the field of input-output analysis.

An attempt will be made at defining homogeneous production processes; that is, processes with production functions invariable to changes in product mix. Estimates will be made of production functions for these processes. In some cases sets of alternative production functions may have to be estimated.

Aggregations will be necessary as the homogeneous process classification is much too detailed for practical application in input-output models.

This aggregation will be made by averaging the coefficients of related processes. The basis for the Bureau's input-output analysis is a file of production functions for homogeneous processes. Aggregation may be made for a particular analysis by choosing between alternative production functions for homogeneous processes, deciding upon the aggregated classification and assigning weighting coefficients to the processes. The character of the problem to be analyzed will determine the method of aggregation. If the description of the problem to be analyzed is inadequate for making a definite choice, the problem might be met by establishing upper and lower limits, depending on the indefiniteness of choice, for the coefficients of the aggregated industries.

Through this approach it is hoped that some of the major weaknesses of production models with fixed technical coefficients may be eliminated.

Pilot Crop Cutting Survey. II

By O. Zetterberg

During the summer 1953 the crop-cutting method was used in estimating crop yields of wheat and oats in the county of Östergötland. This survey, which was planned by the Central Bu-

reau of Statistics with the aid of other agencies, was meant to give experience for large scale pilot surveys.

The parishes of the county were grouped in 25 strata according to location, structure of farming, areas for the above-mentioned crops, etc. The parishes were assigned probabilities proportionate to the areas mentioned, and one parish per stratum taken out by random sampling. In the next stage, 7 farms per parish were selected at random with probabilities proportionate to total acreage. Thus, 175 farms and holdings were chosen, and information was collected from them about the acreage for the crops in question, etc.

The field staff, provided by the County Agricultural Society, consisted of one leader and four teams of two persons each. One team had to thresh and weigh the samples, and the others were sent out each day to cut the crop on the plots. These teams had the important task to select at random the field to be investigated and to measure it, then to locate the four plots in each field, and to cut the crop. The time spent on the various procedures was noted. The plots were demarcated by means of two types of instruments, a square steel frame and a pole connected with a pivot to be turned round the pole, thus giving a circular plot of the same size, 1 square metre. Each one was used for half of the plots in every field.

The estimation resulted in the crop yields per hectare noted on p. 17 (col. 2, biological yield, standardized water content; col. 3 ditto, with deduction of 10 % for losses; col. 4 and 5, different eye estimates).

The variance in the crop yield within fields and between fields was also studied.

The following were the most important experiences gained. Meteorological conditions greatly influenced the carrying out of the survey. As the different kinds of corn ripened almost simultaneously, it was found difficult to cut the crop in due time, and some of the plots had to be left out. The preparatory work — travelling to the farms, searching and measuring the fields — caused much delay.

During 1954, experiments will continue on a similar basis in another county, Södermanland, before a national pilot survey will be tried. The technique, however, is to be changed: all preparatory work, including identification, selection of fields and location of plots, will be carried out by the leader before crop cutting begins. This will enable the teams to work more speedily. The basic principles, it is believed, will be put into practice more consistently than before. Tests will cover wheat, oats and, to a certain extent, potatoes. Finally, special investigations are planned for oil crops.

Offences known to the Police in 1952

By S. Groth

As from 1950, it is the duty of public prosecutors and chiefs of police to submit to the Central Bureau of Statistics particulars concerning offences that have come to the notice of the police. Offences to be reported are: 1) Offences against the Penal Code except drunkenness and disorderly conduct 2) Other offences for which imprisonment may be imposed. Quarterly preliminary data are published in this periodical. The present report gives revised data for 1952.

The number of the different kinds of known offences is given for each county in table 1. Table A shows the frequency per 100 000 population of these offences, summarized into main groups, viz. offences against the state, against the public, against persons, against property, and other offences.

The total number of offences known to the police was 232 252 in 1951 and 225 169 in 1952. The decrease was 3 %. The level of the different groups as compared with the figures of 1951 is shown below (for the chapters of the Penal Code, v. 1953 No. 11 p. 508):

	1951	1952
	%	%
Penal Code Ch. 10	98,2	99,5
» » » 11	110,0	92,3
» » » 12	72,5	87,2
» » » 13	152,4	197,9
» » » 14	104,4	100,5
» » » 15	125,6	113,2
» » » 18	111,2	98,7
» » » 19	108,5	128,3
» » » 20	121,4	118,9
» » » 21	149,5	105,7
» » » 22	105,2	111,5
» » » 23	112,0	127,1
» » » 24	102,0	115,1
» » » 25	106,0	116,3
» » » 26	120,7	97,3
Other chapters	74,8	70,3
Unlicensed distillery	97,6	95,6
Driving vehicles under influence of alcohol	134,6	159,8
Game legislation	111,3	122,3
Fisheries legislation	85,9	97,3
Taxation legislation	88,3	91,5
Other offences	112,6	115,5
All offences	118,9	115,3

Cases of murder or manslaughter decreased from 60 in 1951 to 50 in 1952 (53 in 1950), and of thefts of motor vehicles from 9 228 to 9 108 (7 065 in 1950). Housebreaking and burglary increased from 20 714 in 1950 to 24 159 in 1951 and 26 511 in 1952.

Out of the total number of offences reported in 1952 the cases cleared during the current year (table 2) were 43,5 %. Table C gives the corresponding percentage for the various kinds of offences. The figures are remarkably low for thefts etc. (Ch. 20), offences in bankruptcy (Ch. 23) and malicious injuries to property (Ch. 24).

Table 3 gives figures for persons suspected of offences by the police. Of course, this information refers only to persons who in some way or other have been dealt with by the police. The figures do not correspond to the offences given in table 1. The latter only covers certain kinds of offences and only those that have been known during the current year. Particulars concerning persons suspected for offences refer to all categories of offences and should be reported irrespective of the year when the offences were known to the police.

The total number of persons suspected of offences was 276 314 in 1951 and 302 706 in 1952, or 5 106 and 5 563 respectively per 100 000 of the adult population. This proportion is much higher for males than for females and it is especially high for young persons of both sexes, as shown by the following figures:

	Males	Females	Both sexes
Under 18 years ..	19 506,4	2 875,0	11 333,9
18—20 years	18 320,0	2 339,7	10 367,0
21 years and more	9 491,0	676,8	5 021,5
Total 1952	10 386,3	851,8	5 562,7
» 1951	9 758,5	748,0	5 199,0
» 1950	9 150,1	789,7	4 922,1

Local Savings Banks in 1952

By J. Sjöstrand

At the end of 1952 the number of savings banks (not including the Post Office Savings Bank) was 450 (tab. 1 col. 2), of which 136 had their head-office in towns, while 314 were domiciled in rural communities.

The mean interest on deposits was 3,00 %. The mean interest on loans to local governments was 3,50 %, on mortgage loans 3,53 % and on loans on personal guarantee 4,36 %.

Depositors' accounts increased during 1952 by 123 000 and numbered 5 470 000 at the end of the year (tab. 1 cols. 4—8). 2 584 million crowns were deposited in 1952 while depositors' funds at the end of the year reached 8 700 million crowns, including accrued interest to the amount of 250 million crowns (tab. 1, cols. 9—14). The amount per account was 1 591 crowns.

The savings banks have taken different measures in order to encourage thrift. Most of them give 2—5 crowns on deposit account for every new-born child or every school child. At the end of 1952 the number of children's accounts was in round figures 1 585 000. In the same year, the savings banks gave 240 000 crowns to new-born children and 127 000 crowns to school children (tab. 1, cols. 15—18).

The savings banks favour the forming of savings clubs which are intended to

facilitate organized thrift. The members of these clubs periodically put aside a certain sum, that is entrusted to a savings bank through the club. In 1952 the number of savings clubs was 9 796, while 248 000 persons were enlisted as members. The savings clubs paid into the savings banks 51,0 million crowns on account of their members (tab. 1, cols. 20—24). A similar form of organized thrift is known as savings out of wages (»lönsparande»). An employee may make an agreement with his employer that a certain part of his wages shall not be payed to him but to his account in a savings bank. As a rule these accounts should not be touched before the employee reaches the age of 25, except on marriage. In 1952 6,3 million crowns were paid into accounts of this kind.

It may also be mentioned that the savings banks supply savings boxes to their clients. These savings boxes can be opened only by the savings bank and the money they contain is paid into the account of the client. At the end of 1952 the number of such savings boxes was 989 000 (tab. 1, col. 19).

Liabilities of savings banks at the end of 1952 (tab. 1, cols. 14 and 44—52) were:

	1 000 crowns
Depositors' funds	8 702 645
Reserve and other funds	417 018
Other liabilities	44 789
Total	9 164 452

Assets of savings banks at the end of 1952 (tab. 1, cols. 53—85) were:

	1 000 crowns
Cash in hand and at banks	236 925
Bonds	860 822
Loans to local governments	566 267
Loans against security of bonds	135 381
Loans against mortgages	6 135 436
Loans against mortgages in combination with personal guarantee	396 534
Loans against personal guarantee	524 582
Other assets	308 505
Total	9 164 452

Organization and Activity of the Central Bureau of Statistics

V. The Survey Research Centre. I. The Design of the General Purpose Sample

By T. Dalenius

Following a scheme described in this Review, 1952, p. 357, an organization for interview sample surveys was created within the Central Bureau of Statistics on July 1, 1953. The survey activity will be based on a general purpose sample of 70 psu's (primary sampling units).

In part I the author discusses the usefulness of a general purpose sample. Such a sample is efficient for surveys dealing with characteristics of a great geographic spread. A general purpose sample is especially useful for estimating *changes* in such characteristics. Morover, it may be used to produce a frame of second stage units for such surveys. A general purpose sample will often be suitable for dealing with the non-response problem e.g. in a mail-survey: a sample of non-respondents is selected and the observations made by interviewers; this sample is made up by those non-respondents located in the general purpose sample.

In part II the role of the sampling theory when constructing a general purpose sample is discussed. The starting point is a two-stage design with a constant overall sampling fraction $f = f_1 \cdot f_2$. The relvariance V_x^2 of the estimator

$$x = \frac{1}{f} \sum_{i,j}^{n} x_{ij}$$

is expressed as

$$V_x^2 = V_{\bar{x}}^2 + V_n^2$$

Then different principles for reducing V_x^2 are discussed: the construction of heterogenous psu's and homogenous strata, the use of special selection probabilities, sub-sampling ratios and estimation procedures.

In part III the actual construction of the Swedish general purpose sample is

treated, following the general outline in part II. The construction of the psu's involved only principles in general use. When constructing the 70 strata, use was made of a combined stratification on field operating costs and geography. Thus, the number of strata L_D formed by the 'expensive' psu's was made proportionate to the 1950 population, F_D, divided by the square root of C_D, the cost of operating in an expensive psu. After the psu's had been stratified, geographically adjacent psu's were combined to larger units called »super-psu's»; this device will make it possible to enlarge some of the psu's selected for the general purpose sample. One psu was selected from each stratum with probability proportionate to the size of the adult population in 1950.

The paper is concluded with a short discussion on the lifetime of a general purpose sample.

The Income Distribution of 1952

Preliminary Data

By J. Sjöstrand

From 1951 the annual income statistics are for the greater part based on a sample survey. Only income-earners with a minimum income of 30 000 kronor are completely reported. The sample population consists of about 10 % of all income-earners.

As from 1952 the group manufacturing is divided into two groups, construction and other manufacturing, the number of industry groups has increased from 8 to 9. The industry groups are consequently: agriculture (including forestry and fishing), construction, other manufacturing, transport and communications, commerce, general administration, professions, domestic service, and others. In most of the industry groups the income-earners are divided into employers, employees and persons not in the labour force; in the groups of general administration and domestic service there are no employers.

The income-earners are also classified with regard to age, sex and marital status.

Finally the income-earning spouses, who, according to the existing regulations, are taxed together, have been classified by size of income of husband and wife in combination.

As to the material it embraces only individuals, not companies, etc. Certain deficiencies in the material have been discovered. For example, income-earners with a minimum income of 30 000 kronor are not completely reported. Furthermore, the partition of the group manufacturing, mentioned above, has caused certain misunderstandings among the informants.

Utländska böcker och nya utländska serier. Urval ur accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under sista halvåret 1953[1]

Foreign books and new foreign series and periodicals. Selected list of the accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics July—Dec. 1953

Approaches to problems of high fertility in agrarian societies. Papers presented at the 1951 annual conference of the Milbank memorial fund. New York 1952. 171 s. (Milbank memorial fund.)

Así es España. T. 1. [Madrid 1952?] 4:o. Ill. (Instituto nacional de estadística.) [Även med eng. titel och text.]

Le Bénélux. Paris 1953. 488 s. (Institut national de la statistique et des études économiques. Collection de conjoncture et d'études économiques. Mémentos économiques. Sér. M: 7.)

Censo de la población de España y territorios de su soberanía y protectorado, segun el empadronamiento realizado el 31 de diciembre de 1950. T. 1. Madrid u. å. 4:o. (Instituto nacional de estadística.)

Coal and iron ore resources of Asia and the Far East. Prepared by the secretariat of the Economic commission for Asia and the Far East. Bangkok 1952. 4:o. 155 s. (United nations publications. 1952. II:F:1.)

Copeland, M. A., A study of moneyflows in the United States. New York 1952. 338, 241 s. (Publications of the National bureau of economic research. Nr 54.)

Cowles commission for research in economics. Annual report. [18] (1949/50)—19(1950/51). Baltimore [1950]—51. (The University of Chicago.)

— — Economic theory and measurement. A twenty year research report 1932—1952. Baltimore 1952. 180 s. (The University of Chicago.)

The European steel industry and the wide-strip mill. A study of production and consumption trends in flat products. Prepared by the Industry division, Economic commission for Europe. Geneva 1953. 4:o. 100 s. (United nations publications. 1953. II: E: 6.)

European timber statistics 1913—1950. Geneva 1953. 4:o. (United nations publications. 1953. II:E:5. Food and agriculture organization.) [Även med fransk titel och text.]

European timber trends and prospects. A study prepared jointly by the secretariats of the Food and agriculture organization of the United nations and the United nations Economic commission for Europe. Geneva 1953. 4:o. 315 s. (United nations publication. 1953. II:E:3. Food and agriculture organization.)

Fact book on manpower. Selected statistics on the population and labor force of the United States, on its industrial and occupational distribution and on potential manpower resources under conditions of national emergency. [Omsl.] [Washington] 1951. 4:o. (United States department of labor. Bureau of labor statistics.)

Fields of economic development handicapped by lack of trained personnel in certain countries of Asia and the Far East. Prepared by the secretariat of the Economic commission for Asia and the Far East. Bangkok 1951. 119 s. (United nations publications. 1951. II: F:6.)

Government statistical services. [Omsl.] [London] 1953. 28 s.

Governmental policies concerning unemployment, inflation and balance of payments 1951—52. Analysis of replies by governments to a United nations questionnaire. New York 1952. 135 s. (United nations publications. 1952. II:A:2.)

Hagood, Margaret Jarman, & Price, D. O., Statistics for sociologists. Rev. ed. New York 1952. 575 s.

d'Hérouville, H., Le marché mondial des céréales. Paris 1953. 223 s. (Institut national de la statistique et des études économiques. Collection de conjoncture et d'études économiques. Etudes et documents. Sér. C:5.)

International classification of occupations for migration and employment placement. Vol. 1—2. Geneva 1952. 4:o. (International labour office.) [Vol. 2 även med fransk titel och text.]

Kuznets, S., Shares of upper income groups in income and savings. Assisted by Elizabeth Jenks. New York 1953. 725 s. (Publications of the National bureau of economic research. Nr 55.)

[1] På grund av ämbetsverkets flyttning har accessionen varit mindre än den normala.

Lawrence, N., Israel: Jewish population and immigration. Washington 1952. 4:o. 58 s. (U. S. department of commerce. Bureau of the census. International population statistics reports. Ser. P—90, No. 2.)

Mitchell, W. C., What happens during business cycles. A progress report. New York 1951. 386 s. (National bureau of economic research. Studies in business cycles. 5.)

Moroney, M. J., Facts from figures. Harmondsworth 1951. 472 s. (Pelican books. A:236.)

The national income of the Philippines and its distribution. Prepared for the government of the Philippines by an expert appointed by the Technical assistance administration of the United nations. New York 1952. 4:o. 43 s.

Répertoire alphabétique provisoire des lieux peuplés et autres endroits de la Grèce au recensement de la population du 16 octobre 1940. Athènes 1948. 376 s. (Ministère de l'économie nationale. Statistique générale de la Grèce.) [Med grekisk text och även grekisk titel.]

Report on a special United nations fund for economic development. Submitted by a committee appointed by the Secretary-general. New York 1953. 61 s. (United nations publications. 1953. II:B:1.)

Research methods in social relations with especial reference to prejudice. [Utg. av] Marie Jahoda, Morton Deutsch and Stuart W. Cook. [Publ. for the Society for the psychological study of social issues.] P. 1—2. New York 1952.

Statistics of medical personnel and institutions and of some public health measures. [Rubr.-titel.] [Genève 1953.] Tv. 4:o. 21 s. (World health organization. Medical statistics documentation.) [Stencilerad. Även med fransk titel och text.]

A study of trade between Latin America and Europe. Prepared by the secretariats of the Economic commission for Latin America, the Economic commission for Europe and the Food and agriculture organization of the United nations. Geneva 1953. 4:o. 117 s. (United nations publications. 1952. II:G:2.)

The trust territory of Somaliland under Italian administration. Report prepared jointly for the government of Italy by an expert appointed by the United nations technical assistance administration and by experts appointed respectively by the Food and agriculture organization of the United nations, the United nations educational, scientific and cultural organization, and the World health organization. New York 1952. 4:o. 343 s. (United nations publications. 1953. II:H:2.)

Tuberkulose-Jahrbuch. 1950/51. Berlin, Göttingen, Heidelberg 1952. (Deutsches Zentralkomitee zur Bekämpfung der Tuberkulose.)

United States income taxation of private United States investment in Latin America. (A description of the United States system and some of its implications.) New York 1953. 80 s., bil. 1—3. (United nations publications. 1953. XVI: 1.)

Vedel-Petersen, K., Danmarks statistik. 4 udg. Khvn 1952. 592 s.

Witt, L., and Ezekiel, M., The farm and the city. Rome 1953. 4:o. 42 s. (Food and agriculture organization of the United nations.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Statistisk årsbok. Ett genmäle

Byråchefen von Hofstens kritiska granskning av Statistisk årsbok i h. 10 av denna tidskrift innehöll åtskilliga värdefulla uppslag, som red. med intresse tagit del av. Vi noterar givetvis också med tillfredsställelse den uppskattning av årsboken, som kommer till synes i artikeln. I fråga om flera av de synpunkter, som kommit till uttryck i recensionen är rec. och red. fullt överens. Så t. ex. är det säkerligen i en bok av detta slag i många fall tillräckligt att publicera avrundade tal. Så sker i själva verket redan nu i betydande utsträckning, då vi i stället för de exakta talen anger antal eller belopp i 1 000-tal eller i vissa fall miljontal, med eller utan decimal, något som inte bara är utrymmesbesparande utan säkert bidrar till att göra tabellerna enkla och överskådliga. Årsbokens format måste ju hållas inom rimliga gränser både för att den skall bli lätthanterlig och av kostnadsskäl. Den som önskar mera detaljerade uppgifter får genom källförteckningen hänvisning till de källor han kan behöva anlita, då uppgifterna i årsboken inte är tillräckliga. I dessa källor får han också uppgifter om hur siffrorna har kommit till och vad de innebär.

Emellertid har rec. tyvärr rätt i att åtskilliga läsare inte tycks observera källförteckningen. Vi har övervägt flera olika förslag för att komma till rätta med detta men ännu inte funnit någon godtagbar lösning och är givetvis tacksamma för alla uppslag. En utväg vore kanske att sätta ett observandum på titelbladets baksida. F. n. gör vi hänvisningar från tabell till källförteckning endast i de fall då tabellen förutom källuppgift innehåller någon

anmärkning eller kommentar. I åtskilliga fall vore det kanske möjligt att ange själva källan under varje särskild tabell, men däremot vore det svårt att i anslutning till tabellen utan dyrbara ombrytningar och visst slöseri med utrymmet få plats med de ibland rätt utförliga kommentarer och förklaringar som rec. och red. är överens om att vi bör ha i årsboken.

Vad omfattningen av dessa kommentarer och förklaringar beträffar bör det dock slås fast, att årsboken inte kan ersätta någon encyklopedi. Att t. ex. publicera kartor i årsboken är knappast möjligt, dels av utrymmes- och kostnadsskäl, dels därför att det under alla omständigheter vore otillfredsställande med enbart en eller annan översiktskarta över Sverige. Vi har ju också en omfattande avdelning med internationella tabeller. Den som skall fördjupa sig i dem behöver tillgång till kartor av vitt skilda slag; han bör alltså läsa dessa tabeller med en bra atlas inom räckhåll. Man måste också dra gränserna för vad som behöver förklaras ganska snävt och inskränka sig till att kommentera sådant, som eljest skulle kunna vålla missförstånd. Att förklara exempelvis vad en erkänd sjukkassa är förefaller överflödigt, eftersom man väl knappast tittar åt tab. 259, om man inte vet något om sjukkasserörelsen. Rec. anser också att ordet straffregister i tab. 304 behöver förklaras. Varför inte lika gärna åtalseftergift, som förekommer i en not i samma tabell? Red. anser för sin del att man i detta och liknande fall bör ha i tankarna, att årsboken vänder sig till vitt skilda kategorier. Ifrågavarande tabell talar om hur brottslingarna fördelar sig på olika åldersgrupper och hur många återfallsförbrytare vi har. Detta är uppgifter som kan intressera en vid krets av lekmän. Den som önskar exaktare besked får genom anmärkningen veta, att tabellen avser straffregisterbrott, och genom noten får han en förklaring till den siffermässiga nedgången i den lägsta åldersgruppen från mitten av 1944. Sådana exakta besked intresserar väl knappast andra än personer som vet eller kan ta reda på vad straffregister eller åtalseftergift är. — I åtskilliga fall vill red. emellertid ge rec. full rätt. Att vi inte förklarat i inkomsttabellerna vilket inkomstbegrepp det i ena eller andra fallet rör sig om, är ett förbiseende som vi skall försöka rätta till. Likaså är det riktigt att rent statistiska termer, t. ex. äktenskaplig fruktsamhet, bör definieras. Överhuvudtaget är det vår avsikt att successivt utvidga anmärkningarna under medverkan av olika fackmän. I detta sammanhang bör kanske nämnas, att de förklaringar till begreppen levnadskostnadsindex och konsumtionsprisindex, som återges i källförteckningen, har hämtats ur ett förslag som på red.:s hemställan gjorts av socialstyrelsen.

När det gäller förhållandet mellan Statistisk årsbok och den historisk-statistiska handbok, som håller på att utarbetas, bör det kanske framhållas, att tabellerna i de båda arbetena endast i undantagsfall kommer att direkt motsvara varandra. Jämför tab. 108 i Statistisk årsbok 1953 med de prov på ett par historiska bergverkstabeller, som meddelades i kand. Mårdhs artikel i årg. 1953: h. 10 av denna tidskrift. I vissa fall är mera detaljerade uppgifter på sin plats i den historisk-statistiska handboken, men i regel kommer Statistisk årsbok att vara mest detaljerad. Eftersom åtskilliga uppgifter i årsboken aldrig kommer att återfinnas i handboken, kunde det kanske vara motiverat att som rec. föreslår behålla vissa äldre sifferserier i årsboken. Detta är emellertid en utrymmesfråga. Vi har fått plats med ett 70-tal nya tabeller de båda sista åren tack vare att vi slopat äldre material. Därtill kommer emellertid att uppgifterna för äldre och senare tider långt ifrån alltid är så jämförbara, att de lämpligen kan och bör pressas in i samma tabell. När vi undviker att publicera siffror för ett förkrigsår beror det på att vi som regel ansett år 1946 vara ett lämpligare jämförelseår. Men därom kan ju meningarna vara delade.

I detta sammanhang bör tillfogas, att centralbyrån beklagar, att utgivningen av den historisk-statistiska handboken blivit fördröjd. I första hand beror detta på bristen på arbetskraft, men i fråga om de befolkningsstatistiska tabellerna dessutom på att vi velat avvakta de definitiva siffrorna från 1950 års folkräkning rörande ålder, kön och civilstånd, som beräknas föreligga i början av 1954.

Vad slutligen typografien beträffar, har vi ansett det riktigast att tillämpa de nya regler, som utfärdats för Sveriges officiella statistik. Anpassningen göres successivt under de närmaste åren, och det kommer därför att dröja något, innan årsboken helt tillämpar dessa regler.

M. V.

Kungl. Boktr. Stbim 1954
532968

STATISTISK TIDSKRIFT

2 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN,
STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK, REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 2 FEBRUARI 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 138
Kommunalskatterna år 1954 139
Beställningstrafiken med lastbil 140
Fylleriförseelser och spritsmuggling 143
Brott, som kommit till polisens kännedom 144
Konkurser och protesterade växlar 146

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 2 FEBRUARY 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary 138
Local taxes in 1954 139
For-hire lorry transportation 140
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 143
Offences known to the police 144
Bankruptcies and protested bills 146

Kommentar

Commentary

Fylleriförseelser. Efter att ha minskat något under andra och tredje kvartalen 1953 visade fylleriförekvensen under fjärde kvartalet åter tendens att öka, särskilt i de medelstora städerna. För de mindre städerna och landsbygden föreligger däremot minskning under samtliga kvartal. Totalsiffran för år 1953, 41 427 avdömda fylleriförseelser, motsvarar 7,57 förseelser per 1 000 invånare över 15 år mot 7,80 år 1952. Tidigare hade fylleriförekvensen ökat oavbrutet sedan senare delen av år 1947. Motsvarande jämförelsetal för år 1947 var 5,87 och för år 1938 6,26.

Antalet fylleriförseelser av kvinnor, som dock motsvarade endast 2,2 % av samtliga fylleriförseelser, ökade starkt under år 1953 och var detta år dubbelt så stort som år 1947. Av samtliga under år 1953 avdömda fylleriförseelser hänförde sig 74 % till personer utan motbok och 21 % till personer, som under året uppnått högst 25 års ålder. Minskningen av antalet fylleriförseelser från år 1952 berör till större delen personer i de yngre åldrarna.

Utminuteringen av spritdrycker ökade under år 1953 med 3,6 %. Ökningen var störst under fjärde kvartalet, vilket dock delvis torde sammanhänga med de signalerade skattehöjningarna å spritdrycker. Även utskänkningen av spritdrycker, som minskat oavbrutet sedan tredje kvartalet 1952, visade mot årets slut en mindre ökning. Vidare ökade både vin- och ölförsäljningen tämligen starkt under hela år 1953. Å andra sidan gjorde sig en viss förskjutning i efterfrågan gällande från starkare till svagare brännvin och från starkvin till svaga viner med resultat att den totala alkoholkonsumtionen, uttryckt i liter ren alkohol per år och invånare, icke ökade så mycket, eller närmare bestämt från 3,7 till 3,8 liter.

Brottsligheten. För fjärde kvartalet 1953 redovisas 49 380 till polisens kännedom komna brott mot 44 735 för fjärde kvartalet 1952. Ökningen är sålunda icke obetydlig (10,4 %). Den dominerande brottsgruppen (stöld och liknande enligt 20 kap.) ökades i antal med 16,3 %. För de i gruppen ingående tillgreppen av bilar och motorcyklar har redovisats en ökning från 2 109 till 3 055 eller med ej mindre än 44,9 %, vilket torde sammanhänga med att beståndet av cyklar med hjälpmotor (s. k. mopeder) blivit större. Av de i strafflagen ej upptagna brotten har här medtagits endast lönnbränning och rattfylleri. Lönnbränningsfallen var 104 mot 105 under fjärde kvartalet 1952; rattfyllerifallen visar ökning med 26,6 % i förhållande till fjärde kvartalet 1952 men minskning med 17,7 % i förhållande till tredje kvartalet 1953.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 144.

Offences against the penal code.

Chapter 10. Offences against public activities
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion
» 15. Violation of personal safety, etc.
Rape

Chapter 18. Sexual offences
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars and motorcycles
Robbery
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed.

Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol

Kommunalskatterna år 1954

Local Taxes

En tabell över skatteunderlaget och den kommunala utdebiteringen för år 1954 har uppgjorts i statistiska centralbyrån. Tabellen innehåller preliminära uppgifter för de särskilda städerna och (stor)kommunerna om antalet skattekronor samt om utdebiteringen per inkomstskattekrona, dels enbart till borgerlig kommun, dels sammanlagt till kommun (borgerlig såväl som kyrklig), landsting och tingslag. Uppgifterna om utdebitering avser de skattesatser, efter vilka 1954 års preliminära kommunala utskylder skall beräknas. Tabellen, som föreligger i stencil, kan rekvireras från statistiska centralbyrån. Utförligare uppgifter om skatteunderlag och utdebitering för innevarande år kommer att publiceras i Årsbok för Sveriges kommuner 1954.

J. B. B.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
För litet för att upptagas	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Beställningstrafik med lastbil — December 1953

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1952: December	19 174	4,33	21 961	1 755	12,53
7	1953: Juli	19 255	4,39	23 563	1 826	12,92
8	Augusti	19 393	4,42	25 854	2 005	12,91
9	September	19 511	4,44	27 873	2 158	12,90
10	Oktober	19 594	4,43	28 105	2 184	12,88
11	November	19 481	4,43	26 768	2 087	12,83
12	December	[2] 19 538	4,44	24 001	1 873	12,81
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 391	3,62	5 222	389	13,41
B	Stockholms län	968	4,33	1 643	116	14,18
C	Uppsala län	471	4,98	331	28	11,60
D	Södermanlands län	676	4,48	781	62	12,60
E	Östergötlands län	840	4,91	805	63	12,78
F	Jönköpings län	684	4,53	624	50	12,59
G	Kronobergs län	429	4,77	204	18	11,54
H	Kalmar län	596	5,13	416	33	12,57
I	Gotlands län	164	3,96	112	10	10,83
K	Blekinge län	346	5,16	340	26	12,84
L	Kristianstads län	641	4,89	381	31	12,15
M	Malmöhus län	1 339	4,58	1 388	131	10,59
N	Hallands län	448	4,53	326	28	11,77
O	Göteborgs och Bohus län	1 620	4,07	2 961	235	12,59
P	Älvsborgs län	908	4,60	873	73	11,89
R	Skaraborgs län	662	4,86	494	41	12,19
S	Värmlands län	782	4,61	644	51	12,56
T	Örebro län	677	4,88	799	64	12,58
U	Västmanlands län	592	4,77	698	53	13,07
W	Kopparbergs län	779	4,61	650	53	12,35
X	Gävleborgs län	879	4,77	1 052	80	13,13
Y	Västernorrlands län	901	4,17	1 239	91	13,58
Z	Jämtlands län	376	4,07	377	27	14,03
AC	Västerbottens län	700	4,22	684	50	13,82
BD	Norrbottens län	669	4,08	957	70	13,75

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 122 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Board of Motor Traffic

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	1 867	14 270	6 287	31	46	1 232	18 276	89
7	2 682	15 816	8 070	34	36	1 377	21 675	91
8	2 939	17 575	8 730	33	38	1 504	24 243	92
9	3 046	18 465	8 662	32	39	1 525	25 090	93
10	3 179	18 950	8 868	32	38	1 533	25 501	92
11	2 885	17 850	8 017	31	39	1 434	23 609	91
12	2 296	15 736	6 953	31	44	1 265	20 271	89
A	5	131	1	—	329	6	193	147
B	72	425	257	38	29	38	536	78
C	81	545	243	31	37	45	641	81
D	94	802	301	27	56	58	926	84
E	157	1 020	447	30	42	79	1 253	85
F	103	854	292	25	48	61	1 034	90
G	70	644	237	27	52	48	697	79
H	74	814	300	27	70	58	957	86
I	29	120	60	33	17	12	161	89
K	32	481	103	18	107	28	512	88
L	123	959	337	26	62	74	1 293	100
M	178	1 117	501	31	44	95	1 525	94
N	53	483	186	28	54	41	562	84
O	49	445	174	28	72	32	583	94
P	97	876	339	28	50	73	998	82
R	115	959	317	25	55	67	1 082	85
S	105	668	332	33	32	58	915	92
T	91	639	294	32	52	51	853	91
U	76	636	257	29	52	48	738	83
W	162	748	441	37	29	69	1 121	94
X	120	698	337	33	39	62	1 019	99
Y	104	510	300	37	28	46	753	93
Z	85	234	198	46	15	29	475	110
AC	106	564	405	42	32	52	854	88
BD	115	364	294	45	15	35	590	90

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[1] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[1] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[1] *Capacity ton-km used* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	85 193	21	130 936	14	65	156	2 098
7	96 069	23	153 351	14	63	166	2 349
8	110 304	22	173 941	14	63	181	2 583
9	117 264	21	181 250	14	65	189	2 715
10	119 511	21	184 947	14	65	190	2 736
11	112 249	21	173 636	14	65	181	2 586
12	100 359	20	155 632	13	64	161	2 266
A	1 746	11	1 881	10	93	165	2 265
B	2 056	26	3 609	15	57	158	2 250
C	2 982	22	5 177	12	58	156	2 063
D	5 329	17	7 445	12	72	178	2 525
E	6 532	19	10 142	12	64	170	2 449
F	4 960	21	7 819	13	63	162	2 425
G	3 643	19	5 467	13	67	154	2 101
H	5 234	18	8 016	12	65	152	2 305
I	482	33	763	21	63	139	1 659
K	3 456	15	4 704	11	73	158	2 464
L	7 616	17	10 637	12	72	165	2 612
M	7 895	19	11 955	13	66	169	2 176
N	2 883	20	4 671	12	62	154	1 983
O	3 541	16	4 983	12	71	165	2 188
P	4 867	21	7 843	13	62	161	2 060
R	6 278	17	8 589	13	73	163	2 380
S	3 387	27	5 801	16	58	140	1 994
T	4 742	18	7 515	11	63	169	2 439
U	3 947	19	6 405	12	62	171	2 426
W	4 662	24	7 597	15	61	155	2 273
X	4 705	22	8 528	12	55	162	2 357
Y	2 937	26	4 941	15	59	152	2 211
Z	1 282	37	2 380	20	54	149	2 368
AC	3 427	25	5 781	15	59	145	2 197
BD	1 770	33	2 983	20	59	157	2 313

[1] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Anm. Årssiffrorna t. o. m. år 1951 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleri-förseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av				Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer utan motbok *Persons without ration book*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*	Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litre*
1940	35 252	4 401	3 604	34 796	456	24 540	8 325	295	425
1941	37 216	4 761	3 506	36 685	531	25 490	8 827	163	219
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	29 362	9 791	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	30 599	10 059	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	27 700	8 466	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	27 234	7 503	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	23 018	6 281	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	22 526	6 751	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	26 918	8 290	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	26 028	8 313	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	27 334	8 509	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	28 486	8 508	2 042	3 911
1952*	42 453	6 252	5 248	41 719	734	31 447	[1] 9 314	3 058	9 051
1953*	41 427	6 661	5 043	40 527	900	30 663	[1] 8 570	2 689	5 280
1951* 4 kv.	10 366	1 686	1 443	10 164	202	7 709	[1] 2 371	623	1 112
1952* 1 kv.	9 252	1 500	1 008	9 093	159	6 962	[1] 1 763	734	1 494
2 kv.	10 221	1 244	1 274	10 084	137	7 513	[1] 2 366	572	4 645
3 kv.	12 052	1 199	1 620	11 877	175	8 779	[1] 2 695	942	1 495
4 kv.	10 928	2 309	1 346	10 665	263	8 193	[1] 2 490	810	1 417
1953* 1 kv.	9 879	1 771	1 401	9 678	201	7 321	[1] 2 103	565	905
2 kv.	9 726	1 626	1 053	9 516	210	7 233	[1] 1 806	653	1 137
3 kv.	11 464	1 561	1 332	11 208	256	8 342	[1] 2 404	750	1 720
4 kv.	10 358	1 703	1 257	10 125	233	7 767	[1] 2 257	721	1 518
Därav									
i Stockholm	1 703	1 703	·	1 562	141	1 331	[1] 245	129	122
i Göteborg	1 257	.	1 257	1 213	44	954	[1] 232	134	481

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Brott som kommit till polisens kännedom

Brott *Offences* [1]	1951	1952	1953	1952	
				1 kv	2 kv
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 133	3 186	2 989	730	798
Därav: våld eller hot mot tjänsteman o. dyl.	708	749	748	175	178
våldsamt motstånd	1 734	1 690	1 453	400	429
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	560	423	443	85	116
12 kap. Förfalskningsbrott	1 154	1 401	1 255	374	284
13 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	490	545	642	139	120
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	8 211	8 338	8 228	1 944	2 035
Därav: mord och dråp	51	43	42	9	7
vållande till annans död	224	266	238	56	49
barnamord o. dyl.	18	12	18	2	1
fosterfördrivning	251	132	145	32	28
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	1 933	1 917	1 988	435	441
Därav: våldtäkt	311	268	269	53	62
18 kap. Sedlighetsbrott	2 387	1 977	2 272	419	577
Därav: otukt med person under 15 år.	729	557	644	95	183
annan otukt	332	220	283	38	59
exhibitionism	463	445	548	118	143
annan sedlighetssårande handling	767	639	649	132	172
19 kap. Allmänfarliga brott	2 357	2 795	2 856	634	899
Därav: mordbrand	212	251	193	52	72
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	132 417	128 929	138 539	26 497	33 290
Därav: inbrottsstöld	21 913	26 235	25 592	5 947	6 284
tillgrepp av bilar och motorcyklar	9 197	8 889	9 816	1 428	2 395
rån	220	184	237	37	42
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[2] 20 762	14 670	14 099	4 431	3 203
22 kap. Förskingring och annan trolöshet	5 259	5 830	5 549	1 358	1 205
23 kap. Gäldenärsbrott	285	317	351	67	78
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovlig väg	5 208	5 811	6 259	1 384	1 616
25 kap. Ämbetsbrott	618	698	705	161	172
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 818	3 132	3 169	735	722
Summa	[2] 188 592	179 969	189 344	39 393	45 556
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vars urbota straff kan följa					
Lönnbränning	379	391	316	104	86
Rattfylleri	4 516	5 399	6 343	999	1 347

For translation of text, v. p. 138.

[2] Därav 4 523 brott begångna av en postorderfirma i Göteborg.

Offences known to the police

1952		1953				4:e kvartalet 1953		
3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	Stockholm	Göteborg	Malmö
879	779	746	724	783	736	232	53	27
200	196	198	198	183	169	68	16	9
471	390	356	347	391	359	104	27	11
99	123	143	117	105	78	—	—	1
343	400	324	254	323	354	34	12	10
108	178	169	166	126	181	44	11	4
2 153	2 206	1 853	1 962	2 159	2 254	468	210	163
19	8	9	10	16	7	—	—	—
85	76	44	45	80	69	7	—	4
6	3	1	7	5	5	—	—	—
21	51	36	13	20	76	19	2	1
522	519	483	450	530	525	85	38	23
97	56	38	66	93	72	14	8	3
500	481	525	605	585	557	102	59	29
141	138	140	162	167	175	21	20	6
54	69	88	78	66	51	19	2	—
91	93	135	143	142	128	21	12	8
185	150	133	191	157	168	34	17	13
630	632	730	893	636	597	78	1	11
61	66	51	49	44	49	7	—	—
37 953	31 189	27 161	35 740	39 377	36 261	6 879	3 684	2 099
6 957	7 047	5 990	6 593	6 422	6 587	1 387	1 011	489
2 957	2 109	1 485	2 331	2 945	3 055	1 329	274	262
54	51	63	53	61	60	19	11	12
3 138	3 898	3 415	3 685	3 362	3 637	748	317	216
1 387	1 880	1 452	1 315	1 365	1 417	294	123	66
76	96	95	90	81	85	15	—	1
1 397	1 414	1 327	1 665	1 460	1 807	194	88	64
175	190	183	180	183	159	—	3	—
925	750	742	744	951	732	40	53	5
50 285	44 735	39 348	48 590	52 026	49 380	9 213	4 652	2 719
96	105	55	75	82	104	—	—	—
1 702	1 351	946	1 610	2 077	1 710	288	108	41

Konkurser och protesterade växlar

Anm. Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Jan.	97	10	999	346	390	73	1 808	348	151	101
Febr.	87	11	1 026	301	424	74	1 825	384	163	81
Mars	96	9	1 169	387	487	94	2 137	406	155	109
April	82	18	1 119	374	434	87	2 014	397	124	107
Maj	77	4	1 200	412	533	93	2 238	455	151	109
Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
237,4	253,6	847,8	731,8	2 070,6	438,7	196,2	90,0	1952 Jan.
252,6	222,1	943,7	1 266,2	2 684,6	978,5	128,6	144,7	Febr.
290,7	285,1	1 082,3	1 968,4	3 626,5	1 464,6	191,8	99,4	Mars
268,3	276,1	971,0	1 167,2	2 682,6	859,9	239,2	89,0	April
300,3	301,8	1 127,4	1 197,1	2 926,6	686,2	186,4	106,5	Maj
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	Juni
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.

Kungl. Bokstr. Stkhlm 1954
540488

STATISTISK TIDSKRIFT

3 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN,
STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 3 MARS 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 154
Befolkningsutvecklingen 156
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 158
Bilar fördelade efter drivmedel 160
Förändringar i beståndet av motorfordon 161
Konkurser och protesterade växlar 162
Beställningstrafiken med lastbil 164
Beställningstrafiken med lastbil under 1953 167
Livförsäkringsbolagens nyanskaffning jan. 1953—jan. 1954.. 172
Förmögenhetsfördelningen år 1952 173

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 3 MARCH 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary 154
Vital statistics 156
Registered motor vehicles 158
Bankruptcies and protested bills 162
For-hire lorry transportation 164
For-hire lorry transportation in 1953 ..... 167, 171
New business of life insurance companies, Jan. 1953—Jan. 1954 172
Distribution of property in 1952 173

Kommentar
Commentary

Befolkningsutvecklingen. Den sedan mitten av 1940-talet fortgående minskningen i antalet *ingångna äktenskap* utmärker även år 1953. Den är för fjärde kvartalet mest framträdande i städerna.

Antalet *levande födda* under hela år 1953 är ungefär lika stort som åren 1951 och 1952. Den tidigare konstaterade nedgången i födelsernas antal har sålunda stagnerat och födelsetalet ligger nu genomsnittligt taget på ungefär samma nivå som vid 1940-talets början. I förhållande till motsvarande kvartal år 1952 föreligger för fjärde kvartalet 1953 en tydlig minskning både på landsbygden och i städerna.

För hela år 1953 var *antalet döda* något större än år 1952. Under fjärde kvartalet 1953 var dödsfallens antal mindre än under samma kvartal år 1952.

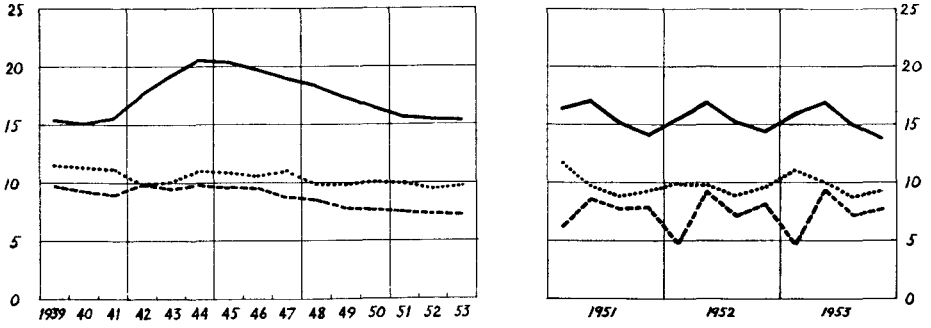
På grund av ovanstående blev *överskottet av födda* för hela år 1953 något mindre än men för fjärde kvartalet ungefär detsamma som under närmast föregående år.

Vid jämförelse med föregående år i fråga om de absoluta talen för städerna bör observeras, att de absoluta talen för år 1952 rönt påverkan av de avsevärda områdesregleringarna mellan landsbygd och städer i samband med kommunreformens genomförande.

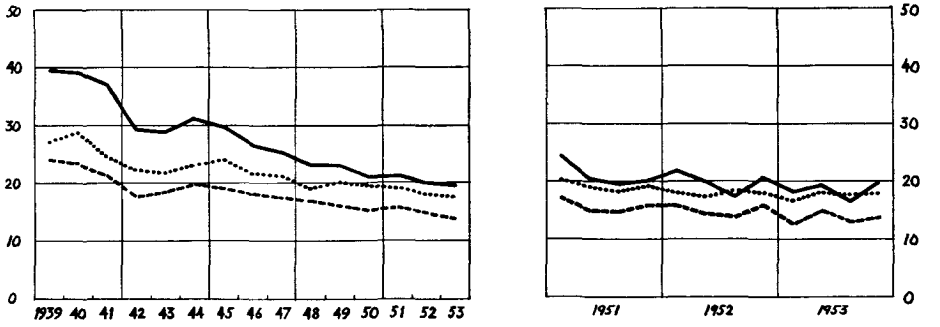
Såväl absolut som relativt taget utvisar de preliminära siffrorna för spädbarnsdödligheten i både första levnadsåret och första levnadsmånaden år 1953 fortsatt nedgång. Detta gäller för riket i dess helhet även dödfödselfrekvensen.

Invandringen har starkt minskats sedan år 1951, och nedgången har varit större år 1953 än år 1952. Utvandringen har däremot ökats, så att den något överstiger 1951 års siffra, som förut varit den efter krigsåren högsta. Inflyttningsöverskottet för år 1953 blev därför endast något över 2 000 mot mer än 11 000 år 1952. Härvid bör beaktas, att siffrorna avser den kyrkobokförda in- och utvandringen.

Befolkningsutvecklingen i o/oo ***Birth, death and marriage rates***

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i o/oo ***Infant and foetal mortality rates***

Dödfödda ..... *Foetal mortality*
Döda i 1:a levn.mån. - - - - - - - *Infant mortality 0—1 month*
Döda i 1:a levn.året ——— *Infant mortality 0—1 year*

Motorfordonsbeståndet. Vid utgången av andra kvartalet år 1953 omfattade fordonsbeståndet 503 900 bilar, varav 397 300 personbilar, 98 300 lastbilar och 8 300 bussar, samt 301 100 motorcyklar och 21 900 släpvagnar och släpslädar. Under nämnda kvartal har en ökning i antal inträffat för samtliga fordonsslag, för personbilar med 26 600 emot 16 900 under samma kvartal år 1952, för lastbilar med 2 100 emot 2 300 och för motorcyklar med 17 900 emot 19 300. Ökningen i antalet lastbilar har varit begränsad till ytterklasserna, medan antalet lastbilar med en maximilast av 2—4 ton minskats något.

I en särskild tabell redovisas de olika förändringar, som inverkar på motorfordonsbeståndet. Antalet nyregistrerade personbilar har varit 24 800 emot 15 000 under samma kvartal år 1952, lastbilar 2 900 emot 2 400 och motorcyklar 16 500 emot 19 700.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								1:a levnadsåret *0—1 year*	1:a levnadsmånaden *0—1 month*	
1940	6 356 368	59 166	95 778	72 748	23 030	6 784	3 102	3 758	2 255	2 819
1941	6 388 953	58 102	99 727	71 910	27 817	4 254	1 101	3 685	2 137	2 508
1942	6 432 337	63 659	113 961	63 741	50 220	3 053	940	3 337	2 035	2 607
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 312	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 653	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 583	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 405	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 255	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 126	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 965	2 489
1950	7 016 551	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 763	2 340
1951	7 073 062	54 247	110 168	69 799	40 369	31 313	16 502	2 378	1 752	2 163
1952*	7 124 905	53 008	[1]110 339	[1]68 090	[1]42 249	26 259	14 998	[1] 2 212	1 652	2 055
1953*	7 172 000	51 997	[1]110 497	[1]69 373	[1]41 124	19 224	16 994	[1] 2 063	1 518	1 982
1952* juli	7 132 000	4 502	9 175	5 369	3 806	4 589	2 227	466	369	507
aug.		4 834	8 736	5 240	3 496					
sept.		3 451	9 078	5 275	3 803					
okt.	7 146 000	3 997	8 772	5 593	3 179	12 002	7 128	532	412	475
nov.		4 970	8 297	5 474	2 823					
dec.		5 478	8 810	6 261	2 549					
1953* jan.	7 155 000	2 589	9 076	6 665	2 411	3 858	3 789	516	363	484
febr.		2 902	8 500	6 044	2 456					
mars		2 889	10 540	6 195	4 345					
april	7 166 000	4 993	10 142	6 198	3 944	2 526	2 895	585	447	556
maj		5 709	10 313	5 849	4 464					
juni		5 993	9 474	5 818	3 656					
juli	7 177 000	4 874	9 196	5 471	3 725	3 323	2 947	461	358	488
aug.		4 752	8 948	5 282	3 666					
sept.		3 432	9 168	5 218	3 950					
okt.	7 189 000	4 796	8 505	5 315	3 190	9 517	7 363	501	350	454
nov.		3 776	8 147	5 414	2 733					
dec.		5 292	8 488	5 904	2 584					
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1950	7 016 551	7,73	16,45	10,02	6,43	3,98	1,83	21,0	15,3	19,9
1951	7 073 062	7,67	15,58	9,87	5,71	4,43	2,33	21,6	15,9	19,3
1952*	7 124 905	7,44	15,49	9,56	5,93	3,69	2,11	20,0	15,0	18,3
1953*	7 172 000	7,25	15,41	9,67	5,74	2,68	2,37	18,7	13,7	17,6
1952* 1 kv.	7 106 000	4,8	15,5	9,9	5,6	3,3	1,7	21,9	15,8	18,0
2 kv.	7 119 000	9,2	16,9	9,7	7,2	2,1	1,5	20,0	14,3	17,3
3 kv.	7 132 000	7,1	15,1	8,9	6,2	2,6	1,2	17,3	13,7	18,4
4 kv.	7 146 000	8,1	14,4	9,6	4,8	6,6	3,6	20,6	15,9	18,0
1953* 1 kv.	7 155 000	4,7	15,9	10,7	5,2	2,2	2,1	18,4	12,9	16,9
2 kv.	7 166 000	9,3	16,8	10,0	6,8	1,4	1,6	19,5	14,9	18,2
3 kv.	7 177 000	7,2	15,1	8,8	6,3	1,8	1,6	16,9	13,1	17,6
4 kv.	7 189 000	7,7	13,9	9,2	4,7	5,3	4,1	19,9	13,9	17,7

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffra. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Urban districts*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								1:a levnadsåret *0—1 year*	1:a levnadsmånaden *0—1 month*	
1940	2 366 893	28 400	35 087	25 056	10 031	4 096	2 107	1 180	787	1 003
1941	2 405 514	28 223	37 944	24 585	13 359	2 476	768	1 212	803	961
1942	2 460 169	31 446	45 105	22 126	22 979	1 743	716	1 154	810	1 006
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	957	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 194	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 206	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 112	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 064	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 033	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	947	1 136
1950	3 254 312	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	819	1 096
1951	3 323 534	30 945	53 048	28 975	24 073	17 975	11 832	1 063	831	1 002
1952*	3 421 159	30 976	[1] 54 171	[1] 29 539	[1] 24 632	15 368	10 079	[1] 1 056	839	963
1953*	3 470 000	30 352	[1] 54 708	[1] 30 333	[1] 24 375	11 950	11 695	[1] 949	724	975
1952* juli		2 785	4 450	2 296	2 154					
aug.	..	2 754	4 239	2 323	1 916	2 737	1 526	230	190	246
sept.		2 065	4 369	2 290	2 079					
okt.		2 343	4 402	2 466	1 936					
nov.	..	2 917	4 066	2 470	1 596	7 045	4 351	258	214	214
dec.		3 187	4 383	2 724	1 659					
1953* jan.		1 548	4 450	2 856	1 594					
febr.	..	1 733	4 262	2 642	1 620	2 514	2 911	250	186	229
mars		1 759	5 196	2 654	2 542					
april		2 988	5 079	2 653	2 426					
maj	..	3 322	5 239	2 528	2 711	1 555	1 908	271	205	278
juni		3 388	4 639	2 535	2 104					
juli		3 021	4 448	2 426	2 022					
aug.	..	2 703	4 427	2 351	2 076	2 103	2 101	214	176	246
sept.		1 938	4 517	2 304	2 213					
okt.		2 786	4 161	2 348	1 813					
nov.	..	2 145	4 086	2 476	1 610	5 778	4 775	214	157	222
dec.		3 021	4 204	2 560	1 644					
		På 1 000 av medelfolkmängden [2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda [3]		På 1 000 födda [4]
1950	3 254 312	9,52	16,95	8,99	7,96	4,85	2,73	19,1	14,8	19,5
1951	3 323 534	9,31	15,96	8,72	7,24	5,41	3,56	20,0	15,7	18,5
1952*	3 421 159	9,06	15,83	8,63	7,20	4,49	2,95	19,5	15,5	17,5
1953*	3 470 000	8,75	15,77	8,74	7,03	3,44	3,37	17,3	13,2	17,5
1952* 1 kv.	..	6,1	16,1	8,9	7,2	4,2	3,3	20,0	15,0	17,9
2 kv.	..	11,1	17,3	8,9	8,4	2,4	2,2	19,8	15,4	16,5
3 kv.	..	8,9	15,3	8,1	7,2	3,2	1,8	17,6	14,6	18,5
4 kv.	..	9,9	15,0	9,0	6,0	8,3	4,8	20,1	16,7	16,4
1953* 1 kv.	..	5,9	16,4	9,6	6,8	3,0	3,4	18,0	13,4	16,2
2 kv.	..	11,3	17,4	9,0	8,4	1,8	2,2	18,1	13,7	18,2
3 kv.	..	8,8	15,4	8,2	7,2	2,4	2,4	16,0	13,1	18,0
4 kv.	..	9,2	14,3	8,5	5,8	6,7	5,5	17,2	12,6	17,5

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. —
[2] För kvartal räknat på folkmängden vid årets början och omräknat till årssiffra. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[3] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton[1]	över 1–2 ton[2]	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1939	13 314	7 493	18 753	18 172	3 430				1 866	63 028	..
1940	5 977	4 593	13 568	13 603	3 551				1 792	43 084	..
1941	5 405	4 706	13 658	10 104	3 215				1 910	38 998	..
1942	5 150	4 996	13 003	10 066	3 196				2 089	38 523	..
1943	5 446	4 479	11 576	10 445	3 797				2 285	38 050	..
1944	5 893	4 318	10 936	10 789	3 837				2 417	38 206	14 794
1945	6 208	4 227	11 095	13 496	3 133	681	327		2 681	41 882	14 572
1946	10 524	4 883	10 124	21 584	6 195	1 355	728		3 941	59 400	15 987
1947	14 691	5 929	9 539	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1951 3 kv.	24 905	7 046	7 308	18 291	17 961	3 491	895	1 407	7 054	88 418	17 743
4 kv.	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952 1 kv.	26 161	7 066	7 148	17 775	18 616	3 733	929	1 565	7 279	90 322	18 067
2 kv.	27 241	7 295	7 315	17 987	19 183	3 833	1 010	1 643	7 044	92 608	18 245
3 kv.	28 129	7 485	7 370	18 042	19 782	3 985	1 068	1 742	7 337	94 997	18 428
4 kv.	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953 1 kv.	29 507	7 569	6 967	16 807	20 251	4 218	1 117	1 948	7 735	96 186	18 606
2 kv.	30 496	7 754	6 899	16 666	20 721	4 394	1 176	2 075	[4] 8 014	98 261	18 725
Därav *County*											
A Stockholms stad	4 374	1 272	1 257	2 358	1 599	256	86	37	974	12 225	2 386
B Stockholms län	1 955	450	308	764	986	249	33	65	321	5 134	933
C Uppsala »	627	167	163	329	459	88	34	81	166	2 115	454
D Södermanlands »	979	205	162	460	673	147	43	104	266	3 042	655
E Östergötlands »	1 681	325	263	567	998	250	91	164	363	4 703	728
F Jönköpings »	855	271	176	556	865	131	84	60	182	3 180	607
G Kronobergs »	476	142	105	273	572	110	60	90	157	1 986	433
H Kalmar »	785	244	175	420	761	213	159	141	230	3 128	567
I Gotlands »	290	62	48	171	206	17	1	2	45	842	135
K Blekinge »	510	123	119	263	438	91	26	78	117	1 765	306
L Kristianstads »	1 215	366	286	535	982	243	47	142	303	4 122	575
M Malmöhus »	3 120	755	661	1 355	1 760	447	49	156	587	8 897	1 199
N Hallands »	705	208	184	422	617	132	19	38	140	2 465	391
O Göteb. o. Boh. »	2 567	775	857	1 419	1 426	296	106	141	489	8 083	1 678
P Älvsborgs »	1 530	348	345	757	1 148	247	39	104	387	4 907	827
R Skaraborgs »	821	224	189	497	746	309	46	115	249	3 198	653
S Värmlands »	906	213	198	613	789	202	51	71	604	3 652	738
T Örebro »	891	226	190	598	769	134	33	156	312	3 309	677
U Västmanlands »	795	205	145	491	678	75	41	91	226	2 747	487
W Kopparbergs »	1 096	263	230	704	699	93	29	68	558	3 743	710
X Gävleborgs »	1 227	304	238	728	719	67	25	56	604	3 974	843
Y Västernorrl. »	1 059	205	168	614	919	271	23	41	254	3 558	817
Z Jämtlands »	636	107	103	407	321	91	19	11	144	1 839	343
AC Västerbottens »	705	127	123	544	739	131	19	52	168	2 611	692
BD Norrbottens »	691	167	206	821	852	104	13	11	168	3 036	891

[1] Åren 1939—1941 ingår samtliga skåpbilar. — [2] Åren 1939—1941 ingår samtliga lastbilar med tippningsanordning lastande under 2 000 kg. — [3] Från och med år 1942 ingår här bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [4] Därav tankvagnar 685.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[1] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[2] *Total*		
180 717	..	5 109	248 854	48 711	5 943	..	..	..	..	7 886	325	1939
34 646	..	3 604	81 334	22 884	1 260	..	..	..	..	9 432	336	1940
31 854	..	3 523	74 375	6 640	1 078	..	..	..	..	7 039	329	1941
36 749	..	3 826	79 098	6 401	1 825	..	..	..	..	8 700	393	1942
36 194	..	3 870	78 114	7 219	2 705	..	..	..	..	7 974	564	1943
39 137	8 626	3 896	81 239	10 691	2 145	..	..	..	..	8 268	718	1944
50 108	8 515	3 977	95 967	38 942	2 291	..	..	..	..	8 697	952	1945
138 489	9 553	4 789	202 678	114 377	5 443	..	..	..	..	10 047	1 327	1946
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
306 065	10 889	7 860	402 343	255 382	6 494	8 534	1 471	2 293	5 837	18 290	1 900	1951 3 kv.
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	4 kv.
321 406	10 933	7 848	419 576	258 514	6 224	8 426	1 392	2 156	6 212	18 294	1 918	1952 1 kv.
338 342	10 926	8 165	439 115	277 847	6 399	8 665	1 395	2 140	6 399	18 713	1 925	2 kv.
350 740	10 965	8 308	454 045	290 908	6 643	9 257	1 432	2 147	6 719	19 664	1 927	3 kv.
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	4 kv.
370 741	10 939	8 060	474 987	283 120	6 153	9 078	1 307	1 929	7 095	19 521	1 949	1953 1 kv.
397 333	10 953	8 318	503 912	301 065	6 384	9 271	1 322	1 905	7 339	19 949	1 959	2 kv.
												Därav *County*
41 914	1 544	795	54 934	14 685	944	387	56	68	325	837	1	A
18 310	468	530	23 974	10 423	491	340	54	56	175	631	1	B
9 456	216	200	11 771	7 483	304	307	25	77	183	593	6	C
13 429	276	267	16 738	7 975	289	225	27	80	238	572	—	D
22 182	428	380	27 265	15 584	374	378	41	67	436	923	2	E
18 369	453	374	21 923	15 308	179	387	49	79	169	686	—	F
9 382	338	122	11 490	7 741	56	215	20	39	135	411	3	G
14 878	382	217	18 223	10 447	107	281	27	51	176	538	—	H
3 377	71	66	4 285	3 990	49	103	11	19	31	164	—	I
6 735	129	127	8 627	5 316	66	181	13	15	135	351	—	K
16 920	339	158	21 200	11 585	116	489	22	24	366	908	—	L
36 492	543	429	45 818	18 267	484	811	72	77	628	1 605	—	M
9 603	195	187	12 255	8 425	130	222	28	42	173	467	—	N
23 777	813	490	32 350	21 142	611	478	73	78	285	917	—	O
20 516	494	421	25 844	17 522	281	337	65	109	272	790	—	P
16 714	398	249	20 161	13 777	189	480	25	51	327	895	3	R
16 789	555	380	20 821	13 911	184	366	111	209	238	927	16	S
16 604	315	270	20 183	13 139	389	409	33	58	256	759	1	T
12 120	212	293	15 160	8 289	266	291	22	43	304	662	52	U
16 262	479	342	20 347	15 674	253	423	41	93	519	1 083	105	W
14 983	474	401	19 358	15 990	234	575	88	51	627	1 352	205	X
12 135	576	501	16 194	13 291	135	397	88	138	420	1 047	225	Y
7 100	314	274	9 213	6 863	80	236	66	91	177	572	255	Z
9 947	477	424	12 982	13 591	89	544	136	196	496	1 377	495	AC
9 339	464	421	12 796	10 647	84	409	129	94	248	882	589	BD

[1] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —
[2] Från och med år 1947 ingår här släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel
Registered motor cars by fuel type

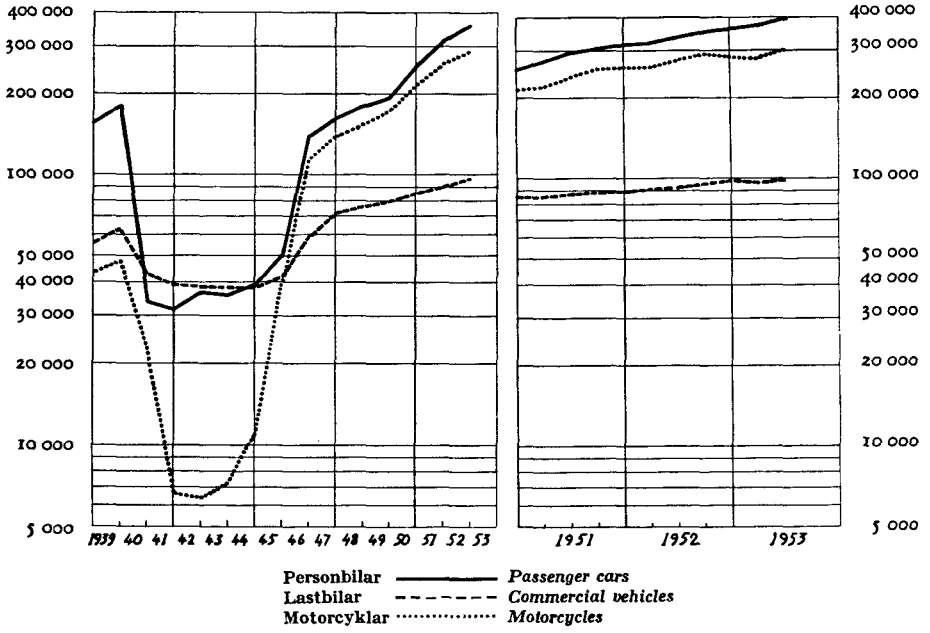
Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin-och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1943	2 741		32 949	400	206		3 539	119	1 996		34 292	1 513
1944	3 755	18	34 991	373	228	1	3 555	112	2 326	18	34 349	1 513
1945	25 105	17	24 669	317	528	400	2 937	112	10 113	112	30 292	1 365
1946	135 507	38	2 855	89	2 866	1 422	419	82	53 272	1 793	3 489	846
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1951 3 kv.	305 724	140	176	25	2 966	4 682	2	210	74 372	13 681	76	289
4 kv.	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952 1 kv.	321 062	152	167	25	2 840	4 799	2	207	74 919	15 101	58	244
2 kv.	337 996	162	160	24	2 911	5 045	2	207	76 458	15 858	56	236
3 kv.	350 384	178	155	23	2 931	5 170	1	206	78 090	16 625	54	228
4 kv.	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953 1 kv.	370 376	211	134	20	2 677	5 173	1	209	78 235	17 705	47	199
2 kv.	396 926	259	129	19	2 735	5 376	1	206	79 509	18 514	47	191
Därav: *County*												
A	41 887	20	—	7	45	558	—	192	11 418	725	—	82
B	18 300	8	2	—	110	420	—	—	4 337	791	1	5
C	9 447	7	2	—	76	124	—	—	1 604	507	1	3
D	13 423	4	1	1	123	144	—	—	2 454	579	—	9
E	22 166	15	—	1	171	209	—	—	3 808	891	1	3
F	18 319	15	34	1	158	216	—	—	2 395	777	6	2
G	9 376	3	3	—	59	63	—	—	1 460	524	2	—
H	14 872	5	1	—	122	95	—	—	2 375	750	1	2
I	3 376	1	—	—	36	30	—	—	711	129	—	2
K	6 729	3	3	—	39	88	—	—	1 430	331	2	2
L	16 904	5	8	3	72	86	—	—	3 446	668	3	5
M	36 466	13	13	—	128	301	—	—	8 034	848	9	6
N	9 591	8	4	—	81	106	—	—	2 120	343	—	2
O	23 724	40	12	1	107	369	—	14	7 187	877	8	11
P	20 492	7	15	2	152	269	—	—	3 959	926	2	20
R	16 694	14	5	1	101	148	—	—	2 336	859	1	2
S	16 760	26	2	1	177	203	—	—	2 644	1 003	1	4
T	16 598	5	1	—	107	163	—	—	2 596	703	2	8
U	12 114	5	—	1	127	166	—	—	2 056	686	—	5
W	16 253	8	1	—	123	219	—	—	2 740	998	—	5
X	14 977	4	2	—	149	252	—	—	3 001	962	1	10
Y	12 112	19	4	—	139	362	—	—	2 481	1 071	4	2
Z	7 096	3	1	—	67	207	—	—	1 248	591	—	—
AC	9 926	15	6	—	108	315	1	—	1 696	913	1	1
BD	9 324	6	9	—	158	263	—	—	1 973	1 062	1	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon
Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1952		1953		1952		1953	
	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 709	354	3 265	530	137	67	228	77
Definitivt avregistrerade *Condemned*	517	320	840	533	17	19	21	10
Återregistrerade *Re-registered*	143	1 996	575	2 774	10	155	61	151
Nyregistrerade *Registered*	10 428	15 033	13 703	24 806	174	217	108	193
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 8 348	+ 16 936	+ 10 189	+26 592	+ 30	+ 317	— 78	+ 258
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 575	682	3 880	1 019	3 241	918	5 621	1 370
Definitivt avregistrerade *Condemned*	518	369	796	579	1 487	626	2 229	1 127
Återregistrerade *Re-registered*	151	643	474	809	72	1 329	569	3 971
Nyregistrerade *Registered*	2 778	2 407	3 294	2 883	4 716	19 656	3 122	16 488
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 836	+ 2 286	— 903	+ 2 075	+ 63	+ 19 333	— 4 169	+ 17 945

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

Konkurser och protesterade växlar

Anm. Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
	andra än dödsbons	dödsbons	T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Febr.	87	11	1 026	301	424	74	1 825	384	163	81
Mars	96	9	1 169	387	487	94	2 137	406	155	109
April	82	18	1 119	374	434	87	2 014	397	124	107
Maj	77	4	1 200	412	533	93	2 238	455	151	109
Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
252,6	222,1	943,7	1 266,2	2 684,6	978,5	128,6	144,7	1952 Febr.
290,7	285,1	1 082,3	1 968,4	3 626,5	1 464,6	191,8	99,4	Mars
268,3	276,1	971,0	1 167,2	2 682,6	859,9	239,2	89,0	April
300,3	301,8	1 127,4	1 197,1	2 926,6	686,2	186,4	106,5	Maj
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	Juni
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.

Beställningstrafik med lastbil — Januari 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Januari	19 022	4,35	20 721	1 653	12,55
7	Augusti	19 393	4,42	25 854	2 005	12,91
8	September	19 511	4,44	27 873	2 158	12,90
9	Oktober	19 594	4,43	28 105	2 184	12,88
10	November	19 481	4,43	26 768	2 087	12,83
11	December	19 538	4,44	24 001	1 873	12.81
12	1954: Januari	[2] 19 383	4,45	21 944	1 714	12,81
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 370	3,62	5 091	378	13,47
B	Stockholms län	996	4,36	1 642	116	14,14
C	Uppsala län	469	4,97	340	28	12,06
D	Södermanlands län	663	4,44	601	49	12,22
E	Östergötlands län	836	4,84	773	60	12,94
F	Jönköpings län	676	4,58	516	42	12,15
G	Kronobergs län	429	4,76	182	16	11,57
H	Kalmar län	577	5,16	359	30	12,02
I	Gotlands län	159	3,95	113	11	10,48
K	Blekinge län	345	5,17	282	23	12,43
L	Kristianstads län	635	4,90	319	26	12,22
M	Malmöhus län	1 329	4,60	1 235	117	10,57
N	Hallands län	445	4,49	277	24	11,54
O	Göteborgs och Bohus län	1 612	4,07	2 606	209	12,46
P	Älvsborgs län	876	4,62	752	62	12.14
R	Skaraborgs län	655	4,85	424	35	12,07
S	Värmlands län	783	4,58	617	48	12,88
T	Örebro län	677	4,88	777	63	12,41
U	Västmanlands län	581	4,81	680	52	13,18
W	Kopparbergs län	763	4,61	587	47	12,46
X	Gävleborgs län	865	4,85	928	72	12,88
Y	Västernorrlands län	913	4,34	1 099	80	13,65
Z	Jämtlands län	354	4,06	291	21	13,93
AC	Västerbottens län	689	4,21	636	45	14,23
BD	Norrbottens län	686	4,11	817	60	13,70

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 158 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 013	14 995	6 796	31	44	1 281	19 274	88
7	2 939	17 575	8 730	33	38	1 504	24 243	92
8	3 046	18 465	8 662	32	39	1 525	25 090	93
9	3 179	18 950	8 868	32	38	1 533	25 501	92
10	2 885	17 850	8 017	31	39	1 434	23 609	91
11	2 296	15 736	6 953	31	44	1 265	20 271	89
12	1 890	15 017	6 586	30	51	1 234	19 398	90
A	6	134	11	—	289	6	192	132
B	50	356	190	35	32	32	420	77
C	61	511	225	31	46	44	611	83
D	84	748	288	28	60	56	864	83
E	131	980	423	30	49	79	1 254	89
F	88	852	302	26	56	66	1 043	90
G	65	610	239	28	55	48	665	78
H	66	727	242	25	72	54	878	91
I	16	98	43	30	22	10	119	85
K	27	440	84	16	120	27	466	89
L	94	863	334	28	73	67	1 119	93
M	133	987	416	30	53	83	1 311	93
N	56	435	188	30	45	39	540	87
O	48	447	186	29	69	32	575	91
P	85	857	303	26	56	70	968	83
R	81	903	273	23	75	64	1 000	85
S	75	683	334	33	46	59	904	89
T	81	616	282	31	57	51	831	93
U	72	601	197	25	51	46	707	89
W	114	707	420	37	39	65	1 033	92
X	120	686	327	32	37	63	1 038	102
Y	85	529	297	36	37	49	799	97
Z	66	242	218	47	21	31	503	109
AC	102	597	439	42	37	57	936	90
BD	84	408	325	44	21	36	622	85

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	89 333	22	137 803	14	65	154	2 103
7	110 304	22	173 941	14	63	181	2 583
8	117 264	21	181 250	14	65	189	2 715
9	119 511	21	184 947	14	65	190	2 736
10	112 249	21	173 636	14	65	181	2 586
11	100 359	20	155 632	13	64	161	2 266
12	95 690	20	147 996	13	65	152	2 133
A	1 733	11	1 946	10	89	162	2 229
B	1 606	26	2 845	15	56	149	2 071
C	2 826	22	4 831	13	58	154	2 029
D	4 979	17	6 826	13	73	159	2 210
E	6 428	20	10 098	12	64	166	2 424
F	4 920	21	7 401	14	66	160	2 306
G	3 555	19	5 210	13	68	149	1 972
H	4 739	19	7 129	12	66	146	2 145
I	354	34	601	20	59	130	1 460
K	3 208	15	4 484	10	72	143	2 169
L	6 889	16	10 007	11	69	147	2 265
M	7 086	19	10 764	12	66	150	1 915
N	2 485	22	4 046	13	61	142	1 836
O	3 290	17	4 952	12	66	150	1 974
P	4 778	20	7 537	13	63	151	1 964
R	6 059	17	8 228	12	74	151	2 174
S	3 478	26	5 940	15	59	137	1 943
T	4 625	18	7 309	11	63	167	2 376
U	3 660	19	5 729	12	64	169	2 388
W	4 471	23	7 331	14	61	147	2 123
X	4 377	24	7 603	14	58	157	2 272
Y	3 147	25	5 145	16	61	142	2 079
Z	1 410	36	2 524	20	56	146	2 243
AC	3 814	25	6 368	15	60	147	2 281
BD	1 773	35	3 142	20	56	140	2 097

[1] Se not 1 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Beställningstrafiken med lastbil under 1953

For-hire Lorry Transportation in 1953

Uppgifterna i biltrafiknämndens driftstatistik över beställningstrafiken för godsbefordran föreligger nu sammanställda för hela året 1953 och återfinnes i tabell A. Siffrorna skall här i korthet kommenteras.

Antalet rapporterade bilar, som liksom föregående år var cirka 98 % av antalet rapportskyldiga, uppgick i december till 19 538, vilket betyder en ökning gentemot december 1952 av 364 bilar eller 2 %. Sammanlagda lastförmågan steg under samma tid från 83 036 till 86 740 ton, eller med 4 %. Lastbilparkens tillväxt var sålunda mindre än under 1952, då de motsvarande procenttalen var 5 respektive 8. Medelbärighetens ökning fortgick däremot i oförändrad takt, nämligen från 4,33 till 4,44 ton.

I fråga om fördelningen på bärighetsklasser fortsatte en sedan lång tid iakttagen tendens till förskjutning dels mot de lättaste dels mot de tyngsta klasserna. Vid årets utgång utgjorde gruppen 0—2 ton 4,8 % av antalet, gruppen över 2 men högst 4,5 ton 59,8 %, gruppen över 4,5 men högst 6 ton 23,4 % och gruppen över 6 ton 12,0 %. Gruppen 2—4,5 ton minskade för övrigt även absolut sett, nämligen från 12 332 bilar 1952 till 11 681 bilar 1953.

Trots ökningen i antalet bilar steg totalantalet timmar i tjänst endast obetydligt, nämligen från 39,81 milj. till 40,20 milj. Ökningen avsåg uteslutande trafiken enligt timtariff, som för 1953 omfattade 23,17 milj. timmar, medan antalet timmar enligt kombinerad tariff föll med 0,36 milj. till 17,03.

(*Anm.* Såsom omtalats i föregående årsredogörelse, omlades taxesystemet under loppet av andra halvåret 1952, varvid timtaxan ersattes med en timtariff och kilometertaxan med en kombinerad tariff. Då besvär över de nya taxorna anförts men ännu icke avgjorts, har dock redovisningen tills vidare ansetts böra ske under de äldre rubrikerna.)

Bruttofrakten, som förutom av antalet biltimmar beror även av bl. a. fordonens storlek och driftskostnader, steg från 524,1 milj. till 567,7 milj. kronor, varav 296,9 milj. enligt timtariff och 270,8 milj. enligt kombinerad tariff. Frakten per timme i timtarifftrafik steg från 1952 års medeltal 11,96 kronor till 12,81 kronor. Det högsta månadsgenomsnittet iakttogs för juli med 12,92 kronor.

Sysselsättningen per bil och månad hade märkbart nedgått, nämligen till 173 timmar gentemot 177 år 1952.

Den period av lägre trafikintensitet per dag, som började i september 1952, varade, med ett obetydligt avbrott i april och maj, till och med september 1953, medan sista kvartalet företedde något högre sysselsättning 1953 än 1952. Mätt i procent av ordinarie arbetstid var sysselsättningen 1953 i januari 79,2 (1952: 81,8), i februari 83,3 (85,8), i mars 85,2 (90,0), i april 89,4 (89,9), i maj 95,8 (95,6), i juni 90,8 (96,4), i juli 76,3 (81,4), i augusti 87,9 (89,3), i september 90,4 (90,9), i oktober 92,2 (88,9), i november 90,3 (89,6) och i december 81,5 (80,2).

Vad särskilt angår körningen enligt kombinerad tariff göres följande iakttagelser.

Den transporterade godsmängden steg från 1952 med 2,5 milj. ton till 32,1 milj. ton. Tomkörning och medeltransportlängd var i huvudsak oförändrade, nämligen 32 % respektive 39 km, likaså procenttalet 65 för antalet utnyttjade bärighetstonkilometer. Trots minskat timantal ökade däremot antalet körda kilometer från 1 138 till 1 254 milj. och antalet bärighetstonkilometer från 1 768 till 1 944 milj. Per timme i tjänst steg antalet körda kilometer från 16,7 till 17,5, antalet tonkilometer från 65,4 till 73,6 och antalet bärighetstonkilometer från 101,7 till 114,2. Ökningen i tonkilometer och bärighetstonkilometer förklaras givetvis till en del av ökad bärighet men måste även hänföras till den ökade körsträckan per timme i tjänst. Då medeltransportlängden varit oförändrad och någon märkbar ökning i körhastigheten icke torde ha ägt rum, får det antagas, att ökningen i körsträcka per timme i tjänst

Tab. A. Beställningstrafik med lastbil

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1943: Medeltal per månad	14 097	3,14	8 862	1 228	7,22
2	1944: » » »	14 497	3,15	9 295	1 255	7,41
3	1945: » » »	14 715	3,19	10 144	1 352	7,50
4	1946: » » »	15 677	3,45	10 232	1 414	7,24
5	1947: » » »	16 329	3,76	10 865	1 478	7,35
6	1948: » » »	16 474	3,94	12 112	1 460	8,30
7	1949: » » »	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
8	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
9	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
10	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
11	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
12	1953 Januari.....	19 022	4,35	20 720	1 650	12,55
13	Februari.....	19 174	4,36	22 587	1 770	12,76
14	Mars	19 053	4,40	23 218	1 840	12,62
15	April.....	19 154	4,37	23 778	1 856	12,81
16	Maj	19 209	4,39	24 123	1 878	12,84
17	Juni	19 325	4,39	26 158	2 038	12,84
18	Juli	19 255	4,39	23 565	1 823	12,92
19	Augusti.....	19 393	4,42	25 959	2 014	12,89
20	September	19 511	4,44	27 874	2 161	12,90
21	Oktober	19 594	4,43	28 103	2 182	12,88
22	November	19 481	4,43	26 769	2 086	12,83
23	December.....	19 538	4,44	24 000	1 873	12,81

främst härrör av att lastnings- och lossningstiderna nedbringats, eller med andra ord att den rationalisering, 1952 års siffror syntes antyda, ytterligare fortsatt under 1953.

Ökningen i lastförmåga och det bättre utnyttjandet av biltiden får båda antagas ha medverkat till att hålla frakterna nere. Trots att frakten per timme i trafiken enligt kombinerad tariff stigit från i genomsnitt 14,72 kronor 1952 till ett genomsnitt av 15,90 kronor 1953, gick nämligen den genomsnittliga frakten per tonkilometer ned från 22,5 öre till 21,6 öre. Från december 1952, då beloppet var 21,5 öre, steg det i huvudsak kontinuerligt till 22,6 öre i juli för att därefter mot årsslutet kontinuerligt falla till 20,2 öre. Frakten per bärighetstonkilometer företedde i huvudsak likartad utveckling. Den steg från 14,0 öre i januari successivt till 14,3 öre i maj—juni samt föll därefter mot årsslutet till 13,0 öre. Årsmedeltalet var 13,9 öre mot 14,5 öre 1952.

Den speciella gren av trafiken enligt kombinerad tariff, som benämnes fjärrtrafik, belyses närmare i tabell B, där även för jämförelse upptagits uppgifter beträffande övrig trafik enligt kombinerad tariff. Uppgifterna i denna tabell har erhållits genom att i den ordinarie statistiken de bilar, som använts huvudsakligen i fjärrtrafik, redovisats skilda från övriga bilar.

Genomsnittliga antalet egentliga fjärrbilar var 971, en ökning gentemot 1952 med 7 %. Antalet varierade dock avsevärt från månad till månad. Det var lägst i januari med 950, steg till 969 i april

For-hire lorry transportation

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 426	9 536	5 963	38	22	1 215	9 406	61
2	1 586	10 580	6 362	38	22	1 357	10 651	63
3	1 714	10 465	6 247	37	20	1 363	10 997	66
4	1 808	11 256	6 961	38	23	1 376	11 563	63
5	1 784	12 903	6 830	35	31	1 346	12 001	61
6	1 778	13 034	6 335	33	34	1 278	12 938	67
7	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
8	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
9	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
10	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
11	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
12	2 013	14 995	6 797	31	44	1 283	19 275	88
13	2 055	14 967	6 689	31	44	1 304	19 509	90
14	2 692	17 919	8 559	32	41	1 553	24 007	91
15	2 636	16 373	7 554	32	38	1 385	21 627	90
16	2 729	16 058	7 827	33	36	1 379	21 973	92
17	2 966	17 453	8 725	33	37	1 487	24 055	92
18	2 682	15 814	8 066	34	36	1 377	21 673	91
19	2 939	17 573	8 729	33	38	1 504	24 243	92
20	3 045	18 465	8 660	32	39	1 523	25 092	93
21	3 178	18 949	8 868	32	38	1 533	25 501	92
22	2 885	17 851	8 018	31	39	1 435	23 611	91
23	2 296	15 736	6 953	31	44	1 267	20 272	89

och 980 i juni, sjönk till 957 i juli och nådde maximum 999 i oktober samt gick därefter något tillbaka, nämligen till 993 i december. Medelbärigheten hos dessa bilar steg från 6,97 ton i december 1952 till 7,15 ton i december 1953.

Transportarbetet i den egentliga fjärrtrafiken steg från 366 milj. tonkilometer och 1,6 milj. ton gods 1952 till 433 milj. tonkilometer och 1,8 milj. ton gods 1953. Den högsta månatliga godsvikten, 176 000 ton, nåddes i september. De lägsta siffrorna utvisade januari och juli med 134 000 respektive 135 000 ton.

De egentliga fjärrbilarna presterade i genomsnitt per månad 4,5 milj. bilkilometer, varav 9,1 % utan last. Såväl antalet bilkilometer som tomkörningen var något högre än 1952. Körsträckan per bil och månad var 4 673 kilometer, d. v. s. omkring 150 kilometer längre än under 1952. Även medeltransportlängden hade stigit något, nämligen från 229 kilometer till 235.

Frakten per tonkilometer i fjärrtrafik föll från 13,0 öre i januari till 12,5 öre i februari samt höll denna nivå i huvudsak oförändrad fram till december, då beloppet gick ned till 12,2 öre.

Såsom plägar vara regel, var sysselsättningen per bil och månad högre i fjärrtrafiken än för övriga bilar. Genomsnittet uppgick till 205 timmar. Såsom vid tidigare tillfällen framhållits, är dock antalet av de i fjärrtrafik sysselsatta bilarna underkastat mera märkbara variationer från månad till månad än vad fallet är med totalmassan. Till följd härav mätes trafikintensiteten lämpligare i tonkilometer per timme ordinarie

Beställningstrafik med lastbil (forts.)

For-hire lorry transportation (cont.)

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	31 045	30	50 673	18	61	173	1 296
2	34 389	31	55 116	19	62	180	1 376
3	34 182	32	55 148	20	62	185	1 437
4	41 027	28	64 354	18	63	178	1 390
5	55 937	22	76 521	15	71	173	1 400
6	60 814	21	79 150	16	75	166	1 521
7	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
8	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
9	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
10	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
11	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
12	89 333	22	137 802	14	65	154	2 103
13	91 066	21	138 838	14	66	160	2 195
14	109 358	22	169 176	14	65	178	2 479
15	100 075	22	153 295	14	65	169	2 371
16	98 906	22	153 279	14	65	170	2 400
17	109 633	22	168 799	14	65	182	2 598
18	96 071	23	153 350	14	63	166	2 349
19	110 305	22	173 939	14	63	181	2 589
20	117 265	21	181 250	14	65	189	2 715
21	119 512	21	184 950	14	65	190	2 736
22	112 249	21	173 635	14	65	181	2 586
23	100 358	20	155 632	13	64	161	2 266

arbetstid. Denna siffra uppgick för 1953 i genomsnitt till 180 000 mot 152 000 för 1952. Månadsvariationerna synes bäst kunna iakttagas genom omräkning till index. Sättes för vartdera året medeltalet = 100, erhålles följande serier: januari 87 (1952: 92), februari 92 (97), mars 98 (103), april 102 (105), maj 104 (103), juni 104 (101), juli 79 (79), augusti 100 (98), september 108 (108), oktober 112 (107), november 112 (112) och december 103 (98). Jämföres till en början dessa serier med varandra, finner man i huvudsak likartade säsongvariationer för de båda åren, ehuru tyngdpunkten 1953 inföll något senare än 1952. Vid en jämförelse mellan säsongvariationerna för fjärrtrafiken å ena och den övriga trafiken enligt kombinerad tariff å andra sidan finner man liksom föregående år, att de förstnämnda företer märkbart större spännvidd mellan ytterligheterna — från bottenläget 79 % till toppläget 112 % för fjärrbilarna mot 88 respektive 110 för de övriga — samt att fjärrtrafikens högsta topp infallit under senhösten, alltså oktober—november, medan övrig trafik nådde sin högsta topp i maj. Trafikslagens utveckling visar å andra sidan den likheten, att båda hade minima i januari och juli.

Skillnaden i inkörd frakt mellan fjärrbilar och övriga bilar var ännu något mera markerad än tidigare, i det att de förstnämnda under 1953 körde in 4 700 kronor per bil och månad, medan beloppet för de senare stannade vid 2 331 kronor. Motsvarande belopp för 1952 var 4 311 respektive 2 231 kronor. Vid bedömande av ökningen för fjärrbilarna más-

Tab. B. Jämförelse mellan fjärrtrafik och övrig kilometertaxetrafik 1953

Long-distance transportation compared with other kilometre rate transportation

F = fjärrtrafikbilar *Long-distance lorries.* Ö = övriga bilar *Other lorries.*

Månad *Month*	Antal bilar *Number of vehicles*	Godsvikt *Goods carried,* 1000 ton		Miljoner *Millions* km		Tomkörning *Empty haulage* %		Medeltransportlängd *Mean hauling distance* km		1000 tonkm per timme ordinarie arbetstid *per regular working hour*		Frakt *Freight* per tonkilometer öre	
	F	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö
Januari	950	134	1 879	4,0	17,8	9,0	36,2	228	31	157	303	13,0	26,0
Februari	954	136	1 919	4,2	17,5	9,5	36,0	235	31	166	308	12,5	26,2
Mars	962	162	2 529	4,8	21,7	8,7	37,5	229	29	177	346	12,5	26,8
April	969	152	2 484	4,4	19,5	8,6	36,7	229	26	184	346	12,5	26,4
Maj	957	140	2 589	4,2	19,7	8,7	37,8	238	25	188	369	12,4	27,2
Juni	980	160	2 806	4,7	21,5	9,2	38,6	234	26	187	360	12,4	26,9
Juli	957	135	2 547	4,1	19,7	10,8	38,6	229	26	142	300	12,5	27,3
Augusti	982	158	2 781	4,8	21,5	9,8	38,4	237	26	181	354	12,5	26,8
September	976	176	2 870	5,0	22,2	9,0	37,1	233	27	196	366	12,5	26,2
Oktober	999	173	3 005	5,1	22,8	8,8	37,0	240	27	201	379	12,5	26,0
November	985	164	2 721	5,0	20,9	8,7	36,3	246	26	201	359	12,4	25,9
December	993	149	2 147	4,4	18,3	8,8	35,9	245	30	185	323	12,2	24,8
Månadsmedeltal *Average*	971	153	2 523	4,5	20,3	9,1	37,2	235	27	180	342	12,5	26,4

te man beakta vad förut nämnts om ökning i medelbärighet och i någon mån även i körsträcka. Dessutom har löneutgifterna stigit. Sistnämnda stegring torde bero mindre på löneökning enligt kollektivavtalen än på en fortgående sanering i form av bättre organisation av avlösning och vila.

VT

For-hire Lorry Transportation in 1953

From the point of view of occupation, the year 1953 was comparatively unfavourable. Only 173 hours per lorry and month were recorded, as against 177 during 1952. The growth of the lorry fleet was also retarded, and amounted only to 2 % in number and 4 % in carrying capacity, so that at the end of the year 19 538 lorries with a joint capacity of 86 740 tons were employed.

Total vehicle hours, 40,20 million, were practically the same as in 1952, while gross freight increased from 524,1 million to 567,7 million. This rise was due in part to the increase in mean carrying capacity from 4,33 to 4,44 tons, in part also to intensified utilization, in any case of the vehicles employed in the combined rate which is chiefly used in medium distance transport and where freight is computed separately for time and for distance.

The decrease in occupation started already in September, 1952, and after that time, each month showed less occupation than the corresponding period a year earlier, up to October, 1953, when a turning point seems to have been reached. During the last quarter of the year, occupation was slightly better than in 1952.

In the combined rate, goods carried increased by 2,5 million tons to 32,1 million. Empty haulage, mean hauling distance, and load factor (i. e. percentage of capacity tonkilometres utilized) were the same as in 1952, while kilometres driven per hour of service were increased from 16,7 to 17,5, and tonkilometres per such hour from 65,4 to 73,6. This development indicates that hours in loading and unloading were somewhat reduced.

Although freight per hour and per kilometre run rose to some degree, intensified utilization combined with increased carrying capacity kept the freight per tonkilometre down. The average was 22,5 öre in 1952 and 21,6 öre in 1953.

In long-distance traffic were, as an average, employed 971 lorries (7 % more than in 1952) of 7,15 tons. They transported a total of 1,8 million tons of goods over a mean hauling distance of 235 kilometres. The average freight per tonkilometre fell from 13,0 öre in January to 12,5 öre in February, and was then practically constant until December, when a new decrease to 12,2 öre occurred.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari 1953—januari 1954

New Business of Life Insurance Companies

Det nytecknade dödsfallskapitalet inom livförsäkring uppgick under 1953 enligt preliminära uppgifter till 1 648 milj. kronor, varav 956 milj. hänförde sig till individuell stor försäkring, 494 milj. till individuell liten försäkring (folkförsäkring) och 198 milj. till grupplivförsäkring. Motsvarande siffror för 1952 utgjorde resp. 1 662, 1 051, 476 och 135 milj. Minskningen inom individuell stor försäkring är svår att närmare bedöma, eftersom den bl. a. får ses i samband med den stora tillfälliga ansvällning i anskaffningen av engångsbetalda och omedelbart belånade försäkringar, som av särskilda skäl förekom i slutet av 1952 och början av 1953. Inom individuell liten försäkring framträdde däremot en ökning med 4 procent från 1952 till 1953 och inom grupplivförsäkring med ej mindre än 47 procent.

Nyteckningen under januari ökade från 81 milj. 1953 (varav 40 milj. individuell stor försäkring, 33 milj. individuell liten försäkring och 8 milj. grupplivförsäkring) till 83 milj. 1954 (varav 34 milj. individuell stor försäkring, 33 milj. individuell liten försäkring och 16 milj. grupplivförsäkring).

R. S.

Månad *Month*	Nyanskaffning av dödsfallskapital i milj. kr. *New Endowment Business. Swed. Kr. (000 000 omitted)*											
	Stor försäkring *Ordinary insurance*			Folkförsäkring *Industrial insurance*			Gruppförsäkring *Group insurance*			Totalt *Total*		
	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954
Jan.	30,9	40,5	34,3	31,3	32,7	33,0	5,3	7,7	15,5	67,5	80,9	82,8
Febr.	55,1	145,1		39,7	39,1		10,6	13,7		105,4	197,9	
Mars	56,4	102,6		49,5	51,2		9,4	10,6		115,3	164,4	
April	56,9	56,9		39,5	41,5		9,8	10,1		106,2	108,5	
Maj	54,8	49,8		37,8	38,3		7,1	10,3		99,7	98,4	
Juni	70,9	56,1		39,1	37,3		7,1	13,7		117,1	107,1	
Juli	44,6	37,9		23,4	21,9		11,7	10,4		79,7	70,2	
Aug.	36,1	31,6		25,6	27,8		3,7	6,4		65,4	65,8	
Sept.	56,0	54,5		41,2	49,1		4,8	21,7		102,0	125,3	
Okt.	76,1	64,4		61,0	66,6		10,5	16,3		147,6	147,3	
Nov.	91,4	72,5		42,7	48,8		14,2	17,3		148,3	138,6	
Dec.	421,4	243,8		44,8	40,0		41,4	60,2		507,6	344,0	
	1 050,6	955,7		475,6	494,3		135,6	198,4		1 661,8	1 648,4	

Förmögenhetsfördelningen år 1952

Preliminär redogörelse

Distribution of Property

Preliminary data

Uppgifterna till statistiken beträffande förmögenheter över 30 000 kr har erhållits ur 1953 års längder över taxeringen till statlig förmögenhetsskatt och avser således i huvudsak förmögenheterna den 31 december 1952. Föreliggande statistik omfattar endast A-längdernas skattskyldiga, d. v. s. fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. Vidare bör nämnas, att samtaxerade äkta makar räknats som en förmögenhetsägare.

Huvudresultaten redovisas i tab. 1—2. Uppgifterna här avser den skattepliktiga förmögenheten.

I jämförelse med 1952 års taxering har antalet förmögenheter enligt 1953 års taxering stigit med 88 704 eller 36,8 %. Motsvarande siffror utgjorde för landsbygden 64 524 och 48,9 % samt för städerna 24 113 och 22,2 %. Ökningen av antalet förmögenheter beror huvudsakligen på de höjningar av taxeringsvärdena, som beslöts vid 1952 års allmänna fastighetstaxering, varigenom ett stort antal fastighetsägare kommer över 30 000-kronorsstrecket. Detta har gjort

Tab. 1. Antal förmögenheter efter storlek och i förhållande till de skattskyldigas inkomster i hela riket år 1952 (taxeringsåret 1953)
Owners of taxable property, by size of property and size of income

Inkomstklasser, kr	Förmögenhetsklasser, kr										
	30 000— 50 000	50 000— 70 000	70 000— 100 000	100 000— 150 000	150 000— 200 000	200 000— 300 000	300 000— 400 000	400 000— 500 000	500 000— 1 000 000	1 000 000— ω	Summa
—	794	322	205	157	71	64	17	7	24	4	1 665
< 1 200	2 463	537	255	114	34	28	11	4	8	1	3 455
1 200— 2 000	5 327	1 674	453	140	40	28	10	2	3	—	7 677
2 000— 3 000	13 277	4 369	1 674	484	88	41	9	3	3	1	19 949
3 000— 4 000	11 371	5 056	2 881	930	119	56	10	3	9	—	20 435
4 000— 5 000	10 847	4 096	2 900	1 378	235	85	16	6	7	1	19 571
5 000— 6 000	11 092	3 834	2 502	1 603	350	112	21	12	1	1	19 528
6 000— 7 000	11 613	4 076	2 252	1 481	437	148	20	10	8	1	20 046
7 000— 8 000	12 007	4 388	2 287	1 281	583	207	27	10	4	1	20 795
8 000— 10 000	21 790	9 007	5 088	2 587	1 034	582	91	34	25	4	40 242
10 000— 12 000	16 288	7 625	4 856	2 543	835	675	100	19	31	4	32 976
12 000— 15 000	14 575	7 897	5 871	3 653	1 342	991	291	57	35	4	34 716
15 000— 20 000	11 875	6 854	6 113	4 600	1 920	1 405	558	170	116	13	33 624
20 000— 30 000	8 003	5 122	4 968	4 739	2 461	2 169	894	457	412	35	29 260
30 000— 50 000	2 994	2 151	2 465	2 850	1 918	2 093	1 179	591	856	131	17 228
50 000—100 000	544	497	650	855	686	1 011	652	480	920	385	6 680
100 000—ω	44	52	61	103	96	203	138	119	335	466	1 617
Summa för hela riket[1]	154 904	67 557	45 481	29 498	12 249	9 898	4 044	1 984	2 797	1 052	329 464
Därav landsbygden	100 764	42 561	26 596	14 986	5 124	3 522	1 220	543	738	317	196 371
» städerna	54 049	24 937	18 833	14 458	7 090	6 333	2 803	1 424	2 041	724	132 692
Procentuell fördelning:											
Hela riket	47,0	20,5	13,9	9,0	3,7	3,0	1,2	0,6	0,8	0,3	100
Landsbygden	51,3	21,7	13,5	7,6	2,6	1,8	0,6	0,3	0,4	0,2	100
Städerna	40,7	18,9	14,1	10,9	5,3	4,8	2,1	1,1	1,6	0,5	100

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet med sammanlagt 401 förmögenheter.

Tab. 2. Summorna av skattepliktiga förmögenheter över 30 000 kr inom olika förmögenhetsklasser år 1952 (taxeringsåret 1953)
Value of taxable property, by size

Förmögenhetsklasser, kr	Förmögenhetssummor i 1 000-tal kr			I % av totalsumman		
	Landsbygden	Städerna	Hela riket[1]	Landsbygden	Städerna	Hela riket[1]
30 000— 40 000	2 121 296	1 135 155	3 257 992	15,0	8,1	11,5
40 000— 50 000	1 765 395	950 417	2 717 939	12,5	6,7	9,6
50 000— 60 000	1 394 491	794 809	2 191 272	9,9	5,6	7,7
60 000— 70 000	1 112 323	673 352	1 787 166	7,9	4,8	6,3
70 000— 80 000	884 993	578 884	1 465 385	6,3	4,1	5,2
80 000— 90 000	720 984	521 518	1 244 037	5,1	3,7	4,4
90 000— 100 000	591 453	468 214	1 061 004	4,2	3,3	3,7
100 000— 150 000	1 796 729	1 756 124	3 559 437	12,7	12,4	12,6
150 000— 200 000	879 006	1 224 577	2 109 621	6,2	8,7	7,5
200 000— 250 000	498 302	877 374	1 380 869	3,5	6,2	4,9
250 000— 300 000	350 163	654 782	1 010 324	2,5	4,6	3,6
300 000— 400 000	418 555	964 628	1 390 614	3,0	6,8	4,9
400 000— 500 000	240 671	635 256	883 424	1,7	4,5	3,1
500 000— 750 000	321 673	912 553	1 239 907	2,3	6,5	4,4
750 000—1 000 000	174 812	445 041	627 569	1,2	3,2	2,2
1 000 000—ω	843 844	1 519 172	2 380 460	6,0	10,8	8,4
Summa	14 114 690	14 111 856	28 307 020	100	100	100

[1] Inräknat det för riket gemensamma taxeringsdistriktet med en förmögenhetssumma av 80 474 tusental kr.

sig gällande först i 1953 års förmögenhetsstatistik. Att ökningen är större för landsbygden än för städerna sammanhänger dels med det större antalet fastighetsägare på landsbygden, dels med att värdet av jordbruksfastigheter ökats mer än värdet av annan fastighet, nämligen med omkring 59 % för jordbruksfastighet mot 40 % för annan fastighet.

Den beskattningsbara förmögenheten i hela riket uppgick till 27 661,4 milj. kr och understiger den skattepliktiga med 645,6 milj. kr. Av denna skillnad kan omkring 16 milj. kr antagas bero på att den beskattningsbara förmögenheten i regel utgöres av den skattepliktiga avrundad till närmast lägre 100-tal kr, medan återstoden, 629,6 milj. kr eller 2,2 % av den skattepliktiga förmögenheten, torde utgöra det belopp, som till följd av reduktionsregeln i 9 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt undandragits från beskattning.

Definitiva och utförligare siffror kommer att ingå i publikationen Skattetaxeringarna etc., som väntas utkomma under våren.

Sjd

Kungl. Boktr. Stkhm 1954
540815

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 4 APRIL 1954

INNEHÅLL

ARTIKLAR

Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet.
V. TORE DALENIUS: Utredningsinstitutet. 2: Fältorganisationen 177
VI. THURE LINDH: Den finansstatistiska avdelningen.... 193

MEDDELANDEN

Den årliga inkomststatistiken 208
Mikrofilmning av emigrantregistret 209
Statistiska föreningens verksamhet år 1953 210
Nordiskt statistiskt möte i Oslo 211
Europeiska statistikerkonferensen 211
FN-uppdrag i Grekland åt svensk statistiker 211
Statistikens samordning i Kanada 212

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 215
Vägtrafikolyckor 216
Konkurser och protesterade växlar 218
Beställningstrafiken med lastbil 220
Inrikes omflyttning 1952. Preliminära uppgifter 223
Folkräkningen den 31 dec. 1950: Kommande publikationers innehåll 227
Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 dec. 1950 228
Folkräkningen den 31 dec. 1950: Kommunredovisningen 234
Ny församlingsgruppering ersätter kommungrupperingen 240
Preliminär fångststatistik för det svenska havsfisket år 1953 242
Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1952 242

THE ISSUE IN BRIEF 247

LITTERATUR

SIRI SÖDERMAN: Förteckning över tabellverkets socken-tabeller för Hallands län 1749—1859 . 250
Nyare svensk statistisk litteratur 261

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 — No. 4 — APRIL 1954

CONTENTS

ARTICLES

Organization and activity of the Central Bureau of Statistics.
V. T. DALENIUS:
The survey research centre. 2: The field staff 177
VI. T. LINDH:
Financial statistics, etc. 193

NOTES

The annual income distribution 208
Emigrant register microphotographed . 209
The Swedish statistical society: Activity in 1953 210
Statistical meeting for the Northern countries 211
Conference of European statisticians .. 211
Swedish statistician to Greece in the UN technical assistance program 211
Problems of coordinating the Canadian statistical system 212

TABLES

Commentary 215
Road accidents 216
Bankruptcies and protested bills 218
For-hire lorry transportation 220
Internal migration: 1952. Preliminary data 223
The population census of 1950: Contents of future issues 227
Administrative districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status ... 228
The population census of 1950: Characteristics for administrative districts .. 234
New classification of small administrative districts 240
Catches in the sea fisheries in 1953. Preliminary figures 242
Farmers' income and expenditure in cash, and net income: 1952..... 242

THE ISSUE IN BRIEF 247

LITERATURE

S. SÖDERMAN:
List of population and vital statistics tables for the years 1749—1859. Parochial tables for Halland county . 250
Recent Swedish books and articles on statistics 261

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten....	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	·	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS ORGANISATION OCH VERKSAMHET

V. UTREDNINGSINSTITUTET. 2: FÄLTORGANISATIONEN

Av byrådirektören TORE DALENIUS

I. Inledning

1953 års riksdag beviljade statistiska centralbyrån ett engångsanslag på 100 000 kronor till en statlig organisation för intervjuundersökningar m. m. Vidare erhöll centralbyrån en byrådirektörstjänst i Cg 31. Verksamheten började 1 juli 1953; ett anslag om 8 000 kronor, som beviljats för budgetåren 1951/52 och 1952/53 för utredningsarbeten inom centralbyrån hade dock möjliggjort vissa viktiga förberedelsearbeten. Konstruktionen av det i Statistisk tidskrift 1954:1 diskuterade basurvalet var sålunda slutförd vid starttidpunkten; vidare hade planerna för uppbyggandet av fältorganisationen utarbetats i sina huvuddrag och diskuterats i arbetsutskottet[1] liksom med vissa representanter för samhällsvetenskaperna.

Den ovan nämnda planen utgick helt naturligt från det förhållandet, att en *central organisation,* utredningsinstitutet i trängre mening, under alla förhållanden måste skapas; personalen i denna del av utredningsinstitutet skulle som sin första arbetsuppgift få att verkställa den erforderliga uppbyggnaden av en *fältorganisation.*

Tack vare de ovan nämnda anslagen kunde den centrala organisationen de facto skapas redan före 1 juli 1953. Den utgjordes av endast 3 personer, nämligen en tjänsteman i Cg 31, en i Cg 27 och en i Cg 11. För att det alls skulle vara möjligt att inom rimlig tid skapa fältorganisationen och för att tillföra detta arbete erforderlig sociologisk sakkunskap, knöts tillfälligt till utredningsinstitutet två sociologer. På detta sätt skapades en *arbetsgrupp,* som sedermera — i samband med de avslutande utbildningskurserna — utvidgades till en *kursledning.*

Till grund för arbetsgruppens verksamhet lades följande av Kungl. Maj:t den 30 juni 1953 fastställda budget för verksamheten budgetåret 1953/54:

Avlöningar för icke-ordinarie personal, kronor	39 900
Sjukvård m. m., kronor	100
Kostnader för rekrytering och utbildning av fältorganisationen, kronor	55 000
Expenser, kronor	5 000
Summa kronor	100 000

Den uppgift, som arbetsgruppen hade att lösa, var krävande både på grund av arbetets omfattning och de krav, som måste ställas på arbetsresultaten. Det gällde att på mycket kort tid skapa en fältorganisation med c:a 150 lokalombud[1] och 4 distriktsombud. Denna fältorganisation måste kunna användas för vitt skilda arbetsuppgifter i intervjuundersökningar, prisinsamling för socialstyrelsens indexberäkningar, uppläggning av register (t. ex. »butiksregister»), kontroll av fullständigheten hos plane-

Jfr not 1, sid. 62, av föregående artikel.

[1] Denna benämning användes av centralbyrån i stället för »intervjuare» för att klargöra, att ombudens arbetsuppgifter omfattar även annat än intervjuarbete.

rade totalundersökningar och för att lösa bortfallsproblemet vid t. ex. postundersökningar.[1]

Arbetet måste vidare inriktas på att skapa en *bestående* fältorganisation.

II. Erfarenheter på andra håll

Problem av det slag, som arbetsgruppen omedelbart ställdes inför och senare kunde beräknas möta, då det gällde att genomföra det i avd. I skisserade arbetsprogrammet, hade andra organisationer och verk såväl i Sverige som i utlandet tidigare ställts inför. Det var därför naturligt att fråga, om dessa organisationer gjort erfarenheter, som kunde utnyttjas av arbetsgruppen. Medlemmar i denna hade haft tillfälle att på ort och ställe studera hithörande problem vid bl. a. vissa välkända engelska och amerikanska organisationer för intervjuundersökningar; arbetsgruppen hade vidare tillgång till en omfattande litteratur; slutligen skall nämnas, att en medlem av gruppen deltagit i planeringen av bl. a. konsumtionsundersökningarna.

Arbetsgruppens analys av det sätt, varpå man på andra håll sökt lösa de problem, som arbetsgruppen nu ställdes inför, klargjorde, att betydelsefulla lärdomar visserligen stod att vinna på denna väg, men arbetsgruppen kunde också konstatera, att en förutsättning för att den alls skulle utvinna några praktiskt användbara lärdomar denna väg var att dessa tidigare erfarenheter i varje särskilt fall prövades med hänsyn till de speciella omständigheter, varunder de gjorts.

De »speciella omständigheterna» inrymmer i detta fall såväl de yttre formerna för arbetets bedrivande som målsättningen för arbetet.

Vad här sagts var enligt arbetsgruppens uppfattning tillämpligt på både de erfarenheter, som erhållits vid studiebesök vid sådana institutioner som Social Survey, England, och Survey Research Center, U.S.A., och de erfarenheter, som redovisats i fackpressen.

Om dessa senare erfarenheter var det för övrigt anledning konstatera, att de var på det hela taget överraskande otillräckliga för arbetsgruppens syften. Ur *kvantitativ* synpunkt kan dessa erfarenheter icke betecknas som rikliga, åtminstone icke i jämförelse med de erfarenheter, som redovisas i fråga om t. ex. intervjuandets problem. Mycket av vad som står att läsa i en artikel repeteras ofta i en rad andra artiklar. Ytterligare gäller, att artiklarna i fackpressen icke mer än undantagsvis täcker hela det område, som skapandet av en fältorganisation omfattar.

Men vidare gäller, att de i fackpressen redovisade erfarenheterna ur *kvalitativ* synpunkt ofta är otillfredsställande (d. v. s. redovisningen sker icke alltid på sådant sätt, att erfarenheterna direkt kan utnyttjas av andra). De rekommendationer, som görs t. ex. i fråga om rekrytering av intervjuare, är många gånger antingen rena självklarheter eller också så allmänt formulerade, att de ej kan läggas till grund för praktiskt handlande. I andra fall åter är rekommendationerna entydiga och klara; men detta är i sig självt icke tillräckligt för att göra dem användbara. En rekommendation att som intervjuare anställa *utåtriktade* personer är uppenbarligen entydig och klar; men för att denna rekommendation skall kunna omsättas i målmedvetet arbete, måste den komplet-

[1] Jfr diskussionen av basurvalets användbarhet i föregående artikel, sid. 62—65.

teras med anvisning på en enkel, under förhandenvarande omständigheter användbar metod för att i en grupp personer urskilja de utåtriktade. Slutligen skall här påpekas, att i vissa punkter oenighet råder (eller åtminstone synes råda) mellan olika författare: vad den ene rekommenderar, varnar den andre för (denna oenighet torde dock ofta vara mera skenbar än verklig: »de speciella omständigheterna» har kanske icke varit desamma i de jämförda fallen).

För att det alls skulle vara möjligt för arbetsgruppen att genom en granskning av det sätt, varpå de här aktuella problemen lösts på andra håll, erhålla ledning för det egna arbetet, fann den det vara nödvändigt, att dessa erfarenheter noggrant prövades med hänsyn till i i första hand följande »speciella omständigheter», nämligen

a) det sätt i stort, varpå rekryteringen skett, och

b) de speciella krav, som ställts på de blivande intervjuarna (preciseringen av vad som i varje särskilt fall menats med en »bra» intervjuare).

Vad först angår det sätt i stort, varpå rekryteringen sker, är det nästan självklart, att om rekryteringen baseras på t. ex. annonsering i pressen får man en rad problem, som icke möter, om rekryteringen direkt inriktas på »lämpliga» personer (t. ex. genom kontaktpersoner, som ger förslag på sådana). Lika klart är det, att problemen icke blir desamma vid rekryteringen av en liten och en stor kår och icke heller vid rekrytering av en lokal och en riksomfattande kår.

Vad åter angår de speciella krav, som ställs på de blivande intervjuarna, är det utomordentligt viktigt att observera, att en precisering av vad som skall menas med en »bra» intervjuare, i regel icke kan göras med hänvisning till en enstaka egenskap; »bra» har med andra ord flera dimensioner. Kvaliteten måste således bedömas med hänsyn å ena sidan till *förmågan att göra en intervju* (vilken i sin tur inte kan beskrivas med hänsyn till *en* enda egenskap utan kräver flera), å andra sidan till bl. a. vederbörandes *person* (»anseende», »ställning»), *kapacitet* (den tid, vederbörande kan ägna åt en undersökning) och beräknad *»livslängd»* som intervjuare (den tid, som vederbörande kan beräknas göra tjänst som intervjuare). Det är uppenbart, att dessa variabler måste tillmätas olika vikt vid uppbyggandet av en fältorganisation för en engångsundersökning respektive för permanent användning.

Enligt planerna för uppbyggandet av fältorganisationen skulle arbetsgruppen utforma rekryteringen så att direkt personlig kontakt togs med ett antal personer, som bedömdes lämpliga som lokalombud. Av praktiska skäl måste dessa kontakter tas av särskilda ombud för arbetsgruppen, kontaktpersoner. Valet av dessa kunde i sig själv antas representera ett betydande problem.

Arbetsgruppen utgick vid planeringen av sitt arbete från att en person, som genom utbildning bibragts förmåga att göra ett gott intervjuarbete, också kan bibringas förmåga att väl fullgöra de övriga arbetsuppgifter, som lokalombuden måste kunna. Arbetsgruppen utgick vidare från den tesen, att det visserligen finns personer med vad som förefaller vara en medfödd lätthet för intervjuarbete, men att flertalet personer med god allmänbildning (förvärvad genom skolor eller praktik) genom lämplig träning kan bibringas förmåga att göra bra intervjuer; vid rekryteringen av potentiella lokalombud borde uppmärksamheten därför primärt inriktas på vederbö-

randes person, kapacitet och beräknade livslängd som intervjuare.

Mot bakgrunden av vad som just sagts i fråga om det sätt, varpå rekryteringen i föreliggande fall skulle göras och beslutet att inrikta rekryteringen på de tre egenskaperna person, kapacitet och livslängd, var det möjligt för arbetsgruppen att bättre än eljest tillgodogöra sig av andra gjorda erfarenheter. Ett försök skall här göras att kortfattat redogöra för vilka erfarenheter, som arbetsgruppen på detta sätt fann värdefulla.

Systemet med en av särskilda kontaktpersoner verkställd rekrytering ger, rätt utformad, bättre resultat än rekrytering på grundval av annonsering e. d. (nämligen på så vis, att den ger flera potentiella intervjuare per 100 kontaktade personer). En förutsättning härför är dock, att valet av kontaktpersoner sker med iakttagande av icke endast att i sig själv skickliga kontaktpersoner erhålles utan också att dessa åtnjuter allmän aktning och anseende; de bör icke lokalt identifieras som t. ex. funktionärer i politiska organisationer och icke heller som representanter för övervakande myndigheter e. d. (t. ex. polismyndigheter). Till grund för den lokala rekryteringen måste läggas en skriftlig precisering av de villkor, de potentiella intervjuarna bör uppfylla (t. ex. i fråga om ålder). Denna precisering ges lämpligen formen av riktlinjer för arbetet, som ger rum för en personlig insats, snarare än direktiv som benhårt måste följas. — Det valda sättet för rekryteringen gör icke en gallring obehövlig bland dem som kontaktats och förklarat sig villiga att bli intervjuare men denna gallring blir mindre omfattande än eljest.

Arbetsgruppens uppfattning, att flertalet vuxna med god allmänbildning genom träning kan bibringas förmåga att göra bra intervjuarbete, implicerar att »god allmänbildning» bör eftersträvas hos de potentiella intervjuarna; detta är i god överensstämmelse med erfarenheter på flera håll i världen. Formell utbildning (examina e. d.) får icke ges en utslagsgivande vikt. Viktigare än en stor mängd bokkunskap är förmåga att snabbt sätta sig in i nya problem.

Det var enligt arbetsgruppens uppfattning icke möjligt att som svar på en fråga av typen: »Vad slags människor är mest lämpade som intervjuare?» ge ett svar i form av en enkel uppräkning av vissa egenskaper, som dessa människor under alla förhållanden måste ha. För vissa arbetsuppgifter är t. ex. kvinnor troligen överlägsna män — detta gäller enligt mångas uppfattning t. ex. för intervjuundersökningar rörande konsumtionsvanor etc. Men för andra uppgifter gäller motsatsen. En fältorganisation av det slag centralbyrån avsåg att skapa måste tydligen innehålla både män och kvinnor; helst borde fältorganisationen konstrueras så att den för vissa undersökningar kan använda enbart kvinnliga eller enbart manliga intervjuare. — Erfarenheterna gav vidare vid handen, att intervjuaren måste göra ett moget intryck; detta är det primära, åldern det sekundära.

På de personer, som skall ifrågakomma som intervjuare i en permanent intervjuorganisation, måste dessutom ställas vissa andra krav, som icke aktualiseras alls (eller i varje fall icke med samma styrka), då det gäller att skapa en organisation för engångsundersökningar. Dessa krav sammanhänger med att intervjuare i en permanent organisation snart identifieras i de små och medelstora samhällen, där de bor och arbetar. Generellt kan sägas, att dessa in-

tervjuare måste åtnjuta allmän aktning och respekt. Det avgörande i detta avseende är icke nödvändigtvis det objektivt sanna utan det subjektivt sanna: det avgörande är inte vad en intervjuare är, utan vad han uppfattas vara. En god tumregel är att undvika att som intervjuare använda personer som i något avseende uppfattas som extremer; detta innebär icke, att man skall inrikta rekryteringen på något slags neutrer. Men även inom kategorin allmänt aktade och respekterade måste — med hänsyn till de subjektiva värderingar, som kan finnas i ett samhälle — ett visst val göras; det är således i regel lämpligt att undvika personer med en övervakande funktion och likaså personer som är aktiva företrädare för särintressen.

En intervjuares *kapacitet* kan bedömas med hjälp av upplysningar om bl. a.:

a) vederbörandes arbetstid i förvärvsarbete eller (i fråga om t. ex. hemmafruar) hemsysslor;

b) bostadsort inom intervjuområdet; det är i regel fördelaktigt, att intervjuarna bor i det största samhället (om det finns något som dominerar) eller eljest centralt;

c) tillgång till (allmänna och egna) kommunikationsmedel;

d) vederbörandes fysik (»uthållighet»); då denna i regel är svår att bedöma, är det vanligt, att man sätter en övre åldersgräns för intervjuarna.

Rekryteringen och utbildningen av intervjuare är i hög grad kostnadskrävande. Exempelvis räknar det amerikanska National Opinion Research Center med att i varje intervjuare ha investerat i runt tal 100 dollars (motsvarande siffra för centralbyråns del är i runt tal 300 kronor). Det är därför omedelbart klart, att det är synnerligen angeläget, att för utbildning till intervjuare uttas om möjligt endast sådana personer, som kan förväntas göra lång tjänst. Det är emellertid mindre klart hur man skall vara i stånd att göra en god prognos i detta avseende.

Erfarenheter på olika håll i världen pekar enstämmigt på att en betydande del av de personer som avgår som intervjuare arbetat mycket kort tid; en stor del av dessa slutar arbetet, emedan de finner detta vara för tidskrävande. — Bakom förklaringar av denna typ spårar man ofta en djupare liggande förklaring: många personer tar intervjuarbete utan att veta, vad detta arbete kräver. Om så är fallet — och arbetsgruppen var av den uppfattningen — är det tydligen angeläget att till den relativt kostsamma utbildningen vid personliga kurser endast utta personer, som getts tillfälle att praktiskt sätta sig in i vad intervjuarbete innebär.

Det är emellertid också klart, att omsättningsrisken icke är lika stor för alla kategorier av intervjuare. Den synes sålunda vara särskilt stor bland yngre, ogifta personer. Detta är ännu ett skäl för att ha en relativt hög nedre åldersgräns (25 år snarare än 20 år).

III. Rekryteringen och utbildningen av statistiska centralbyråns fältorganisation

I denna avdelning av redogörelsen för statistiska centralbyråns utredningsinstitut skall en uttömmande redovisning ges för hur statistiska centralbyråns fältorganisation skapades. Då denna redovisning med nödvändighet blir detaljerad, inledes den med en kortfattad presentation av huvuddragen i arbetet.

I stora drag bedrevs rekryteringen och utbildningen på följande sätt:

Utgångspunkten var en precisering av vad som skulle menas med »bra» lokalombud.

För varje intervjuområde erhöll arbetsgruppen av särskilda kontaktpersoner förslag på ett antal personer, som förklarat sig intresserade av att arbeta som lokalombud och som av kontaktpersonerna bedömdes lämpliga. I Stor-Stockholm kunde arbetsgruppen själv direkt kontakta lämpliga personer.

Dessa personers faktiska lämplighet för lokalombudsarbetet prövades på olika sätt varvid särskild vikt tillmättes resultaten vid en korrespondenskurs.

De som vid prövningen visade sig uppfylla de krav, som arbetsgruppen ställde, fick genomgå en nära veckolång personlig kurs.

På grundval av den uppfattning, som ledningen för denna kurs bildade sig av varje kursdeltagares lämplighet, skedde därefter den slutliga uttagningen av lokalombuden.

Karakteristiskt för det sätt, varpå arbetsgruppen organiserade sitt arbete, var att rekrytering och utbildning gjordes till en helhet, icke till två av varandra oberoende arbetsuppgifter: den undervisning, som gavs, tjänade som grundval på en gång för utgallring av de för lokalombudsarbetet icke lämpliga och för utbildning av de lämpliga.

På följande sidor skall en detaljerad redogörelse ges för de olika leden i rekryterings- och utbildningsarbetet.

1) Precisering av vad som skulle menas med »bra» lokalombud.

Till grund för sitt arbete lade arbetsgruppen följande krav på de personer, som kunde ifrågakomma som lokalombud:

a) vederbörande skulle efter genomgången utbildning behärska de slags arbetsuppgifter, i första hand intervjuarbete, som kunde komma att tilldelas dem;

b) de skulle vara personer med gott anseende;

c) de skulle vidare ha stor kapacitet;

d) de skulle slutligen ha stor förväntad livslängd som lokalombud.

Den närmare innebörden av dessa krav framgår av den följande redovisningen.

2) Förslag på personer, lämpliga som lokalombud.

I varje intervjuområde utom Stor-Stockholm vände sig statistiska centralbyrån till i regel två kontaktpersoner med en anhållan om förslag på personer lämpliga som lokalombud.

Som kontaktpersoner valde centralbyrån personer med social utbildning och erfarenhet; dessutom måste de på detta sätt utvalda givetvis äga god personkännedom i den kommun (eller undantagsvis de kommuner), där de skulle göra tjänst som kontaktpersoner. Till varje sådan kontaktperson riktade centralbyrån följande anhållan:

Statistiska centralbyrån har av 1953 års riksdag beviljats ett anslag till uppbyggande av ett utredningsinstitut för bl. a. statistiska intervjuundersökningar. Till detta institut, som skall vara färdigt att arbeta under oktober månad i år, skall knytas c:a 150 lokala ombud, fördelade på ett 70 tal platser över hela landet.

Rekryteringen av personer, lämpade och intresserade för de arbetsuppgifter som kan komma ifråga, är en synnerligen betydelsefull och kvalificerad uppgift. Centralbyrån har därför beslutat vända sig till förtroendemän, föreningsrepresentanter och andra ute i landet, i regel två på varje ort, däribland till Er, med anhållan om förslag på lämpliga personer. De krav som centralbyrån anser sig böra ställa på sina ombud har sammanställts i en särskild promemoria, som bifogas detta brev.

Arbetet kommer att vara av skiftande slag: det kan bli fråga om, förutom egentliga intervjuundersökningar, att insamla blanketter som utsänts per post, att uppgöra förteckningar över butiker och andra företag inom vissa på förhand bestämda områden m. m.

Ersättningen till ombuden kommer att utgå i form av ett timarvode (4.00 kr) för den arbetstid som åtgår för uppdraget samt för resor. Dessutom ersätts de resekostnader som kan komma ifråga. Ersättningen kommer att stiga med kvaliteten på arbetet och med anställningstidens längd. Måltidsersättning kommer att utgå i tillämpliga fall. Hur pass omfattande arbetet kan tänkas bli är så länge institutet befinner sig på försöksstadiet, omöjligt att säga.

Någon gång under tiden 1 september—10 oktober kommer en 1-veckas utbildningskurs att hållas för de personer som anmäler sig och som genomgått en del skriftliga prov med tillfredsställande resultat. Först när kursen, som likaså kommer att innehålla såväl teoretiska som praktiska prov, är avslutad, görs den definitiva uttagningen. De som Ni föreslår till detta arbete måste följaktligen vara beredda på att utbilda sig för detta bl. a. genom att bevista en 1-veckas kurs utanför hemorten någon gång under ovannämnda tid.

Uppehållet under kursdagarna liksom resekostnaderna betalas av centralbyrån. Dessutom kommer en viss dagersättning att lämnas. För det övriga utbildningsarbetet (brevkurs etc.) utgår däremot ingen ersättning.

Under hänvisning till ovanstående får centralbyrån härmed be Er ha vänligheten att på bifogade blankett (nr 1) ange namn och adress på om möjligt minst fyra personer (såväl manliga som kvinnliga), som Ni *personligen* känner och anser vara lämpade för arbete av här antytt slag och som vid förfrågan från Er förklarat sig vara intresserade för saken. Vi är tacksamma om Ni i anmärkningskolumnen på blanketten anger de omständigheter som gör att vederbörande är särskilt lämpliga. *Om Ni själv önskar komma ifråga som ombud, skall Ni även anteckna Ert eget namn.* Vi får be Er att till var och en av de personer Ni utser överlämna ett exemplar av bifogade blankett nr 2 att ifyllas och insändas till centralbyrån. Svarskuvert bifogas såväl till dessa blanketter som till den Ni själv skall lämna. Ev. överblivna svarskuvert är vi tacksamma att få tillbaka.

Då ärendet är synnerligen brådskande, är vi nödsakade anhålla om att få blankett nr 1 senast den 30 maj och blanketterna nr 2 senast den 5 juni 1953. Centralbyrån tackar i förväg för Er medverkan.

I den i ovanstående brev nämnda promemorian (»PM med synpunkter på de kvalifikationer som ombuden bör uppfylla») redovisades först skälen varför de blivande ombuden måste fylla högt ställda krav:

»Statistiska centralbyrån måste av två skäl ställa stora krav på de personer som skall tjänstgöra som ombud. För det första kommer värdet av de undersökningar som centralbyrån gör att i hög grad bero på dessa ombuds arbete. För det andra kommer dessa ombud att svara för en stor del av centralbyråns direkta kontakt med allmänheten; det är ur sådana synpunkter angeläget att varje ombud har ett förtroendeingivande sätt att uppträda.»

Efter ett påpekande av att de i promemorian redovisade kraven skulle uppfattas som en vägledning för arbetet, redovisades vilka dessa krav var:

a) Ombuden borde vara så bosatta att de bekvämt och till låga kostnader skulle kunna nå olika delar av intervjuområdet; vilket detta var, redovisades utförligt i varje särskilt fall.

b) Ombuden måste vid behov kunna ägna mycken tid åt uppdragen. Det framhölls särskilt, att det skulle kunna komma ifråga att arbeta mitt på dagen likaväl som på kvällarna och vidare bli nödvändigt att arbeta inte endast vardagar utan även över veckoskiftena.

c) Vidare framhölls, att arbetet i många fall kunde beräknas bli både fysiskt och psykiskt ansträngande. Med hänsyn härtill borde ombuden endast undantagsvis vara över 45 år. Som en lämplig nedre åldersgräns angavs 25 år. Endast personer med god hälsa kunde komma ifråga; om personer med dålig syn eller hörsel liksom personer med talfel uttalade centralbyrån, att de icke lämpade sig som ombud.

d) I promemorian angavs, att »personer med folkhögskola, realskola eller liknande torde vara särskilt väl lämpade. Detsamma gäller om personer som genom yrkesarbete (t. ex. kontorsarbete)

eller föreningsverksamhet förvärvat en viss blankettvana och kontaktförmåga».

e) »Personer som i sin hemort är kända som aktiva representanter för myndigheter, som i allmänhetens ögon har en övervakande eller liknande funktion (t. ex. polisväsende, nykterhetsnämnder, skattemyndigheter) eller som aktivt företräder vissa sammanslutningar, exempelvis av politisk natur, och denna i sin verksamhet har direkta kontakter med allmänheten» borde såvitt möjligt inte komma ifråga.

f) »Personer som i sin yrkesverksamhet besöker hem, affärsföretag eller liknande (t. ex. agenter)» borde icke heller ifrågakomma.

Varje kontaktperson erhöll vidare i informationssyfte ett exemplar av överdirektör Karin Kocks artikel: En statlig organisation för intervjuundersökningar, publicerad i Statistisk tidskrift 1952: 4.

Den i brevet till kontaktpersonerna nämnda blankett nr 1 (»Förteckning över personer, som jag tror är lämpade för arbete vid statistiska centralbyråns utredningsinstitut och som förklarat sig intresserade för sådant arbete») upptog plats för namn, adress och yrke eller titel för var och en av högst åtta föreslagna personer; dessutom fanns på blanketten en anmärkningskolumn, där förslaget i varje särskilt fall kunde motiveras.

Som framgår av brevet till kontaktpersonerna, ombads dessa att till var och en av de personer, som de redovisade på blankett nr 1, överlämna ett exemplar av blankett nr 2, (»Personlig anmälan till statistiska centralbyråns utredningsinstitut») ett enkelt frågeformulär, som återges på sid. 00.

Kontaktpersonerna utförde såväl kvantitativt som kvalitativt ett synnerligen gott arbete.

3) En första prövning av lämpligheten.

Svaren på vidstående frågeformulär gjorde det möjligt att verkställa en första prövning av varje föreslagen persons lämplighet. Denna prövning skedde med hänsyn till de krav, som arbetsgruppen ansåg att ett bra lokalombud måste uppfylla (jämför diskussionen i avd. II av denna uppsats). Genom att frågeformuläret skulle ifyllas för hand, blev det också möjligt att kontrollera, om vederbörandes handstil var läslig — ett viktigt krav på ett lokalombud. Den sålunda företagna prövningen — som så vitt möjligt gjordes likformig för alla intervjuområden — ledde till en första gallring; att denna var av relativt ringa omfattning, vittnar gott om kvaliteten på det arbete, som kontaktpersonerna lagt ner.

4) Utredningsinstitutets korrespondenskurs.

De personer, som kvarstod efter den i punkt 3 nämnda gallringen, fick nu genomgå en korrespondenskurs omfattande 5 brev. Innehållet i denna kurs framgår av följande innehållsförteckning:

Brev I

1. Institutets tillkomst, arbetsuppgifter och organisation.
2. Behovet och nyttan av undersökningar.
3. Frågor som komplettering till anmälningsblanketten.
4. Provuppgift.

Brev II

1. Hur en undersökning går till.
2. Olika typer av aktuella undersökningar (Intervjuundersökningar, insam-

Ytterligare upplysningar lämnas om så önskas av:
Fru Ingrid Dalén, Statistiska centralbyrån,
Birger Jarls torg 5, Stockholm 2. *Tel.* Sthlm 23 86 20

.....
(intervjuområde)

Blankett nr 2.

Personlig anmälan till statistiska centralbyråns utredningsinstitut.

(ifylles för hand, punkt 1, 2 och 3 dock med tryckbokstäver)

1. Fullständigt namn	2. Adress

3. Telefonstation Telefonnummer Lämpligaste telefontid

a. hem .....

b. till arbetet .....

Om Ni *inte* har egen telefon kan man då nå Er per telefon genom bud? Var och när? .....

4. Föd.år o. dag	5. Civilstånd	6. Antal hemmavar. barn	Deras ålder
..../...	.....	.....	.....

7. Inom vilka yrken har Ni tidigare arbetat och hur lång tid inom varje yrke?
.....
.....
.....

8. Nuvarande yrke eller sysselsättning	9. Makens resp. makans nuvarande yrke el. sysselsättning

10. Vilka skolor och kurser har Ni gått igenom? .....
.....

11. Tillhör Ni några föreningar? Vilka? .....
.....
.....

Har Ni någon funktion inom styrelsen i någon av dessa eller något förtroendeuppdrag (ange både förening och funktion resp. förtroendeuppdragets art)? .....
.....
.....

12. Har Ni några erfarenheter av intervjuarbete? Vilka? .....
.....

13. Vilka möjligheter har Ni att ordna ledighet (såväl från yrkesarbete som från hemarbete) för att delta i utbildningskursen? .....
.....
.....

Vilka möjligheter har Ni att ordna ledighet från yrkes- och hemarbete, när arbete för utredningsinstitutet i framtiden skall utföras? .....
.....
.....

14. Berätta något om de kommunikationer, som från Er bostad finns åt olika håll inom det område Ni skall arbeta i (vilka trafikmedel finns, hur ofta går de, nuvarande biljettpriser etc.).
Uppgifter behöver inte lämnas av dem som bor i städer med mer än 20 000 invånare.

.....
.....
.....
.....

15. Har Ni tillgång till
radio (sätt kryss i tillämplig ruta)

☐ ja ☐ nej

cykel, moped, motorcykel eller bil
(stryk under det tillämpliga)

..... den ...../..... 1953

.....
(Namn)

Referenser till två personer:

Namn	Adress	Yrke, titel

ling av blanketter vid postundersökningar, listning av urvalsenheter).

Brev III

1. Stickprovsundersökningar och urvalsmetoder.
2. Formulär och intervjuteknik.
3. Provintervju; exempel på frågor.

Brev IV

1. Intervjuarbetet.

Brev V.

1. Intervjuarbetet, fortsättning.
2. Allmänna upplysningar.
3. Betalningsvillkor.
4. Avslutning: Provintervju under realistiska förhållanden.

Dessutom erhöll varje kursdeltagare för studium en av socialstyrelsens statistiska byrå utarbetad promemoria beträffande prisinsamlingsarbetet; varje deltagare skulle därjämte själv som provuppgift insamla ett antal priser.

Korrespondenskursen hade två funktioner:

a) Den möjliggjorde för det första en gallring bland kursdeltagarna. Denna funktion fyllde den på följande sätt:

a: 1) Arbetsgruppen observerade, hur varje kursdeltagare »skötte» sin kurs: en person, som (utan godtagbara skäl, t. ex. sjukdom) inte iakttog korrespondenskursens tidsplan, bedömdes vara olämplig som lokalombud; denna person skulle sannolikt inte heller iakttaga tidsplanen för en viss arbetsuppgift, om han uttoges till lokalombud.

a: 2) Korrespondenskursen innehöll vissa prov. Brev I avslutades således med ett s. k. clerical test; brev III avslutades med en enkel provintervju, avsedd att utföras med någon bekant; brev V avslutades med en provintervju, avsedd att utföras under realistiska förhållanden.

a: 3) Korrespondenskursen gav kursdeltagarna praktiskt och teoretiskt en

god inblick i vad arbetet som lokalombud innebär. Detta visade sig synnerligen värdefullt: ett stort antal kursdeltagare fann vid genomgången av kursen, att arbetet som lokalombud icke passade dem och bad därför att icke ifrågakomma som lokalombud. Genom denna självgallring kunde centralbyrån göra en betydande besparing: de kostnader, som lades ner på dessa personer, var relativt små i jämförelse med de kostnader, de skulle ha dragit, om de direkt tagits till den följande personliga kursen.

b) Korrespondenskursen hade för det andra en rent informerande funktion: i kursen redogjordes för såväl utredningsinstitutet och dess administration som för arbetsmetoderna (stickprovsmetodik, intervjumetodik; jfr innehållsförteckningen ovan). Det innehåll, som sålunda gavs åt korrespondenskursen, gjorde det möjligt att genomföra den personliga kursen på kortare tid än vad som skulle ha varit möjligt utan korrespondenskursen.

De som på ett tillfredsställande sätt genomgått brevkursen, uttogs för deltagande i en av de fyra sexdagars (personliga) kurser, som föregick den slutliga uttagningen av lokalombuden.

5) Utbildningen av distriktsombuden.

De fyra blivande distriktsombuden fick under tiden — augusti 1953 — på centralbyrån genomgå en tolvdagars personlig kurs. Det primära syftet med denna kurs var att utbilda dessa ombud för deras kommande uppgifter.

Distriktsombudens arbetsuppgifter kan anges på följande sätt:

a. Distriktsombuden skall vara kontaktmän mellan institutet och lokalombuden; de skall vidare handleda lokalombuden i deras arbete samt utöva direkt kontroll av arbetet, bl. a. genom kontakt i efterhand med uppgiftslämnare. För att kunna utföra detta arbete måste distriktsombuden dels resa omkring till lokalombuden inom sina distrikt, dels ha telefonmottagning för lokalombuden.

b. Vidare skall distriktsombuden vara institutets »första intervjuare», som utför mer kvalificerade uppdrag, t. ex. provintervjuer, men de skall även delta i det vanliga intervjuarbetet.

c. Distriktsombuden skall vid behov rekrytera nya lokalombud och utbilda dessa samt själva kunna rycka in och tillfälligt ersätta lokalombud, om så behöves.

d. Slutligen skall distriktsombuden kunna utföra andra arbetsuppgifter, t. ex. dragning av urval ur folkbokföringsregister.

Ett sekundärt syfte med denna tolvdagars kurs var att tjäna som en »träningskurs» för kursledningen vid de kommande lokalombudskurserna. Detta var möjligt, därigenom att programmet vid tolvdagarskursen i fråga om innehållet till stor del sammanföll med programmet vid lokalombudskurserna.

6) Kurserna för lokalombuden

Lokalombudskurserna skulle meddela en avslutande utbildning av de blivande lokalombuden men också tjäna som grundval för det definitiva valet av lokalombud.

För arbetet vid kurserna ansvarade en särskild kursledning; i denna ingick förutom utredningsinstitutets egen personal de fyra distriktsombuden, en sociolog, en för en särskild utredning tillkallad statistiker samt en tjänsteman från socialstyrelsen. Dessutom anlitades en tjänsteman från socialdepartementet och en

från socialstyrelsen för speciella föreläsningar.

Till grund för kursledningens arbete lades en långtgående arbetsfördelning, som syftade till att för varje ämne vid kursen (t. ex. »intervjuteknik»; »administrativa problem») ha en och endast en ansvarig person; ytterst syftade denna arbetsfördelning till att garantera konsekvens i undervisningen.

Samtliga kurser arrangerades som internat. Detta beräknades reducera kostnaderna samt underlätta och effektivisera kursarbetet. Dessutom ansågs, att internatförläggning skulle underlätta för kursledning och kursdeltagare att lära känna varandra — en viktig aspekt, då det gäller att skapa en permanent fältorganisation. Kurserna organiserades enligt nedanstående tablå:

Plats	Tid	Antal kursdeltagare
Jakobsbergs folkhögskola	10–15/9 1953	51
Vara folkhögskola..	21–26/9 1953	58
Hola folkhögskola..	28/9–3/10 1953	28
Svartå herrgårdspensionat (Örebro län)	24–28/1 1954	31

Av ovanstående tablå framgår, att ett uppehåll om 5 dagar gjordes mellan den första och den andra kursen. Detta uppehåll hade inlagts i tidsschemat för att möjliggöra ändringar i utformningen av de följande kurserna. Efter den första kursen diskuterade kursledningen sålunda med några av kursdeltagarna det nyss avslutade arbetet och verkställde på grundval av vad som därvid framkom vissa mindre ändringar.

Vid utarbetandet av arbetsschemat för varje kurs eftersträvades att så långt möjligt göra kursarbetet omväxlande. Av särskilt stor vikt ansågs det vara att tillse, att arbetsuppgifter, som krävde stor koncentration från kursledningens och kursdeltagarnas sida, icke kom slag i slag. Vid planeringen av kurserna tillsågs vidare, att arbetet så långt möjligt fick en konkret och praktisk utformning med stort inslag av självverksamhet från kursdeltagarnas sida.

Kursarbetet bedrevs i form av föredrag, grupparbete och praktiska övningar. Ett exempel på det arbetsschema, som användes vid kursen på Vara folkhögskola återges på sidan 189.

Av arbetsschemat framgår, vilka ämnen som presenterades i form av föredrag.

Gruppmötena ägnades helt åt utbildning i intervjuarbete; som hjälpmedel användes därvid »rôle-playing» (en kursdeltagare agerade som intervjuare, en annan som intervjuobjekt under gruppledarens övervakning) och på band inspelade intervjuer (för demonstration både av rätt och felaktigt intervjuförfarande).

De praktiska övningarna avsåg intervjuteknik, prisinsamling och »listning». Dessa övningar förbereddes genom särskilda föredrag (jämför arbetsschemat). För övningen i intervjuteknik användes ett förslag till frågeformulär, avsett att användas vid en undersökning rörande ålderspensionärernas levnadsförhållanden, som utredningsinstitutet erhållit i uppdrag att utföra. Varje kursdeltagare fick i uppdrag att utföra minst en intervju (och gjorde i regel två) med en namngiven pensionär i den kommun, där kursen ägde rum. Kursdeltagarnas erfarenheter diskuterades därefter såväl vid ett för alla gemensamt möte som vid gruppmötena.

Övningen i prisinsamling omfattade insamling i 3—4 butiker av priser på 12—15 varor och bedrevs i både privata och kooperativa butiker. Vid planeringen av denna övning erhöll kursledningen

Preliminärt arbetsschema för lokalombudskurserna

Kl.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag
8.30–9.00	Deltagarna anländer, tilldelas rum o. dyl.	Frukost	Frukost	Frukost	Frukost	Frukost
9.00–9.50		Fältarbete: Listning och Prisinsamling	Intervjuteknik m. m. (föredrag) Rundblad	Bortfallsproblemet (föredrag) Dalenius	Budgetundersökningar (föredrag) Wiberg	Kritik o. genomgång av prisinsaml. o. listning Boman
10.00–10.50				Gruppmöte III	Gruppmöte IV	Avslutning
11.00–11.50			Åldringsvårdsutredningen (föredrag) Rönquist			Lunch
12.30–13.00	Lunch Hälsningsanförande	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Deltagarna börjar resa, indiv. konferens etc.
13.00–13.50	Prisinsamling (Inledande föredrag) Boman	Fältarbete: Listning och Prisinsamling	Åldringsvårdsutredningen (förberedelse för fältarbete) Frankenberg	Fältarbete för åldringsvårdsutredningen	Administrativa frågor instruktion (föredrag) Dalén	
14.00–14.50	Listning (Inledande föredrag) Dalenius					
15.00–15.50	Prisinsamling och listning (förberedelse för fältarbete) Boman		Gruppmöte II		Gruppmöte V	
16.00–16.50						
17.00–19.30	Middag Presentation av UI	Middag	Middag	Middag	Middag	
19.00–21.00	Gruppmöte I	Basurvalet (föredrag) Dalenius	—	Frågetimme och diskussion om dagens intervjuarbete Kursledningen	Kritik och genomgång av fältarbetet för åldringsvårdsutredningen Frankenberg	

det allra bästa stöd från representanter för handeln och dess organisationer.

Övningen i »listning» avsåg upprättandet av förteckningar över arbetsställen i detaljhandeln och vissa servicegrenar. Övningen ingick som ett led i förberedelserna för upprättandet av ett partiellt företagsregister.

Måltider och enkla samkväm erbjöd möjligheter för kursledning och kursdeltagare att bättre lära känna varandra.

Sedan kursen avslutats, sammanträdde kursledningen och gjorde det slutliga valet av lokalombud. De som sålunda antagits som lokalombud — inalles drygt 160 personer — har undertecknat en förbindelse av följande lydelse:

Anställningsförbindelse

Undertecknad, som av statistiska centralbyråns utredningsinstitut blivit antagen såsom lokalombud, förbinder sig härmed att iaktta nedanstående anställningsvillkor.

1) Det åligger lokalombud att i sitt arbete för centralbyråns utredningsinstitut i alla avseenden iaktta ett sådant personligt uppträdande, att ett allmänt, högt förtroende grundlägges för institutet och dess arbete.

2) Lokalombud är skyldigt att efter bästa förmåga fullgöra sitt arbete enligt givna instruktioner och att icke avsiktligt direkt eller indirekt förvanska undersökningsmaterialet.

3) Lokalombud förbinder sig att för all framtid iaktta tystnadsplikt beträffande alla slag av upplysningar, som inhämtas i samband med arbetet för institutet, samt att medverka till förhindrande av att obehöriga beredas tillgång till dessa upplysningar.

4) Lokalombud får icke utan tillstånd i varje särskilt fall förena sitt arbete som lokalombud med något annat ombudsskap. agentur eller liknande. Ansökan om sådant tillstånd ställes till institutet.

5) Önskar lokalombud från viss tidpunkt inte längre stå till institutets förfogande, åligger det ombudet att underrätta institutet härom minst 30 dagar i förväg. Institutet förbinder sig å sin sida att omgående underrätta ombud, som av organisatoriska eller andra skäl icke kan påräkna flera uppdrag för institutets räkning.

Jag förutsätter, att statistiska centralbyråns utredningsinstitut ersätter mig för mitt arbete i enlighet med de villkor, som finnas angivna i »Instruktionskurs för lokalombud», (brev V), daterad november 1953.

..... den .../... 195..

.....

Lokalombuden har försetts med ett i plast ingjutet legitimationskort av vidstående utseende.

7) Kostnaderna för fältorganisationen.

De totala kostnaderna för budgetåret 1953/54 t. o. m. 31. 3. 1954 för att rekrytera och utbilda fältorganisationen uppgår till kr. 52 350: —; i detta belopp ingår icke löner till utredningsinstitutets tjänstemän i Cg 31, 27 och 11.

Kostnaderna fördelar sig på följande sätt (alla belopp är avrundade):

Löner till sociologisk expertis .	kr	8 500: —
Brevkursen, inkl. porton	kr	6 000: —
Distriktsombudskursen	kr	3 100: —
Lokalombudskurserna	kr	34 750: —
Summa	kr	52 350: —

Kostnaderna för lokalombudskurserna fördelar sig på följande sätt:

Kursledningens resor	kr	2 400: —
» traktamenten .	kr	4 050: —
Lokalombudens resor	kr	8 000: —
Lokalombudens inackordering.	kr	11 050: —
Ersättning till lokalombuden .	kr	8 050: —
Expenser	kr	1 200: —
Summa	kr	34 750: —

8) Den färdiga fältorganisationen.

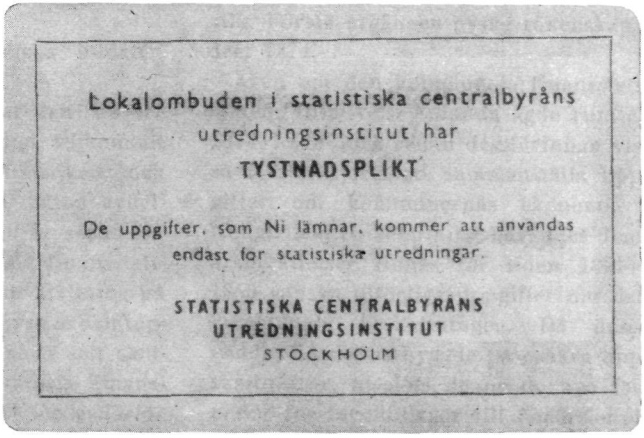
Som framgår av ovanstående redogörelse, har statistiska centralbyråns utredningsinstitut nedlagt ett omfattande arbete på uppbyggnaden av fältorganisationen. De erfarenheter, som hittills gjorts av denna fältorganisation, gör det berättigat att hävda, att arbetet bedrevs efter sunda riktlinjer; utredningsinstitutet är dock medvetet om, att det i detaljerna ges rum för förbättringar.

De 160 lokalombudens fördelning på kön, födelseår, civilstånd och förvärvsverksamhet redovisas i vidstående tablå:

Framsida

Baksida

	Argument	Antal
Kön:	män	68
	kvinnor	92
Födelseår:	—1908	21
	1909—1918	65
	1919—1928	68
	1929—	6
Civilstånd:	ogifta	25
	gifta	135
Förvärvsverksamhet:	på heltid	74
	övriga	86

9) Fortsatt utbildning.

Statistiska centralbyråns utredningsinstitut betraktar icke utbildningen av lokalombuden som avslutad i och med att de genomgått brevkurs och personlig kurs. För att lokalombuden skall vidmakthålla sina kunskaper får de för studium särtryck av uppsatser i relevanta ämnen. Lokalombuden har sålunda erhållit särtryck av den i Statistisk tidskrift 1953 publicerade uppsatsen om »Representativitet» och vidare en uppsats om »Bortfallsproblemet vid statistiska undersökningar». Ombuden erhåller vidare genom tillmötesgående från statistiska centralbyrån och socialstyrelsen Statistisk tidskrift respektive So-

ciala meddelanden. Men viktigast av allt är att lokalombuden får någorlunda jämn sysselsättning; för ett rationellt utnyttjande av statistiska centralbyråns utredningsinstitut i svensk statistikproduktion är den jämna sysselsättningen av fältorganisationen en av grundförutsättningarna.

Litteraturförteckning

En mycket stor del av den litteratur, som arbetsgruppen studerade och utnyttjade på det sätt, som redovisats i avdelning II, utgöres av icke publicerade uppsatser (stencilerade referat av föredrag, interna promemorior etc.). Bland publicerade uppsatser skall här nämnas:

1. Field Methods in Sample Interview Surveys. Report of a conference held at Ann Arbor, Michigan March 22—24, 1951; sponsored by the Survey Research Center, University of Michigan. [Ann Arbor 1951. Stencilerad.]
2. Sheatsley, P. B., An Analysis of Interviewer Characteristics and Their Relationship to Performance. 1—3. International Journal of Opinion and Attitude Research 4 (1950—51), s. 473—498, 5 (1951), s. 79—94, 191—220.
3. Reed, V. D., Capt, Katherine G., & Vitriol, H. A., Selection, Training, and Supervision of Field Interviewers in Marketing Research. The American Statistician 2 (1948): 3, s. 15—20.

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS ORGANISATION OCH VERKSAMHET

VI. DEN FINANSSTATISTISKA AVDELNINGEN

Av aktuarien THURE LINDH

Den statistik, som utarbetas av statistiska centralbyråns finansstatistiska avdelning (3:e avdelningen), kan indelas i följande huvudgrupper:

A. Kommunal finansstatistik jämte Årsbok för Sveriges kommuner

B. Taxerings- samt inkomst- och förmögenhetsstatistik

C. Sparbanksstatistik

D. Statistik över företagens intäkter, kostnader och vinster.

Av dessa statistikgrenar har de tre sistnämnda i allt väsentligt tillkommit efter år 1940, sparbanksstatistiken dock genom överflyttning från annan avdelning. Ända tills för c:a 10 år sedan intog sålunda den kommunala finansstatistiken en helt dominerande ställning på avdelningen. En historik över avdelningen kommer därför att i stort sett sammanfalla med den kommunala finansstatistikens utveckling. Det torde därför vara lämpligast att, i stället för i ett fristående historiskt avsnitt, behandla utvecklingen inom varje huvudgrupp för sig. En ytterligare anledning härtill är, att avdelningens arbetsuppgifter enligt indelningen ovan är ganska olikartade med helt skilda primärmaterial och uppgiftslämnare.

A. Kommunal finansstatistik

Historik

Genom Kungl. Maj:ts brev den 30 december 1874 uppdrogs åt statistiska centralbyrån att utarbeta statistik över kommunernas fattigvård och finanser. Härigenom tillkom en ny arbetsuppgift för centralbyrån, som kom att handhavas av en särskild avdelning, den finansstatistiska. Resultatet av bearbetningen publicerades under titeln Kommunernas fattigvård och finanser och ingick i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik. Första årgången avsåg räkenskapsåret 1874.

Även om den kommunala finansstatistikens tillblivelse sålunda ägde rum år 1874, hade dock redan dessförinnan vissa försök gjorts att sammanställa uppgifter om kommunernas ekonomi. I Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser finnes för tiden 1821—1855 ganska utförliga uppgifter om den kommunala beskattningen. Då dessa emellertid delvis byggde på osäkra uppskattningar, uteslöts de ur de nya formulär för tabellbilagor till femårsberättelserna, som användes för perioden 1856/1860. Beträffande skoldistrikten ålades dessa år 1865 att insända årliga uppgifter till ecklesiastikdepartementet. Landstingen slutligen var skyldiga att årligen från trycket utgiva vissa handlingar, vilka även innehöll uppgifter om deras finanser.

Det främsta intresset före år 1874 ägnades dock kommunernas fattigvård. Uppgifter rörande antalet fattiga lämnades av prästerskapet till tabellverket ända från dettas begynnelse år 1749. Vid 1855 års folkräkning utökades uppgiftsskyldigheten betydligt, men arbetet blev

icke fullföljt vid följande folkräkningar, I stället anknöts fattigvårdsstatistiken till femårsberättelserna fr. o. m. perioden 1856/1860. I dessa lämnades uppgifter främst rörande den egentliga fattigvården men även om dennas inkomster och utgifter. I den nya fattigvårdsförordningen av år 1871 ålades fattigvårdsstyrelserna att avlämna statistisk redogörelse jämlikt de föreskrifter Kungl. Maj:t komme att utfärda. Statistiska centralbyrån fick därefter i uppdrag att utreda frågan om en ny fattigvårdsstatistik. Under tiden erhöll emellertid centralbyrån även i uppdrag att inkomma med utlåtande om en kommunal finansstatistik. Dessa båda frågor blev sålunda sammankopplade och gav som resultat, att Kungl. Maj:t, som redan nämnts, år 1874 uppdrog åt statistiska centralbyrån att utarbeta såväl fattigvårdsstatistiken som finansstatistiken.

Den utformning, fattigvårds- och finansstatistiken fick år 1874, kom i huvudsak att bestå till och med år 1917. Beträffande fattigvården infordrades uppgifter bl. a. om antal fattighus, understödstagarnas fördelning på kön och civilstånd, på fullt försörjda och andra, på å fattighus intagna och utackorderade m. m. Uppgifterna publicerades såväl för varje kommun som i sammandrag länsvis. Den egentliga finansstatistiken omfattade uppgifter från såväl borgerliga som kyrkliga kommuner samt landsting. Enligt direktiven skulle sammandragen varje år bearbetas kommunvis, landstingsvis och länsvis till en fullständig kommunal finansstatistik för hela riket. De infordrade uppgifterna måste, efter dåtidens kommunala förhållanden att döma, anses vara ganska fullständiga. Beträffande inkomsterna fördelades dessa på hyror och arrenden, influtna utskylder, statsbidrag och övriga. Av utgifterna bearbetades främst tre förvaltningsgrenar, nämligen kyrkliga ändamål, fattigvård samt skolväsen, vilka tillsammans utgjorde de huvudsakligaste kostnaderna för landskommunerna. För städerna infordrades dessutom uppgifter om gator, hamnar, renhållning, vattenledningar m. m. Beträffande fördelning efter utgifternas art lämnades icke någon fullständig sådan, men för de viktigaste förvaltningsgrenarna redovisades bl. a. kostnaderna för »hus och inventarier» samt för avlöningar. T. o. m. år 1882 publicerades mycket detaljerade uppgifter kommunvis, men därefter begränsades kommuntabellerna såväl över fattigvården som över finanserna högst väsentligt.

Den statistiska kommitté, som tillsattes år 1905, föreslog i sitt år 1910 avlämnade betänkande ganska omfattande ändringar i finansstatistiken. Visserligen blev mycket litet härav genomfört, men på grund av sin betydelse för avdelningens fortsatta utveckling torde förslagen något böra beröras. Vad först den redan existerande kommunala finansstatistiken angår, föreslog kommittén en hel del förbättringar. Bl. a. ville den skapa möjligheter för en nettoberäkning av kostnaderna för de olika förvaltningsgrenarna, förbättrad statistik över de kommunaltekniska företagen samt särskiljande av driftkostnader och sådana utgifter, som medförde ökning av tillgångarnas värde. Någon ändring av formulären kom dock icke till stånd förrän år 1918. Däremot började på kommitténs förslag uppgifter att infordras även från municipalsamhällena fr. o. m. år 1911, varjämte publikationen började utgivas i två delar, varav första delen behandlade fattigvården.

Kommitténs mest genomgripande förslag innebar emellertid, att centralby-

råns kommunala finansstatistik skulle utbyggas till en allmän finansstatistik, omfattande såväl statens som kommunernas räkenskaper. Dessutom ville kommittén införa en inkomst- och förmögenhetsstatistik. Den allmänna finansstatistiken skulle utmynna i ett rikssammandrag över hela den offentliga förvaltningens finanser. Dessutom avsågs, att statistiska centralbyrån och därmed den finansstatistiska avdelningen skulle utföra tillfälliga ekonomiska utredningar, som kunde komma att påkallas främst av finansdepartementet. Denna målsättning medförde, att kommittén föreslog inrättande av en byråchefsbefattning vid finansstatistiska avdelningen. Statsmakterna godkände den framlagda planen, och avdelningen erhöll såsom den första inom centralbyrån en byråchef år 1912. Planerna på en allmän finansstatistik blev dock icke genomförda. Under de närmaste åren efter år 1912 behandlades frågan om skapande av en gemensam skandinavisk finansstatistik vid möten mellan cheferna för de nordiska statistiska centralorganen, men längre än till vissa principiella överenskommelser nådde man icke. På förslag av 1926 års besparingssakkunniga indrogs byråchefsbefattningen å avdelningen fr. o. m. den 1 juli 1929 och återinfördes icke förrän den 1 juli 1951.

Även efter år 1912 blev den kommunala finansstatistiken sålunda avdelningens viktigaste arbetsuppgift. Reformarbetet på nya och modernare uppgiftsformulär bedrevs efter de av 1905 års kommitté uppdragna riktlinjerna och resulterade i att Kungl. Maj:t den 9 november 1917 fastställde nya formulär. Dessa var fyra till antalet, varav ett för kyrkliga kommuner jämte bilaga tör prästlönekassorna, ett för borgerliga landskommuner utom köpingar, ett för städer, köpingar och municipalsamhällen samt slutligen ett för landsting. Av dessa formulär gäller fortfarande de kyrkliga kommunernas.

De nya formulären av år 1917 var betydligt mera omfattande än de gamla och avpassade efter en mera mångskiftande kommunal verksamhet. Antalet förvaltningsgrenar hade utökats betydligt liksom uppgifterna om inkomsternas och utgifternas fördelning efter art och ändamål under varje förvaltningsgren. En viss realekonomisk fördelning kunde därför för första gången erhållas. Formulären var uppställda efter bruttoprincipen, men eftersom inkomsterna skulle redovisas för de viktigaste förvaltningsgrenarna var för sig, möjliggjordes även en beräkning av nettokostnaderna för dessa. Uppgifter om de kommunala affärsverken, vilka tilltagit i betydelse, erhölls för städer, köpingar och municipalsamhällen men däremot ej för de egentliga landskommunerna, i vilka affärsverken vid den tiden var av ringa betydelse. Formulären var så uppställda, att sammandragens uppgifter om inkomster och utgifter, kompletterade med eventuella värdeökningar och värdeminskningar, kunde avstämmas mot tillgångar och skulder vid årets början och slut. Genom denna avstämning, den s. k. huvudräkningen, erhölls en värdefull kontroll av de lämnade uppgifterna i stort. Denna kontroll fördes vidare till de upprättade arbetstabellerna, varigenom vid bearbetningen uppkomna fel kunde upptäckas. Publiceringen av den kommunala finansstatistiken inskränktes i viss mån fr. o. m. år 1918, dels genom att siffror icke meddelades för de enskilda kommunerna med undantag för större städer samt för landsting, dels genom sammanslagning av flera årgångar till en berättelse. Däremot lämnades på

grundval av de nya formulären ett rikhaltigare siffermaterial i läns- och riksammandrag än tidigare. Fr. o. m. år 1928 utkom berättelsen återigen årligen, och uppgifter började ånyo att lämnas för varje enskild kommun.

En annan viktig händelse inom den kommunala finansstatistiken från denna tid finns att notera. Fr. o. m. år 1918 började nämligen Årsbok för Sveriges kommuner att utgivas. Denna omfattade redan från början förutom en statistisk avdelning även ett alfabetiskt kommunregister jämte adressuppgifter. För varje enskild kommun publicerades likaledes från början ett betydande antal statistiska uppgifter, varibland må nämnas areal, folkmängd, antal husdjur, uppgifter om fattigvården, skatteunderlag jämte utdebitering per 100 kr inkomst samt de kommunala finanserna i sammandrag. Länsvis lämnades dessutom en mångfald uppgifter av skilda slag.

Statistiken över kommunernas fattigvård utarbetades av statistiska centralbyrån till och med år 1935 men blev nästföljande år överflyttad till socialstyrelsen.

Den förutnämnda kommittén, 1926 års besparingssakkunniga, framlade förslag om en stark begränsning av den kommunala finansstatistiken. Kommittén ifrågasatte, huruvida värdet med statistiken var så stort, att det uppvägde kostnaderna för densamma. Förslaget avsåg, att för egentliga landskommuner endast skulle infordras högst summariska uppgifter, medan däremot statistiken över landsting, städer och köpingar skulle bibehållas oförändrad. Efter avstyrkande av förslaget från statistiska centralbyråns och svenska landskommunernas förbunds sida ansåg sig riksdagen dock icke kunna ansluta sig till besparingssakkunnigas förslag, varför någon ändring av finansstatistiken icke kom till stånd. Fr. o. m. årgången 1939 genomfördes däremot vissa begränsningar i bearbetningen och publiceringen, dock utan någon ändring av kommunernas uppgiftsskyldighet. Begränsningen var föranledd av de besparingssträvanden, som anbefalldes inom förvaltningen under år 1940.

Nuvarande statistik över kommunernas finanser

Primärmaterialet. De år 1917 fastställda formulären för den kommunala finansstatistiken började så småningom bli föråldrade. Inom kommunerna pågick en rationalisering av budget- och räkenskapsväsendet, främst beträffande städer och landsting. År 1930 framlade svenska stadsförbundet ett förslag till enhetligt budget- och räkenskapsväsen för städerna, som ganska snart började tillämpas i flertalet städer. Svenska landstingsförbundet framlade ett motsvarande förslag för landstingen år 1933. De i bruk varande statistikformulären var emellertid icke avpassade efter de mera bokföringsmässiga grunder, som genom kommunförbundens förslag kom att tillämpas i städernas och landstingens räkenskapsväsen. Behovet av nya formulär framträdde därför alltmer. Nödvändigheten av med den kommunala bokföringen samordnade statistikformulär betonades även av 1940 års finansstatistiksakkunniga i det år 1942 avgivna betänkandet angående finansstatistikens effektivering. År 1944 framlade statistiska centralbyrån efter ingående överläggningar med svenska stadsförbundet och svenska landstingsförbundet förslag till nya formulär för städer och landsting. Dessa fastställdes av Kungl. Maj:t i brev till statistiska cen-

tralbyrån den 14 september 1944. Därvid föreskrevs, att stadsformuläret skulle användas även för köpingar samt, efter centralbyråns prövning, för municipalsamhällena. Formulären skulle tagas i bruk fr. o. m. räkenskapsåret 1945. I och med 1944 års beslut kan frågan om ett tidsenligt formulär för landsting, städer och köpingar anses vara löst. Visserligen omarbetades dessa formulär år 1952 (se nedan), men i allt väsentligt kvarstår de oförändrade.

Frågan om ett nytt statistikformulär för borgerliga landskommuner (utom köpingar) blev betydligt mera segsliten. Svenska landskommunernas förbund ansåg sig icke kunna tillstyrka ett av centralbyrån år 1945 upprättat förslag. Motiveringen för förbundets avstyrkande gick ut på att endast de större landskommunerna med anställd bokföringskunnig kommunaltjänsteman kunde ifylla ett formulär, som i princip anslöt sig till det nya stadsformuläret. Frågan kom också i ett helt annat läge, sedan storkommunreformen beslutats. Tidpunkten för dennas ikraftträdande, d. v. s. 1952 års ingång, ansågs lämplig även för en omdaning av landskommunernas finansstatistik. Under hösten 1950 upptog statistiska centralbyrån förnyade överläggningar med kommunförbunden, vilka så småningom resulterade i ett formulärförslag för de egentliga landskommunerna, som kunde tillstyrkas av svenska landskommunernas förbund. Jämsides härmed företogs även en revidering av stads- och landstingsformulären. Ett gemensamt formulär för städer och landskommuner ansågs icke vara möjligt att genomföra på grund av olikartade bokföringssystem. Statistiska centralbyrån överlämnade i maj 1951 till Kungl. Maj:t de uppgjorda förslagen, innebärande ett helt nytt formulär för egentliga landskommuner, reviderade formulär för städer och köpingar samt landsting jämte nytt formulär för kommunalförbund. Formulären fastställdes av Kungl. Maj:t den 30 juni 1952 och togs i bruk fr. o. m. räkenskapsåret 1952. Av äldre typ är därefter endast de kyrkliga formulären.

Det nuvarande primärmaterialet till den kommunala finansstatistiken insamlas på 6 olika formulär, nämligen blankett 1 för församlingar, bilaga till blankett 1 för pastorat, blankett 2 för egentliga landskommuner och municipalsamhällen, blankett 3 för städer och köpingar, blankett 4 för landsting samt blankett 5 för kommunalförbund. Dessutom hör till de borgerliga blanketterna en bilaga, på vilken vissa tilläggsuppgifter skall lämnas, avsedda för konjunkturinstitutets nationalinkomstberäkningar. Kommunernas uppgiftsskyldighet regleras genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1952. Däri föreskrives bl. a., att sammandragen skall avlämnas före den 15 april året näst efter räkenskapsåret (frånsett vissa övergångsbestämmelser för år 1952), dock för landsting samt stad, som icke deltager i landsting, först före 1 juni. Uppgifterna för de kyrkliga kommunerna insamlas och vidarebefordras till statistiska centralbyrån av landsfiskaler, magistrater eller kommunalborgmästare samt poliskammaren i Stockholm, medan övriga uppgiftslämnare skall insända sammandragen direkt till centralbyrån.

I och med 1952 års blankettreform har betydligt större förutsättningar för en enhetlig kommunal finansstatistik skapats. Under tiden 1945—51, då helt olika blankettyper användes för städer och köpingar å ena sidan samt egentliga landskommuner å den andra, uppstod betydande svårigheter vid uppgörande

av ett rikssammandrag för samtliga primärkommuner. De nuvarande formulären däremot har så långt möjligt gjorts enhetliga för de olika kommuntyperna. Huvudtitelindelningen är visserligen olika (20 titlar i städerna mot 10 för landskommunerna), men underrubrikerna till dessa titlar gör det möjligt att sammanställa rikssiffror. Även rent blankettekniskt föreligger likformighet, i det att samtliga formulär utom för kyrkliga kommuner uppställts i tabellform med förvaltningsgrenarna i förspalten och inkomsternas resp. utgifternas fördelning efter art och ändamål i kolumnhuvudet. Detta har stor betydelse för redovisningen av den realekonomiska fördelningen av inkomsterna och utgifterna, vilken därmed kan göras betydligt utförligare än tidigare. På detta sätt har önskemålen om en modernare finansstatistik framför allt från konjunkturinstitutets sida tillgodosetts. Av övriga förbättringar i formulären skall endast nämnas, att fullständig åtskillnad gjorts mellan driftbudget och kapitalbudget, att en fullständig balansräkning intagits samt att en budgetavräkning fått ersätta den tidigare »huvudräkningen».

Bearbetning och publicering. Vid innevarande tidpunkt (mars 1954) pågår bearbetningen av 1952 års räkenskapssammandrag. Primärmaterialet till denna statistikgren kräver en omfattande granskning, och i många fall är skriftväxling med uppgiftslämnarna nödvändig. Vad tabelleringen beträffar, har denna hittills för städer, köpingar, landsting och municipalsamhällen skett manuellt, varvid i första hand alla uppgifter, som skall publiceras, tabellerats. Beträffande landskommunerna sker däremot tabelleringen medelst en skrivande och räknande maskin, en s. k. Astramaskin. En sådan har varit i bruk ända sedan år 1944, och ännu en har anskaffats fr. o. m. bearbetningen av 1952 års årgång. Eventuellt kommer även tabelleringen för städer, köpingar, landsting och municipalsamhällen att helt eller delvis ske med nämnda maskiner.

Beträffande principerna för bearbetningen må först nämnas, att borgerliga och kyrkliga kommuner kommer att helt särskiljas fr. o. m. 1952 års årgång. Tidigare togs den borgerliga kommunen som enhet, varvid sammanhörande kyrkliga räkenskaper pålades efter bortkvittning av leveranser av skattemedel. Detta tidigare förfaringssätt är icke i samma grad motiverat efter kommunsammanslagningen, då oftast ett flertal församlingar ingår i varje kommun. Redovisning kommer sålunda i fortsättningen att ske för borgerliga och kyrkliga kommuner var för sig. Detta överensstämmer också med sättet för de kommunala räkenskapernas förande liksom med kommunförbundens önskemål. Även i övrigt ansluter sig bearbetningen och redovisningen i stort sett till det kommunala räkenskapsväsendet. Vid redovisning av varje kommuntyp för sig kommer sålunda resp. huvudtitelindelning att följas, medan däremot ett rikssammandrag för samtliga kommuner måste uppgöras efter en konstruerad titelindelning. På några punkter företages en väsentlig avvikelse från kommunernas räkenskaper vid bearbetningen. Sedan gammalt har centralbyrån nämligen icke betraktat vissa transaktioner som verkliga inkomster eller utgifter. Dessa äro upptagna lån, amortering å lån, fondavsättning samt ur fonder i anspråk tagna medel, utlämnade lån och avbetalning på dylika, avskrivningar samt slutligen interna poster. Ifrågavarande poster inräknas sålunda icke bland inkoms-

terna resp. utgifterna. Däremot redovisas de fristående i samtliga sammanfattningstabeller.

Publikationen Kommunernas finanser kommer fr. o. m. 1952 års årgång att växa betydligt i omfång. Huvudsakligen kommer redovisningen för de enskilda kommunerna att starkt utökas, men även i övrigt kommer ett rikhaltigare siffermaterial att publiceras.

Snabbstatistik och prognosstatistik. För att kunna tillgodose konjunkturinstitutets och nationalbudgetdelegationens behov av mera aktuell finansstatistik än vad den ordinarie bearbetningen kan ge, har statistiska centralbyrån de sista åren företagit en preliminär hopsummering av räkenskapssammandragen. Denna snabbearbetning sker på hösten samma år som materialet inkommer. Då konjunkturinstitutet främst har intresse för den realekonomiska fördelningen (d. v. s. på inkomstsidan skatter, statsbidrag, hyror etc. och på utgiftssidan löner, underhåll, investering etc.), bearbetas i regel icke de olika huvudtitlarna utan endast summan av samtliga förvaltningsgrenar. För städer, köpingar och landsting framräknas en fullständig realekonomisk fördelning jämte vissa uppgifter för affärsverken. Beträffande landskommunerna bearbetas förutom summa utgifter och inkomster huvudsakligen endast löner och investeringskostnader.

I Kungl. Maj:ts brev till statistiska centralbyrån den 8 augusti 1952 ålägges ämbetsverket att årligen insamla och bearbeta uppgifter för en prognosstatistik över de kommunala finanserna. Liknande uppgifter infordrades av konjunkturinstitutet självt under några år före 1952. Uppgifterna infordras å särskilda formulär, som fastställes av centralbyrån och som skall insändas till ämbetsverket senast den 5 november. Undersökningen omfattar icke samtliga kommuner utan ett urval av c:a 400 landskommuner, 60 köpingar, 120 städer jämte samtliga 25 landsting. Municipalsamhällen och kommunalförbund beröres icke av prognosstatistiken liksom ej heller de kyrkliga kommunerna.

Uppgifter skall varje gång lämnas för två år, nämligen dels för det löpande räkenskapsåret och dels för det närmast efterföljande. Enligt anvisningarna till blanketterna skall siffrorna för det löpande budgetåret lämnas med utgångspunkt från de upplysningar, som föreligger vid tidpunkten för blanketternas ifyllande, alltså de faktiska utgifterna och inkomsterna sådana de vid detta tillfälle (omkring 1 november) kan beräknas. Uppgifterna för det nästföljande räkenskapsåret skall däremot avse den fastställda kommunala staten för ifrågavarande år. Då prognosstatistiken är tillkommen för att i första hand tillgodose konjunkturinstitutets behov, infordras uppgifter huvudsakligen endast beträffande inkomsternas och utgifternas realekonomiska fördelning. Endast för investeringsutgifterna infordras fördelning efter de viktigaste förvaltningsgrenarna. Några uppgifter om tillgångar och skulder lämnas icke i blanketterna.

De inkomna blanketterna granskas och hopsummeras omedelbart. På grund av den korta tid, som står till buds för bearbetningen, kan några länssiffror icke framräknas, utan uppgifterna måste hopsummeras efter hand som de inkomma. De hopsummerade siffrorna uppräknas till totalsiffror för samtliga kommuner. Uppräkningstal uträknas i samband med den ungefär samtidigt pågående snabbstatistiken (se ovan). Omkring den 20 november överlämnas resultaten av såväl snabbstatistiken som prognosstatisti-

ken till konjunkturinstitutet. Den senast företagna undersökningen i november 1953 har dessutom i sina huvuddrag publicerats i denna tidskrift (1954: 1, sid. 121 o. f.).

Årsbok för Sveriges kommuner

Som förut nämnts, började en kommunal årsbok att utgivas fr. o. m. år 1918 under benämningen Årsbok för Sveriges kommuner. Denna har sedan dess utgivits i en obruten serie, även om de intagna uppgifterna något ändrat karaktär. Länge publicerades läns- och rikssammandrag av den kommunala finansstatistiken i årsboken, men dessa upphörde fr. o. m. årgång 1947. Uppgifter om fattigvården intogs kommunvis t. o. m. år 1950. För närvarande redovisas för samtliga kommuner uppgifter om landareal, folkmängd, åkerareal, taxeringsvärde å fastigheter samt till kommunal inkomstskatt taxerad inkomst. I särskild tabell lämnas för varje kommun och församling uppgifter om antal skattekronor till allmän kommunalskatt samt utdebitering per inkomstskattekrona. Liknande uppgifter fast mindre detaljerade lämnas för varje municipalsamhälle. För landsting och tingslag redovisas skatteunderlag och utdebitering. Dessutom ingår i årsboken fortfarande ett register över rikets kommuner och församlingar.

Uppgifterna om skatteunderlag och utdebitering per skattekrona infordras från kommunerna jämlikt kungörelserna den 18 oktober 1946 och 25 augusti 1947. Enligt bestämmelserna häri skall uppgifterna avlämnas senast den 5 november varje år, av städer direkt till statistiska centralbyrån och av landskommuner till länsstyrelserna. Dessa senare skall därefter vidarebefordra uppgifterna för landskommunerna till centralbyrån senast den 10 november. För landsting och tingslag infordras uppgifter av centralbyrån om fastställd utdebitering per skattekrona. Av det inkomna materialet framgår dels det skatteunderlag inom kommunerna, som framkommit vid taxeringen samma år, dels de på grundval härav fastställda utdebiteringarna för nästkommande år. Efter verkställd granskning hopsummeras materialet, varefter medeltal för olika län och för hela riket beräknas av utdebiteringen per skattekrona. För varje kommun och församling redovisas i årsboken såväl skatteunderlag som utdebiteringssatser. Därvid beräknas även den sammanlagda kommunala utdebiteringen för varje kommun, d. v. s. summan av utdebiteringen till kyrklig och borgerlig kommun, landsting och tingslag.

Uppgifterna i årsboken om taxeringsvärden å fastighetsskattepliktig fastighet samt till kommunal inkomstskatt taxerad inkomst erhålles ur de sammandrag över taxeringsutfallet, som de lokala skattemyndigheterna insänder till centralbyrån (se nedan). Å dessa sammandrag lämnas för varje kommun uppgifter, som direkt överföres till årsbokens manuskript.

Av övriga i årsboken intagna siffror erhålles uppgifter om landareal och folkmängd från centralbyråns befolkningsstatistiska avdelning samt uppgifter om åkerareal från de inom ämbetsverket företagna jordbruksräkningarna.

Det alfabetiska registret över rikets kommuner och församlingar m. m., som även utgives separat, lämnar upplysning om kommunernas och församlingarnas postadress samt om till vilket landsfiskalsdistrikt, vilket fögderi, vilken domsaga och vilket inskrivningsområde kommunen etc. hör. Registret över kommu-

nerna kompletteras med särskilda register över postadress, rikstelefonnummer m. m. för landsfiskaler, polismästare och stadsfiskaler, lokala skattemyndigheter (häradsskrivare och kronokamrerare) samt domhavande.

B. Taxerings- samt inkomst- och förmögenhetsstatistiken

Historik

I början av 1900-talet utgjordes den enda sammanställningen över de skattskyldigas inkomster av det av statskontoret upprättade generalsammandraget över bevillningen och inkomstskatten, vilket sammandrag dock endast innehöll uppgifter om det sammanlagda taxerade beloppet och den uträknade skatten. 1905 års statistiska kommitté framlade därför år 1910 ett förslag till en regelbunden inkomst- och förmögenhetsstatistik, som avsåg en årlig bearbetning av taxeringslängderna jämte en med längre tidsmellanrum företagen undersökning av självdeklarationerna. Denna plan kunde dock icke förverkligas utan att taxeringslängdernas uppställning ändrades, vilket icke skedde förrän år 1921. Under åren 1912, 1913 och 1917 företogs emellertid vissa undersökningar angående taxeringen. Vid det sistnämnda tillfället utfördes bearbetningen av statistiska centralbyrån.

Behovet av en regelbunden sammanställning över taxeringsutfallet gjorde sig alltmera gällande. I synnerhet erfordrades en sådan för riksräkenskapsverkets inkomstberäkning. År 1920 framlades därför i statsverkspropositionen en ny plan för frågans lösning, som i huvudsak anslöt sig till kommittéförslaget av år 1910. En undersökning kom ock till stånd beträffande 1920 års taxeringslängder. De mera utförliga bearbetningarna av självdeklarationerna förlades till folkräkningarna, och dylika undersökningar av inkomst- och förmögenhetsförhållandena har också utförts vid varje räkning sedan år 1920 med undantag för år 1940. År 1921 föranstaltades om vissa ändringar i taxeringslängdernas uppställning, som bl. a. syftade till att ge större möjligheter för redovisning av taxeringsresultatet. Denna redovisning ålades statistiska centralbyrån, vilken alltsedan år 1922 årligen har publicerat undersökningen under titeln Skattetaxeringarna.

Någon statistik över inkomst- och förmögenhetsfördelningen utöver folkräkningarnas undersökningar tillkom icke förrän på 1940-talet. På grundval av 1940 års finansstatistiksakkunnigas utredning i ämnet beslutades en årlig statistik över inkomstfördelningen fr. o. m. taxeringsåret 1944. En likaledes årlig undersökning av förmögenhetsfördelningen tillkom fr. o. m. taxeringsåret 1946 på initiativ av statistiska centralbyrån.

Skattetaxeringarna

I kungl. kungörelsen den 22 december 1943 stadgas bl. a., att sammandrag över den av taxeringsnämnderna verkställda taxeringen skall insändas till statistiska centralbyrån av de lokala skattemyndigheterna (häradsskrivarna, uppbördsverket i Stockholm samt kronokamrerarna i övriga städer med egen uppbördsförvaltning). Sammandragen skall insändas senast den 31 augusti. Dessa är av två slag, nämligen ett för fastighetstaxeringen och fyra för inkomsttaxeringen. Av de fyra sistnämnda är ett avsett för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser, ett för svenska aktiebolag m. fl., ett för eko-

nomiska föreningar och sparbanker samt ett för ideella föreningar m. m. Å sammandraget över fastighetstaxeringen lämnas uppgifter om dels jordbruksfastighets och dels annan fastighets värde, dessutom svenska aktiebolags fastighetsinnehav och slutligen värdet å skattefri fastighet. Sammandragen över inkomstlängderna redovisar inkomsternas fördelning efter olika förvärvskällor, allmänna avdrag, till stat och kommun taxerad och beskattningsbar inkomst, beskattningsbar förmögenhet samt uträknad inkomst- och förmögenhetsskatt till staten. Å samtliga sammandrag lämnas uppgifter för varje taxeringsdistrikt samt en slutsumma för fögderiet resp. staden.

Efter granskning av sammandragen påföres summorna från de olika fögderierna och städerna ett länssammandrag, där åtskillnad göres mellan landsbygd och städer. Dessa länssammandrag sammanföres slutligen till ett rikssammandrag. En preliminär rapport över taxeringsutfallet skall författningsenligt överlämnas dels till finansdepartementet, dels till riksräkenskapsverket senast den 30 september. Definitiva siffror publiceras i ämbetsverkets berättelse »Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet». I denna berättelse lämnas dock inga uppgifter för de särskilda kommunerna med undantag för större städer, utan dessa redovisas, som förut nämnts, i Årsbok för Sveriges kommuner.

Utom statistiken över årets taxering utarbetar avdelningen ungefär samtidigt och efter liknande grunder även en rapport om prövningsnämndernas ändringar i föregående års taxeringar. Primärmaterialet härtill erhålles från länsstyrelserna.

De ovan beskrivna uppgifterna i taxeringssammandragen har kvarstått i stort sett oförändrade sedan taxeringsåret 1944, då en omläggning skedde av inkomstlängderna. Dessutom har emellertid i förekommande fall även bearbetats uppgifter rörande taxeringen till vissa speciella skatter, som utttagits för längre eller kortare tid. Bland sådana kan nämnas den allmänna omsättningsskatten, krigskonjunkturskatten, investeringsskatten och investeringsavgiften, av vilka den sistnämnda uttages sedan år 1953.

Inkomstfördelningen

Fr. o. m. taxeringsåret 1944 uppdrogs åt statistiska centralbyrån att årligen utarbeta en statistik över inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstklasser samt efter huvudgrupper av yrken. Bearbetningsmetoderna ändrades helt vid 1952 års taxering, men några ord torde likväl böra nämnas om det tidigare förfaringssättet.

Primärmaterialet utgjordes av uppgifter om dels de skattskyldigas yrkesbeteckning och dels deras sammanräknade nettoinkomst. Med sistnämnda begrepp förstås summan av inkomsttagarnas inkomster från olika förvärvskällor (efter ev. avdrag för underskott å förvärvskälla) enligt förordningen om statlig inkomstskatt. Yrkesuppgifterna skulle av de skattskyldiga lämnas i självdeklarationen och infördes av taxeringsnämnderna i inkomstlängden. Primärmaterialet till inkomststatistiken upprättades av länsstyrelserna, vilket tillgick på så sätt, att varje inkomstbelopp i längden inslogs på en summeringslista i en additionsmaskin, varvid samtliga inkomsttagare inom en och samma yrkesgrupp sammanfördes. Summeringslistorna insändes därefter jämte ett sammandrag

av inkomstsummorna till statistiska centralbyrån. På finansstatistiska avdelningen skedde därefter en fördelning på inkomstklasser i kombination med yrke. Ytterligare bör nämnas, att bearbetningen avsåg endast A-längdernas skattskyldiga (fysiska personer m. fl.) samt att samtaxerade äkta makar räknades såsom en inkomsttagare, varför deras inkomster i förekommande fall sammanslogs.

Omläggningen av statistiken över inkomstfördelningen fr. o. m. taxeringsåret 1952 innebär i princip dels att insamlingen av uppgifterna förändrats, dels att man övergått från total räkning till urvalsundersökning (med undantag för inkomster över 30 000 kr) och dels att bearbetningen sker maskinellt. Dessutom undantogs oskifta dödsbon och familjestiftelser, varför numera endast fysiska personer ingår i undersökningen. Äkta makars inkomster redovisas, i motsats till tidigare, var för sig, men dessutom verkställes en särskild bearbetning i fråga om samtaxerade äkta makar. Inkomstbegreppet är liksom tidigare den skattskyldiges sammanräknade nettoinkomst. Antalet bearbetade karakteristika har utökats från två till fem, nämligen med uppgifter om ålder, kön och civilstånd. Urvalet består av c:a 10 % av inkomsttagarna, vilket ernås på så sätt, att uppgifter infordras för alla personer över 16 år, som är födda den 5, 15 eller 25 i varje månad. Då ett sådant urval emellertid kunde ge felaktigt resultat för de mera glest besatta högre inkomstklasserna, kompletteras urvalet med uppgifter för samtliga inkomsttagare med minst 30 000 kr. nettoinkomst.

I Kungl. Maj:ts kungörelse den 21 december 1951 har utfärdats bestämmelser om avlämnande av uppgifter till inkomststatistiken. Centralbyrån fastställer och tillhandahåller blanketter, på vilka länsstyrelserna för varje i inkomstlängd upptagen person, som är född den 5, 15 eller 25 dagen i varje månad, skall införa uppgifter om civilstånd, födelsetid, födelsenummer samt yrke. För identifieringen skall även uppslag och rad i inkomstlängden angivas. Beträffande personer, som är födda den 15, skall även namn angivas. De uppgjorda blanketterna översändes till taxeringsnämndsordförandena. I samband med taxeringen skall dessa införa uppgifter om vederbörandes inkomst samt åsätta en yrkeskod. Vidare skall för samtaxerade äkta makar lämnas uppgift även om den andra makens yrkeskod och inkomst. Ordföranden skall dessutom upplägga blanketter för sådana personer — alltså även barn under 16 år — födda den 5, 15 eller 25, för vilka blanketter icke redan upplagts av länsstyrelsen resp. skattemyndigheten. Detsamma gäller personer, som själva eller tillsammans med make uppnått en inkomst av minst 30 000 kr. Sedan blanketterna färdigställts skall de insändas till länsstyrelserna, vilka efter viss granskning skall vidarebefordra desamma till centralbyrån senast den 1 juni (Stockholms stad 1 juli).

Den yrkeskod, som taxeringsnämndsordförandena skall införa å blanketterna, hänför sig till en yrkesindelning i 9 huvudgrupper eller näringsgrenar, vardera betecknad med en bokstav. Dessa är följande:

A. Jordbruk med binäringar
B. Byggnadsverksamhet
C. Industri och hantverk i övrigt
D. Samfärdsel
E. Handel
F. Allmän förvaltningstjänst
G. Fria yrken
H. Husligt arbete
I. Övriga.

Förutom huvudgrupp skall även angivas inkomsttagarens ställning i yrket i egenskap av egen företagare, anställd eller icke yrkesverksam, betecknat med någon av siffrorna 1—3.

Sedan de inkomna blanketterna underkastats granskning, åsättes desamma erforderliga ytterligare koder. Därefter överlämnas materialet till centralbyråns maskincentral, som ombesörjer stansning av hålkort och maskinell bearbetning.

De framkomna tabellerna för urvalsmassan uppräknas till totalsiffror för samtliga inkomsttagare. De viktigaste tabellerna klarlägger inkomsttagarnas fördelning efter inkomstklasser i kombination med yrke, ålder samt kön och civilstånd. En preliminär sammanfattning av undersökningen skall avlämnas senast den 15 november taxeringsåret, varjämte definitiva siffror publiceras tillsammans med taxeringsutfallet i den förutnämnda publikationen.

Blanketterna för de personer, som är födda den 15, utnyttjas även för befolkningsstatistiska avdelningens befolkningsregister. Se härom redogörelsen för nämnda avdelnings verksamhet i denna tidskrift 1953: 4, sid. 166 o. f.

Förmögenhetsfördelningen

Primärmaterialet till förmögenhetsstatistiken utgöres av längderna över taxeringen till statlig förmögenhetsskatt, vilka längder jämlikt Kungl. Maj:ts beslut utlånas till centralbyrån av de lokala skattemyndigheterna. I dessa längder införes emellertid endast de förmögenheter, som är skattepliktiga till statlig förmögenhetsskatt. Detta innebär, att endast större förmögenheter kan medtagas i statistiken eller fr. o. m. taxeringsåret 1954 förmögenheter över 50 000 kr. (tidigare 30 000 och ännu längre tillbaka 20 000 kr.). Under åren 1946—1948 bearbetades längdernas uppgifter om skattepliktig förmögenhet i kombination med taxerad inkomst. Bearbetningen skedde genom avprickning. Fr. o. m. 1949 års taxering ändrades förmögenhetslängderna så, att i stället för taxerad inkomst den sammanräknade nettoinkomsten skulle längdföras. Dessutom skulle i fortsättningen införas yrkeskod. Härmed möjliggjordes en utförligare förmögenhetsstatistik, och för att bli i stånd att utföra en dylik övergick centralbyrån nämnda år till maskinell bearbetning medelst hålkort.

Den nuvarande förmögenhetsstatistiken omfattar bearbetning av längdernas uppgifter om skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet samt om de skattskyldigas yrke och inkomst. Bearbetningen avser endast A-längdernas skattskyldiga. Beträffande yrkesgrupperingen användes samma yrkeskod som i inkomststatistiken. I vad gäller äkta makar föreligger däremot en principiell skillnad gentemot inkomststatistiken, i det att äkta makars förmögenheter sammanlägges och räknas såsom en enda förmögenhet.

Efter viss preparering och kodning på avdelningen utför statistiska centralbyråns maskincentral stansning av hålkort samt bearbetning av dessa. Bearbetningen avser främst förmögenhetsägarnas fördelning dels efter förmögenhetsklass och yrke, dels efter förmögenhetsklass och inkomst. Dessutom företages särskild undersökning angående reducerade förmögenheter. Med reduktion menas, att skatt jämlikt gällande lagstiftning utgår endast å en del av förmögenheten på grund av låg inkomst i förhållande till förmögenhetsbeloppet.

En preliminär sammanfattning över

förmögenhetsstatistiken brukar avlämnas i början av året näst efter taxeringsåret (se häfte 3, sid. 173). Definitiva siffror publiceras tillsammans med taxeringsutfallet och inkomstfördelningen.

C. Sparbanksstatistik

Historik

Årlig statistik över landets sparbanker har funnits sedan år 1856, medan dessförinnan undersökningar för vissa år går så långt tillbaka som till år 1834. För perioden 1856—1875 finns uppgifter intagna i Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser. År 1864 hemställde statistiska centralbyrån, att de tabeller, som av sparbankerna lämnades för femårsberättelserna, även skulle insändas till centralbyrån. Till följd härav kunde ämbetsverket fr. o. m. verksamhetsåret 1861 utföra en årlig sparbanksstatistik. Under perioden 1861—1892 var emellertid uppgiftslämnandet frivilligt, varför absolut fullständighet icke kunde åstadkommas. Bearbetningen utfördes icke officiellt av centralbyrån utan som ett privat arbete av en anställd tjänsteman och publicerades i Statistisk tidskrift. Genom 1892 års sparbankslag stadgades uppgiftsskyldighet, och statistiska centralbyrån utgav därefter årligen en publikation, som ingick i serien Bidrag till Sveriges offifiella statistik. År 1911 fastställdes nya formulär och publikationen började utgivas under titeln Allmän sparbanksstatistik i den nya serien Sveriges officiella statistik. Sedan ny sparbankslag tillkommit år 1923, fastställde Kungl. Maj:t år 1924 nya formulär, vari sedermera en del ändringar företagits, bl. a. efter år 1937 beslutade ändringar av sparbankslagen. Före år 1918 var bearbetningen förlagd till den befolkningsstatistiska samt under åren 1918—1949 till den jordbruksstatistiska avdelningen. Fr. o. m. verksamhetsåret 1950 utarbetas sparbanksstatistiken av den finansstatistiska avdelningen.

Nuvarande sparbanksstatistik

Enligt bestämmelser i sparbankslagen åligger det varje sparbank att årligen avgiva statistisk redogörelse. Denna skall via länsstyrelserna insändas senast en månad efter huvudmännens årssammanträde, vilket hålles före maj månads utgång. De infordrade blanketterna innehåller bl. a. uppgifter om tillämpade räntesatser, antal lån, vinst- och förlusträkning, balansräkning, antal konton, insättarnas medel samt olika slag av sparverksamhet. Vid granskningen av blanketterna kollationeras siffrorna bl. a. dels gentemot förvaltningsberättelsen, vilken på centralbyråns begäran brukar insändas, och dels gentemot sparbanksinspektionens från sparbankerna infordrade översiktsrapporter. Bearbetningen består huvudsakligen i sammanräkning av länssiffror samt i hopsummering till olika storleksgrupper efter insättarbehållningens storlek. Dessutom utarbetas en tabell över de särskilda sparbankernas verksamhet, innehållande de viktigaste uppgifterna.

Berättelsen Allmän sparbanksstatistik, som utkom årligen t. o. m. år 1950, skall i fortsättningen utgivas endast vart 5:e år. Under mellanliggande år publiceras sparbanksstatistiken i denna tidskrift.

D. Statistiken över företagens intäkter, kostnader och vinster

Statistiken över företagens intäkter, kostnader och vinster, kortare benämnd vinststatistiken, är en helt ny statistikgren. Den tog sin början i mindre skala

år 1950 och är fortfarande föremål för utbyggnad.

Beträffande tillkomsten av denna statistik utgick initiativet från konjunkturinstitutet, som i enlighet med Kungl. Maj:ts uppdrag till institutet att undersöka möjligheterna för en utbyggnad av den ekonomiska statistiken framlade förslag om en vinststatistik år 1949. Efter ett omfattande förarbete inom centralbyrån för utarbetande av uppgiftsblanketter, som kunde tillfredsställa såväl uppgiftslämnarnas som statistikkonsumenternas krav, uppdrog Kungl. Maj:t den 21 april 1950 åt statistiska centralbyrån att i samråd med konjunkturinstitutet utarbeta den planerade statistiken.

Konjunkturinstitutets nationalinkomstberäkningar har som ändamål att utgöra en grundval för den ekonomiska analysen och den ekonomiska politiken. För sitt arbete är institutet i behov av aktuell statistik från olika områden. Det enskilda näringslivet (företagssektorn) är därvid av stor betydelse, då denna sektor lämnar det största tillskottet till nationalinkomsten. Statistiken över företagens intäkter, kostnader och vinster har tillkommit för att skapa möjligheter till en bedömning av inkomsterna inom företagssektorn. Statistiken i fråga skall ligga till grund för en beräkning av värdet av löpande produktion i denna sektor och däremot svarande olika slag av inkomster, i huvudsak löner, räntor, utdelningar, enskilda företagares inkomster samt bruttosparande inom företagen. För att kunna utnyttjas vid utformningen av den ekonomiska politiken måste den ha karaktär av snabbstatistik. Enär en snabbstatistik ej kan ske medelst en fullständig undersökning, måste en urvalsundersökning tillgripas. Om ett företagsregister funnes, skulle ett urval som medgåve en uppräkning till totalsiffror kunna göras. Då ett dylikt saknas, har man sökt erhålla ett om möjligt tillfredsställande material genom att medtaga dels alla större företag (företag med mer än 50 arbetare eller anställda), dels ett så representativt urval som möjligt av mindre företag.

Den första undersökningen, som avsåg 1949 eller motsvarande räkenskapsår, hade närmast karaktären av en provundersökning omfattande c:a 700 företag. Följande år infordrades uppgifter från c:a 2 000 företag, och för åren 1951 och 1952 har statistiken utbyggts till c:a 4 000 företag. Enligt konjunkturinstitutets förslag skall statistiken så småningom omfatta alla näringsgrenar med undantag för jordbruk med binäringar, bank- och försäkringsrörelse samt offentlig administration. Hittills har emellertid statistiken begränsats till industri och handel. Av undersökningarna för åren 1951 och 1952 avser sålunda något mer än hälften av uppgifterna industriföretag och resten handeln. Företagen är utvalda inom olika branscher, för år 1951 sammanlagt 47 branscher inom industrin och 41 inom handeln. Fr. o. m. år 1953 kommer emellertid statistiken att utvidgas till att omfatta även rederirörelse och yrkesmässig lastbilstrafik. Detta år innefattar statistiken över de nya grupperna dock endast ett mindre antal företag för att sedan erfarenhet vunnits utökas.

Uppgiftsskyldighet till vinststatistiken stadgas i Kungl. Maj:ts kungörelse den 21 april 1950 med ändring den 13 november 1953, vari envar, som inom riket driver handel, industriell rörelse, rederirörelse eller lastbilstrafik, ålägges att årligen före den 15 april till statistiska centralbyrån efter anmaning avlämna statistiska uppgifter. Blanketter

fastställes av centralbyrån och utsändes samtidigt med anmaningen. För år 1952 kom fem olika uppgiftsblanketter till användning, två för industrin och tre för handeln. För 1953 utökas antalet med två, ett för rederirörelse och ett för lastbilsföretag. Av blanketternas innehåll må följande nämnas: vinst- och förlusträkning, uppgifter belysande sambandet mellan bruttovinsten av rörelsen och årets försäljning, uppgifter om anläggningstillgångar samt reparationer och underhåll, uppgifter om förändring i lagervolym och lagervärde samt löner, pensioner, försäkringspremier, hyror m. m. Den blankett, som är avsedd för mindre handelsföretag, har dock en enklare uppställning och ansluter sig närmast till den rörelsebilaga, som skall bifogas självdeklarationen.

Det inkomna materialet granskas inom centralbyrån, varvid jämförelse även sker med företagens årsredovisningar eller avskrifter av balans- samt vinst- och förlusträkningar, vilka skall insändas samtidigt med blanketterna. Uppgifterna hopsummeras därefter dels efter branschindelning och dels efter storleksgruppering. Sistnämnda gruppering grundar sig beträffande industriföretagen på antalet industriarbetare och beträffande handelsföretagen på hela antalet anställda.

Resultatet av vinststatistiken publiceras fr. o. m. verksamhetsåret 1951 i en publikation benämnd »Företagens intäkter, kostnader och vinster». Preliminära siffror lämnas dessutom i denna tidskrift för de olika branscherna efter hand som bearbetningen av dessa blir färdig.

För att belysa den inbördes storleksordningen mellan den finansstatistiska avdelningens olika arbetsuppgifter lämnas nedan i avrundade tal en sammanställning över antalet effektiva arbetstimmar under år 1953. Siffrorna avser icke en viss årgång, då mer än en årgång av en berättelse samtidigt kan vara i arbete. Uppgifter för befattningshavare över 25:e lönegraden (2 st) ingår icke.

	Antal effektiva arbetstimmar år 1953
Kommunal finansstatistik jämte Årsbok för Sveriges kommuner	30 600
Kommunernas finanser	25 300
Årsbok för Sveriges kommuner	3 900
Snabbstatistik och prognosstatistik	1 400
Taxerings- samt inkomst- och förmögenhetsstatistik	12 300
Taxeringsutfallet (utom berättelsen)	900
Inkomststatistik (utom berättelsen)	6 400
Förmögenhetsstatistik (utom berättelsen)	2 800
Berättelsen jämte annat arbete	2 200
Sparbanksstatistik	1 000
Statistik över företagens inkomster, kostnader och vinster	12 800
Andra göromål	4 000
Summa arbetstimmar	60 700

Den årliga inkomststatistiken

The Annual Income Distribution

I Statistisk månadsskrift för Stockholms stad år 1953, nr 12, har framlagts en del kritiska synpunkter på den årliga inkomststatistiken efter den fr. o. m. år 1951 (taxeringsåret 1952) genomförda omläggningen. Vissa upplysningar torde här kunna vara på sin plats.

Statistiska centralbyrån har alltsedan år 1943 (taxeringsåret 1944) utarbetat en årlig inkomststatistik. Denna omfattade under åren 1943—1950 *samtliga* i inkomstlängderna (A-längderna) upptagna fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. De uppgifter, som bearbetades, var sammanräknad nettoinkomst och yrke. Inkomstuppgiften infördes i längderna av taxeringsnämndens ordförande. Uppgiften om yrke, som avsåg huvudnäringsgren och ställning som företagare, anställd eller icke yrkesverksam, skulle lämnas av inkomsttagarna själva på självdeklarationsblanketten och sedan av taxeringsnämndens ordförande införas i längden. I stor utsträckning uraktlät inkomsttagarna att lämna yrkesuppgifter, varför taxeringsnämndernas ordförande i stället nödgades att med ledning av övriga uppgifter i deklarationen fastställa yrket och införa detta i längden.

I samband med tillkomsten av det partiella befolkningsregistret omlades den årliga inkomststatistiken i syfte dels att förse befolkningsregistret med inkomstuppgifter, dels att komplettera inkomststatistiken med uppgifter om ålder, kön och civilstånd. Den nya inkomststatistiken, vars första årgång avsåg inkomståret 1951 (taxeringsåret 1952), grundar sig på dels en urvalsundersökning, dels en fullständig undersökning. Enligt föreskrifterna skall uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 och 25 dagen i månaden. Vidare skall båda makarna i ett äktenskap medtagas, även om endast endera av dem är född på sådan dag, i fall båda haft inkomst under redogörelseåret. Slutligen skall uppgifter lämnas för alla personer, som ensamma eller tillsammans med makan (maken) haft inkomst uppgående till minst 30 000 kr. Uppgifterna hämtas liksom tidigare ur inkomstlängden. Vad angår yrkesuppgifterna lämnas dessa nu av taxeringsnämndens ordförande med ledning av deklarationens uppgifter. Att märka är att den nya inkomststatistiken endast avser fysiska personer, alltså ej oskifta dödsbon och familjestiftelser.

Vad bearbetningen beträffar räknades tidigare äkta makar som en inkomsttagare men räknas numera var för sig. Orsaken till denna ändring är bl. a. att framställning därom gjordes från riksräkenskapsverket, som använder inkomstuppgifterna för vissa statsbudgetära beräkningar. Emellertid verkställes särskild bearbetning av samtaxerade äkta makar med avseende på inkomst och yrke beträffande riket, landsbygden och städerna.

Det ligger i sakens natur, att en statistik, som huvudsakligen grundar sig på en urvalsundersökning, måste användas med försiktighet. Siffrorna får icke pressas, som man kan göra vid en fullständig undersökning. Särskilt gäller detta vid regionala fördelningar. Statistiska centralbyrån utarbetar därför mera ingående uppgifter endast för riket, landsbygden och samtliga städer och

blott summariska uppgifter för länen och de största städerna.

Vad i månadsskriften framförda anmärkningar beträffar är att märka följande:

1) Statistiska centralbyrån är väl medveten om att vissa brister föreligger särskilt i vad avser inkomsttagare med minst 30 000 kr inkomst. Uppgiftsinsamlingen är härvidlag mestadels beroende av taxeringsnämndernas ordförande. Visserligen har ämbetsverket genom förmedling av länsstyrelserna sökt förmå dessa att iakttaga noggrannhet, men likväl kvarstår en del brister. Dessutom är tiden så knapp för bearbetningen, att någon mer omfattande granskning och komplettering ej kan medhinnas. Uppgifterna inkommer under juni (för Stockholm under juli), och senast den 15 november skall författningsenligt preliminära uppgifter vara färdigställda för att överlämnas till finansdepartementet och riksräkenskapsverket.

2) Om viss ofullständighet i materialet har uppträtt genom omläggningen i fråga om inkomstuppgifterna, kan detsamma icke sägas om yrkesuppgifterna. Dessa tillkommer i stort sett på samma sätt som tidigare. Då primärmaterialet nu är mycket mindre, borde man snarare kunna vänta någon förbättring. Den försämring i redovisningen, som för 1952 års uppgifter blev en följd av uppdelningen av industrigruppen, torde ha varit av övergående natur. Den i månadskriften gjorda jämförelsen med valstatistikens yrkesuppgifter är kanske av mindre värde, enär nämnda yrkesuppgifter är ganska osäkra.

3) Inkomster under 1 200 mot tidigare 600 kr ha i allmänhet icke deklarerats för år 1952 utom i fråga om samtaxerade makar, vilket beror på ändrade bestämmelser i taxeringsförordningen. Uppgifterna avser alltså för år 1952 som regel inkomster över 1 200 mot inkomster över 600 tidigare. En jämförelse mellan däröver liggande inkomstklasser är emellertid alltjämt möjlig.

Sjd

Mikrofilmning av emigrantregistret

Emigrant Register Microphotographed

Under fem år har pågått mikrofilmning av bl. a. Sveriges kyrkoböcker från äldsta tider till nutiden. Detta väldiga genealogiska material ställes på det sättet till förfogande för forskning på bekostnad av the Genealogical Society, Salt Lake City, Utah, USA.

För ett år sedan fästes uppmärksamheten på ett annat material av betydande värde för liknande ändamål. Det skedde genom en artikel av Siri Söderman i denna tidskrift (1953: 1, s. 28) och gällde de nominativa register över de svenska utvandrarna under åren 1861—1947, som upprättats årsvis av prästerskapet och förvaras i statistiska centralbyråns arkiv. Författaren konstaterade att registret täckte huvudparten av den svenska befolkning som emigrerat till USA och föreslog att det skulle mikrofotograferas.

Genom förmedling av amerikanska ambassaden har denna tanke framförts till the Genealogical Society, som nu accepterat den, och filmning har under mars påbörjats i centralbyråns arkivlokaler. Proceduren medför en del arbete för arkivets personal, särskilt för den tidigare period, då materialet inte är inbundet utan hophäftat med tråd och buntat — och på denna period, intill 1909, faller så gott som hela emigrationen. Tråden måste lösas upp, koppartråd i stället genomdragas för att sammanhålla bladen under fotograferingen, och dessa sedan ånyo häftas samman som förut. Hela materialet omfattar som i artikeln nämnts 1,4 miljoner namn, och antalet exponeringar beräknas till 185 000.

I gengäld för detta besvär får en positiv kopia behållas i Sverige. Det är samma förmån som gäller för filmningen av kyrkoböckerna. Man kan inte nog uppskatta det stöd som härigenom lämnas forskningen rörande den svenska emigrationen, vilken i lika hög grad har intresse för Sverige som för Amerika.

Statistiska föreningens verksamhet år 1953

The Swedish Statistical Society: Activity in 1953

Enligt den vid årsmötet i februari framlagda styrelseberättelsen innebar år 1953 en ny milstolpe i föreningens verksamhet. Ett av herrar E. von Hofsten och E. Ruist framlagt förslag om inrättande av diskussionsgrupper inom speciella statistikområden och intressesfärer medförde en livlig diskussion, och föreningen beslöt den 25 febr. 1953 att tillsätta en särskild utredningskommitté, vilken kom att bestå av styrelsen utökad med herrar K. Wiklund och S. Moberg. Denna kommitté fick av föreningen i uppdrag att göra en översyn av stadgarna samt att undersöka möjligheterna för vidgad verksamhet. Av kommittén vid ordinarie föreningssammanträde den 14 april framlagt förslag till nya stadgar bordlades med vissa smärre justeringar till nästa ordinarie sammanträde, vilket hölls den 27 maj och vid vilket de nya stadgarna godkändes för omedelbar tillämpning. De innebär i princip ingen ändring i föreningens ändamål men väl i formerna. Sålunda har invalsprincipen förenklats genom att beslutanderätten överförts från föreningen till styrelsen. Antalet stadgeenliga ordinarie sammanträden har minskats från 7 till 5 men samtidigt har i § 4 intagits bestämmelser om organiserande av speciella diskussionsgrupper. I fråga om styrelse, årsmöte, valberedning och omröstning har smärre justeringar gjorts, bl. a. sker enligt nya stadgarna omröstningen öppet, om ej sluten omröstning särskilt begäres av medlem. Årsavgiftens storlek bestämmes icke längre i stadgarna utan vid årsmöte. I och med stadgeändringarna kan föreningen successivt besluta om anordnande av diskussionsgrupper, i den mån intresse härför föreligger hos medlemmarna.

Antalet närvarande vid föreningssammanträdena har i medeltal varit 55. Vid de ordinarie sammanträdena har följande föredrag o. d. förekommit:

1. Den 5 febr. inleddes diskussion av docenterna G. Westerlund och G. Carlsson över ämnet: »Konsten att fråga».
2. Den 25 febr. behandlades det av herrar v. Hofsten och Ruist inlämnade förslaget till vissa ändringar i Statistiska föreningens verksamhet. Intet föredrag hölls.
3. Den 14 april höll professor H. Wold föredrag över ämnet: »Statistikens utveckling ur samhällsvetenskaplig och naturvetenskaplig synpunkt».
4. Den 27 maj höll professor W. Feller, USA, föredrag på svenska över ämnet: »Statistik och vidskepelse».
5. Den 5 okt. höll direktör P. J. Bjerve, Oslo, föredrag över ämnet: »Input-Output-forsking i Statistisk Sentralbyrå».[1]
6. Den 5 nov. höll fil. lic. E. Ruist inledningsanförande till en diskussion i ämnet: »Samordningsproblem inom den svenska statistiken».
7. Den 10 dec. gjordes studiebesök i matematikmaskinnämndens arbetslokaler, där matematikmaskinerna Besk och Bark förevisades och laborator S. Comét höll ett kort inledningsanförande.

Vid sidan av dessa ordinarie föreningssammanträden har inom föreningens ram startats tre diskussionsgrupper, och en är under uppläggning. Diskussionsgrupperna behandlar följande ämnen:

1. Ekonomisk statistik. Vid gruppens tre sammanträden diskuterades dels lagerstatistiken, dels skrifter av Morgenstern och Simmons.
2. Sampling. Gruppen har haft tre sammanträden och därunder behandlat den jordbruksekonomiska undersökningen ävensom ett exempel på företagssampling.
3. Samordningsproblem inom den svenska statistiken. Vid ett första sammanträde gavs bl. a. en orientering hur motsvarande problem lösts i England och USA,
   och under uppläggning är
4. De tekniska hjälpmedlen.

[1] Tryckt i denna tidskrift, 1954: 1, s. 3.

Medlemsantalet uppgick vid årets slut till 320 mot 283 föregående år. Intensifierad medlemsvärvning vid olika arbetsplatser har bidragit till ökningen. Arbetet för att höja medlemsantalet pågår.

Nordiskt statistiskt möte i Oslo

Statistical Meeting for the Northern Countries

Det är tradition, att Nordens statistiker håller överläggningar med några års mellanrum. Mötena arrangeras i tur och ordning av de olika ländernas statistiska föreningar. Sista gången man möttes var i Köpenhamn 1952, och inbjudan har nu utgått till det sjunde mötet i Oslo den 3—5 juni 1954. Genom ett tillfälligt kortare intervall har man velat hädanefter undvika kollision med de nordiska nationalekonomiska mötena, som också har tre års tidsmellanrum. Inbjudare är Norsk statistisk forening.

Föredragshållare blir:

Professor Herman Wold, Sverige: »Undervisning, träning och fortbildning av statistiker.»

Kontorschef Rigmor Skade, Danmark: »Erfarenheter och önskemål beträffande det internationella statistiska samarbetet.»

Konsulent Leif Holbæk-Hanssen, Norge: »Näringslivets bruk och behov av officiell statistik»,

samt en finländsk representant, vilken talar över ett ämne som ännu ej bestämts.

Omedelbart före mötet hålles ett nordiskt statistiskt chefsmöte.

Europeiska statistikerkonferensen

Conference of European Statisticians

Europeiska statistikerkonferensens arbetsgrupper för lagerstatistik (statistics of stocks and work in process) och arbetskraftsundersökningar (labour force) sammanträdde vid expertmöten i Genève den 26—29 januari resp. 2—5 mars 1954. Vid båda mötena var 10 länder representerade, i huvudsak desamma båda gångerna, dessutom de internationella organisationerna ILO, FAO och OEEC.

Från svensk sida deltog i mötet angående lagerstatistik byråchefen Arthur Eriksson. Härvid diskuterades behovet av lagerstatistik, beskaffenheten hos den statistik, som erfordras för olika ändamål, primärkällor, definitionsfrågor samt värderingsproblem vid lagerstatistik. En utförlig redogörelse lämnas i aprilhäftet av Kommersiella meddelanden.

I mötet med arbetsgruppen för urvalsundersökningar rörande arbetskraften deltog från svensk sida förste aktuarien Leif Björk i socialstyrelsen och aktuarien Bengt Lundberg i arbetsmarknadsstyrelsen. Vid konferensen diskuterades frågor berörande det ifrågavarande slaget av arbetskraftsundersökningar, såsom behovet av desamma, begreppsbestämningar och definitionsfrågor, olika metoder att insamla arbetskraftsstatistik, undersökningarnas planläggning och utförande. De speciella problem som sammanhänger med jordbruket diskuterades för sig. En närmare redogörelse för förhandlingarna kommer att inflyta i Sociala meddelanden.

FN-uppdrag i Grekland åt svensk statistiker

Swedish Statistician to Greece in the UN Technical Assistance Program

För att fullgöra uppdrag som demografisk statistiker åt grekiska regeringen har byråchefen Ivar Uhnbom i statistiska centralbyrån av Kungl. Maj:t beviljats tjänstledighet under ett år från den 23 mars. Hans vikarie är byrådirektör H. Geschwind. Närmaste ledare för folkräkningen med byrådirektörs arvode är under Uhnboms tjänstledighet förste aktuarien T. Widstam.

Statistikens samordning i Kanada

Problems of Coordinating the Canadian Statistical System

Det material varav nedanstående är ett koncentrat har välvilligt ställts till förfogande av Dominion Statistician Herbert Marshall på statistiska centralbyråns begäran.

Historisk bakgrund

Statistiken i Kanada är från 1918 centraliserad till Dominion Bureau of Statistics. Tidigare var den decentraliserad till olika regeringsdepartement. Förslaget till centralisering kom från en kommission som parlamentet år 1912 tillsatt för att studera frågan. Kommissionen konstaterade bl. a. att även om de statistiska publikationer som utgavs var av god kvalitet så var den kanadensiska statistiken som helhet behäftad med brist på sammanhang, och den utgjorde inte som den borde ett enda harmoniskt system med olika delar samordnade. Man konstaterade också att statistiken i brist på samordning hade begränsats till sin omfattning, att dubbelarbete förekom i stor utsträckning samt att statistiken var av mycket skiftande kvalitet beroende på att de statistiska metoderna utvecklats i olika hög grad på olika områden. På kommissionens rekommendationer godkändes år 1918 en »Statistics Act» och genom denna inrättades Dominion Bureau of Statistics. Denna skall insamla, sammanställa, analysera och publicera statistik inom olika områden samt organisera en allmän plan för koordinering av statistiken inom hela Kanada och alla dess provinser.

Samordning med administrativa departement i dominionregeringen

Ett slags koordinering som man först fick ägna sig åt var samordningen mellan regeringsdepartementen och byrån. Statistiskt arbete, som tidigare gjorts i olika departement i förbundsregeringen, överflyttades till byrån. I vissa fall betydde detta att departementen inte längre skulle insamla primärmaterial för vidare bearbetning (t. ex. angående transporter, priser, sysselsättning, industri etc.). I andra fall erhölls primärmaterialet som en biprodukt av det administrativa arbetet. Uppgiften att få siffror, som kommit fram som en integrerande del i administrationen, att passa in i planen för ett koordinerat statistiksystem, har intagit en framskjuten plats i byråns verksamhet. Man har upptäckt stora felaktigheter ur rent statistisk synpunkt i de administrativa siffrorna över bl. a. handel och turistväsen; i dessa fall har på förslag av en kommitté inom departementen skett en omarbetning av tullformulären och en omorganisation av turistregistreringen, och det har givit väsentliga förbättringar i primärmaterialets lämplighet för statistiskt ändamål.

Samordning med provinserna

En annan mycket viktig typ av koordinering är samordningen med provinserna. Som bekant är Kanada en förbundsstat. Styrelsesystemet består av en förbundsregering, tio provinsregeringar och många kommunala styrelser. Den lagstiftande och den exekutiva makten är delade mellan de centrala och de regionala myndigheterna.

Statistiken är ett av de områden som tillhör den centrala förvaltningsapparaten. Bureau of Statistics har rätt att få del av alla uppgifter som insamlats av provinsiella och kommunala instanser. Det åligger vidare byrån att organisera bl. a. delegering av befogenheter till provinserna, utväxling av primärmaterial och samordning av statistiken i allmänhet med dessa. Byråns koordinerande funktion anses av de berörda parterna vara betydelsefull, eftersom jämförbarhet i definitioner, enhetliga metoder för insamling, sammanställning och presentation av statistiskt material och undvikande av dubbelarbete är fördelaktigt för alla parter.

På vissa områden, t. ex. inom jordbruk, hälsovård och socialvård, finns både centrala och regionala instanser

med sådana administrativa uppgifter att det kommer fram statistiskt primärmaterial. I en del av dessa fall har byrån uppnått samordningsarrangemang genom successiva konferenser med centrala och regionala myndigheter. I vissa fall har dessa lett till skriftliga överenskommelser, i andra fall till tillfredsställande informella arbetsarrangemang. För att illustrera vilka metoder, som används för att få till stånd koordinering med provinserna skall några exempel anföras på de arbetsprocedurer som f. n. tillämpas inom vissa statistikområden.

Befolkningsstatistiken har tidigare varit helt decentraliserad till provinserna. Det medförde bl. a. att i två provinser fanns över huvud taget ingen befolkningsstatistik före 1918. Efter en konferens mellan centrala och regionala myndigheter år 1918 infördes emellertid obligatorisk registrering, och standardformulär fastställdes. Dessa skulle insändas till Dominion Bureau of Statistics för sammanställning av nationell statistik och de huvudtabeller, som behövdes av provinserna. En konferens år 1944 resulterade i upprättandet av Vital Statistics Council med representanter från byrån, andra centrala intresserade instanser och provinsernas befolkningsstatistiska kontor. Detta råd har sammanträtt årligen sedan 1945. Det strävar att få till stånd enhetlighet i praxis i hela Kanada.

Enligt det nu upprättade systemet mikrofilmas de ursprungliga uppgiftsformulären, som inregistrerats på provinsernas befolkningsstatistiska kontor, och sändes därefter till Dominion Bureau of Statistics för bearbetning. Byrån reproducerar ett exemplar av mikrofilmen för användning direkt vid kodning, registrering och tabellering och returnerar originalnegativet till provinsen. Årliga tabellmässiga sammanställningar överlämnas av byrån till provinserna allt efter deras individuella behov. Nationell statistik publiceras månads-, kvartals- och årsvis av byrån.

Byråns arbete på *jordbruksstatistikens* område omfattar tioårscensus för hela Kanada, femårscensus för tre västernprovinser samt den löpande jordbruksstatistiken. För tioårs- och femårscensus diskuteras frågeformulären med provinserna innan deras innehåll fastställes. För den löpande statistiken upprätthåller man intimt samarbete med såväl provinserna som regeringsdepartementen och olika jordbruksorganisationer. Jämsides med det livliga löpande samarbetet hålles årligen konferenser mellan centrala och regionala instanser. Samarbetet med provinserna berör fördelningen av arbetet, främjande av god kontakt med jordbrukarna, som skall lämna primärdata, samt formulärens utseende, metoder för sammanställning, beräkning o. s. v. Arbetsfördelningen mellan provinserna och byrån varierar en hel del och beror i hög grad på de resurser som finns inom resp. provins. I de fall, där arbete göres i provinserna, koordineras arbetet så att resultaten blir enhetliga och jämförbara.

På *finansstatistikens* område har byråns arbete och talrika konferenser lett till enhetligt uppställd och jämförbar statistik för Kanada och dess provinser. Detta har medfört att man nu söker nå fram till enhetlig uppställning av själva räkenskaperna. På det ännu mer komplicerade området för de kommanala finanserna har utvecklingen varit liknande.

Inom *industristatistiken* sker koordineringen på olika sätt inom olika industrigrupper. För gruvstatistik har byrån ett samarbetsarrangemang med alla provinserna för insamling av årlig statistik, med vissa provinser för insamling också av månadsstatistik. Samarbete sker med provinserna och de centrala myndigheterna vid utarbetandet av frågeformulär. Formulär tillhandahålles av byrån, och på dessa finns en anmärkning om att rapporterna skall användas av såväl byrån som vederbörande provinsdepartement.

Samordning med andra leverantörer och konsumenter av statistiska data

Beträffande den s. k. sekundära industrien, eller ungefär vad vi i Sverige räknar till industri, sker insamling av pri-

märmaterialet direkt genom byrån. Tre av de tio provinserna är intresserade av rapporterna från firmor inom deras område. Till dessa firmor sändes även duplettexemplar av uppgiftsformulären som firmorna kan sända till vederbörande provins. Eftersom det anses mycket angeläget att man iakttager sträng sekretess när det gäller de individuella rapporterna, så har överlämnandet till en provinsstyrelse av ett för byråns räkning ifyllt formulär fått bli en affär mellan provinsen och vederbörande firma.

För att undvika dubbelarbete och för att få till stånd koordinering har konferenser ordnats med regionala instanser, bl. a. inom den ekonomiska statistiken.

Företagen har villigt lämnat sådana uppgifter som de ansett har varit till direkt nytta för dem själva. Däremot har de varit mindre villiga när det gällt andra uppgifter, uppgifter som kanske behövts för arbetet med nationalräkenskaperna. I sådana fall har det gällt att informera företagen om användningen och värdet av den statistik som erhållits genom de ifyllda frågeformulären.

En annan sida av samordningen med industrien har gällt företagarna som statistikkonsumenter. I denna fråga har ett intimt samarbete upptagits med vissa individuella konsumenter och med åtskilliga företagarorganisationer. Man har funderat på att inrätta en allmänt rådgivande kommitté av företagare att diskutera industristatistikfrågor med, både när det gällt frågeformulärens utseende och näringslivets behov av statistik. Man har emellertid funnit att en enda kommitté inte kan tala för alla de olika industrityper som man har att ta hänsyn till. Man har ansett sig tvungen att ha intima kontakter med var och en av de olika industriorganisationerna. Man har också haft fruktbärande samarbete med många ledande individuella företag.

Samordning inom byrån

Ännu en viktig koordineringsfråga gäller samordningen inom byrån. Den har 14 avdelningar, var och en under en direktör. Inom avdelningarna finns sektioner, var och en under en chef. Det har därför funnits behov av koordinering både inom och mellan avdelningarna. Bl. a. har man inrättat en Publications Board inom byrån som kontinuerligt reviderar byråns utgivna publikationer. Dess uppgift är att se till att alla publikationer är oundgängliga, att de inte innehåller något överflödigt material, och att de håller tidsenlig standard beträffande presentation och stil. Man har vidare inrättat kommittéer som undersökt om dubbelarbete förekommer och kommittéer för studium av specifika tekniskt-statistiska problem.

Sammanfattning

Många koordineringsproblem i den kanadensiska statistiken återstår att lösa. Huvudproblemet med de tio provinserna är att fylla deras växande statistikbehov men också att få deras administrativa primärmaterial anpassat efter byråns statistiska krav. Tre provinser har egna statistiker, och det förenklar givetvis koordineringsansträngningarna. Det bästa hjälpmedlet har varit konferenserna med centrala och regionala statistikintressenter samt kommittéer kompletterade med åtskilliga personliga kontakter i fältet. Ökade kontakter har visat sig erforderliga med olika grupper av uppgiftslämnare och statistikkonsumenter.

Ed.

Litteratur: Dominion Bureau of Statistics. History, function, organization. Prepared by the Dominion Bureau of Statistics. Ottawa 1952. 4:o.

Kommentar

Commentary

Beställningstrafiken med lastbil. Biltrafiknämndens statistik för februari 1954 över beställningstrafiken för godsbefordran med lastbil redovisas i detta nummer.

Sysselsättningen under 1953 — använd tid per bil i all trafik — uppgick till 173 timmar i genomsnitt per månad och bil. Detta innebär att den sjunkande tendens, som kunde iakttagas under 1952 — från 179 under 1951 till 177 under 1952 — frånsett kortare avbrott alltjämt synes vara för handen.

Under både januari och februari 1954 var sysselsättningstiden 2 timmar lägre än motsvarande siffror för 1953.

Som nämnts i kommentaren i februari 1954, har antalet bilar visserligen även under 1953 visat en stigande tendens, men ökningen — 576 bilar i genomsnitt — var mindre än under 1951 och 1952 — 835 respektive 1 016.

Antalet bilar i trafiken under januari och februari månader 1954 var som vanligt under denna säsong relativt lågt — 19 383 respektive 19 334. En mera ovanlig iakttagelse är däremot, att antalet under februari var lägre än under januari. Sysselsättningstiden visade dock motsatt tendens.

Frakten vid körning efter timtaxa/timtariff, som ökade under första halvåret 1953, har därefter hållit sig relativt oförändrad och var under januari och februari 1954 i genomsnitt kronor 12:81 respektive 12:79 per timme.

Frakten vid körning enligt kilometertaxa/kilometertariff har likaledes hållit sig på i huvudsak oförändrad nivå. Under januari och februari 1954 var den 90 respektive 92 öre per km och 20,5 respektive 20,9 öre per tonkm.

Antal vägtrafikolyckor

Road accidents: Number

Anm. Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Dödlig utgång *Deaths*	Annan personskada *Bodily injury*		Endast egendomsskada *Damage*	Summa *Total*	Därav				
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			I Stockholm	I Göteborg	I Malmö	I samtliga städer *In towns*	Vid trafik med motorfordon *In motor traffic*
1938 [1]	530	1 570	4 373	10 031	16 504	3 403	1 047	640	8 767	16 504
1939	538	1 709	4 972	10 041	17 260	3 838	1 167	599	9 640	16 314
1940	270	940	2 868	4 574	8 652	2 604	588	298	5 604	7 190
1941	276	820	2 906	3 886	7 888	2 446	562	266	5 217	6 256
1942	295	903	3 223	4 238	8 659	2 642	602	332	5 718	6 765
1943	266	877	3 522	3 799	8 464	3 015	591	279	5 986	6 352
1944	252	742	3 480	3 701	8 175	2 960	571	313	5 894	6 100
1945	289	901	3 449	3 812	8 451	2 892	654	374	6 116	6 507
1946	435	1 688	5 153	8 590	15 866	4 319	1 163	636	10 313	14 410
1947	500	1 923	5 877	10 943	19 243	4 915	1 296	915	12 077	17 847
1948	492	1 770	5 340	9 215	16 817	4 116	1 241	1 008	10 677	15 468
1949	494	1 792	5 550	9 325	17 161	3 913	1 382	820	10 615	15 859
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	4 559	1 496	1 013	12 697	20 427
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	3 890	3 258	1 458	15 155	24 561
1952 [2]	723	2 529	7 713	19 294	30 259	4 325	3 465	1 472	17 379	29 510
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	4 859	3 847	1 569	19 365	31 914
1950* 4 kv.	148	634	1 466	3 862	6 110	1 159	441	247	3 406	5 901
1951* 1 kv.	99	290	935	4 024	5 348	865	465	255	2 850	5 252
2 kv.	152	490	1 437	2 697	4 776	984	592	346	3 104	4 556
3 kv.	199	736	1 970	3 377	6 282	776	449	351	3 233	6 051
4 kv.	175	568	1 583	3 782	6 108	751	875	404	3 641	5 919
1952* 1 kv.	111	353	1 134	4 180	5 778	748	466	278	3 067	5 677
2 kv.	167	541	1 593	3 253	5 554	1 005	462	267	3 241	5 371
3 kv.	221	784	2 249	4 251	7 505	1 106	486	313	3 942	7 308
4 kv.	199	611	1 860	5 901	8 571	1 012	1 047	428	4 731	8 409
1953* 1 kv.	118	404	1 207	4 656	6 385	922	511	322	3 592	6 269
2 kv.	197	683	2 093	3 812	6 785	1 261	522	377	4 113	6 591
3 kv.	304	952	2 761	4 834	8 851	1 236	557	393	4 736	8 622
4 kv.	226	766	2 213	5 222	8 427	1 165	1 078	459	4 952	8 259
Därav										
i Stockholm	10	64	342	749	1 165	1 165	.	.	.	1 128
i Göteborg	11	34	236	797	1 078	.	1 078	.	.	1 040
i Malmö	4	63	92	300	459	.	.	459	.	438
Samtl. städer *Towns*	78	368	1 336	3 170	4 952	.	.	.	4 952	4 812

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon. — [2] Sedan det inom föreskriven tid inkomna primärmaterialet bearbetats, har uppgifter inkommit om ytterligare 390 vägtrafikolyckor som inträffat under år 1952 (109 på landsbygden, 160 i Stockholm och 121 i andra städer). Dessa olyckor, av vilka ingen hade dödlig utgång, är ej medräknade i tabellen.

Antal vid vägtrafikolyckor skadade personer
Road accidents: Persons killed and injured

År och kvartal *Year and quarter*	Skadans grad			Summa *Total*	D ä r a v							
	Dödskada *Death*	Annan svår skada *Serious injury*	Lindrig skada *Slight injury*		Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passeng. heavy mc*	Förare av lätt mc *Drivers light mc*	Cyklister *Bicyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*
1938 [1]	547	1 751	5 598	7 896	3 809					2 262	1 599	226
1939	568	1 911	6 227	8 706	764	1 676	544	171	683	2 751	1 806	311
1940	283	996	3 347	4 626	257	562	113	21	42	2 074	1 183	374
1941	283	869	3 390	4 542	122	468	16	—	4	2 525	1 141	266
1942	301	957	3 661	4 919	131	421	40	11	3	2 826	1 173	314
1943	268	909	3 976	5 153	144	433	58	13	8	2 969	1 226	302
1944	257	779	3 963	4 999	154	442	53	21	18	2 813	1 088	410
1945	299	955	3 979	5 233	197	448	125	29	64	2 666	1 245	459
1946	461	1 866	6 456	8 783	654	1 297	1 003	259	193	3 075	1 764	538
1947	527	2 141	7 187	9 855	904	1 619	1 098	249	162	3 386	1 971	466
1948	531	1 942	6 641	9 114	683	1 474	1 087	243	127	3 070	1 911	519
1949	517	1 993	6 985	9 495	745	1 624	1 160	222	141	3 288	1 811	504
1950	595	2 471	8 112	11 178	1 182	2 161	1 553	272	130	3 484	1 845	551
1951	708	2 681	8 559	11 948	1 294	2 163	2 096	425	102	3 280	[2] 2 034	[3] 554
1952 [2]	750	2 854	9 992	13 596	1 544	2 724	2 457	557	247	3 270	[2] 2 216	[3] 581
1953	921	3 414	11619	15 954	1 814	2 901	3 083	617	885	3 668	2 567	419
1950* 4 kv.	156	711	1 887	2 754	373	561	294	41	35	717	575	158
1951* 1 kv.	104	330	1 191	1 625	270	425	83	19	12	241	390	185
2 kv.	158	540	1 737	2 435	199	300	516	101	25	791	464	39
3 kv.	212	846	2 603	3 661	382	645	839	219	48	1 033	444	51
4 kv.	188	641	1 970	2 799	343	546	400	52	25	750	572	111
1952* 1 kv.	112	418	1 503	2 033	312	568	165	31	16	365	399	177
2 kv.	173	584	2 011	2 768	244	412	655	145	34	761	455	62
3 kv.	234	915	2 969	4 118	412	757	961	276	89	1 063	498	62
4 kv.	206	674	2 379	3 259	488	738	365	49	66	701	700	152
1953* 1 kv.	124	459	1 516	2 099	339	475	202	40	25	418	462	138
2 kv.	208	749	2 708	3 665	364	591	802	199	198	902	558	51
3 kv.	320	1 104	3 640	5 064	518	888	1 213	270	324	1 171	609	71
4 kv.	242	865	2 832	3 939	521	772	627	86	197	880	777	[9] 79
Därav:												
dödsskada	242	.	.	242	18	30	[3] 48	2	[5] 12	47	78	7
annan svår skada	.	865	.	865	87	129	[4] 187	[4] 16	[6] 49	194	188	18
lindrig skada	.	.	2 832	2 832	416	613	[3] 392	[4] 68	[7] 139	639	511	54

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon. — [2] Personer som skadats vid de i not 2 på föregående sida omförmälda olyckorna är icke medräknade. — [3] Därav typ scooter 2. — [4] Därav typ scooter 1. — [5] Därav cykel med hjälpmotor (moped) 9. — [6] Därav moped 37. — [7] Därav moped 114. — [8] Korrigerade siffror (jfr 1953: 10 och 1954: 1). — [9] Därav: 19 hästfordonstrafikanter, 18 kälk- och sparkstöttingsåkare, 16 spårvagnspassagerare, 7 barncyklister, 6 passagerare å cykel, 4 förare av traktor.

Konkurser och protesterade växlar

Anm. Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Mars	96	9	1 169	387	487	94	2 137	406	155	109
April	82	18	1 119	374	434	87	2 014	397	124	107
Maj	77	4	1 200	412	533	93	2 238	455	151	109
Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
290,7	285,1	1 082,3	1 968,4	3 626,5	1 464,6	191,8	99,4	1952 Mars
268,3	276,1	971,0	1 167,2	2 682,6	859,9	239,2	89,0	April
300,3	301,8	1 127,4	1 197,1	2 926,6	686,2	186,4	106,5	Maj
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	Juni
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars

Beställningstrafik med lastbil — Februari 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Februari	19 174	4,36	22 586	1 770	12,76
7	September	19 511	4,44	27 873	2 158	12,90
8	Oktober	19 594	4,43	28 105	2 184	12,88
9	November	19 481	4,43	26 768	2 087	12,83
10	December	19 538	4,44	24 001	1 873	12,81
11	1954: Januari	19 383	4,45	21 944	1 714	12,81
12	Februari	[2] 19 334	4,46	21 468	1 678	12,79
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 344	3,66	4 743	361	13,13
B	Stockholms län	973	4,34	1 436	104	13,82
C	Uppsala län	469	4,97	275	24	11,55
D	Södermanlands län	668	4,51	584	48	12,15
E	Östergötlands län	836	4,83	772	59	13,05
F	Jönköpings län	673	4,58	540	44	12,21
G	Kronobergs län	427	4,75	164	14	11,56
H	Kalmar län	586	5,15	385	31	12,49
I	Gotlands län	159	3,94	117	10	11,23
K	Blekinge län	334	5,23	270	22	12,48
L	Kristianstads län	632	4,92	361	27	13,22
M	Malmöhus län	1 329	4,60	1 272	120	10,62
N	Hallands län	447	4,55	266	23	11,45
O	Göteborgs och Bohus län	1 603	4,03	2 616	208	12,57
P	Älvsborgs län	871	4,62	753	63	11,97
R	Skaraborgs län	652	4,86	353	30	11,82
S	Värmlands län	783	4,56	650	52	12,59
T	Örebro län	669	4,90	745	59	12,56
U	Västmanlands län	589	4,83	623	48	12,94
W	Kopparbergs län	773	4,65	555	43	12,78
X	Gävleborgs län	856	4,86	932	72	12,96
Y	Västernorrlands län	921	4,31	1 179	86	13,77
Z	Jämtlands län	350	4,09	372	26	14,13
AC	Västerbottens län	691	4,21	589	41	14,34
BD	Norrbottens län	699	4,12	916	63	14,51

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 144 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 054	14 968	6 689	31	44	1 302	19 508	90
7	3 046	18 465	8 662	32	39	1 525	25 090	93
8	3 179	18 950	8 868	32	38	1 533	25 501	92
9	2 885	17 850	8 017	31	39	1 434	23 609	91
10	2 296	15 736	6 953	31	44	1 265	20 271	89
11	1 890	15 017	6 586	30	51	1 234	19 398	90
12	2 105	16 295	7 745	32	50	1 377	22 114	92
A	7	149	11		293	6	216	134
B	49	369	211	36	34	34	444	77
C	83	619	339	35	46	54	790	82
D	95	782	319	29	54	64	990	90
E	140	975	443	31	46	82	1 302	92
F	96	918	315	26	58	71	1 139	92
G	91	659	266	29	41	54	764	83
H	71	780	284	27	73	60	978	92
I	29	114	61	35	15	12	151	86
K	27	444	86	16	117	27	489	92
L	89	864	317	27	80	66	1 122	95
M	114	949	363	28	60	76	1 231	94
N	59	442	177	29	45	41	565	91
O	42	396	175	31	69	30	522	91
P	86	880	316	26	59	73	1 015	85
R	81	940	286	23	77	66	1 044	85
S	85	704	358	34	41	64	987	93
T	90	604	319	35	57	55	916	99
U	88	637	247	28	46	52	807	91
W	138	886	587	40	43	82	1 331	90
X	150	801	448	36	35	76	1 330	106
Y	108	731	471	39	41	71	1 243	103
Z	71	308	278	47	24	39	620	106
AC	135	817	624	43	40	74	1 270	88
BD	81	527	444	46	32	48	848	87

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	91 064	21	138 838	14	66	160	2 203
7	117 264	21	181 250	14	65	189	2 715
8	119 511	21	184 947	14	65	190	2 736
9	112 249	21	173 636	14	65	181	2 586
10	100 359	20	155 632	13	64	161	2 266
11	95 690	20	147 996	13	65	152	2 133
12	105 690	21	164 669	13	64	158	2 254
A	1 962	11	2 158	10	91	157	2 115
B	1 660	27	2 969	15	56	142	1 932
C	3 874	20	6 579	12	59	165	2 270
D	5 103	19	7 060	14	72	169	2 356
E	6 445	20	10 330	13	62	169	2 481
F	5 512	21	8 475	13	65	171	2 495
G	3 714	21	5 639	14	66	160	2 173
H	5 242	19	7 770	13	68	155	2 325
I	428	35	748	20	57	138	1 686
K	3 207	15	4 506	11	71	146	2 272
L	7 111	16	9 946	11	71	148	2 346
M	6 879	18	10 558	12	65	147	1 883
N	2 641	21	4 156	14	64	143	1 859
O	2 865	18	4 229	12	68	148	1 957
P	5 044	20	7 894	13	64	156	2 030
R	6 199	17	8 611	12	72	146	2 143
S	3 486	28	6 233	16	56	148	2 091
T	5 094	18	7 945	12	64	171	2 483
U	4 072	20	6 618	12	62	170	2 428
W	5 955	22	9 821	14	61	162	2 440
X	5 206	26	9 066	15	57	172	2 642
Y	4 424	28	7 491	17	59	170	2 630
Z	1 709	36	3 174	20	54	185	2 833
AC	5 257	24	8 117	16	65	166	2 691
BD	2 601	33	4 576	19	57	159	2 524

[1] Se not 1 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Inrikes omflyttning 1952. Preliminära uppgifter

Internal Migration. Preliminary Data

Det inom statistiska centralbyrån upprättade befolkningsregistret, som upptar samtliga den 15 i månaden födda,[1] har nu aktualiserats med under år 1952 inträffade förändringar av demografisk art. Härigenom har det blivit möjligt att framlägga vissa resultat rörande den inrikes omflyttningen under nämnda år. En motsvarande översikt för år 1951 har tidigare publicerats i denna tidskrift (årg. 1953, h. 4, sid. 183). Där lämnades även en kortfattad översikt rörande äldre flyttningsstatistik samt en redogörelse för det primärmaterial, som ligger till grund för den aktuella omflyttningsstatistiken.

De här publicerade siffrorna grundar sig på uppmultiplicerade tal. Tabellerna över antalet flyttningar riksområdesvis och de flyttandes fördelning efter flyttningstyp och ålder skiljer sig såtillvida från motsvarande tabeller år 1951, att flyttningar mellan olika församlingar inom samma stad icke ingår i tabellerna för redogörelseåret. Vidare har den tidigare tabellen över antalet flyttande månadsvis slopats och ersatts med en ny tabell utvisande antalet inflyttningar riksområdesvis, fördelade på när- och fjärrflyttningar. Tabell rörande flyttningsrörelsen månadsvis har dock uppgjorts även för år 1952 och finnes i manuskript tillgänglig inom centralbyrån.

Flyttningsrörelsen riksområdesvis (tab. 1) företer i stort sett samma drag som år 1951. Stockholms stad har sålunda även under år 1952 haft sin mest omfattande flyttningsomsättning med Mälarlänen, Dalarna och Nedre Norrland samt Västkust- och Vänerlänens städer. I övrigt gäller för varje område, att det stora flertalet flyttningar ägt rum mellan församlingar inom området.

Hur befolkningens rörlighet i de särskilda riksområdena ställer sig i förhållande till folkmängden, framgår av nedanstående sammanställning, som visar antalet utflyttningar år 1952 i % av medelfolkmängden för nämnda år. Det torde ånyo observeras att flyttningar mellan församlingar inom samma stad — i olikhet med år 1951 — icke medräknats. Däremot ingår flyttningar mellan församlingar inom samma kommun på landet; de är dock som visas längre fram rätt fåtaliga.

		Män	Kvinnor
Stockholms stad		3,7	3,2
Mälarlänen	lb	8,9	8,5
	st	5,7	6,0
Östra Götaland	lb	6,1	6,9
	st	4,9	5,5
Skåne, Halland och Blekinge	lb	6,5	6,9
	st	3,5	4,0
Västkust- och Vänerlänen	lb	5,9	6,5
	st	3,5	3,3
Dalarna och Nedre Norrland	lb	5,6	6,4
	st	5,7	7,4
Övre Norrland	lb	5,1	6,3
	st	7,4	7,3
Hela riket	lb	6,3	7,0
	st	4,4	4,6
	s:a	5,5	5,8

Av tablån framgår bl. a. att utflyttningsfrekvensen är högre för landsbygden än för städerna inom samtliga riksområden utom de båda nordligaste. Särskilt låg utflyttningsprocent uppvisar Stockholms stad ävensom städerna inom Skåne, Halland och Blekinge samt Västkust- och Vänerlänen. Den högsta flyttningsfrekvensen förekommer inom Mälarlänens landsbygd.

I tab. 2 visas huru strömmen av inflyttade till olika riksområden (landsbygd och städer) fördelar sig på inflyttade från församling inom samma kommun, från angränsande kommun samt från annan kommun i riket. I denna tabell ingår sålunda även flyttningar mellan församlingar inom samma stad. För de flesta områden kan man iakttaga, att större delen av de inflyttade kommer från mera avlägsna kommuner. Undantag härifrån utgör Stockholms stad samt Västkust- och Vänerlänens städer, där en avsevärd del av de inflyttade kommer från annan församling inom samma stad. Om man bortser från denna interna omflyttning, är även för dessa områden inflyttningen från mera avlägna kommu-

[1] Se Uhnboms artikel i årg. 1952: 1, s. 13.

Tab. 1. Flyttningsrörelsen riksområdesvis år 1952. Preliminära uppgifter. *Internal migration, by regions*

Anm. 1. Uppskrivna tal, grundade på stickprov av c:a 1/30 av befolkningen. Mindre tal bör användas med försiktighet, och sådana mindre än 300 har ej utsatts i tabellen. — 2. Flyttningar mellan församlingar inom samma stad ingår icke i denna tabell.

Utflyttade från: landsbygd = lb städer = st	Inflyttade till													Summa
	Stockholms stad	Mälarlänen		Östra Götaland		Skåne, Halland o. Blekinge		Västkust- o. Vänerlänen		Dalarna o. Nedre Norrland		Övre Norrland		
		landsbygd	städer	landsbygd	städer	landsbygd	städer	landsbygd	städer	landsbygd	städer	landsbygd	städer	
Män														
Stockholms stad	—	3 418	4 242	452	671	405	655	..	886	963	715	..	..	12 964
Mälarlänen lb	4 017	11 818	6 108	839	610	498	..	743	689	1 316	596	329	..	27 760
Mälarlänen st	3 401	4 461	3 009	387	793	374	524	484	853	1 028	626	329	..	16 538
Östra Götaland lb	486	1 205	933	10 647	4 333	841	787	646	459	..	..	..	..	20 593
Östra Götaland st	1 069	586	933	2 936	1 556	467	754	678	919	..	..	..	..	10 237
Skåne, Halland o. Blekinge lb	518	553	301	903	580	11 398	4 948	420	..	..	..	..	..	20 169
Skåne, Halland o. Blekinge st	939	..	692	..	519	2 927	2 326	..	919	..	..	..	..	9 315
Västkust- o. Vänerlänen lb	453	1 009	812	548	427	405	..	10 917	6 890	417	..	..	..	22 360
Västkust- o. Vänerlänen st	972	358	873	..	336	405	819	4 199	3 215	481	..	..	..	12 334
Dalarna o. Nedre Norrland lb	972	1 498	1 234	..	305	..	..	614	394	10 619	4 171	790	..	20 985
Dalarna o. Nedre Norrland st	745	358	752	..	366	..	..	..	328	2 695	745	..	..	7 067
Övre Norrland lb	..	358	481	..	..	..	..	..	..	1 283	387	4 083	2 416	9 805
Övre Norrland st	421	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1 581	537	3 847
Summa lb	6 673	16 441	9 869	13 195	6 468	13 204	6 258	13 566	8 793	13 795	5 392	5 367	2 651	121 672
Summa st	7 547	9 409	10 772	4 549	4 424	4 640	5 275	5 911	7 316	5 647	2 771	2 799	1 249	72 302
Summa s:a	14 220	25 850	20 641	17 744	10 892	17 844	11 533	19 477	16 109	19 442	8 163	8 166	3 893	193 974
Kvinnor														
Stockholms stad	—	3 646	3 550	387	610	..	786	549	984	1 092	745	..	..	12 999
Mälarlänen lb	3 725	10 775	6 319	645	305	343	..	678	525	1 347	328	..	..	25 288
Mälarlänen st	4 632	4 102	3 219	516	885	..	393	581	1 148	962	715	329	302	17 940
Östra Götaland lb	648	619	692	10 420	6 041	1 090	623	581	525	..	..	..	..	21 745
Östra Götaland st	680	553	933	4 613	2 166	311	917	323	591	417	357	..	..	12 127
Skåne, Halland o. Blekinge lb	..	391	..	774	336	11 709	5 733	452	426	..	..	..	..	20 452
Skåne, Halland o. Blekinge st	648	326	391	678	641	3 768	3 441	..	984	..	..	..	..	11 672
Västkust- o. Vänerlänen lb	551	1 042	542	581	458	..	..	11 240	7 415	578	..	..	..	23 257
Västkust- o. Vänerlänen st	745	391	963	355	458	436	655	4 684	2 625	513	357	..	..	12 482
Dalarna o. Nedre Norrland lb	938	1 270	1 083	355	305	..	..	614	..	11 838	5 213	659	336	23 065
Dalarna o. Nedre Norrland st	972	423	752	..	..	..	..	..	328	4 331	1 400	527	..	9 852
Övre Norrland lb	455	423	331	..	..	..	..	..	..	1 187	626	4 708	2 818	11 256
Övre Norrland st	389	326	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1 482	772	3 932
Summa lb	6 511	14 520	9 117	12 872	7 506	13 577	6 816	13 727	9 317	15 143	6 673	5 861	3 423	125 063
Summa st	8 066	9 767	10 019	6 710	5 126	5 045	6 389	6 718	6 726	7 732	3 932	3 029	1 745	81 004
Summa s:a	14 577	24 287	19 136	19 582	12 632	18 622	13 205	20 445	16 043	22 875	10 605	8 890	5 168	206 067
Båda könen	28 797	50 137	39 777	37 326	23 521	36 466	24 738	39 922	32 152	42 317	18 768	17 056	9 061	400 041

ner den dominerande. I efterföljande tablå visas den procentuella fördelningen av de inflyttade från de tre ovannämnda kategorierna av kommuner:

Inflyttade från:	Landsbygd %	Städer %
Församling inom samma kommun	7,0	41,4
Angränsande kommun	27,9	12,6
Övriga kommuner i riket	65,1	46,0
Summa	100,0	100,0

Bortser man från den interna flyttningen, kommer 21,4 % av de till städer inflyttande från angränsande kommuner och 78,6 % från mera avlägsna kommuner.

Antalet flyttningar för vartdera könet med fördelning efter flyttningstyp och de flyttandes ålder framlägges i tab. 3.

Hela antalet flyttningar år 1952 inom olika 5-årsgrupper i % av motsvarande folkmängd män och kvinnor den 31 december 1951 utgjorde:

Åldersår	Män	Kvinnor
0— 5	7,2	7,3
5—10	5,3	4,8
10—15	4,0	3,5
15—20	7,8	13,0
20—25	13,3	18,5
25—30	11,6	11,4
30—35	7,6	6,8
35—40	5,3	4,7
40—45	3,9	3,5
45—50	2,9	2,5
50—55	2,2	2,2
55—60	1,9	2,2
60—65	1,8	2,2
65—öv.	1,7	1,1
Samtliga åldrar	5,5	8,1

Den i jämförelse med år 1951 genomgående lägre flyttningsfrekvensen beror — som ovan nämts — på att flyttningar mellan församlingar inom samma stad borträknats.

Påfallande är den höga flyttningsfrekvensen i åldrarna 15—30 år, ett förhållande som synbarligen sammanhänger med de ungas inträde på arbetsmarknaden samt med familjebildningen. I åldern 15—25 år visar kvinnorna den största rörligheten.

Tab. 2. Antal inflyttade riksområdesvis, fördelade efter flyttningstyp (närflyttning och fjärrflyttning) år 1952

Migrants within the commune and in-migrants from adjacent and other communities

Se anm. 1 till tab. 1.

Inflyttade till: landsbygd = lb städer = st	Inom samma kommun		Från angränsande kommun		Övriga fall av utflyttning från församling		Summa		
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	Båda könen
Stockholms stad	28 304	29 865	3 142	3 531	11 078	11 046	42 524	44 442	86 966
Mälarlänen lb	1 856	1 205	6 153	6 544	17 841	16 538	25 850	24 287	50 137
Mälarlänen st	4 817	4 518	5 747	4 603	14 894	14 533	25 458	23 654	49 112
Östra Götaland lb	1 323	1 516	4 904	5 226	11 517	12 840	17 744	19 582	37 326
Östra Götaland st	5 182	4 850	1 739	3 112	9 153	9 520	16 074	17 482	33 556
Skåne, Halland o. Blekinge lb	1 588	1 962	4 858	5 948	11 398	10 712	17 844	18 622	36 466
Skåne, Halland o. Blekinge st	7 508	8 272	1 540	1 344	9 993	11 861	19 041	21 477	40 518
Västkust- och Vänerlänen lb	1 970	2 164	5 944	5 975	11 563	12 306	19 477	20 445	39 922
Västkust- och Vänerlänen st	16 078	13 853	3 117	3 051	12 992	12 992	32 187	29 896	62 083
Dalarna o. Nedre Norrland lb	642	963	5 518	5 871	13 282	16 041	19 442	22 875	42 317
Dalarna o. Nedre Norrland st	797	731	2 354	2 204	5 809	8 401	8 960	11 336	20 296
Övre Norrland lb	198	362	2 502	2 766	5 466	5 762	8 166	8 890	17 056
Övre Norrland st	100	266	973	1 443	2 920	3 725	3 993	5 434	9 427
Summa landsbygd	7 577	8 172	29 879	32 330	71 067	74 199	108 523	114 701	223 224
» städer	62 786	62 355	18 612	19 288	66 839	72 078	148 237	153 721	301 958
Hela riket	70 363	70 527	48 491	51 618	137 906	146 277	256 760	268 422	525 182

Tab. 3. Antal flyttande fördelade efter kön, ålder och flyttningstyp år 1952

Internal migration by sex, age and type of migration

Se anm. 1 och 2 till tab. 1.

Kön Ålder	Flyttningstyp									Summa
	Från stad till			Från köping el. mun.-samhälle till			Från landskommuner till			
	stad	köping el. m:e	landsk. (utom m:en)	stad	köping el. m:e	landsk. (utom m:en)	stad	köping el. m:e	landsk. (utom m:en)	
Män										
0— 5 år	3 855	1 370	2 803	828	..	924	3 154	1 242	6 977	21 376
5—10 »	3 026	701	1 625	669	..	669	2 612	1 147	5 894	16 566
10—15 »	1 083	382	956	351	..	733	1 879	573	3 345	9 493
15—20 »	2 740	382	2 262	605	382	540	4 874	956	3 377	16 118
20—25 »	6 945	1 466	4 301	1 911	382	1 179	6 626	1 465	6 180	30 455
25—30 »	7 104	1 880	3 950	1 497	478	924	5 097	1 497	7 550	29 977
30—35 »	5 447	1 402	2 612	1 402	414	733	3 154	924	5 161	21 249
35—40 »	3 695	446	1 816	669	..	573	2 676	701	3 918	14 750
40—45 »	3 727	605	2 166	924	..	828	3 409	861	5 033	10 927
45—50 »										6 913
50—55 »										4 874
55—60 »	1 434	446	1 178	446	..	446	2 071	669	4 364	3 536
60—65 »										2 803
65—70 »										1 880
70—75 »										1 465
75—80 »	669	..	542	..	..	..	1 115	..	1 720	796
80—85 »										414
85— »										382
Summa	39 725	9 207	24 211	9 461	3 122	7 804	36 667	10 258	53 519	193 974
Kvinnor										
0— 5 år	4 077	1 401	3 313	733	..	1 051	3 090	1 115	5 989	20 928
5—10 »	1 943	733	1 848	573	382	573	2 039	1 051	5 065	14 207
10—15 »	1 179	..	1 114	..	..	..	1 911	319	2 676	8 027
15—20 »	3 472	1 242	3 854	1 243	414	988	7 295	2 134	6 371	27 013
20—25 »	9 365	2 134	6 881	2 294	510	1 688	9 493	2 007	8 186	42 558
25—30 »	7 104	1 593	3 918	1 943	764	1 115	4 842	1 497	6 594	29 370
30—35 »	4 969	733	2 580	573	..	701	2 867	924	4 842	18 444
35—40 »	3 090	382	1 943	605	..	446	1 975	573	3 600	12 678
40—45 »	3 504	892	1 784	828	..	574	3 185	764	3 759	9 429
45—50 »										6 116
50—55 »										4 842
55—60 »	2 739	..	1 943	382	..	414	3 090	670	3 345	4 332
60—65 »										3 823
65—70 »										1 688
70—75 »										1 147
75—80 »	733	..	319	..	..	..	828	..	1 464	637
80—85 »										637
85— »										..
Summa	42 175	9 843	29 497	9 588	3 185	7 964	40 615	11 309	51 891	206 067

Man finner även av tab. 2, att den egentliga landsbygden uppvisar flyttningsförlust till såväl städer som köpingar och municipalsamhällen. Flyttningsförlust till städerna förefinnes inom nästan alla åldersklasser bland såväl männen som kvinnorna, och den är särskilt stor i åldrarna 15—25 år. *L. A.*

Folkräkningen den 31 dec. 1950: Kommande publikationers innehåll

The Population Census of 1950: Contents of Future Issues

Redogörelsen för 1950 års folkräkning är planerad att omfatta inalles åtta volymer. Av dessa hänför sig fem till den totala räkningen, medan resultaten från folkräkningens urvalsundersökningar publiceras i tre av delarna.

Hittills har två delar utkommit i tryck. Den första av dessa lämnar huvudsakligen uppgifter om areal och folkmängd inom olika förvaltningsområden och innehåller vidare uppgifter om folkmängden i tätorterna. I folkräkningsredogörelsens andra del har resultaten offentliggjorts av urvalsundersökningar avseende fördelningen efter ålder, kön och civilstånd samt efter yrke och därjämte vissa familjestatistiska undersökningar.

Av de återstående volymerna tillhör delarna III—VI den totala räkningen, och två av dem är för närvarande under tryckning. Del III innehåller i främsta rummet uppgifter om befolkningens fördelning efter ålder i femårsklasser och kön i kommuner, församlingar och tätorter. Dessutom redogöres i tredje delen för befolkningens sammansättning efter ålder och kön i städernas huvudorter med tillhörande förorter samt i olika församlingstyper i riket enligt en vid folkräkningen utförd gruppering, som är avsedd att ersätta den förutvarande kommungrupperingen; se särskilt meddelande sid. 240.

Folkräkningsredogörelsens fjärde del lämnar uppgifter om befolkningens fördelning efter näringsgren i kommuner, församlingar och tätorter samt om antalet förvärvsarbetande med arbetsplatsen belägen utom hemortskommunen. I del IV publiceras även uppgifter kommunvis om den förvärvsarbetande befolkningen med fördelning efter yrkesställning och näringsgren i kombination. Vidare redovisas antalet hushåll samt antalet förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren, yrkesställning och ålder. Slutligen meddelas uppgifter om befolkningens fördelning efter näringsgren i städernas huvudorter med tillhörande förorter.

I del V kommer att framläggas mera differentierade uppgifter om befolkningen efter ålder, kön och civilstånd i kombination. Beträffande riket i dess helhet, rikets landsbygd och städer samt separat för de största städerna kommer denna redovisning att upptaga fördelningen efter ålder i ettårsklasser. I fråga om de medelstora städerna ävensom för de olika länen kommer motsvarande uppgifter om befolkningens fördelning i femårsklasser att publiceras. Enahanda uppgifter kommer att framläggas rörande jordbruksbefolkningen och tätortsbefolkningen i de olika länen. En tabell med de senares folkmängd fördelad efter ålder i ettårsklasser och kön är även avsedd att ingå i folkräkningsredogörelsens femte del.

Del VI kommer huvudsakligen att behandla yrkesräkningen. Uppgifter om fördelningen efter detaljgrupper av näringsgren i kombination med yrkesställning och familjeställning är avsedda att offentliggöras i denna del av redogörelsen och likaledes uppgifter om åldersoch civilståndsfördelningen inom olika näringsgrenar. Utöver statistiken över yrke kommer i del VI att inflyta en redovisning av utländska undersåtar och i utlandet födda personer.

Tabellerna i delarna I—IV av folkräkningsredogörelsen redovisar folkmängden den 31 december 1950 men hänför sig i fråga om rikets indelning till den 1 januari 1952. Anledningen härill är, att det synts angeläget att anknyta redovisningen till den efter kommunindelningsreformen gällande indelningen.

Folkräkningsberättelsens sjunde och åttonde delar kommer att behandla undersökningarna rörande befolkningens ekonomiska förhållanden och bygger på självdeklarationerna för ett slumpmässigt urval av befolkningen. Deklarationerna, som gäller inkomstförhållandena under år 1951 och förmögenhetsförhållandena vid nämnda års slut, kunde först under senare hälften av år 1953

(forts. å sid. 230)

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950

Anm. Kommunindelningen avser den 1 januari 1952. För varje kommun redovisas den i fråga om antalet förvärvsarbetande största undergruppen inom industri och hantverk (utom byggnadsverksamhet) samt gruvbrytning, varvid undergrupperna utmärkes enligt följande: A = metallind., B = jord- och stenind., C = träindustri m. m., D = pappers- och grafisk ind., E = livsmedels-, dryckesvaru- o. tobaksind., F = textil- o. sömnadsind., G = läder-, hår- o. gummivaruind., H = kemisk-

A. Landskommuner

Län Landskommuner	Hela befolkningen									Antal hushåll
	15—30 år		30—50 år		50—65 år		65—ω år		Hela folkmängden	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 *Gävleborgs län*	19 493	17 438	28 774	26 510	16 676	16 456	10 344	10 503	192 618	59 935
2 Ockelbo	767	696	1 089	959	687	709	477	445	7 559	2 404
3 Järbo	299	270	471	439	226	235	131	150	2 921	868
4 Ovansjö	837	743	1 351	1 279	698	637	434	428	8 639	2 727
5 Storviks köping	207	187	266	272	160	179	106	102	1 882	661
6 Hofors	1 045	874	1 741	1 565	770	581	249	271	9 361	3 041
7 Torsåker	407	356	570	515	353	358	224	242	3 997	1 258
8 Årsunda	243	149	293	276	194	193	101	100	2 034	577
9 Österfärnebo	246	228	366	336	240	244	176	183	2 629	834
10 Hedesunda	350	278	542	488	336	361	253	244	3 624	1 060
11 Valbo	1 321	1 249	1 905	1 777	1 107	1 053	658	635	12 830	4 188
12 Hille	349	321	508	456	303	304	182	173	3 409	1 049
13 Hamrånge	451	383	756	711	448	444	264	248	4 729	1 546
14 Skog	297	241	439	422	332	281	197	243	3 161	981
15 Söderala	1 453	1 212	2 107	2 117	1 435	1 358	829	830	14 265	4 915
16 Rengsjö	214	192	278	236	133	143	101	91	1 880	484
17 Norrala	429	367	565	549	378	366	286	305	4 160	1 226
18 Enånger	243	195	325	304	235	203	136	163	2 283	676
19 Njutånger	528	442	824	781	426	399	208	224	4 980	1 630
20 Hanebo	523	468	721	673	481	478	318	302	5 236	1 542
21 Bollnäs landskommun	1 133	1 024	1 510	1 431	865	910	597	596	10 602	3 136
22 Alfta	631	585	943	825	527	523	308	306	6 313	1 789
23 Ovanåker	866	836	1 327	1 168	667	683	378	359	8 580	2 587
24 Los	356	273	539	398	306	245	193	135	3 238	982
25 Färila-Kårböle	607	562	876	775	491	441	313	310	5 909	1 680
26 Ramsjö	164	141	256	199	123	102	90	66	1 553	470
27 Ljusdal	750	637	1 031	954	625	554	395	412	7 271	2 256
28 Ljusdals köping	336	447	578	576	296	365	157	195	3 833	1 389
29 Järvsö	693	633	937	834	558	620	335	414	6 848	2 006
30 Arbrå	633	590	870	764	528	553	345	371	6 198	1 862
31 Delsbo	464	425	688	642	418	448	280	355	4 918	1 516
32 Bjuråker	455	408	665	591	395	386	239	250	4 624	1 395
33 Forsa	454	466	739	703	436	468	257	285	4 976	1 636
34 Hälsingtuna	394	350	579	522	344	360	259	241	4 022	1 249
35 Harmånger	447	405	748	733	423	456	291	300	5 048	1 561
36 Gnarp	314	267	472	463	256	298	209	215	3 261	940
37 Bergsjö	368	351	565	521	327	353	229	208	3 792	1 218
38 Hassela	219	187	334	256	149	165	139	106	2 053	596

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status

teknisk ind., I = el-, gas- o. vattenverk m. m., J = malmbrytning, K = kolbrytning. Summorna för rikets landsbygd och städer företer mindre avvikelser från de resultat, som erhålles vid en summering av uppgifterna för länen, beroende på korrigeringar, som företagits i tabellerna efter publiceringen i tidskriften.

Förvärvsarbetande befolkning														
Näringsgren									Yrkesställning					
									Företagare[2]					
										Därav				
Jordbruk med binäringar	Byggnadsverksamhet	Ind. o. hantv. i övr. o. gruvbrytn.	Därav största undergrupp	Samfärdsel	Handel	Offentliga tjänster m. m.	Samtliga förvärvsarbetande[1]		Samtliga	i jordbruk m. binär.	med anställda[2]	Tjänstemän	Arbetare	
12	13	14	15	16	17	18	19		20	21	22	23	24	
26 950	7 105	25 021	A 8 353	5 721	7 251	4 437	79 741		18 311	12 624	6 064	12 152	49 278	1
1 347	250	645	A 218	352	235	147	3 086		797	606	210	495	1 794	2
379	98	577	F 254	75	107	52	1 322		319	226	122	182	821	3
719	361	1 686	A 992	201	311	181	3 582		615	414	179	581	2 386	4
22	58	271	A 154	205	154	76	816		118	7	65	274	424	5
151	390	2 844	A 2 432	132	357	201	4 181		161	10	81	900	3 120	6
559	158	580	J 185	113	125	65	1 653		381	276	147	232	1 040	7
358	90	287	A 224	30	35	31	859		258	210	91	79	522	8
509	79	227	A 99	73	60	70	1 066		340	222	134	123	603	9
769	120	303	A 108	97	101	61	1 519		499	363	171	156	864	10
775	646	2 455	A 1 210	380	644	377	5 412		701	369	229	972	3 739	11
516	168	391	A 133	153	157	62	1 497		371	286	119	182	944	12
425	166	884	D 463	198	188	79	2 028		351	225	82	321	1 356	13
593	90	284	C 113	98	83	49	1 250		340	256	122	145	765	14
797	478	3 267	D 1 441	307	506	479	6 014		653	376	231	1 116	4 245	15
270	54	296	D 206	15	30	34	735		206	153	75	90	439	16
753	184	321	A 128	128	186	88	1 719		604	469	162	216	899	17
619	57	108	A 43	62	62	30	983		407	339	96	78	498	18
270	171	1 118	D 707	217	195	77	2 125		217	121	77	398	1 510	19
1 046	121	447	H 150	190	175	107	2 198		565	417	231	295	1 338	20
1 585	537	870	A 236	434	416	264	4 296		973	700	352	623	2 700	21
1 321	206	448	C 283	116	210	110	2 505		733	550	274	278	1 494	22
1 308	263	1 060	C 654	172	307	190	3 421		751	467	277	555	2 115	23
899	83	86	C 39	116	77	64	1 379		260	167	40	177	942	24
1 179	344	263	C 89	122	250	130	2 441		764	525	265	323	1 354	25
334	52	56	I 31	91	32	25	649		127	90	25	71	451	26
1 083	273	711	C 392	225	283	156	2 910		623	399	200	401	1 886	27
99	143	385	C 137	265	442	251	1 651		247	22	138	620	784	28
1 249	204	430	C 190	172	292	180	2 693		859	597	298	322	1 512	29
940	217	729	A 292	128	225	164	2 528		663	413	262	353	1 512	30
969	151	278	C 84	120	181	106	1 930		710	504	234	224	996	31
1 133	155	170	A 59	97	102	73	1 818		656	503	178	188	974	32
680	172	897	F 506	102	151	106	2 191		501	365	156	305	1 385	33
701	151	329	C 112	114	162	75	1 584		525	421	162	166	893	34
655	136	691	D 308	178	119	87	1 954		599	457	164	282	1 073	35
677	97	233	C 110	95	95	61	1 331		568	437	157	124	639	36
792	101	257	A 100	90	156	100	1 556		574	454	177	226	756	37
469	81	137	C 90	58	40	29	859		275	208	81	79	505	38

[1] Häri ingår även huvudgrupperna husligt arbete och ospecificerad verksamhet. — [2] Redovisningen avser enskilda personer och är sålunda ej liktydig med antalet företag. — [2] Såsom anställda har räknats även medhjälpande familjemedlemmar, dock icke hustrur till företagare.

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 *Jämtlands län*	12 386	11 313	18 360	15 839	10 243	9 458	6 782	6 165	122 536	35 989
2 Fors	351	326	574	483	283	243	161	148	3 442	1 103
3 Kälarne	396	296	556	489	392	338	229	202	3 727	1 088
4 Ragunda	511	476	735	694	425	407	259	254	5 070	1 518
5 Stugun	336	286	473	400	277	237	146	168	3 216	874
6 Bräcke	265	302	488	452	280	271	166	172	3 203	1 097
7 Revsund	552	422	840	695	481	446	302	269	5 361	1 587
8 Hackås	407	337	571	484	329	295	233	221	3 895	1 104
9 Brunflo	598	543	824	724	456	464	304	272	5 785	1 722
10 Rödön	754	782	1 134	1 025	633	644	429	444	7 924	2 369
11 Lit	353	317	507	470	333	315	233	193	3 706	1 034
12 Häggenås	234	192	327	273	189	166	160	142	2 251	600
13 Hammerdal	540	502	837	700	526	459	337	341	5 769	1 714
14 Ström	820	807	1 250	1 001	681	631	501	404	8 310	2 528
15 Frostviken	283	224	420	322	205	174	125	128	2 609	666
16 Hotagen	132	88	122	112	88	70	53	44	963	289
17 Föllinge	357	332	495	425	290	271	215	177	3 524	895
18 Offerdal	483	370	615	519	355	312	253	231	4 268	1 142
19 Alsen	187	172	316	269	162	178	154	131	2 121	599
20 Mörsil	250	216	395	397	265	234	145	130	2 771	899
21 Kall	139	117	214	179	149	123	86	81	1 442	407
22 Åre	305	338	461	445	265	259	184	157	3 155	973
23 Undersåker	320	295	556	511	279	282	139	160	3 401	1 027
24 Hallen	241	188	310	257	183	204	132	112	2 198	602
25 Frösö köping	776	925	1 097	1 106	401	488	242	234	7 391	2 459
26 Oviken	344	274	406	350	251	241	216	197	3 103	837
27 Övre Ljungadalen	303	263	428	318	239	186	186	161	2 729	729
28 Berg	283	253	455	389	246	266	196	166	3 116	844
29 Rätan	227	167	291	240	185	154	112	86	1 933	544
30 Hede	301	292	526	434	268	223	176	153	3 205	930
31 Tännäs	282	212	371	261	170	150	119	98	2 300	555
32 Sveg	361	334	716	536	407	306	281	224	4 171	1 174
33 Svegs köping	174	239	274	276	133	118	59	59	1 749	596
34 Hogdal	314	242	491	372	246	189	151	127	2 890	954
35 Lillhärdal	207	184	285	231	171	114	98	79	1 838	539
36 *Hela rikets landsbygd*	376146	334449	545016	497217	311693	305562	209963	213986	3699226	1168529

(forts. från sid. 227)

ställas till folkräkningens förfogande, och bearbetningen av materialet pågår för närvarande. Del VII är avsedd att lämna en redogörelse för bl. a. inkomstens fördelning på olika förvärvskällor, medan förmögenhetsbildning och förmögenhetsplacering samt skuldsättning kommer att behandlas i den åttonde delen.

Utöver folkräkningsredogörelsen utarbetas på statistiska centralbyråns folkräkningsavdelning även dödlighets- och livslängdstabeller samt översikt över befolkningsrörelsen under det senaste årtiondet. Detta material kommer att offentliggöras såsom två skilda publikationer i serien Sveriges officiella statistik.

T. W-m

Rural districts in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status (cont.)

12	13	14	15		16	17	18	19	20	21	22	23	24	
24 325	5 302	6 582	A	1 222	3 686	4 353	3 731	50 679	15 793	11 936	4 573	8 203	26 683	1
407	266	380	I	303	128	112	63	1 445	313	231	99	242	890	2
910	172	145	C	50	119	88	68	1 555	442	313	112	195	918	3
915	272	325	I	170	121	158	130	2 030	585	435	187	310	1 135	4
758	166	83	I	37	87	74	65	1 291	422	320	122	175	694	5
474	114	163	C	64	163	155	137	1 274	255	160	77	276	743	6
1 205	206	327	C	112	162	124	114	2 246	636	483	191	288	1 322	7
934	119	186	C	83	99	76	70	1 610	675	550	193	148	787	8
903	240	512	B	161	186	235	135	2 347	763	562	214	337	1 247	9
1 046	290	948	A	233	219	296	236	3 265	862	627	240	583	1 820	10
903	172	89	F	22	85	77	69	1 515	621	482	191	169	725	11
574	39	93	D	52	72	53	43	910	354	291	113	112	444	12
1 280	210	209	A	47	136	189	129	2 258	866	677	238	316	1 076	13
1 503	457	442	F	180	292	322	271	3 412	968	748	245	654	1 790	14
525	212	52	C	13	43	65	63	998	358	289	96	130	510	15
296	33	17	C	5	20	23	25	447	158	125	38	51	238	16
921	125	82	F	19	62	77	69	1 423	580	465	151	158	685	17
1 233	103	126	C	32	72	84	76	1 765	796	667	247	156	813	18
453	55	141	C	38	48	51	36	815	329	270	116	87	399	19
360	136	303	D	104	82	84	86	1 106	285	209	83	204	617	20
397	77	28	C	6	27	41	32	631	230	197	80	60	341	21
465	121	159	B	86	211	210	131	1 386	380	251	112	251	755	22
400	173	369	D	240	130	170	118	1 430	332	211	94	273	825	23
598	44	79	C	36	51	42	44	927	423	361	143	85	419	24
322	380	505	A	249	252	661	885	3 148	427	187	142	1 437	1 284	25
863	83	79	E	17	52	52	49	1 246	608	514	197	94	544	26
805	75	49	I	15	66	83	41	1 161	457	378	138	138	566	27
767	98	118	E	36	87	67	69	1 258	549	427	150	150	559	28
462	77	63	E	17	77	60	39	812	251	168	62	90	471	29
725	153	106	C	26	85	92	83	1 302	448	305	96	155	699	30
632	52	38	I	11	55	82	45	958	365	298	133	101	492	31
1 133	180	107	C	35	123	105	66	1 846	509	418	125	163	1 174	32
62	61	140	E	41	159	198	160	831	107	1	60	352	372	33
569	296	89	I	32	92	93	54	1 264	290	212	60	180	794	34
525	45	30	A	13	23	54	30	767	149	104	28	83	535	35
592856	122577	424539	A	125207	99 150	134567	94 974	1528867	453226	331270	148591	241434	834207	36

Kommunernas folkmängd efter ålder, antal hushåll och förvärvsarbetande befolkning efter yrke den 31 december 1950

B. Städer

Län Städer	Hela befolkningen									Antal hushåll
	15—30 år		30—50 år		50—65 år		65—ω år		Hela folkmängden	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.		
1	2	4	3	5	6	7	8	9	10	11
1 *Stockholms stad*	68 971	76 080	116266	135294	55 488	73 726	26 362	41 684	744 143	283 165
2 *Gävleborgs län*	8 811	9 654	14 257	14 802	7 379	8 241	3 784	4 821	92 316	32 865
3 Gävle	4 568	5 109	7 144	7 628	3 622	4 172	1 846	2 520	46 919	16 622
4 Sandviken	1 753	1 708	3 341	3 184	1 540	1 497	683	750	18 815	6 533
5 Söderhamn	1 164	1 183	1 577	1 672	1 010	1 142	588	668	11 524	4 194
6 Bollnäs	451	583	768	798	433	530	229	308	5 317	2 009
7 Hudiksvall	875	1 071	1 427	1 520	774	900	438	575	9 741	3 508
8 *Jämtlands län*	2 185	2 795	3 117	3 383	1 520	1 827	677	889	21 527	7 005
9 Östersund	2 185	2 795	3 117	3 383	1 520	1 827	677	889	21 527	7 005
10 *Hela rikets städer*	334244	364091	518650	555060	241348	286558	125261	171883	3342603	1216078

Cities and towns in some counties: Population by sex and age, number of households, active population by industry and industrial status

Förvärvsarbetande befolkning											
Näringsgren							Yrkesställning				
Byggnadsverksamhet	Ind. o. hantv. i övr. o. gruvbrytn.	Därav största undergrupp	Samfärdsel	Handel	Offentliga tjänster m. m.	Samtliga förvärvsarbetande[1]	Företagare[2] Samtliga	Företagare[2] Därav med anställda[2]	Tjänstemän	Arbetare	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
25 360	109 140	A 49 928	38 932	115 039	73 476	379 766	31 691	12 822	181 101	166 974	1
3 262	17 410	A 8 812	4 629	7 875	5 389	40 660	3 390	1 673	14 198	23 072	2
1 702	8 206	A 2 340	2 688	4 575	3 181	21 282	1 600	768	7 872	11 810	3
584	5 662	A 5 227	228	846	504	8 203	436	234	2 405	5 362	4
487	1 683	A 711	647	995	705	4 802	547	233	1 596	2 659	5
148	514	A 232	541	442	375	2 140	233	148	895	1 012	6
341	1 345	C 643	525	1 017	624	4 233	574	290	1 430	2 229	7
813	1 687	A 657	1 338	2 746	2 538	9 811	1 061	560	4 370	4 380	8
813	1 687	A 657	1 338	2 746	2 538	9 811	1 061	560	4 370	4 380	9
121722	598 481	A 260 428	151 419	362 805	249 557	1575889	147 336	64 263	601 680	826 873	10

[1] Häri ingår även huvudgrupperna jordbruk med binäringar, husligt arbete och ospecificerad verksamhet. — [2] Redovisningen avser enskilda personer och är sålunda ej liktydig med antalet företag. — [3] Såsom anställda har räknats även medhjälpande familjemedlemmar, dock icke hustrur till företagare.

Folkräkningen den 31 dec. 1950: Kommunredovisningen

The Population Census of 1950: Characteristics for Administrative Districts

Publicerade tabeller. I Statistisk tidskrift har fortlöpande fr. o. m. häfte 4 för år 1953 offentliggjorts vissa uppgifter från 1950 års folkräkning i fråga om folkmängdens fördelning i kommunerna efter ålder, kön, yrke m. m. Redovisning har i tidigare häften framlagts beträffande kommunerna i 22 av länen. Med publiceringen i detta nummer av uppgifter från de återstående delarna av riket är denna redovisning nu avslutad. Uppgifterna avser folkmängdsförhållandena den 31 dec. 1950 men hänför sig i fråga om den kommunala *indelningen* till den 1 jan. 1952, d. v. s. den tidpunkt, då den nya kommunindelningen trädde i kraft. Härigenom har redovisningen kunnat anknytas till de nya storkommunerna.

Med ledning av nedanstående sammanställning över i vilka nummer av tidskriften publiceringen ägt rum kan uppgifterna lätt återfinnas.

Län	1953			1954	
	Nr 4	Nr 7	Nr 10	Nr 1	Nr 4
Stockholms stad					1
Stockholms län		1			
Uppsala »		1			
Södermanlands »				1	
Östergötlands »	1				
Jönköpings »			1		
Kronobergs »			1		
Kalmar »		1			
Gotlands »	1				
Blekinge »	1				
Kristianstads »	1				
Malmöhus »			1		
Hallands »			1		
Göteborgs o. Bohus »				1	
Älvsborgs »				1	
Skaraborgs »				1	
Värmlands »			1		
Örebro »			1		
Västmanlands »		1			
Kopparbergs »			1		
Gävleborgs »					1
Västernorrlands »				1	
Jämtlands »					1
Västerbottens »		1			
Norrbottens »	1				

Råtabeller. De i tidskriften publicerade uppgifterna omfattar endast ett koncentrat av det omfattande tabellmaterial, som utarbetats för varje kommun. De framställda råtabellerna är nämligen i vad den kommunala redovisningen angår väsentligt mera omfattande än vid någon tidigare folkräkning. Endast för en mindre del av det betydande tabellmaterialet är det möjligt att bereda plats i den tryckta folkräkningsredogörelsen.

Då det torde vara av intresse, att innehållet i de råtabeller bekantgöres, i vilka redovisning sker efter kommuner, församlingar och andra mindre lokala enheter, skall här lämnas en kortfattad redogörelse härför. Tabellerna i fråga, som framställts med hjälp av censusmaskinerna vid folkräkningens hålkortsavdelning, finns för intresserade tillgängliga hos statistiska centralbyrån.

Tabellernas uppställning är i viss utsträckning beroende av framställningsmetoden och det sätt, varpå censusmaskinerna arbetar. Varje censusmaskin innehåller tre samtidigt arbetande »räknebankar», och i anslutning härtill omfattar varje tabell tre avdelningar med en för dessa gemensam förspalt.

Tabellerna är till antalet fem. I två av dessa (tab. 1 och 4) omfattar redovisningen hela folkmängden. En tabell (tab. 2) redovisar endast den förvärvsarbetande befolkningen och en (tab. 3) den icke förvärvsarbetande befolkningen, medan tab. 5 är en specialtabell, som innehåller uppgifter endast beträffande företagarna inom den förvärvsarbetande befolkningen. I tab. 1—3 lämnas redovisning för var och en av rikets församlingar och för delområden av dessa, bl. a. tätorter. Tab. 4 och 5 redovisar befolkningen i de nya storkommunerna.

Tab. 1 består egentligen av två skilda tabeller, av vilka den ena lämnar redovisning efter ålder, kön, civilstånd och familjeställning och den andra innehåller redovisning efter hushåll.

Förspalten omfattar femårsklasser upp till 80 år och anger födelseåret för den yngsta årgången inom femårsklassen. Beteckningarna i den andra tabellavdelningen, som meddelar fördelningen i ett-

Tab. 1 A. Folkmängden efter ålder, kön, civilstånd och familjeställning

Ålder	Totalsumma	Kön och civilstånd												
		Ogifta				Gifta				Änklingar	Änkor	Frånskilda		Summa
		Under 15 år		15 år och däröver		Samboende		Ej samboende						
		M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.			M.	Kv.	
1950														
1945														
etc.														

Ålder	Ettårsklasser											
	Män						Kvinnor						Summa
	1/6	2/7	3/8	4/9	5/0		1/6	2/7	3/8	4/9	5/0		
1950													
1945													
etc.													

Ålder	Familjeställning												
	Yrkesutövare			Medhjälpande familjemedl.			Ej förvärvsarb. hustrur	Barn under 15 år		Övriga familjemedl.			Summa
	M.	Gifta samb. kv.	Andra kv.	M.	Gifta samb. kv.	Andra kv.		M.	Kv.	M.	Kv.	Därav med hemg.	
1950													
1945													
etc.													

årsklasser, hänför sig till den sista siffran i födelseåret. I den tredje tabellavdelningen betecknar »därav med hemg.» sådana familjemedlemmar, som uppgivits syssla med hemgöromål.

Det är första gången som fördelning efter ettårsklasser av hela folkmängden och redovisning efter ålder och familjeställning i kombination erhålles i fråga om de minsta lokala enheterna.

Tab. 1 B. Folkmängden efter hushåll

Hushållsföreståndarens civilstånd	Totalsumma	Antal hushållsföreståndare i familjer med nedanstående antal hushållsmedlemmar												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 eller flera			Summa
Ogift man														
Gift samboende man														
etc.														

Hushållsföreståndarens civilstånd	Antal hushållsföreståndare i familjer med nedanstående antal barn under 16 år												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 eller flera		Summa
Ogift man													
Gift samboende man													
etc.													

Hushållsföreståndarens civilstånd	Hushållsföreståndarens ålder (år)												
	-20	20–25	25–30	30–35	35–40	40–45	45–50	50–55	55–60	60–65	65–70	70–W	Summa
Ogift man													
Gift samboende man													
etc.													

Tabellen omfattar alla hushåll utom anstaltshushåll. Förspalten upptar hushållsföreståndarens civilstånd och kön, och för varje civilstånd lämnas fördelning efter antalet hushållsmedlemmar och antalet barn under 16 år samt efter hushållsföreståndarens ålder.

Med undantag av en totalsumma per kommun, som offentliggjordes i redogörelsen för 1930 års folkräkning, har kommunuppgifter om hushåll ej förut meddelats.

Tab. 2. Förvärvsarbetande befolkning efter näringsgren, kön och ålder samt arbetsplatsens belägenhet

Näringsgren	Totalsumma	Undergrupper resp. huvudgrupper av näringsgren												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	X	Y	Summa
Jordbruk o. boskapsskötsel														
Skogsbruk														
etc.														

Näringsgren	Ålder (år)											
	-20	20/25	25/30	30/35	35/40	40/45	45/50	50/55	55/60	60/65	65/70	70/80	Summa
Jordbruk o. boskapsskötsel													
Skogsbruk													
etc.													

Näringsgren	Arbetsplatsens belägenhet											
	Hemorts kommun	Annan landskommun i samma storkommun	Annan landskommun	Stad	Därav inom					Annan eller ej uppgiven	Ej lokaliserad	Summa
Jordbruk o. boskapsskötsel												
Skogsbruk												
etc.												

I tab. 2 lämnas redovisning separat för män och kvinnor. Förspalten upptar de olika huvudgrupperna av näringsgrenar och beträffande huvudgruppen jord-

bruk med binäringar dessutom dennas undergrupper. I den första tabellavdelningen sker redovisning efter undergrupper av näringsgrenar (inom jordbruket fördelning på sju grupper efter åkerarealens storlek), i den andra efter ålder och i den tredje efter arbetsplatsens belägenhet. I sistnämnda hänseende ansluter sig redovisningen till den kommunala indelningen den 1 jan. 1951, d. v. s. året före kommunindelningsreformen.

Redovisningen är utförligare än vid någon föregående folkräkning, bl. a. i fråga om ålder i kombination med näringsgren.

Tab. 3. Familjemedlemmar till förvärvsarbetande befolkning samt självständiga yrkeslösa och deras familjemedlemmar efter näringsgren, kön och ålder samt familjeställning

Näringsgren	Totalsumma	Undergrupper resp. huvudgrupper av näringsgren												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	X	Y	Summa
Jordbruk med binäringar														
Gruvbrytning														
etc.														

Näringsgren	Ålder (år)												
	0/5	5/10	10/15	15/20	20/25	25/30	30/35	35/40	40/50	50/60	60/70	70/w	Summa
Jordbruk med binäringar													
Gruvbrytning													
etc.													

Näringsgren	Familjeställning						
	Ej förvärvsarb. hustrur	Barn under 15 år		Övriga familjemedl.			Summa
		M.	Kv.	M.	Kv.	Därav med hemg.	
Jordbruk med binäringar							
Gruvbrytning							
etc.							

Tab. 3 lämnar redovisning för familjemedlemmar till den förvärvsarbetande befolkningen, för självständiga yrkeslösa och för dessas familjemedlemmar. Inom var och en av dessa tre kategorier sker uppdelning efter kön. I den första tabellavdelningen lämnas fördelning efter undergrupper i fråga om familjemedlemmar till den förvärvsarbetande befolkningen, eljest efter huvudgrupper. Den tredje tabellavdelningen, fördelningen efter familjeställning, avser enbart familjemedlemmar.

Redovisningen innebär en betydande utvidgning i jämförelse med föregående folkräkningar.

Tab. 4. Folkmängden efter näringsgren samt yrkes- och familjeställning

Näringsgren	Totalsumma	Företagare												
		Yrkesutövare						Ej förvärvsarb. hustrur	Barn under 15 år		Övriga familjemedl.			Summa
		M.	Gifta samb. kv.	Andra kv.					M.	Kv.	M.	Kv.	Därav med hemg.	
Jordbruk med öv. 50 ha åker														
Jordbruk med 30–50 ha åker														
etc.														

Näringsgren	Tjänstemän											
	Yrkesutövare			Medhjälpande familjemedl.			Ej förvärvsarb hustrur	Barn under 15 år		Övriga familjemedl.			Summa
	M	Gifta samb. kv.	Andra kv.	M.	Gifta samb. kv.	Andra kv.		M.	Kv.	M.	Kv.	Därav med hemg.	
Jordbruk med öv. 50 ha åker													
Jordbruk med 30–50 ha åker													
etc.													

Näringsgren	Arbetare											
	Yrkesutövare			Medhjälpande familjemedl.			Ej förvärvsarb. hustrur	Barn under 15 år		Övriga familjemedl.			Summa
	M.	Gifta samb. kv.	Andra kv.	M.	Gifta samb. kv.	Andra kv.		M.	Kv.	M.	Kv.	Därav med hemg.	
Jordbruk med öv. 50 ha åker													
Jordbruk med 30–50 ha åker													
etc.													

I fråga om den förvärvsarbetande befolkningen och dennas familjemedlemmar lämnar tab. 4 fördelning efter såväl huvudgrupper som undergrupper av näringsgrenar. Inom jordbruket utskiljes vidare sju grupper efter åkerarealens storlek. Självständiga yrkeslösa och deras familjemedlemmar redovisas separat utan fördelning efter näringsgren och yrkesställning.

Redovisning av folkmängden i varje kommun efter näringsgren och yrkesställning i kombination har förut ej lämnats vid någon folkräkning.

Tab. 5. Företagare efter näringsgren, antalet inom resp. företag anställda och sysselsatta samt yrkesställning

Näringsgren	Totalsumma	Antal anställda												
		Manlig företagare						Kvinnlig företagare						Summa
		0 anst.	1 anst.	2–3 anst.	4–5 anst.	Mer än 5 anst.	Uppg. saknes	0 anst.	1 anst.	2–3 anst.	4–5 anst.	Mer än 5 anst.	Uppg. saknes	
Jordbruk med öv. 50 ha åker														
Jordbruk med 30–50 ha åker														
etc.														

Näringsgren	Ej upptagna i företagsregistret	Antal sysselsatta									Ej redovisade i industristatistiken	Tillh. övriga detaljgr.	Summa
		Högst 5	6–10	11–25	26–50	51–100	101–200	201–500	501–1000	Över 1000			
Metallindustri													
Jord- och stenindustri													
etc.													

Näringsgren	Yrkesställning												Summa
	Manlig företagare						Kvinnlig företagare						
	Ägare	Brukare	Partihandel	Detaljhandel	Industri föret. o. hantv.	Övriga	Ägare	Brukare	Partihandel	Detaljhandel	Industri föret. o. hantv.	Övriga	
Jordbruk med öv. 50 ha åker													
Jordbruk med 30–50 ha åker													
etc.													

Förspalten upptar samma fördelning efter huvud- och undergrupper av näringsgren som tab. 4.

Tabellen redovisar endast enskilda företagare. Såsom företagare har räknats personer, vilka i någon form driver egen rörelse, brukar egen eller annans jordbruksfastighet eller eljest utövar yrkesverksamhet, som ej utgör anställning. Till företagare har även hänförts personer, som arbetar för egen räkning utan anställda, t. ex. mindre hantverkare, men däremot ej personer, som i chefsställning leder ett företag. Antalet företagare är därför ej liktydigt med antalet företag.

I den första tabellavdelningen lämnas redovisning efter antalet hos företagare anställda personer enligt vid mantalsskrivningen deklarerade uppgifter; såsom anställda har därvid räknats företagarnas medhjälpande familjemedlemmar med undantag för deras hustrur. Den andra tabellavdelningen innehåller en fördelning av företagarna efter antalet i företagen sysselsatta personer enligt industristatistiken för år 1949, inräknat företagarna själva. Oavsett att den senare redovisningen är begränsad till företagarna inom huvudgrupperna industri och hantverk samt gruvbrytning kan överensstämmelse ej råda med fördelningen i den första tabellavdelningen, bl. a. därför att uppgifterna hänför sig till olika tidpunkter och emedan företag med mindre än fem sysselsatta medtages endast till en mindre del i industristatistiken. I den tredje tabellavdelningen slutligen särredovisas ägare av jordbruksfastighet, enbart brukare av dylik fastighet, partihandlare, detaljhandlare och industriföretagare (inkl. hantverkare).

Den redovisning för varje kommun, som meddelas i tab. 5, har ej förekommit vid någon föregående folkräkning.

T. W-m

Folkräkningen den 31 dec. 1950: Ny församlingsgruppering ersätter kommungrupperingen

The Population Census of 1950: New Classification of Small Administrative Districts

Vid folkräkningarna åren 1930, 1940 och 1945 företogs en gruppering av landskommunerna i fyra typgrupper, vilken fått vidsträckt användning i olika sammanhang. Denna gruppering byggde i huvudsak på kommunernas yrkeskaraktär uttryckt genom jordbruksbefolkningens relativa talrikhet. Grundläggande för indelningen var nämligen i fråga om tre av grupperna jordbruksbefolkningens relativa storlek, medan den fjärde gruppen omfattade de mest agglomererade kommunerna. Indelningen kompletterades vid 1945 års folkräkning med en undergruppering för utskiljande av typiska skogs- och fiskekommuner.

Kommungrupperingen ger möjlighet att på indirekt väg utröna i första hand yrkets betydelse i ett visst statistiskt sammanhang, där den direkta vägen ej är framkomlig. Metoden grundar sig nämligen på det förhållandet att ett flertal statistiska uppgifter vid sin registrering är knutna till kommunen eller församlingen. Detta gäller bland annat befolkningsrörelsens olika faktorer. Antalet födda inom en kommun är exempelvis känt, men däremot saknas statistiska uppgifter om föräldrarnas yrkesfördelning. Genom att sammanställa uppgifterna om antalet födda beträffande kommuner av olika yrkeskaraktär erhålles en bild av koordinationen yrke och födelsefrekvens, som kan studeras i dess regionala och temporala variationer och i allmänhet ger tydliga utslag.

I främsta rummet har kommungrupperingen sin betydelse för den statistiska analysen, men den är av värde även för andra syften, exempelvis den näringsgeografiska beskrivningen. Beteckningar sådana som jordbrukskommun, agglomererad kommun och liknande ger i detta sammanhang ett uttryck i koncentrerad form för det som är karakteristiskt för kommunen. Till och med för rent administrativa ändamål, t. ex. såsom grundval för lönesättningen i fråga om viss kommunalt anställd personal, har denna gruppering använts.

En huvudbetingelse för kommungrupperingen är att den, för att med fördel kunna användas vid statistisk analys, icke får anknytas till alltför stora enheter. Grupperingen visade sig därför mindre användbar vid tillämpningen på de s. k. storkommunerna. Detta i förening med önskvärdheten att få till stånd en till städerna utsträckt gruppering gjorde det nödvändigt att vid den nya kommunindelningens genomförande knyta grupperingen till församlingarna. På landsbygden sammanfaller dessa vanligen med jordregistersocknarna och likaledes med kommunerna enligt den före år 1952 gällande kommunindelningen.

Vid 1950 års folkräkning har kommungrupperingen av nämnda skäl ersatts med en indelning av församlingarna, varvid även stadsförsamlingarna medtagits. Den primära indelningsgrunden har varit tätortsbefolkningens relativa storlek, och i enlighet härmed har sex grupper utskilts, betecknade A—F. Grupp A omfattar församlingar med mindre än 10 % av befolkningen bosatt i tätorter. I de övriga grupperna utgör tätortsbefolkningens andel följande: grupp B 10—30 %, grupp C 30—50 %, grupp D 50—70 %, grupp E 70—90 % och grupp F minst 90 %. Som sekundär indelningsgrund har använts den förvärvsarbetande befolkningens näringsgrensfördelning, varvid utgångspunkten varit det relativa antalet förvärvsarbetande inom dels jordbruk med binäringar, dels industri och hantverk (inräknat gruvbrytning). För de olika församlingarna har procentandelarna förvärvsarbetande inom dessa näringsgrenar uträknats och angivits med tiotalssiffrorna i procenttalen. Varje församling har härigenom erhållit en beteckning, som anger församlingens typ i avseende på tätortsbefolkningens relativa storlek och andelen sysselsatta inom såväl jordbruk

Antalet församlingar inom olika församlingstyper enligt 1950 års folkräkning
Number of parishes by type of community

	A	B	C	D	E	F	Summa	Därav på landsbygden
Jordbruk m. bin. 90—100 %								
Industri o. hantv. 0—10 %	5	—	—	—	—	—	5	5
Jordbruk m. bin. 80—90 %								
Industri o. hantv. 0—10 %	71	—	—	—	—	—	71	71
» » » 10—20 %	11	—	—	—	—	—	11	11
Jordbruk m. bin. 70—80 %								
Industri o. hantv. 0—10 %	86	3	1	1	1	—	92	90
» » » 10—20 %	196	5	3	—	—	—	204	202
Jordbruk m. bin. 60—70 %								
Industri o. hantv. 0—10 %	15	2	1	—	—	1	19	19
» » » 10—20 %	320	47	12	4	1	—	384	378
» » » 20—30 %	117	12	3	1	—	—	133	131
Jordbruk m. bin. 50—60 %								
Industri o. hantv, 0—10 %	3	—	—	—	—	—	3	3
» » » 10—20 %	51	22	15	4	—	1	93	91
» » » 20—30 %	213	78	34	6	4	2	337	332
» » » 30—40 %	25	7	3	—	—	—	35	34
» » » 40—50 %	1	—	—	—	—	—	1	1
Jordbruk m. bin. 40—50 %								
Industri o. hantv. 10—20 %	10	3	2	1	—	—	16	15
» » » 20—30 %	41	28	38	10	3	—	120	112
» » » 30—40 %	56	45	52	15	—	1	169	163
» » » 40—50 %	15	8	7	—	—	—	30	29
Jordbruk m. bin. 30—40 %								
Industri o. hantv. 10—20 %	2	1	—	1	—	—	4	4
» » » 20—30 %	6	4	18	7	—	—	35	32
» » » 30—40 %	16	19	49	30	3	2	119	116
» » » 40—50 %	14	21	40	18	3	—	96	94
» » » 50—60 %	2	1	5	1	1	—	10	10
» » » 60—70 %	—	—	—	1	—	—	1	1
Jordbruk m. bin. 20—30 %								
Industri o. hantv. 10—20 %	1	—	1	—	—	—	2	2
» » » 20—30 %	—	2	3	2	1	—	8	8
» » » 30—40 %	—	—	11	14	7	—	32	30
» » » 40—50 %	1	2	25	27	8	1	64	63
» » » 50—60 %	3	7	20	27	8	1	66	64
» » » 60—70 %	1	—	4	2	1	—	8	7
Jordbruk m. bin. 10—20 %								
Industri o. hantv. 0—10 %	—	—	—	1	—	—	1	1
» » » 10—20 %	—	—	—	—	1	—	1	1
» » » 20—30 %	—	—	—	2	3	1	6	6
» » » 30—40 %	—	1	2	3	3	6	15	9
» » » 40—50 %	—	—	2	12	13	1	28	23
» » » 50—60 %	—	—	2	19	12	1	34	31
» » » 60—70 %	—	—	6	21	20	—	47	47
» » » 70—80 %	—	—	1	3	2	—	6	6
Jordbruk m. bin. 0—10 %								
Industri o. hantv. 0—10 %	—	—	—	—	—	2	2	—
» » » 10—20 %	—	—	—	—	—	3	3	1
» » » 20—30 %	—	—	—	—	2	22	24	4
» » » 30—40 %	—	—	—	1	3	45	49	11
» » » 40—50 %	—	—	1	1	12	49	63	11
» » » 50—60 %	—	—	—	1	15	54	70	19
» » » 60—70 %	—	—	1	—	14	31	46	20
» » » 70—80 %	—	—	—	2	12	19	33	26
Summa	1 282	318	362	238	153	243	2 596	2 334
Därav på landsbygden	1 247	315	352	233	116	71	2 334	2 334

med binäringar som industri och hantverk. Typbeteckningen A 90 utmärker sålunda en glesbebyggd församling av utpräglad jordbrukskaraktär, medan F 07 är en tätbebyggd församling med stor industribefolkning. Om en församling är delad på flera kommuner, har varje del räknats som en församling.

Inalles 150 församlingstyper har utskilts, av vilka emellertid ett stort antal omfattar endast ett fåtal församlingar. Vidstående sammanställning anger antalet församlingar inom olika församlingstyper enligt den nya grupperingen.

Ungefär halva antalet församlingar tillhör A-gruppen, vilken omfattar de minst agglomererade församlingarna. Jordbruksbefolkningens andel utgör mellan 60 och 70 % i mer än en femtedel av församlingarna och mellan 50 och 60 % i nära en femtedel av dem. I över halva antalet församlingar uppgår industribefolkningen till mellan 10 och 30 %. Den vanligaste församlingstypen har beteckningen A 61. Inte mindre än 320 församlingar hör sålunda till denna församlingstyp med mindre än 10 % av befolkningen bosatt i tätort och med 60—70 % av den förvärvsarbetande befolkningen sysselsatt inom jordbruk med binäringar samt 10—20 % av densamma inom industri och hantverk (inräknat gruvbrytning).

I den under tryckning varande tredje delen av redogörelsen för 1950 års folkräkning är varje församlings typbeteckning angiven i tab. 1.

T. W-m

Preliminär fångststatistik för det svenska havsfisket år 1953

Catches in the Sea Fisheries in 1953. Preliminary Figures

Den totala fångsten vid havsfisket år 1953 utgjorde 190,3 milj. kg enligt den preliminära statistik, som utarbetas av statistiska centralbyrån. Ifrågavarande kvantitet understiger den hittills största fångstmängden, nämligen för år 1952, med 5 %. Jämfört med år 1951 föreligger en ökning med 9 %. Fångstvärdet utgjorde 122,9 milj. kr.

Som framgår av bifogade tabell steg fångstmängden med 6 % för både Ostkusten och Sydkusten år 1953, medan den ilandförda kvantiteten vid Västkusten sjönk med 13 %, jämfört med närmast föregående år. Kvantiteten i utlandet direktlandad fisk uppvisade en obetydlig ökning. Bland de olika fiskslagen dominerade sillen och strömmingen som vanligt och omfattade år 1953 60 % av hela fångstkvantiteten. Den sammanlagda fångsten av sill och strömming var ungefär lika stor som föregående år. Bland andra viktigare fiskslag ökade fångsterna av kolja med 12 % och av ål med 39 %, medan minskningar redovisades för skarpsill med 23 %, för torsk med 14 %, för långa med 7 %, för flundrefiskar med 18 %, för makrill med 12 % och för lax med 50 %. Laxfångsten vid saltsjöfisket år 1953 utgjorde endast 30 % av 1950 års fångst av lax i samma fiske.

På begäran kan en utförligare redogörelse erhållas från centralbyrån. Därjämte finnes mer detaljerade uppgifter redovisade i aprilnumret av Jordbruksekonomiska meddelanden.

B. S.

Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1952

Farmers' Income and Expenditure in Cash, and Net Income: 1952

Genom beslut den 11 september 1953 uppdrog Kungl. Maj:t åt statistiska centralbyrån att med ledning av under år 1953 avlämnade självdeklarationer verkställa en representativ undersökning av jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m. m. under år 1952. Sedan denna nu är slutförd, framlägges härmed i två tabeller några resultat. Material och bearbetningsmetod har varit desamma, som använts vid föregående undersökningar av detta slag. En fullständig redogörelse har ingått i den årliga pro-

Preliminär fångststatistik för det svenska havsfisket år 1953

Landings in the salt-water fishery in 1953: Preliminary figures

Anm. Tal, som innehåller approximativa tilläggsposter av 10—25 % storlek, har markerats med * för att utvisa, att en viss grad av osäkerhet föreligger. I de fall, där tilläggsposterna utgör mer än 25 % eller talen av annan anledning får betecknas som i högre grad osäkra, har desamma markerats med **.

Fiskar och skaldjur *Fish and shell-fish*	I Sverige ilandförda fångster vid *Landings in Sweden*						Utrikes ilandföring *Landings abroad*		Summa år 1953 *Total*		Summa år 1952 *Total*	
	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten							
	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr
Sill och strömming *Herring* ...	20 871	11 372	16 065	8 208	49 107	22 522	27 569	8 960	113 612	51 062	113 993	51 399
Skarpsill *Sprat*	**11	**5	—	—	7 972	4 832	625	206	8 608	5 043	11 181	6 536
Torskfiskar *Codfishes*	2 916	1 315	15 040	7 403	21 279	17 870	906	807	40 141	27 395	44 323	27 721
Flundrefiskar *Flat-fish*	**423	**351	675	611	2 956	4 369	159	147	4 213	5 478	5 126	6 080
Makrill *Mackerel*	—	—	79	56	10 054	6 275	980	451	11 113	6 782	12 624	6 880
Ål *Eel*	596	2 535	1 120	4 116	353	936	0	0	2 069	7 587	1 488	5 790
Lax *Salmon*	263	2 411	131	1 218	7	96	—	—	401	3 725	806	5 386
Övriga havsfiskar *Other salt-water fish*	—	—	88	49	2 178	1 936	355	194	2 621	2 179	2 922	2 309
Övriga söt- och bräckvattens-fiskar *Other fresh-water fish* .	**2 513	**3 700	86	219	80	63	—	—	**2 679	**3 982	**2 758	**3 889
Skaldjur *Shell-fish*	—	—	3	18	**2 802	**8108	2	3	**2 807	**8 129	**2 700	**7 473
Ej specificerade *Not specified*	**51	**71	5	2	1 900	1 414	35	11	1 991	1 498	2 250	1 486
Samtliga år 1953 *Total*	*27 644	*21 760	33 292	21 900	98 688	68 421	30 631	10 779	190 255	122 860	—	—
Samtliga år 1952 *Total*	**26 116	**22 409	31 336	20 110	113 157	71 177	29 562	11 253	—	—	200 171	124 949

Tab. 1. Indextal för jordbrukets självdeklarerade nettointäkter samt kontanta inkomster och utgifter åren 1951 och 1952 (år 1946 = 100)
Index numbers of total net income and income and expenditure in cash of farming

	Södra o. mell. Sveriges slättbygder		Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder		Norra Sverige		Hela riket	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Jordbrukets samtliga nettointäkter	142,0	173,2	154,1	167,6	135,0	148,4	144,5	164,8
Därav av jordbruksfastighet	142,3	175,2	152,9	164,9	133,8	143,2	144,1	163,5
Jordbrukets kontanta inkomster								
Jordbruksprodukter	146,5	174,2	154,0	178,1	156,4	175,0	149,6	175,4
Därav vegetabiliska..	147,9	193,3	140,9	181,9	147,5	157,5	146,9	190,9
animaliska.....	146,2	164,7	156,5	178,5	158,3	177,9	151,1	170,9
Diverse inkomster	146,4	153,0	106,9	129,3	78,7	118,4	100,2	128,4
Skogsbruk	205,2	239,8	179,5	199,9	137,3	151,7	166,5	186,6
Samtliga kontanta inkomster	149,6	177,1	159,1	181,9	137,0	156,4	150,5	175,0
Jordbrukets kontanta utgifter								
Arbetslöner	123,5	141,5	131,2	155,5	110,2	124,4	123,5	142,6
Inköp av förnödenheter	166,4	197,9	171,6	201,9	153,6	173,0	166,5	196,2
Inköp av levande och döda inventarier	179,9	206,2	160,3	179,6	137,5	146,5	166,5	187,7
Underhåll av inventarier och byggnader	163,4	176,2	205,2	219,4	198,4	248,3	181,2	199,0
Diverse driftkostnader.....	180,1	206,2	181,3	210,8	173,3	198,8	179,5	206,5
Räntor	122,5	133,6	129,2	137,2	113,4	118,4	123,4	133,1
Samtliga kontanta utgifter	153,0	175,3	161,7	185,3	140,9	160,5	153,9	176,2

positionen angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område; propositionen nr 180 till 1954 års riksdag innehåller den senaste redogörelsen, utarbetad av statistiska centralbyrån.

Det torde observeras, att de i tabell 2 framlagda resultaten avser kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord, varvid arealen ängsmark omräknats till åker med ledning av den officiella statistikens uppgifter om avkastningen på åker och äng.

I detta sammanhang kan endast några korta kommentarer till resultaten lämnas.

I förhållande till år 1951 har inkomsterna av försålda produkter ökat under år 1952. Härav kommer den största delen på de animaliska produkterna, som ökat i ungefär samma relativa omfattning i hela landet. Ökningarna under år 1952 i inkomsterna av animaliska produkter är i första hand ett resultat av under året mer eller mindre höjda producentpriser. Produktionsökning förelåg endast i fråga om slakt, främst slakten av svin, som var betydligt större än under år 1951. Inkomststegringen av vegetabiliska produkter hänför sig nästan helt till spannmål och frövaror, berodende främst på 1952 års mycket goda veteskörd i jämförelse med det särskilt dåliga skördeutfallet under år 1951 på grund av svartrostskadorna. I övrigt sammanhänger inkomstökningen för vegetabilierna liksom för animalierna med under året höjda producentpriser. Skogsinkomsterna, som under år 1951 mer än fördubblades i jämförelse med år 1950, har under år 1952 ytterligare ökat. Orsaken är de höga priser på olika skogsprodukter, främst massaved, som varit rådande under avverkningsperioden 1951—1952. »Diverse inkomster», som till stor

Tab. 2. **Jordbrukets självdeklarerade inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord år 1952** ***Total income and expenditure in cash of farming, per hectare of farm land***

	Storleksgrupper, hektar åker							Samtliga
Kontanta inkomster: kronor	*2–5*	*5–10*	*10–20*	*20–30*	*30–50*	*50–100*	Över 100	
Försålda vegetabiliska produkter								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	139	216	328	432	517	585	590	436
skogs- och dalbygder	52	70	110	139	219	296	539	130
Norra Sverige	24	35	52	135	..	..	..	39
Försålda animaliska produkter								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	1 190	998	857	728	611	483	384	692
skogs- och dalbygder	1 027	960	857	752	681	486	437	854
Norra Sverige	803	713	605	365	..	..	..	708
Skogsbruk								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	129	154	111	102	72	105	77	102
skogs- och dalbygder	670	521	400	321	256	227	293	451
Norra Sverige	859	683	624	808	..	..	..	741
Samtliga kontanta inkomster								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	1 503	1 405	1 324	1 288	1 233	1 210	1 099	1 265
skogs- och dalbygder	1 830	1 608	1 417	1 261	1 191	1 058	1 327	1 492
Norra Sverige	1 989	1 565	1 372	1 434	..	..	..	1 672
Kontanta utgifter: kronor								
Arbetslöner								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	90	115	162	218	268	333	360	238
skogs- och dalbygder	177	197	222	247	331	329	449	234
Norra Sverige	258	247	289	394	..	..	..	266
Inköp av kraftfoder								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	169	134	101	80	64	56	46	82
skogs- och dalbygder	140	114	99	86	68	52	64	103
Norra Sverige	84	55	47	26	..	..	..	62
Räntor								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	27	29	29	33	36	40	43	34
skogs- och dalbygder	20	23	28	29	32	44	48	27
Norra Sverige	25	19	18	17	..	..	..	21
Samtliga kontanta utgifter								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	1 017	886	861	893	903	944	931	904
skogs- och dalbygder	1 039	931	890	852	901	845	1 152	936
Norra Sverige	1 043	829	809	893	..	..	..	904
Indextal, år 1946 = 100								
Samtliga kontanta inkomster								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	181,4	188,9	184,5	184,3	173,8	171,9	158,7	177,1
skogs- och dalbygder	183,8	179,2	182,8	185,8	176,5	174,4	..	182,9
Norra Sverige	167,2	154,0	150,9	145,3	..	..	..	158,3
Samtliga kontanta utgifter								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	175,6	185,2	183,7	183,2	172,4	170,8	160,9	175,4
skogs- och dalbygder	181,9	185,7	189,0	187,5	180,5	166,5	..	186,3
Norra Sverige	159,3	165,2	166,7	155,6	..	..	..	162,5
Indextal, år 1951 = 100								
Samtliga kontanta inkomster								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	107,7	120,4	120,4	119,8	117,1	119,7	115,4	118,3
skogs- och dalbygder	110,2	113,8	115,3	120,9	110,9	112,8	..	114,4
Norra Sverige	114,8	114,1	110,5	109,9	..	..	..	113,7
Samtliga kontanta utgifter								
Södra och mellersta Sverige: slättbygder	108,2	114,9	116,4	115,5	113,1	115,9	113,0	114,5
skogs- och dalbygder	115,4	113,4	114,9	117,3	110,4	108,0	..	114,7
Norra Sverige	113,2	116,0	110,6	105,8	..	..	..	113,4

del erhålles av körslor i samband med skogsbruket, har påverkats i samma riktning.

Utgiftsposten »arbetslöner» har trots den alltjämt stegrade mekaniseringen ökat under år 1952. Orsaken är dels de under året ytterligare höjda timlönerna för lantarbetarna och dels lönerna i samband med de ökade skogsavverkningarna.

Även övriga utgiftsposter har undergått stegring. Beträffande »inköp av förnödenheter» har samtliga under denna rubrik ingående varugrupper medfört ökade kostnader, sammanhängande med under året höjda priser på flertalet av dessa förnödenheter. Ökningen i fråga om inköp av »levande och döda inventarier» samt beträffande »diverse omkostnader» sammanhänger till stor del med den fortsatta utökningen av maskinbeståndet, främst traktorer, och den ökade åtgången av drivmedel för dessa.

T. Z-r.

Organization and Activity of the Central Bureau of Statistics

V. The Survey Research Centre
2. The Field Staff

By T. Dalenius

This article describes how the field staff of the Survey Research Centre was recruited and trained.

The work was carried through by a special team which had a fund of 55 000 kr for its disposal.

The team found during its work that in order to make full use of experiences of other agencies when building up a field organization, these experiences had to be analyzed with due regard to the way in which the recruitment was done (by mail, by personal contact) and also with regard to such factors as size and type of field staff (for local surveys and nation-wide surveys, respectively). In addition, it was deemed important to analyze earlier experiences with regard to what was in each case the definition of a »good» interviewer.

It was thus found that — for a permanent field staff — the prospective interviewers should not only be »good» with respect to interviewing ability but in addition have »great capacity» and a long »expected lifetime» as interviewers. Some criteria for judging applicants in these respects are discussed.

The starting point for the team was thus a definition of a »good» interviewer. Next, in each interviewing area special representatives of the Central Bureau of Statistics made a first choice of candidates; the representatives were guided in this work by a memo which discussed what kind of persons to look for and what kind of persons to avoid. The candidates thus selected had to fill in a simple schedule to complete the information. On the basis of this information, a first selection was made. Those selected now had to take a correspondance course with 5 letters dealing with interviewing, sampling and administrative aspects of the field work. The course contained three tests, the last being a realistic interview.

On the basis of the performance in this course, a new selection was made. Those approved were given a 6-days personal course.

The costs were altogether 52 350 kr, or 325 kr per interviewer finally selected; these costs do not include the salaries to the permanent staff of the central organization.

Organization and Activity of the Central Bureau of Statistics. VI. Financial Statistics, etc.

By Th. Lindh

History

In 1874 the King in Council commissioned the Central Bureau of Statistics to compile statistics of public assistance in the communes, and of their finances. A new branch of statistics which was to be dealt with by a special division, that of financial statistics, thus came into being in the Central Bureau. The statistics of local government finance were the main task of this division until right up to the 1940's.

Even before 1874 attempts had been made to compile figures of both local government finance and public assistance. Data were in fact collected and analyzed by the various county governments and published in their five-yearly reports to the King. Uniform statistics

for the whole country were not however introduced until the above year. The statistics in question remained on the whole unchanged between 1874 and 1917. While in the statistics of rural communes the three principal administrative fields were ecclesiastical affairs, public assistance and education, certain other spheres of activity, such as streets, harbours and the collection of refuse, were included for towns.

A Committee on Statistics was set up in 1905; in its report presented in 1910, it was suggested that the statistics of local government finance should be expanded into statistics of general finance, comprising both local and central government finance. However, this proposal was not carried out. On the other hand, the committee's suggestion for an improvement in the statistics of local government led to the adoption of new forms in 1917. These forms were adjusted to the more diversified activities of local government and were in use until the present forms were adopted.

Composition of the Statistics at the Present Time

The statistics now compiled in this division can be divided into the following principal groups:

A. The Statistics of Local Government Finance together with »The Year Book of the Administrative Districts».
B. The Statistics of Assessment, Income and Property.
C. The Statistics of Savings Banks.
D. The Statistics of Income, Expenditure and Profits of Enterprises.

The forms at present authorized for the statistics of local government have been used since 1945 for towns, boroughs and county councils and since 1952 for rural communes and urban districts. Data for the immediately preceding financial year are analyzed annually for each commune and published in the report Local Government Finance. In addition, to obtain more up-to-date figures a preliminary count is made of the most important data on the form. As a supplement to this, special data are requested each year by November 10th for a prognosis of the income and expenditure of the communes; these data refer to the current year and the next and are based on the authorized local government budget. Since 1918 a Yearbook of the Administrative Districts has also been published; its contents include both data on area, population, taxable income and units of assessment, and an alphabetical list of all the communes in the country.

Every year from 1922 inclusive, the Central Bureau of Statistics has made a computation of the assessments of the past year. This is based on data obtained from the local taxation authorities and aims at giving an account of the total assessment of the whole country. Since 1944 the income distribution of private individuals has been subject to a special investigation which, after reorganization in 1952, gives an account of the tax-payer's income in combination with occupation, age, sex and marital status. The analysis is based on a sample of about 10 % of the total number of earners of incomes. The data for the statistics on income are procured from returns filled in by the chairmen of the local assessment committees and by the county governments. Since 1946 the statistics also give the distribution of property of private individuals. For this purpose assessment lists for the national property tax are analyzed. The investigation relates to the distribution of property by size, in combination with the property owner's income and occupation. The results of the above-mentioned investigations can be found in the publication Tax Assessment and the Distribution of Income and Property.

Statistics of the activities of savings banks have been compiled by the Central Bureau since 1861. There is an annual recording of data for every savings bank in the country, and the result is published every fifth year in the report Local Savings Banks, and during the intervening years in this review.

The statistics of income, expenditure and profits of enterprises are quite new; they were begun in 1950 and are still being enlarged. At the present time they comprise a sample of approximately 4 000 enterprises, all the larger ones being included, in industry and trade. Total figures cannot, however, be obtained, owing to the lack of a register of enterprises. The statistics have chiefly been evolved to serve as a basis for calculations of the national income by the Economic Research Institute; these calculations refer to the enterprise sector of private economic life. From 1951 inclusive, the result of the analysis has been set out in the publication Income, Expenditure and Profits of Enterprises.

Preliminary results of the most important statistical branches in this division are published in this review.

The Population Census of 1950: Proposed Contents of Future Issues

The Census of Population of 1950 consists of both a total enumeration and a sample survey.

It is planned to publish the census report in eight volumes. Five of them are to present the results of the total enumeration and the rest will deal with the sample survey. Up to now one volume of each category has been published, namely, no. 1 (total), area and population by regions as well as population clusters; no. 2 (sample), age, sex, marital status, occupation and families. The term occupation is taken to cover various basic classifications, such as industry, occupational status, position in family etc.

Volumes 3—6 belong to the total enumeration. In no. 3 particulars will be given, for each of the smallest regional units and for type groups of units, of the distribution by age and sex. No. 4 deals with the same regions as the preceding volume, but is intended to give the distribution according to industry as well as the number of households. No. 5 will contain a detailed distribution by age, sex and marital status. The main contents of vol. 6 are to be a detailed occupational grouping and a cross-classification by age, marital status and industry; also, it will include data for aliens and foreign-born population.

Out of the last two volumes, both pertaining to the sample survey and based upon individual returns for taxation of income and property, vol. 7 is intended to give details of income, classified according to source, and vol. 8 of property.

Förteckning över tabellverkets sockentabeller för Hallands län 1749—1859

List of Population and Vital Statistics Tables for the years 1749—1859. Parochial Tables for Halland County

Av aktuarien SIRI SÖDERMAN

Sockentabellerna i tabellverket utgör ett material, som har intresse för ortsforskare och vartill centralbyråns arkiv inte sällan har anledning hänvisa. Vissa av tabellernas uppgifter (t. ex. ålder samt vigda, födda och döda) sammanställs successivt i härvarande arkiv genom att utdrag görs av inlånade tabeller från landsarkiven. För andra uppgifter, såsom yrke och dödsorsak, saknas centralt samlade uppgifter.

Författaren har gjort förarbeten för en kommande publicering av förteckningarna för de tre andra länen i Lunds landsarkiv. Det är att hoppas att fortsättning skall kunna följa.

Red.

Primärtabellerna till den svenska befolkningsstatistiken fr. o. m. 1749, tabellverkets s. k. sockentabeller, skulle enligt kungl. brev den 10 november 1748 sammanställas av prästerskapet på grundval av födelse-, vigsel- och dödböckerna samt husförhörslängderna. Tabellerna skulle dock inte insändas till den centrala myndigheten (från 1756 Tabellkommissionen) utan endast överlämnas till kontraktsprostarna i de olika kontrakten, som hade att göra ett sammandrag för hela kontraktet. Därefter skulle tabellerna återgå till pastorsämbetena.

Sockentabellerna kom alltså aldrig att införlivas med den äldre Tabellkommissionens arkiv, som efter tabellverkets upphörande med år 1859 överfördes till statistiska centralbyråns arkiv. De kvarstannade i de olika församlingarna och införlivades följaktligen med kyrkoarkiven.

Med en sådan placering blev sockentabellerna praktiskt taget oåtkomliga för forskningen. Då den tidens arkivförhållanden i församlingarna inte var så tillfredsställande som nu, förelåg det också risk för att tabellerna skulle förstöras av fukt eller bränder. Tabellkommissionens siste sekreterare, medicinalrådet Fredrik Berg, senare den nyupprättade statistiska centralbyråns förste chef, var emellertid intresserad av att de unika tabellerna skulle bevaras åt forskningen. I egenskap av sekreterare i 1854 års statistiska kommitté, som skulle framlägga förslag till den svenska statistikens omorganisation, företog han en inspektionsresa till pastorsämbetena i Göteborgs stift för att skaffa sig ett stickprov på i vilken utsträckning tabellerna bevarats och i vilket tillstånd de befann sig.

Det kom emellertid att dröja ända till år 1879 innan statistiska centralbyrån framlade förslag till en centralare placering av tabellerna. Den 7 mars detta år begärde nämligen centralbyrån i skrivelse till Kungl. Maj:t att få överföra tabellerna till statistiska centralbyråns arkiv. I kungl. brev till centralbyrån den 14 mars samma år gav Kungl. Maj:t tillstånd till tabellernas flyttning.

Egendomligt nog kom statistiska centralbyrån aldrig att fullfölja aktionen för tabellernas överflyttning till dess arkiv, sannolikt främst beroende på överdirektör Bergs avgång som chef för centralbyrån i december 1879. Endast tabellerna för Stockholms stads församlingar (utom de under hovkonsistorium lydande församlingarna samt Tyska församlingen) överlämnades och befinner sig fortfarande i statistiska centralbyråns arkiv. Jämlikt kungl. kung. den 22 september 1899 och den 14 november 1902 angående överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven har de äldre delarna av kyrkoarkiven överlämnats till lands- och länsarkiven, varför sockentabellerna numera förvaras i dessa arkiv. Från denna skyldighet att överlämna de äldre delarna av sina arkiv till lands- och länsarkiven har dock ett antal pastorsämbeten (särskilt i Örebro och Kopparbergs län) på ansökan befriats. Sockentabellerna tillhörande dessa kyrkoarkiv befinner sig alltså fortfarande i resp. pastorsämbetens vård. Sockentabellerna för församlingarna i Malmö och Norrköping, vilka tillhör de dispenserade församlingarna, har dock i stället överlämnats till stadsarkiven i Malmö och Norrköping. Tabellerna för Brännkyrka och Bromma församlingar, som senare inkorporerats med Stock-

holms stad, har jämte Tyska församlingen och de under hovkonsistorium lydande församlingarna överförts till Stockholms stadsarkiv.

Sockentabellerna är alltså fortfarande placerade i flera olika arkiv. Det är därför en kännbar olägenhet för forskare som sysslar med vår äldre befolkningsstatistik, att ingen samlad, fullständig och detaljerad förteckning över tabellerna finns. De har emellertid ett så stort värde som källa för befolkningsförhållandena på 1700-talet, att ett anslag från någon institution, t. ex. Samhällsvetenskapliga forskningsrådet, som skulle göra det möjligt att åstadkomma en sådan förteckning, skulle vara väl motiverat.

Den följande förteckningen omfattar endast församlingarna i Hallands län, som förvaras i landsarkivet i Lund. Då emellertid tabellerna sannolikt bevarats i ungefär samma utsträckning i de olika länen eller man åtminstone kan antaga, att procenttalet förstörda tabeller inte varierar alltför mycket från län till län, kan förteckningen ge en viss uppfattning om i hur stor utsträckning tabellerna bevarats.

Till ledning vid förteckningens begagnande kan meddelas, att beteckningen Tab. I—II avser de s. k. mortalitetstabellerna, som innehåller uppgifter om födelser, vigslar och dödsfall. Dessa tabeller är sammanställda på grundval av födelse-, vigsel- och dödböckerna. De är årliga och skall alltså, om de bevarats, föreligga varje år fr. o. m. 1749 t. o. m. 1859. Tab. III avser den tabell som är sammanställd på grundval av husförhörslängderna och som innehåller fördelningen efter ålder, kön, civilstånd, yrken och stånd. Dessa tabeller skall om de är fullständiga normalt föreligga varje år 1749—1751, vart tredje år 1754—1772 samt vart femte år 1775—1855. Den s. k. summariska tabellen är en tabell som innehåller en sammanställning av huvudsiffrorna, Tab. I—II årligen, Tab. III de år den föreligger, för varje församling för de 25 första åren av tabellverkets tillvaro. Den finns i normala fall ifylld på baksidan av blanketterna för 1773. Dessa två sammanfattande tabeller är viktiga, eftersom genom dem i vissa fall siffror har bevarats för församlingar tillbaka till 1749, även om de detaljerade tabellerna 1749—1772 har gått förlorade.

Siffrorna i första kolumnen i förteckningen avser volymernas nummer i landsarkivet. Till undvikande av missförstånd bör kanske anmärkas, att uttrycket »ingår i» vid tabellerna för vissa församlingar endast betecknar att tabellerna är bundna tillsammans med en annan församlings, vanligen moderförsamlingens, tabeller och inte betyder, att församlingarna sammanslagits i tabellerna. I detta senare fall — som också förekommer — användes beteckningen »gemensam tabell» eller något uttryck, som tydligt visar, att det är fråga om sammanslagning av siffror för två församlingar.

Förteckning över tabellverkets sockentabeller för Hallands län

Anm. Nr hänvisar till volymernas nr i serien i landsarkivet i Lund.

Nr Församling

Åbild

1 1749—1765. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1765. Tab. III 1749—1763.

2 1766—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1766—1859. Tab. III 1766—1855.

Alfshög

1 1749—1798. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1798. Luckor: 1761, 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1795. Tabell finns även för 1773. Lucka: 1790. Summarisk tabell 1749—1772 å tabellen 1773.

1799—1859. Ingår i *Ljungby*, 2. Tab. I—II 1799—1859. Tabellen för år 1859 har felaktigt bundits i slutet av tabellerna för Ljungby. Tab. III 1800—1855.

Åsige

1 1761—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1761—1859. Tabellerna för åren 1810 och 1813 defekta. Luckor: 1772—1774. Tab. III 1763—1855. Lucka: 1780.

Nr Församling

Askome

1 1749—1801. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1801. Lucka: 1799. För år 1774 finns endast gemensam tabell för Vessige och Askome. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800.

2 1802—1855. Stor fol. Inb. Tab. III 1855 lös. Tab. I—II 1802—1853. Tab. III 1805—1855.

Breared

1 1749—1820. Stor fol. Inb. Några av tabellerna omkastade vid bindningen. Tab. I—II 1749—1820. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1820. Tabeller finns även för 1773 och 1802. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Dagsås

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade koncepttabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

Nr Församling

Dräng sered

1 1749—1801. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1749—1801. Lucka: 1784. I tabellen för år 1774 ingår även Krogsered i siffrorna. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800. Tabellerna för åren 1750 och 1751 omkastade vid bindningen, 1780 defekt. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.
Häri även *Krogsered*, Tab. I—II 1749—1801, Tab. III 1749—1800.

2 1802—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.
Häri även *Krogsered*, Tab. I—II 1802—1859, Tab. III 1805—1850.

Eftra

1 1749—1859. Stor fol. Bunt. En del av tabellerna fuktskadade och defekta. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1765—1766, 1771—1772, 1774, 1790. Summarisk tabell 1749—1754 å tom blankett 1773. Tab. III 1750—1855. Luckor: 1754—1766, 1772, 1780.

Eldsberga

1 1775—1801. Fol. Bunt. Tab. I—II 1775—1801. Lucka: 1779. Tab. III 1775—1800. Häri även *Tönnersjö*, Tab. I—II 1779.

2 1803—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1803—1859. Tab. III 1805—1855.

Enslöv

1 1748—1801. Stor fol. Inb. Tab. I 1748. Tab. I—II 1749—1801. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800. Tabeller finns även för åren 1756 och 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

2 1802—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.

Fagered

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Bandet trasigt, några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Tabellerna för åren 1749 och 1777 defekta. Luckor: 1768, 1774, 1778. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Lucka: 1790. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

Falkenberg

1 1748—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1748—1773. Lucka: 1771. I tabellerna för åren 1751—1753 ingår även Skrea i siffrorna. Tab. III 1749—1772. I tabellerna för åren 1749—1754 ingår även Skrea i siffrorna.

Nr Församling

2 1775—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1775—1859. Luckor: 1804—1805, 1819, 1821—1822, 1825. Tab. III 1775—1855. Av tabellerna för åren 1805, 1815 och 1820 finns även dupletter.

Fjärås

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Lucka: 1769. I tabellerna för åren 1839—1857 ingår även Förlanda i siffrorna. En extra tabell finns med siffror angående folkmängd, födda, vigda och döda för vissa år 1688—1855. Summarisk tabell 1749—1767 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Lucka: 1769. I tabellerna för åren 1850 och 1855 ingår även Förlanda i siffrorna. Summarisk tabell 1749—1769 å tom blankett 1773. Häri även *Förlanda*, Tab. I—II 1858.

Frillesås

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1788, 1790—1791. För åren 1840—1844, 1846—1853 dessutom en tabell för Frillesås, Gällinge och Idala gemensamt. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1855. För åren 1840—1850 dessutom en tabell för Frillesås, Gällinge och Idala gemensamt. Summarisk tabell 1749—1773 dels för Frillesås och dels för Frillesås, Gällinge och Idala gemensamt å tomma blanketter 1773.

Förlanda

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1859. Tabellen för år 1859 lös. Luckor: 1839—1857. För 1858 se *Fjärås*, 1. Summarisk tabell 1749—1763 å tabellen 1763. Tab. III 1749—1845. Lucka: 1769. Summarisk tabell 1749—1769 å tabellen 1763.

Getinge

Samtliga tabeller förstördes vid prästgårdens brand år 1868.

Grimeton

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Tabellerna för åren 1783—1787 omkastade vid bindningen. Luckor 1774, 1794. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Tabellerna för åren 1785 och 1790 omkastade vid bindningen. I tabellen för år 1790 ingår även Rolfstorp i siffrorna.
Häri även *Rolfstorp*, Tab. I—II 1749—1859, Tab. III 1749—1855.

Nr Församling

Gunnarp

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1787—1859. Ingår i *Gällared*, 1. Tab. I—II 1787—1859. Luckor: 1803—1826. Tab. III 1800—1855. Luckor: 1805—1825. För år 1790 finns endast gemensam tabell för Gällared och Gunnarp.

Gällared

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1 1787—1859. Stor fol. Inb. Bandet trasigt, några av bladen lösa. Tab. I—II 1787—1859. Luckor: 1803—1826. Tab. III 1790—1855. Luckor: 1805—1825. I tabellen för 1790 ingår även Gunnarp i siffrorna.

Gällinge

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1774, 1778, 1790—1791. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1749. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773.

Gödestad

1749—1830. Ingår i *Hunnestad*, 1. Tab. I—II 1749—1830. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1830. Lucka: 1790. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

1831—1849. Ingår i *Hunnestad*, 2. Tab. I—II 1831—1849. Tab. III 1835—1845.

1 1850—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1850—1859. Tab. III 1850—1855.

Halmstad

1 1749—1795. Stor fol. Inb. En del tabeller felbundna. Tab. I—II 1749—1795. För åren 1766—1767 finns inga särskilda tabeller, men siffror finns tillskrivna på baksidan av tabellerna för 1750 (Tab. I 1766), 1751 (Tab. II 1766), 1752 (Tab. I 1767). I alla tabellerna utom för åren 1751 och 1770 ingår Övraby i siffrorna. (1770 finns två tabeller, en för Halmstad och en där Övraby ingår i siffrorna.) Dessutom finns en handritad tabell för Halmstad 1772 på baksidan av en tom blankett 1757. Tab. III 1749—1795. Luckor: 1754, 1772. I alla tabellerna utom för åren 1757 och 1760 ingår Övraby i siffrorna. (I tabellen för år 1763 angives dock icke församling). Häri även *Övraby*, Tab. III 1749—1763.

Nr Församling

2 1796—1812. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1796—1812. Luckor: 1803, 1807. I tabellerna för åren 1796—1802 ingår även Övraby i siffrorna. Tab. III 1800—1810. I tabellen för år 1800 ingår även Övraby i siffrorna.
Häri även *Övraby*, Tab. I—II 1805—1812, Tab. III 1805—1810 samt *Holm*, Tab. I—II 1796—1812, Tab. III 1800—1810.

3 1813—1820. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1813—1819. Tab. III 1815—1820.
Häri även *Övraby*, Tab. I—II 1813—1824, Tab. III 1815—1820 samt *Holm*, Tab. I—II 1813—1824, Tab. III 1815—1820.

4 1825—1846. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1826—1846. Tab. III 1825—1845.
Häri även *Övraby*, Tab. I—II 1825—1846, Tab. III 1825—1845 samt *Holm*, Tab. I—II 1825—1846, Tab. III 1825—1845.

5 1847—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1847—1859. Tab. III 1850—1855.
Häri även *Övraby*, Tab. I—II 1847—1859, Tab. III 1850—1855 samt *Holm*, Tab. I—II 1847—1859, Tab. III 1850—1855.

Hanhals

1 1749—1815. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1815. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1815. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

2 1816—1849. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1816—1849. Tab. III 1820—1845.

3 1850—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1850—1859. Tab. III 1850—1855.

Harplinge

1 1749—1766. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1765. Tab. III 1749—1766. Tabell finns även för 1759. Register i volymens början.

1767—1801. Ingår i *Steninge*, 1. Tab. I—II 1767—1801. För år 1768 finns dessutom en tabell gemensam för Harplinge och Steninge. I tabellerna för åren 1769—1774 ingår även Steninge i siffrorna. Tab. III 1772—1800. I tabellen för år 1769 ingår även Steninge i siffrorna.

2 1802—1842. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1802—1842. Tab. III 1805—1840.
Häri även *Steninge*, Tab. I—II 1802—1842, Tab. III 1805—1840.

3 1843—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1843—1859. Tab. III 1845—1855.
Häri även *Steninge*, Tab. I—II 1843—1859, Tab. III 1845—1855.

Hasslöv

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Tabellerna för åren 1772 och

Nr Församling

1773 omkastade vid bindningen. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1772. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.
Häri även Prosteritabell (Tab. I—II) för *Laholms* kontrakt 1773 i volymens början.

2 1774—1801. Fol. Inb. Tab. I—II 1774—1801. Tab. III 1775—1800.

3 1802—1859. Stor fol. Inb. En del av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.

Hishult

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Tabellerna för åren 1749 och 1750 omkastade vid bindningen. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1772. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

2 1775—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1775—1859. Luckor: 1788, 1794. Tab. III 1775—1855. Lucka: 1780.

Holm

1796—1812. Ingår i *Halmstad*, 2. Tab. I—II 1796—1812. Tab. III 1800—1810.

1813—1824. Ingår i *Halmstad*, 3. Tab. I—II 1813—1824. Tab. III 1815—1820.

1825—1846. Ingår i *Halmstad*, 4. Tab. I—II 1825—1846. Tab. III 1825—1845. Av tabellen för år 1835 finns även duplett.

1847—1859. Ingår i *Halmstad*, 5. Tab. I—II 1847—1859. Tab. III 1850—1855.

Hunnestad

1 1749—1830. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1830. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1830. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.
Häri även *Gödestad*, Tab. I—II 1749—1830, Tab. III 1749—1830.

2 1831—1849. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1831—1849. Tab. III 1835—1845.
Häri även *Gödestad*, Tab. I—II 1831—1849, Tab. III 1835—1845.

3 1850—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1850—1859. Tab. III 1850—1855.

Idala

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1774, 1790—1791. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773.

Nr Församling

Kinnared

1 1749—1774. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett i volymens början. Tab. III 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett framför de övriga tabellerna.

2 1775—1801. Fol. Häfte. Tab. I—II 1775—1801. Tab. III 1775—1800.

3 1802—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. Tabellen för år 1836 defekt. För 1856, se *Torup*, 2. Tab. III 1805—1855.

Knäred

1 1749—1821. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1821. Av tabellen för år 1809 finns även dublett. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1820. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

2 1822—1859. Stor fol. Lösa blad i pappomslag. Tab. I—II 1822—1859. Tab. III 1825—1855.

Krogsered

1749—1801. Ingår i *Drängsered*, 1. Tab. I—II 1749—1801. År 1774 finns endast gemensam tabell för Drängsered och Krogsered. Lucka: 1784. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800. Tabell finns även för 1773. Av tabellerna för åren 1749 och 1750 finns även dupletter. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

1802—1859. Ingår i *Drängsered*, 2. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1850.

Kungsbacka

1 1749—1815. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1806. Lucka: 1804. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1815. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

2 1816—1849. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1816—1849. Tab. III 1820—1845.

3 1850—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1850—1859. Tab. III 1850—1855.

Kvibille

1 1776—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1776—1859. Lucka: 1780. Tab. III 1785—1855.

Källsjö

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Bandet trasigt, några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Tabellerna för åren 1771 och 1772 något fuktskadade. Luckor: 1774—1777.

Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

Köinge

1749—1797. Ingår i *Okome*, 1. Tab. I—II 1749—1797. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1768 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1795.

1798—1824. Ingår i *Okome*, 2. Tab. I—II 1798—1824. Tab. III 1800—1820.

1825—1850. Ingår i *Okome*, 3. Tab. I—II 1825—1850. Tab. III 1825—1850.

Laholm

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Laholms landsförsamling ingår i alla tabellerna i siffrorna. Tab. III 1749—1772. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773. Endast år 1760 finns särskild tabell för stads- och särskild tabell för landsförsamlingen. För övriga år är tabellen gemensam; vissa siffror specificeras dock för stads- och landsförsamlingen.

2 1775—1850. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1775—1850. Luckor: 1799 (vissa å särskilt blad antecknade siffror finns dock), 1801—1804, 1806—1810, 1813—1814, 1818, 1825—1826, 1828—1830, 1835, 1837. Tab. III 1775—1850. I alla tabellerna 1775—1800 ingår även Laholms landsförsamling i siffrorna.
Häri även *Laholms landsförsamling*, Tab. I—II 1803—1850, Tab. III 1805—1850.

3 1851—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1851—1859. Tab. III 1855.
Häri även *Laholms landsförsamling*, Tab. I—II 1851—1859, Tab. III 1855.

Laholms landsförsamling

1749—1772. Ingår i *Laholm*, 1. Tab. III 1749—1772. Endast för år 1760 finns särskild tabell för landsförsamlingen, för övriga år är endast vissa siffror specificerade för lands- och stadsförsamlingen i den gemensamma tabellen.

1803—1850. Ingår i *Laholm*, 2. Tab. I—II 1803—1850. Luckor: 1806—1807, 1811. Tab. III 1805—1850.

1851—1859. Ingår i *Laholm*, 3. Tab. I—II 1851—1859. Tab. III 1855.

Landa

1749—1800. Ingår i *Ölmevalla*, 1. Tab. I—II 1749—1800. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Lindberg

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptbeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1 1761—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1761—1859. Luckor: 1765—1766, 1768—1779. Tab. III 1763—1855. Luckor: 1766—1775, 1790.

Lindome

1749—1773. Ingår i *Tölö*, 1. Summarisk tabell (Tab. I—II) å tabellen 1768.

1 1766—1850. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1766—1850. Tabellerna för åren 1766 och 1788 något fuktskadade. Luckor: 1774, 1776, 1789, 1797, 1800. Tab. III 1766—1845. Tabell finns även för år 1773 (med duplett). Lucka: 1800. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Ljungby

1 1749—1798. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1798. Luckor: 1761, 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1795. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

2 1799—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1799—1859. Tab. III 1800—1855.
Häri även *Alfshög*, Tab. I—II 1799—1859, Tab. III 1800—1855.

Morup

1 1749—1800. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1800. Luckor: 1774, 1786. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1800. Lucka: 1795.

2 1802—1830. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1802 1830. Lucka: 1803. Tab. III 1805—1830.

Nösslinge

1749—1771. Ingår i *Valinge*, 1. Tab. I—II 1749—1771. Luckor: 1750, 1752—1754, 1757, 1759, 1762, 1764—1769. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1763. Tab. III 1749—1763. Tabellen för år 1754 felbunden (efter Tab. I—II 1756).

1776—1801. Ingår i *Valinge*, 2. Tab. I—II 1776—1801. Luckor: 1778—1779, 1786. Tab. III 1780—1800. Lucka: 1790.

1802—1812. Ingår i *Valinge*, 3. Tab. I—II 1802—1812. Tab. III 1805—1810.

1813—1834. Ingår i *Valinge*, 4. Tab. I—II 1813—1834. Tab. III 1815—1830.

1835—1854. Ingår i *Valinge*, 5. Tab. I—II 1835—1854. För åren 1855, 1858—1859 finns endast gemensam tabell för Valinge, Stamnared, Skällinge och Nösslinge, se *Valinge*, 5. Tab. III 1835—1850. För år

1855 finns endast gemensam tabell för Valinge, Stamnared, Skällinge och Nösslinge, se *Valinge*, 5.

Okome

1 1749—1797. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1749—1797. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1768 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1795. Summarisk tabell 1749—1766 å tom blankett 1773.
Häri även *Köinge*, Tab. I—II 1749—1797, Tab. III 1749—1795 samt *Svartrå*, Tab. I—II 1749—1797, Tab. III 1749—1795.

2 1798—1824. Stor fol. Häfte, trasigt, inlagt i pappomslag. Tabellerna fuktskadade. Tab. I—II 1798—1824. Tab. III 1800—1820.
Häri även *Köinge*, Tab. I—II 1798—1824, Tab. III 1800—1820 samt *Svartrå*, Tab. I—II 1798—1824, Tab. III 1800—1820.

3 1825—1850. Stor fol. Häfte, trasigt, inlagt i pappomslag. Tabellerna fuktskadade. Tab. I—II 1825—1850. Tab. III 1825—1850.
Häri även *Köinge*, Tab. I—II 1825—1850, Tab. III 1825—1850 samt *Svartrå*, Tab. I—II 1825—1850, Tab. III 1825—1850.

Onsala

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Av tabellen för år 1771 finns även duplett. Lucka: 1804. Summariska tabeller 1749—1773, 1748—1773 å tabellerna 1772 och 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1750 samt å tom blankett 1773.

Rolfstorp

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1749—1859. Ingår i *Grimeton*, 1. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1774, 1794. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Av tabellen för år 1775 finns även duplett. Luckor: 1749—1750. För år 1790 finns endast gemensam tabell för Grimeton och Rolfstorp.

Ränneslöv

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1772 å tabellen 1773.

2 1775—1814. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1775—1814. Tab. III 1775—1810.

3 1815—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1815—1859. Tab. III 1815—1855.

Rävinge

Samtliga tabeller förstördes vid prästgårdens i Getinge brand år 1868.

Sibbarp

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

Skrea

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Lucka: 1771. För åren 1751—1753 finns endast gemensam tabell för Falkenberg och Skrea, se *Falkenberg*, 1. Tab. III 1757—1772. För åren 1749—1754 finns endast gemensam tabell för Falkenberg och Skrea, se *Falkenberg*, 1.

2 1775—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1775—1859. Tabellerna för åren 1824 och 1825, 1842 och 1843 omkastade vid bindningen. Av tabellerna för åren 1815 och 1817 finns även dupletter. Tab. III 1775—1855. Av tabellen för år 1815 finns även duplett.

Skummeslöv

1 1749—1859. Stor fol. Inb. En del av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

Skällinge

1749—1773. Ingår i *Valinge*, 1. Tab. I—II 1749—1773. Tabellen för år 1765 fuktskadad. Luckor: 1750, 1752—1754, 1757—1760, 1762, 1764, 1766—1768, 1772. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1763. Tab. III 1749—1772. Tabellen för år 1754 felbunden (efter Tab. I—II 1756). Luckor: 1750, 1763—1766.

1775—1801. Ingår i *Valinge*, 2. Tab. I—II 1775—1801. Luckor: 1778—1779, 1786, 1793. Tab. III 1775—1800. Luckor: 1780, 1790.

1802—1812. Ingår i *Valinge*, 3. Tab. I—II 1802—1812. Tab. III 1805—1810.

1813—1834. Ingår i *Valinge*, 4. Tab. I—II 1813—1834. Tab. III 1815—1830.

1835—1854. Ingår i *Valinge*, 5. Tab. I—II 1835—1854. För åren 1855, 1858—1859 finns endast gemensam tabell för Valinge, Stamnared, Skällinge och Nösslinge, se *Valinge*, 5. Tab. III 1835—1850. För år 1855 finns endast gemensam tabell för Valinge, Stamnared, Skällinge och Nösslinge, se *Valinge*, 5.

Nr Församling

Släp

1 1757—1800. Stor fol. Lösa blad i pärm. Tab. I—II 1757—1800. Luckor: 1765, 1772, 1774, 1778. Tab. III 1758—1795. Luckor: 1772, 1800.

1802—1824. Ingår i *Vallda*, 2. Tab. I—II 1802—1824. Tab. III 1805—1820. Av tabellen för år 1810 finns även duplett.

1825—1859. Ingår i *Vallda*, 3. Tab. I—II 1825—1859. Tabellen för år 1825 defekt. Av tabellerna för åren 1836—1838 finns även dupletter. I tabellerna för åren 1846—1848 ingår även Vallda i siffrorna. Tab. III 1825—1855. I tabellen för år 1850 ingår även Vallda i siffrorna.

Slättåkra

1 1776—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1776—1859. Lucka: 1780. Tab. III 1790—1855.

Slöinge

1 1749—1859. Stor fol. Bunt. Tabellerna fuktskadade, en del defekta. Tab. I—II 1749—1799, 1801—1804, 1806—1809, 1811—1814, 1816—1819, 1821—1824, 1826—1829, 1831—1834, 1836—1839, 1841—1844, 1846—1849, 1851—1854, 1856—1859. Luckor: 1765—1766, 1777, 1790. För åren 1800, 1805, 1810, 1815, 1820, 1825, 1830, 1835, 1840, 1845, 1850, 1855, se *Slöinge*, 2. Summarisk tabell 1749—1754 å tom blankett 1773.

2 1749—1855. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1800, 1805, 1810, 1815, 1820, 1825, 1830, 1835, 1840, 1845, 1850, 1855. För de mellanliggande åren samt för åren 1856—1859, se *Slöinge*, 1. Tab. III 1749—1855. Luckor: 1780, 1790.

Snöstorp

1 1749—1767. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1767 lös. Tab. I—II 1749—1767. Tab. III 1749—1766.

2 1768—1774. Stor fol. Inb. Bandet trasigt. Tab. III 1772 lös. Tab. I—II 1768—1774. Lucka: 1773. Tab. III 1769—1772.
Häri även *Trönninge*, Tab. I—II 1767—1774, Tab. III 1769—1772.

3 1775—1823. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1815 lös. Tab. I—II 1775—1823. Lucka: 1789. Tab. III 1775—1820.
Häri även *Trönninge*, Tab. I—II 1775—1823, Tab. III 1775—1820.

Spannarp

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Nr Församling

2 1775—1830. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1775—1830. Tab. III 1775—1830.

Stafsinge

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1 1761—1820. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1761—1820. Luckor: 1774, 1787, 1790, 1792. Tab. III 1763—1815. Tabell finns även för 1773. Av tabellen för år 1800 finns även duplett. Luckor: 1790—1795.

2 1820—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1821—1859. Tab. III 1820—1855. Tabellen för år 1835 felbunden (efter Tab. I—II 1836).
Häri även *Vinberg*, Tab. I—II 1836.

Stamnared

1749—1773. Ingår i *Valinge*, 1. Tab. I—II 1751—1773. Luckor: 1752—1754, 1759—1760, 1762—1764, 1766—1768. Summarisk tabell 1749—1761 å tabellen 1756. Tab. III 1749—1769. Tabellen för år 1754 felbunden (efter Tab. I—II 1758). Luckor: 1763—1766, 1772.

1775—1801. Ingår i *Valinge*, 2. Tab. I—II 1775—1801. Luckor: 1778—1779, 1786, 1791. Tab. III 1780—1800. Lucka: 1790.

1802—1812. Ingår i *Valinge*, 3. Tab. I—II 1802—1812. Lucka: 1809. Tab. III 1805—1810.

1813—1834. Ingår i *Valinge*, 4. Tab. I—II 1813—1834. Tab. III 1815—1830.

1835—1854. Ingår i *Valinge*, 5. Tab. I—II 1835—1854. För åren 1855, 1858—1859 finns endast gemensam tabell för Valinge, Stamnared, Skällinge och Nösslinge, se *Valinge*, 5. Tab. III 1835—1850. För år 1855 finns endast gemensam tabell för Valinge, Stamnared, Skällinge och Nösslinge, se *Valinge*, 5.

Steninge

1 1749—1801. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1801. Luckor: 1749, 1767, 1784. Tabell för 1766 handritad på baksidan av Tab. III 1766. I tabellerna för åren 1768—1774 ingår även Harplinge i siffrorna. För år 1775 finns en extra tabell gemensam för Harplinge och Steninge. Tab. III 1749—1800. Lucka: 1772. I tabellen för år 1769 ingår även Harplinge i siffrorna.
Häri även *Harplinge*, Tab. I—II 1767—1801, Tab. III 1772—1800.

1802—1842. Ingår i *Harplinge*, 2. Tab. I—II 1802—1842. Luckor: 1813—1814. Tab. III 1805—1840.

1843—1859. Ingår i *Harplinge*, 3. Tab. I—II 1843—1859. Tab. III 1845—1855.

Nr Församling

Stråvalla

1 1749—1801. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1801. För 1750 se *Värö*, 1. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1800. Tabell finns även för 1773. Lucka: 1775.

2 1802—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. Luckor: 1844—1850. Tab. III 1805—1855. Lucka: 1845.

Svartrå

1749—1797. Ingår i *Okome*, 1. Tab. I—II 1749—1797. Lucka: 1774. Tab. III 1749—1795. Summarisk tabell 1749—1766 å tom blankett 1773.

1798—1824. Ingår i *Okome*, 2. Tab. I—II 1798—1824. Tab. III 1800—1820.

1825—1850. Ingår i *Okome*, 3. Tab. I—II 1825—1850. Tab. III 1825—1850.

Sällstorp

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Tabellen för år 1749 något defekt. Luckor: 1846—1850. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. Lucka: 1850. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Söndrum

1769—1780. Ingår i *Vapnö*, 2. Tab. I—II 1780. Tab. III 1769.

1 1806—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1806—1859. Tab. III 1810—1855.
Häri även *Vapnö*, Tab. I—II 1806—1859, Tab. III 1810—1855.

Tjärby

1 1775—1860. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1775—1860. Tab. III 1775—1855.

Torpa

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1 1761—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1761—1859. Luckor: 1765—1766, 1768—1779. Tab. III 1763—1855. Luckor: 1766—1775, 1790.
Häri även Summarisk tabell (Tab. I—II) för *Varberg* 1749—1773 å tabell för Varberg 1773, inbunden mellan Tab. I—II och Tab. III 1780.

Nr Församling

Torup

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett i volymens början. Tab. III 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett i volymens början.

2 1802—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.
Häri även *Kinnared*, Tab. I—II 1856.

Träslöv

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1774, 1800—1801. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. Lucka: 1800. Summarisk tabell 1749—1772 å tabellen 1749.

Trönninge

1767—1774. Ingår i *Snöstorp*, 2. Tab. I—II 1767—1774. Lucka: 1773. Tab. III 1769—1772.

1775—1823. Ingår i *Snöstorp*, 3. Tab. I—II 1814 felbunden (efter Tab. III 1815 för Snöstorp). Tab. I—II 1775—1823. Lucka: 1789. Tab. III 1775—1820.

Tvåker

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

2 1775—1830. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1775—1830. Tab. III 1775—1830.

Tölö

1 1749—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1749—1859. Tabellen för år 1749 defekt. Av tabellen för år 1768 finns även duplett. Luckor: 1774, 1776, 1789, 1797, 1800. I tabellen för år 1852 ingår även Lindome och Älvsåker i siffrorna. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1767. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för år 1773. Tabellen för år 1780 något defekt. Av tabellen för år 1757 finns även duplett. Lucka: 1800. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.
Häri även Summarisk tabell (Tab. I—II) 1749—1773 dels för *Lindome*, dels för *Älvsåker*.

Tönnersjö

1779. Ingår i *Eldsberga*, 1. Tab. I—II.

1 1802—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.

Nr Församling

Ullared

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Bandet trasigt, några av bladen lösa. Tab. I—II 1750—1859. Tabellerna för åren 1771 och 1772 något fuktskadade. Luckor: 1768, 1774, 1777. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. Luckor: 1772, 1790. Summarisk tabell 1749—1772 å tabellen 1773.

Valinge

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. I tabellerna för åren 1752—1753 ingår även Stamnared, Skällinge och Nösslinge i siffrorna. Tab. III 1749—1751.

1 1749—1772. Stor fol. Häfte. Tab. I—II 1749—1772. Luckor: 1750, 1759, 1761—1766, 1768—1769. Summarisk tabell 1749—1761 å tabellen 1756. Tab. III 1751—1760. Tabellen för år 1754 felbunden (efter Tab. I—II 1756). Luckor: 1763—1772.
Häri även *Stamnared*, Tab. I—II 1751—1773, Tab. III 1749—1769, *Skällinge*, Tab. I—II 1749—1773, Tab. III 1749—1772 samt *Nösslinge*, Tab. I—II 1749—1771, Tab. III 1750—1763.

2 1775—1801. Fol. Häfte. Tab. I—II 1775—1801. Tabellerna för åren 1777 och 1779 omkastade vid bindningen. Luckor: 1778, 1786, 1791. Tab. III 1780—1800.
Häri även *Stamnared*, Tab. I—II 1775—1801, Tab. III 1780—1800, *Skällinge*, Tab. I—II 1775—1801, Tab. III 1775—1800 samt *Nösslinge*, Tab. I—II 1776—1801, Tab. III 1780—1800.

3 1802—1812. Stor fol. Häfte. Tab. I—II 1802—1812. Lucka: 1809. Tab. III 1805—1810.
Häri även *Stamnared*, Tab. I—II 1802—1812, Tab. III 1805—1810, *Skällinge*, Tab. I—II 1802—1812, Tab. III 1805—1810 samt *Nösslinge*, Tab. I—II 1802—1812, Tab. III 1805—1810.

4 1813—1834. Stor fol. Häfte. Tab. I—II 1813—1834. Tab. III 1815—1830.
Häri även *Stamnared*, Tab. I—II 1813—1834, Tab. III 1815—1830, *Skällinge*, Tab. I—II 1813—1834, Tab. III 1815—1830 samt *Nösslinge*, Tab. I—II 1813—1834, Tab. III 1815—1830.

5 1835—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1835—1859. Luckor: 1856—1857. I tabellen för åren 1855, 1858—1859 ingår även Stamnared, Skällinge och Nösslinge i siffrorna. Tab. III 1835—1855. I tabellen för år 1855 ingår även Stamnared, Skällinge och Nösslinge i siffrorna.

Nr Församling

Häri även *Stamnared*, Tab. I—II 1835—1854, Tab. III 1835—1850, *Skällinge*, Tab. I—II 1835—1854, Tab. III 1835—1850 samt *Nösslinge*, Tab. I—II 1835—1854, Tab. III 1835—1850.

Vallda

1 1757—1800. Stor fol. Lösa blad i pärm. Tab. I—II 1757—1800. Tabellerna för åren 1779, 1781 och 1798 defekta. Luckor: 1765, 1772, 1774—1775, 1778. Tab. III 1758—1775. Luckor: 1772, 1775, 1800.

2 1803—1824. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1803—1824. Tab. III 1805—1820. Av tabellen för år 1810 finns även duplett.
Häri även *Släp*, Tab. I—II 1802—1824, Tab. III 1805—1820.

3 1825—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1825—1859. Av tabellerna för åren 1834—1838 finns även dupletter. För åren 1852—1853 finns dessutom gemensamma tabeller för Vallda och Släp. Tab. III 1825—1855. Av tabellerna för åren 1830 och 1855 finns även dupletter.
Häri även *Släp*, Tab. I—II 1825—1859, Tab. III 1825—1855.

Vapnö

1 1749—1769. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1750—1763. Dessutom finns handritade, fragmentariska tabeller för åren 1764, 1766—1767. Tab. III 1749—1769.

2 1749—1785. Stor fol. Inb. Tab. III 1750 lös. Tab. I—II 1769—1785. Luckor: 1770—1771, 1773—1774, 1780, 1782—1783. I tabellen för år 1769 ingår även Söndrum i siffrorna. Tab. III 1749—1785. Luckor: 1751—1769, 1780. Dessutom finns en odaterad tabell.
Häri även *Söndrum*, Tab. I—II 1780, Tab. III 1769 samt en odaterad tabell utan angivande av församling.

1806—1859. Ingår i *Söndrum*, 1. Tab. I—II 1806—1859, Tab. III 1810—1855.

Varberg

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptabeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1749—1773. Ingår i *Torpa*, 1. Summarisk tabell (Tab. I—II) å tabell för Varberg 1773, inbunden mellan Tab. I—II och Tab. III 1780.

1 1761—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1761—1859. Luckor: 1765—1766, 1768—1772, 1774, 1776—1777, 1804, 1821. Tab. III 1763—1855. Luckor: 1766—1785. I tabellen för 1790 ingår även Lindberg och Torpa i siffrorna.

Nr Församling

Varbergs slottsförsamling

1 1749—1836. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1749—1836. Tabellen för år 1820 defekt. Luckor: 1765, 1774, 1799—1800, 1812, 1821—1822, 1824, 1826—1827, 1830—1831, 1834—1835. Tab. III 1749—1830. Tabellen för år 1749 felbunden (efter Tab. III 1769). Lucka: 1800. Summarisk tabell 1749—1772 å blanketten 1749.

Veddige

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Tabellerna för åren 1812—1814 omkastade och felvända vid bindningen. I tabellerna för åren 1846—1850 ingår även Ås och Sällstorp i siffrorna. För åren 1851—1854 finns en tabell för Veddige och en tabell, där Ås och Sällstorp ingår i siffrorna. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. I tabellen för år 1850 ingår även Ås och Sällstorp i siffrorna. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Veinge

1 1775—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1775—1859. Lucka: 1830. Av tabellen för år 1833 finns även duplett. Tab. III 1775—1855. Lucka: 1830.

Vessige

1 1749—1801. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1801. Tabellerna för åren 1800 och 1801 omkastade vid bindningen. I tabellen för år 1774 ingår även Askome i siffrorna. Lucka: 1799. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800.

2 1802—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.

Vinberg

1749—1753. Ingår i *Varbergs* kontraktsprostarkiv, B. II, 1. Handritade konceptbeller i volymens början. Tab. I 1750—1753. Tab. III 1749—1751.

1 1762—1819. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1762—1819. Tabellen för år 1795 defekt, 1784 och 1785 omkastade vid bindningen, 1812 felbunden (efter 1818); en del siffror i tabellen utsuddade av bläckfläckar). Luckor: 1774, 1790, 1792. Tab. III 1766—1815. Tabell finns även för 1773. Av tabellen för år 1785 finns även dublett. Luckor: 1790—1795.

2 1820—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1820—1859. För 1836 se *Stafsinge*, 2. Tab. III 1820—1855.

Nr Församling

Växtorp

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1772. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.

2 1774—1801. Fol. Inb. Tab. I—II 1774—1801. Tab. III 1775—1800.

3 1802—1859. Stor fol. Inb. En del av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. Tab. III 1805—1855.

Värö

1 1749—1801. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1801. Summarisk tabell 1749—1773 å tom blankett 1773. Tab. III 1749—1800. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1773.
Häri även *Stråvalla*, Tab. I—II 1750.

2 1802—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1802—1859. I tabellerna för åren 1844—1850 ingår även Stråvalla i siffrorna. För åren 1851—1855 finns dessutom en särskild tabell för Värö och Stråvalla gemensamt. Tab. III 1805—1855. I tabellerna för åren 1845 och 1850 ingår även Stråvalla i siffrorna.

Ysby

1 1749—1773. Stor fol. Inb. Tab. III 1773 lös. Tab. I—II 1749—1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1773. Av tabellen för år 1773 finns även duplett. Summarisk tabell 1749—1772 å tabellen 1773.

2 1775—1814. Fol. Inb. Tab. I—II 1775—1814. Tab. III 1775—1810.

3 1815—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1815—1859. Tab. III 1815—1855.

Årstad

1 1761—1859. Stor fol. Inb. Tab. I—II 1761—1859. Tabellerna för åren 1811 och 1813 defekta. Av tabellen för år 1821 finns även duplett. Lucka: 1774. Tab. III 1763—1855. Av tabellen för år 1805 finns även duplett. Lucka: 1780.

Ås

1 1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Luckor: 1846—1850. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Tabell finns även för 1773. Lucka: 1850. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.

Nr	Församling
	Älvsåker
	1749—1773. Ingår i *Tölö*, 1. Summarisk tabell (Tab. I—II) å tabellen 1763.
1	1750—1859. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1750—1859. Tabellerna för åren 1752—1753 och 1755 defekta, 1764 defekt och fuktskadad, 1766, 1770 och 1788 fuktskadade. Luckor: 1749, 1774, 1776, 1789, 1797, 1800. Tab. III 1750—1855. Tabell finns även för 1773. Tabellerna för åren 1754 och 1766 defekta och fuktskadade. Luckor: 1780, 1785, 1795, 1800. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773.
	Ölmevalla
1	1749—1800. Stor fol. Bunt. Tab. I—II 1749—1800. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1800. Tabell finns även för 1773. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Häri även *Landa*, Tab. I—II 1749—1800, Tab. III 1749—1800.
	Östra Karup
1	1749—1859. Stor fol. Inb. Några av bladen lösa. Tab. I—II 1749—1859. Tabellerna för åren 1758 och 1759 omkastade vid bindningen. Lucka: 1774. Summarisk tabell 1749—1773 å tabellen 1773. Tab. III 1749—1855. Summarisk tabell 1749—1772 å tom blankett 1772.
	Övraby
	1749—1763. Ingår i *Halmstad*, 1. Tab. III 1749—1763. Endast för åren 1760 och 1763 finns särskilda tabeller, för övriga år är tabellerna för Övraby tillskrivna på baksidan av den gemensamma tabellen för Halmstad och Övraby. Lucka: 1757.
	1805—1812. Ingår i *Halmstad*, 2. Tab. I—II 1805—1812. Tab. III 1805—1810. Tabellen för år 1810 felbunden (efter Tab. I—II 1812).
	1813—1824. Ingår i *Halmstad*, 3. Tab. I—II 1813—1824. Tab. III 1815—1820.
	1825—1846. Ingår i *Halmstad*, 4. Tab. I—II 1826—1846. Tab. III 1825—1845. Av tabellen för år 1835 finns även duplett.
	1847—1859. Ingår i *Halmstad*, 5. Tab. I—II 1847—1859. Tab. III 1850—1855.

Nyare svensk statistisk litteratur

Ett urval av tidskriftsartiklar och böcker [1]

Recent Swedish Books and Articles on Statistics

Abortfrågan. Betänkande avgivet av 1950 års abortutredning. Sthlm 1953. 298 s. (Statens offentliga utredningar. 1953: 29.)

Allmänna val i Stockholm. 26 (1952). Andrakammarval. Redogörelse utarb. av Stockholms stads statistiska kontor. Sthlm 1953. 40 s. (Stockholms stads statistik. 14. Val.) [Med fransk resumé.]

Alm, I., The long-term prognosis for prematurely born children. A follow-up study of 999 premature boys born in wedlock and of 1002 controls. Upps. 1953. 116 s. [Akad. avh., Karolinska institutet, Stockholm. Även utg. som suppl. 94 till Acta pædiatrica.]

Bachér, I., Om planläggningen av jordbruksförsök. Jordbruksekonomiska meddelanden 15 (1953), s. 461—470. [Med eng. resumé.]

Barton, D. E., On Neyman's smooth test of goodness of fit and its power with respect to a particular system of alternatives. Skandinavisk aktuarietidskrift 36 (1953), s. 24—63.

B[ergström], N., Några huvudresultat från allmänna bostadsräkningen i Stockholm för år 1950. Statistisk månadsskrift för Stockholms stad 48 (1953) : $6^1/_2$, s. 1*—24*.

Björk, L., Statistiska mått på sysselsättning och arbetslöshet. 1—2. Svensk sparbanksstidskrift 37 (1953), s. 150—158, 461—470.

Dalenius, T., The multi-variate sampling problem. Skandinavisk aktuarietidskrift 36 (1953), s. 92—102.

Frankenberg, R., & Eklund, G., Pilsnerförsäljning och alkoholmissbruk. En statistisk studie av försäljningsformernas inverkan på missbrukarantalet. Sthlm 1953. 92 s. (Institutet för maltdrycksforskning. Meddelande. Nr 3.)

Fritzell, Y., Överlevelsetabeller för Sverige för 1751—1815. Statistisk tidskrift, Ny följd, 2 (1953), s. 406—410. [Med eng. resumé.]

Företagens intäkter, kostnader och vinster år 1951. [Av[Statistiska centralbyrån. Sthlm 1953. XVI, 135 s. (Sveriges officiella statistik. Inkomst och förmögenhet.)

[1] Utgivna under tiden $^1/_{10}$ 1953—$^{31}/_1$ 1954; urvalet har gjorts för den systematiskt ordnade bibliografien i det kommande numret av Revue de l'Institut international de statistique.

Grönqvist, T., De mödrahjälpssökandes ekonomiska förhållanden. Sociala meddelanden 1953, s. 734—743. [Med eng. och fransk resumé.]
Helleberg, N., Matematisk behandling av företagsekonomiska frågor. 3. Beräkning av livslängder. *Affärsekonomi* 26 (1953), s. 767—768, 818—820.
Hjelm, L., Jämförelser mellan de holländska och svenska räkenskapsundersökningarna. Jordbruksekonomiska meddelanden 15 (1953), s. 427—434. [Med eng. resumé.]
— Lantbrukets lönsamhetsutveckling under efterkrigstiden. Lantbruksakademiens tidskrift 92 (1953), s. 333—348. [Med eng. resumé.]
Holm, S., Läkarna inför överbefolkningens problem. 1—2. Svenska läkartidningen 50 (1953), s. 2316—2331, 2630—2650.
Höök, E., Tjänstemännen och den industriella omvandlingen. En studie av tjänstemannakårens tillväxt inom industrien. Sthlm 1953. 114 s. (Industriens utredningsinstitut.)
Jensen, A., Markoff chains as an aid in the study of Markoff processes. Skandinavisk aktuarietidskrift 36 (1953), s. 87—91.
Järund, H., & Persson, T., Praktisk nomografi. [1]—2. Affärsekonomi 26 (1953), s. 1107—1108, 1154—1156, 1243—1244, 1279.
Kant, E., Migrationernas klassifikation och problematik. Några reflexioner. Svensk geografisk årsbok 29 (1953), s. 180—209. [Med tysk resumé.]
Millqvist, R., Nationalbokföring — vetenskap eller sifferlek? Ekonomisk revy 10 (1953), s. 441—451.
Moberg, S., Dyrortsproblemet ur statistisk synpunkt. Statsvetenskaplig tidskrift 56 (1953), s. 455—482.
O[linde]r, O., Befolkningens reproduktionsförmåga i Stockholm, i rikets övriga städer och på landsbygden. Statistisk månadsskrift för Stockholms stad 48 (1953): 8, s. 10*—12*.
Pålsson, K., Trafikundersökningar. Ändamål och metoder. Diskussion vid SLTF:s årsmöte 1953. Meddelanden från Svenska lokaltrafikföreningen 10 (1953), s. 166—183.
Quensel, C.-E., The distribution of the partial correlation coefficient in samples from multivariate universes in a special case of non-normally distributed random variables. Skandinavisk aktuarietidskrift 23 (1953), s. 16—23.
Quensel, C.-E., & Genell, S., Ha de illegala aborterna minskat under de senare åren? *Kommentar till abortbetänkandet* (SOU 1953: 29). Svenska läkartidningen 50 (1953), s. 2784—2792.
Riksdagsmannavalen åren 1949—1952. [Av] Statistiska centralbyrån. Sthlm 1953. X, 246 s. (Sveriges officiella statistik. Allmänna val.) [Med eng. resumé.]
Segerdahl, C.-O., Internationell statistik. Verksamheten i Förenta nationerna och anslutna organ. Statistisk tidskrift, Ny följd, 2, (1953), s. 377—405. [Med eng. resumé].
Skogsstatistisk årsbok 1951. [Av] Kungl. skogsstyrelsen. Sthlm 1953. 158 s. (Sveriges officiella statistik. Skogshushållning.) [Med eng. resumé.]
Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. 4. Statistisk tidskrift, Ny följd, 2 (1953), s. 411—435. [Med eng. resumé.]
4. Söderlind, T., Den jordbruksstatistiska avdelningen.
Statistiska meddelanden från Göteborgs stads statistiska byrå. Årg. 1 (1953). Gbg.
Det statistiska tryckets yttre anordning. Cirkulär och anvisningar. [Av] Statistiska centralbyrån. Sthlm 1953. 16 s. [Även utg. som bilaga till Statistisk tidskrift, Ny följd, 2 (1953): 10.]
Sverdrup, E., Similarity unbiassedness, minimaxibility and admissibility of statistical test procedures. Skandinavisk aktuarietidskrift 36 (1953), s. 64—86.
Sveriges ekonomi. Struktur och utvecklingstendenser. Sthlm 1953. 50 s. (Svenska telegrambyråns skriftserie. No. 2.)
Thunæus, H., Sveriges bryggeri- och läskedrycksindustri. Sthlm 1953. 72 s. (Industriens upplysningstjänst. Ser. A. 9.)
White, H., Sveriges handel med Storbritannien. Kommersiella meddelanden 40 (1953), s. 457—467.
Ö[man], I., En reviderad befolkningsprognos för Stockholm. Statistisk månadsskrift för Stockholms stad 48 (1953): 11, s. 2*—5*.

Kungl. Boktr. Sthlm 1954
540816

STATISTISK TIDSKRIFT

5 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 5 MAJ 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 266
Konkurser och protesterade växlar ... 268
Brott som kommit till polisens kännedom ... 270
Beställningstrafiken med lastbil ... 272
Fylleriförseelser och spritsmuggling ... 275
Folkräkningen den 31 dec. 1950:
Förvärvsarbetande befolkning länsvis efter näringsgren. Definitiva uppgifter ... 276
Priserna på jordbruksfastigheter år 1953 ... 278
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter ... 284

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 5 MAY 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary ... 266
Bankruptcies and protested bills ... 268
Offences known to the police ... 270
For-hire lorry transportation ... 272
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors ... 275
The population census of 1950:
The active population by county and by industry ... 276
Real estate prices in 1953 ... 278
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures ... 284

Kommentar

Commentary

Fylleriförseelser. Enligt de uppgifter som av domstolar och åklagare insänts till kontrollstyrelsens straffregister uppgick antalet under första kvartalet 1954 avdömda fylleriförseelser till 9 692 mot 9 880 under samma tid 1953 (minskning 1,9 %). För år 1953 uppgår minskningen jämfört med år 1952 till 2,2 %. Fylleririfrekvensen synes alltså i stort sett vara på nedåtgående, även om enstaka orter kan visa avsevärd ökning under kortare perioder. Ett ökat antal fylleriförseelser i en viss stad behöver dock ej med nödvändighet innebära ett försämrat nykterhetstillstånd. Göteborg visar sålunda under första kvartalet 1954 en ökning av antalet avdömda fylleriförseelser med 11,5 %. Denna ökning sammanhänger enligt uppgift från polismyndigheten i Göteborg med att under fjärde kvartalet 1953 upprepade razzior företogs omkring Järntorget, vilken del av staden varit ett tillhåll för langare och dessas kunder. Vidare förekom i Norrköping under de två senaste kvartalen en ökning av antalet avdömda fylleriförseelser med 40 %. Även denna ökning förklaras av skärpt polisbevakning (ökat antal patrullerande polismän samt 2 nya radiobilar).

Siffrorna visar i övrigt inga anmärkningsvärda förändringar sedan föregående år. Försäljningen av spritdrycker visade stark ökning inför skattehöjningen den 1 april 1954. Under mars såldes i utminuteringen 5,35 milj. liter mot 3,33 milj. liter under mars 1953. Någon ökning av fylleriförseelserna med anledning härav har dock ännu ej kunnat iakttagas.

Brottsligheten. För första kvartalet 1954 redovisas 38 546 till polisens kännedom komna strafflagsbrott mot 39 348 för första kvartalet 1953. Det har sålunda inträffat en viss minskning (2 %). Brottsgruppen stöld och liknande minskades med inemot 4 %, oaktat de i denna grupp ingående tillgreppen av bilar och motorcyklar (inkl. mopeder) ökades med 40 % (från 1 485 till 2 077). Av de i strafflagen ej upptagna brotten har här medtagits endast lönnbränning och rattfylleri. Lönnbränningsfallen var 68 mot 55 under första kvartalet 1953; rattfyllerifallen visar ökning med 18 % i förhållande till första kvartalet 1953 men minskning med 35 % i förhållande till fjärde kvartalet 1953.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 270.

Offences against the penal code.

Chapter 10. Offences against public activities
- Violence or threats against officials
- Forcible resistance

» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
- Murder and manslaughter
- Homicide by misadventure, etc.
- Infanticide
- Procuring abortion

» 15. Violation of personal safety, etc.
- Rape

» 18. Sexual offences
- Indecent assaults on persons under 15 years of age
- Other indecent assaults
- Indecent exposure
- Other indecent actions

» 19. Offences dangerous to the public
- Arson

» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
- Housebreaking and burglary
- Thefts of motorcars and motorcycles
- Robbery

Chapter 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed.
Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol

Intäkter, kostnader och vinster. Preliminära uppgifter för företagens intäkter, kostnader och vinster år 1952 eller motsvarande bokföringsår har varit införda i Statistisk tidskrift 1953: 5—12 och 1954: 1. En definitiv redogörelse för 1952 utkommer under innevarande år. Denna publikation, Företagens intäkter, kostnader och vinster år 1952, ingår i serien Sveriges officiella statistik.

Uppgifter för år 1953 eller motsvarande bokföringsår insamlas från i stort sett samma företag inom industri och handel som närmast föregående år eller omkring 4 000. Härav tillhör något mer än hälften industrien och resten handeln. För år 1953 tillkommer en likartad undersökning rörande förhållandena inom rederinäringen och den yrkesmässiga biltrafiken, som dock första året har karaktär av provundersökning och endast omfattar något hundratal företag av vardera.

I fråga om industrien omfattar undersökningen så gott som samtliga företag med mer än 50 arbetare och ett begränsat antal med 26—50 arbetare samt ifråga om handeln de flesta företag med mer än 50 anställda och ett antal mindre företag.

För varje bransch upprättas en preliminär sammanställning, så snart huvuddelen av dit hänförliga uppgifter hunnit bearbetas. Ett sammandrag därav införes i närmast följande nummer av Statistisk tidskrift. Den första av dessa delrapporter, som avser bryggerier och vattenfabriker, återfinnes i detta nummer.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 284.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.
1 Number of wage-earners

Income
2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit
8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account
16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data
22 Investments in plant and equipment
23 thereof primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 thereof wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 April	82	18	1 119	374	434	87	2 014	397	124	107
Maj	77	4	1 200	412	533	93	2 238	455	151	109
Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
268,3	276,1	971,0	1 167,2	2 682,6	859,9	239,2	89,0	1952 April
300,3	301,8	1 127,4	1 197,1	2 926,6	686,2	186,4	106,5	Maj
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	Juni
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727,8	394,9	146,6	April

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences*[1]	1951	1952	1953	1952	
				2 kv	3 kv
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 133	3 186	2 989	798	879
Därav: våld eller hot mot tjänsteman o. dyl.	708	749	748	178	200
våldsamt motstånd	1 734	1 690	1 453	429	471
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	560	423	443	116	99
12 kap. Förfalskningsbrott	1 154	1 401	1 255	284	343
13 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	490	545	642	120	108
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	8 211	8 338	8 228	2 035	2 153
Därav: mord och dråp	51	43	42	7	19
vållande till annans död	224	266	238	49	85
barnamord o. dyl.	18	12	18	1	6
fosterfördrivning	251	132	145	28	21
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	1 933	1 917	1 988	441	522
Därav: våldtäkt	311	268	269	62	97
18 kap. Sedlighetsbrott	2 387	1 977	2 272	577	500
Därav: otukt med person under 15 år.	729	557	644	183	141
annan otukt	332	220	283	59	54
exhibitionism	463	445	548	143	91
annan sedlighetssårande handling	767	639	649	172	185
19 kap. Allmänfarliga brott	2 357	2 795	2 856	899	630
Därav: mordbrand	212	251	193	72	61
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	132 417	128 929	138 539	33 290	37 953
Därav: inbrottsstöld	21 913	26 235	25 592	6 284	6 957
tillgrepp av bilar och motorcyklar	9 197	8 889	9 816	2 395	2 957
rån	220	184	237	42	54
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[2] 20 762	14 670	14 099	3 203	3 138
22 kap. Förskingring och annan trolöshet	5 259	5 830	5 549	1 205	1 387
23 kap. Gäldenärsbrott	285	317	351	78	76
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovlig väg	5 208	5 811	6 259	1 616	1 397
25 kap. Ämbetsbrott	618	698	705	172	175
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 818	3 132	3 169	722	925
Summa	[2] 188 592	179 969	189 344	45 556	50 285
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
Lönnbränning	379	391	316	86	96
Rattfylleri	4 516	5 399	6 343	1 347	1 702

[1] *For translation of text, v. p. 266.*
[2] Därav 4 523 brott begångna av en postorderfirma i Göteborg.

Offences known to the police. Preliminary data

1952	1953				1954	1:a kvartalet 1954		
4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	Stockholm	Göteborg	Malmö
779	746	724	783	736	755	243	52	19
196	198	198	183	169	168	59	17	4
390	356	347	391	359	372	96	21	7
123	143	117	105	78	121	2	—	1
400	324	254	323	354	266	31	11	10
178	169	166	126	181	207	52	5	8
2 206	1 853	1 962	2 159	2 254	1 785	346	146	155
8	9	10	16	7	12	1	1	—
76	44	45	80	69	35	4	—	1
3	1	7	5	5	3	—	—	1
51	36	13	20	76	44	12	—	—
519	483	450	530	525	447	79	37	22
56	38	66	93	72	67	12	8	2
481	525	605	585	557	481	104	49	29
138	140	162	167	175	139	27	10	1
69	88	78	66	51	48	25	—	—
93	135	143	142	128	116	18	13	17
150	133	191	157	168	145	26	23	11
632	730	893	636	597	612	103	3	5
66	51	49	44	49	28	3	1	—
31 189	27 161	35 740	39 377	36 261	26 148	4 919	3 096	1 987
7 047	5 990	6 593	6 422	6 587	6 026	1 618	1 147	605
2 109	1 485	2 331	2 945	3 055	2 077	677	376	216
51	63	53	61	60	51	19	6	5
3 898	3 415	3 685	3 362	3 637	3 995	1 317	266	133
1 880	1 452	1 315	1 365	1 417	1 380	327	123	88
96	95	90	81	85	84	7	6	2
1 414	1 327	1 665	1 460	1 807	1 412	206	69	46
190	183	180	183	159	204	1	3	—
750	742	744	951	732	649	42	42	1
44 735	39 348	48 590	52 026	49 380	38 546	7 779	3 908	2 506
105	55	75	82	104	68	2	1	2
1 351	946	1 610	2 077	1 710	1 116	162	70	33

Beställningstrafik med lastbil — Mars 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Mars	19 053	4,40	23 219	1 838	12,62
7	Oktober	19 594	4,43	28 105	2 184	12,88
8	November	19 481	4,43	26 768	2 087	12,83
9	December	19 538	4,44	24 001	1 873	12,81
10	1954: Januari	19 383	4,45	21 944	1 714	12,81
11	Februari	19 334	4,46	21 468	1 678	12,79
12	Mars	[2] 19 371	4,48	24 884	1 941	12,82
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 383	3,67	5 503	411	13,38
B	Stockholms län	931	4,35	1 564	116	13,50
C	Uppsala län	473	5,02	330	27	12,06
D	Södermanlands län	669	4,53	753	61	12,26
E	Östergötlands län	841	4,84	918	72	12,84
F	Jönköpings län	673	4,63	639	51	12,44
G	Kronobergs län	428	4,75	190	16	12,01
H	Kalmar län	581	5,10	423	37	11,55
I	Gotlands län	160	3,91	121	12	10,34
K	Blekinge län	337	5,21	330	26	12,59
L	Kristianstads län	641	4,91	419	34	12,19
M	Malmöhus län	1 329	4,61	1 466	138	10,64
N	Hallands län	447	4,56	308	26	11,67
O	Göteborgs och Bohus län	1 609	4,06	2 888	230	12,57
P	Älvsborgs län	883	4,67	871	72	12,07
R	Skaraborgs län	658	4,87	441	36	12,11
S	Värmlands län	781	4,62	740	60	12,44
T	Örebro län	680	4,93	890	69	12,83
U	Västmanlands län	584	4,88	755	60	12,64
W	Kopparbergs län	766	4,70	697	54	12,84
X	Gävleborgs län	862	4,94	1 131	83	13,71
Y	Västernorrlands län	909	4,24	1 421	103	13,74
Z	Jämtlands län	355	4,12	404	28	14,27
AC	Västerbottens län	692	4,21	774	54	14,40
BD	Norrbottens län	699	4,12	908	65	14,04

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 136 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 693	17 920	8 559	32	41	1 552	24 008	91
7	3 179	18 950	8 868	32	38	1 533	25 501	92
8	2 885	17 850	8 017	31	39	1 434	23 609	91
9	2 296	15 736	6 953	31	44	1 265	20 271	89
10	1 890	15 017	6 586	30	51	1 234	19 398	90
11	2 105	16 295	7 745	32	50	1 377	22 114	92
12	2 508	19 067	9 223	33	50	1 578	25 687	91
A	7	154	9	..	287	6	218	134
B	67	436	258	37	30	39	513	74
C	94	725	396	35	46	61	923	82
D	114	928	408	31	53	73	1 201	90
E	150	1 125	530	32	50	91	1 489	90
F	116	1 008	313	24	53	78	1 271	96
G	93	762	304	29	48	62	906	85
H	91	960	323	25	72	69	1 139	89
I	28	124	63	34	17	13	167	89
K	31	508	113	18	116	31	558	90
L	123	1 082	405	27	71	82	1 419	95
M	152	1 178	488	29	57	94	1 551	93
N	67	551	227	29	49	49	696	89
O	55	464	175	27	65	33	600	94
P	99	996	376	27	60	80	1 154	84
R	97	1 116	354	24	78	78	1 257	85
S	82	737	358	33	48	66	1 004	92
T	106	765	377	33	55	62	1 059	93
U	101	730	304	29	48	60	979	95
W	170	998	682	41	39	94	1 540	92
X	166	954	553	37	39	89	1 532	102
Y	123	796	520	40	38	75	1 255	95
Z	106	370	350	49	20	47	772	107
AC	152	883	698	44	40	82	1 371	87
BD	118	717	639	47	32	64	1 113	82

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	109 358	22	169 177	14	65	178	2 479
7	119 511	21	184 947	14	65	190	2 736
8	112 249	21	173 636	14	65	181	2 586
9	100 359	20	155 632	13	64	161	2 266
10	95 690	20	147 996	13	65	152	2 133
11	105 690	21	164 669	13	64	158	2 254
12	125 245	21	196 434	13	64	182	2 611
A	2 036	11	2 211	10	92	175	2 401
B	1 999	26	3 682	14	54	166	2 231
C	4 286	22	7 347	13	58	188	2 649
D	6 069	20	8 673	14	70	201	2 920
E	7 507	20	12 137	12	62	194	2 861
F	6 155	21	9 124	14	67	193	2 838
G	4 445	20	6 627	14	67	183	2 560
H	6 510	17	8 782	13	74	182	2 688
I	472	35	818	20	58	154	1 803
K	3 652	15	5 376	10	68	169	2 635
L	8 737	16	12 202	12	72	182	2 868
M	8 707	18	13 194	12	66	175	2 270
N	3 339	21	5 239	13	64	168	2 246
O	3 576	17	5 227	12	68	163	2 168
P	5 939	19	9 332	12	64	172	2 293
R	7 540	17	10 488	12	72	173	2 580
S	3 914	26	6 893	15	57	161	2 234
T	5 827	18	9 302	11	63	193	2 866
U	4 793	20	7 794	13	61	204	2 969
W	6 660	23	11 517	13	58	194	2 920
X	6 427	24	11 425	13	56	199	3 089
Y	4 681	27	7 983	16	59	196	2 944
Z	2 139	36	4 084	19	52	212	3 310
AC	6 033	23	10 475	13	58	196	3 099
BD	3 802	29	6 502	17	58	184	2 891

[1] Se not 1 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1951 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleriförseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av				Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer utan motbok *Persons without ration book*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*	Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litre*
1940	35 252	4 401	3 604	34 796	456	24 540	8 325	295	425
1941	37 216	4 761	3 506	36 685	531	25 490	8 827	163	219
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	29 362	9 791	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	30 599	10 059	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	27 700	8 466	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	27 234	7 503	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	23 018	6 281	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	22 526	6 751	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	26 918	8 290	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	26 028	8 313	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	27 334	8 509	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	28 486	8 508	2 042	3 911
1952*	42 463	6 254	5 248	41 719	734	31 457	[1] 9 320	3 058	9 051
1953*	41 532	6 682	5 057	40 627	905	30 751	[1] 8 601	2 689	5 280
1952* 1 kv.	9 253	1 500	1 008	9 094	159	6 963	[1] 1 764	734	1 494
2 kv.	10 221	1 244	1 274	10 084	137	7 513	[1] 2 366	572	4 645
3 kv.	12 059	1 199	1 620	11 884	175	8 786	[1] 2 699	942	1 495
4 kv.	10 930	2 311	1 346	10 667	263	8 195	[1] 2 491	810	1 417
1953* 1 kv.	9 880	1 772	1 401	9 679	201	7 322	[1] 2 103	565	905
2 kv.	9 730	1 626	1 053	9 520	210	7 235	[1] 1 806	653	1 137
3 kv.	11 469	1 561	1 333	11 213	256	8 347	[1] 2 405	750	1 720
4 kv.	10 453	1 723	1 270	10 215	238	7 847	[1] 2 287	721	1 518
1954* 1 kv.	9 692	1 742	1 562	9 473	219	7 257	[1] 2 131	435	803
Därav									
i Stockholm	1 742	1 742	.	1 608	134	1 354	[1] 225	119	212
i Göteborg	1 562	.	1 562	1 514	48	1 183	[1] 274	80	252

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Folkräkningen den 31 dec. 1950:

Förvärvsarbetande befolkning länsvis efter näringsgren. Definitiva uppgifter

Uppgifter från den totala räkningen enligt indelningen den 1 jan. 1952. Uppgifterna kommer att ingå i del IV av folkräkningsberättelsen

Län	Jordbruk med binäringar			Gruvbrytning	Industri och hantverk						
	Jordbruk m. m.	Skogsbruk	Fiske		Metallind.	Jord- och stenind.	Träind. m. m.	Pappers- och graf. ind.	Livsmedelsind. m. m.	Textil- och sömnadsind.	Läderind. m. m.
Stockholms stad	1 782	425	9	38	49 928	1 490	2 481	13 452	11 955	14 745	3 597
Stockholms län	17 389	1 148	1 021	85	25 379	2 969	2 242	4 527	4 405	4 312	1 341
Uppsala län	13 257	1 205	284	156	6 955	1 346	1 714	1 967	2 024	2 793	951
Södermanlands län .	17 185	1 339	343	151	22 831	1 599	3 078	1 067	2 074	3 609	618
Östergötlands län ...	27 716	1 913	407	78	25 190	1 729	4 477	4 697	5 326	12 044	2 338
Jönköpings län	25 785	908	29	15	16 540	1 295	10 171	3 225	2 648	5 644	5 123
Kronobergs län	21 481	1 216	21	—	4 041	3 808	4 582	2 785	1 536	2 434	796
Kalmar län	25 380	1 953	789	1	9 653	3 447	7 148	2 307	3 174	1 734	779
Gotlands län	9 095	40	378	—	1 017	1 008	260	110	846	465	143
Blekinge län	11 264	337	1 370	—	9 175	1 581	1 668	633	1 828	2 133	600
Kristianstads län ...	31 522	872	528	365	6 473	3 594	5 001	1 779	4 178	4 646	2 533
Malmöhus län	38 977	569	681	546	29 865	6 117	3 691	6 131	13 569	19 878	10 324
Hallands län	21 028	404	650	—	6 827	930	1 692	1 016	2 135	5 193	2 120
Göteborgs och Bohus län	18 678	384	5 705	1	36 902	3 725	3 179	7 189	11 032	19 867	3 568
Älvsborgs län	36 645	1 197	41	—	13 742	2 372	4 220	4 776	3 585	37 441	2 887
Skaraborgs län	35 565	791	158	—	9 381	3 620	4 564	1 813	3 033	5 195	835
Värmlands län	28 439	8 807	120	336	14 876	810	4 434	6 833	3 344	3 645	889
Örebro län	16 146	2 574	81	1 377	18 587	2 071	2 573	2 792	2 859	3 419	7 890
Västmanlands län ..	13 768	1 319	57	965	27 252	2 147	2 095	748	1 830	1 762	659
Kopparbergs län	20 671	9 310	10	3 207	17 101	1 004	5 561	2 925	2 551	3 166	2 566
Gävleborgs län	19 156	8 021	714	378	17 165	1 284	6 752	6 602	3 332	4 049	875
Västernorrlands län .	21 776	7 819	457	6	6 459	574	5 080	11 015	2 737	2 078	1 561
Jämtlands län	17 376	7 170	16	2	1 879	470	1 243	861	1 220	1 001	339
Västerbottens län ...	29 699	7 545	273	1 576	4 065	521	3 720	2 792	1 955	1 282	809
Norrbottens län	19 843	9 930	568	4 096	4 353	434	3 616	1 406	1 558	1 018	711
Hela riket	539 623	77 196	14 710	13 379	385 636	49 945	95 242	93 448	94 734	163 553	54 792
Därav landsbygd	507 255	72 690	12 911	10 653	125 208	34 542	70 509	43 601	34 630	60 955	20 609
städer ...	32 368	4 506	1 799	2 726	260 428	15 403	24 733	49 847	60 104	102 598	34 183

The population census of 1950:

The active population by county and by industry

Kemisk-tekn. ind.	Byggnadsverksamhet	El-gas-vatten-v. m. m.	Ej spec. ind.	Samfärdsel	Handel		Offentliga tjänster m. m.			Husligt arbete	Ospecificerad verksamhet	Samtliga näringsgrenar
					Varuhandel	Övriga	Hälso- och sjukv. m. m.	Undervisn. m. m.	Övriga			
4 734	25 360	4 819	1 901	38 932	72 847	42 192	18 641	12 069	42 766	10 302	5 301	379 766
2 672	15 151	1 568	824	14 724	19 737	8 294	5 727	4 874	12 651	4 795	2 116	157 951
557	5 760	591	176	4 076	6 459	2 630	3 183	3 057	3 707	2 234	234	65 316
843	6 887	677	371	5 742	8 703	2 648	3 040	1 872	3 723	2 911	151	91 462
1 099	10 860	1 116	365	9 728	16 395	5 330	4 857	2 956	6 544	4 844	818	150 827
1 217	8 164	744	314	7 423	10 875	3 386	3 937	2 114	4 408	2 971	832	117 768
211	4 487	344	156	4 471	5 460	1 534	1 977	1 246	1 989	1 889	604	67 068
1 084	7 830	580	262	7 307	9 402	2 431	2 863	1 923	3 137	2 917	821	96 922
3	2 062	262	23	1 949	2 185	602	735	521	1 615	864	159	24 342
698	4 795	480	148	4 639	5 963	1 517	1 560	1 265	4 925	1 662	474	58 715
1 307	8 279	556	271	7 471	11 161	2 883	3 102	2 179	5 140	3 478	637	107 955
1 918	18 725	2 702	807	21 076	39 179	12 031	11 721	6 412	11 958	7 496	1 697	269 070
187	5 637	562	174	4 848	7 399	2 053	1 987	1 269	2 627	1 874	548	71 160
3 218	19 961	2 505	692	30 576	42 243	13 626	9 573	5 846	13 898	5 535	644	258 487
1 101	11 355	1 308	377	9 658	14 806	3 987	4 744	2 781	4 371	3 437	1 503	166 334
1 550	7 099	687	276	6 685	9 497	2 477	2 423	1 879	5 019	3 425	265	106 237
839	10 369	1 127	256	8 345	10 867	3 093	3 395	2 476	4 420	3 884	1 178	122 782
3 515	8 752	1 057	272	7 336	10 755	3 361	2 989	2 140	3 672	3 243	358	107 819
389	7 363	1 353	340	4 995	8 214	2 525	2 400	1 712	3 265	2 655	292	88 105
980	10 718	929	397	8 233	9 843	3 076	3 428	2 298	3 286	3 337	768	115 365
544	10 367	1 263	187	10 350	12 000	3 126	3 132	2 516	4 178	4 205	205	120 401
1 621	12 062	1 261	351	10 605	11 631	3 453	3 997	3 136	4 882	4 344	959	117 864
82	6 115	1 037	135	5 024	5 092	2 007	1 980	1 510	2 779	2 472	680	60 490
51	6 810	851	263	6 926	7 152	1 922	2 657	2 603	3 221	2 894	979	90 566
50	9 331	990	116	9 450	7 334	1 989	2 910	3 501	5 237	2 582	961	91 984
33 470	244 299	29 369	9 454	250 569	365 199	132 173	106958	74 155	163 418	90 250	23 184	3 104 756
9 496	122 577	10 762	3 576	99 150	109 740	24 827	25 488	31 460	38 026	49 475	10 727	1 528 867
23 974	121 722	18 607	5 878	151 419	255 459	107 346	81 470	42 695	125 392	40 775	12 457	1 575 889

Priserna på jordbruksfastigheter år 1953

Real Estate Prices

Föreliggande statistisk över förhållandet mellan jordbruksfastigheternas saluvärden och deras taxeringsvärden avser 1953, det andra året av nu löpande taxeringsperiod. Beträffande år 1952 hänvisas till denna tidskrift 1953: 7, s. 318 o. f.

Den å anförda ställe redovisade genomsnittliga överprisprocenten för riket i dess helhet år 1952 har med stöd av senare inkomna primäruppgifter ändrats från 48,6 % till 50,6 %.

Statistiken för år 1953 visar, så vitt angår riket i dess helhet, stegring i priserna, i det att överprisprocenten i förhållande till 1952 års taxeringsnivå ökats från 50,6 % till 59,7 %.

Tab. 2 bekräftar erfarenheten från tidigare år, att fastigheterna med taxeringsvärde ej överstigande 10 000 kronor betingar de relativt taget högsta marknadspriserna.

Tab. 3, i vilken fastigheterna fördelats i grupper efter den procent summan av skogsmarkens och den växande skogens värde utgjort av hela taxeringsvärdet, visar i stort sett en nedgående överprisprocent med stigande skogsprocent av taxeringsvärdet. År 1952 var överprisprocenten ungefär densamma för de olika grupperna, medan dessförinnan i allmänhet överprisprocenten stigit med stigande skogsprocent. Tendensändringen torde sammanhänga med den starka nedgången i virkespriserna efter år 1951.

I tab. 4, som anger överprisprocenten för olika efter åkerarealens storlek bestämda grupper av fastigheter, återfinnes den högsta överprisprocenten vid gruppen med minsta åkerarealen, d. v. s. fastigheterna med högst 5 ha åker (jfr tab. 2).

Sv. G.

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter beträffande vilka lagfart sökts i domsagorna under år 1953[1] på grund av köp vid frivillig försäljning, länsvis under samma år
Market prices and assessed values of farm land, by county

Län	1953			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %
		1 000 kronor		
Stockholms.....	72	6 000,8	3 420,6	75,4
Uppsala.....	54	2 195,5	1 544,1	42,2
Södermanlands..	83	5 311,3	3 423,8	55,1
Östergötlands...	140	10 292,0	6 890,2	49,4
Jönköpings	105	5 010,3	3 217,4	55,7
Kronobergs.....	100	3 984,5	2 511,3	58,7
Kalmar	94	5 394,9	3 195,6	68,8
Gotlands	78	2 639,3	1 626,6	62,3
Blekinge	45	1 618,5	926,0	74,8
Kristianstads...	232	8 280,5	5 024,5	64,8
Malmöhus	283	13 573,1	8 562,9	58,5
Hallands	108	4 355,3	2 759,5	57,8
Göteborgs o. Bohus	77	2 556,2	1 766,6	44,7
Älvsborgs	204	7 200,5	4 465,8	61,2
Skaraborgs	261	10 229,1	6 003,4	70,4
Värmlands	191	5 584,7	3 400,9	64,2
Örebro	134	4 670,0	2 880,6	62,1
Västmanlands ..	74	2 787,7	1 867,0	49,3
Kopparbergs ...	58	1 599,1	1 100,1	45,4
Gävleborgs	162	4 410,8	2 627,8	67,9
Västernorrlands.	161	2 963,8	1 892,8	56,6
Jämtlands.....	74	1 690,3	1 026,2	64,7
Västerbottens...	118	2 892,7	1 897,5	52,4
Norrbottens	84	1 452,9	1 030,6	41,0
Tillsammans	2 992	116693,8	73 061,8	59,7

[1] Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 2 000 kronor, är ej medtagna.

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter beträffande vilka lagfart sökts i domsagorna under år 1953 på grund av köp vid frivillig försäljning under samma år, länsvis efter taxeringsvärdet[1]

Market prices and assessed values of farm land, by county and assessed farm value

Län	Fördelning efter taxeringsvärdet															
	Högst 10 000 kronor				10 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %
		1 000 kronor				1 000 kronor				1 000 kronor				1 000 kronor		
Stockholms	4	43,0	29,0	48,3	49	2 153,3	1 187,2	81,4	12	1 364,5	859,7	58,7	7	2 440,0	1 344,7	81,5
Uppsala	6	74,0	40,9	80,9	40	1 405,0	973,6	44,3	7	575,0	420,1	36,9	1	141,5	109,5	29,2
Södermanlands	11	143,5	83,7	71,4	53	2 010,8	1 405,1	43,1	14	1 382,0	973,7	41,9	5	1 775,0	961,3	84,6
Östergötlands	15	225,6	108,6	107,7	98	4 201,6	2 464,4	70,5	21	2 476,8	1 498,4	65,3	6	3 388,0	2 818,8	20,2
Jönköpings	19	210,1	130,9	60,5	75	2 638,5	1 809,6	45,8	7	652,7	450,7	44,8	4	1 509,0	826,2	82,6
Kronobergs	17	221,7	129,4	71,3	77	2 896,1	1 757,7	64,8	4	386,7	264,1	46,4	2	480,0	360,1	33,3
Kalmar	13	157,5	90,4	74,2	63	2 654,4	1 653,6	60,5	14	1 556,0	943,1	65,0	4	1 027,0	508,5	102,0
Gotlands	29	300,3	177,1	69,6	44	1 665,2	1 062,1	56,8	4	433,8	255,8	69,6	1	240,0	131,6	82,4
Blekinge	16	198,3	102,9	92,7	26	892,2	520,2	71,5	2	243,0	145,4	67,1	1	285,0	157,5	81,0
Kristianstads	62	864,2	424,7	103,5	155	5 894,5	3 522,9	67,3	13	1 161,8	846,4	37,3	2	360,0	230,5	56,2
Malmöhus	55	822,7	409,5	100,9	182	7 033,4	4 278,8	64,4	35	3 613,5	2 423,9	49,1	11	2 103,5	1 450,7	45,0
Hallands	24	306,5	170,9	79,3	72	2 909,7	1 774,9	63,9	11	1 024,1	709,8	44,3	1	115,0	103,9	10,7
Göteborgs o. Bohus	12	159,3	88,4	80,2	58	1 684,7	1 178,3	43,0	7	712,2	499,9	42,5	—	—	—	—
Älvsborgs	58	641,3	350,9	82,8	131	4 599,7	2 991,7	53,7	14	1 459,5	1 009,7	44,5	1	500,0	113,5	340,5
Skaraborgs	88	1 080,3	589,5	83,3	155	5 843,0	3 575,9	63,4	11	1 128,8	674,6	67,3	7	2 177,0	1 163,4	87,1
Värmlands	71	811,4	426,5	90,2	111	3 632,3	2 295,5	58,2	8	901,0	546,2	65,0	1	240,0	132,7	80,9
Örebro	33	454,7	250,8	81,3	94	3 117,3	1 983,2	57,2	4	373,0	220,0	69,5	3	725,0	426,6	69,9
Västmanlands	22	280,4	153,9	82,2	45	1 661,9	1 120,2	48,4	5	530,4	357,5	48,4	2	315,0	235,4	33,8
Kopparbergs	21	243,1	134,0	81,4	36	1 253,0	890,6	40,7	1	103,0	75,5	36,4	—	—	—	—
Gävleborgs	67	795,1	460,3	72,7	93	3 370,7	2 027,5	66,2	2	245,0	140,0	75,0	—	—	—	—
Västernorrlands	101	1 190,0	674,1	76,5	59	1 685,8	1 143,8	47,4	1	88,0	74,9	17,5	—	—	—	—
Jämtlands	30	416,2	210,0	98,2	44	1 274,1	816,2	56,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	46	565,7	288,0	96,4	70	1 993,0	1 303,1	52,9	1	87,0	79,4	9,6	1	247,0	227,0	8,8
Norrbottens	36	363,7	251,2	44,8	48	1 089,2	779,4	39,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillsammans	856	10 568,6	5 775,6	83,0	1 878	67 559,4	42 515,5	58,9	198	20 497,8	13 468,8	52,2	60	18 068,0	11 301,9	59,9

[1] Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 2 000 kronor, är ej medtagna.

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter beträffande vilka lagfart sökts i domsagorna under år 1953 på grund av köp vid frivillig försäljning under samma år, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen[1]
Market prices and assessed values of farm land, by county and assessed value of forests

Län	Fördelning efter den procent summan av skogsmarksvärde och skogsvärde utgjort av hela taxeringsvärdet											
	0,0 %				0,1—25 %				25,1—50 %			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %
		1 000 kronor				1 000 kronor				1 000 kronor		
Stockholms	6	165,5	94,1	75,9	31	2 789,0	1 451,3	92,2	31	2 844,3	1 691,8	68,1
Uppsala	7	145,8	85,1	71,3	25	1 081,5	746,0	45,0	22	968,2	713,0	35,8
Södermanlands	6	125,0	75,0	66,7	38	2 940,7	1 716,1	71,4	31	1 876,5	1 354,5	38,5
Östergötlands	42	1 729,3	962,4	79,7	43	3 945,2	2 624,1	50,3	40	2 513,5	1 541,9	63,0
Jönköpings	5	66,2	39,5	67,6	23	643,4	427,6	50,5	36	2 206,3	1 339,7	64,7
Kronobergs	3	33,5	21,3	57,3	32	1 036,2	689,1	50,4	42	1 538,5	914,7	68,2
Kalmar	11	239,0	125,0	91,2	17	865,3	528,5	63,7	35	1 982,5	1 234,2	60,6
Gotlands	24	302,3	181,8	66,3	44	2 027,5	1 224,8	65,5	10	309,5	220,0	40,7
Blekinge	6	97,0	59,5	63,0	16	864,1	479,2	80,3	17	345,8	208,7	65,7
Kristianstads	127	4 591,1	2 710,7	69,4	73	2 421,4	1 486,2	62,9	25	952,8	603,0	58,0
Malmöhus	237	10 786,3	6 875,9	56,9	40	2 565,8	1 575,9	62,8	5	200,0	96,3	107,7
Hallands	47	1 484,5	895,1	65,8	35	1 699,6	1 028,8	65,2	18	808,2	567,2	42,5
Göteborgs o. Bohus	5	95,5	63,9	49,5	51	1 834,3	1 233,4	48,7	15	388,3	261,3	48,6
Älvsborgs	27	551,1	342,7	60,8	88	2 666,8	1 665,1	60,2	61	2 297,9	1 527,7	50,4
Skaraborgs	78	1 996,4	1 170,2	70,6	129	5 735,9	3 320,5	72,7	39	1 409,9	815,4	72,9
Värmlands	26	286,0	164,4	74,0	71	1 588,1	938,1	69,3	78	2 896,2	1 813,5	59,7
Örebro	26	753,2	416,7	80,8	63	1 752,6	1 114,7	57,2	32	1 511,0	922,5	63,8
Västmanlands	12	208,2	110,1	89,1	38	1 437,2	960,3	49,7	22	980,8	719,9	36,2
Kopparbergs	6	78,7	50,4	56,2	23	606,9	451,6	34,4	23	767,7	552,8	38,9
Gävleborgs	16	183,0	105,1	74,1	65	1 433,3	814,6	76,0	64	2 180,4	1 320,3	65,1
Västernorrlands	69	831,1	449,0	85,1	56	1 023,0	672,8	52,1	28	747,7	498,0	50,1
Jämtlands	9	95,6	53,5	78,7	45	960,8	581,0	65,4	18	586,9	364,7	60,9
Västerbottens	24	271,6	151,2	79,6	68	1 915,3	1 267,3	51,1	21	549,3	360,8	52,2
Norrbottens	27	327,6	216,1	51,6	44	866,4	632,5	37,0	12	232,8	155,9	49,3
Tillsammans	846	25 443,5	15 418,7	65,0	1 158	44 700,3	27 629,5	61,8	725	31 095,0	19 797,8	57,1

[1] Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 2 000 kronor, är ej medtagna.

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter beträffande vilka lagfart sökts i domsagorna under år 1953 på grund av köp vid frivillig försäljning under samma år, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen[1] **(forts.)**
Market prices and assessed values of farm land, by county and assessed value of forests (cont.)

Län	Fördelning efter den procent summan av skogsmarksvärde och skogsvärde utgjort av hela taxeringsvärdet											
	50,1—75 %				75,1—90 %				Över 90 %			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %
		1 000 kronor				1 000 kronor				1 000 kronor		
Stockholms	3	192,0	179,5	7,0	1	10,0	3,9	156,4	—	—	—	—
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	8	369,1	278,2	32,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	12	651,0	447,5	45,5	1	110,0	91,0	20,9	2	1 343,0	1 223,3	9,8
Jönköpings	38	1 966,4	1 339,8	46,8	3	128,0	70,8	80,8	—	—	—	—
Kronobergs	21	1 257,0	804,3	56,3	2	119,3	81,9	45,7	—	—	—	—
Kalmar	25	1 926,5	1 125,0	71,2	3	185,7	104,4	77,9	3	195,9	78,5	149,6
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	5	156,6	86,9	80,2	1	155,0	91,7	69,0	—	—	—	—
Kristianstads	6	230,2	175,2	31,4	1	85,0	49,4	72,1	—	—	—	—
Malmöhus	1	21,0	14,8	41,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	4	151,0	117,1	28,9	4	212,0	151,3	40,1	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	3	128,4	99,6	28,9	3	109,7	108,4	1,2	—	—	—	—
Älvsborgs	22	820,9	549,3	49,4	4	283,8	226,0	25,6	2	580,0	155,0	274,2
Skaraborgs	15	1 086,9	697,3	55,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands	13	584,9	389,7	50,1	3	229,5	95,2	141,1	—	—	—	—
Örebro	12	578,2	394,9	46,4	1	75,0	31,8	135,8	—	—	—	—
Västmanlands	2	161,5	76,7	110,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	3	74,6	24,7	202,0	2	62,0	17,5	254,3	1	9,2	3,1	196,8
Gävleborgs	16	602,1	384,2	56,7	1	12,0	3,6	233,3	—	—	—	—
Västernorrlands	7	274,0	198,1	38,3	1	88,0	74,9	17,5	—	—	—	—
Jämtlands	2	47,0	27,0	74,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	5	156,5	118,2	32,4	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	1	26,1	26,1	× 0,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillsammans	224	11 461,9	7 554,1	51,7	31	1 865,0	1 201,8	55,2	8	2 128,1	1 459,9	45,8

[1] Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 2 000 kronor, är ej medtagna.

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter med högst 25 % skog beträffande vilka lagfart sökts i domsagorna under år 1953 på grund av köp vid frivillig försäljning under samma år, länsvis efter åkerarealens storlek[1] *Market prices and assessed values of farm land, by county and arable land area*

Län	Fördelning efter åkerarealens storlek											
	Högst 5 ha				5—10 ha				10—20 ha			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %
		1 000 kronor				1 000 kronor				1 000 kronor		
Stockholms	10	228,5	113,9	100,6	10	680,0	194,9	248,9	7	296,0	215,7	37,2
Uppsala	7	112,3	61,4	82,9	6	129,7	79,2	63,8	11	406,0	286,3	41,8
Södermanlands	13	212,6	128,5	65,4	10	215,9	151,4	42,6	10	450,0	303,4	48,3
Östergötlands	30	582,3	352,0	65,4	20	697,9	394,2	77,0	18	1 353,0	698,9	93,6
Jönköpings	17	300,5	182,2	64,9	10	359,1	256,3	40,1	1	50,0	28,6	74,8
Kronobergs	22	379,2	224,0	69,3	8	254,0	175,1	45,1	4	261,5	167,3	56,3
Kalmar	12	205,0	121,5	68,7	5	150,5	89,5	68,2	9	495,8	283,2	75,1
Gotlands	25	315,3	173,4	81,8	13	258,5	161,0	60,6	19	730,2	465,4	56,9
Blekinge	15	257,1	153,2	67,8	3	171,0	101,8	68,0	3	248,0	126,2	96,5
Kristianstads	99	1 959,5	1 026,7	90,9	55	1 911,1	1 158,2	65,0	37	2 073,1	1 325,4	56,4
Malmöhus	129	2 813,2	1 620,3	73,6	60	2 560,2	1 539,7	66,3	59	3 922,2	2 514,9	56,0
Hallands	36	715,5	398,4	79,6	22	767,0	425,2	80,4	19	1 203,0	770,7	56,1
Göteborgs o. Bohus	17	302,5	187,7	61,2	22	516,4	385,0	34,1	13	695,9	481,0	44,7
Älvsborgs	51	659,8	354,3	86,2	31	847,6	511,8	65,6	23	939,0	601,9	56,0
Skaraborgs	65	850,6	454,0	87,4	63	1 641,6	938,6	74,9	54	2 303,3	1 395,0	65,1
Värmlands	64	933,3	488,6	91,0	21	434,5	274,9	58,1	9	346,8	239,7	44,7
Örebro	52	827,7	508,0	62,9	17	472,2	287,7	64,1	16	718,9	449,9	59,8
Västmanlands	16	203,2	111,5	82,2	12	225,0	167,3	34,5	13	515,7	317,6	62,4
Kopparbergs	11	154,4	96,4	60,2	10	204,2	164,1	24,4	5	178,0	133,3	33,5
Gävleborgs	61	915,6	519,5	76,2	15	433,7	248,5	74,5	4	112,0	84,4	32,7
Västernorrlands	107	1 378,1	802,8	71,7	15	343,0	245,3	39,8	3	133,0	73,7	80,5
Jämtlands	36	595,7	308,3	93,2	17	427,7	297,5	43,8	1	33,0	28,7	15,0
Västerbottens	50	729,9	393,6	85,4	30	760,0	505,1	50,5	12	697,0	519,8	34,1
Norrbottens	53	706,2	498,2	41,8	14	336,8	239,0	40,9	4	151,0	111,4	35,5
Tillsammans	998	16 338,0	9 278,4	76,1	489	14 797,6	8 991,3	64,6	354	18 312,4	11 622,4	57,6

[1] Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 2 000 kronor, är ej medtagna.

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter med högst 25 % skog beträffande vilka lagfart sökts i domsagorna under år 1953 på grund av köp vid frivillig försäljning under samma år, länsvis efter åkerarealens storlek[1] **(forts.)** ***Market prices and assessed values of farm land, by county and arable land area (cont.)***

Län	Fördelning efter åkerarealens storlek											
	20—50 ha				50—100 ha				Över 100 ha			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värden	Överpris %
		1 000 kronor				1 000 kronor				1 000 kronor		
Stockholms	6	735,0	460,5	59,6	3	615,0	355,4	73,0	1	400,0	205,0	95,1
Uppsala	8	579,3	404,2	43,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	8	742,2	523,9	41,7	2	620,0	314,8	97,0	1	825,0	369,1	123,5
Östergötlands	14	1 720,3	1 021,9	68,3	—	—	—	—	3	1 321,0	1 119,5	18,0
Jönköpings	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	1	175,0	144,0	21,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	—	—	—	2	253,0	159,3	58,8	—	—	—	—
Gotlands	9	637,0	395,2	61,2	2	388,8	211,6	83,7	—	—	—	—
Blekinge	1	285,0	157,5	81,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	8	1 010,0	589,1	71,4	1	58,8	97,5	— 39,7	—	—	—	—
Malmöhus	28	3 931,5	2 689,0	46,2	1	125,0	87,9	42,2	—	—	—	—
Hallands	5	498,6	329,6	51,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	4	415,0	243,6	70,4	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	9	699,0	491,5	42,2	1	72,5	48,3	50,1	—	—	—	—
Skaraborgs	21	1 716,8	1 078,4	59,2	3	680,0	397,8	70,9	1	540,0	226,9	138,0
Värmlands	3	159,5	99,3	60,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	3	172,0	132,7	29,6	1	315,0	153,1	105,7	—	—	—	—
Västmanlands	8	526,5	356,4	47,7	1	175,0	117,6	48,8	—	—	—	—
Kopparbergs	3	149,0	108,2	37,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	1	155,0	67,3	130,3	—	—	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillsammans	139	14 151,7	9 225,0	53,4	18	3 458,1	2 010,6	72,0	6	3 086,0	1 920,5	60,7

[1] Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 2 000 kronor, är ej medtagna.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Industriföretag *Manufacturing enterprises*

Procenttal inom parentes grundar sig på små tal och är därför av mindre värde

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Bryggerier och vattenfabriker (27 företag) *Breweries and aerated water industry*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
Antal industriarbetare	3 800	3 760	— 40	— 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
Bruttovinst	22,0	29,5	+ 7,5	+ 34
Utdelning å aktier och andelar	5,5	5,7	+ 0,2	+ 4
Räntor	1,7	1,3	— 0,3	— 20
Överskott å annan rörelse	0,8	0,6	— 0,1	— 18
Övriga intäkter	0,7	0,9	+ 0,2	+ 34
Summa	30,6	38,1	+ 7,4	+ 24
Kostnader och vinst				
Räntor	1,6	1,8	+ 0,2	+ 12
Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,8	10,0	+ 3,2	+ 47
Skatter samt investeringsavgifter	7,0	9,2	+ 2,2	+ 32
Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,8	2,0	+ 0,2	+ 10
Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
Övriga kostnader	1,8	1,8	+ 0,0	+ 1
Redovisad vinst	11,6	13,2	+ 1,6	+ 14
Summa	30,6	38,1	+ 7,4	+ 24
Beräkning av bruttovinsten				
Bruttointäkt av rörelsen	221,0	245,4	+ 24,4	+ 11
Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	125,6	140,0	+ 14,5	+ 12
Varuskatter	73,4	75,9	+ 2,5	+ 3
Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
Summa avgående poster	199,0	215,9	+ 16,9	+ 9
Bruttovinst	22,0	29,5	+ 7,5	+ 34
Övriga uppgifter				
Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	12,9	7,7	— 5,2	— 40
därav egentlig investering	8,2	5,5	— 2,7	— 33
Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,7	+ 0,5	(+ 250)
Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	4,3	5,2	+ 0,9	+ 21
Lagervärdeförändring	+ 2,2	— 3,4	.	.
Uppskattad lagervolymförändring	+ 2,0	— 2,6	.	.
Uppskattad lagerreservförändring	— 0,2	+ 0,8	.	.
Lön till anställda	46,9	48,8	+ 1,9	+ 4
därav till industriarbetare	31,3	32,6	+ 1,3	+ 4
Betald utdelning	11,6	11,2	— 0,5	— 4
Beslutad utdelning	11,2	11,8	+ 0,6	+ 6

Kungl. Boktr. Stockholm 1954
541410

STATISTISK TIDSKRIFT

6 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 6 JUNI 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 290
Befolkningsutvecklingen 292
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 294
Bilar fördelade efter drivmedel 296
Förändringar i beståndet av motorfordon 297
Konkurser och protesterade växlar 298
Beställningstrafiken med lastbil 300
Studerande vid universitet och högskolor höstterminen 1953 303
Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari—april 1954 .. 304
Observerade dödsrisker för åldrar över 67 år: 1950 och 1951 305
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter 306

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY
THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN
NEW SERIES VOL. 3 No. 6 JUNE 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary 290
Vital statistics 292
Registered motor vehicles 294
Bankruptcies and protested bills 298
For-hire lorry transportation 300
Number of students in universities and graduate schools: Autumn 1953 303
New business of life insurance companies, January—April, 1954 304
Mortality rates for ages over 67 years: 1950 and 1951 305
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures 306

Kommentar
Commentary

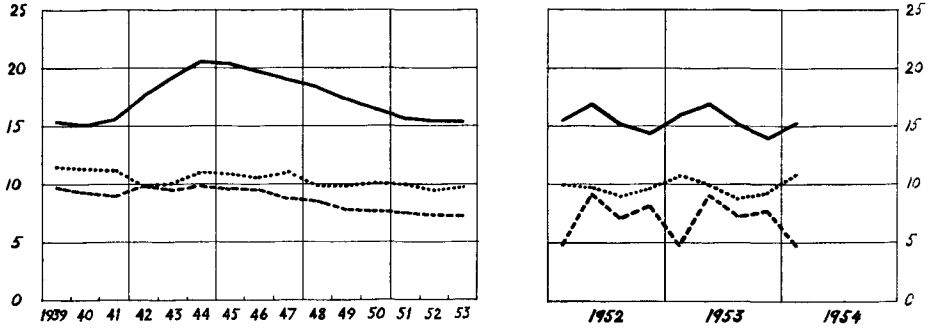
Befolkningsutvecklingen. Antalet *vigslar* under första kvartalet 1954 är ungefär lika stort som under samma kvartal åren 1952 och 1953.

Den tillfälliga ökningen i antalet *levande födda* under första kvartalet 1953 har för samma kvartal 1954 förbytts i en fortsatt nedgång.

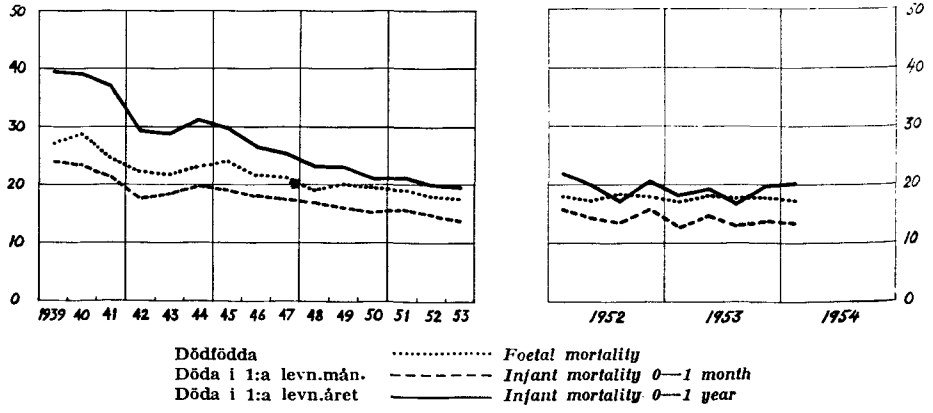
Dödsfallens antal under årets första kvartal har däremot ökat i förhållande till första kvartalet närmast föregående år.

Som en följd härav har *födelseöverskottet* minskat betydligt i jämförelse med samma tid år 1953.

Befolkningsutvecklingen i o/oo ***Birth, death and marriage rates***

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i o/oo ***Infant and foetal mortality rates***

Spädbarnsdödligheten under första kvartalet 1954 var något större än under samma kvartal år 1953. Detta gäller hela första levnadsåret. Dödligheten i första levnadsmånaden var däremot ungefär lika stor som samma tid i fjol. Detta gäller även antalet dödfödslar.

Både antalet in- och utvandrare var under årets första kvartal mindre än under samma kvartal år 1953. Minskningen var därvid kraftigare beträffande antalet invandrare, och i stället för tidigare invandringsöverskott föreligger nu ett mindre utvandringsöverskott. Uppgifterna avser den kyrkobokförda in- och utvandringen.

Motorfordonsbeståndet. Vid utgången av tredje kvartalet år 1953 omfattade fordonsbeståndet 530 200 bilar, varav 421 300 personbilar, 100 500 lastbilar och 8 400 bussar, samt 313 600 motorcyklar och 22 700 släpvagnar och släpslädar. Under nämnda kvartal har en ökning i antal inträffat för samtliga fordonsslag, för personbilar med 23 900 emot 12 400 under samma kvartal år 1952, för lastbilar med 2 300 emot 2 400 och för motorcyklar med 12 600 emot 13 100. Ökningen i antalet lastbilar har i stort sett varit begränsad till sådana med en maximilast av högst 2 ton och av över 4 ton.

I en särskild tabell redovisas de olika förändringar, som inverkar på motorfordonsbeståndet. Antalet nyregistrerade personbilar har varit 24 000 emot 11 900 under samma kvartal år 1952, lastbilar 3 200 emot 2 700 och motorcyklar 14 000 emot 14 800.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 306.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 thereof primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 thereof wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								1:a levnadsåret *0—1 year*	1:a levnadsmånaden *0—1 month*	
1940	6 356 368	59 166	95 778	72 748	23 030	6 784	3 102	3 758	2 255	2 819
1941	6 388 953	58 102	99 727	71 910	27 817	4 254	1 101	3 685	2 137	2 508
1942	6 432 337	63 659	113 961	63 741	50 220	3 053	940	3 337	2 035	2 607
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 312	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 653	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 583	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 405	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 255	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 126	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 965	2 489
1950	7 016 551	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 763	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 752	2 163
1952*	7 124 673	53 008	[1] 110 339	[1] 68 090	[1] 42 249	[2] 26 259	[1] 14 998	2 213	1 652	2 055
1953*	7 171 461	51 997	[1] 110 497	[1] 69 373	[1] 41 124	[2] 19 175	[1] 17 480	2 063	1 518	1 982
1952* okt.		3 997	8 772	5 593	3 179					
nov.	7 146 000	4 970	8 297	5 474	2 823	12 002	7 128	532	412	475
dec.		5 478	8 810	6 261	2 549					
1953* jan.		2 589	9 076	6 665	2 411					
febr.	7 155 000	2 902	8 500	6 044	2 456	3 858	3 789	516	363	484
mars		2 889	10 540	6 195	4 345					
april		4 993	10 142	6 198	3 944					
maj	7 166 000	5 709	10 313	5 849	4 464	2 526	2 895	585	447	556
juni		5 993	9 474	5 818	3 656					
juli		4 874	9 196	5 471	3 725					
aug.	7 177 000	4 752	8 948	5 282	3 666	3 323	2 947	461	358	488
sept.		3 432	9 168	5 218	3 950					
okt.		4 796	8 505	5 315	3 190					
nov.	7 189 000	3 776	8 147	5 414	2 733	9 517	7 363	501	350	454
dec.		5 292	8 488	5 904	2 584					
1954* jan.		2 666	8 691	6 258	2 433					
febr.	7 196 000	2 834	8 466	5 898	2 568	2 855	3 133	548	369	476
mars		2 922	9 977	7 143	2 834					
		På 1 000 av medelfolkmängden[3] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[4]		På 1 000 födda[5]
1950	7 016 551	7,73	16,45	10,02	6,43	3,98	1,83	21,0	15,3	19,9
1951	7 072 830	7,67	15,58	9,87	5,71	4,47	2,34	21,6	15,9	19,3
1952*	7 124 673	7,44	15,49	9,56	5,93	3,69	2,11	20,0	15,0	18,3
1953*	7 171 461	7,25	15,41	9,67	5,74	2,67	2,44	18,7	13,7	17,6
1952* 2 kv.	7 119 000	9,2	16,9	9,7	7,2	2,1	1,5	20,0	14,3	17,3
3 kv.	7 132 000	7,1	15,1	8,9	6,2	2,6	1,2	17,3	13,7	18,4
4 kv.	7 146 000	8,1	14,4	9,6	4,8	6,6	3,6	20,6	15,9	18,0
1953* 1 kv.	7 155 000	4,7	15,9	10,7	5,2	2,2	2,1	18,4	12,9	16,9
2 kv.	7 166 000	9,3	16,8	10,0	6,8	1,4	1,6	19,5	14,9	18,2
3 kv.	7 177 000	7,2	15,1	8,8	6,3	1,8	1,6	16,9	13,1	17,6
4 kv.	7 189 000	7,7	13,9	9,2	4,7	5,3	4,1	19,9	13,9	17,7
1954* 1 kv.	7 196 000	4,7	15,3	10,9	4,4	1,6	1,8	20,2	13,6	17,2

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] Definitiv siffra. — [3] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffra. — [4] *Per 1 000 live births.* — [5] *Per 1 000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Urban districts*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths* 1:a levnadsåret *0—1 year*	Döda i *Infant deaths* 1:a levnadsmånaden *0—1 month*	Dödfödda *Stillbirths*
1940	2 366 893	28 400	35 087	25 056	10 031	4 096	2 107	1 180	787	1 003
1941	2 405 514	28 223	37 944	24 585	13 359	2 476	768	1 212	803	961
1942	2 460 169	31 446	45 105	22 126	22 979	1 743	716	1 154	810	1 006
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	957	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 194	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 206	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 112	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 064	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 033	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	947	1 136
1950	3 254 312	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	819	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	831	1 002
1952*	3 420 927	30 976	[1] 54 171	[1] 29 539	[1] 24 632	[2] 15 368	[2] 10 079	1 057	839	963
1953*	3 468 399	30 352	[1] 54 708	[1] 30 333	[1] 24 375	[2] 11 593	[2] 11 978	949	724	975
1952* okt.		2 343	4 402	2 466	1 936					
nov.	..	2 917	4 066	2 470	1 596	7 045	4 351	258	214	214
dec.		3 187	4 383	2 724	1 659					
1953* jan.		1 548	4 450	2 856	1 594					
febr.	..	1 733	4 262	2 642	1 620	2 514	2 911	250	186	229
mars		1 759	5 196	2 654	2 542					
april		2 988	5 079	2 653	2 426					
maj	..	3 322	5 239	2 528	2 711	1 555	1 908	271	205	278
juni		3 388	4 639	2 535	2 104					
juli		3 021	4 448	2 426	2 022					
aug.	..	2 703	4 427	2 351	2 076	2 103	2 101	214	176	246
sept.		1 938	4 517	2 304	2 213					
okt.		2 786	4 161	2 348	1 813					
nov.	..	2 145	4 086	2 476	1 610	5 778	4 775	214	157	222
dec.		3 021	4 204	2 560	1 644					
1954* jan.		1 647	4 357	2 728	1 629					
febr.	..	1 723	4 244	2 622	1 622	1 948	2 359	248	172	222
mars		1 788	4 903	2 884	2 019					
	På 1 000 av medelfolkmängden [3] *Per 1 000 of mean population*							På 1 000 levande födda [4]		På 1 000 födda [5]
1950	3 254 312	9,52	16,95	8,99	7,96	4,85	2,73	19,1	14,8	19,5
1951	3 323 302	9,31	15,96	8,72	7,24	5,49	3,59	20,0	15,7	18,5
1952*	3 420 927	9,06	15,83	8,63	7,20	4,49	2,95	19,5	15,5	17,5
1953*	3 468 399	8,75	15,77	8,74	7,03	3,44	3,37	17,3	13,2	17,5
1952* 2 kv.	..	11,1	17,3	8,9	8,4	2,4	2,2	19,8	15,4	16,5
3 kv.	..	8,9	15,3	8,1	7,2	3,2	1,8	17,6	14,6	18,5
4 kv.	..	9,9	15,0	9,0	6,0	8,3	4,8	20,1	16,7	16,4
1953* 1 kv.	..	5,9	16,4	9,6	6,8	3,0	3,4	18,0	13,4	16,2
2 kv.	..	11,3	17,4	9,0	8,4	1,8	2,2	18,1	13,7	18,2
3 kv.	..	8,8	15,4	8,2	7,2	2,4	2,4	16,0	13,1	18,0
4 kv.	..	9,2	14,3	8,5	5,8	6,7	5,5	17,2	12,6	17,5
1954* 1 kv.	..	6,0	15,7	9,6	6,1	2,3	2,7	18,4	12,7	16,2

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] Definitiv siffra. — [3] För kvartal räknat på folkmängden vid årets början och omräknat till årssiffra. — [4] *Per 1 000 live births.* — [5] *Per 1 000 births.*

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Specialbilar *Special vehicles*	Summa[3] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton[1]	över 1–2 ton[2]	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1939	13 314	7 493	18 753	18 172	3 430				1 866	63 028	..
1940	5 977	4 593	13 568	13 603	3 551				1 792	43 084	..
1941	5 405	4 706	13 658	10 104	3 215				1 910	38 998	..
1942	5 150	4 996	13 003	10 066	3 196				2 089	38 523	..
1943	5 446	4 479	11 576	10 445	3 797				2 285	38 050	..
1944	5 893	4 318	10 936	10 789	3 837				2 417	38 206	14 794
1945	6 208	4 227	11 095	13 496	3 133	681	327		2 681	41 882	14 572
1946	10 524	4 883	10 124	21 584	6 195	1 355	728		3 941	59 400	15 987
1947	14 691	5 929	9 53[6]	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1951 3 kv.	24 905	7 046	7 308	18 291	17 961	3 491	895	1 407	7 054	88 418	17 743
4 kv.	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952 1 kv.	26 161	7 066	7 148	17 775	18 616	3 733	929	1 565	7 279	90 322	18 067
2 kv.	27 241	7 295	7 315	17 987	19 183	3 833	1 010	1 643	7 044	92 608	18 245
3 kv.	28 129	7 485	7 370	18 042	19 782	3 985	1 068	1 742	7 337	94 997	18 428
4 kv.	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953 1 kv.	29 507	7 569	6 967	16 807	20 251	4 218	1 117	1 948	7 735	96 186	18 606
2 kv.	30 496	7 754	6 899	16 666	20 721	4 394	1 176	2 075	8 014	98 261	18 725
3 kv.	31 463	7 935	6 922	16 572	21 211	4 656	1 235	2 206	[4] 8 287	100555	18 897
Därav *County*											
A Stockholms stad	4 471	1 273	1 242	2 322	1 647	272	102	42	1 016	12 399	2 375
B Stockholms län	2 041	468	316	753	1 002	274	38	69	345	5 309	949
C Uppsala »	648	171	166	327	480	98	34	87	173	2 185	447
D Södermanlands »	1 001	216	159	455	696	160	44	111	278	3 123	658
E Östergötlands »	1 731	331	267	567	1 011	261	83	178	370	4 800	727
F Jönköpings »	863	281	180	552	904	132	78	67	196	3 253	599
G Kronobergs »	487	147	102	272	596	114	62	97	161	2 040	434
H Kalmar »	795	247	179	422	762	220	155	145	239	3 165	564
I Gotlands »	300	66	50	177	212	18	1	2	49	875	140
K Blekinge »	524	125	114	262	456	92	27	81	119	1 800	307
L Kristianstads »	1 245	375	290	537	989	255	47	151	312	4 204	582
M Malmöhus »	3 234	772	660	1 348	1 797	476	60	163	605	9 122	1 237
N Hallands »	738	212	178	413	627	138	18	41	148	2 513	393
O Göteb. o. Boh. »	2 598	779	863	1 392	1 445	313	125	151	498	8 171	1 700
P Älvsborgs »	1 635	358	358	741	1 169	268	48	112	402	5 092	840
R Skaraborgs »	837	228	190	491	751	326	51	116	260	3 252	658
S Värmlands »	926	217	194	617	802	202	53	76	613	3 705	736
T Örebro »	926	231	187	595	794	140	34	171	326	3 405	685
U Västmanlands »	844	214	141	478	698	86	42	96	237	2 836	481
W Kopparbergs »	1 144	274	233	722	730	100	27	72	569	3 874	720
X Gävleborgs »	1 262	314	239	744	725	67	28	62	605	4 051	860
Y Västernorrl. »	1 104	216	175	617	959	288	24	41	263	3 692	852
Z Jämtlands »	666	112	109	394	329	91	19	10	148	1 878	366
AC Västerbottens »	718	138	125	5 49	756	144	21	54	173	2 681	687
BD Norrbottens »	725	170	205	8 25	874	121	14	11	182	3 130	900

[1] Åren 1939—1941 ingår samtliga skåpbilar. — [2] Åren 1939—1941 ingår samtliga lastbilar med tippningsanordning lastande under 2 000 kg. — [3] Från och med år 1942 ingår här bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [4] Därav tankvagnar 679.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[1] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[2] *Total*		
180 717	..	5 109	248 854	48 711	5 943	..	..	..	..	7 886	325	1939
34 646	..	3 604	81 334	22 884	1 260	..	..	..	..	9 432	336	1940
31 854	..	3 523	74 375	6 640	1 078	..	..	..	..	7 039	329	1941
36 749	..	3 826	79 098	6 401	1 825	..	..	..	..	8 700	393	1942
36 194	..	3 870	78 114	7 219	2 705	..	..	..	..	7 974	564	1943
39 137	8 626	3 896	81 239	10 691	2 145	..	..	..	..	8 268	718	1944
50 108	8 515	3 977	95 967	38 942	2 291	..	..	..	..	8 697	952	1945
138 489	9 553	4 789	202 678	114 377	5 443	..	..	..	..	10 047	1 327	1946
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
306 065	10 889	7 860	402 343	255 382	6 494	8 534	1 471	2 293	5 837	18 290	1 900	1951 3 kv.
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	4 kv.
321 406	10 933	7 848	419 576	258 514	6 224	8 426	1 392	2 156	6 212	18 294	1 918	1952 1 kv.
338 342	10 926	8 165	439 115	277 847	6 399	8 665	1 395	2 140	6 399	18 713	1 925	2 kv.
350 740	10 965	8 308	454 045	290 908	6 643	9 257	1 432	2 147	6 719	19 664	1 927	3 kv.
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	4 kv.
370 741	10 939	8 060	474 987	283 120	6 153	9 078	1 307	1 929	7 095	19 521	1 949	1953 1 kv.
397 333	10 953	8 318	503 912	301 065	6 384	9 271	1 322	1 905	7 339	19 949	1 959	2 kv.
421 277	10 959	8 392	530 224	313 630	6 636	9 774	1 316	1 895	7 654	20 751	1 959	3 kv.
												Därav *County*
43 292	1 527	811	56 502	15 223	953	404	55	66	332	858	1	A
19 728	474	538	25 575	10 983	518	364	53	55	177	655	1	B
10 059	219	196	12 440	7 704	312	318	25	77	192	613	6	C
14 335	281	272	17 730	8 304	303	239	28	79	247	594	—	D
23 329	423	385	28 514	16 038	373	384	43	68	448	944	2	E
19 207	451	378	22 838	15 652	184	407	46	79	184	718	—	F
9 925	340	123	12 088	8 013	64	229	20	39	145	435	3	G
15 592	379	214	18 971	10 782	113	301	26	56	192	578	—	H
3 555	73	67	4 497	4 156	58	109	11	19	32	171	—	I
7 216	127	129	9 145	5 602	67	192	13	15	146	373	—	K
17 810	343	162	22 176	11 953	121	519	19	24	391	960	—	L
38 285	541	424	47 831	18 844	511	852	74	73	650	1 667	—	M
10 174	190	190	12 877	8 754	138	232	28	39	180	481	—	N
24 964	814	498	33 633	22 462	656	529	71	79	304	986	—	O
22 143	499	430	27 665	18 321	300	360	63	108	298	836	—	P
17 488	408	249	20 989	14 097	190	494	24	52	334	916	3	R
18 061	541	373	22 139	14 568	189	383	108	206	248	948	16	S
17 567	319	269	21 241	13 513	405	434	34	59	271	801	1	T
12 910	212	301	16 047	8 753	275	315	23	42	310	692	52	U
17 368	480	344	21 586	16 517	260	451	41	91	527	1 117	105	W
16 021	483	403	20 475	16 441	231	608	90	52	645	1 406	205	X
13 361	582	506	17 559	14 133	153	416	87	136	429	1 072	225	Y
7 675	312	279	9 832	7 225	77	238	66	90	185	581	255	Z
10 960	476	427	14 068	14 310	101	574	138	196	525	1 438	495	AC
10 252	465	424	13 806	11 282	84	422	130	95	262	911	589	BD

[1] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. — [2] Från och med år 1947 ingår här släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

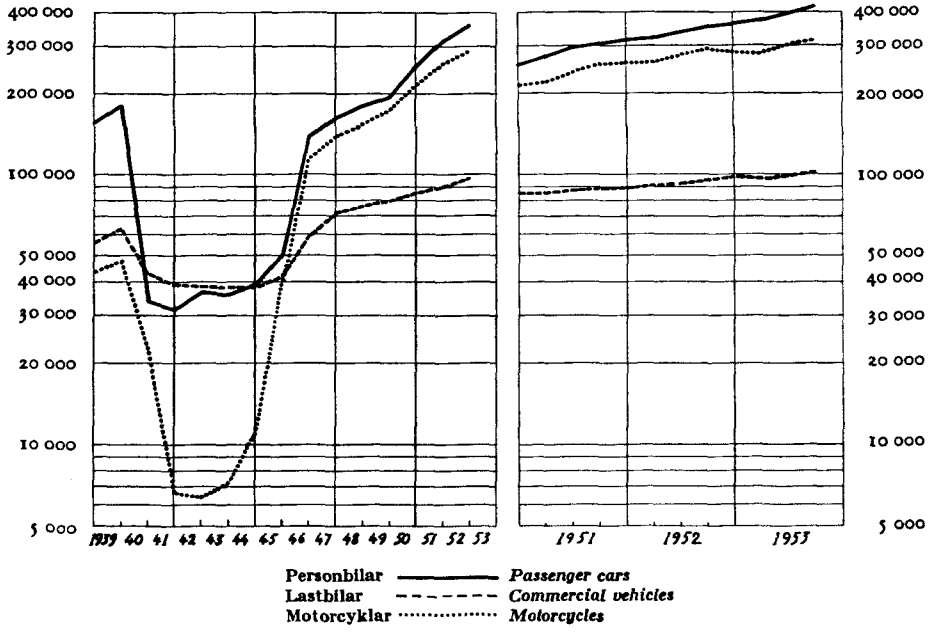
Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1943	2 741		32 949	400	206		3 599	119	1 996		34 292	1 513
1944	3 755	18	34 991	373	228	1	3 555	112	2 326	18	34 349	1 513
1945	25 105	17	24 669	317	528	400	2 037	112	10 113	112	30 292	1 365
1946	135 507	38	2 855	89	2 866	1 422	419	82	53 272	1 793	3 489	846
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1951 3 kv.	305 724	140	176	25	2 966	4 682	2	210	74 372	13 681	76	289
4 kv.	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952 1 kv.	321 062	152	167	25	2 840	4 799	2	207	74 919	15 101	58	244
2 kv.	337 996	162	160	24	2 911	5 045	2	207	76 458	15 858	56	236
3 kv.	350 384	178	155	23	2 931	5 170	1	206	78 090	16 625	54	228
4 kv.	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953 1 kv.	370 376	211	134	20	2 677	5 173	1	209	78 235	17 705	47	199
2 kv.	396 926	259	129	19	2 735	5 376	1	206	79 509	18 514	47	191
3 kv.	420 828	301	132	16	2 706	5 479	1	206	80 994	19 336	44	181
Därav: *County*												
A	43 265	19	1	7	43	576	—	192	11 555	765	—	79
B	19 714	12	2	—	114	424	—	—	4 465	838	1	5
C	10 049	8	2	—	71	125	—	—	1 643	538	1	3
D	14 326	7	1	1	119	153	—	—	2 511	603	—	9
E	23 313	16	—	—	174	211	—	—	3 872	923	2	3
F	19 155	18	33	1	159	219	—	—	2 441	804	6	2
G	9 918	4	3	—	59	64	—	—	1 485	554	1	—
H	15 585	6	1	—	116	98	—	—	2 393	770	1	1
I	3 554	1	—	—	37	30	—	—	736	137	—	2
K	7 209	4	3	—	39	90	—	—	1 454	342	2	2
L	17 791	8	9	2	77	85	—	—	3 508	688	3	5
M	38 261	11	13	—	124	300	—	—	8 206	901	9	6
N	10 158	12	4	—	84	106	—	—	2 143	368	—	2
O	24 910	41	12	1	103	381	—	14	7 222	933	7	9
P	22 115	9	17	2	151	279	—	—	4 095	977	2	18
R	17 468	15	5	—	101	148	—	—	2 355	894	1	2
S	18 023	35	2	1	170	203	—	—	2 659	1 041	1	4
T	17 562	4	1	—	103	166	—	—	2 655	740	2	8
U	12 904	5	—	1	128	173	—	—	2 124	709	—	3
W	17 358	9	1	—	123	221	—	—	2 839	1 030	—	5
X	16 014	5	2	—	149	254	—	—	3 058	982	1	10
Y	13 333	24	4	—	136	370	—	—	2 546	1 142	2	2
Z	7 670	3	2	—	67	212	—	—	1 281	597	—	—
AC	10 934	20	6	—	103	323	1	—	1 736	943	1	1
BD	10 239	5	8	—	156	268	—	—	2 012	1 117	1	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon
Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1952		1953		1952		1953	
	1 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	354	454	530	766	67	87	77	133
Definitivt avregistrerade *Condemned*	320	434	533	760	19	17	10	23
Återregistrerade *Re-registered*	1 996	1 422	2 774	1 457	155	69	151	87
Nyregistrerade *Registered*	10 428	11 857	13 703	24 003	217	184	193	145
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+16 936	+12 398	+26 592	+23 944	+ 317	+ 143	+ 258	+ 74
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	682	540	1 019	1 059	918	2 049	1 370	2 682
Definitivt avregistrerade *Condemned*	369	485	579	636	626	845	1 127	1 362
Återregistrerade *Re-registered*	643	701	809	766	1 329	1 212	3 971	2 621
Nyregistrerade *Registered*	2 407	2 740	2 883	3 243	19 656	14 765	16 488	13 997
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 286	+ 2 389	+ 2 075	+ 2 294	+19 333	+ 13 061	+17 945	+12 565

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Maj	77	4	1 200	412	533	93	2 238	455	151	109
Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
300,3	301,8	1 127,4	1 197,1	2 926,6	686,2	186,4	106,5	1952 Maj
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	Juni
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727,8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 285,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj

Beställningstrafik med lastbil — April 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24,738	1 931	12,81
6	1953: April	19 154	4,37	23 776	1 857	12,81
7	November	19 481	4,43	26 768	2 087	12,83
8	December	19 538	4,44	24 001	1 873	12,81
9	1954: Januari	19 383	4,45	21 944	1 714	12,81
10	Februari	19 334	4,46	21 468	1 678	12,79
11	Mars	19 371	4,48	24 884	1 941	12,82
12	April	[2] 19 419	4,49	24 193	1 880	12,89
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 345	3,69	4 881	367	13,31
B	Stockholms län	961	4,34	1 700	121	14,05
C	Uppsala län	469	5,00	307	25	12,07
D	Södermanlands län	676	4,53	690	55	12,48
E	Östergötlands län	845	4,78	835	65	12,93
F	Jönköpings län	671	4,62	672	53	12,73
G	Kronobergs län	428	4,72	190	16	11,92
H	Kalmar län	603	5,22	483	38	12,88
I	Gotlands län	162	3,92	150	13	11,80
K	Blekinge län	338	5,20	386	29	13,10
L	Kristianstads län	640	4,92	510	40	12,88
M	Malmöhus län	1 335	4,61	1 512	140	10,83
N	Hallands län	450	4,55	425	35	12,22
O	Göteborgs och Bohus län	1 619	4,05	2 852	227	12,54
P	Älvsborgs län	885	4,65	878	74	11,88
R	Skaraborgs län	661	4,91	474	40	11,87
S	Värmlands län	775	4,63	592	47	12,68
T	Örebro län	676	4,93	840	67	12,63
U	Västmanlands län	599	4,92	775	57	13,52
W	Kopparbergs län	775	4,76	590	47	12,50
X	Gävleborgs län	866	5,08	1 126	83	13,57
Y	Västernorrlands län	904	4,35	1 324	94	14,06
Z	Jämtlands län	364	4,01	382	27	14,31
AC	Västerbottens län	685	4,24	644	50	12,99
BD	Norrbottens län	687	4,12	975	70	14,01

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 137 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 945	32	39	1 419	22 570	91
6	2 637	16 373	7 554	32	38	1 386	21 627	90
7	2 885	17 850	8 017	31	39	1 434	23 609	91
8	2 296	15 736	6 953	31	44	1 265	20 271	89
9	1 890	15 017	6 586	30	51	1 234	19 398	90
10	2 105	16 295	7 745	32	50	1 377	22 114	92
11	2 508	19 067	9 223	33	50	1 578	25 687	91
12	2 541	17 789	8 597	33	47	1 498	24 402	92
A	7	154	8		291	6	222	137
B	70	430	251	37	30	39	532	78
C	98	701	379	35	43	59	905	84
D	120	909	428	32	53	75	1 248	93
E	182	1 128	548	33	43	90	1 582	94
F	130	908	306	25	43	71	1 214	100
G	108	777	332	30	43	65	951	86
H	106	926	331	26	60	71	1 206	96
I	31	123	68	35	17	14	175	92
K	36	485	109	18	101	31	558	94
L	135	1 062	413	28	65	81	1 434	97
M	189	1 214	551	31	47	98	1 646	93
N	69	550	238	30	49	48	682	87
O	54	463	185	29	68	34	596	92
P	101	960	367	28	55	76	1 113	84
R	118	1 084	398	27	62	80	1 291	87
S	93	728	355	33	40	63	983	91
T	107	722	349	33	51	58	1 007	94
U	102	686	317	32	46	58	997	99
W	156	837	559	40	36	77	1 305	93
X	146	807	463	36	38	73	1 303	103
Y	99	591	380	39	38	81	938	97
Z	54	253	228	47	24	29	482	100
AC	129	752	574	43	39	70	1 125	85
BD	101	539	460	46	29	51	907	91

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	100 072	22	153 296	14	65	169	2 371
7	112 249	21	173 636	14	65	181	2 586
8	100 359	20	155 632	13	64	161	2 266
9	95 690	20	147 996	13	65	152	2 133
10	105 690	21	164 669	13	64	158	2 254
11	125 245	21	196 434	13	64	182	2 611
12	119 035	21	183 953	13	65	174	2 503
A	2 064	11	2 194	10	94	159	2 176
B	2 107	25	3 557	15	59	167	2 323
C	4 222	21	7 286	12	58	180	2 583
D	6 366	20	8 764	14	73	192	2 867
E	7 847	20	12 575	13	62	183	2 861
F	5 652	21	7 982	15	71	184	2 811
G	4 701	20	6 732	14	70	189	2 665
H	6 333	19	9 122	13	69	180	2 800
I	521	34	839	21	62	165	2 008
K	3 580	16	4 963	11	72	178	2 793
L	8 790	16	12 250	12	72	189	3 038
M	8 982	18	13 660	12	66	178	2 366
N	3 347	20	5 286	13	63	183	2 461
O	3 699	16	5 312	11	70	161	2 130
P	5 574	20	8 850	13	63	170	2 249
R	7 270	18	10 358	12	70	181	2 670
S	3 736	26	6 416	15	58	141	2 032
T	5 472	18	8 976	11	61	184	2 733
U	4 668	21	7 402	13	63	192	2 958
W	5 591	23	9 343	14	60	160	2 445
X	5 558	23	9 919	13	56	181	2 805
Y	3 752	25	5 947	16	63	194	2 503
Z	1 325	36	2 438	20	54	154	2 374
AC	4 986	23	8 821	13	57	174	2 583
BD	2 892	31	4 961	18	58	176	2 740

[1] Se not 1 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Studerande vid universitet och högskolor höstterminen 1953

Number of Students in Universities and Graduate Schools: Autumn 1953

I nedanstående av statistiska centralbyrån upprättade tablå redovisas dels antalet inskrivningar, dels antalet närvarande studerande vid olika universitet och högskolor under sistlidna hösttermin. Läroanstalterna är därvid sammanförda till följande fyra grupper:

1) Samtliga fakulteter (universiteten i Uppsala och Lund, Karolinska institutet, Stockholms och Göteborgs högskolor samt Medicinska högskolan i Göteborg);
2) De tekniska högskolorna (Tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola);
3) Handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg;
4) Övriga fackhögskolor (veterinärhögskolan, tandläkarhögskolorna i Stockholm och Malmö, farmaceutiska institutet, lantbrukshögskolan, skogshögskolan samt gymnastiska centralinstitutet).

Studerande som för första gången inskrives vid här angiven läroanstalt, skall ifylla och avlämna en deklaration (studiekort). I nedanstående tablå meddelade siffror för antalet inskrivningar har — med undantag för inskrivningar i teologisk fakultet — erhållits på grundval av

		Inskrivningar				Närvarande studerande	
		Hela antalet	Därav nyinskrivningar			Hela antalet	Därav kvinnor
			M.	Kv.	Summa		
Samtliga fakulteter	Ht. 1953	2 889	1 375	1 026	2 401	13 838	4 666
	» 1952	2 651	1 296	937	2 233	12 677	4 136
	» 1951	2 602	1 271	834	2 105	11 875	3 749
Därav							
teologiska fakulteten	Ht. 1953	30	.	.	.	313	17
	» 1952	20	.	.	.	334	21
	» 1951	27	.	.	.	366	22
juridiska fakulteten	Ht. 1953	204	149	27	176	1 625	245
	» 1952	254	187	33	220	1 702	258
	» 1951	411	312	59	371	1 861	283
medicinska fakulteten	Ht. 1953	209	97	33	130	2 382	469
	» 1952	193	88	35	123	2 242	451
	» 1951	210	90	30	120	2 079	388
matematisk-naturvetensk. fak.	Ht. 1953	467	290	97	387	2 280	521
	» 1952	460	290	98	388	2 137	475
	» 1951	352	220	66	286	2 005	455
humanistiska fakulteten	Ht. 1953	1 979	839	869	1 708	7 238	3 414
	» 1952	1 724	731	771	1 502	6 262	2 931
	» 1951	1 602	649	679	1 328	5 564	2 601
De tekniska högskolorna	Ht. 1953	613	541	9	550	3 110	61
	» 1952	611	529	9	538	2 945	59
	» 1951	624	550	9	559	2 926	55
Handelshögskolorna	Ht. 1953	316	219	15	234	1 150	51
	» 1952	311	214	16	230	1 105	41
	» 1951	307	193	9	202	1 028	34
Övriga fackhögskolor	Ht. 1953	391	202	119	321	1 933	511
	» 1952	378	209	136	345	1 990	543
	» 1951	411	205	130	335	1 974	546
Samtliga läroanstalter	Ht. 1953	4 209	2 337	1 169	3 506	20 031	5 289
	» 1952	3 951	2 248	1 098	3 346	18 717	4 779
	» 1951	3 944	2 219	982	3 201	17 803	4 384

de under höstterminen 1953 ifyllda studiekorten. Uppgifter om inskrivningar i teologisk fakultet har meddelats av vederbörande läroanstalter.

Hela antalet inskrivningar under höstterminen 1953 uppgick till 4 209. Antalet nyinskrivningar utgjorde 3 506 eller 83 % av samtliga inskrivningar (1952: 85 %, 1951: 81 %).

Fakulteternas andel av antalet nyinskrivningar uppgick till 68 % (1952: 67 %; 1951: 66 %). Endast den humanistiska fakulteten visar ökad tillströmning då däremot siffran för den naturvetenskapliga är i det närmaste oförändrad. Antalet nyinskrivningar vid juridiska fakulteten, som sjönk avsevärt hösten 1952, har minskats ytterligare under senaste höstterminen.

Kvinnornas andel av hela antalet nyinskrivningar vid fakultet var 43 %. Enbart inom humanistiska fakulteten var motsvarande tal, liksom under senare år, omkring 50 % men i den naturvetenskapliga endast 25 %.

Vid fackhögskolorna har antalet inskrivningar i jämförelse med tidigare år icke undergått några större förskjutningar.

H. Gwd

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari—april 1954

New Business of Life Insurance Companies

Det nytecknade dödsfallskapitalet inom livförsäkring uppgick under januari—april 1954 till 470 milj. kronor, varav 209 milj. hänförde sig till individuell stor försäkring, 174 milj. till individuell liten försäkring (folkförsäkring) och 87 milj. till grupplivförsäkring. Motsvarande siffror för 1953 utgjorde resp. 552, 345, 165 och 42 milj. Minskningen inom individuell stor försäkring är svår att närmare bedöma, eftersom den får ses i samband med den av skattespekulation betingade stora tillfälliga ansvällning i anskaffningen av engångsbetalda och omedelbart belånade försäkringar, som av särskilda skäl förekom i slutet av 1952 och början av 1953. Inom individuell liten försäkring framträdde däremot en ökning med 5 procent och inom grupplivförsäkring var det nytecknade kapitalet januari—april 1954 mer än dubbelt så stort som under motsvarande tid 1953.

R. S.

Månad *Month*	Nyanskaffning av dödsfallskapital i milj. kr. *New Endowment Business. Swed. Kr. (000 000 omitted)*											
	Stor försäkring *Ordinary insurance*			Folkförsäkring *Industrial insurance*			Gruppförsäkring *Group insurance*			Totalt *Total*		
	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954
Jan.	30,9	40,5	34,3	31,3	32,7	33,0	5,3	7,7	15,5	67,5	80,9	82,8
Febr.	55,1	145,1	51,8	39,7	39,1	42,9	10,6	13,7	18,8	105,4	197,9	113,5
Mars	56,4	102,6	67,0	49,5	51,2	55,9	9,4	10,6	27,0	115,3	164,4	149·9
April	56,9	56,9	55,6	39,5	41,5	42,5	9,8	10,1	25,9	106,2	108,5	124,0
Maj	54,8	49,8		37,8	38,3		7,1	10,3		99,7	98,4	
Juni	70,9	56,1		39,1	37,3		7,1	13,7		117,1	107,1	
Juli	44,6	37,9		23,4	21,9		11,7	10,4		79,7	70,2	
Aug.	36,1	31,6		25,6	27,8		3,7	6,4		65,4	65,8	
Sept.	56,0	54,5		41,2	49,1		4,8	21,7		102,0	125,3	
Okt.	76,1	64,4		61,0	66,6		10,5	16,3		147,6	147,3	
Nov.	91,4	72,5		42,7	48,8		14,2	17,3		148,3	138,6	
Dec.	421,4	243,8		44,8	40,0		41,4	60,2		507,6	344,0	
	1 050,6	955,7		475,6	494,3		135,6	198,4		1 661,8	1 648,4	

Observerade dödsrisker för åldrar över 67 år: 1950 och 1951

Mortality Rates for Ages over 67 years: 1950 and 1951

I denna tidskrifts häfte nr 3/1952 sid. 240 ha upgifter lämnats om observerade dödsrisker för åren 1948 och 1949 på grundval av till pensionsstyrelsen inkomna anmälningar om dödsfall. Motsvarande undersökningar för åren 1950 och 1951 grundade på dödsfallsanmälningar åren 1950, 1951 och 1952 ha nu slutförts. För beräkningssättet hänvisas till ovannämnda artikel. Folkmängdssiffror ha erhållits ur Befolkningsrörelsen 1950 och ur manuskripttabeller hos statistiska centralbyrån.

Såsom jämförelse meddelas även dödsrisker för åren 1941—45 samt år 1949. Det genomsnittliga dödstalet för åldrarna 68—94 år utgör

	1948	1949	1950	1951
	‰	‰	‰	‰
för män	75,44	76,50	78,46	72,84
» kvinnor	71,85	73,52	75,07	67,93

Det må anmärkas att döda »år 1948» omfattar de personer som år 1948 avlidit efter sin födelsedag jämte de personer som år 1949 avlidit före sin födelsedag. Motsvarande gäller för övriga år. Som synes visar dödstalet efter en svag stegring åren 1948—50 en markerad nedgång för det senast redovisade året, starkast för kvinnornas vidkommande. Nedgången är i stort sett tämligen likformigt fördelad över alla åldrar.

Åke Kjellström

Observerade dödsrisker i ‰

Uppnådd ålder år	Män				Kvinnor			
	1941—45	1949	1950	1951	1941—45	1949	1950	1951
68	32,93	32,82	34,16	30,29	27,90	27,67	29,43	25,97
69	36,36	34,62	37,39	35,10	32,46	30,92	30,46	28,82
70	40,32	43,51	42,59	38,26	35,92	36,55	34,95	31,78
71	45,04	43,07	43,93	43,60	40,21	40,45	38,42	33,43
72	47,78	49,61	48,43	45,03	44,48	43,90	43,15	40,60
73	53,74	53,38	53,05	48,92	49,82	49,44	51,88	44,49
74	58,34	61,85	62,11	54,80	55,63	59,44	54,77	51,57
75	68,09	68,44	66,24	62,07	60,73	62,50	62,84	56,63
76	73,63	73,80	76,41	69,66	68,10	69,27	69,71	64,61
77	81,13	83,51	86,63	78,59	76,78	76,59	78,50	72,64
78	92,09	91,46	95,78	88,13	83,57	81,37	86,40	79,16
79	97,34	100,21	97,99	95,90	90,51	91,04	98,08	89,53
80	109,91	115,86	111,10	106,00	110,88	110,24	108,44	96,46
81	120,21	127,87	131,52	116,15	113,98	113,84	113,39	109,14
82	131,34	128,23	143,93	133,54	125,64	131,14	133,84	121,44
83	145,42	148,69	150,02	151,73	134,34	138,03	150,87	129,21
84	161,66	164,26	164,72	156,68	147,99	152,81	160,13	143,14
85	171,01	171,19	198,17	183,15	166,90	168,25	165,81	157,32
86	191,32	192,42	205,27	190,28	180,79	173,13	199,24	179,21
87	212,37	198,88	217,71	215,63	193,84	197,49	206,88	190,69
88	219,80	238,31	244,86	225,74	204,93	204,53	230,87	207,55
89	241,71	256,36	254,70	240,31	220,53	240,79	238,66	216,75
90	259,50	263,48	268,31	272,44	237,13	250,14	272,21	236,24
91	281,88	272,17	321,96	283,93	266,42	258,60	268,96	272,41
92	291,48	327,60	347,13	301,46	277,14	279,25	318,50	268,93
93	321,37	338,71	377,54	312,94	295,17	299,68	326,55	301,81
94	344,58	412,33	384,15	331,88	301,53	329,25	330,28	304,40

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag. *Manufacturing enterprises*

Procenttal inom parentes grundar sig på små tal och är därför av mindre värde

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Malmbrytning och anrikningsverk (11 företag) *Ore mines and processing plants*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	8 203	8 851	+ 648	+ 8
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	536,5	555,0	+ 18,5	+ 3
3	Utdelning å aktier och andelar	52,3	55,0	+ 2,7	+ 5
4	Räntor	11,1	14,3	+ 3,3	+ 30
5	Överskott å annan rörelse	62,0	29,8	— 32,3	— 52
6	Övriga intäkter	2,5	4,8	+ 2,4	+ 96
7	Summa	664,3	658,8	— 5,5	— 1
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	2,0	1,8	— 0,2	— 9
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	45,0	32,1	— 12,9	— 29
10	Skatter samt investeringsavgifter	292,6	266,4	— 26,2	— 9
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	21,5	22,2	+ 0,8	+ 4
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	1,4	2,3	+ 0,8	+ 58
14	Redovisad vinst	301,9	334,0	+ 32,1	+ 11
15	Summa	664,3	658,8	— 5,5	— 1
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	876,3	924,6	+ 48,3	+ 6
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	339,8	369,7	+ 29,8	+ 9
18	Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	(+150)
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	339,8	369,7	+ 29,8	+ 9
21	Bruttovinst	536,5	555,0	+ 18,5	+ 3
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	60,6	92,1	+ 31,4	+ 52
23	därav egentlig investering	60,0	91,3	+ 31,3	+ 52
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,8	0,1	— 1,7	— 95
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	23,2	21,4	— 1,8	— 8
26	Lagervärdeförändring	+ 15,2	+ 8,3	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 19,3	+ 19,6	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	+ 4,1	+ 11,3	.	.
29	Lön till anställda	114,9	131,1	[1] + 16,2	+ 14
30	därav till industriarbetare	82,7	95,7	+ 12,9	+ 16
31	Betald utdelning	108,2	145,0	+ 36,8	+ 34
32	Beslutad utdelning	145,0	151,1	+ 6,1	+ 4

[1] Då huvudparten arbetare redovisas av företag med brutet bokföringsår och då höjda löner enligt 1952 års avtal ej utgått under hela år 1952, framträder löneökningen delvis i siffrorna för år 1953.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Stenindustri (12 företag) *Stone quarring and manufacturing*				Bomullsindustri (17 företag) *Cotton industry*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
2 159	2 020	—139	— 6	8 022	8 050	+ 28	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
3,2	3,8	+ 0,6	+ 19	15,5	19,9	+ 4,4	+ 28	2
0,2	0,1	— 0,0	— 19	2,9	2,9	+ 0,0	+ 1	3
0,1	0,1	— 0,0	— 6	0,7	0,8	+ 0,1	+ 18	4
0,0	—	— 0,0	(—100)	0,3	0,7	+ 0,4	(+117)	5
0,1	0,2	+ 0,1	+ 66	0,4	0,7	+ 0,3	(+ 70)	6
3,6	4,2	+ 0,6	+ 18	19,8	25,0	+ 5,2	+ 26	7
0,3	0,3	+ 0,0	+ 11	2,1	2,4	+ 0,2	+ 11	8
1,5	1,5	+ 0,0	+ 2	9,6	9,8	+ 0,1	+ 2	9
0,6	0,8	+ 0,2	+ 40	2,6	6,0	+ 3,4	+128	10
0,5	0,6	+ 0,1	+ 18	0,1	0,6	+ 0,5	(+408)	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,2	0,2	+ 0,0	+ 3	0,3	0,7	+ 0,3	(+ 91)	13
0,6	0,8	+ 0,3	+ 47	5,0	5,6	+ 0,6	+ 13	14
3,6	4,2	+ 0,6	+ 18	19,8	25,0	+ 5,2	+ 26	15
34,3	34,6	+ 0,3	+ 1	262,2	264,3	+ 2,1	+ 1	16
31,0	30,8	— 0,3	— 1	246,6	244,3	— 2,3	— 1	17
0,0	0,0	+ 0,0	+ 31	0,1	0,1	+ 0,0	(+ 15)	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
31,1	30,8	— 0,3	— 1	246,7	244,4	— 2,3	— 1	20
3,2	3,8	+ 0,6	+ 19	15,5	19,9	+ 4,4	+ 28	21
1,8	1,9	+ 0,1	+ 5	16,8	10,8	— 6,0	— 36	22
1,8	1,8	+ 0,0	+ 2	16,8	10,8	— 6,0	— 36	23
0,0	—	— 0,0	(—100)	0,1	0,1	— 0,0	— 15	24
1,8	2,0	+ 0,2	+ 10	5.9	6,7	+ 0,8	+ 14	25
+ 0,4	— 0,1	.	.	— 5,6	+ 1,4	.	.	26
+ 1,1	— 0,6	.	.	—17,1	+ 5,6	.	.	27
+ 0,7	— 0,5	.	.	—11,5	+ 4,2	.	.	28
17,6	16,8	— 0,8	— 4	68,1	69,4	+ 1,2	+ 2	29
14,7	13,9	— 0,8	— 5	51,4	52,8	+ 1,4	+ 3	30
0,5	0,5	+ 0,0	+ 1	5,1	4,6	— 0,4	— 9	31
0,5	0,5	— 0,1	— 12	4,6	4,6	—	—	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Trikåfabriker (35 företag) *Knitting mills*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	5 521	6 071	+ 550	+ 10
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	9,6	9,3	— 0,3	— 3
3	Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,2	+ 0,1	+ 58
4	Räntor	0,4	0,4	+ 0,0	+ 1
5	Överskott å annan rörelse	0,0	0,2	+ 0,2	(+1 609)
6	Övriga intäkter	0,6	0,8	+ 0,2	+ 30
7	Summa	10,8	11,0	+ 0,1	+ 1
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	1,3	1,4	+ 0,0	+ 3
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	5,0	4,8	— 0,2	— 4
10	Skatter samt investeringsavgifter	1,6	2,2	+ 0,6	+ 40
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,2	0,2	+ 0,0	+ 11
12	Avsättningar till investeringsfonder	0,0	—	— 0,0	—100
13	Övriga kostnader	0,3	0,3	+ 0,0	+ 9
14	Redovisad vinst	2,4	2,0	— 0,4	— 16
15	Summa	10,8	11,0	+ 0,1	+ 1
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	153,1	177,2	+24,1	+ 16
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	143,5	167,9	+24,4	+ 17
18	Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	(+775)
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	143,5	167,9	+24,4	+ 17
21	Bruttovinst	9,6	9,3	— 0,3	— 3
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	5,4	7,3	+ 1,9	+ 35
23	därav egentlig investering	4,9	6,0	+ 1,1	+ 21
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,1	+ 0,1	(+700)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,0	1,8	— 0,2	— 10
26	Lagervärdeförändring	— 7,1	+ 1,1	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	—12,1	+ 3,2	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	— 5,0	+ 2,1	.	.
29	Lön till anställda	46,8	52,2	+ 5,4	+ 12
30	därav till industriarbetare	31,2	35,5	+ 4,3	+ 14
31	Betald utdelning	1,5	1,4	— 0,0	— 1
32	Beslutad utdelning	1,4	1,5	+ 0,1	+ 7

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Kemisk-teknisk industri (57 företag) *Manufacture of chemicals and chemical products*				Bruksföretag (9 företag) *Enterprises combining iron and forest products industry*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
11 527	10,928	— 599	— 5	18 220	18 056	— 164	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
67,8	80,1	+12,3	+ 18	166,8	187,0	+ 20,2	+ 12	2
2,0	2,1	+ 0,1	+ 2	5,0	5,8	+ 0,7	+ 15	3
1,6	2,0	+ 0,4	+ 23	4,8	5,6	+ 0,8	+ 17	4
0,5	0,5	+ 0,1	+ 12	24,1	25,5	+ 1,4	+ 6	5
2,7	1,8	— 0,9	— 34	8,8	10,0	+ 1,2	+ 13	6
74,6	86,5	+11,8	+ 16	209,5	233,8	+ 24,3	+ 12	7
6,6	7,7	+ 1,0	+ 15	6,2	6,8	+ 0,5	+ 8	8
31,8	36,3	+ 4,6	+ 14	86,2	80,9	— 5,3	— 6	9
13,8	18,7	+ 5,0	+ 36	45,1	76,2	+ 31,1	+ 69	10
10,9	10,1	— 0,8	— 7	2,4	16,2	+ 13,8	(+570)	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
2,0	1,3	— 0,7	— 36	7,9	7,8	— 0,2	— 2	13
9,5	12,3	+ 2,8	+ 29	61,6	45,9	— 15,8	— 26	14
74,6	86,5	+11,8	+ 16	209,5	233,8	+ 24,3	+ 12	15
641,9	648,6	+ 6,8	+ 1	921,9	860,9	— 61,0	— 7	16
563,7	557,2	— 6,5	— 1	727,1	670,6	— 56,5	— 8	17
10,3	11,3	+ 1,0	+ 10	2,6	3,3	+ 0,7	+ 25	18
0,0	—	— 0,0	(—100)	25,3	0,0	— 25,3	—100	19
574,0	568,5	— 5,5	— 1	755,1	673,9	— 81,2	— 11	20
67,8	80,1	+12,3	+ 18	166,8	187,0	+ 20,2	+ 12	21
66,5	55,2	—11,3	— 17	113,7	103,0	— 10,8	— 10	22
64,4	55,0	— 9.4	— 15	112,1	101,5	— 10,6	— 10	23
1,4	0,5	— 0,9	— 63	6,0	5,3	— 0,7	— 12	24
26,6	26,4	— 0,1	— 1	34,4	32,2	— 2,2	— 6	25
— 6,1	— 21,3	.	.	+ 17,0	— 13,5	.	.	26
+ 0,0	— 16,6	.	.	+ 34,6	— 15,3	.	.	27
+ 6,1	+ 4,7	.	.	+ 17,6	— 1,8	.	.	28
145,0	146,6	+ 1,6	+ 1	270,6	275,9	+ 5,3	+ 2	29
89,1	88,8	— 0,3	— 0	150,4	157,1	+ 6,7	+ 4	30
7,9	7,8	— 0,1	— 1	28,1	28,2	+ 0,1	+ 1	31
7,8	7,9	+ 0,1	+ 1	28,2	30,4	+ 2,2	+ 8	32

Kungl. Bokt. Stbkm 1954
541411

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 7 JULI 1954

INNEHÅLL

ARTIKLAR

GÖSTA CARLSSON:
The regional distribution of intelligence 313

JOHANNES SJÖSTRAND:
Kommunernas finanser åren 1918—1951 324

MEDDELANDEN

Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter 333
Anlitande av statistiska centralbyråns maskincentral och utredningsinstitut. 338
Nordiska statistiska chefsmötet 339
Oslomötet 339
Europeiska statistikerkonferensen 341
Romkonferensen i befolkningsfrågan ... 342

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 343
Vägtrafikolyckor 344
Konkurser och protesterade växlar 346
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter 348
Beställningstrafiken med lastbil 354
Nya dödlighets- och livslängdstabeller . 357
Folkräkningen den 31 dec. 1950:
Förvärvsarbetande befolkning efter yrkesställning och näringsgren 360
Förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren och ålder 362
Prognos för den vuxna befolkningen åren 1955—1970 364
Pälsdjursräkningen i samband med 1951 års jordbruksräkning 366
Städernas finanser år 1952 368

THE ISSUE IN BRIEF 372

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden januari—maj 1954 373
Statistisk ordlista till salu 375

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 7 JULY 1954

CONTENTS

ARTICLES

G. CARLSSON:
The regional distribution of intelligence 313

J. SJÖSTRAND:
Local government finance in 1918—1951 324

NOTES

The subject of statistics in university studies. Principles 333
Utilization by State authorities and committees of the machine tabulation service and the survey research centre of the Central Bureau of Statistics 338
Meeting of the Northern statistical directors 339
The statistical meeting in Oslo 339
Conference of European statisticians .. 341
World population conference 342

TABLES

Commentary 343
Road accidents 344
Bankruptcies and protested bills 346
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures 348
For-hire lorry transportation 354
New life tables 357
The population of census 1950:
Economically active population by occupational status and industry .. 360
Economically active females by industry and age 362
Population projections: Adults 364
Fur farming according to the census of agriculture in 1951 366
Town finance in 1952 368

THE ISSUE IN BRIEF 372

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics Jan.—May 1954 373
Statistical vocabulary for sale 375

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten....	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	·	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

THE REGIONAL DISTRIBUTION OF INTELLIGENCE

By GÖSTA CARLSSON, University of Stockholm

Introduction

It is well known that achievement on intelligence tests tends to vary with the social and cultural background of the person tested. This is true both of adults and children. In most text-books on differential and social psychology the reader will find this phenomenon discussed with numerous references to studies of the relationship between intelligence on the one hand, and social class, education, economic standard, urban and rural environment, ethnic origin and race, and similar cultural factors on the other.[1] Social class, and the correlated factors of education and income probably have been more in the foreground than the rest, but the differences found between "town" and "country" are also mentioned frequently.

In this paper the question will be raised whether there are *regional differences* with respect to intellectual ability. We shall be concerned, then, with the variation found between such relatively large units as the Swedish county or the military registration district, not primarily with the variation found between people who differ in occupational and educational background, and not even with the variation between cities and rural areas. However, in the process of answering the question we shall have to take occupational differences into account, as a factor that has to be controlled or partialled out. Degree of urbanization also has to be considered in the course of the analysis. Therefore, a few more words on these factors are called for as an introduction to our enquiry.

That occupational level is related to IQ or equivalent measures of intelligence has been known at least since 1918 when a large number of civilians from every walk of life were tested before entering service in the U. S. Army. There is an occupational hierarchy; people who have professional or highly skilled jobs score higher, on the average, than manual labourers. These findings were confirmed by others based on the general classification test used in the USA during the Second World War. In a recent study Husén is able to show that this holds true for Sweden as well. The various occupations tend to fall into the same rank order here.[2] In this case, too, a test administered to people entering military service forms the basis of the study.

The same relationship is found between parents' occupational status and the intelligence of their children. Persons from rural districts, whether children or adults, are generally observed to score lower on the average than persons from urban districts.

So much is clear. The results, taken by themselves, seem perfectly depend-

[1] E. g. by A. Anastasi and J. P. Foley, *Differential Psychology*, revised edition, (New York, Macmillan, 1949) pp. 787—836.

[2] T. Husén, *Begåvning och miljö*, 2:a uppl. (Stockholm, Gebers, 1951), pp. 73—95.

able, and are obtained regardless of minor variations in technique and even national background. It is quite another matter how they are to be fitted into a theoretical frame-work, and ultimately, to be explained. Differences between social classes, to take perhaps the most crucial question, can be and have been variously attributed to the allegedly superior hereditary or racial composition of the upper classes, or to the more stimulating and achievement-promoting environment of upper and middle class children. The fact that "intelligence" is defined in a certain way, so that some groups are favoured and other groups handicapped, can be offered as an explanation. I have no wish to enter into the perennial nature-nurture debate. It will be my business to demonstrate that certain differences *do* exist and I shall refrain from any far-going effort to determine what part native endowment and environment respectively play in the rise of such differences.

Lest this objective should appear more limited than it really is, let me add here one qualification to the statement. Within bounds it is legitimate to distinguish between a "descriptive" and an "analytic" approach to problems of this type, or rather, there is a kind of continuum on which pieces of scientific research can be located depending on the amount of analytic effort. In the present case the demonstration, on a purely descriptive level, of regional differences in intelligence is very easily carried through. However, if inter-regional variation in significant amounts is found, it is likely to be bound up with, and influenced by occupational, educational and other differences between these regions. That the distinction between urban and rural areas also tends to be a distinction between occupations is easily seen, and this is equally true of inter-regional variation. The analytic part of the task begins here and consists in the separation of these components or causes of variation, and the determination of residual variance when occupational and similar differences have been controlled or allowed for.

The main line of argument can be subsumed under two questions:

1) What differences between counties (military registration districts) remain when the obvious factors of occupation and education have been controlled?

2) If there is a significant amount of residual variation, what sociological correlates can be found to the residuals?

From this it will be clear in what the element of analysis consists. The reader will agree that the basic idea behind the enquiry thus outlined is neither far-fetched not abstruse. The desirability of some such control has probably been tacitly or openly recognized by most research workers active in this field, but few seem to have attempted it and carried it through. Husén[1] is an exception. By carrying through a 3-way analysis of variance he determined the contribution of education, occupation and urban-rural back-ground. His general conclusion is that education is the most important factor, occupation the next most important, and the factor of urbanization the least important.

More remains to be said about the logic behind the present study, the methods used therein, and the implications for ecological research in general. However, it seems better to leave this topic for a while and return to it when some of the data have been presented.

[1] *Op. cit.*

Sources of Data

Regardless of whether he is really fit for military service or not, every Swedish male has to appear before a registration or draft board, usually when he is 19 years old. The board decides what kind of training, if any, he is to receive, and what unit he is to be placed into. One of the means by which this selection and placement procedure is carried out is psychological testing. Every man takes a group intelligence test. Its present form was developed after a good deal of experimentation in the early and middle 1940's.[1] At that time American and British methods were not known in any detail, and, to a great extent, the Swedish methods had to be developed independently. Nevertheless, the scale that emerged is not very different in character from those used in USA and Britain. It is composed of four sub-scales, each of which is homogeneous with respect to the type of items used. Abstract reasoning, verbal comprehension, and vocabulary are some of the functions tapped. All in all, there are about 150 items. In the present paper, only the total score will be used as an index of intelligence, and this score, accordingly, varies between 0 and 150. The split-half reliability of the composite scale is high, + 0,97, but this may be due to the fact that speed is an important factor for achievement on the test. However, re-test reliabilities are almost as high. Validity, as judged from correlations with other tests or officers' subsequent ratings of the men's intelligence and military aptitude, seems to be as high as experience from other tests would lead us to expect. In short, the test used here as an index of intelligence, is in no way unusual, neither in content nor as judged by statistical criteria. The score distribution is unimodal and does not depart very markedly from normality.

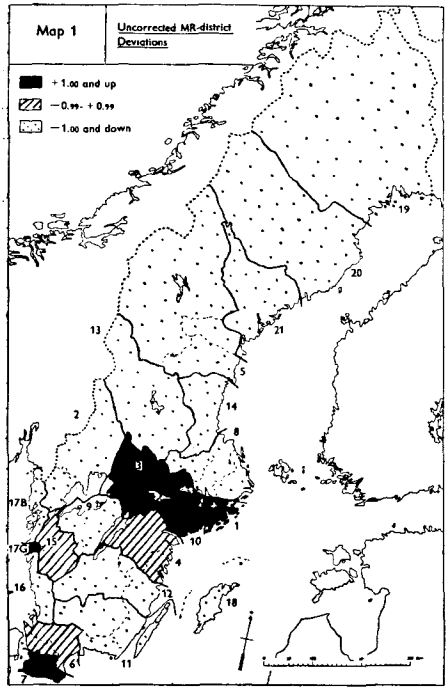
Unless otherwise specified, phrases like "intelligence" or "intellectual ability", when used later in this paper, should be interpreted as meaning "intelligence as measured by the test here specified". From what has been said above it follows that we might almost equally well translate the phrase as meaning "intelligence as measured by conventional tests". Test scores will be referred to as I-scores.

Test data are available for 38 006 men who took the test in 1952.[2] Most of them were 19 years old at that time, but there were those who registered one or two years in advance, and there is one group which registers at a later age. Excluded from the study were those who registered more than two years later than normal, many of whom are probably men of foreign birth who have recently acquired Swedish citizenship. All who appear in person before the registration board take the test, but sailors in the merchant navy are excused from appearing in person, and this category had to be left out, because there are no test data available.

The variation in age of the people taking the test makes comparisons with population figures difficult. Assuming that advanced and deferred registration is about equal in quantity from year to year, we should expect a *rough* agreement between the number of men born in 1933 and the number tested. There

[1] For information about the test, see T. Husén and S.-E. Henricson, *Some Principles of Construction of Group Intelligence Tests for Adults*, (Stockholm, Almqvist and Wiksell, 1951).

[2] The data are used by kind permission of the Personnel Selection Department of the Swedish Conscript Bureau. I am indebted to its acting chief psychologist, Mr. K. Härnqvist, for suggestions and advice.

were slightly more than 40 000 men born in 1933 alive in 1952, and there are 38 000 included in the study. Thus the group that escapes the drag-net is not very large. While those who did escape are probably a rather special group, and the sampling to that extent a biassed one, we are sufficiently near a one hundred percent sample to make the results interesting. At the same time it must always be remembered that data for districts or occupations here offered are based entirely on a group of young men within a narrowly drawn age-bracket.

There are 21 *military registration districts* (MR-districts) in the entire Sweden. One of them has been further sub-divided into two areas, 17 G (the city of Gothenburg) and 17 B. The identification numbers of the MR-districts and their boundaries appear on map 1. Broadly speaking, MR-districts tend to coincide with the counties, but there are many detailed exceptions to this rule, as can be seen by comparing maps 1 and 4. The conscripts are registered as belonging to the MR-district in which they live.

Test data and other registration data are transferred to punched cards. On these is punched *occupation* according to a detailed (five-digit) code. Amount of school-training is also registered on the card. The results here reported have been obtained by the use of these punched cards.

Gross Regional Differences

In table 1 are found mean I-scores for the 22 different MR-districts and number of people tested. Inter-regional variation is very pronounced. In some districts, 1 and 17 G, the averages are above 95, while district 19 has a mean of 74 only. The results are also presented on map 1.

Table 1. Mean I-score and Number of Persons Tested in Different MR-districts

MR-distr.	Mean	Number	MR-distr.	Mean	Number
1	97,4	4513	12	79,6	2096
2	79,0	1651	13	80,8	1313
3	83,8	1642	14	81,6	1262
4	82,1	2126	15	82,1	1674
5	78,4	1516	16	78,3	960
6	82,7	2387	17 G	95,6	1752
7	85,1	2168	17 B	74,8	889
8	79,3	1478	18	76,3	343
9	78,6	1482	19	73,8	1712
10	83,8	1656	20	75,5	1617
11	78,2	2431	21	77,5	1338

Entire Sweden: Number: 38 006
Mean: 82,8

It should be obvious that these deviations are too large to be attributable to

Table 2. District Differences: Analysis of Variance

	Sums of squares	Df [1]	Mean squares	F [2]
Between districts	1 796 280	21	85537	98
Residual ...	33 093 590	37984	871,3	
Total	34 889 870	38005	918,0	

[1] Degrees of freedom. — [2] Variance ratio.

chance fluctuations. This pattern of results is obtained every year, and mean I-score appears to be one of the stable socio-demographic characteristics of a district, at least as far as we are able to judge from data based on conscripts. The reader who wants some confirmation of this statement is referred to table 2 which embodies the main data from an analysis of variance. Inter-district variance is found to be significantly larger than would have been the case had the different districts represented random samples from a common population.

Let $\bar{x}_h$ stand for district means, n_h for numbers tested within the districts, $\bar{x}_T$ the total mean, and n_T the total sample size. A convenient measure of the variance between districts is given by σ^2_p defined by

$$\sigma^2_p = \frac{1}{n_T} \sum n_h \, (\bar{x}_h - x_T)^2$$

We find that σ^2_p equals 47,3 as compared to a total variance (σ^2_T) of 918,0.

It is suggestive that the two highest areas 1 and 17 G have practically no agricultural population and no agricultural occupations. Conversely, some of the "low" districts have many in these occupational groups and few in certain urban and industrial occupational categories. In table 3 are given mean I-scores for certain occupational and educational groups.

For convenience, the combined factor of education *and* occupation will be referred to as the EO-factor. The means given in table 3 are accordingly EO-specific means, and the groups EO-groups. No claim is made that each EO-group is absolutely homogeneous. On the contrary, some of them had to be made rather heterogeneous. It is absolutely necessary to keep down the computational labour and consequently the number of EO-groups. The descriptive labels attached (agricultural workers, etc.) point to the most important categories within the EO-group in question, but are not exhaustive enumerations.

Table 3. Mean Scores and Number of People Tested in Some of the Larger EO-groups

Occupational categories		Elementary school education only		More than elementary school education	
		Mean	Number	Mean	Number
1 a	Agricultural workers.....	63,2	4 260	92,8	917
2 a	Lumberers, saw-mill workers.....	61,4	2 239	97,2	328
3 a	Transportation workers, automobile drivers, et. al.....	69,5	3 039	98,3	935
8 a	Carpenters, automobile mechanics, et. al. ...	69,6	3 228	90,2	1 422
10 a	Foremen, supervisors, whitecollar employees.	85,4	427	107,3	1 700
14 b	Intellectuals, teachers, doctors, university and secondary school students, et. al.....	80,1	339	119,3	5 385

The guiding rule has been to combine those occupational groups which are similar in terms of mean I-score, and here I have relied heavily on the previous research made by Husén. The important thing is to make the EO-factor as efficient as possible as a control factor, which means that it should be possible to account for large parts of the total I-score variance by means of the EO-factor. Only the major groups have been included in table 3; in all there are 28 such groups kept apart in the statistical analyses behind the results presented on the following pages.

There are quite large groups with averages as low as 61 and 63, and there is a top group, likewise quite large, which has a mean of 119. It is clear that education plays an important part, but no effort will be made here to determine the precise contributions of education and occupation respectively. The analysis of variance reported in table 4 is accordingly a one-way analysis with 28 separate groups. As could be expected, there is a highly significant amount of variation between EO-groups, much more so than between MR-districts. As a matter of fact, nearly half of the total variance can be accounted for by the EO-factor.

It may help the reader to visualize the great bulk of data from which the previous tables have been derived as a matrix with 22 rows, corresponding to the MR-districts, and 28 columns, corresponding to the EO-groups. In this matrix there are 22 times 28 or 616 cells, and in each cell a mean $\bar{x}_{hj}$ and a number of people tested n_{hj}. These means characterize a group of people all of whom belong to a given EO-group and a given MR-district. In other words, these means are EO-MR-specific means. For each

Table 4. EO-Differences: Analysis of Variance

	Sums of squares	Df	Mean squares	F
Between EO-groups ...	14 991 330	27	555 234	1060
Residual ...	19 898 540	37 978	523,9	
Total	34 889 870	38 005	918,0	

$$\sigma^2_p = 394{,}5$$

EO-group its total (national) mean can be obtained by adding vertically the separate means for the MR-districts, each weighted with the corresponding number of people. Likewise, general MR means are obtained by adding horizontally and weighting with the corresponding numbers. Actually, these total MR- and EO-means were obtained directly from the punched card tabulators and the 616 different means need not be computed.

Now for the correction of MR-means and MR-differences. The method is simple. We start from the null-hypothesis that MR-districts differ only because they differ in their EO-composition. This composition is known, and so are the national EO-means. Properly, we should use for this not the weighted but the unweighted means, but spot-checks indicate that it makes very little difference which kind of mean we use. Usually they differ less than one point which is not very much considering that the total range of variation is about 60 points. To avoid a rather forbidding task, the ordinary weighted means have been used. Let these means be

$$\bar{x}_1, \bar{x}_2, \ldots, \bar{x}_j, \ldots \bar{x}_{28}$$

Each MR-district, say district h, is characterized by its EO-composition which can be given as the number of

Table 5. Corrected and Uncorrected District Deviations

MR-district	Estimated mean	Corrected deviation	Uncorrected deviation
1	93,4	+ 4,0	+ 14,6
2	79,9	— 0,8	— 3,8
3	81,8	+ 2,1	+ 1,0
4	82,3	— 0,2	— 0,7
5	78,6	— 0,3	— 4,4
6	82,9	— 0,2	— 0,1
7	84,2	+ 0,9	+ 2,3
8	80,6	— 1,3	— 3,5
9	77,6	+ 1,0	— 4,2
10	81,7	+ 2,1	+ 1,0
11	80,2	— 1,9	— 4,6
12	80,8	— 1,2	— 3,2
13	80,3	+ 0,5	— 2,0
14	81,1	+ 0,5	— 1,2
15	82,2	— 0,2	— 0,7
16	80,1	— 1,8	— 4,5
17 G	90,6	+ 5,1	+ 12,8
17 B	78,0	— 3,1	— 8,0
18	74,3	+ 2,0	— 6,5
19	80,7	— 6,8	— 9,0
20	78,6	— 3,0	— 7,3
21	82,2	— 4,7	— 5,3

people belonging to the different EO-groups

$$n_{h_1},\ n_{h_2},\ \ldots,\ n_{h_{28}}$$

The estimated mean ($\bar{x}'_h$) for this district is then obtained by adding the products of the numbers n and the means $\bar{x}$, and dividing by the number of people tested in the district

$$\bar{x}'_h = \frac{1}{n_h}(n_{h_1}\bar{x}_1 + n_{h_2}\bar{x}_2 + \ldots + n_{h_{28}}\bar{x}_{28})$$

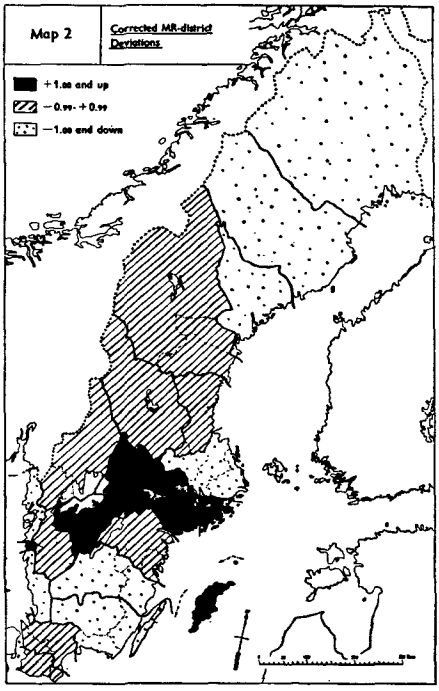
or shorter

$$\bar{x}'_h = \frac{1}{n_h}\sum n_{hj}\bar{x}_j$$

where

$$n_h = n_{h_1} + n_{h_2} + \ldots + n_{h_{28}}$$

The estimated means are presented in table 5. Under the column heading "Corrected deviations" are given the differences between observed and estimated

mean. A positive corrected deviation implies, then, that the district has a mean score that is higher than we should expect on basis of its EO-composition. In the same manner, a negative corrected deviation implies that men from this district score a little lower, on the average, than could be expected from their jobs and education. A small corrected deviation signifies that the district is just about as high or low as could be expected. For easy reference, uncorrected deviations are given in the same table. Those have simply been obtained by subtracting from the observed district mean the total (national) mean.

Corrected deviations are also represented on map 2.

The main thing that stands out is the vast reduction in district difference (dis-

trict deviations) after correction. Uncorrected deviations ranged from + 14,6 to — 9,0, while corrected deviations have a range of variation from + 5,1 to — 6,8. A more exact comparison can be drawn by computing the variance of district means (σ^2_p) before and after correction:

Before correction: 47,3
After correction: 7,7

Thus we have found reason to modify our impression that there are considerable inter-regional differences in intellectual ability. When occupation and education have been controlled, the remaining amount of variation is much less impressive. For most practical purposes, it can be ignored.

But what about the differences that do remain? Are they significant statistically, and how are they to be accounted for? To this question I intend to return presently, but before that I would like to digress a little with some remarks on the methodological implications of the method here used.

Primary and Secondary Ecological Variation

I take "ecology" to mean the study of the spatial aspects, and the distribution in geographical space of human and social phenomena.[1] Now, the way of proceeding followed in this paper can be described as the transformation of one class of ecological facts into another. Regional differences with respect to intellectual ability is an ecological fact, and this I have tried to show to be a consequence of regional differences in the distribution of various occupations (or rather, EO-groups). Perhaps we might say that the variation in mean I-score has been treated as the secondary consequence or effect of a primary difference of quite another kind: differences in type of soil that make some parts of the country better agricultural land than others, the location of mineral deposits or water power that attracts industrial enterprise, etc.

My method can be seen as an application of the method of residues. In the analysis of district differences the part of the variance between districts that is known to be the effect of other differences, in this case occupational structure, is subtracted. An independent (primary) regional variation is recognized only if and to the extent that already known and well established factors of this type prove insufficient.

The choice of control factors depends on a host of circumstances, and there is nothing ultimate about the order in which they are introduced. Had data on cultural standard of the home, and education of parents been available in the present study, these factors might conceivably have been used as control factors instead of occupation and education.

Logically, of course, it is possible to reverse the procedure. That is to say, a district or regional factor is introduced as a control factor for the study of occupational and educational differences. In the present case two circumstances make this procedure less profitable than the one actually followed. In the first place, the introduction of a district factor does not lead to any far-going reduction in differences between occupational levels. As a matter of fact, when estimated EO-means and corrected EO-deviations are computed, the original σ^2_p of 394,5 (Table 4) is not reduced more than to 337,5, a mere 14 % reduction as com-

[1] Cf. R. D. McKenzie, "Ecology" in *Encyclopaedia of the Social Sciences*, vol. 5, pp. 314—315.

pared to the 84 % reduction obtained in the case of district-variation.

In the second place, we have at least the embryo of an explanation, or several rival explanations, for the fact that there are differences between occupations: the varying degree of skill needed for different jobs, variations in wages or salaries paid, etc. Between-district variation that cannot be explained by reference to occupational or social structure of the districts studied poses a more difficult problem in this respect. And yet it is to this problem we shall have to address ourselves next.

The Significance of District Differences

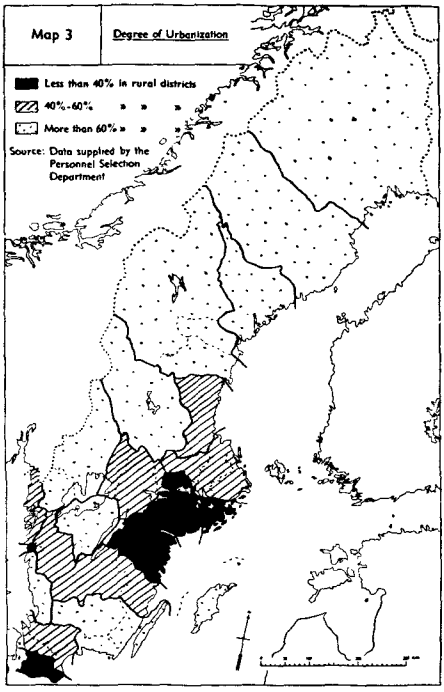
While the correction for occupational and educational differences reduced the inter-district variance in I-scores, it did not eliminate that variation altogether. The next step would seem to be to test the statistical reliability of the remaining differences. In this connection it might be objected, however, that the controls leave room for much uncontrolled variation between districts, both with respect to education and occupation. Some of the occupational categories used are rather broad, and surely it is a somewhat hazardous simplification to lump together all people who have some education beyond the compulsory elementary school, be it ever so slight. The most radical step to get around this difficulty seems to be to take a few of the larger EO-groups, each by itself, and investigate what inter-district variation remains, and which districts tend to be high and low. This I have done with the six largest groups, and the result of the analysis of variance is summarized in table 6 below.

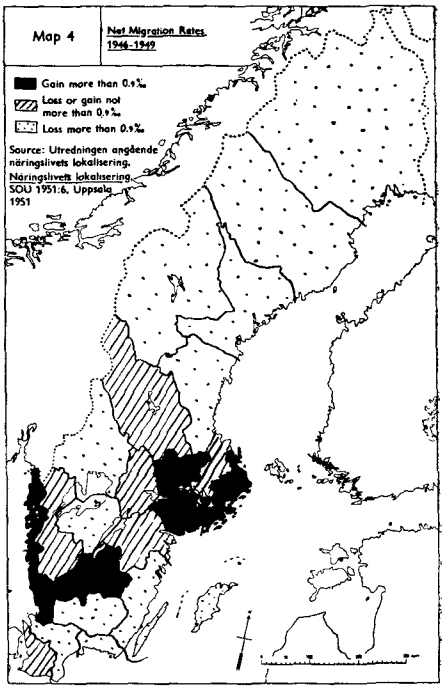
Table 6. EO-groups: Inter-district Variances

EO-group[1]	Number	F	Df for greater mean squares
1 a	4260	3,29	21
2 a	2239	3,05	20
3 a	3039	3,69	21
8 a	3228	2,16	21
10 a	2553	3,23	21
14 b	5385	12,76	21

[1] Cf. table 3.

It will be seen that there is for each of these groups an amount of inter-district variation which is significant at the 1 % level. Five of them consist of people with elementary education only. Control of occupation might still be inadequate. But there is another fact that should be pointed out. If one of the EO-groups is high on I-score in a certain MR-district, the other EO-groups tend to be high, too. In no less than 8 districts all six EO-groups have either plus-deviations or minus deviations from the total (national) EO-mean. This is a rather unlikely event if these deviations did not co-vary systematically. We can conclude then that there is a district factor that transgresses the boundaries of isolated EO-groups. While inadequacies in the statistical control of occupation, and accidental heterogeneity, might have favoured some districts in the case of a specific EO-group, it is difficult to see why this effect should reappear and favour the same districts when the next EO-group is being analysed. It seems hard to escape the conclusion that we are facing a factor that cannot be accounted for by reference to occupational difference as they are revealed by means of short job-designations. It might plausibly be argued that it means different

things to hold what is nominally the same job in different types of communities. There is a short step from this to the idea that differences in rythm, amount of intellectual stimulation, etc., play a part. Against explanations of this type I have no objections except that they are somewhat indefinite.

It is legitimate to ask what geographical and social correlates can be found to the existing (corrected) district deviations with respect to intellectual ability. Now, *post facto* explaining or rationalization is always a dubious undertaking, and never more so than in the case when a number of geographical districts are involved. Take the three northern MR-districts (roughly the three northern counties) which are all low on mean I-scores even with due regard to their occupational and educational composition. They are all rather sparsely populated counties, largely rural, and so on. It is not easy to find one factor which could be acclaimed *the* explanation of these differences.

I have tried two possibilities. On maps 3 and 4 degree of urbanization and migration rates are represented (the latter for counties). It is quite conceivable that urbanization plays a part over and beyond the influence of EO-factor. The stimulating properties of the urban environment, or the fact that intelligence tests are mostly constructed by people with an urban background and utilize elements of experience common to the urban rather than rural population, can be offered as explanations.

The role of migration is perhaps less clear. True, the present Swedish population is quite mobile. But most of the

moving goes from country to town or village, and for districts like counties, losses are almost evenly balanced by gains, and vice versa. Net migration rates for counties are quite low then, and even if those who migrate are a selected group with respect to intellectual ability, the effect might not be very considerable. On the other hand, a good part of the migration is concentrated to the group around the age of 20.[1] Here then, the net loss or gain might be more likely to have an effect.

From the maps it appears that there is no very clear relation between I-score deviations on the one hand, and migration or urbanization on the other. While both migration and urbanization might have something to do with these deviations, or some common factor behind both migration and urbanization and many other demographic properties, no complete solution can be offered in these terms.

One more word, however, should be said about the educational factor. Behind the phrases "elementary school" and "elementary school education" different realities in different parts of the country are hidden. In some schools all children are taught by one teacher in one room. Others have not only one class per age-grade, but also all modern facilities to make the teaching stimulating and efficient. It is suggestive that MR-district 16 and 17 B correspond to counties which as late as 1940 had an unusually large proportion of part-time elementary schools that are rare in other parts of Sweden.[2] But again, it cannot be proved on the basis of the present data that this is the decisive factor in the country as a whole.

[1] G. Ahlberg, *Befolkningsutvecklingen och urbaniseringen i Sverige 1911—1950.* (Monografier utgivna av Stockholms kommunalförvaltning, Stockholm 1953), p. 128.

[2] V. Fredriksson (ed.), *Svenska folkskolans historia*, vol. 5, (Stockholm, Bonnier, 1950), pp. 74—77.

KOMMUNERNAS FINANSER ÅREN 1918—1951

Av byråchefen JOHANNES SJÖSTRAND

Den kommunala finansstatistiken i vårt land går tillbaka till år 1874. Före år 1952 kan man urskilja tvenne ganska skarpt skilda epoker i dess historia, nämligen före och efter 1918. Med 1952 begynte den tredje epoken. Såväl 1918 som 1952 har betydande omläggningar ägt rum, och vid båda dessa tillfällen har formulären för insamling av primäruppgifter undergått mycket stora ändringar. Visserligen hade vad det senare tillfället beträffar redan tidigare, nämligen fr. o. m. 1945, för städer, köpingar och landsting en betydande omläggning skett, men först fr. o. m. år 1952 är en mera allmän nyorientering möjlig för den kommunala finansstatistiken.

För det nyss tilländalupna skedet, 1918—1951, skall här lämnas en summarisk översikt. Härvid kommer uppgifter att lämnas för primärkommunerna och landstingen men icke för municipalsamhällena, som emellertid har jämförelsevis ringa betydelse. Uppgifterna kommer att avse inkomster, utgifter, tillgångar och skulder.

De uppgiftsformulär, som i huvudsak gällde under den ifrågavarande epoken, fastställdes av Kungl. Maj:t den 9 november 1917 och användes för första gången för år 1918. I den första redogörelsen efter omläggggningen anger statistiska centralbyrån som orsak till omläggningen, att det visat sig allt svårare att i de förut gällande formulären, som till sina huvudgrunder varit i det närmaste oförändrade allt ifrån tillkomsten av den kommunala finansstatistiken, inpassa de alltmer mångskiftande kommunala förvaltningsgrenarna. De nya formulären var betydligt mera omfattande än de gamla och avpassade efter en mera utvecklad kommunal verksamhet. Antalet förvaltningsgrenar hade utökats betydligt liksom uppgifterna om inkomsternas och utgifternas fördelning efter art och ändamål under varje förvaltningsgren. En viss realekonomisk fördelning kunde därför för första gången erhållas. Formulären var upprättade efter bruttoprincipen. Då emellertid inkomsterna utom skatterna skulle redovisas för de viktigaste förvaltningsgrenarna var för sig, var det möjligt att verkställa en beräkning av nettokostnaderna för dessa.

För övrigt var formulären uppställda på så sätt, att sammandragens uppgifter om inkomster och utgifter, kompletterade med eventuella värdeökningar och värdeminskningar, kunde avstämmas mot tillgångar och skulder vid årets början och slut. Genom denna avstämning, den s. k. huvudräkningen, erhölls en värdefull kontroll av de lämnade uppgifterna i stort. Formulären var i princip desamma under hela perioden, men av lagändringar och vissa andra omständigheter motiverade justeringar hade givetvis vidtagits.

I tab. 1 lämnas redovisning för landskommunerna och städerna och i tab. 2 för landstingen. Det är emellertid självklart, att med de stora förändringar i penningvärdet, som ägt rum under det ifrågavarande tidsskedet, jämförelser mellan de olika åren endast bör ske med hänsyn tagen till dessa förändringar. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex torde kunna lämna en åtminstone ungefärlig bild av utvecklingen. Vid studium

därav finner man, att denna index steg kraftigt åren 1918—1920, men sedan sjönk starkt åren 1921—1923 och mera måttligt t. o. m. år 1933. Fr. o. m. 1934 vidtog en ny oavbruten höjning, som till en början var ganska ringa men som under andra världskrigets tidigare år, under år 1947 och framför allt år 1951 var betydande. År 1950 hade index uppnått samma höjd som 1920, som emellertid överstegs av 1951 års med nära 20 %.

Nedan lämnas uppgifter om levnadskostnadsindex, inräknat direkta skatter och sociala förmåner, med basåret 1914 för åren 1916—1951.

År	Index	År	Index
1916[1]	152	1934	154
1917[2]	180	1935	156
1918	225	1936	158
1919	261	1937	162
1920	269	1938	166
1921	241	1939	171
1922	195	1940	192
1923	177	1941	218
1924	174	1942	236
1925	176	1943	239
1926	172	1944	241
1927	171	1945	241
1928	171	1946	243
1929	169	1947	257
1930	164	1948	261
1931	159	1949	265
1932	156	1950	269
1933	153	1951	320

Vid granskning av tabellerna iakttages för en del år inkomstöverskott, för andra utgiftsöverskott. Härvid må emellertid framhållas, att dessa siffror icke ger en fullständig bild av kommunernas ekonomiska ställning, alldenstund engångskostnader för nyanskaffning ingår bland utgifterna med sitt fulla belopp, medan däremot ingen hänsyn tagits till därav föranledda eller av annan anledning verkställda uppskrivningar samt ej heller till skedda avskrivningar å fastigheter, inventarier, aktier o. d. Dessutom torde böra påpekas, att bland inkomsterna icke ingår under året upptagna lån men att däremot med dylika medel bestridda kostnaden ingår bland utgifterna.

Enär icke endast storleken av de olika beloppen är av intresse utan även den relativa fördelningen av dessa belopp inom inkomster, utgifter, tillgångar och skulder, har redogörelse för denna fördelning lämnats i tab. 3 för de år, som sluta på 0 och 5, samt för det första och sista året under epoken i fråga, alltså 1918 och 1951. Vid studium av denna tabell bör observeras noterna till tab. 1 och 2.

För övrigt skall här endast göras vissa påpekanden beträffande tabellernas siffror.

Vad då först angår tab. 1 är att märka, att i utgifterna för fattigvård och barnavård ingår en del dubbelräkningar till följd av ersättningar från en kommun till en annan för lämnad vård. Vidare märkes, att kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag enligt gällande lag ej hänförts till fattigvård utan till allmänna pensionsförsäkringen. Lagen om fattigvården den 18 juni 1918 trädde i kraft år 1919. Utgifter för barnavård ingick före 1926 dels i kostnaderna för annan undervisning än folkskola, dels i fattigvård, dels i hälso- och sjukvård. Lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 trädde i kraft år 1926.

Beträffande tab. 2 bör observeras, att inkomster av tillhörigheter, drift o. d. icke redovisas särskilt förrän fr. o. m. 1937 och tidigare ingår i »övriga».

Mera väsentliga ändringar i redovisningsmetoden i övrigt framgår av noter till tabellerna.

Beträffande tab. 3 kan sägas, att i allmänhet icke några större förändringar i fördelningen ägt rum annat än i sam-

[1] December månad. — [2] September månad.

(Forts. å sid. 332).

Tab. 1. Landskommunernas och städernas finanser (milj. kr) åren 1918—1951

		1918	1919	1920	1921	1922	1923
	Inkomster						
1	Skatter	227,1	314,6	388,4	447,9	419,8	316,2
2	därav kommunalskatt	212,4	299,0	367,2	429,9	406,2	305,1
3	Statsbidrag	43,8	76,7	119,6	120,7	109,0	96,8
4	Övriga inkomster	201,5	241,5	269,0	244,4	245,3	247,3
5	Summa inkomster	472,4	632,8	777,0	813,0	774,1	660,3
	Utgifter						
6	Kyrkliga ändamål	25,0	31,3	40,1	43,2	41,6	36,5
7	Folkskola	89,1	135,3	191,6	191,3	159,4	151,0
8	Annan undervisning	10,2	15,9	21,6	24,1	22,4	21,0
9	Sluten fattigvård	31,3	37,7	42,6	39,0	33,9	30,6
10	Öppen fattigvård	24,1	30,5	36,3	41,2	42,6	42,9
11	Barnavård[1]	..	..	..	..	..	..
12	Hälso- o. sjukvård	28,4	35,3	40,2	40,4	31,8	28,8
13	Gatu- o. parkförvaltning[2]	21,7	27,8	32,6	43,1	39,6	37,8
14	Hamnförvaltning	29,6	32,7	48,7	46,0	32,5	26,3
15	Renhållningsverk	12,8	13,4	15,4	15,1	12,1	10,9
16	Vattenledningsverk	9,0	8,6	11,6	12,9	12,3	11,0
17	Gasverk	46,1	54,3	64,1	51,0	23,1	20,0
18	Elektricitetsverk	41,1	40,9	45,9	42,0	35,0	32,5
19	Andra affärsföretag	16,4	24,2	26,2	25,6	19,0	19,1
20	Allmän fastighetsförvaltning	39,2	34,2	34,1	41,9	28,3	23,9
21	Polisväsen	16,4	20,5	24,9	26,3	22,7	21,5
22	Allmänna pensionsförsäkringen	12,7	13,3	16,2	16,6	18,3	18,9
23	Räntor o. lånekostnader	37,2	44,3	48,1	54,0	56,4	55,4
24	Övriga utgifter	66,2	84,3	92,5	89,4	82,1	64,3
25	Summa utgifter	556,5	684,5	832,7	843,1	713,1	652,4
	därav:						
26	Anskaffning av fastighet samt nyanläggningar	99,9	104,4	126,3	146,2	101,6	85,3
27	Löner	135,0	193,3	260,4	272,5	239,0	221,7
	Tillgångar vid årets slut						
28	Fastigheter	943,3	1 011,8	1 103,9	1 241,6	1 315,0	1 372,3
29	Andra tillgångar	447,9	452,6	546,9	571,7	620,7	629,4
30	Summa tillgångar	1 391,2	1 464,4	1 650,8	1 813,3	1 935,7	2 001,7
	Skulder vid årets slut						
31	Låneskulder	843,6	879,4	964,9	1 041,2	1 089,2	1 116,6
32	Övriga skulder	149,5	146,0	170,8	143,4	112,6	91,1
33	Summa skulder	993,1	1 025,4	1 135,7	1 184,6	1 201,8	1 207,7

[1] Utgifterna för barnavård ingick före 1926 i Annan undervisning, Fattigvård samt Hälso- o. sjukvård. — [2] T. o. m. 1944 ingick här kostnaderna för avloppsledningar, som sedan inräknas i allmän hygien.

1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	
278,8	279,5	296,4	305,1	316,2	332,5	329,6	339,9	348,2	369,3	367,8	1
267,1	267,8	285,4	293,5	304,1	319,8	316,7	327,7	337,1	359,1	357,3	2
96,5	99,0	101,3	105,9	109,7	117,8	128,5	130,9	134,5	146,1	160,7	3
251,7	260,6	270,5	286,6	296,5	315,3	331,9	342,3	335,0	333,4	354,9	4
627,0	639,1	668,2	697,6	722,4	765,6	790,0	813,1	817,7	848,8	883,4	5
36,6	36,0	35,9	35,3	36,2	35,3	37,3	38,7	37,1	[1] 50,8	57,1	6
148,5	147,6	146,8	145,3	151,0	157,7	162,7	166,5	159,0	151,3	149,8	7
22,4	23,3	22,7	22,4	21,2	22,7	23,3	26,3	26,9	25,7	28,5	8
31,1	32,8	31,7	30,1	32,1	33,3	39,5	38,1	33,7	30,8	31,5	9
44,5	48,7	45,5	47,1	50,5	53,2	55,9	63,5	79,3	87,4	83,3	10
..	..	12,2	14,3	15,8	16,6	17,5	19,2	17,5	18,0	18,7	11
31,5	34,5	36,2	36,2	34,7	36,8	38,4	45,7	50,1	44,2	43,6	12
38,5	39,4	38,7	38,7	42,4	46,3	54,4	61,3	66,6	66,6	62,2	13
22,9	23,0	22,9	21,8	22,2	22,5	26,9	25,7	24,3	23,6	24,0	14
13,7	11,0	11,4	10,3	9,6	11,3	11,0	13,5	11,3	11,0	11,1	15
11,2	11,1	10,1	10,6	11,4	11,1	13,9	16,6	17,6	16,1	18,5	16
20,5	19,5	22,5	22,1	23,1	25,3	27,3	27,0	26,8	27,7	26,1	17
35,2	38,9	43,8	41,4	44,2	47,7	48,8	53,7	50,0	47,7	50,2	18
18,3	17,7	18,7	17,6	17,8	18,7	19,1	19,6	20,3	19,1	18,2	19
32,8	35,5	24,8	23,6	34,5	39,3	38,7	53,3	40,4	27,4	27,9	20
21,3	21,8	22,4	22,7	23,3	24,0	24,6	25,1	26,3	27,2	28,1	21
19,9	21,2	21,2	21,9	23,0	23,8	24,8	25,8	26,4	27,8	28,0	22
61,0	62,9	63,4	63,7	67,5	68,9	64,4	64,3	66,9	65,4	63,4	23
62,3	59,4	61,6	59,4	67,4	68,5	59,8	67,0	76,3	83,6	80,4	24
672,2	684,3	692,5	684,5	727,9	763,0	788,3	850,9	856,8	851,4	850,6	25
97,4	101,1	99,4	81,5	98,1	108,1	126,8	142,2	130,2	110,1	110,9	26
222,4	228,9	231,6	236,2	243,0	250,5	259,3	290,3	290,7	294,5	293,3	27
1 427,8	1 494,1	1 534,3	1 546,2	1 584,8	1 634,4	1 682,7	1 744,4	1 827,4	1 851,2	1 878,8	28
625,9	640,1	657,8	676,4	686,1	695,5	716,0	731,0	702,7	778,4	730,1	29
2 053,7	2 134,2	2 192,1	2 222,6	2 270,9	2 329,9	2 398,7	2 475,4	2 530,1	2 629,6	2 608,9	30
1 156,9	1 210,6	1 255,0	1 261,8	1 267,6	1 268,5	1 270,0	1 331,5	1 365,8	1 422,1	1 360,7	31
89,5	93,7	89,3	80,0	88,5	94,3	110,5	99,6	109,8	128,5	113,8	32
1 246,4	1 304,3	1 344,3	1 341,8	1 356,1	1 362,8	1 380,5	1 431,1	1 475,6	1 550,6	1 474,5	33

[1] Den stora ökningen beror på att fr. o. m. 1933 prästlönekassornas räkenskaper i sin helhet inräknats.

Tab. 1 (forts.). Landskommunernas och städernas finanser (milj. kr) åren 1918—1951

		1935	1936	1937	1938	1939	1940
	Inkomster						
1	Skatter	350,7	358,4	384,7	418,4	466,1	482,5
2	därav kommunalskatt	338,8	345,1	370,4	401,4	447,8	458,0
3	Statsbidrag	160,2	162,1	171,3	208,3	220,0	242,7
4	Övriga inkomster	377,0	396,3	419,9	442,0	456,1	471,3
5	Summa inkomster	887,9	916,8	975,9	1 068,7	1 142,2	1 196,5
	Utgifter						
6	Kyrkliga ändamål	51,4	58,1	62,2	69,4	72,8	71,8
7	Folkskola	155,5	159,5	172,4	218,1	229,8	234,2
8	Annan undervisning	31,7	36,4	37,5	43,2	45,9	47,9
9	Sluten fattigvård	33,1	32,9	35,1	39,2	43,4	46,0
10	Öppen fattigvård	84,1	85,6	81,9	75,9	73,5	79,4
11	Barnavård	19,7	19,7	20,8	23,9	24,5	26,1
12	Hälso- o. sjukvård	48,6	51,6	56,6	71,1	74,2	75,4
13	Gatu- o. parkförvaltning	65,7	66,6	70,0	79,4	86,0	76,8
14	Hamnförvaltning	26,2	26,3	38,3	33,8	33,5	28,1
15	Renhållningsverk[1]	11,8	13,3	15,5	16,9	17,6	19,0
16	Vattenledningsverk[1]	17,3	19,1	23,0	25,0	25,3	28,5
17	Gasverk[2]	27,7	29,1	34,4	37,7	42,9	56,6
18	Elektricitetsverk[2]	56,4	58,7	66,0	68,1	79,1	83,3
19	Andra affärsföretag[3]	18,8	21,6	25,0	27,1	27,7	29,9
20	Allmän fastighetsförvaltning	34,6	42,5	60,4	58,4	78,2	50,2
21	Polisväsen	29,2	30,5	32,9	35,0	37,7	41,5
22	Allmänna pensionsförsäkringen[4]	27,8	28,2	19,5	21,6	[5]33,0	34,8
23	Räntor o. lånekostnader	60,4	62,7	57,6	57,1	56,3	61,5
24	Övriga utgifter	77,5	83,9	79,5	90,8	107,5	144,8
25	Summa utgifter	877,5	926,3	988,6	1 091,7	1 188,9	1 235,8
	därav:						
26	Anskaffning av fastighet samt nyanläggningar	133,5	135,0	173,5	201,1	228,1	164,3
27	Löner	301,7	316,2	335,8	386,2	404,3	443,5
	Tillgångar vid årets slut						
28	Fastigheter	1 911,4	1 947,1	2 009,9	2 109,0	2 203,8	2 270,9
29	Andra tillgångar	780,2	795,7	822,0	922,4	979,2	1 066,8
30	Summa tillgångar	2 691,6	2 742,8	2 831,9	3 031,4	3 183,0	3 337,7
	Skulder vid årets slut						
31	Låneskulder	1 362,0	1 384,2	1 426,1	1 472,7	1 533,3	1 611,5
32	Övriga skulder	151,8	142,4	138,9	140,2	183,9	173,2
33	Summa skulder	1 513,8	1 526,6	1 565,0	1 612,9	1 717,2	1 784,7

[1] Fr. o. m. 1945 ingår renhållningsverk och vattenledningsverk i allmän hygien. — [2] Fr. o. m. år 1945 utgör gasverk och elektricitetsverk industriella verk. — [3] Fr. o. m. 1945 motsvarar andra affärsföretag ungefär kommunikationsföretag. — [4] Fr. o. m. år 1937 ersatt av folkpensioneringen enligt lagen den 22 juni 1935. — [5] Genom lagändring, som trädde i kraft 1 januari 1938, ökades tilläggspensioner och invalidunderstöd i rikets dyrorter.

Finances of rural communities and towns (cont.)

1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	
572,9	645,5	696,7	760,3	798,8	857,7	985,6	1 202,0	1 635,9	1 527,1	1 574,9	1
543,5	609,9	655,7	714,7	769,3	830,6	960,3	1 169,1	1 598,1	1 501,7	1 547,5	2
251,1	268,7	274,3	269,1	281,4	302,7	354,4	419,8	438,1	455,3	549,1	3
524,2	581,0	631,8	682,5	752,9	818,1	882,9	940,0	982,6	1 071,1	1 223,2	4
1 348,2	1 495,2	1 602,8	1 711,9	1 833,1	1 978,5	2 222,9	2 561,8	3 056,6	3 053,5	3 347,2	5
74,9	79,7	83,4	85,9	90,2	98,1	112,7	135,2	149,2	159,5	185,3	6
249,4	268,9	285,1	296,7	316,9	374,2	436,0	523,2	575,1	615,6	769,7	7
50,3	51,8	55,4	62,0	74,7	85,6	102,0	113,5	123,9	133,5	160,6	8
47,3	51,2	53,2	58,8	63,0	71,2	84,4	96,4	106,5	114,7	143,6	9
88,6	90,4	89,2	93,3	96,3	95,9	101,5	101,0	104,0	106,8	119,5	10
28,0	29,6	31,6	34,3	37,4	42,2	51,9	59,9	64,8	69,3	80,0	11
85,4	87,0	99,7	104,8	124,7	137,5	164,3	197,5	210,3	221,8	277,9	12
85,8	80,3	86,2	98,8	102,2	123,5	141,3	180,1	177,4	200,2	237,1	13
24,3	26,4	24,2	31,5	35,0	40,2	46,2	55,7	57,4	59,8	77,6	14
19,4	20,6	19,4	20,7	[1]97,2	[1]115,0	[1]143,0	[1]180,1	[1]171,1	[1]188,7	[1]230,5	15
27,2	30,4	29,0	28,9								16
63,8	67,4	79,3	80,4	[2]194,0	[2]227,0	[2]262,7	[2]303,5	[2]315,3	[2]333,8	[2]407,2	17
82,5	97,1	117,0	120,1								18
33,2	34,2	38,5	41,9	[3]29,9	[3]38,4	[3]43,3	[3]59,2	[3]70,9	[3]66,7	[3]77,3	19
52,8	65,8	67,2	87,5	[4]120,0	[4]153,0	[4]172,0	[4]198,2	[4]192,0	[4]180,1	[4]230,5	20
46,3	50,6	53,7	56,5	60,1	64,2	74,2	86,0	91,4	95,2	113,9	21
35,4	44,8	47,6	53,0	57,6	59,5	69,8	57,4	82,0	94,1	99,5	22
63,7	62,8	60,1	60,2	62,1	62,5	66,7	76,4	81,6	86,5	99,5	23
165,2	184,1	193,9	224,5	235,4	255,7	292,0	329,1	358,3	443,6	509,2	24
1 323,5	1 423,1	1 513,7	1 639,8	1 796,7	2 043,7	2 364,0	2 752,4	2 931,2	3 169,9	3 818,9	25
157,1	169,0	199,4	231,3	265,2	353,7	429,3	553,8	570,6	596,5	746,6	26
478,7	521,2	535,9	565,7	682,4	757,0	893,8	1 026,8	1 083,6	1 137,1	1 377,4	27
2 305,5	2 359,4	2 423,1	2 520,2	2 828,8	3 026,1	3 281,9	3 602,9	3 924,7	4 254,0	4 706,9	28
1 140,6	1 276,6	1 376,4	1 502,3	1 801,1	1 974,0	1 762,0	2 352,9	2 696,5	2 965,4	3 277,2	29
3 446,1	3 636,0	3 799,5	4 022,5	4 629,9	5 000,1	5 043,9	5 955,8	6 621,2	7 219,4	7 984,1	30
1 645,7	1 635,8	1 670,3	1 648,9	1 564,1	1 644,6	1 851,3	2 086,7	2 280,0	2 498,3	2 881,8	31
183,9	250,1	212,2	278,2	341,0	399,4	465,7	563,4	481,0	605,3	861,1	32
1 829,6	1 885,9	1 882,5	1 927,1	1 905,1	2 044,0	2 317,0	2 650,1	2 761,0	3 103,6	3 742,9	33

[1] Allmän hygien. — [2] Industriella verk. — [3] Kommunikationsföretag. — [4] Fastighetsförvaltning (ej annorstädes redovisad).

Tab. 2. Landstingens finanser (milj. kr) åren 1918—1951 *County council finance*

År	Inkomster					Utgifter						Tillgångar			Skulder
	Skatter	Statsbidrag	Av tillhörigheter, drift o. d.	Övriga[1]	Summa	Hälso- o. sjukvård	Undervisning[2]	Fattigvård[3]	Barnavård	Övriga	Summa	Fastigheter	Övriga	Summa	
1918	50,8	5,1	..	6,0	61,9	29,6	4,9	—	—	7,5	42,0	56,6	55,3	111,9	41,2
1919	52,8	7,3	..	7,9	68,0	39,4	7,5	0,2	—	9,1	56,2	63,0	75,6	138,6	48,6
1920	69,1	9,3	..	10,3	88,7	47,1	10,0	2,1	—	11,2	70,4	70,2	99,1	169,3	52,3
1921	63,7	11,3	..	12,4	87,4	50,9	12,0	4,6	—	13,8	81,3	85,8	111,9	197,7	57,1
1922	46,9	12,3	..	14,6	73,8	49,3	9,5	6,7	—	15,1	80,6	100,7	106,4	207,1	58,0
1923	41,4	11,8	..	13,4	66,6	50,2	9,2	7,0	—	14,8	81,2	115,3	106,8	222,1	70,3
1924	42,7	11,6	..	14,4	68,7	51,3	8,6	6,1	—	14,2	80,2	130,0	100,2	230,2	73,0
1925	44,4	12,8	..	14,8	72,0	52,4	8,7	6,3	—	13,9	81,3	145,5	93,1	238,6	73,5
1926	47,7	12,4	..	15,8	75,9	51,7	8,1	6,9	1,0	14,2	81,9	157,6	105,6	263,2	91,8
1927	49,6	12,9	..	17,3	79,8	54,2	8,5	7,8	1,2	15,1	86,8	169,3	97,7	267,0	90,7
1928	52,7	12,7	..	17,8	83,2	53,7	8,3	7,9	1,5	15,8	87,2	181,8	100,2	282,0	95,4
1929	55,7	13,8	..	18,1	87,6	57,5	8,3	8,6	1,7	16,0	92,1	191,9	100,6	292,5	97,7
1930	60,0	13,0	..	19,2	92,2	56,6	8,4	8,7	1,9	16,4	92,0	197,6	105,0	302,6	100,9
1931	60,2	11,9	..	19,5	91,6	56,7	8,7	9,2	2,0	16,7	93,3	207,5	101,2	308,7	98,8
1932	37,3	12,0	..	20,3	[4]69,6	56,0	8,5	10,0	1,9	17,2	93,6	210,3	77,5	287,8	100,6
1933	61,4	11,6	..	20,0	93,0	51,1	8,3	10,4	1,9	18,0	89,7	209,8	77,7	287,5	99,3
1934	63,0	12,1	..	20,6	95,7	54,4	8,2	10,6	1,9	16,3	91,4	210,8	81,4	292,2	99,6
1935	65,7	11,8	..	21,0	98,5	61,0	8,5	10,8	2,0	16,7	99,0	211,6	85,7	297,3	105,7
1936	71,1	12,4	..	21,8	105,3	68,0	10,0	11,2	2,1	16,9	108,2	220,0	85,0	305,0	108,7
1937	78,9	12,9	20,0	2,7	114,5	77,3	10,5	11,1	1,9	17,8	118,6	231,6	90,3	321,9	119,3
1938	91,2	17,1	20,8	1,6	130,7	89,2	11,2	9,6	1,5	16,6	128,1	239,6	95,4	335,0	121,7
1939	103,2	18,9	21,4	1,8	145,3	102,4	10,9	9,0	1,2	17,5	141,0	254,4	116,9	371,3	135,6
1940	109,0	20,3	23,3	1,5	154,1	110,5	12,1	9,1	0,8	16,4	148,9	271,2	121,6	392,8	134,9
1941	121,1	20,3	27,0	1,4	169,8	115,8	12,3	8,7	1,0	15,2	153,0	278,2	138,4	416,6	135,1
1942	137,5	22,3	30,3	1,6	191,7	122,6	14,3	8,5	1,0	16,6	163,0	282,7	167,2	449,9	132,9
1943	153,6	24,3	33,0	1,6	212,5	139,5	16,7	8,5	1,1	17,1	182,9	292,5	195,3	487,8	129,1
1944	171,4	27,0	35,8	1,8	236,0	152,5	18,7	7,4	1,2	17,5	197,3	306,1	233,4	539,5	124,3
1945	189,9	30,1	38,1	4,6	262,7	183,5	15,2	6,9	1,3	21,4	228,3	[5]335,4	280,7	616,1	131,4
1946	179,5	31,0	41,2	3,8	255,5	209,4	21,3	5,8	3,4	21,4	261,3	[5]361,4	272,0	633,4	130,2
1947	234,5	35,9	59,9	3,2	333,5	295,2	22,3	5,2	4,9	24,8	352,4	[5]392,4	254,0	646,4	153,6
1948	283,5	41,2	68,4	1,8	394,9	338,2	26,4	5,1	7,0	22,6	399,3	[5]431,3	266,8	698,1	158,8
1949	395,9	41,3	76,7	2,0	515,9	377,1	30,0	4,1	8,3	19,3	438,8	[5]477,7	343,1	820,8	135,6
1950	391,2	44,4	80,2	1,3	517,1	391,3	30,6	3,9	10,8	21,1	457,7	[5]557,0	420,0	977,0	143,1
1951	395,2	49,0	95,4	3,3	542,9	493,5	37,6	4,2	12,4	23,8	571,5	[5]616,7	411,6	1 028,3	164,6

[1] Före år 1937 inräknat inkomster av tillhörigheter, drift o. d. — [2] Före år 1926 inräknat skyddshem. — [3] Fr. o. m. 1919 gäller lag om fattigvården den 14 juni 1918. — [4] Nedgången år 1932 beror på skatteuppbördens omläggning. — [5] Fastigheter och anläggningstillgångar.

Tab. 3. Översikt över de kommunala finanserna med relativ fördelning efter inkomstkällor, utgiftsändamål m. m. för vissa år i %

Local government finance by type of revenue, etc. Percentage distribution

	1918	1920	1925	1930	1935	1940	1945	1950	1951
Landskommuner och städer									
Inkomster									
Skatter	48	50	44	42	40	40	44	50	47
Statsbidrag	9	15	15	16	18	20	15	15	16
Övriga	43	35	41	42	42	40	41	35	37
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Utgifter									
Kyrkliga ändamål	4	5	5	5	6	6	5	5	5
Undervisning	18	26	25	24	21	23	22	24	24
Fattigvård	10	9	12	12	13	10	9	7	7
Barnavård	..	..	..	2	2	2	2	2	2
Hälso- o. sjukvård	5	5	5	5	6	6	7	7	7
Gatu- o. parkförvaltning	4	4	6	7	8	6	6	6	6
Hamnförvaltning	5	6	3	3	3	2	2	2	2
Allmän hygien	4	3	3	3	3	4	5	6	6
Industriella verk	16	13	9	10	10	11	11	10	11
Kommunikationsföretag	3	3	3	2	2	3	1	2	2
Allmän fastighetsförvaltning	7	4	5	5	4	4	7	6	6
Övriga	24	22	24	22	22	23	23	23	22
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Därav: Anskaffning av fastighet samt nyanläggningar	18	15	15	16	15	13	15	19	20
Löner	24	31	33	33	34	36	38	36	36
Av tillgångarna utgjorde fastigheter	68	67	70	70	71	68	61	59	59
Av skulderna utgjorde låneskulder	85	85	93	92	90	90	82	80	77
Landstingen									
Inkomster									
Skatter	82	78	62	65	67	71	72	76	73
Statsbidrag	8	10	18	14	12	13	12	8	9
Övriga	10	12	20	21	21	16	16	16	18
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Utgifter									
Hälso- o. sjukvård	70	67	64	62	62	74	80	85	86
Undervisning	12	14	11	9	8	8	7	7	7
Fattigvård	—	3	8	9	11	6	3	1	1
Barnavård	—	—	—	2	2	1	1	2	2
Övriga	18	16	17	18	17	11	9	5	4
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Av tillgångarna utgjorde fastigheter	51	41	61	65	71	69	54	57	60

band med av lagändringar orsakade förskjutningar. Vad angår primärkommunerna kan dock noteras den ökade betydelsen av löneutgifter under 1940- och 1950-talen. För landstingens del har bland inkomsterna skatterna ökat och statsbidragen minskat i betydelse, bland utgifterna har hälso- och sjukvård fått större betydelse, undervisning och särskilt fattigvård däremot minskad.

Statistiska centralbyråns redogörelser för kommunernas finanser de ifrågavarande åren ingår i serien Sveriges officiella statistik. För åren 1918—1927 redovisas i huvudsak endast riks- och länssiffror utom för de större städerna, för vilka individualuppgifter lämnats. Emellertid redovisades vissa uppgifter för samtliga kommuner i Årsbok för Sveriges kommuner fr. o. m. år 1918. Med 1928 års redogörelse för kommunernas finanser påbörjades redovisningen av individualuppgifter för samtliga lands- och stadskommuner.

För den omläggning av den kommunala finansstatistiken, som ägt rum fr. o. m. 1952, kommer redogörelse att lämnas i berättelsen för nämnda år.

Universitetsämnet statistik. Principiella synpunkter

The Subject of Statistics in University Studies. Principles

I utlåtanden vid återbesättandet av professuren i statistik vid Stockholms högskola har de svenska sakkunniga, professorerna C.-E. Quensel och H. Wold, diskuterat professurens ämnesområde och kompetenskrav. Båda utgår från tidigare uttalanden av professor H. Cramér. Då dessa delar av sakkunnigutlåtandena synes ha allmänt intresse, återges de härnedan i utdrag.

Quensel:

Begreppet »statistik» har skiftat under tiderna och avsåg ursprungligen studiet av samhällsföreteelser. Det må härvid kanske erinras om att den första professuren i statistik i Sverige (Uppsala universitet 1910) fick som förste innehavare befolkningsstatistikern Gustav Sundbärg. Sedan länge och särskilt under detta århundrade har en kraftig förskjutning ägt rum av detta begrepp från samhällsstatistik (inklusive befolkningsstatistik) till ren statistisk teori.

Den nu ledigförklarade professuren vid Stockholms högskolas humanistiska fakultet är en fortsättning på den personliga professur, som inrättades 1935 åt dåvarande direktören för Stockholms stads statistiska kontor och sammankopplades med denna befattning. Någon närmare definition av professurens omfattning skedde härvid icke. Då 1953 års riksdag inrättade en professur i ämnet statistik (efter professor Wahlunds avgång) gjordes inga uttalanden om professurens område i fråga om undervisning eller forskning.

I samband med inrättandet av en professur i ämnet statistik vid Lunds universitet 1926 gjordes ett uttalande av departementschefen i statsverkspropositionen till 1926 års riksdag.

»Statistiken omfattar två huvudområden, nämligen den teoretiska statistiken samt den praktiska eller administrativa statistiken. Statistikens teori förutsätter ett högt mått av matematisk skolning, och denna del av ämnet ställer statistiken i nära samband med den rena och tillämpade matematiken... Men å andra sidan innefattar statistiken i sin lära om de statistiska företeelserna spörsmål med en avgjord socialvetenskaplig inriktning. Examensämnet statistik vid universiteten är till sin praktiska sida lagt på studiet av de sociala massföreteelserna, och genom betonandet av denna gren av ämnet hänför man statistiken till samhällsvetenskaperna eller till den humanistiska sektionens discipliner. Båda nu anförda sidor av statistiken framstå såsom likvärdiga huvudpartier, och ur denna synpunkt bör man betrakta ej endast frågan om kompetenskraven på den blivande professurens innehavare utan även spörsmålet om professurens ställning i universitetsorganisationen.»

I anslutning till detta yttrande förordade departementschefen att professuren i Lund hänfördes till humanistiska sektionen.

Det år 1926 gjorda yttrandet angående professurens omfattning vid Lunds universitet äger dock icke ovillkorligt tillämpning på den nu inrättade professuren. Pågående förskjutning i begreppet statistik måste få återverkan, och ett uttalande från departementschefen ett år avseende ett lärosäte är icke bindande för all framtid eller för andra lärosäten. Beträffande stockholmsprofessuren måste dessutom två varandra motverkande omständigheter tagas i beaktande. I naturvetenskapliga fakulteten

finnes en professur i »Försäkringsmatematik och matematisk statistik». Förhandenvaron av denna professur kan tänkas föranleda att professuren i den humanistiska sektionen borde få en större inriktning åt samhällsstatistiken än åt teorien och till studiet av de sociala massföreteelserna. Å andra sidan kan tillkomsten av en lärarbefattning i sociologi i någon mån innebära en inskränkning i statistikprofessurens område, eftersom studiet av åtskilliga massföreteelser (och vissa problem i anslutning till anordnandet av enkätundersökningar) numera hänföres till ämnet sociologi ehuru någon skarp gräns icke kan ske. Detta förskjuter statistikprofessurens område mera åt den rent teoretiska sidan.

I anslutning härtill kan det sägas vara svårbedömbart, huru meriter inom teoretisk statistik och meriter inom den praktiska, tillämpade statistiken skola vägas mot varandra.

Vid tillsättningen av professuren i Lund 1940—1941 (vilken var närmast föregående tillsättning av en statistikprofessur i Sverige om man bortser från omedelbart följande tillsättning via kallelse i Uppsala 1942) gjorde de svenska sakkunniga Cramér och Wahlund vissa uttalanden om professurens omfattning och avvägningen mellan teoretisk statistik och samhällsstatistik. Professor Wahlund uttalade därvid att det mest rationella vore att inrätta dubbelprofessurer och därvid klyva ämnet i teoretisk statistik och samhällsstatistik. I senare utredningar om universitetsorganisationen har också tanken på dubblering av professurerna framförts ehuru utan angivande av någon direkt uppdelning av området. Vid Stockholms högskola skulle man då eventuellt kunna förutsätta att denna dubblering av professuren redan vore verklighet och sålunda nu lägga huvudvikten vid samhällsstatistiken.

Professor Wahlund uttalar vidare: »Så länge statistiken emellertid förblir odelad, måste man av en professor kräva en viss kompetens såväl inom matematisk statistik som samhällsstatistik och i det senare hänseendet bör särskild uppmärksamhet ägnas den sökandes kvalifikationer i befolkningsstatistik och i administrativ statistik. Ihågkommas bör dock att om man sätter minimikraven för kompetens inom de olika områdena för högt föreligger faran att en slätstruken allroundman slår ut en framstående specialforskare.»

Professor Cramér uttalar sig i denna fråga utförligt, varav följande citeras: »... man av professurens innehavare måste kräva full vetenskaplig kompetens inom vart och ett av de båda huvudområdena, teoretisk statistik resp. tillämpad statistik samt att man vid en jämförelse mellan kompetenta sökandes förtjänster har att lägga huvudvikten vid sådana meriter, som avse statistikens tillämpning på studiet av de sociala massföreteelserna» ... »Kompetensfordringarna i den teoretiska delen av ämnet kunna icke med fördel begränsas med hänsyn till en viss kategori av användningar utan måste ställas åtminstone så högt att en sökande bör ha ådagalagt förmåga att i full utsträckning förstå och självständigt tillämpa moderna statistiska metoder» ... »Kravet på vetenskaplig meritering inom befolkningsstatistiken (bör) vara obligatoriskt.» Därjämte betonade Cramér att man icke kunde helt bortse från det allt mer betydelsefulla studiet av de *ekonomiska* samhällsföreteelserna och tillfogade bl. a.: »Det synes mig även möjligt att inom vissa gränser låta en brist på det ena av dessa båda områden (befolkningsstatistik och ekonomisk statistik) kompenseras av en förtjänst på det andra.»

I anslutning härtill vill undertecknad deklarera följande. Undertecknad är icke tillkallad att som sakkunnig angiva professurens omfattning och bestämma de olika delarnas inbördes vikt, utan blott tillkallad att bedöma de sökandes kompetens till professuren. Detta förutsätter emellertid att professurens omfattning är bestämd (vilket dock knappast synes vara fallet eftersom departementschefens uttalande av år 1926 icke är ovillkorligt bindande), men då så icke är fallet måste undertecknad angiva de

förutsättningar rörande professurens omfattning som ligga till grund för mitt ställningstagande.

Wold:

Den statistiska vetenskapen befinner sig sedan några årtionden i en kraftig expansion. Statistiska metoder och statistiskt betraktelsesätt ha funnit tillämpning och visat sig oumbärliga på ett stort och alltjämt växande antal områden. Hit höra samtliga samhällsvetenskaper, särskilt nationalekonomi och sociologi, flera naturvetenskaper såsom biologi, fysik och astronomi, vidare de medicinska och tekniska vetenskaperna, jordbruks- och skogsforskning, etc. Det vidsträckta fältet av praktiska tillämpningar omfattar den civila administrationen, krigsmakten, industrin (bl. a. statistisk kvalitetskontroll), det enskilda näringslivets branschorganisationer, försäkringsväsendet etc. Befolkningsstatistiken, sedan gammalt kärnområdet för statistiken såsom akademisk disciplin, är nu endast ett av många viktiga tillämpningsområden.

Skilda tillämpningsområden ha ursprungligen utbildat sina statistiska metoder tämligen oberoende av varandra. Det har emellertid visat sig, särskilt i ljuset av utvecklingen under de senaste 25 åren, att de olika metoderna äro så starkt besläktade att någon metodologisk gränsdragning mellan olika tillämpningsområden icke är möjlig. I själva verket bilda de statistiska metoderna ett enda enhetligt system. I betraktande av ämnets stora omfattning, tillämpningsområdenas rika förgreningar samt brytningen mellan »äldre» och »nyare» statistiska metoder har jag i en bilaga till utlåtandet velat ge en kort orientering rörande statistikens nuvarande läge och dess historiska bakgrund, allt i syfte att ge perspektiv för bedömningen av föreliggande specimensarbeten.[1]

[1] Bilagan till Wolds utlåtande motsvarar i huvudsak hans föredrag vid nordiska statistiska mötet i Oslo 1954, vilket kommer att tryckas i den nya serien Nordisk Statistisk Skriftserie. Se även hans artikel »Causality and Econometrics» i Econometrica, 22 (1954) pp. 162—177.

Den lediga professuren benämnes »Statistik», och samma ospecificerade benämning gäller för statistikprofessurerna vid universiteten i Lund och Uppsala. I föreliggande utlåtande utgår jag därför från att den lediga professurens ämnesområde och kompetenskrav böra vara samma som för professurerna vid statsuniversiteten. En utredning i hithörande frågor gavs av prof. H. Cramér i hans utlåtande som sakkunnig vid återbesättandet av sistnämnda professurer åren 1940 (Lund) och 1942 (Uppsala), varvid det huvudsakliga av argumenteringen och slutsatserna framlades i lundautlåtandet. Denna utredning synes mig alltjämt äga giltighet i väsentliga stycken, och jag önskar därför dels hänvisa till utredningen i dess helhet, dels återge dess huvudpunkter.

Utgående från följande citat ur statsverkspropositionen till 1926 års riksdag:

»I betraktande av statistikens allaredan betonade samhörighet med samhällsvetenskaperna och då vidare enligt min mening tyngdpunkten i statistiken såsom universitetsämne och såsom examensämne för blivande tjänstemän inom statsadministrationen bör ligga i studiet av de sociala massföreteelserna, vill jag förorda, att den nu ifrågasatta professuren i Lund varder, i likhet med motsvarande professur i Upsala, hänförd till den humanistiska sektionen. Denna rent organisatoriska placering av statistikprofessuren innebär ingalunda ett åsidosättande av den teoretiska delen av ämnet. Jag har nyss betonat den teoretiska och den praktiska sidans fulla likvärdighet, men detta behöver icke utgöra ett hinder för professurens hänförande till den humanistiska sektionen», anför Cramér efter en kort diskussion:

»För min del har jag ansett mig berättigad att ur nämnda uttalande draga den slutsatsen, att man av professurens innehavare måste kräva *full vetenskaplig kompetens inom vart och ett av de båda huvudområdena, vilka i det följande komma att benämnas teoretisk resp. tillämpad statistik,* samt att man

vid en jämförelse mellan kompetenta sökandes förtjänster har att lägga huvudvikten vid sådana meriter, som avse statistikens tillämpning på studiet av de sociala massföreteelserna.»

I syfte att precisera de sålunda angivna villkoren diskuterar Cramér först minimifordringarna för den teoretiska statistiken, varvid han anför:

»Kompetensfordringarna i den teoretiska delen av ämnet kunna icke med fördel begränsas med hänsyn enbart till en viss kategori av användningar, utan måste ställas åtminstone så högt, att en sökande bör ha ådagalagt *förmåga att i full utsträckning förstå och självständigt tillämpa moderna statistiska metoder.*»

Därefter diskuteras minimifordringarna inom tillämpad statistik, varvid Cramér anför:

»Om en sökande styrkt fullgod kompetens inom positiv samhällsstatistik och teoretisk statistik, och om han därjämte i samband med denna sin meritering visat sig äga förmåga att kritiskt behandla statistiskt primärmaterial samt att planlägga och med tillfredsställande resultat genomföra en statistisk undersökning, så tvekar jag icke att härur draga den slutsatsen, att man tryggt kan anförtro honom en professur av här ifrågavarande omfattning.»

Den formulering professor Cramér givit kompetenskraven synes mig fullt adekvat för den situation som rådde vid deras avfattande. Numera har en viss förändring inträffat, i det universiteten i Lund och Uppsala infört statistik som examensämne jämväl i matematisk-naturvetenskapliga sektionen. Härvid ha studieplanerna uppdelats på två linjer, benämnda »Statistik, samhällsvetenskaplig linje» och »Statistik, naturvetenskaplig linje». I avvaktan på den dubblering av professurerna, varom riksdagen fattat principbeslut, fungerar professorn i statistik som examinator för båda linjerna. Ställer man frågan i vilken mån linjeuppdelningen bör påverka kompetenskraven, kunde man kanske vänta sig att de borde undergå en avsevärd omläggning. Det synes mig emellertid att Cramér givit kompetenskraven en så förutseende och lycklig formulering, att den alltjämt är adekvat, låt vara att den bakomliggande argumenteringen i vissa stycken bör revideras. Som stöd för denna uppfattning ber jag få hänvisa till mina kommentarer till tablån sid. 30 i bilagan. Helt allmänt accentuerar linjeuppdelningen den förskjutning i ämnet hän mot problematik och metodologi, som ägt rum under de senaste decennierna och som starkt betonats i Cramérs utredning. Kompetenskravet beträffande teoretisk statistik hänför sig i första hand till de moderna metoderna för insamling och bearbetning av experimentalstatistiskt material och därmed till den naturvetenskapliga linjens huvudområde. Även kompetenskravet i positiv samhällsstatistik kommer i viss mån den naturvetenskapliga linjen tillgodo, då kravet i metodologiskt hänseende hänför sig till metoderna för insamling och bearbetning av statistiskt material av icke-experimentell natur.

I sin argumentering rörande kompetenskravet i positiv samhällsstatistik berör professor Cramér frågan hur långt man bör sträcka kraven på meriter inom olika delområden, varvid han särskilt uppehåller sig vid (a) administrativ statistik, dvs. den officiella statistikens organisation och teknik, (b) befolkningsstatistik och (c) ekonomisk statistik. Jag har redan uttalat min anslutning till den formulering han ger kompetenskravet, men hans argumentering på denna punkt synes mig behandla delområdena såsom mer fristående än de i realiteten äro från synpunkten av positiv samhällsstatistisk forskning. En befolkningsstatistiker kommer in på ekonomiska frågor så snart han vill studera migration, tillgång på arbetskraft, socialgruppering, osv. En ekonomisk statistiker rör sig ofta med befolkningsstatistiskt material, såsom vid studier av regionala olikheter, särskilda förhållanden inom olika familjetyper, åldersklasser osv. Vid analys av demografisk och ekonomisk statistik gäller vidare, liksom vid all positiv vetenskaplig forskning, att analysen förutsätter grundlig kännedom

om det behandlade primärmaterialet, här således kännedom om ifrågavarande områden av den administrativa statistiken och särskilt om dess felkällor och tekniska ofullkomligheter. Medan det sålunda ofta förekommer att specialiseringen inom ett delområde tilldels är skenbar, visar erfarenheten å andra sidan att specialisering till i huvudsak ett område snarare är regel än undantag. När den statistiska analysen kommer in på delområdets kausala problem är det, såsom jag närmare utvecklat i bilagan, nödvändigt att koordinera den statistiska metodiken med teoribildningen på området. De undersökta problemen bilda som regel omfattande och svårbehandlade komplex, varför koordinationen i praktiken ställer stora krav både på statistisk erfarenhet och på teoretiska specialstudier. Det tar därför lång tid att arbeta in sig på ett område. Erfarenheten synes också visa att utbytet av analysen blir större om man grundligt studerar ett område än om man splittrar sig på flera. Av antydda skäl anser jag det är orealistiskt att draga skarpa gränser mellan samhällsstatistikens olika grenar, och det synes mig oändamålsenligt och sakligt oriktigt att i kompetenskraven ge prioritet åt någon av dessa grenar eller att föreskriva specialisering inom mer än en gren. Det väsentliga är, att den sökande dokumenterat *vetenskaplig skicklighet i positiv samhällsstatistik*. Man har sedan att från fall till fall bedöma huruvida kompetensen är tillräckligt kvalificerad, varvid graden av allmänorientering givetvis måste beaktas.

För min sålunda angivna ståndpunkt må även ett annat argument anföras. På senare år, och särskilt genom den upprustning av statsuniversiteten som ägde rum 1947, ha samhällsvetenskaperna fått en väsentligt förbättrad ställning. En fast organisation för undervisning och forskning finnes numera för sociologi, kulturgeografi och ekonomisk historia, och förutom dessa nya självständiga ämnen må nämnas vissa gränsområden, såsom socialpsykologi och pedagogik. Statistiken tjänstgör som hjälpvetenskap på alla dessa områden. Att i det nya läget inordna samhällsvetenskaperna i en snäv prioritetshierarki med avseende på kompetenskraven i samhällsstatistik framstår därför som än mindre rationellt än tidigare.

I enlighet med en inledande förklaring har jag i det föregående behandlat den lediga professuren som fullt likartad med statistikprofessurerna vid statsuniversiteten. Det synes mig emellertid naturligt att något beröra frågan, om och i vad mån den lediga professurens ämnesområde och kompetenskrav påverkas därav, att det vid Stockholms högskola men icke vid statsuniversiteten finnes en professur i försäkringsmatematik och matematisk statistik. Statistikens ämnesområde är så vidsträckt, att en samordning mellan de två professurerna framstår som ett självklart önskemål, och i praktiken har väl utvecklingen redan kommit en bit på väg i denna riktning, även om det inte finns några bestämda normer att taga fasta på i det aktuella befordringsärendet. Utan att i något hänseende önska föregripa högskolans överväganden och eventuella åtgärder i hithörande frågor har jag försökt tänka mig in i vilka konsekvenser det skulle ha för detta ärende, därest den lediga professuren vore specialiserad i riktning av samhällsstatistik, varvid mitt tankeexperiment alltså influerats av den vid statsuniversiteten nyligen genomförda linjeuppdelningen på samhällsvetenskaplig och naturvetenskaplig statistik. Det kan här givetvis icke bli fråga om något definitivt och bindande uttalande från min sida. Helt allmänt kan jag likväl uttala som min principiella uppfattning, att man vid en sådan specialisering icke bör pruta av på minimifordringarna på kompetens i teoretisk statistik. Meriter i teoretisk statistik utöver minimifordringarna synas mig däremot böra tillmätas mindre vikt i jämförelse med meriter i samhällsstatistik. En på angivna principer grundad prövning av de sökande kommer jag att redovisa i form av en tilläggskommentar till mitt slutomdöme rörande deras kompetens för den lediga professuren.

Anlitande av statistiska centralbyråns maskincentral och utredningsinstitut

Utilization by State Authorities and Committees of the Machine Tabulation Service and the Survey Research Centre of the Central Bureau of Statistics

Följande båda Kungl. Maj:ts cirkulär till statsmyndigheterna har utkommit i Svensk författningssamling:

Nr 116 (19/3 1954.) Angående anlitande av statistiska centralbyråns maskincentral. Med stöd av beslut av 1950 års riksdag har inom statistiska centralbyrån inrättats en maskincentral för hålkortsbearbetning av statistiskt material m. m. Maskincentralen har till huvuduppgift att med hålkortstekniska eller liknande hjälpmedel behandla statistiskt och annat material, som för sådant ändamål överlämnas till maskincentralen från statliga eller kommunala myndigheter och institutioner ävensom från enskilda uppdragsgivare. Andra arbetsuppgifter, som är förenliga med berörda verksamhet, kan därjämte omhänderhavas av maskincentralen.

Maskincentralen skall vara ekonomiskt självförsörjande och äger uppbära ersättning av uppdragsgivaren.

Kungl. Maj:t anbefaller statsmyndigheterna att anlita statistiska centralbyråns maskincentral för sådana undersökningar och arbetsuppgifter som lämpligen kan anförtros åt maskincentralen.

Finner myndighet, som icke förfogar över egen hålkortsanläggning, att hålkortsförfarande lämpligen bör prövas för arbetsuppgift inom dess verksamhetsområde, bör myndigheten samråda med maskincentralen vid arbetets planering. Då så befinnes ändamålsenligt, bör maskincentralen anlitas för hålkortsarbetets utförande. Härvid har den beställande myndigheten att själv äska erforderliga anslagsmedel för den ersättning maskincentralen äger uppbära.

Motiverar arbetsuppgiftens omfattning och karaktär, att hos myndigheten upprättas hålkortsanläggning, bör maskincentralen anlitas vid organiserandet av anläggningen och vid inträningen av arbetsrutinen.

Maskincentralen och övriga myndigheter, som förfogar över hålkortsanläggningar, bör samarbeta genom att fortlöpande utbyta erfarenheter. Vidare bör, när arbetsbelastningen vid de olika hålkortsanläggningarna skiftar, en utjämning av denna belastning eftersträvas genom att uppkommande ledig kapacitet ställes till förfogande för den anläggning, som samtidigt har överbelastning. Samarbete bör likaledes äga rum vid anskaffning eller användning av sådan specialutrustning som icke kan ingå i varje hålkortsanläggning.

Nr 117 (19/3 1954.) Angående anlitande av statistiska centralbyråns utredningsinstitut. Med stöd av beslut av 1953 års riksdag har inom statistiska centralbyrån inrättats ett utredningsinstitut med tillhörande fältorganisation. Institutet, vilket arbetar såsom en statistisk utredningsavdelning för intervjuundersökningar, skall tjäna såsom ett hjälporgan för de statistikproducerande verken, kommittéer m. fl. Huvuduppgifterna omfattar statistiska undersökningar och statistisk konsultationsverksamhet (t. ex. planering av stickprovsundersökningar, utarbetande av frågeformulär).

Institutet skall vara ekonomiskt självförsörjande och äger uppbära ersättning av uppdragsgivaren.

Kungl. Maj:t anbefaller statsmyndigheterna att anlita statistiska centralbyråns utredningsinstitut för sådana undersökningar och arbetsuppgifter som lämpligen kan anförtros åt detta. Myndighet som avser att anlita utredningsinstitutet har att själv äska härför erforderliga anslagsmedel.

Statsmyndigheterna bör i sin statistiska verksamhet samarbeta med utredningsinstitutet. Vid planeringen av större statistiska undersökningar bör i varje särskilt fall samarbete mellan den planerande myndigheten och utredningsinstitutet komma till stånd.

Vad i dessa cirkulär sägs om statsmyndighet skall gälla även annan statlig institution och kommitté.

Nordiska statistiska chefsmötet

Meeting of the Northern Statistical Directors

Det tjugonde nordiska statistiska chefsmötet avhölls i Oslo den 31 maj—2 juni 1954 med deltagare från de fem nordiska länderna.

Vid mötet förelåg rapporter från de nordiska utskott — för industri- och annan näringsstatistik, kreditmarknadsstatistik, samfärdselstatistik och befolkningsstatistik — som tillsattes vid chefsmötet i Köpenhamn år 1952. Från utskottet för befolkningsstatistik förelåg två förslag till överenskommelser, det ena rörande definitioner och klassifikation i fråga om tätorter och det andra angående vissa riktlinjer för utarbetandet av befolkningsprognoser. Dessa överenskommelser godkändes av chefsmötet med vissa smärre justeringar, som utskottet fick i uppdrag att göra. De kommer därefter att publiceras. Från de övriga utskotten förelåg rapporter över hur arbetet bedrivits under perioden mellan mötena och riktlinjer för det fortsatta arbetet. Chefsmötet godkände dessa rapporter och uppdrog åt utskotten att fortsätta arbetet.

Med anledning av önskemål framlagda vid den åttonde nordiska kriminalvårdskonferensen i Oslo 1954 om en bättre samordning av kriminalstatistiken i de nordiska länderna beslöt chefsmötet att tillsätta ett korresponderande utskott med uppgift att hålla centralbyråerna underrättade om förändringar och omläggningar av denna statistik i syfte att åstadkomma en samordning på detta område.

Vid chefsmötet diskuterades vidare hur man bäst skall organisera kontakten mellan uppdragsgivare och konsumenter samt frågan om samarbete i internationella statistiska frågor. På denna senare punkt gjorde chefsmötet följande uttalande.

»Det nordiska statistiska chefsmötet i Oslo 1954 anbefaller representanterna för de nordiska länderna att i internationella ekonomiska frågor så vitt möjligt samarbeta efter följande riktlinjer:

A. I viktigare frågor bör man om möjligt söka utarbeta skriftliga svar till internationella organisationer efter gemensamma riktlinjer.

B. Före internationella möten bör man söka kontakt i viktigare frågor.

C. Under internationella möten bör deltagare från nordiska länder vid gruppmöten diskutera spörsmål av gemensamt intresse.

D. Om vid dylika möten deltagarna delas upp i arbetsgrupper och de nordiska ländernas delegationer var för sig icke är tillräckligt stora för att täcka alla områden, bör dessa söka att dela upp arbetsuppgifterna mellan sig och under arbetet rapportera till varandra.

E. Efter mötena bör de som har deltagit i dessa informera de nordiska länder som icke varit representerade på mötet om förhandlingarna.»

Chefsmötet beslöt vidare att skrifter som utges av de nordiska utskotten och med dem jämställda organ, redogörelser från chefsmötena och de allmänna statistikermötena samt andra statistiska utredningar av liknande slag skall utges i en nordisk publikationsserie under rubriken Nordisk Statistisk Skriftserie. Den första skriften i denna serie torde bli den utredning som verkställts av den av de nordiska socialministrarna utsedda expertkommittén för levnadskostnads- och reallönejämförelser.

Nästa ordinarie chefsmöte skall programenligt hållas i Stockholm 1957.

K. K.

Oslomötet

The Statistical Meeting in Oslo

Det sjunde nordiska statistiska mötet, aviserat i dessa spalter i nr 4, s. 211, är nu avslutat och dess 200 deltagare ett minne rikare. Öppnat av Norges Banks direktör Gunnar Jahn, tidigare chef för Statistisk Sentralbyrå, fick mötet en prägel av intresserat studium, förnyade och nya kontakter och gott humör.

I professor Wolds föredrag om statistikerutbildningen betonades skillnaden mellan den klassiska teorin med i huvudsak beskrivande statistik över ett

icke-experimentellt material och den nyare riktningen, som mest arbetar med förklarande problemställningar på grundval av ett experimentellt material. Kausalanalysen utsträckes emellertid alltmer till det icke-experimentella material man i huvudsak möter inom samhällsvetenskaperna. Inledaren framhöll hur viktigt det är att undervisning, forskning och konsultation förenas och att studenterna får arbeta med tillämpningar. Samhällsvetarna är härvid sämre ställda än jurister, läkare m. fl. som har effektivt organiserad vidareutbildning och praktik. Vad Wold här krävde av den enskilde studenten ansåg ett par talare vara för mycket: den stora mängden elever ginge över till andra banor och kunde ej tränga in i problemen så djupt, som fordras för att utföra självständiga undersökningar.

Kontorschefen Skades föredrag om det internationella statistiska samarbetet gav en god överblick, grundad på hennes ingående kännedom om ämnet, bl. a. som deltagare i FN Statistical Commission. Fördelar och nackdelar av de starkt svällande statistikserierna från de internationella organen belystes. Bland de förra nämndes främst det oavlåtliga arbetet att skapa standards för de viktigaste statistikgrenarna, av vilka de ekonomiska berördes mest. Den betungande bördan av rapporteringen från de enskilda ländernas sida gjorde emellertid att man önskade ökade ansträngningar att undvika dubbelarbete i form av likartade rapportkrav från olika internationella organ. I diskussionen framfördes också kritik mot FN-organens arbetssätt, men det framhölls även, att man i länderna behövde sprida ökad kännedom om vad de internationella organen på vårt område uträttade.

Det föredrag, som ej bekantgjordes i föregående notis, hölls av överdirektör V. Lindberg, Finland, över ämnet »Riktlinjer för utvecklingen av den officiella statistiken med särskilt beaktande av Finlands förhållanden». Han gav först en utförlig resumé av vad som allmänt kan sägas om statistikproduktionens mål och medel. Han gick därefter över till en redogörelse för den organisation, som nyligen beslutats efter förslag från en statlig kommitté för statistikens utveckling och centralisering i hans hemland. Någon egentlig centralisering har inte skett, men en övervakande och rådgivande funktion har tillagts statistiska centralbyrån, som därvid skall ha vid sin sida ett Statistiskt råd. I rådet sitter verkets överdirektör, ordförande, samt representanter för finansministeriet, andra statistikverk, näringslivet och vetenskapen. Rådet skall ge utlåtanden om ny fortlöpande statistik eller större engångsundersökningar samt om nya tjänsters behövlighet. I diskussionen uttalades tvivel om lämpligheten av att lägga kontrollen över statistikarbetet inom ett av de statistiska verken.

Konsulenten Holbæk-Hanssen talade som representant för statistikkonsumenterna inom näringslivet för en utvidgad mikroekonomisk redovisning, dels i form av mera detaljerad varuangivning, dels genom uppdelning på geografiskt mindre områden. Han underströk starkt behovet av enhetlig klassificering inom produktions- och handelsstatistiken. Han ville ha utförligare redovisning av inkomsttagare och av hushåll. Han väckte slutligen tanken på ett statligt serviceorgan, som skulle tillgodose näringslivets behov av statistiska upplysningar och som borde kunna ge ekonomiskt överskott, och inledaren sade sig inte sakna pengar till undersökningar om önskade detaljer kunde fås. I den efterföljande diskussionen framkom tvivel på att ett sådant organ skulle ge överskott, och man betonade även att statistikmaterialets konfidentiella natur kunde hindra alltför stor detaljering.

Vid mötet lämnades från varje land redogörelser för viktigare nyheter på det statistiska området och för större framtidsplaner.

Anslutningen var mycket god och visar, att det är lämpligt att som denna gång giva föredragen en mera allmän karaktär. Vad framförandet beträffar var det övervägande gott, men gav delvis rum för önskemål.

De norska värdarna såg oss inte bara

på en strålande middag, anordnad av Norsk statistisk forening, utan även på en »regeringslunch», en visning av Oslo rådhus och en ljus- och vattenomfluten avslutningslunch på restaurang Dronningen.

Europeiska statistikerkonferensen

Conference of European Statisticians

Årsmöte

Den år 1953 bildade Conference of European Statisticians höll sitt andra sammanträde i Genève den 14—19 juni. I detta sammanträde deltog representanter för 17 stater i Väst- och Östeuropa samt Förenta staterna. Dessutom deltog representanter för ett flertal internationella organisationer. Som ordförande fungerade Dr Idenburg, Holland. Från Sverige deltog byråchefen Arthur Eriksson, HIK, redaktör Einar Dahlgren, kommerskollegium, byråchefen Sven Moberg, socialstyrelsen, samt undertecknad.

Mötet hade ett digert arbetsprogram. På bordet förelåg först och främst rapporter över det arbete som bedrivits under året. Detta omfattade fem olika statistiska frågor, nämligen lagerstatistik, labour-force-undersökningar, statistik över realkapitalbildningen, input-output-studier och statistik över omsättningen i detalj- och grosshandeln. De tre första statistikgrenarna hade ingående behandlats inom expertgrupper. Det konstaterades att man härigenom erhållit en god grundval för det fortsatta arbetet.

Inom Europakommissionen försiggår ett mycket omfattande statistiskt arbete, för vilket sekretariatet lämnade redogörelser i en serie rapporter. De tekniska kommittéerna behöver för att fylla sina arbetsuppgifter ett rikhaltigt statistiskt material, och de har därför satt upp statistiska arbetsgrupper med uppgift att förbättra den europeiska statistiken och göra den mera jämförbar. Dessutom utger kommissionen ett flertal kvartalstidskrifter med uppgifter från olika områden, t. ex. transportstatistik och kolstatistik. Det är givet att konferensen icke kunde i detalj studera och uttala sig om detta arbete. Man ansåg emellertid att det arbete som utfördes av kommittéernas statistiska arbetsgrupper var värdefullt. Konferensen uttalade emellertid det önskemålet att de tekniska kommittéerna skulle rådgöra med konferensen, innan de startade något nytt större statistiskt projekt eller innan de satte upp någon ny statistikgrupp av mera permanent karaktär. Man underströk också vikten av en bättre och effektivare samordning på hemmafronten till hjälp för det statistiska arbetet inom kommissionen.

Större delen av konferensens tid upptogs av diskussioner om det fortsatta arbetet och formerna för detta. Man beslöt att ett mera intensivt arbete genom sekretariat och arbetsgrupper skulle tas upp på fyra områden. I första hand skulle man fortsätta med det påbörjade arbetet i fråga om statistiken över den reala kapitalbildningen. Vidare skulle man ta upp frågor rörande input-output-tabeller och omsättningen i detalj- och grosshandeln. På dessa två områden hade sekretariatet redan gjort vissa förberedande undersökningar. Ett helt nytt område som man beslöt att studera genom en expertgrupp var statistiken över sparandet. Däremot ansåg man att arbetet med labour-force-undersökningar skulle kunna vila tillsvidare, och att arbetet på lagerstatistiken skulle kunna fortsättas av sekretariatet, som åtog sig att utarbeta en sammanfattande rapport över de metoder som i olika länder användes för denna statistik. Lagerstatistiken för livsmedel överläts till FAO. Det var även en del andra ämnen, som man ansåg vara av betydelse. Sekretariatet skall sålunda förberedande studera kvartalsuppskattningar av de huvudsakliga komponenterna i nationalinkomsten samt levnadskostnadsindex, det sistnämnda problemet i samarbete med Internationella arbetsbyrån. ILO arbetar med internationella jämförelser av löner och levnadskostnadsundersökningar, medan FAO enligt sina planer kommer att studera metodfrågor vid insamlingen av priser, som jordbrukarna får för sina

produkter, och användningen av dessa uppgifter i statistiska serier. Rapporter över arbetets fortgång på dessa områden kommer att föreläggas konferensen vid 1955 års sammanträde.

Under diskussionen kritiserades det uppgjorda arbetsprogrammet, särskilt av representanterna för Italien och Jugoslavien, enär man ansåg att detta för mycket koncentrerats kring ekonomiska problem och att man förbisett sådana viktiga områden som den demografiska, sociala och kulturella statistiken. Bland annat togs frågan upp om förberedelserna för 1960 års folkräkning, och det ansågs allmänt att det var av stor betydelse om denna fråga kunde diskuteras i god tid före 1960. Man förväntar att det egentliga arbetet skall börja först under år 1955/56, även om sekretariatet gör vissa förberedelsearbeten dessförinnan. I övrigt har de länder som önskade ta upp frågor av annan art möjlighet därtill genom att i god tid före nästa möte inkomma med motiverade förslag. Detta möte är avsett att hållas i september 1955. Man räknar med att då även kunna diskutera de ämnen som står på programmet för Statistical Commission's sammanträde år 1956.

En hel del andra frågor diskuterades, men utrymmet tillåter icke att jag går närmare in på dessa. Helt naturligt har konferensen ännu icke funnit sina slutliga arbetsformer, men det var nog den allmänna uppfattningen att såväl expertmötena som de allmänna konferenssammanträdena är ytterst värdefulla för statistikerna i de europeiska länderna, och man väntar att under nästa år kunna komma fram till mera positiva resultat i form av rekommendationer än man kunnat hinna med under detta första år.

Karin Kock

Arbetsgrupp

Europeiska statistikerkonferensens arbetsgrupp för investeringsstatistik (statistics of fixed capital formation) sammanträdde i Genève den 5—8 maj 1954. Mötet bevistades av experter från 13 europeiska länder samt från OEEC och Europarådet. Från svensk sida deltog redaktör Einar Dahlgren i kommerskollegium och forskningssekreterare Lennart Fastbom i konjunkturinstitutet.

Vid mötet diskuterades beskaffenheten av den nuvarande investeringsstatistiken i olika länder med avseende på beräkningsmetoder och definitioner. Vidare diskuterades lämpligheten av de definitioner och klassificeringar som för närvarande användes på det internationella planet, i FN:s och OEEC:s arbete, samt de olika ländernas möjligheter att anpassa sina beräkningar till dessa rekommendationer. Mötet gav vid handen, att även om flertalet länder vid de beräkningar som utförs för internationellt bruk försöker så nära som möjligt följa de uppställda rekommendationerna, föreligger ändå på många punkter betydande avvikelser mellan de olika länderna, vilket gör internationella jämförelser vanskliga. Detta gäller kanske i särskilt hög grad beräkningarna av kapitalförslitningen och i anslutning härtill av nettoinvesteringarna. Det föreslogs att Europakommissionens sekretariat skulle utföra en särskild undersökning av de problem som är förknippade med en statistisk beräkning av kapitalförslitningen.

L. Fastbom

Romkonferensen i befolkningsfrågan

World Population Conference

Den internationella konferens i befolkningsfrågor, som skall äga rum hösten 1954, har omnämnts i denna tidskrift 1952, h. 4, s. 278. Den anordnas av Förenta nationerna i samarbete med Internationella organisationen för vetenskapliga befolkningsstudier samt FAO, ILO, UNESCO, WHO och Internationella banken. Konferensen hålles den 31 augusti —10 september i Rom. Till svenska representanter har utsetts byråchefen I. Uhnbom och professor S. Wahlund. Andra svenska deltagare väntas bli professorerna C.-E. Quensel och H. Wold, preceptor H. Hyrenius, byråchefen E. von Hofsten samt socialläkaren G. Inghe.

Kommentar
Commentary

Beställningstrafiken med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik för maj 1954 över beställningstrafiken för godsbefordran med lastbil.

Sysselsättningstiden — använd tid per bil i all trafik — har under tiden mars—maj 1954 varit något högre än under motsvarande månader 1953. Den sedvanliga ökningen under våren har detta år, till skillnad från 1953, inträffat redan i maj. Denna månad var den använda tiden 183 timmar i genomsnitt 1954 medan siffran för maj 1953 var 170.

Antalet bilar i trafiken har även under 1954 visat en stigande tendens, men ökningen i jämförelse med nästföregående år har 1954 liksom 1953 varit mindre. Som exempel kan nämnas att antalet redovisade bilar för april månad under åren 1951—1954 var respektive 17 296, 18 454, 19 154 och 19 419. Differenserna mellan dessa siffror är respektive 1 158, 700 och 265.

Fraktavgifterna har under 1954 visat en viss tendens till höjning. Den genomsnittliga frakten vid sådan körning, som redovisats under timtaxe/timtariff, har under 1954 ökat från 12,81 kronor per timme använd tid i januari till 12,92 kronor i maj 1954.

Frakten per körd km vid sådan körning, som redovisats under kilometertaxa/kombinerad tariff, har i maj 1954 ökat till 94 öre efter att under januari—april 1954 ha varierat mellan 90 och 92 öre. Årsmedeltalet för 1953 var 91 öre per körd km.

Frakten per tonkilometer (vid kilometertaxa/kombinerad tariff) har däremot icke ökat. Under januari—maj 1954 varierade den mellan 20 och 21 öre, medan årsgenomsnittet för 1953 var 22 öre.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 348.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 thereof primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 thereof wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Antal vägtrafikolyckor
Road accidents: Number

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Dödlig utgång *Deaths*	Annan personskada *Bodily injury*		Endast egendomsskada *Damage*	Summa *Total*	D ä r a v				
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			I Stockholm	I Göteborg	I Malmö	I samtliga städer *In towns*	Vid trafik med motorfordon *In motor traffic*
1938 [1]	530	1 570	4 373	10 031	16 504	3 403	1 047	640	8 767	16 504
1939	538	1 709	4 972	10 041	17 260	3 838	1 167	599	9 640	16 314
1940	270	940	2 868	4 574	8 652	2 604	588	298	5 604	7 190
1941	276	820	2 906	3 886	7 888	2 446	562	266	5 217	6 256
1942	295	903	3 223	4 238	8 659	2 642	602	332	5 718	6 765
1943	266	877	3 522	3 799	8 464	3 015	591	279	5 986	6 352
1944	252	742	3 480	3 701	8 175	2 960	571	313	5 894	6 100
1945	289	901	3 449	3 812	8 451	2 892	654	374	6 116	6 507
1946	435	1 688	5 153	8 590	15 866	4 319	1 163	636	10 313	14 410
1947	500	1 923	5 877	10 943	19 243	4 915	1 296	915	12 077	17 847
1948	492	1 770	5 340	9 215	16 817	4 116	1 241	1 008	10 677	15 468
1949	494	1 792	5 550	9 325	17 161	3 913	1 382	820	10 615	15 859
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	4 559	1 496	1 013	12 697	20 427
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	3 890	3 258	1 458	15 155	24 561
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	4 325	3 465	1 472	17 379	29 510
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	4 859	3 847	1 569	19 365	31 914
1951* 1 kv.	99	290	935	4 024	5 348	865	465	255	2 850	5 252
2 kv.	152	490	1 437	2 697	4 776	984	592	346	3 104	4 556
3 kv.	199	736	1 970	3 377	6 282	776	449	351	3 233	6 051
4 kv.	175	568	1 583	3 782	6 108	751	875	404	3 641	5 919
1952* 1 kv.	111	353	1 134	4 180	5 778	748	466	278	3 067	5 677
2 kv.	167	541	1 593	3 253	5 554	1 005	462	267	3 241	5 371
3 kv.	221	784	2 249	4 251	7 505	1 106	486	313	3 942	7 308
4 kv.	199	611	1 860	5 901	8 571	1 012	1 047	428	4 731	8 409
1953* 1 kv.	118	404	1 207	4 656	6 385	922	511	322	3 592	6 269
2 kv.	197	683	2 093	3 812	6 785	1 261	522	377	4 113	6 591
3 kv.	304	952	2 761	4 834	8 851	1 236	557	393	4 736	8 622
4 kv.	226	766	2 213	5 222	8 427	1 165	1 078	459	4 952	8 259
1954* 1 kv.	108	410	1 173	5 759	7 450	1 065	466	289	3 877	7 374
Därav										
i Stockholm	10	39	187	829	1 065	1 065	.	.	.	1 039
i Göteborg	3	5	63	395	466	.	466	.	.	453
i Malmö	1	19	45	224	289	.	.	289	.	283
Samtl. städer *Towns*	38	178	610	3 051	3 877	.	.	.	3 877	3 813

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon.

Antal vid vägtrafikolyckor skadade personer

Road accidents: Persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Skadans grad			Summa *Total*	D ä r a v							
	Dödskada *Death*	Annan svår skada *Serious injury*	Lindrig skada *Slight injury*		Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passeng. heavy mc*	Förare av lätt mc *Drivers light mc*	Cyklister *Bicyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*
1938 [1]	547	1 751	5 598	7 896	3 809					2 262	1 599	226
1939	568	1 911	6 227	8 706	764	1 676	544	171	683	2 751	1 806	311
1940	283	996	3 347	4 626	257	562	113	21	42	2 074	1 183	374
1941	283	869	3 390	4 542	122	468	16	—	4	2 525	1 141	266
1942	301	957	3 661	4 919	131	421	40	11	3	2 826	1 173	314
1943	268	909	3 976	5 153	144	433	58	13	8	2 969	1 226	302
1944	257	779	3 963	4 999	154	442	53	21	18	2 813	1 088	410
1945	299	955	3 979	5 233	197	448	125	29	64	2 666	1 245	459
1946	461	1 866	6 456	8 783	654	1 297	1 003	259	193	3 075	1 764	538
1947	527	2 141	7 187	9 855	904	1 619	1 098	249	162	3 386	1 971	466
1948	531	1 942	6 641	9 114	683	1 474	1 087	243	127	3 070	1 911	519
1949	517	1 993	6 985	9 495	745	1 624	1 160	222	141	3 288	1 811	504
1950	595	2 471	8 112	11 178	1 182	2 161	1 553	272	130	3 484	1 845	551
1951	708	2 681	8 559	11 948	1 294	2 163	2 096	425	102	3 280	2 034	554
1952	750	2 854	9 992	13 596	1 544	2 724	2 457	557	247	3 270	2 216	581
1953	921	3 414	11619	15 954	1 814	2 901	3 083	617	885	3 668	2 567	419
1951* 1 kv.	104	330	1 191	1 625	270	425	83	19	12	241	390	185
2 kv.	158	540	1 737	2 435	199	300	516	101	25	791	464	39
3 kv.	212	846	2 603	3 661	382	645	839	219	48	1 033	444	51
4 kv.	188	641	1 970	2 799	343	546	400	52	25	750	572	111
1952* 1 kv.	112	418	1 503	2 033	312	568	165	31	16	365	399	177
2 kv.	173	584	2 011	2 768	244	412	655	145	34	761	455	62
3 kv.	234	915	2 969	4 118	412	757	961	276	89	1 063	498	62
4 kv.	206	674	2 379	3 259	488	738	365	49	66	701	700	152
1953* 1 kv.	124	459	1 516	2 099	339	475	202	40	25	418	462	138
2 kv.	208	749	2 708	3 665	364	591	802	199	198	902	558	51
3 kv.	320	1 104	3 640	5 064	518	888	1 213	270	324	1 171	609	71
4 kv.	242	865	2 832	3 939	521	772	627	86	197	880	777	79
1954* 1 kv.	112	466	1 635	2 213	459	683	149	23	60	285	412	[5] 142
Därav:												
dödsskada	112	.	.	112	14	17	7	—	[2] 4	15	38	17
annan svår skada	.	466	.	466	70	99	53	8	[3] 15	72	107	42
lindrig skada	.	.	1 635	1 635	375	567	89	15	[4] 41	198	267	83

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon. — [2] Därav cykel med hjälpmotor (moped) 3. — [3] Därav moped 11. — [4] Därav moped 35. — [5] Därav: 91 kälk- och sparkstöttingsåkare, 18 hästfordonstrafikanter, 17 spårvagnspassagerare, 5 förare av traktor, 3 passagerare å cykel, 3 skidåkare.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Juni	80	11	1 195	407	539	107	2 248	485	160	96
Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82
Juni	73	6	1 036	470	614	157	2 277	576	154	102

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
285,0	302,6	1 222,3	1 048,3	2 858,2	833,7	208,3	112,6	1952 Juni
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290,0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727,8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 285,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj
254,4	346,0	1 393,1	1 865,3	3 858,8	1 088,2	321,0	158,2	Juni

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag.

Procenttal inom parentes grundar sig på små tal och är därför av mindre värde

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Skeppsvarv och båtbyggerier (13 företag) *Shipyards and boatbuilding*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	13 486	13 543	+ 57	+ 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	46,5	43,3	— 3,2	— 7
3	Utdelning å aktier och andelar	0,3	0,7	+ 0,5	(+166)
4	Räntor	10,0	11,8	+ 1,8	+ 18
5	Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	— 0,0	(— 80)
6	Övriga intäkter	0,9	0,3	— 0,6	— 69
7	Summa	57,6	56,0	— 1,6	— 3
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	4,9	4,5	— 0,4	— 8
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	15,7	13,0	— 2,7	— 17
10	Skatter samt investeringsavgift	16,5	16,7	+ 0,2	+ 1
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	5,6	6,0	+ 0,4	+ 7
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	1,1	1,1	— 0,0	— 4
14	Redovisad vinst	13,8	14,7	+ 0,9	+ 7
15	Summa	57,6	56,0	— 1,6	— 3
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	578,0	604,1	+26,1	+ 5
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	531,4	560,7	+29,3	+ 6
18	Varuskatter	0,1	0,1	+ 0,0	(+ 45)
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	531,5	560,8	+29,3	+ 6
21	Bruttovinst	46,5	43,3	— 3,2	— 7
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	23,4	26,6	+ 3,2	+ 14
23	Därav egentlig investering	22,7	26,6	+ 3,9	+ 17
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,3	0,2	— 0,1	— 26
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	10,3	10,5	+ 0,2	+ 2
26	Lagervärdeförändring	+ 60,6	— 36,6	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 55,5	— 28,3	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	— 5,1	+ 8,3	.	.
29	Lön till anställda	168,6	176,2	+ 7,6	+ 5
30	Därav till industriarbetare	129,1	134,6	+ 5,4	+ 4
31	Betald utdelning	3,9	4,3	+ 0,5	+ 13
32	Beslutad utdelning	4,3	4,8	+ 0,4	+ 10

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Manufacturing enterprises

Elektroteknisk industri (38 företag) *Manufacture of electrical machinery, apparatus, etc.*				Annan metallindustri (27 företag) *Not specified metal industries*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
28 657	26 370	— 2 287	— 8	15 154	14 235	— 919	— 6	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
167.6	180,0	+ 12,3	+ 7	114,3	94,7	— 19,6	— 17	2
4,6	14,2	+ 9,6	+206	9,2	7,3	— 1,8	— 20	3
10,9	14,5	+ 3,6	+ 33	7,6	7,9	+ 0,4	+ 5	4
0,8	0,8	— 0,0	— 0	0,7	0,3	— 0,4	— 58	5
6,6	5,4	— 1,2	— 19	2,0	0,8	— 1,3	— 61	6
190,6	214,9	+ 24,3	+ 13	133,9	111,1	— 22,8	— 17	7
10,7	10,6	— 0,1	— 1	5,2	5,2	— 0,0	— 0	8
57,5	24,5	— 32,9	— 57	36,6	28,9	— 7,7	— 21	9
40,9	65,5	+ 24,6	+ 60	35,7	29,2	— 6,6	— 18	10
4,3	12,1	+ 7,8	+179	6,5	8,1	+ 1,6	+ 25	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
37,1	31,9	— 5,2	— 14	6,9	4,9	— 2,0	— 29	13
40,1	70,3	+ 30,3	+ 76	42,9	34,8	— 8,1	— 19	14
190,6	214,9	+ 24,3	+ 13	133,9	111,1	— 22,8	— 17	15
1 379,2	1 317,2	— 62,0	— 5	892,5	769,7	—122,9	— 14	16
1 211,0	1 136,6	— 74,4	— 6	777,8	674,5	—103,3	— 13	17
0,6	0,7	+ 0,0	+ 4	0,4	0,5	+ 0,0	+ 9	18
0,0	0,0	+ 0,0	(+150)	—	—	—	—	19
1 211,6	1 137,3	— 74,3	— 6	778,2	675,0	—103,2	— 13	20
167,6	180,0	+ 12,3	+ 7	114,3	94,7	— 19,6	— 17	21
54,8	32,3	— 22,6	— 41	56,1	65,8	+ 9,7	+ 17	22
52,8	29,7	— 23,2	— 44	55,8	65,1	+ 9,3	+ 17	23
0,3	0,1	— 0,2	— 63	2,0	0,1	— 1,9	— 97	24
39,1	31,0	— 8,2	— 21	52,1	47,8	— 4,3	— 8	25
+ 17,4	— 69,1	.	.	+ 16,6	— 6,9	.	.	26
+ 15,2	— 72,4	.	.	+ 60,6	— 4,4	.	.	27
— 2,3	— 3,3	.	.	+ 44,0	+ 2,5	.	.	28
394,4	384,8	— 9,6	— 2	196,1	192,5	— 3,6	— 2	29
232,1	219,3	— 12,9	— 6	132,6	129,5	— 3,1	— 2	30
28,9	28,4	— 0.5	— 2	27,8	28,6	+ 0,7	+ 3	31
28,4	29,4	+ 1,0	+ 4	28,6	28,6	+ 0,1	+ 0	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Cementvaru- och lättbetongfabriker (9 företag) *Manufacture of concrete products*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	1 365	1 490	+125	+ 9
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	7,5	10,6	+ 3,1	+ 42
3	Utdelning å aktier och andelar	0,2	0,1	— 0,1	— 29
4	Räntor	0,1	0,1	+ 0,0	+ 20
5	Överskott å annan rörelse	—	—	—	—
6	Övriga intäkter	0,0	0,1	+ 0,1	—
7	Summa	7,8	11,0	+ 3,2	+ 41
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	0,7	1,0	+ 0,2	+ 30
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	3,2	5,7	+ 2,5	+ 76
10	Skatter samt investeringsavgift	1,4	1,8	+ 0,4	+ 27
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	0,7	— 0,0	— 2
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,4	0,3	— 0,1	— 29
14	Redovisad vinst	1,4	1,6	+ 0,3	+ 19
15	Summa	7,8	11,0	+ 3,2	+ 41
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	68,4	76,8	+ 8,4	+ 12
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	60,9	66,1	+ 5,3	+ 9
18	Varuskatter	0,0	0,0	— 0,0	— 17
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	60,9	66,2	+ 5,3	+ 9
21	Bruttovinst	7,5	10,6	+ 3,1	+ 42
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	8,6	5,9	— 2,7	— 32
23	Därav egentlig investering	8,5	5,9	— 2,6	— 31
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	—	—	—
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	3,1	4,3	+ 1,2	+ 38
26	Lagervärdeförändring	+ 2,1	— 1,1	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 2,8	— 0,6	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	+ 0,8	+ 0,5	.	.
29	Lön till anställda	16,4	19,5	+ 3,2	+ 19
30	Därav till industriarbetare	12,6	14,7	+ 2,2	+ 17
31	Betald utdelning	0,6	0,7	+ 0,1	+ 16
32	Beslutad utdelning	0,7	0,7	+ 0,0	+ 7

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Tegelbruk (22 företag) *Manufacture of bricks and tiles*				Porslins-, kakel- och lergodsindustri (10 företag) *Manufacture of china, pottery and earthenware*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
1 634	1 597	— 37	— 2	6 084	5 646	—438	— 7	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
3,9	3,5	— 0,4	— 11	14,7	14,5	— 0,2	— 1	2
0,1	0,0	— 0,1	— 70	1,4	1,3	— 0,1	— 5	3
0,1	0,2	+ 0,1	+ 45	0,9	0,8	— 0,0	— 6	4
0,0	0,0	— 0,0	— 37	0,1	0,3	+ 0,2	(+285)	5
0,1	0,2	+ 0,1	+ 54	1,2	0,7	— 0,5	— 44	6
4,3	3,9	— 0,4	— 10	18,2	17,6	— 0,6	— 3	7
0,7	0,6	— 0,1	— 13	2,9	3,1	+ 0,2	+ 7	8
1,8	1,5	— 0,2	— 14	6,1	5,8	— 0,3	— 4	9
0,6	0,8	+ 0,2	+ 34	3,4	2,7	— 0,7	— 19	10
0,1	0,3	+ 0,2	(+151)	1,1	1,4	+ 0,3	+ 30	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,5	0,2	— 0,4	— 66	0,9	0,4	— 0,5	— 57	13
0,6	0,5	— 0,1	— 12	3,8	4,1	+ 0,3	+ 8	14
4,3	3,9	— 0,4	— 10	18,2	17,6	— 0,6	— 3	15
31,2	31,1	— 0,1	— 0	151,9	154,7	+ 2,8	+ 2	16
27,3	27,6	+ 0,3	+ 1	136,9	140,0	+ 3,1	+ 2	17
0,0	0,1	+ 0,0	(+222)	0,2	0,1	— 0,1	— 42	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
27,3	27,6	+ 0,3	+ 1	137,1	140,2	+ 3,0	+ 2	20
3,9	3,5	— 0,4	— 11	14,7	14,5	— 0,2	— 1	21
1,8	1,8	— 0,0	— 2	7,7	6,2	— 1,5	— 20	22
1,7	1,7	+ 0,0	+ 2	7,5	6,1	— 1,4	— 19	23
0,1	0,0	— 0,1	— 78	0,1	0,2	+ 0,1	(+ 71)	24
2,4	2,5	+ 0,1	+ 3	7,4	4,7	— 2,7	— 36	25
+ 0,2	— 0,2	.	.	+ 9,7	— 4,5	.	.	26
+ 0,4	— 0,1	.	.	+ 10,2	— 3,5	.	.	27
+ 0,3	+ 0,1	.	.	+ 0,5	+ 0,9	.	.	28
14,3	14,9	+ 0,6	+ 4	55,2	52,1	— 3,1	— 6	29
11,7	12,1	+ 0,4	+ 3	42,5	39,4	— 3,1	— 7	30
0,3	0,3	+ 0,0	+ 1	2,4	2,4	— 0,0	— 1	31
0,3	0,3	+ 0,0	(+ 12)	2,4	2,6	+ 0,3	+ 11	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Choklad- och konfektindustri (14 företag) *Manufacture of chocolate and sugar confectionery*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	1 919	2 156	+ 237	+ 12
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	3,1	3,6	+ 0,5	+ 18
3	Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,2	+ 0,1	+ 43
4	Räntor	0,2	0,2	— 0,0	— 11
5	Överskott å annan rörelse	—	0,2	+ 0,2	.
6	Övriga intäkter	0,2	0,2	— 0,0	— 11
7	Summa	3,6	4,3	+ 0,7	+ 21
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	0,8	0,7	— 0,1	— 7
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,4	1,8	+ 0,3	+ 24
10	Skatter samt investeringsavgift	0,2	0,3	+ 0,1	+ 56
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,6	0,8	+ 0,2	+ 41
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,1	0,2	+ 0,0	+ 13
14	Redovisad vinst	0,4	0,5	+ 0,1	+ 20
15	Summa	3,6	4,3	+ 0,7	+ 21
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	127,4	137,5	+10,1	+ 8
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	79,0	87,8	+ 8,8	+ 11
18	Varuskatter	45,3	46,1	+ 0,8	+ 2
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	0,0	—	— 0,0	—100
20	Summa avgående poster	124,3	133,9	+ 9,6	+ 8
21	Bruttovinst	3,1	3,6	+ 0,5	+ 18
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1,3	1,6	+ 0,3	+ 23
23	Därav egentlig investering	1,3	1,6	+ 0,3	+ 26
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,2	— 0,0	— 9
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	0,8	1,6	+ 0,8	+102
26	Lagervärdeförändring	—2,3	—2,1	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	—0,4	—0,1	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	+ 1,9	+ 2,0	.	.
29	Lön till anställda	18,4	19,3	+ 0,9	+ 5
30	Därav till industriarbetare	11,6	12,1	+ 0,6	+ 5
31	Betald utdelning	0,2	0,2	+ 0,0	+ 22
32	Beslutad utdelning	0,2	0,3	+ 0,1	+ 21

Inkome, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Konservindustri (11 företag) *Canning and preserving of fish etc.*				Gummivarufabriker (7 företag) *Manufacture of rubber products*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
1 572	1 569	— 3	— 0	5 225	5 627	+ 402	+ 8	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
3,1	4,5	+ 1,5	+ 48	29,3	34,9	+ 5,6	+ 19	2
0,0	0,0	— 0,0	(— 83)	1,7	1,6	— 0,1	— 4	3
0,1	0,1	+ 0,0	+ 42	1,1	1,4	+ 0,4	+ 36	4
0,1	0,0	— 0,0	— 14	—	0,0	+ 0,0	.	5
0,7	0,1	— 0,6	— 80	1,3	0,6	— 0,6	— 48	6
3,9	4,8	+ 0,9	+ 24	33,3	38,7	+ 5,4	+ 16	7
0,4	0,6	+ 0,2	+ 37	1,0	0,8	— 0,2	— 21	8
1,6	1,1	— 0,5	— 30	10,3	6,1	— 4,1	— 40	9
0,9	1,2	+ 0,3	+ 37	7,6	12,0	+ 4,4	+ 59	10
0,0	1,0	+ 0,9	(+ 3 700)	2,8	2,5	— 0,3	— 11	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,0	0,0	— 0,0	— 74	2,1	4,0	+ 1,9	+ 88	13
0,9	0,9	+ 0,0	+ 1	9,6	13,2	+ 3,7	+ 38	14
3,9	4,8	+ 0,9	+ 24	33,3	38,7	+ 5,4	+ 16	15
71,1	79,0	+ 7,9	+ 11	254,2	256,1	+ 1,9	+ 1	16
67,7	74,1	+ 6,4	+ 10	224,8	221,0	— 3,8	— 2	17
0,3	0,3	— 0,0	— 5	0,1	0,1	+ 0,0	+ 8	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
68,0	74,4	+ 6,4	+ 9	224,9	221,1	— 3,8	— 2	20
3,1	4,5	+ 1,5	+ 48	29,3	34,9	+ 5,6	+ 19	21
2,5	2,2	— 0,3	— 13	10,4	11,6	+ 1,2	+ 12	22
2,5	2,0	— 0,4	— 17	10,3	11,2	+ 1,0	+ 9	23
0,0	0,0	— 0,0	(— 50)	0,5	0,3	— 0,1	— 29	24
1,2	1,1	— 0,0	— 3	4,5	3,8	— 0,7	— 15	25
+ 1.3	— 0,7	.	.	— 24,9	— 3,4	.	.	26
+ 0,9	+ 0,5	.	.	— 12,4	— 1,9	.	.	27
— 0,4	+ 1,2	.	.	+ 12,5	+ 1,5	.	.	28
12,3	13,5	[1] + 1,2	+ 10	57,5	62,5	+ 4,9	+ 9	29
8,7	9,5	+ 0,9	+ 10	39,0	43,3	+ 4,3	+ 11	30
0,5	0,5	+ 0,0	+ 1	4,1	4,1	+ 0,0	+ 0	31
0,5	0,6	+ 0,0	+ 1	4,1	2,9	— 1,2	— 30	32

[1] I de fall då brutet räkenskapsår tillämpas slår 1952 års lönelyftning igenom först i siffrorna för år 1953.

Beställningstrafik med lastbil — Maj 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Maj	19 209	4,39	24 122	1 877	12,84
7	December	19 538	4,44	24 001	1 873	12,81
8	Januari	19 383	4,45	21 944	1 714	12,81
9	1954: Februari	19 334	4,46	21 468	1 678	12,79
10	Mars	19 371	4,48	24 884	1 941	12,82
11	April	19 419	4,49	24 193	1 880	12,89
12	Maj	[2] 19 526	4,50	26 611	2 058	12,92
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 420	3,69	5 279	405	13,04
B	Stockholms län	958	4,34	1 781	123	14,46
C	Uppsala län	481	4,99	377	31	11,99
D	Södermanlands län	671	4,59	794	62	12,82
E	Östergötlands län	855	4,86	937	72	12,93
F	Jönköpings län	662	4,79	761	58	13,15
G	Kronobergs län	435	4,73	203	17	11,87
H	Kalmar län	606	5,18	530	41	12,97
I	Gotlands län	160	3,95	149	13	11,18
K	Blekinge län	343	5,24	387	30	12,67
L	Kristianstads län	639	4,94	516	41	12,50
M	Malmöhus län	1 337	4,62	1 551	140	11,06
N	Hallands län	449	4,57	469	39	12,09
O	Göteborgs och Bohus län	1 608	4,08	3 014	242	12,46
P	Älvsborgs län	915	4,65	1 056	86	12,25
R	Skaraborgs län	665	4,91	575	46	12,38
S	Värmlands län	781	4,62	765	60	12,82
T	Örebro län	689	4,95	933	74	12,68
U	Västmanlands län	605	4,88	907	66	13,76
W	Kopparbergs län	767	4,72	757	59	12,78
X	Gävleborgs län	881	4,97	1 274	93	13,74
Y	Västernorrlands län	915	4,31	1 509	110	13,72
Z	Jämtlands län	343	4,24	393	28	14,05
AC	Västerbottens län	703	4,24	817	59	13,77
BD	Norrbottens län	638	4,11	877	63	13,87

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 160 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 731	16 060	7 826	33	36	1 379	21 974	92
7	2 296	15 736	6 953	31	44	1 265	20 271	89
8	1 890	15 017	6 586	30	51	1 234	19 398	90
9	2 105	16 295	7 745	32	50	1 377	22 114	92
10	2 508	19 067	9 223	33	50	1 578	25 687	91
11	2 541	17 789	8 597	33	47	1 498	24 402	92
12	2 865	18 184	8 815	33	43	1 516	25 484	94
A	6	149	5		321	6	220	142
B	86	459	320	41	25	42	618	79
C	102	690	402	37	44	62	963	88
D	135	880	416	32	47	75	1 262	97
E	220	1 133	578	34	35	97	1 662	97
F	145	991	382	28	44	77	1 341	98
G	125	818	362	31	39	68	1 027	87
H	109	959	299	24	61	73	1 296	103
I	37	131	73	36	15	14	180	88
K	35	490	99	17	105	30	549	93
L	116	1 045	386	27	74	76	1 376	96
M	210	1 256	542	30	42	96	1 633	91
N	63	520	213	29	51	45	645	88
O	62	471	189	29	61	34	644	97
P	129	1 007	397	28	48	82	1 237	88
R	138	1 073	390	27	54	80	1 365	93
S	136	837	464	36	32	81	1 277	98
T	116	776	407	34	52	64	1 137	96
U	113	672	330	33	40	58	994	99
W	200	974	650	40	33	89	1 513	93
X	178	847	479	36	33	79	1 400	106
Y	119	636	370	37	31	58	988	98
Z	68	256	218	46	21	29	483	102
AC	123	699	514	42	39	63	1 021	84
BD	94	415	330	44	23	38	653	88

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	98 909	22	153 278	14	65	170	2 400
7	100 359	20	155 632	13	64	161	2 266
8	95 690	20	147 996	13	65	152	2 133
9	105 690	21	164 669	13	64	158	2 254
10	125 245	21	196 434	13	64	182	2 611
11	119 035	21	183 953	13	65	174	2 503
12	122 445	21	191 777	13	64	183	2 668
A	2 056	11	2 206	10	93	170	2 272
B	2 143	29	3 914	16	55	172	2 505
C	4 537	21	7 737	12	59	194	2 785
D	6 319	20	8 579	15	74	204	3 064
E	7 597	22	12 388	13	61	198	3 040
F	6 332	21	9 701	14	65	204	3 176
G	4 904	21	7 226	14	68	196	2 827
H	6 716	19	9 765	13	69	187	3 013
I	537	33	872	21	62	170	2 053
K	3 730	15	5 085	11	73	176	2 728
L	8 631	16	12 267	11	70	183	2 961
M	8 833	18	13 663	12	65	176	2 381
N	3 174	20	4 861	13	65	186	2 481
O	3 743	17	5 397	12	69	171	2 275
P	6 161	20	9 807	13	63	184	2 506
R	7 458	18	10 500	13	71	191	2 917
S	4 282	30	7 667	17	56	180	2 615
T	6 014	19	9 674	12	62	199	3 005
U	4 506	22	7 545	13	60	205	3 142
W	6 707	23	11 273	13	59	193	2 959
X	5 916	24	10 565	13	56	194	3 035
Y	3 710	27	6 124	16	61	183	2 729
Z	1 441	34	2 652	18	54	167	2 555
AC	4 800	21	8 578	12	56	174	2 615
BD	2 198	30	3 731	18	59	159	2 398

[1] Se not 1 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Nya dödlighets- och livslängdstabeller

New Life Tables

På statistiska centralbyrån har utarbetats dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondet 1941—1950, vilka kommer att publiceras i en särskild berättelse, som för närvarande är under utgivning. Liksom i tidigare dylika publikationer lämnas här uppgifter om medelfolkmängd, dödsrisker, antal kvarlevande, successivt avlidna, medellivslängd m. m. för varje ettårsklass i hela riket, dess landsbygd och städer samt städerna Stockholm och Göteborg var för sig.

Liksom i tidigare dödlighets- och livslängdstabeller lämnas vid sidan av de utförliga uppgifterna om hela årtiondets dödlighetsförhållanden summariska uppgifter rörande förhållandena under var och en av årtiondets båda femårsperioder. Sistnämnda uppgifter inskränker sig emellertid till dödsrisker, kvarlevande av 100 000 levande födda samt återstående medellivslängd för vartdera könet utan civilståndsuppdelning eller regional fördelning. Efter vanligheten kommenteras i texten dessa uppgifter endast i obetydlig utsträckning, medan huvuddelen av texten ägnas hela årtiondets förhållanden i jämförelse med tidigare årtionden. Det har därför ansetts vara av intresse att i denna tidskrift såsom ett komplement till publikationen något utförligare syssla med den senaste femårsperioden och de förändringar, som kunnat iakttagas sedan den närmast föregående femårsperioden 1941—1945, för vilken uppgifter redan tidigare offentliggjorts.[1]

Dödsriskerna för män och kvinnor under de båda senaste femårsperioderna återfinnes i tab. 1. Av tabellen framgår även den senare periodens tal i % av den förra. Dödsriskerna för nyfödda barn har för både gossar och flickor

[1] Folkräkningen den 31 december 1945, del 6, tab. 9.

Tab. 1. Dödsrisker 1941—45 och 1946—50 *Mortality rates*

Ålders-år	Dödsrisker 1941—45		Dödsrisker 1946—50		Dödsrisker 1946—50 i % av motsvarande för 1941—45		Männens dödsrisker i % av kvinnornas	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	1941—45	1946—50
0	34,15	26,11	26,63	20,53	78,0	78,6	130,8	129,7
1	3,78	3,12	2,32	1,79	61,4	57,4	121,2	129,6
2	2,31	1,99	1,54	1,25	66,7	62,8	116,1	123,2
3	1,89	1,49	1,33	1,03	70,4	69,1	126,8	129,1
4	1,58	1,30	1,07	0,78	67,7	60,0	121,5	137,2
5	1,34	1,09	1,01	0,60	75,4	55,0	122,9	168,3
10	0,90	0,72	0,51	0,43	56,7	59,7	125,0	118,6
15	1,28	1,05	0,92	0,60	71,9	57,1	121,9	153,3
20	2,98	1,91	1,76	0,99	59,1	51,8	156,0	177,8
25	2,69	2,13	1,88	1,23	69,9	57,7	126,3	152,8
30	2,55	2,28	1,93	1,48	75,7	64,9	111,8	130,4
35	2,90	2,37	1,99	1,79	68,6	75,5	122,4	111,2
40	3,54	2,88	2,80	2,43	79,1	84,4	122,9	115,2
45	5,00	4,13	3,93	3,48	78,6	84,3	121,1	112,9
50	7,27	5,71	6,42	5,56	88,3	97,4	127,3	115,5
55	10,46	8,19	9,83	7,65	94,0	93,4	127,7	128,5
60	15,85	13,16	16,06	12,53	101,3	95,2	120,4	128,2
65	25,20	22,13	25,24	20,57	100,2	93,0	113,9	122,7
70	40,32	35,92	40,88	35,78	101,4	99,6	112,2	114,3
75	68,09	60,73	65,54	62,45	96,3	102,8	112,1	104,9
80	109,91	100,88	114,09	105,69	103,8	104,8	109,0	107,9
85	171,01	166,90	176,99	166,07	103,5	99,5	102,5	106,6
90	259,50	237,13	262,74	257,93	101,2	108,8	109,4	101,9

Tab. 2. Återstående medellivslängden 1941–45 och 1946–50 *Mean expectation of life*

Ålders-år	Återstående medellivslängden 1941—45		Återstående medellivslängden 1946—50		Ökning i återstående medellivslängden från 1941-45 till 1946-50		Kvinnornas återstående medellivslängd överstiger männens med	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	1941—45	1946—50
0	67,06	69,71	69,04	71,58	1,98	1,87	2,65	2,54
1	68,43	70,58	69,92	72,08	1,49	1,50	2,15	2,16
2	67,69	69,79	69,09	71,20	1,40	1,41	2,10	2,11
3	66,84	68,93	68,19	70,29	1,35	1,36	2,09	2,10
4	65,97	68,03	67,28	69,36	1,31	1,33	2,06	2,08
5	65,07	67,12	66,35	68,42	1,28	1,30	2,05	2,07
10	60,45	62,40	61,62	63,58	1,17	1,18	1,95	1,96
15	55,74	57,62	56,80	58,73	1,06	1,11	1,88	1,93
20	51,23	53,02	52,14	53,95	0,91	0,93	1,79	1,81
25	46,98	48,52	47,60	49,26	0,62	0,74	1,54	1,66
30	42,57	44,01	43,02	44,57	0,45	0,56	1,44	1,55
35	38,09	39,49	38,42	39,90	0,33	0,41	1,40	1,48
40	33,64	34,97	33,84	35,29	0,20	0,32	1,33	1,45
45	29,25	30,53	29,33	30,73	0,08	0,20	1,28	1,40
50	25,02	26,20	24,99	26,32	— 0,03	0,12	1,18	1,33
55	20,98	22,03	20,89	22,08	— 0,09	0,05	1,05	1,19
60	17,19	18,04	17,05	18,03	— 0,14	— 0,01	0,85	0,98
65	13,68	14,33	13,53	14,27	— 0,15	— 0,06	0,65	0,74
70	10,52	11,00	10,40	10,89	— 0,12	— 0,11	0,48	0,49
75	7,78	8,18	7,68	8,04	— 0,10	— 0,14	0,40	0,36
80	5,61	5,91	5,50	5,76	— 0,11	— 0,15	0,30	0,26
85	3,97	4,20	3,89	4,11	— 0,08	— 0,09	0,23	0,22
90	2,80	3,01	2,73	2,93	— 0,07	— 0,08	0,21	0,20

nedgått till föga mer än tre fjärdedelar av talen för perioden 1941—1945. Ännu större är nedgången i övriga barnaåldrar och i ungdomsåldrarna. För personer i medelåldern är minskningen mindre, och i de äldsta åldrarna är de båda periodernas tal i stort sett lika; på grund av dessa åldrars relativa fåtalighet kan här tillfälligheter lätt spela in. Av tabellens båda sista kolumner framgår, att under båda perioderna männens dödsrisker i samtliga åldrar är större än kvinnornas. Störst är skillnaden mellan könens tal i 20-årsåldern och minst i de högsta åldrarna. I de flesta av de i tabellen medtagna åldrarna har skillnaden mellan könens dödsrisker ökats mellan de båda perioderna, beroende på att kvinnornas dödsrisk minskats kraftigare än männens.

De minskade dödsriskerna torde huvudsakligen bero på de framsteg, som gjorts i medicinskt och hygieniskt avseende. Det kan t. ex. nämnas, att dödligheten i tuberkulos, som under den första femårsperioden utgjorde 3,47 °/₀₀, under den andra endast uppgick till 1,97 °/₀₀. Bidragande är även att den första perioden nästan helt utgjordes av krigsår med dess krigsförlisningar, olycksfall under beredskapstjänstgöring etc., medan den andra perioden helt inföll efter andra världskrigets slut. Att sistnämnda förhållande dock icke haft avgörande betydelse för nedgången av dödsriskerna framgår av att i de för krigsolyckor mest utsatta åldrarna nedgången för kvinnornas vidkommande varit större än för männens. Det kan i detta sammanhang nämnas, att vid uträknandet av dödsriskerna för perioden 1941—1945 har år 1945 avlidna utlänningar undantagits, emedan dessa till övervägande del utgjorts av personer, som från koncentrationslägren i Tyskland transporterats till Sverige och kort tid därefter avlidit. Ett medtagande av dessa personer, som aldrig hunnit bli kyrkobokförda i Sverige och således icke ingår i medelfolkmängden, vore

uppenbart missvisande och skulle ha ökat dödsriskerna i de åldrar, där dessa risker i allmänhet är relativt små. Om dessa utlänningar icke skulle ha undantagits, hade givetvis dödsriskernas minskning mellan de båda femårsperioderna blivit ännu större.

De minskade dödsriskerna har haft såsom följd att återstående medellivslängden ökats. Det ligger i sakens natur, att ökningen här relativt sett måste bli av blygsammare proportioner än den minskning, som dödsriskerna uppvisar. För nyfödda barn har emellertid, såsom framgår av tab. 2, återstående medellivslängden ökats med nästan två år och utgör nu 69,04 år för manliga och 71,58 år för kvinnliga. Ökningen avtar successivt med stigande ålder och utgör i övriga barnaåldrar mellan 1,5 och 1 % och i ungdomsåldrarna mellan 1 och 0,5 % för att ungefär i 50-årsåldern utbytas mot en obetydlig minskning.

Av tab. 2 framgår även, att kvinnornas återstående medellivslängd i alla åldrar är större än männens, och att differensen mellan könen successivt sjunker med stigande ålder. För nyfödda barn har denna skillnad mellan könen något minskats sedan föregående femårsperiod, för övriga barnaåldrar är talen ungefär oförändrade, men för de arbetsföra åldrarna har skillnaden mellan könen genomgående ökats.

Slutligen kan nämnas, att den s. k. sannolika återstående livslängden vid födelsen, som visar vid vilken ålder en generation till följd av dödligheten reducerats till hälften av sin ursprungliga numerär, för männen ökats från 73,56 år till 74,25 år och för kvinnorna från 75,43 till 76,13 år. Ökningen är för vartdera könet 0,7 år och således betydligt mindre än återstående medellivslängdens ökning, vilket sammanhänger med att minskade dödsrisker i de äldsta och yngsta åldrarna ej har samma inverkan på sannolika livslängden som på medellivslängden.

F. L.

Folkräkningen den 31 dec. 1950:

Förvärvsarbetande befolkning efter yrkesställning och näringsgren

Uppgifter från den totala räkningen enligt indelningen den 1 jan. 1952. Uppgifterna kommer att ingå i del 4 av folkräkningsberättelsen.

I summakolumnerna för företagare, tjänstemän resp. arbetare ingår även huvudgrupperna husligt arbete och ospecificerad verksamhet.

Län	Företagare									
	Jordbruk m. binäringar		Industri o. hantverk[1]		Samfärdsel	Handel		Off. tjänster m. m.	Samtliga näringsgrenar	Därav företagare med anställda
	Med anställda	Utan anställda	Med anställda	Utan anställda		Med anställda	Utan anställda			
Stockholms stad	160	156	3 949	6 075	1 699	5 969	8 673	5 055	31 691	12 822
Stockholms län	3 385	5 763	2 323	3 461	1 141	2 094	2 418	1 301	21 889	8 722
Uppsala län	2 964	3 962	809	1 312	473	837	905	446	11 708	5 064
Södermanlands län	3 487	4 881	1 359	1 648	604	1 112	1 093	450	14 634	6 471
Östergötlands län	5 889	8 800	2 208	2 832	1 131	2 332	2 273	862	26 330	11 335
Jönköpings län	5 329	12 181	3 150	3 219	895	1 897	1 944	662	29 279	11 043
Kronobergs län	4 169	10 398	1 455	2 084	671	862	1 127	300	21 067	6 887
Kalmar län	5 653	9 308	1 887	2 569	1 042	1 517	1 561	485	24 022	9 728
Gotlands län	2 231	3 330	361	689	176	306	292	96	7 482	3 018
Blekinge län	2 343	5 185	982	1 409	450	978	1 036	318	12 705	4 652
Kristianstads län	6 185	12 342	2 365	3 546	932	1 871	2 295	727	30 264	11 026
Malmöhus län	7 290	11 557	4 134	5 901	1 319	3 995	5 529	2 243	41 980	15 410
Hallands län	4 692	8 364	1 322	2 191	620	1 105	1 226	405	19 925	7 486
Göteborgs och Bohus län	3 810	13 830	3 171	4 798	1 870	4 365	5 218	1 915	38 979	12 908
Älvsborgs län	7 125	18 276	2 828	3 663	1 015	2 524	2 279	778	38 491	13 196
Skaraborgs län	6 760	17 356	2 036	2 792	821	1 419	1 658	431	33 273	10 687
Värmlands län	4 580	15 984	1 635	2 351	971	1 613	1 362	585	29 082	8 488
Örebro län	2 916	7 462	1 601	2 164	708	1 411	1 719	594	18 575	6 522
Västmanlands län	3 156	4 338	1 094	1 542	574	1 022	1 025	465	13 216	5 699
Kopparbergs län	3 520	10 993	1 682	2 631	866	1 279	1 529	632	23 133	7 014
Gävleborgs län	3 946	9 026	1 610	2 539	954	1 483	1 516	626	21 701	7 737
Västernorrlands län	3 521	12 462	1 422	2 643	1 159	1 461	1 651	646	24 965	7 079
Jämtlands län	3 282	8 719	695	1 658	626	777	736	361	16 854	5 133
Västerbottens län	5 056	16 747	1 503	1 759	1 004	1 168	819	388	28 444	8 362
Norrbottens län	3 320	11 107	1 235	1 688	1 127	1 138	891	401	20 914	6 359
Hela riket	104 769	242 527	46 816	67 104	22 848	44 535	50 775	21 172	600 603	212 848
Därav landsbygd	99 361	231 950	25 095	40 867	14 405	16 380	19 294	5 886	453 267	148 554
städer	5 408	10 577	21 721	26 237	8 443	28 155	31 481	15 286	147 336	64 294

[1] Under huvudgruppen industri och hantverk redovisas även gruvbrytning.

The population census of 1950:

Economically active population by occupational status and industry

Tjänstemän						Arbetare							Summa förvärvsarbetande befolkning
Jordbruk m. binäringar	Industri o. hantverk[1]	Samfärdsel	Handel	Off. tjänster m. m.	Samtliga näringsgrenar	Jordbruk m. binäringar	Industri o. hantverk[1]	Samfärdsel	Handel	Off. tjänster m. m.	Husligt arbete	Samtliga näringsgrenar	
670	32 365	17 452	71 121	56 145	181 101	1 230	92 171	19 781	29 276	12 276	9 572	166 974	379 766
1 544	11 910	5 500	17 209	17 043	54 300	8 866	47 781	8 083	6 310	4 908	4 525	81 762	157 951
838	3 665	1 122	4 747	7 697	18 174	6 982	19 204	2 481	2 600	1 804	2 183	35 434	65 316
1 564	6 436	1 635	6 322	6 346	22 415	8 935	34 362	3 503	2 824	1 839	2 833	54 413	91 462
1 466	11 651	2 798	11 238	10 465	37 991	13 881	52 628	5 799	5 882	3 030	4 743	86 506	150 827
562	7 351	2 177	7 328	7 825	25 638	8 650	41 380	4 351	3 092	1 972	2 788	62 851	117 768
492	2 349	1 158	3 529	3 966	11 680	7 659	19 292	2 642	1 476	946	1 832	34 321	67 068
806	4 274	2 097	6 147	5 994	19 617	12 355	29 269	4 168	2 608	1 444	2 804	53 283	96 922
96	680	605	1 573	2 107	5 101	3 856	4 469	1 168	616	668	843	11 759	24 342
270	2 880	1 361	3 791	5 932	14 436	5 173	18 468	2 828	1 675	1 500	1 573	31 574	58 715
836	4 226	2 187	6 577	7 510	21 658	13 559	28 845	4 352	3 301	2 184	3 397	56 033	107 955
1 953	18 889	7 380	27 994	21 119	78 438	19 427	88 349	12 377	13 692	6 729	7 079	148 652	269 070
467	2 858	1 525	4 805	4 248	14 108	8 559	20 102	2 703	2 316	1 230	1 803	37 127	71 160
478	18 938	11 049	30 864	21 089	82 809	6 649	84 872	17 657	15 422	6 313	5 344	136 699	258 487
725	10 034	2 666	9 821	8 790	32 557	11 757	66 639	5 977	4 169	2 328	3 306	95 286	166 334
1 004	4 318	1 832	6 118	6 870	20 226	11 394	28 907	4 032	2 779	2 020	3 373	52 738	106 237
1 461	6 307	2 365	7 772	7 574	25 858	15 341	37 465	5 009	3 213	2 132	3 809	67 842	122 782
936	8 530	1 969	7 592	6 399	25 607	7 487	42 869	4 659	3 394	1 808	3 179	63 637	107 819
695	8 606	1 352	5 972	5 444	22 187	6 955	35 661	3 069	2 720	1 468	2 609	52 702	88 105
1 400	6 616	2 085	7 120	6 691	24 226	14 078	40 176	5 282	2 991	1 689	3 262	68 006	115 365
1 172	6 990	2 562	8 381	7 145	26 350	13 747	41 659	6 834	3 746	2 055	4 152	72 350	120 401
1 381	5 322	2 790	8 305	9 095	27 227	12 688	35 418	6 656	3 667	2 274	4 269	65 672	117 864
944	1 375	1 447	3 897	4 703	12 573	11 617	10 656	2 951	1 689	1 205	2 418	31 063	60 490
1 435	2 808	2 026	5 112	6 768	18 406	14 279	18 625	3 896	1 975	1 325	2 871	43 716	90 566
1 438	2 622	2 175	5 180	8 763	20 431	14 476	22 134	6 148	2 114	2 484	2 562	50 639	91 984
24633	192000	81 315	278 515	255 728	843 114	259 600	961 401	146 406	123 547	67 631	87 129	1 661 039	3 104 756
19519	52934	23 983	71 814	69 731	241 434	242 026	428 222	60 762	27 079	19 357	48 482	834 166	1 528 867
5114	139066	57 332	206 701	185 997	601 680	17 574	533 179	85 644	96 468	48 274	38 647	826 873	1 575 889

Folkräkningen den 31 dec. 1950:

Förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren och ålder

Uppgifter från den totala räkningen enligt indelningen den 1 jan. 1952. Uppgifterna kommer att ingå i del 4 av folkräkningsberättelsen.

Län	Näringsgrenar								Därav i åldern	
	Jordbruk m. m. binäringar	Industri o. hantverk [1]	Samfärdsel	Handel	Off. tjänster m. m.	Husligt arbete	Ospec. verksamhet	Summa förvärvsarbetande kvinnor	Under 30 år	30—50 år
Stockholms stad	382	31 175	8 890	58 096	39 300	10 276	2 063	150 182	47 016	67 428
Stockholms län	1 408	10 249	2 652	12 124	11 803	4 780	670	43 686	18 425	17 049
Uppsala län	931	3 931	701	4 168	4 880	2 226	41	16 878	7 532	5 671
Södermanlands län	899	6 208	964	5 079	4 731	2 904	29	20 814	9 772	6 585
Östergötlands län	1 568	11 939	1 708	9 298	7 748	4 837	231	37 329	16 824	12 612
Jönköpings län	2 392	8 165	1 402	6 148	5 751	2 966	232	27 056	12 573	8 892
Kronobergs län	2 702	2 937	795	3 015	2 871	1 888	116	14 324	6 968	4 163
Kalmar län	1 915	4 130	1 233	4 788	4 373	2 913	168	19 520	9 308	5 982
Gotlands län	1 171	577	411	1 199	1 242	863	24	5 487	2 444	1 804
Blekinge län	1 121	3 224	655	3 500	2 999	1 661	109	13 269	6 304	4 182
Kristianstads län	2 559	6 075	1 378	6 046	5 127	3 466	215	24 866	11 710	7 470
Malmöhus län	3 841	26 920	3 539	24 416	17 091	7 469	679	83 955	34 880	31 871
Hallands län	1 827	4 876	921	4 127	3 217	1 865	147	16 980	7 486	5 672
Göteborgs och Bohus län	1 997	23 903	3 921	25 645	15 791	5 524	150	76 931	31 856	29 415
Älvsborgs län	3 878	22 790	1 425	7 891	6 776	3 434	379	46 573	19 098	17 035
Skaraborgs län	2 973	6 037	1 109	4 804	4 461	3 421	37	22 842	10 221	6 733
Värmlands län	3 822	5 241	1 432	6 017	5 537	3 882	301	26 232	11 091	7 691
Örebro län	1 341	8 774	1 114	6 397	5 136	3 239	121	26 122	11 169	9 176
Västmanlands län	887	5 442	813	5 141	4 040	2 652	75	19 050	9 133	6 318
Kopparbergs län	3 502	5 290	1 281	5 811	5 313	3 334	206	24 737	10 572	7 670
Gävleborgs län	2 148	5 818	1 371	6 880	5 658	4 204	42	26 121	11 626	8 407
Västernorrlands län	3 156	3 829	1 689	6 858	6 651	4 343	270	26 796	12 539	8 361
Jämtlands län	2 190	1 190	976	3 127	3 252	2 471	153	13 359	5 561	4 248
Västerbottens län	2 103	2 005	1 300	3 964	4 895	2 885	221	17 373	8 883	5 273
Norrbottens län	2 108	1 624	1 290	4 563	6 164	2 579	260	18 588	9 334	5 839
Hela riket	52 821	212 349	42 970	229 102	184 807	90 082	6 939	819 070	342 325	295 547
Därav landsbygd	49 442	67 266	15 625	57 093	53 859	49 364	2 353	295 002	128 238	89 242
städer	3 379	145 083	27 345	172 009	130 948	40 718	4 586	524 068	214 087	206 305

[1] Under huvudgruppen industri och hantverk redovisas även gruvbrytning.

The population census of 1950:

Economically active females by industry and age

		Därav samboende gifta											
		Näringsgrenar							Summa förvärvsarb. samboende gifta kvinnor	Därav i åldern			
50—65 år	65—ω år	Jordbruk m. binäringar	Industri o. hantverk [1]	Samfärdsel	Handel	Off. tjänster m. m.	Husligt arb.	Ospec. verksamhet		Under 30 år	30—50 år	50—65 år	65—ω år
31 797	3 941	121	11 730	3 218	18 538	12 419	190	191	46 407	10 199	27 302	8 534	372
7 141	1 071	333	4 468	1 128	4 442	3 740	73	84	14 268	3 653	8 294	2 220	101
3 118	557	157	1 138	246	1 013	1 294	26	3	3 877	1 136	2 141	577	23
3 674	783	174	1 991	314	1 251	1 158	16	3	4 907	1 441	2 693	739	34
6 467	1 426	197	4 046	596	2 516	1 943	53	12	9 363	2 573	5 308	1 416	66
4 545	1 046	370	1 919	378	1 252	1 134	16	18	5 087	1 357	2 880	798	52
2 563	630	418	760	259	630	624	3	6	2 700	663	1 461	540	36
3 424	806	267	1 078	444	1 050	1 109	15	17	3 980	1 018	2 245	676	41
1 001	238	336	170	165	295	385	11	3	1 365	349	762	241	13
2 336	447	252	847	226	867	785	8	9	2 994	867	1 621	470	36
4 575	1 111	323	1 615	393	1 350	1 104	18	16	4 819	1 346	2 650	772	51
14 546	2 658	1 226	10 314	1 146	7 423	4 997	151	72	25 329	6 870	14 747	3 498	214
3 028	794	267	1 586	297	955	732	15	12	3 864	1 008	2 239	573	44
13 537	2 123	219	8 483	1 132	7 181	4 523	92	22	21 652	5 679	12 590	3 251	132
8 358	2 082	368	8 473	465	1 900	1 566	24	43	12 839	3 142	7 654	1 931	112
4 433	1 455	219	1 543	349	854	857	14	6	3 842	1 061	2 083	654	44
5 443	2 007	389	1 248	429	1 169	1 250	21	11	4 517	1 156	2 365	920	76
4 740	1 037	173	2 842	364	1 548	1 293	16	9	6 245	1 654	3 585	971	35
2 988	611	152	1 998	314	1 520	1 166	19	8	5 177	1 706	2 851	590	30
4 903	1 592	614	1 242	392	1 093	1 162	11	14	4 528	1 033	2 473	934	88
5 054	1 034	372	1 491	480	1 429	1 495	13	1	5 281	1 280	3 041	926	34
4 832	1 064	924	841	617	1 414	1 961	13	31	5 801	1 449	3 195	1 078	79
2 810	740	589	267	361	646	947	7	8	2 825	614	1 492	658	61
2 730	487	649	329	494	703	1 436	4	16	3 631	923	1 964	721	23
2 891	524	549	380	481	935	1 983	10	25	4 363	1 189	2 358	777	39
150 934	30 264	9 658	70 799	14 688	61 974	51 063	839	640	209 661	53 366	119 994	34 465	1 836
59 326	18 196	8 828	19 136	5 251	11 956	13 743	266	164	59 344	12 904	33 402	12 164	874
91 608	12 068	830	51 663	9 437	50 018	37 320	573	476	150 317	40 462	86 592	22 301	962

Prognos för den vuxna befolkningen åren 1955—1970

Population Projections: Adults

De faktorer, som bestämmer folkmängdens förändringar och framtida storlek, är dels befolkningens sammansättning efter ålder och kön, dels dödligheten och fruktsamheten i de olika åldersklasserna. Såsom en viktig faktor kommer därtill omflyttningen, den inrikes omflyttningen därvid inräknad, om prognosen skall omfatta även utvecklingen inom delområden.

Utgångsläget vid utarbetandet av en befolkningsprognos är befolkningens aktuella sammansättning i avseende på ålder och kön, och genom framskrivningar beräknas befolkningens storlek och sammansättning i framtiden. I den mån beräkningarna gäller enbart antalet kvarlevande av befolkningen och dessas sammansättning efter ålder och kön i landet som helhet, inskränker sig de antaganden som behöver göras till att avse dödlighet samt in- och utvandring. Om prognosen utvidgas till samtliga åldersklasser och sålunda innefattar även de framtida barna- och ungdomsåldrarnas numerär, måste man dessutom försöka bedöma den framtida utvecklingen i fråga om giftermålsfrekvens och fruktsamhet.

Av befolkningsrörelsens olika faktorer får den framtida dödligheten anses vara lättast att uppskatta. Det torde vara försvarligt att vid en prognos av den räckvidd det här gäller använda den senaste dödlighetstabellen, om denna är av tämligen färskt datum. Då dödlighetstabellen avseende femårsperioden 1946—1950 nu föreligger, kan dödligheten därför beräknas på grundval av denna tabell. En fortsatt reducering av dödsriskerna torde visserligen kunna väntas, men en sådan torde få tämligen begränsad inverkan på den fortsatta befolkningsutvecklingen.

I fråga om den utrikes omflyttningen synes två alternativ kunna tagas under övervägande, antingen jämvikt mellan in- och utflyttning eller ett visst inflyttningsöverskott. Särskilt under de första efterkrigsåren fanns ett stort inflyttningsöverskott, men med hänsyn till att detta för nästan varje år alltmer reducerats och under förra året understeg 1 700 personer, synes övervägande skäl tala för att ej räkna med något över- eller underskott genom in- och utvandring.

Den prognos, som här framlägges, utgår från befolkningens fördelning efter ålder och kön enligt 1950 års folkräkning och sträcker sig fram till år 1970. Prognosen är begränsad till den kvarlevande befolkningen över 20 års ålder.

Enligt denna prognos kommer den vuxna befolkningen under 40 år att reduceras fram till år 1960 och därefter ånyo ökas genom 1940-talets stora födelsekullar, dock utan att ännu år 1970 ha nått samma numerär som vid den senaste folkräkningen. Åldersgruppen 40—65 år beräknas tillväxa i antal fram till år 1965, då en tillbakagång inträder. De äldsta åldrarna företer en oavlåtlig ökning under hela den period prognosen omfattar. Betraktad såsom en enhet, synes befolkningen i yrkesverksam ålder till sin absoluta numerär ej komma att undergå några större förändringar. Dess andel av totalbefolkningen över 20 år kommer dock att nedgå till följd av åldringarnas successiva ökning i antal.

Vad *sexualproportionen* angår, beräknas för åldern 20—40 år någon nämnvärd förändring inträda först på 1960-talet. Det nuvarande kvinnoöverskottet i åldern 40—65 år beräknas ha praktiskt taget försvunnit år 1970, medan man däremot i de högre åldrarna alltjämt har att räkna med ett betydande kvinnoöverskott under hela ifrågavarande period.

T. W-m

Beräknad sammansättning av befolkningen över 20 år efter kön och ålder vid slutet av åren 1955, 1960, 1965 och 1970

Projections of population over 20 years of age, by sex and age at the end of 1955, 1960, 1965 and 1970

Ålder	Män					Kvinnor				
	1950	1955	1960	1965	1970	1950	1955	1960	1965	1970
Folkmängd (i tusental)										
20—25 år	230	209	227	297	305	229	204	220	285	292
25—30 »	269	228	207	225	295	264	228	203	218	284
30—35 »	274	267	226	205	223	268	262	226	202	217
35—40 »	276	271	264	224	203	269	266	260	224	200
40—45 »	272	272	268	260	221	268	266	263	257	221
45—50 »	242	267	267	263	255	247	264	262	258	253
50—55 »	214	234	258	258	254	222	240	257	255	252
55—60 »	183	203	223	246	246	197	214	231	247	245
60—65 »	156	169	188	206	227	173	185	201	218	233
65—70 »	128	138	149	166	182	142	157	167	181	196
70—75 »	98	105	113	122	136	111	119	131	141	152
75—ω »	109	122	133	144	155	133	146	159	175	189
Samtliga över 20 år	2 451	2 485	2 523	2 616	2 702	2 523	2 551	2 580	2 661	2 734
Därav:										
20—40 år	1 049	975	924	951	1 026	1 030	960	909	929	993
40—65 »	1 067	1 145	1 204	1 233	1 203	1 107	1 169	1 214	1 235	1 204
65—ω »	335	365	395	432	473	386	422	457	497	537
1 % av folkmängden år 1950										
20—25 år	100,0	90,9	98,5	129,2	132,7	100,0	89,2	96,0	124,6	127,6
25—30 »	100,0	84,7	77,0	83,4	109,5	100,0	86,2	76,9	82,7	107,4
30—35 »	100,0	97,2	82,4	74,9	81,1	100,0	97,8	84,2	75,2	80,9
35—40 »	100,0	98,5	95,8	81,2	73,8	100,0	98,7	96,5	83,2	74,2
40—45 »	100,0	100,0	98,5	95,8	81,2	100,0	99,2	97,9	95,7	82,5
45—50 »	100,0	110,2	110,1	108,5	105,5	100,0	107,0	106,1	104,8	102,4
50—55 »	100,0	109,8	121,0	121,0	119,2	100,0	108,3	115,9	115,0	113,5
55—60 »	100,0	111,0	121,9	134,2	134,2	100,0	108,3	117,3	125,6	124,5
60—65 »	100,0	108,2	120,1	131,9	145,3	100,0	106,9	115,8	125,4	134,2
65—70 »	100,0	108,1	117,0	129,8	142,5	100,0	110,2	117,8	127,6	138,2
70—75 »	100,0	106,3	114,9	124,3	138,0	100,0	107,9	118,9	127,1	137,7
75—ω »	100,0	111,7	121,6	131,6	142,2	100,0	109,6	119,8	131,4	142,1
Samtliga över 20 år	100,0	101,4	102,9	106,7	110,2	100,0	101,1	102,3	105,5	108,3
Därav:										
20—40 år	100,0	93,0	88,0	90,6	97,8	100,0	93,1	88,2	90,2	96,3
40—65 »	100,0	107,4	112,8	115,6	112,8	100,0	105,6	109,6	111,6	108,7
65—ω »	100,0	108,7	117,9	128,8	141,1	100,0	109,3	118,8	128,8	139,4
Relativ fördelning av befolkningen över 20 år										
20—40 år	42,8	39,2	36,6	36,4	38,0	40,8	37,6	35,2	34,9	36,3
40—65 »	43,5	46,1	47,7	47,1	44,5	43,9	45,8	47,0	46,4	44,0
65—ω »	13,7	14,7	15,7	16,5	17,5	15,3	16,6	17,8	18,7	19,7
Samtliga över 20 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Pälsdjursräkningen i samband med 1951 års jordbruksräkning

Fur Farming according to the Census of Agriculture

I och med den kraftiga utveckling av pälsdjursuppfödningen, som ägde rum under 1930-talet, uppstod behov av närmare uppgifter om denna uppfödning. Med anledning därav anordnades en allmän pälsdjursräkning i september 1937, som följts av räkningar i september 1939 och 1945. Därefter har en räkning företagits i samband med 1951 års jordbruksräkning, varifrån huvudresultaten i vad avser pälsdjuren publiceras på vidstående sida. Även denna räkning avser förhållandena i september månad.

Vid de tidigare pälsdjursräkningarna användes ett omfattande frågeformulär, varigenom infordrades uppgifter om antalet pälsdjur av olika slag, djurens fördelning på kön och ålder, avelsresultat, foderförbrukning, pälsdjursgårdarnas ålder, personalens storlek m. m. Den nu föreliggande räkningen har endast tagit sikte på frågan om antalet avelsdjur av tre olika huvudslag: silverräv och varianter, blåräv och viträv samt mink och varianter. Silverrävsvarianter är platinaräv och whitefaceräv, medan pastellmink och silverblå mink är de vanligaste varianterna av mink. Övriga djurslag, såsom nutria, chinchilla och karakulfår, spelar en underordnad roll och har därför uteslutits på frågeformuläret; av dessa djurslag äger endast nutrian någon nämnvärd antalsmässig betydelse.

Antalet pälsdjursgårdar uppgick i september 1951 till 1 386 mot 1 831 sex år tidigare. Minskningen, särskilt markant i Norrland, berör 19 län. Större ökning företer endast Blekinge län. Densamma synes helt kunna hänföras till Mjällby kommun, som år 1951 ensam svarade för ungefär $^2/_3$ av hela antalet gårdar i länet.

Efter den första pälsdjursräkningen år 1937, då rävuppfödningen helt dominerade, har successivt en kraftig förskjutning av produktionsinriktningen ägt rum till förmån för minken, som nu utgör huvudparten av produktionen. Jämfört med 1945 års räkning har en minskning ägt rum av silverrävarnas antal med c:a 40 % till 14 500 avelsdjur och av antalet blårävar med 28 % till drygt 7 000 avelsdjur. Samtidigt har antalet avelsdjur av mink ökat med icke mindre än 223 % till omkring 84 000.

Liknande tendens visar utvecklingen av antalet besättningar med pälsdjur av olika slag. Besättningarna med silverräv uppgick år 1951 till endast 426 mot 1 021 år 1945. Motsvarande tal för blåräv var 286 resp. 486 och för mink 1 066 resp. 714.

Utvecklingen har också medfört en ökning av besättningarnas storlek. Sålunda uppgick medelantalet avelsdjur per besättning år 1951 för silverräv till 34,0 mot 23,8 år 1945, för blåräv till 25,2 mot 20,6 och för mink till 79,2 mot 36,6.

Ytterligare uppgifter kan erhållas vid hänvändelse till statistiska centralbyrån.

K. L.

Antal pälsdjursgårdar och antal pälsdjur i avel länsvis den 15 september 1951

Fur farms and pelts

Tabellen omfattar endast pälsdjursgårdar med silverräv och varianter, blåräv och viträv samt mink och varianter. Se vidare texten.

Områden	Hela antalet pälsdjursgårdar	Därav med		Antal besättningar med			Antal avelsdjur		
		endast ett djurslag	flera djurslag	silverräv och varianter	blåräv och viträv	mink och varianter	Silverräv och varianter	Blåräv och viträv	Mink och varianter
Stockholms stad och län	32	19	13	11	12	27	217	469	5 020
Uppsala län	25	16	9	12	8	16	434	448	2 159
Södermanlands län	60	43	17	22	27	35	1 078	951	1 859
Östergötlands län	41	26	15	16	14	32	1 225	608	7 101
Jönköpings län	60	36	24	36	7	45	1 428	119	4 346
Kronobergs län	42	34	8	27	7	16	1 156	84	424
Kalmar län	40	32	8	20	3	27	739	34	2 711
Gotlands län	2	2	—	—	—	2	—	—	660
Blekinge län	92	90	2	3	1	91	59	3	7 303
Kristianstads län	35	27	8	11	5	28	266	32	2 401
Malmöhus län	25	25	—	8	—	17	197	—	2 313
Hallands län	27	19	8	9	8	20	672	666	1 710
Göteborgs och Bohus län	55	47	8	14	6	47	440	69	5 013
Älvsborgs län	37	24	13	17	14	24	476	352	2 194
Skaraborgs län	51	34	17	23	27	20	1 021	1 037	2 520
Värmlands län	65	47	18	33	12	44	1 520	261	5 286
Örebro län	43	27	16	19	8	37	377	168	3 582
Västmanlands län	45	35	10	2	14	40	38	329	1 979
Kopparbergs län	137	103	34	27	38	119	469	634	7 916
Gävleborgs län	210	173	37	15	36	201	203	400	11 552
Västernorrlands län	83	78	5	19	6	65	411	104	2 914
Jämtlands län	60	45	15	33	11	34	902	136	1 773
Västerbottens län	84	65	19	37	11	58	1 016	89	3 024
Norrbottens län	35	26	9	12	11	21	146	208	632
Hela riket år 1951	1 386	1 073	313	426	286	1 066	14 490	7 201	84 392
» » » 1945	1 831	1 405	426	1 021	486	714	24 340	10 021	26 129
» » » 1939	5 010	4 226	784	3 356	849	1 224	54 043	12 288	32 601
» » » 1937	4 347	3 638	709	3 349	630	627	49 335	6 993	12 822
Svealand » 1951	407	290	117	126	119	318	4 133	3 260	25 801
» » 1945	553	408	145	278	193	241	6 820	4 614	10 635
» » 1939	1 324	1 050	274	733	351	460	13 798	5 715	17 552
» » 1937	1 102	836	266	803	255	267	13 954	3 093	7 484
Götaland » 1951	507	396	111	184	92	369	7 679	3 004	38 696
» » 1945	602	457	145	376	141	180	12 867	3 777	8 994
» » 1939	1 474	1 240	234	1 033	228	194	23 703	3 755	7 402
» » 1937	1 437	1 204	233	1 044	189	98	19 911	1 940	2 356
Norrland » 1951	472	387	85	116	75	379	2 678	937	19 895
» » 1945	676	540	136	367	152	293	4 653	1 630	6 500
» » 1939	2 212	1 936	276	1 590	270	570	16 542	2 818	7 647
» » 1937	1 808	1 598	210	1 502	186	262	15 470	1 960	2 982

Städernas finanser år 1952

Town Finance

Såsom nämnts i en tidigare artikel i denna tidskrift, 1954: 4, sid. 196, kommer den kommunala finansstatistiken att i väsentliga delar förändras fr. o. m. år 1952. Detta sammanhänger med att nya blanketter fastställts för denna statistik. Av de intill nämnda år använda blanketterna hade de flesta varit i huvudsak oförändrade sedan år 1918. Någon närmare redogörelse för de förändringar i statistiken, som orsakas av blankettreformen, skall ej lämnas nu. Nämnas må dock, att förändringarna endast i ringa grad berör städerna, för vilka nya blanketter fastställdes år 1945. Omläggningen innebär i stort sett, att statistiken för övriga kommunala enheter skall utarbetas efter samma grunder som i fråga om städerna. Jämfört med tidigare års statistik har i samband med omläggningen vissa utökningar av den statistiska bearbetningen gjorts.

Beträffande städernas finanser år 1952 föreligger nu siffror färdiga. Dessa får ej anses som helt slutgiltiga. Några mer väsentliga ändringar torde dock ej vara att vänta.

I tab. 1 och 2 lämnas uppgifter om städernas inkomster och utgifter. I tab. 1 redogöres för inkomsternas och utgifternas fördelning efter realekonomiska grunder, d. v. s. efter de särskilda slagen av inkomster och utgifter, såsom löner, anskaffning av fastighet etc., medan i tab. 2 uppgifter lämnas om inkomsternas och utgifternas fördelning på de 20 huvudtitlar, i vilka städernas räkenskaper enligt svenska stadsförbundets bokföringssystem är indelade. I sistnämnda avseende kan nämnas, att de för resp. huvudtitlar utdebiterade skatterna icke ingår bland inkomsterna för vederbörande huvudtitlar. Vidare må nämnas, att uppgifterna avser endast de borgerliga kommunerna och att således inga inkomster eller utgifter för de kyrkliga kommunerna är medtagna. Däremot ingår sådana räkenskaper, som är gemensamma antingen för enbart städer eller för städer och landskommuner. Dessa gemensamma räkenskaper är emellertid av en mycket obetydlig storleksordning. Deras sammanlagda utgifter utgör sålunda endast något mer än 1 promille av de i tabellen angivna totalsummorna. I den kommunala finansstatistiken före 1952 var församlingarnas och delvis även pastoratens räkenskaper sammanräknade med de borgerliga kommunernas, medan däremot inga för städer och landsbygd gemensamma räkenskaper medtagits.

Beträffande totalsummorna må anmärkas, att motsvarande uppgifter i tab. 1 och 2 ej helt sammanfaller. Detta sammanhänger emellertid med att vid bearbetningen uppgifterna avrundats, och att därvid full överensstämmelse ej kan erhållas utan ett arbete, som skulle vara alltför tidsödande i förhållande till det resultat, det skulle lämna.

I tab. 1, där inkomsterna och utgifterna fördelats efter realekonomiska grunder har åtskillnad även gjorts mellan deras karaktär av drift- eller kapitalinkomster resp. drift- eller kapitalutgifter. Skillnaden mellan drift- och kapitalbudget kan sammanfattningsvis sägas vara den, att de förstnämnda avser den löpande verksamheten, medan de sistnämnda innebär förändringar i kommunernas förmögenhetsförhållanden. Av tab. 1 framgår vad slags poster, som är av det ena eller andra slaget. I detta sammanhang må påpekas, att i den kommunala finansstatistiken upptagna lån eller i anspråk tagna medel ur egna fonder icke redovisas som inkomst, liksom ej heller amorteringar å kommunernas lån eller avsättningar till egna fonder medtages bland utgifterna.

Såsom av tab. 1 framgår, uppgick städernas inkomster år 1952 till 2 621 milj. kr. Av inkomsterna utgjorde driftinkomsterna övervägande delen, 97,6 % av totalsumman. Den mest betydande delposten var skatterna, som i sin tur huvudsakligen utgjordes av den allmänna kommunalskatten. Den sistnämnda uppgick till 43 % av den sammanlagda inkomstsumman. En betydande andel, 25 %, utgjorde även rörelseinkomsterna. Dessa härrör huvudsakligen från de in-

Tab. 1. Städernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, år 1952 *Income and Expenditure of Towns by Economic Categories*

Inkomster	Belopp, 1 000 kr	%	*Utgifter*	Belopp, 1 000 kr	%
Driftinkomster			Driftutgifter		
Skatter	1 147 006,1	43,8	Löner och arvoden	961 124,3	31,6
Därav:			Pensioneringskostnader	99 891,0	3,3
allmän kommunalskatt.	1 124 568,9	42,9	Underhåll av fastigheter och anläggningar	193 323,1	6,4
andra skatter	22 437,2	0,9	Anskaffning och underhåll av inventarier	49 709,6	1,6
Statsbidrag	340 405,9	13,0	Hyror o. arrenden	29 288,0	1,0
Hyror o. arrenden	107 585,8	4,1	Bränsle, lyse, renhållning o. d.	90 835,8	3,0
Avgifter och ersättningar	246 775,5	9,4	Avgifter och ersättningar	91 764,1	3,0
Inkomst av rörelse	661 299,4	25,2	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d.	281 057,8	9,2
Räntor	40 977,8	1,6	Räntor och lånekostnader	107 054,3	3,5
Andra driftinkomster	13 462,9	0,5	Expenser	51 399,8	1,7
Summa	2 557 513,4	97,6	Andra driftutgifter	397 526,2	13,1
Kapitalinkomster			Summa	2 352 974,0	77,4
Bidrag av staten till investering	30 727,0	1,2	Kapitalutgifter		
Andra bidrag till investering	5 264,2	0,2	Fastighetsanskaffning o. nyanläggning	616 006,3	20,2
Försäljning av fastigheter och anläggningar	25 598,3	0,9	Anskaffn. av maskiner m. m.	63 591,5	2,1
Försäljning av andra fasta tillgångar	1982,8	0,1	Förvärv av aktier o. andelar	9 044,1	0,3
Andra kapitalinkomster	36,1	0,0	Andra kapitalutgifter	28,4	0,0
Summa	63 608,4	2,4	Summa	688 670,3	22,6
Totalsumma	2 621 121,8	100	Totalsumma	3 041 644,3	100

dustriella verken. Gränsen mellan rörelseinkomster samt avgifter och ersättningar är dock ej alltid klar.

Av utgifterna, 3 042 milj. kr, belöper något mer än tre fjärdedelar på driftutgifterna. Den största delposten är löner och arvoden, som utgör nära 32 % av den totala utgiftssumman. Här må framhållas, att åtskilliga löner även ingår i posterna underhåll av fastigheter och anläggningar samt fastighetsanskaffning och nyanläggning. De sistnämnda utgifterna uppgår till 20 % av utgiftssumman och kommer som nummer två i betydelse bland de i tabellen upptagna utgiftsslagen.

Till jämförelse kan nämnas, att städernas inkomster och utgifter år 1951 uppgick till 2 307 resp. 2 672 milj. kr. Siffrorna för år 1952 överstiger således 1951 års med 314 milj. kr i fråga om inkomsterna samt med 370 milj. kr beträffande utgifterna, i båda fallen en ökning med 14 %. Om de olikheter mellan 1952 och 1951 års statistik, vilka orsakar att siffrorna för de båda åren ej är fullt jämförliga, har förut nämnts. Tilläggas bör även, att vid 1952 års början 44 förutvarande landskommuner i samband med storkommunreformen införlivades med städer.

I tab. 2 lämnas uppgifter om inkomster, bruttoutgifter och nettoutgifter för de 20 olika huvudtitlar, i vilka städernas räkenskaper enligt stadsförbundets bokföringssystem är indelade. I inkomsterna ingår, som förut nämnts, inga skatter. Med nettoutgifter förstås skillnaden mellan bruttoutgifterna och inkomsterna. Totalsumman nettoutgifter utgör i stort sett det belopp, som måste finansieras medelst utdebiterade skatter, upplåningsöverskott eller i anspråk tagna fondmedel.

Tab. 2 utvisar de olika huvudtitlarnas inbördes betydelse. Såsom synes kommer de industriella verken (elektricitetsverk, gasverk m. m.) främst i fråga om

Tab. 2. Städernas inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda huvudtitlar, år 1952
Income (except Taxes) and Expenditure of Towns by Administrative Units

Huvudtitlar	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster	Brutto-utgifter	Netto-utgifter	Inkomster	Brutto-utgifter	Netto-utgifter
Allmän förvaltning	1 902,1	51 497,8	49 595,7	0,1	1,7	3,2
Rätts- och ordningsväsen	15 325,6	131 845,7	116 520,1	1,0	4,3	7,4
Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen	3 612,1	39 943,4	36 331,3	0,3	1,3	2,3
Byggnads- och stadsplaneväsen	4 489,4	28,448,3	23,958,9	0,3	0,9	1,5
Försvarsväsen	20,751,6	30 012,1	9 260,5	1,4	1,0	0,6
Brandförsvar	4 528,1	45,351,3	40,823,2	0,3	1,5	2,6
Fastighetsförvaltning (ej annorstädes redovisad)	127 689,3	237 222,8	109 533,5	8,7	7,8	7,0
Gatu- och parkförvaltning	86 030,5	259 740,4	173 709,9	5,8	8,5	11,1
Hamnförvaltning	81 708,5	102 860,8	21,152,3	5,5	3,4	1,3
Kommunikationsföretag	62 622,8	91 566,8	28 944,0	4,3	3,0	1,9
Industriella verk	468 560,0	473 570,6	5 010,6	31,8	15,6	0,3
Hälso- och sjukvård	89 039,5	307 648,2	218 608,7	6,0	10,1	13,9
Allmän hygien	115 600,6	232 828,9	117 228,3	7,8	7,7	7,5
Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel	8 524,5	9 262,3	737,8	0,6	0,3	0,0
Undervisnings- och bildningsverksamhet	227 658,8	534 573,8	306 915,0	15,5	17,6	19,6
Socialvård	74 782,1	262 364,1	187 582,0	5,1	8,6	12,0
Social förmedlingsverksamhet	1 968,5	3 291,0	1 322,5	0,1	0,1	0,1
Socialförsäkring	7,7	76 398,7	76 391,0	0,0	2,5	4,9
Kristidsförvaltning	362,4	2 344,8	1 982,4	0,0	0,1	0,1
Finansförvaltning	78 951,4	120 870,9	41 919,5	5,4	4,0	2,7
Summa	1 474 115,5	3 041 642,7	1 567 527,2	100	100	100

inkomster, undervisning i fråga om bruttoutgifter. I regel brukar inkomsterna överstiga bruttoutgifterna för de industriella verken, men så var icke fallet år 1952, vilket beror på att nämnda år bland bruttoutgifterna ingått betydande investeringar. Utgiftsöverskottet är dock mycket obetydligt och utgör endast 0,3 % av samtliga nettoutgifter.

En viktig huvudtitel är undervisnings- och bildningsverksamhet, som i fråga om nettoutgifterna är den mest betydande med nära 20 % av totalsumman. Till omkring 2/3 avser denna titel folkskoleväsendet. För ytterligare tre huvudtitlar överstiger nettoutgifterna 10 %, nämligen hälso- och sjukvård, socialvård samt gatu- och parkförvaltning.

I tab. 3 lämnas uppgifter om städernas tillgångar och skulder vid 1952 års slut. Totalsumma tillgångar uppgår till 7 233 milj. kr, varav 72 % belöper på fasta och 28 % på rörliga tillgångar. De fasta tillgångarna består till övervägande delen av fastigheter och anläggningar. I fråga om de rörliga tillgångarna har uppgifterna om kassa, postgiro och bank, obligationer samt interimsfordringar bearbetats. Någon motsvarande bearbetning har icke ägt rum sedan år 1938. Kassabehållningarna uppgår till sammanlagt endast 3,6 milj. kr, medan bank- och postgirotillgodohavandena uppgår till 216 milj. kr. Värdet av städernas obligationer utgör 397 milj. kr. I förhållande till städernas samtliga tillgångar är dock dessa poster av obetydlig storleksordning.

Städernas skulder utgjorde vid 1952 års slut 4 214 milj. kr. Skuldernas fördelning på fasta och rörliga är relativt sett ungefär densamma som tillgångarnas.

Enligt 1951 års statistik utgjorde städernas tillgångar och skulder vid sistnämnda års slut 6 213 resp. 3 208 milj.

Tab. 3. Städernas tillgångar och skulder vid 1952 års slut *Assets and Liabilities of Towns at the End of 1952*

Tillgångar	Belopp, 1 000 kr	%
Fasta		
Fastigheter och anläggningar	4 086 009,2	56,5
Inventarier och transportmedel	199 844,1	2,8
Aktier och andelar	140 050,4	1,9
Utlånade medel	420 973,1	5,8
Andra fasta tillgångar	335 145,2	4,6
Summa	5 182 022,0	71,6
Rörliga		
Kassa	3 558,0	0,1
Postgiro och bank	215 691,3	3,0
Obligationer	397 068,1	5,5
Interimsfordringar	151 206,8	2,1
Andra rörliga tillgångar	1 283 639,0	17,7
Summa	2 051 163,2	28,4
Totalsumma tillgångar	7 233 185,2	100
Skulder		
Fasta	3 033 808,4	72,0
Rörliga	1 179 951,9	28,0
Summa skulder	4 213 760,3	100

kr eller 1 020 resp. 1 006 milj. kr lägre än år 1952. Svårigheterna att jämföra 1951 och 1952 års siffror har tidigare understrukits.

Beträffande städernas fonder enligt lagen om kommunal fondbildning lämnas uppgifter i nedanstående sammanställning.

	Belopp 1 000 kr	%
Särskilda fonder	391 841,0	55,8
Allmänna investeringsfonder	2 662,2	0,4
Skatteregleringsfonder	162 695,8	23,1
Tillfälliga fonder	145 492,9	20,7
Summa	702 691,9	100

Något över hälften av fonderna utgöres av särskilda fonder, under det att skatteregleringsfonderna ej uppgår till fullt en fjärdedel. Allmänna investeringsfonder, som ej förekommit tidigare, uppgår än så länge endast till ett obetydligt totalbelopp.

Til slut må nämnas, att städernas fasta upplåning under år 1952 uppgick till 558 milj. kr, under det att verkställda amorteringar endast utgjorde 144 milj. kr. Ett upplåningsöverskott å 414 milj. kr förelåg alltså nämnda år. Städernas fonder har genom avsättningar tillförts 78 milj. kr, medan av fondmedel ett belopp å 83 milj. kr tagits i anspråk.

J. B. B.

Local Government Finance in 1918—1951

By J. Sjöstrand

The statistics on local government finance started in 1874 and was thoroughly revised in 1918 and 1952, owing to the growing differentiation of governmental activity. Thus, there is reason to review the period of 1918—1951. Data for these years are compiled in some tables, which give subdivisions of income, expenditure, assets and liabilities.

Because of the substantial changes in the purchasing power of money during this period, the different years are not strictly comparable. In addition, it should be noted that changes have also occurred in the scope of the various activities.

The reports on local government finance are parts of the series Official Statistics of Sweden. The revision made in 1952 will be described in the report of that year.

Population Projections 1955—1970: Adults

The development and future size of a population are due to its present composition as to sex and age and to the mortality, nuptiality and fertility of the sex and age groups. In addition, migration is often an important factor.

If the projection is restricted to the adult population, it is influenced only by the mortality and the migration rates. This is the case in the population projection here described, which is developed by the Census Division of the Central Bureau of Statistics. As compared to other population factors, the mortality rate can be estimated rather easily. In such a projection the last life table prepared, if not too old, may be the basis. In Sweden the table of 1946—50 has now been computed and has been used for the projection, starting from the 1950 figures. True, a reduction of the mortality is still to be expected, but it is not likely to influence the figures very much.

The external migration may be assumed either to balance or to give a slight population gain. As, however, the postwar immigration surplus has diminished and, in 1953, was less than two thousand persons, is was assumed that no net immigration would occur.

According to the projection thus arrived at, the adult population below 40 will be reduced until 1960 and then, owing to the large cohorts of the forties, increase again, but not enough to attain the number of 1950. The age group of 40—65 is expected to increase in the first 15 years, and to diminish in the remaining five years. The highest age group will increase all over the period.

Broadly spoken, the active population (20—65) is estimated to remain numerically constant, though covering a reduced part of the total adult population.

The sex proportion is not likely to change substantially until the sixties. The surplus of females now existing in the age group of 40—65 will disappear about 1970, but for the aged this surplus is still to be important.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden januari—maj 1954

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics Jan.–May 1954

Amtliches Gemeinde- und Ortsnamenverzeichnis der deutschen Ostgebiete unter fremder Verwaltung. Bearb. und hrsg. von der Bundesanstalt für Landeskunde. Bd 1. Remagen 1953.

An annual review of world production and consumption of fertilizers. Prepared by the Land and water use branch, Agriculture division. 1953. Rome 1953. 4:o. (Food and agriculture organization of the United nations.) Stencilerad.

Annuario delle statistiché giudiziarie. Ser. 1. Vol. 1 (1949). Roma 1952. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Annuario demografiche. 1951. Roma 1953. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Annuario statistico dell'assistenza e della previdenza sociale. 1951/52. Roma 1953. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Benelux. Annuaire statistique. Ed. 1953. Bruxelles u. å. 4:o. (Secrétariat général de l'Union douanière néerlando-belgo-luxembourgeoise.) Även med holländsk titel och text.

Burns, Arthur F., The frontiers of economic knowledge. Essays. Princeton 1954. 367 s. (National bureau of economic research. General series. Nr 57.)

Camy, Pierre, L'organisation et le fonctionnement des services gouvernementaux de statistique générale et d'études économiques en France et au Luxembourg. Luxembourg 1951. 94 s. (Institut luxembourgeois des sciences administratives.)

Carter, Phyllis G., Statistical yearbooks. An annotated bibliography of the general statistical yearbooks of major political subdivisions of the world. Washington 1953. 4:o. 123 s. (United States library of congress. United States department of commerce, Bureau of the census.)

Censimento generale dell'industria e del commercio. 3. 5 novembre 1951. Dati preliminari sulle ditte. Roma 1953. 4:o. 135 s. (Istituto centrale di statistica.)

Colonial geology and mineral resources. The quarterly bulletin of the Colonial geological surveys. Vol. 1 (1950) ff. London.

Commodity policy studies. No 1—4. Rome 1952—53. 4:o. (Food and agriculture organization of the United nations.)

Commodity trade and economic development. Submitted by a committee appointed by the Secretary-general. New York 1953. 102 s. (United nations publications. 1954. 2:B:1.)

Development of mineral resources in Asia and the Far East. Report and documents of the ECAFE regional conference on mineral resources development held in Tokyo, Japan, from 20 to 30 April 1953. Prepared by the Industrial development division, Economic commission for Asia and the Far East. Bangkok 1953. 4:o. 366 s. (United nations publications. 1953. 2:F:5.)

Elezioni della camera dei deputati e del senato della repubblica 7 giugno 1953. Dati riassuntivi. Roma 1954. 4:o. 46 s. (Istituto centrale di statistica. Ministero dell'interno.)

European agriculture. A statement of problems. Prepared jointly by the secretariats of the United nations Economic commission for Europe and the Food and agriculture organization of the United nations. Geneva 1954. 4:o. 83 s. (United nations publications. 1954. 2:E:4.)

Finansy i kredit SSSR. Ežemesjačnyj žurnal Ministerstva finansov SSSR. 1953 ff. Moskva. 4:o.

Genus. Organo del Comitato italiano per lo studio dei problemi della popolazione e della Società italiana di genetica ed eugenica. Vol. 9 (1950—52) ff. Roma.

Gilbert, Milton, & Kravis, Irving B., An international comparison of national products and the purchasing power of currencies. A study of the United States, the United Kingdom, France, Germany and Italy. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris [1954?] 203 s. Litt.

Grain exports by source and destination. [Omsl.] 1951/52—1952/53. Rome 1952—53. 4:o. (Food and agriculture organization of the United nations.) Stencilerad.

Handbuch der internationalen statistischen Klassifizierung der Krankheiten, Gesundheitsschädigungen und Todesursachen. ... Angenommen 1948 von der Weltgesundheitsorganisation in Genf. Deutsche Ausg. Bd 1, 3. Wiesbaden 1950—53. (Statistisches Bundesamt.)

Hansen, Morris H., Hurwitz, William N., & Madow, William G., Sample survey methods and theory. Vol. 1—2. New York & London 1953. Litt. (Wiley publications in statistics.)

Higgins, Benjamin, The economic and social development of Libya. New York 1953. 4:o. 170 s. (United nations technical assistance programme. United nations publications. 1953. 2:H:8.)

Industrial relations handbook. An account of the organisation of employers and workpeople in Great Britain; collective bargaining ... Rev. ed. London 1953. 284 s. (Ministry of labour and national service.)

Instituto dos actuários portugueses. Boletim. Ano 6 (1951) ff. Lisboa.

The international flow of private capital 1946—1952. New York 1954. 61 s. (United nations publications. 1954. 2:D:1.)

Kobe economic & business review. 1953 ff. Kobe. (The Research institute for economics and business administration, Kobe university.)

Lindberg, John, A general economic appraisal of Libya. New York 1952. 4:o. 55 s. (United nations technical assistance administration. United nations publications. 1952. 2:H:2.)

Maandstatistiek van de bevolking. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Maandstatistiek van de binnenlandse handel, het verbruik en de prijzen. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Maandstatistiek van de landbouw. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Maandstatistiek van de nijverheid. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Maandstatistiek van de visserij. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Maandstatistiek van het financiewezen. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Measurement of productivity. Methods used by the Bureau of labour statistics in the USA. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1952. 104 s.

Mobilization of domestic capital: report and documents of the second working party of experts. Bangkok 1953. 334 s. (Trade and finance division, Economic commission for Asia and the Far East. United nations publications. 1953. 2:F:4.)

Monthly return of the foreign trade of Japan. Publ. by Japan customs association. 1953 ff. Tokyo. 4:o. (Ministry of finance.)

Oxford economic papers. New ser. Vol. 1 (1949) ff. Oxford.

The Polar record. A journal of Arctic and Antarctic exploration and research. Issued by the Scott polar research institute, Cambridge. Vol. 7 (1954) ff. Cambridge.

La Pologne. Paris 1954. 263 s. Kart. (Institut national de la statistique et des études économiques. Collection de conjoncture et d'études économiques. Mémentos économiques. Sér. M:8.)

Preliminary report on the world social situation. With special reference to standards of living. New York 1952. 4:o. 180 s. (United nations publications. 1952. 4:11.)

Progress and problems of the European economy. Fifth annual report of the OEEC. Paris 1954. 299 s. (Organisation for European economic co-operation.)

Progress in land reform. Analysis of replies by governments to a United nations questionnaire. New York 1954. 322 s. (United nations publications. 1954. 2:B:3.)

Publications on foreign countries. An annotated accession list prepared for official use. 1952 ff. Washington. 4:o. (United States department of commerce. Bureau of the census.) Stencilerad.

Quarterly bulletin of statistics. 1953 ff. [Rangoon.] 4:o. (Central statistical and economics department. Statistical paper. No 2.)

Quarterly bulletin of statistics. Vol. 3 (1952) ff. Colombo. 4:o. (Department of census and statistics.)

Report on the seminar on advanced sampling held in Stockholm November, 1952. [Organized by the Central bureau of statistics, Sweden, in cooperation with the Food and agriculture organization of the United nations.] Rome 1953. 4:o. 92 s. (Food and agriculture organization of the United nations.) Stencilerad.

Rural progress through co-operatives. The place of co-operative associations in agricultural development. New York 1954. 112 s. (United nations publications. 1954. 2:B:2.)

The Scandinavian economic history review. [Ed. by the Scandinavian society for economic and social history and historical geography.] Vol. 1 (1953) ff. Khvn. 4:o.

Sociale maandstatistiek. Jaarg. 1 (1953) ff. Utrecht. 4:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Statistica dei protesti e delle procedure concorsuali. Protesti, concordati preventivi, piccoli fallimenti, fallimenti e amministrazioni controllate. Anni 1932/48. Roma 1953. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Statistica della macellazione. 1949/51. Roma 1953. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Statistical bulletin. Vol. 34 (1953) ff. [New York.] (Metropolitan life insurance company.)

Statistical review. 1951 ff. [Teheran.] 4:o. (General department of statistics and civil registration of Iran.) 1951—52 med endast fransk, därefter med både fransk och engelsk titel och text.

Statistical summary. Bank of Canada. 1953 ff. Ottawa. 4:o.

Statistics of the iron and steel industry of Japan. 1952. Tokyo u. å. 4:o. (Japan iron and steel federation.)

A study of trade between Asia and Europe. Prepared by the secretariats of the Economic commission for Asia and the Far East, the Economic commission for Europe and the Food and agriculture organization of the United nations. Geneva 1953. 4:o. 146 s. (United nations publications. 2:F:3.)

Voprosy ėkonomiki. Ežemesjačnyj žurnal. 1953 ff. Moskva. 4:o.

World production of raw materials. London & New York 1953. 104 s. (Royal institute of international affairs. Information papers. No. 18.)

Statistisk ordlista till salu

Statistical Vocabulary for Sale

Nordisk statistisk nomenklatur. Engelsk-nordisk och svensk-engelsk ordlista. Khvn 1954. 27 s. (Statistiska föreningen, Stockholm.) Sid. 2—21 särtryck med egen paginering ur: De nordiske statistikmöder Köbenhavn juni 1952 (Statistiske meddelelser. R. 4. Bd 152: 2.)

Recension följer i ett senare nummer. Häftet säljes av Statistiska föreningen till ett pris av kr 1: 50. Rekvisition kan ställas till A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm, eller Förste aktuarien Y. Fritzell, Statistiska centralbyrån, Stockholm 5, varefter häftet sändes mot postförskott.

Kungl. Bokstr. Stockholm 1954
541412

STATISTISK TIDSKRIFT

8 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 8 AUGUSTI 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 380
Konkurser och protesterade växlar 382
Brott som kommit till polisens kännedom 384
Beställningstrafiken med lastbil 386
Fylleriförseelser och spritsmuggling 389
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter 390
Arealinventeringen den 1 juni 1954 396
Svin- och hönsräkningen den 20 april 1954 397
Yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m. m. år 1952 397

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 8 AUGUST 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary 380
Bankruptcies and protested bills 382
Offences known to the police 384
For-hire lorry transportation 386
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 389
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures 390
Survey of acreage in 1954 396
Census of pigs and poultry in 1954 397
Income and expenditure of professional fishermen in 1952 .. 397

Kommentar

Commentary

Fylleriförseelser. Enligt de uppgifter, som av domstolar och åklagare insänts till kontrollstyrelsens straffregister, uppgick antalet under andra kvartalet 1954 i hela riket avdömda fylleriförseelser till 9 878 mot 9 732 under samma tid 1953, vilket innebär en ökning med 1,5 %. För första halvåret 1954 i jämförelse med samma tid 1953 stannar dock ökningen vid 0,2 %. Under de tre sista kvartalen 1953 hade antalet avdömda fylleriförseelser minskat med närmare 5 %.

Fr. o. m. år 1952 föreligger även fullständiga uppgifter om totalantalet i städerna under olika kvartal för fylleri anhållna personer, vilka uppgifter av systembolagen införskaffats från vederbörande polismyndigheter. Enligt dessa uppgifter förekom under fjärde kvartalet 1953 en ökning av antalet fylleriförseelser med närmare 13 %, men för de båda första kvartalen 1954 stannar ökningen vid 1,6 resp. 3,1 %.

Av enskilda orter visar Göteborg stark ökning av antalet avdömda fylleriförseelser under första halvåret 1954, vilken ökning förklaras av att antalet anhållna var exceptionellt stort under fjärde kvartalet 1953. Stockholm och Malmö visar däremot under första halvåret 1954 minskat antal domar för fylleri, samtidigt som antalet anhållna ökat något. För städerna i övrigt visar de båda sifferserierna större samstämmighet med ökning företrädesvis i de medelstora städerna och minskning företrädesvis i de mindre. En anmärkningsvärd ökning av såväl antalet domar som antalet anhållande för fylleri förekom under första halvåret 1954 i Gävle, som redan tidigare hade betydligt högre fylleriförekvens i förhållande till folkmängden än övriga större och medelstora städer. Av samtliga städer har numera Haparanda den högsta fylleriförekvensen, närmare 40 avdömda fylleriförseelser per år och 1 000 invånare, närmast följd av Sundsvall med omkring 35.

Antalet fylleriförseelser, där kvinna sakfällts, har under de senaste åren ökat oavbrutet, men stannade under andra kvartalet 1954 vid 173 mot 210 under samma tid 1953. Antalet fylleriförseelser av personer under 25 år ökade samtidigt från 1 806 till 2 105.

Brottsligheten. För andra kvartalet 1954 redovisas 50 636 till polisens kännedom komna strafflagsbrott mot 48 590 för andra kvartalet 1953. Det har sålunda inträffat en viss ökning (4 %). Brottsgruppen stöld och liknande ökades med 2 %, vilket väsentligen är att tillskriva ökning i antalet tillgrepp av motorfordon. Av de i strafflagen ej upptagna brotten har här medtagits allenast lönnbränning och rattfylleri. Lönnbränningsbrotten var till antalet 75 eller detsamma som under andra kvartalet 1953; rattfyllerifallen visar ökning med 15 % i förhållande till andra kvartalet 1953 och 66 % i förhållande till första kvartalet 1954.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 384.

Offences against the penal code.

Chapter 10. Offences against public activities
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion

Chapter 15. Violation of personal safety, etc.
Rape
» 18. Sexual offences
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars and motorcycles
Robbery
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed.

Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 390.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 thereof primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 thereof wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Juli	81	7	1 403	440	587	108	2 538	476	163	134
Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82
Juni	73	6	1 036	470	614	157	2 277	576	154	102
Juli	65	9	1 260	442	693	115	2 510	586	217	96

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
335,3	327,5	1 283,9	1 032,1	2 978,8	679,0	316,4	137,3	1952 Juli
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278.6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290.0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727,8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 285,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj
254,4	346,0	1 393,1	1 865,3	3 858,8	1 088,2	321,0	158,2	Juni
313,1	325,8	1 527,3	1 310,0	3 476,2	819,3	360,4	137,3	Juli

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences* [1]	1951	1952	1953	1952	
				3 kv	4 kv
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 133	3 186	2 989	879	779
Därav: våld eller hot mot tjänsteman o. dyl.	708	749	748	200	196
våldsamt motstånd	1 734	1 690	1 453	471	390
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	560	423	443	99	123
12 kap. Förfalskningsbrott	1 154	1 401	1 255	343	400
13 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	490	545	642	108	178
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	8 211	8 338	8 228	2 153	2 206
Därav: mord och dråp	51	43	42	19	8
vållande till annans död	224	266	238	85	76
barnamord o. dyl.	18	12	18	6	3
fosterfördrivning	251	132	145	21	51
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	1 933	1 917	1 988	522	519
Därav: våldtäkt	311	268	269	97	56
18 kap. Sedlighetsbrott	2 387	1 977	2 272	500	481
Därav: otukt med person under 15 år.	729	557	644	141	138
annan otukt	332	220	283	54	69
exhibitionism	463	445	548	91	93
annan sedlighetssårande handling	767	639	649	185	150
19 kap. Allmänfarliga brott	2 357	2 795	2 856	630	632
Därav: mordbrand	212	251	193	61	66
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	132 417	128 929	138 539	37 953	31 189
Därav: inbrottsstöld	21 913	26 235	25 592	6 957	7 047
tillgrepp av bilar och motorcyklar	9 197	8 889	9 816	2 957	2 109
rån	220	184	237	54	51
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri	[2] 20 762	14 670	14 099	3 138	3 898
22 kap. Förskingring och annan trolöshet	5 259	5 830	5 549	1 387	1 880
23 kap. Gäldenärsbrott	285	317	351	76	96
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovlig väg	5 208	5 811	6 259	1 397	1 414
25 kap. Ämbetsbrott	618	698	705	175	190
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 818	3 132	3 169	925	750
Summa	[2] 188 592	179 969	189 344	50 285	44 735
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vars urbota straff kan följa					
Lönnbränning	379	391	316	96	105
Rattfylleri	4 516	5 399	6 343	1 702	1 351

[1] *For translation of text, v. p. 380.*
[2] Därav 4 523 brott begångna av en postorderfirma i Göteborg.
[3] Polisen i Linköping har redovisat 95 fosterfördrivningsbrott.
[4] Därav 1 075 bedrägeribrott för vilka ett förlag anmälts.

Offences known to the police. Preliminary data

1953				1954		2:a kvartalet 1954		
1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	Stockholm	Göteborg	Malmö
746	724	783	736	755	773	305	30	11
198	198	183	169	168	158	65	7	6
356	347	391	359	372	381	125	18	3
143	117	105	78	121	120	6	—	2
324	254	323	354	266	262	32	12	6
169	166	126	181	207	200	47	8	6
1 853	1 962	2 159	2 254	1 785	2 086	405	183	136
9	10	16	7	12	13	6	1	1
44	45	80	69	35	61	10	—	3
1	7	5	5	3	5	—	—	—
36	13	20	76	44	[3] 118	5	4	—
483	450	530	525	447	471	98	26	17
38	66	93	72	67	68	10	6	1
525	605	585	557	481	556	110	42	37
140	162	167	175	139	156	26	8	2
88	78	66	51	48	37	11	2	—
135	143	142	128	116	138	20	15	20
133	191	157	168	145	191	43	15	13
730	893	636	597	612	885	148	1	5
51	49	44	49	28	42	5	—	—
27 161	35 740	39 377	36 261	26 148	36 419	7 569	4 129	2 528
5 990	6 593	6 422	6 587	6 026	6 913	1 525	1 179	570
1 485	2 331	2 945	3 055	2 077	3 900	1 455	661	352
63	53	61	60	51	51	22	12	2
3 415	3 685	3 362	3 637	3 995	[4] 4 359	918	[4] 1 382	133
1 452	1 315	1 365	1 417	1 380	1 439	257	112	89
95	90	81	85	84	76	3	7	1
1 327	1 665	1 460	1 807	1 412	2 026	268	104	75
183	180	183	159	204	169	5	2	—
742	744	951	732	649	795	27	61	1
39 348	48 590	52 026	49 380	38 546	50 636	10 198	6 099	3 047
55	75	82	104	68	75	2	3	—
946	1 610	2 077	1 710	1 116	1 856	245	100	65

Beställningstrafik med lastbil — Juni 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Juni.....	19 325	4,39	26 158	2 035	12,84
7	1954: Januari	19 383	4,45	21 944	1 714	12,81
8	Februari.....	19 334	4,46	21 468	1 678	12,79
9	Mars	19 371	4,48	24 884	1 941	12,82
10	April.....	19 419	4,49	24 193	1 880	12,89
11	Maj.....	19 526	4,50	26 611	2 058	12,92
12	Juni.....	[2] 19 758	4,50	26 858	2 077	12,88
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 452	3,68	5 051	383	13,20
B	Stockholms län	969	4,40	1 853	128	14,51
C	Uppsala län	492	5,03	382	31	12,34
D	Södermanlands län	683	4,55	795	62	12,87
E	Östergötlands län	862	4,97	949	73	13,07
F	Jönköpings län	690	4,72	756	59	12,92
G	Kronobergs län	446	4,73	219	18	11,97
H	Kalmar län	596	5,20	501	39	12,90
I	Gotlands län	160	3,89	139	13	11,06
K	Blekinge län	343	5,22	382	30	12,59
L	Kristianstads län	640	4,93	484	38	12,61
M	Malmöhus län	1 347	4,62	1 460	134	10,92
N	Hallands län	450	4,59	443	36	12,29
O	Göteborgs och Bohus län	1 645	4,07	2 973	245	12,14
P	Älvsborgs län	930	4,67	1 069	86	12,39
R	Skaraborgs län	663	4,92	559	45	12,52
S	Värmlands län	788	4,65	803	63	12,66
T	Örebro län	673	4,91	911	70	12,98
U	Västmanlands län	598	4,89	909	68	13,39
W	Kopparbergs län	774	4,75	794	64	12,48
X	Gävleborgs län	891	4,93	1 333	96	13,94
Y	Västernorrlands län	936	4,33	1 595	116	13,76
Z	Jämtlands län	360	4,09	463	33	14,11
AC	Västerbottens län	714	4,22	931	68	13,71
BD	Norrbottens län	656	4,08	1 104	79	13,94

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 151 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[3] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 966	17 452	8 725	33	37	1 489	24 055	92
7	1 890	15 017	6 586	30	51	1 234	19 398	90
8	2 105	16 295	7 745	32	50	1 377	22 114	92
9	2 508	19 067	9 223	33	50	1 578	25 687	91
10	2 541	17 789	8 597	33	47	1 498	24 402	92
11	2 865	18 184	8 815	33	43	1 516	25 484	94
12	2 932	18 042	9 087	33	41	1 516	26 132	96
A	6	148	1		345	5	210	141
B	83	454	304	40	27	42	627	83
C	116	704	406	37	38	61	1 006	91
D	122	874	434	33	51	72	1 272	97
E	194	1 154	581	34	42	95	1 679	97
F	132	950	356	27	44	75	1 319	101
G	112	806	364	31	43	65	1 000	85
H	103	907	361	28	61	68	1 225	97
I	27	118	63	35	18	13	156	86
K	32	464	97	17	109	28	542	97
L	105	959	350	27	76	70	1 280	98
M	189	1 165	531	31	47	91	1 575	93
N	67	507	209	29	47	44	645	90
O	70	533	207	28	60	38	734	99
P	147	1 050	458	30	44	88	1 369	91
R	122	1 037	384	27	59	78	1 326	93
S	149	899	547	38	31	86	1 402	97
T	115	732	397	31	47	61	1 084	85
U	133	691	339	33	35	59	1 065	103
W	225	967	672	41	29	93	1 614	98
X	173	814	453	36	34	79	1 499	118
Y	145	724	455	39	30	66	1 145	97
Z	89	254	226	47	16	32	577	120
AC	170	775	598	44	30	71	1 168	85
BD	106	356	294	45	17	36	613	94

[3] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	109 630	22	168 798	14	65	182	2 598
7	95 690	20	147 996	13	65	152	2 133
8	105 690	21	164 669	13	64	158	2 254
9	125 245	21	196 434	13	64	182	2 611
10	119 035	21	183 953	13	65	174	2 503
11	122 445	21	191 777	13	64	183	2 668
12	121 625	21	191 021	14	64	182	2 682
A	2 002	10	2 097	10	95	158	2 146
B	2 248	28	3 836	16	59	175	2 560
C	4 422	23	7 639	13	58	188	2 822
D	6 251	20	8 802	15	71	197	3 027
E	8 228	20	13 010	13	63	195	3 049
F	5 840	23	9 122	15	64	193	3 007
G	4 788	21	6 977	14	69	188	2 734
H	6 301	19	9 434	13	67	180	2 896
I	478	33	767	20	62	158	1 844
K	3 515	15	4 892	11	72	170	2 691
L	7 982	16	11 178	11	71	169	2 756
M	8 826	18	13 371	12	66	167	2 254
N	3 168	20	4 767	14	66	177	2 416
O	4 187	18	5 935	12	71	172	2 254
P	6 504	21	10 024	14	65	187	2 622
R	7 198	18	10 202	13	71	184	2 843
S	4 610	30	8 735	16	53	189	2 798
T	5 438	20	9 011	12	60	194	2 964
U	4 692	23	7 677	14	61	213	3 301
W	6 441	25	10 759	15	60	202	3 110
X	5 833	26	10 423	14	56	196	3 178
Y	4 353	26	7 572	15	57	194	2 927
Z	1 461	39	2 633	22	55	181	2 888
AC	5 021	23	8 905	13	56	195	2 939
BD	1 838	33	3 253	19	56	176	2 618

[1] Se not 3 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1951 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleri-förseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av				Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer utan motbok *Persons without ration book*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*	Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litre*
1940	35 252	4 401	3 604	34 796	456	24 540	8 325	295	425
1941	37 216	4 761	3 506	36 685	531	25 490	8 827	163	219
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	29 362	9 791	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	30 599	10 059	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	27 700	8 466	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	27 234	7 503	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	23 018	6 281	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	22 526	6 751	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	26 918	8 290	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	26 028	8 313	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	27 334	8 509	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	28 486	8 508	2 042	3 911
1952*	42 463	6 254	5 248	41 729	734	31 457	[1] 9 320	3 058	9 051
1953*	41 540	6 683	5 057	40 635	905	30 757	[1] 8 603	2 689	5 280
1952* 1 kv.	9 253	1 500	1 008	9 094	159	6 963	[1] 1 764	734	1 494
2 kv.	10 221	1 244	1 274	10 084	137	7 513	[1] 2 366	572	4 645
3 kv.	12 059	1 199	1 620	11 884	175	8 786	[1] 2 699	942	1 495
4 kv.	10 930	2 311	1 346	10 667	263	8 195	[1] 2 491	810	1 417
1953* 1 kv.	9 880	1 772	1 401	9 679	201	7 322	[1] 2 103	565	905
2 kv.	9 732	1 626	1 053	9 522	210	7 236	[1] 1 806	653	1 137
3 kv.	11 470	1 562	1 333	11 214	256	8 348	[1] 2 405	750	1 720
4 kv.	10 458	1 723	1 270	10 220	238	7 851	[1] 2 289	721	1 518
1954* 1 kv.	9 768	1 747	1 569	9 548	220	7 318	[1] 2 159	435	803
2 kv.	9 878	1 480	1 308	9 705	173	7 406	[1] 2 105	569	1 810
Därav									
i Stockholm	1 480	1 480	.	1 375	105	1 142	[1] 184	96	160
i Göteborg	1 308	.	1 308	1 278	30	1 002	[1] 220	125	362

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag.

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Järn- och stålverk (14 företag) *Iron and steel mills*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	17 082	16 475	— 607	— 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	92,9	86,0	— 6,8	— 7
3	Utdelning å aktier och andelar	1,6	1,8	+ 0,2	+ 12
4	Räntor	0,5	0,9	+ 0,4	+ 70
5	Överskott å annan rörelse	1,6	1,2	— 0,4	— 26
6	Övriga intäkter	4,2	0,7	— 3,6	— 84
7	Summa	100,8	90,5	— 10,3	— 10
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	7,2	8,4	+ 1,2	+ 17
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	41,5	42,4	+ 0,9	+ 2
10	Skatter samt investeringsavgift	22,2	19,3	— 2,9	— 13
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	10,2	1,9	— 8,3	— 81
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	1,1	1,6	+ 0,5	+ 44
14	Redovisad vinst	18,6	16,9	— 1,8	— 9
15	Summa	100,8	90,5	— 10,3	— 10
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	721,2	608,4	—112,7	— 16
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	627,1	521,3	—105,8	— 17
18	Varuskatter	1,2	1,2	— 0,1	— 7
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	628,3	522,4	—105,9	— 17
21	Bruttovinst	92,9	86,0	— 6,8	— 7
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	51,4	58,2	+ 6,8	+ 13
23	Därav egentlig investering	48,2	41,8	— 6,4	— 13
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	2,1	1,7	— 0,4	— 20
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	44,5	46,0	+ 1,5	+ 3
26	Lagervärdeförändring	+ 21,0	— 6,3	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 36,0	— 10,2	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	+ 15,0	— 4,0	.	.
29	Lön till anställda	192,6	195,3	+ 2,7	+ 1
30	Därav till industriarbetare	141,3	142,1	+ 0,8	+ 1
31	Betald utdelning	9,0	9,0	+ 0,0	+ 0
32	Beslutad utdelning	9,0	9,0	+ 0,0	+ 0

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Manufacturing enterprises

Järn- och stålmanufaktur (62 företag) *Manufacture of hardware*				Metallmanufaktur (37 företag) *Manufacture of non-ferrous metal products*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
11 592	10 397	—1 195	— 10	4 601	4 078	— 523	— 11	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
45,5	36,6	— 8,8	— 19	14,0	12,7	— 1,3	— 9	2
1,2	2,0	+ 0,9	+ 73	0,1	0,1	— 0,0	— 4	3
0,8	0,9	+ 0,1	+ 9	0,3	0,3	+ 0,1	+ 25	4
0,9	1,1	+ 0,2	+ 18	0,1	0,4	+ 0,3	(+ 219)	5
0,8	3,9	+ 3,1	(+ 407)	0,3	0,4	+ 0,2	+ 67	6
49,1	44,5	— 4,6	— 10	14,7	13,9	— 0,8	— 5	7
3,2	3,5	+ 0,4	+ 12	1,0	1,1	+ 0,1	+ 11	8
16,2	10,7	— 5,5	— 34	4,7	3,1	— 1,7	— 35	9
11,1	10,9	— 0,2	— 1	3,8	4,1	+ 0,3	+ 8	10
6,8	4,4	— 2,4	— 36	1,6	1,3	— 0,3	— 22	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,7	1,1	+ 0,4	+ 45	0,7	1,2	+ 0,6	+ 91	13
11,2	13,9	+ 2,8	+ 25	3,0	3,2	+ 0,2	+ 7	14
49,1	44,5	— 4,6	— 10	14,7	13,9	— 0,8	— 5	15
421,4	354,3	— 67,1	— 16	161,0	131,3	— 29,8	— 19	16
375,6	317,4	— 58,2	— 16	146,9	118,5	— 28,3	— 19	17
0,2	0,2	— 0,0	— 7	0,2	0,0	— 0,1	— 77	18
0,1	0,0	— 0,1	(— 81)	—	—	—	—	19
375,9	317,6	— 58,3	— 16	147,1	118,6	— 28,5	— 19	20
45,5	36,6	— 8,8	— 19	14,0	12,7	— 1,3	— 9	21
27,8	15,8	— 12,0	— 43	7,1	3,8	— 3,3	— 46	22
26,8	15,3	— 11,4	— 43	6,8	3,7	— 3,1	— 46	23
1,7	0,9	— 0,9	— 51	0,4	0,2	— 0,2	— 56	24
9,0	7,8	— 1,1	— 13	3,0	1,9	— 1,0	— 35	25
+ 8,3	— 3,2	.	.	+ 1,2	— 3,6	.	.	26
+ 15,1	— 5,9	.	.	+ 3,1	— 5,0	.	.	27
[1]+ 6,8	[1]— 2,7	.	.	+ 2,0	— 1,3	.	.	28
126,2	119,3	— 7,0	— 6	49,8	46,3	— 3,5	— 7	29
93,2	86,5	— 6,6	— 7	33,9	30,5	— 3,4	— 10	30
8,9	8,7	— 0,1	— 2	1,3	1,3	+ 0,0	+ 1	31
8,7	7,3	— 1,4	— 16	1,3	1,4	+ 0,1	+ 5	32

[1] Samtidigt minskade prisfallsreserven med 1,7 milj. kr 1952 och med 0,2 milj. kr 1953.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Icke specificerad jord- och stenindustri (16 företag) *Unspecified non-metallic mineral products industries*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	4 043	3 938	— 105	— 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	milj. kr
2 Bruttovinst	34,3	46,6	+ 12,3	+ 36
3 Utdelning å aktier och andelar	0,8	0,8	+ 0,0	+ 0
4 Räntor	1,0	1,0	— 0,0	— 3
5 Överskott å annan rörelse	0,3	0,4	+ 0,1	+ 30
6 Övriga intäkter	0,2	4,1	+ 3,9	(+1 811)
7 Summa	36,6	52,8	+ 16,2	+ 44
Kostnader och vinst				
8 Räntor	3,8	3,3	— 0,6	— 15
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	20,7	31,0	+ 10,3	+ 50
10 Skatter samt investeringsavgift	5,4	6,8	+ 1,5	+ 27
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,1	2,4	+ 1,3	+ 121
12 Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13 Övriga kostnader	0,3	2,4	+ 2,0	(+ 646)
14 Redovisad vinst	5,2	6,9	+ 1,7	+ 33
15 Summa	36,6	52,8	+ 16,2	+ 44
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	223,9	225,5	+ 1,6	+ 1
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	188,9	178,2	— 10,8	— 6
18 Varuskatter	0,7	0,8	+ 0,1	+ 17
19 Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20 Summa avgående poster	189,6	178,9	— 10,7	— 6
21 Bruttovinst	34,3	46,6	+ 12,3	+ 36
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	28,9	11,2	— 17,6	— 61
23 Därav egentlig investering	28,3	10,9	— 17,4	— 62
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,3	0,1	— 0,2	— 70
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	19,1	22,7	+ 3,6	+ 19
26 Lagervärdeförändring	— 4,4	— 11,9	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 2,3	— 5,2	.	.
28 Uppskattad lagerreservförändring	+ 2,1	+ 6,8	.	.
29 Lön till anställda	46,2	46,9	+ 0,8	+ 2
30 Därav till industriarbetare	33,4	33,1	— 0,3	— 1
31 Betald utdelning	3,7	3,7	+ 0,1	+ 2
32 Beslutad utdelning	3,7	3,9	+ 0,1	+ 3

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Byggnadssnickerifabriker (10 företag) *Manuf. of window frames, doors and other wooden house-fitting articles*				Möbelfabriker (43 företag) *Manufacture of furniture*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
1 043	1 103	+ 60	+ 6	3 085	3 001	— 84	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2,3	1,4	— 0,8	— 36	3,0	3,4	+ 0,4	+ 14	2
—	—	—	—	0,0	0,0	— 0,0	(— 86)	3
0,0	0,1	+ 0,0	(+100)	0,1	0,1	+ 0,0	(+ 14)	4
—	—	—	—	0,1	0,1	— 0,0	(— 36)	5
0,0	0,0	— 0,0	— 37	0,1	0,1	— 0,0	(— 23)	6
2,3	1,5	— 0,8	— 34	3,3	3,6	+ 0,4	+ 11	7
0,3	0,3	— 0,0	— 8	1,0	0,8	— 0,1	— 15	8
0,6	0,6	+ 0,1	+ 12	0,9	1,2	+ 0,2	+ 25	9
0,9	0,2	— 0,8	— 84	0,4	0,5	+ 0,1	+ 16	10
0,4	0,3	— 0,1	— 15	0,5	0,6	+ 0,1	+ 18	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,1	0,0	— 0,0	— 80	0,2	0,3	+ 0,0	(+ 17)	13
0,0	0,1	+ 0,1	(+135)	0,2	0,3	+ 0,1	+ 31	14
2,3	1,5	— 0,8	— 34	3,3	3,6	+ 0,4	+ 11	15
38,9	42,8	+ 4,0	+ 10	73,5	74,3	+ 0,8	+ 1	16
36,6	41,4	+ 4,8	+ 13	70,4	70,9	+ 0,5	+ 1	17
0,0	0,0	+ 0,0	(+100)	0,1	0,0	— 0,0	(— 85)	18
0,0	0,0	+ 0,0	(+160)	—	—	—	—	19
36,6	41,4	+ 4,8	+ 13	70,5	70,9	+ 0,4	+ 1	20
2,3	1,4	— 0,8	— 36	3,0	3,4	+ 0,4	+ 14	21
0,9	0,7	— 0,1	— 15	1,7	1,5	— 0,3	— 16	22
0,9	0,7	— 0,1	— 15	1,7	1,3	— 0,4	— 22	23
0,0	0,0	+ 0,0	+ 50	0,1	0,0	— 0,0	(— 38)	24
0,7	0,8	+ 0,1	+ 14	0,7	0,6	— 0,0	(— 7)	25
+ 0,3	— 1,4	.	.	— 1,6	— 0,7	.	.	26
+ 0,3	— 0,4	.	.	— 0,8	— 1,1	.	.	27
+ 0,0	+ 1,0	.	.	+ 0,8	— 0,4	.	.	28
9,8	10,7	+ 0,9	+ 9	27,8	28,4	+ 0,6	+ 2	29
8,0	8,8	+ 0,8	+ 10	22,1	22,2	+ 0,1	+ 0	30
0,0	0,0	+ 0,0	+ 0	0,1	0,1	— 0,0	(— 21)	31
0,0	0,0	+ 0,0	+ 0	0,1	0,1	— 0,0	(— 1)	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Pappersbruk (26 företag) *Paper mills*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	10 025	9 977	— 48	— 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	43,7	53,2	+ 9,5	+ 22
3	Utdelning å aktier och andelar	4,1	3,5	— 0,6	— 15
4	Räntor	2,2	1,7	— 0,5	— 21
5	Överskott å annan rörelse	4,1	3,6	— 0,5	— 13
6	Övriga intäkter	4,6	3,7	— 0,9	— 20
7	Summa	58,7	65,7	+ 7,0	+ 12
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	3,7	3,8	+ 0,2	+ 5
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	22,1	19,5	— 2,6	— 12
10	Skatter samt investeringsavgift	13,6	16,8	+ 3,2	+ 24
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	6,1	+ 5,4	(+757)
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	2,0	1,2	— 0,8	— 40
14	Redovisad vinst	16,7	18,3	+ 1,6	+ 10
15	Summa	58,7	65,7	+ 7,0	+ 12
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	537,0	476,1	— 60,8	— 11
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	478,8	421,4	— 57,5	— 12
18	Varuskatter	1,1	1,4	+ 0,3	+ 27
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	13,4	0,2	— 13,2	— 99
20	Summa avgående poster	493,3	422,9	— 70,4	— 14
21	Bruttovinst	43,7	53,2	+ 9,5	+ 22
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	35,7	23,2	— 12,5	— 35
23	Därav egentlig investering	35,5	23,1	— 12,4	— 35
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,3	0,0	— 0,3	(— 91)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	23,9	21,0	— 3,0	— 13
26	Lagervärdeförändring	+ 29,5	— 24,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 44,4	— 37,3	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	[1] + 15,0	[1] — 12,8	.	.
29	Lön till anställda	113,1	115,5	+ 2,4	+ 2
30	Därav till industriarbetare	76,8	80,0	+ 3,1	+ 4
31	Betald utdelning	12,1	8,7	— 3,4	— 28
32	Beslutad utdelning	8,7	9,7	+ 1,0	+ 11

[1] Samtidigt minskade prisfallsreserven med 40,2 milj. kr 1952 och med 1,3 milj. kr 1953.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Kombinerad skogsindustri (15 företag) *Enterprises combining different forest products industries*				Bok- och accidenstryckerier (27 företag) *Book and job printing*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
17 077	17 512	+ 435	+ 3	2 669	2 672	+ 3	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
84,9	133,6	+ 48,7	+ 57	7,7	8,0	+ 0,3	+ 4	2
1,8	1,5	— 0,3	— 15	0,4	0,4	— 0,1	— 13	3
7,5	5,9	— 1,6	— 22	0,5	0,5	+ 0,0	(+ 2)	4
27,5	14,4	— 13,1	— 48	0,1	0,1	+ 0,0	(+ 28)	5
23,7	22,4	— 1,3	— 5	0,6	0,4	— 0,2	— 39	6
145,4	177,8	+ 32,4	+ 22	9,4	9,4	+ 0,0	+ 0	7
10,8	13,9	+ 3,1	+ 29	0,6	0,6	+ 0,1	+ 9	8
								9
51,1	69,4	+ 18,2	+ 36	3,3	3,1	— 0,2	— 6	
25,4	44,0	+ 18,6	+ 73	1,7	2,0	+ 0,4	+ 23	10
								11
18,1	10,1	— 8,0	— 44	1,3	0,6	— 0,7	— 52	
—	—	—	—	—	—	—	—	12
[1] 11,4	5,3	— 6,1	— 54	0,5	0,7	+ 0,2	+ 30	13
28,6	35,2	+ 6,6	+ 23	1,9	2,3	+ 0,3	+ 18	14
145,4	177,8	+ 32,4	+ 22	9,4	9,4	+ 0,0	+ 0	15
973,1	942,8	— 30,3	— 3	84,6	81,9	— 2,7	— 3	16
837,0	807,1	— 29,9	— 4	76,9	73,9	— 3,0	— 4	17
2,1	2,1	— 0,0	(— 2)	—	—	—	—	18
49,1	0,0	— 49,1	—100	—	—	—	—	19
888,2	809,2	— 79,0	— 9	76,9	73,9	— 3,0	— 4	20
84,9	133,6	+ 48,7	+ 57	7,7	8,0	+ 0,3	+ 4	21
								22
140,3	118,0	— 22,3	— 16	5,5	2,9	— 2,6	— 48	
139,4	115,5	— 23,9	— 17	5,4	2,8	— 2,6	— 48	23
0,9	0,7	— 0,2	— 20	—	—	—	—	24
								25
74,1	68,9	— 5,2	— 7	1,3	0,9	— 0,4	— 31	
+ 82,7	— 50,9	.	.	— 0,0	— 1,3	.	.	26
+123,8	— 74,1	.	.	+ 0,5	— 1,5	.	.	27
[2] + 41,0	[2] — 23,2	.	.	+ 0,5	— 0,2	.	.	28
280,9	281,8	+ 0,9	+ 0	31,8	33,1	+ 1,3	+ 4	29
142,7	148,4	+ 5,7	+ 4	21,6	22,2	+ 0,6	+ 3	30
15,6	15,7	+ 0,2	+ 1	1,4	1,4	+ 0,0	(+ 3)	31
15,7	17,9	+ 2,2	+ 14	1,4	1,4	+ 0.0	+ 0	32

[1] Varav avsättning till investeringskonto för skog 6,0 milj. kr.
[2] Samtidigt minskade prisfallsreserven med 67,4 milj. kr 1952 och med 12,6 milj. kr 1953.

Arealinventeringen den 1 juni 1954

Survey of Acreage

Den inventering av åkerarealen och dess fördelning på olika växtslag, som sedan år 1940 årligen företagits i början av juni månad, har av statistiska centralbyrån nu för innevarande år verkställts i enlighet med bestämmelser, som av Kungl. Maj:t meddelats i kungörelsen den 30 april 1954, nr 201. Uppläggningen av 1954 års inventering har i huvudsak överensstämt med den senast brukade. Från och med år 1950 har för denna liksom övriga årliga jordbruksstatistiska inventeringar använts stickprovsmetod. Det urval av jordbrukare, som hittills använts, uttogs ur materialet till 1949 års allmänna arealinventering. Det har under de senaste åren varit ett önskemål att kunna verkställa ett nytt urval, dels för bättre aktualisering och dels för överflyttning i görligaste mån av uppgiftsskyldigheten till andra jordbrukare. I år har möjlighet erbjudits att få tillgång till ett aktuellt totalregister över landets jordbrukare för dragning av ett nytt urval. Statistiska centralbyrån har nämligen träffat överenskommelse med Riksförbundet landsbygdens folk om uttagning av ett nytt stickprov i förbundets snart helt färdigställda jordbruksregister, som genom uppläggning på hålkort och fortlöpande aktualisering är mycket lämpligt för detta ändamål. Med hjälp av hålkortsmaskiner har det nya urvalet uttagits enligt samma princip, som användes vid urvalet i 1949 års arealinventeringsmaterial.

Några huvudresultat från arealinventeringen den 1 juni lämnas härnedan. Arealdispositionen under år 1954 karakteriseras främst av ökning i arealerna för brödsäd, sockerbetor och oljeväxter samt minskning för fodersäd, grönfoder, potatis, foderrotfrukter och vallar. Brödsädsodlingen omfattar i år sammanlagt 582 700 hektar; från närmast föregående år har den utvidgats med ej mindre än 62 300 hektar (12,0 %), och den överstiger 1939 års areal med nära 14 %. För höstvete har arealen ökat med 31 100 hektar (16,4 %) och för vårvete och råg med respektive 14 200 hektar (7,1 %) och 17 000 hektar (12,8 %). Vårveteareal en, 212 900 hektar, är den största, som hittills förekommit. Fodersädsarealen har i år sjunkit till 945 300 hektar, d. v. s. med 40 100 hektar (4,1 %) i förhållande till år 1953. Den största minskningen visar kornarealen, nämligen 23 500 hektar (12,3 %), under det att nedgången för havre utgör 12 800 hektar (2,6 %) och för blandsäd 3 800 hektar (1,3 %). Den fältmässiga odlingen av potatis, 122 800 hektar, har i år minskat med 6 600 hektar (5,1 %). Odlingen av sockerbetor har i år med 59,100 hektar nått den största omfattning, som förekommit i vårt land. I jämförelse med år 1953 föreligger en ökning med 7 900 hektar (15,4 %). Arealen för foderrotfrukter har i år fortsatt att minska, nämligen med 3,700 hektar (9,8 %) till 34 100 hektar. Av vallarna är det endast den permanenta betesvallen, som i år har ökat i omfattning, nämligen med 3,400 hektar (1,9 %). Övriga vallarealer visar liksom under senare år tendens till nedgång, störst för vall till grönfoder och bete (14 200 hektar, 11,1 %). Odlingen av oljeväxter har i år åter utvidgats. Den omfattar nu 99 700 hektar, vilket är 13,100 hektar (15,1 %) mer än närmast föregående år.

För mer detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska meddelanden nr 8 år 1954.

Zbg

Svin- och hönsräkningen den 20 april 1954

Census of Pigs and Poultry

Statistiska centralbyrån har verkställt en räkning av antalet svin och höns i Götaland, Svealand och Gästrikland den 20 april 1954. Räkningen har utförts enligt stickprovsmetod och grundats på samma representativa urval av svin- och hönsinnehavare som vid motsvarande räkning närmast föregående år.

Svinräkningen. Totala antalet svin i det undersökta området uppgick till 1 546 000, vilket var 192 400 (14,2 %) mer än vid samma tidpunkt år 1953. Både avelssvinen och gödsvinen uppvisade ökning. Antalet avelssvin utgjorde 202 700, fördelade på 5 100 fargaltar samt 197 600 modersuggor, varav 59 700 dräktiga första gången, 79 900 övriga dräktiga och 50 200 digivande samt icke dräktiga och 7 800 utslagssuggor. Antalet gödsvin ökade med 156 500 (13,2 %) till 1 343 000, varav 593 000 svin 3 månader och däröver och 750 000 grisar under 3 månader, vilket för den förstnämnda åldersgruppen innebar en ökning med 45 700 (8,4 %) och för den senare en ökning med 110 800 (17,3 %).

Hönsräkningen. Antalet höns i ovannämnda område utgjorde i april 7 690 000, vilket var 36 700 (0,5 %) mindre än föregående år. Nedgången hänförde sig till höns kläckta 1952 och tidigare, vilka minskade i antal med 418 100 (10,7 %), medan antalet yngre höns ökade med 381 400 (10,0 %). Antalet kycklingar uppgick till 3 498 000 eller 265 400 (8,2 %) mer än i april 1953.

För mera detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska meddelanden 1954: 7.

T. S.

Yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m. m. år 1952

Income and Expenditure of Professional Fishermen in 1952

Genom beslut den 11 september 1953 uppdrog Kungl. Maj:t åt statistiska centralbyrån att i anslutning till de tidigare urvalsundersökningarna av yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m., avseende åren 1938 och 1941—1951, verkställa en motsvarande undersökning för år 1952. Som material för undersökningen har från länsstyrelserna införskaffats självdeklarationer avseende inkomståret 1952 för samma yrkesfiskare, som utvalts att ingå i tidigare undersökningar. Även bearbetningsmetoderna har varit desamma som vid föregående undersökningar. En fullständig redogörelse härför har årligen ingått i tidskriften Jordbruksekonomiska meddelanden, nu senast i nr 1954: 6 av nämnda tidskrift.

I detta sammanhang kan endast några korta kommentarer till resultaten lämnas.

Under år 1952 har fiskets lönsamhet förbättrats, dels på grund av den från år 1951 fortsatta stegringen av genomsnittspriset för de viktigare fiskslagen, och dels på grund av under året ökade fångstmängder. Till följd av avsättningssvårigheter i samband med fångstökningarna var dock någon prishöjning under år 1952 ej märkbar för sill och strömming. Endast för Norrlandskusten och kustområdena Östergötlands län — Kalmar läns norra del samt Öland och Gotland har inkomsterna av fiske något minskat. För Norrlandskusten, Östergötlands län och Kalmar läns norra del torde anledningen till nedgången vara det under året minskade utbytet av strömmingsfisket. För Öland och Gotland synes orsaken vara den fortsatta övergången från lax- till torskfiske.

I undersökningen har även gjorts en jämförelse mellan yrkesfiskarnas och jordbrukarnas ekonomiska förhållanden. I jämförelsen ingår självägande jordbrukare med en åkerareal av högst 30 hektar. För jordbrukarna konstateras under åren 1951 och 1952 en betydligt gynnsammare inkomstutveckling än för fiskarna, främst beroende av de under dessa båda år starkt ökade skogsinkomsterna i flertalet län i jämförelse med 1950 och tidigare år.

För att erhålla en fullständigare redovisning av västkustfisket har man liksom under tidigare år utfört specialundersökningar för fem av de större fiskekommunerna i Göteborgs och Bohus län. Utöver självdeklarationerna, som införskaffats, är det de av skattemyndigheterna infordrade s. k. båtbilagorna och samfiskebilagorna, som kommit till

användning i detta avsnitt av undersökningen.

Under år 1952 ökade båtlagens nettointäkter och därmed också utdelningen på båt- och redskapslotter samt manskapslotter i samtliga kommuner. Den främsta orsaken härtill var det under året goda utbytet av sillfiskena.

T. Z-r.

Kungl. Boktr. Stockholm 1954
541950

STATISTISK TIDSKRIFT

9 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 9 SEPTEMBER 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 404
Befolkningsutvecklingen 406
Konkurser och protesterade växlar 408
Beställningstrafiken med lastbil 410
Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari—juli 1954 413
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter 414
Preliminär redogörelse för utredningen om jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952 420
Landstingens finanser år 1952 421

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 9 SEPTEMBER 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary 404
Vital statistics 406
Bankruptcies and protested bills 408
For-hire lorry transportation 410
New business of life assurance companies, January—July 1954 413
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures 414
Assets and debts of farmers in 1952 420
County council finance in 1952 421

RÄTTELSE:

I häfte 7/1954 står på sid. 339 i vänsterspalten, näst sista raden, »internationella ekonomiska frågor»; bör vara internationella *statistiska* frågor.

Kommentar

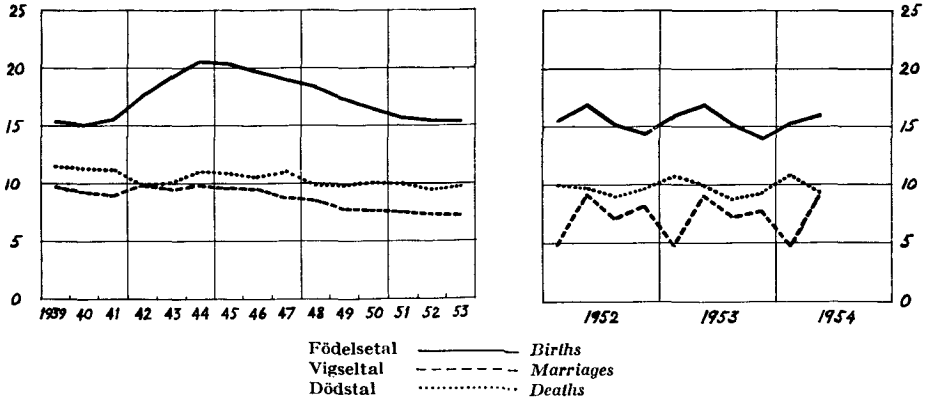
Commentary

Befolkningsutvecklingen. Antalet *ingångna äktenskap* under 2:a kvartalet 1954 är ungefär lika stort som under de båda närmast föregående åren. Så är även förhållandet, om jämförelsen utsträckes till hela första halvåret.

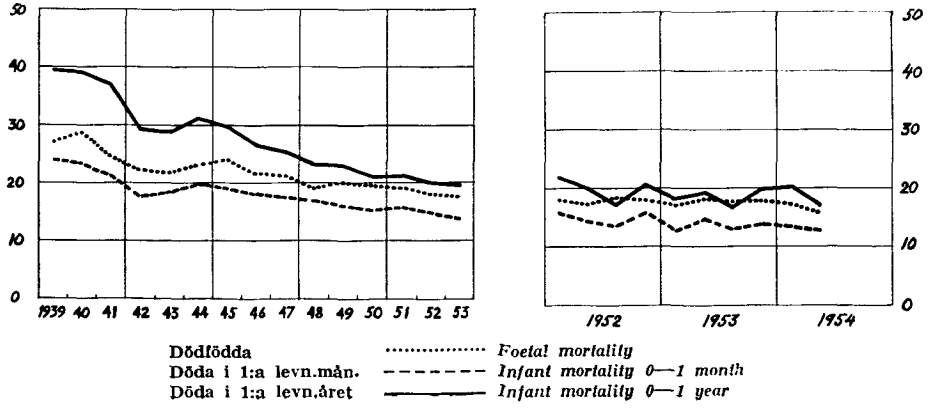
Antalet *levande födda,* som under åren 1951, 1952 och 1953 höll sig på ungefär oförändrad nivå, visar under år 1954 åter en nedåtgående tendens och detta gäller ej endast 2:a kvartalet, utan även hela första halvåret. Minskningen hänför sig till såväl landsbygden som städerna.

Under andra kvartalet 1954 var an-

Befolkningsutvecklingen i o/oo *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i o/oo *Infant and foetal mortality rates*

talet *döda* ej obetydligt lägre än under samma kvartal år 1953. Utsträckes jämförelsen till hela första halvåret föreligger även någon minskning.

Genom den ovannämnda minskningen av såväl födelser som dödsfall blev *överskottet av födda* under andra kvartalet 1954 ungefär av samma storlek som under motsvarande kvartal år 1953.

Spädbarnsdödligheten var under andra kvartalet 1954 avsevärt lägre än under samma kvartal år 1953 och detta gäller såväl hela första levnadsåret som första levnadsmånaden. Även antalet dödfödda visar en betydande nedgång. Emellertid må här framhållas, att siffrorna för senast publicerade kvartal alltid må bedömas med försiktighet, enär en del efteranmälningar av döda spädbarn och dödfödda brukar inkomma efter uppgifternas publicerande.

Både antalet *in- och utvandrare* var under årets andra kvartal mindre än under motsvarande kvartal 1953. Minskningen var därvid något större för utvandrarna, varför — i olikhet med år 1953 — ett mindre invandringsöverskott föreligger. Uppgifterna avser, som tidigare framhållits, den kyrkobokförda in- och utvandringen.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 414.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 thereof primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 thereof wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*		Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths* 1:a levnadsåret *0—1 year*	Döda i *Infant deaths* 1:a levnadsmånaden *0—1 month*	Dödfödda *Stillbirths*
1940		6 356 368	59 166	95 778	72 748	23 030	6 784	3 102	3 758	2 255	2 819
1941		6 388 953	58 102	99 727	71 910	27 817	4 254	1 101	3 685	2 137	2 508
1942		6 432 337	63 659	113 961	63 741	50 220	3 053	940	3 337	2 035	2 607
1943		6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 312	2 801
1944		6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 653	3 187
1945		6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 583	3 330
1946		6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 405	2 935
1947		6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 255	2 786
1948		6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 126	2 512
1949		6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 965	2 489
1950		7 016 551	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 763	2 340
1951		7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 752	2 163
1952*		7 124 673	53 008	[1] 110 339	[1] 68 090	[1] 42 249	[2] 26 259	[2] 14 998	2 213	1 652	2 055
1953*		7 171 461	51 997	[1] 110 497	[1] 69 373	[1] 41 124	[2] 19 175	[2] 17 480	2 063	1 518	1 982
1953*	jan.		2 589	9 076	6 665	2 411					
	febr.	7 155 000	2 902	8 500	6 044	2 456	3 858	3 789	516	363	484
	mars		2 889	10 540	6 195	4 345					
	april		4 993	10 142	6 198	3 944					
	maj	7 166 000	5 709	10 313	5 849	4 464	2 526	2 895	585	447	556
	juni		5 993	9 474	5 818	3 656					
	juli		4 874	9 196	5 471	3 725					
	aug.	7 177 000	4 752	8 948	5 282	3 666	3 323	2 947	461	358	488
	sept.		3 432	9 168	5 218	3 950					
	okt.		4 796	8 505	5 315	3 190					
	nov.	7 189 000	3 776	8 147	5 414	2 733	9 517	7 363	501	350	454
	dec.		5 292	8 488	5 904	2 584					
1954*	jan.		2 666	8 691	6 258	2 433					
	febr.	7 196 000	2 834	8 466	5 898	2 568	2 855	3 133	548	369	476
	mars		2 922	9 977	7 143	2 834					
	april		5 639	9 833	5 976	3 857					
	maj	7 206 000	3 057	9 991	5 751	4 240	2 470	2 407	489	365	458
	juni		8 223	8 919	5 260	3 659					
			På 1 000 av medelfolkmängden[3] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[4]		På 1 000 födda[5]
1950		7 016 551	7,73	16,45	10,02	6,43	3,98	1,83	21,0	15,3	19,9
1951		7 072 830	7,67	15,58	9,87	5,71	4,47	2,34	21,6	15,9	19,3
1952*		7 124 673	7,44	15,49	9,56	5,93	3,69	2,11	20,0	15,0	18,3
1953*		7 171 461	7,25	15,41	9,67	5,74	2,67	2,44	18,7	13,7	17,6
1952*	3 kv.	7 132 000	7,1	15,1	8,9	6,2	2,6	1,2	17,3	13,7	18,4
	4 kv.	7 146 000	8,1	14,4	9,6	4,8	6,6	3,6	20,6	15,9	18,0
1953*	1 kv.	7 155 000	4,7	15,9	10,7	5,2	2,2	2,1	18,4	12,9	16,9
	2 kv.	7 166 000	9,3	16,8	10,0	6,8	1,4	1,6	19,5	14,9	18,2
	3 kv.	7 177 000	7,2	15,1	8,8	6,3	1,8	1,6	16,9	13,1	17,6
	4 kv.	7 189 000	7,7	13,9	9,2	4,7	5,3	4,1	19,9	13,9	17,7
1954*	1 kv.	7 196 000	4,7	15,3	10,9	4,4	1,6	1,8	20,2	13,6	17,2
	2 kv.	7 206 000	9,4	16,0	9,5	6,5	1,4	1,3	17,0	12,7	15,7

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] Definitiv siffra. — [3] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffra. — [4] *Per 1 000 live births.* — [5] *Per 1 000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Urban districts*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								1:a levnadsåret *0—1 year*	1:a levnadsmånaden *0—1 month*	
1940	2 366 893	28 400	35 087	25 056	10 031	4 096	2 107	1 180	787	1 003
1941	2 405 514	28 223	37 944	24 585	13 359	2 476	768	1 212	803	961
1942	2 460 169	31 446	45 105	22 126	22 979	1 743	716	1 154	810	1 006
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	957	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 194	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 206	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 112	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 064	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 033	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	947	1 136
1950	3 254 312	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	819	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	831	1 002
1952*	3 420 927	30 976	[1] 54 171	[1] 29 539	[1] 24 632	[2] 15 368	[2] 10 079	1 057	839	963
1953*	3 468 399	30 352	[1] 54 708	[1] 30 333	[1] 24 375	[2] 11 593	[2] 11 978	949	724	975
1953* jan.	..	1 548	4 450	2 856	1 594					
febr.	..	1 733	4 262	2 642	1 620	2 514	2 911	250	186	229
mars	..	1 759	5 196	2 654	2 542					
april	..	2 988	5 079	2 653	2 426					
maj	..	3 322	5 239	2 528	2 711	1 555	1 908	271	205	278
juni	..	3 388	4 639	2 535	2 104					
juli	..	3 021	4 448	2 426	2 022					
aug.	..	2 703	4 427	2 351	2 076	2 103	2 101	214	176	246
sept.	..	1 938	4 517	2 304	2 213					
okt.	..	2 786	4 161	2 348	1 813					
nov.	..	2 145	4 086	2 476	1 610	5 778	4 775	214	157	222
dec.	..	3 021	4 204	2 560	1 644					
1954* jan.	..	1 647	4 357	2 728	1 629					
febr.	..	1 723	4 244	2 622	1 622	1 948	2 359	248	172	222
mars	..	1 788	4 903	2 884	2 019					
april	..	3 317	5 008	2 547	2 461					
maj	..	1 761	4 992	2 506	2 486	1 537	1 692	237	191	247
juni	..	4 609	4 384	2 317	2 067					
		På 1 000 av medelfolkmängden [3] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda [4]		På 1 000 födda [5]
1950	3 254 312	9,52	16,95	8,99	7,96	4,85	2,73	19,1	14,8	19,5
1951	3 323 302	9,31	15,96	8,72	7,24	5,49	3,59	20,0	15,7	18,5
1952*	3 420 927	9,06	15,83	8,63	7,20	4,49	2,95	19,5	15,5	17,5
1953*	3 468 399	8,75	15,77	8,74	7,03	3,44	3,37	17,3	13,2	17,5
1952* 3 kv.	..	8,9	15,3	8,1	7,2	3,2	1,8	17,6	14,6	18,5
4 kv.	..	9,9	15,0	9,0	6,0	8,3	4,8	20,1	16,7	16,4
1953* 1 kv.	..	5,9	16,4	9,6	6,8	3,0	3,4	18,0	13,4	16,2
2 kv.	..	11,3	17,4	9,0	8,4	1,8	2,2	18,1	13,7	18,2
3 kv.	..	8,8	15,4	8,2	7,2	2,4	2,4	16,0	13,1	18,0
4 kv.	..	9,2	14,3	8,5	5,8	6,7	5,5	17,2	12,6	17,5
1954* 1 kv.	..	6,0	15,7	9.6	6,1	2,3	2,7	18,4	12,7	16,2
2 kv.	..	11,1	16,5	8,5	8,0	1,8	1,9	16,5	13,3	16,9

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] Definitiv siffra. — [3] För kvartal räknat på folkmängden vid årets början och omräknat till årssiffra. — [4] *Per 1 000 live births.* — [5] *Per 1 000 births.*

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Aug.	75	9	1 205	446	550	97	2 298	465	130	144
Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82
Juni	73	6	1 036	470	614	157	2 277	576	154	102
Juli	65	9	1 260	442	693	115	2 510	586	217	96
Aug.	76	13	1 160	427	596	127	2 310	524	115	103

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
292,5	325,1	1 188,2	843,8	2 649,6	675,5	159,9	171,3	1952 Aug.
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278,6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290.0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727,8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 285,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj
254,4	346,0	1 393,1	1 865,3	3 858,8	1 088,2	321,0	158,2	Juni
313,1	325,8	1 527,3	1 310,0	3 476,2	819,3	360,4	137,3	Juli
287,2	322,5	1 338,9	2 191,9	4 140,5	775,8	177,3	179,1	Aug.

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Juli	19 255	4,39	23 563	1 826	12,92
7	1954: Februari	19 334	4,46	21 468	1 678	12,79
8	Mars	19 371	4,48	24 884	1 941	12,82
9	April	19 419	4,49	24 193	1 880	12,89
10	Maj	19 526	4,50	26 611	2 058	12,92
11	Juni	19 758	4,50	26 858	2 077	12,88
12	Juli	[2] 19 742	4,52	24 228	1 861	13,03
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 329	3,69	4 143	313	13,24
B	Stockholms län	957	4,33	1 749	123	14,19
C	Uppsala län	505	5,05	352	29	12,27
D	Södermanlands län	687	4,55	702	55	12,82
E	Östergötlands län	868	4,93	775	60	12,93
F	Jönköpings län	685	4,66	644	49	13,12
G	Kronobergs län	446	4,73	224	19	11,98
H	Kalmar län	590	5,23	464	37	12,65
I	Gotlands län	163	3,95	122	12	10,34
K	Blekinge län	349	5,26	328	26	12,43
L	Kristianstads län	640	4,92	414	35	11,97
M	Malmöhus län	1 358	4,64	1 287	118	10,90
N	Hallands län	444	4,61	437	36	12,07
O	Göteborgs och Bohus län	1 641	4,12	2 722	214	12,71
P	Älvsborgs län	931	4,66	942	76	12,48
R	Skaraborgs län	668	4,95	475	39	12,34
S	Värmlands län	798	4,61	736	57	12,99
T	Örebro län	699	4,98	815	63	12,97
U	Västmanlands län	624	5,01	809	58	13,92
W	Kopparbergs län	794	4,78	786	62	12,77
X	Gävleborgs län	888	4,94	1 250	92	13,57
Y	Västernorrlands län	941	4,30	1 590	114	13,99
Z	Jämtlands län	351	4,19	507	36	13,98
AC	Västerbottens län	721	4,25	847	60	14,01
BD	Norrbottens län	665	4,15	1 108	78	14,19

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 113 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[3] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 682	15 816	8 070	34	36	1 377	21 675	91
7	2 105	16 295	7 745	32	50	1 377	22 114	92
8	2 508	19 067	9 223	33	50	1 578	25 687	91
9	2 541	17 789	8 597	33	47	1 498	24 402	92
10	2 865	18 184	8 815	33	43	1 516	25 484	94
11	2 932	18 042	9 087	33	41	1 516	26 132	96
12	2 898	17 166	9 101	35	38	1 469	24 534	93
A	4	114	5	—	354	5	151	127
B	80	407	263	39	24	38	573	85
C	116	713	429	38	39	63	987	86
D	122	837	431	34	46	70	1 200	95
E	172	1 101	568	34	44	89	1 515	91
F	104	858	318	27	50	66	1 134	96
G	102	704	335	32	39	61	906	87
H	91	761	323	30	55	62	1 002	92
I	30	124	68	35	16	14	173	90
K	31	400	93	19	95	27	474	96
L	109	912	353	28	65	68	1 175	93
M	182	1 126	572	34	43	93	1 541	91
N	54	467	196	30	51	40	566	85
O	65	493	200	29	56	36	644	93
P	147	968	454	32	39	84	1 293	91
R	124	1 003	413	29	54	75	1 229	87
S	168	903	583	39	27	87	1 420	96
T	104	694	401	37	50	58	1 037	95
U	126	655	354	35	35	58	1 010	100
W	228	953	693	42	27	93	1 618	98
X	164	766	457	37	32	76	1 362	111
Y	152	791	454	36	28	67	1 149	92
Z	99	278	246	47	16	31	542	103
AC	196	756	570	43	24	69	1 161	88
BD	128	382	322	46	15	39	672	95

[3] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	96 069	23	153 351	14	63	166	2 349
7	105 690	21	164 669	13	64	158	2 254
8	125 245	21	196 434	13	64	182	2 611
9	119 035	21	183 953	13	65	174	2 503
10	122 445	21	191 777	13	64	183	2 668
11	121 625	21	191 021	14	64	182	2 682
12	110 744	22	181 582	14	61	169	2 470
A	1 556	10	1 765	9	88	136	1 844
B	1 965	29	3 419	17	58	169	2 426
C	4 554	22	7 944	12	57	181	2 652
D	5 638	21	8 211	15	69	182	2 769
E	7 563	20	12 226	12	62	172	2 638
F	5 181	22	8 317	14	62	168	2 596
G	3 991	23	6 216	15	64	179	2 534
H	5 025	20	8 106	12	62	167	2 486
I	487	36	830	21	59	158	1 810
K	2 993	16	4 295	11	70	154	2 299
L	7 053	17	10 599	11	67	160	2 483
M	7 917	19	12 895	12	61	156	2 083
N	2 761	21	4 384	13	63	171	2 260
O	3 612	18	5 694	11	63	153	2 051
P	5 708	23	9 468	14	60	171	2 400
R	6 686	18	9 949	12	67	170	2 551
S	4 550	31	8 735	16	52	180	2 702
T	5 227	20	9 114	11	57	173	2 648
U	4 367	23	7 291	14	60	186	2 914
W	6 235	26	10 587	15	59	194	3 028
X	5 220	26	9 348	15	56	189	2 942
Y	4 258	27	7 687	15	55	191	2 911
Z	1 571	35	2 842	19	55	192	2 990
AC	4 672	25	8 134	14	57	180	2 785
BD	1 954	34	3 526	19	55	175	2 677

[1] Se not 3 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari—juli 1954

New Business of Life Insurance Companies

Det nytecknade dödsfallskapitalet inom livförsäkring uppgick under januari—juli 1954 till 795 milj. kronor, varav 369 milj. hänförde sig till individuell stor försäkring, 282 milj. till individuell liten försäkring (folkförsäkring) och 144 milj. till grupplivförsäkring. Motsvarande siffror för 1953 utgjorde resp. 827, 489, 262 och 76 milj. Minskningen inom individuell stor försäkring får ses i samband med den av skattespekulation betingade stora tillfälliga ansvällning i anskaffningen av engångsbetalda och omedelbart belånade försäkringar, som av särskilda skäl förekom i slutet av 1952 och början av 1953. Fr. o. m. maj översteg emellertid nyanskaffningen 1954 inom individuell stor försäkring nyanskaffningen under motsvarande månad 1953. Inom individuell liten försäkring framträdde under januari—juli 1954 en ökning med 8 procent i förhållande till motsvarande tid 1953, och inom grupplivförsäkringen var ökningen c:a 90 procent.

R. S.

Månad *Month*	Nyanskaffning av dödsfallskapital i milj. kr. *New Endowment Business. Swed. Kr. (000 000 omitted)*											
	Stor försäkring *Ordinary insurance*			Folkförsäkring *Industrial insurance*			Gruppförsäkring *Group insurance*			Totalt *Total*		
	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954
Jan.	30,9	40,5	34,3	31,3	32,7	33,0	5,3	7,7	15,5	67,5	80,9	82,8
Febr.	55,1	145,1	51,8	39,7	39,1	42,9	10,6	13,7	18,8	105,4	197,9	113,5
Mars	56,4	102,6	67,0	49,5	51,2	55,9	9,4	10,6	27,0	115,3	164,4	149,9
April	56,9	56,9	55,6	39,5	41,5	42,5	9,8	10,1	25,9	106,2	108,5	124.0
Maj	54,8	49,8	57,0	37,8	38,3	38,7	7,1	10,3	21,8	99,7	98,4	117,5
Juni	70,9	56,1	60,0	39,1	37,3	44,7	7,1	13,7	11,3	117,1	107,1	116,0
Juli	44,6	37,9	43,5	23,4	21,9	24,2	11,7	10,4	23,2	79,7	70,2	90,9
Aug.	36,1	31,6		25,6	27.8		3,7	6,4		65,4	65,8	
Sept.	56,0	54,5		41,2	49,1		4,8	21,7		102,0	125,3	
Okt.	76,1	64,4		61,0	66,6		10,5	16,3		147,6	147,3	
Nov.	91,4	72,5		42,7	48,8		14,2	17,3		148,3	138,6	
Dec.	421,4	243,8		44,8	40,0		41,4	60,2		507,6	344,0	
	1 050,6	955,7		475,6	494,3		135,6	198,4		1 661,8	1 648,4	

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Glasindustri (30 företag) *Manufacture of glass and glass products*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	3 694	3 538	— 156	— 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	7,6	8,4	+ 0,8	+ 11
3	Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,0	— 0,0	— 61
4	Räntor	0,1	0,1	+ 0,0	+ 31
5	Överskott å annan rörelse	0,2	0,3	+ 0,1	+ 40
6	Övriga intäkter	0,1	0,1	— 0,1	— 19
7	Summa	8,1	9,0	+ 0,9	+ 11
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	0,5	0,4	— 0,1	— 12
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	3,0	3,0	— 0,0	— 1
10	Skatter samt investeringsavgift	2,4	2,0	— 0,4	— 15
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,5	0,9	+ 0,3	+ 63
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	0,0	+ 0,0	.
13	Övriga kostnader	0,4	0,8	+ 0,4	+ 88
14	Redovisad vinst	1,2	1,8	+ 0,6	+ 47
15	Summa	8,1	9,0	+ 0,9	+ 11
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	74,9	75,8	+ 0,9	+ 1
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	67,2	67,3	+ 0,1	+ 0
18	Varuskatter	0,1	0,1	— 0,1	— 50
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	67,3	67,4	+ 0,1	+ 0
21	Bruttovinst	7,6	8,4	+ 0,8	+ 11
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	4,2	3,8	— 0,4	— 9
23	Därav egentlig investering	4,1	3,6	— 0,5	— 12
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,3	0,8	+ 0,5	(+ 171)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,9	1,7	— 0,2	— 10
26	Lagervärdeförändring	— 0,9	— 1,7	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 0,7	— 2,4	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	+ 0,2	— 0,6	.	.
29	Lön till anställda	30,2	30,0	— 0,2	— 1
30	Därav till industriarbetare	24,6	24,2	— 0,4	— 2
31	Betald utdelning	0,9	0,8	— 0,1	— 15
32	Beslutad utdelning	0,8	0,8	+ 0,0	+ 5

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Manufacturing enterprises

Jord- och stenindustri; samtl. branscher (99 företag)[1] *Total non-metallic mining, quarrying and manufacturing of non-met. mineral prod.*				Sågverk och hyvlerier (30 företag) *Sawmills and planing mills*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
18 979	18 229	— 750	— 4	2 912	3 000	+ 88	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
71,3	87,4	+ 16,2	+ 23	6,0	7,4	+ 1,3	+ 22	2
2,6	2,3	— 0,3	— 10	0,2	0,3	+ 0,0	+ 22	3
2,3	2,3	+ 0,0	+ 1	0,2	0,5	+ 0,3	(+ 139)	4
0,6	1,0	+ 0,4	+ 57	3,3	1,7	— 1,7	— 50	5
1,8	5,4	+ 3,6	(+ 206)	6,2	5,9	— 0,4	— 6	6
78,5	98,4	+ 19,9	+ 25	16,0	15,6	— 0,4	— 2	7
8,9	8,7	— 0,3	— 3	2,2	2,8	+ 0,6	+ 26	8
36,4	48,7	+ 12,3	+ 34	4,7	3,7	— 1,0	— 21	9
13,6	14,9	+ 1,2	+ 9	3,3	2,9	— 0,4	— 11	10
3,9	6,1	+ 2,2	+ 56	1,2	1,7	+ 0,5	+ 40	11
—	0,0	+ 0,0	.	—	0,1	+ 0,1	.	12
2,8	4,2	+ 1,4	+ 50	0,9	0,7	— 0,2	— 21	13
12,8	15,9	+ 3,1	+ 24	3,8	3,8	+ 0,0	+ 1	14
78,5	98,4	+ 19,9	+ 25	16,0	15,6	— 0,4	— 2	15
584,6	598,6	+ 13,9	+ 2	169,6	179,8	+ 10,3	+ 6	16
512,2	510,0	— 2,2	— 0	162,2	172,3	+ 10,1	+ 6	17
1,1	1,1	— 0,0	— 0	0,1	0,0	— 0,0	— 45	18
—	—	—	—	1,3	0,1	— 1,1	— 88	19
513,4	511,1	— 2,2	— 0	163,5	172,5	+ 9,0	+ 6	20
71,3	87,4	+ 16,2	+ 23	6,0	7,4	+ 1,3	+ 22	21
53,0	30,8	— 22,1	— 42	8,6	5,2	— 3,4	— 40	22
51,9	30,0	— 21,9	— 42	8,6	5,1	— 3,4	— 40	23
0,8	1,1	+ 0,3	+ 41	1,4	0,0	— 1,3	— 98	24
35,7	37,9	+ 2,2	+ 6	3,9	3,6	— 0,3	— 9	25
+ 7,0	— 19,5	.	.	— 2,2	— 7,5	.	.	26
+ 11,6	— 12,4	.	.	— 0,6	— 8,6	.	.	27
+ 4,5	+ 7,1	.	.	[2] + 1,5	[2] — 1,1	.	.	28
179,8	180,3	+ 0,5	+ 0	41,0	39,0	— 2,0	— 5	29
139,5	137,4	— 2,1	— 2	22,2	23,2	+ 1,0	+ 4	30
8,4	8,4	+ 0,0	+ 0	1,2	1,3	+ 0,1	+ 8	31
8,4	8,8	+ 0,4	+ 5	1,3	1,5	+ 0,2	+ 13	32

[1] Följande i gruppen ingående branscher har redovisats i tidigare nr av tidskriften: Stenindustri (nr 6), cementvaru- och lättbetongfabriker, tegelbruk, porslins-, kakel- och lergodsindustri (nr 7), icke specificerad jord- och stenindustri (nr 8). — [2] Samtidigt minskades prisfallsreserven år 1952 med 1 milj. kr och ökades år 1953 med 0,8 milj. kr.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Annan träindustri (47 företag) *Other wood industries*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	6 660	6 309	— 351	— 5
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	14,7	16,7	+ 2,0	+ 13
3 Utdelning å aktier och andelar	0,3	0,1	— 0,2	— 72
4 Räntor	0,6	0,5	— 0,1	— 13
5 Överskott å annan rörelse	1,8	1,1	— 0,7	— 36
6 Övriga intäkter	2,8	3,4	+ 0,6	+ 22
7 Summa	20,2	21,8	+ 1,6	+ 8
Kostnader och vinst				
8 Räntor	3,9	3,8	— 0,1	— 3
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	8,6	9,7	+ 1,1	+ 13
10 Skatter samt investeringsavgift	3,6	3,9	+ 0,3	+ 7
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	0,9	+ 0,2	+ 27
12 Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13 Övriga kostnader	0,6	1,1	+ 0,5	+ 92
14 Redovisad vinst	2,9	2,6	— 0,3	— 11
15 Summa	20,2	21,8	+ 1,6	+ 8
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	277,0	289,0	+ 12,0	+ 4
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	262,0	272,2	+ 10,2	+ 4
18 Varuskatter	0,1	0,2	+ 0,0	+ 20
19 Export- och konjunkturutjämningsavgifter	0,1	—	— 0,1	— 100
20 Summa avgående poster	262,3	272,3	+ 10,1	+ 4
21 Bruttovinst	14,7	16,7	+ 2,0	+ 13
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	17,1	17,2	+ 0,1	+ 1
23 Därav egentlig investering	16,8	17,0	+ 0,2	+ 1
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,2	+ 0,1	+ 63
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	6,1	6,5	+ 0,5	+ 8
26 Lagervärdeförändring	+ 9,0	— 16,1	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 8,5	— 20,2	.	.
28 Uppskattad lagerreservförändring	[1] — 0,5	[1] — 4,1	.	.
29 Lön till anställda	76,1	76,0	— 0,1	— 0
30 Därav till industriarbetare	50,8	51,0	+ 0,2	+ 0
31 Betald utdelning	2,1	0,9	— 1,2	— 56
32 Beslutad utdelning	0,9	0,9	— 0,1	— 6

[1] Däremot har prisfallsreserverna minskats med 7,7 milj. kr år 1952 och ökats med 0,5 milj. kr år 1953.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Pappersmassefabriker (19 företag) *Wood pulp mills*				Skogs- och träindustri; samtliga branscher (190 företag)[3] *Total wood and forest products industries*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
11 076	10 635	— 441	— 4	51 878	51 537	— 341	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
77,4	93,9	+ 16,4	+ 21	232,0	309,5	+ 77,5	+ 33	2
42,	3,7	— 0,6	— 13	10,7	9,1	— 1,6	— 15	3
8,0	6,6	— 1,4	— 18	18,7	15,4	— 3,3	— 18	4
28,9	24,4	— 4,4	— 15	65,7	45,3	— 20,4	— 31	5
23,8	24,3	+ 0,5	+ 2	61,2	59,7	— 1,5	— 3	6
142,4	152,9	+ 10,4	+ 7	388,3	439,0	+ 50,6	+ 13	7
7,7	10,0	+ 2,3	+ 30	29,5	35,3	+ 5,9	+ 20	8
28,9	33,8	+ 4,9	+ 17	116,8	137,8	+ 21,0	+ 18	9
45,0	54,8	+ 9,9	+ 22	92,2	123,0	+ 30,8	+ 33	10
9,7	11,1	+ 1,4	+ 14	31,2	30,7	— 0,5	— 2	11
—	0,0	+ 0,0		—	0,1	+ 0,1	.	12
[1]11,5	1,8	— 9,7	— 84	[4]26,7	10,4	— 16,3	— 61	13
39,8	41,4	+ 1,6	+ 4	92,0	101,6	+ 9,7	+ 11	14
142,4	152,9	+ 10,4	+ 7	388,3	439,0	+ 50,6	+ 13	15
885,4	711,5	—173,8	— 20	2 954,2	2 716,4	—237,9	— 8	16
717,9	614,3	—103,6	— 14	2 564,8	2 399,5	—165,4	— 6	17
0,9	1,1	+ 0,2	+ 24	4,3	4,7	+ 0,4	+ 9	18
89,2	2,3	— 86,9	— 98	153,1	2,7	—150,4	— 98	19
807,9	617,6	—190,3	— 24	2 722,2	2 406,9	—315,3	— 12	20
77,4	93,9	— 16,4	+ 21	232,0	309,5	+ 77,5	+ 33	21
65,0	58,3	— 6,7	— 10	269,2	224,0	— 45,2	— 17	22
64,2	58,1	— 6,2	— 10	267,0	220,9	— 46,1	— 17	23
1,3	2,5	+ 1,2	+ 87	4,1	3,6	— 0,5	— 13	24
51,9	47,6	— 4,3	— 8	161,3	149,0	— 12,3	— 8	25
+ 54,4	— 43,8	.	.	+ 172,2	— 144,7	.	.	26
+112,3	— 82,4	.	.	+ 287,9	— 224,0	.	.	27
[2]+ 57,9	[2]— 38,6	.	.	[5]+ 115,7	[5]— 79,3	.	.	28
210,5	196,1	— 14,5	— 7	759,2	747,5	— 11,7	— 2	29
98,2	96,1	— 2,1	— 2	420,7	429,7	+ 8,9	+ 2	30
22,7	23,7	+ 1,0	+ 5	53,8	50,5	— 3,3	— 6	31
23,7	30,5	+ 6,8	+ 29	50,5	60,6	+ 10,1	+ 20	32

[1] Varav avsättning till investeringskonto för skog 8,6 milj. kr. — [2] Däremot minskades prisfallsreserverna med 82 milj. kr år 1952 och med 0,2 milj. kr år 1953. — [3] Följande i gruppen ingående branscher har redovisats i nr 8 av tidskriften: Byggnadssnickerifabriker, möbelfabriker, pappersbruk och kombinerad skogsindustri. — [4] Varav avsättning till investeringskonto för skog 15,3 milj. kr. — [5] Samtidigt har prisfallsreserverna minskats med 198,8 milj. kr år 1952 och med 12,7 milj. kr år 1953.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tidningstryckerier (41 företag) *Printing of newspapers*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	4 009	4 022	+ 13	+ 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	9,1	13,5	+ 4,3	+ 48
3	Utdelning å aktier och andelar	0,4	0,2	— 0,3	— 59
4	Räntor	0,7	0,5	— 0,2	— 28
5	Överskott å annan rörelse	0,3	0,7	+ 0,4	(+ 149)
6	Övriga intäkter	2,6	3,5	+ 0,9	+ 35
7	Summa	13,1	18,2	+ 5.2	+ 40
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	1,3	1,7	+ 0,4	+ 28
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	4,5	4,3	— 0,1	— 3
10	Skatter samt investeringsavgift	2,2	3,5	+ 1,3	+ 57
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,6	3,6	+ 2,0	+121
12	Avsättningar till investeringsfonder	0,0	0,0	—	—
13	Övriga kostnader	1,1	1,2	+ 0,1	+ 9
14	Redovisad vinst	2,3	3,9	+ 1,6	+ 69
15	Summa	13,1	18,2	+ 5,2	+ 40
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	264,3	285,7	+ 21,4	+ 8
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	255,2	272,2	+ 17,0	+ 7
18	Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 31)
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	255,2	272,2	+ 17,0	+ 7
21	Bruttovinst	9,1	13,5	+ 4,3	+ 48
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	9,5	6,4	— 3,1	— 32
23	Därav egentlig investering	9,3	6,1	— 3,2	— 34
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,0	— 0,2	(— 90)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,1	2,1	— 0,0	— 1
26	Lagervärdeförändring	+ 0,2	— 0,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 0,8	+ 0,1	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	— 0,9	+ 0,5	.	.
29	Lön till anställda	102,9	111,4	+ 8,6	+ 8
30	Därav till industriarbetare	42,1	44,1	+ 2,0	— 5
31	Betald utdelning	2,1	2,0	— 0,1	+ 5
32	Beslutad utdelning	2,0	1,7	— 0,3	— 13

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Annan graf. ind. o. pappersförädl. samt komb. företag (33 företag) *Printing and allied ind., not elsewhere classified*				Grafisk ind. och pappersförädling i samtliga branscher (101 företag)[1] *Total printing and allied industries*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
8 050	7 780	— 270	— 3	14 728	14 474	— 254	— 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
28,2	21,1	— 7,2	— 25	45,0	42,5	— 2,5	— 6	2
1,3	1,7	+ 0,3	+ 24	2,2	2,2	+ 0,0	+ 0	3
0,5	0,5	+ 0,1	+ 13	1,7	1,5	— 0,1	— 7	4
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 29)	0,4	0,8	+ 0,4	(+111)	5
1,5	0,5	— 1,0	— 67	4,7	4,4	— 0,4	— 8	6
31,6	23,8	— 7,8	— 25	54,0	51,4	— 2,6	— 5	7
1,9	2,0	+ 0,1	+ 5	3,9	4,4	+ 0,5	+ 14	8
11,9	6,0	— 5,9	— 50	19,7	13,4	— 6,3	— 32	9
6,6	6,0	— 0,6	— 9	10,5	11,5	+ 1,0	+ 10	10
2,5	1,4	— 1,1	— 45	5,5	5,7	+ 0,2	+ 4	11
—	—	—	—	0,0	0,0	—	—	12
1,0	1,4	+ 0,4	+ 43	2,6	3,3	+ 0,7	+ 26	13
7,6	6,9	— 0,7	— 9	11,8	13,1	+ 1,2	+ 11	14
31,6	23,8	— 7,8	— 25	54,0	51,4	— 2,6	— 5	15
332,9	290,5	— 42,4	— 13	681,8	658,0	— 23,7	— 4	16
304,7	269,4	— 35,2	— 12	636,8	615,5	— 21,2	— 3	17
0,0	0,0	— 0,0	(— 33)	0,0	0,0	+ 0,0	+ 11	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
304,7	269,4	— 35,2	— 12	636,8	615,6	— 21,2	— 3	20
28,2	21,1	— 7,2	— 25	45,0	42,5	— 2,5	— 6	21
14,2	14,6	+ 0,5	+ 3	29,2	23,9	— 5,2	— 18	22
13,0	14,5	+ 1,5	+ 11	27,8	23,5	— 4,3	— 16	23
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 55)	0,2	0,1	— 0,2	(— 78)	24
3,7	4,5	+ 0,8	+ 22	7,1	7,4	+ 0,4	+ 6	25
+ 5,3	— 6,1	.	.	+ 5,4	— 7,8	.	.	26
+ 6,8	— 0,7	.	.	+ 6,5	— 2,1	.	.	27
+ 1,5	+ 5,3	.	.	+ 1,1	+ 5,7	.	.	28
94,4	100,3	+ 5,9	+ 6	229,1	244,8	+ 15,8	+ 7	29
59,0	62,3	+ 3,3	+ 6	122,6	128,5	+ 5,9	+ 5	30
4,3	4,3	+ 0,0	+ 0	7,7	7,7	— 0,1	— 1	31
4,3	4,3	+ 0,0	+ 0	7,7	7,4	— 0,2	— 3	32

[1] I gruppen ingående bransch bok- och accidenstryckerier har redovisats i nr 8 av tidskriften.

Preliminär redogörelse för utredningen om jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952

Assets and Debts of Farmers

Undersökningen har tillkommit på begäran av Jordbrukets utredningsinstitut och är utförd på representativ basis, varvid använts det på samplingmetod grundade urval, som ligger till grund för centralbyråns årliga arealinventeringar och kreatursräkningar. Stratifiering av materialet har verkställts dels efter storleksgrupp (se nedan), dels efter ägare- resp. brukarekategorier, dels slutligen efter tillträdesår. Vid skattningen har endast de båda talrikaste brukarekategorierna, nämligen helt självägande enskilda brukare (A) och rena arrendatorer (B), använts; blandgrupperna (AB = sådana som ägde hälften eller mer och BA = sådana som ägde mindre än hälften av den åkerareal de brukade) kommer att redovisas framdeles. Nedanstående redogörelse omfattar södra och mellersta Sverige, sålunda ej de fyra nordligaste länen, ej heller norra Värmland, Hälsinglands kustland och inland samt mellanbygden och fjällbygden i Kopparbergs län. För mera detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska meddelanden nr 9 år 1954; här meddelas endast vissa tal för hela området:

		Åkerareal i hektar: 2–5	5–10	10–20	20–30	30–50	50–100	> 100	S:a > 2
Absoluta antalet bearbetade uppgifter för dels självägande enskilda brukare (A), dels rena arrendatorer (B) med tillträde resp. före år 1946 (f) och 1946—52 (e).	Af	1 460	2 134	2 996	1 467	1 207	836	727	10 827
	Ae	367	711	1 252	657	541	404	319	4 251
	Bf	202	293	578	470	642	492	274	2 951
	Be	103	294	726	523	677	552	334	3 209
	S:a	2 132	3 432	5 552	3 117	3 067	2 284	1 654	21 238
Procentuell fördelning efter tillträdesår av brukarna (se ovan ang. kategorier).	Af	80	75	71	69	69	67	70	..
	Ae	20	25	29	31	31	33	30	..
	Af + Ae	100	100	100	100	100	100	100	..
	Bf	66	50	44	47	49	47	45	..
	Be	34	50	56	53	51	53	55	..
	Bf + Be	100	100	100	100	100	100	100	..
Skattade totalvärden[1] i miljoner kronor beträffande summa tillgångar	A	1 240	2 220	2 640	1 229	1 120	872	1 685	11 006
	B	81	176	292	200	224	207	159	1 339
	A + B	1 321	2 392	2 933	1 429	1 344	1 079	1 844	12 345
summa skulder	A	245	504	757	385	388	370	726	3 375
	B	12	37	69	52	64	67	65	366
	A + B	257	541	826	437	452	437	791	3 741
nettoförmögenhet	A	995	1 716	1 883	844	732	502	959	7 631
	B	69	139	223	148	160	140	94	974
	A + B	1 064	1 855	2 106	992	892	642	1 053	8 604
Skuldprocent	A	19,7	22,7	28,7	31,3	34,7	42,4	43,1	30,7
	B	14,3	20,8	23,8	25,9	28,5	32,6	40,9	27,3
	A + B	19,4	22,6	28,2	30,6	33,7	40,5	42,9	30,3

[1] Vid skattningen har åkerarealerna enligt 1951 års jordbruksräkning använts.

	Hela området:			därav slättbygder			skogsbygder		
	År 1933	År 1952	Differens	År 1933	År 1952	Differens	År 1933	År 1952	Differens
Självägande....(A)	39,7	30,7	— 9,0	44,5	35,4	— 9,1	33,5	24,0	— 9,5
Arrendatorer...(B)	48,4	27,3	— 21,1	50,5	28,1	— 22,4	43,3	25,7	— 17,6
A+B	40,3	30,3	— 10,0	45,0	34,5	— 10,5	34,0	24,2	— 9,8

Den från lägre till högre storleksgrupp stigande skuldprocenten ligger högre för självägande brukare än för arrendatorer.

En jämförelse med 1933 års utredning ger ovanstående resultat i fråga om skuldprocenten för alla grupper över 2 hektar tillsammantagna.

Nedgången är större för arrendatorer än för självägande. Vid jämförelsen bör bemärkas, att huvuddelen av de självägandes tillgångar (c:a tre femtedelar år 1952) utgöres av *taxeringsvärdet* å av dem ägd och brukad jordbruksfastighet; en skattning båda åren till *marknadsvärden* med därav troligen följande utjämning av skillnaden i skuldprocent på slättbygderna mellan de båda brukarekategorierna låter sig ej göra.

Jo S.

Landstingens finanser år 1952

County Council Finance

Uppgifter om landstingens finanser år 1952 föreligger nu färdiga. Siffrorna får ej anses vara helt slutgiltiga men några mer väsentliga förändringar torde dock ej vara att vänta.

Bearbetningen av uppgifterna om landstingens finanser har skett efter samma riktlinjer som i fråga om städerna, för vilka redogörelse lämnats i häfte 7 av denna tidskrift (sid. 368 o. f.), vilket innebär att 1952 års statistik något utökats jämfört med de närmast föregående årens.

I tab. 1 lämnas uppgifter om landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder och med åtskillnad mellan drift- och kapitalinkomster, resp. drift- och kapitalutgifter. Av tabellen framgår, att driftbudgeten betydligt överväger kapitalbudgeten. Bland inkomsterna är skatteposten den ojämförligen största med 74 % av samtliga inkomster, under det att bland utgifterna löner och arvoden är den största delposten, 47 %. Landstingens rörelseinkomster, som helt naturligt är skäligen obetydliga (0,8 %) utgöres främst av inkomster genom försäljningar från yrkesskolorna.

Landstingens totala inkomster och utgifter uppgick år 1952 till 644,4 resp. 688,6 milj. kr. Till jämförelse kan nämnas, att de år 1951 utgjorde 542,9 resp. 571,2 milj. kr. Siffrorna för år 1952 överstiger således 1951 års med 101,5 milj. eller 19 % i fråga om inkomsterna samt med 117,4 milj. eller 21 % i fråga om utgifterna.

Landstingens huvudsakliga verksamhet utgöres av hälso- och sjukvård. Detta framgår av tab. 2, där uppgifter lämnas om landstingens bruttoutgifter och inkomster (utom skatter) för olika ändamål. (På grund av avrundningar vid den statistiska bearbetningen råder ej full överensstämmelse mellan motsvarande uppgifter i tab. 1 och 2.) Tabellen innehåller även uppgifter om nettoutgifterna för de olika ändamålen. Sistnämnda uppgifter har erhållits genom att minska bruttoutgifterna med de i tabellen redovisade inkomsterna.

I tab. 3 lämnas uppgifter om landstingens tillgångar och skulder vid 1952 års slut. Tillgångarna uppgår till 1 080,6 milj. kr, varav 679,7 milj. kr eller 63 % utgöres av fastighetsvärden, skulderna till 195,3 milj. kr. Fördelningen mellan »fasta» och »rörliga» utvisar, att fasta tillgångar är procentuellt större än fasta skulder, 71 % resp. 57 %. Vid 1951 års slut uppgick tillgångarna till 1 028,3 och skulderna till 164,6 milj. kr.

Tab. 1. Landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1952 *Income and expenditure of County Councils by economic categories*

Inkomster	Belopp, 1 000 kr	%	*Utgifter*	Belopp, 1 000 kr	%
Driftinkomster			Driftutgifter		
Skatter	476 057,6	73,9	Löner och arvoden	323 771,3	47,0
Statsbidrag	53 599,7	8,3	Pensioneringskostnader	13 306,3	1,9
Hyror och arrenden	12 038,5	1,9	Underhåll av fastigheter och anläggningar	13 340,9	1,9
Avgifter och ersättningar	80 192,0	12,5	Anskaffning och underhåll av inventarier	17 354,9	2,5
Inkomst av rörelse	5 165,3	0,8	Hyror och arrenden	4 132,1	0,6
Räntor	4 798,4	0,7	Bränsle, lyse, renhållning o. d.	36 472,3	5,3
Andra driftinkomster	5 370,6	0,8	Avgifter och ersättningar	47 836,6	7,0
Summa	637 222,1	98,9	Förbrukningsmateriel o. d.	87 209,2	12,7
Kapitalinkomster			Räntor och lånekostnader	4 095,8	0,6
Bidrag av staten till investering	5 563,6	0,9	Expenser	8 291,0	1,2
Andra bidrag till investering	1 104,8	0,2	Andra driftutgifter	40 286,3	5,9
Försäljning av fastigheter och anläggningar	94,1	0,0	Summa	596 096,7	86,6
Försäljning av andra fasta tillgångar	324,7	0,0	Kapitalutgifter		
Andra kapitalinkomster	41,4	0,0	Fastighetsanskaffning o. nyanläggning	78 538,1	11,4
Summa	7 128,6	1,1	Anskaffn. av maskiner m. m.	13 810,4	2,0
			Förvärv av aktier och andelar	124,6	0,0
			Andra kapitalutgifter	30,3	0,0
			Summa	92 503,4	13,4
Totalsumma	644 350,7	100	Totalsumma	688 600,1	100

Tab. 2. Landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1952

Income (except taxes) and expenditure of County Councils by administrative units

Ändamål	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Hälso- och sjukvård	131 691,3	591 664,3	459 973,0	78,3	85,9	88,4
därav: lasarettsvård	59 297,7	359 267,9	299 970,2	35,2	52,2	57,7
epidemisjukvård	2 262,7	15 821,5	13 558,8	1,3	2,3	2,6
tuberkulossjukvård	10 440,5	47 025,7	36 585,2	6,2	6,8	7,0
vård av kroniskt sjuka	5 548,7	29 953,9	24 405,2	3,3	4,3	4,7
vård av sinnessjuka	6 189,3	15 710,9	9 521,6	3,7	2,3	1,8
undervisning och vård av sinnesslöa	11 279,5	25 042,3	13 762,8	6,7	3,6	2,6
folktandvård	17 366,0	36 144,5	18 778,5	10,3	5,2	3,6
Undervisnings- o. bildningsanstalter	20 887,5	47 458,6	26 571,1	12,4	6,9	5,1
Social verksamhet o. d.	7 339,2	30 274,3	22 935,1	4,4	4,4	4,4
Allmän förvaltning	557,2	10 456,2	9 899,0	0,3	1,5	1,9
Finansförvaltning	7 818,1	8 746,6	928,5	4,6	1,3	0,2
Summa	168 293,3	688 600,0	520 306,7	100	100	100

Tab. 3. Landstingens tillgångar och skulder vid 1952 års slut ***Assets and liabilities of County Councils at the end of 1952***

Tillgångar	Belopp, 1 000 kr	%
Fasta		
Fastigheter och anläggn.	679 697,9	62,9
Invent. o. transportmedel	75 497,1	7,0
Aktier och andelar	1 662,9	0,2
Utlånade medel	9 950,4	0,9
Summa	766 808,3	71,0
Rörliga		
Kassa	1 563,3	0,1
Postgiro och bank	171 692,2	15,9
Obligationer	32 096,4	3,0
Interimsfordringar	53 024,5	4,9
Andra rörliga tillgångar	55 409,3	5,1
Summa	313 785,7	29,0
Totalsumma tillgångar	1 080 594,0	100
Skulder		
Fasta	111 428,3	57,1
Rörliga	83 826,5	42,9
Summa skulder	195 254,8	100

Beträffande landstingens fonder enligt lagen om kommunal fondbildning lämnas uppgifter i nedanstående sammanställning.

	Belopp, 1 000 kr	%
Särskilda fonder	38 191,3	33,5
Allmänna investeringsfonder	300,0	0,3
Skatteregleringsfonder	68 889,2	60,3
Tillfälliga fonder	6 744,6	5,9
Summa	114 125,1	100

Fondmedlen ingår icke i de i tab. 3 redovisade skulderna. Som synes av sammanställningen är skatteregleringsfonderna de mest betydande. Landstingens fonder vid 1951 års slut uppgick till 113,8 milj. kr. Någon nämnvärd förändring i fondkapitalet har således ej inträffat under år 1952.

J. B. B.

Kungl. Boktr. Sthlm 1954
542095

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK, REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 10 OKTOBER 1954

INNEHÅLL

ARTIKLAR

PER-ERIK BROLIN:

Omdömen om skördarna i Sverige under 1700-talet och början av 1800-talet 427

Urvalsmetoder inom lönestatistiken 437

KARL LINDMAN:

Antalet jordbruk av olika storlek och arealen åkerjord enligt 1951 års jordbruksräkning 450

Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. VII

SIGNE CÖSTER:

Den rättsstatistiska avdelningen 461

MEDDELANDEN

Program för en ny folkräkning 1955 .. 478
Personalstatistik avseende det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet 479
Transportstatistiken. Förslag om koordinering 480
Stuart Rice avgår från sin befattning i Office of Statistical Standards 481
Förenta nationernas statistiska kommission 481

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 483
Vägtrafikolyckor 484
Konkurser och protesterade växlar 486
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag .. 488
Bilar fördelade efter drivmedel 490
Förändringar i beståndet av motorfordon 491
Motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1953 års slut 492
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter 494
Beställningstrafiken med lastbil 500
De enskilda försäkringsbolagen 1953. Preliminära uppgifter 503
De värnpliktigas längd 513
Ålderspensionärernas levnadsförhållanden 515

THE ISSUE IN BRIEF 517

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juni—augusti 1954 525
Bokanmälningar 527

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 | No. 10 | OCTOBER 1954

CONTENTS

ARTICLES

P.-E. BROLIN:
Harvest estimates in Sweden in the 18th and the first part of the 19th centuries 427
Sampling methods in wage statistics .. 437
K. LINDMAN:
The number of farms of different sizes and the area of arable land, according to the 1951 census of agriculture ... 450
Organization and activity of the Central Bureau of Statistics. VII.
S. CÖSTER:
Statistics of justice 461

NOTES

Proposal for a population census in 1955 478
Statistics concerning state employees .. 479
Transport statistics. A scheme for co-ordination 480
Stuart A. Rice retires from Office of Statistical Standards 481
United Nations statistical commission . 481

TABLES

Commentary 483
Road accidents 484
Bankruptcies and protested bills 486
Registered motor vehicles 488
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures 494
For-hire lorry transportation 500
Private insurance companies in 1953. Provisional data 503
Stature of Swedish conscripts 513
Living conditions of old-age pensioners 515

THE ISSUE IN BRIEF 517

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics. June—August 1954 525
Book reviews 527

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten....	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	·	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

OMDÖMEN OM SKÖRDARNA I SVERIGE UNDER 1700-TALET OCH BÖRJAN AV 1800-TALET

Av fil. dr PER-ERIK BROLIN

I Heckschers »Sveriges ekonomiska historia» liksom i hans uppsats »En mätare på svenska folkets välståndsutveckling» används i ett flertal sammanhang de officiella skördeomdömena.[1] I den förra skriften hävdas: »Skördeomdömena kunna därför (p. g. a. att de är så onyanserade) ej ge mer än en ganska grov föreställning om skördeväxlingarnas *styrka*. Emellertid utesluter detta icke deras användbarhet som uttryck för skördeväxlingarnas *riktning*.» Detta omdöme anses styrkt av att de officiella skördeomdömena i stort sett växlar i takt med dödligheten. Vad beträffar de tecken på skördarnas storlek, som spannmålspriserna utgör, säger Heckscher, att dessa i jämförelse med skördeomdömena »måste anses ännu mera osäkra på grund av penningväsendets oreda».[2] På det senare stället hänvisas helt kort dels till den kritik, som Karl Åmark har framfört *mot skördeomdömena, dels, såsom* källa, till Sundbärgs emigrationsutredning.[3] Åmark, som i sin avhandling har behandlat de officiella skördeomdömena, hävdar, att »åren 1748—1855 äro (de) åtminstone för den äldre tiden av föga värde», och använder i stället medeltal av priserna på spannmål i olika delar av landet som mätare på skördens storlek. Han hänvisar till tabellkommissionens berättelse för åren 1851—55 som källa för de officiella skördeomdömena.[4]

Hannerberg försöker i sin avhandling fastställa, hurudant skördeutfallet var i Närke.[5] Därvid uttalar han: »De allmänna skördeomdömena förefalla att vara allt för onyanserade.» — »Avvikelserna mellan dessa båda serier av skördeomdömen (de officiella och hans egna, som avser Närke) äro dock icke genomgående av den arten, att de (enbart) kunna tänkas ha sin orsak i bristande detaljrikedom hos riksvärdena.»[6] Han visar i stället, i anslutning till Hellstenius, att rikstalen till både riktning och styrka flera gånger avviker från Närkes-talen.[7] I hans tabellariska jämförelse mellan olika skördeomdömen återges dels de förut här behandlade officiella skördeomdömena med hänvisning till Sundbärg och till 1855 års befolkningsstatistik, dels Hellstenius' siffror både för riket och för Örebro län, dels en serie omdömen, kallad »Off. stat.» som anges vara hämtad ur »Handskriven tab. i StCA.», dels till sist Hannerbergs egna omdömen för Närke.[8]

[1] Heckscher, Sveriges ekonomiska historia II (1949), framför allt s. 37 f., men även s. 42, 151, 166 f., 187, 195 f., 650, diagram I, V, XXVI. Se även nämnda uppsats i »Ekonomisk-historiska studier» (1936), s. 241.

[2] Heckscher, Sveriges ek. hist. II, s. 37 f.

[3] Heckscher, Ek.-hist. studier, s. 241 och 246, not till s. 241 f.

[4] Åmark, Spannmålshandel och spannmålspolitik i Sverige 1719—1830 (1915), s. 105, särskilt not 1.

[5] Hannerberg, Närkes landsbygd 1600—1820 (1941), s. 202 ff.

[6] Hannerberg, s. 215.

[7] Hannerberg, s. 215 f. Hänvisningen där till Hellstenius avser dennes ur tabellverket hämtade skördeomdömen för olika län, se dennes arbete »Skördarna i Sverige och deras verkningar» i Statistisk tidskrift 1871, s. 92 f.

[8] Hannerberg, s. 213 f. Hänvisningarna till Hellstenius avser här dels dennes rikstal, s. 82 f., dels ovan anförda länstal. StCA = Statistiska Centralbyråns Arkiv.

I litteraturen uppges alltså som källor till de officiella skördeomdömena Sundbärg (Heckscher, Hannerberg), 1855 års befolkningsstatistik (Åmark, Hannerberg) samt en handskriven tabell i StCA (Hannerberg). Dessutom finns det anförda serier av skördeomdömen för riket och för länen hos Hellstenius samt en serie för Örebro län hos Hannerberg (självständig bearbetning). Åmark slutligen använder helst prisserier som skördeomdömen, en metod som Heckscher direkt vänder sig emot.

Sambandet mellan dessa olika serier skördeomdömen är följande. Heckscher har som nämnts hämtat sina skördeomdömen ur Sundbärgs emigrationsutredning. Dessa återger han utan förändring. Sundbärg i sin tur hänvisar till bihanget till 1876 års befolkningsstatistik (tabell 1).[1] De omdömen, som han där har funnit, återger han utan förändring utom så till vida, att, där SOS 1876 har t. ex. »1 à 2», sätter han »1,5».[2] I SOS 1876 hänvisas »huvudsakligen» till tabellkommissionens berättelse för åren 1851—55, densamma som Åmark hänvisar till.[3] SOS 1855 har dock de uppräknade fyra åren värdena 1, 1, 2, 1 i stället för »1 à 2».[4] Orsaken till detta måste vara, att man i SOS 1876 även har tagit hänsyn till de skördeomdömen, som Hellstenius hade publicerat år 1871.[5] Det visar sig nämligen, att i de fall, då SOS 1876 har t. ex. »1 à 2» i stället för »1», har Hellstenius den andra siffran. De år, då de båda serierna överensstämmer, överensstämmer de också, så vitt konstateras kan, med Hellstenius.[6]

Hellstenius uppger att han har hämtat sina skördeomdömen ur 1851—55 års berättelse samt ur Ekmans undersökning om årsväxten i Sverige.[7] Uppgifterna om sädesskörden i SOS 1855 säges vara hämtade, för äldre tider ur tabellkommissionens, för senare tider ur magasinsdirektionens och slutligen ur statskontorets berättelser. De anses ej särskilt tillförlitliga och menas inte få betraktas som tal på skördens storlek. Orsaken till deras bristande tillförlitlighet säges bl. a. vara landets stora utsträckning i norr—söder.[8]

Den äldre »tabellkommissionens berättelse», som omnämns i SOS 1855, är liksom den handskrivna tabell i StCA, som Hannerberg nämner, tabell C i »Tabellkommissionens berättelse 1796—1802». Hannerbergs serie är direkt av-

[1] Sundbärg, Emigrationsutredningen, Betänkande (1913), s. 58, not 1.

[2] Se tabell 1, åren 1748, 1757, 1761 och 1763. I serien förekommer också utbyte av »2 à 3» mot »2,5», »3 à 4» mot »3,5» och »4 à 5» mot »4,5», se Bidrag till Sveriges officiella statistik för år 1876: A (befolkningsstatistik) 18, Bihang (1878) (= SOS 1876), tabell 1.

[3] SOS 1876, s. I. Jmf Åmark, s. 105, not 1.

[4] Se ovan not 2. Avvikelser förekommer även åren 1805, 1807, 1808, 1811, 1812, 1818, 1822, 1830, 1837 och 1842, då 1851—55 års berättelse har värdena 4, 5, 4, 3, 2, 3, 5, 5, 4 och 5 i stället för 3 à 4, 4 à 5, 3 à 4, 2 à 3, 1 à 2, 2 à 3, 4 à 5, 4 à 5, 3 à 4 och 4 à 5, se Bidrag till Sveriges officiella statistik A I:1, Tabellkommissionens underdåniga berättelse för åren 1851 med 1855 (1857) (= SOS 1855), tabell 47.

[5] Hellstenius, s. 82 ff.

[6] Då Hellstenius har en skala 0—6 i stället för den vanliga 0—9, kan man endast konstatera en avvikelse, när omdömet i SOS 1855 och SOS 1876 inte är något av de omdömen, som Hellstenius' omdömen normalt motsvarar. Hellstenius har de angivna 14 åren (se not 2 och 4) värdena 2, 2, 1, 2, 2, 3, 2, 2, 1, 2, 3, 3, 2 och 3, alltså i samtliga fall samma siffra som den alternativa siffran i SOS 1876. (Undantag är de fall då Hellstenius' siffra är två enheter lägre än i SOS 1855. Då är den alternativa siffran i SOS 1876 blott en enhet lägre.) Man har alltså ofta inte tagit hänsyn till att skalorna är olika. Så har man t. ex. år 1763 i SOS 1876 skrivit »1 à 2», därför att SOS 1855 har »2» och Hellstenius »1», fastän »1» hos Hellstenius normalt motsvarar både 1 och 2 i SOS 1855. — Motsvarande är förhållandet år 1749. Hellstenius har där siffran »2» — samma som i SOS 1855 — vilket brukar motsvara 3 eller 4. Ändå har SOS 1876 »2», tydligen därför att omdömena hos Hellstenius och i SOS 1855 *formellt* sett är desamma.

[7] Hellstenius, s. 80 och s. 82, särskilt noten.

[8] SOS 1855, s. 75.

Tab. 1. Skördeomdömen 1748—1803

Harvest estimates

År	Sund-bärg	SOS 1876	Hell-stenius	SOS 1855	Tab.-komm.ber. 1796—1802	Ekman
1748	1,5	1 à 2	2	1	svag	svag
1749	2	2	2	2	svag	dyr tid
1750	9	9	6	9	ymnig	ymnig
1751	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1752	6	6	4	6	dito	medelmåttig
1753	9	9	6	9	ymnig	ymnig
1754	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1755	6	6	4	6	dito	medelmåttig
1756	1	1	1	1	knapp	knapp
1757	1,5	1 à 2	2	1	svag	svag
1758	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1759	9	9	6	9	ymnig	ymnig
1760	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1761	1,5	1 à 2	1	2	knapp	knapp
1762	0	0	0	0	—	missväxt
1763	1,5	1 à 2	2	1	svag	svag
1764	1	1	1	1	knapp	knapp
1765	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1766	6	6	4	6	d:o	medelmåttig
1767	6	6	4	6	d:o	medelmåttig
1768	9	9	6	9	ymnig	ymnig
1769	9	9	6	9	dito	ymnig
1770	6	6	4	6	*medelmåttig*	*medelmåttig*
1771	0	0	0	0	—	missväxt
1772	1	1	1	1	knapp	knapp
1773	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1774	6	6	4	6	dito	medelmåttig
1775	1	1	1	1	knapp	knapp
1776	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1777	9	9	6	9	ymnig	ymnig
1778	6	6	4	6	medelmåttig	medelmåttig
1779	9	9	6	9	ymnig	ymnig
1780	1	1	1	1	knapp	knapp
1781	1	1	1	1	—	
1782	1	1	1	1	klen	
1783	1	1	1	1	d:o	
1784	6	6	4	6	medelmåttig	
1785	1	1	1	1	klen	
1786	6	6	4	6	medelmåttig	
1787	9	9	6	9	ymnig	
1788	8	8	6	8	vacker	
1789	6	6	4	6	medelmåttig	
1790	9	9	6	9	ymnig	
1791	8	8	6	8	god	
1792	6	6	4	6	medelmåttig	
1793	8	8	6	8	god	
1794	8	8	6	8	dito	
1795	8	8	6	8	dito	
1796	6	6	4	6	medelmåttig	
1797	6	6	4	6	dito	
1798	1	1	1	1	klen	
1799	1	1	1	1	—	
1800	1	1	1	1	—	
1801	6	6	4	6	medelmåttig	
1802	6	6	4	6	dito	
1803	8	8	6	8	god	

Tab. 2. Ekmans skördeomdömen och prismaterial 1683—1780

Harvest estimates of Ekman and corn prices

År	Omdöme	Pris[1] råg + korn	År	Omdöme	Pris råg + korn
1683	medelmåttig	6	1733	medelmåttig	12
1684	ringa	6	1734	medelmåttig	11 1/3
1685	medelmåttig	6	1735	medelmåttig	13 1/3
1686	knapp	7 1/3	1736	medelmåttig	14
1687	missväxt	8	1737	ymnig	11 1/3
1688	knapp	6 2/3	1738	ymnig	9 1/3
1689	medelmåttig	6	1739	medelmåttig	14
1690	ymnig	6	1740	knapp	16
1691	ymnig	5 1/3	1741	missväxt	18 2/3
1692	medelmåttig	6 1/3	1742	knapp	15
1693	knapp	10 1/3	1743	medelmåttig	13 2/3
1694	dyr	9 1/3	1744	ymnig	13 1/3
1695	knapp	7 1/6	1745	ringa	16
1696	knapp	8	1746	knapp	20
1697	missväxt	12	1747	missväxt	20
1698	missväxt	12 2/3	1748	svag	18 2/3
1699	dyr	10	1749	dyr	16 2/3
1700	ymnig	7 1/6	1750	ymnig	11 1/3
1701	ymnig	5 2/3	1751	medelmåttig	15 1/3
1702	medelmåttig	7 1/6	1752	medelmåttig	16
1703	medelmåttig	7 1/2	1753	ymnig	13 1/3
1704	ymnig	5 5/6	1754	medelmåttig	16
1705	medelmåttig	7	1755	medelmåttig	16
1706	medelmåttig	8	1756	knapp	25 1/3
1707	medelmåttig	8 2/3	1757	svag	25
1708	medelmåttig	9	1758	medelmåttig	20 1/6
1709	missväxt	17 1/2	1759	ymnig	14 1/4
1710	medelmåttig	7 2/3	1760	medelmåttig	17
1711	medelmåttig	6 1/3	1761	knapp	25 1/3
1712	ymnig	8 2/3	1762	missväxt	31 2/3
1713	ymnig	6 1/10	1763	svag	32
1714	medelmåttig	9 1/3	1764	knapp	32 2/3
1715	ymnig	7	1765	medelmåttig	29 1/2
1716	medelmåttig	10	1766	medelmåttig	26
1717	knapp	17 1/3	1767	medelmåttig	20 1/8
1718	knapp	21 1/3	1768	ymnig	19
1719	missväxt	21 1/2	1769	ymnig	17 1/6
1720	medelmåttig	11 2/3	1770	medelmåttig	21 1/6
1721	medelmåttig	10 2/3	1771	missväxt	37
1722	ymnig	11	1772	knapp	31 1/2
1723	medelmåttig	13 1/3	1773	medelmåttig	28
1724	knapp	14	1774	medelmåttig	28
1725	medelmåttig	11 2/3	1775	knapp	32
1726	missväxt	16 1/3	1776	medelmåttig	28
1727	knapp	15	1777	ymnig	26 5/6
1728	medelmåttig	11 1/3	1778	medelmåttig	27 1/2
1729	ymnig	9 1/3	1779	ymnig	27
1730	medelmåttig	9 1/3	1780	knapp	30
1731	medelmåttig	10			
1732	ymnig	9			

[1] Pris per 1 tunna råg *och* 1 tunna korn räknat i daler silvermynt.

skriven ur denna. Siffrorna i SOS 1855 är en omskrivning för omdömena i denna tabell. Siffran 0 motsvarar alltid ett streck, siffran 1 omdömena »klen», »svag» och »knapp» eller, tre gånger, ett streck (år 1781, 1799 och 1800), siffran 2 i de båda fall den förekommer »knapp» och »svag», siffran 6 »medelmåttig», siffran 8 »vacker» eller »god» och siffran 9 »ymnig». Således bygger via SOS 1855 alla skördeomdömen för åren 1748—1798 gällande hela riket, som har använts, på den här nämnda tabellen i StCA.

Det ges i tabellkommissionens berättelse 1796—1802 inga upplysningar om varifrån uppgifterna i denna tabell har hämtats. Vad tiden 1748—1780 beträffar är detta ändå klart. De skördeomdömen, som Ekmans förut nämnda arbete innehåller, överensstämmer nämligen exakt med ovan nämnda omdömen.[1]

Ekmans arbete innehåller skördeomdömen för tiden 1523—1780.[2] Enligt vad han själv anger, är kungliga förordningar, böndagsplakat o. dyl. hans källmaterial för tiden 1523—1682. Från och med år 1683 är markegången på råg och korn i Uppsala län det viktigaste källmaterialet. Han utgår, vad denna senare period beträffar, från att höga spannmålspriser i allmänhet är tecken på dålig skörd och omvänt. Att penningpolitiken också kan påverka priset, är han dock medveten om. För att neutralisera de verkningar, som denna kan ha haft, delar han in tiden i korta perioder. Tanken är den, att penningvärdet under varje sådan period, tagen för sig, bör ha varit så stabilt, att priserna utan vidare kan användas som mätare på skördeutfallet. Svårigheten är att bestämma, hur lång perioden skall vara, så att skördarna genomsnittligt under var period är lika goda, d. v. s. så att man kan bestämma, hur många gånger under var period som missväxter, ymniga år o. s. v. uppträder. Han anser sig kunna bemästra denna svårighet, då det finns en teori om skördens växlingar, som säger, att missväxter o. s. v. återkommer regelbundet varje *tioårsperiod.* Denna teori formuleras i Ekmans citat ur den skrift, som han bygger på, »Mémoires par la société économique de Berne» 1767, så: »Man håller gemenligen så före, att under en tid av tio år, hava vi *en* ganska elak skörd, *två* mycket knappa, *fem* ordinära och *tvenne* ymniga.»[3] Med utgångspunkt från denna teori delas tiden 1683—1780 upp i tio tioårsperioder (den sista ofullbordad), 1683—92, 1693—1702 o. s. v. till 1773—80. Principen är den, att skörden *det* år inom varje tioårsperiod, då det sammanlagda priset på en tunna råg och en tunna korn i Uppsala län var högst, var missväxt, att den de *två* år, då sammanlagda priset var därnäst högst, var knapp, att den nästa *fem* år var medelmåttig och att skörden de *två* år, då priset var lägst, var ymnig.[4]

Nu håller inte Ekman benhårt på denna teori. En tioårsperiod, 1693—1702, låter han helt avvika från schemat. Den innehåller nämligen två missväxtår, tre knappa, två dyra, endast ett medelmåttigt och två ymniga år. Annars har var tioårsperiod regelbundet ett missväxtår.

[1] De enda förändringar, som har skett, är, att »missväxt» de båda gånger, som omdömet förekommer, har ersatts med ett streck (1762 och 1771), samt att »dyr tid» den enda gång, som det förekommer, har ersatts med »svag» (1749).

[2] Em. Ekman, Undersökning om årsväxtens förhållande och i synnerhet missväxt-åren i Sverige, från år 1523 til år 1781 (Samling af rön och afhandlingar rörande landtbruket, t. 4, 1783), s. 129 f. och s. 137 f.

[3] Ekman, s. 128 ff. Stavning och kursivering i citatet är mina.

[4] Ekman, s. 130 ff.

Enda undantaget är den sista, ofullbordade, men för dess del förutspår han missväxt antingen år 1781 eller år 1782. Lika regelbundet har var tioårsperiod två ymniga år. Undantaget är tioårsperioden 1713—22, som har tre. I allmänhet är det också två knappa år per tioårsperiod. Undantagen är tioårsperioderna 1703—12, som inte har något, och 1743—52, som har ett. De medelmåttiga åren är tre till fem per tioårsperiod utom 1703—12, då de var sju. Resten utgörs av »svaga», »ringa» och »dyra» år (0—3 per tioårsperiod). Orsaken till avvikelserna är mest, att Ekman har ansett, att t. ex. det fjärde året i dyrhetsordningen skiljer sig så mycket i pris från det femte till åttonde, att det ej såsom dessa kan betecknas som medelmåttigt utan i stället bör betecknas som »svagt» eller »dyrt».[1]

Uppgifter i böndagsplakat o. dyl. ger honom också anledning till avvikelser. En sådan förekommer år 1763, då skörden kallas »svag», fastän priset detta år hellre borde ha föranlett omdömet »knapp», varvid skörden år 1772 hade kommit att kallas »svag». Orsaken är, att det i 1764 års böndagsplakat uttalas ett tack för den goda årsväxten. De littelära uppgifterna spelar dock i allmänhet en obetydlig roll jämfört med priserna.[2]

Ekman bygger alltså på en teori om missväxters, knappa års o. s. v. regelbundna återkomst i samma antal varje tiotal år. Han indelar den tid, som han sysslar med, 1683—1780, i tioårsperioder och låter den första tioårsperioden börja det år från vilket han har de äldsta prisuppgifterna. I stort sett får teorien bestämma, vilka år som skörden skall betecknas på ett visst sätt, men undantag ges. Ekman anser teorien bevisad av resultatet och påstår sig t. o. m. kunna konstatera, att årtal, som slutar på två (1692, 1702 o. s. v.), i gemen har de sämsta skördarna.[3]

Vad tiden 1781—98 i tabellkommissionens berättelse 1796—1802 beträffar, är saken inte så klar. Någon direkt förlaga såsom Ekmans bok synes inte ha funnits. I stället är tydligen tabellkommissionens skördeomdömen för denna tid uträknade vid arbetet på berättelsen inom kommissionen. Det material, som man då med säkerhet har använt, är de omdömen om årsväxten i vart stift, resp. prosteri, som antecknades på de mortalitetstabeller, som domkapitlen (från år 1792 kontraktsprostarna) sände in. Därtill kommer prisuppgifterna. Möjligen kan även, vad tjänstemännen inom kommissionen själva har kommit ihåg, ha spelat en viss roll.

De skördeomdömen, som återfinns i mortalitetstabellerna år 1774—1801[4] består i allmänhet av en redogörelse för hur väderleksförhållandena har varit och för vad dessa har lett till för skördens del. Så kan det t. ex. hänvisas till frost, till regn eller till torka som förklaring till att skörden har blivit »knapp», »svag», »klen» eller »föga givande». Ofta ges olika omdömen för höstsäden och för vårsäden, för höet och för rotfrukterna. Uppgifter på priserna på de olika sädesslagen lämnas också alltid. Ibland förekommer enbart dessa senare.[5]

Även stiftsomdömena före år 1792 återgår på de uppgifter som prostarna lämnade i sina tabeller, de s. k. prosteri-

[1] Se tabell II.
[2] Ekman, s. 168 ff. Jmf s. 158 ff.
[3] Ekman, s. 175 ff.
[4] StCA: Mortalitetstabeller 1774—1801. Skördeomdömena står sist, efter uppgifterna om dödsorsaker.
[5] Så är t. ex. fallet år 1774 i Strängnäs, Linköpings och Lunds, år 1775 i Lunds och Borgå, år 1776 i Lunds och Göteborgs samt år 1777 i Lunds, Skara, Härnösands och Borgå stifts tabeller.

tabellerna.[1] Men eftersom dessa i sin tur utgör sammandrag av kyrkoherdarnas sockentabeller, bygger dessa omdömen alltså i *sista* hand på vad prästerna själva har sett och erfarit i sina socknar och på sina egna gårdar. Omdömena synes alltså vara så riktiga, som man kan önska, om man inte begär kvantitativa uppgifter. Problemet är blott, hur dessa omdömen har bearbetats, närmast hur mycket prisuppgifterna har influerat, och hur de skall förstås.

Vid en jämförelse mellan omdömena i stiftstabellerna, priserna och de slutgiltiga omdömena i tabellkommissionens berättelse finner man, att de sistnämnda flera gånger avviker från vad källmaterialet rimligtvis skulle ge, om man, när berättelsen författades, hade tagit hänsyn till hela riket. Däremot stämmer de bättre, om förhållandet har varit det, att kommissionen har begränsat sig till att ta hänsyn till förhållandena i mälarlandskapen. År 1781 var det missväxt i mälar- och vänerlandskapen men endast klen skörd eller medelmåttigt i det övriga landet. Riksomdömet blev »—», d. v. s. missväxt. År 1784 var skörden medelmåttig i mälarlandskapen men god i Östergötland och Västergötland. Riksomdömet blev »medelmåttig». År 1794 var skörden god i mälarlandskapen och i Norrland men för övrigt klen eller medelmåttig. Riksomdömet var »god». År 1796 var skörden medelmåttig i mälardalen men mycket god för övrigt. Riksomdömet var »medelmåttig».

Det är alltså tydligt, att skördeomdömena för tiden 1781—98 främst bygger på förhållandena i mälarlandskapen. Att så sker, är naturligtvis riktigt så till vida, som mälardalen vid denna tid var det utan tvekan viktigaste spannmålsproducerande området. Sannolikt har dock alltför stor vikt lagts vid mälarlandskapen. *Något* måste vänerområdet och Skåne liksom södra Österbotten ha betytt.

Dessutom har man tydligen inte tagit hänsyn till några andra grödor än spannmålen.

Några bevis för att priserna har spelat en avgörande roll för omdömet ett bestämt år, har man inte. Ett undantag skulle eventuellt år 1785 vara, då priset stiger kraftigt, fastän skörden, enligt domkapitlens utsagor, endast är något under medelmåttan. Riksomdömet är »klen». Dock måste priserna ha varit avgörande i flera fall, därför att det finns luckor i stiftsmaterialet. Från åren 1786—91 finns det t. ex. inga omdömen från mälarlandskapen. Rimligen är det då i stället prisernas förändringar, som har fått fälla utslaget.

År 1799 befallde Kungl. Maj:t landshövdingarna att tre gånger om året, 1 juli, 1 augusti och 7 oktober, sända in rapporter om årsväxten i länet, om hurudan den syntes bli eller om hurudan den var. Magasinsdirektionen sammanställde sedan dessa rapporter till riksrapporter, som insändes till Kungl. Maj:t. Avsikten var, att man så skulle kunna bedöma, om en landsända hade säd att avvara, om den klarade sig på vad som skördades där eller om den behövde hjälp. Oktoberrapporterna var naturligtvis de värdefullaste. I allmänhet dröjde också magasinsdirektionen med att sända in sin sammanställning, tills dessa oktoberrapporter hade kommit in. Det är att märka, att vid den tiden på året hade markegångspriset ännu inte

[1] Det är dessa »prosteri-omdömen», som Hannerberg förnämligast bygger sina Närkesomdömen på. »Stifts-omdömena» återfinns bearbetade i Hellstenius, s. 92 f. Däri ingår bl. a. de uppgifter för Örebro län, som Hannerberg använder. — Obs! Hellstenius bygger sina *riksomdömen*, s. 82 ff, icke på dessa omdömen utan på SOS 1855.

fastställts. Priserna kunde alltså inte utgöra grunden för landshövdingarnas omdömen. En svaghet var däremot, att det inte ens var säkert, att hela skörden hade bärgats och tröskats till den 1 oktober. Då blev även den tredje rapporten ett slags förhandsgissning.

När magasinsdirektionen upphörde år 1826, övertog statskontoret arbetet med dessa rapporter. Så vitt känt är, föranledde detta dock ingen ändring i omdömenas karaktär.

Magasinsdirektionens årsväxtberättelser är endast sammanställningar, för att inte säga avskrifter av landshövdingarnas rapporter. I dem återges län för län, hurudan skörden har varit, ofta med olika omdömen för olika grödor och ibland med olika omdömen för olika delar av länen. Ofta anges också orsaken till att skörden är dålig, såsom frost och torka. Landshövdingerapporterna bygger i sin tur på uppgifter från de lokala myndigheterna (länsmännen). Det är att märka, att prisrörelserna knappast alls kan ha påverkat dessa omdömen. Inte heller har tabellverkets jordbruksstatistik kunnat påverka dem.[1]

Riksomdömena synas utgöra ett slags medelvärden för de olika landsändarna med en rimlig övervikt för mälarlandskapen, Västergötland o. s. v.

De uppgifter om skördarna i Sverige från år 1523 till år 1826, som här har redovisats, är av mycket varierande värde. Detsamma gäller de andra uppgifter, som kan uppdrivas för enstaka år eller kortare perioder. Ett idealiskt omdöme om skörden i Sverige vore ett, som byggde på noggranna, kvantitativa uppgifter om skörden av de olika sädesslagen per ytenhet i hela riket, bestämt efter samma principer år för år. Det skulle automatiskt ge var landsända dess rätta vikt eftersom den skördade spannmålens *mängd* vore avgörande. Det skulle vara exakt jämförbart år från år, då det byggde på oföränderliga mått. Rimligtvis skulle det alltså visa en uppåtgående trend.

Ett sådant idealiskt skördeomdöme har vi inte haft och lär inte heller nu ha. Vad vi helt får avstå ifrån att begära är *kvantitativa* uppgifter. I stället har vi *kvalitativa*. Ytterligare är dessa omdömen nästan inte alls jämförbara år för år om tidsskillnaden uppgår till bortåt ett halvsekel. Hellstenius påpekar just, att 1700-talet jämfört med 1800-talet rimligtvis borde ha långt sämre skördar än vad skördeomdömena visar. Han menar att vad som kallades »ymnig» skörd på 1700-talet knappast skulle kallas mer än »god» eller »över medelmåttan» på 1800-talet.[2] Man får således nöja sig med att kräva, att skördeomdömena är jämförbara inom en kortare tidrymd, då de allmänna skörderesultaten och således fordringarna på omdömen som »ymnig» skörd eller »missväxt» inte har hunnit förändra sig mycket.

De krav, som man under dessa omständigheter kan ställa på skördeomdömena, är således: 1) att utslaget går i rätt riktning, 2) att omdömena är så noggranna som möjligt, 3) att omdömena är jämförbara år för år inom en kortare tidsrymd, 4) att omdömena avser rikets alla delar i proportion till deras betydelse för försörjningen. Man kunde tillägga: 5) att de avsåg alla grödor i proportion till deras betydelse, men det-

[1] RA: Allmänna magasinsdirektionens skrivelser till KMt, 23/12 1799, 30/10 1800, 3/11 1801, 4/11 1802 o. s. v. — Det är att märka att omdömena för år 1799 och 1800 i SOS 1855 (»1» båda åren) antagligen snarare bygger på dessa rapporter än på tabellkommissionens berättelse 1796—1802 som har »—» båda åren, vilket brukar motsvara missväxt.

[2] Hellstenius, s. 81.

ta krav får förfalla därför att det knappast går att avgöra, hur det uppfylles. Rågen torde dessutom ha spelat en så allt överskuggande roll för försörjningen, att ett omdöme, som främst avser den knappast kan slå avsevärt fel.

För den första perioden, 1523—1682, gäller, att skördeomdömena — de som Ekman meddelar — helt bygger på uppgifter i böndagsplakat o. dyl. De torde, vart omdöme för sig, få lov att granskas och bedömas. Antagligen går de i rätt riktning. Noggranna är de inte alls. Jämförbarheten är med all sannolikhet mycket ringa. Troligen tar de enbart eller mest hänsyn till förhållandena i Stockholm—Uppsala-trakten. Ett annat och vida bättre material, som dock är svårbearbetat, är tiondelängderna.[1]

Den andra perioden, 1683—1780, har skördeomdömen, som i sin officiella form alla går tillbaka på Ekmans arbete och bakom detta på markegången i Uppsala län, jämförd med uppgifter i böndagsplakat o. dyl. Utöver vad som ovan har sagts om alla skördeomdömen, som bygger på sådana plakat, är att säga om priserna som källa, att allt beror på om man kan undgå den inverkan, som penningpolitiken hade på spannmålspriserna. I någon mån kan detta ske genom att man dividerar spannmålspriserna med ett levnadskostnadsindex eller ett allmänt prisindex.[2] Har icke detta skett, är skördeomdömen byggda på spannmålsprisernas förändringar oftast — men inte alltid! — riktiga vad tendensen beträffar. De är föga noggranna. Jämförbarheten är mycket begränsad.

Vad speciellt de omdömen beträffar, som går tillbaka på Ekmans undersökning, är det att märka, att Ekman, *icke* helt har kunnat neutralisera de förändringar som penningpolitiken åstadkom i penningvärdet.[3] Vidare medför Ekmans dogmatiska utgångspunkt, hans teori om missväxternas regelbundna återkomst vart tiotal år, att hans skördeomdömen icke blir jämförbara utom *inom* tiotalsperioden. Denna teori är nämligen alldeles obevisad och antagligen felaktig. Det finns ingen rimlig anledning att anta att skörden är lika dålig två år, bara därför att dessa båda år har det högsta priset vart och ett under »sin» tiotalsperiod. Teoretiskt finns det ingenting, som hindrar, att det kommer fyra eller fem missväxtår det ena tiotalet år och inte ens en knapp skörd det andra. Att denna Ekmans indelning av tiden i tioårsperioder verkligen gör skördeomdömena ojämförbara kan direkt bevisas. Ekmans gräns mellan tiotalsperioderna, som ligger mellan t. ex. 1712 och 1713, är godtycklig. Ändras den, blir — med samma principer för hur skördeomdömet bestäms — dessa ibland helt annorlunda. Gör man t. ex. år 1717—26 till en period, kommer missväxten år 1721 och den knappa skörden år 1724 båda att bli endast medelmåttiga. I en period 1729—38 blir det medelmåttiga året 1736 ett missväxtår och det ymniga 1737 knappt.[4] De officiella skördeomdömena år 1748—81, vilka ju bygger på Ekmans undersökning är alltså, liksom dennes omdö-

[1] Jmf Hannerberg, s. 202 ff.

[2] Jmf Brolin, Hattar och mössor i borgarståndet 1760—1766 (1953), s. 122 f, samt Åmark, En svensk prishistorisk studie (Ekonomisk tidskrift 1921).

[3] Jämför man priset på spannmål med t. ex. priset på animaliska livsmedel (se Brolin, s. 122 f) och räknar skörden som sämst det år, då spannmålspriset ligger högst *i förhållande till* de andra priserna, finner man att t. ex. år 1764 som Ekman kallar »knappt», blir »ymnigt», och missväxten år 1762 förbyts i knapphet. Det är att märka att dessa båda år är de mest typiska inflationsåren under slutet av frihetstiden. Ekman har alltså i viss mån lurats att ta en allmän prisstegring för en prisstegring, framkallad av spannmålsbrist.

[4] Se tabell 2.

men för tiden 1683—1747, alldeles oanvändbara.

Även för denna period finns det bättre material att tillgå. Närmast kommer tiondelängderna i åtanke.[1] Därtill kommer enstaka uppgifter i landshövdingeberättelser och i tabellverket 1748—73.[2] Slutligen har man det ovan nämnda, rika och hittills allt för litet bearbetade materialet i tabellverkets stifts- och prosteritabeller från år 1774 och framåt.

Skördeomdömena 1781—98 bygger dels på prismaterial, dels på uppgifter i stifts- och prosteritabellerna. Vilketdera av dessa båda källmaterial som i det enskilda fallet än har spelat den största rollen, måste utslagets tendens alltid vara riktig. Jämförbarheten är stor för den period det gäller. Noggrannheten är inte stor. Omdömet tar i något för hög grad hänsyn till förhållandena i mälarlandskapen.

Om man inte har stora anspråk på noggrannhet, kan man använda de officiella skördeomdömena 1781—98, men man måste låta bli att räkna med sådana skillnader som dem mellan 0, 1 och 2 eller mellan 8 och 9, för att inte tala om Sundbärgs siffror 1,5 o. s. v., som ger ett alldeles falskt intryck av exakthet. Det finns således egentligen bara tre helt skilda lägen att räkna med, dålig skörd (0, 1, 2), medelmåttig (6) och god (8, 9). Den som önskar noggrannare beräkningar måste vända sig direkt till prosteri- och stiftsomdömen m. m.

Efter år 1799 har de officiella skördeomdömena en annan karaktär. De är helt oberoende av prismaterialet. Tendensen är således alltid riktig. Noggrannheten är naturligtvis inte fullgod men bättre än tidigare. Jämförbarheten är god inom de gränser, som har angivits. Rikets olika delar är representerade i den proportion, som rimligtvis kan krävas. I de fall, där Sundbärg avviker från SOS 1855, bör SOS 1855 användas. Deras största svaghet ligger naturligtvis däri, att de är subjektiva omdömen, avgivna till samma myndighet som den, som skötte skatteuppbörden. Att bönderna till denna myndighet skulle uppge skördens storlek fullt ut, är nog inte troligt. Samma svaghet har dock en stor del av näringsstatistiken än i dag.

[1] Jmf Hannerberg, s. 207 ff, samt Vetenskapsakademiens handlingar 1767, Meteorologiska och oeconomiska anmärkningar, gjorde i Jämtland.

[2] Se t. ex. RA: Landshövdingarnas brev, Särskild samling: 5, och Landshövdingarnas riksdagsrelationer. För tabellverkets omdömen, jmf Hellstenius, s. 92 f.

URVALSMETODER INOM LÖNESTATISTIKEN

Socialstyrelsen har den 10 juni 1954 i tvenne skrivelser till Konungen framlagt utredningar och förslag angående den officiella lönestatistiken, vilka utarbetats inom socialstyrelsens utredningsbyrå under kontakt med andra ämbetsverk samt med de viktigaste intressenterna i den officiella lönestatistiken (jfr Sociala Meddelanden 1954: 7, s. 436). I denna artikel återges med vissa nedskärningar den del av utredningarna som gäller möjligheterna att tillämpa urvalsmetoder inom lönestatistiken. Beträffande denna fråga har socialstyrelsen samrått med konjunkturinstitutet och statistiska centralbyrån. Förste aktuarien Leif Björk har närmast svarat för den slutliga utformningen av den här återgivna utredningen.

Red.

En urvalsundersökning beträffande löneförhållandena för en viss grupp av löntagare kan utföras antingen så, att samtliga företag lämnar (individuella eller summariska) uppgifter beträffande ett urval av löntagare, eller så, att ett urval av företag lämnar uppgifter beträffande samtliga löntagare eller ett urval av löntagare. Med ledning av dessa uppgifter kan man göra skattningar av sådana storheter, som man skulle kunnat beräkna vid en totalundersökning (t. ex. genomsnittslöner för olika grupper av löntagare och frekvenstal för olika fördelningar). Dessa skattningar är behäftade med en viss osäkerhet, som bland annat sammanhänger med urvalets storlek och det sätt varpå de redovisade företagen och löntagarna utvalts.

Med ledning av den statistiska teorin kan man verkställa beräkningar angående osäkerhetsmarginalerna i de skattningar som baseras på ett visst urval, förutsatt att man känner eller kan uppskatta vissa egenskaper hos den massa som representeras av urvalet. Under samma förutsättningar kan man bedöma den urvalsstorlek, som fordras för att de erhållna skattningarna skall ligga inom vissa bestämda osäkerhetsmarginaler. I båda fallen utgår man från samma teoretiska modeller.

Precisionsproblemet vid några typer av urvalsundersökningar

En enkel teoretisk modell för en urvalsundersökning är »obundet slumpmässigt urval» (unrestricted random sampling). Detta innebär att man ur en massa (»population») av N »individer» (eller »element») utväljer n individer genom ett förfarande där varje möjlig kombination av n individer har samma sannolikhet att uttagas. De teoretiska satser som utformats för denna modell brukar tillämpas vid bedömningar av urvalsundersökningar där man tillämpar något slags lotteriförfarande, exempelvis genom att man numrerar samtliga N individer i populationen och utväljer n individer med hjälp av en serie slumptal. Under vissa förutsättningar betraktas »systematiskt urval» (jfr nedan sid. 442) som likvärdigt med obundet slumpmässigt urval.

Som exempel på undersökningar, som ansluter sig till modellen för »obundet slumpmässigt urval», kan nämnas (1) en undersökning som avser att belysa den genomsnittliga lönenivån och löne-

spridningen för en population av N löntagare vid M företag, där man erhåller individuella uppgifter för ett urval av n löntagare; (2) en undersökning som avser att belysa den genomsnittliga lönenivån för en viss kategori av löntagare vid N företag, där man erhåller summariska uppgifter beträffande denna kategori från ett urval av n företag.

De satser ur teorin för obundet slumpmässigt urval, som återges i det följande, skall på vissa punkter åskådliggöras genom att man förutsätter en undersökning av den förstnämnda typen. Härvid antages att vart och ett av de M företagen kan redovisa sammanlagd lönesumma och antal utgjorda arbetstimmar för var och en av respektive N_1, N_2, . . . N_M löntagare, som varit anställda vid respektive företag under någon del av en viss undersökningsperiod. Undersökningens population består då av $N_1 + N_2 + . . . + N_M = N$ »redovisningsenheter». Om några löntagare under perioden har varit anställda vid mer än ett av de berörda företagen, blir N större än antalet personer, som beröres av urvalet. I det följande betecknas dock för enkelhetens skull varje »redovisningsenhet» som en »löntagare».

Det förutsättes vidare att man genom obundet slumpmässigt urval erhåller en urvalsmassa av n löntagare ($n < N$).

För den i:te löntagaren i populationen ($i = 1, 2, . . . N$) betecknas den sammanlagda lönesumman under perioden med X_i, antalet arbetstimmar med Y_i och den genomsnittliga timförtjänsten med

$$Z_i = \frac{X_i}{Y_i}.$$

På motsvarande sätt betecknas för den i:te löntagaren i urvalet ($i = 1, 2, . . . n$) lönesumman med x_i, antalet arbetstimmar med y_i och timförtjänsten med

$$z_i = \frac{x_i}{y_i}.$$

För samtliga N löntagare är medelvärdet av lönesumman under perioden

$$\overline{X} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{N} X_i$$

Som mått på de enskilda löntagarnas spridning kring detta medelvärde användes stundom *variansen*

$$\sigma_x^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{N} (X_i - \overline{X})^2,$$

standardavvikelsen σ_x eller *variationskoefficienten* $\frac{\sigma_x}{\overline{X}}$.

I det följande användes som mått på spridningen uttrycken

$$S_x^2 = \frac{1}{N-1} \sum_{i=1}^{N} (X_i - \overline{X})^2 = \frac{\sigma_x^2 \cdot N}{N-1};$$

$$S_x;$$

$$C_x = \frac{S_x}{\overline{X}}$$

Dessa uttryck är, då N är någorlunda stort, praktiskt taget lika med respektive σ_x^2, σ_x och $\frac{\sigma_x}{\overline{X}}$. I det följande användes benämningarna varians, standardavvikelse och variationskoefficient för uttryck av typen S_x^2, S_x och C_x.

På motsvarande sätt definieras medelvärde och spridningsmått för antalet arbetstimmar ($\overline{Y}$, S_y^2, S_y, C_y).

Vidare definieras som det *ovägda* medelvärdet av löntagarnas timförtjänster

$$\overline{Z} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{N} Z_i$$

Spridningen kring $\overline{Z}$ anges av variansen S_z^2, standardavvikelsen S_z eller variationskoefficienten C_z. Dessa mått definieras på motsvarande sätt som S_x^2, S_x och C_x.

Det (med hänsyn till antalet arbets-

timmar för varje löntagare) *vägda* medelvärdet av timförtjänsterna är

$$G = \frac{\sum_{i=1}^{N} X_i}{\sum_{i=1}^{N} Y_i} = \frac{\sum Y_i Z_i}{\sum Y_i} = \frac{\bar{X}}{\bar{Y}}$$

Slutligen betecknas *korrelationen* mellan lönesumma och antal arbetstimmar för enheterna i populationen med

$$\varrho = \frac{\sum (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y})}{\sqrt{\sum (X_i - X)^2 \sum (Y_i - \bar{Y})^2}}$$

Om man för varje enhet i ett urval av n löntagare har uppgifter om lönesumma och antal arbetstimmar, kan man beräkna följande medeltal för lönesumma, respektive arbetstimmar samt det ovägda och vägda medeltalet för timförtjänsten:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} x_i;$$

$$\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} y_i;$$

$$\bar{z} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} z_i;$$

$$g = \frac{\sum_{i=1}^{n} x_i}{\sum_{i=1}^{n} y_i} = \frac{\sum y_i z_i}{\sum y_i} = \frac{\bar{x}}{\bar{y}}$$

Man kan använda medelvärdena i en given urvalsmassa $\bar{x}$, $\bar{y}$, $\bar{z}$ för att skatta (»estimera») motsvarande medelvärden i populationen $\bar{X}$, $\bar{Y}$, $\bar{Z}$ och kvoten $g = \frac{\bar{x}}{\bar{y}}$ för att skatta $G = \frac{\bar{X}}{\bar{Y}}$. I det sistnämnda fallet, då såväl täljaren som nämnaren i kvoten g är slumpmässigt bestämda, blir precisionsproblemet något mera komplicerat än vid skattningar av typen $\bar{x}$, $\bar{y}$, $\bar{z}$, som avser enkla medeltal. Precisionen hos en skattning av typen g kan bedömas med ledning av teorin för kvotskattning.

I det följande behandlas några aspekter av precisionsproblemet vid skattningar av olika slag.

I den statistiska teorin visas att medeltalet av alla de värden $\bar{x}$, som kan erhållas vid obundet slumpmässigt urval av n enheter ur en population av N enheter, sammanfaller med motsvarande värde i populationen, $\bar{X}$, eller annorlunda uttryckt att den matematiska förväntan för $\bar{x}$ är lika med $\bar{X}$.

Om n är någorlunda stort, har vidare de olika värden $\bar{x}$, som kan erhållas på detta sätt, en i det närmaste normal fördelning kring medeltalet $\bar{X}$. Spridningen kring medeltalet $\bar{X}$ anges av *medelfelet*

$$\sigma_{\bar{x}} = S_x \sqrt{\frac{N-n}{Nn}}$$

eller det *relativa medelfelet* $\frac{\sigma_{\bar{x}}}{\bar{X}}$

Man kan sålunda beräkna det relativa medelfelet $\frac{\sigma_{\bar{x}}}{\bar{X}}$, då man känner antalet enheter i populationen (N), antalet enheter i urvalet (n) och variationskoefficienten i populationen (C_x).

Å andra sidan kan man, då man känner N och C_x, beräkna det antal enheter (n) som måste ingå i urvalet för att det relativa medelfelet skall få ett visst bestämt värde (k):

$$n = \frac{C_x^2 \cdot N}{k^2 N + C_x^2}$$

I nedanstående tablå ges några exempel på den urvalsstorlek (n), som vid en

N	$k = 0{,}01$			$k = 0{,}02$		
	$C_x =$			$C_x =$		
	0,1	0,2	0,4	0,1	0,2	0,4
500	84	223	381	24	84	223
1 000	91	286	616	25	91	286
10 000	100	385	1 380	25	100	385
100 000	100	399	1 575	25	100	399

given population (N) och en given variationskoefficient i populationen (C_x) erfordras för att man skall få ett relativt medelfel av viss storlek (k). n-värdena har i denna och följande tablåer avrundats till närmast högre heltal.

Tabellen visar exempelvis, att om variationskoefficienten i en population av 1 000 enheter är 0,1, behöver man ett urval av 91 enheter $\left(\frac{n}{N} = 9{,}1\ \%\right)$ för att få ett relativt medelfel i medelvärdet av 0,01. Har man återigen en population av 10 000 enheter med samma variationskoefficient ($C_x = 0{,}1$), behöver man ett absolut taget obetydligt större men relativt sett mycket mindre urval (99 enheter = 1 %) för att få samma relativa medelfel. Om variationskoefficienten är 0,2, behöver man vid en population av 1 000 ett urval av 286 enheter (28,6 %) och vid en population av 10 000 ett urval av 398 (4,0 %).

Dessa exempel visar, att den för en viss noggrannhet erforderliga relativa storleken av ett urval, d. v. s. $\frac{n}{N}$ (urvalskvoten) blir väsentligt olika, beroende på den absoluta storleken av den population för vilken man vill göra skattningar. Ur en mindre population måste urvalet omfatta en större relativ andel än ur en större population, om variationskoefficienten är densamma för båda populationerna; noggrannheten i skattningarna står i ett nära samband med det *absoluta* antalet enheter i urvalet.

Vid vissa urvalsundersökningar har man intresse av att skatta den absoluta eller relativa frekvensen av enheter i populationen, som tillhör en viss undergrupp — exempelvis antalet arbetare med en timförtjänst av 4,01—4,50 kr, antalet arbetare i åldern 20—25 år, antalet arbetare inom en viss yrkesgrupp o. s. v. Teorin för skattningar av detta slag är ett specialfall av teorin för skattning av enkla medeltal.

I det följande användes nedanstående beteckningar.

N: hela antalet enheter i populationen

$A = NP$: antalet enheter i populationen som tillhör en viss undergrupp

$Q = 1 - P$

n: antalet enheter i urvalsmassan

$a = np$: antalet enheter i urvalsmassan som tillhör undergruppen.

Om man ur en population av N enheter tar ut n enheter genom »obundet slumpmässigt urval», är den matematiska förväntan för p lika med P.

Medelfelet för p är

$$\sigma_p = \sqrt{\frac{N-n}{N-1}} \sqrt{\frac{PQ}{n}}$$

och det relativa medelfelet för p är

$$\frac{\sigma_p}{P} = \sqrt{\frac{N-n}{N-1}} \sqrt{\frac{Q}{nP}}$$

Den urvalsstorlek n, som erfordras för att det relativa medelfelet för p skall få en viss bestämd storlek k, kan bestämmas ur följande ekvation:

$$n = \frac{NQ}{k^2 P (N-1) + Q}$$

I efterföljande tablå visas hur stor urvalsmassa (n) som erfordras vid obundet slumpmässigt urval, för att man skall få ett visst bestämt relativt medelfel (k), då N och P är givna.

Om np är någorlunda stort, blir de värden på p, som erhålles vid obundet slumpmässigt urval, approximativt normalfördelade.

När man ur ett stickprov av n enheter beräknat den relativa frekvensen av enheter med en viss egenskap (p), kan man använda denna relativa frekvens för

N	$k = 0{,}01$				$k = 0{,}05$				$k = 0{,}1$			
	$P =$				$P =$				$P =$			
	0,01	0,05	0,1	0,5	0,01	0,05	0,1	0,5	0,01	0,05	0,1	0,5
10 000	9 901	9 501	9 001	5 001	7 985	4 319	2 648	385	4 976	1 597	826	100
50 000	47 597	39 584	32 144	8 334	22 099	6 598	3 359	397	8 264	1 831	835	100
100 000	90 826	65 518	42 369	9 091	28 367	7 064	3 475	399	9 009	1 865	892	100

att skatta motsvarande relativa frekvens i populationen (P). Den absoluta frekvensen i populationen ($A = NP$) kan skattas med Np.

Vid skattning av en kvot av typen $G = \frac{\bar{X}}{\bar{Y}}$ är sambandet mellan urvalsstorlek och noggrannhet mera komplicerat än vid skattningar av medeltal och frekvenser.

Som tidigare framhållits är vid obundet slumpmässigt urval den matematiska förväntan för medelvärdet i urvalsmassan (dvs. medeltalet av medelvärdena i alla tänkbara urval) lika med medelvärdet i populationen. Detsamma gäller endast under vissa förutsättningar beträffande kvoten mellan två mått på olika egenskaper (exempelvis sammanlagd lönesumma och sammanlagt antal arbetstimmar).

Om n är någorlunda stort, blir de olika värdena för en kvot av formen $g = \frac{\bar{x}}{\bar{y}}$ approximativt normalfördelade kring ett medelvärde, som vanligen skiljer sig från motsvarande kvot i populationen $\left(\frac{\bar{X}}{\bar{Y}}\right)$ med en positiv eller negativ »bias». Kvoten $\frac{\bar{x}}{\bar{y}}$ kan dock användas som skattning av $\frac{\bar{X}}{\bar{Y}}$. Om urvalet är så stort, att det relativa medelfelet för nämnaren i kvoten $\left(\frac{\sigma_{\bar{y}}}{\bar{Y}}\right)$ är mindre än 0,1, kan bias försummas, då man bedömer noggrannheten i skattningen (jfr Cochran, Sampling techniques, sid. 118).

Det relativa medelfelet för en kvot av formen $g = \frac{\bar{x}}{\bar{y}}$, d. v. s. $\frac{\sigma_g}{G}$, kan, om n är någorlunda stort, approximativt bestämmas ur följande ekvation.

$$\frac{\sigma_g^2}{G^2} = \frac{N-n}{N} \cdot \frac{1}{n}(C_x^2 - 2\,\varrho\,C_x\,C_y + C_y^2)$$

Den urvalsstorlek n, som erfordras för att det relativa medelfelet skall få en viss bestämd storlek k, kan bestämmas enligt följande ekvation.

$$n = \frac{N\,(C_x^2 - 2\,\varrho\,C_x\,C_y + C_y^2)}{k^2\,N + C_x^2 - 2\,\varrho\,C_x\,C_y + C_y^2}$$

Här nedan återges några exempel på beräkningar av detta slag.

Erforderlig urvalsstorlek (n) om det relativa medelfelet (k) skall bli 0,01.

N	$C_x = C_y = 0{,}25$			$C_x = C_y = 1$		
	$\varrho =$			$\varrho =$		
	0,9	0,7	0,5	0,9	0,7	0,5
1 000	112	273	385	667	858	910
10 000	124	362	589	1 667	3 750	5 000
100 000	125	374	622	1 961	5 661	9 091

Av det hittills anförda framgår, att man kan beräkna den urvalsstorlek som erfordras för att man vid obundet slumpmässigt urval skall erhålla skattningar med en viss bestämd noggrannhet då man känner vissa egenskaper hos populationen, exempelvis spridningen mellan enheterna i fråga om timförtjänst, lönesumma och antal arbetstimmar samt

korrelationen mellan lönesumma och arbetstimmar. I praktiken är man hänvisad till approximativa förhandsbedömningar av de storheter, som sålunda inverkar på skattningarnas noggrannhet (exempelvis erfarenheter från tidigare undersökningar av liknande grupper). Dessa förhandsbedömningar kan ge vägledning för en bedömning av den statistiska osäkerheten hos en planerad urvalsundersökning. Sedan urvalsundersökningen slutförts, kan man i efterhand bedöma osäkerheten genom att man skattar spridnings- och korrelationsmått i populationen med ledning av urvalsundersökningens resultat.

Vid urvalsundersökningar blir det ofta fråga om att göra skattningar som endast hänför sig till en del av populationen. Så t. ex. kan man vid en lönestatistisk urvalsundersökning, baserad på individuella uppgifter, uppdela de redovisade löntagarna på grupper efter kön, ålder, yrkesspecialitet o. s. v. och beräkna ovägda medellöner för var och en av dessa grupper; dessa medeltal kan användas som skattningar av medellönerna för motsvarande grupper i populationen.

Om man gör ett obundet slumpmässigt urval av n enheter ur en population av N enheter, blir urvalskvoten icke densamma inom var och en av undergrupperna (jämför ovan sid. 440). Noggrannheten i en skattning för en viss delgrupp blir därför icke fullt så stor som den skulle ha blivit, om man kunnat tillämpa exakt samma urvalskvot för varje grupp. Skillnaden i noggrannhet är emellertid obetydlig redan för grupper, som i urvalet representeras av några tiotal enheter. (Jfr Hansen, Hurwitz, Madow: Sample survey methods and theory, del I, sid. 125.)

Det möter ofta praktiska svårigheter att genomföra ett urvalsförfarande i anslutning till den teoretiska modellen för obundet slumpmässigt urval, vilken förutsätter att alla tänkbara kombinationer av n enheter skall ha samma chans att bli uttagna. En ofta praktiserad metod är det *systematiska* urvalsförfarandet. Detta kan exempelvis genomföras på så sätt att enheterna i populationen numreras i en viss ordning, varefter man med hjälp av ett slumptal utväljer var tionde enhet, t. ex. dem vilkas ordningsnummer slutar på 3. Om ordningsföljden icke står i något samband med den egenskap som studeras, kan det systematiska urvalsförfarandet betraktas som likvärdigt med obundet slumpmässigt urval. Om det föreligger ett sådant samband, t. ex. om en population av löntagare är ordnad på så sätt att lönen i stort sett stiger med stigande ordningsnummer, kan ett systematiskt urval av viss storlek ge större noggrannhet än ett lika stort slumpmässigt urval.

Vissa andra typer av urvalsförfaranden kan visa sig mera ändamålsenliga än obundet slumpmässigt urval, speciellt i de fall då undersökningskostnaderna icke är direkt proportionella mot antalet enheter i urvalet.

Sålunda kan man i vissa fall verkställa ett urval bland grupper av enheter (cluster sampling) och därigenom för en given totalkostnad få ett större antal enheter i urvalet än man skulle ha fått vid ett direkt urval av enheter. Detta urvalsförfarande tillämpas exempelvis, om man slumpvis utväljer n företag ur en population av N företag och låter dem lämna individuella uppgifter för varje löntagare.

Ett mera komplicerat förfarande är tvåstegsurval, vilket innebär att man först gör ett slumpmässigt (eller systematiskt) urval av grupper (t. ex. företag) och sedan inom de uttagna grupperna gör ett urval av enheter (t. ex. löntagare).

För vissa slag av skattningar kan man

uppnå en större noggrannhet än vid obundet slumpmässigt urval, om man uppdelar populationen i delgrupper, s. k. strata, vilka skiljer sig åt i fråga om den egenskap man studerar, och verkställer ett slumpmässigt urval av enheter inom varje stratum. En sådan uppdelning sker i regel genom att man utnyttjar information om en eller flera egenskaper som har samband med den studerade egenskapen. Om den totala urvalsmassan (eller den totala kostnaden) är bestämd, kan man stundom uppnå ökad noggrannhet genom att tillämpa skilda urvalskvoter i olika strata; ett specialfall är att man i ett eller flera strata undersöker samtliga enheter.

Praktiska synpunkter på utformningen av lönestatistiska urvalsundersökningar

För att man skall kunna bedöma resultaten av en urvalsundersökning med ledning av den statistiska teorin bör urvalet företas enligt en metod, som ansluter sig till någon teoretisk modell, där varje urvalsenhet förutsättes ha en viss bestämd »sannolikhet» att komma med i urvalet.

De praktiska förutsättningarna för ett urvalsförfarande, som uppfyller dessa villkor, är olika när det gäller att göra urval av företag, respektive enskilda löntagare.

Ett urval av företag kan verkställas med hjälp av ett register över företag. Man kan med användning av slumptal bland samtliga N företag i registret uttaga ett urval om n företag på ett sätt, som motsvarar den teoretiska modellen för obundet slumpmässigt urval, i det varje kombination av n företag får samma möjlighet att tas med i urvalet. Man kan vidare numrera företagen i en viss ordning och efter utlottning av ett enda slumptal ta med i urvalet exempelvis vart 5:te eller vart 20:de företag (systematiskt urval). Om man har tillgång till uppgifter om exempelvis antalet arbetare vid varje företag, kan man gruppera företagen i storleksgrupper (strata) och inom varje sådan grupp utvälja ett visst antal företag (stratifierat urval); härvid kan man tillämpa olika urvalskvoter i olika strata.

Med ledning av den statistiska teorin kan man på grundval av ett urval av företag verkställa uppskattningar angående löneförhållandena vid samtliga de företag, som haft möjlighet att komma med i urvalet. Om man icke har tillgång till ett fullständigt register över samtliga företag inom en viss bransch (respektive samtliga till branschen hörande företag, som är belägna inom vissa slumpvis utvalda geografiska områden), kan uppskattningarna icke göra anspråk på att kännetecknа förhållandena inom branschen i dess helhet.

Ett urval av företag kan också ingå som led i ett tvåstegsurval, i det man först gör ett slumpmässigt urval av geografiska områden och upprättar en förteckning över de företag (eller arbetsställen) som är belägna i dessa områden och därpå gör urvalet av företag med ledning av denna förteckning.

När det gäller att verkställa ett urval av enskilda löntagare, skulle det i praktiken bli mycket vanskligt att genomföra ett obundet slumpmässigt urval eller någon form av stratifierat urval, då uppgifter skall lämnas av arbetsgivarna. Man kan emellertid tillämpa någon form av systematiskt urval, som kan förväntas ge likartade resultat i fråga om precision som obundet slumpmässigt urval. Under förutsättning att arbetsgivarna har kännedom om varje löntagares födelseda-

tum (t. ex. med ledning av debetsedeln för preliminärskatten) kan man exempelvis anmoda varje arbetsgivare att utvälja sådana löntagare som är födda vissa bestämda, slumpmässigt valda dagar. Så t. ex. skulle approximativt 10 % av löntagarna bli redovisade, om arbetsgivarna utvalde sådana löntagare som är födda den 5, 10 eller 15 någon av årets månader.

En annan metod är att låta arbetsgivarna redovisa sådana löntagare, vilkas efternamn börjar på en viss bokstav. Vid den i Västtyskland år 1951 företagna »Gehalts- und Lohnstrukturerhebung» inhämtades från företag med minst 10 anställda uppgifter om löneförhållandena för arbetstagare, vilkas namn började med D, L, R eller T; det beräknas att man på detta sätt fick ett urval motsvarande ca 15 % av samtliga arbetstagare. Denna metod (s. k. bokstavsurval) är ur precisionssynpunkt mindre tillfredsställande än den nyss berörda metoden, emedan det icke är givet att begynnelsebokstävernas fördelning i populationen är oberoende av de egenskaper man vill studera. Vissa namngrupper kan exempelvis vara särskilt starkt företrädda i vissa geografiska områden eller vissa sociala grupper. En undersökning som grundar sig på bokstavsurval blir sålunda icke likvärdig med en undersökning, där man verkställt obundet slumpmässigt urval.

När man skall studera löneförhållandena för en viss kategori av löntagare och har att välja mellan en totalundersökning eller någon typ av urvalsundersökning, gäller det att bedöma de olika alternativen med hänsyn till å ena sidan kostnader och snabbhet, å andra sidan noggrannheten i de uppskattningar som skall göras beträffande olika storheter.

Vid planläggningen av lönestatistiska undersökningar, som skall utnyttjas vid avtalsförhandlingar och i andra sammanhang för att bedöma löneläget för olika grupper, torde det i allmänhet vara realistiskt att antaga, att de intresserade parterna finner det önskvärt att medelvärdet för löneinkomsten inom varje särskild grupp kan skattas med en noggrannhet som — åtminstone för de viktigare grupperna — anges av ett relativt medelfel av storleksordningen 1 eller 2 procent. Detta är liktydigt med att man i cirka 19 fall på 20 kan räkna med att det skattade medelvärdet avviker från motsvarande medelvärde för gruppen i dess helhet (det sanna värdet) med mindre än 2, respektive 4 procent, och att avvikelsen nästan alltid är mindre än 3, respektive 6 procent.

Såsom framgår av den föregående teoretiska framställningen, är den urvalsstorlek som erfordras för en viss noggrannhet i skattningarna beroende av de undersökta gruppernas absoluta storlek samt av lönespridningen inom dessa grupper.

Vid lönestatistiska undersökningar avser man att belysa löneförhållandena för ett stort antal undergrupper.

Som exempel kan nämnas, att i socialstyrelsens lönestatistik för arbetare inom industrin redovisas manliga och kvinnliga arbetare med fördelning på ett stort antal industrigrupper och geografiska områden (dyrortsgrupper m. m.). För år 1950 inkom uppgifter från 7 085 företag inom den egentliga industrin, vilka sysselsatte inalles 456 000 arbetare, d. v. s. omkring 70 % av hela antalet arbetare som samma år redovisades till kommerskollegii industristatistik. I Lönestatistisk årsbok 1950 (sid. 74 o. f.) visas hur de manliga, respektive kvinnliga arbetarna fördelade sig på 5 dyrortsgrupper och 66 branschgrupper. Av efterföljande tablå framgår hur de 330 undergrupperna fördelade sig efter antalet manliga arbetare.

Dyrortsgrupp	Antal grupper med .... arbetare						
	0	1–49	50–99	100–199	200–499	500–999	1 000 o. däröver
1	17	16	6	9	8	5	5
2	2	6	4	7	11	15	21
3	2	1	0	6	14	14	29
4	8	8	3	10	18	8	11
5	15	11	6	7	9	7	11
S:a	44	42	19	39	60	49	77

Den officiella lönestatistiken i Sverige ger inte tillräckligt underlag för en detaljerad analys av lönespridningen för olika grupper av arbetare och tjänstemän. Det är därför icke möjligt att mera exakt bedöma hur stora urval man i olika sammanhang skulle behöva för att skatta de olika gruppernas medelförtjänster med en given precision.

I det följande återges resultaten av vissa bearbetningar av lönestatistiskt material, som visar hur de enskilda individerna i olika löntagargrupper fördelar sig efter löneinkomsten per timme eller månad. För var och en av de redovisade grupperna anges variationskoefficienten (kvoten av standardavvikelsen och medelvärdet) för de individuella löneinkomsterna.

1. *Timförtjänsterna för lantarbetare 1952 i Götaland och Svealand enligt socialstyrelsens s. k. kontrollundersökning (vuxna manliga arbetare utan naturaförmåner).*

	Gårdar med kollektivavtal	Gårdar utan kollektivavtal
Djurskötare	0,08	0,16
Traktorskötare	0,06	0,12
Egentliga lantarbetare	0,10	0,15

2. *Timförtjänsterna för vuxna manliga arbetare vid en mekanisk verkstad 4:e kvartalet 1952*

Arbetare i åldern .... år						
20–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60 o. däröver	Samtl. arbetare
0,18	0,15	0.14	0,15	0,15	0,15	0,16

3. *Månadslönerna för ej provisionsavlönade butiksbiträden inom detaljhandeln i september 1952 enligt socialstyrelsens lönestatistik.*

	Dyrortsgrupp					Samtl. dyrortsgrupper
	1	2	3	4	5	
Vuxna						
män ..	0,22	0,27	0,25	0,22	0,21	0,25
kvinnor	0,19	0,23	0,23	0,22	0,21	0,24

De anförda exemplen tyder på att man ofta, även inom relativt små grupper av löntagare, har att räkna med en spridning i fråga om de individuella löneinkomsterna, som kan anges av en variationskoefficient av storleksordningen 0,15—0,25.

Vid lönestatistiska urvalsundersökningar i Sverige skulle det ofta bli fråga om att göra skattningar beträffande löneförhållandena inom grupper, som totalt endast omfattar några hundra personer.

Om man genom en undersökning, baserad på ett obundet slumpmässigt urval av enskilda löntagare, vill skatta det ovägda medelvärdet av löneinkomsterna inom en sådan grupp med stor noggrannhet, kan en mycket hög urvalskvot bli nödvändig.

Om exempelvis variationskoefficienten för löneinkomsterna i en population av 500 löntagare är 0,15 och man vill skatta medelvärdet med ett relativt medelfel av 1 procent, fordras ett urval av 155 individer (31 procent). Om variationskoefficienten är 0,25, blir det erforderliga urvalet 278 (55,6 procent). För en population av 1 000 individer blir den erforderliga urvalsstorleken respektive 184 (18,4 procent) och 385 (38,5 procent).

Även i de fall då man vill skatta vägda medelvärden av löneinkomsterna genom en undersökning grundad på urval av enskilda löntagare, torde man i allmänhet behöva urval av samma storleksordning

för att uppnå samma noggrannhet som i skattningar av ovägda medeltal för samma grupper.

Det må här erinras om att det vägda och det ovägda medeltalet för timförtjänsterna i en viss löntagargrupp blir identiskt lika, om samtliga redovisade löntagare har arbetat lika många timmar under redovisningsperioden.

En bearbetning av statistiskt material beträffande löneförhållandena under ett kvartal för arbetare vid en mekanisk verkstad (jfr sid. 445) visar sådana värden för variationskoefficienterna för de individuella timförtjänsterna, lönesumman per arbetare och antalet arbetstimmar per arbetare samt korrelationen mellan lönesumma och arbetstimmar, att ett urval ur en population, karakteriserad av dessa mått, kan förväntas ge ungefär samma noggrannhet i skattningarna av det ovägda och det vägda medelvärdet av timförtjänsterna.

Om man har tillgång till en förteckning över samtliga företag inom den näringsgren man önskar studera, kan man som tidigare framhållits verkställa ett urval av företag på flera olika sätt. Här diskuteras till en början det fall då man genom »obundet slumpmässigt urval» tar ut n företag ur en population av N företag i syfte att undersöka löneförhållandena för arbetare.

Varje företag som ingår i urvalet kan redovisa antingen (1) lönesumma och arbetstid för varje enskild arbetare eller (2) sammanlagd lönesumma och sammanlagd arbetstid för olika grupper av arbetare (t. ex. vuxna och minderåriga manliga och kvinnliga arbetare). I båda fallen kan man för varje grupp beräkna ett vägt medelvärde för lönen per arbetstimme. I det förra fallet kan man dessutom beräkna ett ovägt medelvärde av de individuella timförtjänsterna.

De medelvärden man på detta sätt beräknar på grundval av uppgifter för ett urval (n företag) kan användas som skattningar av motsvarande medelvärden i populationen (N företag).

Om man vill skatta de vägda eller ovägda medelvärdena för en viss arbetargrupps timförtjänster genom en urvalsundersökning och har att välja mellan att göra ett urval av enskilda arbetare eller att göra ett urval av företag, som redovisar samtliga arbetare inom gruppen i fråga, är det tydligen av vikt att man kan bedöma hur stor urvalskvot som fordras för att skattningen skall ha en viss bestämd noggrannhet.

Skillnaden i fråga om erforderlig urvalskvot mellan de båda typerna av undersökningar betingas av antalet företag och arbetare, som ingår i populationen, samt av lönespridningen inom och mellan företagen.

Dessa förhållanden skall här belysas med några schematiska exempel. Härvid göres det antagandet, att samtliga arbetare under redovisningsperioden arbetat lika lång tid; detta innebär som nämnt att det vägda och det ovägda medeltalet för timförtjänsterna blir lika stora.

Det antages att populationen utgöres av 10 000 arbetare, anställda vid 500 företag med vardera 20 arbetare samt att spridningen mellan arbetarnas individuella timförtjänster anges av variationskoefficienten 0,25. Vid obundet slumpmässigt urval av enskilda arbetare fordras under dessa förutsättningar ett stickprov av 588 arbetare (5,9 % av samtliga) för att det relativa medelfelet i den genomsnittliga timförtjänsten skall bli 0,01.

Om genomsnittsförtjänsten per timme är lika stor vid samtliga företag, skulle spridningen i genomsnittsförtjänst mellan företag anges av variationskoefficienten 0. I detta fall skulle det tydligen vara

tillräckligt att utvälja ett enda företag för att med full säkerhet beräkna genomsnittsförtjänsten för samtliga arbetare.

Om å andra sidan alla arbetare vid varje företag har samma lön, blir spridningen mellan företagen (praktiskt taget) lika stor som spridningen mellan de enskilda arbetarna, d. v. s. variationskoefficienten blir 0,25. I detta fall skulle man vid slumpmässigt urval av företag behöva 278 företag (56 % av samtliga) för att det relativa medelfelet i den genomsnittliga timförtjänsten skulle bli 0,01.

De här antagna ytterlighetsfallen torde ytterst sällan ha någon motsvarighet i praktiken. Ett mera realistiskt antagande är att spridningen i genomsnittsförtjänst mellan företagen ligger någonstans mellan de båda ytterligheterna (variationskoefficienten 0, respektive 0,25). Om i den här antagna populationen av 500 företag spridningen mellan företagen anges av variationskoefficienten 0,10, erfordras ett urval av 84 företag (16,8 % av samtliga), för att det relativa medelfelet i skattningen av genomsnittsförtjänsten skall bli 0,01.

I praktiken måste man givetvis räkna med att antalet arbetare (eller antalet till en viss delgrupp hörande arbetare) icke är lika stort vid samtliga företag inom den population man studerar. Om man gör ett slumpmässigt urval av n företag ur en population av N företag, blir i så fall icke blott lönesumman i urvalet utan även antalet arbetare (och arbetstimmar) slumpmässigt bestämda. Den urvalskvot, som under dessa förutsättningar erfordras för att man skall kunna skatta den genomsnittliga timförtjänsten med en viss bestämd noggrannhet, kan om antalet företag i populationen är någorlunda stort bedömas med ledning av teorin för kvotskattning.

Inom många branscher är en stor del av löntagarna anställda vid ett litet antal stora företag. I sådana fall kan betydande slumpfel uppstå även om man utväljer så stor del som en tredjedel eller hälften av de stora företagen.

I de fall då antalet löntagare per företag inom en viss bransch har en utpräglat sned fördelning — exempelvis om hälften av arbetarna är anställda vid 10 stora företag och den andra hälften vid 90 små företag — kan ett urvalsförfarande, där varje företag har samma chans att komma med i urvalet, ofta leda till att de stora företagen blir starkt underrepresenterade i urvalet, vilket under vissa förutsättningar kan medföra att medelvärdet i urvalsmassan starkt avviker från medelvärdet i populationen. Detta gäller särskilt om lönespridningen mellan de större företagen inbördes är stor.

Under här antydda förutsättningar är det ofta lämpligt att tillämpa metoden med stratifierat urval, i det man först uppdelar företagen i storleksgrupper (strata) och därefter slumpvis utväljer ett visst antal företag i varje storleksgrupp. Det kan visa sig möjligt att uppnå ökad precision vid given totalkostnad genom att man tillämpar en större urvalskvot för de strata som omfattar ett mindre antal stora företag, eventuellt genom att samtliga företag över en viss storleksgräns tas med i urvalet. Skälen för ett sådant urvalsförfarande förstärkes i den mån bearbetningskostnaden per löntagare är mindre vid större företag.

Materialet till socialstyrelsens lönestatistik för industriarbetare år 1951 har beträffande företag inom vissa branscher och dyrortsgrupper bearbetats i syfte att belysa förutsättningarna för undersökningar baserade på ett urval av företag. Siffrorna tyder på att om man vill skatta medelförtjänsten för vuxna manliga arbetare — utan fördelning efter

ålder, yrke m. m. — med ett relativt medelfel av 1 à 2 procent, skulle man behöva ett urval av företag som omfattar det övervägande flertalet arbetare.

När man skall jämföra kostnaderna för en urvalsundersökning, där den enskilde löntagaren är urvalsenhet, med kostnaderna för en totalundersökning eller en urvalsundersökning med företaget som urvalsenhet, där de berörda företagen redovisar samtliga löntagare, måste man ta hänsyn till de speciella kostnader — både för företaget och den myndighet som utarbetar statistiken — som är förknippade med planeringen och kontrollen av urvalsförfarandet. Om exempelvis företagen skall lämna uppgifter endast beträffande löntagare med födelsedag vissa dagar i månaden, fordras det extra arbete för att identifiera dessa löntagare och kontrollera att urvalet verkställts enligt instruktionen. Det kan därför under vissa förutsättningar vara enklare för företagen att redovisa samtliga löntagare än att redovisa ett urval. Avvägningen blir beroende av sådana faktorer som urvalskvotens storlek, antalet löntagare vid företaget och det arbete som fordras för att få fram uppgifter för varje enskild löntagare. Om exempelvis den erforderliga urvalskvoten är 1/3 eller 1/2 och uppgifterna utan större svårighet kan hämtas ur företagens bokföring, är det sålunda möjligt att en totalredovisning ter sig mindre betungande än en redovisning av löntagare med vissa födelsedagsdata åtminstone för ett stort antal små och medelstora företag.

Med hänsyn till de nyss berörda speciella kostnaderna vid urval av enskilda löntagare kan en undersökning, baserad på ett urval av företag, visa sig mera ändamålsenlig än en undersökning baserad på ett urval av enskilda löntagare, även om den erforderliga urvalskvoten i det förra fallet är avsevärt större än i det senare. Så till exempel kan det vara fördelaktigare att låta 500 företag redovisa samtliga arbetare än att låta 2 000 företag redovisa de arbetare, som är födda den 5, 10 eller 15 i månaden. I fråga om branscher, som domineras av små företagsenheter, kan det givetvis ofta förekomma att ett företag icke har någon löntagare, som är född någon av dessa dagar. I dessa fall kan det sistnämnda förfarandet onödigtvis medföra kostnader för korrespondens m. m. och skapa irritation hos de tillskrivna företagen.

Det må även framhållas, att om en undersökning baseras på fullständiga nominativa uppgifter från ett urval av små företag och de redovisade löntagarna vid bearbetningen fördelas på ett flertal undergrupper (exempelvis ålders- och yrkesgrupper), kommer varje sådan undergrupp vid ett stort antal företag att representeras av 0, 1 eller 2 löntagare.

Inom näringsgrenar där de små företagsenheterna dominerar kan man ofta vid given totalkostnad erhålla större noggrannhet genom urval av företag än genom urval av enskilda löntagare. Vid undersökningar av löneförhållandena inom jordbruket torde metoden med urval av företag (gårdar) vara att föredra framför metoden med urval av enskilda arbetare. Detsamma torde gälla exempelvis för undersökningar av löneförhållandena inom handeln; vid sådana undersökningar kan det visa sig lämpligt att inhämta uppgifter från samtliga företag över en viss storleksgräns (jfr sid. 447).

Den här framlagda utredningen har främst syftat till att belysa i vad mån det är möjligt att genom urvalsundersökningar erhålla tillräckligt noggranna informationer av den typ, som man skulle kunnat erhålla genom lönestatistiska totalundersökningar grundade på uppgifter

om enskilda löntagare. Det tillgängliga materialet ger icke tillräckligt underlag för mera preciserade omdömen om urvalsmetodernas användbarhet på olika områden. Särskilt bör framhållas att man saknar erfarenhetsmaterial för att kunna jämföra *kostnaderna* — såväl för uppgiftslämnarna som för den bearbetande myndigheten — vid totalundersökningar och olika slag av urvalsundersökningar.

Det synes emellertid sannolikt, att det föreligger mycket begränsade möjligheter att nedbringa kostnaderna genom urvalsmetoder vid undersökningar, som syftar till att belysa löneförhållandena inom smärre detaljgrupper med en hög grad av precision. Detta torde exempelvis gälla beträffande detaljerade undersökningar av löneförhållandena bland arbetare och tjänstemän vid större och medelstora industriföretag.

För branscher med ett stort antal små företag kan det innebära en kostnadsbesparing att använda urvalsförfarande, varvid företaget väljs som urvalsenhet. Detta gäller särskilt i fråga om de regelbundet återkommande löneundersökningarna. Sålunda synes det lämpligt att i den regelbundna lönestatistiken för arbetare och tjänstemän inom *handel* och *vissa industribranscher* göra ett urval bland småföretagen. Detta urvalsförfarande blir aktuellt för socialstyrelsen om ett centralt företagsregister kommer till stånd. Styrelsen finner det däremot för närvarande ej tillrådligt att vid genomförandet av löneräkningar av det slag som föreslogs av 1946 års lönestatistiksakkunniga använda urvalsmetoder annat än för enstaka grupper av företag.

I en skrivelse i juni 1954 till Konungen (socialdepartementet) föreslår socialstyrelsen att undersökningar av löneförhållandena för enskilda arbetstagare skulle verkställas bransch för bransch under loppet av ett antal år. Materialet till dylika undersökningar skulle kunna ge säkrare empiriskt underlag än det i föreliggande utredning använda för prövning av möjligheterna att inom skilda branscher utnyttja någon eller några typer av urvalsförfaranden. En sådan prövning skulle underlättas genom de nu föreliggande möjligheterna att konsultera statistiska centralbyråns utredningsinstitut.

ANTALET JORDBRUK AV OLIKA STORLEK OCH AREALEN ÅKERJORD ENLIGT 1951 ÅRS JORDBRUKSRÄKNING

Av förste aktuarien KARL LINDMAN

I den offentliga debatten har under senare år frågan om takten i jordbrukets rationalisering stått i förgrunden. Särskilt har detta gällt den yttre rationaliseringen, varmed menas de åtgärder, som syftar till att skapa rationellare brukningsenheter genom utvidgning av arealen eller förbättrad sammansättning av ägorna, främst vid s. k. ofullständiga jordbruk. Då denna fråga blivit särskilt aktuell under de sista åren men senast tillgängliga uppgifter om brukningsenheternas antal grundar sig på 1944 års allmänna jordbruksräkning, har debatten ofta blivit famlande och osäker. Visserligen utförde lantbruksstyrelsen en undersökning om antalet brukningsenheter år 1952 i 108 över hela landet fördelade socknar, och senare har uppgifter om jordbrukens antal i några län framräknats ur RLF:s jordbruksregister. För landet som helhet har likväl inga aktuella uppgifter funnits att tillgå. Nu föreligger emellertid preliminära resultat för hela riket från 1951 års jordbruksräkning, avseende förhållandena den 15 september 1951. Dessa resultat jämte uppgifter om åkerarealens storlek framlägges i denna artikel med tillhörande tabell.

Enligt anvisningarna till jordbruksräkningen skulle uppgifter i regel avges för varje taxeringsenhet. Om en sådan enhet bestod av flera brukningsenheter, skulle uppgifter i stället lämnas på särskild blankett för varje brukningsenhet. Med brukningsenhet förstås enligt formulärets anvisning »varje jordbruk, som med avseende på driften utgör ett och samma företag och som drives med en och samma arbetsstyrka». Exempelvis skulle ett torp, som utgör självständig brukningsenhet, redovisas på särskild blankett, även om det taxerats tillsammans med huvudgården. Då flera taxeringsenheter gemensamt bildade en brukningsenhet, skulle enligt den allmänna regeln varje taxeringsenhet redovisas separat.

Tanken bakom de nyssnämnda anvisningarna har varit att vid bearbetningen inom statistiska centralbyrån möjliggöra en omstöpning av materialet från att i stort sett utgöra en redovisning efter taxeringsenheter till att uppläggas efter brukningsenheter. Denna omvandling har i regel kunnat utföras med hjälp av uppgiftslämnarnas svar på de båda frågor beträffande sambruk, som inrymts på blanketten: »Ligger fastigheten i sambruk med annan jordbruksfastighet? I så fall vilken eller vilka?» I ett mycket stort antal fall har emellertid dessa frågor lämnats obesvarade, ehuru sambruk verkligen förekommit. Att så varit fallet, har ofta kunnat konstateras genom uppgifter i fastighetstaxeringslängden eller vid jämförelse olika blanketter emellan, t. ex. genom studium av namn- och adressuppgifter eller av uppgifterna om husdjur och maskiner, som i regel hålles endast på huvudgården. Ehuru ett stort arbete nedlagts på att söka uppspåra alla

sambruk, har det icke kunnat undvikas, att vissa fel i uppgifterna om antalet brukningsenheter förefinnes som följd av ofullständiga eller uteblivna svar på frågorna om sambruk förekommer. Felrisken synes öka ju mer komplicerade brukningsförhållandena är och torde därför vara störst i Kopparbergs län. Det är även sannolikt, att uraktlåtenhet att uppge faktiskt förekommande sambruk mest förekommer i fall, då tillskottsjorden endast omfattar del av fastighet eller då brukandet av den utvidgade arealen betraktas som tillfälligt eller bygger på endast muntlig överenskommelse.

Såsom ett led i granskningsarbetet har det inkomna materialet vad jordbruksfastigheter beträffar i sin helhet jämförts med 1952 års fastighetstaxeringslängder för kontroll av såväl materialets fullständighet som riktigheten av de uppgivna arealerna av olika ägoslag. De därvid konstaterade ofullständigheterna i materialet har avhjälpts genom att uppgifter utskrivits inom centralbyrån för de allra minsta taxeringsenheterna, medan de infordrats för övriga jordbruk. Det har icke kunnat undvikas, att i förra fallet osäkerhet många gånger rått, om taxeringsenheterna utgjort självständiga brukningsenheter. I fråga om fullständigheten i arealredovisningen har metoden gett säkrare resultat.

Vid jämförelse med 1944 års jordbruksräkning bör beaktas en olikhet i bearbetningsmetoden just i fråga om kontrollen mot taxeringslängderna. År 1944 kunde blankettmaterialet av olika skäl icke genomgående prickas av i längderna för kontroll av att samtliga fastigheter redovisats. Efter sammanräkningen jämfördes i stället de erhållna arealerna för varje ägoslag kommunvis med motsvarande slutsummor enligt längderna. I viss utsträckning infordrades felande uppgifter. Den efter denna komplettering icke redovisade åkerarealen, som gjordes till föremål för skattning i vissa tabeller, ansågs till stor del bestå av mindre delfastigheter i sambruk. Det visade sig även, att inom ett flertal kommuner de på blanketterna för enskilda fastigheter redovisade åkerarealerna i flera fall var något lägre än taxeringslängdens. Vid tidigare jordbruksräkningar, liksom vid 1951 års räkning, kunde sådana brister rättas till individuellt, vilket icke var möjligt vid jordbruksräkningen 1944. Detta torde ha haft den inverkan på uppgifterna om antalet brukningsenheter år 1944, att en del enheter bortfallit i redovisningen, särskilt av de mindre jordbruken, och vidare att en viss förskjutning nedåt i storleksgruppsindelningen ägt rum. Det är emellertid troligt, att de angivna olikheterna icke är av sådan storlek, att de i större utsträckning hindrar en direkt jämförelse mellan 1944 och 1951 års resultat.

I syfte att utröna om i annat hänseende någon olikhet förefunnits mellan de vid 1944 och 1951 års räkningar använda bearbetningsprinciperna, har materialet till de båda jordbruksräkningarna genomgåtts för ett antal kommuner och jämförts gård för gård. Urvalet av kommuner har omfattat några av de socknar inom Östergötlands, Jönköpings, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län, som uppvisat den största förändringen i brukningsenheternas antal från 1944 till 1951. Efter denna genomgång synes den slutsatsen kunna dragas, att samma principer kommit till användning vid de båda räkningarna.

De nämnda felkällorna i materialet för år 1951 samverkar till att antalet brukningsenheter kommit att redovisas något för högt. Så synes av vissa lokalundersökningar att döma genomgående ha va-

rit fallet även vid tidigare jordbruksräkningar.

Begreppet brukningsenhet användes i jordbruksstatistiken endast för jordbruk med mer än 0,25 hektar åker. Villkoret för att en fastighet skall betecknas som brukningsenhet är alltså förekomsten av åker. Fall finnes då brukningsenhets hela åkerareal redovisas såsom obrukad. Enär en dylik redovisning icke är förenlig med den ovan angivna definitionen av termen brukningsenhet, har vid jordbruksräkningen såvitt möjligt den principen följts, att åkerjorden överflyttats till annat ägoslag (i regel skogsmark eller »övrig mark»), om enheten varaktigt upphört att ingå i jordbruksproduktionen. Sådan överflyttning har gjorts, även om arealen upptagits såsom åker i 1952 års fastighetstaxeringslängd. Det förekommer icke så sällan, att militära övningsfält, flygplatser, industriområden, reningsverk, tomtområden o. dyl. fortfarande där redovisas såsom åker. Mark, som planterats med skog eller som icke längre hävdas eller kommer att hävdas i sådan grad, att åkerbruk kan anses föreligga, har likaså vid jordbruksräkningen överförts från åker till annat ägoslag, oberoende av hur marken redovisas i taxeringslängden. Dylik mark bildar därmed icke längre en brukningsenhet. Däremot har fastighet, som tillfälligt ligger för fäfot, eller arrendegård, för vilken arrendator sökes, bibehållits såsom brukningsenhet. Åtskilliga mellantyper finnes, som måst bedömas från fall till fall. Jordbruksräkningens material medger icke någon bedömning av hur många jordbruk, som nedlägges på grund av att marken icke längre brukas för jordbruksändamål, enär flertalet sådana fall aldrig blir redovisade.

Vid 1951 års jordbruksräkning har den inom jordbruksstatistiken sedvanliga grupperingen av jordbruken i storleksklasser följts med det tillägget, att jordbruk med 10—20 hektar åker delats i två grupper, omfattande respektive 10—15 och 15—20 hektar åker. Härigenom har brukningsenheterna blivit fördelade på 10 storleksgrupper.

Antalet brukningsenheter i hela riket enligt samtliga jordbruksräkningar framgår av nedanstående sammanställning.

Det högsta antalet brukningsenheter förelåg vid 1932 års jordbruksräkning, varefter en betydande nedgång kan konstateras, som särskilt starkt framträtt vid det senaste räkningstillfället. Förändringarna mellan 1927 och 1932 var tämligen obetydliga. Mellan 1932 och 1937 ägde en viss koncentration rum till mellangrupperna (5—50 hektar). Räkningen år 1944 visade minskning i alla grupper utom den högsta och den lägsta; ökningen i den lägsta gruppen torde åtminstone delvis bero på att mängen,

Storleksgrupper efter åkerarealen	Antal brukningsenheter År 1927	År 1932	År 1937	År 1944	År 1951*
0,26— 1 ha	56 122	60 258	52 335	59 389	45 039
1 — 2 »	63 635	60 980	58 990	58 825	50 961
2 — 5 »	117 678	116 515	113 722	107 776	95 888
5 — 10 »	94 533	95 848	97 298	94 144	89 760
10 — 15 »	59 593	59 524	60 441	58 477	39 610
15 — 20 »					20 186
20 — 30 »	17 114	17 176	17 518	17 030	17 716
30 — 50 »	10 813	10 821	10 969	10 710	11 234
50 —100 »	5 195	5 100	5 077	5 065	5 421
Över 100 »	2 469	2 395	2 294	2 325	2 325
Summa	427 152	428 617	418 644	413 741	378 140

som icke tidigare drivit något jordbruk, under krigsåren önskade bli självförsörjande med avseende på brödsäd och andra vegetabilier. Utvecklingen efter 1944 karakteriseras av den yttre rationaliseringens inverkan: förskjutning mot större enheter (grupperna 10—100 hektar). Då minskningen varit särskilt framträdande i den lägsta gruppen, kan detta förmodas sammanhänga med att de nyssnämnda krisbetingade jordbruken upphört och att därutöver en betydande nedgång ägt rum.

Närmare uppgifter om utvecklingen mellan åren 1944 och 1951 lämnas för varje län och för hela riket i tabellen. Antalet brukningsenheter har under perioden minskat från 413 700 till 378 100 eller med 35 600, motsvarande 8,6 %. Minskningen har för landet som helhet gått ut över brukningsenheterna med mindre än 10 hektar åker, procentuellt såsom ovan nämnts mest för den lägsta gruppen och med sjunkande procentuell minskning vid stigande arealstorlek. Totalt har denna nedgång omfattat nära 38 500 enheter. Häremot står en ökning i samtliga grupper med mellan 10 och 100 hektar åker. Denna ökning, som sammanlagt uppgått till c:a 2 900 brukningsenheter, har i procent räknat stigit med åkerarealen. Storjordbruken med över 100 hektar åker har icke undergått någon förändring till antalet. Genom denna utveckling har andelen av jordbruk med högst 2 hektar åker sjunkit från 28,6 % till 25,4 % av samtliga jordbruk. Motsvarande procenttal för brukningsenheter med mer än 10 hektar åker har samtidigt ökat från 22,6 till 25,5. De senare hade med andra ord år 1951 i antal passerat jordbruken med högst 2 hektar åker.

Utvecklingen inom olika områden har icke varit lika enhetlig, som den jämna serien procenttal för rikssiffrorna kan ge anledning att förmoda. Vid indelning av landet efter naturförhållanden och produktionsbetingelser i tre större riksområden finner man ganska markanta skillnader. Den mest iögonenfallande är att ökningen av antalet brukningsenheter börjar inom södra och mellersta Sveriges slättbygder i storleksgruppen 20—30 hektar, inom södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder i gruppen 10—20 hektar och inom norra Sverige i gruppen 5—10 hektar. Den största relativa ökningen i slättbygderna gäller gruppen 50—100 hektar, medan skogs- och dalbygdernas maximum återfinns i klassen 20—30 hektar och norra Sveriges bland jordbruken med 10—20 hektar åker. Procentuellt har den totala minskningen varit störst i skogs- och dalbygderna till följd av en särskilt stark nedgång av jordbruk med upp till 2 hektar åker.

Tabellens länsuppgifter ger bl. a. vid handen, att det totala antalet jordbruk minskat överallt utom i Norrbottens län, där en mindre uppgång blivit den naturliga följden av omfattande nyodlingar. Även brukningsenheterna med högst 5 hektar åker har med ett undantag sjunkit i antal i samtliga län; även detta undantag gäller Norrbottens län, gruppen 2—5 hektar. Den största relativa nedgången i totalantalet brukningsenheter uppvisar länen i Svealand jämte Östergötlands och Göteborgs och Bohus län, samtliga med minst 10 %; minskningen i Stockholms stad och län uppgår till 20 %. I stort sett avtar sedan minskningen ju längre norrut och söderut man kommer. För Kristianstads och Malmöhus län är förändringarna även inom de olika storleksgrupperna i regel jämförelsevis små.

Genom sammanslagning av vissa storleksgrupper erhålles en överskådligare

Antalet brukningsenheter, fördelat på storleksgrupper, och arealen åkerjord, länsvis och inom tre större riksområden, år 1951 i jämförelse med år 1944. Preliminära uppgifter

Number of holdings by size of arable land, and area of arable land, by county and in three major regions. Preliminary figures

Tabellens uppgifter för år 1951 redovisas efter 1952 års indelning.

Län m. m.	Antal brukningsenheter med åkerareal i hektar om										Summa brukningsenheter	Sammanlagd åkerareal hektar[1]
	0,26—1	1—2	2—5	5—10	10—15	15—20	20—30	30—50	50—100	över 100		
Stockholms stad och län												
År 1944	2 426	1 255	1 445	1 625	2 130		731	535	381	190	10 718	152 976
» 1951	1 326	983	1 119	1 224	1 121	802	788	583	394	187	8 527	144 750
Förändring 1944—1951 %	— 45,3	— 21,7	— 22,6	— 24,7	— 9,7		+ 7,8	+ 9,0	+ 3,4	— 1,6	— 20,4	— 5,4
Uppsala län												
År 1944	1 057	781	886	1 086	1 872		980	733	357	166	7 918	152 833
» 1951	743	532	731	835	934	857	985	809	396	167	6 989	149 493
Förändring 1944—1951 %	— 29,7	— 31,9	— 17,5	— 23,1	— 4,3		+ 0,5	+ 10,4	+ 10,9	+ 0,6	— 11,7	— 2,2
Södermanlands län												
År 1944	989	629	1 213	1 950	2 277		785	612	423	283	9 161	175 156
» 1951	652	438	765	1 374	1 264	842	834	642	456	283	7 550	170 680
Förändring 1944—1951 %	— 34,1	— 30,4	— 36,9	— 29,5	— 7,5		+ 6,2	+ 4,9	+ 7,8	± 0,0	— 17,6	— 2,6
Östergötlands län												
År 1944	1 965	1 380	2 496	2 809	2 887		1 240	1 066	719	284	14 846	246 349
» 1951	1 333	1 126	1 988	2 453	1 751	1 090	1 251	1 039	753	292	13 076	240 692
Förändring 1944—1951 %	— 32,2	— 18,4	— 20,4	— 12,7	— 1,6		+ 0,9	— 2,5	+ 4,7	+ 2,8	— 11,9	— 2,3
Jönköpings län												
År 1944	1 245	1 593	6 474	5 755	2 298		394	199	85	30	18 073	133 428
» 1951	1 012	1 360	5 540	5 697	1 726	655	411	204	90	26	16 721	129 072
Förändring 1944—1951 %	— 18,7	— 14,6	— 14,4	— 1,0	+ 3,6		+ 4,3	+ 2,5	+ 5,9	..	— 7,5	— 3,3
Kronobergs län												
År 1944	2 092	2 311	6 034	5 218	1 301		163	82	40	15	17 256	98 939
» 1951	1 586	1 995	5 325	5 110	1 049	329	173	87	39	13	15 706	94 929
Förändring 1944—1951 %	— 24,2	— 13,7	— 11,8	— 2,1	+ 5,9		+ 6,1	+ 6,1	— 2,5	..	— 9,0	— 4,1

Kalmar län											
År 1944	1 604	1 055	2 778	4 336	3 275	1 080	630	264	111	15 133	185 228
» 1951	1 312	1 007	2 399	3 841	2 074 1 160	1 121	661	280	108	13 963	178 647
Förändring 1944—1951 %	—18,2	— 4,5	—13,6	—11,4	— 1,3	+ 3,8	+ 4,9	+ 6,1	— 2,7	— 7,7	— 3,6
Gotlands län											
År 1944	931	857	1 304	1 296	1 620	653	380	112	23	7 176	83 545
» 1951	813	813	1 149	1 085	944 650	705	431	125	27	6 742	84 902
Förändring 1944—1951 %	—12,7	— 5,1	—11,9	—16,3	— 1,6	+ 8,0	+13,4	+11,6	..	— 6,0	+ 1,6
Blekinge län											
År 1944	1 884	1 344	2 187	1 821	1 096	256	159	66	14	8 827	61 546
» 1951	1 836	1 262	1 823	1 747	683 349	235	159	69	14	8 177	57 804
Förändring 1944—1951 %	— 2,5	— 6,1	—16,6	— 4,1	— 5,8	— 8,2	± 0,0	+ 4,5	..	— 7,4	— 6,1
Kristianstads län											
År 1944	2 730	2 042	4 458	5 548	4 536	1 275	729	267	129	21 714	233 234
» 1951	2 574	2 006	3 789	5 057	3 074 1 512	1 266	740	286	133	20 437	227 080
Förändring 1944—1951 %	— 5,7	— 1,8	—15,0	— 8,9	+ 1,1	— 0,7	+ 1,5	+ 7,1	+ 3,1	— 5,9	— 2,6
Malmöhus län											
År 1944	2 487	2 263	3 000	3 974	4 418	2 017	1 579	609	336	20 683	333 094
» 1951	2 269	2 241	2 764	3 577	2 730 1 703	1 999	1 584	658	350	19 875	329 416
Förändring 1944—1951 %	— 8,8	— 1,0	— 7,9	—10,0	+ 0,3	— 0,9	+ 0,3	+ 8,0	+ 4,2	— 3,9	— 1,1
Hallands län											
År 1944	1 596	1 224	2 944	3 508	3 004	800	436	152	71	13 735	144 767
» 1951	1 072	1 065	2 641	3 340	2 006 1 095	834	438	135	67	12 693	142 288
Förändring 1944—1951 %	—32,8	—13,0	—10,3	— 4,8	+ 3,2	+ 4,3	+ 0,5	—11,2	— 5,6	— 7,6	— 1,7
Göteborgs och Bohus län											
År 1944	2 963	2 329	3 791	3 881	1 863	278	112	48	10	15 275	93 011
» 1951	1 656	1 792	3 293	3 851	1 515 567	311	126	52	9	13 172	91 046
Förändring 1944—1951 %	—44,1	—23,1	—13,1	— 0,8	+11,8	+11,9	+12,5	+ 8,3	..	—13,8	— 2,1
Älvsborgs län											
År 1944	3 023	4 073	8 823	7 486	3 952	795	370	128	47	28 697	208 244
» 1951	2 081	3 582	7 649	7 219	2 983 1 270	909	397	140	42	26 272	203 986
Förändring 1944—1951 %	—31,2	—12,1	—13,3	— 3,6	+ 7,6	+14,3	+ 7,3	+ 9,4	—10,6	— 8,5	— 2,0

[1] Inräknat åkerareal för lägenheter om högst 0,25 hektar åker (för hela riket 3 871 hektar).

Antalet brukningsenheter, fördelat på storleksgrupper, och arealen åkerjord, länsvis och inom tre större riksområden, år 1951 i jämförelse med år 1944. Preliminära uppgifter (forts.)

Number of holdings by size of arable land, and area of arable land, by county and in three major regions. Preliminary figures (cont.)

Län m. m.	Antal brukningsenheter med åkerareal i hektar om										Summa brukningsenheter	Sammanlagd åkerareal hektar[1]
	0,26—1	1—2	2—5	5—10	10—15	15—20	20—30	30—50	50—100	över 100		
Skaraborgs län												
År 1944	1 967	2 112	4 479	5 976	6 035		1 913	1 072	441	219	24 214	317 084
» 1951	1 373	1 783	3 731	5 378	3 882	2 223	1 958	1 099	482	207	22 116	309 347
Förändring 1944—1951 %	—30,2	—15,6	—16,7	—10,0	+ 1,2		+ 2,4	+ 2,5	+ 9,3	— 5,5	— 8,7	— 2,4
Värmlands län												
År 1944	4 753	5 828	8 166	5 722	2 961		684	396	207	89	28 806	184 966
» 1951	3 630	4 840	7 317	5 700	1 936	952	699	421	228	88	25 811	181 533
Förändring 1944—1951 %	—23,6	—17,0	—10,4	— 0,4	— 2,5		+ 2,2	+ 6,3	+ 10,1	— 1,1	—10,4	— 1,9
Örebro län												
År 1944	2 847	2 355	3 131	2 781	2 503		848	473	243	119	15 300	154 001
» 1951	2 108	1 988	2 597	2 321	1 413	951	892	560	253	118	13 201	148 127
Förändring 1944—1951 %	—26,0	—15,6	—17,1	—16,5	— 5,6		+ 5,2	+ 18,4	+ 4,1	— 0,8	—13,7	— 3,8
Västmanlands län												
År 1944	1 262	807	867	1 316	2 017		1 116	813	412	153	8 763	162 411
» 1951	833	644	769	1 013	957	854	1 168	882	448	160	7 728	160 292
Förändring 1944—1951 %	—34,0	—20,2	—11,3	—23,0	—10,2		+ 4,7	+ 8,5	+ 8,7	+ 4,6	—11,8	— 1,3
Kopparbergs län												
År 1944	6 025	4 488	6 579	3 384	1 679		381	142	50	19	22 747	108 938
» 1951	4 632	3 762	5 913	3 535	1 142	628	418	178	74	15	20 297	106 391
Förändring 1944—1951 %	—23,1	—16,2	—10,1	+ 4,5	+ 5,4		+ 9,7	+ 25,4	+ 48,0	..	—10,8	— 2,3
Gävleborgs län												
År 1944	2 223	2 972	4 748	4 608	2 538		335	118	35	13	17 590	112 676
» 1951	1 815	2 387	4 039	4 315	2 008	800	424	108	39	11	15 946	111 521
Förändring 1944—1951 %	—18,4	—19,7	—14,9	— 6,4	+ 10,6		+ 26,6	— 8,5	+ 11,4	..	— 9,3	— 1,0

Västernorrlands län											
År 1944	3 774	5 837	8 714	5 411	1 043	96	35	13	3	24 926	102 508
» 1951	2 610	5 185	8 224	5 399	934 221	100	38	11	5	22 727	100 149
Förändring 1944—1951 %	—30,8	—11,2	— 5,6	— 0,2	+ 10,7	+ 4,2	+ 8,6	..	..	— 8,8	— 2,3
Jämtlands län											
År 1944	2 776	2 759	5 523	3 311	952	103	20	4	—	15 448	67 793
» 1951	2 413	2 680	5 331	3 441	824 208	102	19	6	—	15 024	68 295
Förändring 1944—1951 %	—13,1	— 2,9	— 3,5	+ 3,9	+ 8,4	— 1,0	..	..	—	— 2,7	+ 0,7
Västerbottens län											
År 1944	2 904	4 526	10 512	7 580	1 421	54	6	3	1	27 007	123 277
» 1951	2 224	3 732	9 574	7 824	1 746 268	68	13	4	2	25 455	130 989
Förändring 1944—1951 %	—23,4	—17,5	— 8,9	+ 3,2	+ 41,7	+ 25,9	..	..	..	— 5,7	+ 6,3
Norrbottens län											
År 1944	3 866	4 005	7 224	3 762	799	53	13	6	—	19 728	78 640
» 1951	3 136	3 758	7 418	4 424	914 200	65	16	3	1	19 935	86 007
Förändring 1944—1951 %	—18,9	— 6,2	+ 2,7	+ 17,6	+ 39,4	+ 22,6	..	..	..	+ 1,0	+ 9,4
Södra och mellersta Sveriges slättbygder											
År 1944	17 509	13 096	19 809	26 034	31 906	12 728	8 680	4 126	1 966	135 854	2 079 579
» 1951	13 513	11 499	16 678	22 116	18 477 12 378	13 020	9 079	4 431	1 991	123 182	2 038 854
Förändring 1944—1951 %	—22,8	—12,2	—15,8	—15,0	— 3,3	+ 2,3	+ 4,6	+ 7,4	+ 1,3	— 9,3	— 2,0
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder											
År 1944	21 031	21 355	46 251	42 789	20 428	3 761	1 880	888	351	158 734	1 132 326
» 1951	15 128	18 185	39 821	41 011	15 056 6 335	4 079	1 990	939	322	142 866	1 093 339
Förändring 1944—1951 %	—28,1	—14,8	—13,9	— 4,2	+ 4,7	+ 8,5	+ 5,9	+ 5,7	— 8,3	—10,0	— 3,4
Norra Sverige											
År 1944	20 849	24 374	41 716	25 321	6 143	541	150	51	8	119 153	502 739
» 1951	16 398	21 277	39 389	26 633	6 077 1 473	617	165	51	12	112 092	515 243
Förändring 1944—1951 %	—21,3	—12,7	— 5,6	+ 5,2	+ 22,9	+ 14,0	+ 10,0	± 0,0	..	— 5,9	+ 2,5
Hela riket											
År 1944	59 389	58 825	107776	94 144	58 477	17 030	10 710	5 065	2 325	413 741	3 714 644
» 1951	45 039	50 961	95 888	89 760	39 610 20 186	17 716	11 234	5 421	2 325	378 140	3 647 436
Förändring 1944—1951 %	—24,2	—13,4	—11,0	— 4,7	+ 2,3	+ 4,0	+ 4,9	+ 7,0	± 0,0	— 8,6	— 1,8

[1] Inräknat åkerareal för lägenheter om högst 0,25 hektar åker (för hela riket 3 871 hektar).

	Brukningsenheter med åkerareal om			Samtliga brukningsenheter
	0,26—10 hektar	10—30 hektar	över 30 hektar	
Stockholms stad och län	— 31,1	— 5,2	+ 5,2	— 20,4
Uppsala län	— 25,4	— 2,7	+ 9,2	— 11,7
Södermanlands län	— 32,5	— 4,0	+ 4,8	— 17,6
Östergötlands län	— 20,2	— 0,8	+ 0,7	— 11,9
Jönköpings län	— 9,7	+ 3,7	+ 1,9	— 7,5
Kronobergs län	— 10,5	+ 5,9	+ 1,5	— 9,0
Kalmar län	— 12,4	± 0,0	+ 4,4	— 7,7
Gotlands län	— 12,0	+ 1,1	+ 13,2	— 6,0
Blekinge län	— 7,8	— 6,3	+ 1,3	— 7,4
Kristianstads län	— 9,1	+ 0,7	+ 3,0	— 5,9
Malmöhus län	— 7,4	— 0,0	+ 2,7	— 3,9
Hallands län	— 12,4	+ 3,4	— 2,9	— 7,6
Göteborgs och Bohus län	— 18,3	+ 11,8	+ 10,0	— 13,8
Älvsborgs län	— 12,3	+ 8,7	+ 6,2	— 8,5
Skaraborgs län	— 15,6	+ 1,4	+ 3,2	— 8,7
Värmlands län	— 12,2	— 1,6	+ 6,5	— 10,4
Örebro län	— 18,9	— 2,8	+ 11,5	— 13,7
Västmanlands län	— 23,4	— 4,9	+ 8,1	— 11,8
Kopparbergs län	— 12,9	+ 6,2	+ 26,5	— 10,8
Gävleborgs län	— 13,7	+ 12,5	— 4,8	— 9,3
Västernorrlands län	— 9,8	+ 10,2	+ 5,9	— 8,8
Jämtlands län	— 3,5	+ 7,5	+ 4,2	— 2,7
Västerbottens län	— 8,5	+ 41,2	..	— 5,7
Norrbottens län	— 0,6	+ 38,4	..	+ 1,0

bild av utvecklingen. I ovanstående tablå lämnas uppgifter om den procentuella ökningen resp. minskningen av antalet brukningsenheter mellan åren 1944 och 1951 för mindre, medelstora och större jordbruk inom varje län.

I kort sammanfattning må om innehållet i tablån meddelas följande. Småbruken har minskat i alla län, mest i Mälardalen och Östergötland, minst i de fyra nordligaste länen och i Skåne—Blekinge. Mellangruppen har vuxit i antal särskilt i sydvästra Sverige samt i Norrland och Kopparbergs län med tyngdpunkten av ökningen på Västerbottens och Norrbottens län; den har å andra sidan minskat i Svealand utom Kopparbergs län. De större jordbruken, för vilka procenttalen i många fall bygger på låga absoluta tal, uppvisar allmän ökning (utom i Hallands och Gävleborgs län) utan att större sammanhängande områden med likartad tendens kan urskiljas.

Förändringen i antalet brukningsenheter inom de olika riksområdena mellan åren 1944 och 1951 angives i sammanställningen härnedan.

Tablån meddelar, att de 35 600 upphörda enheterna fördelar sig med omkring 12 700 på slättbygderna i södra och mellersta Sverige och 15 900 på dessa områdens skogs- och dalbygder samt 7 000 på norra Sverige. Den procentuella nedgången av antalet småbruk har varit störst inom det förstnämnda och minst

	Brukningsenheter med åkerareal om						Samtl. brukningsenheter	
	0,26—10 hektar		10—30 hektar		över 30 hektar			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	—12 642	—16,5	— 759	— 1,7	+729	+4,9	—12 672	— 9,3
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	—17 281	—13,1	+1 281	+ 5,3	+132	+4,2	—15 868	—10,0
Norra Sverige	— 8 563	— 7,6	+1 483	+22,2	+ 19	+9,1	— 7 061	— 5,9
Hela riket	—38 486	—12,0	+2 005	+ 2,7	+880	+4,9	—35 601	— 8,6

inom det sistnämnda området. De medelstora jordbruken har visat störst ökning, hela 22 %, inom norra Sverige, en betydligt mindre ökning i skogs- och dalbygderna samt någon minskning i slättbygderna. De större jordbruken visar ungefär samma relativa inbördes ökning inom de båda sistnämnda områdena; den högre siffran för norra Sverige baserar sig på ett lågt absolut tal.

Slutligen må i fråga om brukningsenheterna framhållas, att den vid 1951 års jordbruksräkning genomförda delningen av storleksgruppen 10—20 hektar visar, att av gruppens samtliga jordbruk 60 % inom slättbygderna hade en åkerareal mellan 10 och 15 hektar, medan motsvarande procenttal för skogs- och dalbygderna samt norra Sverige var respektive 70 och 80. För hela riket utgjorde ifrågavarande andel 66 %.

Åkerarealens storlek år 1951 i jämförelse med åren för tidigare jordbruksräkningar meddelas i följande tablå.

	Hektar
År 1927	3 715 847
» 1932	3 724 625
» 1937	3 731 038
» 1944	3 714 644
» 1951	3 647 436*

Några större förskjutningar för hela riket har som synes icke inträffat förrän efter år 1944. Rikssiffrorna döljer emellertid karakteristiska olikheter mellan landets södra och norra delar, vilka kommer till uttryck i sifferserierna överst i nästa spalt, avseende riket söder resp. norr om Dalälven.

Siffrorna visar, att i södra och mellersta Sverige en fortgående minskning av åkerarealen ägt rum, som fram till 1937 varit obetydlig men sedan skärpts; mellan 1937 och 1944 var nedgången c:a 36 400 hektar (1,2 %) samt mellan 1944 och 1951 omkring 76 700 hektar (2,5 %). Åkerarealen i landets norra del har däremot oavbrutet ökat, ehuru mindre under den sista perioden — 9 500 hektar (1,6 %) — än mellan 1937 och 1944, då ökningen uppgick till 20 000 hektar (3,5 %). Den sista perioden karakteriseras också av att gränsen mellan de båda områdena flyttats norrut, i det att endast de tre nordligaste länen inom norra delen visat ökning av arealen åker. Inom södra delen har åkerarealen ökat i Gotlands län till följd av några större torrläggningsföretag.

	Götaland och Svealand utom Kopparbergs län, hektar	Norrland och Kopparbergs län, hektar
År 1927	3 174 637	541 210
» 1932	3 165 212	559 413
» 1937	3 157 198	573 840
» 1944	3 120 812	593 832
» 1951	3 044 084	603 352

Minskningen av åkerarealen torde till icke obetydlig del förklaras av att sämre och olämpligt belägen åkerjord utlagts till betes- och skogsmark. Brist på arbetskraft och behov av rationalisering torde ha varit bidragande orsaker härtill. Vidare beror minskningen på att åkerjord, särskilt i närheten av tätorter, tagits i anspråk för tomtbebyggelse, vägbyggen, upplagsplatser, industriell verksamhet o. s. v.

Förändringarna i såväl brukningsenheternas antal som åkerjordens storlek är i väsentliga hänseenden uttryck för den pågående rationaliseringen av det svenska jordbruket. Såsom uttryck för strukturförändringens storlek kan anges förskjutningen i medelarealen åker vid samtliga jordbruk eller särskilda kategorier av jordbruk under viss tid. Följande tablå meddelar uppgifter om denna förskjutning åren 1937—1944—1951 för riket och de tre riksområdena:

	Åkerareal per bruknings-enhet, hektar			Procentuell ökning eller minskning	
	År 1937	År 1944	År 1951	År 1937–1944	År 1944–1951
Södra och mellersta Sveriges slättbygder ...	14,79	15,29	16,54	+ 3,4	+ 8,2
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	6,99	7,12	7,64	+ 1,9	+ 7,3
Norra Sverige	4,26	4,21	4,59	— 1,2	+ 9,0
Hela riket	8,90	8,96	9,64	+ 0,7	+ 7,6

Mellan 1937 och 1944 förändrades således det svenska genomsnittsjordbruket knappast i fråga om åkerarealens storlek; i södra och mellersta Sverige skedde dock någon ökning, medan arealen i stället minskade i norra Sverige. Däremot undergick medelarealen åker i hela riket en påtaglig ökning mellan 1944 och 1951, nämligen med 0,68 hektar eller nästan 8 %, och en ökning av ungefär samma procentuella storlek karakteriserade samtliga riksområden.

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS ORGANISATION OCH VERKSAMHET

VII. DEN RÄTTSSTATISTISKA AVDELNINGEN

Av t. f. förste aktuarien SIGNE CÖSTER

På avdelningen utarbetas rättsstatistik, statistik över vägtrafikolyckor samt statistik över fastighetsvärden. Dessutom föres på avdelningen det i giftermålsbalkens 16 kap. föreskrivna äktenskapsregistret.

Den på avdelningen handlagda rättsstatistiken omfattar processtatistik, kriminalstatistik samt statistik över konkurser och protesterade växlar. Statistiken över vägtrafikolyckor avser sådana olyckor som varit föremål för polisundersökning. Fastighetsstatistiken slutligen avser salupriser och taxeringsvärden å jordbruks-, bostads- och affärsfastigheter.

En rättsstatistisk avdelning har funnits i statistiska centralbyrån alltsedan år 1914, då rättsstatistiken överflyttades dit från justitiedepartementet. Den utgjorde intill den 1 juli 1929 en underavdelning av centralbyråns befolkningsstatistiska avdelning. Vid den sistnämnda år företagna omorganisationen av ämbetsverket utbröts rättsstatistiken och äktenskapsregistret ur den befolkningsstatistiska avdelningen för att tillsammans bilda centralbyråns fjärde avdelning under ledning av en förste aktuarie. Chefen för avdelningen är sedan den 1/7 1952 byrådirektör.

Här nedan lämnas först en redogörelse för rättsstatistiken före år 1914, och därefter beskrives de avdelningen numera åliggande olika arbetsuppgifterna.

A. Rättsstatistiken

1. Rättsstatistiken före år 1914

Den officiella svenska rättsstatistiken räknar sitt upphov från år 1830. I ett kungl. brev detta år till hov- och överrätterna förordnades att de under dessa rätter lydande domstolarna skulle varje år till justitiestatsministern insända enligt formulär författade listor på alla under föregående år anhängiggjorda brottmål och andra rättegångsärenden, »på det Kungl. Maj:t må blifva underrättad i hvad mån brottmål och andra rättegångsärenden till- eller aftaga». Likartade uppgifter infordrades sedermera av justitiestatsministern jämväl från överdomstolarna och vissa andra domstolar, varjämte uppgifter om antalet för fylleri bötfällda personer införskaffades från Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Enligt de fastställda formulären skulle av härads-, kämners- och rådstuvurätterna lämnas följande uppgifter beträffande civila mål, nämligen dels rörande antalet mål med fördelning efter deras beskaffenhet i konkurser, skuldfordringsmål och andra tvistemål (ansöknings- och anmälningsärenden var ej medtagna) och allteftersom de förlikts, avgjorts eller uppskjutits, dels ock rörande antalet vädjade mål. Formulären till brottmålsuppgifterna var utförligare men det oaktat mera otillfredsställande. Uppgifter skulle lämnas rörande antalet för för-

brytelser anklagade personer med fördelning efter målens utgång i sakfällda, under framtiden ställda och frikända. För de sakfällda skulle särskilda uppgifter lämnas rörande ålder, kön, förbrytelsens art med huvudgrupperna »brott» och »andra förbrytelser» samt huruvida förbrytelsen begåtts under dryckenskap. Formulären upptog emellertid kolumner endast för de vanligaste brotten och saknade kolumn för »övriga brott». Inga anvisningar meddelades till en början för formulärens ifyllande och ej heller tillhandahölls uppgiftslämnarna tryckta blanketter. Uppgifterna om brottmål blev också synnerligen otillförlitliga.

De inkomna uppgifterna bearbetades under justitiestatsministerns ledning och offentliggjordes i sammandrag i hans den 22 november 1831 dagtecknade berättelse »angående de vid domstolarne år 1830 förehafda brottmål och civila rättegångsärenden».

Under de följande åren undergick rättsstatistiken åtskilliga förändringar och förbättringar, av vilka endast de viktigaste här omnämnes.

År 1831 förordnades, att häradshövdingarna skulle meddela »summariska uppgifter, i hvad mån samt till hvad belopp i mantal och penningevärde fast egendom inom domsagan under det förflutna året, efter förutgånget köp och salu, särskildt frivilligt och särskildt genom utmätningstvång, är vorden lagfaren, utur hvilka ståndsklasser fast egendom blifvit flyttad och i hvilka den kommit, jämväl ock till hvad belopp fast egendom blifvit intecknad eller därifrån befriad». Statistiken över civila mål utvidgades år 1837, då Kungl. Maj:ts befallningshavande ålades att årligen avgiva förteckning på de under föregående året handlagda utmätningsmålen.

Sedan vid justitiedepartementets inrättande år 1840 en särskild byrå för statistiska ärenden i nämnda departement kommit till stånd, var möjlighet beredd för en mera fullständig och tillfredsställande behandling av rättsstatistiken. Fr. o. m. år 1842 utvidgades statistiken med bl. a. uppgifter om s. k. ansöknings- och anmälningsärenden. I slutet av 1850-talet började man infordra uppgifter rörande lagfarter och inteckningar jämväl från städerna samt uppgifter rörande beloppet av förnyade inteckningar.

Med dubbelårgången 1857/1858 infördes rättsstatistiken i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik. En ny plan för rättsstatistiken hade år 1856 blivit uppgjord av 1854 års statistikkommitté. Enligt densamma skulle justitiestatsministerns ämbetsberättelser bl. a. årligen innehålla dels domstolarnas och övriga justitiedepartementet underlydande myndigheters arbetsredogörelser, dels särskilda uppgifter angående civila mål och ärenden samt avgjorda brottmål och dels uppgifter om justitiedepartementet åliggande eller därav beroende verkställighets- och förvaltningsärenden. Denna plan blev dock ej fullständigt genomförd. Visserligen uppdelades rättsstatistiken i två skilda avdelningar, men till den första hänfördes förutom arbetsredogörelserna jämväl uppgifter rörande inteckningar och lagfarter, utsökningsmål och bysatta. Den senare avdelningen omfattade brottmålsstatistiken, varjämte i denna del intogs uppgifter från konsistorierna om antalet genom skiljebrev upplösta äktenskap och trolovningar. De båda avdelningarna utgavs t. o. m. årgång 1875 såsom två särskilda häften, men offentliggjordes sedermera under gemensamt omslag.

Nya formulär för brottmålsuppgifter, omfattande alla brott, hade fastställts år 1837. Vidare hade fr. o. m. år 1842 ge-

nomförts den principen att flertalet personuppgifter beträffande brottslingarna skulle lämnas i huvudsak endast i fråga om dem som åtalats för grövre brott. Införandet vid 1865 års början av den nya strafflagen nödvändiggjorde nya förändringar av formulären till brottmålsstatistiken, särskilt i fråga om brottsspecificeringen.

År 1879 fastställdes i anslutning till en av särskilda kommitterade utarbetad ny plan för rättsstatistiken nya uppgiftsformulär, som i stort sett bibehölls oförändrade t. o. m. år 1912. Ett par nya formulär tillkom emellertid under denna tid, nämligen ett för uppgifter om handräckning för fordrans utfående enligt lagen därom år 1907 och ett för uppgifter angående tomträtt. Vidare förordnades i samband med fastställande av uppgifter till straffregistret, som inrättades genom lag den 17/10 1900, att av orsak som nedan nämnes särskilda statistiska uppgifter icke skulle lämnas för sådana mål rörande vilka uppgifter skulle insändas till straffregistret.

Primärmaterialet till rättsstatistikens första avdelning utgjordes uteslutande av tabellariska sammandrag, som på tryckta blanketter för varje år avgavs av domstolar och övriga berörda myndigheter. De i primärmaterialet förekommande uppgifterna infördes i den tryckta statistiska berättelsen, och den enda bearbetning som primäruppgifterna undergick bestod i uträkning av summor för län och hovrättsområden.

Det till grund för brottmålsstatistiken liggande primärmaterialet omfattade både tabellariska sammandrag och individualuppgifter. Sålunda lämnades före straffregistrets inrättande särskilda statistiska uppgifter i fråga om personer, som dömts för svårare brott, liksom i fråga om personer, vilkas sak ställts på framtiden. Efter straffregistrets inrättande lades de till registret insända uppgifterna till grund för statistiken. Denna omfattade även personer som frikänts, och för dessa lämnades även särskilda statistiska uppgifter. I fråga om andra personer än dem, som tilltalats för grövre brott, utgjordes primärmaterialet endast av tabellariska sammandrag enligt fastställda formulär.

I det av statistiska kommittén år 1910 avgivna betänkandet angående den officiella statistikens organisation föreslogs bl. a. genomgripande förändringar såväl beträffande primärmaterialet för rättsstatistiken som i fråga om de uppgifter de rättsstatistiska publikationerna skulle innehålla. Det var i huvudsak i två hänseenden som den dåvarande rättsstatistikens beskaffenhet ansågs otillfredsställande, nämligen dels i fråga om uppgifternas tillförlitlighet och dels beträffande statistikens alltför ringa detaljering. Kommittén ansåg, att större tillförlitlighet och samtidigt ökad detaljrikedom kunde vinnas om man övergav det dittills tillämpade systemet med årliga av domstolar och övriga myndigheter upprättade tabellariska sammandrag och övergick till systemet med individualuppgifter och en central bearbetning.

Kommitténs förslag angående rättsstatistiken omarbetades sedermera av särskilda av justitieministern år 1912 tillkallade sakkunniga.

De sakkunnigas förslag innebar i huvudsak följande:

De av underrätterna lämnade arbetsredogörelserna för civila mål och ärenden, för konkurs- och urarva ärenden samt angående brottmål borde ersättas av dels en enda arbetsredogörelse och dels av individualuppgifter om genom slutligt utslag avgjorda tvistemål och brottmål med undantag av flertalet mål

angående mindre förseelser. Arbetsredogörelserna skulle upprättas vid årets slut och innehålla beträffande tvistemål och brottmål uppgift å balanserna från föregående år och till följande år samt å det sätt, varpå de slutligt handlagda målen skilts från domstolen, men beträffande övriga ärenden endast uppgift å antalet slutligt handlagda sådana, fördelade i grupper efter beskaffenheten. Statistiken över lagfart, tomträtt och inteckningar skulle utarbetas av statistiska centralbyrån med direkt användande av de till hovrätterna insända renovationsprotokollen, konkursstatistiken skulle helt och hållet grundas på vissa uppgifter från rättens ombudsman och statistiken angående skiftesärenden på ägodelningsrätternas hos justitiekanslersämbetet tillgängliga dagböcker (utom såvitt anginge skiftesärenden i stad, angående vilka magistraten fortfarande skulle ha att lämna uppgifter). Vad utsökningsstatistiken angår så skulle överexekutorernas arbetsredogörelser upptaga alla utsökningsmål. Individualuppgifter skulle lämnas kvartalsvis, dels angående lagsökningar och mål om handräckning för fordrans utfående, dels ock angående av överexekutor förrättade exekutiva auktioner å fast egendom. Uppgiftsplikten föreslogs utsträckt jämväl till utmätningsmännen, som skulle kvartalsvis lämna uppgifter rörande såväl utmätningsärenden som exekutiva auktioner. Kriminalstatistiken slutligen skulle baseras dels på uppgifterna till straffregistret, dels på de föreslagna individualuppgifterna från domstolarna angående genom slutligt utslag avgjorda brottmål och dels på de i kammarrätten (numera i riksräkenskapsverket) befintliga saköreslängderna.

De föreslagna arbetsredogörelserna och individualuppgifterna från hovrätterna och nedre justitierevisionen var grundade på samma principer som motsvarande uppgifter från underrätterna. Från krigsrätter och krigshovrätten skulle lämnas arbetsredogörelser och individualuppgifter analoga med de ovan nämnda. Polisdomstolar och poliskammare med domsrätt samt gränstullrätter skulle lämna statistiska uppgifter enligt för de allmänna domstolarna föreslagna formulär.

Kungl. Maj:t anslöt sig i december 1913 till de sakkunnigas förslag. I överensstämmelse härmed överflyttades fr. o. m. år 1914 bearbetningen av det rättsstatistiska materialet från justitiedepartementet till statistiska centralbyrån. Den av chefen för justitiedepartementet avgivna årliga berättelsen angående rättsväsendet skulle med anledning härav ersättas av tre olika inom centralbyrån utarbetade redogörelser, ingående i den nya serien Sveriges officiella statistik, nämligen 1) den processtatistiska berättelsen Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet, 2) kriminalstatistik och 3) konkursstatistik.

2. *Rättsstatistiken efter år 1914*

a. Processtatistiken

Den första av statistiska centralbyrån utarbetade berättelsen om domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet avser åren 1913 och 1914. Formulären till uppgifterna gjordes till föremål för ytterligare bearbetning, och först genom kungörelsen den 23/12 1915 angående rättsstatistiken fastställdes formulärens definitiva innehåll. Enligt kungörelsen skulle uppgifter lämnas enligt 23 olika formulär. I verkligheten var antalet formulär större enär många av formulären förutom nummer var åsatta jäm-

väl litterabeteckningar, t. ex. 1a, 1b, 1c, 2a, 2b etc. Granskningen och bearbetningen av alla dessa olika formulär blev mycket tidsödande och föranledde avsevärd försening av publiceringen av berättelserna. Enligt Kungl. Maj:ts beslut inställdes berättelsen för åren 1919 och 1920. En förenkling av formulären blev nödvändig, och genom beslut den 9/11 1922 företogs betydande inskränkningar i de rättsstatistiska uppgiftsformulären. Fr. o. m. år 1924 slopades uppgifterna (enligt 3 olika formulär) från utmätningsmännen. För utredningen angående rättegångsreformen lämnades fr. o. m. år 1915 uppgifter till rättsstatistiken rörande avlönings- och pensionsförmåner för häradshövdingarna samt för vissa befattningshavare vid stadsdomstolarna. År 1924 beslöts att dessa uppgifter icke längre skulle bearbetas.

Som en följd av rättegångsreformen har Kungl. Maj:t den 22/10 1948 utfärdat ny kungörelse angående rättsstatistiken. Uppgifter till rättsstatistiken skall lämnas enligt de vid kungörelsen fogade formulären med därtill hörande anvisningar. Skyldighet att lämna uppgifter åligger enligt 1948 års kungörelse (ändrad genom kungörelser den 9/6 1950 och den 22/6 1951) följande domstolar m. fl.: häradsrätt, rådhusrätt, konkursdomare, inskrivningsdomare, ägodelningsrätt, ägodelningsdomare, expropriationsdomstol, vattendomstol, överexekutor, hovrätt, nedre justitierevisionen, statsunderstödd rättshjälpsanstalt samt advokat som meddelat viss utomprocessuell rättshjälp. Uppgifterna utgöres dels av arbetsredogörelser som skall avlämnas årligen och dels av individualuppgifter, vilka kvartalsvis skall insändas till centralbyrån inom en månad efter årets resp. kvartalets utgång. Antalet nu gällande formulär är 19 stycken. Av dessa har formulär 1, som avser arbetsredogörelse från underrätt, fått ändrad lydelse genom kungl. brev den 23 februari 1951, varigenom inskrivningsdomarens skyldighet att till rättsstatistiken redovisa s. k. inskrivningsärenden och ärenden tillhörande boupptecknings protokollet upphört. De för statistiken erforderliga uppgifterna härom hämtas numera ur de till hovrätterna insända exemplaren av de s. k. småprotokollen, d. v. s. dels protokoll och dagböcker över lagfarter och inteckningar samt över inskrivningar av tomträtt och vattenfallsrätt och av fång till sådan rätt och dels bouppteckningsprotokoll.

Utdragen ur småprotokollen har jämväl legat till grund för den å avdelningen under åren 1915—1947 förda statistiken över inkomsten av stämpelavgifter för handlingar, vilka för domstol företetts. Statistiken offentliggjordes varje år inom utgången av november månad i ett särskilt häfte: Statistik över användningen av dubbla beläggningsstämplar. I första häftet intogs även uppgifter för åren 1906—1914. Under åren 1934—1947 lämnades jämväl årligen till riksräkenskapsverket vissa från bouppteckningsprotokollen hämtade uppgifter om erlagd arvsskatt och gåvoskatt.

Omfattningen av berättelsen över domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet har under årens lopp alltmera begränsats. Sålunda har bl. a. den utförliga redogörelse för domstolsorganisationen som lämnades i de första årgångarna av berättelsen fr. o. m. årg. 1917/1918 inskränkts till att omfatta endast de förändringar, som blivit genomförda under redogörelseåren. Vidare har såväl antalet huvudtabeller som antalet texttabeller och texttablåer minskats kraftigt i antal fr. o. m. årgångarna 1917/

1918 och 1921/1922, även om vissa nyheter i statistiken kan noteras från dessa år. T. ex. må nämnas nya tabeller, vilka redovisar mål och ärenden vid vattendomstol, samt uppgifter om sammanträde med tremansnämnd och om antalet mål, i vilka fri rättegång beviljats jämlikt lagen 19/6 1919. Därefter bibehölls berättelsernas omfång tämligen oförändrat — med undantag för de ändringar som föranleddes av ändringar i lagstiftning eller domstolsorganisation — fram till årg. 1939/1940, vilken särskilt i besparingssyfte gjordes mindre omfattande än de föregående. I denna berättelse har i stället för särskilda uppgifter för varje domsaga rörande areal, folkmängd, tingssammanträden, rättegångsdagar, inskrivningsdagar samt antal mål och ärenden på 1 000 invånare lämnats sammandrag för större områden av ifrågavarande uppgifter på skilda ställen i texten. Likaledes har motsvarande särskilda uppgifter för de olika rådhusrätterna ersatts med sammandrag för större områden.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut senast år 1922 skall berättelsen över domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet omfatta två på varandra följande år. Undantag från denna bestämmelse har medgivits för åren 1945—1947, för vilka redogörelse lämnats i en publikation. På grund av övergångsförhållandena under det första året efter nya rättegångsbalkens ikraftträdande har centralbyrån av Kungl. Maj:t befriats från skyldigheten att utarbeta sådan berättelse för år 1948. Berättelsen för åren 1951/1952 är av mindre omfattning än den för åren 1949 och 1950. Minskningen har föranletts av att skyldigheten att lämna uppgifter till rättsstatistiken begränsats genom en kungl. kungörelse den 23/2 1951, i vilken föreskrivits, att fr. o. m. år 1951 fullständiga uppgifter till rättsstatistiken enligt 1948 års kungörelse skall avges endast för var tredje period om två år med början 1955 och 1956 (nästa period 1961 och 1962 o. s. v.) medan för övriga år (1951—1954, 1957—1960 o. s. v.) de i sistnämnda kungörelse och därtill hörande formulär angivna individualuppgifterna skall begränsas i enlighet med de närmare anvisningar som statistiska centralbyrån har att lämna. Ämbetsverket har i cirkulärskrivelser till domstolarna den 15 mars 1951 lämnat sådana anvisningar. Denna begränsning av uppgiftsskyldigheten har medfört att vissa av de i berättelsen för åren 1949 och 1950 redovisade detaljerade uppgifterna om brottmål och tvistemål ej kunnat lämnas i redogörelsen för åren 1951 och 1952.

Sedan år 1922 lämnas varje år till chefen för justitiedepartementet preliminära sammanställningar av uppgifterna i de av underrätterna, överexekutorerna, hovrätterna och nedre justitierevisionen för föregående år avgivna arbetsredogörelserna. En sådan preliminär sammanställning har avlämnats jämväl för år 1948.

b. Kriminalstatistiken

Den officiella svenska kriminalstatistiken omfattar domstolsstatistik, polisstatistik och fångvårdsstatistik. Endast de två förstnämnda statistikgrenarna är förlagda till statistiska centralbyrån. Domstolsstatistiken räknar liksom den svenska rättsstatistiken i övrigt sitt upphov från år 1830. För domstolsstatistiken fram till dess omorganisation och överflyttning från justitiedepartementet till centralbyrån år 1914 har ovan redogjorts. Till grund för berättelsen om brottsligheten ligger i främsta rummet

uppgifter från den dömande verksamheten, därav beteckningen domstolsstatistiken. Härutöver har bearbetats uppgifter från åklagarna om strafföreläggande och vissa fall av åtalseftergift. En riksomfattande på uppgifter från polis- och åklagarmyndigheter baserad statistik över brott, som kommit till polisens kännedom, samt över personer, som av polis- eller åklagarmyndighet varit misstänkta för brott, infördes först för tiden fr. o. m. år 1950. För närvarande arbetar en särskild kommitté på reformering av kriminalstatistiken. Betänkande väntas bliva framlagt under år 1955.

Den i centralbyrån utarbetade kriminalstatistiken offentliggöres sedan år 1913 i publikationen Brottsligheten, som innehåller redogörelser förutom för den lagförda egentliga brottsligheten jämväl för sådana asocialitetsyttringar som föranlett ådömande av tvångsarbete, d. v. s. lösdriveri o. d., varjämte sedan polisstatistikens tillkomst uppgifter publiceras i Statistisk tidskrift om till polisens kännedom komna brott m. m.

α. Domstolsstatistiken.

Enligt de sakkunnigas förslag år 1912 skulle offentliggöras dels en årlig mera summarisk kriminalstatistik och dels en uttömmande, längre perioder omfattande statistik, vilken skulle redogöra för de sakfälldas personliga förhållanden, återfall i brott m. m. Vid publiceringen av statistiken har vissa årgångar sammanslagits. Mera utförliga redogörelser rörande de tilltalade och sakfällda personerna, brotten etc. har i var femte årgång av berättelsen fr. o. m. år 1930 t. o. m. år 1945 lämnats för den gångna femårsperioden. Berättelserna företer inbördes åtskilliga olikheter beträffande omfattning och uppställning beroende på dels ändringar i strafflagstiftningen och dels vissa efter hand bl. a. i besparingssyfte, vidtagna inskränkningar i statistikens omfattning.

Av ändringarna i strafflagstiftningen må framhållas, dels de fr. o. m. år 1939 införda nya bestämmelserna om sammanträffande av brott, vilka nödvändiggjorde en omläggning av de kriminalstatistiska räknemetoderna, dels den nya lagen om villkorlig dom, varigenom beredes möjlighet för domstol att i samband med sakerförklaring förordna om villkorligt anstånd med straffs ådömande, och dels lagen om eftergift av åtal mot vissa underåriga; denna lag erhöll ändrad lydelse i samband med införandet av nya rättegångsbalken, som i 20 kap. 7 § innehåller bestämmelser om åtalseftergift. Vidare må här nämnas nya rättegångsbalkens regler om strafföreläggande, vilka innebär, att åklagaren i vissa fall, då fråga är om bötesbrott och då han eljest haft att väcka åtal, äger till godkännande förelägga den misstänkte det straff åklagaren anser brottet förskylla, med verkan att föreläggandet, om det godkännes av den misstänkte, skall gälla som lagakraftvunnen dom.

I statistiken har redovisats strafföreläggande fr. o. m. år 1948. Redovisning av samtliga åtalseftregifter utom sådana, som meddelats enligt rättegångsbalken 20 kap. 7 § 2 punkten (sammanträffande av brott) har första gången lämnats i årg. 1949/1950 av berättelsen.

Till en början omfattade berättelsen över brottsligheten tre olika huvudavdelningar, behandlande I. brott och förseelser, II. tilltalade och sakfällda personer och III. ådömda straff. Sedan registreringen i straffregistret utvidgats att omfatta även personer, som dömts till tvångsarbete, blev det möjligt att i kriminalstatistiken lämna en redovisning jämväl av de till tvångsarbete dömda.

En sådan redovisning har skett fr. o. m. år 1920 och fr. o. m. treårsperioden 1923—1925 lämnats i en fjärde huvudavdelning av berättelsen. I samband med en begränsning av de i statistiken lämnade uppgifterna har fr. o. m. dubbelårgången 1949/1950 denna huvudindelning av berättelsen frångåtts. I sistnämnda och följande berättelse har under särskilda rubriker redovisats 1) brotten, 2) brottslingarna efter kön, ålder och civilstånd, 3) förstagångsförbrytare och recidivister, 4) påföljder och åtalseftergift, 5) straffriförklarade och 6) till tvångsarbete dömda personer. Inskränkningarna i fråga om innehållet är följande. Uppgifterna om antalet lagförda brott har slopats. Fördelning av brottslingarna på olika slag av domstolar, som dömt dem, har icke skett. Av de för brott tilltalade personerna har räknats endast de som sakfällts eller jämlikt SL 5:5 förklarats fria från ansvar. Den kombinerade indelningen av brottslingarna efter dels brottsart och dels påföljd för brottet har med visst undantag utelämnats med hänsyn till den avsevärda arbetsbesparing som härigenom uppnåtts. Slutligen har den särskilda redovisningen av straffregisterbrottslingarna inskränkts. Dessa begränsningar i bearbetningen har företagits i syfte att inhämta eftersläpningar i statistiken, så att när det beräknade förslaget till statistikens modernisering föreligger, den löpande statistiken skall vara fullt aktuell.

Primärmaterialet till den senast utgivna berättelsen utgöres, vad angår den egentliga *brottsligheten* av dels uppgifter enligt särskilda formulär till rättsstatistiken från de allmänna domstolarna och vattendomstolarna, dels av de av domstolar och åklagare upprättade saköreslängderna, dels — beträffande tullmål — av de hos generaltullstyrelsen förvarade domarna och dels av utdrag ur straffregistret. Beträffande eftergift av åtal har riksåklagarämbetet ställt primärmaterial till statistiska centralbyråns förfogande. — För den brottslighet som konstaterats genom utslag av domkapitel, länsstyrelse eller militär befälhavare lämnas icke någon redovisning i kriminalstatistiken.

Uppgifterna om *lösdriveri och dylikt* har hämtats ur straffregisterutdrag.

De till centralbyrån från domstolarna direkt insända uppgifterna utnyttjas för kriminalstatistiken numera endast såvitt de angår militära mål, i vilka enbart dömts till disciplinstraff, och mål, i vilka dömts enbart till avsättning eller suspension.

De i sakörestängderna intagna uppgifterna bearbetas endast i fråga om andra brott än straffregisterbrott. Av dessa uppgifter redovisas i statistiken tillämpat lagrum och lagöverträdarens kön.

Till det av fångvårdsstyrelsen förda straffregistret skall från domstolarna insändas straffuppgifter i huvudsak för envar som dömes till frihetsberövande, erhåller villkorlig dom eller straffriförklaras. Det åligger straffregistret att till centralbyrån årligen insända utdrag av de under året till registret inkomna straffuppgifterna. Dessa utdrag innehåller förutom upplysningar om tillämpade lagrum och ådömd reaktion jämväl ett antal uppgifter om den dömdes personliga egenskaper och förhållanden, tidigare kriminalitet och undergångna samhällsreaktioner m. m. Bearbetningen av materialet sker helt manuellt.

β. Polisstatistiken

Den svenska polisstatistiken har föregångare i åtskilliga andra länder bl. a. Danmark och Finland. Vidare har före

införandet av en svensk officiell, riksomfattande polisstatistik i de större städerna i riket förts sådan statistik. Resultaten finnes publicerade i de statistiska årsböckerna för respektive städer. Avsaknaden av en polisstatistik i riket hade länge betraktats som en brist i den svenska kriminalstatistikens organisation, förslag om införande av polisstatistik för riket i dess helhet hade framställts redan i slutet på 1920-talet och år 1929 hade statistiska centralbyrån fått i uppdrag att inkomma med yttrande och förslag rörande en sådan statistik. Frågan om en polisstatistik togs upp på nytt i mitten av 1940-talet. Statistiska centralbyrån, statens kriminaltekniska anstalt och statspolisintendenten avgav efter beslut av Kungl. Maj:t år 1949 gemensamt yttrande i ämnet.

Genom kungl. kungörelse den 10/2 1950 ålades åklagare och polischefer att för tiden fr. o. m. ingången av år 1950 lämna uppgifter till statistiska centralbyrån angående brott, som kommit till polisens kännedom m. m. Uppgifterna skall avlämnas enligt två särskilda formulär, vilka jämte tillhörande anvisningar fastställes av centralbyrån. Det ena formuläret är avsett för årsuppgifter från statsåklagare, distriktsåklagare och tullåklagare och det andra skall användas för kvartalsuppgifter från landsfogdarna och polischeferna i rikets polisdistrikt.

Polisstatistiken omfattar brottsstatistik och brottslingsstatistik. Den lämnar specificerade uppgifter dels om antalet till polisens (eller åklagarens) kännedom komna brott mot strafflagen (utom fylleri och förargelseväckande beteende) och dels om antalet överträdelser av andra författningar, såvida frihetsstraff ingår i straffskalan. De på årsrapporterna grundade brottslingsstatistiska uppgifterna avser för brott misstänkta personer. Med fördelning efter resultatet av förundersökningen lämnas för de misstänkta en åldersuppdelning samt uppgift om antalet icke svenska medborgare.

Polisstatistiken skall även tjäna dels som underlag för att bedöma kriminalpolisens och åklagarväsendets effektivitet och dels till viss upplysning om kriminalpolisens och åklagarnas arbetsbörda. Årsstatistiken omfattar därför också uppgifter om antalet uppklarade brott och vissa uppgifter om dödsfall och bränder, husrannsakan och kroppsbesiktning m. m.

Kvartalsuppgifterna granskas allteftersom de inkomma till centralbyrån och sammanräknas till ett rikssammandrag, som publiceras månaden efter varje kvartals utgång. Årsuppgifterna underkastas en mera noggrann granskning, vilken föranleder en ganska omfattande korrespondens med uppgiftslämnarna. Sammanställningarna av uppgifterna för de olika kvartalen år 1950 och de tre första kvartalen år 1951 har publicerats i Sociala meddelanden. För tiden därefter sker offentliggörandet i Statistisk tidskrift. Årsstatistiken för 1950 har framlagts i en särskild publikation »Brott som kommit till polisens kännedom år 1950». Berättelserna för åren 1951 och 1952 har publicerats i Statistisk tidskrift, i vilken även berättelserna för de närmast följande åren är avsedda att intagas.

3. Konkursstatistiken

Förutom de statistiska uppgifter om konkurser, som lämnas i berättelsen över domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet, sammanställes å avdelningen månatliga summariska rap-

porter över antalet inträffade konkurser. Rapporterna är grundade på Post- och Inrikes Tidningars annonser om borgenärsstämningar. Liknande rapporter har av statistiska centralbyrån utarbetats fr. o. m. år 1908 och sedan dess varje månad offentliggjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Dessa uppgifter publicerades jämväl årsvis i mera detaljerat skick fr. o. m. år 1909 i det i Statistisk tidskrift ingående häftet »Statistiska uppgifter till belysande av Sveriges ekonomiska förhållanden» (i första häftet uppgifter för 1904—08), men i och med tidskriftens upphörande år 1913 inställdes denna årliga publikation. Önskemål om en årlig redogörelse rörande konkurser av mera detaljerat innehåll har vid flera tillfällen framställts, särskilt må nämnas framställningar av Sveriges allmänna handelsförening, i vilka bl. a. framhålles önskvärdheten av inrättande av ett konkursregister. Ett förslag till upprättande av ett sådant register, som skulle avse ej blott konkurser, utan även omyndighetsförklaringar, äktenskapsförord, boskillnader och lösöreköp, framlades av 1912 års sakkunniga. De för registret avsedda uppgifterna skulle även tjäna som underlag till konkursstatistiken. Något sådant register kom ej till stånd men ett formulär (ingående i serien rättsstatistiska formulär, se ovan) fastställdes för uppgifter från rättens ombudsman i konkurs, vilka uppgifter skulle ligga till grund för en årsstatistik över avslutade konkurser.

Den första av statistiska centralbyrån utarbetade särskilda berättelsen angående konkurser omfattade åren 1914—1917. År 1924 utkom en motsvarande berättelse för åren 1918—1920. Sedan i kungl. brev den 14/3 1924 angående vissa inskränkningar i rättsstatistiken förordnats att den särskilda berättelsen om konkurser skulle inställas t. v. utkom ingen sådan berättelse förrän år 1930. Denna berättelse avser konkurser som upphört under åren 1926—1928. Till grund för berättelsen låg uppgifter som avlämnats av rättens ombudsman enligt ett nytt förenklat formulär, som tillämpats fr. o. m. år 1925. De uppgifter som enligt detta formulär efter år 1928 avlämnats till centralbyrån har icke gjorts till föremål för någon statistisk bearbetning, även om de kommit till viss användning vid granskningen av de i domstolarnas arbetsredogörelser lämnade uppgifterna om konkurser. Vid den omarbetning av kungörelsen till rättsstatistiken och de därtill hörande formulären som blev nödvändig till följd av den nya rättegångsordningens ikraftträdande, slopades helt rättens ombudsmans skyldighet att till centralbyrån lämna uppgifter om konkurser.

De av avdelningen utarbetade månatliga sammanställningarna över inträffade konkurser publiceras numera — förutom i Post- och Inrikes Tidningar — jämväl i Statistisk tidskrift.

4. Statistiken över protesterade växlar

Statistik över protesterade växlar har förts för tiden fr. o. m. år 1913. I sitt betänkande föreslog statistiska kommittén att växelprotesterna, som tidigare icke bearbetats statistiskt, skulle göras till föremål för en officiell statistik med hänsyn till den stora betydelse en sådan statistik måste äga för bedömande av de ekonomiska konjunkturerna. Då det med hänsyn till den mångfald olika personer som äger verkställa växelprotester antogs bliva synnerligen svårt att erhålla uppgifter från alla, begränsades statistiken till att avse de av notarius publicus protesterade växlarna. Genom kun-

görelse den 13/12 1912 ålades notarius publicus att varje månad senast å andra söckendagen efter månadens utgång till statistiska centralbyrån insända förteckning å de särskilda växelsummorna i de accepterade och egna växlar som av honom protesterats för utebliven betalning. På grundval av dessa förteckningar utarbetas på avdelningen sammanställningar, i vilka uppgifter lämnas särskilt för Stockholm, Göteborg och Malmö samt övriga städer i riket med fördelning av växelsummorna efter olika storleksgrupper. Sammanställningarna publiceras omkring den 15 i varje månad i Post- och Inrikes Tidningar och intages sedan år 1952 även i Statistisk tidskrift.

B. Statistiken över vägtrafikolyckor

Denna statistikgren är av tämligen sent datum. I början av 1930-talet hemställde Centralförbundet för nykterhetsundervisning hos Kungl. Maj:t om en utredning i fråga om anordnande för Sveriges del av en fortlöpande statistik över samtliga trafikolyckor, innebärande jämväl en utforskning av olycksfallens orsaker med beaktande av alkoholens roll därvidlag.

I kungl. brev den 13/4 1934 uppdrogs åt centralbyrån att efter samråd med bl. a. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utarbeta förslag till åtgärder för åvägabringande försöksvis för en period av tolv månader, med början vid första lämpliga tidpunkt, av en statistik över olyckor med motorfordon, och på hösten samma år överlämnade centralbyrån ett sådant förslag. I förslaget förutsattes dels att kortfattade preliminära uppgifter skulle för varje kvartal offentliggöras i Post- och Inrikes Tidningar och dels att en redogörelse för hela året skulle offentliggöras i Statistiska meddelanden, serien A. Kungörelse angående statistiska uppgifter om olyckor vid trafik med motorfordon under år 1935 utfärdades den 30/11 1934.

Första berättelsen över olyckor vid trafik med motorfordon avsåg år 1935 och innehöll redogörelser dels för antalet olyckor vid trafik med motorfordon, fördelade efter ett flertal olika synpunkter, såsom efter orsak, påföljd, delaktiga fordon o. s. v., dels för antalet vid dylika olyckor dödade eller eljest skadade personer, likaledes med fördelning efter olika grunder. Däremot redogjordes icke, såsom i den motsvarande danska statistiken, för antalet medverkande trafikelement, d. v. s. antalet medverkande bilar, motorcyklar etc., antalet skadade motorfordon och antalet orsaker. Såsom motortrafikolycka betraktades olycksfall, i vilket varit delaktigt i gång varande fordon eller redskap varom stadgades i den då gällande motorfordonsförordningen, och som föranlett polisundersökning.

Berättelser över olyckor vid trafik med motorfordon av i huvudsak samma omfattning som den för år 1935 utgavs jämväl för åren 1936—1938 efter av Kungl. Maj:t årligen meddelade uppdrag, men intogs i serien Sveriges officiella statistik.

Genom kungl. kungörelse den 21/4 1939 utsträcktes statistiken över vägtrafikolyckor till att fr. o. m. år 1939 omfatta jämväl vägtrafikolyckor av andra slag än olyckor vid trafik med motorfordon.

Nyheterna i statistiken innebär i stort sett följande.

1. Den nya statistiken omfattar vägtrafikolyckor av alla slag. — Såsom vägtrafikolycka anses trafikolycka å allmän

väg, gata eller till farväg nyttjad enskild väg.

2. Såsom statistiska enheter räknades i de tidigare berättelserna endast inträffade olyckor och vid olycka skadade personer. Genom omläggningen utsträcktes redovisningen till att omfatta jämväl de i olyckorna delaktiga trafikelementen samt de vid olyckorna skadade fordonen. Härvid har såsom trafikelement betraktats å trafikled befintliga människor, djur samt fordon, de sistnämnda vare sig de varit stadda i rörelse eller ej.

3. Någon motsvarighet till de redogörelser för olyckornas orsaker, vilka utgjorde huvuddelen av den äldre statistiken finnes icke i den nuvarande statistiken.

Primäruppgifterna är liksom tidigare grundade på polisrapporter, protokoll över polisförhör eller dylikt, som avfattats i anledning av polisundersökningar angående inträffade olyckor. Uppgiftsblanketterna ifylles så snart polisundersökning avslutats samt granskas före avlämnandet till statistiska centralbyrån för att eventuellt rättas och kompletteras med hänsyn tagen jämväl till förhållanden, vilka klarlagts under den tid, som förflutit mellan polisundersökningens avslutande och uppgifternas avgivande.

Uppgiftsskyldigheten åvilar polischefen i vart och ett av rikets polisdistrikt. Denne har att å blankett enligt det fastställda formuläret lämna uppgifter till statistiska centralbyrån rörande sådana vägtrafikolyckor inom distriktet, vilka föranlett polisundersökning. Uppgifterna skulle ursprungligen lämnas kvartalsvis inom två månader efter varje kvartals utgång. Det av Förenta nationernas ekonomiska europakommissions transportkommitté tillsatta arbetsutskott, som sysslar med frågan om förhindrande av trafikolyckor, har emellertid förordat att de olika ländernas statistik över sådana olyckor under ett visst år skall vara färdig i slutet av mars månad närmast påföljande år och att denna ordning skall börja tillämpas på statistiken för år 1953. Då det är statistiska centralbyråns avsikt att söka anpassa arbetet med den svenska statistiken efter denna rekommendation, har bestämmelsen om tiden för uppgifternas avlämnande ändrats genom kungl. kungörelse den 5/12 1952 sålunda, att uppgifterna skall lämnas för oktober och november månader före utgången av närmast följande januari månad samt för december månad före utgången av närmast följande februari månad.

Primäruppgifterna granskas allteftersom de inkomma till avdelningen. I samband med granskningen utskrives nomenklaturlistor, vilka när bearbetningen avslutats, överlämnas till maskincentralen för stansning.

För att undanröja en eftersläpning i statistiken har för åren 1951 och 1952 utarbetats en gemensam berättelse med åtskilliga inskränkningar beträffande innehållet. De inskränkningar som funnits erforderliga har — efter samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt statens trafiksäkerhetsråd — åstadkommits genom uteslutning framför allt av vissa uppgifter beträffande vilka enligt hittills gjorda erfarenheter, variationerna från år till år är mycket obetydliga, t. ex. uppgifter rörande tiden för olyckorna, ljus- och väderleksförhållanden, särskilda omständigheter beträffande vägen och de i olyckorna delaktiga fordonen. Vidare har redovisningen av åtal och blodprov i anledning av olyckorna slopats.

Kortfattade redogörelser för resultatet av en preliminär bearbetning av upp-

gifterna om vägtrafikolyckor har av statistiska centralbyrån lämnats kvartalsvis för tiden fr. o. m. år 1935 t. o. m. första kvartalet 1950 i Post- och Inrikes Tidningar. Dylika redogörelser för år 1950 och 1:a kvartalet år 1951 har intagits i Sociala meddelanden. För tiden fr. o. m. år 1951 publiceras dessa redogörelser i Statistisk tidskrift.

Uppgifterna rörande olyckor på landsbygdens allmänna vägar bearbetas jämväl inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Denna bearbetning, som påbörjades år 1944, går bl. a. ut på att åstadkomma grafiska framställningar, i form av kartogram, över olycksfallsfrekvensen för olika vägsträckor. Syftet härmed är att för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med underlydande lokalförvaltningar underlätta prövningen av vilka vägtekniska anordningar som erfordras för att trygga trafiksäkerheten.

De senaste åren har statistiken över vägtrafikolyckor varit föremål för mycket stort intresse, och önskemål om en genomgripande omläggning av densamma har varit uppe till diskussion. Förslag har utarbetats och av statens trafiksäkerhetsråd år 1951 framlagts för Kungl. Maj:t (jfr Statistisk tidskrift år 1952, s. 35).

C. Statistiken över fastighetsvärden (prisutvecklingen på fastigheter)

Denna statistik avser dels jordbruksfastigheter och dels bostads- och affärsfastigheter.

1. Priser och taxeringsvärden på jordbruksfastigheter

Fortlöpande statistik häröver har förts i statistiska centralbyrån sedan år 1938. Redan tidigare var emellertid prisutvecklingen beträffande jordbruksfastigheter i olika sammanhang föremål för intresse. Åtskilliga utredningar härom har verkställts. Bland dessa må nämnas lantbruksakademiens ekonomiska avdelnings undersökningar över förändringar i åkerjordens saluvärde från tiden omedelbart före krigsutbrottet 1914 till början av år 1918 och för vissa senare år samt de undersökningar som de särskilda utskotten till 1930 och 1933 års riksdagar lät verkställa i syfte att belysa växlingarna i jordbruksfastigheternas saluvärde. År 1937 uppdrogs åt statistiska centralbyrån att såsom förberedande åtgärd för 1938 års allmänna fastighetstaxering verkställa utredning rörande förhållandet mellan taxerings- och saluvärden vid frivillig försäljning av bl. a. fastigheter, taxerade såsom jordbruksfastighet och belägna annorstädes än i köpingar, i fall då lagfart sökts under tiden 1/1 1936—30/6 1937. På grund av framställning av 1940 års utredning om jordbrukets skuldsättning uppdrog Kungl. Maj:t åt centralbyrån att verkställa sådan statistisk undersökning för tiden 1/7 1939—30/6 1941. I gemensam skrivelse i januari 1943 hemställde statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen efter samråd med lantbruksakademiens ekonomiska avdelning och Sveriges lantbruksförbund, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en fortlöpande årlig statistik över förhållandet mellan jordbruksfastigheters saluvärden och taxeringsvärden för tiden fr. o. m. 1/7 1941. Framställningen bifölls såtillvida att centralbyrån fick i uppdrag att undersöka nämnda förhållande på grundval av under tiden 1/7 1941—30/6 1944 ingivna lagfartsansökningar. Resultatet av undersökningen delgavs länsstyrelserna för att tjäna till ledning vid förberedelserna till 1945 års

allmänna fastighetstaxering. Redogörelsen är därjämte offentliggjord i publikationen Priser och taxeringsvärden å jordbruksfastigheter 1/1 1938—30/6 1944 (Statistiska meddelanden, Serie A, Band 6:1).

Efter ny framställning erhöll centralbyrån år 1945 bemyndigande att utarbeta en fortlöpande statistik över förhållandena mellan salu- och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter samt att vid lämpliga tidpunkter av trycket utge en sådan statistik.

Uppgiftsskyldigheten till ifrågavarande statistik åligger häradsskrivarna, vilka enligt av centralbyrån fastställda formulär lämnar vissa uppgifter ur lagfartsförteckningar och taxeringslängder angående jordbruksfastigheter. Uppgifterna skall insändas halvårsvis inom två månader efter varje halvårs utgång. De avser fastigheter, vilka lyder under häradsrätt och är taxerade såsom jordbruksfastighet samt beträffande vilka lagfart sökts på grund av köp vid frivillig försäljning för pris överstigande 2 000 kr.

Statistiken avser prisförhållanden inom den normala fastighetsmarknaden. Med hänsyn härtill medräknas i statistiken icke sådana jordbruksfastigheter, för vilka lagfart visserligen sökts på grund av frivillig försäljning men som av annan anledning ej kan anses representera den normala fastighetsmarknaden. Sålunda förbigås s. k. släktköp, köp vid vilka köpeskillingen veterligen influerats av någon tillfällighet, såsom exempel affärsföretags tvångsläge vid behov av markförvärv för utvidgning av driften eller realisationstvång med anledning av likviditetssvårigheter, köp av fastighet, vars värde får anses avvika från den normala prisnivån på den grund att fastigheten till sin beskaffenhet i märklig mån avviker från normal självständig jordbruksfastighet (t. ex. om fastigheten är obebyggd eller försedd med byggnader som stå i uppenbar disproportion till jordbrukets å fastigheten omfattning) samt köp, vilka av annan anledning än förut nämnts icke kan anses representativa för prisnivån på fastighetsmarknaden.

De statistiska primäruppgifterna för tiden fr. o. m. andra halvåret 1944 har bearbetats allteftersom de inkommit till centralbyrån, och tabellariska sammanställningar har hållits tillgängliga för myndigheter och allmänhet. Utförliga siffersammanställningar för hela taxeringsperioden 1/1 1945—31/12 1951 är intagna i Statistisk tidskrift liksom motsvarande uppgifter för åren 1952 och 1953.

2. *Statistiken över saluvärdet av s. k. annan fastighet*

Fråga om införande av en prisstatistik för andra fastigheter än jordbruksfastigheter bragtes på tal i samband med fastighetstaxeringskursen år 1951, och på framställning av statistiska centralbyrån medgav Kungl. Maj:t, att prisstatistiken beträffande fastigheter fick utvidgas att för tiden fr. o. m. 1/1 1952 avse jämväl bostads- och affärsfastigheter. Redan tidigare hade det av Stockholms handelskammare auktoriserade institutet för värdering av fastigheter i Stockholm fört viss statistik över lagfarna köp av fastigheter i Stockholm. Nämnas må även de sammanställningar av lokala uppgifter om prisutvecklingen som landskamrerarna ombesörjt till förberedande av de allmänna fastighetstaxeringarna.

I fråga om den nya statistikens omfattning märkes först och främst, att industrifastigheter uteslutits ur densamma. Vidare medräknas ej i statistiken 1)

förvärv, som inte grundar sig på frivillig försäljning 2) köp vid vilka köpesumman ej överstiger 10 000 kr 3) vissa köp vid vilka kontrahenterna kan antagas stå i särskilt förhållande till varandra eller företräda allmänna intressen och vilka på den grund inte kan anses tjäna till upplysning om ortens pris, t. ex. släktköp 4) köp av fastigheter vilka vid tiden för köpet inte varit åsatta särskilt taxeringsvärde och 5) s. k. transportköp, i vilka fall endast det första förvärvet skall medräknas i statistiken. Tillsvidare uteslutes också köp av tomträttsfastighet ur statistiken med hänsyn till att fullständiga uppgifter om dem ännu ej kan erhållas.

För varje köp som skall medtagas i statistiken ifylles en kartolin med uppgifter om bl. a. köpeskillingens belopp, taxeringsvärde med angivande av hur mycket därav som belöper på respektive markvärde, byggnadsvärde och parkvärde, hyresavkastning i procent av taxeringsvärdet, byggnadsår, fastighetens kvalitet, byggnadsmaterial, fastighetens användning och fastighetens läge (stad, köping eller municipalsamhälle, å ena sidan och annan ort, å andra sidan). När kartolinskrivningen är avslutad sker maskinbearbetningen, som utföres av maskincentralen.

Medan prisstatistiken för jordbruksfastigheter omfattar alla köp av beskaffenhet att kunna tjäna till upplysning om allmänna saluvärdet på dylika fastigheter har den nya statistiken beträffande priserna på andra fastigheter begränsats till att omfatta ett representativt urval av de köp, som avslutas på den fria marknaden. Urvalet sker på följande sätt. Samtliga köp vid vilka köpeskillingen uppgått till mer än 100 000 kr medtages i statistiken. De övriga köpen sorteras efter län. För var och en av dessa länsgrupper skiljes mellan köp av egendom belägen inom administrativ tätort; särskilda grupper bildas av köp av egendom inom Göteborgs stad och Malmö stad. Inom var och en av de grupper som på detta sätt erhållits uttages vart sjätte köp. Till grund för statistiken ligger för tiden fr. o. m. 1/7 1953 de underrättelser om sökta lagfarter, som inskrivningsdomarna jämlikt kungörelse den 5/9 1953 senast den 20 i varje månad skall lämna till statistiska centralbyrån.

D. Äktenskapsregistret

Äktenskapsregistret inrättades i samband med nya giftermålsbalkens ikraftträdande den 1/1 1921. I giftermålsbalken stadgas, att hos en för hela riket gemensam registreringsmyndighet skall föras äktenskapsregister för inskrivning av de uppgifter, vilka enligt nämnda balk skall anmälas för registrering eller vilkas intagande i registret eljest varder föreskrivet. Närmare föreskrifter om registrets förande meddelas av Kungl. Maj:t. Sådana bestämmelser gavs i en kungörelse den 11/10 1920.

Uppgifterna till äktenskapsregistret lämnas enligt fyra av Kungl. Maj:t fastställda formulär, vilka finnes bifogade nämnda kungörelse. Enligt nu gällande bestämmelser skall till registret från *underrätterna* insändas uppgifter angående

1. beslut varigenom domstol förklarar make förlustig rätten att med förpliktande verkan jämväl för den andra företaga vissa rättshandlingar eller upphäver sådan förklaring;

2. inkomna boskillnadsansökningar samt slutliga beslut och domar i boskillnadsmål;

3. domar varigenom vigsel förklarats ogiltig eller rätten dömt till återgång av äktenskap eller till hemskillnad eller till äktenskapsskillnad;

4. inkomna bodelningshandlingar och äktenskapsförord. Jämväl en bestyrkt avskrift av till rätten inkommet äktenskapsförord skall insändas till registret.

Från *hovrätterna* och *högsta domstolen* skall uppgifter lämnas angående domar och slutliga beslut i anledning av klagan över sådant avgörande av lägre rätt, varom denna haft att insända uppgift till registret, så ock angående domar, varigenom rätten eljest förklarar vigsel ogiltig eller dömer till återgång av äktenskap eller till hemskillnad eller äktenskapsskillnad.

Ändamålet med äktenskapsregistret är att bereda tredje man, vars intresse kan vara beroende av äkta makars förmögenhetsförhållanden, möjlighet att snabbt och lätt förvissa sig om huruvida rättsfakta, om vilka anteckning skall göras i registret, förekommit mellan makarna och i sådant fall om de huvudsakliga omständigheterna därvid. I syfte att särskilt för personer bosatta utom Stockholm göra det lättare att taga kännedom om registrets innehåll meddelades i giftermålsbalken bestämmelser om utgivande av en tryckt samling av vad i registret infördes. En sådan samling har av statistiska centralbyrån utgivits för åren 1921—1932. Publikationen indrogs fr. o. m. år 1933 huvudsakligen av kostnadsskäl.

Äktenskapsregistret har jämväl betydelse för kyrkobokföringen, i det att uppgifterna till registret ligger till grund för de underrättelser, vilka för kyrkobokföringen erfordras beträffande äktenskapsskillnader, återgång av äktenskap samt ogiltighet av vigsel.

De till registret inkommande uppgifterna om äktenskapsmål d. v. s. mål om hemskillnad, äktenskapsskillnad, återgång av äktenskap samt ogiltighet av vigsel begagnas därjämte inom statistiska centralbyrån för skilsmässostatistiken.

Enligt 1920 års kungörelse om äktenskapsregistret utgjordes detta av dels registerböcker och dels alfabetiskt ordnade hänvisningskort till registerböckerna. Kungörelsen innehöll detaljerade föreskrifter om hur registret skulle föras.

Medan formulären för uppgifter till äktenskapsregistret och föreskrifterna för deras insändande dit ändrats vid olika tillfällen, bibehölls reglerna om registrets förande oförändrade till år 1952. Med hänsyn till det ökade antalet uppgifter till registret och nödvändigheten att i görligaste mån nedbringa kostnaderna för dess förande krävdes en väsentlig förenkling av registreringen. För att möjliggöra en sådan ersattes genom ny kungörelse om äktenskapsregistret den 7/3 1952 de tidigare detaljerade bestämmelserna om registrets förande med ett allmänt stadgande, att äktenskapsregistret skulle vara så anordnat att de från domstolarna insända uppgifterna kunde återfinnas med ledning av registerkorten. Ändringen innebar i huvudsak att systemet med inskrivning i registerböcker fr. o. m. den 1/4 1952 slopades beträffande äktenskap om vilket uppgift inkommit till registret första gången efter nämnda dag. Samtliga inkommande uppgifter rörande sådant äktenskap förvaras numera samlade till en akt i ordning efter diarienummer. Akterna förvaras ordnade efter äktenskapens registernummer i s. k. triopärmar. Beträffande äktenskap om vilket uppgift inkommit till registret före den 1/4 1952 tillämpas alltjämt det tidigare systemet med införing i registerböcker.

Till belysande av verksamhetens omfattning lämnas här följande upplysningar. I äktenskapsregistret finnes för närvarande intagna uppgifter rörande cirka 313 000 äktenskap. Årliga antalet i äktenskapsregistret införda uppgifter har stigit från 6 000 år 1921 till 23 000 år 1953. Likaså har antalet förfrågningar hos äktenskapsregistret ökat avsevärt de senaste åren och uppgick år 1953 till 10 500. De flesta förfrågningarna göres telefonledes och härrör till övervägande delen från Stockholm. Muntliga upplysningar lämnas kostnadsfritt, medan skriftliga utdrag ur registret eller bevis om dess innehåll belägges med stämpel. Antalet avier till pastorsämbetena om upplösta äktenskap uppgick år 1953 till inemot 14 000.

Vid sidan av ovannämnda årligen förekommande arbetsuppgifter har å avdelningen utförts en del tillfälliga utredningar, exempelvis en år 1946 för finansdepartementets räkning verkställd utredning rörande kvarlåtenskaper samt arvs- och testamentsandelar enligt boupptecknings som inregistrerats åren 1943 och 1944 och en på uppdrag av justitiedepartementet år 1948 utförd utredning rörande brottslighetens utveckling i vissa hänseenden under åren 1913—1947. Sistnämnda utredning finnes publicerad i Statistiska meddelanden, Serie A, Band 6: 3.

Program för en ny folkräkning 1955

Proposal for a Population Census

Ända sedan 1700-talet har folkmängdsuppgifter i Sverige insamlats vart femte år, men från år 1860, då folkräkningar med individualuppgifter började, inställdes varannan räkning. Sedan 1930 har mellanperioden dock ånyo varit fem år.

Det från 1950 förda »befolkningsregistret», som omfattar ett urval av 1/30 av befolkningen, har från folkräkningsprogrammet kunnat avlasta en del arbetsuppgifter, som i stället utföres med hjälp av registret.

Det synes likväl inte möjligt att åter göra ett tioårigt uppehåll mellan räkningarna. Statistiska centralbyrån har haft konferenser för att utröna uppfattningen i denna fråga hos myndigheter, näringslivets organisationer, de kommunala förbunden m. fl. Särskilt har då framkommit behov av uppgifter gällande de minsta regionala enheterna. Den samhällsvetenskapliga migrationskonferensen i Lund i mars 1954 uttalade sig i samma riktning.

I sina riksdagspetita har centralbyrån nu dragit upp riktlinjerna för en ny folkräkning år 1955. De senaste folkräkningarna har varierat betydligt vad angår antalet grenar och omfattningen av redovisningen. Detta beror till en del på att olika ämnen är aktuella vid de olika folkräkningarna, men också på en strävan att växla mellan utförligare och mera summarisk bearbetning. Sålunda var 1945 års räkning mycket omfattande med både total räkning och specialundersökningar på urvalsbas. År 1950 var omfattningen betydligt mindre, ehuru även då förekom både totalundersökning och urvalsbearbetning.

För år 1955 föreslås en total räkning, men inga urvalsundersökningar. Huvudvikten bör läggas på redovisningen av de minsta områdena: kommuner, församlingar och tätorter. Första delen av folkräkningsberättelsen brukar komma ut cirka ett och ett halvt år efter räkningens datum och innehåller folkmängdsuppgifter för de nämnda områdena. Men medan det hittills varit vanligt att för varje sådan enhet ange fördelningen efter kön och civilstånd, är det nu meningen att i stället publicera uppgifter om ålder i större grupper samt kön. En omläggning av bearbetningen synes möjliggöra, att berättelsen ändå kommer ut vid samma tid. Detta innebär, att åldersfördelningen blir känd betydligt tidigare än som varit möjligt vid föregående räkningar.

Yrkesräkningen är vid sidan av åldersstatistiken folkräkningarnas viktigaste programpunkt. Principerna för dess klassificering är numera utformade efter ett enhetligt internationellt system, som väsentligen följes vid våra folkräkningar. För de minsta områdena brukar man i fråga om den förvärvsarbetande befolkningen utom antalet ange fördelningen efter yrkesställning samt på huvud- och undergrupper av näringsgrenar och efter arbetsplatsens belägenhet i eller utom hemortskommunen. Här föreslås ungefär oförändrad omfattning av tabellerna. Redovisningen av detaljgrupper av yrken, som vid 1950 års folkräkning lämnats i läns- och rikstabeller, anses i viss utsträckning böra bibehållas för näringsgrenarna jordbruk med binäringar, industri och hantverk samt samfärdsel, medan för övriga näringsgrenar redovisningen i huvudsak skulle begränsas till huvud- och undergrupper. Vad redovisningen av individualyrken angår, är avsikten att slopa densamma år 1955.

Centralbyrån föreslår, att folkräkning-

ens yrkesuppgifter (som hämtas ur mantalsuppgifterna, vilka ifyllts av personerna själva) kontrolleras medelst intervjuer med ett slumpmässigt urval av befolkningen. Denna kontrollundersökning skulle utföras av centralbyråns utredningsinstitut.

Genom omläggningen av den årliga inkomststatistiken och befolkningsregistrets tillkomst är det ej av behovet påkallat att i samband med nästa folkräkning göra en särskild undersökning beträffande inkomst och förmögenhet. Yrkesväxlingen och den inrikes omflyttningen hör till de grenar, som enklast kan studeras genom en bearbetning av befolkningsregistret. Frågan huruvida statistik över hushållen skall utarbetas är avhängig av om en bostadsräkning samtidigt kommer till stånd.

Huvudmaterialet vid folkräkningarna har sedan 1860 varit av prästerna insända utdrag ur församlingsboken. År 1950 övergick man emellertid till att använda ett dublettexemplar av mantalslängden. Men eftersom folkräkningarna varit förlagda till årsslutet och mantalsskrivning sker den 1 november, måste materialet den gången kompletteras med hänsyn till ändringar under årets sista två månader. Denna s. k. framskrivning visade sig rätt vansklig. Det föreslås nu, att folkräkningstidpunkten flyttas till den 1 november, vilket skulle göra framskrivningen obehövlig. Därmed skulle man också vinna, att yrkesuppgifterna skulle komma att ansluta sig direkt till folkräkningens datum. En ålders- och könsfördelning för årets slut, behövlig för vissa ändamål, kan åstadkommas på indirekt väg med ledning av annat material.

En grov kostnadskalkyl har uppgjorts och upptar följande poster:

Personalkostnader ..	1 950 000	kronor
Hålkortsbearbetning ..	1 100 000	»
Urvalsundersökning ..	100 000	»
Publikationstryck ..	75 000	»
Övriga utgifter	160 000	»
Summa	3 385 000	kronor.

Personalstatistik avseende det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet

Statistics Concerning State Employees

Alltsedan årsskiftet 1943/44 har riksräkenskapsverket, såsom ett komplement till statistiken över statens finanser, upprättat statistik över i statens tjänst anställd personal. Dessa sammanställningar har grundats på ett primärmaterial av summarisk art, som icke avsett varje enskild individ utan summan av individer i vissa angivna grupper. Under de senaste åren har liknande uppgifter dessutom infordrats beträffande vissa personalgrupper inom det statsunderstödda verksamhetsområdet, varav främst märkes lärare vid folk- och småskolor.

Genom kungl. brev till statistiska centralbyrån den 10 september 1954 har centralbyrån ålagts att i fortsättningen handha nämnda personalredovisning. Statistiken kommer att förläggas till avdelningen för finansstatistik. I samband med överflyttningen från riksräkenskapsverket till statistiska centralbyrån skall statistiken utvidgas och omläggas.

Primärmaterialet skall icke längre avse summariska uppgifter utan individuella data för varje anställd tjänsteman. Kollektivavtalsanställd personal skall icke medtagas. För flertalet tjänstemän infordras uppgifter om namn, födelsedata och födelsenummer, årtalet för anställning i statstjänst, lönegradsbeteckning, lönegrad och löneklass, typen av det anslag, varifrån avlöningen utgår, pensionsålder, befattning samt slutligen utbildning. För arvodister, som icke erhåller arvode efter viss löneklass, kommer något mindre detaljerade uppgifter att infordras.

Avsikten är, att per den 1 oktober 1954 (1 januari 1955 för några större verk) upplägga ett hålkortskartotek över samtliga vid nämnda tidpunkt anställda tjänstemän. På hålkortet kommer att instansas de uppgifter, som ovan nämnts. Detta kartotek skall aktualiseras årligen per den 1 oktober. För detta ändamål kommer, med början per den 1 oktober

1955, dels att infordras uppgifter beträffande varje under året nyanställd tjänsteman, dels också uppgifter om inträffade förändringar i de ursprungliga uppgifterna. Sistnämnda moment kommer (med vissa undantag) att tillgå på så sätt, att myndigheten tillställes en maskinlista över den personal, som fanns anställd vid föregående redovisningstillfälle. På denna lista inför myndigheten ändringar, som inträffat under året, i avseende på befordran, avgång m. m. På grundval av de på detta sätt inkomna uppgifterna kompletteras det ursprungligen upplagda registret.

Av vad som ovan i korthet nämnts framgår, att den omlagda personalstatistiken första året kommer att avse personalbeståndet den 1 oktober 1954. Fr. o. m. andra året kommer redovisningen att omfatta dels tidpunkten 1 oktober och dels förändringarna under det sistförflutna året. Resultaten av undersökningarna beräknas kunna föreligga omkring 6 månader efter redovisningstillfället.

Th. L.

Transportstatistiken. Förslag om koordinering

Transport Statistics.

A Scheme for Coordination

I december 1952 uppdrog Kungl. Maj:t åt statistiska centralbyrån att utreda frågan om en koordinering av transportstatistiken. Centralbyråns förslag har nu framlagts. Samråd har ägt rum med de statistikproducerande verken på området och vissa experter samt med konjunkturinstitutet, riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap och försvarsstabens kommunikationsavdelning.

Allmänna riktlinjer för transportstatistiken uppdrages av Förenta nationernas ekonomiska europakommission (ECE), där ett arbetsutskott under transportkommittén sysslar härmed. Även mellan de nordiska länderna sker samarbete på detta område för gemensamma normer.

Vad som i vårt land bör bli föremål för den koordinerade transportstatistiken är transporterna av gods och personer med järnväg, spårväg, fartyg, bilar och flygplan ävensom flottningen av timmer. Vidare bör hit hänföras statistiken över vägtrafikolyckor samt turiststatistiken.

Ur transportpolitisk synpunkt kan man begränsa statistiken till i huvudsak sådana transporter som faller inom det egna landet. Frågan om metoder att mäta den icke yrkesmässiga lastbilstrafiken tilldrar sig här särskilt intresse. För nationalräkenskaperna räcker det att erhålla uppgifter om den egentliga transportindustrin, som arbetar för andras räkning.

Centralbyrån lämnar en översikt av nuvarande statistik inom transportområdet, vilken utarbetas av en rad olika myndigheter ävensom av vissa privata organ. De viktigaste är följande: Statens järnvägar, statens biltrafiknämnd, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, kommerskollegium, skogsstyrelsen, luftfartsstyrelsen, statistiska centralbyrån, statens utlänningskommission och Svenska lokaltrafikföreningen.

I denna organisation är det naturligt att statistik belysande transportväsendet som näringsgren fått träda i bakgrunden och att statistiken för olika grenar ej alltid blivit enhetligt upplagd till hinder för en överblick över hela näringsgrenen. ECE:s utskott för dessa frågor har understrukit att en förutsättning för en rationell transportpolitik är fullständig kvantitativ kunskap om transportväsendets struktur och det utförda arbetet samt om de olika transportmedlens relationer sinsemellan och till andra delar av näringslivet. Decentralisationen inom vår statistik skapar svårigheter för svensk representation vid internationella konferenser och för uppgiftslämnande till internationella organ i de fall då samarbetet ej avser strängt begränsade delområden (järnvägar etc.).

Ämbetsverket kan nu endast uppgöra en plan i stora drag för statistikens önskvärda utformning på grundval av det internationella samarbetet. Detaljerna bör genom ett samordnande organ successivt framläggas för de berörda verken, var-

efter det ankommer på dem att fatta beslut och begära medel. Centralbyrån, som enligt sin instruktion är den centrala statsmyndigheten på statistikens område, bör anförtros den samordnande uppgiften. De statistikutgivande verken bör lämna expertis. Centralbyrån bör i samråd med verken svara för det internationella samarbetet, dock inte det som berör specialgrenarna.

Verket begär att få utgiva en transportstatistisk årsbok och presenterar en lista på de viktigaste tabellerna i en sådan årsbok. En del av dem kan dock inte fullständigt ifyllas med hjälp av nuvarande statistik.

Man önskar känna bidraget till nationalprodukten av de olika grenarna av transportindustrien. Investeringarna bör man få ett mått på, men inte endast industriens egna utan även statens och kommunernas. Man bör söka beräkna det transportarbete som utförs av de olika grenarna av transportindustrien, ej blott genom antalet personkilometer och tonkilometer, utan också antalet personer och godsvikten samt transporternas längd och regionala fördelning.

Redovisningen efter varuslag bör ha en gemensam stomme, lämpligen den som användes i utrikeshandelsstatistiken.

Stuart A. Rice avgår från sin befattning i Office of Statistical Standards

Stuart A. Rice Retires from Office of Statistical Standards

Från USA meddelas, att den framstående amerikanske statistikern och sociologen Stuart A. Rice med innevarande års utgång avgår från sin befattning som Assistant Director i Office of Statistical Standards. Rice fyller i november 65 år.

Under en följd av år har Stuart A. Rice haft en framträdande ställning inom sitt lands statistik, de senaste åren som en av de drivande krafterna i den viktiga institutionen Office of Statistical Standards, som inom USA:s starkt decentraliserade statistik verkar som ett koordinerande och övervakande organ.[1]

Även inom det internationella statistiska samarbetet har Rice varit en av de ledande krafterna. Sålunda fungerade han som president i Internationella statistiska institutet från 1947—1953. Han var ordförande i organisationskommittén och förste vice president i Inter-American Statistical Institute 1940—1950. I Förenta nationerna var han verksam som ordförande i Nuclear Commission on Statistics 1946. Han har varit USA:s representant i UN Statistical Commission sedan 1946. Rice ämnar i fortsättningen tillsammans med Samuel Weiss, tidigare chef för Bureau of Labor Statistics, bedriva statistisk konsulterande verksamhet.

Som vetenskapsman är Rice mest känd för sin strävan att utforma kvantitativa metoder inom statsvetenskap och sociologi. Hans mest kända arbeten torde vara: »Quantitative methods in politics» (1928), »Next step in the development of social statistics» (1933) samt »Statistics in social studies» (1930), och »Methods in social science» (1931), till vilka båda han stått som utgivare.

Förenta nationernas statistiska kommission

United Nation's Statistical Commission

Den statistiska kommissionen inom FN har sammanträtt till sitt åttonde möte i Genève i april 1954. Deltagarna var 21 från 15 länder. Man behandlade särskilt frågor om statistik över utrikeshandeln, industristatistik, partiprisindex, socialstatistik och levnadskostnadsindex.

Vad beträffar handelsstatistiken diskuterades bl. a. tillämpningen inom länderna av kommissionens rekommendation år 1953 att använda »transaction value». Vissa nya rekommendationer beslöts, t. ex. att ilandförda fiskfångster samt inköpta och sålda fartyg och flyg-

[1] Se denna tidskrift 1953, h. 4, s. 173.

maskiner borde inräknas i utrikeshandeln. Kommissionen hade också rekommenderat att handeln klassificerades efter konsignationsland, men denna fråga skulle prövas ånyo, innan slutligt avgörande skedde. Med konsignationsland avses vid import det land från vilket varan först sänts och vid export det land till vilket varan sänts (i båda fallen eventuellt över andra länder), vid både import och export utan mellankommande affärstransaktioner. För transithandelns statistik skulle man i fortsättningen söka få mera enhetliga grunder.

På industristatistikens område beslöt man undersöka källorna för och användningen av statistiken över företagen till skillnad från statistiken över arbetsställena.

Partiprisindex har traditionellt fördelats på varugrupper, men kommissionen uttalade sig för att fortsatta försök därjämte borde göras med s. k. sektorindex i länder, där sådana förut prövats. Sådana indexserier hänför sig till varuflöden mellan olika sektorer av folkhushållet.

Inom socialstatistiken betonade man vikten av studiet av sociala grupper, av familjernas och hushållens sammansättning och av inkomst- och förmögenhetsfördelningen. Man beslöt ge socialstatistiken över huvud en mera framträdande plats i kommissionens arbete och att uppmana fackorganen att göra detsamma.

Vad slutligen angår levnadskostnadsindex, gjorde mötet följande uttalanden:

1) Ingen index över levnadskostnaderna kan användas för mätning av hela skillnaden i levnadskostnader i olika länder;

2) Ingen typ av värdeindex kan rekommenderas som internationellt mått i detta avseende;

3) Man bör i stället söka lösningen i en analys av många komponenter, såsom näringsförhållanden och undervisningsväsen, med »indikatorer» som mått på dessa;

4) Sifferanalys av dessa komponenter och indikatorer bör åtföljas av beskrivningar i ord;

5) Familjebudgeter bör undersökas mera för att ge bättre information om människors levnads- och arbetsvillkor;

6) Följande definitioner antogs: *levnadskostnad* gäller existerande förhållanden, *levnadsstandard* anger vad som är lämpliga levnadsvillkor och *norm* betecknar önskvärd nivå på ett speciellt område.

Vid mötet förelåg också en översikt över läget inom den internationella statistiken, såväl vad angår arbetet inom de internationella organen som när det gäller tillämpningen i länderna av rekommendationer, klassifikationer, definitioner och metoder på statistikens område.

Kommentar

Commentary

Motorfordonsbeståndet. Vid utgången av fjärde kvartalet år 1953 omfattade fordonsbeståndet 542 300 bilar, varav 431 100 personbilar, 102 900 lastbilar och 8 300 bussar, samt 306 400 motorcyklar och 23 200 släpvagnar och släpslädar. Under nämnda kvartal har en ökning i antal inträffat för personbilar med 9 800 eller samma antal som motsvarande kvartal år 1952 och för lastbilar med 2 400 emot 2 100. Ökningen i antalet lastbilar har varit begränsad till sådana med en maximilast av högst 2 ton och av över 4 ton. En mindre nedgång i antalet bussar har inträffat. Antalet motorcyklar har nedgått med 7 200; under samma kvartal år 1952 minskades antalet med 3 600.

Av de olika förändringar, som inverkar på motorfordonsbeståndet, har överföringarna till bilreservregistret spelat en stor roll, i synnerhet i fråga om motorcyklar, av vilka 9 200 överförts emot 7 400 under samma kvartal år 1952. De definitivt avregistrerade är flera än föregående år för samtliga fordonsslag. Antalet nyregistrerade personbilar har varit 14 400 emot 13 000 under samma kvartal år 1952, lastbilar 4 100 emot 3 500 och motorcyklar 3 500 emot 4 900.

I en särskild tabell redovisas motorfordonsbeståndet vid utgången av år 1953 med fördelning på årsmodell och fabrikat. I fråga om fordonsbeståndets ålder visar det sig, att förkrigsmodellerna (1940 eller tidigare) fortfarande utgör en betydande del. Det gäller främst personbilar och motorcyklar (28,6 och 31,0 %), medan beståndet av bussar och lastbilar är väsentligt yngre (23,3 och 21,5 %). Dessa gamla fordon har emellertid minskats i antal under år 1953 icke blott relativt sett utan även absolut taget.

Beställningstrafiken med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik för augusti 1954 över beställningstrafiken för godsbefordran med lastbil.

Under juni—augusti detta år synes sysselsättningsnivån — räknat i använd tid per bil i all trafik — ha varit nästan densamma som år 1953. Nedgången under juli månad var dock icke fullt lika stor denna gång. Minskningen från juni till juli var 1954 i genomsnitt 13 timmar per bil, medan motsvarande siffra för 1953 var 16. För hela den hittillsvarande delen av år 1954 gäller att sysselsättningen är något högre än för motsvarande period 1953.

Antalet bilar i trafiken har under perioden juni—augusti 1954 ökat ovanligt mycket — från 19 526 i maj till 19 883 i augusti 1954. Här har väsentligen inverkat, att i vissa län ett betydande antal tillfälliga trafiktillstånd meddelats i samband med arbeten för tillvaratagande av stormfälld skog.

Fraktavgifterna vid körning efter timtaxa/timtariff har under 1954 visat en ökning, och denna tendens har även under perioden juni—augusti gjort sig gällande, vilket framgår av att dessa siffror för maj och augusti blevo kr. 12,92 respektive 13,05, medan siffran för augusti 1953 var 12,91 och årsmedeltalet för 1953 var 12,81.

Frakten per körd km enligt kilometertaxa/kilometertariff var något högre än under föregående år. Både under juli och augusti 1954 uppgick frakten till 93 öre, medan årsmedeltalet för 1953 blev 91 öre. Emellertid har den genomsnittliga frakten per tonkm (vid kilometertaxa/kilometertariff) ingen månad under 1954 överstigit 22 öre, som var årsgenomsnittet för 1953. Detta torde kunna tolkas så att effektivitetsökningen uppvägt den ifrågavarande prisökningen, vilket synes ha varit fallet även år 1953.

Antal vägtrafikolyckor

Road accidents: Number

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Dödlig utgång *Deaths*	Annan personskada *Bodily injury*		Endast egendomsskada *Damage*	Summa *Total*	D ä r a v				
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			I Stockholm	I Göteborg	I Malmö	I samtliga städer *In towns*	Vid trafik med motorfordon *In motor traffic*
1938 [1]	530	1 570	4 373	10 031	16 504	3 403	1 047	640	8 767	16 504
1939	538	1 709	4 972	10 041	17 260	3 838	1 167	599	9 640	16 314
1940	270	940	2 868	4 574	8 652	2 604	588	298	5 604	7 190
1941	276	820	2 906	3 886	7 888	2 446	562	266	5 217	6 256
1942	295	903	3 223	4 238	8 659	2 642	602	332	5 718	6 765
1943	266	877	3 522	3 799	8 464	3 015	591	279	5 986	6 352
1944	252	742	3 480	3 701	8 175	2 960	571	313	5 894	6 100
1945	289	901	3 449	3 812	8 451	2 892	654	374	6 116	6 507
1946	435	1 688	5 153	8 590	15 866	4 319	1 163	636	10 313	14 410
1947	500	1 923	5 877	10 943	19 243	4 915	1 296	915	12 077	17 847
1948	492	1 770	5 340	9 215	16 817	4 116	1 241	1 008	10 677	15 468
1949	494	1 792	5 550	9 325	17 161	3 913	1 382	820	10 615	15 859
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	4 559	1 496	1 013	12 697	20 427
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	3 890	3 258	1 458	15 155	24 561
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	4 325	3 465	1 472	17 379	29 510
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	4 859	3 847	1 569	19 365	31 914
1951* 2 kv.	152	490	1 437	2 697	4 776	984	592	346	3 104	4 556
3 kv.	199	736	1 970	3 377	6 282	776	449	351	3 233	6 051
4 kv.	175	568	1 583	3 782	6 108	751	875	404	3 641	5 919
1952* 1 kv.	111	353	1 134	4 180	5 778	748	466	278	3 067	5 677
2 kv.	167	541	1 593	3 253	5 554	1 005	462	267	3 241	5 371
3 kv.	221	784	2 249	4 251	7 505	1 106	486	313	3 942	7 308
4 kv.	199	611	1 860	5 901	8 571	1 012	1 047	428	4 731	8 409
1953* 1 kv.	118	404	1 207	4 656	6 385	922	511	322	3 592	6 269
2 kv.	197	683	2 093	3 812	6 785	1 261	522	377	4 113	6 591
3 kv.	304	952	2 761	4 834	8 851	1 236	557	393	4 736	8 622
4 kv.	226	766	2 213	5 222	8 427	1 165	1 078	459	4 952	8 259
1954* 1 kv.	108	410	1 173	5 759	7 450	1 065	466	289	3 877	7 374
2 kv.	205	742	2 415	4 739	8 101	1 392	523	414	4 791	7 926
Därav										
i Stockholm	14	89	408	881	1 392	1 392	.	.	.	1 321
i Göteborg	1	13	155	354	523	.	523	.	.	507
i Malmö	3	48	121	242	414	.	.	414	.	393
Samtl. städer *Towns*	59	347	1 477	2 908	4 791	.	.	.	4 791	4 631

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon.

Antal vid vägtrafikolyckor skadade personer

Road accidents: Persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Skadans grad			Summa *Total*	D ä r a v							
	Dödsskada *Death*	Annan svår skada *Serious injury*	Lindrig skada *Slight injury*		Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passeng. heavy mc*	Förare av lätt mc *Drivers light mc*	Cyklister *Bicyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*
1938 [1]	547	1 751	5 598	7 896	3 809					2 262	1 599	226
1939	568	1 911	6 227	8 706	764	1 676	544	171	683	2 751	1 806	311
1940	283	996	3 347	4 626	257	562	113	21	42	2 074	1 183	374
1941	283	869	3 390	4 542	122	468	16	—	4	2 525	1 141	266
1942	301	957	3 661	4 919	131	421	40	11	3	2 826	1 173	314
1943	268	909	3 976	5 153	144	433	58	13	8	2 969	1 226	302
1944	257	779	3 963	4 999	154	442	53	21	18	2 813	1 088	410
1945	299	955	3 979	5 233	197	448	125	29	64	2 666	1 245	459
1946	461	1 866	6 456	8 783	654	1 297	1 003	259	193	3 075	1 764	538
1947	527	2 141	7 187	9 855	904	1 619	1 098	249	162	3 386	1 971	466
1948	531	1 942	6 641	9 114	683	1 474	1 087	243	127	3 070	1 911	519
1949	517	1 993	6 985	9 495	745	1 624	1 160	222	141	3 288	1 811	504
1950	595	2 471	8 112	11 178	1 182	2 161	1 553	272	130	3 484	1 845	551
1951	708	2 681	8 559	11 948	1 294	2 163	2 096	425	102	3 280	2 034	554
1952	750	2 854	9 992	13 596	1 544	2 724	2 457	557	247	3 270	2 216	581
1953	921	3 414	11619	15 954	1 814	2 901	3 083	617	885	3 668	2 567	419
1951* 2 kv.	158	540	1 737	2 435	199	300	516	101	25	791	464	39
3 kv.	212	846	2 603	3 661	382	645	839	219	48	1 033	444	51
4 kv.	188	641	1 970	2 799	343	546	400	52	25	750	572	111
1952* 1 kv.	112	418	1 503	2 033	312	568	165	31	16	365	399	177
2 kv.	173	584	2 011	2 768	244	412	655	145	34	761	455	62
3 kv.	234	915	2 969	4 118	412	757	961	276	89	1 063	498	62
4 kv.	206	674	2 379	3 259	488	738	365	49	66	701	700	152
1953* 1 kv.	124	459	1 516	2 099	339	475	202	40	25	418	462	138
2 kv.	208	749	2 708	3 665	364	591	802	199	198	902	558	51
3 kv.	320	1 104	3 640	5 064	518	888	1 213	270	324	1 171	609	71
4 kv.	242	865	2 832	3 939	521	772	627	86	197	880	777	79
1954* 1 kv.	112	466	1 635	2 213	459	683	149	23	60	285	412	142
2 kv.	211	856	3 057	4 124	423	663	909	195	341	909	617	[7] 67
Därav:												
dödsskada	211	.	.	211	16	22	44	10	[4] 23	56	34	6
annan svår skada	.	856	.	856	59	101	259	42	[5] 68	183	137	7
lindrig skada	.	.	3 057	3 057	348	540	[2] 606	[3] 143	[6] 250	670	446	54

[1] Endast olyckor vid trafik med motorfordon. — [2] Därav typ scooter 2. — [3] Därav typ scooter 1. [4] Därav cykel med hjälpmotor 20. — [5] Därav cykel med hjälpmotor 54. — [6] Därav cykel med hjälpmotor 209. — [7] Därav 25 spårvagnstrafikanter, 11 passagerare å cykel, 8 förare av traktor, 6 hästfordonstrafikanter, 5 passagerare å lätt motorcykel, 3 passagerare å traktor, 1 truckförare, 1 man med kärra, invalidvagn 1, 1 passagerare i rälsbuss, 1 sparkstöttingsåkare, 2 passagerare i rullstol, 2 barncyklister.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Sept.	87	3	1 060	365	513	106	2 044	393	158	99
Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82
Juni	73	6	1 036	470	614	157	2 277	576	154	102
Juli	65	9	1 260	442	693	115	2 510	586	217	96
Aug.	76	13	1 160	427	596	127	2 310	524	115	103
Sept.	88	9	1 120	452	656	126	2 354	512	135	91

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
256,0	272,3	1 153,5	1 275,2	2 957,0	848,5	254,1	97,5	1952 Sept.
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278 6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290.0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727.8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 255,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj
254,4	346,0	1 393,1	1 865,3	3 858,8	1 088,2	321,0	158,2	Juni
313,1	325,8	1 527,3	1 310,0	3 476,2	819,3	360,4	137.3	Juli
287,2	322,5	1 338,9	2 191,9	4 140,5	775,8	177,3	179,1	Aug.
282,6	333,3	1 464,5	1 361,8	3 442,2	702,2	247,4	145,6	Sept.

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Specialbilar *Special vehicles*	Summa[3] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton[1]	över 1–2 ton[2]	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1939	13 314	7 493	18 753	18 172	3 430				1 866	63 028	..
1940	5 977	4 593	13 568	13 603	3 551				1 792	43 084	..
1941	5 405	4 706	13 658	10 104	3 215				1 910	38 998	..
1942	5 150	4 996	13 003	10 066	3 196				2 089	38 523	..
1943	5 446	4 479	11 576	10 445	3 797				2 285	38 050	..
1944	5 893	4 318	10 936	10 789	3 837				2 417	38 206	14 794
1945	6 208	4 227	11 095	13 496	3 133	681	327		2 681	41 882	14 572
1946	10 524	4 883	10 124	21 584	6 195	1 355	728		3 941	59 400	15 987
1947	14 691	5 929	9 536	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1951 4 kv.	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952 1 kv.	26 161	7 066	7 148	17 775	18 616	3 733	929	1 565	7 279	90 322	18 067
2 kv.	27 241	7 295	7 315	17 987	19 183	3 833	1 010	1 643	7 044	92 608	18 245
3 kv.	28 129	7 485	7 370	18 042	19 782	3 985	1 068	1 742	7 337	94 997	18 428
4 kv.	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953 1 kv.	29 507	7 569	6 967	16 807	20 251	4 218	1 117	1 948	7 735	96 186	18 606
2 kv.	30 496	7 754	6 899	16 666	20 721	4 394	1 176	2 075	8 014	98 261	18 725
3 kv.	31 463	7 935	6 922	16 572	21 211	4 656	1 235	2 206	[4]8 287	100555	18 897
4 kv.	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
Därav *County*											
A Stockholms stad	4 530	1 306	1 236	2 290	1 672	281	103	45	1 041	12 511	2 406
B Stockholms län	2 118	493	323	745	1 012	289	42	73	368	5 465	970
C Uppsala »	668	166	163	325	489	101	33	92	181	2 219	448
D Södermanlands »	1 056	216	159	449	720	164	44	116	287	3 213	665
E Östergötlands »	1 781	338	266	556	1 035	269	86	196	384	4 913	736
F Jönköpings »	892	296	183	539	931	138	81	84	205	3 349	618
G Kronobergs »	503	157	103	268	600	129	63	106	172	2 103	442
H Kalmar »	821	250	177	416	773	228	148	173	244	3 230	569
I Gotlands »	300	64	52	181	216	17	1	2	55	888	142
K Blekinge »	557	133	112	269	475	98	26	88	125	1 883	312
L Kristianstads »	1 296	380	297	520	1 002	278	52	156	318	4 301	610
M Malmöhus »	3 311	778	646	1 334	1 841	488	72	169	614	9 259	1 185
N Hallands »	761	220	174	415	658	153	17	45	155	2 598	413
O Göteb. o. Boh. »	2 689	784	839	1 359	1 463	328	144	150	510	8 272	1 699
P Älvsborgs »	1 703	368	355	731	1 174	288	54	119	427	5 220	844
R Skaraborgs »	856	237	187	477	767	345	52	127	271	3 321	669
S Värmlands »	986	229	201	632	834	214	53	84	627	3 864	753
T Örebro »	965	238	188	586	820	145	32	175	331	3 482	684
U Västmanlands »	895	222	144	461	736	90	42	109	246	2 945	482
W Kopparbergs »	1 199	278	231	724	782	115	27	81	578	4 018	717
X Gävleborgs »	1 288	323	238	749	746	76	30	65	624	4 114	856
Y Västernorrl. »	1 159	224	179	625	988	303	26	44	273	3 825	835
Z Jämtlands »	684	118	99	398	330	97	19	10	151	1 906	375
AC Västerbottens »	756	141	130	541	787	181	26	55	178	2 798	696
BD Norrbottens »	759	186	199	842	912	125	14	16	196	3 250	900

[1] Åren 1939—1941 ingår samtliga skåpbilar. — [2] Åren 1939—1941 ingår samtliga lastbilar med tippningsanordning lastande under 2 000 kg. — [3] Från och med år 1942 ingår här bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [4] Därav tankvagnar 699.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[1] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[2] *Total*		
180 717	..	5 109	248 854	48 711	5 943	..	..	..	..	7 886	325	1939
34 646	..	3 604	81 334	22 884	1 260	..	..	..	..	9 432	336	1940
31 854	..	3 523	74 375	6 640	1 078	..	..	..	..	7 039	329	1941
36 749	..	3 826	79 098	6 401	1 825	..	..	..	..	8 700	393	1942
36 194	..	3 870	78 114	7 219	2 705	..	..	..	..	7 974	564	1943
39 137	8 626	3 896	81 239	10 691	2 145	..	..	..	..	8 268	718	1944
50 108	8 515	3 977	95 967	38 942	2 291	..	..	..	..	8 697	952	1945
138 489	9 553	4 789	202 678	114 377	5 443	..	..	..	..	10 047	1 327	1946
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951 4 kv.
321 406	10 933	7 848	419 576	258 514	6 224	8 426	1 392	2 156	6 212	18 294	1 918	1952 1 kv.
338 342	10 926	8 165	439 115	277 847	6 399	8 665	1 395	2 140	6 399	18 713	1 925	2 kv.
350 740	10 965	8 308	454 045	290 908	6 643	9 257	1 432	2 147	6 719	19 664	1 927	3 kv.
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	4 kv.
370 741	10 939	8 060	474 987	283 120	6 153	9 078	1 307	1 929	7 095	19 521	1 949	1953 1 kv.
397 333	10 953	8 318	503 912	301 065	6 384	9 271	1 322	1 905	7 339	19 949	1 959	2 kv.
421 277	10 959	8 392	530 224	313 630	6 636	9 774	1 316	1 895	7 654	20 751	1 959	3 kv.
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	4 kv.
												Därav *County*
42 433	1 487	827	55 771	13 801	862	407	57	69	340	874	1	A
20 470	479	503	26 438	10 611	493	369	50	53	181	659	1	B
10 292	214	196	12 707	7 511	296	314	25	74	203	617	6	C
14 590	279	262	18 065	8 064	284	241	29	75	259	605	—	D
23 826	422	379	29 118	15 706	359	387	43	68	477	976	2	E
19 692	445	362	23 403	15 278	176	418	44	78	205	747	—	F
10 190	341	122	12 415	7 887	62	232	18	38	153	443	3	G
15 955	381	214	19 399	10 665	112	302	28	56	213	602	—	H
3 665	75	65	4 618	4 082	54	112	11	19	35	177	—	I
7 491	127	129	9 503	5 506	65	202	16	17	145	386	—	K
18 377	349	158	22 836	11 803	122	539	15	29	414	1 004	—	L
39 216	536	419	48 894	18 795	506	872	78	108	644	1 719	—	M
10 553	184	178	13 329	8 616	136	230	28	55	168	483	—	N
25 371	827	483	34 126	21 386	597	548	66	86	300	1 003	—	O
22 889	499	417	28 526	18 160	304	372	78	96	303	855	—	P
17 973	407	244	21 538	13 836	190	503	24	61	347	946	3	R
18 874	545	392	23 130	14 652	195	396	108	213	265	985	16	S
17 927	312	264	21 673	13 112	380	440	43	59	264	809	1	T
13 431	211	310	16 686	8 540	265	316	25	46	323	712	52	U
17 955	476	333	22 306	16 346	246	447	42	88	537	1 121	105	W
16 353	482	397	20 894	16 039	225	596	89	53	651	1 400	205	X
13 626	575	507	17 958	13 823	149	437	85	129	447	1 102	225	Y
7 796	363	271	9 973	7 002	70	237	66	87	181	573	255	Z
11 443	492	417	14 658	14 090	100	603	134	189	546	1 477	495	AC
10 697	469	423	14 370	11 083	80	425	128	95	274	924	590	BD

[1] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. — [2] Från och med år 1947 ingår här släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

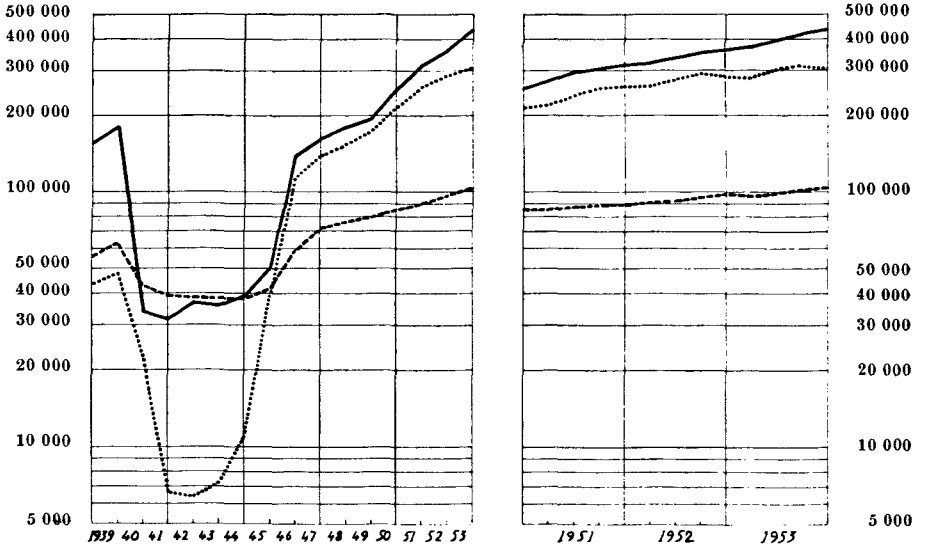
Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1943	2 741		32 949	400	206		3 599	119	1 996		34 292	1 513
1944	3 755	18	34 991	373	228	1	3 555	112	2 326	18	34 349	1 513
1945	25 105	17	24 669	317	528	400	2 037	112	10 113	112	30 292	1 365
1946	135 507	38	2 855	89	2 866	1 422	419	82	53 272	1 793	3 489	846
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1951 4 kv.	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952 1 kv.	321 062	152	167	25	2 840	4 799	2	207	74 919	15 101	58	244
2 kv.	337 996	162	160	24	2 911	5 045	2	207	76 458	15 858	56	236
3 kv.	350 384	178	155	23	2 931	5 170	1	206	78 090	16 625	54	228
4 kv.	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953 1 kv.	370 376	211	134	20	2 677	5 173	1	209	78 235	17 705	47	199
2 kv.	396 926	259	129	19	2 735	5 376	1	206	79 509	18 514	47	191
3 kv.	420 828	301	132	16	2 706	5 479	1	206	80 994	19 336	44	181
4 kv.	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
Därav: *County*												
A	42 408	17	2	6	37	598	—	192	11 630	807	—	74
B	20 456	11	3	—	106	397	—	—	4 598	861	1	5
C	10 282	8	2	—	68	128	—	—	1 658	557	1	3
D	14 585	3	1	1	113	149	—	—	2 584	620	—	9
E	23 811	15	—	—	169	210	—	—	3 923	985	2	3
F	19 646	17	29	—	154	208	—	—	2 481	862	4	2
G	10 182	4	4	—	57	65	—	—	1 507	595	1	—
H	15 944	10	1	—	114	100	—	—	2 410	819	—	1
I	3 664	1	—	—	37	28	—	—	745	141	—	2
K	7 484	4	3	—	38	91	—	—	1 518	362	1	2
L	18 359	8	9	1	72	86	—	—	3 577	718	2	4
M	39 194	12	10	—	129	290	—	—	8 309	934	10	6
N	10 538	11	4	—	77	101	—	—	2 196	399	1	2
O	25 311	48	11	1	96	370	—	17	7 278	979	6	9
P	22 861	10	15	3	143	274	—	—	4 178	1 023	2	17
R	17 953	15	5	—	95	149	—	—	2 382	937	—	2
S	18 833	38	2	1	185	207	—	—	2 760	1 100	—	4
T	17 921	4	1	1	98	166	—	—	2 698	776	2	6
U	13 425	5	—	1	135	175	—	—	2 197	745	—	3
W	17 945	8	2	—	114	219	—	—	2 917	1 097	—	4
X	16 346	6	1	—	139	258	—	—	3 113	1 020	1	10
Y	13 598	24	4	—	139	368	—	—	2 618	1 203	2	2
Z	7 792	2	2	—	63	208	—	—	1 295	611	—	—
AC	11 415	23	5	—	95	321	1	—	1 776	1 020	1	1
BD	10 686	6	5	—	149	274	—	—	2 050	1 199	1	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon
Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1952		1953		1952		1953	
	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	454	3 098	766	3 962	87	349	133	262
Definitivt avregistrerade *Condemned*	434	640	760	1 133	17	22	23	24
Återregistrerade *Re-registered*	1 422	563	1 457	574	69	43	87	61
Nyregistrerade *Registered*	11 857	13 018	24 003	14 395	184	161	145	103
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+12 398	+ 9 812	+23 944	+ 9 808	+ 143	— 170	+ 74	— 120
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	540	1 394	1 059	1 654	2 049	7 391	2 682	9 193
Definitivt avregistrerade *Condemned*	485	661	636	859	845	1 522	1 362	2 206
Återregistrerade *Re-registered*	701	687	766	889	1 212	423	2 621	777
Nyregistrerade *Registered*	2 740	3 505	3 243	4 106	14 765	4 913	13 997	3 472
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 389	+ 2 092	+ 2 294	+ 2 422	+ 13 061	— 3 619	+12 565	— 7 236

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

Centrala bilregistret: motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1953 års slut

Fabrikat	Årsmodell										
	1940 o. tidigare	1941–1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	Summa
Personbilar	123296	27 143	25 453	10 478	8 726	78 880	59 304	39 523	57 421	861	[1]431 085
Austin	462	1 651	28	377	433	5 433	904	2 575	2 998	—	14 861
Borgward	7	2	—	—	—	1 515	199	985	444	—	3 152
Buick	1 711	453	451	108	61	72	76	78	82	—	3 092
Chevrolet	18 442	2 573	2 977	357	232	983	2 453	832	2 374	—	31 223
Chrysler	1 496	488	198	74	17	35	70	71	111	—	2 560
Citroën	1 922	1 672	810	1 312	659	1 983	2 424	982	1 047	1	12 812
De Soto	715	326	717	282	34	54	145	45	211	—	2 529
D.K.W.	8 209	3	2	1	2	237	352	784	1 305	2	10 897
Dodge	5 862	1 213	195	664	29	275	465	129	355	—	9 187
Fiat	2 023	48	789	57	371	2 108	1 900	2 250	3 087	—	12 633
Ford	27 781	4 951	1 378	873	2 718	9 255	7 599	7 455	6 224	—	68 234
Hillman	547	679	18	292	152	1 441	363	850	1 157	4	5 503
Hudson	1 407	729	610	22	87	24	188	53	22	—	3 142
Jowett	—	—	—	115	46	684	725	135	121	—	1 826
Kaiser	—	—	412	7	11	4	683	624	10	—	1 751
Mercedes-Benz	1 435	3	—	3	12	5 300	102	1 831	29	25	8 740
Minor	—	—	—	—	814	706	408	1	—	—	1 929
Morris	697	702	1 473	4	767	4 122	2 220	2 560	3 644	—	16 189
Moskwitz	—	—	—	—	7	1 055	1 229	1	—	—	2 292
Nash	1 475	377	532	54	16	54	114	147	30	—	2 799
Oldsmobile	1 838	393	362	99	36	44	46	23	45	—	2 886
Opel	19 729	9	2	3	508	5 682	7 865	21	3 826	—	37 645
Panhard	2	—	—	31	33	488	1 011	66	5	—	1 636
Peugeot	123	9	302	88	218	1 167	400	815	1 573	120	4 815
Plymouth	5 911	1 582	55	35	40	172	615	197	474	—	9 081
Pontiac	1 540	336	364	92	33	43	45	24	45	—	2 522
Renault	2 651	1 592	539	2 143	71	2 881	1 228	1 964	1 628	112	14 809
Rover	1	129	140	68	45	168	278	270	298	34	1 431
Saab	—	—	1	1	—	1 937	3 203	—	2 596	483	8 221
Simca	—	229	145	74	137	1 497	22	1 936	9	29	4 078
Singer	40	4	3	—	3	359	757	171	125	—	1 462
Skoda	337	89	17	7	561	1 545	139	255	406	—	3 356
Standard	177	1 638	403	562	40	5 598	474	1 456	933	49	11 330
Studebaker	1 407	142	573	56	56	134	189	144	319	—	3 020
Vauxhall	619	671	79	1 003	34	2 296	9	2 503	573	—	7 787
Willys	1 144	412	100	24	7	80	95	60	14	—	1 936
Volkswagen	40	27	19	856	28	12 740	6 793	363	7 439	1	28 306
Volvo	6 240	3 392	10 469	507	112	4 907	11 213	3 893	12 315	—	53 048
Övriga	7 306	619	1 290	227	296	1 802	2 303	2 974	1 547	1	18 365
Bussar	1 930	1 597	721	1 119	635	861	595	498	316	—	8 272
Chevrolet	161	79	34	30	1	2	1	3	—	—	311
Ford	66	21	110	11	7	3	1	14	3	—	236
Scania-Vabis	665	577	222	400	331	476	152	175	178	—	3 176
Volvo	864	851	304	660	270	348	332	271	115	—	4 015
Övriga	174	69	51	18	26	32	109	35	20	—	534
Lastbilar	22 136	17 650	11 452	6 690	6 140	11 126	9 795	10 445	7 531	12	[2]102 977
Austin	37	381	63	235	245	1 369	293	565	449	—	3 637
Bedford	96	370	96	384	354	395	353	514	101	—	2 663
Chevrolet	5 443	3 845	1 322	507	42	21	215	216	101	—	11 712
Commer	—	104	16	68	63	450	142	209	147	—	1 199
Dodge	1 347	360	479	126	77	41	10	30	4	—	2 474

[1] Därav 742 jeepar. — [2] Därav 2 502 jeepar.

Registered motor vehicles by make and model

Fabrikat	Årsmodell										
	1940 o. tidigare	1941–1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	Summa
Lastbilar (forts.) .											
Ford	3 700	3 106	2 887	109	1 100	896	132	953	120	—	13 003
International ...	540	564	482	52	5	6	47	96	39	—	1 831
Morris	47	28	631	48	106	731	456	260	184	—	2 491
Opel	426	39	1	1	12	673	1 236	505	168	—	3 061
Plymouth-Fargo	413	752	593	132	26	20	2	32	12	—	1 982
Renault	45	235	134	785	133	44	37	32	37	—	1 482
Scania-Vabis ...	343	1 010	404	680	905	1 559	1 107	1 319	1 373	—	8 700
Willys	42	592	449	80	13	402	345	233	75	—	2 231
Volkswagen	—	—	—	—	—	109	566	120	915	—	1 710
Volvo	8 226	5 500	2 782	3 037	2 705	2 999	3 644	4 006	2 972	—	35 871
Övriga	1 431	764	1 113	446	354	1 411	1 210	1 355	834	12	8 930
Motorcyklar.....	94 997	38 960	3 749	4 977	13173	50 909	51 722	28 425	19 385	97	306 394
A.J.S.	564	104	201	30	4	121	199	293	564	9	2 089
Apollo	606	2	—	—	3	3 170	943	1 084	725	1	6 534
Ariel	921	1 099	104	40	13	230	333	208	210	4	3 162
Blixt	6 010	475	4	5	1	1	27	10	2	—	6 535
B.M.W.	174	13	12	776	7	270	204	167	127	—	1 750
B.S.A.	2 149	2 733	465	103	33	547	1 310	464	1 287	—	9 091
Centrum	405	8	2	62	218	920	350	384	99	—	2 448
D.K.W.	5 436	19	1	5	1	37	1 025	779	7	—	7 310
Douglas	35	4	155	29	4	73	105	4	2	—	411
British Excelsior	232	1	7	28	—	75	86	54	10	12	505
F.N.	708	5	16	49	4	228	153	121	17	—	1 301
Fram	1 576	6	—	1	—	745	1 499	1 381	6	1	5 215
Francis Barnett.	33	14	42	40	2	210	189	98	2	—	630
Frej	613	—	—	—	—	134	173	100	20	—	1 040
Gripen	1 347	9	—	2	717	4	267	181	—	—	2 527
Harley Davidson	2 906	1 328	291	27	16	7	2	4	2	—	4 583
Huskvarna	16 472	24 276	37	63	83	8 164	13 320	4 858	5 013	—	72 286
Indian	1 058	284	265	6	3	6	1	1	122	—	1 746
James	37	407	4	4	468	228	8	154	5	—	1 315
Java	3	217	403	2	—	3 217	10	93	407	—	4 352
Kärnan	976	1	—	2	84	948	304	131	1	1	2 448
Lambretta	—	—	1	—	3	647	5	631	585	—	1 872
Maraton	632	3	—	9	50	363	226	352	26	—	1 661
Matchless	249	759	160	40	12	120	269	434	457	11	2 511
Monark	16 485	921	127	2 703	8 477	6 515	5 559	4 104	1 999	1	46 891
Norton	429	544	14	28	2	104	289	48	285	1	1 744
N.S.U.	437	5	—	1	—	115	558	74	151	—	1 341
N.V.	2 942	1 455	5	4	1 255	7 979	12 961	2 584	2 371	—	31 556
Puch	36	16	10	1	3	1 582	268	197	29	—	2 142
Rex	15 702	2 068	24	14	747	4 941	602	1 708	200	—	26 006
Royal Enfield ..	697	535	112	53	8	243	596	43	254	23	2 564
Sarolea	500	35	59	48	—	71	109	122	8	—	952
Speed	208	3	—	—	2	911	103	92	63	—	1 382
Suecia	509	1	—	1	—	122	11	562	47	—	1 253
Svalan	—	—	—	—	224	983	1 447	1 274	241	—	4 169
Terrot	25	174	236	116	6	23	45	24	5	—	654
Triumph	388	375	311	77	88	367	592	622	713	—	3 533
Velocette	57	56	95	28	12	183	244	213	116	—	1 004
Vespa	—	1	2	7	4	481	878	31	1 115	—	2 519
Zündapp	395	7	—	—	1	93	243	183	50	17	989
Örnen	336	1	—	—	—	559	660	228	133	7	1 924
Övriga	12 709	996	584	573	618	5 172	5 549	4 330	1 909	9	32 449

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Mekaniska verkstäder och gjuterier (213 företag) *Engineering works and foundries*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	61 693	58 146	— 3 547	— 6
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	280,0	354,4	+ 74,5	+ 27
3	Utdelning å aktier och andelar	7,2	7,5	+ 0,3	+ 4
4	Räntor	10,5	13,4	+ 3,0	+ 28
5	Överskott å annan rörelse	2,9	3,1	+ 0,2	+ 6
6	Övriga intäkter	13,5	17,4	+ 3,9	+ 29
7	Summa	314,2	396,0	+ 81,8	+ 26
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	23,9	25,2	+ 1,3	+ 6
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	95,0	92,4	— 2,5	— 3
10	Skatter samt investeringsavgift	80,8	108,9	+ 28,0	+ 35
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	25,5	44,9	+ 19,4	+ 76
12	Avsättningar till investeringsfonder	0,1	1,7	+ 1,6	(+2097)
13	Övriga kostnader	8,3	12,8	+ 4,5	+ 54
14	Redovisad vinst	80,6	110,1	+ 29,5	+ 37
15	Summa	314,2	396,0	+ 81,8	+ 26
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	3 187,9	3 311,3	+123,3	+ 4
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	2 874,8	2 908,7	+ 33,9	+ 1
18	Varuskatter	32,2	48,1	+ 16,0	+ 50
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	1,0	0,0	— 1,0	—100
20	Summa avgående poster	2 907,9	2 956,8	+ 48,9	+ 2
21	Bruttovinst	280,0	354,4	+ 74,5	+ 27
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	160,0	107,4	— 52,6	— 33
23	Därav egentlig investering	155,7	99,8	— 55,9	— 36
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	9,0	3,8	— 5,2	— 58
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	77,1	69,2	— 7,9	— 10
26	Lagervärdeförändring	+ 177,9	— 150,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 202,8	— 75,1	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	+ 24,9	+ 75,3	.	.
29	Lön till anställda	829,2	821,4	— 7,8	— 1
30	Därav till industriarbetare	545,3	530,4	— 14,9	— 3
31	Betald utdelning	42,1	49,2	+ 7,1	+ 17
32	Beslutad utdelning	49,2	42,0	— 7,2	— 15

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Manufacturing enterprises

Malmbrytning och metallindustri; samtliga branscher (415 företag)[1] *Ore mining, metal industries, manufacture of metal products*				Ylleindustri (40 företag) *Wool industry*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
160 580	152 095	— 8 485	— 5	8 173	8 453	+ 280	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
1 297,5	1 362,7	+ 65,1	+ 5	22,4	14,4	— 8,0	— 36	2
76,5	88,7	+ 12,2	+ 16	0,2	0,3	+ 0,0	+ 18	3
51,6	64,0	+ 12,4	+ 24	0,6	0,7	+ 0,1	+ 8	4
69,2	36,7	— 32,5	— 47	0,5	0,2	— 0,4	— 67	5
30,8	33,7	+ 2,9	+ 9	1,0	1,4	+ 0,4	+ 34	6
1 525,6	1 585,8	+ 60,1	+ 4	24,8	16,9	— 7,9	— 32	7
58,2	60,3	+ 2,1	+ 4	3,4	3,1	— 0,3	— 9	8
312,1	247,0	— 65,1	— 21	10,8	5,8	— 5,1	— 47	9
503,7	521,0	+ 17,3	+ 3	3,9	3,2	— 0,8	— 20	10
82,0	100,9	+ 18,9	+ 23	3,1	1,0	— 2,2	— 70	11
0,1	1,7	+ 1,6	(+2097)	0,0	—	— 0,0	—100	12
57,6	56,8	— 0,8	— 1	0,6	1,1	+ 0,5	+ 91	13
512,0	598,0	+ 86,0	+ 17	2,9	2,7	— 0,1	— 5	14
1 525,6	1 585,8	+ 60,1	+ 4	24,8	16,9	— 7,9	— 32	15
8 224,7	8 020,8	—203,9	— 3	270,3	288,6	+ 18,4	+ 7	16
6 891,1	6 607,3	—283,7	— 4	247,7	274,2	+ 26,5	+ 11	17
34,9	50,8	+ 15,8	+ 45	0,1	0,1	+ 0,0	+ 21	18
1,1	0,0	— 1,1	— 97	0,1	0,0	— 0,1	— 95	19
6 927,1	6 658,1	—269,0	— 4	247,9	274,3	+ 26,4	+ 11	20
1 297,5	1 362,7	+ 65,1	+ 5	22,4	14,4	— 8,0	— 36	21
441,5	402,1	— 39,4	— 9	11,4	6,8	— 4,5	— 40	22
428,9	373,3	— 55,5	— 13	11,4	6,8	— 4,6	— 40	23
17,5	7,0	— 10,5	— 60	0,3	0,1	— 0,2	— 60	24
258,3	235,6	— 22,8	— 9	6,1	5,1	— 1,1	— 17	25
+ 318,8	— 267,9	.	.	— 8,9	— 4,4	.	.	26
+ 407,5	— 181,7	.	.	— 26,3	— 6,7	.	.	27
+ 88,7	+ 86,2	.	.	— 17,3	— 2,3	.	.	28
2 073,9	2 066,9	— 6,9	— 0	70,5	74,3	+ 3,8	+ 5	29
1 391,3	1 368,6	— 22,7	— 2	50,5	54,2	+ 3,6	+ 7	30
230,0	274,6	+ 44,6	+ 19	2,5	2,4	— 0,0	— 1	31
274,6	273,7	— 0,9	— 0	2,4	2,4	— 0,1	— 4	32

[1] I gruppen ingår följande branscher, som redovisats i tidigare nr av tidskriften: Malmbrytning och anrikningsverk (nr 6), skeppsvarv och båtbyggerier; elektroteknisk industri; annan metallindustri (nr 7), järn- och stålverk; järn- och stålmanufaktur; annan metallmanufaktur (nr 8).

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Skoindustri (48 företag) *Manufacture of footwear*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	4 682	5 076	+ 394	+ 8
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	5,4	5,1	— 0,4	— 7
3	Utdelning å aktier och andelar	0,4	0,7	+ 0,4	+100
4	Räntor	0,4	0,4	+ 0,1	+ 14
5	Överskott å annan rörelse	0,0	0,1	+ 0,0	(+ 21)
6	Övriga intäkter	0,3	0,5	+ 0,2	+ 73
7	Summa	6,5	6,8	+ 0,3	+ 4
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	1,1	1,2	+ 0,1	+ 7
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,5	1,3	— 0,2	— 13
10	Skatter samt investeringsavgift	1,7	1,7	+ 0,0	+ 0
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,4	—	— 0,4	—100
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,5	0,3	— 0,2	— 36
14	Redovisad vinst	1,3	2,2	+ 0,9	+ 68
15	Summa	6,5	6,8	+ 0,3	+ 4
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	198,5	211,7	+ 13,2	+ 7
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	193,0	206,6	+ 13,6	+ 7
18	Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	(+100)
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	193,0	206,6	+ 13,6	+ 7
21	Bruttovinst	5,4	5,1	— 0,4	— 7
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,4	1,5	— 1,0	— 40
23	Därav egentlig investering	2,3	1,3	— 1,0	— 43
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 11)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,2	1,2	— 0,0	— 1
26	Lagervärdeförändring	— 4,0	+ 3,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 4,5	+ 2,3	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	[1] — 0,5	[1] — 1,0	.	.
29	Lön till anställda	49,6	53,6	+ 4,0	+ 8
30	Därav till industriarbetare	30,9	34,4	+ 3,5	+ 11
31	Betald utdelning	1,6	1,4	— 0,1	— 9
32	Beslutad utdelning	1,4	1,4	+ 0,0	(+ 1)

[1] Dessutom minskades prisfallsreserverna år 1952 med 1,1 milj. kr och år 1953 med 0,2 milj. kr.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Garverier och läderfabriker (15 företag) *Tanneries and manufacture of leather products*				Annan läder-, hår- o. gummivaruind. samt komb. företag (28 företag) *Manuf. of other leather, hair and rubber goods*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
2 224	2 258	+ 34	+ 2	3 686	3 781	+ 95	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
3,8	2,4	— 1,5	— 38	4,2	4,2	+ 0,0	+ 0	2
0,1	0,1	+ 0,0	(+ 11)	0,0	0,1	+ 0,0	(+ 84)	3
0,3	0,3	— 0,0	(— 1)	0,2	0,3	+ 0,1	+ 29	4
0,2	0,1	— 0,1	— 41	0,1	0,1	—	—	5
0,2	1,2	+ 1,0	(+623)	1,0	0,5	— 0,5	— 47	6
4,6	4,1	— 0,5	— 11	5,4	5,1	— 0,4	— 6	7
1,2	1,4	+ 0,2	+ 14	1,2	1,4	+ 0,2	+ 12	8
1,3	0,9	— 0,3	— 27	1.5	1,1	— 0,4	— 29	9
1,1	0,9	— 0,3	— 23	1,2	0,9	— 0,3	— 26	10
0,1	—	— 0,1	—100	0,1	0,2	+ 0,1	(+147)	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,1	0,2	+ 0,1	+ 74	0,4	0,6	+ 0,2	+ 50	13
0,8	0,7	— 0,1	— 8	1,1	0,9	— 0,1	— 12	14
4,6	4,1	— 0,5	— 11	5,4	5,1	— 0,4	— 6	15
120,9	138,3	+ 17,3	+ 14	107,3	116,0	+ 8,7	+ 8	16
117,1	135,9	+ 18,8	+ 16	101,3	110,3	+ 9,0	+ 9	17
0,0	0,1	+ 0,0	(+ 80)	1,8	1,5	— 0,4	— 19	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
117,1	135,9	+ 18,8	+ 16	103,2	111,8	+ 8,7	+ 8	20
3,8	2,4	— 1,5	— 38	4,2	4,2	+ 0,0	+ 0	21
3,0	2,4	— 0,6	— 21	2,1	1,5	— 0,6	— 29	22
3,0	2,3	— 0,7	— 22	1,3	1,5	+ 0,2	+ 13	23
0,1	—	— 0,1	—100	0,1	0,1	+ 0,0	+ 63	24
2,2	2,0	— 0,2	— 9	0,9	0,7	— 0,2	— 22	25
— 2,0	— 0,9	.	.	— 4,8	+ 0,9	.	.	26
— 5,3	— 1,5	.	.	— 5,2	— 0,3	.	.	27
— 3,3	— 0,6	.	.	— 0,4	— 1,3	.	.	28
22,9	24,2	+ 1,2	+ 5	33,8	36,0	+ 2,1	+ 6	29
16,4	17,8	+ 1,4	+ 9	23,1	24,8	+ 1,8	+ 8	30
0,9	0,8	— 0,1	— 12	0,5	0,5	+ 0,0	(+ 1)	31
0,8	0,7	— 0,0	— 4	0,5	0,5	— 0,0	(— 3)	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Läder-, hår- och gummivaruindustri; samtliga branscher (98 företag)[1] *Total manufacture of leather, hair and rubber products*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	15 817	16 742	+ 925	+ 6
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	42,8	46,5	+ 3,8	+ 9
3	Utdelning å aktier och andelar	2,2	2,5	+ 0,3	+ 15
4	Räntor	2,0	2,5	+ 0,5	+ 25
5	Överskott å annan rörelse	0,3	0,3	— 0,0	(— 13)
6	Övriga intäkter	2,7	2,9	+ 0,2	+ 7
7	Summa	49,9	54,7	+ 4,8	+ 10
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	4,6	4,8	+ 0,2	+ 4
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	14,5	9,4	— 5,1	— 35
10	Skatter samt investeringsavgift	11,6	15,5	+ 3,9	+ 33
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	3,4	2,7	— 0,6	— 19
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	3,1	5,1	+ 2,0	+ 64
14	Redovisad vinst	12,7	17,1	+ 4,4	+ 34
15	Summa	49,9	54,7	+ 4,8	+ 10
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	680,9	722,0	+ 41,0	+ 6
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	636,2	673,8	+ 37,6	+ 6
18	Varuskatter	2,0	1,6	— 0,3	— 16
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	638,2	675,4	+ 37,3	+ 6
21	Bruttovinst	42,8	46,5	+ 3,8	+ 9
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	17,9	16,9	— 1,0	— 5
23	Därav egentlig investering	16,8	16,3	— 0,5	— 3
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,7	0,5	— 0,2	— 30
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,8	7,7	— 1,1	— 13
26	Lagervärdeförändring	— 35,7	+ 0,0	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 27,5	— 1,4	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	[2] + 8,2	[2] — 1,4	.	.
29	Lön till anställda	163,9	176,2	+ 12,3	+ 8
30	Därav till industriarbetare	109,4	120,3	+ 11,0	+ 10
31	Betald utdelning	7,0	6,7	— 0,2	— 3
32	Beslutad utdelning	6,7	5,5	— 1,3	— 19

[1] I gruppen ingår även branschen gummivarufabriker, som redovisats i nr 7 av tidskriften.

[2] Samtidigt har prisfallsreserverna minskats med 1,4 milj. kr år 1952 och med 0,2 milj. kr år 1953.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Kraftverk (8 företag) *Electricity works*				Andra kombinerade företag (20 företag) *Other enterprises combining different manufactures*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
2 536	2 472	— 64	— 3	22 038	20 753	—1 285	— 6	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
54,4	62,9	+ 8,6	+ 16	113,2	144,1	+ 30,8	+ 27	2
2,3	2,2	— 0,1	— 3	4,0	3,4	— 0,6	— 15	3
1,7	2,3	+ 0,6	+ 37	4,0	3,7	— 0,3	— 7	4
0,1	—	— 0,1	—100	3,6	2,2	— 1,4	— 38	5
0,3	0,3	— 0,0	(— 7)	3,0	3,2	+ 0,2	+ 8	6
58,7	67,7	+ 9,0	+ 15	127,8	156,7	+ 28,8	+ 23	7
8,8	10,1	+ 1,3	+ 14	7,2	9,7	+ 2,5	+ 35	8
24,0	28,9	+ 4,8	+ 20	51,4	51,3	— 0,1	— 0	9
9,0	12,2	+ 3,2	+ 35	28,6	43,2	+ 14,6	+ 51	10
3,4	1,4	— 1,9	— 58	6,0	9,6	+ 3,6	+ 60	11
—	—	—	—	0,1	1,6	+ 1,5	(+1 500)	12
1,1	1,5	+ 0,4	+ 32	2,9	4,5	+ 1,5	+ 53	13
12,4	13,7	+ 1,4	+ 11	31,5	36,7	+ 5,1	+ 16	14
58,7	67,7	+ 9,0	+ 15	127,8	156,7	+ 28,8	+ 23	15
164,9	172,0	+ 7,1	+ 4	991,2	975,3	— 15,9	— 2	16
107,4	107,9	+ 0,5	+ 0	866,8	829,4	— 37,4	— 4	17
3,1	1,2	— 1,9	[1] —	1,9	1,8	— 0,1	— 6	18
—	—	—	—	9,3	—	— 9,3	—100	19
110,5	109,1	— 1,4	— 1	878,0	831,2	— 46,7	— 5	20
54,4	62,9	+ 8,6	+ 16	113,2	144,1	+ 30,8	+ 27	21
77,5	86,7	+ 9,2	+ 12	110,2	99,9	— 10,3	— 9	22
76,5	85,7	+ 9,2	+ 12	109,5	99,9	— 9,6	— 9	23
0,1	0,6	+ 0,5	(+677)	3,8	1,4	— 2,4	— 63	24
17,7	19,5	+ 1,7	+ 10	54,2	51,3	— 2,9	— 5	25
+ 5,2	— 1,7	.	.	+ 50,0	— 1,8	.	.	26
+ 6,3	+ 0,3	.	.	+ 93,8	+ 12,1	.	.	27
+ 1,1	+ 2,0	.	.	[2] + 43,8	[2] + 13,9	.	.	28
35,1	36,2	+ 1,1	+ 3	269,4	271,4	+ 2,0	+ 1	29
23,2	23,5	+ 0,3	+ 1	181,4	184,6	+ 3,2	+ 2	30
7,3	8,4	+ 1,1	+ 15	23,6	22,9	— 0,7	— 3	31
8,4	10,1	+ 1,7	+ 21	22,9	24,6	+ 1,7	+ 8	32

[1] Uppgifterna för 1952 och 1953 är icke jämförbara på grund av lagändringar.

[2] Samtidigt har prisfallsreserverna minskats år 1952 med 10,4 milj. kr och ökats år 1953 med 3,0 milj. kr.

Beställningstrafik med lastbil — Augusti 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Augusti	19 393	4,42	25 854	2 005	12,91
7	1954: Mars	19 371	4,48	24 884	1 941	12,82
8	April	19 419	4,49	24 193	1 880	12,89
9	Maj	19 526	4,50	26 611	2 058	12,92
10	Juni	19 758	4,50	26 858	2 077	12,88
11	Juli	19 742	4,52	24 228	1 861	13,03
12	Augusti	[2] 19 883	4,52	27 620	2 118	13,05
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 418	3,72	5 114	388	13,18
B	Stockholms län	961	4,41	1 862	131	14,18
C	Uppsala län	509	5,05	415	34	12,08
D	Södermanlands län	674	4,52	807	63	12,85
E	Östergötlands län	861	4,96	962	72	13,29
F	Jönköpings län	699	4,64	741	58	12,87
G	Kronobergs län	442	4,74	220	18	11,94
H	Kalmar län	567	5,22	515	40	12,97
I	Gotlands län	171	3,95	141	13	11,10
K	Blekinge län	346	5,26	358	29	12,39
L	Kristianstads län	640	4,93	470	38	12,41
M	Malmöhus län	1 358	4,66	1 580	144	11,00
N	Hallands län	450	4,61	435	36	12,02
O	Göteborgs och Bohus län	1 659	4,10	2 920	235	12,42
P	Älvsborgs län	944	4,65	1 124	91	12,30
R	Skaraborgs län	681	4,94	617	48	12,79
S	Värmlands län	803	4,62	827	64	13,03
T	Örebro län	710	5,01	981	75	13,10
U	Västmanlands län	632	5,08	932	66	14,22
W	Kopparbergs län	781	4,77	848	65	13,05
X	Gävleborgs län	893	4,88	1 368	99	13,79
Y	Västernorrlands län	939	4,35	1 803	128	14,13
Z	Jämtlands län	356	4,17	490	35	13,93
AC	Västerbottens län	724	4,23	915	67	13,65
BD	Norrbottens län	665	4,14	1 175	81	14,56

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 105 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[3] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	2 939	17 575	8 730	33	38	1 504	24 243	92
7	2 508	19 067	9 223	33	50	1 578	25 687	91
8	2 541	17 789	8 597	33	47	1 498	24 402	92
9	2 865	18 184	8 815	33	43	1 516	25 484	94
10	2 932	18 042	9 087	33	41	1 516	26 132	96
11	2 898	17 166	9 101	35	38	1 469	24 534	93
12	3 055	18 818	9 444	33	41	1 548	26 160	93
A	6	140	2		335	6	189	133
B	92	456	293	39	23	44	703	94
C	116	706	411	37	37	63	1 001	90
D	129	913	440	33	49	71	1 202	89
E	195	1 151	546	32	41	93	1 584	93
F	111	994	345	26	55	72	1 282	96
G	109	833	370	31	46	66	993	83
H	99	904	352	28	66	68	1 163	93
I	36	155	87	36	18	17	221	91
K	37	516	127	20	109	32	622	97
L	119	1 067	378	26	74	80	1 419	98
M	219	1 296	631	33	44	108	1 788	93
N	66	542	241	31	50	48	695	89
O	72	559	214	28	59	39	731	95
P	142	1 100	468	30	48	89	1 318	84
R	118	1 126	421	27	68	82	1 371	89
S	171	983	642	40	29	93	1 534	94
T	115	760	416	35	52	62	1 092	93
U	114	719	345	32	45	60	1 038	98
W	242	934	652	41	26	88	1 552	98
X	164	855	534	38	35	75	1 398	101
Y	172	803	474	37	25	66	1 135	89
Z	99	264	234	47	15	29	496	100
AC	171	686	525	43	25	61	997	82
BD	141	356	296	45	13	36	636	97

[3] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	110 304	22	173 941	14	63	181	2 583
7	125 245	21	196 434	13	64	182	2 611
8	119 035	21	183 953	13	65	174	2 503
9	122 445	21	191 777	13	64	183	2 668
10	121 625	21	191 021	14	64	182	2 682
11	110 744	22	181 582	14	61	169	2 470
12	125 534	21	197 499	13	64	184	2 705
A	1 909	10	2 097	9	91	163	2 193
B	2 157	33	3 848	18	56	182	2 669
C	4 268	23	7 394	14	58	191	2 783
D	6 279	19	8 586	14	73	199	2 980
E	8 039	20	13 116	12	61	193	2 958
F	6 154	21	9 979	13	62	185	2 895
G	4 953	20	7 275	14	68	190	2 745
H	6 496	18	9 190	13	71	190	2 959
I	649	34	1 051	21	62	173	2 118
K	4 051	15	5 550	11	73	177	2 832
L	8 833	16	12 462	11	71	184	2 952
M	9 552	19	15 051	12	63	186	2 480
N	3 331	21	5 225	13	64	186	2 512
O	4 239	17	6 311	12	67	165	2 201
P	6 771	19	10 529	13	64	191	2 587
R	7 975	17	11 004	12	72	191	2 919
S	4 960	31	9 241	17	54	195	2 941
T	5 915	18	9 956	11	59	193	2 921
U	5 077	20	8 292	13	61	198	3 117
W	6 276	25	10 295	15	61	196	3 074
X	5 783	24	10 473	13	55	195	3 097
Y	4 287	26	7 183	16	60	206	3 128
Z	1 471	34	2 707	18	54	179	2 772
AC	4 345	23	7 472	13	58	177	2 640
BD	1 764	36	3 212	20	55	176	2 723

[1] Se not 3 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

De enskilda försäkringsbolagen 1953. Preliminära uppgifter

Private Insurance Companies.
Provisional Data

Liksom för år 1952 har försäkringsinspektionen nu för år 1953 verkställt en preliminär bearbetning av *ogranskade* uppgifter om enskilda försäkringsbolags verksamhet. Resultaten av denna preliminära bearbetning, som här återges i summarisk form, kan möjligen på vissa punkter märkbart avvika från de mera definitiva uppgifter, som efterhand kommer att publiceras i inspektionens årspublikation *Enskilda försäkringsanstalter.*

Försäkringsbolagens totala *förvaltade tillgångar* (exkl. återförsäkrarnas andel i försäkringsfonden, tillgodohavanden i andra försäkringsbolag o. d. dubbelräkningsposter[1]) ökade under året 12 % och översteg ultimo 1953 10 miljarder (tab. 1). En mindre del av beloppet (över 200 milj. kr.) hänförde sig till en av skatteflyktsskäl betingad tillfällig ansvällning av stora engångsbetalda men omedelbart belånade livförsäkringar, som förekom under sista halvåret 1952 och de första månaderna av 1953 (jfr Statistisk tidskrift 1953, h. 4, sid. 203).

Den största tillgångsposten representerades av obligationer (42 %), närmast följd av inteckningar (27 %). År 1938 var »rangordningen» mellan dessa båda kategorier av placeringar omvänd. Under kriget med dess begränsade bostadsproduktion minskade inteckningarna i relativ betydelse, samtidigt som obligationernas och särskilt statsobligationernas andel ökade på grund av den stora offentliga upplåningen. Efter kriget har inteckningsportföljen vuxit i nästan samma takt som de totala tillgångarna, medan obligationsportföljen däremot ökat i vida svagare grad och sålunda företett stark relativ tillbakagång. Detta gäller särskilt om innehavet av statsobligationer, som under 1946—51 t. o. m. visade absolut nedgång. Kommun-, trafik- och industriobligationer har däremot uppvisat en märkbar relativ stegring under efterkrigstiden, som dock för kommunobligationernas del avbröts efter 1951. Relativ ökning efter kriget uppvisar bl. a. även kommunlånen, vilkas andel gick tillbaka under kriget, samt övriga värdehandlingar (vissa industrilån m. m.). Vid jämförelse mellan 1952 och 1953 framträder endast små förskjutningar. De största relativa ökningarna uppvisade kommunlånen samt — av nyss nämnd anledning — livlånen, medan bl. a. stats- och kommunobligationer företedde relativ tillbakagång.

Den ojämförligt större delen av tillgångarna (79 %) förvaltades 1953 av livbolag. Deras portföljer skiljer sig från skadebolagens bl. a. däri, att de har proportionsvis mindre inteckningar, fastigheter, aktier, reverslån o. d. och mera obligationer och kommunlån.

Tab. 2 ger en översikt av *livförsäkringsverksamhetens* utveckling sedan 1938. Flera av uppgifterna för 1952 och 1953 har påverkats av den förut nämnda tillfälliga ansvällningen av stora engångsbetalda försäkringar. Den ökning i premieintäkt för 1952 och 1953, som redovisas för »all verksamhet utom tjänstepensionsförsäkring», förklaras sålunda till väsentlig del av denna faktor, och detsamma gäller bl. a. om stegringen i beståndet av stor försäkring under samma tid. Bortses från ifrågavarande speciella engångsbetalda försäkringar, skulle beståndet i stor individuell kapitalförsäkring, som enligt redovisningen uppgick till 9 045 miljoner kronor ultimo 1953, i stället utgöra c:a 8 700 miljoner kronor.[1] Ökningen i beståndet av liten försäkring (folkförsäkring) beror till en del (374 milj. kr) på ny redovisningsmetod; den riktiga stegringen från 1952 var 8 %. Beståndet av grupplivförsäkring ökade icke mindre än

[1] Posten »aktier och andra andelsbevis i koncern- och holdingbolag» utgör dock en dubbelräkningspost.

[1] Om dessa skatteflyktsförsäkringar icke förekommit skulle dock anskaffningsorganisationen under ifrågavarande tid helt ha inriktats på ackvisition av andra försäkringar med påföljd att nyteckningen av »riktiga» försäkringar sannolikt varit större. Härtill har ingen hänsyn tagits vid beräkningen av ovanstående siffra.

80 %. Denna stegring får ses mot bakgrunden av att försäkringsformen är förhållandevis ny och beståndet därför fortfarande ganska begränsat och utrymmet för ytterligare expansion betydande, särskilt som premierna är låga; under 1953 undergick premiesatserna f. ö. en väsentlig sänkning.

Stegringen inom kollektiv tjänstepensionsförsäkring (SPP), som under 1953 svarade för nära en tredjedel (31 %) av premieintäkten inom all livförsäkring, fortsatte under redogörelseåret, ehuru i svagare takt än tidigare. Denna avmattning i utvecklingen kan måhända till någon del ses i samband med att stabiliseringen av penningvärdet medfört ett bortfall av ett under tidigare inflationsår framträdande behov att genom kompletteringsförsäkringar bevara tjänstepensionsanordningars reala standard. Den kan också vara ett uttryck för att tjänstepensionsförsäkringen, som sedan 30-talet utvecklats i väsentligt snabbare takt än egentlig livförsäkring, på grund av konjunkturförhållandena under redogörelseåret kan ha mött ett något hårdare »köpmotstånd» hos en del arbetsgivare, som fann sin likviditet försvagad eller ansåg sig kunna erhålla bättre avkastning å kapital, som behölls inom företagen och sålunda icke placerades i SPP. Önskemålet att ha pengarna placerade i det egna företaget kan ju tillgodoses, även om anordningar vidtages för ordnad pensionering, nämligen om exempelvis stiftelseformen väljes, men säkerheten för de anställda blir ofta inte densamma som vid pensionsförsäkring och tillsynen över verksamheten mera ofullständig.

De sista raderna i tab. 2 återger vissa värden efter omräkning till enhetligt penningvärde. Det framgår bl. a., att realvärdet av kapitalförsäkringssumman per invånare i individuell försäkring vid utgången av 1952 skulle ha legat 5 % och 1953 16 % högre än 1938. Bortser man från verkningarna av ny redovisningsmetod och av ökningen i engångsbetalda försäkringar, blir motsvarande värden resp. 3 och 10 %. Trots den kraftiga nyanskaffningen, som efter kriget legat på

Tab. A. Sparandets behållningar i livbolag och banker[1]

	Livbolag		Banker, sparbanker o. d.
	inkl. SPP	exkl. SPP	
1. Milj. kr i löpande priser			
1938	2 239	1 998	5 222
1952	6 656	4 620	13 819
1953 *	7 266	4 898	14 808
2. Milj. kr i 1953 års priser			
1938	4 436	3 959	10 346
1952	6 625	4 598	13 754
1953 *	7 266	4 898	14 808
3. Indextal enligt 2			
1938	100	100	100
1952	149	116	133
1953 *	164	124	143

en väsentligt högre real nivå än på 30-talet, har det reala kapitalförsäkringsskyddet per invånare sålunda endast i måttlig utsträckning förbättrats sedan förkrigstiden, vilket givetvis beror på de väldiga förluster försäkringstagarna lidit på grund av penningvärdets fall.

Det är å andra sidan anmärkningsvärt, att dessa väldiga penningvärdesförluster, som kunnat förväntas starkt minska intresset för försäkringssparande, likväl inte hindrat att försäkringssparandet under efterkrigstiden legat på en högre nivå än före kriget, då sysselsättningen var sämre och realinkomsterna lägre.[2] Det har i själva verket varit så omfattande, att det dels motsvarat de stora penningvärdesförlusterna och dels därutöver medfört en märkbar nettoökning i realvärdet av försäkringstagarnas

[1] Såsom behållningar i livbolag räknas summan av försäkringsfond och övriga tekniska fonder minskat med utestående livlån. I fråga om banker medräknas behållningar i sparbanker och postsparbanken, å sparkasseräkning i affärsbanker samt å KF:s och jordbrukskassornas sparkasse- och kapitalräkningar. Vid omräkningen till enhetligt penningvärde har socialstyrelsens levnadskostnadsindex utan skatter använts.

[2] Jfr härom Enskilt försäkringsväsen: hur det vuxit fram, hur det övervakas, beskrivet av Försäkringsinspektionen, Sthlm 1954, sid. 109 o. f., varur även övriga hithörande uppgifter hämtats.

behållningar. Detsamma gäller för övrigt även om banksparandet. Förhållandet belyses i tab. A.

I fråga om *skadeförsäkring* hänvisas i första hand till tab. 3, som innehåller uppgift om under respektive år *influtna* premier och *betalda* skadebelopp. Det bör understrykas, att dessa beräkningar icke ger någon riktig uppfattning om hur stor del av premiebeloppet per år som återgår till de försäkrade i form av skadeersättningar. Det måste nämligen beaktas, att de under ett visst år influtna premierna till stor del är avsedda att täcka skaderisken under ett följande kalenderår (och stundom under flera följande kalenderår) och att ersättningsbeloppen kan utbetalas ännu senare. De under året utbetalda skadebeloppen avser sålunda till avsevärd del skador som inträffat tidigare. En närmare jämförelse mellan premier och skador måste därför grundas på uppgifter om *på året belöpande* premier resp. skador, men några sådana beräkningar för 1953 har ännu icke blivit färdigställda.

Däremot ger tabellen möjlighet att bedöma de olika branschernas relativa betydelse och den allmänna utvecklingen sedan föregående år. Försäkringsbolagens totala premieinkomst i skadeförsäkring uppgick 1953 till 757 och skadeersättningarna till 397 miljoner kronor. I dessa siffror ingår inte uppgifterna för de s. k. socialförsäkringsbolagen, som i konkurrens med riksförsäkringsanstalten driver försäkring för olycksfall i arbete, men däremot de bolag, som driver s. k. lång sjukförsäkring och som tekniskt vanligen brukar räknas samman med livbolagen. Ökningen gentemot 1952 var 5 % för premierna och 16 % för skadorna. Jämfört med 1938 har beloppen i båda fallen mer än fyrdubblats — en stegring som är väsentligt större än som svarar mot penningvärdets fall. Siffrorna för 1953 var vidare mellan två och tre gånger så höga som 1946, och även i detta fall gäller, att ökningen var avsevärt större än penningvärdesfallet.

Den sammanlagda premieintäkten för trafik- och motorfordonsförsäkring (244 milj.) var 1953 för första gången större än för någon av de andra branscherna. Därefter följer brandförsäkring (203 milj.), transport- och sjökaskoförsäkring (132 milj.) samt olika former av olycksfalls- och sjukförsäkring (76 milj.). I fråga om skadebeloppen var »rangordningen» något olika med brandförsäkring på första plats (119 milj.), följd av trafik- och automobilförsäkring (95 milj.), transport- och sjökaskoförsäkring (likaledes 95 milj.) samt olycksfalls- och sjukförsäkring (39 milj.).

I fråga om motorfordonsförsäkring visade skadebeloppen t. o. m. nedgång jämfört med 1952, samtidigt som premieintäkten fortsatte att stiga. Inom trafikförsäkring fortsatte även skadebeloppen att öka men i långsammare takt än tidigare, medan premieintäkten undergick en ny väsentlig ökning, som var betingad av dels ökat antal försäkrade fordon (jfr tab. 4) och dels av att under 1952 företagna premiehöjningar delvis blev effektiva först under 1953. Såsom vissa preliminära beräkningar visat, har trafikförsäkringen också gått med ett rätt avsevärt överskott under 1953, vilket föranlett bolagen att med verkan från 1 augusti 1954 sänka vissa premiesatser, varjämte ett par bolag utbetalat återbäring. En mera fullständig premierevision, som torde komma att medföra nya sänkningar, men — på grund av ändringar i tariffstrukturen — även vissa premiehöjningar, är avsedd att träda i kraft 1955. Den nya tariffen blir genomsnittligt lägre, i varje fall jämfört med den före 1 augusti 1954 gällande, och det är meningen, att den därutöver även på annat sätt skall ge mera »valuta för pengarna». Den beräknas nämligen under den förutsättningen, att de i lag angivna ansvarssummorna skall höjas. Proposition om sådan höjning är avsedd att föreläggas riksdagen.

Inom brandförsäkring har premiebeloppet något minskat sedan 1952 medan skadorna ökat; även beståndet (tab. 4) har stigit något. Nedgången i premieinkomst begränsar sig till aktiebolagen, medan övriga bolagsgrupper visar stigande tal för både premier och bestånd. Premieinskningen inom aktiebolagen

sammanhänger med en viss strukturförskjutning inom beståndet sammanhängande bl. a. med att varulagren inom näringslivet nedgick under redogörelseåret. I övrigt är att märka, att beståndsuppgifterna är något otillförlitliga. Brandförsäkring är numera ofta genom s. k. kombinationsförsäkring förenad med andra försäkringar, såsom ansvars-, inbrotts-, vattenledningsskade- och glasförsäkring m. m. Beträffande dessa specialbranscher hänvisas till tabellens uppgifter.

Under 1953 inträffade en rad svåra olyckor som starkt höjde skadebeloppen i sjöförsäkring, särskilt sjökasko(fartygs-)försäkring. Däremot sjönk premieintäkten, vilket delvis beror på att konkurrensen, särskilt med utländska försäkringsgivare, medfört en nedjustering av vissa premiesatser. Vad gäller transportförsäkring, som visat nedgång i premieintäkten ända sedan 1951, är dessutom att märka, att utrikeshandelsvärdena sjönk både under 1952 och 1953. Vidare har i ytterligare länder av betydelse för den svenska exportmarknaden på senare år genomförts diskriminering gentemot andra länders försäkringsväsen, som tagit sig uttryck däri att varutransporterna måste försäkras i importlandet. På grund härav har våra inhemska försäkringsbolag gått miste om en ökad del av transportförsäkringarna för svenska exportvaror. I fråga om sjökaskoförsäkring gäller å andra sidan, att det försäkrade beståndet fortsatte att stiga under 1953 (tab. 4), samtidigt som premieintäkten, som nämnts, gick tillbaka. Detta berodde inte enbart på sänkningen i premiesatserna utan också på andra förhållanden. Premien är i förhållande till värdet lägre för nya fartyg än för gamla, för vilka försäkringsvärdena f. ö. sjunker i allt snabbare takt med stigande ålder. För den svenska handelsflottan, som under senare år erhållit stora nytillskott, har detta bidragit till att premieutgiften inte alltid följt samma utvecklingslinje som försäkringsvärdet.

S. k. lång sjukförsäkring, d. v. s. sådan med avtalstider på mer än 10 år, omfattade 1953 c:a 103 000 försäkringar och uppvisade en premieintäkt på 12 milj. och ett skadebelopp på 3 milj. För »lång» olycksfallsförsäkring, som endast inbegriper speciella former, främst barn- och reseolycksfallsförsäkring, var motsvarande tal 101 000, 4 milj. och 1 milj. I den korta försäkringsformen dominerar olycksfallsförsäkring, medan sjukförsäkring ingår endast såsom kompletterande element. Den har väsentligt större utbredning. Premieintäkten uppgick 1953 till 29 milj. i individuell och till 31 milj. i kollektiv försäkring, medan skadorna utgjorde resp. 12 och 23 milj. Att märka är, att förvaltningskostnaderna är väsentligt lägre i den kollektiva formen, som till större delen bedrives av Samarbete, än i den individuella formen. Beståndet uppgick till 573 000 försäkringar i individuell och till 2 666 000 personer i kollektiv försäkring.

I övrigt torde endast försäkringen mot smittsamma husdjurssjukdomar här böra kommenteras. Denna försäkring, som numera väsentligen endast avser betes- och mjölkförluster, eftersom staten betalar direkt för nedslaktning, visar stor »ryckighet». Endast vissa år inträffar skador av större omfattning och då inträder också en stegring i premieinkomsten, som betingas dels av ökad anslutning och dels av att premiebefrielse och rabatter till äldre försäkringstagare dras in eller minskas. Sedan epizootin upphört sjunker efterhand även premieinkomsten, ehuru eftersläpningen i förhållande till nedgången i skadebeloppen kan vara rätt lång. Inom denna verksamhet har också uppsamlats vissa reserver, som ter sig rätt betydande i förhållande till rörelsens normala omfattning men som också kan behövas när skadorna undergår en snabb och plötslig stegring.

R. S.

Tab. 1. Försäkringsbolagens (utom sockenbolagens) placeringsobjekt. Bokförda värden

Assets[1] of the insurance companies (local companies not included), by kind of object. Book values

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All Companies*				Härav direkttecknande livförsäkringsbolag *Life Insurance Companies*			
	1938	1946	1952	1953	1946[2]	1952	1953	
Fastigheter	137	204	394	428	114	218	240	Real property
Aktier och andra andelsbevis	61	111	244	258	29	96	103	Shares
Koncern- och holdingbolag	29	52	74	70	4	6	6	Subsidiary and holding companies
Övriga	32	59	170	188	25	90	97	Other companies
Svenska inteckningslån	1 335	1 623	2 588	2 755	1 145	1 905	2 010	Mortgages
Fast egendom	1 316	1 569	2 422	2 556	1 110	1 781	1 859	Ordinary
Bostads- och kontorsfastighet	1 206	1 453	1 975	2 075	1 021	1 449	1 509	On dwelling and office houses
Annan fastighet	110	116	447	481	89	332	350	Others
Tomträtt	19	54	166	199	35	124	151	On leasehold property
Svenska kommunlån	201	198	564	911	179	513	823	Loans to municipalities (not bonds)
Obligationer	1 125	2 858	4 070	4 325	2 490	3 603	3 808	Bonds issued by
Statens och statsgaranterade	179	1 728	1 463	1 491	1 514	1 327	1 355	the Government
Hypoteksinrättningars	463	730	1 271	1 446	652	1 159	1 321	mortgage companies
Kommuners	95	156	632	596	133	568	528	municipalities
Trafik- och industribolags	216	180	593	650	147	484	522	traffic, shipping and industrial companies
Övriga svenska obligationer	5	0	0	14	0	0	9	Other Swedish bonds
Utländska	167	64	111	128	44	65	73	Foreign bonds
Förlagsbevis	11	7	145	147	1	65	67	Debentures
Andra värdehandlingar	118	180	401	445	120	280	306	Other securities
Lån mot säkerhet av försäkringsbrev	190	200	394	634	200	394	634	Policy loans
Kontanta medel, checkar o. banktillgodohavanden	129	171	291	274	24	48	28	Cash at banks and in hand
Summa	3 307	5 552	9 091	10 177	4 302	7 122	8 019	Total

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance Companies, etc.* — [2] I fråga om Skandia, Skåne och Svea som t. o. m. 1948 bedrev såväl liv- som brandförsäkring har de tillgångar som kan antagas belöpa på brandförsäkring frånskrivits. Denna justering har verkställts på grundval av vissa uppgifter avseende 1949 och är sålunda icke exakt.

Tab. 2. Översikt av livförsäkringsverksamheten 1938—1953. Direkt försäkring i svenska bolag

Belopp i miljoner kronor, där ej annat angives. Antal i 1 000-tal

	1938	1942	1946	1947	1948
All verksamhet utom tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier	188	222	319	396	370
Avkastning av kapital [1]	84	97	114	119	127
Utbetalningar för försäkringsfall	98	112	147	148	161
» » återköp	14	11	12	12	13
Tilldelad återbäring	4	3	11	15	14
Förvaltningskostnader	35	41	55	61	74
Försäkringsfond vid årets slut	2 033	2 459	3 089	3 334	3 524
Tekniska överskottsfonder vid årets slut	162	177	254	284	314
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier	35	59	98	118	143
Avkastning av kapital [1]	8	15	26	29	34
Utbetalningar för försäkringsfall	3	6	12	14	16
Tilldelad återbäring	—	—	—	—	—
Förvaltningskostnader	1	1	2	3	3
Försäkringsfond vid årets slut	237	434	772	888	1 026
Tekniska överskottsfonder vid årets slut	5	8	23	35	49
Vissa uppgifter om försäkringsbeståndet [2]					
Försäkrat dödsfallskapital					
Individuell kapitalförsäkring för dödsfall	5 512	6 152	7 945	8 637	9 573
stor försäkring	3 732	4 094	5 241	5 704	6 322
liten försäkring	1 780	2 058	2 704	2 933	3 251
Grupplivförsäkring	4	6	9	10	29
Tjänstepensionsförsäkring (SPP) [3]	53	73	140	170	194
Årligt belopp i livränteförsäkring					
Tjänstepensionsförsäkring (SPP) [4]	129	186	332	397	455
Annan livränteförsäkring	56	83	140	163	194
Kapitalförsäkring för dödsfall					
Individuell försäkring, antal försäkringar	2 913	3 177	3 724	3 832	3 976
stor försäkring	1 167	1 223	1 364	1 391	1 424
liten försäkring	1 746	1 954	2 360	2 441	2 552
Grupplivförsäkring, antal försäkrade	1	7	7	7	13
Antal försäkrade i tjänstepensionsförsäkring (SPP)	42	56	84	93	102
Specialuppgift för individuell kapitalförsäkring för dödsfall					
Nettoökning av försäkrat dödsfallskapital	188	345	445	692	936
Ökning på grund av nyteckning [5]	379	522	714	970	1 244
» » » » återupplivning	11	7	9	9	12
Minskning på grund av dödsfall eller utlupen försäkringstid	85	105	155	156	164
» » » » återköp eller fribrev	49	45	57	68	77
» » » » annullation utan vederlag	63	33	47	63	76
» » » » annan ändring (netto)	5	1	19	0	3
Total försäkringssumma per försäkring i kronor					
Nytecknade försäkringar	1 823	2 403	3 061	4 373	4 754
Beståndet vid årets slut	1 892	1 937	2 134	2 254	2 408
Total försäkringssumma [6] per invånare i kronor	857	937	1 158	1 245	1 365
Index (1938 = 100) utvisande realvärdet [7] av					
premier i					
all verksamhet, exkl. tjänstepensionsförsäkring (SPP)	100	84	119	143	128
tjänstepensionsförsäkring (SPP)	100	117	195	228	264
total försäkringssumma per invånare i individuell kapitalförsäkring för dödsfall	100	77	94	98	103

[1] Här ingår icke kursvinster, uppskrivningar, kursförluster eller nedskrivningar. — [2] Exkl. ränte- och kapitalförsäkringsanstalter för åren före 1953. — [3] Kombinerad med å följande rad redovisad livränteförsäkring i SPP. — [4] Här ingår icke sjuk- och invalidräntor. Dessa ingår

Summary of life insurance 1938–1953. Direct insurance. Swedish companies

Amounts 000 000 omitted, where not otherwise is stated. Numbers 000 omitted

1949	1950	1951	1952	1953	
					Total business, except group pension insurance for salaried employees (SPP)
401	438	496	546	720	Premiums
133	140	149	167	190	Interest and other investment earnings
169	173	177	176	194	Claims paid
19	29	26	27	31	Surrenders paid
13	13	19	19	28	Bonus allocated to Policyholders
72	75	90	97	98	Administration expenses
3 739	3 968	4 238	4 566	5 038	Insurance fund at end of year
350	389	426	451	496	Bonus fund and similar funds at end of year
					Group pension insurance for salaried employees (SPP)
161	182	271	310	316	Premiums
38	43	51	62	74	Interest and other investment earnings
19	22	26	31	36	Claims paid
—	—	—	—	8	Bonus allocated to Policyholders
3	3	5	6	6	Administration expenses
1 173	1 338	1 582	1 866	2 164	Insurance fund at end of year
68	95	130	170	204	Bonus fund and similar funds at end of year
					Data on policies in force
					Life insurance (death benefit), amount
10 342	11 060	11 858	12 936	14 237	Individual life insurance
6 792	7 260	7 763	8 486	9 045	Ordinary
3 550	3 800	4 095	4 450	5 192	Industrial
98	196	327	485	875	Group life insurance
218	240	307	364	392	Group pension insurance (SPP)
					Annuities, annual income
515	578	757	942	1 017	Group pension insurance (SPP)
213	239	264	308	342	Other annuities
					Life insurance (death benefit)
4 100	4 234	4 332	4 499	4 834	Individual insurance, No. of policies
1 453	1 484	1 512	1 543	1 570	Ordinary
2 647	2 750	2 820	2 956	3 264	Industrial
41	77	132	219	302	Group life insurance, No. of insured persons
112	121	132	140	148	Group pension insurance (SPP), No. of insured persons
					Special data on individual life insurance (death benefit)
769	718	798	1 065	913	Net increase of amount
1 116	1 105	1 209	1 492	1 418	New business
20	20	18	21	27	Revivals
172	174	178	188	205	Reduction of amount: death or maturity
89	114	121	143	171	» » » surrenders or reduced paid-up ins.
96	106	107	112	132	» » » lapses without compensation
10	13	23	5	24	» » » other changes (net)
					Business in force per policy (Kr.)
4 434	4 852	5 123	6 393	5 943	Policies written during year
2 522	2 612	2 737	2 875	2 945	Policies in force at end of year
1 463	1 553	1 655	1 793	1 963	Business in force per head of population (Kr.)
					Index numbers (1938 = 100) showing real value of
					premiums in
136	147	144	147	191	total business, except group pension insurance (SPP)
290	325	419	443	448	group pension insurance (SPP)
110	113	101	105	116	business in force per head of population in individual life insurance (death benefit)

emellertid i den ekonomiska redovisningen ovan. [5] Exkl. försäkringar, som ej inlösts. — [6] Vid denna beräkning har i utlandet tecknad försäkring icke medtagits. — [7] Realvärdet har beräknats med användning av socialstyrelsens levnadskostnadsindex utan skatter med 1935 som bas.

Tab. 3. Under året influtna premier och betalda skador i olika skadeförsäkringsgrenar[1]

Tabellen omfattar samtliga svenska bolag och i Sverige koncessionerade utländska bolag och avser direkt affär i Sverige. 1 000-tal kronor

	1938	1942	1946	1947	1948
Premieinkomst					
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	2 595	3 037	4 861	5 417	6 484
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	933	1 351	2 779	3 033	3 272
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år					
Individuell försäkring	11 368	12 672	17 631	18 538	19 945
Kollektiv försäkring	6 020	14 541	10 152	13 411	17 271
Brandförsäkring, Skogsförsäkring	62 991	88 375	108 106	119 250	132 690
Ansvarighetsförsäkring	6 124	8 164	13 858	15 463	17 159
Inbrotts-, stöld- och rånförsäkring[2]	2 548	5 670	6 979	7 758	8 844
Vattenledningsskade- och glasförsäkring m. m.[3]	3 026	4 560	6 885	7 577	8 417
Sjökaskoförsäkring, Transportförsäkring	27 511	57 937	73 188	108 909	112 509
Trafikförsäkring	19 458	5 669	22 620	26 350	34 090
Motorfordonsförsäkring	12 085	8 959	17 463	24 007	28 340
Luftfärdsförsäkring[4]	—	—	1 078	1 205	731
Maskinförsäkring	1 597	1 988	3 203	3 920	4 819
Hagelförsäkring	383	616	898	914	1 160
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	256	241	495	636	760
Garantiförsäkring	565	586	705	768	922
Kreditförsäkring	276	160	216	246	227
Smycke- och diverseförsäkring[5]	52	171	717	892	1 116
Husdjursförsäkring					
Försäkring mot smittsjukdomar	620	583	362	196	61
Annan försäkring	9 764	11 602	15 513	15 223	14 819
Summa	168 172	226 882	307 709	373 713	413 636
Skador					
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	1 188	1 248	1 796	2 034	2 216
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	314	492	488	520	557
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år					
Individuell försäkring, Kollektiv försäkring	9 827	14 407	17 779	19 943	21 427
Brandförsäkring, Skogsförsäkring	30 440	45 585	62 593	100 115	78 844
Ansvarighetsförsäkring	1 723	2 514	5 380	5 914	7 658
Inbrotts-, stöld- och rånförsäkring[2]	539	2 250	2 347	3 087	5 329
Vattenledningsskade- och glasförsäkring m. m.[3]	1 047	2 304	2 580	3 482	4 300
Sjökaskoförsäkring, Transportförsäkring	24 923	28 490	27 394	51 714	57 333
Trafikförsäkring	11 235	6 859	9 046	15 705	20 725
Motorfordonsförsäkring	4 816	3 697	6 401	13 607	15 081
Luftfärdsförsäkring[4]	—	—	370	1 879	1 264
Maskinförsäkring	846	713	1 632	2 047	3 006
Hagelförsäkring	308	154	278	469	1 534
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	141	138	286	304	460
Garantiförsäkring	81	106	137	231	397
Kreditförsäkring	65	—4	15	50	94
Smycke- och diverseförsäkring[5]	11	46	363	560	726
Husdjursförsäkring					
Försäkring mot smittsjukdomar	164	19	8	7	4
Annan försäkring	6 887	5 692	12 385	12 289	11 973
Summa	94 555	114 710	151 278	233 957	232 928

[1] Exkl. erkända sjukkassor och försäkring mot olycksfall i arbete. *Approved sickness funds and workmen's compensation insurance are not included in the table.* — [2] Inkl. cykelförsäkring. —

Premiums received and claims paid during year in specified lines of fire and casualty insurance [1]

Direct Business in Sweden of Swedish Companies and of Foreign Companies Licensed in Sweden
000 omitted

1949	1950	1951	1952	1953	
					Premiums
7 364	8 162	9 386	10 825	12 035	Sickness insurance for more than ten years
3 535	3 763	3 837	3 910	3 933	Accident insurance for more than ten years
					Accident and sickness insurance for ten years or less
21 393	22 774	24 545	26 782	29 378	Individual insurance
18 836	21 494	23 685	27 707	30 868	Collective insurance
141 712	156 707	192 769	206 171	203 349	Fire insurance
	2 502	2 921	3 177	3 415	Forest insurance
18 842	20 460	22 702	26 612	30 546	Liability insurance
9 610	10 086	11 214	12 867	14 369	Burglary, theft and robbery insurance
9 305	10 591	11 966	14 078	15 946	Water damage and plate glass insurance
103 002	52 117	59 081	81 713	76 111	Marine hull insurance
	55 814	77 884	65 619	55 618	Transportation insurance
36 342	42 618	64 445	122 644	152 225	Motor third party insurance
32 159	42 290	61 447	81 871	92 246	Motor vehicle insurance
892	1 008	1 612	1 392	2 324	Aviation insurance
5 491	6 375	8 413	9 251	9 931	Machinery insurance
1 816	2 213	2 695	2 804	2 636	Hailstorm insurance
814	763	804	791	894	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
987	1 125	1 262	1 473	1 671	Fidelity guarantee insurance
193	171	254	376	475	Credit insurance
1 384	1 574	1 939	2 228	2 482	Jewellery insurance and miscellaneous
					Live stock insurance
32	30	52	750	356	Insurance against epizootic diseases
15 361	15 164	15 816	16 106	16 560	Other insurance
429 070	477 801	598 729	719 147	757 368	Total
					Claims
2 529	2 588	2 668	2 894	3 220	Sickness insurance for more than ten years
630	737	732	799	923	Accident insurance for more than ten years
					Accident and sickness insurance for ten years or less
23 355	10 574	10 816	10 757	11 767	individual insurance
	15 719	16 367	18 364	23 073	collective insurance
82 249	81 568	85 272	106 488	118 990	Fire insurance
	293	146	203	391	Forest insurance
8 130	8 810	10 858	11 928	11 806	Liability insurance
5 633	5 371	5 984	7 130	6 738	Burglary, theft and robbery insurance
4 246	5 160	6 058	7 545	9 300	Water damage and plate glass insurance
50 664	34 377	39 212	40 602	65 659	Marine hull insurance
	18 829	19 375	25 579	29 009	Transportation insurance
20 602	24 745	36 144	49 110	56 837	Motor third parti insurance
16 723	22 664	36 147	43 102	37 907	Motor vehicle insurance
532	554	420	239	988	Aviation insurance
2 998	2 929	3 372	4 156	4 511	Machinery insurance
1 736	1 822	765	1 790	2 373	Hailstorm insurance
475	345	375	417	717	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
399	435	505	874	518	Fidelity guarantee insurance
28	216	— 36	— 131	35	Credit insurance
719	802	882	1 073	1 103	Jewellery insurance and miscellaneous
					Live stock insurance
7	5	6	114	14	Insurance against epizootic diseases
11 690	13 005	11 067	10 302	11 094	Other insurance
233 345	251 548	287 135	343 335	396 973	Total

[3] Ej särredovisade bibranscher inbegripna. — [4] Självständig gren först fr. o. m. 1943. — [5] Före 1941 enbart smyckeförsäkring.

Tab. 4. Försäkringsbestånd i vissa försäkringsgrenar

Business in force in specified lines of fire and casualty insurance

År *Year*	1000-tal försäkrade resp. försäkringar[1] mot *No. of policies or persons insured (000 omitted) against*				Brand- och skogsförs. Milj. kr. *Fire and forest insurance Kr. 000 000 omitted*	Fartygsförsäkring Milj. kr. *Marine hull insurance Kr. 000 000 omitted*	1 000-tal trafikförsäkrade fordon *Motor third party. No. of insured vehicles (000 omitted)*	Därav med vagnskadeförsäkring *Motor vehicle insurance No. of insured vehicles (000 omitted)*	Husdjursförsäkring (ej smittsjukdom) *Livestock insurance (epizootic diseases excluded)*			
	sjukdom *sickness*	olycksfall *accident*	olycksfall för högst 10 år *accident for 10 years or less*						Milj. kr. (hästar o. nötkreatur) *Kr. 000 000 omitted (horses and cattle)*	1 000-tal försäkrade *No. of insured (000 omitted)*		
	för mer än 10 år *for more than 10 years*		kollektiv *collective*	individuell *individual*						hästar *horses*	nötkreatur *cattle*	svin *hogs*
Samtliga bolag *All companies*												
1938	47	35	725	294	48 237	610	249	40	423	479	581	24
1942	50	43	911	337	65 694	1 092	81	29	523	479	572	58
1946	60	69	1 373	420	88 666	1 408	331	54	731	525	712	135
1947	62	73	1 666	435	102 111	1 692	384	74	746	511	726	142
1948	68	78	1 830	450	114 812	1 849	423	84	727	464	778	189
1949	73	85	2 011	480	126 343	1 984	467	97	739	427	831	214
1950	79	90	2 161	502	148 699	2 216	574	133	759	398	886	211
1951	86	95	2 296	527	175 478	2 551	694	170	815	375	947	207
1952	95	96	2 565	545	200 311	3 468	829	163	845	346	957	233
1953	103	101	2 666	573	208 886	3 754	950	170	..	..	..	..
Samtliga bolag utom sockenbolag med husdjursförsäkring *All companies, except local livestock insurance companies*												
1952	95	96	2 565	545	200 311	3 468	829	163	753	275	893	211
1953	103	101	2 666	573	208 886	3 754	950	170	785	245	912	252

[1] Endast för kollektiv olycksfallsförsäkring avser uppgifterna antalet försäkrade personer; i övriga fall avses antalet försäkringar.

De värnpliktigas längd

Stature of Swedish Conscripts

Den allmänna uppfattningen är, att medellängden hos svenska folket blir allt större. Vissa undersökningar föreligger också, som ger belägg för denna uppfattning.

Människans längd har sedan mycket långt tillbaka varit föremål för mätningar och jämförelser. Det är dels konstnärer, som intresserat sig för människokroppens proportioner, dels statistiker, som tidigt företagit mätningar och beräkningar. Den belgiske statistikern A. Quetelet publicerade 1835 det berömda arbete, där han talar om »l'homme moyen», idealmänniskan där alla genomsnittsmåtten samlats till en person.

År 1875 publicerade norrmannen C. Arbo ett arbete som även belyste kroppslängden hos svenska värnpliktiga. Hans material var mätningar, som utförts för den svenska arméns räkning. Materialet omfattade åren 1841—1870 och redovisades i femårsmedeltal. Dessa medtagas här (omräknade i cm) till jämförelse med dem som fr. o. m. år 1887 upptages i den officiella statistiken.

År	Längd, cm	År	Längd, cm
1841—45....	167,36	1901—05	170,8
1846—50....	167,40	1906—10	171,6
1851—55....	167,81	1911—15	172,0
1856—60....	168,06	1916—20	171,7
1861—65....	168,53	1921—25	172,1
1866—70....	169,60	1926—30	172,7
		1931—35	173,2
1887—90....	169,2	1936—40	174,2
1891—95....	169,6	1941—45	174,5
1896—1900..	170,1	1946—50	175,0

Den första större undersökningen rörande svenskarnas kroppslängd utfördes emellertid av prof. J. Vilh. Hultkrantz, som skrivit därom åren 1896 och 1897. Till sitt förfogande hade han mätningar av de värnpliktiga från år 1887, då dessa uppgifter började insamlas i landets olika militärområden och insändes för sammanställning. För åren 1887—1894 framräknade han medellängden för inkallade 21-åringar till 169,51 cm.

Resultaten av dessa arbeten användes till jämförelsematerial av de båda antropologerna Gustaf Retzius och Carl M. Fürst i deras arbete »Anthropologia Suecica», som utkom 1902. De undersöker mätningarna av de inskrivna åren 1897 och 1898 och kommer till en medellängd av 170,88 cm. — Den nordiska rasens särdrag och i samband därmed även kroppslängden var föremål för en undersökning av H. Lundborg och F. J. Linders samt deras medhjälpare. Resultaten presenteras i arbetet The Racial Characters of the Swedish Nation, Uppsala 1926.

På senare år har konfektionsindustrien företagit undersökningar för att få fram de lämpligaste storlekarna på konfektionsvaror. Ett par måttundersökningar har gjorts i Amerika och en har gjorts för svenska förhållanden. Undersökningen leddes av Ulf af Trolle och redovisas i Kroppsmått och konfektion, Stockholm 1946. Materialet utgjordes av mätningar av värnpliktiga och till jämförelse spårvägsmän och telegraftjänstemän, som mättes vid beställning av uniformer.

I Sveriges officiella statistik anges fördelningen på olika längdklasser och dessutom ges medellängden för året — årsklassen. (Den antropologiska undersökningen är utförligare och lämnar tabeller med fördelning efter landskap, socialklass m. m. och har också statistiska beräkningar av såväl medelfel som snedhet och excess.) I tabellen på omstående sida har medtagits femårsmedeltal från 1887/90 fram till 1946/50 specificerade på ovannämnda sätt, vilket motsvarar de i officiell statistik publicerade uppgifterna. De senaste åren redovisas även vart för sig med samma indelning. Dessutom har uträknats procenttal för såväl de senaste femårsmedeltalen som de senaste åren.

Uppgifterna om de inskrivnas längd har fr. o. m. år 1953 förenats med uppgifter om vikt, vilket framgår av nästa tabell, som återges så som den publicerats av Centrala värnpliktsbyrån i den statistik som utarbetas över samtliga undersökningar och prov som företagas med de inskrivna.

En faktor som bör observeras vid jämförelse mellan olika resultat är att

Tab. 1. Värnpliktigas längd vid inskrivningstillfället

Stature of conscripts

Årligen	Antal värnpliktiga med nedanstående längd, cm									Medellängd cm
	<153	154—159	160—165	166—171	172—177	178—183	184—189	190>	Summa	
1887—90	372	1 634	6 775	11 771	8 445	2 639	360	32	32 028	169,2
1891—95	353	1 566	6 658	12 313	9 412	3 049	417	35	33 803	169,6
1896—1900	340	1 515	7 139	14 203	11 704	4 025	596	49	39 571	170,1
1901—05	266	1 139	6 188	14 005	12 595	4 724	761	66	39 744	170,8
1906—10	219	889	5 338	13 656	13 886	5 742	1 061	105	40 896	171,6
1911—15	209	928	6 073	16 380	17 369	7 559	1 482	164	50 164	172,0
1916—20	181	935	6 172	16 052	16 546	6 887	1 281	126	48 180	171,7
1921—25	182	918	6 249	16 891	18 345	8 223	1 590	166	52 564	172,1
1926—30	160	770	5 222	15 629	18 791	9 263	1 933	225	51 993	172,7
1931—35	114	644	4 634	14 751	19 064	10 026	2 222	271	51 726	173,2
1936—40	63	413	3 430	12 365	18 707	11 501	2 919	395	49 793	174,2
1941—45	71	363	3 096	11 424	17 523	11 279	3 100	488	47 344	174,5
1946—50	42	259	2 283	9 049	14 863	10 269	3 016	498	40 279	175,0
1951	35	189	1 875	7 817	14 104	10 663	3 430	564	38 677	175,6
Per 1 000 värnpliktiga										
1926—30	3	15	100	301	362	178	37	4	1 000	
1931—35	2	12	90	285	369	194	43	5	1 000	
1936—40	1	8	69	248	376	231	59	8	1 000	
1941—45	2	8	65	241	370	238	66	10	1 000	
1946—50	1	6	57	225	369	255	75	12	1 000	
1951	1	5	48	202	365	276	89	14	1 000	

År	—154,5	154,5–159,5	159,5–164,5	164,5–169,5	169,5–174,5	174,5–179,5	179,5–184,5	184,5–189,5	189,5–194,5	194,5–199,5	199,5—	Summa	Medellängd cm
1952	31	164	1 148	4 378	9 936	11 310	7 318	2 630	504	63	11	37 493	175,8
1953	39	165	1 104	4 546	9 950	11 264	7 030	2 408	514	56	6	37 082	175,7
Per 1 000 värnpliktiga													
1952	1	4	31	117	265	302	195	70	13	2	0	1 000	
1953	1	4	30	123	268	304	190	65	14	1	0	1 000	

värnpliktsåldern har ändrats vid olika tillfällen. Före år 1914 var 21 år rätt ålder vid inskrivningen. Detta år mönstrades emellertid även 20-åringarna. Sedan sänktes åldern 1949 ytterligare till 19 år, och detta år inskrevs således två årsklasser. Även inskrivningsförrättningarna för år 1954 skall omfatta 2 årsklasser, alltså män födda 1935 och 1936.

Medellängden är genomgående stigande nästan varje år. År 1925 var medellängden 172,7 cm och år 1953 hade den nått 175,7 cm, vilket innebär en ökning med 3 cm. Femårsmedeltalet 1841—45 var 167,4 och hundra år senare uppmättes detsamma till 174,5 cm, alltså en skillnad på 7,1 cm. Även om materialet inte är alldeles jämförbart vid de båda mätningstillfällena, påvisas dock en tydlig höjning av medellängden. Det kan misstänkas, att Arbos tal ligger något för högt, då hans material ej omfattade de lägsta längdklasserna, vilket framgår av ett uttalande hos Retzius och Fürst. Detta skulle också kunna förklara sänkningen från 169,6 till 169,2 cm mellan

Tab. 2. Värnpliktigas kroppslängd och -vikt vid inskrivningen 1953

Stature and weight of conscripts

Kroppsvikt i kg	Antal värnpliktiga med nedanstående längd, cm, och vikt, kg											Summa
	— 154,5	154,5–159,5	159,5–164,5	164,5–169,5	169,5–174,5	174,5–179,5	179,5–184,5	184,5–189,5	189,5–194,5	194,5–199,5	199,5 —	
—49,5	27	47	88	86	37	11	3	1	—	—	—	300
49,5—54,5	8	51	279	612	460	151	29	3	—	—	—	1 593
54,5—59,5	1	44	383	1 463	1 944	1 113	246	30	1	—	—	5 225
59,5—64,5	2	18	233	1 395	3 435	3 016	1 192	196	15	1	—	9 503
64,5—69,5	1	3	85	702	2 480	3 490	2 014	517	56	8	—	9 356
69,5—74,5	—	1	21	203	1 098	2 247	1 893	735	149	11	1	6 359
74,5—79,5	—	—	8	56	336	812	986	510	124	14	1	2 847
79,5—84,5	—	1	3	22	98	270	421	245	74	13	2	1 149
84,5—89,5	—	—	1	5	32	89	148	106	53	1	1	436
89,5—94,5	—	—	1	2	15	40	53	35	23	3	—	172
94,5—	—	—	2	—	15	25	45	30	19	5	1	142
Summa	39	165	1 104	4 546	9 950	11 264	7 030	2 408	514	56	6	37 082

åren 1870 till 1887, då inga uppgifter finnas tillgängliga eller bearbetade för publicering.

Det är emellertid endast den manliga delen av befolkningen som mätes under sådana förhållanden att jämförbara resultat erhålles.

En annan regelbunden mätning är dock den som varje år företages i skolorna genom skolläkarens försorg. De resultat som där erhållits har bearbetats så långt, att en tabell utarbetats till ledning för bedömandet om en pojke eller flicka i en viss ålder är normalt lång och väger normalt d. v. s. inom medelfelsgränserna för det beräknade medeltalet för åldern.

V. S.

Quetelet, A., Sur l'homme et le développement de ses facultés ou Essai de physique sociale. T. 1—2. Bruxelles 1836.

Arbo, C., Sessions-Undersögelsernes og Recruterings-Statistikens Betydning for Videnskaben och Staten, Christiania 1875.

Hultkrantz, J. V., Om svenskarnes kroppslängd. Ett bidrag till Sveriges antropologi. Ymer 16 (1896), s. 5—25.

Retzius, G., & Fürst, C. M., Anthropologia suecica. Beiträge zur Anthropologie der Schweden nach den auf Veranstaltung der Schwedischen Gesellschaft für Anthropologie und Geographie in den Jahren 1897 und 1898 ausgeführten Erhebungen. Sthlm 1902. Fol.

The racial characters of the Swedish nation. Anthropologia suecica MCMXXVI. . . . ed. by H. Lundborg & F. J. Linders. Sthlm 1926. Fol. (The Swedish state institute for race biology.)

Kroppsmått och konfektion, Sthlm 1946. (Affärsekonomiska forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm. Meddelande. Nr 25.)

Broman, B., Dahlberg, G. & Lichtenstein, A. Standardtabeller för vikt och längd för pojkar och flickor. Upps. & Sthlm 1942.

Inskrivningsstatistik. Utarbetad inom Centrala värnpliktsbyrån. År 1945—1953. Fol. o. 4:o. Stencilerad.

Ålderspensionärernas levnadsförhållanden

Living Conditions of Old-Age Pensioners

Statistiska centralbyråns utredningsinstitut erhöll på sommaren 1953 i uppdrag av 1952 års åldringsvårdsutredning att utföra en riksomfattande intervjuundersökning med syfte att belysa Sveriges ålderspensionärers levnadsförhållanden. Undersökningens syfte var att ge en statistisk grundval för kommitténs utredning av vissa spörsmål inom åldringsvården, främst avvägningen mellan olika vårdformer. Då liknande problem är aktuella inom Stockholm och Göteborg, uppdrog dessa städers förvaltning åt utredningsinstitutet att utvidga materialinsamlingen så att separata bearbetningar kunde genomföras för Stockholm resp. Göteborg.

I samråd med representanter för uppdragsgivarna planerades materialinsamlingen så att liknande förfarande kunde användas för undersökningens tre delar. Intervjuarbetet genomfördes av utredningsinstitutets lokalombud under februari och mars 1954. Riks- och göteborgsmaterialen har bearbetats inom utredningsinstitutet som färdigställt en separat redogörelse för vartdera. Materialet för Stockholms stad överlämnades till Stockholms stads statistiska kontor för vidare bearbetning. Statistiska kontoret har presenterat resultaten i en särskild redogörelse. Den riksomfattande undersökningen är utförd inom statistiska centralbyråns *basurval* (ett stående urval av orter) som är så konstruerat att det i vissa avseenden skall »representera» hela riket (se Statistisk tidskrift 1954: 1).

Den population undersökningen skall beskriva består av samtliga ålderspensionärer (personer fyllda 67 år), utom dem som befinner sig på sjukhus eller vårdhem och vistats där mer än en månad från den tidpunkt då observationerna görs. Undersökningsenheten är pensionären. Populationen omfattar c:a 650 000 individer, och därav har dragits ett slumpmässigt urval i två steg på 1 073 personer. Uppgifter rörande 1 064, d. v. s. 99,2 % av de utvalda, har insamlats. Urvalets storlek är bestämt med hänsyn till de resurser som ställdes till förfogande. I stockholmsmaterialet är medverkandeprocenten 97,5 och i göteborgsmaterialet 96,3.

Undersökningen ger en kartläggning av pensionärernas levnadsförhållanden vid observationstillfället. Förutsättningarna, under vilka de observerade förhållandena har uppstått, har ej studerats.

Det är främst följande sektorer av levnadsförhållandena som behandlats:

1) bostadsförhållanden
2) hushållsförhållanden
3) hälsotillstånd

Dessutom behandlas i någon mån:

4) aktivitet
5) kontakt med andra personer
6) trivsel
7) ekonomi

De för undersökningen huvudsakliga frågeställningarna anknyter till de tre första av de ovan nämnda sektorerna. Det är främst inom dem som det primära hjälpbehovet gör sig gällande och den offentliga vården kan organiseras.

Undersökningen syftar ej till en beskrivning av behovet av redan existerande hjälpformer, utan avser att ge en uppskattning av de grupper av pensionärer vilka lever under olika betingelser. För vissa grupper är betingelserna sådana att ett hjälpbehov kan anses föreligga. Uppskattningen av dessa gruppers storlek är av särskilt intresse. Ur undersökningsresultatet skall här endast hämtas följande: 34 % av samtliga pensionärer i riksundersökningen och 48 % i göteborgsundersökningen lever utan märkbara brister med avseende på boende-, hushålls- eller hälsoförhållanden. 12—18 % resp. 13—18 % står denna grupp ganska nära och har endast smärre brister i hushålls- och hälsoförhållanden, 35—40 % resp. 25—30 % har märkbara brister i varierande grad och 12 resp. 9 % kan allmänt sägas leva under svåra betingelser.

En utförligare redogörelse för undersökningen och dess resultat kommer att lämnas i Sociala meddelanden 1954: 12.

R. F.

Harvest Estimates in Sweden in the 18th and the First Part of the 19th Centuries

By P.-E. Brolin

For a long time a series of harvest estimates has been used in Swedish historical and statistical literature (e. g. the works by Heckscher, Åmark and Sundbärg mentioned p. 427, in footnotes 1, 4 and p. 428, footnote 1). These harvest estimates range from 0 to 9. The estimate »0» means a failure of crops, »9» very good harvest and »6» a medium harvest. These harvest estimates, in their most used form, were begun in 1748. Besides these »official» estimates there are also some provincial harvest estimates, which are used by Hellstenius and Hannerberg in their books (p. 427, foot-notes 5 and 7). Most of these writers have expressed sweeping criticisms of the official harvest estimates and one of them, Åmark, has completely repudiated them and in their stead uses grain price data as harvest estimates. It is still unknown *how* these harvest estimates originated and consequently *what* their real value is.

The official harvest estimates, in their most used form, originate in the Swedish Official Statistics for 1855 (p. 428, foot-note 4). This publication has obtained its earliest estimates from an unprinted report of the Statistical Commission's *(Tabellkommissionen)* in 1803, the later ones from the reports made by the Grain Store Board and the latest ones from the reports made by the successor of this administration, the Paymaster-General's Department. The origin of the harvest estimates in the 1803 report is not quoted, but it can be proved that, for the period 1748—80, they are taken from a book by Ekman on the harvests in Sweden 1523—1780 (p. 431, foot-note 2). The reason for the official estimates only beginning in 1748 is due to the fact that the official population statistics started that year.

Ekman has himself constructed his harvest estimates. For the whole period 1523—1780, his sources are statements in royal proclamations and similar publications. For the years 1693—1780, he mainly bases his estimates on the official grain prices in the county of Uppsala. He is aware that these grain prices may be influenced by the economic policy of the country and thus no good yardstick by which to assess a harvest. In order to get price data which are not influenced to any considerable degree by economic policy, he splits the period 1683—1780 into ten decennial periods, 1683—92, 1693—1702 etc. up to 1772—80. He presumes that in such short periods economic policy cannot have influenced the price data so much that they are made of no value as harvest estimates. As a means of comparing average harvests in the different periods, he adopts a theory set out in the »Mémoires par la Société économique de Berne» 1767; this theory says that the average harvest is equal in size in every ten yearly period and that the number of crop failures, and of very good harvests etc. are about the same in each decennium. Then he has only to point out the year in each period which had the highest grain price. That year was a year of total failure of crops. The next two years with the highest prices were years of bad harvest, the next five of medium harvest and the two years with the lowest prices were years of good harvest. It is in this way that Ekman's

harvest estimates 1683—1780 are constructed and consequently the official harvest estimates 1748—80.

The official harvest estimates 1781—99 were apparently constructed by the Statistical Commission while working on the 1803 report. The material mainly at their disposal consisted of the annual reports on the agricultural situation sent to the Statistical Commission by the clergy. These reports were founded basically on what the local clergyman had seen and experienced in his parish.

The Statistical Commission must, however, have also based their estimates on price data. The reports from the clergy are in fact often very incomplete, sometimes only stating what the grain prices have been in the district. In these cases prices must have been the main basis of the harvest estimates.

It is also evident that the harvest in central Sweden was considered more important for the general estimates than those of southern or western Sweden.

The harvest estimates based on reports from the Grain Store Board and from the Paymaster-General's Department originate in reports made by local officials (länsmän). The are not influenced by price data but based only on eye-witness accounts.

The value of these harvest estimates is very variable. In the first period, 1523—1682, it is totally dependent on the value of statements in royal proclamations, which must be carefully examinded induvidually, before their worth can be known.

For the second period, 1683—1780, they are quite valueless. Ekman's peculiar method of deriving them from price material is not good. He has not been completely able to avoid the influence of economic policy and his hypothesis that the average harvest in each ten yearly period is equal in size, is quite unproved and presumably false.

For the third period, 1781—99, they have a certain value as they are often based on estimates made by the local clergy. It would be safer, however, to avoid the Statistical Commission's classification and to go directly to the reports made by the clergy.

For the fourth period, about 1800—1850, they are as reliable as is possible, if exact quantity measures are not required. They are based on reports from local officials, who were well acquainted with the state of agriculture. But there is one draw-back in that they were made by an agency which the farmers might suspect of fiscal designs; therefore they were perhaps not inclined to make their harvests look *too* good.

Sampling Methods in Wage Statistics

The possibilities of using sampling methods in statistical surveys of wages and salaries have been examined by the Social Welfare Board, together with the Economic Research Institute and the Central Bureau of Statistics.

The problem of precision in various types of sample surveys is discussed on the basis of statistical theory. It is stated, inter alia, that if a random sample of n from a universe of N employees is used for estimating »weighted» average earnings (i.e. total payrolls divided by total man-hours), the precision of these estimates may be evaluated on the basis of the theory of »ratio estimates».

The practical conditions for the application of sampling procedures are examined with regard to two types of sampling units, namely establishments (or firms) and individual employees. If a list of establishments is available, a sample may be selected of n from the N establishments on the list in a manner corresponding to the model of »unrestricted random sampling». But if a sample of individual employees is required and the information is to be provided by the employers, it would in practice be very difficult to apply the technique of unrestricted random sampling or of stratified random sampling.

The application may, however, be made of some form of systematic sampling, which may be expected to give similar results with regard to precision as unrestricted random sampling, e.g. by requesting from the employers data concerning employees born on certain days.

In the case of statistical surveys of wage conditions that are to be used in bargaining and in other connections for estimating the wage level of various groups, it is probably as a rule realistic to assume that the parties concerned would find it desirable that the average earnings of each specific group — or at any rate of the more important groups — could be estimated with a relative standard error of 1—2 per cent.

Calculations based on various statistical materials give rise to the assumption that, even in relatively small groups of employees, the dispersion of individual earnings may often correspond to a coefficient of variation (standard deviation divided by the unweighted average of individual earnings) ranging between 0,15 and 0,25.

In Sweden it may often be desirable that sample surveys of wage conditions be used for estimates of groups, comprising only a few hundred persons in the total population. A very high sampling fraction may be necessary in order to attain a high degree of precision in such estimates.

It may sometimes be more convenient (because of the special costs connected with a selection of individual employees) to base a survey on a sample of establishments rather than on a sample of employees, even though this may presuppose a substantially higher sampling fraction.

The main purpose of the exposition presented in this article has been to elucidate the possibilities of obtaining by sample surveys of wage conditions sufficiently accurate information of the kind that could be obtained by surveys covering all employees in a given group. The data available — especially on cost factors — do not permit any very precise judgment on the applicability of sampling methods in various areas. There are probably rather limited possibilities of reducing costs by sampling methods in surveys aiming at the description of wage conditions in smaller groups with a high degree of precision, e.g. in the case of detailed studies concerning wage earners and salaried employees in large and medium-sized industrial establishments. It seems, however, convenient to use samples of small establishments in the current statistics of wages and salaries in commerce and in some branches of manufacturing industry.

The Number of Farms of Different Sizes and the Area of Arable Land, according to the 1951 Census of Agriculture

By K. Lindman

The question of the speed of the rationalization of agriculture has recently been in the forefront of public discussions. This is especially true of external rationalization, by which is meant measures aiming to create more rational farming units by increasing their acreage or improving the composition of a farmer's land. For several years, there has been no up-to-date information about the number of farming units; however, preliminary results of the 1951 census of agriculture which relates to conditions on 15th September 1951 are now available.

In the census of agriculture information was generally speaking to be supplied for every unit of assessment. During the analysis the material has instead been converted to refer to farming units. According to the instructions on the form, a farming unit is »every farm which from the point of view of operation consists of one and the same enterprise and is worked by one and the same labour force». This conversion has

been beset with many difficulties and it has not been possible to avoid the figures for the number of farming units being somewhat too high. This, however, also seems to have been the case in previous censuses of agriculture.

Farming units have been grouped into 10 size groups according to the acreage of arable land.

The greatest number of farming units were recorded in the 1932 census, but subsequently a considerable decline, which was especially pronounced in 1951, can be observed. Changes between 1927, when the first census of agriculture was taken, and 1932 were insignificant. Some concentration into the middle groups (5—50 hectares) took place between 1932 and 1937. The 1944 census showed a decrease in all groups except the highest (over 100 hectares) and the lowest (0,26—1 hectare). The development after 1944 is characterized by the effect of external rationalization: a movement towards larger units (10—100 hectares).

Between 1944—51 the number of farming units decreased from 413 700 to 378 100 or by 35 600, i.e. 8,6 %. Taking the country as a whole, the decrease has affected farming units of less than 10 hectares, and especially those in the lowest group. On the other hand, there is an increase in all the groups with between 10 and 100 hectares arable land, and this increase rises in proportion to the acreage of arable land. There has been no change for large farms of over 100 hectares.

If the country is divided according to natural conditions and productive resources into three major regions, rather pronounced differences can be found. The most striking characteristic (see the end of the table) is that the increase in the number of units begins in the 20—30 hectare size group in the plains of southern and central Sweden, in the 10—20 hectare group in the forests and valleys of southern and central Sweden, and in the 5—10 hectare group in northern Sweden.

A comprehensive picture of the development has been obtained by combining certain size groups. In the second text tabulation, data are given on the percentage change in the number of farming units between 1944 and 1951 for small, medium and large farms in each county. From this it can be seen that small holdings have decreased in all counties and most of all in the counties round Lake Mälaren and in Östergötland; they have decreased the least in the four most northerly counties and in Skåne—Blekinge. The middle group has increased in number especially in south-west Sweden, in Dalecarlia and in Norrland, above all in the two most northerly counties; on the other hand it has decreased in most parts of Svealand. Large farms have increased almost without exception.

The total area of arable land in Sweden has not undergone any appreciable changes between 1927 and 1944. Yet the figures for 1951 show a decrease from 3 714 600 hectares to 3 647 400 hectares (1,8 %). The figures for the whole country conceal characteristic variations between regions. In the southern and central regions (Götaland and Svealand exclusive of Dalecarlia) arable land has been decreasing for a long time; this has been intensified since 1937 and especially since 1944. In the northern part of the country, arable land has continuously increased although less during the last period than previously. During this period, the dividing line between the two regions has moved north, as, except the isle of Gotland, only the three most northerly counties have shown an increase in the acreage of arable land.

To a not insignificant extent, the decrease in the acreage of arable land seems to be explained by the fact that the poorer and less conveniently situated arable land has been turned over to grazing and to forestry. A shortage of labour and a need for rationalization seem to have been instrumental in bringing this about. Near population clusters especially, the decrease is also due to arable land having been used for

building, roadmaking, warehouses, industry, etc.

Changes in both the number of farming units and the amount of arable land are from many vital points of view an expression of the continuous rationalization of Swedish agriculture. The movement in the mean acreage per farm of all farms or special categories of farms can during a certain time be given as an expression of the size of the structural change. In the last text tabulation to this article, data are given on this movement during 1937—44—51 for the whole country and for the three major regions.

Thus between 1937 and 1944, the average Swedish farm underwent scarcely any change where the acreage of arable land is concerned; in southern and central Sweden there was, however, some increase, whereas in northern Sweden the area decreased instead. Between 1944 and 1951, on the other hand, the mean acreage of arable land in the whole country underwent a marked increase, i.e. by 0,68 hectares or nearly 8 %, and about the same percentage increase characterized all regions.

The Organization and Activities of the Central Bureau of Statistics.

VII. Statistics of Justice

By S. Cöster

The division of statistics of justice compiles statistics on justice, road accidents and realty values. In addition, a register of marriages is kept by this division.

The Swedish statistics of justice date from 1830, when the King in Council decreed that lists of all criminal cases pending in the previous year, and of other court proceedings, should be sent every year to the Minister of Justice by the lower courts; this was to inform the King of to what extent criminal and other proceedings were on the increase or decrease. Later the higher courts of justice and other courts were also required to supply similar information. The Minister of Justice was responsible for the analysis of the information and it appeared in his annual report on the administration of justice. After 1856 the statistics of justice were divided into two separate sections, one comprising statistics on lawsuits and statistics on mortgages and registrations of title to real estate, and the other criminal statistics. In a general reorganization of the official statistics, the statistics of justice were transferred in 1914 from the Ministry of Justice to the Central Bureau of Statistics.

The statistics of justice now include statistics on lawsuits, criminal statistics and statistics on bankruptcies and protested bills.

The statistics on lawsuits are presented in the report »Courts». It contains data on criminal cases, civil cases and other proceedings before the courts, and on matter dealt with by the chief executory officers. In this section can also be found statistics on land and real property registration, which include data on debts mortgaged in real estate.

The official criminal statistics in Sweden contain statistics relating to crime dealt with by courts, police statistics and prison statistics. Only the two former branches of statistics come under the Central Bureau of Statistics. Nation-wide statistics on crime which has come to the notice of the police, were not collected until 1950. A special committee is at present considering the reform of the criminal statistics.

The criminal statistics compiled by the Central Bureau appear in the publication, »Crime and Criminals». Since the introduction of police statistics, data on crimes known to the police etc., have as well been published in the Statistical Review.

In addition to the statistical information on bankruptcies which is given in the report on Courts, monthly summa-

ries on the number of bankruptcies have been compiled since 1908 and are now published in this Review.

Statistics on protested bills only refer to accepted and personal bills protested by a notary public for overdue payment; the statistics are also published in this Review.

Statistics on road accidents have been compiled since 1935. They originally only covered accidents in which motor vehicles were involved, but were expanded in 1939 to cover road accidents of other kinds as well. Only accidents giving rise to investigation by the police, are recorded in the statistics. In addition to a yearly report, »Road Accidents», quarterly summaries are given in the Statistical Review. In 1951 the National Council for Road Safety submitted proposals for a thorough reorganization of the statistics (cf. this Review, 1952, p. 35).

Statistics on realty values refer partly to farming properties and partly to dwellings and commercial properties. They are, i. a., intended to act as a guide in the preparation of the general property assessments. Current statistics on prices and assessment values of farming property have been compiled by the Central Bureau since 1938; they refer to properties which are under the jurisdiction of a Rural District Court, are assessed as farming property and for which application has been made for registration of title on account of purchase in a voluntary sale at a price exceeding 2 000 crowns. The statistics do not cover properties not considered representative of the price level on the real-estate market, e. g. in the case of purchase within a family. The statistics are published in this Review. Statistics on prices of properties other than farming properties have been compiled since 1952 onwards. The statistics neither cover industrial properties, nor the purchases of a property where the purchase price does not exceed 10 000 crowns and purchases which, for different reasons, can not be considered representative of prices in the district.

The register of marriages was set up when the new Marriage Act came into force on 1st January 1921. It is primarily intended to be of use in providing information for a third party who has a legal interest in being apprised of the financial circumstances of a married couple. Incorporated in the register are marriage settlements filed at a court and information on the division of a married couple's property, judical separation, divorce, nullity and invalidity of a marriage. Data on judicial separation, divorce and nullity also form part of the material for the statistics on divorce. In addition, parish registrars throughout the country are notified from the register of dissolutions of marriages.

Private Insurance Companies in 1953. Provisional Data

The book value of the assets of Swedish insurance companies (not counting amounts due from other insurance companies, values of reinsurers' liabilities, or assets of local companies) at the end of 1953 was 12 % higher than in 1952 and attained a figure of over 10 000 million kronor or about $ 2 000 000 000, life insurance companies accounting for almost four-fifths of the total amount (Table 1, p. 507). The share of bonds in total assets (42 %), particularly Government bonds, has declined in postwar years but is still higher than in 1938. The share of mortgages (27 %) was almost the same as in 1946 (29 %) but much lower than before the war.

Premiums received in life insurance, as shown in Table 2, p. 508, (1 036 million kronor or about $ 200 000 000) were higher than in 1952 (856 million kronor) and 1951 (767 million kronor). This increase, however, was due largely to a temporary expansion during part of 1952 and 1953 of a special type of ordinary endowment insurance which enabled insurants to avail themselves of particular tax benefits without making

high net payments. The insurants were allowed to buy endowment insurance, usually in large amounts, which, technically, were fully paid up but, in reality, were financed, in the main, by policy loans. This practice, which since then has been discontinued, has made it difficult to judge the real significance of some of the changes reported in life insurance. It did not affect industrial insurance, however, which, in terms of business in force, gained 8 % from 1952 to 1953.[1] Nor did it affect group life insurance, which increased as much as 80 %. Such a rate of increase is understandable in view of the fact that this line of business is comparatively new in Sweden and has yet to attain a size commensurate with its potentialities; besides, premium rates were substantially reduced in 1953. Group pension insurance for salaried employees which is in the hands of one company only *(Svenska personal-pensionskassan* or *SPP)*, accounted for 31 % of total premiums in life insurance. Ever since the early thirties it has developed much more rapidly than have other lines of life insurance business, but in 1953 its rate of increase was unusually low.

When calculated in stable prices (on the basis of cost of living, except direct taxes) individual life insurance, in terms of business in force per inhabitant, in 1953 showed a gain in real value over 1938 of 16 % — or of only 10 %, if the effects of changes in concept and of temporary expansion of special tax benefit insurance are disregarded.

This figure gives the net effect of certain important changes which have worked in opposite directions, namely, on the one hand population growth and — more important — the huge losses through inflation suffered by the insurants; and, on the other hand, the fact that the level of individual insurance savings for a long time has been higher, even in terms of real value, than before the war.

[1] The figure does not include a fictitious increase caused by a change in the business in force concept.

The total assets (i. e. premium reserves, provision for outstanding claims, bonus allocated but not yet due, other technical reserves less policy loans) of all life insurance owners, excepting group pension insurance, were 24 % higher, in terms of real value, in 1953 than in 1938 (Table A, p. 504). If group pension insurance is included, the corresponding increase was 64 %. For savers' assets in savings banks, on savings accounts of commercial banks, in consumers' and agricultural associations, etc. the increase in real terms was 43 %.

In fire and casualty insurance (workmens' compensation insurance excluded) premiums received during 1953 totalled 757 million kronor and claims paid 397 million kronor (Table 3, p. 510). It should be noted, however, that part of the premiums received during any given year, will cover risks during the subsequent year (and sometimes years), and that, in many cases, a considerable time will elapse between the occurrence of a damage and the final settlement of a claim. A useful comparison between premiums and claims, therefore, must be based on data on premiums *earned* and claims *incurred* during the year. The figures given in table 3 are nevertheless of interest in that they show the relative size of various lines of business and their development. If motor third party and motor vehicle insurance be put together, one finds that, for the first time, their combined premiums (244 million kronor) where higher than for any other line of business, with fire insurance (203 million kronor) and transportation and marine insurance (132 million kronor) running second and third. Claims in motor vehicle insurance were lower than in 1952, and in motor third party insurance they showed only a modest increase, whereas premiums gained substantially owing to a continued rapid growth in number of motor vehicles and to earlier raises in rates which only in 1953 became fully effective. Preliminary surveys corroborate that fairly substantial profits were

made in motor third party insurance during 1953 and, for this reason, certain rates have been cut in 1954 and a more complete adjustment is being planned for 1955. In fire insurance premium values declined slightly in 1953 owing to a certain structural change in the business in force, involving, *inter alia*, a decrease in inventories insured. Claims, on the other hand, increased, and so, to an extent, did total business in force (Table 4, p. 512). The results in marine and transportation insurance were affected by a number of disasters, which were particularly serious in the case of marine hull insurance. Premiums, on the other hand, declined. This was due to cuts in rates and — in the case of transportation insurance — to a decrease in the value of foreign trade, and to discriminatory measures taken by certain countries. Up until 1953, however, business results in marine and transportation insurance have been rather favourable in postwar years, most consistently so in transportation insurance.

Income, Expenditure, Profits of Business Enterprises

Translation of the text in the table, p. 494.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 of which wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juni—augusti 1954

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics June—Aug. 1954

Agricultural census. Special report series. No 26 (1951—52). Pretoria 1953. 4:o. (Bureau of census and statistics.)

Bergson, Abram [utg.], Soviet economic growth. Conditions and perspectives. Evanston & New York 1953. 376 s.

Berichte zur deutschen Landeskunde. Hrsg. von der Bundesanstalt für Landeskunde, Zentralarchiv für Landeskunde von Deutschland. Bd 12 (1953—54) ff. Stuttgart.

Björkqvist, Heimer, Guldmyntfotens införande i Finland åren 1877—1878. Hfors 1953. 478 s. (Publikationer utg. av Finlands banks institut för ekonomisk forskning. Ser. B:13.) Akad. avh.

Booth, Andrew D., & Booth, Kathleen H. V., Automatic digital calculators. London 1953. 230 s.

A brief survey of the Icelandic farming industry today. Compiled by Arni G. Eylands. Issued by the Ministry of agriculture. Reykjavik 1953. 43 s. Stencilerad.

Bulletin of export trade. Publ. jointly by the Office of the collector of customs, Rangoon, and the Central statistical and economics department. 1953 ff. [Rangoon]. 4:o. (Statistical paper. No 1.) Stencilerad.

Bulletin of import trade. Publ. jointly by the Office of the collector of customs, Rangoon, and the Central statistical and economics department. 1953 ff. [Rangoon]. 4:o. (Statistical paper. No 1.) Stencilerad.

Bulletin of statistics, quarterly. 1952 ff. Ankara. 4:o. (Central statistical office.) Även med turkisk titel och text.

Carone, G., Der Fremdenverkehr und sein Anteil am Wirtschaftsleben der Region Trentino-Tiroler Etschland. Rovereto 1954. 199 s. (Region Trentino-Tiroler-Etschland. Assessorat für Industrie, Handel, Fremdenverkehr und Transportwesen.)

Censo de edificios y viviendas de 1950. T. 1. Madrid 1953. 4:o. (Instituto nacional de estadística.)

Coal production and supplies for Western Europe in 1952 and 1953. Second report of the Ministerial coal production group. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1953. 102 s.

Colombo, Bernardo, La recente inversione nella tendenza della natalità. Padova 1951. 183 s. (Collana ca'foscari.)

Economic survey of Italy. Roma 1953. 110 s. Kart. (Unione italiana delle camere di commercio, industria e agricoltura.)

España. Clasificación uniforme para el comercio internacional. 1951—52. Madrid u. å. 4:o. (Ministerio de hacienda. Dirección general de aduanas.)

Etudes européennes de population. Main-d'œuvre — emploi — migrations. Situation et perspectives. Paris 1954. 438 s. (Centre européen d'études de population. Institut national d'études démographiques.)

Fish marketing in OEEC countries. Paris [1952?]. 4:o. 247 s. (Organisation for European economic co-operation.)

Freedom and welfare. Social patterns in the Northern countries of Europe. Ed. by George R. Nelson, Denmark . . . Sponsored by the ministries of social affairs of Denmark, Finland, Iceland, Norway, Sweden. [Khvn?] 1953. 539 s.

[Goodall, George], Soviet Union in maps. Its origin and development. [Omsl.] London 1954. Tv. 8:o. 32 s.

Hald, A., Statistical theory with engineering applications. New York & London 1952. 4:o. 783 s.

Iðnaðarskýrslur. [Industrial production statistics.] Gefið út af Hagstofu Islands. 1950. Reykjavík 1953. (Hagskýrslur Islands. 2:7.)

Inquérito as explorações agricolas do continente 1952. 1. Lisboa u. å. 4:o. (Instituto nacional de estatística.)

International railway statistics. Year 1952. Paris u. å. 4:o. (International union of railways.)

Irish statistical survey. Compiled by the Central statistics office. 1948/49—1951/52. Dublin 1949—53.

Kellerer, Hans, Theorie und Technik des Stichprobenverfahrens. Eine Einführung unter besonderer Berücksichtigung der Anwendung auf soziale und wirtschaftliche Massenerscheinungen. 2. Aufl. München 1953. 4:o. 217 s. (Einzelschriften der Deutschen statistischen Gesellschaft. Nr 5.) Stencilerad.

Kendall, M. G., Exercises in theoretical statistics. With answers and hints on solutions. London 1954. 179 s.

Labour force statistics. Sample survey methods. Publ. by the Organisation for European

economic co-operation. Paris 1954. 88 s. (Technical assistance mission. No 105.)

Mackenroth, Gerhard, Bevölkerungslehre. Theorie, Soziologie und Statistik der Bevölkerung. Berlin, Göttingen & Heidelberg 1953. 531 s. (Encyklopädie der Rechts- und Staatswissenschaft.)

National accounts studies. France. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1952. 184 s. (National accounts research unit 1951.)

National accounts studies. Netherlands. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris u. å. 183 s. Annex. Paris u. å. 87 s. (National accounts research unit 1951.)

Norges offisielle statistikk. Folkemengden i herreder og byer 1. januar. Utg. av Statistisk sentralbyrå. 1952. Oslo 1953.

Norges offisielle statistikk. Folketellingen 1. desember 1950. H. 1—2. Oslo 1953.

Norges offisielle statistikk. Forbruksundersökelse 1952 etter intervjumetoden. Utg. av Statistisk sentralbyrå. Oslo 1953. 31 s.

Norges offisielle statistikk. Husholdningsregnskaper for höyere funksjonärer april 1952—mars 1953. Oslo 1954. 108 s.

Norges offisielle statistikk. Nasjonalregnskap 1900—1929. Utg. av Statistisk sentralbyrå. Oslo 1953. 141 s.

Norges offisielle statistikk. Skogstatistikk. 1952. Oslo 1954.

Output and expenses of agriculture in some European countries. Study prepared by the ECE/FAO agriculture division, Geneva. Geneva 1953. 4:o. 295 s. (United nations. Food and agriculture organization.) Stencilerad.

Population bulletin. No 1 ff. New York 1952 ff. 4:o. (United nations. Department of social affairs, Population division.)

Possibilities for the development of the pulp and paper industry in Latin America. A joint study by the Economic commission for Latin America and the Food and agriculture organization of the United nations. New York 1954. 4:o. 142 s. (United nations publication. 1953. 2:G:2.)

Progress of literacy in various countries. A preliminary statistical study of available census data since 1900. Paris 1953. 224 s. (Unesco. Monographs on fundamental education. 6.)

Prontuario economico del turista. Spesa giornaliera del viaggiatore in Italia, Francia, Belgio . . . ed altri indici economici internazionali. 4 ed. Firenze 1953. 27 s. (Centro per la statistica aziendale.)

Quarterly bulletin of housing and building statistics for Europe. Vol. 1 (1953) ff. Geneva. 4:o. (United nations. Economic commission for Europe, Industry division.) Stencilerad.

Quenouille, M. H., The design and analysis of experiment. London 1953. 356 s.

Recensement général de l'agriculture de 1950. T. 1—2. Bruxelles 1953. 4:o. (Institut national de statistique.)

Résultats statistiques du recensement général de la population effectué le 10 mars 1946. Population légale. Etat civil et activité professionnelle de la population présente. Familles. Immeubles. Ménages et logements. Résultats par départements. T. 1—6. Paris 1951. 4:o. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Revista de estadística. 1953 ff. La Paz. (Dirección general de estadística y censos.)

Rospond, Stanisław, Słownik nazw geograficznych polski zachodniej i polnocnej. . . . [Wörterbuch der geographischen Namen von West- und Nordpolen.] 1—2. Wrosław & Warszawa 1951. 4:o. (Polskie towarzystwo geograficzne.)

Samfunnsökonomiske studier. Nr 1—2. Oslo 1954. (Statistisk sentralbyrå.)

Socialpolitikken i Danmark siden socialreformen belyst ved udviklingen i de sociale udgifter. En undersögelse ved Arbejds- og socialministeriets statsvidenskabelige konsulent. Khvn 1954. 181 s. (Arbejds- og socialministeriets ökonomisk-statistiske undersögelser. Nr 18.) Ur: Socialt tidsskrift. 1954.

Sociological abstracts. Vol. 2 (1954) ff. New York. 4:o.

Special libraries. Official journal of the Special libraries association. Vol. 45 (1954) ff. New York.

Statistical method in industrial production, being papers given at a conference held by the Industrial applications section of the society in Sheffield, September 29th to October 1st, 1950. London 1951. 89 s. (Royal statistical society.)

The structure and growth of the Italian economy. Rome 1953. 4:o. 165 s. (United States of America. Mutual security agency. Special mission to Italy for economic cooperation.)

Study of the prospects of inter-Latin-American trade (Southern zone of the region). New York 1954. 4:o. 134 s. (United nations publication. 1953. 2:G:4.)

Sukhatme, Pandurang V., Sampling theory of surveys with applications. Rome [1953?]. 491 s. (Food and agriculture organization of the United nations.)

Tintner, Gerhard, Econometrics. New York & London 1952. 370 s.

Tourism and European recovery. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris [omkr. 1951]. 76 s.

Waugh, Albert E., Statistical tables and problems. 3 ed. New York, Toronto & London 1952. 242 s.

Wilson, E. Bright, An introduction to scientific research. New York, Toronto & London 1952. 375 s.

Winkler, Wilhelm, Typenlehre der Demographie (reine Bevölkerungstypen). Wien 1952. 160 s. (Österreichische Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-historische Klasse. Sitzungsberichte. Bd 227:5.)

World road statistics. [Omsl.] Rev. ed. 1953. London u. å. 122 s. (International road federation.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Ruist, Erik, Comparison of tests for non-parametric hypotheses. Upps. 1954. 31 s. (Arkiv för matematik. Bd 3: 9.) Akad. avh. Sthlms högsk.

När man tillämpar de vanligaste statistiska testen, utgår man — kanske stillatigande — från förutsättningen att man har sampel från *normalfördelade* populationer. Under senare tid kan man i den statistiska litteraturen spåra ett stigande intresse för mer generella metoder. Det är härvid fråga om de s. k. *icke-parametriska testen*, som kan användas utan någon förutsättning om funktionsuttrycket för fördelningarna. Ruists avhandling, utgången från professor Cramérs institut för försäkringsmatematik och matematisk statistik vid Stockholms högskola, är ägnad åt en undersökning av dessa tests egenskaper.

I sina undersökningar använder författaren metoder, som utvecklats inom den statistiska teorin för hypotesprövningar. Denna teori, som grundlades under 1930-talet av J. Neyman och E. S. Pearson, har sedan förts vidare av en hel rad forskare, främst Abraham Wald, för att till sist inkorporeras som en underavdelning av Walds allmänna teori för beslutsfunktioner. Avhandlingen inledes med en översikt av hypotesprövningsteorin, anknuten till fallet av ett sampel med från början fixerad storlek samt en nollhypotes och en alternativ hypotes, båda blott delvis specificerade (»composite»). Författaren redogör för i litteraturen föreslagna principer för valet av det i en given situation optimala testet. Det inträffar emellertid ofta att ett optimalt test inte existerar eller visserligen existerar men leder till svåra räknetekniska komplikationer vid tillämpningen. I sådana fall får man nöja sig med att försöka träffa ett avgörande mellan mera intuitivt konstruerade test med ur praktisk synpunkt tilltalande egenskaper. Ruists diskussion av principerna för sådana jämförelser mynnar ut i en rekommendation av en procedur, som rätt nära anknyter till W. Hoeffdings tillämpning av minimaxprincipen. Den förutsätter att fördelningarna i den alternativa hypotesen ordnas efter sitt »avstånd» till nollhypotesen, utan att någon numeriskt specificerad viktsfunktion införes.

Den nu berörda första delen av avhandlingen är självfallet i huvudsak refererande. Ruist bevisar emellertid en del nya teorem rörande sammanhanget mellan olika föreslagna principer för gradering av test eller testfamiljer.

I avhandlingens senare del tillämpas teorin på problemet att av ett sampel om n oberoende observationer testa hypotesen att medianen i den bakomliggande fördelningen är lika med 0, gentemot den alternativa hypotesen att medianen är > 0. De i denna alternativa hypotes ingående fördelningarna förutsättes ordnade så att deras »avstånd» till nollhypotesen är en avtagande funktion av fördelningsfunktionens värde i punkten 0. Författaren tar upp en del olika typfall, där man förutsättes a priori ha en viss kvalitativ information om fördelningen, t. ex. att den är symmetrisk. I dessa olika fall undersökes framförallt den inbördes ställningen mellan olika rangtest, en speciell typ av icke-parametriska test. Rangtesten karakteriseras därav att de endast beror på vilka platser, som intages av de observationer som är < 0, när hela samplet ordnas efter observationernas absoluta belopp. Ruist finner i de undersökta fallen att de bästa rangtesten är att söka inom en grupp av test, som i första hand tar hänsyn till *antalet* negativa värden i samplet, alltså test som anknyter till det enkla teckentestet. Han ger tabeller för tillämpning av två sådana test, det ena föreslaget av Wilcoxon, det andra härlett av honom själv. (I den sistnämnda tabellen är ett par kolumner felräknade.)

Både arbetets karaktär av doktorsavhandling och ämnesvalet har medfört, att framställningen inte är tillgänglig för en läsare utan specialutbildning i matematisk statistik. Åt den som har bemästrat låt oss säga Cramérs »Sannolikhetskalkylen» och vill ha en ytterligare orientering om grundvalarna för de statistiska metoderna, bör avhandlingen emellertid bjuda en intressant och stimulerande, om än mödosam läsning.

B. Matérn.

Nordisk statistisk nomenklatur. Engelsk-nordisk och svensk-engelsk ordlista. Khvn 1954. 27 s. (Statistiska föreningen, Stockholm.) Sid. 2—21 särtryck med egen paginering ur: De nordiske statistikmöder Köbenhavn juni 1952 (Statistiske meddelelser. R. 4. Bd 152: 2.) Kr 1: 50.

Vid det nordiska statistikermötet i Helsingfors 1949 enades man om att försöka åstadkomma en enhetlig nordisk nomenklatur på det statistiska området. Genom särskilda kommittéer utarbetades sedan en ordlista, som bilades redogörelsen för statistikermötet i Köpenhamn 1952. Denna lista bygger på en förteckning över engelska statistiktermer; för var och en av dessa ges översättningar till danska, norska, finska och svenska. I vissa fall ges även synonymer, varvid man dock rekommenderar användningen av det först nämnda uttrycket, där detta inte är uppenbart olämpligt. För vissa uttryck ges förtydligande anmärkningar eller engelska synonymer.

Denna ordlista har nu kompletterats med en svensk-engelsk ordlista och utgivits av Statistiska föreningen som en särskild publikation. (Beträffande distributionen se Statistisk tidskrift, häfte 7, sid. 375.)

När man skall försöka bedöma ett arbete av

detta slag, ställs man inför samma svårigheter som vid bedömningen av allt annat internationellt arbete liksom för övrigt av allt kommitté-arbete. Det är inte så lätt att se vilka synpunkter, motiveringar och hänsynstaganden, som legat bakom det slutliga resultatet. I det följande skall därför inte de enskilda orden i första hand upptas till granskning men däremot vissa allmänna principer.

Den primära uppgiften för en ordlista av detta slag är att åstadkomma en överensstämmelse i terminologi mellan de nordiska länderna. Om man bortser från den finska ordlistan, som rec. inte kan bedöma, tycks man ha lyckats väl i detta avseende. Om den nya nomenklaturen blir allmänt använd, kommer den på sitt område att bli ett bidrag till strävandena att närma de skandinaviska språken till varandra.

På grund av statistikens internationella karaktär — det gäller både resultat och teori — måste man vid uppgörandet av en statistisk nomenklatur försöka se längre än till ett begränsat språkområde. Ett hänsynstagande till internationellt språkbruk är också ovanligt lätt för statistikens del, eftersom ett språk — engelskan — länge intagit en dominerande ställning. Signifikativt härför är, att den nya nomenklaturen upprättats med utgångspunkt från en engelsk ordlista.

En nära överensstämmelse med den internationella (engelska) terminologien — genom utnyttjande av de engelska orden eller direkta översättningar — vore av betydelse framför allt därför att de nordiska statistikerna då finge lättare att upprätthålla kontakten med den utomnordiska statistiken. En sådan överensstämmelse skulle också göra det lättare att bygga ut terminologien, efterhand som nya begrepp och metoder kommer fram utomlands, samtidigt som den skulle utgöra en garanti för att de internationella och de nordiska termerna verkligen avsåge samma sak. Det kan därför vara skäl att granska den nya nomenklaturen ur denna synpunkt.

Vid utarbetandet av nomenklaturen synes man i vissa fall ha konstruerat nya termer, därför att man ansett de engelska termerna oklara eller missvisande. Vad som med en direkt översättning av de engelska uttrycken brukat kallas Fel av första resp. andra slaget benämnes nu Förkastelsefel resp. Acceptansfel. *Frequency function* översätts inte med (Kontinuerlig, Diskret) frekvensfunktion utan med

a) Sannolikhetstäthet, Täthetsfunktion,
b) Diskret sannolikhetsfunktion,
c) Elementär fördelningsfunktion, Elementär sannolikhetsfunktion,

där uttrycken under a) avser det kontinuerliga och uttrycket under b) det diskreta fallet, medan uttrycken under c) kan användas som en sammanfattning av de båda föregående. *Systematic selection* översätts med Ekvidistant uttagning i stället för Systematisk uttagning (på danska dock Systematisk udvælgelse). I dessa fall torde man ha kommit lika långt med en direkt och okonstlad översättning, och då hade man inte behövt lösa upp banden med den internationella terminologin.

I en del fall synes man ha skapat nya termer, därför att direkt översättning inte lämpligen kan göras, medan å andra sidan de engelska uttrycken inte så lätt smälter in i de nordiska språken. *Maximum likelihood method* översättes med (Sannolikhets-) maximeringsmetoden. *Bias* översättes med (Förväntnings-) skevhet beträffande estimatorer och Styrkeskevhet beträffande testmetoder. Det är väl i och för sig bra, att man värnar sitt språks egenart; när det gäller vanliga uttryck som medelvärde, spridning etc. måste språkvårdens krav väga tungt. Men i fråga om mindre vanliga uttryck, som kanske bara förekommer i tekniskt betonad text, får dessa krav mindre tyngd. Det är åtminstone recensentens uppfattning, att man borde ha godkänt något fler engelska uttryck än man gjort.

I en statistisk text kan flera likvärdiga uttryck ofta komma ifråga. Stavning och böjning av enskilda termer kan också ske på olika sätt. Det räcker att erinra om de många uttrycken för Medeltal eller Medelvärde och de många sätten att (med eller utan bindestreck) dela upp Minstakvadratmetoden. Detta behöver inte i och för sig betyda, att det föreligger väsentliga skillnader i uppfattning mellan olika statistiker. Huvudorsaken är nog att det har saknats en norm att gå efter. Den har vi nu fått genom den nordiska nomenklaturen.

K. Medin.

Meidner, Rudolf, Svensk arbetsmarknad vid full sysselsättning. Sthlm 1954. 341 s. (Konjunkturinstitutet.) Akad. avh. Sthlms högsk. Kr 15: —.

Nämnden för Konjunkturinstitutet har den 25 mars 1954 till Konungen överlämnat en undersökning rörande förhållandena på den svenska arbetsmarknaden åren 1945—1950. Denna undersökning, som utgivits i bokform med titeln »Svensk arbetsmarknad vid full sysselsättning», har utförts av fil. lic. Rudolf Meidner, vilken enligt nämndens utsago ensam ansvarar för undersökningen. Han har sedermera använt den såsom doktorsavhandling.

Här skall icke fällas något omdöme om undersökningen i dess helhet utan endast beröras de uppgifter, som förf. hämtat ur folkräkningarna, och vad han anfört om folkräkningarnas jämförbarhet. Trots att undersökningen såsom nämnts berör åren 1945—1950, har förf. byggt sina slutsatser endast på 1930, 1940 och 1945 års folkräkningar men icke på 1950 års folkräkning, varifrån vissa uppgifter länge förelegat färdiga. Uppgifterna för 1950 har han erhållit genom vissa framskrivningar. Motiveringen för detta tillvägagångssätt är att förf. icke anser uppgifterna för 1950 jämförbara med dem för de tidigare nämnda tre folkräkningsåren, medan han däremot ansett uppgifterna för dessa sinsemellan mera jämförbara.

Det ligger i sakens natur, att vissa olikheter

alltid kan påvisas mellan två på varandra följande folkräkningar. Avstånden mellan folkräkningsåren är så stora (5 eller 10 år), att vissa förbättringar av såväl bearbetningsmetoder som avgränsningar måste antagas äga rum från en folkräkning till en annan. Mellan 1930 och 1940 års folkräkningar var skillnaderna betydande. Det förra året byggde yrkesuppgifterna på såväl församlingsboksutdragen och mantalsuppgifterna som på självdeklarationerna, varvid de sistnämnda i alla de fall, där vägledning därav kunde erhållas var avgörande för yrkesbestämningen. År 1940 däremot, då inkomstuppgifter icke ingick i folkräkningsprogrammet, byggde yrkesuppgifterna på en detta år särskilt utvidgad mantalsuppgift, vars uppgifter granskades av särskilda granskningsnämnder. I fråga om avgränsningen av yrkena kan nämnas, att den vid senare folkräkningar grundläggande indelningen av befolkningen i »förvärvsarbetande» och »ej förvärvsarbetande» ännu icke hade införts år 1930. Den s. k. sjätte huvudgruppen »f. d. yrkesutövare och övriga» omfattade så väsensskilda grupper som kapitalister, större husägare, lärjungar, arbetare av obestämt slag, mindre husägare, inhyseshjon, f. d. yrkesutövare, änkor, pensionärer, understödstagare, lösdrivare och fångar. Även avgränsningen av de övriga fem huvudgrupperna avvek i många avseenden från den år 1940 gällande. Eftersom Meidner endast särskiljer jordbruks- och övrig befolkning, behöver här blott nämnas att mejerierna 1930 räknades till jordbruk och 1940 till industri samt att samtliga tjänstemän i lantbruksstyrelsen, stuteriöverstyrelsen, domänstyrelsen och hushållningssällskapen 1930 räknades till jordbruket och 1940, i den mån de icke direkt deltog i jordbruk, till allmän tjänst. Förf. anser emellertid inga andra omräkningar behövliga än att överföra grupperna »arbetare av obestämt slag» och »husägare» (varmed troligen avses större husägare) till den förvärvsarbetande och återstoden av sjätte huvudgruppen till den ej förvärvsarbetande befolkningen och anser därmed jämförbarheten mellan folkräkningarna tillfredsställande. De olika metoderna för yrkesbestämningen förbigår han helt.

Det är under sådana förhållanden förvånande att han funnit skiljaktigheterna mellan 1945 och 1950 års folkräkningar så stora att han icke ansett sig kunna använda några uppgifter från 1950 års folkräkning. Förf. nämner såsom skiljaktighet mellan folkräkningarna i första hand att jordbrukarhustrur, som deltager i jordbruket, år 1950 räknats såsom medhjälpande familjemedlemmar (d. v. s. förvärvsarbetande befolkning) och år 1945 såsom husmödrar (d. v. s. ej förvärvsarbetande befolkning). Detta gäller emellertid endast sådana jordbrukarhustrur, vilka utfört jordbruksarbete i sådan omfattning, som motsvarar större delen av en normalarbetsdag. De ojämförligt flesta jordbrukarhustrur har emellertid ägnat större delen av arbetsdagen åt hushållsarbete, vilket har haft till följd att de medhjälpande gifta samboende kvinnorna i jordbruk med binäringar år 1950 endast utgjort 5 332, vilket motsvarar mindre än 0,2 % av hela den förvärvsarbetande befolkningen, mindre än 0,7 % av de förvärvsarbetande kvinnorna och 2,5 % av enbart de förvärvsarbetande gifta kvinnorna. Denna felkälla är således mycket obetydlig och säkerligen mindre än de fel, som vidlåder förf.:s framskrivna tal, om vilka han själv (sid. 43) använder sådana uttryck som »denna tämligen godtyckliga framskrivning» och »den mycket osäkra framskrivningsmetoden». Skulle förf. trots allt ha ansett nämnda felkälla för stor, hade det varit enklast att vid alla folkräkningstillfällena utesluta de gifta medhjälpande familjemedlemmarna på samma sätt som han faktiskt gjort med de ogifta (sid. 32).

Vidare anför förf. såsom skäl till att uppgifterna vid 1945 och 1950 års folkräkningar icke skulle vara jämförbara, att yrkesuppgifterna vid 1945 års folkräkning »överfördes av vederbörande pastorsämbete till det utdrag i församlingsboken som bildade grundmaterialet till folkräkningen», medan 1950 års folkräkning »grundades på mantalslängden». Denna skillnad är emellertid av enbart formell natur. Vid båda folkräkningarna lämnades yrkesuppgifterna av allmänheten på en i anledning av folkräkningen särskilt detaljerad mantalsblankett, som bl. a. skulle innehålla uppgift om arbetsgivarens namn och yrke för alla anställda samt verksamhetens art och firmabeteckning för företagare. Vid båda folkräkningarna skulle dessa uppgifter granskas och kompletteras av särskilda granskningsnämnder, vari pastor var självskriven ledamot. Den enda skillnaden mellan folkräkningarna var att år 1945 pastor sedan skulle överföra yrkesuppgifterna oförändrade kolumn för kolumn till församlingsboksutdraget, varefter personal hos statistiska centralbyrån utsatte yrkeskoden, medan år 1950 koden direkt infördes i mantalslängden med ledning av mantalsuppgiften. I båda fallen utgjorde således mantalsuppgifterna grunden för yrkesredovisningen, varför det kan anses missvisande att på tal om yrkesredovisningen säga att »1950 års folkräkning grundades på mantalslängden».

Vidare nämner förf. som ett skäl till att 1945 och 1950 års yrkesuppgifter ej skulle vara jämförbara att avgränsningen »bygger på självdeklarerade uppgifter med den risk för oenhetligt bedömande man har att räkna med» och fortsätter: »Den största risken är emellertid inte den oenhetliga bedömningen hos uppgiftslämnarna utan det förhållandet, att en systematisk förskjutning i denna bedömning kan ha inträffat. Kvinnornas förvärvsarbete är en företeelse, som alltmera blivit socialt accepterad och som numera av kvinnorna själva måhända i högre grad än tidigare värderas positivt och inte som ekonomiskt nödtvång» (sid. 38). Detta argument skulle ha kunnat användas mot en jämförelse mellan yrkesuppgifter från å ena sidan exempelvis slutet av 1800-talet och å andra sidan vår tid, men icke mellan 1945 och 1950, då denna omvärdering ju skett långt tidigare än 1945.

Man har onekligen den känslan att förf. sökt med ljus och lykta efter skäl att slippa använda 1950 års folkräkningsuppgifter, fastän han nämner (sid. 37) att vissa på urvalsundersökning grundade uppgifter rörande den yrkesverksamma befolkningen då var kända. Även om, när förf. gjorde sin undersökning, icke de definitiva på total räkning grundade uppgifterna var färdiga, förelåg dylika uppgifter från så stora delar av riket, att det hade varit lämpligt att med ledning av dels urvalsundersökningen för hela riket och dels den totala räkningen för de län, för vilka uppgifterna var färdiga, försöka beräkna tal för 1950. Det finns ju en möjlighet att förf. varit inne på denna tanke men att han ansett beräkningarna alltför tidsödande eller osäkra. I så fall hade det emellertid varit lämpligt, att förf. anfört detta såsom enda orsak till att icke använda 1950 års folkräkningsuppgifter i stället för att nämna sådana skäl, som kan förmodas bibringa läsaren uppfattningen att alla säkra jämförelser mellan 1945 och 1950 års folkräkningar vore mer eller mindre omöjliga.

Folke Lublin.

Kungl. Boktr. Stkim 1954
542271

STATISTISK TIDSKRIFT

11 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 11 NOVEMBER 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 536
Konkurser och protesterade växlar ... 538
Brott som kommit till polisens kännedom ... 540
Beställningstrafiken med lastbil ... 542
Fylleriförseelser och spritsmuggling ... 545
Sparbankernas verksamhet länsvis 1953 ... 546
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter ... 548
Jordbruksräkningen 1951: Ägoslagsfördelningen, arrendejorden och åkerarealen eftar storleksklass. Preliminära uppgifter ... 556
Taxeringsutfallet år 1954 ... 575

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 11 NOVEMBER 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary ... 536
Bankruptcies and protested bills ... 538
Offences known to the police ... 540
For-hire lorry transportation ... 542
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors ... 545
Activity of local savings banks bank in 1953 ... 546
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures ... 548
Census of agriculture 1951: Land use, land on lease and arable land accordning to size. Preliminary figures ... 556
Preliminary taxation returns in 1954 ... 575

Kommentar
Commentary

Fylleriförseelser. Enligt de uppgifter, som av domstolar och åklagare insänts till kontrollstyrelsens straffregister, uppgick antalet under tredje kvartalet 1954 i hela riket avdömda fylleriförseelser till 11 240 mot 11 470 under samma tid år 1953, vilket innebär en minskning med 2 %. Räknat från årets början har 31 036 fylleriförseelser blivit avdömda, vilken siffra efter tillägg av efteranmälningar kan väntas något överträffa motsvarande siffra för år 1953 som var 31 083. Antalet domar för fylleri håller sig sålunda för närvarande i stort sett konstant.

Antalet i städerna för fylleri anhållna personer, varom summariska uppgifter kvartalsvis införskaffas av systembolagen från vederbörande polismyndighet, visar däremot tendens att öka. Under tredje kvartalet 1954 företogs 12 112 anhållanden för fylleri mot 11 634 under samma tid 1953, vilket innebär en ökning med 4 %. Sedan årets början uppgår ökningen till 3 %.

Av de större städerna visar Stockholm, Solna, Uppsala, Linköping, Norrköping och Gävle ökade fyllerisiffror för innevarande år, medan däremot frekvensen minskat i Eskilstuna och Karlskrona. I Gävle låg såväl antalet domar som antalet anhållanden för fylleri under tredje kvartalet omkring 50 % över motsvarande siffror för år 1953, vilket innebär att Gävle med sina 50 000 invånare hade lika många fyllerister som Malmö vars folkmängd passerat 200 000-strecket. Av samtliga städer har för närvarande endast Sundsvall och Haparanda högre fyllerifrekvens i förhållande till folkmängden än Gävle. Beträffande Sundsvall är dock jämförelsen med hänsyn till de stora och tättbebyggda grannkommunerna icke fullt rättvisande.

Enligt uppgifterna till straffregistret uppgår antalet fylleriförseelser av kvinnor sedan årets början till 646 mot 667 under samma tid föregående år. Antalet fylleriförseelser av personer under 25 år visar däremot ökning under samma tid från 6 315 till 6 665 eller med 5,5 % Slutligen kan nämnas att i det närmaste 3/4 av samtliga dömda vid tidpunkten för förseelsens begående saknade motbok.

Brottsligheten. För tredje kvartalet 1954 redovisas 55 195 till polisens kännedom komna strafflagsbrott mot 52 026 för tredje kvartalet 1953. Det har sålunda inträffat en viss ökning (6,1 %). Den dominerande brottsgruppen stöld och liknande (SL 20 kap.) ökades med 5,9 %. För de i gruppen ingående tillgreppen av bilar och motorcyklar har redovisats en ökning från 2 945 till 5 065 eller med 72 %, vilket torde sammanhänga med att beståndet av cyklar med hjälpmotor (s. k. mopeder) blivit större. Av de i strafflagen ej upptagna brotten har här medtagits allenast lönnbränning och rattfylleri. Lönnbränningsbrotten var 107 mot 82 för tredje kvartalet 1953; rattfyllerifallen visar ökning med 13 % i förhållande till tredje kvartalet 1953 och inemot 27 % i förhållande till andra kvartalet 1954.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 540.

Offences against the penal code.

Chapter 10. Offences against public activities
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion

Chapter 15. Violation of personal safety, etc.
Rape
» 18. Sexual offences
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars and motorcycles
Robbery
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed.

Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 548.

Manufacturing enterprises

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Profit sterilization fees set aside in trade cycle equalization funds
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
29 Wages and salaries
30 of which wages
31 Paid dividends
32 Declared dividends

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	$\frac{0}{0,0}$	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Okt.	90	12	1 112	420	516	88	2 136	429	149	167
Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82
Juni	73	6	1 036	470	614	157	2 277	576	154	102
Juli	65	9	1 260	442	693	115	2 510	586	217	96
Aug.	76	13	1 160	427	596	127	2 310	524	115	103
Sept.	88	9	1 120	452	656	126	2 354	512	135	91
Okt.	119	7	1 131	451	632	112	2 326	493	134	112

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 732,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
280,8	306,8	1 112,9	936,5	2 637,0	795,5	210,6	145,9	1952 Okt.
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278 6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290.0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727,8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 285,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj
254,4	346,0	1 393,1	1 865,3	3 858,8	1 088,2	321,0	158,2	Juni
313,1	325,8	1 527,3	1 310,0	3 476,2	819,3	360,4	137,3	Juli
287,2	322,5	1 338,9	2 191,9	4 140,5	775,8	177,3	179,1	Aug.
282,6	333,3	1 464,5	1 361,8	3 442,2	702,2	247,4	145,6	Sept.
283,3	326,3	1 414,0	1 395,9	3 419,5	992,3	195,9	216,5	Okt.

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences*[1]	1951	1952	1953	1952 4 kv	1953 1 kv
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 133	3 186	2 989	779	746
Därav: våld eller hot mot tjänsteman o. dyl.	708	749	748	196	198
våldsamt motstånd	1 734	1 690	1 453	390	356
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	560	423	443	123	143
12 kap. Förfalskningsbrott	1 154	1 401	1 255	400	324
13 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	490	545	642	178	169
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	8 211	8 338	8 228	2 206	1 853
Därav: mord och dråp	51	43	42	8	9
vållande till annans död	224	266	238	76	44
barnamord o. dyl.	18	12	18	3	1
fosterfördrivning	251	132	145	51	36
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	1 933	1 917	1 988	519	483
Därav: våldtäkt	311	268	269	56	38
18 kap. Sedlighetsbrott	2 387	1 977	2 272	481	525
Därav: otukt med person under 15 år.	729	557	644	138	140
annan otukt	332	220	283	69	88
exhibitionism	463	445	548	93	135
annan sedlighetssårande handling	767	639	649	150	133
19 kap. Allmänfarliga brott	2 357	2 795	2 856	632	730
Därav: mordbrand	212	251	193	66	51
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	132 417	128 929	138 539	31 189	27 161
Därav: inbrottsstöld	21 913	26 235	25 592	7 047	5 990
tillgrepp av bilar och motorcyklar	9 197	8 889	9 816	2 109	1 485
rån	220	184	237	51	63
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[2] 20 762	14 670	14 099	3 898	3 415
22 kap. Förskingring och annan trolöshet	5 259	5 830	5 549	1 880	1 452
23 kap. Gäldenärsbrott	285	317	351	96	95
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovlig väg	5 208	5 811	6 259	1 414	1 327
25 kap. Ämbetsbrott	618	698	705	190	183
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 818	3 132	3 169	750	742
Summa	[2] 188 592	179 969	189 344	44 735	39 348
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vars urbota straff kan följa					
Lönnbränning	379	391	316	105	55
Rattfylleri	4 516	5 399	6 343	1 351	946

[1] *For translation of text, v. p. 536.* — [2] Därav 4 523 brott begångna av en postorderfirma i Göteborg. — [3] Polisen i Linköping har redovisat 95 fosterfördrivningsbrott. — [4] Därav 1 075 bedrägeribrott för vilka ett förlag anmälts.

Offences known to the police. Preliminary data

			1954			3:e kvartalet 1954		
2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	Stockholm	Göteborg	Malmö
724	783	736	755	773	955	393	49	13
198	183	169	168	158	174	80	15	5
347	391	359	372	381	482	145	34	6
117	105	78	121	120	90	4	—	2
254	323	354	266	262	274	31	11	9
166	126	181	207	200	140	47	2	1
1 962	2 159	2 254	1 785	2 086	2 320	454	220	153
10	16	7	12	13	14	2	—	—
45	80	69	35	61	79	9	—	4
7	5	5	3	5	1	—	—	—
13	20	76	44	[3] 118	27	9	1	—
450	530	525	447	471	530	85	30	22
66	93	72	67	68	86	15	9	1
605	585	557	481	556	661	111	39	44
162	167	175	139	156	2 6	23	9	9
78	66	51	48	37	9)	16	1	1
143	142	128	116	138	127	23	17	18
191	157	168	145	191	209	42	12	11
893	636	597	612	885	588	96	—	6
49	44	49	28	42	40	9	—	1
35 740	39 377	36 261	26 148	36 419	41 696	7 580	4 272	2 516
6 593	6 422	6 587	6 026	6 913	7 514	1 325	1 208	640
2 331	2 945	3 055	2 077	3 900	5 065	1 698	867	320
53	61	60	51	51	72	35	12	4
3 685	3 362	3 637	3 995	[4] 4 359	3 693	767	270	141
1 315	1 365	1 417	1 380	1 439	1 403	253	115	72
90	81	85	84	76	71	7	3	1
1 665	1 460	1 807	1 412	2 026	1 804	208	78	50
180	183	159	204	169	168	1	2	—
744	951	732	649	795	802	31	58	2
48 590	52 026	49 380	38 546	50 636	55 195	10 068	5 149	3 032
75	82	104	68	75	107	2	—	1
1 610	2 077	1 710	1 116	1 856	2 349	390	164	78

Beställningstrafik med lastbil — September 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: September	19 511	4,44	27 873	2 158	12,90
7	1954: April	19 419	4,49	24 193	1 880	12,89
8	Maj	19 526	4,50	26 611	2 058	12,92
9	Juni	19 758	4,50	26 858	2 077	12,88
10	Juli	19 742	4,52	24 228	1 861	13,03
11	Augusti	19 883	4,52	27 620	2 118	13,05
12	September	[2] 20 104	4,54	30 000	2 296	13,06
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 447	3,75	5 786	436	13,28
B	Stockholms län	1 042	4,47	1 954	137	14,24
C	Uppsala län	517	5,06	432	36	11,96
D	Södermanlands län	694	4,58	917	72	12,81
E	Östergötlands län	886	4,91	1 082	82	13,24
F	Jönköpings län	699	4,67	797	60	13,37
G	Kronobergs län	436	4,75	228	19	11,74
H	Kalmar län	577	5,38	556	43	12,98
I	Gotlands län	164	3,98	124	11	11,02
K	Blekinge län	348	5,26	378	30	12,45
L	Kristianstads län	640	4,94	495	39	12,59
M	Malmöhus län	1 364	4,66	1 662	152	10,91
N	Hallands län	452	4,62	404	33	12,13
O	Göteborgs och Bohus län	1 691	4,08	3 391	270	12,55
P	Älvsborgs län	942	4,69	1 108	91	12,20
R	Skaraborgs län	678	4,96	623	48	12,96
S	Värmlands län	795	4,68	943	71	13,38
T	Örebro län	701	5,01	1 006	76	13,25
U	Västmanlands län	629	5,05	931	68	13,59
W	Kopparbergs län	810	4,71	960	74	12,88
X	Gävleborgs län	883	4,96	1 400	102	13,76
Y	Västernorrlands län	943	4,37	1 934	138	14,01
Z	Jämtlands län	366	4,16	525	37	14,16
AC	Västerbottens län	723	4,25	1 104	81	13,68
BD	Norrbottens län	677	4,14	1 260	90	14,06

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 119 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[3] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	3 046	18 465	8 662	32	39	1 525	25 090	93
7	2 541	17 789	8 597	33	47	1 498	24 402	92
8	2 865	18 184	8 815	33	43	1 516	25 484	94
9	2 932	18 042	9 087	33	41	1 516	26 132	96
10	2 898	17 166	9 101	35	38	1 469	24 534	93
11	3 055	18 818	9 444	33	41	1 548	26 160	93
12	3 098	19 348	9 331	33	43	1 564	26 997	94
A	7	171	6	—	351	7	246	138
B	90	499	326	40	27	47	700	85
C	123	737	412	56	36	66	1 050	91
D	136	941	450	32	48	74	1 288	93
E	219	1 214	603	33	40	106	1 815	100
F	117	1 067	372	26	58	74	1 344	93
G	107	864	368	30	49	66	1 031	84
H	103	966	341	26	68	68	1 238	95
I	28	152	85	36	23	16	219	92
K	37	513	117	19	114	33	627	100
L	126	1 168	387	25	79	85	1 568	101
M	232	1 317	616	32	42	111	1 846	96
N	77	590	244	29	50	50	750	90
O	79	599	238	28	59	41	819	98
P	140	1 133	432	28	50	90	1 422	91
R	128	1 177	446	27	65	87	1 439	89
S	168	952	574	38	28	86	1 465	96
T	116	761	386	34	52	61	1 108	97
U	115	759	337	31	47	60	1 080	99
W	231	928	628	40	27	84	1 513	97
X	153	840	491	37	41	73	1 366	103
Y	138	653	408	38	28	56	968	91
Z	130	300	263	47	13	31	561	100
AC	156	690	517	43	28	58	965	80
BD	142	357	284	44	13	34	569	89

[3] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	117 264	21	181 250	14	65	189	2 715
7	119 035	21	183 953	13	65	174	2 503
8	122 445	21	191 777	13	64	183	2 668
9	121 625	21	191 021	14	64	182	2 682
10	110 744	22	181 582	14	61	169	2 470
11	125 534	21	197 499	13	64	184	2 705
12	132 507	20	206 229	13	64	192	2 835
A	2 565	10	2 693	9	95	181	2 465
B	2 395	29	4 349	16	55	177	2 547
C	4 481	23	7 561	14	59	197	2 866
D	6 620	19	9 280	14	71	210	3 177
E	8 654	21	13 907	13	62	212	3 270
F	6 869	20	10 507	13	65	191	3 062
G	5 193	20	7 426	14	70	195	2 887
H	6 965	18	10 180	12	68	193	3 109
I	652	34	1 064	21	61	166	2 096
K	4 207	15	5 689	11	74	182	2 890
L	9 961	16	13 684	11	73	194	3 223
M	9 691	19	15 173	12	64	193	2 572
N	3 841	20	5 807	13	66	184	2 552
O	4 646	18	6 865	12	68	184	2 490
P	6 931	21	10 804	13	64	192	2 686
R	8 348	17	11 811	12	71	199	3 041
S	4 790	31	8 984	16	53	196	3 029
T	6 011	18	9 552	12	63	196	3 016
U	5 466	20	8 685	12	63	204	3 197
W	6 135	25	10 267	15	60	195	3 053
X	6 204	22	11 153	12	56	198	3 133
Y	3 919	25	6 434	15	61	206	3 077
Z	1 716	33	3 045	18	56	187	2 969
AC	4 408	22	7 844	12	56	192	2 861
BD	1 839	31	3 465	16	53	183	2 702

[1] Se not 3 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1951 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleriförseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av				Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer utan motbok *Persons without ration book*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*	Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litre*
1940	35 252	4 401	3 604	34 796	456	24 540	8 325	295	425
1941	37 216	4 761	3 506	36 685	531	25 490	8 827	163	219
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	29 362	9 791	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	30 599	10 059	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	27 700	8 466	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	27 234	7 503	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	23 018	6 281	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	22 526	6 751	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	26 918	8 290	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	26 028	8 313	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	27 334	8 509	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	28 486	8 508	2 042	3 911
1952*	42 463	6 254	5 248	41 729	734	31 457	[1] 9 320	3 058	9 051
1953*	41 546	6 686	5 057	40 641	905	30 761	[1] 8 605	2 689	5 280
1952* 1 kv.	9 253	1 500	1 008	9 094	159	6 963	[1] 1 764	734	1 494
2 kv.	10 221	1 244	1 274	10 084	137	7 513	[1] 2 366	572	4 645
3 kv.	12 059	1 199	1 620	11 884	175	8 786	[1] 2 699	942	1 495
4 kv.	10 930	2 311	1 346	10 667	263	8 195	[1] 2 491	810	1 417
1953* 1 kv.	9 880	1 772	1 401	9 679	201	7 322	[1] 2 103	565	905
2 kv.	9 733	1 626	1 053	9 523	210	7 236	[1] 1 807	653	1 137
3 kv.	11 470	1 562	1 333	11 214	256	8 348	[1] 2 405	750	1 720
4 kv.	10 463	1 726	1 270	10 225	238	7 855	[1] 2 290	721	1 518
1954* 1 kv.	9 773	1 747	1 569	9 553	220	7 321	[1] 2 159	435	803
2 kv.	10 023	1 487	1 310	9 850	173	7 532	[1] 2 157	569	1 810
3 kv.	11 240	1 349	1 346	10 987	253	8 255	[1] 2 349	738	1 641
Därav									
i Stockholm	1 349	1 349	·	1 219	130	1 024	189	132	168
i Göteborg	1 346	.	1 346	1 296	50	1 003	249	137	383

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Sparbankernas verksamhet länsvis år 1953, i 1 000 kr

Län och storlek	Insättarnas medel			Egna fonder vid årets slut	Övriga skulder	Summa förvaltade medel	Tillgångar	
	Insättningar	Uttagningar	Behållning vid årets slut				Kassa och likvida bankmedel	Bundna bankmedel
Stockholms stad	176 136	145 152	696 633	27 782	2 818	727 233	6 960	3 000
Stockholms län	65 354	55 078	247 366	9 987	3 162	260 515	3 103	700
Uppsala län	94 391	79 594	247 908	9 576	493	257 977	2 104	600
Södermanlands län	98 879	85 132	302 655	12 336	1 308	316 299	4 984	1 780
Östergötlands län	171 184	150 694	473 942	21 033	1 848	496 823	9 406	2 569
Jönköpings län	178 752	161 986	504 348	19 782	2 935	527 065	8 658	5 311
Kronobergs län	77 480	67 461	303 953	11 526	4 027	319 506	5 422	2 621
Kalmar län	143 390	130 045	371 344	15 923	1 306	388 573	12 264	2 665
Gotlands län	9 007	8 264	37 987	2 669	132	40 788	1 259	410
Blekinge län	65 773	57 177	212 241	10 420	1 296	223 957	4 233	1 020
Kristianstads län	156 719	135 144	575 472	31 203	2 642	609 317	15 838	6 292
Malmöhus län	466 970	410 518	1 556 323	85 582	9 416	1 651 321	33 011	9 622
Hallands län	85 061	72 586	311 616	13 925	971	326 512	3 286	2 490
Göteb. o. Bohus län	222 042	188 121	812 336	41 564	3 538	857 438	6 737	2 330
Älvsborgs län	122 723	103 260	427 458	18 080	1 316	446 854	2 892	3 170
Skaraborgs län	115 584	97 723	399 983	16 341	3 772	420 096	6 960	5 130
Värmlands län	87 684	78 923	287 225	9 667	1 246	298 138	4 434	1 980
Örebro län	90 247	74 467	367 790	15 977	2 234	386 001	5 710	5 220
Västmanlands län	67 339	58 175	258 265	11 717	2 092	272 074	4 674	1 660
Kopparbergs län	68 420	61 168	281 961	11 584	3 928	297 473	3 749	2 900
Gävleborgs län	88 941	79 679	264 359	13 043	3 322	280 724	5 494	1 480
Västernorrlands län	36 402	28 022	119 155	5 619	600	125 374	3 070	630
Jämtlands län	23 157	21 454	78 487	4 652	301	83 440	1 660	200
Västerbottens län	38 653	31 173	121 585	3 490	449	125 524	1 060	770
Norrbottens län	22 376	17 843	82 407	3 827	617	86 851	1 281	270
Storleksgrupper efter insättarbehållning								
I T. o. m. 1 000...	3 219	2 860	19 836	1 488	180	21 504	1 285	190
II 1 000— 2 000...	14 388	11 699	60 245	3 910	235	64 390	3 275	1 090
III 2 000— 5 000...	94 994	81 968	359 853	18 226	2 503	380 582	13 993	4 669
IV 5 000— 10 000...	204 294	177 752	680 904	31 841	3 631	716 376	21 884	7 891
V 10 000— 20 000...	241 346	209 471	814 670	35 384	4 338	854 392	21 996	10 150
VI 20 000— 50 000...	598 233	518 813	2 046 915	100 179	14 001	2 161 095	42 696	17 954
VII 50 000—100 000...	519 721	452 276	1 714 097	80 433	10 507	1 805 037	25 045	10 906
VIII Över 100 000...	1 096 469	944 000	3 646 279	155 844	20 374	3 822 497	28 075	11 970
Summa år 1953	2 772 664	2 398 839	9 342 799	427 305	55 769	9 825 873	158 249	64 820
» » 1952	2 583 814	2 190 089	8 702 645	417 018	44 789	9 164 452	153 050	83 875

Tillgångar (forts.)

Svenska statens obligationer m. m.[1]	Andra obligationer	Statsgaranterade lån	Kommunlån och lån mot kom. borgen	Lån mot							Övriga tillgångar
				pant av fullgoda obligationer	inteckning i jordbr.-fastighet	inteckning i annan fastighet	inteckning i tomträtt	inteckning jämte borgen	borgen	annat hypotek	
42 833	24 582	5 706	116 165	2 398	2 795	405 320	72 324	8 994	11 762	6 186	18 208
10 482	11 988	1 338	26 077	1 726	10 781	168 625	3 667	6 364	4 949	4 296	6 419
17 166	4 395	5 854	17 825	818	17 187	159 999	—	15 702	11 636	960	3 728
17 997	6 610	2 511	21 578	3 844	32 596	196 774	3 375	9 380	7 190	1 265	6 418
36 182	7 001	2 164	20 524	8 414	41 887	304 272	3 185	17 095	32 729	3 123	8 272
39 272	7 352	3 991	27 968	6 343	46 073	289 386	10 202	39 179	32 724	1 316	9 290
33 853	6 074	4 050	37 868	3 263	33 293	149 434	210	11 127	26 300	930	5 061
34 350	5 801	2 090	15 274	6 570	39 863	198 312	5	27 993	33 103	2 267	8 016
2 385	—	293	1 804	419	5 235	21 011	—	1 224	5 596	430	722
14 865	3 010	2 494	8 938	3 514	20 235	127 612	—	11 090	21 299	786	4 861
41 864	8 485	9 170	20 028	7 020	104 944	252 261	5 547	50 872	69 941	3 550	13 505
94 639	58 117	14 845	45 177	34 281	155 913	839 818	144 677	75 220	87 915	20 673	37 413
26 656	10 281	3 708	17 340	5 188	43 241	163 227	3 267	21 667	20 843	974	4 344
44 419	22 663	2 303	52 169	5 267	17 680	504 685	150 392	10 673	25 744	1 433	10 943
32 387	7 871	5 226	26 375	8 562	31 867	265 534	8 758	23 423	22 204	2 162	6 423
29 970	16 288	5 726	40 777	6 317	48 972	203 492	1 916	18 605	26 222	2 027	7 694
16 029	11 315	1 635	23 995	6 582	18 646	180 414	10 689	4 906	10 984	2 101	4 428
26 176	6 282	3 090	45 935	3 239	26 746	215 438	16 457	7 650	13 577	1 713	8 768
17 683	3 704	2 212	12 663	1 571	29 187	171 036	5 918	8 294	7 760	538	5 174
24 687	13 428	1 347	25 114	4 110	13 501	188 235	1 810	4 982	9 398	946	3 266
21 991	7 673	1 563	15 730	3 451	12 201	183 048	4 314	8 367	8 574	2 216	4 622
5 935	3 318	751	6 872	2 072	6 182	82 233	—	5 236	5 589	703	2 783
3 890	2 315	2 509	5 363	861	9 075	43 104	—	9 377	3 330	487	1 269
8 095	2 335	3 242	15 041	1 979	12 305	69 007	73	4 104	4 640	317	2 556
6 636	265	1 048	2 404	1 378	11 261	39 124	478	9 418	10 648	176	2 464
764	72	54	797	81	4 771	5 387	—	1 267	6 358	72	406
4 138	506	882	2 914	709	14 729	18 107	56	4 919	11 603	157	1 305
26 883	5 586	6 379	12 828	4 993	72 317	135 970	235	26 712	60 227	1 649	8 141
59 955	14 024	8 888	33 999	10 113	118 143	280 047	1 104	50 328	93 859	2 538	13 603
64 142	15 509	7 525	52 372	13 718	106 027	408 235	2 191	51 253	81 719	3 489	16 066
145 082	54 421	20 794	110 091	39 665	213 423	1 185 136	25 231	122 595	119 974	16 282	47 751
122 808	50 638	18 568	117 536	25 228	163 139	1 052 887	16 893	86 501	71 455	10 253	33 180
226 670	110 397	25 776	318 467	34 680	99 117	2 335 632	401 554	67 367	69 462	27 135	66 195
650 442	251 153	88 866	649 004	129 187	791 666	5 421 401	447 264	410 942	514 657	61 575	186 647
613 856	246 966	68 993	566 267	135 381	737 065	5 040 251	358 120	396 534	524 582	63 825	175 687

[1] Svenska statens, Sveriges allmänna hypoteksbanks och Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer samt skattkammarväxlar och andra av riksgäldskontoret utfärdade skuldförbindelser.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt vinstreglerande faktorer som lagerreservförändringar m. m. Procenttal,som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Kvarnar (8 företag) *Flour mills*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	1 069	1 125	+ 56	+ 5
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	6,1	6,7	+ 0,6	+ 10
3 Utdelning å aktier och andelar	0,4	0,3	— 0,1	— 15
4 Räntor	0,2	0,2	— 0,0	— 5
5 Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	+ 0,0	+ 7
6 Övriga intäkter	0,5	0,1	— 0,4	— 88
7 Summa	7,2	7,3	+ 0,1	+ 2
Kostnader och vinst				
8 Räntor	1,7	1,9	+ 0,2	+ 11
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,3	2,4	+ 0,1	+ 5
10 Skatter samt investeringsavgift	1,1	1,0	— 0,1	— 11
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,1	—	— 0,1	— 100
12 Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13 Övriga kostnader	0,0	0,7	+ 0,6	(+2 318)
14 Redovisad vinst	1,9	1,3	— 0,6	— 31
15 Summa	7,2	7,3	+ 0,1	+ 2
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	244,3	257,5	+13,2	+ 5
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	238,2	245,0	+ 6,8	+ 3
18 Varuskatter	0,1	5,8	+ 5,8	[1] (+8 130)
19 Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20 Summa avgående poster	238,3	250,8	+12,6	+ 5
21 Bruttovinst	6,1	6,7	+ 0,6	+ 10
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	4,0	4,2	+ 0,2	+ 5
23 Därav egentlig investering	4,0	3,3	— 0,7	— 19
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,1	— 0,1	— 57
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,8	2,1	— 0,7	— 25
26 Lagervärdeförändring	+ 10,8	— 11,4	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	[2]—	[2]—	—	—
28 Uppskattad lagerreservförändring	[2]—	[2]—	—	—
29 Lön till anställda	11,9	12,7	+ 0,7	+ 6
30 Därav till industriarbetare	8,4	9,0	+ 0,6	+ 7
31 Betald utdelning	1,0	1,1	+ 0,2	+ 16
32 Beslutad utdelning	1,1	1,0	— 0,1	— 11

[1] Uppgifterna icke jämförbara, då de påverkats av jordbruksregleringen. — [2] Dessa uppgifter redovisas ej, då de påverkats av jordbruksregleringen.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Manufacturing enterprises

Bageriindustri (18 företag) *Bakeries*				Mejeriindustri (22 företag)[1] *Manufacture of dairy products*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
2 781	2 676	— 105	— 4	3 630	3 639	+ 9	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4,1	4,8	+ 0,8	+ 18	19,5	16,4	— 3,1	— 16	2
0,2	0,2	+ 0,0	+ 2	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 30)	3
0,1	0,2	+ 0,0	+ 30	1,1	1,5	+ 0,4	+ 41	4
0,3	0,4	+ 0,0	+ 10	0,4	0,0	— 0,4	— 95	5
0,4	1,1	+ 0,7	(+ 152)	0,8	1,1	+ 0,3	+ 43	6
5,2	6,7	+ 1,5	+ 29	21,8	19,1	— 2,7	— 13	7
0,9	0,9	+ 0,0	+ 0	1,8	1,9	+ 0,2	+ 9	8
2,2	2,8	+ 0,6	+ 25	15,1	8,4	— 6,7	— 44	9
0,7	1,2	+ 0,5	+ 66	1,6	2,1	+ 0,5	+ 31	10
0,4	0,4	— 0,0	— 6	2,5	5,8	+ 3,3	+132	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,1	0,2	+ 0,0	+ 15	0,3	0,1	— 0,2	— 52	13
0,8	1,3	+ 0,5	+ 59	0,5	0,6	+ 0,1	+ 28	14
5,2	6,7	+ 1,5	+ 29	21,8	19,1	— 2,7	— 13	15
154,0	158,3	+ 4,3	+ 3	[2] 1 004,8	[2] 1 002,7	— 2,1	— 0	16
146,2	149,9	+ 3,7	+ 3	983,4	985,3	+ 1,9	+ 0	17
3,7	3,5	— 0,2	— 6	0,3	0,4	+ 0,1	+ 24	18
—	—	—	—	1,6	0,6	— 1,0	— 61	19
149,9	153,4	+ 3,5	+ 2	985,3	986,3	+ 1,0	+ 0	20
4,1	4,8	+ 0,8	+ 18	19,5	16,4	— 3,1	— 16	21
3,6	2,1	— 1,5	— 41	18,8	20,8	+ 2,0	+ 11	22
3,4	1,9	— 1,5	— 44	17,1	20,4	+ 3,2	+ 19	23
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 15)	0,2	0,2	— 0,0	— 7	24
5,0	3,8	— 1,2	— 24	11,6	10,9	— 0,7	— 6	25
+ 1,3	— 3,4	.	.	— 0,7	— 2,3	.	.	26
— 0,3	— 2,5	.	.	+ 1,0	— 0,9	.	.	27
— 0,5	+ 1,0	.	.	+ 1,6	+ 1,4	.	.	28
31,0	31,9	+ 0,9	+ 3	63,2	67,3	+ 4,1	+ 7	29
22,1	21,8	— 0,3	— 1	28,2	29,6	+ 1,3	+ 5	30
0,2	0,3	+ 0,1	+ 14	0,1	0,1	+ 0,0	+ 24	31
0,3	0,3	+ 0,0	+ 6	0,1	0,1	—	—	32

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. Förmedlade leveranstillägg, producent- och kontantbidrag ingår icke i redovisningen. — [2] Nettointäkten av statliga och interna bidrag minus erlagda avgifter utgjorde 85,9 milj. kr år 1952 och 77,9 milj. kr år 1953.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Slakteriindustri (26 företag)[1] *Slaughtering and manufacture of meat products*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	4 499	4 461	— 38	— 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	12,7	12,8	+ 0,0	+ 0
3 Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 10)
4 Räntor	0,5	0,8	+ 0,3	+ 62
5 Överskott å annan rörelse	0,0	0,1	+ 0,0	(+168)
6 Övriga intäkter	0,2	0,3	+ 0,1	+ 42
7 Summa	13,4	13,9	+ 0,5	+ 3
Kostnader och vinst				
8 Räntor	1,4	1,3	— 0,1	— 6
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,7	6,6	— 1,2	— 15
10 Skatter samt investeringsavgift	1,5	2,3	+ 0,8	+ 51
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,5	2,3	+ 0,8	+ 56
12 Avsättningar till investeringsfonder	0,0	—	— 0,0	—100
13 Övriga kostnader	0,4	0,5	+ 0,1	+ 31
14 Redovisad vinst	0,9	0,9	+ 0,0	+ 5
15 Summa	13,4	13,9	+ 0,5	+ 3
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	1 066,9	1 031,4	—35,5	— 3
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 054,2	1 018,6	—35,7	— 3
18 Varuskatter	0,0	0,1	+ 0,1	(+742)
19 Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20 Summa avgående poster	1 054,2	1 018,7	—35,6	— 3
21 Bruttovinst	12,7	12,8	+ 0,0	+ 0
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	11,1	8,7	— 2,4	— 22
23 Därav egentlig investering	10,8	8,1	— 2,7	— 25
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,7	0,6	— 0,1	— 16
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	5,3	6,5	+ 1,2	+ 22
26 Lagervärdeförändring	— 8,6	— 3,5	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 5,3	— 2,5	.	.
28 Uppskattad lagerreservförändring	[2] + 3,3	+ 1,0	.	.
29 Lön till anställda	64,5	65,1	+ 0,6	+ 1
30 Därav till industriarbetare	34,1	34,6	+ 0,5	+ 1
31 Betald utdelning	0,2	0,2	+ 0,0	+ 19
32 Beslutad utdelning	0,2	0,3	+ 0,1	+ 40

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. — [2] Dessutom har prisfallsreserverna ökats med 1,9 milj. kr.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Annan livsmedelsind. (även spritfabriker) samt komb. företag (15 företag) *Other food industries incl. enterprises comb. different food ind. branches*				Livsmedelsindustri; samtliga branscher (141 företag)[2] *Total food manufacturing industries*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
8 380	7 980	— 400	— 5	27 650	27 366	— 284	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
80,8	82,2	+ 1,3	+ 2	151,3	160,4	+ 9,1	+ 6	2
1,9	0,9	— 1,0	— 53	8,2	7,4	— 0,8	— 10	3
1,6	2,2	+ 0,6	+ 41	5,4	6,5	+ 1,1	+ 20	4
2,3	2,0	— 0,3	— 14	4,0	3,4	— 0,6	— 15	5
1,9	0,6	— 1,2	— 67	5,3	4,4	— 0,9	— 18	6
88,5	87,9	— 0,6	— 1	174,2	182,0	+ 7,8	+ 5	7
6,6	5,9	— 0,7	— 11	15,3	15,1	— 0,2	— 1	8
25,0	22,9	— 2,0	— 8	62,2	56,0	— 6,2	— 10	9
19,3	20,9	+ 1,6	+ 9	32,3	38,2	+ 5,9	+ 18	10
0,8	4,8	+ 4,1	(+536)	7,7	17,2	+ 9,4	+123	11
—	—	—	—	0,0	0,0	— 0,0	(— 67)	12
0,4	0,4	— 0,0	— 10	3,2	3,8	+ 0,6	+ 19	13
36,4	32,9	— 3,5	— 10	53,4	51,6	— 1,8	— 3	14
88,5	87,9	— 0,6	— 1	174,2	182,0	+ 7,8	+ 5	15
2 228,3	2 335,5	+107,3	+ 5	5 117,9	5 247,3	+129,4	+ 3	16
855,6	934,4	+ 78,8	+ 9	3 549,9	3 635,2	+ 85,3	+ 2	17
[1] 1 291,8	[1] 1 318,9	+ 27,1	+ 2	1 414,9	1 451,0	+ 36,1	+ 3	18
0,0	—	— 0,0	—100	1,7	0,6	— 1,0	— 62	19
2 147,4	2 253,4	+105,9	+ 5	4 966,5	5 086,8	+120,3	+ 2	20
80,8	82,2	+ 1,3	+ 2	151,3	160,4	+ 9,1	+ 6	21
34,4	28,1	— 6,3	— 18	88,6	75,5	— 13,1	— 15	22
32,5	27,9	— 4,6	— 14	79,8	70,8	— 9,1	— 11	23
7,3	4,1	— 3,1	— 43	8,9	6,0	— 2,9	— 33	24
23,4	23,3	— 0,1	— 1	54,3	54,4	+ 0,1	+ 0	25
+ 42,6	— 44,1	.	.	+ 34,8	— 59,4	.	.	26
+ 29,2	+ 1,3	.	.	+ 27,1	— 6,7	.	.	27
— 13,5	+ 45,4	.	.	[3]— 7,7	+ 52,7	.	.	28
90,6	95,8	+ 5,2	+ 6	338,6	354,2	+ 15,6	+ 5	29
58,4	59,5	+ 1,1	+ 2	202,8	208,7	+ 5,9	+ 3	30
11,3	11,3	— 0,0	— 0	25,2	24,9	— 0,2	— 1	31
11,3	11,5	+ 0,2	+ 2	24,9	25,8	+ 0,8	+ 3	32

[1] I denna bransch ingår AB Svenska Tobaksmonopolet och AB Vin- och Spritcentralen. — [2] Följande i gruppen ingående branscher har redovisats i tidigare nr av tidskriften: Bryggerier och vattenfabriker (nr 5), choklad- och konfektindustri; konservindustri (nr 7). — [3] Samtidigt har prisfallsreserverna ökats med 1,9 milj. kr.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Beklädnadssömnad (142 företag) *Manufacture of wearing apparel*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	20 655	22 017	+ 1 362	+ 7
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	23,8	22,2	— 1,6	— 7
3	Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,5	+ 0,4	(+384)
4	Räntor	1,5	1,7	+ 0,2	+ 14
5	Överskott å annan rörelse	0,3	0,4	+ 0,1	+ 18
6	Övriga intäkter	2,1	1,9	— 0,2	— 8
7	Summa	27,8	26,8	— 1,0	— 4
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	7,0	6,7	— 0,4	— 5
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,1	5,0	— 1,1	— 18
10	Skatter samt investeringsavgift	6,3	5,9	— 0,4	— 7
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,3	1,7	— 0,6	— 26
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	1,8	2,2	+ 0,4	+ 21
14	Redovisad vinst	4,3	5,3	+ 1,0	+ 23
15	Summa	27,8	26,8	— 1,0	— 4
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	598,2	650,1	+51,9	+ 9
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	574,4	627,9	+53,5	+ 9
18	Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	(+233)
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	0,0	—	— 0,0	—100
20	Summa avgående poster	574,4	627,9	+53,5	+ 9
21	Bruttovinst	23,8	22,2	— 1,6	— 7
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	8,5	9,7	+ 1,1	+ 13
23	Därav egentlig investering	8,1	8,2	+ 0,1	+ 2
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,1	+ 0,0	(+ 88)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,6	3,7	+ 1,1	+ 40
26	Lagervärdeförändring	— 33,4	+ 11,7	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 36,1	+ 15,5	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	— 2,7	+ 3,9	.	.
29	Lön till anställda	170,1	185,8	+15,7	+ 9
30	Därav till industriarbetare	112,6	124,4	+11,8	+ 11
31	Betald utdelning	2,0	2,3	+ 0,3	+ 15
32	Beslutad utdelning	2,3	1,8	— 0,4	— 19

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Linne-, hamp- och juteindustri (10 företag) *Linen, hemp and jute industries*				Annan textilindustri (60 företag) *Other manufacture of textile goods*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
4 050	3 921	— 129	— 3	6 922	7 034	+ 112	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
7,2	7,2	+ 0,0	+ 0	14,4	17,1	+ 2,6	+ 18	2
0,3	0,4	+ 0,1	+ 29	0,2	0,2	+ 0,0	(+ 1)	3
0,2	0,4	+ 0,2	+ 152	0,6	0,6	+ 0,0	(+ 8)	4
0,0	0,5	+ 0,5	(+1896)	0,2	0,2	+ 0,0	(+ 7)	5
3,5	4,4	+ 0,9	+ 25	1,0	0,5	— 0,4	— 44	6
11,2	12,8	+ 1,7	+ 15	16,4	18,6	+ 2,3	+ 14	7
0,8	0,8	+ 0,1	+ 7	3,7	3,6	— 0,1	— 3	8
2,5	4,0	+ 1,5	+ 60	6,4	7,7	+ 1,2	+ 19	9
2,0	1,9	— 0,1	— 5	2,3	2,9	+ 0,6	+ 25	10
1,5	—	— 1,5	— 100	0,2	0,8	+ 0,6	(+236)	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
2,4	4,3	+ 1,9	+ 80	1,7	1,1	— 0,6	— 35	13
2,0	1,9	— 0,2	— 8	2,0	2,6	+ 0,6	+ 30	14
11,2	12,8	+ 1,7	+ 15	16,4	18,6	+ 2,3	+ 14	15
140,8	134,9	— 5,8	— 4	223,4	238,6	+15,2	+ 7	16
133,5	127,7	— 5,9	— 4	208,9	221,4	+12,5	+ 6	17
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 250)	0,1	0,2	+ 0,1	(+ 69)	18
—	—	—	—	—	—	—	—	19
133,6	127,7	— 5,8	— 4	209,0	221,6	+12,6	+ 6	20
7,2	7,2	+ 0,0	+ 0	14,4	17,1	+ 2,6	+ 18	21
5,9	4,7	— 1,2	— 20	13,7	5,7	— 8,1	— 59	22
5,8	4,7	— 1,1	— 19	13,5	5,6	— 8,0	— 59	23
—	—	—	—	0,1	0,0	— 0,1	(— 92)	24
4,1	2,9	— 1,2	— 30	8,8	7,7	— 1,2	— 13	25
— 3,1	— 0,1	.	.	— 3,3	— 1,1	.	.	26
— 3,2	+ 0,1	.	.	— 9,4	+ 0,1	.	.	27
— 0,1	+ 0,2	.	.	[1] — 6,1	+ 1,2	.	.	28
32,0	32,0	+ 0,1	+ 0	67,5	70,2	+ 2,7	+ 4	29
24,9	25,1	+ 0,2	+ 1	45,1	47,3	+ 2,2	+ 5	30
1,5	1,6	+ 0,1	+ 8	1,5	1,4	— 0,1	— 9	31
1,6	1,6	— 0,0	— 2	1,4	1,6	+ 0,2	+ 15	32

[1] Dessutom har prisfallsreserverna minskats med 0,9 milj. kr.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Kombinerad textilindustri (11 företag) *Enterprises combining different textile products manufactures*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	9 031	9 199	+ 168	+ 2
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	11,7	11,8	+ 0,0	+ 0
3	Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,1	+ 0,0	(+ 7)
4	Räntor	1,0	1,0	+ 0,1	+ 7
5	Överskott å annan rörelse	0,0	—	— 0,0	—100
6	Övriga intäkter	[1] 9,4	[2] 3,5	— 5,9	— 63
7	Summa	22,2	16,4	— 5,8	— 26
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	3,6	3,1	— 0,4	— 13
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,9	4,4	+ 2,5	+129
10	Skatter samt investeringsavgift	1,8	2,3	+ 0,5	+ 27
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	4,1	2,0	— 2,1	— 51
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,4	0,4	— 0,0	— 2
14	Redovisad vinst	[1] 10,4	[2] 4,2	— 6,2	— 60
15	Summa	22,2	16,4	— 5,8	— 26
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	233,3	257,0	+23,7	+ 10
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	221,5	245,1	+23,7	+ 11
18	Varuskatter	0,1	0,1	+ 0,0	+ 14
19	Export- och konjunkturutjämningsavgifter	—	—	—	—
20	Summa avgående poster	221,6	245,3	+23,7	+ 11
21	Bruttovinst	11,7	11,8	+ 0,0	+ 0
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	6,3	7,8	+ 1,5	+ 24
23	Därav egentlig investering	5,0	7,8	+ 2,7	+ 54
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	—	—	—
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,1	4,4	+ 2,2	+104
26	Lagervärdeförändring	— 6,7	—13,2	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	—29,2	—14,3	.	.
28	Uppskattad lagerreservförändring	[3] —22,5	[3] — 1,1	.	.
29	Lön till anställda	75,1	76,1	+ 1,1	+ 1
30	Därav till industriarbetare	53,1	54,4	+ 1,3	+ 3
31	Betald utdelning	1,7	2,0	+ 0,3	+ 16
32	Beslutad utdelning	2,0	1,6	— 0,4	— 21

[1] Ett företag redovisar en realisationsvinst på 8,8 milj. kr. — [2] D:o 2,4 milj. kr. — [3] Dessutom har prisfallsreserverna minskats med 4,9 milj. kr år 1952 och med 1,6 milj. kr år 1953.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures (cont.)

Textil- och beklädnadsindustri; samtliga branscher (315 företag)[1] *Total manufacture of textiles, apparel and made-up textiles goods*				Samtliga industribranscher (1 453 företag) *Total*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
62 374	64 745	+ 2 371	+ 4	406 327	397 397	— 8 930	— 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
104,6	101,8	— 2,9	— 3	2 346,8	2 584,9	+ 238,1	+ 10	2
4,0	4,6	+ 0,7	+ 17	119,8	130,5	+ 10,6	+ 9	3
4,9	5,6	+ 0,7	+ 15	98,6	111,5	+ 12,9	+ 13	4
1,4	2,1	+ 0,7	+ 51	169,7	117,7	— 52,0	— 31	5
[1] 18,0	[2] 13,3	— 4,8	— 27	139,3	138,8	— 0,5	— 0	6
132,9	127,4	— 5,5	— 4	2 874,2	3 083,3	+ 209,1	+ 7	7
21,9	21,0	— 0,9	— 4	171,2	183,9	+ 12,7	+ 7	8
42,3	41,3	— 1,0	— 2	797,5	751,2	— 46,2	— 6	9
20,6	24,4	+ 3,8	+ 18	781,0	898,8	+ 117,8	+ 15	10
11,5	6,2	— 5,3	— 46	167,9	207,0	+ 39,1	+ 23	11
0,0	—	— 0,0	(—100)	0,2	3,4	+ 3,2	(+1 429)	12
7,6	10,1	+ 2,6	+ 34	117,6	108,8	— 8,8	— 8	13
[1] 29,0	[2] 24,3	— 4,7	— 16	838,8	930,2	+ 91,4	+ 11	14
132,9	127,4	— 5,5	— 4	2 874,2	3 083,3	+ 209,1	+ 7	15
1 881,3	2 010,8	+129,6	+ 7	22 845,1	22 630,6	— 214,5	— 1	16
1 776,1	1 908,4	+132,4	+ 8	18 832,0	18 514,8	— 317,2	— 2	17
0,4	0,6	+ 0,2	+ 41	1 475,7	1 527,5	+ 51,8	+ 4	18
0,1	0,0	— 0,1	— 96	190,6	3,4	— 187,2	— 98	19
1 776,6	1 909,0	+132,4	+ 8	20 498,4	20 045,8	— 452,6	— 2	20
104,6	101,8	— 2,9	— 3	2 346,8	2 584,9	+ 238,1	+ 10	21
68,1	52,8	— 15,3	— 23	1 335,4	1 170,8	— 164,6	— 12	22
65,5	49,8	— 15,7	— 24	1 300,2	1 126,6	— 173,7	— 13	23
0,6	0,4	— 0,2	— 29	44,0	26,3	— 17,7	— 40	24
31,7	32,1	+ 0,4	+ 1	690,2	653,5	— 36,7	— 5	25
— 68,1	— 4,6	.	.	+ 500,4	— 542,2	.	.	26
— 133,3	+ 3,6	.	.	+ 714,4	— 444,2	.	.	27
[4]— 65,2	[4]+ 8,2	.	.	[5]+ 214,0	[5]+ 98,0	.	.	28
530,1	559,9	+ 29,8	+ 6	4 994,7	5 060,0	+ 65,3	+ 1	29
368,8	393,7	+ 24,8	+ 7	3 199,1	3 240,8	+ 41,7	+ 1	30
15,7	15,7	+ 0,1	+ 0	414,5	455,8	+ 41,4	+ 10	31
15,7	15,1	— 0,7	— 4	455,8	469,9	+ 14,0	+ 3	32

[1] Ett företag redovisar en realisationsvinst på 8,8 milj. kr. — [2] D:o 2,4 milj. kr. — [3] Följande i gruppen ingående branscher har redovisats i tidigare nr av tidskriften: Bomullsindustri; trikåfabriker (nr 6), ylleindustri (nr 10). — [4] Dessutom har prisfallsreserverna minskats med 7,2 milj. kr år 1952 och 2,5 milj. kr år 1953. — [5] Samtidigt har prisfallsreserverna minskats med 233,4 milj. kr år 1952 och med 14,2 milj. kr år 1953.

Jordbruksräkningen 1951:

Ägoslagsfördelningen, arrendejorden och åkerarealen efter storleksklass. Preliminära uppgifter

Census of Agriculture 1951: Land Use, Land on Lease and Arable Land according to Size. Preliminary figures

I förra numret av tidskriften ingick en artikel med preliminära uppgifter från 1951 års jordbruksräkning om antalet brukningsenheter fördelat på storleksgrupper och län samt om åkerarealen fördelad på län. Nu föreligger en preliminär sammanställning av arealerna av olika ägoslag, uppgifter om antalet arrenderade brukningsenheter och den arrenderade åkerjorden samt mera detaljerade uppgifter om arealen åkerjord.

Arealen av olika ägoslag. I förhållande till 1944 års jordbruksräkning förelåg vid räkningen år 1951 två olikheter i formulärets uppställning beträffande arealredovisningen. Den ena, som endast var av formell natur, innebar, att den år 1944 använda benämningen »kultiverad betesäng» utbytts mot det adekvatare uttrycket »kultiverad betesmark». Den andra ändringen bestod i ett sammanförande av de tidigare använda uttrycken »slåtteräng» och »annan betesäng», vilkas avgränsning inbördes vållat svårigheter, till den gemensamma beteckningen »naturlig äng». Arealen »tomt och trädgård» redovisas i de till denna artikel hörande tabellerna bland »övrig mark».

Primärmaterialets uppgifter om arealen av olika ägoslag har i sin helhet jämförts med arealuppgifterna i de vid 1952 års allmänna fastighetstaxering upprättade fastighetstaxeringslängderna. Ehuru somliga längder lämnar ganska bristfälliga uppgifter om fastigheternas areal, torde dock längderna som helhet erbjuda det bästa kontrollmaterial härvidlag, som står till buds.

I tab. 1 redovisas den *totala* landarealens fördelning på olika ägoslag inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden *utan* gruppering efter jordbrukens storlek. Tab. 2 upptager den i jordbruksräkningens material efter rättelser och kompletteringar *redovisade* landarealens fördelning på ägoslag i tre större riksområden och hela riket *med* sådan storleksgruppering. (Därjämte redovisas i båda tabellerna vissa uppgifter om arrende, varom mera nedan.)

Fördelningen på ägoslag av den totala landarealen inom riksområdena och riket åren 1944 och 1951 jämte förskjutningarna under perioden meddelas i vidstående tablå.

Bortsett från den i förra numret (sid. 459) behandlade nedgången av åkerarealen med 67 200 hektar eller med 1,8 % visar tablån en minskning av den naturliga ängen med icke mindre än 277 400 hektar (34,1 %), varav mer än en tredjedel i de båda nordligaste länen, samt en ökning av den kultiverade betesmarken med 59 200 hektar (45,7 %), av skogsmarken med 217 100 hektar (1,0 %) och av övrig mark med 90 200 hektar (0,6 %). Dessa uppgifter är ett uttryck för den pågående omvandlingen av det svenska landskapet, vilken orsakas av förändrad hushållning och förbättrade arbetsmetoder. I stället för de vida betesmarkerna i hage och skog träder kulturbeten, som ofta anlagts på gammal ängsmark, och ny skog planteras på förutvarande åker eller ängsmark. Å andra sidan växer ängarna mångenstädes igen, varigenom arealen övrig mark ökar. De olika ägoslagens procentuella andel av hela landarealen framgår av följande uppgifter:

	År 1944	År 1951
Åker	9,0	8,9
Kultiverad betesmark	0,3	0,4
Naturlig äng	2,0	1,3
Skogsmark	54,3	54,8
Övrig mark	34,4	34,6
Summa	100,0	100,0

I fråga om ägoslagens fördelning på storleksgrupper (tab. 2) må nämnas, att såsom »utmark» förts dels jordbruksfastigheter utan åker, trädgård och husdjur men med skogsmark, kultiverad betesmark, naturlig äng eller övrig mark — flertalet fastigheter inom denna grupp utgöres av rena skogsfastigheter —, dels

Områden	Åker	Kultiverad betesmark	Naturlig äng	Skogsmark	Övrig mark	Summa landareal
Södra och mellersta Sveriges slättbygder						
År 1944, hektar	2 079 579	53 515	232 193	2 395 632	902 621	5 663 540
» 1951, »	2 038 854	79 784	174 544	2 433 210	941 783	5 668 175
Ökning (+) eller minskning (—) 1944—1951:						
Hektar	— 40 725	+ 26 269	— 57 649	+ 37 578	+ 39 162	+ 4 635
%	— 2,0	+ 49,1	— 24,8	+ 1,6	+ 4,3	+ 0,1
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder						
År 1944, hektar	1 132 326	66 995	307 323	5 488 863	1 675 764	8 671 271
» 1951, »	1 093 339	94 346	227 984	5 578 820	1 693 551	8 688 040
Ökning (+) eller minskning (—) 1944—1951:						
Hektar	— 38 987	+ 27 351	— 79 339	+ 89 957	+ 17 787	+ 16 769
%	— 3,4	+ 40,8	— 25,8	+ 1,6	+ 1,1	+ 0,2
Norra Sverige						
År 1944, hektar	502 739	9 144	272 969	14 384 491	11 530 776	26 700 119
» 1951, »	515 243	14 723	132 567	14 474 032	11 564 024	26 700 589
Ökning (+) eller minskning (—) 1944—1951:						
Hektar	+ 12 504	+ 5 579	— 140 402	+ 89 541	+ 33 248	+ 470
%	+ 2,5	+ 61,0	— 51,4	+ 0,6	+ 0,3	+ 0,0
Hela riket						
År 1944, hektar	3 714 644	129 654	812 485	22 268 986	14 109 161	41 034 930
» 1951, »	3 647 436	188 853	535 095	22 486 062	14 199 358	41 056 804
Ökning (+) eller minskning (—) 1944—1951:						
Hektar	— 67 208	+ 59 199	— 277 390	+ 217 076	+ 90 197	+ 21 874
%	— 1,8	+ 45,7	— 34,1	+ 1,0	+ 0,6	+ 0,1

under särskild skogsförvaltning lydande mark, huvudsakligen skogsmark, vid företag med skilda förvaltningar för jordbruk och skogsbruk, dels utägorna vid utarrenderade fastigheter. Att redovisa sistnämnda mark såsom utmark, vilket ansetts önskvärt, har möjliggjorts av den vid bearbetningen följda principen att på varje person upptaga blott den areal, vartill han äger nyttjanderätt. En arrenderad fastighet har därför i regel redovisats med inägorna på arrendatorn och utägorna på ägaren. De förra redovisas i tabellen på sin storleksgrupp efter åkerarealen, medan utägorna förts till utmark (i vissa fall till lägenheter). Genom en konsekvent tillämpning av denna nyttjanderättsprincip har i jämförelse med tidigare jordbruksräkningar en betydande fiktiv ökning av utmarksarealen blivit följden.

Åkerns förskjutning storleksgruppsvis mellan 1944 och 1951 kommenteras nedan. Den naturliga ängen visar jämfört med 1944 i regel avtagande minskning med stigande storleksgrupp efter åkerarealen. Den kultiverade betesmarken ökar i alla storleksgrupper, medan skogsmarkens hela ökning på grund av den nämnda omläggningen av redovisningen hänföres till utmark och lägenheter.

Arrenderade brukningsenheter och arrenderad åkerjord. Uppgifterna om arrende återges i den sista kolumnen av tab. 1 och i de två sista kolumnerna av tab. 2. Liksom vid tidigare jordbruksräkningar avser arrendeuppgifterna endast jordbruksfastigheter, enär de för »annan fastighet» använda formulären icke medgivit en bedömning, om fastigheterna varit utarrenderade. Tabelluppgifterna om antalet arrenderade brukningsenheter omfattar icke de lägsta storleksgrupperna (upp till 2 hektar), där en jämförelsevis stor del av massan utgöres av »annan fastighet». Denna grupp av fastigheter bildar däremot en mycket liten andel av högre storleksgrupper, varför god överensstämmelse i dessa grupper föreligger mellan uppgif-

terna om antalet arrenderade och hela antalet brukningsenheter. För jämförbarhetens skull har i tab. 2 även arrendejorden uteslutits för de minsta grupperna.

Liksom vid tidigare jordbruksräkningar innehåller icke heller det för jordbruksfastigheter använda formuläret någon direkt fråga, om arrende förelåg. Därigenom att såväl ägarens som brukarens namn efterfrågats på detta formulär, har möjlighet i regel funnits att bedöma förekomsten av arrende. Som allmän regel har gällt, att brukningsenhet vid materialets bearbetning betecknats som arrenderad, då ägaren och brukaren uppgivits vara olika personer. Undantag från regeln har gjorts i följande fall: a) då sterbhus uppgivits vara ägare till och någon av familjens medlemmar brukare av gården, b) då nära släktingar upptagits som ägare resp. brukare och c) då flera delägare förekommit och någon av dem samtidigt varit gårdens brukare. I fallen b) och c) har dock arrende ansetts föreligga, om brukaren i blankettens underskrift uppgivit sig som arrendator.

Brukningsenheter, som består av både ägd och arrenderad åkerjord, har räknats som arrenderade, när arrendet omfattar halva åkerarealen eller mer. Uppgifterna om den arrenderade arealen upptager däremot liksom vid jordbruksräkningarna fr. o. m. år 1932 all arrenderad åkerjord, oberoende av om motsvarande brukningsenheter räknats som arrenderade eller icke.

Den totala arrenderade åkerjorden har mellan 1944 och 1951 minskat från 969 700 hektar till 923 500 hektar eller med 4,8 % och utgjorde år 1951 25,3 % av rikets hela åkerareal (26,1 % år 1944). Räknat på brukningsenheter med mer än 2 hektar åker utgjorde minskningen av arrendejorden från 1944 4,2 %. Antalet arrenderade brukningsenheter med mer än 2 hektar åker gick samtidigt ned från 55 900 till 49 800 eller med 10,9 %. Av samtliga brukningsenheter med över 2 hektar åker utgjorde de 17,6 % år 1951 (18,9 % år 1944).

För riket som helhet har under perioden 1944—1951 såväl antalet arrenderade enheter som arealen arrenderad åker minskat i alla storleksgrupper utom gruppen 50—100 hektar. Minskningen har varit störst bland de mindre enheterna, och i flertalet storleksgrupper har antalet enheter sjunkit procentuellt mer än arealen. Liksom inom jordbruket som helhet har en viss strukturrationalisering således ägt rum även bland arrendegårdarna. Medelarealen arrenderad åker per enhet utgjorde 18,33 hektar år 1951 mot 17,05 hektar år 1944.

Riksområdena företer såväl sinsemellan som inom sig avsevärda olikheter. Mot den nämnda arealminskningen på 4,2 % för samtliga brukningsenheter med mer än 2 hektar åker svarar en minskning på 8,1 % för slättbygderna i södra och mellersta Sverige, en ökning på 0,8 % för samma områdens skogs- och dalbygder samt en ökning på 21,2 % för norra Sverige. Sistnämnda stora ökning härrör dock till en betydande del från en delvis fiktiv ökning inom Kopparbergs län. Detta läns arrendeuppgifter för år 1944 torde ha varit för låga. Så var fallet även med det ursprungligen redovisade materialet för år 1951, särskilt för Siljansbygden, vars material under bearbetningen i stor utsträckning korrigerats efter anvisningar av lokala granskningsmän.

De sagda regionala olikheterna har medfört, att — i motsats till förhållandet år 1944 — andelen arrenderad åker år 1951 låg högre inom skogs- och dalbygderna än inom slättbygderna i flertalet storleksgrupper, ehuru fortfarande någon övervikt fanns för slättbygderna, om alla storleksgrupper över 2 hektar sammanräknas (29,1 % resp. 26,0 %). Inom norra Sverige var procenten arrendejord fortfarande betydligt lägre (11,6 %). Arrendeprocenten stiger i regel med arealen åker inom alla tre områdena; de största jordbruken utgör det viktigaste undantaget härvidlag.

I genomsnitt för hela riket har den arrenderade åkerarealen relativt sett minskat i snabbare takt än hela åkerjorden. Ännu mer gäller detta antalet arrenderade brukningsenheter i förhållande till hela antalet brukningsenheter. Förskjutningarna storleksgruppsvis framgår av följande tablå:

Storleksgrupper efter åkerarealen	Förskjutning i % från 1944 till 1951 av			
	arrenderad åkerjord	all åkerjord	arrenderade bruknings-enheter	samtliga bruknings-enheter
2— 5 ha	— 19,8	— 12,3	— 19,0	— 11,0
5— 10 »	— 9,1	— 5,5	— 11,3	— 4,7
10— 20 »	— 5,2	+ 1,0	— 8,3	+ 2,3
20— 30 »	— 3,7	+ 2,5	— 5,9	+ 4,0
30— 50 »	— 2,3	+ 3,0	— 3,5	+ 4,9
50—100 »	+ 4,3	+ 5,2	+ 4,0	+ 7,0
Över 100 »	— 3,9	— 0,3	— 6,0	± 0,0
Samtliga över 2 ha	— 4,2	— 1,1	— 10,9	— 4,5

Ehuru orsakerna till de angivna förändringarna kan vara många, må här endast två varandra motverkande tendenser i utvecklingen framhållas, vilka särskilt tydligt framträtt. Den ena yttrar sig i att dödsbon och personer, som lämnat jordbruket, under nuvarande konjunkturer alltmer föredrager att utarrendera sina gårdar framför att avhända sig de realvärden dessa representerar. Den andra tendensen, som synes överväga, består i strukturrationalisering genom indragning av arrendegårdar under huvudgården.

Åkerjordens fördelning på jordbruk av olika storlek och naturliga jordbruksområden. De vid jordbruksräkningarna redovisade uppgifterna om åkerjordens storlek torde få anses vara de grundläggande uppgifterna i hela jordbruksstatistiken. Vid stickprovsundersökningar brukar dessa siffror användas för skattning av totalsiffror, och även i övrigt tjänar uppgifterna om arealen åker-

Tab. A. Medelarealen åker per brukningsenhet storleksgruppsvis inom tre större riksområden, åren 1944 och 1951, i hektar
Mean acreage per farm in size classes, in three major regions

År	Brukningsenheter med åkerareal i hektar om									Samtliga bruk-nings-enheter
	0,26—1	1—2	2—5	5—10	10—20	20—30	30—50	50—100	över 100	
Södra och mellersta Sveriges slättbygder										
1944	0,65	1,66	3,70	7,96	14,95	25,19	39,25	69,22	172,69	15,29
1951	0,66	1,63	3,61	7,87	14,82	24,86	38,58	68,09	171,89	16,54
Diff.	+ 0,01	— 0,03	— 0,09	— 0,09	— 0,13	— 0,33	— 0,67	— 1,13	— 0,80	+ 1,25
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder										
1944	0,70	1,71	3,78	7,64	14,26	24,99	39,14	69,92	159,36	7,12
1951	0,71	1,69	3,72	7,54	14,09	24,47	38,29	68,47	159,67	7,64
Diff.	+ 0,01	— 0,02	— 0,06	— 0,10	— 0,17	— 0,52	— 0,85	— 1,45	+ 0,31	+ 0,52
Norra Sverige										
1944	0,74	1,71	3,61	7,40	13,47	24,06	38,49	69,43	154,63	4,21
1951	0,74	1,68	3,58	7,44	13,36	23,97	38,11	68,18	147,33	4,59
Diff.	—	— 0,03	— 0,03	+ 0,04	— 0,11	— 0,09	— 0,38	— 1,25	— 7,30	+ 0,38
Hela riket										
1944	0,70	1,70	3,70	7,66	14,55	25,11	39,22	69,35	170,62	8,96
1951	0,71	1,67	3,65	7,59	14,37	24,74	38,52	68,15	170,07	9,64
Diff.	+ 0,01	— 0,03	— 0,05	— 0,07	— 0,18	— 0,37	— 0,70	— 1,20	— 0,55	+ 0,68

Områden	Lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om						Samtliga storleksgrupper	
	högst 10 hektar		10—30 hektar		över 30 hektar			
	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	%
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	— 52 573	—16,6	—16 554	— 2,1	+28 402	+2,9	—40 725	—2,0
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	— 55 081	— 9,9	+15 810	+ 4,1	+ 284	+0,1	—38 987	—3,4
Norra Sverige	— 8 316	— 2,1	+19 838	+20,7	+ 982	+9,3	+12 504	+2,5
Hela riket	—115 970	— 9,1	+19 094	+ 1,5	+29 668	+2,5	—67 208	—1,8

jord som utgångspunkt för beräkningar och bedömningar av skilda slag. Detta synes motivera, att så specificerade uppgifter härom lämnas i denna tidskrift, som utrymmet medger. I tab. 3 meddelas vid jordbruksräkningen sammanställda uppgifter om åkerarealen med fördelning på storleksgrupper och naturliga jordbruksområden; till jämförelse lämnas även motsvarande uppgifter från 1944 års jordbruksräkning.

Åkerarealen i hela riket uppgick år 1951 till 3 647 400 hektar, vilket innebär en minskning från 1944 med 67 200 hektar eller 1,8 %. Samtliga län utom Gotlands län och de tre nordligaste länen uppvisar minskning. Utom i dessa fyra län föreligger smärre ökningar i tre naturliga områden: Öland, Kopparbergs läns fjällbygd och Hälsinglands kustland. Tabellens uppgifter om ökning även i Stockholms stad, skogsbygden i Malmöhus län, slättbygden i Älvsborgs län, sydöstra höglandet i Skaraborgs län och bergslagen i Värmlands län är helt att tillskriva ändringar i områdesindelningen.

Förändringarna i riksområdena, tagna som helhet, visar, att åkerarealen minskat procentuellt mest i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder eller med 3,4 %, medan nedgången i samma områdens slättbygder utgjorde 2,0 %. Nyodlingarna i de nordligaste länen har medfört en ökning för norra Sverige med 2,5 %. Inom län, uppdelade på olika riksområden, är tendensen nästan genomgående densamma som mellan de tre riksområdena inbördes; detta förhållande framträder tydligare än i tabellen, om de kommuner borträknas, som överflyttats från ett län eller naturligt område till ett annat.

Inom de olika storleksgrupperna löper förändringarna i åkerarealen mellan åren 1944 och 1951 i stort sett parallellt med utvecklingen i fråga om antalet brukningsenheter (se artikel i tidskriftens förra nummer). Dock skönjes en tämligen allmän tendens till större nedgång resp. mindre uppgång av åkerarealerna än av brukningsenheternas antal, varigenom de enskilda jordbrukens genomsnittliga åkerareal inom de olika storleksgrupperna något sjunkit; undantag utgöres i huvudsak av den lägsta gruppen (0,26—1 hektar) och i viss mån av den högsta (över 100 hektar). Som följd av den pågående sammanläggningen av jordbruk har samtidigt med denna minskning *inom* grupperna en förskjutning, räknat på hela beståndet av brukningsenheter, ägt rum mot större enheter, varigenom medelarealen åker ökat för samtliga jordbruk. Medelarealen åker ävensom förändringen därav mellan 1944 och 1951 vid jordbruk av olika storlek inom riket och de tre riksområdena anges i tab. A.

Förskjutningarna i åkerarealen mellan 1944 och 1951 kan sammanfattningsvis redovisas på sätt som sker i ovanstående tablå, där storleksgrupperna sammanförts till tre större grupper av jordbruk.

K. L.

Tab. 1. Landarealens fördelning på ägoslag samt arrenderad åkerjord inom varje län och naturligt jordbruksområde, år 1951, i hektar. Preliminära uppgifter

Land use and arable land on lease, by counties and by natural agricultural areas, in hectares. Preliminary figures

Tabellen redovisas efter 1952 års indelning.

Län och områden	Ägoslag					Summa landareal	Arrenderad åkerjord
	Åker	Kultiverad betesmark	Naturlig äng	Skogsmark	Övrig mark		
Stockholms stad	1 393	50	64	3 779	12 933	18 219	1 191
Stockholms län	143 357	7 413	13 032	379 272	191 111	734 185	54 801
Uppsala län	149 493	4 035	11 051	288 935	58 537	512 051	50 975
Södermanlands län	170 680	9 025	15 889	342 537	86 833	624 964	69 304
Östergötlands län	240 692	23 831	41 716	564 468	135 346	1 006 053	101 798
a) Norra skogsbygden	36 532	6 254	4 128	168 896	44 041	259 851	17 553
b) Östgötaslätten	152 499	9 820	20 697	123 516	43 059	349 591	56 012
c) Södra skogsbygden	39 828	6 473	15 778	231 189	30 856	324 124	22 292
d) Södra kustlandet	11 833	1 284	1 113	40 867	17 390	72 487	5 941
Jönköpings län	129 072	20 294	38 859	642 155	230 761	1 061 141	36 793
Kronobergs län	94 929	12 411	26 333	569 142	188 252	891 067	18 316
Kalmar län	178 647	8 869	36 657	685 720	199 329	1 109 222	54 643
länets norra del	60 675	5 261	8 987	297 572	73 517	446 012	26 048
b) Norra kustlandet	46 722	4 094	6 537	218 308	63 719	339 380	20 337
c) Skogsbygden	13 953	1 167	2 450	79 264	9 798	106 632	5 711
länets södra del	117 972	3 608	27 670	388 148	125 812	663 210	28 595
a) Kalmarslätten	44 280	1 169	7 585	116 232	21 547	190 813	11 572
b) Norra kustlandet	2 803	133	367	20 439	5 657	29 399	1 250
c) Skogsbygden	31 302	1 946	10 314	231 295	33 982	308 839	8 650
d) Öland	39 587	360	9 404	20 182	64 626	134 159	7 123
Gotlands län	84 902	5 477	10 239	137 605	75 787	314 010	8 225
Blekinge län	57 804	3 471	8 840	184 052	36 696	290 863	6 816
a) Skogsbygden	22 797	1 736	4 599	124 010	14 858	168 000	2 325
b) Slättbygden	35 007	1 735	4 241	60 042	21 838	122 863	4 491
Kristianstads län	227 080	15 774	24 642	254 899	93 210	615 605	50 148
a) Skogsbygden	64 755	6 236	9 188	185 270	59 070	324 519	12 600
b) Mellanbygden	81 058	6 094	11 507	50 742	20 108	169 509	18 907
c) Slättbygden	81 267	3 444	3 947	18 887	14 032	121 577	18 641
Malmöhus län	329 416	13 799	18 615	67 810	45 532	475 172	109 573
a) Skogsbygden	26 417	2 321	3 640	34 227	6 374	72 979	5 278
b) Mellanbygden	81 360	5 381	6 853	20 618	9 846	124 058	24 737
c) Slättbygden	221 639	6 097	8 122	12 965	29 312	278 135	79 558
Hallands län	142 288	5 186	8 951	204 567	113 652	474 644	21 523
a) Slättbygden	86 234	1 810	2 909	38 327	18 177	147 457	12 687
b) Skogsbygden	31 191	2 944	4 633	131 755	66 714	237 237	4 066
c) Norra Halland	24 863	432	1 409	34 485	28 761	89 950	4 770
Göteborgs och Bohus län	91 046	4 242	15 402	164 911	219 921	495 522	14 369
Älvsborgs län	203 986	12 092	30 735	656 032	268 156	1 171 001	36 746
länets norra del	129 603	3 379	14 991	315 939	147 188	611 100	22 809
a) Slättbygden	77 650	1 369	6 107	89 341	52 030	226 497	13 514
b) Dalbygderna	32 723	1 053	4 043	87 728	47 342	172 889	5 403
c) Dalslands bergsbygd	16 513	802	4 746	125 476	43 248	190 785	3 697
d) Södra höglandet	2 717	155	95	13 394	4 568	20 929	195
länets södra del	74 383	8 713	15 744	340 093	120 968	559 901	13 937
b) Dalbygderna	10 686	510	1 142	25 464	6 955	44 757	1 671
d) Södra höglandet	63 697	8 203	14 602	314 629	114 013	515 144	12 266

Tab. 1. Landarealens fördelning på ägoslag samt arrenderad åkerjord inom varje län och naturligt jordbruksområde, år 1951, i hektar. Preliminära uppgifter (forts.)

Land use and arable land on lease, by counties and by natural agricultural areas, in hectares. Preliminary figures (cont.)

Län och områden	Ägoslag					Summa landareal	Arrenderad åkerjord
	Åker	Kultiverad betesmark	Naturlig äng	Skogsmark	Övrig mark		
Skaraborgs län	309 347	12 659	32 338	337 432	115 283	807 059	87 756
a) Slättbygden	217 872	6 553	14 099	158 790	59 416	456 730	60 602
b) Falbygden	45 733	2 944	10 076	32 407	23 026	114 186	13 538
c) Nordöstra höglandet	16 370	850	2 458	72 084	19 756	111 518	5 251
d) Sydöstra höglandet	29 372	2 312	5 705	74 151	13 085	124 625	8 365
Värmlands län	181 533	4 078	34 291	1 269 769	270 837	1 760 508	33 862
a) Slättbygden	87 283	2 024	6 396	203 402	58 201	357 306	14 928
b) Centr. o. v:a Värmland	74 299	1 760	16 707	515 653	93 221	701 640	12 903
c) Bergslagen	8 573	178	3 265	125 346	28 435	165 797	3 132
d) Norra Värmland	11 378	116	7 923	425 368	90 980	535 765	2 899
Örebro län	148 127	5 464	12 792	529 122	131 060	826 565	38 135
a) Södra skogsbygden	20 407	1 368	2 684	107 713	23 974	156 146	7 849
b) Slättbygden	92 791	2 273	4 210	90 399	23 614	213 287	20 069
c) Bergslagen	34 929	1 823	5 898	331 010	83 472	457 132	10 217
Västmanlands län	160 292	4 009	11 240	378 564	90 127	644 232	51 947
a) Bergslagen	15 523	1 298	3 124	133 332	32 377	185 654	5 387
b) Slättbygden	144 769	2 711	8 116	245 232	57 750	458 578	46 560
Kopparbergs län	106 391	2 069	40 720	1 986 958	682 885	2 819 023	26 081
a) Bergslagen	8 432	311	5 152	148 690	29 117	191 702	3 099
b) Östra Dalarne	57 165	941	9 798	319 577	63 710	451 191	10 083
c) Mellanbygden	37 595	783	22 379	1 031 827	302 236	1 394 820	11 932
d) Fjällbygden	3 199	34	3 391	486 864	287 822	781 310	967
Gävleborgs län	111 521	1 603	19 838	1 411 421	274 151	1 818 534	20 838
a) Gästrikland	33 890	815	3 815	308 360	70 124	417 004	7 827
b) Hälsinglands kustland	66 039	697	11 631	647 509	114 108	839 984	10 254
c) Inlandet	11 592	91	4 392	455 552	89 919	561 546	2 757
Västernorrlands län	100 149	3 557	37 829	1 857 327	413 408	2 412 270	9 149
a) Kustlandet	64 315	2 065	20 826	574 412	169 342	830 960	4 963
b) Inlandet	33 801	1 391	15 659	1 208 361	226 248	1 485 460	4 006
c) Silurområdet	2 033	101	1 344	74 554	17 818	95 850	180
Jämtlands län	68 295	3 648	19 267	2 595 864	2 079 927	4 767 001	7 796
a) Silurområdet	43 478	2 624	9 357	825 048	411 480	1 291 987	3 928
b) Mellanbygden	10 483	305	3 118	501 884	82 613	598 403	1 767
c) Fjällbygden	14 334	719	6 792	1 268 932	1 585 834	2 876 611	2 101
Västerbottens län	130 989	3 645	7 743	3 178 024	2 219 894	5 540 295	7 425
a) Kustlandet	107 870	1 690	6 138	1 251 456	427 941	1 795 095	4 285
b) Inlandet	23 119	1 955	1 605	1 926 568	1 791 953	3 745 200	3 140
Norrbottens län	86 007	2 152	18 012	3 795 697	5 965 730	9 867 598	5 336
a) Kustlandet	71 732	1 316	10 135	1 574 676	730 698	2 388 557	3 675
b) Inlandet	14 275	836	7 877	2 221 021	5 235 032	7 479 041	1 661
Hela riket	3 647 436	188 853	535 095	22 486 062	14 199 358	41 056 804	923 546

Tab. 2. Landarealens fördelning på ägoslag samt arrenderade brukningsenheter och arrenderad åkerjord, fördelade på brukningsenheter av olika storlek inom tre större riksområden, år 1951. Preliminära uppgifter. ***Land use, number of farms leased and arable land on lease, by size, in three major regions. Preliminary figures***

Områden och storleksgrupper (efter åkerarealen)	Vid jordbruksräkningen redovisad landareal, hektar						Arrend. brukn.-enheter, antal	Arrend. åker, hektar
	Åker	Kultiverad betesmark	Naturlig äng	Skogsmark	Övrig mark	Summa		
Södra och mellersta Sveriges slättbygder								
Utmark	—	1 824	7 806	999 254	187 464	1 196 348	..	..
Lägenheter m. m. .	1 759	456	953	40 536	39 676	83 380	..	..
0,26— 1 ha.....	8 875	334	835	8 607	5 114	23 765	..	..
1— 2 »	18 756	463	2 221	19 212	8 518	49 170	..	..
2— 5 »	60 275	1 832	7 055	57 508	21 680	148 350	2 279	8 553
5— 10 »	174 076	5 932	17 009	148 975	48 104	394 096	3 524	29 571
10— 15 »	237 076	7 491	20 776	173 666	55 112	494 121	3 449	48 160
15— 20 »	220 150	7 196	17 818	145 226	45 109	435 499	2 789	53 532
20— 30 »	323 674	9 205	24 765	186 653	54 281	598 578	3 540	93 890
30— 50 »	350 274	10 836	25 134	167 343	45 043	598 630	3 145	127 305
50—100 »	301 698	12 547	21 329	156 612	36 185	528 371	1 827	126 897
Över 100 »	342 241	21 668	28 843	329 618	74 044	796 414	599	97 325
Summa	2 038 854	79 784	174 544	2 433 210	620 330	5 346 722	21 152	585 233
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder								
Utmark	—	1 761	11 397	2 546 371	499 136	3 058 665	..	..
Lägenheter m. m. .	1 361	200	989	80 977	33 039	116 566	..	..
0,26— 1 ha.....	10 732	551	3 496	42 531	13 310	70 620	..	..
1— 2 »	30 675	2 132	9 515	121 063	33 707	197 092	..	..
2— 5 »	148 252	16 366	42 147	617 498	184 198	1 008 461	5 499	20 929
5— 10 »	309 249	29 708	67 854	1 008 016	270 542	1 685 369	7 162	59 281
10— 15 »	189 146	14 042	32 610	452 518	110 110	798 426	3 460	47 464
15— 20 »	112 201	7 218	16 732	215 579	49 888	401 618	1 740	32 879
20— 30 »	99 824	6 358	14 801	160 900	33 425	315 308	1 389	36 125
30— 50 »	76 195	5 531	11 245	113 676	22 637	229 284	854	33 687
50—100 »	64 291	4 782	9 423	90 849	18 632	187 977	409	28 236
Över 100 »	51 413	5 697	7 775	128 842	24 551	218 278	99	14 846
Summa	1 093 339	94 346	227 984	5 578 820	1 293 175	8 287 664	20 612	273 447
Norra Sverige								
Utmark	—	877	14 351	9 787 890	7 913 424	17 716 542	..	..
Lägenheter m. m. .	751	125	1 006	65 992	41 941	109 815	..	..
0,26— 1 ha.....	12 167	453	7 182	192 742	116 909	329 453	..	..
1— 2 »	35 835	1 005	13 933	433 484	259 742	743 999	..	..
2— 5 »	141 124	3 716	40 703	1 602 499	766 147	2 554 189	4 662	16 716
5— 10 »	198 205	5 119	36 692	1 604 746	517 052	2 361 814	2 405	19 399
10— 15 »	75 110	1 842	10 463	481 335	120 538	689 288	585	8 149
15— 20 »	25 727	590	3 944	164 150	32 983	227 394	190	3 592
20— 30 »	14 791	437	2 180	79 733	14 481	111 622	112	2 926
30— 50 »	6 288	279	1 028	33 243	9 739	50 577	45	2 028
50—100 »	3 477	223	443	27 890	17 319	49 352	13	863
Över 100 »	1 768	57	642	328	120	2 915	2	323
Summa	515 243	14 723	132 567	14 474 032	9 810 395	24 946 960	8 014	53 996
Hela riket								
Utmark	—	4 462	33 554	13 333 515	8 600 024	21 971 555	..	..
Lägenheter m. m. .	3 871	781	2 948	187 505	114 656	319 761	..	..
0,26— 1 ha.....	31 774	1 338	11 513	243 880	135 333	423 838	..	..
1— 2 »	85 266	3 600	25 669	573 759	301 967	990 261	..	..
2— 5 »	349 651	21 914	89 905	2 277 505	972 025	3 711 000	12 440	46 198
5— 10 »	681 530	40 759	121 555	2 761 737	835 698	4 441 279	13 091	108 251
10— 15 »	501 332	23 375	63 849	1 107 519	285 760	1 981 835	7 494	103 773
15— 20 »	358 078	15 004	38 494	524 955	127 980	1 064 511	4 719	90 003
20— 30 »	438 289	16 000	41 746	427 286	102 187	1 025 508	5 041	132 941
30— 50 »	432 757	16 646	37 407	314 262	77 419	878 491	4 044	163 020
50—100 »	369 466	17 552	31 195	275 351	72 136	765 700	2 249	155 996
Över 100 »	395 422	27 422	37 260	458 788	98 715	1 017 607	700	112 494
Summa	3 647 436	188 853	535 095	22 486 062	11 723 900	38 581 346	49 778	912 676

RÄTTELSE: I häfte 11/1954 står på sid. 563 i summakolumnen för Hela riket, Lägenheter m. m. 319 761; bör vara 309 761.

Tab. 3. Åkerarealen, fördelad på storleksgrupper, inom varje län och naturligt jordbruksområde enligt 1951 års jordbruksräkning i jämförelse med jordbruksräkningen år 1944. Preliminära uppgifter

Acreage of farms, by counties and by natural agricultural areas

Tabellens uppgifter för år 1951 redovisas efter 1952 års indelning

Län, naturliga jordbruksområden m. m.	Sammanlagd åkerareal, i hektar, för lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om											Samtliga storleksgrupper
	högst 0,25 ha	0,26–1 ha	1—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—15 ha	15—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50–100 ha	över 100 ha	
Stockholms stad												
År 1944	4	1	2	16	58	81		149	111	497	—	919
» 1951	2	3	8	45	63	39	37	104	185	854	53	1 393
Förändring 1944—1951 %	..	..	..	..	+ 8,6	— 6,2		— 30,2	+ 66,7	+ 71,8	..	+ 51,6
Stockholms län												
År 1944	549	1 527	2 113	5 282	12 991	31 991		18 221	21 162	26 486	31 735	152 057
» 1951	208	872	1 586	3 985	9 529	14 479	14 269	19 323	22 382	26 970	29 754	143 357
Förändring 1944—1951 %	— 62,1	— 42,9	— 24,9	— 24,6	— 26,6	— 10,1		+ 6,0	+ 5,8	+ 1,8	— 6,2	— 5,7
Uppsala län												
År 1944	190	654	1 272	3 288	8 990	29 150		24 761	29 003	25 140	30 385	152 833
» 1951	143	463	856	2 516	6 578	12 041	15 256	24 511	31 119	26 978	29 032	149 493
Förändring 1944—1951 %	— 24,7	— 29,2	— 32,7	— 23,5	— 26,8	— 6,4		— 1,0	+ 7,3	+ 7,3	— 4,5	— 2,2
Södermanlands län												
År 1944	186	631	1 006	4 634	15 298	33 632		19 675	23 909	29 822	46 363	175 156
» 1951	83	420	713	2 869	10 901	16 241	14 963	20 786	24 903	31 722	47 079	170 680
Förändring 1944—1951 %	— 55,4	— 33,4	— 29,1	— 38,1	— 28,7	— 7,2		+ 5,6	+ 4,2	+ 6,4	+ 1,5	— 2,6
Östergötlands län												
a) Norra skogsbygden												
År 1944	73	314	428	2 083	5 167	7 788		4 473	4 374	6 623	6 984	38 307
» 1951	38	156	281	1 549	4 095	4 313	3 652	4 873	4 385	6 660	6 530	36 532
Förändring 1944—1951 %	..	— 50,3	— 34,3	— 25,6	— 20,7	+ 2,3		+ 8,9	+ 0,3	+ 0,6	— 6,5	— 4,6
b) Östgötaslätten												
År 1944	129	664	1 021	2 766	6 760	19 808		20 200	31 319	38 092	33 805	154 564
» 1951	90	527	871	2 246	5 545	9 253	9 147	19 685	30 469	38 905	35 761	152 499
Förändring 1944—1951 %	— 30,2	— 20,6	— 14,7	— 18,8	— 18,0	— 7,1		— 2,5	— 2,7	+ 2,1	+ 5,8	— 1,3

c) Södra skogsbygden											
År 1944	57	277	752	3 979	8 973	12 393	4 979	4 356	3 804	1 738	41 308
» 1951	34	186	605	3 137	8 562	7 367 5 254	5 068	3 962	3 638	2 015	39 828
Förändring 1944—1951 %	..	— 32,9	— 19,5	— 21,2	— 4,6	+ 1,8	+ 1,8	— 9,0	— 4,4	+ 15,9	— 3,6
d) Södra kustlandet											
År 1944	17	81	130	428	1 292	3 019	1 776	2 327	1 399	1 701	12 170
» 1951	7	46	106	339	858	1 616 1 446	1 722	2 103	2 373	1 217	11 833
Förändring 1944—1951 %	..	— 43,2	— 18,5	— 20,8	— 33,6	+ 1,4	— 3,0	— 9,6	+ 69,6	— 28,5	— 2,8
e) Hela länet											
År 1944	276	1 336	2 331	9 256	22 192	43 008	31 428	42 376	49 918	44 228	246 349
» 1951	169	915	1 863	7 271	19 060	22 549 19 499	31 348	40 919	51 576	45 523	240 692
Förändring 1944—1951 %	— 38,8	— 31,5	— 20,1	— 21,4	— 14,1	— 2,2	— 0,3	— 3,4	+ 3,3	+ 2,9	— 2,3
Jönköpings län											
År 1944	259	851	2 836	25 142	43 429	32 786	9 908	7 802	5 930	4 485	133 428
» 1951	114	709	2 383	21 380	42 809	21 797 11 667	10 125	7 830	6 319	3 939	129 072
Förändring 1944—1951 %	— 56,0	— 16,7	— 16,0	— 15,0	— 1,4	+ 2,1	+ 2,2	+ 0,4	+ 6,6	— 12,2	— 3,3
Kronobergs län											
År 1944	266	1 460	4 084	23 384	38 992	18 144	4 032	3 201	2 740	2 636	98 939
» 1951	141	1 133	3 530	20 763	38 132	13 130 5 829	4 202	3 264	2 675	2 130	94 929
Förändring 1944—1951 %	— 47,0	— 22,4	— 13,6	— 11,2	— 2,2	+ 4,5	+ 4,2	+ 2,0	— 2,4	— 19,2	— 4,1
Kalmar län											
a) Kalmarslätten											
År 1944	101	251	376	1 568	4 959	9 516	7 571	7 731	6 781	7 070	45 924
» 1951	52	203	311	1 436	4 292	4 836 4 331	6 891	7 689	6 793	7 446	44 280
Förändring 1944—1951 %	— 48,5	— 19,1	— 17,3	— 8,4	— 13,5	— 3,7	— 9,0	— 0,5	+ 0,2	+ 5,3	— 3,6
b) Norra kustlandet											
År 1944	98	184	311	2 816	9 186	12 832	5 653	7 107	7 142	6 798	52 127
» 1951	42	137	293	2 095	7 899	7 565 5 381	5 893	7 165	6 730	6 325	49 525
Förändring 1944—1951 %	..	— 25,5	— 5,8	— 25,6	— 14,0	+ 0,9	+ 4,2	+ 0,8	— 5,8	— 7,0	— 5,0
c) Skogsbygden											
År 1944	149	420	822	5 270	15 754	13 184	4 700	3 560	2 035	1 846	47 740
» 1951	81	336	742	4 482	14 404	7 955 4 540	5 079	3 606	2 526	1 504	45 255
Förändring 1944—1951 %	— 45,6	— 20,0	— 9,7	— 15,0	— 8,6	— 5,2	+ 8,1	+ 1,3	+ 24,1	— 18,5	— 5,2
d) Öland											
År 1944	36	202	354	1 495	4 492	12 657	9 430	6 791	1 989	1 991	39 437
» 1951	31	185	363	1 343	3 558	6 216 6 493	10 068	6 987	2 570	1 773	39 587
Förändring 1944—1951 %	..	— 8,4	+ 2,5	— 10,2	— 20,8	+ 0,4	+ 6,8	+ 2,9	+ 29,2	— 10,9	+ 0,4

Tab. 3. Åkerarealen, fördelad på storleksgrupper, inom varje län och naturligt jordbruksområde enligt 1951 års jordbruksräkning i jämförelse med jordbruksräkningen år 1944. Preliminära uppgifter (forts.)
Acreage of farms, by counties and by natural agricultural areas (cont.)

Län, naturliga jordbruksområden m. m.	Sammanlagd åkerareal, i hektar, för lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om											Samtliga storleksgrupper
	högst 0,25 ha	0,26–1 ha	1—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—15 ha	15—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	över 100 ha	
e) Hela länet												
År 1944	384	1 057	1 863	11 149	34 391	48 189		27 354	25 189	17 947	17 705	185 228
» 1951	206	861	1 709	9 356	30 153	26 572	20 745	27 931	25 447	18 619	17 048	178 647
Förändring 1944—1951 %	— 46,4	— 18,5	— 8,3	— 16,1	— 12,3	— 1,8		+ 2,1	+ 1,0	+ 3,7	— 3,7	— 3,6
Gotlands län												
År 1944	91	663	1 460	4 779	10 260	24 277		16 376	14 478	7 438	3 723	83 545
» 1951	56	559	1 346	4 133	8 528	12 142	11 633	17 587	16 321	8 275	4 322	84 902
Förändring 1944—1951 %	— 38,5	— 15,7	— 7,8	— 13,5	— 16,9	— 2,1		+ 7,4	+ 12,7	+ 11,3	+ 16,1	+ 1,6
Blekinge län												
a) Skogsbygden												
År 1944	118	563	1 401	5 224	8 824	6 274		1 164	736	525	340	25 169
» 1951	92	568	1 292	4 544	8 363	3 748	1 833	982	706	393	276	22 797
Förändring 1944—1951 %	— 22,0	+ 0,9	— 7,8	— 13,0	— 5,2	— 11,0		— 15,6	— 4,1	— 25,1	— 18,8	— 9,4
b) Slättbygden												
År 1944	281	646	859	2 749	5 218	9 562		5 195	5 346	3 886	2 635	36 377
» 1951	220	640	836	2 198	4 992	4 823	4 311	4 816	5 439	4 069	2 663	35 007
Förändring 1944—1951 %	— 21,7	— 0,9	— 2,7	— 20,0	— 4,3	— 4,5		— 7,3	+ 1,7	+ 4,7	+ 1,1	— 3,8
c) Hela länet												
År 1944	399	1 209	2 260	7 973	14 042	15 836		6 359	6 082	4 411	2 975	61 546
» 1951	312	1 208	2 128	6 742	13 355	8 571	6 144	5 798	6 145	4 462	2 939	57 804
Förändring 1944—1951 %	— 21,8	— 0,1	— 5,8	— 15,4	— 4,9	— 7,1		— 8,8	+ 1,0	+ 1,2	— 1,2	— 6,1
Kristianstads län												
a) Skogsbygden												
År 1944	175	804	1 640	9 835	21 300	20 529		5 865	3 626	1 558	2 464	67 796
» 1951	112	727	1 496	7 913	19 738	13 635	7 410	6 135	3 928	1 549	2 112	64 755
Förändring 1944—1951 %	— 36,0	— 9,6	— 8,8	— 19,5	— 7,3	+ 2,5		+ 4,6	+ 8,3	— 0,6	— 14,3	— 4,5

b) Mellanbygden											
År 1944	160	503	843	3 948	13 165	23 568	12 261	11 837	7 978	8 526	82 789
» 1951	139	516	848	3 465	11 398	13 488 10 324	12 229	11 692	7 560	9 399	81 058
Förändring 1944—1951 %	— 13,1	+ 2,6	+ 0,6	— 12,2	— 13,4	+ 1,0	— 0,3	— 1,2	— 5,2	+ 10,2	— 2,1
c) Slättbygden											
År 1944	86	461	911	2 987	8 892	21 572	13 822	13 099	8 556	12 263	82 649
» 1951	90	410	922	2 510	8 089	11 789 9 027	12 912	12 873	9 814	12 831	81 267
Förändring 1944—1951 %	+ 4,7	— 11,1	+ 1,2	— 16,0	— 9,0	— 3,5	— 6,6	— 1,7	+ 14,7	+ 4,6	— 1,7
d) Hela länet											
År 1944	421	1 768	3 394	16 770	43 357	65 669	31 948	28 562	18 092	23 253	233 234
» 1951	341	1 653	3 266	13 888	39 225	38 912 26 761	31 276	28 493	18 923	24 342	227 080
Förändring 1944—1951 %	— 19,0	— 6,5	— 3,8	— 17,2	— 9,5	+ 0,0	— 2,1	— 0,2	+ 4,6	+ 4,7	— 2,6
Malmöhus län											
a) Skogsbygden											
År 1944	31	137	307	2 064	5 562	8 394	3 690	2 740	1 660	1 711	26 296
» 1951	24	125	282	1 894	4 957	5 254 3 734	3 694	2 818	1 882	1 753	26 417
Förändring 1944—1951 %	..	— 8,8	— 8,1	— 8,2	— 10,9	+ 7,1	+ 0,1	+ 2,8	+ 13,4	+ 2,5	+ 0,5
b) Mellanbygden											
År 1944	50	271	806	3 691	11 363	20 841	11 277	12 013	6 825	16 119	83 256
» 1951	51	256	768	3 118	10 192	10 931 9 243	10 682	11 779	7 313	17 027	81 360
Förändring 1944—1951 %	..	— 5,5	— 4,7	— 15,5	— 10,3	— 3,2	— 5,3	— 1,9	+ 7,2	+ 5,6	— 2,3
c) Slättbygden											
År 1944	239	1 294	2 505	5 287	14 613	36 678	35 889	47 200	32 872	46 965	223 542
» 1951	198	1 143	2 449	4 845	12 849	18 343 17 168	35 162	46 330	34 579	48 573	221 639
Förändring 1944—1951 %	— 17,2	— 11,7	— 2,2	— 8,4	— 12,1	— 3,2	— 2,0	— 1,8	+ 5,2	+ 3,4	— 0,9
d) Hela länet											
År 1944	320	1 702	3 618	11 042	31 538	65 913	50 856	61 953	41 357	64 795	333 094
» 1951	273	1 524	3 499	9 857	27 998	34 528 30 145	49 538	60 927	43 774	67 353	329 416
Förändring 1944—1951 %	— 14,7	— 10,5	— 3,3	— 10,7	— 11,2	— 1,9	— 2,6	— 1,7	+ 5,8	+ 3,9	— 1,1
Hallands län											
a) Slättbygden											
År 1944	93	431	639	2 779	9 392	26 081	15 452	13 612	8 504	11 022	88 005
» 1951	63	279	532	2 376	8 338	13 492 12 647	15 925	13 758	7 677	11 147	86 234
Förändring 1944—1951 %	— 32,3	— 35,3	— 16,7	— 14,5	— 11,2	+ 0,2	+ 3,1	+ 1,1	— 9,7	+ 1,1	— 2,0
b) Skogsbygden											
År 1944	47	234	702	6 158	11 096	8 445	2 138	1 476	503	723	31 522
» 1951	31	179	610	5 452	10 964	5 841 3 053	2 288	1 566	515	692	31 191
Förändring 1944—1951 %	..	— 23,5	— 13,1	— 11,5	— 1,2	+ 5,3	+ 7,0	+ 6,1	+ 2,4	— 4,3	— 1,1

Tab. 3. Åkerarealen, fördelad på storleksgrupper, inom varje län och naturligt jordbruksområde enligt 1951 års jordbruksräkning i jämförelse med jordbruksräkningen år 1944. Preliminära uppgifter (forts.)

Acreage of farms, by counties and by natural agricultural areas (cont.)

Län, naturliga jordbruksområden m. m.	Sammanlagd åkerareal, i hektar, för lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om											Samtliga storleksgrupper
	högst 0,25 ha	0,26–1 ha	1–2 ha	2–5 ha	5–10 ha	10–15 ha	15–20 ha	20–30 ha	30–50 ha	50–100 ha	över 100 ha	
c) Norra Halland												
År 1944	42	392	710	2 381	6 617	9 359		2 324	1 527	972	916	25 240
» 1951	29	239	665	2 279	6 159	6 152	3 658	2 432	1 403	887	960	24 863
Förändring 1944—1951 %	..	— 39,0	— 6,3	— 4,3	— 6,9	+ 4,8		+ 4,6	— 8,1	— 8,7	+ 4,8	— 1,5
d) Hela länet												
År 1944	182	1 057	2 051	11 318	27 105	43 885		19 914	16 615	9 979	12 661	144 767
» 1951	123	697	1 807	10 107	25 461	25 485	19 358	20 645	16 727	9 079	12 799	142 288
Förändring 1944—1951 %	— 32,4	— 34,1	— 11,9	— 10,7	— 6,1	+ 2,2		+ 3,7	+ 0,7	— 9,0	+ 1,1	— 1,7
Göteborgs och Bohus län												
År 1944	269	2 084	3 842	14 230	29 936	26 523		6 959	4 348	3 528	1 292	93 011
» 1951	148	1 157	2 895	11 974	29 046	18 767	9 967	7 567	4 739	3 614	1 172	91 046
Förändring 1944—1951 %	— 45,0	— 44,5	— 24,6	— 15,9	— 3,0	+ 8,3		+ 8,7	+ 9,0	+ 2,4	— 9,3	— 2,1
Älvsborgs län												
a) Slättbygden												
År 1944	75	318	952	5 245	15 640	27 582		11 681	7 791	3 706	4 616	77 606
» 1951	24	222	762	4 390	13 719	16 047	11 981	13 016	8 143	4 921	4 425	77 650
Förändring 1944—1951 %	..	— 30,2	— 20,0	— 16,3	— 12,3	+ 1,6		+ 11,4	+ 4,5	+ 32,8	— 4,1	+ 0,1
b) Dalbygderna												
År 1944	90	653	1 649	5 765	13 256	12 517		4 286	3 063	2 025	1 800	45 104
» 1951	40	450	1 490	4 665	11 998	8 526	5 045	4 630	3 272	2 053	1 240	43 409
Förändring 1944—1951 %	..	— 31,1	— 9,6	— 19,1	— 9,5	+ 8,4		+ 8,0	+ 6,8	+ 1,4	— 31,1	— 3,8
c) Dalslands bergsbygd												
År 1944	29	277	1 095	4 992	5 916	2 875		552	668	357	132	16 893
» 1951	9	203	848	4 384	6 113	2 267	1 041	593	587	364	104	16 513
Förändring 1944—1951 %	..	— 26,7	— 22,6	— 12,2	+ 3,3	+ 15,1		+ 7,4	— 12,1	+ 2,0	— 21,2	— 2,2
d) Södra höglandet												
År 1944	139	951	3 457	17 318	22 928	14 120		3 401	2 964	2 844	519	68 641
» 1951	61	681	3 037	14 840	22 789	10 724	4 331	3 770	3 167	2 360	654	66 414
Förändring 1944—1951 %	— 56,1	— 28,4	— 12,1	— 14,3	— 0,6	+ 6,6		+ 10,8	+ 6,8	— 17,0	+ 26,0	— 3,2

e) Hela länet											
År 1944	333	2 199	7 153	33 320	57 740	57 094	19 920	14 486	8 932	7 067	208 244
» 1951	134	1 556	6 137	28 279	54 619	37 564 22 398	22 009	15 169	9 698	6 423	203 986
Förändring 1944—1951 %	— 59,8	— 29,2	— 14,2	— 15,1	— 5,4	+ 5,0	+ 10,5	+ 4,7	+ 8,6	— 9,1	— 2,0
Skaraborgs län											
a) Slättbygden											
År 1944	126	754	2 225	10 250	28 342	61 936	36 330	31 977	22 643	28 283	222 866
» 1951	66	534	1 896	8 352	25 039	33 725 27 816	36 580	32 160	24 731	26 973	217 872
Förändring 1944—1951 %	— 47,6	— 29,2	— 14,8	— 18,5	— 11,7	— 0,6	+ 0,7	+ 0,6	+ 9,2	— 4,6	— 2,2
b) Falbygden											
År 1944	39	269	623	2 282	8 245	15 300	7 033	5 197	4 055	5 630	48 673
» 1951	25	184	489	1 877	6 937	8 308 6 764	7 076	5 110	3 736	5 227	45 733
Förändring 1944—1951 %	..	— 31,6	— 21,5	— 17,7	— 15,9	— 1,5	+ 0,6	— 1,7	— 7,9	— 7,2	— 6,0
c) Nordöstra höglandet											
År 1944	22	207	458	2 271	4 480	3 731	1 818	1 869	1 300	1 173	17 329
» 1951	12	146	355	1 793	4 079	2 391 1 431	1 806	1 687	1 553	1 117	16 370
Förändring 1944—1951 %	..	— 29,5	— 22,5	— 21,0	— 9,0	+ 2,4	— 0,7	— 9,7	+ 19,5	— 4,8	— 5,5
d) Sydöstra höglandet											
År 1944	25	156	347	1 991	5 804	7 817	2 880	3 145	2 737	3 314	28 216
» 1951	16	104	301	1 663	5 913	5 233 3 536	3 121	3 459	2 804	3 222	29 372
Förändring 1944—1951 %	..	— 33,3	— 13,3	— 16,5	+ 1,9	+ 12,2	+ 8,4	+ 10,0	+ 2,4	— 2,8	+ 4,1
e) Hela länet											
År 1944	212	1 386	3 653	16 794	46 871	88 784	48 061	42 188	30 735	38 400	317 084
» 1951	119	968	3 041	13 685	41 968	49 657 39 547	48 583	42 416	32 824	36 539	309 347
Förändring 1944—1951 %	— 43,9	— 30,2	— 16,8	— 18,5	— 10,5	+ 0,5	+ 1,1	+ 0,5	+ 6,8	— 4,8	— 2,4
Värmlands län											
a) Slättbygden											
År 1944	67	430	1 336	4 372	12 511	23 226	12 697	12 831	11 076	11 219	89 765
» 1951	35	288	1 063	3 562	11 171	11 647 10 385	12 535	13 643	12 409	10 545	87 283
Förändring 1944—1951 %	..	— 33,0	— 20,4	— 18,5	— 10,7	— 5,1	— 1,3	+ 6,3	+ 12,0	— 6,0	— 2,8
b) Centrala o. västra Värmland											
År 1944	127	1 718	5 451	18 183	24 888	15 514	3 556	1 970	2 836	2 163	76 406
» 1951	90	1 370	4 653	16 301	25 539	10 617 5 596	3 618	1 674	2 837	2 004	74 299
Förändring 1944—1951 %	— 29,1	— 20,3	— 14,6	— 10,4	+ 2,6	+ 4,5	+ 1,7	— 15,0	+ 0,0	— 7,4	— 2,8
c) Bergslagen											
År 1944	23	254	558	1 326	1 882	1 244	309	262	582	554	6 994
» 1951	10	173	419	1 181	2 221	1 287 740	808	501	496	737	8 573
Förändring 1944—1951 %	..	— 31,9	— 24,9	— 10,9	+ 18,0	+ 62,9	+ 161,5	+ 91,2	— 14,8	+ 33,0	+ 22,6

Tab. 3. Åkerarealen, fördelad på storleksgrupper, inom varje län och naturligt jordbruksområde enligt 1951 års jordbruksräkning i jämförelse med jordbruksräkningen år 1944. Preliminära uppgifter (forts.)
Acreage of farms, by counties and by natural agricultural areas (cont.)

Län, naturliga jordbruksområden m. m.	Sammanlagd åkerareal, i hektar, för lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om											Samtliga storleksgrupper
	högst 0,25 ha	0,26–1 ha	1—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—15 ha	15—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50–100 ha	över 100 ha	
d) Norra Värmland												
År 1944	49	982	2 093	4 332	3 089	765		257	164	70	—	11 801
» 1951	30	780	1 759	4 356	3 256	675	138	115	203	66	—	11 378
Förändring 1944—1951 %	..	—20,6	—16,0	+ 0,6	+ 5,4	+ 6,3		—55,3	+ 23,8	—5,7	—	—3,6
e) Hela länet												
År 1944	266	3 384	9 438	28 213	42 370	40 749		16 819	15 227	14 564	13 936	184 966
» 1951	165	2 611	7 894	25 400	42 187	24 226	16 859	17 076	16 021	15 808	13 286	181 533
Förändring 1944—1951 %	—38,0	—22,8	—16,4	—10,0	—0,4	+ 0,8		+ 1,5	+ 5,2	+ 8,5	—4,7	—1,9
Örebro län												
a) Södra skogsbygden												
År 1944	35	241	439	2 178	4 446	5 279		2 048	1 420	2 074	3 169	21 329
» 1951	22	144	348	1 598	3 637	3 330	2 215	2 234	1 797	1 598	3 484	20 407
Förändring 1944—1951 %	..	—40,2	—20,7	—26,6	—18,2	+ 5,0		+ 9,1	+ 26,5	—23,0	+ 9,9	—4,3
b) Slättbygden												
År 1944	127	801	1 411	3 475	7 986	22 625		15 631	14 600	12 154	14 257	93 067
» 1951	92	699	1 322	2 980	6 363	9 391	11 020	16 453	16 983	13 140	14 348	92 791
Förändring 1944—1951 %	—27,6	—12,7	—6,3	—14,2	—20,3	—9,8		+ 5,3	+ 16,3	+ 8,1	+ 0,6	—0,3
c) Bergslagen												
År 1944	122	922	2 015	5 783	9 194	9 768		3 787	2 353	2 900	2 761	39 605
» 1951	70	618	1 552	4 540	7 665	5 416	3 666	3 469	2 761	2 985	2 187	34 929
Förändring 1944—1951 %	—42,6	—33,0	—23,0	—21,5	—16,6	—7,0		—8,4	+ 17,3	+ 2,9	—20,8	—11,8
d) Hela länet												
År 1944	284	1 964	3 865	11 436	21 626	37 672		21 466	18 373	17 128	20 187	154 001
» 1951	184	1 461	3 222	9 118	17 665	18 137	16 901	22 156	21 541	17 723	20 019	148 127
Förändring 1944—1951 %	—35,2	—25.6	—16,6	—20,3	—18,3	—7,0		+ 3,2	+ 17,2	+ 3,5	—0,8	—3,8
Västmanlands län												
a) Bergslagen												
År 1944	39	132	340	870	2 873	4 444		1 513	1 401	1 625	2 625	15 862
» 1951	16	81	236	687	2 063	2 589	1 918	2 081	1 825	1 585	2 442	15 523
Förändring 1944—1951 %	..	—38,6	—30,6	—21,0	—28,2	+ 1,4		+ 37,5	+ 30,3	—2,5	—7,0	—2,1

b) Slättbygden											
År 1944	153	654	1 011	2 339	7 975	26 761	26 959	30 687	27 110	22 900	146 549
» 1951	91	472	815	2 029	5 995	9 845 13 335	27 333	32 309	28 682	23 863	144 769
Förändring 1944—1951 %	— 40,5	— 27,8	— 19,4	— 13,3	— 24,8	— 13,4	+ 1,4	+ 5,3	+ 5,8	+ 4,2	— 1,2
c) Hela länet											
År 1944	192	786	1 351	3 209	10 848	31 205	28 472	32 088	28 735	25 525	162 411
» 1951	107	553	1 051	2 716	8 058	12 434 15 253	29 414	34 134	30 267	26 305	160 292
Förändring 1944—1951 %	— 44,3	— 29,6	— 22,2	— 15,4	— 25,7	— 11,3	+ 3,3	+ 6,4	+ 5,3	+ 3,1	— 1,3
Kopparbergs län											
a) Bergslagen											
År 1944	72	394	579	1 879	2 184	1 351	575	556	662	731	8 983
» 1951	28	298	512	1 585	2 024	1 071 484	485	599	972	374	8 432
Förändring 1944—1951 %	..	— 24,4	— 11,6	— 15,6	— 7,3	+ 15,1	— 15,7	+ 7,7	+ 46,8	— 48,8	— 6,1
b) Östra Dalarne											
År 1944	125	683	1 304	4 916	12 734	21 155	8 455	4 710	2 601	1 875	58 558
» 1951	53	483	1 040	4 040	10 581	11 016 9 898	9 225	5 650	3 563	1 616	57 165
Förändring 1944—1951 %	— 57,6	— 29,3	— 20,2	— 17,8	— 16,9	— 1,1	+ 9,1	+ 20,0	+ 37,0	— 13,8	— 2,4
c) Mellanbygden											
År 1944	253	2 672	5 250	16 116	10 780	1 968	404	282	377	126	38 228
» 1951	267	1 892	3 783	13 765	13 415	2 286 776	352	482	465	112	37 595
Förändring 1944—1951 %	+ 5,5	— 29,2	— 27,9	— 14,6	+ 24,4	+ 55,6	— 12,9	+ 70,9	+ 23,3	— 11,1	— 1,7
d) Fjällbygden											
År 1944	34	358	775	1 461	431	110	—	—	—	—	3 169
» 1951	22	303	633	1 539	585	96 —	21	—	—	—	3 199
Förändring 1944—1951 %	..	— 15,4	— 18,3	+ 5,3	+ 35,7	— 12,7	..	—	—	—	+ 0,9
e) Hela länet											
År 1944	484	4 107	7 908	24 372	26 129	24 584	9 434	5 548	3 640	2 732	108 938
» 1951	370	2 976	5 968	20 929	26 605	14 469 11 158	10 083	6 731	5 000	2 102	106 391
Förändring 1944—1951 %	— 23,6	— 27,5	— 24,5	— 14,1	+ 1,8	+ 4,2	+ 6,9	+ 21,3	+ 37,4	— 23,1	— 2,3
Gävleborgs län											
a) Gästrikland											
År 1944	71	354	926	4 193	10 132	11 890	3 145	2 026	1 129	1 487	35 353
» 1951	41	283	704	3 174	8 641	7 539 4 876	3 924	1 741	1 360	1 607	33 890
Förändring 1944—1951 %	..	— 20,1	— 24,0	— 24,3	— 14,7	+ 4,4	+ 24,8	— 14,1	+ 20,5	+ 8,1	— 4,1
b) Hälsinglands kustland											
År 1944	117	986	3 252	10 159	21 182	21 447	4 583	2 208	1 085	494	65 513
» 1951	89	813	2 667	8 721	20 045	15 782 8 368	5 904	2 205	927	518	66 039
Förändring 1944—1951 %	— 23,9	— 17,5	— 18,0	— 14,2	— 5,4	+ 12,6	+ 28,8	— 0,1	— 14,6	+ 4,9	+ 0,8

Tab. 3. Åkerarealen, fördelad på storleksgrupper, inom varje län och naturligt jordbruksområde enligt 1951 års jordbruksräkning i jämförelse med jordbruksräkningen år 1944. Preliminära uppgifter (forts.)
Acreage of farms, by counties and by natural agricultural areas (cont.)

Län, naturliga jordbruksområden m. m.	Sammanlagd åkerareal, i hektar, för lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om											Samtliga storleksgrupper
	högst 0,25 ha	0,26–1 ha	1—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—15 ha	15—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50–100 ha	över 100 ha	
c) Inlandet												
År 1944	30	271	838	3 036	4 108	2 703		408	240	176	—	11 810
» 1951	22	282	745	2 714	4 121	1 999	793	404	115	397	—	11 592
Förändring 1944–1951 %	..	+ 4,1	— 11,1	— 10,6	+ 0,3	+ 3,3		— 1,0	— 52,1	+ 125,6	—	— 1,8
d) Hela länet												
År 1944	218	1 611	5 016	17 388	35 422	36 040		8 136	4 474	2 390	1 981	112 676
» 1951	152	1 378	4 116	14 609	32 807	25 320	14 037	10 232	4 061	2 684	2 125	111 521
Förändring 1944—1951 %	— 30,3	— 14,5	— 17,9	— 16,0	— 7,4	+ 9,2		+ 25,8	— 9,2	+ 12,3	+ 7,3	— 1,0
Västernorrlands län												
a) Kustlandet												
År 1944	158	1 594	5 550	16 143	27 629	10 339		1 802	1 204	888	476	65 783
» 1951	71	1 185	4 974	14 781	26 902	8 883	3 017	1 906	1 287	578	731	64 315
Förändring 1944—1951 %	— 55,1	— 25,7	— 10,4	— 8,4	— 2,6	+ 15,1		+ 5,8	+ 6,9	— 34,9	+ 53,6	— 2,2
b) Inlandet												
År 1944	61	1 191	4 073	13 731	11 494	3 374		453	158	127	—	34 662
» 1951	34	844	3 542	13 302	12 113	2 413	775	486	160	132	—	33 801
Förändring 1944—1951 %	..	— 29,1	— 13,0	— 3,1	+ 5,4	— 5,5		+ 7,3	+ 1,3	+ 3,9	—	— 2,5
c) Silurområdet												
År 1944	2	69	336	1 096	443	94		23	—	—	—	2 063
» 1951	—	51	303	1 060	445	121	33	20	—	—	—	2 033
Förändring 1944—1951 %	..	— 26,1	— 9,8	— 3,3	+ 0,5	+ 63,8		..	—	—	—	— 1,5
d) Hela länet												
År 1944	221	2 854	9 959	30 970	39 566	13 807		2 278	1 362	1 015	476	102 508
» 1951	105	2 080	8 819	29 143	39 460	11 417	3 825	2 412	1 447	710	731	100 149
Förändring 1944—1951 %	— 52,5	— 27,1	— 11,4	— 5,9	— 0,3	+ 10,4		+ 5,9	+ 6,2	— 30,0	+ 53,6	— 2,3
Jämtlands län												
a) Silurområdet												
År 1944	48	859	2 111	9 569	16 368	10 974		2 183	576	238	—	42 926
» 1951	29	743	1 993	9 091	16 845	8 519	3 322	2 110	595	231	—	43 478
Förändring 1944—1951 %	..	— 13,5	— 5,6	— 5,0	+ 2,9	+ 7,9		— 3,3	+ 3,3	— 2,9	—	+ 1,3

b) Mellanbygden												
År 1944	32	499	1 081	3 876	3 713	1 152		150	76	—	—	10 579
» 1951	17	440	1 016	3 790	3 875	825	221	227	72	—	—	10 483
Förändring 1944—1951 %	..	—11,8	—6,0	—2,2	+4,4	—9,2		+51,3	—5,3	—	—	—0,9
c) Fjällbygden												
År 1944	32	763	1 548	6 569	4 335	754		159	128	—	—	14 288
» 1951	17	633	1 539	6 516	4 462	723	100	120	75	149	—	14 334
Förändring 1944—1951 %	..	—17,0	—0,6	—0,8	+2,9	+9,2		—24,5	—41,4	..	—	+0,3
d) Hela länet												
År 1944	112	2 121	4 740	20 014	24 416	12 880		2 492	780	238	—	67 793
» 1951	63	1 816	4 548	19 397	25 182	10 067	3 643	2 457	742	380	—	68 295
Förändring 1944—1951 %	—43,8	—14,4	—4,1	—3,1	+3.1	+6,4		—1,4	—4,9	+59,7	—	+0,7
Västerbottens län												
a) Kustlandet												
År 1944	47	986	3 905	25 582	51 553	17 766		1 229	266	177	141	101 652
» 1951	30	835	2 965	21 527	54 311	21 047	4 595	1 547	425	309	279	107 870
Förändring 1944—1951 %	..	—15,3	—24,1	—15,9	+5,3	+44,3		+25,9	+59,8	+74,6	+97,9	+6,1
b) Inlandet												
År 1944	28	1 311	3 920	12 348	3 707	268		43	—	—	—	21 625
» 1951	23	938	3 470	13 322	4 846	412	17	25	66	—	—	23 119
Förändring 1944—1951 %	..	—28,5	—11,5	+7,9	+30,7	+60,1		..	..	—	—	+6,9
c) Hela länet												
År 1944	75	2 297	7 825	37 930	55 260	18 034		1 272	266	177	141	123 277
» 1951	53	1 773	6 435	34 849	59 157	21 459	4 612	1 572	491	309	279	130 989
Förändring 1944—1951 %	—29,3	—22,8	—17,8	—8,1	+7,1	+44,6		+23,6	+84,6	+74,6	+97,9	+6,3
Norrbottens län												
a) Kustlandet												
År 1944	93	2 017	4 849	20 187	25 988	10 656		1 294	397	352	—	65 833
» 1951	80	1 607	4 286	19 242	29 753	10 925	3 501	1 483	568	159	128	71 732
Förändring 1944—1951 %	—14,0	—20,3	—11,6	—4,7	+14,5	+35,4		+14,6	+43,1	—54,8	..	+9,0
b) Inlandet												
År 1944	28	965	2 187	6 438	2 632	403		29	74	51	—	12 807
» 1951	20	821	2 160	7 398	3 231	404	71	71	35	64	—	14 275
Förändring 1944—1951 %	..	—14,9	—1,2	+14,9	+22,8	+17,9		..	..	+25,5	—	+11,5
c) Hela länet												
År 1944	121	2 982	7 036	26 625	28 620	11 059		1 323	471	403	—	78 640
» 1951	100	2 428	6 446	26 640	32 984	11 329	3 572	1 554	603	223	128	86 007
Förändring 1944—1951 %	—17,4	—18.6	—8,4	+0,1	+15,2	+34,7		+17,5	+28,0	—44,7	..	+9,4

Tab. 3. Åkerarealen, fördelad på storleksgrupper, inom varje län och naturligt jordbruksområde enligt 1951 års jordbruksräkning i jämförelse med jordbruksräkningen år 1944. Preliminära uppgifter (forts.)
Acreage of farms, by counties and by natural agricultural areas (cont.)

Län, naturliga jordbruksområden m. m.	Sammanlagd åkerareal, i hektar, för lägenheter och brukningsenheter med åkerareal om											Samtliga storleksgrupper
	högst 0,25 ha	0,26–1 ha	1—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—15 ha	15—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50–100 ha	över 100 ha	
Södra och mellersta Sveriges slättbygder												
År 1944	2 782	11 425	21 725	73 232	207 150	476 844		320 610	340 694	285 610	339 507	2 079 579
» 1951	1 759	8 875	18 756	60 275	174 076	237 076	220 150	323 674	350 274	301 698	342 241	2 038 854
Förändring 1944—1951 %	— 36,8	— 22,3	— 13,7	— 17,7	— 16,0	— 4,1		+ 1,0	+ 2,8	+ 5,6	+ 0,8	— 2,0
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder												
År 1944	2 520	14 743	36 583	174 659	326 845	291 375		93 986	73 587	62 091	55 937	1 132 326
» 1951	1 361	10 732	30 675	148 252	309 249	189 146	112 201	99 824	76 195	64 291	51 413	1 093 339
Förändring 1944—1951 %	— 46,0	— 27,2	— 16,1	— 15,1	— 5.4	+ 3,4		+ 6,2	+ 3,5	+ 3,5	— 8,1	— 3,4
Norra Sverige												
År 1944	1 012	15 523	41 768	150 643	187 452	82 773		13 017	5 773	3 541	1 237	502 739
» 1951	751	12 167	35 835	141 124	198 205	75 110	25 727	14 791	6 288	3 477	1 768	515 243
Förändring 1944—1951 %	— 25,8	— 21,6	— 14,2	— 6,3	+ 5,7	+ 21,8		+ 13,6	+ 8,9	— 1,8	+ 42,9	+ 2,5
Hela riket												
År 1944	6 314	41 691	100 076	398 534	721 447	850 992		427 613	420 054	351 242	396 681	3 714 644
» 1951	3 871	31 774	85 266	349 651	681 530	501 332	358 078	438 289	432 757	369 466	395 422	3 647 436
Förändring 1944—1951 %	— 38,7	— 23,8	— 14,8	— 12,3	— 5,5	+ 1,0		+ 2,5	+ 3,0	+ 5,2	— 0, 3	— 1,8

Taxeringsutfallet år 1954

Preliminary Taxation Returns

Preliminär redogörelse för utfallet av 1954 års taxeringar enligt taxeringsnämndernas beslut lämnas här i två tabeller. Redogörelsen grundar sig på sammandrag över årets taxeringar, vilka insänts till statistiska centralbyrån från de lokala skattemyndigheterna.

I tab. 1 meddelas uppgifter om taxeringsutfallet innevarande år inom hela riket för samtliga skattskyldiga, varvid till jämförelse uppgifter även medtagits om 1953 års taxering samt om den absoluta och procentuella förändringen mellan denna och årets taxering.

Vad först fastighetstaxeringen beträffar, har denna i fråga om fastighetsskattepliktig jordbruksfastighet givit till resultat värden, vilka endast obetydligt avviker från 1953 års. Detta är helt naturligt, då ingen allmän fastighetstaxering ägde rum år 1954. För fastighetsskattepliktig annan fastighet har en mindre värdestegring, 4,8 %, ägt rum. Denna beror på nybyggnader under året. Av delposterna kommer också värdestegringen huvudsakligen på byggnadsvärdet, vilket ökats med 5,6 %.

Taxeringen enligt förordningen om statlig inkomstskatt har givit till resultat en taxerad inkomst å 26 555,8 milj. kr, vilket i jämförelse med den taxerade inkomsten föregående år innebär en ökning med 522,6 milj. kr eller 2,0 %. Den beskattningsbara inkomsten enligt årets taxering visar, jämfört med föregående års, en nedgång med 9,6 % och uppgår till 17 498,3 milj. kr. Nedgången förklaras till stor del av att vid 1954 års taxering tillämpades för första gången de nya (höjda) statliga ortsavdragen. I fråga om den viktigaste kategorien av skattskyldiga, nämligen fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (A-längderna), har den beskattningsbara inkomsten sjunkit med 2 148,3 milj. kr (12,6 %). För den därnäst mest betydelsefulla kategorien, svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke är aktiebolag, samt sådana utländska juridiska personer, vilka icke skall upptagas i A-längden (bolag), har däremot en uppgång med 284,4 milj. kr (13,4 %) inträffat.

Uppgifterna i tab. 1 utvisar, att den efter avdrag för underskott å förvärvskälla framkomna totalsumman av inkomsterna från skilda förvärvskällor, den s. k. sammanräknade nettoinkomsten, har ökats med 1 139,4 milj. kr eller 3,9 %. Samtliga förvärvskällor med undantag av jordbruksfastighet företer inkomstökning. För denna förvärvskälla har inkomstminskning ägt rum med 231,3 milj. kr eller 10,2 %. Av de övriga inkomstkällorna utvisar inkomst av tjänst m. m. den största ökningen, nämligen med 890,6 milj. kr (4,0 %). Inkomst av rörelse m. m. har stigit med 473,5 milj. kr (10,9 %), av annan fastighet med 26,3 milj. kr (7,2 %) samt av kapital med 19,0 milj. kr (2.8 %).

Taxeringen till investeringsavgift enligt förordningen härom har givit till resultat en antagen avgiftsbelagd investeringskostnad av 1 152,1 milj. kr och en uträknad investeringsavgift av 138,2 milj. kr. Huvudparten härav, 110,5 milj. kr, hänför sig till svenska aktiebolag m. fl., medan den påförda avgiften för A-längdernas skattskyldiga uppgår till endast 18,1 milj. kr. Jämfört med föregående år har således den uträknade investeringsavgiften ökat med 22,9 milj. kr eller med 19,9 %.

Den enligt förordningen om statlig förmögenhetsskatt beskattningsbara förmögenheten (förmögenheter över 50 000 kr) utgör 23 858,0 milj. kr, vilket belopp med 5 103,7 milj. kr eller 17,6 % understiger föregående års belopp. Den statliga förmögenhetsskatten utgör enligt tab. 1 för hela riket 133,1 milj. kr mot 176,3 milj. kr enligt 1953 års taxering. Den kraftiga nedgången beror på att fr. o. m. årets taxering har gränsen för skatteplikt höjts från 30 000 kr till 50 000 kr beskattningsbar förmögenhet.

Den enligt förordningen om statlig inkomstskatt uträknade inkomstskatten uppgår för samtliga skattskyldiga till 3 453,3 milj. kr, varav för fysiska personer m. fl. 2 475,8 milj. kr och för

Tab. 1. Taxeringsutfallet åren 1954 och 1953 inom hela riket (milj. kr)

Tax assessment

	År 1954	År 1953	Ökning (+) eller minskning (—)	
			Absoluta tal	%
Fastighetstaxeringen *Assessment of real estate*				
Fastighetsskattepliktig jordbruksfastighet	13 687,9	13 680,5	+ 7,4	+ 0,1
därav: jordbruksvärde	9 240,6	9 230,9	+ 9,7	+ 0,1
skogsvärde	4 302,2	4 302,2	+ 0,0	+ 0,0
tomt- o. industrivärde	145,1	147,4	— 2,3	— 1,6
Fastighetsskattepliktig annan fastighet	45 718,6	43 621,5	+2 097,1	+ 4,8
därav: markvärde	8 750,3	8 621,5	+ 128,8	+ 1,5
byggnadsvärde	36 964,9	34 996,6	+1 968,3	+ 5,6
parkvärde	3,4	3,4	— 0,0	— 2,4
Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*				
Uppskattad inkomst av jordbruksfastighet	2 031,5	2 262,8	— 231,3	—10,2
» » » annan fastighet	393,6	367,3	+ 26,3	+ 7,2
» » » rörelse o. d.	4 828,2	4 354,7	+ 473,5	+10,9
» » » tjänst m. m.	22 981,5	22 090,9	+ 890,6	+ 4,0
» » » kapital	682,3	663,3	+ 19,0	+ 2,8
Avdrag för underskott å förvärvskälla	221,2	182,5	+ 38,7	+21,2
Sammanräknad nettoinkomst	30 695,9	29 556,5	+1 139,4	+ 3,9
Allmänna avdrag, som icke avser underskott å förvärvskälla	4 132,1	3 514,0	+ 618,1	+17,6
Taxerad inkomst	26 555,8	26 033,2	+ 522,6	+ 2,0
Beskattningsbar inkomst	17 498,3	19 348,2	—1 849,9	— 9,6
Uträknad skatt	3 453,3	3 617,3	— 164,0	— 4,5
Taxeringen till investeringsavgift *Assessment for tax on investments*				
Antagen avgiftsbelagd investeringskostnad	1 152,1	960,8	+ 191,3	+19,9
Uträknad investeringsavgift	138,2	115,3	+ 22,9	+19,9
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*				
Beskattningsbar förmögenhet	23 858,0	28 961,7	—5 103,7	—17,6
Uträknad skatt	133,1	176,3	— 43,2	—24,5
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*				
Taxerad inkomst	28 579,0	27 574,6	+1 004,4	+ 3,6
Beskattningsbar inkomst	23 218,3	22 294,2	+ 924,1	+ 4,1
Antal skattekronor	255,9	251,6	+ 4,3	+ 1,7
därav: av fastighet	23,7	28,7	— 5,0	—17,1
» inkomst	232,2	222,9	+ 9,3	+ 4,1

svenska aktiebolag m. fl. 943,2 milj. kr. Enligt 1953 års taxering till statlig inkomstskatt utgjorde de uträknade skatterna 3 617,3 milj. kr, varav för fysiska personer m. fl. 2 751,2 milj. kr och för svenska aktiebolag m. fl. 834,7 milj. kr.

Antalet skattekronor enligt kommunalskattelagen uppgår till 255,9 milj., vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 1,7 %. Antalet fastighetsskattekronor har sjunkit med 17,1 %, medan antalet inkomstskattekronor har stigit med 4,1 %. Nedgången i antalet fastighetsskattekronor förklaras av att

Tab. 2. Taxeringsutfallet år 1954 inom hela riket för olika slag av skattskyldiga (milj. kr)

Tax assessment: Individuals and corporations

Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*	A-längden: Fysiska personer m. fl. *Individuals*	B-längden: Svenska aktiebolag m. fl.[1]	B-längden: Svenska ekonomiska föreningar m. fl.[2]	C-längden: Ideella föreningar m. fl.[3]	Summa *Total*
Uppskattad inkomst av jordbruksfastighet	1 898,2	111,2	0,1	22,0	2 031,5
» » » annan fastighet ..	323,5	45,9	18,8	5,4	393,6
» » » rörelse o. d.	2 166,7	2 574,5	79,6	7,4	4 828,2
» » » tjänst m. m.	22 981,5	.	.	.	22 981,5
» » » kapital	632,6	18,5	1,6	29,6	682,3
Avdrag för underskott å förvärvskälla	202,7	16,6	1,2	0,7	221,2
Sammanräknad nettoinkomst	27 799,8	2 733,5	98,9	63,7	30 695,9
Allmänna avdrag, som icke avser underskott å förvärvskälla	3 784,8	320,8	17,2	9,3	4 132,1
Taxerad inkomst	24 007,0	2 412,7	81,7	54,4	26 555,8
Beskattningsbar inkomst	14 949,5	2 412,7	81,7	54,4	17 498,3
Uträknad skatt	2 475,8	943,2	26,1	8,2	3 453,3
Taxeringen till investeringsavgift *Assessment for tax of investments*					
Antagen avgiftsbelagd investeringskostnad	151,1	920,9	79,5	0,6	1 152,1
Uträknad investeringsavgift	18,1	110,5	9,5	0,1	138,2
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*					
Beskattningsbar förmögenhet	22 538,4	8,6	10,4	1 300,6	23 858,0
Uträknad skatt	131,1	0,1	0,0	1,9	133,1
Taxeringen till kommunal inkomstskatt *Assessment for local tax*					
Taxerad inkomst	26 025,0	2 309,1	61,3	183,6	28 579,0
Beskattningsbar inkomst	20 664,3	2 309,1	61,3	183,6	23 218,3

[1] *Swedish joint-stock companies.* — [2] *Swedish economic associations.* — [3] *Other associations.*

repartitionstalet sänkts från 5 % till 4 %.

I tab. 2 lämnas redogörelse för årets taxering till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, investeringsavgift samt kommunal inkomstskatt för olika kategorier av skattskyldiga. Av tabellen framgår klart, att A-längdernas skattskyldiga (fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser) samt svenska aktiebolag m. fl. utgöra de ojämförligen mest betydelsefulla kategorierna av skattskyldiga. Av den totala beskattningsbara inkomsten belöper cirka 99 % på dessa båda kategorier.

Utöver de i tabellerna lämnade uppgifterna må även nämnas, att enligt förordningen om utskiftningsskatt uträknad skatt uppgår till 1,3 milj. kr för riket i dess helhet.

E. B-d

Kungl. Bokfr. Sthlm 1954
542650

STATISTISK TIDSKRIFT

12 · 1954

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: KARIN KOCK. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Prenumeration verkställes genom A. B. Nordiska Bokhandeln, Stockholm. Utkommer med tolv häften om året, nämligen varje kvartal fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter. Pris kr. 10:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte.

NY FÖLJD ÅRG. 3 NR 12 DECEMBER 1954

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 584
Befolkningsutvecklingen 586
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 588
Bilar fördelade efter drivmedel..... 590
Förändringar i beståndet av motorfordon 591
Konkurser och protesterade växlar..... 592
Beställningstrafiken med lastbil..... 594
Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari—oktober 1954 597
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter.... 598
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1954 610
Primärkommunernas finanser år 1952 .. 610
Jordbruksräkningen 1951: Nyodlingar, täckdikning. gödselvård, vattenledning. Preliminära uppgifter..... 616
Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952. Preliminär redogörelse: 2 626
Arealinventeringen i oktober 1954 627

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 3 No. 12 DECEMBER 1954

CONTENTS

TABLES

Commentary 584
Vital statistics..... 586
Registered motor vehicles 588
Bankruptcies and protested bills 592
For-hire lorry transportation..... 594
New business of life assurance companies, January—October, 1954 597
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1952 and 1953. Preliminary figures 598
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1954 610
Finance of primary communes in 1952.. 610
Census of agriculture 1951: Reclaimed land, drainage, conservation of manure, water-service. Preliminary figures 616
Assets and debts of farmers in 1952. Preliminary figures..... 626
Survey of acreage in October, 1954..... 627

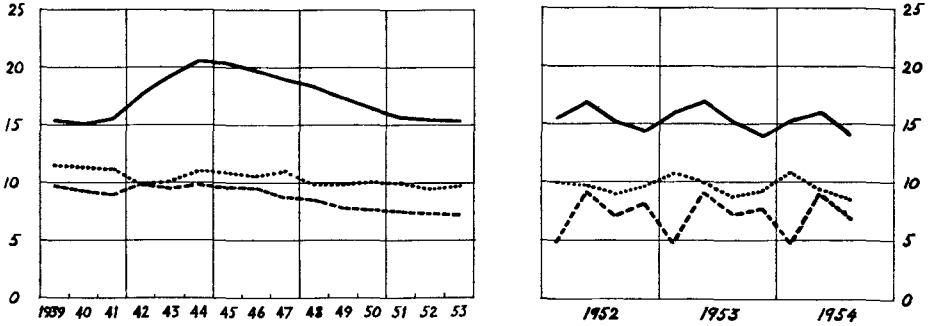
RÄTTELSE: I häfte 11/1954 står på sid. 563 i summakolumnen för Hela riket, Lägenheter m. m. 319 761; bör vara 309 761.

Kommentar
Commentary

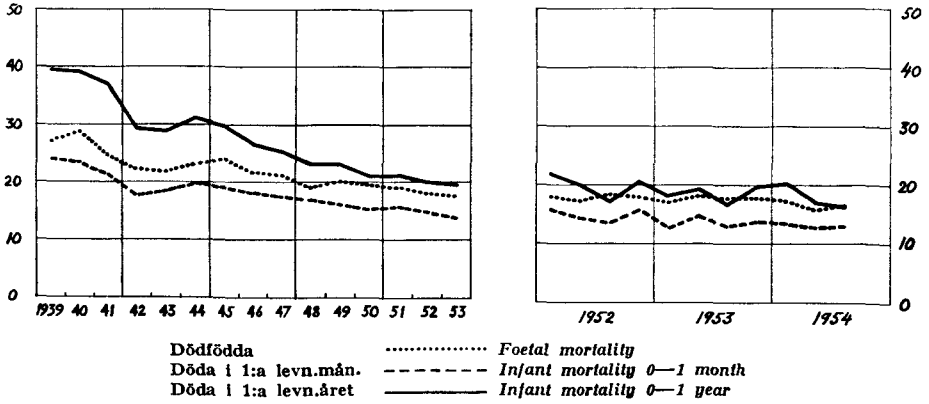
Befolkningsutvecklingen. Antalet under tredje kvartalet ingångna äktenskap är något lägre än under de närmast föregående åren. Denna tendens är mindre markerad, om man utsträcker jämförelsen till årets tre första kvartal.

Antalet levande födda, som under 1951, 1952 och 1953 höll sig relativt konstant, har under 1954 åter börjat sjunka. Nedgången under tredje kvartalet är påtaglig såväl på landsbygden som i städerna. Antalet födda under 1954 har beräknats till 106 000 under antagande att födelsesiffran under fjärde kvartalet följer samma tendens som under de tre föregående kvartalen. Födelsetalet har inte varit så lågt sedan början av 1940-talet vare sig absolut eller relativt taget.

Befolkningsutvecklingen i o/oo ***Birth, death and marriage rates***

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i o/oo ***Infant and foetal mortality rates***

Antalet avlidna var under tredje kvartalet obetydligt lägre än under motsvarande kvartal 1952 och 1953. Utsträckes jämförelsen till de tre första kvartalen på året föreligger en minskning i jämförelse med 1953 men någon ökning i förhållande till 1952.

Genom denna ovanligt kraftiga nedgång i födelsesiffran blev överskottet av födda, trots minskningen av antalet dödsfall, avsevärt lägre än tidigare år för såväl det aktuella kvartalet som för hela den gångna delen av året.

Spädbarnsdödligheten var under tredje kvartalet något lägre än under samma kvartal 1953. Detta gäller såväl hela första levnadsåret som första levnadsmånaden. Även antalet dödfödda visar en nedgång. Siffrorna må emellertid bedömas med en viss försiktighet, enär en del efteranmälningar brukar inkomma efter det uppgifterna publicerats.

Invandringen har åter börjat ökas, medan utvandringen i stället börjat avtaga såväl under tredje kvartalet som under de tre gångna kvartalen av 1954 jämfört med motsvarande perioder under 1953. Ändringen är störst i fråga om utvandringen, vilket åstadkommer ett betydligt kraftigare invandringsöverskott för de tre första kvartalen under 1954 än för motsvarande period under 1953. Uppgifterna avser den kyrkobokförda in- och utvandringen.

Motorfordonsbeståndet. Vid utgången av första kvartalet år 1954 omfattade fordonsbeståndet 553 000 bilar, varav 443 300 personbilar, 101 400 lastbilar och 8 200 bussar, samt 298 400 motorcyklar och 22 700 släpvagnar och släpslädar. Under nämnda kvartal har en ökning i antal skett för personbilar med 12 300 mot 10 200 under motsvarande kvartal 1953. Samtidigt har en minskning inträffat för lastbilar med 1 500 mot 900 under samma kvartal föregående år och för motorcyklar med 8 000 emot 4 200; även antalet bussar minskades något.

Av de olika förändringar, som inverkar på motfordonsbeståndet, har överföringarna till bilreservregistret spelat en stor roll. Sålunda har av personbilar överförts 4 600 emot 3 300 under samma kvartal 1953, av lastbilar 4 300 emot 3 900 och av motorcyklar 7 600 emot 5 600. De definitivt avregistrerade var flera än föregående år för samtliga nyssnämnda fordonsslag. Antalet nyregistrerade personbilar har varit 17 900 emot 13 700 under samma kvartal 1953, lastbilar 3 200 emot 3 300 och motorcyklar 2 000 emot 3 100.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 598.

Larger commercial enterprises

1 Number of employees

Income

2 Gross profit
3 Sundry
4 Total

Expenditure and net profit

5 Interest
6 Depreciation
7 Taxes
8 Pension funds
9 Sundry
10 Net profit
11 Total

Gross profit account

12 Sales proceeds
13 Added: Inventories at end of accounting period
14 Total
15 Deducted: Inventories at beginning of accounting period
16 Purchase of goods
17 Expenses
18 Excise duty
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 Inventories; variation in value
23 » ; » » volume (rough estimate)
24 Variation in hidden reserves in inventories (rough estimate)
25 Wages and salaries
26 Rent
27 Paid dividends
28 Declared dividends

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths* 1:a levnadsåret *0—1 year*	Döda i *Infant deaths* 1:a levnadsmånaden *0—1 month*	Dödfödda *Stillbirths*
1940	6 356 368	59 166	95 778	72 748	23 030	6 784	3 102	3 758	2 255	2 819
1941	6 388 953	58 102	99 727	71 910	27 817	4 254	1 101	3 685	2 137	2 508
1942	6 432 337	63 659	113 961	63 741	50 220	3 053	940	3 337	2 035	2 607
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 312	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 653	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 583	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 405	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 255	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 126	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 965	2 489
1950	7 016 551	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 763	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 752	2 163
1952*	7 124 673	53 008	[1] 110 339	[1] 68 090	[1] 42 249	[2] 26 259	[2] 14 998	2 213	1 652	2 055
1953*	7 171 461	51 997	[1] 110 497	[1] 69 373	[1] 41 124	[2] 19 175	[2] 17 480	2 063	1 518	1 982
1953* april		4 993	10 142	6 198	3 944					
maj	7 166 000	5 709	10 313	5 849	4 464	2 526	2 895	585	447	556
juni		5 993	9 474	5 818	3 656					
juli		4 874	9 196	5 471	3 725					
aug.	7 177 000	4 752	8 948	5 282	3 666	3 323	2 947	461	358	488
sept.		3 432	9 168	5 218	3 950					
okt.		4 796	8 505	5 315	3 190					
nov.	7 189 000	3 776	8 147	5 414	2 733	9 517	7 363	501	350	454
dec.		5 292	8 488	5 904	2 584					
1954* jan.		2 666	8 691	6 258	2 433					
febr.	7 196 000	2 834	8 466	5 898	2 568	2 913	3 207	548	369	476
mars		2 922	9 977	7 143	2 834					
april		5 639	9 833	5 976	3 857					
maj	7 206 000	3 057	9 991	5 751	4 240	2 515	2 510	489	365	458
juni		8 223	8 919	5 260	3 659					
juli		5 456	8 732	5 317	3 415					
aug.	7 218 000	3 966	8 379	5 187	3 192	4 076	2 277	423	331	432
sept.		3 131	8 626	5 210	3 416					
		På 1 000 av medelfolkmängden[3] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[4]		På 1 000 födda[5]
1950	7 016 551	7,73	16,45	10,02	6,43	3,98	1,83	21,0	15,3	19,9
1951	7 072 830	7,67	15,58	9,87	5,71	4,47	2,34	21,6	15,9	19,3
1952*	7 124 673	7,44	15,49	9,56	5,93	3,69	2,11	20,0	15,0	18,3
1953*	7 171 461	7,25	15,41	9,67	5,74	2,67	2,44	18,7	13,7	17,6
1952* 4 kv.	7 146 000	8,1	14,4	9,6	4,8	6,6	3,6	20,6	15,9	18,0
1953* 1 kv.	7 155 000	4,7	15,9	10,7	5,2	2,2	2,1	18,4	12,9	16,9
2 kv.	7 166 000	9,3	16,8	10,0	6,8	1,4	1,6	19,5	14,9	18,2
3 kv.	7 177 000	7,2	15,1	8,8	6,3	1,8	1,6	16,9	13,1	17,6
4 kv.	7 189 000	7,7	13,9	9,2	4,7	5,3	4,1	19,9	13,9	17,7
1954* 1 kv.	7 196 000	4,7	15,3	10,9	4,4	1,6	1,8	20,2	13,6	17,2
2 kv.	7 206 000	9,4	16,0	9,5	6,5	1,4	1,3	17,0	12,7	15,7
3 kv.	7 218 000	6,9	14,1	8,6	5,5	2,2	1,3	16,4	12,9	16,5

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] Definitiv siffra. — [3] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffra. — [4] *Per 1 000 live births.* — [5] *Per 1 000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Urban districts*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Vigda par *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda utom dödfödda *Deaths*	Överskott av födda *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda i *Infant deaths*		Dödfödda *Still-births*
								1:a levnadsåret *0—1 year*	1:a levnadsmånaden *0—1 month*	
1940	2 366 893	28 400	35 087	25 056	10 031	4 096	2 107	1 180	787	1 003
1941	2 405 514	28 223	37 944	24 585	13 359	2 476	768	1 212	803	961
1942	2 460 169	31 446	45 105	22 126	22 979	1 743	716	1 154	810	1 006
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	957	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 194	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 206	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 112	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 064	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 033	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	947	1 136
1950	3 254 312	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	819	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	831	1 002
1952*	3 420 927	30 976	[1] 54 171	[1] 29 539	[1] 24 632	[2] 15 368	[2] 10 079	1 057	839	963
1953*	3 468 399	30 352	[1] 54 708	[1] 30 333	[1] 24 375	[2] 11 593	[2] 11 978	949	724	975
1953* april	..	2 988	5 079	2 653	2 426					
maj		3 322	5 239	2 528	2 711	1 555	1 908	271	205	278
juni		3 388	4 639	2 535	2 104					
juli		3 021	4 448	2 426	2 022					
aug.	..	2 703	4 427	2 351	2 076	2 103	2 101	214	176	246
sept.		1 938	4 517	2 304	2 213					
okt.		2 786	4 161	2 348	1 813					
nov.	..	2 145	4 086	2 476	1 610	5 778	4 775	214	157	222
dec.		3 021	4 204	2 560	1 644					
1954* jan.		1 647	4 357	2 728	1 629					
febr.	..	1 723	4 244	2 622	1 622	1 970	2 402	248	172	222
mars		1 788	4 903	2 884	2 019					
april		3 317	5 008	2 547	2 461					
maj	..	1 761	4 992	2 506	2 486	1 557	1 749	237	191	247
juni		4 609	4 384	2 317	2 067					
juli		3 270	4 269	2 428	1 841					
aug.	..	2 260	4 066	2 317	1 749	2 345	1 537	215	175	228
sept.		1 913	4 315	2 315	2 000					
		På 1 000 av medelfolkmängden [3] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda [4]		På 1 000 födda [5]
1950	3 254 312	9,52	16,95	8,99	7,96	4,85	2,73	19,1	14,8	19,5
1951	3 323 302	9,31	15,96	8,72	7,24	5,49	3,59	20,0	15,7	18,5
1952*	3 420 927	9,06	15,83	8,63	7,20	4,49	2,95	19,5	15,5	17,5
1953*	3 468 399	8,75	15,77	8,74	7,03	3,44	3,37	17,3	13,2	17,5
1952* 4 kv.	..	9,9	15,0	9,0	6,0	8,3	4,8	20,1	16,7	16,4
1953* 1 kv.	..	5,9	16,4	9,6	6,8	3,0	3,4	18,0	13,4	16,2
2 kv.	..	11,3	17,4	9,0	8,4	1,8	2,2	18,1	13,7	18,2
3 kv.	..	8,8	15,4	8,2	7,2	2,4	2,4	16,0	13,1	18,0
4 kv.	..	9,2	14,3	8,5	5,8	6,7	5,5	17,2	12,6	17,5
1954* 1 kv.	..	6,0	15,7	9,6	6,1	2,3	2,7	18,4	12,7	16,2
2 kv.	..	11,1	16,5	8,5	8,0	1,8	1,9	16,5	13,3	16,9
3 kv.	..	8,5	14,4	8,0	6,4	2,7	1,7	17,0	13,8	17,7

[1] Summan av kvartalsuppgifterna. I berättelsen »Folkmängden» redovisas antalet enligt de summariska redogörelserna för helår. — [2] Definitiv siffra. — [3] För kvartal räknat på folkmängden vid årets början och omräknat till årssiffra. — [4] *Per 1 000 live births.* — [5] *Per 1 000 births.*

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[3] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton[1]	över 1–2 ton[2]	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1940	5 977	4 593	13 568	13 603	3 551				1 792	43 084	..
1941	5 405	4 706	13 658	10 104	3 215				1 910	38 998	..
1942	5 150	4 996	13 003	10 066	3 196				2 089	38 523	..
1943	5 446	4 479	11 576	10 445	3 797				2 285	38 050	..
1944	5 893	4 318	10 936	10 789	3 837				2 417	38 206	14 794
1945	6 208	4 227	11 095	13 496	3 133	681	327		2 681	41 882	14 572
1946	10 524	4 883	10 124	21 584	6 195	1 355	728		3 941	59 400	15 987
1947	14 691	5 929	9 536	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1952 1 kv.	26 161	7 066	7 148	17 775	18 616	3 733	929	1 565	7 279	90 322	18 067
2 kv.	27 241	7 295	7 315	17 987	19 183	3 833	1 010	1 643	7 044	92 608	18 245
3 kv.	28 129	7 485	7 370	18 042	19 782	3 985	1 068	1 742	7 337	94 997	18 428
4 kv.	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953 1 kv.	29 507	7 569	6 967	16 807	20 251	4 218	1 117	1 948	7 735	96 186	18 606
2 kv.	30 496	7 754	6 899	16 666	20 721	4 394	1 176	2 075	8 014	98 261	18 725
3 kv.	31 463	7 935	6 922	16 572	21 211	4 656	1 235	2 206	8 287	100555	18 897
4 kv.	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954 1 kv.	32 605	8 051	6 627	15 251	21 319	5 078	1 290	2 460	[4] 8 700	101433	19 099
Därav *County*											
A Stockholms stad	4 553	1 295	1 215	2 197	1 682	308	109	42	1 052	12 460	2 417
B Stockholms län	2 129	503	308	706	1 013	308	39	77	386	5 471	978
C Uppsala »	674	163	149	296	488	104	31	90	193	2 189	452
D Södermanlands »	1 053	214	145	414	723	163	46	120	292	3 172	666
E Östergötlands »	1 778	331	260	520	992	284	81	201	380	4 829	733
F Jönköpings »	901	294	182	489	892	130	80	98	220	3 286	620
G Kronobergs »	507	157	97	249	558	129	63	112	179	2 052	441
H Kalmar »	813	253	166	376	749	228	146	184	245	3 160	583
I Gotlands »	299	58	50	168	202	18	1	2	57	855	145
K Blekinge »	553	127	101	237	458	100	18	84	126	1 804	300
L Kristianstads »	1 286	375	282	470	990	276	47	153	324	4 205	611
M Malmöhus »	3 343	767	637	1 268	1 821	504	75	178	632	9 231	1 221
N Hallands »	756	214	167	385	645	144	17	46	161	2 535	417
O Göteb. o. Boh. »	2 709	773	812	1 308	1 449	343	146	146	507	8 198	1 720
P Älvsborgs »	1 693	355	343	662	1 130	301	60	120	434	5 099	844
R Skaraborgs »	887	246	181	434	741	358	57	137	267	3 310	659
S Värmlands »	998	229	190	594	825	215	54	88	629	3 826	758
T Örebro »	953	244	179	554	818	155	31	185	344	3 465	696
U Västmanlands »	907	209	141	436	710	99	42	112	264	2 920	482
W Kopparbergs »	1 210	276	224	667	762	114	29	90	581	3 956	719
X Gävleborgs »	1 266	313	220	683	715	79	28	69	617	3 995	845
Y Västernorrl. »	1 143	220	176	569	968	301	29	44	272	3 725	831
Z Jämtlands »	685	113	96	367	332	94	18	10	150	1 865	379
AC Västerbottens »	738	141	126	467	761	194	29	53	186	2 698	714
BD Norrbottens »	771	181	180	735	895	129	14	19	202	3 127	868

[1] Åren 1940—1941 ingår samtliga skåpbilar. — [2] Åren 1940—1941 ingår samtliga lastbilar med tippningsanordning lastande under 2 000 kg. — [3] Från och med år 1942 ingår här bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [4] Därav tankvagnar 723.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[5] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[6] *Total*		
34 646	..	3 604	81 334	22 884	1 260	..	..	..	..	9 432	336	1940
31 854	..	3 523	74 375	6 640	1 078	..	..	..	..	7 039	329	1941
36 749	..	3 826	79 098	6 401	1 825	..	..	..	..	8 700	393	1942
36 194	..	3 870	78 114	7 219	2 705	..	..	..	..	7 974	564	1943
39 137	8 626	3 896	81 239	10 691	2 145	..	..	..	..	8 268	718	1944
50 108	8 515	3 977	95 967	38 942	2 291	..	..	..	..	8 697	952	1945
138 489	9 553	4 789	202 678	114 377	5 443	..	..	..	..	10 047	1 327	1946
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
321 406	10 933	7 848	419 576	258 514	6 224	8 426	1 392	2 156	6 212	18 294	1 918	1952 1 kv.
338 342	10 926	8 165	439 115	277 847	6 399	8 665	1 395	2 140	6 399	18 713	1 925	2 kv.
350 740	10 965	8 308	454 045	290 908	6 643	9 257	1 432	2 147	6 719	19 664	1 927	3 kv.
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	4 kv.
370 741	10 939	8 060	474 987	283 120	6 153	9 078	1 307	1 929	7 095	19 521	1 949	1953 1 kv.
397 333	10 953	8 318	503 912	301 065	6 384	9 271	1 322	1 905	7 339	19 949	1 959	2 kv.
421 277	10 959	8 392	530 224	313 630	6 636	9 774	1 316	1 895	7 654	20 751	1 959	3 kv.
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	4 kv.
443 411	10 921	8 211	553 055	298 380	6 023	9 678	1 293	1 833	7 866	20 777	1 957	1954 1 kv.
												Därav *County*
43 658	1 470	837	56 955	13 464	826	405	54	66	334	860	1	A
21 028	473	504	27 003	10 313	471	367	47	53	191	664	1	B
10 560	223	203	12 952	7 392	270	303	24	70	209	607	6	C
15 092	278	259	18 523	7 878	280	233	27	77	262	600	—	D
24 356	422	375	29 560	15 336	341	371	43	63	455	933	2	E
20 303	446	361	23 950	14 967	171	411	43	73	217	746	—	F
10 480	341	119	12 651	7 702	52	227	18	37	152	436	3	G
16 439	371	208	19 807	10 344	103	303	28	54	222	610	—	H
3 775	76	66	4 696	3 945	56	114	11	19	28	172	—	I
7 670	125	126	9 600	5 358	64	197	14	15	148	380	—	K
19 077	345	158	23 440	11 606	116	521	15	27	415	985	—	L
40 760	539	425	50 416	18 346	479	856	78	104	657	1 711	—	M
10 876	187	172	13 583	8 475	128	229	26	56	167	480	—	N
26 067	839	482	34 747	20 847	569	522	65	78	300	968	—	O
23 362	489	409	28 870	17 730	283	360	70	90	301	827	—	P
18 565	398	237	22 112	13 546	183	483	25	58	347	924	3	R
19 339	542	394	23 559	14 306	183	391	105	201	272	972	16	S
18 412	311	267	22 144	12 833	364	431	40	53	255	782	1	T
13 887	211	304	17 111	8 270	255	292	23	44	316	677	52	U
18 448	477	329	22 733	15 996	241	429	39	85	536	1 096	105	W
16 811	479	396	21 202	15 539	222	578	89	52	637	1 367	205	X
13 789	578	485	17 999	13 331	138	420	87	117	442	1 070	225	Y
8 022	358	273	10 160	6 769	61	235	65	81	180	563	255	Z
11 701	487	410	14 809	13 504	93	595	132	172	548	1 452	495	AC
10 934	456	412	14 473	10 583	74	405	125	88	275	895	587	BD

[5] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —
[6] Från och med år 1947 ingår här släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel
Registered motor cars by fuel type

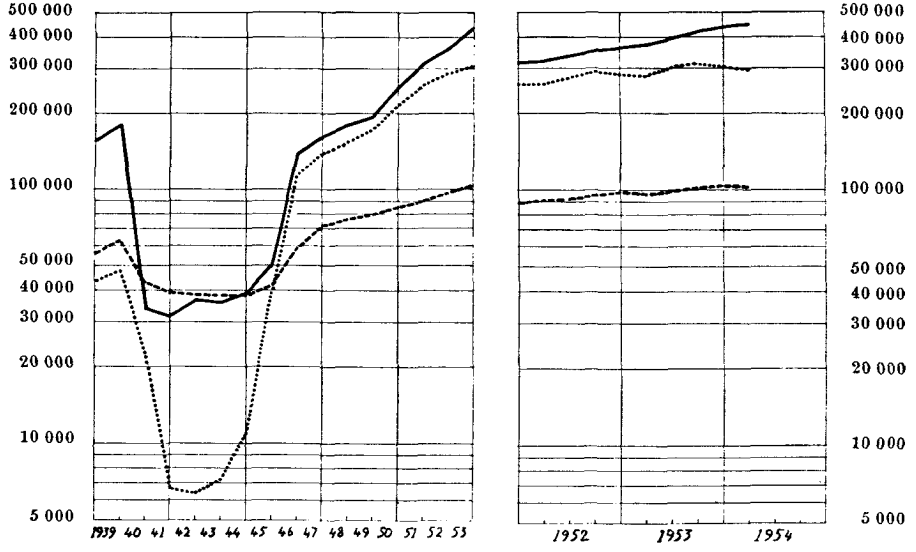
Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1943	2 741		32 949	400	206		3 599	119	1 996		34 292	1 513
1944	3 755	18	34 991	373	228	1	3 555	112	2 326	18	34 349	1 513
1945	25 105	17	24 669	317	528	400	2 037	112	10 113	112	30 292	1 365
1946	135 507	38	2 855	89	2 866	1 422	419	82	53 272	1 793	3 489	846
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1952 1 kv.	321 062	152	167	25	2 840	4 799	2	207	74 919	15 101	58	244
2 kv.	337 996	162	160	24	2 911	5 045	2	207	76 458	15 858	56	236
3 kv.	350 384	178	155	23	2 931	5 170	1	206	78 090	16 625	54	228
4 kv.	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953 1 kv.	370 376	211	134	20	2 677	5 173	1	209	78 235	17 705	47	199
2 kv.	396 926	259	129	19	2 735	5 376	1	206	79 509	18 514	47	191
3 kv.	420 828	301	132	16	2 706	5 479	1	206	80 994	19 336	44	181
4 kv.	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954 1 kv.	442 971	316	110	14	2 546	5 455	1	209	80 555	20 690	33	155
Därav: *County*												
A	43 631	19	2	6	31	614	—	192	11 556	836	—	68
B	21 015	10	3	—	112	392	—	—	4 565	900	1	5
C	10 550	8	2	—	68	135	—	—	1 623	563	—	3
D	15 088	3	—	1	113	146	—	—	2 536	627	—	9
E	24 342	14	—	—	164	211	—	—	3 843	982	2	2
F	20 264	15	24	—	155	206	—	—	2 405	876	4	1
G	10 473	4	3	—	55	64	—	—	1 446	605	1	—
H	16 429	10	—	—	107	101	—	—	2 333	826	—	1
I	3 774	1	—	—	38	28	—	—	712	142	—	1
K	7 662	5	3	—	36	90	—	—	1 453	349	—	2
L	19 061	7	8	1	71	87	—	—	3 489	712	1	3
M	40 737	12	11	—	131	294	—	—	8 250	965	10	6
N	10 862	11	3	—	71	101	—	—	2 137	395	1	2
O	26 004	52	10	1	98	367	—	17	7 188	995	6	9
P	23 336	9	14	3	138	271	—	—	4 041	1 040	2	16
R	18 544	16	5	—	86	151	—	—	2 363	946	—	1
S	19 295	42	1	1	188	206	—	—	2 696	1 126	—	4
T	18 405	4	2	1	95	172	—	—	2 637	822	1	5
U	13 882	5	—	—	128	176	—	—	2 151	766	—	3
W	18 438	8	2	—	108	221	—	—	2 836	1 116	—	4
X	16 804	6	1	—	139	257	—	—	2 956	1 032	—	7
Y	13 760	25	4	—	129	356	—	—	2 505	1 216	2	2
Z	8 018	2	2	—	62	211	—	—	1 261	604	—	—
AC	11 674	22	5	—	91	318	1	—	1 661	1 035	1	1
BD	10 923	6	5	—	132	280	—	—	1 912	1 214	1	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon
Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1952	1953		1954	1952	1953		1954
	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	3 098	3 265	3 962	4 568	349	228	262	222
Definitivt avregistrerade *Condemned*	640	840	1 133	1 659	22	21	24	12
Återregistrerade *Re-registered*	563	575	574	621	43	61	61	49
Nyregistrerade *Registered*	13 018	13 703	14 395	17 917	161	108	103	129
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 9 812	+10 189	+ 9 808	+12 326	— 170	— 78	— 120	— 61
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 394	3 880	1 654	4 255	7 391	5 621	9 193	7 582
Definitivt avregistrerade *Condemned*	661	796	859	964	1 522	2 229	2 206	3 086
Återregistrerade *Re-registered*	687	474	889	522	423	569	777	673
Nyregistrerade *Registered*	3 505	3 294	4 106	3 182	4 913	3 122	3 472	1 985
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 092	— 903	+ 2 422	— 1 544	— 3 619	— 4 169	— 7 236	— 8 014

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1938	1 403	426	29 820	3 608	2 915	268	36 611	8 320	2 224	1 670
1939	1 272	375	33 365	4 089	3 708	304	41 466	9 237	2 793	1 529
1940	1 476	366	35 227	4 854	4 424	408	44 913	9 318	3 142	1 718
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1952 Nov.	106	7	1 023	426	525	90	2 064	374	125	126
Dec.	88	5	1 012	332	508	87	1 939	350	146	82
1953 Jan.	95	8	942	349	483	101	1 875	431	118	77
Febr.	102	7	911	370	454	76	1 811	375	116	110
Mars	123	12	1 057	393	502	84	2 036	451	129	101
April	98	10	1 031	436	516	64	2 047	454	131	90
Maj	82	11	1 177	478	617	96	2 368	476	148	134
Juni	85	8	1 088	419	520	92	2 119	460	145	107
Juli	79	12	1 307	432	584	86	2 409	543	155	97
Aug.	84	9	1 104	431	623	118	2 276	552	140	83
Sept.	84	3	980	378	506	117	1 981	454	104	85
Okt.	113	10	1 046	432	608	114	2 200	493	139	102
Nov.	88	7	954	352	561	117	1 984	458	130	115
Dec.	94	5	988	367	493	109	1 957	475	138	70
1954 Jan.	82	10	929	359	550	76	1 914	470	119	64
Febr.	83	6	912	365	475	73	1 825	485	113	59
Mars	95	12	1 058	406	575	106	2 145	552	145	79
April	81	17	1 022	375	526	114	2 037	465	140	78
Maj	75	6	1 050	436	568	111	2 165	542	148	82
Juni	73	6	1 036	470	614	157	2 277	576	154	102
Juli	65	9	1 260	442	693	115	2 510	586	217	96
Aug.	76	13	1 160	427	596	127	2 310	524	115	103
Sept.	88	9	1 120	452	656	126	2 354	512	135	91
Okt.	119	7	1 131	451	632	112	2 326	493	134	112
Nov.	110	11	1 047	410	665	136	2 258	528	140	81

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
5 366,3	2 563,4	6 046,4	2 687,0	16 663,1	5 426,2	1 172,8	652,4	1938
5 997,0	2 927,2	7 664,4	3 031,9	19 620,5	6 435,4	1 267,2	679,3	1939
6 456,3	3 514,7	9 042,4	4 595,6	23 609,0	6 200,2	2 010,9	968,3	1940
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516.3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418.4	1 204,6	1953
250,4	310,8	1 175,2	962,5	2 698,9	657,5	205,0	142,8	1952 Nov.
256,1	242,5	1 141,2	1 167,0	2 806,8	553,6	219,8	192,4	Dec.
234,0	260,7	1 064,1	1 207,2	2 766,0	875,0	249,9	90,7	1953 Jan.
228,6	278.6	971,5	813,5	2 292,2	646,9	177,2	86,5	Febr.
264,4	290.0	1 089,4	922,0	2 565,8	680,7	137,1	105,8	Mars
256,4	318,4	1 121,0	662,0	2 357,8	586,2	217,4	74,9	April
297,6	350,4	1 353,9	977,6	2 979,5	612,3	185,0	123,1	Maj
263,8	313,1	1 139,6	1 106,1	2 822,6	734,2	204,5	82,9	Juni
309,4	332,9	1 262,2	849,0	2 753,5	708,5	185,6	143,5	Juli
277,7	322,2	1 378,0	1 480,1	3 458,0	1 230,9	158,5	97,5	Aug.
245,1	277,8	1 103,9	1 319,0	2 945,8	1 057,8	171,7	69,2	Sept.
267,4	325,9	1 372,6	1 090,6	3 056,5	812,9	256,3	129,9	Okt.
243,5	264,4	1 214,0	1 193,9	2 915,8	794,9	211,8	129,5	Nov.
248,9	272,2	1 085,4	1 406,4	3 012,9	1 044,6	263,2	71,0	Dec.
232,8	262,9	1 190,3	1 033,9	2 719,9	697,0	205,0	99,9	1954 Jan.
223,0	269,5	1 053,8	768,9	2 315,2	690,2	138,0	107,6	Febr.
270,3	301,3	1 293,9	1 121,2	2 986,7	719,4	299,1	79,2	Mars
255,8	279,5	1 177,4	1 333,8	3 046,5	727.8	394,9	146,6	April
272,3	325,0	1 285,8	1 534,4	3 417,5	1 166,5	209,2	125,2	Maj
254,4	346,0	1 393,1	1 865,3	3 858,8	1 088,2	321,0	158,2	Juni
313,1	325,8	1 527,3	1 310,0	3 476,2	819,3	360,4	137,3	Juli
287,2	322,5	1 338,9	2 191,9	4 140,5	775,8	177,3	179,1	Aug.
282,6	333,3	1 464,5	1 361,8	3 442,2	702,2	247,4	145,6	Sept.
283,3	326,3	1 414,0	1 395,9	3 419,5	992,3	195,9	216,5	Okt.
266,0	303,8	1 493,8	1 559,0	3 622,6	906,7	261,0	176,1	Nov.

Beställningstrafik med lastbil — Oktober 1954

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1949: Medeltal per månad	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
2	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
3	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
4	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
5	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
6	1953: Oktober	19 594	4,43	28 105	2 184	12,88
7	1954: Maj	19 526	4,50	26 611	2 058	12,92
8	Juni	19 758	4,50	26 858	2 077	12,88
9	Juli	19 742	4,52	24 228	1 861	13,03
10	Augusti	19 883	4,52	27 620	2 118	13,05
11	September	20 104	4,54	30 000	2 296	13,06
12	Oktober	[2] 20 295	4,55	30 840	2 339	13,18
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 465	3,79	5 908	441	13,38
B	Stockholms län	1 071	4,48	2 230	156	14,30
C	Uppsala län	519	5,02	456	38	11,94
D	Södermanlands län	699	4,59	895	70	12,78
E	Östergötlands län	878	5,05	1 056	80	13,15
F	Jönköpings län	699	4,75	784	60	13,07
G	Kronobergs län	438	4,76	277	22	12,55
H	Kalmar län	628	5,26	591	44	13,33
I	Gotlands län	170	4,02	135	12	11,70
K	Blekinge län	345	5,30	377	30	12,56
L	Kristianstads län	643	4,96	514	41	12,68
M	Malmöhus län	1 355	4,67	1 610	147	10,93
N	Hallands län	452	4,62	414	34	12,11
O	Göteborgs och Bohus län	1 705	4,07	3 506	273	12,83
P	Älvsborgs län	942	4,69	1 112	89	12,51
R	Skaraborgs län	677	4,99	579	47	12,40
S	Värmlands län	804	4,65	953	72	13,29
T	Örebro län	713	5,02	1 033	78	13,28
U	Västmanlands län	642	5,09	1 007	72	13,93
W	Kopparbergs län	817	4,70	987	77	12,91
X	Gävleborgs län	894	4,94	1 346	96	14,03
Y	Västernorrlands län	955	4,32	2 019	143	14,10
Z	Jämtlands län	367	4,20	563	38	14,69
AC	Västerbottens län	739	4,22	1 207	88	13,65
BD	Norrbottens län	678	4,16	1 281	91	14,04

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 127 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Körning enligt kilometertaxa[3] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
2	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
3	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
4	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
5	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
6	3 179	18 950	8 868	32	38	1 533	25 501	92
7	2 865	18 184	8 815	33	43	1 516	25 484	94
8	2 932	18 042	9 087	33	41	1 516	26 132	96
9	2 898	17 166	9 101	35	38	1 469	24 534	93
10	3 055	18 818	9 444	33	41	1 548	26 160	93
11	3 098	19 348	9 331	33	43	1 564	26 997	94
12	3 090	19 447	9 230	32	43	1 540	26 685	93
A	7	173	8	—	315	6	251	139
B	92	480	317	40	26	45	672	84
C	109	703	359	34	39	59	931	88
D	140	949	432	31	43	71	1 216	88
E	205	1 201	572	32	42	97	1 659	94
F	129	1 063	374	26	54	75	1 329	92
G	105	814	312	28	47	63	978	87
H	105	1 054	408	28	72	74	1 325	91
I	50	179	100	36	15	18	268	96
K	42	582	134	19	105	35	665	93
L	153	1 247	405	25	66	92	1 695	103
M	241	1 342	579	30	41	114	2 014	105
N	73	556	254	31	46	47	696	86
O	74	591	240	29	63	41	786	95
P	143	1 130	469	29	48	88	1 407	88
R	114	1 152	416	27	73	81	1 371	87
S	150	966	569	37	33	85	1 427	93
T	111	760	379	33	55	60	1 105	97
U	100	734	316	30	51	57	1 012	96
W	212	913	609	40	28	80	1 436	94
X	153	836	486	37	40	69	1 326	100
Y	147	696	422	38	30	59	998	89
Z	137	292	266	48	11	31	575	103
AC	153	670	508	43	28	57	945	80
BD	145	364	296	45	13	36	598	91

[3] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. I avvaktan på beslut å besvär över taxorna sker dock redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* Kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm[2] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm[2] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm[2] *Load factor* %		
1	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
2	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
3	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
4	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
5	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
6	119 511	21	184 947	14	65	190	2 736
7	122 445	21	191 777	13	64	183	2 668
8	121 625	21	191 021	14	64	182	2 682
9	110 744	22	181 582	14	61	169	2 470
10	125 534	21	197 499	13	64	184	2 705
11	132 507	20	206 229	13	64	192	2 835
12	131 765	20	204 922	13	64	191	2 834
A	2 361	11	2 691	9	88	182	2 499
B	2 350	29	4 022	17	58	188	2 710
C	4 230	22	7 066	13	60	188	2 673
D	5 981	20	8 918	14	67	202	3 020
E	8 514	19	13 734	12	62	202	3 092
F	6 986	19	10 484	13	67	194	3 023
G	4 974	20	7 117	14	70	195	2 867
H	7 516	18	11 218	12	67	189	3 051
I	760	35	1 275	21	60	174	2 371
K	4 366	15	6 112	11	71	188	3 019
L	10 131	17	14 091	12	72	205	3 435
M	9 804	21	14 901	14	66	193	2 675
N	3 408	20	5 338	13	64	179	2 456
O	4 675	17	7 009	11	67	184	2 517
P	6 845	21	10 781	13	63	188	2 674
R	8 339	16	11 551	12	72	189	2 880
S	5 010	28	9 061	16	55	195	2 959
T	6 086	18	9 675	11	63	194	2 998
U	5 130	20	8 405	12	61	201	3 145
W	6 017	24	10 130	14	59	192	2 966
X	6 102	22	10 947	12	56	185	2 989
Y	4 346	23	6 917	14	63	212	3 159
Z	1 565	37	2 901	20	54	189	3 101
AC	4 348	22	7 276	13	60	197	2 911
BD	1 921	31	3 302	18	58	188	2 772

[1] Se not 3 på föregående sida.
[2] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning januari—oktober 1954

New Business of Life Insurance Companies

Det nytecknade dödsfallskapitalet inom livförsäkring uppgick under januari—oktober 1954 till 1 163 milj. kronor, varav 532 milj. hänförde sig till individuell stor försäkring, 433 milj. till individuell liten försäkring (folkförsäkring) och 198 milj. till grupplivförsäkring. Motsvarande siffror för 1953 utgjorde resp. 1 166, 639, 406 och 121 milj. Minskningen inom individuell stor försäkring får ses i samband med den av skattespekulation betingade stora tillfälliga ansvällning i anskaffningen av engångsbetalda och omedelbart belånade försäkringar, som av särskilda skäl förekom i slutet av 1952 och början av 1953. Under april—oktober 1954 översteg emellertid nyanskaffningen inom individuell stor försäkring nyanskaffningen under motsvarande tid 1953 med 8 procent. Inom individuell liten försäkring framträdde under januari—oktober 1954 en ökning med 7 procent i förhållande till motsvarande tid 1953 och inom grupplivförsäkring var ökningen 64 procent.

R. S.

Månad *Month*	Nyanskaffning av dödsfallskapital i milj. kr. *New Endowment Business. Swed. Kr. (000 000 omitted)*											
	Stor försäkring *Ordinary insurance*			Folkförsäkring *Industrial insurance*			Gruppförsäkring *Group insurance*			Totalt *Total*		
	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954
Jan.	30,9	40,5	34,3	31,3	32,7	33,0	5,3	7,7	15,5	67,5	80,9	82,8
Febr.	55,1	145,1	51,8	39,7	39,1	42,9	10,6	13,7	18,8	105,4	197,9	113,5
Mars	56,4	102,6	67,0	49,5	51,2	55,9	9,4	10,6	27,0	115,3	164,4	149,9
April	56,9	56,9	55,6	39,5	41,5	42,5	9,8	10,1	25,9	106,2	108,5	124.0
Maj	54,8	49,8	57,0	37,8	38,3	38,7	7,1	10,3	21,8	99,7	98,4	117,5
Juni	70,9	56,1	60,0	39,1	37,3	44,7	7,1	13,7	11,3	117,1	107,1	116,0
Juli	44,6	37,9	43,5	23,4	21,9	24,2	11,7	10,4	24,3	79,7	70,2	92,0
Aug.	36,1	31,6	34,9	25,6	27,8	30,6	3,7	6,4	9,0	65,4	65,8	74,5
Sept.	56,0	54,5	56,7	41,2	49,1	51,4	4,8	21,7	8,8	102,0	125,3	116,9
Okt.	76,1	64,4	71,6	61,0	66,6	68,9	10,5	16,3	35,1	147,6	147,3	175,6
Nov.	91,4	72,5		42,7	48,8		14,2	17,3		148,3	138,6	
Dec.	421,4	243,8		44,8	40,0		41,4	60,2		507,6	344,0	
	1 050,6	955,7		475,6	494,3		135,6	198,4		1 661,8	1 648,4	

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1952 och 1953 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt vinstreglerande faktorer som lagerreservförändringar m. m. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Järn- och metaller samt arbeten därav (100 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal anställda	13 140	12 955	— 185	— 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	52,5	39,0	— 13,5	— 26
3	Övriga intäkter	9,1	12,1	+ 3,0	+ 33
4	Summa	61,6	51,1	— 10,5	— 17
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	8,4	8,3	— 0,1	— 1
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,1	5,4	— 1,7	— 24
7	Skatter samt investeringsavgift	18,7	12,8	— 5,9	— 31
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	6,5	5,8	— 0,7	— 10
9	Övriga kostnader	5,3	4,8	— 0,5	— 10
10	Redovisad vinst	15,6	13,9	— 1,7	— 11
11	Summa	61,6	51,1	— 10,5	— 17
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	1 783,8	1 575,3	—208,5	— 12
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	187,2	171,8	— 15,5	— 8
14	Summa	1 971,0	1 747,1	—223,9	— 11
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	234,3	187,2	— 47,1	— 20
16	Inköp av varor	1 487,2	1 319,0	—168,3	— 11
17	Omkostnader	195,5	201,3	+ 5,8	+ 3
18	Försäljningsskatt	1,4	0,6	— 0,9	— 60
19	Summa avgående poster	1 918,5	1 708,1	—210,4	— 11
20	Bruttovinst	52,5	39,0	— 13,5	— 26
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	10,7	14,7	+ 4,1	+ 38
22	Lagervärdeförändring	+ 5,5	— 17,9	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 13,0	— 11,6	.	.
24	Uppskattad lagerreservförändring	[1] + 7,5	[1] + 6,3	.	.
25	Lön till anställda	147,7	150,1	+ 2,4	+ 2
26	Lokalhyror	4,6	5,2	+ 0,6	+ 13
27	Betald utdelning	4,5	3,9	— 0,6	— 13
28	Beslutad utdelning	3,9	4,1	+ 0,2	+ 6

[1] Däremot har prisfallsreserverna minskats med 20,1 milj. kr år 1952 och med 2,0 milj. kr år 1953.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary figures

Larger commercial enterprises

Partihandel *Wholesale trade*

Bilar (34 företag) *Automobiles*				Bränsle, oljor, byggnadsmaterial (32 företag) *Combustibles, oils and greases, construction materials*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
6 709	7 180	+ 471	+ 7	7 194	7 298	+ 104	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
12,8	12,8	— 0,0	— 0	53,5	53,7	+ 0,2	+ 0	2
5,0	5,7	+ 0,7	+ 14	6,9	5,7	— 1,2	— 17	3
17,9	18,5	+ 0,7	+ 4	60,4	59,4	— 1,0	— 2	4
5,0	5,5	+ 0,5	+ 10	4,5	4,9	+ 0,4	+ 9	5
1,8	1,4	— 0,4	— 20	26,4	22,6	— 3,8	— 14	6
2,9	4,5	+ 1,5	+ 53	11,8	12,3	+ 0,6	+ 5	7
2,5	1,3	— 1,1	— 46	6,5	9,6	+ 3,1	+ 47	8
2,6	2,8	+ 0,1	+ 5	2,1	3,0	+ 0,9	+ 42	9
3,0	3,0	+ 0,0	+ 0	9,1	7,0	— 2,1	— 23	10
17,9	18,5	+ 0,7	+ 4	60,4	59,4	— 1,0	— 2	11
652,0	774,7	+122,7	+ 19	1 592,4	1 559,2	— 33,2	— 2	12
56,2	58,8	+ 2,5	+ 5	119,1	107,8	— 11.4	— 10	13
708,2	833,4	+125,2	+ 18	1 711,5	1 666,9	— 44,6	— 3	14
52,0	56,2	+ 4,2	+ 8	109,2	119,1	+ 10,0	+ 9	15
547,3	654,7	+107,4	+ 20	1 155,3	1 054,4	—100,9	— 9	16
90,9	97,1	+ 6,2	+ 7	183,5	196.5	+ 13,0	+ 7	17
5,2	12,7	+ 7,4	+ 142	210,0	243,2	+ 33,2	+ 16	18
695,4	820,6	+125,2	+ 18	1 658,0	1 613,2	— 44,8	— 3	19
12,8	12,8	— 0,0	— 0	53,5	53,7	+ 0,2	+ 0	20
5,5	8,9	+ 3,4	+ 62	43,7	46,2	+ 2.5	+ 6	21
+ 4,2	+ 2,5	.	.	+ 10,0	— 10,1	.	.	22
+ 8,3	+ 8,7	.	.	+ 25,5	— 3,2	.	.	23
[1] + 4,1	[1] + 6,1	.	.	+ 15,5	+ 6,9	.	.	24
65,2	72,3	+ 7,1	+ 11	80,4	83,9	+ 3,6	+ 4	25
2.9	3,3	+ 0,4	+ 14	7,6	8,5	+ 0,8	+ 11	26
0,4	0,5	+ 0,1	+ 29	3,0	3.4	+ 0,5	+ 16	27
0,5	0,6	+ 0,1	+ 17	3,4	2,7	— 0.7	— 20	28

[1] Dessutom har prisfallsreserverna ökats med 0,6 milj. kr år 1952 och med 0,1 milj. kr år 1953.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade* Trävaror, snickeriarbeten, pappersmassa m. m. (19 företag) *Timber, wood products, wood pulp etc.*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal anställda	1 757	1 629	— 128	— 7
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	5,1	3,2	— 2,0	— 39
3	Övriga intäkter	1,1	1,3	+ 0,2	+ 21
4	Summa	6,2	4,5	— 1,7	— 28
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	1,1	1,0	— 0,2	— 16
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,3	0,5	— 0,8	— 62
7	Skatter samt investeringsavgift	1,1	1,1	+ 0,0	+ 3
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,8	0,4	— 0,5	— 57
9	Övriga kostnader	0,8	0,7	— 0,0	— 2
10	Redovisad vinst	1,1	0,9	— 0,3	— 25
11	Summa	6,2	4,5	— 1,7	— 28
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	236,6	204,4	—32,1	— 14
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	15,7	12,7	— 3,0	— 19
14	Summa	252,3	217,1	—35,2	— 14
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	18,7	15,7	— 3,0	— 16
16	Inköp av varor	198,5	170,6	—28,0	— 14
17	Omkostnader	29,9	27,6	— 2,3	— 8
18	Försäljningsskatt	0,0	0,1	+ 0,1	(+152)
19	Summa avgående poster	247,1	214,0	—33,2	— 13
20	Bruttovinst	5,1	3,2	— 2,0	— 39
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1,4	1,0	— 0,4	— 26
22	Lagervärdeförändring	—2,2	—3,0	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	—2,2	—2,9	.	.
24	Uppskattad lagerreservförändring	[1] + 0,1	+ 0,2	.	.
25	Lön till anställda	17,3	15,7	— 1,5	— 9
26	Lokalhyror	0,4	0,3	— 0,0	— 13
27	Betald utdelning	0,3	0,4	+ 0,1	+ 25
28	Beslutad utdelning	0,4	0,4	+ 0,0	+ 6

[1] Däremot har prisfallsreserverna minskats med 1,0 milj. kr.

Partihandel *Wholesale trade*

Papp och papper samt arbeten därav, kontors- och förlagsartiklar (22 företag) *Paper and its products; stationery, office supplies*				Livsmedel (49 företag) *Grocceries and foods*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
2 759	2 761	+ 2	+ 0	8 488	8 579	+ 91	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
16,3	19,0	+ 2,7	+ 17	20,2	19,8	— 0,4	— 2	2
2,0	2,3	+ 0,2	+ 12	4,6	5,0	+ 0,4	+ 9	3
18,3	21,2	+ 3,0	+ 16	24,8	24,8	+ 0,0	+ 0	4
1,4	1,3	— 0,1	— 8	5,6	5,7	+ 0,0	+ 0	5
1,0	0,8	— 0,2	— 19	5,9	5,6	— 0,3	— 5	6
6,9	7,9	+ 1,0	+ 15	3,7	4,4	+ 0,7	+ 18	7
0,4	2,9	+ 2,5	(+617)	4,3	3,8	— 0,5	— 12	8
1,8	1,2	— 0,6	— 33	1,8	1,8	— 0,0	— 2	9
6,8	7,1	+ 0,3	+ 5	3,5	3,7	+ 0,2	+ 5	10
18,3	21,2	+ 3,0	+ 16	24,8	24,8	+ 0,0	+ 0	11
301,9	269,6	— 32,3	— 11	1 340,7	1 396,2	+ 55,5	+ 4	12
14,1	14,0	— 0,1	— 1	73,7	63,3	— 10,4	— 14	13
316,0	283,6	— 32,4	— 10	1 414,4	1 459,5	+ 45,1	+ 3	14
16,1	14,1	— 2,0	— 12	67,6	73,7	+ 6,1	+ 9	15
236,7	206,3	— 30,3	— 13	1 190,5	1 231,7	+ 41,2	+ 4	16
47,0	44,1	— 2,8	— 6	133,3	131,5	— 1,7	— 1	17
0,0	0,0	— 0,0	(— 22)	2,9	2,8	— 0,1	— 2	18
299,7	264,6	— 35,1	— 12	1 394,2	1 439,7	+ 45,5	+ 3	19
16,3	19,0	+ 2,7	+ 17	20,2	19,8	— 0,4	— 2	20
1,5	1,5	+ 0,0	+ 2	10,1	8,9	— 1,2	— 12	21
+ 1,6	— 0,1	.	.	+ 6,1	— 10,7	.	.	22
+ 3,2	+ 0,1	.	.	+ 10,7	— 2,5	.	.	23
+ 1,6	+ 0,2	.	.	+ 4,6	+ 8,1	.	.	24
30,7	30,2	— 0,5	— 2	76,1	79,5	+ 3,4	+ 4	25
1,6	1,7	+ 0,1	+ 4	3,0	3,1	+ 0,0	+ 1	26
2,3	2,7	+ 0,3	+ 14	1,8	2,0	+ 0,1	+ 7	27
2,7	3,7	+ 1,1	+ 40	2,0	2,0	+ 0,0	+ 0	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Textil och beklädnadsvaror (37 företag) *Textile products, clothing*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 260	3 254	— 6	— 0
Intäkter	milj kr.	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	5,9	8,2	+ 2,3	+ 39
3 Övriga intäkter	4,4	2,5	— 1,9	— 43
4 Summa	10,4	10,8	+ 0,4	+ 4
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,4	2,0	— 0,3	— 14
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,4	0,7	— 0,7	— 49
7 Skatter samt investeringsavgift	1,7	2,4	+ 0,8	+ 45
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,8	1,7	+ 0,9	+117
9 Övriga kostnader	0,8	1,5	+ 0,7	+ 91
10 Redovisad vinst	3,4	2,4	— 1,0	— 29
11 Summa	10,4	10,8	+ 0,4	+ 4
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	323,8	333,4	+ 9,6	+ 3
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	38,7	39,4	+ 0,7	+ 2
14 Summa	362,6	372,9	+ 10,3	+ 3
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	56,9	38,7	— 18,1	— 32
16 Inköp av varor	244,1	269,8	+ 25,7	+ 11
17 Omkostnader	55,6	56,1	+ 0,5	+ 1
18 Försäljningsskatt	0,1	0,1	+ 0,0	+ 2
19 Summa avgående poster	356,6	364.6	+ 8,0	+ 2
20 Bruttovinst	5,9	8,2	+ 2,3	+ 39
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	0,7	1,0	+ 0,3	+ 51
22 Lagervärdeförändring	— 18,1	+ 0,7	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 17,9	— 3,3	.	.
24 Uppskattad lagerreservförändring	[1] + 0,2	— 4,0	.	.
25 Lön till anställda	32,6	33,1	+ 0,5	+ 1
26 Lokalhyror	1,1	1,2	+ 0,1	+ 7
27 Betald utdelning	2,1	2,0	— 0,1	— 6
28 Beslutad utdelning	2,0	2,0	+ 0,0	+ 0

[1] Samtidigt har prisfallsreserverna minskats med 0,5 milj. kr.

Partihandel *Wholesale trade*

Färger, kemisk-tekniska artiklar o. d. (14 företag) *Colours, chemicals, chemical products etc.*				Utsädes-, spannmåls- och fröhandel (12 företag) *Seed and grain*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
2 013	2 034	+ 21	+ 1	1 317	1 329	+ 12	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4,9	6,7	+ 1,9	+ 38	5,5	5,9	+ 0,5	+ 9	2
0,5	0,6	+ 0,1	+ 21	1,4	2,3	+ 0,9	+ 64	3
5,4	7,3	+ 2,0	+ 37	6,9	8,2	+ 1,4	+ 20	4
0,8	0,7	— 0,1	— 12	1,8	1,8	— 0,0	— 1	5
1,2	1,2	— 0,0	— 1	1,1	0,7	— 0,3	— 32	6
1,1	1,8	+ 0,7	+ 61	1,1	2,2	+ 1,2	+113	7
0,6	1,9	+ 1,3	+211	0,9	0,9	+ 0,0	+ 6	8
0,8	0,6	— 0,1	— 18	0,6	0,2	— 0,4	— 62	9
0,9	1,1	+ 0,2	+ 24	1,5	2,3	+ 0,9	+ 59	10
5,4	7,3	+ 2,0	+ 37	6,9	8,2	+ 1,4	+ 20	11
325,1	337,0	+ 11,9	+ 4	165,8	180,0	+ 14,2	+ 9	12
15,2	14,2	— 1,0	— 7	14,1	12,7	— 1,4	— 10	13
340,3	351,1	+ 10,9	+ 3	179,9	192,6	+ 12,8	+ 7	14
17,4	15,2	— 2,2	— 13	12,5	14,1	+ 1,6	+ 13	15
276,4	278,9	+ 2,6	+ 1	146,7	156,3	+ 9,6	+ 7	16
37,5	45,6	+ 8,1	+ 22	15,2	16,3	+ 1,1	+ 7	17
4,1	4,7	+ 0,6	+ 14	0,0	—	— 0,0	(—100)	18
335,4	344,4	+ 9,0	+ 3	174,4	186,7	+ 12,3	+ 7	19
4,9	6,7	+ 1,9	+ 38	5,5	5,9	+ 0,5	+ 9	20
2,2	2,4	+ 0,2	+ 11	1,7	2,1	+ 0,5	+ 27	21
— 2,2	— 1,0	.	.	+ 1,6	— 1,4	.	.	22
+ 0,1	— 0,1	.	.	+ 2,9	— 0,3	.	.	23
+ 2,3	+ 0,9	.	.	+ 1,3	+ 1,1	.	.	24
18,7	19,6	+ 0,9	+ 5	11,1	11,8	+ 0,7	+ 6	25
1,0	0,7	— 0,2	— 26	0,2	0,3	+ 0,1	+ 22	26
0,7	0,5	— 0,1	— 20	0,9	0,9	+ 0,0	+ 0	27
0,5	0,5	— 0,0	— 3	0,9	0,9	— 0,0	— 1	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Partihandel *Wholesale trade*			
		Jordbrukskooperativa inköps- och försäljningsföreningar (22 föreningar) *Farm products and farm supplies (cooperative enterprises)*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				absolut	%
1	Antal anställda	3 877	4 068	+ 191	+ 5
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	14,9	15,8	+ 0,9	+ 6
3	Övriga intäkter	3,3	3,9	+ 0,5	+ 16
4	Summa	18,3	19,7	+ 1,4	+ 8
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	8,3	10,5	+ 2,2	+ 27
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,7	5,5	— 1,2	— 18
7	Skatter samt investeringsavgift	1,2	1,9	+ 0,7	+ 58
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,5	0,1	— 0,3	— 71
9	Övriga kostnader	0,4	0,3	— 0,1	— 26
10	Redovisad vinst	1,2	1,4	+ 0,2	+ 16
11	Summa	18,3	19,7	+ 1,4	+ 8
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	1 243,0	1 499,4	+256,4	+ 21
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	155,8	151,4	— 4,4	— 3
14	Summa	1 398,8	1 650,8	+252,0	+ 18
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	125,0	155,8	+ 30,8	+ 25
16	Inköp av varor	1 210,3	1 424,6	+214,3	+ 18
17	Omkostnader	48,6	54,6	+ 6,0	+ 12
18	Försäljningsskatt	—	—	—	—
19	Summa avgående poster	1 383,9	1 635,0	+251,1	+ 18
20	Bruttovinst	14,9	15,8	+ 0,9	+ 6
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	9,7	15,0	+ 5,2	+ 54
22	Lagervärdeförändring	+ 30,8	— 4,4	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 21,9	+ 3,1	.	.
24	Uppskattad lagerreservförändring	— 8,8	+ 7,4	.	.
25	Lön till anställda	31,5	34,4	+ 2,8	+ 9
26	Lokalhyror	1,1	1,3	+ 0,2	+ 22
27	Betald utdelning[1]	—	—	—	—
28	Beslutad utdelning[1]	—	—	—	—

[1] Efterlikvid betraktas ej som utdelning.

Partihandel *Wholesale trade*

Blandade eller ej specificerade varuslag (41 företag) *Nonspecified branches*				Samtliga branscher (382 företag) *Total*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
4 467	4 452	— 15	— 0	54 981	55 539	+ 558	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
14,9	12,1	— 2,8	—19	206,6	196,3	— 10,3	— 5	2
3,0	4,0	+ 1,1	+37	41,4	45,5	+ 4,2	+10	3
17,9	16,1	— 1,7	—10	247,9	241,8	— 6,1	— 3	4
3,0	2,9	— 0,1	— 4	42,2	44,5	+ 2,2	+ 5	5
2,8	2,4	— 0,3	—13	56,7	46,9	— 9,7	—17	6
4,0	3,9	— 0,1	— 3	54,1	55,2	+ 1,1	+ 2	7
1,7	1,4	— 0,3	—18	25,5	29,9	+ 4,4	+17	8
1,4	0,9	— 0,6	—39	18,5	17,9	— 0,6	— 3	9
5,0	4,7	— 0,3	— 7	51,0	47,4	— 3,5	— 7	10
17,9	16,1	— 1,7	—10	247,9	241,8	— 6,1	— 3	11
720,1	661,3	—58,8	— 8	8 685,2	8 790,5	+105,3	+ 1	12
44,6	43,1	— 1,5	— 3	734,5	689,1	— 45,4	— 6	13
764,7	704,5	—60,2	— 8	9 419,7	9 479,6	+ 59,9	+ 1	14
48,3	44,6	— 3,7	— 8	758,0	734,5	— 23,5	— 3	15
635,2	576,4	—58,8	— 9	7 328,0	7 342,5	+ 14,5	+ 0	16
66,3	71,3	+ 5,1	+ 8	903,2	942,0	+ 38,8	+ 4	17
—	0,1	+ 0,1	.	223,9	264,3	+ 40,4	+18	18
749,8	692,4	—57,4	— 8	9 213,1	9 283,3	+ 70,2	+ 1	19
14,9	12,1	— 2,8	—19	206,6	196,3	— 10,3	— 5	20
7,4	6,9	— 0,5	— 6	94,4	108,7	+ 14,3	+15	21
— 3,7	— 1,5	.	.	+ 33,5	— 46,9	.	.	22
— 6,7	— 1,4	.	.	+ 58,8	— 13,5	.	.	23
— 3,0	+ 0,0	.	.	[1] + 25,3	[1] + 33,3	.	.	24
39,7	42,1	+ 2,4	+ 6	551,0	572,7	+ 21,7	+ 4	25
1,9	1,5	— 0,3	—18	25,4	27,1	+ 1,7	+ 7	26
2,2	2,2	— 0,0	— 1	18,2	18,4	+ 0,2	+ 1	27
2,2	2,2	+ 0,0	+ 1	18,4	19,2	+ 0,7	+ 4	28

[1] Däremot har prisfallsreserverna minskats med 20,9 milj. kr år 1952 och med 2,0 milj. kr år 1953.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Textil- och beklädnadsvaror (39 företag) *Textile products, clothing*			
	1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 879	3 852	— 27	— 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	4,6	5,4	+ 0,7	+ 16
3 Övriga intäkter	1,1	2,0	+ 0,9	+ 85
4 Summa	5,7	7,4	+ 1,7	+ 29
Kostnader och vinst				
5 Räntor	1,0	0,9	— 0,1	— 9
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,6	0,7	+ 0,1	+ 11
7 Skatter samt investeringsavgift	1,4	1,9	+ 0,5	+ 34
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,8	1,1	+ 0,2	+ 27
9 Övriga kostnader	0,2	0,3	+ 0,1	+ 24
10 Redovisad vinst	1,6	2,5	+ 0,9	+ 59
11 Summa	5,7	7,4	+ 1,7	+ 29
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	185,6	180,4	— 5,2	— 3
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	25,8	26,6	+ 0,9	+ 3
14 Summa	211,4	207,1	— 4,3	— 2
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	36,3	25,8	—10,5	— 29
16 Inköp av varor	124,8	129,2	+ 4,4	+ 4
17 Omkostnader	45,7	46,7	+ 1,1	+ 2
18 Försäljningsskatt	—	—	—	—
19 Summa avgående poster	206,8	201,7	— 5,0	— 2
20 Bruttovinst	4,6	5,4	+ 0,7	+ 16
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	0,8	0,9	+ 0,1	+ 13
22 Lagervärdeförändring	— 10,5	+ 0,9	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 10,1	+ 0,6	.	.
24 Uppskattad lagerreservförändring	+ 0,5	— 0,2	.	.
25 Lön till anställda	31,2	32,4	+ 1,2	+ 4
26 Lokalhyror	3,5	3,8	+ 0,3	+ 8
27 Betald utdelning	0,6	0,6	+ 0,0	+ 1
28 Beslutad utdelning	0,6	0,5	— 0,1	—10

Detaljhandel *Retail trade*

Bosättningsartiklar, möbler och mattor (11 företag) *Furniture*				Järnaffärer (13 företag) *Hardware*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		absolut	%			absolut	%	
527	550	+ 23	+ 4	826	844	+ 18	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
0,6	0,5	— 0,2	— 27	1,5	1,7	+ 0,2	+ 13	2
0,1	0,1	— 0,0	— 14	0,5	0,4	— 0,1	— 18	3
0,7	0,6	— 0,2	— 25	2,0	2,1	+ 0,1	+ 5	4
0,3	0,3	+ 0,0	+ 7	0,7	0,7	— 0,0	— 4	5
0,1	0,1	— 0,0	— 4	0,2	0,2	— 0,0	— 11	6
0,1	0,1	— 0,0	— 2	0,3	0,4	+ 0,0	+ 13	7
0,2	0,1	— 0,1	— 33	0,0	0,2	+ 0,1	(+365)	8
0,1	0,0	— 0,0	(— 43)	0,4	0,4	— 0,0	— 5	9
0,1	— 0,0	— 0,1	(—167)	0,2	0,2	+ 0,0	+ 6	10
0,7	0,6	— 0,2	— 25	2,0	2,1	+ 0,1	+ 5	11
24,1	24,3	+ 0,3	+ 1	98,7	90,2	— 8,5	— 9	12
5,7	5,1	— 0,5	— 10	10,6	10,3	— 0,2	— 2	13
29,8	29,5	— 0,3	— 1	109,2	100,6	— 8,7	— 8	14
5,6	5,7	+ 0,1	+ 2	11,5	10,6	— 1,0	— 8	15
17,3	16,3	— 1,0	— 6	83,9	76,1	— 7,8	— 9	16
6,0	6,8	+ 0,8	+ 13	12,4	12,2	— 0,2	— 1	17
0,2	0,2	— 0,0	(— 17)	—	0,0	+ 0,0	.	18
29,1	29,0	— 0,1	— 0	107,8	98,9	— 8,9	— 8	19
0,6	0,5	— 0,2	— 27	1,5	1,7	+ 0,2	+ 13	20
0,0	0,2	+ 0,1	(+478)	0,5	0,7	+ 0,2	+ 39	21
+ 0,1	— 0,5	.	.	— 1,0	— 0,2	.	.	22
+ 0,6	— 0,8	.	.	— 0,7	— 0,8	.	.	23
+ 0,5	— 0,2	.	.	+ 0,3	— 0,6	.	.	24
5,2	5,2	+ 0,0	+ 0	7,6	7,8	+ 0,2	+ 3	25
0,2	0,2	— 0,0	— 5	0,4	0,4	— 0,0	— 11	26
0,0	0,0	— 0,0	(— 33)	0,1	0,1	+ 0,0	+ 9	27
0,0	0,0	— 0,0	(— 60)	0,1	0,1	— 0,0	— 27	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
		Varuhus (10 företag) *Department stores*			
		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953	
				Absolut	%
1	Antal anställda	11 205	11 641	+ 436	+ 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	27,3	37,8	+ 10,5	+ 38
3	Övriga intäkter	6,3	7,0	+ 0,7	+ 11
4	Summa	33,6	44,8	+ 11,2	+ 33
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	2,6	2,3	— 0,3	— 13
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,1	5,3	— 0,8	— 13
7	Skatter samt investeringsavgift	12,5	20,9	+ 8,4	+ 67
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,4	1,8	— 0,6	— 25
9	Övriga kostnader	0,8	0,6	— 0,1	— 17
10	Redovisad vinst	9,3	13,9	+ 4,6	+ 50
11	Summa	33,6	44,8	+ 11,2	+ 33
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	483,2	525,3	+ 42,1	+ 9
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	32,0	34,5	+ 2,6	+ 8
14	Summa	515,2	559,8	+ 44,7	+ 9
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	43,2	32,0	— 11,2	— 26
16	Inköp av varor	335,8	376,3	+ 40,4	+ 12
17	Omkostnader	108,4	113,3	+ 4,9	+ 5
18	Försäljningsskatt	0,5	0,5	+ 0,0	+ 9
19	Summa avgående poster	487,9	522,0	+ 34,2	+ 7
20	Bruttovinst	27,3	37,8	+ 10,5	+ 38
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	7,5	14,1	+ 6,6	+ 88
22	Lagervärdeförändring	— 11,2	+ 2,6	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	— 9,7	+ 2,5	.	.
24	Uppskattad lagerreservförändring	+ 1,5	— 0,1	.	.
25	Lön till anställda	79,0	84,3	+ 5,2	+ 7
26	Lokalhyror	4,1	4,2	+ 0,1	+ 3
27	Betald utdelning	6,7	6,8	+ 0,0	+ 0
28	Beslutad utdelning	6,8	8,4	+ 1,6	+ 24

Detaljhandel *Retail trade*

Övrig detaljhandel (35 företag) *Nonspecified branches*				Samtliga branscher (108 företag) *Total*				
1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		1952	1953	Ökning (+) el. minskn. (—) 1952—1953		
		Absolut	%			Absolut	%	
4 105	4 133	+ 28	+ 1	20 542	21 020	+ 478	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
27,7	27,4	— 0,2	— 1	61,8	72,8	+ 11,0	+ 18	2
1,0	1,0	+ 0,0	+ 3	8,9	10,4	+ 1,5	+ 17	3
28,6	28,4	— 0,2	— 1	70,6	83,2	+ 12,6	+ 18	4
1,5	1,6	+ 0,1	+ 7	6,1	5,8	— 0,3	— 5	5
1,3	1,2	— 0,2	— 12	8,3	7,4	— 0,9	— 11	6
11,6	11,7	+ 0,1	+ 1	25,9	34,9	+ 9,0	+ 35	7
0,5	0,3	— 0,3	— 48	3,9	3,4	— 0,5	— 14	8
1,2	0,6	— 0,6	— 48	2,7	2,0	— 0,7	— 26	9
12,5	13,1	+ 0,6	+ 5	23,7	29,7	+ 6,0	+ 25	10
28,6	28,4	— 0,2	— 1	70,6	83,2	+ 12,6	+ 18	11
433,3	443,0	+ 9,7	+ 2	1 224,9	1 263,3	+ 38,4	+ 3	12
47,5	45,8	— 1.7	— 4	121,5	122,5	+ 1,0	+ 1	13
480,8	488,8	+ 7,9	+ 2	1 346,4	1 385,7	+ 39,3	+ 3	14
41,2	47,5	+ 6,3	+ 15	137,8	121,5	— 16,3	— 12	15
340,7	340,2	— 0,5	— 0	902,5	938,1	+ 35,6	+ 4	16
55,3	57,9	+ 2,6	+ 5	227,8	237,0	+ 9,2	+ 4	17
15,8	15,7	— 0,2	— 1	16,5	16,4	— 0.1	— 1	18
453,2	461,3	+ 8,2	+ 2	1 284,7	1 313,0	+ 28,3	+ 2	19
27,7	27,4	— 0,2	— 1	61,8	72,8	+ 11,0	+ 18	20
1,0	1,4	+ 0,4	+ 40	9,9	17,3	+ 7,4	+ 75	21
+ 6,3	— 1,7	.	.	— 16,3	+ 0,9	.	.	22
+ 5,7	— 1,4	.	.	— 14,2	+ 0,1	.	.	23
— 0,6	+ 0,3	.	.	+ 2,1	— 0,9	.	.	24
34,0	35,5	+ 1,5	+ 5	156,9	165,1	+ 8,2	+ 5	25
2,7	2,9	+ 0,2	+ 8	11,0	11,5	+ 0,6	+ 5	26
0,4	0,3	— 0,1	— 19	7,9	7,8	— 0,1	— 1	27
0,3	0,3	— 0,1	— 19	7,8	9,2	+ 1,5	+ 19	28

Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1954

Local Taxation:
Taxable Income and Debited Tax

I nedanstående tablå lämnas preliminära uppgifter om kommunalskatteunderlaget (antal skattekronor) enligt 1954 års taxering samt om den på grundval därav beslutade genomsnittliga utdebiteringen per inkomstskattekrona.

	Landskommuner	Städer	Samtl. primärkomm.
Antal skattekronor:			
Totalt, miljoner ..	97,27	158,67	255,94
Kr per invånare ..	26,30	45,42	35,59
Utdebitering per inkomstskattekrona:			
Kommunalskatt			
borgerlig	7,66	9,65	8,91
kyrklig	1,05	0,57	0,75
Summa	8,71	10,22	9,66
Total kommunal utdebitering	12,54	12,09	12,26

Uppgifterna om antal skattekronor avser summan av fastighets- och inkomstskattekronorna. De sistnämnda uppgår till 232,1 milj., varav på landsbygden 86,2 och i städerna 145,9 milj.

Jämfört med föregående år har antalet skattekronor stigit med 4,4 milj., vilket ej fullt motsvarar 2 %. För landsbygdens del föreligger en minskning med 1,0 milj., under det att skattekrontalet i städerna ökats med 5,4 milj.

Den totala kommunala utdebiteringen per inkomstskattekrona, vilken utöver kommunalskatten även innefattar landstings- och tingshusmedel, utvisar jämfört med året förut en mindre nedgång. För samtliga primärkommuner utgör nedgången 13 öre (från 12,39 till 12,26 kr), för enbart landskommuner och enbart städer 10 resp. 16 öre. I fråga om kommunalskatten har medelutdebiteringen för samtliga primärkommuner, som enligt tabellen uppgår till 9,66 kr, ej sjunkit med mer än 2 öre. För städerna utgör nedgången 11 öre, under det att för landskommunerna medelutdebiteringen stigit med 8 öre, varav hälften belöper på borgerlig och hälften på kyrklig kommun. Den kyrkliga utdebiteringen har stigit även i städerna, dock endast med 2 öre. Skattesänkningen i de sistnämnda belöper sålunda helt på de borgerliga kommunerna, vilkas medelutdebitering sjunkit med 13 öre. För samtliga primärkommuner har medelutdebiteringen för borgerliga ändamål sjunkit med 5 öre men för kyrkliga stigit med 3 öre.

J. B. B.

Primärkommunernas finanser år 1952

Finance of Primary Communes

I ett tidigare häfte (nr 7/1954) av denna tidskrift har uppgifter lämnats om städernas finanser år 1952. Sammanställningar rörande samtliga primärkommuners finanser under nämnda år framlägges härmed i fyra tabeller, i vilka även separata uppgifter meddelas för egentliga landskommuner, köpingar och städer. Uppgifterna torde i stort sett få anses vara definitiva. Några större avvikelser från desamma torde nämligen icke vara att vänta i samband med den slutliga publiceringen. Uppgifterna avser endast *borgerliga* kommuner. Räkenskaper för församling, pastorat eller till kyrkliga kommuner hörande skoldistrikt ingår alltså ej.

I tab. 1 redogöres för primärkommunernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, medan i tab. 2 och 3 redogöres för fördelningen på skilda ändamål. I sistnämnda tabeller förekommer ej samma indelning, som använts i den ovannämnda tidigare redovisningen av städernas finanser. Detta beror på att räkenskaperna icke föres på samma sätt i landskommuner som i städer och köpingar. Av landskommunerna begagnar nämligen övervägande flertalet alltsedan storkommunreformen en titelindelning bestående av 10 huvudtitlar, vilken utarbetats av en rationaliserings-

Tab. 1. Primärkommunernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, 1 000 kr, år 1952

Revenue and expenditure of primary communes by type of revenue and expenditure

Inkomst- och utgiftsslag	Landskommuner	Köpingar	Städer	Hela riket
Inkomster				
Driftinkomster				
Skatter	411 940,6	85 043,7	1 147 006,1	1 643 990,4
Därav:				
allmän kommunalskatt	404 935,4	83 453,4	1 124 568,9	1 612 957.7
andra skatter	7 005,2	1 590,3	22 437,2	31 032.7
Statsbidrag	313 555,8	31 908,7	340 387,0	685 851,5
Hyror och arrenden	18 678,1	3 619,9	107 585,8	129 883,8
Avgifter och ersättningar	72 800,7	11 839,5	246 794,4	331 434,6
Inkomst av rörelse	22 348,8	22 205,6	661 299,4	705 853,8
Räntor	6 769,2	1 562,2	40 977,8	49 309.2
Andra driftinkomster	3 636,2	1 439,7	13 462,4	18 538,3
Summa	849 729,4	157 619,3	2 557 512,9	3 564 861.6
Kapitalinkomster				
Bidrag av staten till investering	42 573,7	5 882,0	30 727,0	79 182,7
Andra bidrag till investering	5 539,8	997,1	5 264,2	11 801.1
Försäljning av fastigheter o. anläggningar.	6 460,0	2 473,3	25 598,3	34 531,6
Försäljning av andra fasta tillgångar	962,0	740,7	1 982,8	3 685,5
Andra kapitalinkomster	234,9	—	36,1	271,0
Summa	55 770,4	10 093,1	63 608,4	129 471,9
Totalsumma	905 499,8	167 712,4	2 621 121,3	3 694 333,5
Utgifter				
Driftutgifter				
Löner och arvoden	376 438,7	56 265,0	961 124,3	1 393 828.0
Pensioneringskostnader	5 096,4	2 170,1	99 892,2	107 158.7
Underhåll av fastigheter o. anläggningar.	43 996,0	10 653,0	193 329,9	247 978.9
Anskaffning o. underhåll av inventarier	14 266,1	2 089,0	49 696,5	66 051.6
Hyror o. arrenden	4 278,6	1 157,2	29 288,0	34 723.8
Bränsle, lyse, renhållning o. d.	43 850,2	7 616,9	90 835,8	142 302.9
Avgifter och ersättningar	60 895,5	7 799,9	91 764,1	160 459,5
Förbrukningsmateriel, råvaror o. d.	48 853,6	13 618,0	281 057,8	343 529,4
Räntor och lånekostnader	9 780,4	4 686,8	107 054,3	121 521.5
Expenser	30 728,6	4 245,9	51 399,8	86 374,3
Andra driftutgifter	136 060,9	23 216,5	397 547,3	556 824,7
Summa	774 245,0	133 518,3	2 352 990,0	3 260 753,3
Kapitalutgifter				
Fastighetsanskaffning och nyanläggningar.	242 887,0	52 636,4	616 006,3	911 529.7
Anskaffning av maskiner m. m.	12 832,5	4 303,2	63 591,5	80 727,2
Förvärv av aktier och andelar	692,3	484,2	9 044,1	10 220,6
Andra kapitalutgifter	322,1	—	4,7	326,8
Summa	256 733,9	57 423,8	688 646,6	1 002 804,3
Totalsumma	1 030 978,9	190 942,1	3 041 636,6	4 263 557,6

Tab. 2. Primärkommunernas inkomster för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1952

Revenue of primary communes by administrative units

Ändamål	Lands-kommuner	Köpingar	Städer	Hela riket
Allmän förvaltning	1 807,3	381,2	1 902,1	4 090,6
Rätts- och ordningsväsen	7 162,5	170,4	15 325,6	22 658,5
Fastighetsförvaltning	31 754,0	7 808,7	127 689,3	167 252,0
Byggnads- och anläggningsverksamhet				
Gator, vägar och allm. platser	695,9	2 343,0	86 030,5	89 069,4
Vattenverk	9 569,9	6 649,7	72 544,4	88 764,0
Avlopps- och reningsverk	6 336,5	1 051,9	3 854,5	11 242,9
Annan verksamhet	570,1	331,0	4 489,4	5 390,5
Summa	17 172,4	10 375,6	166 918,8	194 466,8
Industriella och andra affärsdrivande verk				
Gasverk	—	—	137 343,7	137 343,7
Elektricitetsverk	4 913,1	14 683,6	329 726,9	349 323,6
Hamn	140,9	149,4	81 708,5	81 998,8
Kommunikationsföretag	70,8	11,8	62 622,8	62 705,4
Andra verk	171,6	367,9	1 489,4	2 028,9
Summa	5 296,4	15 212,7	612 891,3	633 400,4
Hälso- och sjukvård	705,2	206,0	89 039,5	89 950,7
Allmän hygien				
Renhållningsverk	578,3	1 080,4	28 753,1	30 411,8
Annan verksamhet	1 828,5	1 275,2	18 972,8	22 076,5
Summa	2 406,8	2 355,6	47 725,9	52 488,3
Undervisnings- och bildningsverksamhet				
Folkskola	289 311,0	27 918,7	177 973,4	495 203,1
Annan undervisning	7 449,7	2 919,2	49 721,3	60 090,2
Summa	296 760,7	30 837,9	227 694,7	555 293,3
Socialvård				
Fattigvård	61 526,5	6 147,1	48 537,4	116 211,0
Barnavård	7 521,3	1 235,4	19 844,9	28 601,6
Folkpensionering Annan socialvård	4 508,1	566,8	6 407,5	11 482,4
Summa	73 555,9	7 949,3	74 789,8	156 295,0
Övriga specialförvaltningar				
Brandförsvar	2 117,2	378,1	4 528,1	7 023,4
Andra ändamål	12 794,5	2 109,4	26 694,6	41 598,5
Summa	14 911,7	2 487,5	31 222,7	48 621,9
Finansförvaltning	453 966,9	89 927,5	1 225 921,6	1 769 816,0
Totalsumma	905 499,8	167 712,4	2 621 121,3	3 694 333,5

Tab. 3. Primärkommunernas utgifter för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1952

Expenditure of primary communes by administrative units

Ändamål	Landskommuner	Köpingar	Städer	Hela riket
Allmän förvaltning	34 822,4	8 112,1	51 497,8	94 432,3
Rätts- och ordningsväsen	22 887,8	5 083,3	131 845,7	159 816,8
Fastighetsförvaltning	100 977,7	18 083,0	237 222,8	356 283,5
Byggnads- och anläggningsverksamhet				
Gator, vägar och allm. platser	6 872,4	14 676,4	259 740,4	281 289,2
Vattenverk	24 717,3	12 081,6	101 731,5	138 530,4
Avlopps- och reningsverk	21 643,6	8 080,1	54 181,3	83 905,0
Annan verksamhet	5 793,9	2 316,0	28 448,3	36 558,2
Summa	59 027,2	37 154,1	444 101,5	540 282,8
Industriella och andra affärsdrivande verk				
Gasverk	—	—	145 005,7	145 005,7
Elektricitetsverk	5 194,1	15 306,3	322 687,4	343 187,8
Hamn	312,7	135,7	102 860,8	103 309,2
Kommunikationsföretag	323,0	32,2	91 566,8	91 922,0
Andra verk	246,5	395,7	5 877,5	6 519,7
Summa	6 076,3	15 869,9	667 998,2	689 944,4
Hälso- och sjukvård	7 016,8	1 652,5	307 648,2	316 317,5
Allmän hygien				
Renhållningsverk	1 454,7	2 188,2	51 295,4	54 938,3
Annan verksamhet	5 451,8	2 726,2	34 882,5	43 060,5
Summa	6 906,5	4 914,4	86 177,9	97 998,8
Undervisnings- och bildningsverksamhet				
Folkskola	515 970,8	53 717,3	357 675,2	927 363,3
Annan undervisning	25 760,3	8 229,7	176 898,6	210 888,6
Summa	541 731,1	61 947,0	534 573,8	1 138 251,9
Socialvård				
Fattigvård	131 642,4	14 199,9	155 989,1	301 831,4
Barnavård	15 045,6	2 217,5	72 243,2	89 506,3
Folkpensionering	34 240,6	4 987,7	74 059,7	113 288,0
Annan socialvård	18 696,0	2 779,1	36 465,2	57 940,3
Summa	199 624,6	24 184,2	338 757,2	562 566,0
Övriga specialförvaltningar				
Brandförsvar	21 606,7	4 610,9	45 351,3	71 568,9
Andra ändamål	19 013,9	2 985,5	75 591,3	97 590,7
Summa	40 620,6	7 596,4	120 942,6	169 159,6
Finansförvaltning	11 287,9	6 345,2	120 870,9	138 504,0
Totalsumma	1 030 978,9	190 942,1	3 041 636,6	4 263 557,6

Tab. 4. Primärkommunernas tillgångar, skulder, låneröreIse och fonder, 1 000 kr, år 1952

Assets, liabilities, loans and funds of primary communes

	Lands-kommuner	Köpingar	Städer	Hela riket
Tillgångar				
Fasta				
Fastigheter och anläggningar	1 046 739,2	245 163,5	4 086 009,2	5 377 911,9
Inventarier och transportmedel	63 792,6	18 041,6	199 844,1	281 678,3
Aktier och andelar	7 207,3	12 273,2	140 050,4	159 530,9
Utlånade medel	9 877,5	2 630,0	420 973,1	433 480,6
Andra fasta tillgångar	2 803,7	1 162,5	335 145,2	339 111,4
Summa	1 130 420,3	279 270,8	5 182 022,0	6 591 713,1
Rörliga				
Kassa	4 651,0	297,5	3 558,0	8 506,5
Postgiro och bank	238 586,1	35 585,6	215 691,3	489 863,0
Obligationer	7 343,7	524,1	397 068,1	404 935,9
Interimsfordringar	18 328,8	6 328,7	151 206,8	175 864,3
Andra rörliga tillgångar	170 114,7	34 305,8	1 283 639,0	1 488 059,5
Summa	439 024,3	77 041,7	2 051 163,2	2 567 229,2
Totalsumma tillgångar	1 569 444,6	356 312,5	7 233 185,2	9 158 942,3
Skulder				
Fasta	307 900,9	140 934,6	3 033 808,4	3 482 643,9
Rörliga	170 823,7	33 927,5	1 179 951,9	1 384 703,1
Summa skulder	478 724,6	174 862,1	4 213 760,3	4 867 347,0
LåneröreIse				
Upptagna lån	93 751,0	29 559,6	557 751,7	681 062,3
Betalda lån	20 605,6	7 996,3	143 745,6	172 347,5
Fonder				
Särskilda fonder	119 023,7	20 029,6	391 841,0	530 894,3
Allmänna investeringsfonder	13 053,7	919,4	2 662,2	16 635,3
Skatteregleringsfonder	79 388,4	14 094,3	162 695,8	256 178,5
Tillfälliga fonder	16 135,3	6 200,0	145 492,9	167 828,2
Summa fonder	227 601,1	41 243,3	702 691,9	971 536,3
Till egna fonder avsatta medel	37 061,2	8 227,3	78 389,8	123 678,3
Från egna fonder i anspråk tagna medel	37 025,9	5 283,6	82 558,0	124 867,5

kommitté inom svenska landskommunernas förbund. Städerna och köpingarna använder däremot ett av svenska stadsförbundet på 1930-talet utarbetat bokföringssystem, vilket består av 20 huvudtitlar.

De båda bokföringssystemens huvudtitlar omfattar ett antal undertitlar, av vilka de viktigaste redovisas i det finansstatistiska primärmaterialet. Eftersom huvudtitlarna i de båda systemen delvis ingriper i varandra, måste vid den statistiska redovisningen av samtliga primärkommuners finanser åtminstone ett av huvudtitelsystemen brytas. Statistiska centralbyrån har för sin del valt att sammanföra primärkommunernas inkomster och utgifter i 11 huvudgrupper. Denna indelning, som återfinnes i tab. 2 och 3, avviker endast obe-

	Landskommuner	Köpingar	Städer	Samtliga primärkommuner
Inkomster 1952, milj. kr	905,5	167,7	2 621,1	3 694,3
» 1951, » »	821,2	133,4	2 300,1	3 254,7
Ökning 1951—1952, » »	84,3	34,3	321.0	439,6
» » i %	10,3	25,7	14,0	13,5
Utgifter 1952, milj. kr	1 031,0	191,0	3 041,6	4 263,6
» 1951, » »	831,4	145,3	2 608,8	3 585,5
Ökning 1951—1952, » »	199,6	45,7	432,8	678,1
» » i %	24,0	31,5	16,6	18,9
Tillgångar 1952, milj. kr	1 569,4	356,3	7 233,2	9 158,9
» 1951, » »	1 247,1	295,5	6 136,3	7 678,9
Ökning 1951—1952, » »	322,3	60,8	1 096,9	1 480,0
» » i %	25,8	20,6	17,9	19,3
Skulder 1952, milj. kr	478,7	174,9	4 213,7	4 867,3
» 1951, » »	309,7	148,7	3 192,9	3 651,3
Ökning 1951—1952, » »	169,0	26,2	1 020,8	1 216,0
» » i %	54,6	17,6	32,0	33,3
Fonder 1952, milj. kr	227,6	41,2	702,7	971,5
» 1951, » »	218,7	33,2	691,5	943,4
Ökning 1951—1952, » »	8,9	8,0	11,2	28,1
» » i %	4,1	24,1	1,6	3,0

tydligt från den av landskommunerna använda huvudtitelindelningen och skiljer sig från densamma främst därigenom, att landskommunerna i sina räkenskaper sammanför hälso- och sjukvård med allmän hygien till en huvudtitel, medan statistiska centralbyrån upptager dessa ändamål som två skilda huvudgrupper.

Beträffande redovisningen av kommunernas inkomster och utgifter må framhållas, att samma riktlinjer följs som tidigare. Sålunda har upptagna lån, i anspråk tagna medel ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån icke medräknats bland inkomsterna. Ej heller har amorteringar på av kommunerna upptagna lån, avsättningar till egna fonder eller av kommunerna utlämnade lån medräknats bland utgifterna.

I fråga om tillgångar och skulder, varom uppgifter lämnas i tab. 4, må nämnas, att sådana budgetregleringsposter, som återfinnes i de kommunala balansräkningarna, nämligen på debetsidan underskott och förskott å anslag, på kreditsidan överskott samt reservationer å anslag, icke ingår bland tillgångarna eller skulderna. Bland skulderna ingår ej heller kommunernas egna fonder, vilka föres på kreditsidan i balansräkningarna.

Såväl inkomster och utgifter som tillgångar och skulder har ökats från år 1951 till år 1952, och detta är fallet icke endast för samtliga primärkommuner tillsammantagna utan även för vardera kommunkategorien för sig. Även fonder (enligt lagen om kommunal fondbildning) utvisar ökning om än i tämligen obetydlig grad. Siffrorna i ovanstående tablå åskådliggör detta.

Vid jämförelser mellan 1951 och 1952 års siffror måste man komma i håg att storkommunreformen trädde i kraft vid sistnämnda års ingång. I samband därmed införlivades 44 landskommuner med städer, medan 45 införlivades med eller ombildades till köpingar. Men trots att den egentliga landsbygden efter storkommunreformen minskat något i betydelse, utvisar en del av siffrorna för landskommunerna kraftig procentuell ökning. Alldeles speciellt gäller detta om skulderna, som stigit med icke mindre än 54,6 % från 309,7 till 478,7 milj. kr. Denna betydande stegring torde dock till väsentlig del sammanhänga med att storkommunerna tämligen allmänt tillämpar mer moderna bokföringsmetoder än de gamla småkommunerna. Därigenom har åtskilliga tidigare icke balanserade poster av skilda slag kommit att uppföras som rörliga skulder. Som av

tab. 4 synes, upgår dessa till tämligen betydande belopp. I köpingar och städer, som redan tidigare tillämpat en mer avancerad bokföringsmetod, föreligger ej sådan betydande ökning av skulderna som för landskommunerna.

J. B. B.

Jordbruksräkningen 1951:

Nyodlingar, täckdikning, gödselvård, vattenledning. Preliminära uppgifter

Census of Agriculture 1951:
Reclaimed Land, Drainage, Conservation of Manure, Water-service. Preliminary Figures

I de båda sista numren av tidskriften har uppgifter publicerats från 1951 års jordbruksräkning om antalet brukningsenheter, landarealens fördelning på ägoslag med huvudvikten lagd på åkerarealen inom olika områden och storleksgrupper av jordbruk samt förekomsten av arrende. Nu föreligger uppgifter om nyodlingar under åren 1945—1951 och täckdikning samt förekomsten av ordnad gödselvård och av vattenledning. Samtliga sistnämnda uppgifter har liksom vid tidigare jordbruksräkningar endast efterfrågats på formuläret för jordbruksfastigheter.

Uppgifterna om nyodlingar och täckdikning återges för varje län och naturligt jordbruksområde i tab. 1 och för tre större riksområden med fördelning på jordbruk av olika storlek i tab. 2. I tab. 3 och 4 meddelas på samma sätt fördelade uppgifter om gödselvård och vattenledning. Samtliga uppgifter bör betraktas som preliminära.

Nyodlingar. För hela perioden 1945—1951 redovisas en sammanlagd nyodlad areal av 12 634 hektar, motsvarande 0,35 % eller i medeltal per år 0,05 % av hela åkerarealen år 1951. Huvudparten av nyodlingarna kommer på Norrbottens, Västerbottens och Gotlands län med respektive 3 509, 3 673 och 1 067 hektar, motsvarande 4,1, 2,8 och 1,3 % av åkerarealen. Då den redovisade åkerarealen särskilt inom de båda förstnämnda länen samtidigt ökats med betydligt större arealer, torde detta åtminstone delvis bero på att en del tidigare såsom äng redovisade mångåriga vallar denna gång förts som åker. Dylika ändringar av formell natur motsvaras givetvis icke av redovisade uppgifter om nyodling.

Mellan jordbruksräkningarna åren 1927, 1932, 1937, 1944 och 1951 uppgick den redovisade nyodlade arealen i hela riket i medeltal per år till 3 111, 3 950, 2 418 och 1 805 hektar. Mot den allmänna minskningen av rikets åkerareal sedan år 1937 svarar alltså en påtaglig tillbakagång även i nyodlingsverksamheten. Den relativt största nyodlingen har ägt rum på brukningsenheter med upp till 10 hektar åker.

Täckdikning. Enligt formulärets anvisningar skulle de begärda uppgifterna om täckdikningens omfattning avse arealen täckdikad åkerjord med täckdikningen i dugligt skick. Areal täckdikad med tegelrör skulle uppgivas särskilt.

Hela den täckdikade arealen åkerjord, som mellan 1937 och 1944 minskade från 1 066 300 hektar till 973 900 hektar, har därefter ökat något och redovisades 1951 med 990 100 hektar (+ 1,7 %). En relativt sett ganska stor ökning har ägt rum i de två nordligaste länen — särskilt i Västerbottens län med 38 % — vidare i Skaraborgs, Värmlands, Uppsala, Stockholms och Södermanlands län samt på Gotland och Öland; flera av dessa områden ökade även mellan 1937 och 1944. Tämligen starkt minskad omfattning av täckdikningen har redovisats för det sammanhängande området Jämtlands, Kopparbergs, Västernorrlands och Gävleborgs län, nämligen med resp. 17, 13, 8 och 6 %. Minskning karakteriserar även andra län och områden, bl. a. dem, där täckdikningen har sin största omfattning, nämligen Västmanlands, Östergötlands och Malmöhus läns slättbygder.

De tre sistnämnda länen leder även som helhet i länsföljden, vilket framgår av följande tablå, som anger den täckdikade åkern i procent av hela den på formuläret för jordbruksfastigheter redovisade åkerarealen. (På detta formu-

lär upptages 99,3 % av den totala åkerarealen, d. v. s. praktiskt taget all åker.)

Stockholms stad och län	25,1
Uppsala län	28,8
Södermanlands län	31,6
Östergötlands län	54,7
Jönköpings län	7,3
Kronobergs län	9,0
Kalmar län	16,0
Gotlands län	40,0
Blekinge län	23,1
Kristianstads län	31,2
Malmöhus län	51,5
Hallands län	39,0
Göteborgs och Bohus län	23,0
Älvsborgs län	18,0
Skaraborgs län	24,6
Värmlands län	10,2
Örebro län	27,6
Västmanlands län	58,1
Kopparbergs län	7,4
Gävleborgs län	17,9
Västernorrlands län	7,1
Jämtlands län	11,4
Västerbottens län	6,5
Norrbottens län	6,0
Hela riket	27,3

I tab. A lämnas motsvarande uppgifter för varje storleksgrupp inom de tre riksområdena och hela riket; därjämte anges arealen för den med tegelrör utförda täckdikningen. Tabellen visar, såsom kunde förutses, att täckdikningen har sin största omfattning i slättbygderna i södra och mellersta Sverige (38,3 % av åkerarealen enligt jordbruksformuläret), medan betydligt mindre arealer täckdikats i skogs- och dalbygderna (16,1 %) och i norra Sverige (8,0 %). Skillnaden mellan de olika riksområdena faller nästan helt på den med tegelrör utförda dräneringen. För jordbruken i de olika storleksgrupperna kan konstateras, att täckdikningen visar jämn stegring med åkerarealen; den högsta storleksgruppen var år 1951 täckdikad till 53,5 %. De mycket stora variationerna gäller även här till övervägande del den dyrbarare men också effektivare och hållbarare täckdikningen med tegelrör. Endast i norra Sverige föreligger nämnvärda differenser i den areal, som dikats med annat material.

Gödselvård. Till belysning av gödselvårdens ställning insamlades vid jordbruksräkningen uppgifter om förekomsten av gödselstad med botten av cement och av cementerad urinbrunn. Däremot uteslöts denna gång den tidigare ställda frågan, huruvida gödselstad fanns med botten av annat ogenomträngligt material än cement. Vid sammanräkningen har, såsom angivits i oktobernumret, blanketterna sammanförts för fastigheter, som brukas gemensamt. Tabellerna anger därför antalet brukningsenheter och lägenheter med ordnad gödselvård.

Tab. A. Täckdikad åkerjord i procent av hela åkerarealen vid lägenheter och brukningsenheter av olika storlek inom tre större riksområden, år 1951

Underdrained area of arable land (in percentage) by size groups, in three major regions

Storleksgrupper efter åkerarealen	Södra och mellersta Sveriges slättbygder		Södra och mell. Sveriges skogs- och dalbygder		Norra Sverige		Hela riket	
	All täckdikning	Därav med tegelrör	All täckdikning	Därav med tegelrör	All täckdikning	Därav med tegelrör	All täckdikning	Därav med tegelrör
Lägenheter m. m.	3,9	3,9	1,1	—	—	—	0,8	0,6
0,26— 1 ha	9,8	8,1	4,3	1,9	1,4	0,4	3,8	2,2
1— 2 »	13,7	11,3	6,1	2,5	2,7	0,7	6,0	3,4
2— 5 »	16,7	13,2	8,6	3,8	4,1	1,2	8,1	4,3
5— 10 »	21,8	17,8	10,9	6,0	7,8	2,9	12,8	8,1
10— 15 »	27,0	22,9	14,2	9,3	12,0	5,8	19,9	15,2
15— 20 »	29,7	25,3	17,0	11,5	15,7	7,7	24,7	19,7
20— 30 »	35,0	30,4	19,8	14,7	18,0	10,8	31,0	26,2
30— 50 »	42,2	37,4	24,7	18,9	18,7	11,6	38,8	33,8
50—100 »	48,4	43,8	29,5	24,4	26,4	13,2	44,9	40,2
Över 100 »	55,1	51,4	43,8	37,4	40,2	22,1	53,5	49,4
Samtliga grupper	38,3	34,0	16,1	11,0	8,0	3,4	27,3	22,8

Under perioden 1945—1951 ökades i hela landet antalet lägenheter och brukningsenheter med cementerad gödselstad från 113 663 till 120 146; antalet enheter med cementerad urinbrunn minskades däremot från 50 707 till 48 828. Möjligen är denna nedgång helt eller delvis skenbar, enär cementerade pressvattenbrunnar i viss utsträckning kan ingå i 1944 års uppgift. Cementerad gödselstad jämte cementerad urinbrunn förekom år 1944 vid 44 811 av ovanstående enheter; år 1951 var detta antal 42 135.

Av följande tablå framgår det relativa antalet, uttryckt i procent, av lägenheter och brukningsenheter med ordnad gödselvård inom varje län och i de tre riksområdena:

Län och områden	Gödselstad med botten av cement	Cementerad urinbrunn
Stockholms stad och län	25,7	24,1
Uppsala län	24,1	21,2
Södermanlands län	29,2	24,1
Östergötlands län	35,3	29,0
Jönköpings län	50,4	5,0
Kronobergs län	55,9	18,2
Kalmar län	49,1	24,2
Gotlands län	31,9	20,7
Blekinge län	60,5	48,5
Kristianstads län	51,4	27,6
Malmöhus län	28,3	22,9
Hallands län	32,2	6,9
Göteborgs och Bohus län	41,3	4,9
Älvsborgs län	42,5	6,3
Skaraborgs län	18,9	11,2
Värmlands län	21,9	1,9
Örebro län	23,4	7,1
Västmanlands län	21,4	18,1
Kopparbergs län	18,0	6,6
Gävleborgs län	15,6	9,8
Västernorrlands län	27,8	7,6
Jämtlands län	31,9	4,1
Västerbottens län	42,8	5,8
Norrbottens län	26,9	25,7
Hela riket	33,4	13,6
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	29,6	20,4
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	40,4	11,1
Norra Sverige	28,7	9,6

Tablån visar, att cementerad gödselstad är relativt vanligast i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder (40,4 %). Däremot är frekvensen av cementerad urinbrunn störst i slättbygderna (20,4 %). Vad länen beträffar förekommer båda slagen av gödselvård allmännast inom Blekinge län.

Såsom är att vänta, är ordnad gödselvård betydligt vanligare vid större än mindre jordbruk; differensen är särskilt framträdande i fråga om cementerad urinbrunn. Nedanstående sammanställning anger den procentuella förekomsten av antalet brukningsenheter med cementerad gödselstad och urinbrunn med fördelning efter jordbrukens storlek.

Storleksgrupper efter åkerarealen	Gödselstad med botten av cement	Cementerad urinbrunn
Lägenheter m. m.	2,3	1,1
0,26— 1 hektar	12,4	3,2
1— 2 »	23,4	6,2
2— 5 »	33,7	9,8
5— 10 »	41,0	14,9
10— 15 »	39,5	19,5
15— 20 »	37,3	21,6
20— 30 »	36,6	23,8
30— 50 »	37,2	27,5
50—100 »	42,9	34,8
Över 100 »	50,2	47,0
Samtliga grupper	33,4	13,6

Göres en jämförelse mellan gödselvårdens ställning åren 1944 och 1951, framträder en särskilt stark ökning av antalet cementerade gödselstäder och cementerade urinbrunnar i Hallands, Norrbottens och Malmöhus län samt i fråga om enbart cementerad gödselstad även i Skaraborgs län. Å andra sidan har en betydande tillbakagång av antalet urinbrunnar ägt rum i flera län, främst Västerbottens. Det relativa antalet brukningsenheter med cementerad gödselstad var 1951 större än 1944 i alla storleksgrupper utom den lägsta. Andelen enheter med urinbrunn var däremot genomgående lägre år 1951.

Vattenledning. Frågorna på denna punkt var identiskt lika vid de båda senaste jordbruksräkningarna, nämligen: Finnes vattenledning a) i boningshusen? b) i djurstallarna? Däremot har svaren bearbetats olika. 1944 års resultat har lämnats i form av uppgifter om *fastigheter* med vattenledning, medan uppgifterna vid 1951 års räkning i detta liksom i övriga avseenden sammanförts till

brukningsenheter. Då en brukningsenhet ofta består av flera fastigheter och olika förhållanden med avseende på vattenledning kan förekomma vid dessa, kan den förstnämnda metoden i princip vara att föredraga, när det gäller boningshusen. Å andra sidan lämnades år 1951 i betydande utsträckning gemensam blankett för delfastigheter i sambruk, varigenom en dylik redovisning med krav på konsekvens och fullständighet omöjliggjordes. Resultaten från 1951 års räkning har därför erhållits, sedan materialet grupperats på brukningsenheter och avser huvudfastighetens förhållanden. Enligt anvisning i formuläret skulle vattenledning redovisas, vare sig vattnet erhålles genom självtryck, motorkraft eller handkraft.

Vid 1951 års räkning redovisades vattenledning i boningshusen vid 182 600 och i djurstallarna vid 208 000 lägenheter och brukningsenheter, utgörande respektive 50,7 % och 57,8 % av alla på jordbruksformuläret redovisade enheter Vattenledning var installerad i såväl bostadshus som stallar vid 157 600 enheter (43,8 %).

Vidstående sammanställning visar antalet lägenheter och brukningsenheter med vattenledning i procent av hela antalet enheter inom de olika länen och riksområdena.

Rinnande vatten i jordbrukarhemmen förekommer allmännast i Malmöhus, Södermanlands och Uppsala län, medan de båda sistnämnda länen och Västmanlands län svarar för den största andelen av lägenheter och brukningsenheter med vattenledning i djurstallarna. I båda fallen ligger Norrbottens och Blekinge län lägst på skalan. Vattenledning i stallarna är i nästan samtliga län vanligare förekommande än i hemmen; undantag utgör endast skånelänen och Kopparbergs län. Skillnaden mellan riksområdena har utjämnats sedan 1944; kvar står dock, att slättbygderna i landets södra och mellersta delar har de högsta och norra Sverige de lägsta procenttalen.

Län och områden	Vattenledning i	
	boningshusen	djurstallarna
Stockholms stad och län	53,1	61,9
Uppsala län	68,8	76,8
Södermanlands län	70,2	80,4
Östergötlands län	55,8	74,0
Jönköpings län	48,9	68,0
Kronobergs län	40,3	51,9
Kalmar län	48,7	65,8
Gotlands län	46,2	47,9
Blekinge län	38,3	39,0
Kristianstads län	62,1	57,8
Malmöhus län	71,0	62,6
Hallands län	61,0	66,8
Göteborgs och Bohus län	47,1	58,5
Älvsborgs län	43,4	60,2
Skaraborgs län	48,4	64,6
Värmlands län	45,3	51,4
Örebro län	55,2	64,7
Västmanlands län	67,2	77,9
Kopparbergs län	48,0	43,4
Gävleborgs län	58,3	60,5
Västernorrlands län	54,2	58,5
Jämtlands län	39,7	53,3
Västerbottens län	49,7	52,8
Norrbottens län	29,7	31,5
Hela riket	50,7	57,8
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	59,1	66,3
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	48,2	58,6
Norra Sverige	45,3	48,3

Vattenledning var installerad i såväl bostadshus som stallar vid 157 600 enheter (43,8 %).

Storleksgrupper efter åkerarealen	Vattenledning i	
	boningshusen	djurstallarna
Lägenheter m. m.	19,4	2,9
0,26— 1 hektar	21,2	10,4
1— 2 »	31,0	23,6
2— 5 »	40,0	45,4
5— 10 »	55,3	71,9
10— 15 »	67,6	85,1
15— 20 »	75,5	90,3
20— 30 »	82,2	93,5
30— 50 »	89,4	95,7
50—100 »	94,7	97,3
Över 100 »	97,2	97,5
Samtliga grupper	50,7	57,8

Tablån visar en ständigt stegrad förekomst av vattenledning med stigande areal. Redan i gruppen 10—15 hektar har fler än 2/3 av jordbrukarna rinnande vatten i hemmen. För djurstallarna är motsvarande tal drygt 5/6. De största jordbruken har nästan undantagslöst installation av vattenledning såväl i hem som i djurstallar.

K. L.

Tab. 1. Nyodlingar och täckdikning inom varje län och naturligt jordbruksområde år 1951, i hektar. Preliminära uppgifter

Reclaimed land and drainage, by counties and by natural agricultural areas, in hectares. Preliminary figures

Tabellen redovisas efter 1952 års indelning.

Län och områden	Hela åkerarealen	Åkerareal redovisad å formuläret för jordbruksfastigheter	Därav			
			nyodlingar åren 1945–1951	täckdikad åkerjord		
				med tegelrör	med annat material	Summa areal
Stockholms stad	1 393	1 358	—	261	44	305
Stockholms län	143 357	141 673	71	28 896	6 708	35 604
Uppsala län	149 493	148 723	152	34 971	7 911	42 882
Södermanlands län	170 680	169 956	148	43 776	9 978	53 754
Östergötlands län	240 692	239 410	641	112 697	18 297	130 994
a) Norra skogsbygden	36 532	36 298	60	10 084	3 352	13 436
b) Östgötaslätten	152 499	151 620	543	92 769	12 627	105 396
c) Södra skogsbygden	39 828	39 693	28	5 812	1 339	7 151
d) Södra kustlandet	11 833	11 799	10	4 032	979	5 011
Jönköpings län	129 072	128 477	197	5 610	3 779	9 389
Kronobergs län	94 929	93 947	233	3 837	4 592	8 429
Kalmar län	178 647	177 640	257	20 268	8 122	28 390
länets norra del	60 675	60 418	24	6 894	2 718	9 612
b) Norra kustlandet	46 722	46 547	11	6 650	2 382	9 032
c) Skogsbygden	13 953	13 871	13	244	336	580
länets södra del	117 972	117 222	233	13 374	5 404	18 778
a) Kalmarslätten	44 280	43 977	23	9 204	3 201	12 405
b) Norra kustlandet	2 803	2 786	0	94	116	210
c) Skogsbygden	31 302	31 089	83	1 333	602	1 935
d) Öland	39 587	39 370	127	2 743	1 485	4 228
Gotlands län	84 902	83 799	1 067	20 963	12 551	33 514
Blekinge län	57 804	56 518	113	11 778	1 278	13 056
a) Skogsbygden	22 797	22 310	63	1 565	415	1 980
b) Slättbygden	35 007	34 208	50	10 213	863	11 076
Kristianstads län	227 080	225 568	301	62 900	7 474	70 374
a) Skogsbygden	64 755	64 219	205	7 115	3 858	10 973
b) Mellanbygden	81 058	80 441	62	17 050	1 955	19 005
c) Slättbygden	81 267	80 908	34	38 735	1 661	40 396
Malmöhus län	329 416	327 781	171	163 112	5 581	168 693
a) Skogsbygden	26 417	26 334	23	7 109	794	7 903
b) Mellanbygden	81 360	81 128	105	35 269	1 895	37 164
c) Slättbygden	221 639	220 319	43	120 734	2 892	123 626
Hallands län	142 288	140 914	215	45 650	9 304	54 954
a) Slättbygden	86 234	85 676	40	35 439	3 600	39 039
b) Skogsbygden	31 191	30 954	152	4 145	2 873	7 018
c) Norra Halland	24 863	24 284	23	6 066	2 831	8 897
Göteborgs och Bohus län	91 046	89 034	91	15 929	4 561	20 490
Älvsborgs län	203 986	202 961	298	26 795	9 646	36 44
länets norra del	129 603	129 003	183	21 180	4 732	25 912
a) Slättbygden	77 650	77 434	149	15 037	1 246	16 283
b) Dalbygderna	32 723	32 422	15	5 250	2 520	7 770
c) Dalslands bergsbygd	16 513	16 432	16	779	837	1 616
d) Södra höglandet	2 717	2 715	3	114	129	243
länets södra del	74 383	73 958	115	5 615	4 914	10 529
b) Dalbygderna	10 686	10 603	2	2 452	1 428	3 880
d) Södra höglandet	63 697	63 355	113	3 163	3 486	6 649

Tab. 1. Nyodlingar och täckdikning inom varje län och naturligt jordbruksområde år 1951, i hektar. Preliminära uppgifter (forts.)

Reclaimed land and drainage, by counties and by natural agricultural areas, in hectares. Preliminary figures (cont.)

Län och områden	Hela åkerarealen	Åkerareal redovisad å formuläret för jordbruksfastigheter	Därav			
			nyodlingar åren 1945–1951	täckdikad åkerjord		
				med tegelrör	med annat material	Summa areal
Skaraborgs län	309 347	308 452	147	73 828	1 993	75 821
a) Slättbygden	217 872	217 396	78	67 296	1 384	68 680
b) Falbygden	45 733	45 540	29	1 787	268	2 055
c) Nordöstra höglandet	16 370	16 271	4	1 679	119	1 798
d) Sydöstra höglandet	29 372	29 245	36	3 066	222	3 288
Värmlands län	181 533	180 451	64	15 795	2 591	18 386
a) Slättbygden	87 283	86 952	35	10 552	819	11 371
b) Centr. o. v:a Värmland	74 299	73 772	19	4 445	1 459	5 904
c) Bergslagen	8 573	8 426	5	764	237	1 001
d) Norra Värmland	11 378	11 301	5	34	76	110
Örebro län	148 127	145 766	54	32 351	7 839	40 190
a) Södra skogsbygden	20 407	20 189	20	3 314	638	3 952
b) Slättbygden	92 791	91 423	23	24 706	5 266	29 972
c) Bergslagen	34 929	34 154	11	4 331	1 935	6 266
Västmanlands län	160 292	159 380	181	80 657	11 921	92 578
a) Bergslagen	15 523	15 377	13	3 053	1 330	4 383
b) Slättbygden	144 769	144 003	168	77 604	10 591	88 195
Kopparbergs län	106 391	105 772	43	4 537	3 254	7 791
a) Bergslagen	8 432	8 297	1	171	670	841
b) Östra Dalarne	57 165	56 870	16	4 245	2 104	6 349
c) Mellanbygden	37 595	37 417	8	113	333	446
d) Fjällbygden	3 199	3 188	18	8	147	155
Gävleborgs län	111 521	110 353	97	8 819	10 932	19 751
a) Gästrikland	33 890	33 575	21	3 055	4 796	7 851
b) Hälsinglands kustland	66 039	65 339	42	5 290	5 693	10 983
c) Inlandet	11 592	11 439	34	474	443	917
Västernorrlands län	100 149	99 331	288	3 124	3 929	7 053
a) Kustlandet	64 315	63 727	109	2 651	3 287	5 938
b) Inlandet	33 801	33 582	157	469	564	1 033
c) Silurområdet	2 033	2 022	22	4	78	82
Jämtlands län	68 295	67 931	623	2 172	5 539	7 711
a) Silurområdet	43 478	43 278	360	1 719	3 556	5 275
b) Mellanbygden	10 483	10 407	76	128	479	607
c) Fjällbygden	14 334	14 246	187	325	1 504	1 829
Västerbottens län	130 989	130 555	3 673	3 284	5 167	8 451
a) Kustlandet	107 870	107 570	2 730	3 253	4 450	7 703
b) Inlandet	23 119	22 985	943	31	717	748
Norrbottens län	86 007	85 395	3 509	2 784	2 357	5 141
a) Kustlandet	71 732	71 260	2 688	2 767	2 140	4 907
b) Inlandet	14 275	14 135	821	17	217	234
Hela riket	3 647 436	3 621 145	12 634	824 794	165 348	990 142

Tab. 2. Nyodlingar och täckdikning vid lägenheter och brukningsenheter av olika storlek inom tre större riksområden år 1951, i hektar. Preliminära uppgifter
Reclaimed land and drainage, by size groups, in three major regions. Preliminary figures
Tabellen redovisas efter 1952 års indelning.

Områden och storleksgrupper efter åkerarealen	Hela åkerarealen	Åkerareal redovisad å formuläret för jordbruksfastigheter	Därav			
			nyodlingar åren 1945–1951	täckdikad åkerjord		
				med tegelrör	med annat material	Summa areal
Södra och mellersta Sveriges slättbygder						
Lägenheter m. m.	1 759	77	1	3	—	3
0,26— 1 ha	8 875	3 675	2	297	62	359
1— 2 »	18 756	14 808	15	1 668	353	2 021
2— 5 »	60 275	58 763	70	7 747	2 074	9 821
5— 10 »	174 076	173 713	216	30 925	6 899	37 824
10— 15 »	237 076	236 949	295	54 153	9 702	63 855
15— 20 »	220 150	220 109	289	55 672	9 673	65 345
20— 30 »	323 674	323 629	406	98 545	14 838	113 383
30— 50 »	350 274	350 242	541	131 039	16 772	147 811
50—100 »	301 698	301 698	438	132 170	13 847	146 017
Över 100 »	342 241	342 241	674	175 786	12 725	188 511
Summa	2 038 854	2 025 904	2 947	688 005	86 945	774 950
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder						
Lägenheter m. m.....	1 361	87	1	—	1	1
0,26— 1 ha	10 732	6 471	13	121	158	279
1— 2 »	30 675	27 502	38	681	996	1 677
2— 5 »	148 252	147 246	295	5 584	7 032	12 616
5— 10 »	309 249	309 081	522	18 531	15 158	33 689
10— 15 »	189 146	189 089	251	17 604	9 180	26 784
15— 20 »	112 201	112 201	106	12 951	6 174	19 125
20— 30 »	99 824	99 801	109	14 640	5 098	19 738
30— 50 »	76 195	76 163	61	14 409	4 424	18 833
50—100 »	64 291	64 291	38	15 736	3 240	18 976
Över 100 »	51 413	51 413	53	19 249	3 258	22 507
Summa	1 093 339	1 083 345	1 487	119 506	54 719	174 225
Norra Sverige						
Lägenheter m. m.....	751	336	2	—	—	—
0,26— 1 ha	12 167	10 860	174	40	109	149
1— 2 »	35 835	34 887	614	248	689	937
2— 5 »	141 124	140 536	2 561	1 659	4 139	5 798
5— 10 »	198 205	198 166	3 371	5 826	9 723	15 549
10— 15 »	75 110	75 100	1 137	4 369	4 658	9 027
15— 20 »	25 727	25 711	225	1 973	2 070	4 043
20— 30 »	14 791	14 767	58	1 593	1 067	2 660
30— 50 »	6 288	6 288	44	726	449	1 175
50—100 »	3 477	3 477	4	459	459	918
Över 100 »	1 768	1 768	10	390	321	711
Summa	515 243	511 896	8 200	17 283	23 684	40 967
Hela riket						
Lägenheter m. m.....	3 871	500	4	3	1	4
0,26— 1 ha	31 774	21 006	189	458	329	787
1— 2 »	85 266	77 197	667	2 597	2 038	4 635
2— 5 »	349 651	346 545	2 926	14 990	13 245	28 235
5— 10 »	681 530	680 960	4 109	55 282	31 780	87 062
10— 15 »	501 332	501 138	1 683	76 126	23 540	99 666
15— 20 »	358 078	358 021	620	70 596	17 917	88 513
20— 30 »	438 289	438 197	573	114 778	21 003	135 781
30— 50 »	432 757	432 693	646	146 174	21 645	167 819
50—100 »	369 466	369 466	480	148 365	17 546	165 911
Över 100 »	395 422	395 422	737	195 425	16 304	211 729
Summa	3 647 436	3 621 145	12 634	824 794	165 348	990 142

Tab. 3. Antal lägenheter och brukningsenheter med ordnad gödselvård samt med vattenledning i boningshusen och djurstallarna inom varje län och naturligt jordbruksområde år 1951. Preliminära uppgifter

Number of holdings with conservation of manure and water-service in dwellings and animal sheds, by counties and by natural agricultural areas. Preliminary figures

Tabellen redovisas efter 1952 års indelning.

Län och områden	Totala antalet lägenheter och brukningsenheter, som redovisats å formuläret för jordbruksfastigheter	Antal lägenheter och brukningsenheter med					
		gödselstad med botten av cement		cementerad urinbrunn men ej gödselstad med botten av cement	vattenledning i		
		samt	men ej		boningshusen		djurstallarna men ej boningshusen
		cementerad urinbrunn			samt	men ej djurstallarna	
Stockholms stad	80	9	3	1	18	14	5
Stockholms län	7 383	1 585	323	207	3 470	462	1 129
Uppsala län	6 457	1 221	335	150	4 142	298	819
Södermanlands län	6 947	1 538	489	137	4 577	303	1 005
Östergötlands län	12 062	3 302	961	201	6 355	380	2 573
a) Norra skogsbygden	2 145	554	153	17	1 053	88	494
b) Östgötaslätten	5 513	1 413	380	135	3 225	180	1 012
c) Södra skogsbygden	3 732	1 208	379	28	1 777	97	876
d) Södra kustlandet	672	127	49	21	300	15	191
Jönköpings län	16 246	722	7 459	92	7 320	632	3 733
Kronobergs län	14 724	2 403	5 824	272	4 897	1 044	2 745
Kalmar län	13 135	3 021	3 422	164	5 756	647	2 893
länets norra del	4 358	773	1 428	39	2 184	143	967
b) Norra kustlandet	3 020	560	838	36	1 486	106	730
c) Skogsbygden	1 338	213	590	3	698	37	237
länets södra del	8 777	2 248	1 994	125	3 572	504	1 926
a) Kalmarslätten	2 370	657	500	44	1 143	73	557
b) Norra kustlandet	239	65	69	13	87	10	69
c) Skogsbygden	3 589	720	1 214	28	1 336	149	928
d) Öland	2 579	806	211	40	1 006	272	372
Gotlands län	5 810	1 069	783	133	2 197	489	587
Blekinge län	6 919	3 239	947	116	2 011	637	689
a) Skogsbygden	3 862	1 693	624	65	888	339	395
b) Slättbygden	3 057	1 546	323	51	1 123	298	294
Kristianstads län	19 046	4 611	5 185	644	9 673	2 161	1 331
a) Skogsbygden	8 082	1 240	3 206	91	3 494	935	729
b) Mellanbygden	5 756	1 939	1 028	250	3 124	571	338
c) Slättbygden	5 208	1 432	951	303	3 055	655	264
Malmöhus län	18 634	3 029	2 250	1 236	10 755	2 482	915
a) Skogsbygden	2 333	426	414	96	1 281	274	161
b) Mellanbygden	5 138	1 014	608	295	2 984	621	317
c) Slättbygden	11 163	1 589	1 228	845	6 490	1 587	437
Hallands län	11 499	647	3 057	150	6 229	788	1 449
a) Slättbygden	4 928	398	794	112	3 141	298	471
b) Skogsbygden	4 063	137	1 591	20	1 806	363	528
c) Norra Halland	2 508	112	672	18	1 282	127	450
Göteborgs och Bohus län	11 531	489	4 274	75	4 660	770	2 089
Älvsborgs län	25 433	1 463	9 345	140	9 761	1 266	5 540
länets norra del	13 655	631	4 483	30	4 609	647	3 507
a) Slättbygden	6 310	324	1 897	17	2 376	298	1 774
b) Dalbygderna	3 758	206	1 269	11	1 290	183	864
c) Dalslands bergsbygd	3 045	66	1 121	1	728	150	757
d) Södra höglandet	542	35	196	1	215	16	112
länets södra del	11 778	832	4 862	110	5 152	619	2 033
b) Dalbygderna	1 458	165	416	13	603	107	201
d) Södra höglandet	10 320	667	4 446	97	4 549	512	1 832

Tab. 3. Antal lägenheter och brukningsenheter med ordnad gödselvård samt med vattenledning i boningshusen och djurstallarna inom varje län och naturligt jordbruksområde år 1951. Preliminära uppgifter (forts.)

Number of holdings with conservation of manure and water-service in dwellings and animal sheds, by counties and by natural agricultural areas. Preliminary figures (cont.)

Län och områden	Totala antalet lägenheter och brukningsenheter, som redovisats å formuläret för jordbruksfastigheter	Antal lägenheter och brukningsenheter med					
		gödselstad med botten av cement		cementerad urinbrunn men ej gödselstad med botten av cement	vattenledning i		
		samt	men ej		boningshusen		djurstallarna men ej boningshusen
		cementerad urinbrunn			samt	men ej	
					djurstallarna		
Skaraborgs län	21 474	2 255	1 796	154	9 265	1 125	4 609
a) Slättbygden	14 102	1 546	1 137	118	6 025	742	3 161
b) Falbygden	3 314	297	211	14	1 487	139	659
c) Nordöstra höglandet	1 770	226	147	4	603	141	324
d) Sydöstra höglandet	2 288	186	301	18	1 150	103	465
Värmlands län	25 308	430	5 123	59	9 512	1 963	3 490
a) Slättbygden	5 807	219	1 194	23	2 516	341	1 197
b) Centr. o. v:a Värmland	13 986	167	2 928	25	4 851	1 059	1 939
c) Bergslagen	1 292	23	208	3	517	131	140
d) Norra Värmland	4 223	21	793	8	1 628	432	214
Örebro län	11 212	722	1 899	77	5 368	821	1 882
a) Södra skogsbygden	1 752	186	204	21	715	112	361
b) Slättbygden	5 018	402	715	42	2 684	277	940
c) Bergslagen	4 442	134	980	14	1 969	432	581
Västmanlands län	6 940	1 030	458	228	4 404	261	1 002
a) Bergslagen	1 082	140	69	20	636	50	139
b) Slättbygden	5 858	890	389	208	3 768	211	863
Kopparbergs län	21 667	1 287	2 620	142	8 384	2 012	1 011
a) Bergslagen	1 523	85	165	7	571	151	111
b) Östra Dalarne	5 756	391	535	110	3 508	385	271
c) Mellanbygden	12 826	703	1 601	24	3 864	1 334	515
d) Fjällbygden	1 562	108	319	1	441	142	114
Gävleborgs län	15 141	1 372	991	113	7 835	996	1 331
a) Gästrikland	3 749	436	340	30	1 904	294	345
b) Hälsinglands kustland	9 202	829	455	72	4 930	570	794
c) Inlandet	2 190	107	196	11	1 001	132	192
Västernorrlands län	22 172	1 208	4 954	477	10 780	1 241	2 186
a) Kustlandet	12 843	907	2 522	381	7 224	776	1 260
b) Inlandet	8 708	273	2 175	89	3 395	426	828
c) Silurområdet	621	28	257	7	161	39	98
Jämtlands län	14 887	484	4 265	125	5 173	741	2 765
a) Silurområdet	7 764	312	2 463	61	2 395	344	1 628
b) Mellanbygden	2 886	120	519	51	1 223	148	337
c) Fjällbygden	4 237	52	1 283	13	1 555	249	800
Västerbottens län	25 413	1 401	9 483	70	10 825	1 814	2 598
a) Kustlandet	17 507	1 044	5 999	59	8 191	1 101	1 758
b) Inlandet	7 906	357	3 484	11	2 634	713	840
Norrbottens län	19 923	3 598	1 765	1 530	4 217	1 699	2 066
a) Kustlandet	14 801	2 601	1 119	1 450	3 434	1 311	1 726
b) Inlandet	5 122	997	646	80	783	388	340
Hela riket	360 043	42 135	78 011	6 693	157 584	25 046	50 442

Tab. 4. Antal lägenheter och brukningsenheter med ordnad gödselvård samt med vattenledning i boningshusen och djurstallarna, fördelat på brukningsenheter av olika storlek inom tre större riksområden år 1951. Preliminära uppgifter
Number of holdings with conservation of manure and water-service in dwellings and animal sheds, by size groups, in three major regions. Preliminary figures
Tabellen redovisas efter 1952 års indelning.

Områden och storleksgrupper efter åkerarealen	Totala antalet lägenheter och brukningsenheter, som redovisats å formuläret för jordbruksfastigheter	Antal lägenheter och brukningsenheter med					
		gödselstad med botten av cement		cementerad urinbrunn men ej gödselstad med botten av cement	vattenledning i		
		samt	men ej		boningshusen		djurstallarna men ej boningshusen
		cementerad urinbrunn			samt	men ej	
					djurstallarna		
Södra och mellersta Sveriges slättbygder							
Lägenheter m. m.	1 698	30	31	4	51	404	25
0,26— 1 ha	4 685	170	255	29	164	893	65
1— 2 »	8 828	691	831	100	815	1 898	305
2— 5 »	16 157	2 084	1 891	204	3 346	2 264	1 832
5— 10 »	22 070	4 132	3 061	408	9 486	1 421	4 971
10— 15 »	18 464	3 737	2 400	447	11 335	604	4 134
15— 20 »	12 378	2 442	1 569	395	8 900	236	2 202
20— 30 »	13 019	2 679	1 559	516	10 399	212	1 778
30— 50 »	9 078	1 977	1 100	488	7 980	134	708
50—100 »	4 430	1 247	544	297	4 157	42	157
Över 100 »	1 991	705	258	237	1 918	21	24
Summa	112 798	19 894	13 499	3 125	58 551	8 129	16 201
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder							
Lägenheter m. m.	1 607	13	34	3	39	342	11
0,26— 1 ha	8 036	160	871	36	465	1 012	147
1— 2 »	16 035	689	3 353	91	2 199	2 079	920
2— 5 »	39 470	2 936	12 907	283	11 397	3 203	6 980
5— 10 »	40 984	4 855	14 885	337	20 812	1 666	10 070
10— 15 »	15 050	2 307	4 833	207	10 128	319	3 005
15— 20 »	6 336	1 108	1 806	104	4 818	101	1 006
20— 30 »	4 080	795	1 186	74	3 372	52	469
30— 50 »	1 989	521	496	49	1 761	19	150
50—100 »	938	284	227	36	874	17	34
Över 100 »	322	114	83	30	309	2	5
Summa	134 847	13 782	40 681	1 250	56 174	8 812	22 797
Norra Sverige							
Lägenheter m. m.	3 402	20	24	2	53	410	13
0,26— 1 ha	14 123	319	1 562	132	1 553	1 613	400
1— 2 »	20 613	904	4 163	324	5 075	2 047	1 400
2— 5 »	39 252	2 976	9 177	861	14 987	2 727	4 575
5— 10 »	26 621	2 914	6 903	747	15 142	1 095	3 966
10— 15 »	6 069	849	1 509	177	4 196	167	883
15— 20 »	1 473	265	330	47	1 146	33	151
20— 30 »	617	138	125	19	510	10	43
30— 50 »	165	49	31	7	144	2	6
50—100 »	51	18	6	2	44	—	5
Över 100 »	12	7	1	—	9	1	2
Summa	112 398	8 459	23 831	2 318	42 859	8 105	11 444
Hela riket							
Lägenheter m. m.	6 707	63	89	9	143	1 156	49
0,26— 1 ha	26 844	649	2 688	197	2 182	3 518	612
1— 2 »	45 476	2 284	8 347	515	8 089	6 024	2 625
2— 5 »	94 879	7 996	23 975	1 348	29 730	8 194	13 387
5— 10 »	89 675	11 901	24 849	1 492	45 440	4 182	19 007
10— 15 »	39 583	6 893	8 742	831	25 659	1 090	8 022
15— 20 »	20 187	3 815	3 705	546	14 864	370	3 359
20— 30 »	17 716	3 612	2 870	609	14 281	274	2 290
30— 50 »	11 232	2 547	1 627	544	9 885	155	864
50—100 »	5 419	1 549	777	335	5 075	59	196
Över 100 »	2 325	826	342	267	2 236	24	31
Summa	360 043	42 135	78 011	6 693	157 584	25 046	50 442

Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952. Preliminär redogörelse: 2

Assets and Debts of Farmers. Preliminary figures

Från undersökningen rörande jordbrukarnas tillgångar och skulder meddelas här endast vissa tal för hela det undersökta området (inlandet i Västerbottens och Norrbottens län, fjällbygden i Jämtlands län samt brukningsenheter med under 2 hektar åker ingår ej). För ytterligare uppgifter hänvisas till nr 9 år 1954 av denna tidskrift samt till Jordbruksekonomiska meddelanden nr 9/1954 och nr 1/1955.

	A. Självägande brukare		*B. Arrendatorer*	
Tillgångar:	Milj. kr	%	Milj. kr	%
Jordbruksvärde	5 502,23	41,9	—	—
Värde å skogsmark	487,54	3,7	—	—
Skogsvärde	1 856,55	14,1	—	—
Djurbestånd	1 359,24	10,3	485,41	34,0
Döda inventarier	945,59	7,2	360,79	25,2
Lager och varufordringar	358,43	2,7	113,32	7,9
Andelar i jordbruksekonomiska föreningar	193,23	1,5	48,95	3,4
Medel i banker o. d.	1 198,18	9,1	239,95	16,8
Övriga tillgångar	1 249,12	9,5	181,55	12,7
Summa	13 150,11	100,0	1 429,97	100,0
Skulder:				
Reverslån	3 319,11	86,0	256,70	67,3
Växelskulder	90,99	2,4	42,00	11,0
Varuskulder	112,48	2,9	39,77	10,4
Skatteskulder	115,96	3,0	16,52	4,3
Övriga skulder	218,77	5,7	26,65	7,0
Summa	3 857,31	100,0	381,64	100,0

Reverslånen, 3 575,81 milj. kr, fördelade sig på följande sätt:

Efter långivare	Milj. kr	%
Hypoteksföreningar	802,64	22,4
Sparbanker	803,92	22,5
Jordbrukskasserörelsen	341,98	9,6
Affärsbanker	308,22	8,6
Försäkringsbolag	63,52	1,8
Staten	258,72	7,2
Enskilda jordbrukare	189,11	5.3
Övriga enskilda långivare	729,87	20,4
Ej ovan nämnda långivare	77,83	2,2
Summa	3 575,81	100,0

Efter säkerhet	Absoluta tal	%
Enbart inteckning i jordbruksfastighet	2 523,61	70,6
annan fastighet	42,23	1,2
jordbruksinventarier	35,97	1,0
Inteckning i jordbr.fast. + annan säkerhet	100,24	2,8
annan fast. + » »	11,26	0,3
jordbruksinv. + » »	25,14	0,7
Enbart borgen	255,50	7,1
Övriga lån (inkl. lån utan säkerhet)	581,86	16,3
Summa	3 575,81	100,0

Av de 918,98 milj. kr, som föll på reverslån från enskilda långivare, kom 753,87 milj. kr eller 82,0 % på lån från släktingar.

Skuldräntor för jordbrukets behov, betalda under år 1952, uppgick till 108,54 milj. kr för självägande brukare och 11,06 milj. kr för arrendatorer.

Skulder i % av tillgångar utgjorde för självägande brukare 29,3, för arrendatorer 26,7 och för båda tillsammans 29,1 eller om hänsyn tages till saluvärdet å av ägaren själv brukad fastighet resp. 23,7, 26,7 och 23,9 mot resp. 38,0, 48,0 och 38,6 vid 1933 års undersökning.

Jo S.

Arealinventeringen i oktober 1954

Survey of Acreage

Statistiska centralbyrån har i enlighet med kungl. kungörelse den 24 sept. 1954 (nr 602) verkställt en inventering av de under hösten 1954 med vete, råg, raps och rybs besådda arealerna samt av de arealer, som under år 1954 använts för skörd av vissa vallfröslag. Några huvudresultat meddelas här. Utförligare redogörelse framlägges i Jordbruksekonomiska meddelanden nr 12/1954.

Inventeringen omfattade liksom tidigare 20 län (Götaland, Svealand och Gävleborgs län). Inom detta område besåddes hösten 1954 sammanlagt 398 800 hektar med höstsäd, varav 193 700 hektar höstvete och 105 100 hektar höstråg, vilket innebar en nedgång med 88 700 hektar (22,9 %) i jämförelse med år 1953. Arealen minskade för höstvete med 42 300 hektar (17,9 %) och för höstråg med 46 400 hektar (30,6 %). Minskningen förklaras till stor del av de ogynnsamma väderleksförhållandena.

Höstsådden av oljeväxter ökade däremot, nämligen för höstraps med 7 600 hektar (12,2 %) till 69 800 hektar och för höstrybs med 2 200 hektar (10,8 %) till 22 700 hektar.

Inventeringen av vallfröodlingen gav följande huvudresultat. Sammanlagt skördades i Götaland och Svealand under år 1954 timotejfrö på 13 400 hektar, rödklöverfrö på 20 200 hektar och alsikeklöverfrö på 4 000 hektar, vilket för de två förstnämnda fröslagen innebar en nedgång med 16,4 resp. 0,3 % och för alsikeklöverfrö en ökning med 16,1 % i förhållande till motsvarande arealer år 1953.

Zbg.

Kungl. Boktr. Stiftn 1955
543143